

BIBLIOTECA

DE LA

Universidad de Salamanca.

Est. 13 Caj. 6 Núm. 78.

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

— GREDOS USALES —

264

265

tionale di
officioru

2-13-6-18

I
00367

618562875

19-1-27

**Rationale diuino
rum officiorum.**

Durandus

*est hinc de se in altone sig Gay furogloja
falle in a se se se zembra e unll e m se gna e r y p a*

Johānes Alofius tuscanus auditor

camere aplice. reuerēdissimo. D. dño petro cardinali Tirasonēsi. Inter oēs libros q̄s
hoies q̄ sacris initiat̄ sit habere oporteat: hic mihi Reuerēdissime pater videt̄ esse p̄ci
piuus. Imo ceteri vtilis: iste necessarius. Quippe ex alijs q̄d agere debeam̄ edocemur
ex hoc vō: et q̄d illud sit et q̄ ratione agere debeam̄. Cū ergo fundamētū sacri cultus sit
mens et intētio n̄ra. p̄fecto qui ignorat q̄d agat: frustra cultui sacro se ingerit. caret enī
fundamēto. s. mēte et intētionē: quaz p̄tes nequaquā versant̄ circa illa q̄ nesciat. Quot
hoiuz singulis dieb̄ dñicaz illā electā orationē p̄ater noster et c. ore annūciant. qui nō
aiaduertunt: qz p̄pe et sue vocis iudicio se p̄demnant: Quot hoiuz vestes et indumēta
sacerdotū induūt: q̄ cur ea tam multiplicia tam varia inuēta sūt penit̄ ignorant. Quot
sacerdotū annis inumeris missas celebrare: Quot ep̄oz ānis inumeris p̄secrāre:
Quot archiep̄oz etate diuturna pallio v̄si fuerit: Quot deniqz annūtiū oīa q̄ pasto
ralis officij sūt p̄ligillima t̄pa ministrare: Quibus strogēs quā rōe id fecerint: illico
musabūt. nec habebūt q̄d respondeāt. Verū enī vō vt iuriscōsultus ille dicere solebat
Turpe ē viro id in quo quōtidie versat̄ ignorare. Quare multū et multū tum i ceteris
tum in h̄ vno maxime Guilhelmo durāti publice salutē et cōi v̄silitatē p̄perit et p̄sultit
q̄ vniuersi sacri mysterij figurās. typos et ratiōes acuratissime in hūc librum cōgessit. Ex
quo nisi p̄geat laborū: facile discere possum̄ q̄d et qua rōne opemur. Adde iocūditatē:
tū in oib̄ incognitis: tū in his maxime q̄ indigem̄ p̄ manib̄ sūt: dū ad eoz cognitionē
vel studio vel casu puenire cōcipimus. Tūc enī rem ip̄am i digitis tenere arbitramur.
et q̄d alis difficile vt in memoria tenere iudicaueramus. nūc faciliū reputamus. et ad
meliora ac maiora sublata difficultatis formidine allicimur et inuitamur. Quid q̄ nūc
tantū mō et nō prius: q̄d legim̄. q̄d gerim̄. q̄d opamur amamus. Quid enī fieri p̄t vt
amamus et gerim̄: q̄d intelligim̄. non cognoscim̄. q̄d non p̄culo vel v̄sus vel intel
lectus intuemur. Magnas ergo gr̄as Guilhelmo debem̄. q̄ in s̄o p̄te cōscribit̄. ipse
v̄sile prius vel sp̄atū vel addita erant reposit̄ et patefecerit: vt nos onere leuaret. ipse
dauerit vt nobis cura et laborē reciperet. ipse vigilauerit et nos quiesceremus. Ego
quantū ad me attinet dudū anteq̄ militie clericali me addixissem: dū in aduocandis
seu postulationis officio me exercerē: conabar vt oēs scirent quātū Guilhelmo ob spe
culū iuris elucubrātū teneremur. Nūc qm̄ alia studia me vocant. et p̄spicio q̄ sint in hac
militia future p̄tes mee. et q̄d sit officij et muneris mei: fateor me nisi hic liber foret dubi
taturū. et oīno indocilis inscius et cecus euaderē. Gallicanū fuit Guilhelmi ingenium.
s̄ in italia tū enutritū. Qui nō idcirco min̄ gr̄e apud nos q̄ extra italiā natus fuerit: s̄
plus q̄ cōscie eratis factus in italia viuere: opidū sui nois in italia relinquere: et i italia
mori ac mortuus in loco italie florētissimo vrbe Roma iacere elegit et voluit: debet esse
cōsecutus. Opere p̄ciū est vt q̄d vnum defunctis exhiberi p̄t: in manus pluriū trāse
ant monumenta ingenij sui. laudetur. legat̄. ametur.

Tabula

Iste liber diuino
rum officioꝝ diuidit̄ i octo libros p̄tiales

Primus liber ha

bet nouem rubricas.

Prologus de q̄ttuor modis q̄b̄ sacrascri

ptura exponit̄. Folio .i.

De ecclia et eius p̄tibus. .ij.

De altari in ecclia. .v.

De picturis et ornāmētis ecclie. .vi.

De campanis eccliaz. .x.

De cimiterio et alijs locis sacris. .xi.

De dedicatiōe ecclie. .xii.

De altaris consecratione. .xiii.

De p̄secrationib̄ et vnctionib̄. .xiiii.

De ecclesiasticis sacramētis. .xv.

Secundus liber cō

tinet vndecim rubricas.

De ministris et ordinib̄ ecclesiasticis et eo

rum officijs. .xxj.

De cantore. .xxv.

De psalmista. .xxvi.

De ostiario. .xxvij.

De lectore. .xxviii.

De exorcista. .xxix.

De acolito. .xxx.

De subdiacono. .xxxij.

De diacono. .xxxiii.

De sacerdote. .xxxiiii.

De episcopo. .xxxv.

Tertius liber ha

bet decē et nouem rubricas.

De indumentis sacerdotū atqz pontificū

et alioꝝ ministroꝝ. .xxxvi.

De amictu. .xxxvij.

De alba. .xxxviii.

De cingulo. .xxxix.

De stola. .xl.

De manipulo. .xli.

De casula. .xlii.

De caligijs et sandalijs. .xliiii.

De succinctorio et orali. .xliiii.

De tunica. .xlv.

De dalmatica. .xlvi.

De cyrotecis. .xlvi.

De mitrali. .xlviij.

De anulo. .xlviij.

De baculo pastorali. .xlviij.

De sudario. .xxxviij.

De pallio. .xxxviij.

De coloribus q̄b̄ ecclia in ecclesiasticis v̄si

tur indumentis. .xxxix.

De indumentis legalibus siue veteris te

stamenti. .xl.

Quartus liber ha

bet quattuor partes. Prima pars conti

net. .xxvi. rubricas.

De missa et singulis q̄ i ea agunt̄. .xli.

De quinqz psalmis quos p̄tifer celebra

turus dicit. .xlv.

De capitis compositione et manuū lotio

ne. .xlv.

De aqua benedictę consecratione et asper

sione. .xlv.

De officio seu introitu misse. .xlvj.

De accessu sacerdotis ac pontificis ad al

tare et de p̄cessionē. .xlvij.

De confessione. .xlix.

De incenso benedicendo et in thuribuluz

mittendo. .xlix.

De osculo altaris et libri. .l.

De thurificatione. .l.

Qualiter ep̄s vel sacerdos et ministri ad

altare stare debent. .li.

De Vrie eleyson. .li.

De gloria in excelsis. .li.

De salutatione ad p̄tin. .li.

De oratione seu collecta. .liij.

De epistola. .lv.

De reuerentia post lectam epistolam faci

enda. .lvj.

De sessionē sacerdotis et pontificis et mi

nistroꝝ. .lvij.

De graduali. .lvij.

De alleluia. .lvij.

De tractu. .lvij.

De prosa seu sequentia. .lix.

De mutatione sacerdotis. .lix.

De euangelio. .lix.

De simbolo. .lxij.

De p̄dicatione. .lxv.

Secūda ps quar

ti libri habet decē rubricas.

De offertorio. .lxx.

De manuū ablutione. .lxxj.

De pallis siue corporalib̄. .lxxj.

De oblatiōe sacerdotis et de officio mini

Tabula

strozum circa illā 7 d patena 7 oblationi bus p̄li 7 clericoy.	lxvij
De sancta thurificatione.	lxix.
De inclinatione sacerdotis 7 osculatione altaris 7 oratione.	lxx.
De p̄fatione.	lxx.
De sanctus	lxxij.
De secreta seu canone misse.	lxxij.
De expositione canonis que habet duo/ decim p̄ticular	lxxij.
De igitur.	lxxij.
De mēto dñe.	lxxv.
Comunicātes.	lxxv.
Hanc igitur.	lxxvj.
Quā oblationē.	lxxvij.
Qui pridie.	lxxvij.
Simili modo.	lxxvij.
Unde 7 memores.	lxxvij.
Supplices te rogamus.	lxxvij.
Memoriam etiam.	lxxvij.
Nobis quoq̄.	lxxvij.
De pater noster.	xcj.
Expositio dñice orationis.	xcij.

Tertia pars quar

ti libri habet q̄nq̄ rubricas.	
De silentio post dñicaz orationē.	xciiij.
De resumptione patene.	xciiij.
De fractione hostie.	xcv.
De agnus dei.	xcvij.
De osculo pacis.	xcvij.

Quarta ps quar

ti libri habet sex rubricas.	
De cōmunicatione sacerdotis.	xcix.
De ablutione 7 p̄fusione.	c.
De postcōmunione.	c.
De oratione nouissima 7 de ite missa ē. c.	
Quare sacerdos humerū pontificis oscu- latur.	cj.
De b̄ndictione nouissima.	cj.

Quintus liber ha

bet decem rubricas.	
De officijs nocturnis et diurnis in gene- re.	cij.
De his que in officio cuiuslibet hore dicū- tur.	cij.
De nocturnis.	cx.
De laudib' matutinis.	cxij.
De prima.	cxvij.

De tertia.	cx.
De sexta.	cx.
De nona.	cxj.
De vesp̄is.	cxj.
De completoio.	cxij.

Sext' liber habet

lxxij. rubricas.	
De officijs dominicarū 7 quarundā feria- rum 7 festiuitatum domini 7 ieiunioruz q̄tuor tempoz.	cxiiij.
De tpe aduentus.	cxvij.
De p̄ma dñica aduentus.	cxvij.
De sc̄da dñica aduentus.	cxix.
De tertia dñica aduentus.	cxix.
De feria quarta et ieiunjs quattuor tem- porum.	cxix.
De alijs ieiunjs.	cxix.
De officio quarte ferie.	cxix.
De sexta feria.	cxix.
De sabbato.	cxix.
De q̄rta dñica aduentus.	cxix.
De vigilia natiuitatis.	cxix.
De officio natalis dñi.	cxix.
De dominica infra octauas natalis do- mini.	cxix.
De festo circūcisionis.	cxix.
De festo epiphanię.	cxix.
De octaua epiphanię.	cxix.
De p̄ma dñica post epiphaniā.	cxix.
De dñica sc̄da post ephiam.	cxix.
De dñica tertia.	cxix.
De dñica quarta.	cxix.
De dñica quinta.	cxix.
De dñica sexta post ephiam.	cxix.
De septuagesima.	cxix.
De officio septuagesime.	cxix.
De sexagesima.	cxix.
De q̄nquagesima.	cxix.
De feria q̄rta in capite ieiunioz.	cxix.
De feria q̄nta sexta 7 sabbato.	cxix.
De prima dominica quadragesime et fe- rijs.	cxix.
De secūda dominica quadragesime et fe- rijs.	cxix.
De tertia dominica quadragesime et fe- rijs.	cxix.
De q̄rta dñica q̄dragesime et ferijs. cxix.	
7. cxix. 7. cxix. et. cxix. 7. cxix.	
De quinta dñica in passione dñi 7 ferijs.	cxix.
cxix. 7. cxix. 7. cxix.	

Tabula

De dñica sexta palmarū 7 ferijs. cxix. et folijs sequentibus	
De cena dñi 7 officio triū diez.	cxix.
De officio q̄nte ferie.	cxix.
De lotione pedum.	cxix.
De nudatione altariū.	cxix.
De sexta feria parasceue.	cxix.
De sabbato sancto pasce.	cxix.
De agno cereo hui' diei.	cxix.
De b̄ndictione cerei hui' diei.	cxix.
De lectionib' 7 tractib' hui' diei. cxix.	
De b̄ndictione fontis hui' diei.	cxix.
De baptismo.	cxix.
De p̄firmatione.	cxix.
De missa huius diei.	cxix.
De festo pasce.	cxix.
De nocturno officio hui' diei.	cxix.
De diurno officio hui' diei.	cxix.
De septē diebus post pasca. cxix. 7 folijs sequentibus.	
De p̄ma dñica post pasca.	cxix.
De dñica sc̄da t̄ta q̄rta p' pasca. cxix.	
7 folijs sequentibus.	
De dñica rogationū 7 rogationib'. cxix.	
De vigilia ascensionis.	cxix.
De festo ascensionis dñi.	cxix.
De dñica post ascensionē.	cxix.
De vigilia pentecostes.	cxix.
De die sancto pentecostes.	cxix.
De feria secūda t̄ta q̄rta post penteco- stes. cxix. 7 folijs sequentibus.	
De feria quinta sexta 7 sabbato post pen- tecostes.	cxix.
De octaua pentecostes.	cxix.
De p̄ma dñica post pentecostes.	cxix.
De sc̄da dñica post pentecostes.	cxix.
De dñica tertia quarta q̄nta et sexta post pentecostes.	cxix.
De dñica septima octaua nona 7 decima post pentecostes.	cxix.
De dominica vndecima duodecima 7 tre- decima.	cxix.
De dñica decima q̄rta decima q̄nta 7 de- cima sexta post pentecostes.	cxix.
De dñica decima septima.	cxix.
De angaria.	cxix.
De dñica decima octaua decimanona vi- cesima 7 vicesima p̄ma.	cxix.
De dñica vicesima secūda vicesima t̄tia vicesima q̄rta.	cxix.
De dñica vicesima q̄nta.	cxix.

De lectionib' nocturnaliū. cxix.

De lectionib' nocturnaliū. cxix.	
De lectionib' nocturnaliū. cxix.	
De festiuitatibus sc̄toz.	cxix.
De sancti sabiano 7 sebastiano.	cxix.
De festo sancte agnetis.	cxix.
De p̄uersione sancti pauli.	cxix.
De sancto iuliano.	cxix.
De sancta agatha.	cxix.
De purificatione b̄te marie v̄gis.	cxix.
De cathedra sancti petri.	cxix.
De annunciatione beate marie virginis.	cxix.
De sc̄tis philippo 7 iacobo aplis.	cxix.
De inuētionē sancte crucis.	cxix.
De reuelatiōe sancti michaelis.	cxix.
De sc̄tis geruasio 7 prothasio.	cxix.
De sancto iohāne baptista.	cxix.
De sanctis petro 7 paulo aplis.	cxix.
De maria magdalena.	cxix.
De septem fratrib'. cxix.	
De festo sancti iacobi apli.	cxix.
De septē dormiētibus.	cxix.
De festo beati petri ad vincula.	cxix.
De festo machabeoz.	cxix.
De inuētionē sancti stephani.	cxix.
De transfigurationē dñi.	cxix.
De festo sancti lauretj.	cxix.
De assumptione b̄te marie.	cxix.
De sancto bartholomeo.	cxix.
De festo decollatiōis sc̄ti ioh̄is.	cxix.
De sanctis felice 7 audacto.	cxix.
De natiuitate b̄te marie v̄ginis.	cxix.
De exaltatiōe sancte crucis.	cxix.
De sc̄to mattheo aplo 7 euāgelista.	cxix.
De sancto mauricio.	cxix.
De festo luce euāgeliste.	cxix.
De sanctis simone 7 iuda.	cxix.
De festo oiuꝝ sanctorz.	cxix.
De officio mortuoz.	cxix.
De quattuor coronatis.	cxix.
De beato martino.	cxix.
De sancto andrea aplo.	cxix.
De sancto nicolao ep̄o.	cxix.
De venerabili beda.	cxix.
De sancto thoma aplo.	cxix.
De sanctis infra festū natiuitatis domini cxix.	
De aplis in cōmuni.	cxix.
De euangelistis.	cxix.

Tabula

De martyribus.	ccxxxvij.	De regularib ⁹ lunarib ⁹ .	ccxlv.
De pfeffozibus.	ccxxxvij.	De epacta.	ccxlv.
De xginibus.	ccxxxvij.	De embolismo.	ccxlv.
De feſto dedicatiōis eccliaz.	ccxxxvij.	De aureo numero.	ccxlvj.
Octauus liber ha-		De termino pascali.	ccxlvj.
bet duas partes principales.		De cidis qd sint ⁊ quot sint.	ccxlvij.
Prima pars octa-		De finali ꝓclufione hui ⁹ libri.	ccxlvij.
ui libri hꝫ quatuor ptes			
bet tredecim rubricas.			
De anno.	ccxxxix.		
De initio anni.	ccxl.		
De multiplici anno.	ccxl.		
De duodecim signis.	ccxl.		
De bisſexto.	ccxl.		
De quattuor anni tēporib ⁹ .			
⁊ de ſeiunijs	ccxli.		
illoꝝ.	ccxli.		
De ſolſticjs ⁊ eqnoctijs.	ccxli.		
De magno agno.	ccxli.		
De era.	ccxli.		
De olimpiade.	ccxli.		
De luſtro.	ccxli.		
De etate.	ccxli.		
De ſeculo ⁊ eno.	ccxli.		
Secūda ps prime			
ptis habet ſex rubricas.			
De menſe.	ccxli.		
De kalendis.	ccxli.		
De nonis.	ccxli.		
De idibus.	ccxli.		
Quā ⁊ q̄liter dies denotent.	ccxli.		
De dieb ⁹ egyptiacis ⁊ cānicularib ⁹ .	ccxli.		
Tertia pars prime			
ptis habet quattuor rubricas.			
De ſeptimana ⁊ lris kalendaz.	ccxli.		
De regularib ⁹ ſolarib ⁹ .	ccxli.		
De ꝓcurrentib ⁹ .	ccxli.		
De inditione.	ccxli.		
Quarta ps prime			
ptis octauū li. habet tres rubricas.			
De die.	ccxli.		
De momento.	ccxli.		
De hora.	ccxli.		
Secūda ps octa-			
ui libri habet ſeptē rubricas.			
De anno lunari.	ccxli.		

Prologus Folium I

Incipit rationale diuinorum officiorum
Guilhelmi minotensis ecclesie epi.

De cūqz in ecclesi-

asticis officijs rebus ac ornamentis consistunt: diuinis plena sunt signis atqz mysterijs. ac singula celesti sunt dulcedine redundantia. si tamē diligenter habeant in spectorem. qui noxat mel de petra sugere oleūqz de durissimo saxo. quis tamen nouit ordinē celi ⁊ rōnes ipsius ponet i fra? Scrutator: q̄ppe maiestati optimef. a gloria. Siquidez pute⁹ altus est. ⁊ in q̄ aquā hauriā non habeo nisi porrigat ille q̄ dat oibus affluenter. ⁊ nō impropertat vt in mediū montiū transeuntē hauriā aquā in gaudio de fōtib⁹ saluatoris. Licet igit nō oīuz q̄ a maiorib⁹ tradita sunt ratio reddi possit. qz tamen qd̄ in his rōne caret extrapādū est: idcirco ego guilhelm⁹ sancte minotensis ecclesie sola dei patiētia dicit⁹ eps pulsans pulsabo ad ostium si forte clauis dauid aperire dignet⁹: vt me introducat rex i cellā vinariā. in q̄ mihi supnū demōstret exemplar qd̄ moyſi fuit in mōte mostratū. quaten⁹ de singulis q̄ in ecclesiasticis officijs reb⁹ ac ornamentis consistunt. qd̄ significant ⁊ figurent. eo valeam reuelante clare ⁊ apte differere. ⁊ rōnes ponere. q̄ linguas infantū facit disertas. cui⁹ spūs vbi vult spirat. diuidens singulis p ut vult. ad laudē ⁊ gliaz trinitatis. Sane h̄ sacramēta p signis accipim⁹ seu figuris. q̄ siquidē figure nō sunt x̄tutes: s̄ x̄tutū signa. q̄bus tanq̄ scripturis vtētes docētur. Signozū autē alia sunt naturalia. alia positiua. de quo ⁊ qd̄ sit sacramētū dicit i q̄rta pte sub. vij. particula canonis. sup x̄bo mysteriū fidei. Sacerdotes igit ⁊ p̄lati ecclesie q̄bus datum est nosse mysteria (put i Luca habet) ⁊ sacramentoz portatores. ⁊ dispensatores existūt. sacramēta intelligere ⁊ x̄tutibus q̄ p illa significant fulgere debēt. vt ex eozū luce ceteri siliter illuminent. alioqn̄ ceci sunt ⁊ duces cecozū iuxta illud p̄pheticū. Obscurent⁹ ocu-

li eozū ne videant. Sed phdoloꝝ ipsi hodie vt plurimuz de his q̄ vsu quotidiano in ecclesiasticis tractant rebus ⁊ pferūt officijs: qd̄ significēt ⁊ quare instituta sūt modicū apprehendūt. adeo vt impletū eē ad s̄ram illud p̄pheticū videat. Sic p̄s sic sacerdos. Esa. xliij. Ferentes siq̄dem panes p̄positionis ad mēfaz dñi atqz mysteria. q̄ neqz intelligūt neqz vidēt. tantuz inde nimirum iusto dei iudicio habituri. quātū ⁊ iumenta panes ad vsū portantia alioꝝ. de q̄ ignorātia rōnez reddituri sūt i die vindicte ⁊ ire. qn̄ q̄dez cedri paradisi tremebūt. quid q̄ faciet x̄ga deserti? Lis enī p̄ p̄ham d̄. ipsi vero nō cognouerūt vias meas. q̄bus iurau i ira mea si itroi bunt i requiē meā. Siq̄dez liberaliū atqz q̄rūlibet artiū p̄fessozes: nude forte atqz colorate in illis plerūqz p̄tēta: fatagūt cauis ⁊ rōnib⁹ vestire. fulcire atqz colorare. p̄dictozes qz ac q̄libet mechanici seu opifices. in q̄buslibet operū suoz varietatib⁹ studēt verisimiles rōnes ⁊ causas ⁊ redde re ⁊ in p̄mptu h̄re. Sz ⁊ fm̄ ipas mundanas leges. turpe est patritio ⁊ causas tractati: ignorare ius in q̄ vsat. Verū licz sacerdotibus scia sit valde necessaria ad doctrinā. nō ē tñ simplicib⁹ sacerdotib⁹ etiāz a scolasticis detrahenduz iux̄ illud. Dñs nō detrahet. Vñ fm̄ Augl. Nō irridebūt si forte aduerterint aliqs̄ antistites ⁊ mini stros ecclesie: vel cum barbarisimjs ⁊ solocismis deū inuocare. vel eadē x̄ba q̄ pnū ciant nō itelligere: p̄turbateqz distinguē. nō qz talia corrigēda non sint: s̄ qz sunt p̄a scientib⁹ tolerāda. Que autē sacerdotes scire debeāt. in sc̄da pte sub tractatu de sacerdote dicit. Porro nō videt qz ea que i ecclesiasticis sunt reb⁹ atqz officijs figuratiter fiāt. tñ qz figure recesserūt et ē tps hodie veritatis. tñ qz non debem⁹ iudaiizare. Sed lz reuera figure quarum hodie x̄vitas apparuit recesserint. tñ adhuc multiplex veritas latet quaz nō videm⁹. p̄pter qd̄ vritur ecclesia figuris. Verbi gr̄a. p̄ vestimēta candida intelligim⁹ aliq̄ modo de corē aīaz nostraz. scz gliaz imortalitatis nostre quā videre nō possum⁹ manifeste. ⁊ in missa a p̄fatione in antea x̄pi passio representat. vt tenaci⁹ et fidelius memorie teneat. Notādum autē est qz eozū q̄ in le

Ecclia aut materialis spūalem designat. vt dicit vbi de ei' consecratōe agef. Rur sus ecclia grece dicit catholica. id ē. vniūsa- lis. qz p totū mundū est pstituta seu diffu sa. qz vniūsi in deūz credentes in vna de- bent eē cōgregatione. Vel qz in ea est ge- neralis doctrina ad instructionē omz fide- lium. Sinagoga qz grece cōgregatio dicit. qd ppriū nomē in deozū pls tenuit. ipoz enim pprie synagoga dicit solet. Quis r ec- desia dicta sit. Apstī tū nunq̄ synagogam dixerūt. s̄ semp eccliam: forte discernēdi causa. Dicit etia pns ecclia syon. eo q ab hac peregrinatione longe posita: pmissio- nem rerū celestiuū specular. r iso syon. id est. speculatio nomē accepit. Pro futura vō patrie pace hierusalē vocat. Naz hie- rusalē pacis visio interpretat. Dicit etia ecclia dom' dei. sic dicta a domate quod grece dicit tectū quasi dans manere vnanis- mes in se. Dicit etia qnq̄ kiriacā. i. domi- nicalis. Qnq̄ basilica qd vbum grece so- nat latine regia seu regalis a rege scz basi- lio Carnaliū enī regū palacia sic dicta sūt. Nostra aut orationis domus. regia dicit qz in ea regi regū seruit. Qnq̄ templum qst tectū amplū in q̄ regi deo sacrificia of- ferunt. Et qnq̄ dei tabernaculū quia in pnti vita peregrina est. r in itinere ad pa- triam pergens vt iam dicit. Vel dicit ta- bernaculū qst taberna dei. put sub ecclie dedicatione dicit. Quare etia dictum est tabernaculū vel arca testimonij: sub titu- lo de altari dicit. Qnq̄ vō martyriū qd in honore alicui' martyris sancti sit. Qn- q̄ capella. put in scda pte sub tractatu de sacerdote dicit. Qnq̄ cenobiū. Qnq̄ sa- crariū. qnq̄ sacellum. Qnq̄ dom' oratio- nis. Qnq̄ monasteriū. r qnq̄ oratoriū. Generaliter tū quibet locus ad orandum statutus oratoriū dici potest. Rursus ecclia qnq̄ dicit corpus xpi. Qnq̄ etia vir- go vocat iuxta illud. Emuloz enī vos rē Qnq̄ sponsa quam xps sibi desponsauit in fide. de q̄ in euangelio. Qui habet spō- sam spōsus est. Qnq̄ mater. qz quotidie in baptismo spūales filios deo parit. Qn- q̄ filia. iuxta illud pphete. p patrib' tuis nati sunt tibi filij. Item qnq̄ ponitur vi- dua. qz ppter pressuras nigrescit r vt ra- chel nō p̄solat. Qnq̄ meretrix figuratur.

ppter eccliam de gētib' cōgregatā. Quā- doq̄ vocat ciuitas. pppter cōmunionem sanctorū ciuiū. murata pppter munitionez scripturarū qd' heretici arcenē. habēs la- pides et ligna diuersi generis. qz diuersa sūt merita singulorū. put iam dicit. Quic- quid autē synagoga p legem accepit. hoc nunc ecclia a xpo cuius sponsa est p grāz recepit et in melius cōmutauit. Hanc non est noua oratorij siue ecclie institutio pcepit nāq̄ dñs moysi i mote synai vt fa- ceret tabernaculū de cortinis mirifice fa- bricatis. Diuisū enī erat interposito velo i duas partes. cuius ps prior sancta. vbi popul' sacrificabat. interior vō sancta sā- ctorū vbi sacerdotes r leuite ministrabāt dicebātur. vt dicit in p̄hemio q̄rte ptis. Qd postq̄ vetustate cōsumptum ē. iussit dñs fieri templum qd salomon edificauit opere mirifico. duas habēs ptes vt et ta- bernaculū Reg. iij. ca. viij. Ab vtroq̄ vō scza tabernaculo r a tēplo nra materialis ecclia formaz sumpsit. In cui' pte anteri- ori populus audit r orat. i sanctuario ve- ro clerus p̄dicat. iubilat r ministrat. Ta- bernaculū aut qz in itinere factū qnq̄ ge- rit typum mūdi qui transit r cupiscētia eius. Unde p̄stat ex q̄ttuor cortinarū co- loribus. sicut et mundus cōpactus est ex q̄ttuor elemētis. Deus igif in tabernacu- lo. deus est in hoc mūdo velut in templo xpi sanguine rubricato. Expresse vero ta- bernaculū typuz gerit ecclie militantis q̄ non habet h̄ manentē ciuitatē. s̄ futuram in q̄rit. ideoq̄ dicit tabernaculū. taberna- cula enī militantiū sunt. Deus enī i taber- naculo deus ē in fidelibus suo noie cōgre- gatis. Pars p̄ma tabernaculi in q̄ popu- lus sacrificabat vita est actiua. in q̄ popu- lus in p̄xi dilectione laborat. pars vō altera in q̄ leuite ministrabāt vita est con- templatiua. in q̄ dilectioni r contemplatiōi dei religiosorū virozū sincera p̄uersatio vacat. Tabernaculū vtitur in templum. qz d' militia currit ad triumphum. Est autē ecclia sic edificāda. Paratoq̄ nanq̄ fundamēti loco iuxta illud. Bñ fundata est domus dñi super firmam petrā. debet eps vel sacerdos de ei' licentia ibi aquaz aspergere bñdictaz. ad abigēdas inde de- monū fantasias. et primariū lapidem cul-

impressa sit crux in fundamento ponere. Debet quoq̄ sic fundari vt caput recte i- spiciat vsus orientem. de quo dicitur i p- hemio q̄nte partis. videlz versus ortū so- lis equinoctialem. ad denotandū q̄ ecclie- sia que in terris militat tēperare se debet equanimiter in p̄speris r i aduersis. r nō versus solsticialem. vt faciunt q̄dam. Le- terū si muri hierlm que edificatur vt ciui- tas. edificari per iudeos iubentur s̄m pro- phetam. quāto magi r nos muros ecclie nostre edificare debemus. Si quidem ec- clesia materialis. in qua populus ad lau- dandū deum conuenit sanctam significat eccliam. que in celis viuis ex lapidibus construitur. Hec est domus domini firmi- ter edificata. cuius fundamentū est angu- laris lapis xps. super quo fundamēto po- situm est fundamentū apostolorum r pro- phetarum. sicut scriptum est. Fundamen- tā eius in montibus sanctis. Superedifi- cati parietes iudei sunt r gentiles d' quat- tuor mūdi p̄ribus ad xpm venientes et q̄ per ipm crediderūt seu credūt r credēt. Fideles autē ad vitam p̄destinati sunt la- pides in structura hui' muri. qui semper vsq̄ ad finem huius mūdi edificabif. La- pis vō super lapidē ponitur quando ma- gistri ecclie iuniores in ppriū studium assumunt ad docendū r corrigendū r sta- bilitūdum in sancta ecclia. Habet lapides sup se ad ferendū. p edificio. quicunq̄ la- borez fraternū portat. grossiores vō lapi- des r politi seu q̄drati q̄ ponit altrinsc' foris in quoz medio miores lapides iacēt sūt viri p̄fectiores q̄ suis meritis r oratio- nib' p̄tinent infirmiores in sancta ecclia. Cementū aut sine q̄ muri stabilitas eē nō pōt sit ex calce sabulo r aq̄. Calx feruens charitas ē. que sibi cōtungit sabulū. i. ter- renū opus. qz vera charitas sollicitudinē maximā habet mixtam p̄viduis senibus pupillis r debilib'. r ideo studet operari manibus vt habeat vnde eis beneficiat. At autem calx r terra ad edificium muri valeant. aque cōmixtione cōglutinantur. Si quidē aqua spūsanctus est sicut enī sine cemento lapides muri non simul iun- guntur ad muri stabilitatem. sic nec homi- nes ad edificiuū celestis hierlm pnt simul sine charitate iungi. quā spūsanctus ope-

ratur. Omnes muri lapides politi sunt r quadrati. i. sancti mūdi r firmi. q̄ videlicz p man' sūmi artificis disponūt in ecclie- sia p̄masuri. quoz qdā ferunt et nō ferūt vt simpliciores i ecclia. alij ferūt. r ferunt vt mediū. alij tū ferunt et nō ferunt nisi a solo xpo q̄ est singulare fundamentū vt p- facti. Omnes q̄dez vna charitas more ce- menti p̄iungit. dū viui lapides pacis cō- page colligant. Christ' noster mur' fuit in p̄uersatione. r antemurale in passione. Sane iudeis muros in hierlm edificātib' aderāt inimici volentes illoz op' impedi- re ita q̄ sicut i hēdra legif adeo. ab hosti- bus infestabā q̄ vna manu ponebant la- pides in muros. r alia manu p̄tra hostes pugnabant. Et nobis muros ecclie edifi- cantib' assunt in circūitu inimici scz vicia siue peruersi hoies opa nostra impedire volētes. Unde muros. i. v̄tutes edifican- do hostes impugnam'. r iux' more iudai- ci ppl' teneam' arma nostra. i. scutum fidei lozicā iusticie. galeā salutis. r gladiū vbi dei i manib' nostris. vt nos p̄tra illos de- fendamus. Et opilio seu sacerdos sit no- biscū vice xpi. qui doceat nos p̄ lectionez r munit p̄ orationē. Porro ex q̄b' ta- bernaculū in vteri testamēto fieret ostēdit dñs dices in exodo ad moysen. Sume p̄- mitias. i. p̄ciosa queq̄ a p̄lo isrl'. s̄ ab eo tū q̄ vltro obtulerit aurū r argentū r es. iacinctū r purpurā coccūq̄ bis tinctuz. i. setā iacinctini r purpurei r coccinei colo- ris r bisini. qd est gen' lini egyptiaci mol- le r candidū. pilosq̄ caprarū r pelles arie- tū rubricatas. q̄s partibicas dicim' quia parthi sic colorari eas excogitauerant. et pelles iacinctineas r ligna sethim. Est aut sethim nomē mōtis r regionis r arboris q̄ ē silis albe spine in folijs. r ē leuissimuz lignū r imputribile r incremabile. oleum q̄z ad lumina. r aromata in vnguenta r thimifama boni odoris. r lapides onichi- nos. ita q̄ sardonices r gemas factuariū faciāt mihi vt habitem i medio eoz. ne sit eis labor recurrere ad mōtē hūc. Hec ple- ne magister i historijs p̄seq̄ sup exo. Di- spositio aut ecclie materialis modū hūa- ni corpis tenet. Lacellus siue loc' vbi al- tare ē caput representat crux ex vtraq̄ pte brachia r manus. reliqua ps ab occidēte

quod corpus superesse videtur. sacrificium altaris vota significat cordis. Sed et secundum Rich. de sancto victore dispositio ecclesie tripliciter statum in ecclesia saluandorum significat sanctuarii enim significat ordinem virginum chororum continentium. corporum coniugatorum. Stricti enim sanctuarii sunt chororum. et chororum corporum quod pauciores sunt virginum quam continentium. et isti sunt coniugati. Sacratior quod est locus sanctuarii quam chorus. et chorus quam corpus. quod dignior est ordo virginum quam continentium. et illorum quam coniugatorum. Adhuc ecclesia ex quatuor parietibus. id est ex doctrina quatuor euangelistarum longa lataque surgit in altum. id est in alta virtutum. longitudo ecclesie longanimitas est quam patienter aduersa tolerat donec ad patriam perueniat. latitudo charitas est. quam dilatatione mentis amicos in deo et inimicos diligit propter deum altitudo vero spes est future retributionis quam prospera et aduersa pretemnit. donec videatur bona domini in terra viuentium. Rursum in templo dei seu gratie est fundamentum fides. quam est de re non visa. tectum charitas quam opitimitudine peccatorum. hostium obediencia de qua dominus inquit: Si vis intrare in vitam serua mandata. pauimentum humilitas. de qua psalmus. Adhuc pauimentum ala mea. quatuor laterales parietes sunt quatuor principales virtutes iusticia. fortitudo. prudentia. et temperantia. Hec sunt in Apoc. quatuor latera ciuitatis eque. fenestre sunt hospitalitas cum hilaritate. et misericordia cum largitate. De hac domo dominus ait: Veniemus ad eum et mansionem apud eum faciemus. Quedam tamen ecclesie in modum crucis formantur. ad notandum nos mundo crucifigi. seu crucifigi sequi debere. iuxta illud. Qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Nonnulli etiam in modum circuli rotundi formantur quam significat ecclesiam dilatata esse per circum orbis. Unde illud. Et in fines orbis terre prebatur eorum. Seu quod de circulo orbis perueniamus ad circum orbis coronationem. Sane chorus clericorum est consensio cantantium vel multitudo in sacris collecta. Dicitur etiam chorus a chorea vel corona. olim enim in modum corone circum aras stabant et ita psalmos concorditer canebant. Sed flauianus et theodor. alternatim psallere constituerunt edocti ab ignatio. quam supra fuit diuinitus edoctus. Duo ergo chori psallentium designant

angelos et spiritus iustorum quasi reciproca voluntate laudantium et se ad bonam operationem inuicem exhortantium. Alii chororum dixerunt a concordia quam in charitate consistit. quod quam charitatem non habent uenienter cantare non potest. Quid autem chorus iste significet et quare in illo maiores sedent et potiores dicuntur in quarta parte sub introitu et sub titulo de accessu potestificis ad altare. Et nota quod cum unum cantat dicit grece monodia. latine tunicium. cum vero duo cantant bicinium appellatur. cum multi chorus. Predra est absida siue volta quadam separata modicum a templo. vel a palatio sic dicta quod ex heret muro. grece autem sidon vocatur. et significat fideles laicos christo et ecclesie inherentes. Cripte siue specus super terram nec quam in quibusdam sunt ecclesie. sunt heremite cultores siquidem secretioris vite. Atrium ecclesie significat christum per quem in celestem hierusalem per ingressus. quod et porticus dicitur. sic dicta a porta vel quod sit apta. Turres ecclesie predicatores sunt et platee ecclesie. quam sunt munimur et defensio eius. Unde spiritus ad spiritus in canticis amoris sic loquitur. Collum tuum sicut turris dauid edificata cum propugnaculis. Pinna culum turris vitam vel mentem platee quam ad altum tendit representat. Gallus super ecclesiam positus predicatores designat. Gallus enim profunde noctis perigil horas eius cantu diuidit. dormientes excitat. die appropinquante precinit. sed prius seipsum alarum verberare ad cantandum excitat. Hec singula mysterio non carerent. Porcus enim est huius seculi. dormientes sunt filii huius noctis in peccatis iacentes. Gallus predicatores quam distincte predicant et dormientes excitant. ut abiciant opera tenebrarum clamantes. De dormientibus. Exurge quam dormis. Lucem futuram prenuunciant. dum diem iudicii et futuram gloriam predicant. et prudenter ante alios virtutes predicant. se a somno peccati excitationes corpus suum castigant. Unde apostolus Castigo corpus meum et. Ibi etiam sicut et gallus ventum se vertit quam increpando et arguendo contra rebelles fortiter resistit. ne lupo veniente fugisse arguantur. Virga ferrea in qua gallus sedet relictum representat predicantis sermonem ut non loquatur ex spiritu hominis sed dei iuxta illud. Si quis loquitur quasi sermones dei etc. Quod vero virga ipsa est supra crucem seu summitatem ecclesie posita. innuit sermonem scripturarum summam esse et confirmatum

Unde dominus in passione ait: Consumatum est. et titulus eius super eum indelibiliter scriptus est. Tulus. id est summas templi eminens et rotunda super quam crux ponitur. propter sui rotunditatem significat quam perfecte et inuiolate catholica fides predicanda sit et tenenda. Quam nisi quisque integram inuiolatamque seruauerit absque dubio in eternum peribit. Fenestre ecclesie vitree sunt scripture diuine. quam ventus et pluuia repellunt. id est nocua prohibet. et dum claritate veri solis. id est dei: in ecclesiam. id est in corda fidelium transmittit inhabitantes illuminant. Ite intrus latiores sunt. quam mysticus sensus amplior est et precellit litteralem. Ite per fenestras quoniam sensus corporis significat. qui extra stricti esse debent. ne vanitates hauriant. et intus petere ad dona spiritualia liberi capienda. Ite per cancellos vero quam sunt ante fenestras prophetas vel alios doctores obscuros intelligimus ecclesie militantis. in quibus ob duo charitatis precepta quoniam due columne duplicantur secundum quod et apostoli bini ad predicandum mittuntur. Ostium ecclesie est christus. Unde in euangelio. Ego sum ostium dicit dominus. Apostoli etiam porte eius sunt. Dicitur est autem ostium ab obfistendo his quam foris sunt. vel ab ostendendo aditum. Valua vero dicitur a voluendo porta a portando. quod per eam portatur quecumque offerunt. Columne vero ecclesie episcopi et doctores sunt. quam templum dei per doctrinam sicut et euangeliste thronum dei spiritualiter sustinent. Ibi nepe per sonitum diuini eloquii argenteae columne dicuntur. iuxta in canticis canticorum. Columnas fecit argenteas. Unde et moyses in ingressu tabernaculi posuit quoniam columnas et ante oraculum. id est sancta scripturarum. quod exponit in sexta parte sub titulo de tempore aduentus. Licet autem columnae plures sint tamen se parte esse dicuntur. iuxta illud. Sapientia edificauit sibi domum. et excidit columnas. vii. Quomodo episcopi esse debent septiformi gratia spiritualium repleti etc. Iacobus enim et iohannes ut ait apostolus videbant columnas. Bases columnarum sunt apostolici episcopi: vniuersalis ecclesie machinam supportantes. Capita columnarum sunt metes episcoporum et doctorum. sicut enim capite metra sic metra prebatur nostra diriguntur et opera. Capita quod sunt prebatur sacre scripture quorum meditationi subdimur et obseruantie. Iudicium ecclesie est fidei nostre fundamentum. In ecclesia vero spirituali pauimentum sunt pau-

peres christi scilicet pauperes spiritu. quam se in omnibus humiliant. que propter humilitatem pauperum to assimilant. Rursum pauimentum quod pedibus calcatur vulgus est. cuius laboribus ecclesia sustentatur. Trabes que domum coniungunt sunt principes seculi vel predicatores quam ecclesie munitur vnitatem. Ibi vero: illi facto. Reclinatozia in ecclesia signant contemplatiuos in quibus deus sine offensa deservit qui quod sumas diuinitatem et eterne vite claritatem preplantur auro comparant. Unde in canticis dicitur. Reclinatozia fecit aureum. Tigna in ecclesia sunt predicatores quam eas spiritualiter subleuant. Laquearia siue celature sunt predicatores quam eas ornant vel roborant. de quibus quod per vicia non putrescunt spolia gloriarum in eisdem canticis dicens. Tigna domorum nostrarum cedrina. laquearia cypressina. Deus enim ecclesiam sibi constituit viuus lapidibus et lignis imputribilibus. iuxta illud. Ferculum sibi fecit rex salomon de lignis libani. id est christus de sanctis castitate candidatis. De his aliter sub titulo de picturis dicitur. Cancellus. id est caput ecclesie humilior reliquo corpore ecclesie. mysticat quanta humilitas debet esse in clero seu platea iuxta illud. Quanto maiores humilia te in omnibus. Celli vero quibus altare a choro diuidit separationem celestium significat a terrenis. De cancellis seu peribulo chororum circueunte dicitur sub titulo de picturis. Stallus ad sedendum in choro de signat quod aliqui corporum recreandus est. quod quod caret alterna requie durabile non est. Ipsi pulpitum in ecclesia est vita perfectorum. et dicitur quasi publicum siue in publico loco constitutum. Nepe legitur. Ipsi paral. vii. quod salomone fecit basim eneam ponens eam in medio basilice. stetitque super eam et extendens manum suam loquebatur populo dei. Esdras quod fecit gradum ligneum ad loquendum in quem stans super vniuersum populum eminebat. Analogum etiam dicitur quod in ea verbum dei legitur et enunciat. logos enim grece verbum vel ratio dicitur. quod dicitur etiam ambo ab ambiendo. quia intrat ambit et cingit. de quo in quarta parte sub titulo de euangelio dicitur. Iporalogum per quod hore leguntur. id est recolligunt significat diligentiam quam sacerdotes in dicendis canonicis horis debito tempore habere debent. iuxta illud. Septies in die laudem dixi tibi. Tegule tecti quam imbrer a domo repellunt. sunt milites qui ecclesiam a paganis et ab hostibus protegent. Locleer qua-

rum exemplar a templo sumit salomonis sunt vie muris interuolute lateter. per q̄s archana cogitationū singulorū accipiunt. q̄s soli qui ad celestia ḡdiunt agnoscunt. De gradibus p̄ q̄s ad altare ascenditur i sequenti titulo dicef. Sacrarū siue loc⁹ in q̄ sacra reponunt siue in q̄ sacerdos sacras vestes induit. vterū sacratissime marie significat. in q̄ x̄ps se sacra veste carnis vestiuit. Sacerdos a loco i quo vestes induit ad publicū p̄cedit. q̄ x̄ps ex vtero v̄ginis p̄cedēs in mundū venit. Locus ep̄i in ecclesia altior ē sic in sc̄da pte sub tractatu de ep̄o dicef. Prope altare etiaz q̄d x̄pm significat collocat piscina seu laua/crū. i. x̄pi misericōdia in q̄ man⁹ lauant. ad notandū q̄ in baptismo ⁊ p̄nia. q̄ p̄ illā significat a pctōz sordib⁹ diluimur. q̄d a veteri testamēto tractū ē. Legit enim Exo. xxx. ⁊ xl. q̄ moyses fecit labiū enē cū ba si sua in tabernaculo. i. quo sacerdos aarō ⁊ filij lauarent accessuri ad altare vt in eo offerret timiamā. Lumē q̄d in ecclesia accēdit x̄pm significat. iuxta illud. Ego sum lux mūdi. Et Joh. Erat lux vera ⁊c. Vel luminaria ecclesie significat aplos ⁊ ceteros doctores. q̄z doctrina fulget ecclesia vt sol ⁊ luna. de q̄b⁹ dñs ait: Vos estis lux mūdi. i. bonorū op̄ez exēpla. Vñ ipse admonens eos ait: Luceat lux v̄sa coraz hoib⁹ Illuminat aut ecclesia ex p̄cepto dñi. Vñ i Exo. xxvij. legit. P̄cipe filiis aarō vt offerat oleū de arborib⁹ oliuaz purissimū vt ardeat lucerna semp in tabernaculo testimonij. de q̄ in sequenti pte sub tractatu d̄ acolito dicef. Fecit q̄z moyses lucernas septē q̄ sūt septē dona sp̄s sancti. q̄ i nocte hui⁹ seculi tenebras n̄re cecitatis illustrat q̄ sup cādelabza ponunt. q̄z redēuit supra x̄pm sp̄s sapiētie et intellect⁹. sp̄s p̄silij ⁊ fortitudinis sp̄s sciētie ⁊ pietati. ⁊ spiritus timoris dñi. q̄b⁹ p̄dicauit captiuis indulgētia. Pluralitas in ecclesia lucernarū pluralitatē designat i fideliū gratiaz.

Cruce triumphalis in plerisq̄ locis i medio ecclesie ponit ad notandū q̄ de medio corde redēptorē nostrū diligim⁹. q̄ iuxta salomonē corp⁹ suū media charitate constrauit p̄pter filias hierlm. ⁊ vt oēs signū victorie vidētes dicāt. Que sal⁹ toti⁹ seculi. arbor salutifera. et ne vnq̄ in nobis di-

lectio dei obliuioni tradat q̄ vt seruū redēmeret tradidit vnicū filiū ⁊ crucifixū imitemur. Crux aut in altūz dirigit p̄ q̄d x̄ps victorie designat de h̄ dicef vbi de ecclesie cōsecratione agef. Quare ecclesia intus et nō ex̄ omef sub tractatu de picturis dice-tur. Claustrū sicut ait sicardus ep̄s cremonen⁹ i mitrali. ab excubijs ⁊ custodijs leuitaz circa tabernaculū. vel ab atrio sacerdotū. vel a porticu salomonis ad templum sumpsit exordij. P̄cepit enī dñs moysi ne leuitas cuz plebeia multitudine numeraret. ⁊ cōstitueret eos sup tabernaculū testimonij ad portandū ⁊ custodiendū. p̄pter q̄d dñi p̄ceptūz dū diuina peragunt mysteria clerici debēt in ecclesia stare a laicis segregati. Vñ statuit cōcilium maguntinē. q̄ ps illa q̄ cācellis dinidit ab altari p̄fallētib⁹ tm̄ pateat clerici. Porro sicut tēplū triūphantē designat ecclesia sic claustrū celestē significat paradysus. vbi erit cor vnū ⁊ idē in dei dilectioe ⁊ voluntate. vbi oia cōiter possidebūt. q̄z q̄ quis min⁹ habebit in se in alio se gaudebit habere. q̄z de⁹ erit oia in oib⁹. Ideoq̄ regulares vnanimiter in claustro degentes ad seruitiū dei surgūt ⁊ secularia relinquentes in oib⁹ vitam cōmunē ducūt. Diuersitas aut officinarū et officiorū iu claustro. diuersitas ē māsonū cū diuersitate p̄miorum in regno. Quoniam in domo p̄ris met māsones multe sunt dicit dñs. Vñ altiter ho claustrū ē anime cōtēplatio. vbi se recipit dum a turba cogitationū carnalū separaf ⁊ sola celestia meditatur. In hoc claustro sunt q̄tuor latera sc̄z contempt⁹ sui. cōtemp⁹ mūdi. amor p̄xi. et amor dei. Vñ quodq̄ autē latus suū habet ordinē colūnarum. Contemptus sui habet mētis humiliationē. carnis afflictionem. humilē sermonē. ⁊ similia. Basis oīuz colūnarū est patientia. In hoc claustro diuersitas officinarū est diuersitas virtutum Capitulū est cordis secretus. de hoc tamē aliter dicitur in quinta parte sub titulo d̄ p̄ma Refectorium dilectio sancte meditationis Cellariuz sacra scriptura. Dormitorij munda cōscientia. Oratoriuz vita imaculata. Ort⁹ arborū ⁊ herbarū p̄geries virtutū. Pute⁹ aquaz viuētū irrogatio donoz. q̄ hic sitim mitigat ⁊ in futuro pe-

nitus extinguit. Sedes aut ep̄ales que iux beati petri dispositionē sunt i singulis ciuitatib⁹ antiquus cōsecrate. put dicef i phemio sc̄de p̄tis. nō i memoriaz p̄felloz ⁊ ad honore aplos. ac martyz ⁊ p̄cipue b̄te marie v̄ginis veterū deuotio dedicauit. Letez ideo in ecclesia p̄uenimus. vbi delictoz veniaz postulem⁹. ⁊ diuini laudib⁹ insistam⁹. vt dicef in phemio quinte p̄tis. ⁊ vt ibi bona siue mala iudicia audiamus. ⁊ dei cognitionē discam⁹. ⁊ accipiamus. ⁊ vt dominici corp⁹ sibi māducem⁹. In quētū ecclesie mulieres ⁊ virtuosū habitāt. q̄d fm̄ b̄da veteri p̄suetudine denotā accipiunt. vnde fuit q̄ ioseph ⁊ maria puerū dereliquerūt. quā alter illuz quē secū nō cernebat. cū altero cōp̄tabat. Causa aut diuisionis ē. q̄z caro viri ⁊ mulieris si p̄p̄ius accesserint ad libidīnē accēdunt. Vñ cū ibi pctā deslere debeam⁹. necesse est tūc eoz fomenta et delectationes carnales vitari. Vñ asculi aut i australi. femine aut i boreali siue in adlonari pte manent. vt ostendat. firmiores sanctos debere stare ⁊ maiores hui⁹ secti tēptationes. Infirmitates ho ⁊ minores. seu fortiozem firmiorēq̄ seruū i aptiori loco cōsistere debere. qm̄ fm̄ aplm̄. Fidelis ē de⁹ q̄ nō patiet vos tēptari supra id q̄d potestis sustinere. Ad h̄ etiā p̄inet q̄ iohes vidit angelū forte q̄ posuit suū pedē dextrū sup mare. nā ⁊ fortioza mēbra maiorib⁹ periculis opponunt. Scdm̄ alios vero viri in parte anteriori. mulieres in posteriori manent. q̄z vir caput ē mulieris. ideoq̄ dux eius. Mulier q̄z velata capite esse debet in ecclesia. q̄z non est imago dei. ⁊ q̄z p̄ illam p̄uaricatio inchoata ē. ideoq̄ in ecclesia p̄p̄ reuerentiā sacerdotis q̄ est x̄pi vicarius coram eo tanq̄ corā iudice p̄pter reatus originē habeat caput velatum nō liberū. nec p̄pter eandē reuerentiam habeat p̄tatem loquendi in ecclesia coram eo. Olim aut viri ⁊ mulieres comā sibi nutrientes assiste-bant in ecclesia nudo capite crinib⁹ glorian-tes. quod inhonestū erat. Qualis locutio in ecclesia habenda sit apostol⁹ ostendit dicef. Loquētes vobismetip̄s i psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis sp̄ualibus. Vnde ibi a verbis supfluis abstinendū est iuxta illud Ch̄y. In aulaz regiā ingressurus

habitu et in cessu te componas. angeli enī domini assunt. quia dom⁹ dei plena ē virtutibus in corporis. Et domin⁹ ad moy-sen ⁊ angel⁹ ad iohes. Solue calciamentū de pedib⁹ tuis locus enī i quo stas sanct⁹ est. Ultimo notandū est q̄ ecclesia p̄secrata reos sanguinis ad se cōfugientes. q̄ in illa vel p̄tra illā non deliquerunt defendit. ne vitaz pdant aut membra. Vnde legitur q̄ iohab in tabernaculuz fugit. ⁊ cornu altaris apprehendit. Idē etiā p̄slegiū habet non cōsecrata in qua diuina officia celebrantur. Corpus autē christi a talibus sumptum eos non defendit nec cōfugietes ad illud. tum quia illud p̄uilegiū ecclesie concessum est quare non est ad alia p̄trahendum. tum quia illud est cib⁹ animi non corporis. Vnde animā liberat ⁊ nō corpus. Ecclesie tribus de causis de loco ad locū mutant. Primo p̄pter necessitatem p̄secutorum. Secūdo p̄pter difficultatē locoꝝ puta p̄pter aeris intemperiem Tertio cuz maloz societate grauāt. ⁊ tūc cum consilio pape vel ep̄scopi. Quare ecclesiam ingrediēs signo crucis se munit. dicef in phemio ante p̄tis.

De altari.

Altare in eccle

lia p̄pter tria fit. put sub ei⁹ de dicatione dicef. Sciendū aut est q̄ hoc p̄mus. deinde ysaac abraam et iacob altaria edificasse legunt. q̄ nō aliud q̄ lapides erecti intelligunt. sup q̄s sacrificia mactabant que supposito igne cremabant. Vñ moyses etiā fecit altare de lignis sethim ⁊ idem altare timiamatis. q̄d vestiuit auro purissimo. put legitur Exo. xxv. ⁊ xxvij. ⁊ xxix. c. vbi etiā ponitur forma ip̄ius altaris. Salomō q̄z sicut legitur. iij Regl. vij. ca. p̄pe finem. altare aureuz fabricauit. Ab his q̄dem antiq̄s patrib⁹ altaria modernorū sumpserūt exordij. q̄ in cornua q̄tuor eriguntur. quozū q̄dam vni⁹ sunt lapidis. q̄dam ex pluribus cōponūt. Mempe altaria ⁊ are aliquoties indifferēter inueniunt. Interest tamē. Naz altare q̄si alta res vel alta ara d̄z i q̄ sacerdotes incensū adolebāt. Ara ho q̄si area. i. plana vel ab ardore d̄z q̄z i ea sacrificia ardebāt. Et nota q̄ multiplex in scripturā legit al-

tare vitz supi? et inferi? iteri? et exteri? qz
etiā qdlibet duplex ē. Altare supi? est de
trinitatis. de q legif. Nō ascēdes ad altare
meū p qd? Est et altare supi? ecclia trium
phās. d q dicitur. Tūc impones sup altare tuū
vitulos Altare aut inferi? ē ecclia militās
de q legif. Si altare lapideū feceris mihi
nō edificabis illud de sectis lapib? Est etiā
altare inferi? mēsa tēpli de q dicitur. Cōstitui
te diē solē in cōdensis vsq; ad cornu al
taris. Et in. iij. Regl. vij. dicitur q salomō fecit
altare aureū. Altare vō iteri? ē cornū dū
put infra dicitur. Est etiā altare interius si
des incarnatiōis de q iubeat in Exo. Alta
re de tra facietis mihi. Altare aut exteri?
ē ara crucis h ē altare holocausti super q
cremabat sacrificiū. vespitū. Vñ in cano
ne misse dicitur. Tūc h i sublimē altare tuū p
ferri aē. Altare etiā exteri? sūt ecclia sacra
de qbus dicitur. Altaria tua dñe vir
tutū zc. Rursus altare ē mortificatio nra
seu cor nrm in q carnales motus seruoze
spū sancti psumūt. Scdo altare significat
etiā ecclias spūales. Quattuor ē cornū
signat qtuor mūdi plagas p qz ecclia di
lata. Tertio significat xp̄m sine q mun? nul
lū acceptabile pri offerat. Vñ ecclia solet
ofones ad p̄m dirigere p xp̄m Quarto
significat corp dñi puri pte. vj. sub tē de
pascue dicitur. Quinto significat mēsam i q
cū discipulis iuuat? ē xp̄s. Sane legi
tur in Exo. q i arca testamēti sine testimo
nū reposita ē testificatio. i. tabule in qbus
scriptū erat testimoniū. lz 7 queq; reposita
ibi testimonia dici possint. 7 h in testifi
cationē q legē naturalē in cordib? scriptā
suscitauerat in scriptis. Reposita ē etiam
ibi vna aurea plena māna in testificatio
nē q panē dedisset filiis isrl de celo Et vir
ga aaron i testimoniū q ois ptās a deo ē.
Et deuteronomiū i testimoniū pacti quo
dixerāt. oia q dixerit nob dñs faciem? Et
ob h dicta ē arca testimoniū vel testamēti
ob h etiā dicitur est tabernaculū testimoniū
Sup arcā vō factū ē p̄piciatorū de quo
dicitur in p̄be. q̄te ptis. In cui? rei imita
tionē in qbusdā ecclis sup altare colloca
tur arca seu tabernaculū in q corp dñi et
reliquie reponūt. Precepit etiā dñs fieri
cādelabzū ductile ex auro purissimo Exo
di. xv. Legif. iij. Reg. vij. q i arca sede

ris aliud nō est nisi due tabule lapidee qz
posuerat i ea moyses i oreb qn pepigit se
dus dñs cū filiis isrl cū egredierent de ter
ra egypti. Et nota q tpe siluestri pape cō
stitū impator cōstruxit basilicā lateranē.
in q posuit arcā testamēti quā tytus impe
rator apponauerat d hierlm. 7 cādelabzū
aureū cū septē isuforis lucernis In q ar
ca sūt. d. anuli 7 vectes auree. tabule testi
monij. vna aurea. māna. panes ordeacei.
vna aurea. vestis inconsuta. 7 arundo et
vestimētū sancti Job. bap. et forpices cū
q̄b? rōsus fuit sanctus Job. euāge. Sane
hō si hz altare mēsam cādelabzū 7 arcā tē
plū dei ē. Oportet siqdē eū altare hē vbi
recte offerat 7 recte diuidat Altare est cor
nrm in q debem? offerre. Vñ in Exo. p̄cep
it dñs In altari offeres holocausta qz d
corde debet pcedere opa igne charitatis
accēsa. Holocausta dicunt? ab alon qd est
retū 7 cauma qd ē incendiū. vñ holocau
sta q̄s ex toto incēsa In isto igif altari de
bem? recte offerre 7 recte diuidere. Recte
offerimus q̄s bonū qd cogitam? ad p̄fecti
onem pducim? lz nō recte diuidim? si nō
discrete illud facim?. qz sepe putat hō fa
cere bonū 7 facit malū. 7 sepe ex vna pte
facit bonū 7 ex alia pte facit malū. 7 ita
ip̄e edificat 7 ip̄e destruit. Sed tūc diuidit
mus q̄s bonū qd facim? nō nobis sed soli
deo attribuim?. Vñ etiam qz op̄et holē
hē vt inde panis vbi dei sumam? p̄der mē
sam sacra scripturaz itelligimus. de q p̄.
parasti in cōspectu meo mensaz adūsus
eos q̄ tribulat me. i. dedisti mihi scripturaz
p̄tra tēptationē demoniacā. op̄et vt hāc
habeam?. i. mēte reponam? vt panes vbi
dei inde sumam? p̄ro defectu hui? panis
dicit hieremias. Paruuli petierūt panes
7 nō erat q̄ frāgeret eis. Oportet etiā eū ha
bere cādelabzū vt bonis opib? luceat. Cā
delabzū exteri? illuminans ē op? bonū qd
alios p bonū exēplū accēdit. de q dicitur. Me
mo accēdit lucernā 7 ponit eā sub modio
p̄ supra cādelabzū. Lucerna iuxta verbū
dñi est bona intētio. qz ip̄e dicit. Lucerna
ē ocul? tu?. ocul? vō est intētio. Non debe
mus ponere lucernā sub modio sed supra
cādelabzū. quoniam si habemus bonaz in
tētionē non debem? abscondere. sed bonū
opus alijs i lumē 7 exēplū manifestare

Oportet etiā hē arcā q dicitur ab arcēdo. Ar
ca q̄ p̄t dici disciplina vt regularis vita p
quā crimia a nob arcēt. In arca aut sūt
x̄gatabula et māna. qz i regulari vita dicitur
ē v̄ga correctiōis vt caro castiget. 7 tabu
la dilectiōis vt de? diligat. In tabulēni
sc̄pta sūt mādata q̄ p̄tinēt ad dilectōez dei
Debet etiā ibi eē māna diuine p̄libatiōis
vt q̄ suavis est de? gustem? 7 videam?. qz
bona ē negociatio ei?. iux illud p̄rou. de
muliere forti. gustauit 7 vidit qz bona est
Et q̄ tēplū dei sum?. habeam? in nob alta
re p oblatiōez ne appaream? i p̄spectu dei
vacui. iux illud Eccl. Nō apparebis i con
spectu dei tui vacui. Vñ etiam p̄ relectiōez
ne deficiam? i via q̄s ieiunā. iux illud euan
gelij. Si dimiserim? eos ieiunos deficiēt i
via. Cādelabzū p bonā opationē ne sim?
ociosus. iux illud Eccl. Multā maliciā do
cuit ociositas. Arcas ne sim? q̄s filij belial
id ē. absq; iugo idisciplinati. disciplina eni
necessaria ē. iux illud ps. Apphēdite disci
plinā ne q̄s irascat dñs zc. De his etiā 7
alijs ornamētis i se. ti. dicit. Hoc altare ille
edificat q̄ cor suū vā hūilitate 7 alijs vtu
tib? exornat. Vñ Greg. Qui v̄tutes sine
hūilitate p̄gregat q̄s q̄ puluerē i vētū por
tat p̄der altare eni cor nrm itelligit. vt di
cet vbi de altari dedicatiōe age. qd ē in
medio corpis sic altare i medio ecclie. De
q̄ altari iubeat a dño i leuitico. Ignis in al
tari meo sp̄ ardebit. Ignis ē charitas. al
tare ē cor mūdū. Ignis sp̄ ardebit i altari
qz charitas sp̄ feruebit i corde nro. Vnde
salomō in cātic cāticor. Q̄ multe nō p̄nt
extinguere charitatez. Quia eni sp̄ ardet
extingui nō p̄t. Vos q̄ fm̄ p̄phaz agite
diē leticie i p̄frequētatiōib? seu i p̄densis
vsq; ad cornu altari. qz reliq̄e cogitationū
diē festū agēt tibi. De hac apls excellētio
rem viā nob demonstrat. excellētioz viāz
dixit charitatez. qz ip̄e ē sup oēs v̄tutes. 7
q̄cūq; ip̄az hz oēs v̄tutes hz. h ē v̄bū ab
breuiatū qd fac dñs sup trā qd adeo bre
ue ē. vt dicat. habe charitatez 7 fac q̄cūq;
vis Ex his nāq; duob? mādat? tota lex p̄
det 7 p̄phete. Vel p altare vnus cuiusq;
aiāz itelligim? q̄ edificat dño ex lapidib?
viuis. scz ex v̄tutib? varijs 7 diuisis. p̄dō
ro linteamia alba q̄b? opit altare carnez
sue hūanitate saluatoris designat. q̄ mul

to labore cādidat. sic et xp̄i caro ex tra. i.
ex maria orta p̄ mltas tribulatiōes ad re
surrectiōez 7 cādorē 7 leticiā imortalitatis
puenit. de q̄ fili? exultat patri dicens. Cōci
disti saccū meūz 7 circūdedisti me leticia.
Altare q̄ vestri ē aiāz imortalē 7 incorru
ptibili corpū p̄iūgi. Rursus albis 7 mun
dis p̄anis operit altare q̄n cor mūdū bo
nis opib? adorna. Vñ Apo. iij. Vesti
mētē albis induaris. ne appareat cōfusio
nuditat? tue. Et salomō. Si tpe vestimen
ta tua sint candida. i. opa tua sint munda
Vñ dicitur eni p̄desz accēdēt ad altare sū
mā dignitate 7 ifimā vitā hē. Vñ Bern.
Vñ dicitur res ē fides p̄ma 7 vita ima.
gradus sūm? 7 stat? infim?. ingens auzori
tas 7 animi instabilitas zc. Pallia vō se
rica sup altare posita sūt diuisaz v̄tutū or
namēta q̄b? aīa decorata ē. Vestimētaz qz
q̄b? altare ornat? sūt sancti. vt dicit i. se.
p̄ncipiū 7 finis misse sūt i dextera pte
altaris mediū i sinistra. put in q̄rta pte s̄
ti. de mutatiōe sacerdotis dicit. Antiq̄ al
taria p̄caua faciebāt p̄p̄ illud qd legitur
Ezech. xliij. qz i altari dei fossa erat 7 hoc
fm̄ Greg. ne holocausta supposita vēt?
disp̄gēt. Dicit etiā i. c. xl. qz altare erat
reflexū intrinsec? p̄ circuitū Leterū q̄dus
q̄b? ad altare ascēdit spūaliter demonstrāt
ap̄los 7 martyres xp̄i q̄tq; p̄ ei? amozē s̄
guinē suū fuderūt. sp̄sa i cāticis amozis
vocat ascēsu purpureū Ex̄pmū qz q̄nde
cim v̄tutes q̄ signant? p̄ q̄ndecim q̄d? q̄b?
ascēdebat in tēplū salomonis. 7 a p̄pha i
q̄ndecim psalmis p̄tinue demonstrant. qz
btūs v̄tr ascēsiōes i corde suo disposuit.
Hanc scalā vidit iacob. sūmitas ei? celos
tāgebat. p̄der hos q̄d? cōpetēt v̄tutum
q̄d? itelligit q̄b? ad altare. i. xp̄m ascēdit
iux illud ps. Et ambulabūt de v̄tute i v̄tu
tem. Et Job. p̄der singulos q̄d? meos p̄
nūciabo illū. Legif tñ i Exo. Nō ascēdes
ad altare meū p̄ qd? ne reuelet turpitudō
tua. nondū eni forte antiq̄ femoralib? v̄te
bant. In cōcilio toletano catiēt qz cleric?
causa doloris i alteri? p̄nicie altare v̄tū
ginē exuēs vestib? v̄tū lugubri veste v̄tū spi
nis accingens. vel ecclie luminaria extin
guens deponat. Sz si ecclia sua iure suo
indebite spoliat h causa meroris facē licz
fm̄ q̄sdā. quē admodū 7 i die passiōis dñi
b

In signum tristitie altaria denudat. qd tñ hodie pcellu reprobant lugd. Veniq; alta- re q p somnia 7 p inanes qsi reuelationes hominū pstruunt reprobant oino.

De picturā 7 imaginibus 7 cortinis et ornamentis ecclesie.

Pictura et or-

namēta in ecclia sūt laicoz lectō 7 scripture. An Greg. Aliud est picturā adorare. aliud p picture histo- riā qd sit adorādū addiscē. Nā qd legenti bus scptura h̄ ideotl cernētib; pstat pictu- ra. qz i ipa ignorātes vidēt qd seq debeāt in ipa legūt qui lras nesciūt. Sane caldei ignē adorāt 7 cogūt alios idē facē alia ido- la cōburentes. Magani nō imagines seu yconas 7 idola adorāt. qd saraceni nō fa- ciūt q imagines nec h̄fe nec vidē volunt. moti ex vbo illo. Nō facies tibi oēs silitu- dinē eoz q i celo vel i terra vel i aq; v̄ l̄b̄ fra sūt Exo. xx. c. 7 ex alijs autoritatib; q stati sequūt: nos valde sup h̄ increpātes S; nos illas non adoram; nec deos apel- lam; nec spē salutis i eis ponim;: qz h̄ eēt idolatrare. s; ad memoriā 7 recordandem rez olim gestaz eas veneramur An vsus Effigiē xpi q trāsit p nus honora. Nō in effigiē. s; quē designat adora. Esse deū rō- ne caret cui p̄tulit eē. Materialē lapis ef- figiale man; nec de; e nec hō p̄ns qm cer- nis imago. S; de; est 7 hō quē sacra figu- rat imago. Greci etiā vtūt imaginib; pin- gētes illas vt d; solū ab vmbilico supra et nō inferi; vt oīs stulte cogitationis occa- sio tollat. nullā etiā faciūt sculptilē imagi- nē p eo q legit Exo. xx. c. Nō facies scul- ptile neq; imagines. Itēz Leuit. xxvj. c. Nō facies idollū neq; sculptile Itē Deut. iij. c. Ne forte decepti faciat; vob; sculptā silitudinē Itē. nō faciet; vob; dos aureos 7 argēteos. Itē pba Simulacra gētū ar- gentū 7 aurū opa manū hoiuz. Silēs ill- hāt q faciūt ea 7 oēs q p̄hdūt i eis. Cōfun- dant; oēs q adorāt sculpti. 7 q glo. in sim- suis. Itē moyses ait p̄plo isrl: Ne forte er- rore decept; adores ea q creauit dñs de- tu;. h̄inc etiā ē q serpētes enēū quē moy- ses exexerat ezechias rex cōfregit. qz pls illi p̄ legi p̄ceptū thuris adolebat incēsu;. Ex his aut; 7 silit; autoritatib; reprobāt

nim; imaginū v̄l; Ait. n. ap̄ls. j. Cor. viij. Scim; eni q; idollū nihil ē i mūdo 7 null; de; nisi vn;. Possent nāq; simplices 7 in- firmi p nimū 7 indiscretū vsum facile ad idolatriā trahi. vñ Sap. xiiij. c. Idol- nationū non erit respect; qm creature dei in odiū facte sūt 7 i tēptationē aie hoiuz et i muscipulā pedib; insipiētū. Moderatē nō vt i picturis ad respētādū mala vitā- da 7 bona imitāda rep̄hēibile non ē. An dñs ad Ezech. Ingredere 7 vide abomi- nationes pessimas q; isti faciūt. Et igres- sus vidit oēs silitudinē reptiliū 7 aialū 7 abominationē 7 vniūsa idola dom; israhel depicta i pariete. Nepe Greg; b; exponēt i pastorali li. ij. c. xx. diē. Bū exterior; re- rū intrinsec; species attrahunt; qsi i corde depingit; qd qd fictis imaginib; deliberā- do cogitat;. Rursus ad eūdē ezechielē d; Sume tibi laterē 7 pones eū corā te 7 de- scribes i eo ciuitatē hierlm Et at qd dictū ē q imagines sunt laicoz lre obuiat illud euāgelij. Habēt inqt moysen 7 pphas au- diāt eos De h̄ etiā dicit; i q̄rta pte l̄b̄ q̄rta pticula canonis sup vbo fuitutis. Conci- liū agatheñ. inhihet picturas i ecclesijs fi- eri 7 qd colit; 7 adorāt in parietib; depin- gi. S; Greg; diē q picturas nō licz frāge- re ea occasione q adorari nō dñt. pictura nanq; pl; videt mouere aīm q; scptura. p picturā qdē res gesta aī oculos ponit; qsi i p̄nti geri videat;. s; p scripturā res gesta qsi p auditū q min; aīm mouet ad memo- riā reuocat;. h̄inc etiā ē q i ecclia nō tātā reuerētiā exhibem; libris quātā imagini- bus et pictur. Picturaz siue imaginū alie sūt supra eccliaz vt gall; vel aqla. alie eē eccliaz. s. fons i frōte ecclie vt bos 7 leo alie itra vt ycone statue 7 diuisa picturaz 7 sculpturaz genera. q v̄l; i vestib; vel i pa- rietib; vel i vitrealib; depingūt;. d; qz ali- qbus s; tractatu de ecclia dictū ē. qd a ta- bernaculo moysi 7 tēplo salomonis sum- ptū ē. Sculpsit eni moyses sculpsit 7 pin- xit 7 salomō 7 parietes celaturis 7 pictu- ris ornauit. Sciendū aut; est q saluato- ris imago trib; modis pueniētib; i ecclia depingit; videlz aut vt residēs in throno aut vt pedēs in crucis patibulo. aut vt re- sidēs i m̄ris gremio. Quia nō Job. hap. xpm digito demōstrauit dicit; Ecce agn;

dei. ideo qdā depingebāt xpm sub specie agni. qz in vmbra trāsuit 7 xps ver; ē hō diē adrianus papa q ipm i forma hūana depingere debem;. Nō eni agn; dei i cru- ce pncipaliter depingi d; s; homini depi- cto nō obest agnū in pte inferiori v̄l; poste- riori depingi. cuz ipē sit ver; agn; q tollit pctā mūdi. h̄is qdē 7 alijs diuisis modis saluatoris imago depingit; ppter diūsas significationes. Nā picta in p̄sepio reme- morat natiuitatez. depicta i matri gremio puerilē etatē. picta vel sculpta i cruce pas- sionē. 7 qn; q; i ipa cruce sol 7 luna qsi ecli- plim patiētia depingūt;. depicta nō i sca- larū ascēsu ascēsiōnē. depicta vt residens in throno seu in folio excelso p̄sentēz indi- cat potētā 7 p̄tēz. qsi dicit;. data ē ei oīs p̄as i celo 7 in tra. iux illd. Vidi dñm se- dētē sup so. ex. 7 c. i. dei filiu; sup angelos regnatē. iux illd Qui sedes sup cherubin; nōq; nō depingit; sic viderūt eū moyses 7 aaron. nadab 7 abiu scz montē 7 sub pe- dib; ei; qsi op; saphiricū 7 qsi celū sercū Et qm sicut ait lucas tūc videbunt filium hoīs veniētē in nube cū potētia magna et maiestate. ido qn; q; ei circūcirca pingunt; angeli q ei sp; fūiunt 7 assistūt. 7 depingū- tur cuz sex alis s; m Esa. di. Seraphin sta- bant iux illd sex ale vni 7 sex ale alteri du- abus velabāt faciē ei; duab; pedes. 7 du- abus volabāt. Depingūt; etiā angeli tāq; i etate iuuenili florētes. nūq; eni senescūt qn; q; etiā circūpingit; archangel; michael draconē supeditans. iux illd Job. Factū est plū in celo michael cū dracone pugna- bat. Que pugna ē discidiū angeloz p̄fir- matio bonoz. 7 ruina maloz. aut in p̄nti ecclia p̄secutio fidelū. Nūq; etiā circū- pingūt; viginti q̄tuor seniores s; m visio- nē ipi; iohis i vestib; albis 7 coronis au- reis. p q; significāt veteris et noue legis doctores. q sūt duodecim p̄p̄ fidē trinita- tis quā annūciāt p q̄tuor climata mūdi. aut viginti q̄tuor p̄p̄ opa et ob̄suātiā euāgelioz. si lapades addunt; dona spūs sancti rep̄sentāt. si mare vitreū baptism; innuit;. Nūq; etiā circūpingunt; q̄tuor aialia s; m visionē ezechielis 7 eiusdē iohā- nis. facies hoīs 7 facies leonis a dextri- 7 facies bouis a sinistris: 7 facies aqlē defu- per ipos q̄tuor. h̄i sūt q̄tuor euāgeliste.

An pingūt; cū libris i pedib;. qz q; v̄bis 7 scptura docuerūt mēte 7 ope cōpleuerūt. Matthe; figurā fortis humanaz. Bar- cus figuram tenet leōis. h̄i ponūt a dex- tris. qz xpi natiuitas 7 resurrectio fuerūt oīuz leticia generalis. An i ps. Et ad ma- tutinū leticia. Lucas nō vitul; est. eo q a zacharia sacerdote inchoauit 7 xpi passi- onē 7 hostiā specialē ptractauit. Vitul; eni est aīal sacerdotū sacrificijs aptū. Cō- parat; etiā vitulo p̄p̄ duo cornua quasi duo p̄tines testamēta. 7 p̄p̄ q̄tuor pedū vngulas qsi q̄tuor euāgelioz s̄nias p̄er hūc q; figurat; xps q fuit p nob; vitul; im- molat;. ideoq; ponit; a sinistris. qz mors xpi fuit aplis tristis. De h̄ et q̄liter bear; marc; pingi d; in septima pte l̄b̄ ti. d; euā- gelistis dicit;. Jobes aut; figuram h; aqlē qm ad excelsa puolās ait In pncipio erat v̄bū. h̄ic q; significat; xpm cui; iuuentus vt aquile renouat;. qz resurgēs a mortuis floret 7 i celū ingredit;. h̄ic tñ nō iux sed supesse depingit;. qm ascēsiōnez designat 7 v̄bū apud deū p̄nūciat;. S; cuz q̄libet ipoz aīalium h̄fet q̄tuor facies 7 q̄tuor alas q̄liter possunt depingi dicit; in septi- ma pte l̄b̄ ti. de euangelistis. vbi etiā lati; de h̄ agef. Nūq; etiā circūpingūt; vel po- ti; subpingūt; apli q fuerūt testes ei; v̄bo 7 ope vsq; ad vltimū t̄re. 7 pingūt; criniti qsi nazarei. i. sancti. Lex eni fuit nazareo- rum vt a tpe sue sepatiōis a cōmuni vita hoiuz nouacula nō trāsiret sup caput eoz pingunt; etiā qn; q; s; forma duodecim ouū. qz tāq; bidētes occisi sūt p̄p̄ dñm. s; 7 duodecim trib; isrl; qn; q; sub forma du- odecim ouū depingunt; Nūq; tñ plures vel pauciores oues circa sedē maiestatis pigūt;. s; tūc aliud figurāt;. iux illd. Mat. xxv. c. in fine. Cū venerit fili; hoīs i maie- state sua tunc sedebit sup sedē maiestatis sue statuens oues a dextris 7 edos a sini- stris. Qualit; bartholome; et andreas apli depingi debēt i septima pte sub eozū fest; dicit;. Et aduerte qz patriarche 7 p- phete. pingūt; cū rotulis i manibus. Qui- dam nō apli cū cū libris 7 qdā cū rotulis Mempe qz an; xpi aduentū fides figurati- uc ostendebat; 7 q ad multa i se implicata erat. ad qd ostēdendū patriarche 7 p̄phe- pingūt; cū rotulis. p q; qsi qdā impfecta

cognitio designat. Quia vero apostoli christo pro
fecte edocti sunt. ideo libris per quos designat
pergrue perfecta cognitio vti potest. Sed quod quidam
illorum quod didicerunt ad doctrinam aliorum in scriptis
redegerunt. ideo illi pergrue tanquam doctores
cum libris in manibus depinguntur. sicut paulus
euangeliste. petrus. iacobus. et iudas. Alii vero
quod nihil stabile seu ab ecclesia approbatum scri
pserunt. non cum libris. sed cum rotulis in signum
sue predicatiois pinguntur. Unde apostolus ad Ephesios.
Dignus quidam dedit apostolos quosdam prophetas. ali
os euangelistas. alios pastores et doctores
in operum ministerij. Sed et diuina maiestas de
pingitur quibus cum libro clauso in manibus. quod
nemo inuenit. est dignus aperire illud nisi leo de
tribu iuda. Et quibus cum libro aperto vti in illo
quod legat quod ipse est lex mundi et vita vitas et
vita ac liber vite. Quare autem paulus ad de
xtram et petrus ad sinistram saluatoris depin
guntur. dicitur in septima parte libri. de euangeli
stis. Iohannes vero baptista quibus depingitur
vt heremita. Martyres cum aculeis vt lau
renus in craticula stephanus cum lapidibus. et
quibus cum palmis quod victoriam signant. sicut illud
Iustus vt palma florebit. vt sic palma vi
ret. sic eorum memoria feruet. Hinc est quod de
hierosolomis ventum palmas in manibus fe
runt in signum quod illi regi militarunt quod hieroso
lomis cum palmis honorifice receptus est. et
postmodum ibidem cum diabolo pugnas vi
ctor extitit. et celi palatium cum angelis trium
phantis introiuit. vbi iustus vt palma flore
bit. et sic stelle fulgebunt. Confessores pin
guntur cum suis insignijs et episcopi mitrati. abba
tes capuciati. et quibus cum lilijs quod castitatem
designant. doctores cum libris in manibus. vir
gines secundum euangelium cum lapidibus. Paulus cum
libro et ense. cum libro quod si doctor siue propter
peruersionem suam. cum ense. quod miles. Unde versus
Abucro furor sauli. Liber est peruersio pauli
Generaliter autem sanctorum patrum imagines
quibus in parietibus ecclesie. quibus in posteriori al
taris tabula. quibus in vestibus sacris et alijs
varijs locis pinguntur vt illorum actus et sancti
tate iugiter non indiscreta vel inutilia me
ditemur. Unde in Exo. diuina voce precipit
vt in aaron pectore rationale iudicij vittis
ligantibus impingantur. quatenus sacerdotale cor ne
quaquam fluxe cogitatione possideant. sed ratio
sola restringat. In quod etiam rationali vigilanter
secundum Regum. xij. patriarcharum nomina describitur

iubent. Nempe ascriptos patres spiritus in pe
ctore ferre est antiqua vita sine intermissione
cogitare. Tunc autem sacerdos irreprehensibili
ter gaudet cum exemplis patrum precedentium indesti
neter intuetur. cum sanctorum vestigia sine cessa
tione considerat. et illicitas cogitationes de
ponit. ne est rationis limitem operis pedem teneat

Considerandum quod est quod iesus spiritus coronatus
depingitur. quod dicitur. Egredimini filij hierusalem et vi
dete regem salomonem in dyademate quod coro
nauit eum mater sua. Fuit enim christus corona
tus tripliciter. Primo a matre corona miserie
cordie in die conceptionis. quod corona duplex
est propter naturalia et gratuita. ideoque et dyade
ma vocatur quod est duplex corona. Secundo a
nouerca corona miserie in die passionis. Ter
tio a patre corona glorie in die resurrectionis.
Unde Gloria et honore coronasti eum domine. De
mum coronabitur a familia corona potestatis in
die vltime reuelationis. veniet enim cum sena
toribus terre iudicatis orbem terre in equitate
Sic et omnes sancti pinguntur coronati. quod si dice
ret. Filie hierusalem venite et videte martyres
cum coronis aureis quibus coronauit eos dominus
Et in libro sapientie. Iusti accipiet regnum de
coris et dyadema speciei de manu domini Corona
autem hominum depingitur in forma scuti ro
tundi. quod sancti de protectione diuina fruuntur.
Unde cantant gratulabundum. Domine vt scuto bo
ne voluntatis tue coronasti nos. Verum
christi corona per crucis figuram a sanctorum coro
nis distinguitur. quia per crucis vexillum
sibi carnis glorificationem. et nobis meruit
a captiuitate liberationem et vite fructum
Cum vero aliquid placet aut sanctus viuens pingitur
non in forma scuti rotundi. sed quadrati. corona
ipsa depingitur. vt quatuor cardinalibus virtuti
bus vigere monstrat. putat in legenda beati gre
gorij habet. Rursus quibus in ecclesijs para
disus depingitur. vt aspicientes ad delectati
onem sanctorum alliciat. Et quibus infernum vt eos
a formidine penarum deterreat. Quibus flo
res et arbores cum fructibus ad representandum
fructum bonorum operum ex virtutibus radicibus pro
deuntium. Picturarum autem varietas virtutum
varietatem designat. Alii enim dantur per spiritum
simo sapientie. alij scie et cetera. Virtutes vero in mu
lieris specie depinguntur. quod mulcet et nutri
unt. Rursus per celaturas quod et laquearia nomi
nantur quod sunt ad decorum domus simpliciores christi
famuli intelliguntur quod ecclesiam non doctrina. sed

solis virtutibus ornant. Ceterum sculpture primi
netes de parietibus egredientes esse videntur.
quod cum virtutes fidelibus in tanta consuetudine
deveniunt vt eis naturaliter insite videantur
multipharis eorum operationibus exercet. Syn
nagoga vero aliter depingitur dicitur in quarta
parte libri. de reuerentia. Qualiter pallium ro
manorum pontificum pingatur in. iij. parte libri. de
pallio dicitur. Annus vero et duodecim signa
et menses quibus depingatur. dicitur in principio
viii. parte et vbi de mense agei. Sed videtur hi
storie tam noui quam veteris testamenti pro volun
tate pictorum depinguntur. Nam pictori
bus atque poetis quilibet audiendi spiritus fuit equi
patus. Porro ornamenta ecclesie in tribus parti
bus scilicet in ornatu ecclesie choiri et altari. Or
natu ecclesie consistit in cortinis et auleis et pal
lijs sericis purpureis et sillis. Ornatu cho
ri in dorzalibus. tapetis. substratorijs et ban
calibus. Dorzalia sunt panni in choiro pedetes
a dorso clericorum. Substratoria quod pedibus
substernunt. Tapeta sunt panni quod pedibus sub
sternunt. quod si stratio pedum. et precipue pedibus
episcoporum. quod mundana pedibus calcare dicitur. Ba
calia sunt panni quod sup sedes vel bacas in cho
ro ponuntur. Altaris vero ornatu consistit in ca
pitis et pallis. philaterijs et candelabris. in
crucibus. in aurifrisio. in vexillis. in codicibus
in velamibus. et in cortinis. Et non quod capsa in
quod hostie consecrate fuerant significat corpus
virginis gloriose. de qua dicitur in psalmo. Surge
domine et requiescens tua. tu et ar. s. t. Que quibus est
deligno. quibus de eboze cadido. quibus de ar
gento. quibus de auro. et quibus de cristallo. et
in varijs suis proprietatibus varijs ipsi corpus
christi exprimit dignitates Rursus capsa ipsa
continet hostias siue consecratas siue non se
cratas memoriam designat humanam. Debet
namque homo iugiter recordari acceptorum benefici
orum dei tam temporalium quam per hostias non consecratas
quod spiritualium quod per consecratas designantur. quod fi
guratum est in vna in quod de iussit manna repo
ni. quod in tempore esset figurabat tamen istud no
strum sacrificium spirituale precipies vt est memo
riale sempiternum in futuras generationes si
cut legitur in Exo. Capse autem super altare quod est
christus posite sunt apostoli et martyres. Palli vero
et vestes sunt confessores et virginis vt omnes san
cti. de quibus ait propheta ad dominum. In his sic vesti
mento vestieris. Et de hoc dictum est. Precedenti
Aliud autem est philaterium. aliud philateria.

Philaterium est cartula in qua decem precepta legi
scribitur. Homini cartulam solebat phariseus
autem se in signum religionis portare. Unde in euā
gelio. Dilatant philateria sua et cetera. Et dicitur
philaterium a philaxe quod est custodire et to
rat quod est lex. Philateria vero est vasculum de
argento vel auro vel cristallo vel eboze et
homini in quod scilicet cineres vel reliquias recoduntur.
Cum enim elindi fideles cinericios voca
ret pro eo quod cineres ipsos fuerant per se deri
sionem statutum fuit in ecclesia vt honorifice et in
preciosis vasculis fuerent. Quod nomen est com
prehensum a philaxe quod est fuare et teron quod est
extrimitas. quod ibi aliquid de extremitate cor
poris scilicet puta dextera vel digitus. vel aliquid
tale fuerat. Super altare etiam in quibusdam ec
clesijs collata tabernaculum de quod sicut in. de al
tari dictum est. In cornibus altaris duo sunt ca
delabra constituta ad signandum gaudium duo
rum populoz dei christi natiuitate letantium. quod candelabra
mediante silice faculas ferunt accensas.
Angelus enim inquit pastoribus. Annuncius vobis
gaudium magnus quod erit omni populo. quod natus est
vobis hodie saluator mundi. In hoc est verus ysa
ac quod risus interpretatur. Lumine autem candelabra
fides est populi. Nam ad iudaicum populum inquit
propheta. Surge illuminare hierusalem. quod venit
lumine tuum et gloria domini super te orta est. Ad po
pulum vero gentile dicitur apostolus. Eratis aliquando te
nebre. nunc autem lux in domino. Nam et in ortu christi
noua stella magis apparuit secundum vaticinium
balaam. Quis inquit stella ex iacob et per sur
get stella ex israel. De hoc etiam dictum est in. de al
tari. Emunctoria siue forcipes ad emungendum
lacinia. sunt verba diuina quibus litteras legis
amputantur. et lucet spiritum reuelantur. iuxta
illud. Vetusissima veterum comedetis. et
nouis supuentibus vetera abijcietis. Na
sa in quibus lacinia emuncta extinguuntur sunt cor
da fidelium quod obseruantia legalis ad litteras ad
mittunt. Rursus forcipes quod gemino den
te componit ignis sunt predicatores quod nos con
sonis vtriusque testamenti paginis instruunt
et moribus componentes ad charitatem accedunt
Scutra vero. i. vasa equalis amplitudinis in
fundo et in ore ad calefaciendum facta. sunt il
li doctores quod thesaurum cordis non celant. sed
ex eo proferunt noua et vetera lucerna quod non
ponunt sub modio sed super candelabrum. vt hi qui
sunt in domo domini lumine et calorem accipiant
spiritus sancti. Crux quod super altare ponenda est

et ea inde tollit baiul' crucis. i. q. recolis q. crucē de xpi humeris sublataz tulit symō cirene'. Inter duo cādelabra crux i altari media collocat qm̄ inter duos iplos xps in ecclia mediator existit. Ipe enī ē lapis angularis q. fecit vtraq. vnu. ad quē p. stozes a iudea et magi ab oriēte venerunt. De h. aliē dicef in p. hemio q. rte ptis sub ti. de accessu sacerdoti ad altare. Rursus altaris frons aurifrisio ornat. iuxta illud Exo. xxv. et xxviii. ca. Cōstrues mihi altare. faciesq. illi coronā p. girū. seu circū. tū. altā q. tuoz digit. Mēpe altare q. n. g. significat cor hoīs. in q. sacrificiū de fidei p. tritionē offerri d. z. tunc aurifrisiū p. ceptū bone opatiōis significat q. frōtē nrm ornare debem' vt ceteris luceam'. Mēq. altare significat xpm̄ et tūc p. aurifrisiū cōgrue ornāmētū charitatis designat. Sic enī aurū p. minet oib' metallis. sic et charitas ceteris v. tutib'. Vñ apls. j. ad Cor. xiiij. Māior aut hoz ē charitas. Frontez enī nostrū sic aurifrisio charitatē debem' ornare. vt pati simus p. xpo alas ponere Vexilla etiā sup altare erigūf vt triūph' xpi iugiter i ecclia memoret. p. quē et nos de inimico triūphare speramus. Codex etiā euāgelic' sup illd adaptat. eo q. euāgelii ab ipō. i. xpo sit editū et ipi p. hibeat testimoniiū. Qui q. re exteri' omef dicef i iij. pte s. ti. de lega. indumentis. Deinde vasa et v. tēilia i domo dñi a moyse et salomone originem habuerūt. q. i veteri testamēto plura et diuisa fuerūt. put i Exo. legitur diuisa habētia significata. de q. b. bre uitatis causa nō agim'. Sane nomia q. ad ornātū p. tinēt. tpe q. dragesime remoueri vel p. tegi debēt. q. sit p. m. aliq. i dñica d. passiōe. q. extūc diuinitas fuit absōsa et velata i xpo. dimisit enī se capi et flagellari vt hō tāq. nō haberet i se v. tutē diuinitatis. Vñ i euāgelio hui' diei d. z. Ihs aut absōdit se et exiuit d. tēplo. Tūc q. cooperiunt cruces. i. v. tus sue diuinitati absōdit. Alij h. faciunt a p. ma dñica q. dragesime. q. extūc ecclia incipit de ei' passione agere. Vñ eo tpe crux ab ecclia nō nisi coopta portari d. z. Et p. m. mozē q. r. d. loco. r. duo tñ velamia seu cōtine tūc retinēt. quoz vnum ponit p. circuitū chozi. aliud suspendit int' altare et chozuz ne appareāt

q. sūt intra sancta scōz. Ad sanctuariū et crux tūc velant' signat l. r. z. legis. i. ei' carnalē obseruantia. siue q. d. i. veteri testamēto aī xpi passiōe itelligētia sacrarū scripturarū velata opta et obscura erat et qui tpe illo fuerūt. velamē. i. obscurā sciaz aī oculos habuerūt. Signat etiā rōpbeam illā q. fuit aī ianuam paradisi. Et qm̄ hmōi carnalis obseruantia et obscuritas et rom pbea i xpi passiōe sublata sūt ido cortine vel velamia hmōi in pasceue remouent'. S. z. q. z. in veteri testamēto fuerūt aialia ruminātia et vngulas scindētia et boues arātes. i. scpturaz mysteria discernētes et spūaliter itelligētes. ido i q. dragesima p. velū ingrediūt sacerdotes pauci. q. b. da. tū est nosse mysteriū regni dei. Circa h. aut notādū ē q. triplex gen' veli suspēdit in ecclia. videlz q. d. sacra opit. q. d. sanctuariū a clero diuidit. et q. d. clerū a p. lo secer. nit. Primū ē nō l. re legis. Scdm̄ nō n. re i. dignitatis. q. indigni sum' imo impotentes celestia intueri. Tertiu' est coercio n. re voluptatis carnalis. Primū videlz cortine q. ab v. troz altaris latere extendūf sacerdotē secretū intrāte. put i q. rta pte sub ti. de secreta dicef. significatū ē in h. q. sic legit Exo. xxiiij. Moyses posuit velamē sup faciē suā. q. z. filij isrl' claritatē vult' ei' sustinere nō poterāt. Et sic dic apls h. velamē adhuc hodie ē sup corda iudeoz Scdm̄ videlz cortina q. in q. dragesima in officio misse aī altare extēdit. significatū ē in h. q. velū intra tabernaculum erat suspensū q. d. diuidebat sancta scōz a sancti vt dicef in p. hemio q. rte ptis per q. d. arca p. lo velabat et erat miro ope p. textū et pulchra varietate distinctū. q. d. i. passiōe dñi scissū ē. et illi' exēplo hodie cortine varia pulchritudine textūf. De p. misso velo et q. les eē dñt cortine hēf Exo. xxv. et xxxviij. ca. Tertiu' inde tūc habuit originē q. i. p. mitiua ecclia peribol' i. paries q. circuit choz nō eleuabat nisi vsq. ad apodiatio nem q. d. adhuc in q. busdā ecclesijs obfua. tur. q. d. ido fiebat vt p. l. s. vidēs clerū p. fal lentē inde bonū sumeret exempluz. Clerū tñ h. tpe q. si cōmuniter suspēdit siue inter ponit velū aut mur' inter clerū et p. lum. ne mutuo se p. spicere possint q. si ipō facto dicef. Auerte oculos tuos ne vi. va. zc.

In pasceue v. o. omne tollit velū. q. z. in passione dñi velū templi scissum ē. et p. ea reuelata est nobis legis spūalis itelligētia q. antea latebat vt p. missum ē. et apta ē celestis regni ianua. et data est nobis fortitudo vt vinci nisi velim' a carnali p. cupi. scētia nequeam'. Clerū velū q. d. diuidit sanctuariū a clero retrahit vel eleuat in vespera cuiuslibet sabbati q. dragesime q. n. officii diei dñice inchoat. vt cler' possit in sanctuariuz intueri. q. z. dñica recollit resurrectionē. Hoc etiā ideo fit in sex d. tibus dñicis. q. z. nulla fuit etas in q. nō fuerit gaudiū eternū. gaudium q. dem figura tū q. d. celo velat q. d. p. velū illd significat. Inde ē q. dieb' dñicis non ieiunam'. et h. p. p. ter glām dñice resurrectionis. Mā p. ma dñica signat gaudiū q. d. habuerūt p. mi parētes in paradiso aī p. m. Scda dñica figurat gaudiū q. d. pauci habuerūt i arca noe alijs oib' diluuiō submersis. Tertia q. d. habuerunt filij isrl' sub ioseph alijs fame afflictis. Quarta q. d. habuerūt sub salomone i omni pace viuētes. Quinta q. d. habuerūt redeuntes de captiuitate babilonie. Sexta q. d. discipuli habuerunt a resurrectione vsq. ad ascensionē q. n. cū eis p. sentialiter fuit sp. s. In festiuitatibus etiā nouē lectionū q. dragesime velū ipluz eleuat vel retrahit. S. z. h. nō habet de p. maria ecclie institutione. q. z. tūc nullū festū celebrabat in q. dragesima solēniter. S. z. si aliq. d. festū occurrebat. q. cūq. die occurre ret i sabbato et in dñica de eo cōmemoratio fiebat. put in canone pape martini habet. Et i burcardo li. xiiij. et h. totū p. p. ter tps illi' tristitiā. postea vsus in p. trariuz obtinuit. vt videlz festū nouē lectionū in suo die solēniter celebret. et nihilomin' ietunet. Rursus cortine in festiuitatib' extendūf in ecclesijs p. p. ter ornātū vt p. v. s. biles ornāt' ad inuisibiles moueamur. q. sūt q. n. g. varijs colorib' colorate vt p. missum ē vt ex diuisitate colorū ipoz notet q. hō qui est dei templū ornat' esse debet varietate seu diuisitate v. tutuz. Cortina alba signat vite mūdiciā. Rubea charitatem. Viridis p. tēplationē. Nigra carnis mortificationē. Liuida tribulationē. Adhuc sup cortinas cādidas suspendūf q. n. g. p. n. varij coloris ad notandū q. cor nostrū

purgatū esse debet a vitijs et in eo debent esse cortine v. tutū et varietas bonoz operū. Porro i festo natiuitatis dñi q. d. az ecclie nullos suspēdit p. nos. q. d. a viles. et q. d. a bonos. Que nullos suspendūt. nō strū figurāt ruborē. si enī maximū sit nobis gaudiū de nato saluatore. non tñ debem' esse sine rubore. p. eo q. tñ fuit nostrū peccatū q. d. dei fili' seipm̄ p. p. ter nos exinanit/ uit formā serui accipiēs. Et p. p. ter etiā in ipius obitu nō cūz leticia solēnizam'. S. accerrimū ieiuniū facim'. cū tñ in alioz scōz obitu leti solēnizam'. et aliquātuluz lauri' i cibo et potu nob indulgeam'. put in. vj. pte sub pasceue dicetur. Rubor q. p. nobis est q. d. dñs mortu' ē p. p. ter peccata nra. sancti v. o. nō p. p. ter peccata nra: s. p. p. ter xpm̄ passi sunt. Qui viles suspēdunt figurāt q. d. dñs suilem induit formā. et q. vilib' p. n. is eo die inuolut' fuit Qui bonos gaudiū de rege nato habitū attendunt. et q. les esse debeam' in receptiōe tāti hospitis ostendunt. In q. busdā ecclesijs altare i pasca p. ciosis ornat' palleis. et supponunt velamina trium colorū ruberū subalbū. et nigrū. q. tria tēpora designant. Prima lectione et respōsorio finitis remouetur velamē nigrum. q. d. tēpus aī legem signat. Secūda lectione et respōsorio finitis remouet subalbū. q. d. tps sub lege designat. Tertia finita remouet rubeuz. q. d. tps gratie significat. i. quo p. xpi passiōe ad sancta sanctorū et ad eternā glām nob aditus patz. De p. n. is vero et vestimētis altaris in tractatu de altari dictuz est.

In p. cipuis festiuitatib' thesauri ecclie in publicū deducunt' p. p. ter tria. Primū p. p. ter p. sideratiōem cautele vt videlz appareat q. d. caut' fuerit in v. uando q. illuz fuare tenet. Scdo p. p. ter solennitatis venerationē. Tertio p. p. ter oblatiōis memoriā videlz in memoriā illoz q. pus ea ecclie obtulerūt. Ad aut ecclia intus et nō extra festiue ornat' mysterialiter innuit q. ois glia eius abintus est. Licet enī exteri. us despicabilis sit. in aīa tñ q. sedes dei est radiat. iuxta illud. Nigra sum s. formasa zc. Et dñs p. p. p. ham. Etenim hereditas mea p. clara est mihi. Propbeta etiā confiderās h. ait dño. Dilexi decozē dom' tue zc. quaz specialiter fides spes et charitas

exornat. Ecclesia quae materialis et etiam spiritalis mundari debet. de qua in .vij. parte libri terti. de pascha. et de .v. feria tene dicebat. In non nullis ecclesiis oua strutionum et hominibus que admirationem inducunt: et que raro videntur consueuerunt suspendi. ut per hoc populus ad ecclesiam trahatur et magis afficiatur. Rursus autem quaedam que strutio tanquam auis obliuiosa derelicta in sabulo oua sua. de qua quaedam stella visa recordatur. et redit ad illa aspectu suo fouens ea. Quae ergo in ecclesiis suspenduntur ad notandum quod homo propter peccatum a deo derelictus si tandem diuino lumine illustratus: recordatur delictorum suorum penituerit et ad ipsum redierit. per aspectum misericordiae illius fouetur. per quem etiam modum dicitur in Luca. quod respexit deus peccatum postquam negauit christum. Suspenduntur etiam ut in illis unusquisque contempletur quod homo facit deum obliuiscit: nisi per stellam. id est spiritum sanctum. cuius gratiam influentem illustratus ad eum redire per bona opera recordetur. Sane in primitiua ecclesia sacrificium fiebat in vasis ligneis et vestibulis communibus. tunc enim erant lignei calices et aurei sacerdotes. nunc vero e contra est. Sed seuerius papa instituit quod in vitreis fieret. quod non illa fragilia erant. ideo yrbannus papa etiam ciliu renouauit. statuit quod in argenteis vel aureis vasis sacrificetur. vel propter paupertatem in stancis quae non eruginantur. non tamen in ligneis vel ex auricalco. Non ergo debet esse de vitro propter periculum effusionis. non de ligno quod cum sit porosum et spongiosum: corpus sanguinem absorberet. non de ere vel auricalco quoniam ob vini virtutem eruginem et vomitum puocaret. Et nota quod calicis nomen a veteri et nouo testamento originem traxit. Unde hieremias. Calix aureus babilon inebrians omnem terram. Et dauid Calix in manu domini vini meri plenus mixto. Et alibi. Calicem salutaris accipias et nomen domini iuocabo. Item in euangelio Iohannes testis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Item accipiens calicem gratias egit. Calix autem aureus significat thesauros sapientiae in christo absconditos. Argenteus mundiciam culpe. Stanneus innuit similitudinem culpe et pene. stannum enim est medium inter argentum et plumbum. et caro christi nisi non fuerit plumbum. id est peccatrix. fuit tamen carni filis peccatrici. et licet non fuerit argentum. id est passibilis propter suam

culpam. fuit tamen passibilis propter naturam. quod languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portauit. De calice et patena dicitur sub titulo. de consecrationibus et vinctioibus. Nempe si quis tenui religione tentus dicat quod dominus precepit moysi ut cuncta vasa tabernaculi in omnes usus et ceremonias ex ere faceret. ut legitur Exo. xxvij. et xxxvij. c. quod quibus hominibus preciosa vasa et ornamenta poterant venundari et dari pauperibus. filis est iude et mulieri vnguentarie contrari. Hoc enim agimus non quod deum minus vilia ornamenta delectent quam aurea. sed quod cum homines quod diu ligunt deo libenter offerunt. per diuinam latitiam. suam vincunt auariciam. Preterea hec diuine pietatis officia moralia sunt et future glorie significatiua. Unde etiam in veteri lege ex auro iacincto. purpura. cocco bis tincto et bysso rectora. et alijs preciosis suphumerale fieri precipitur. ut quanta sacerdos virtutum diuersitate clarescere debeat demonstraret et altare propiciatorum ac candelabrum et alia vasa et ornamenta altaris ex auro fieri et argenteo. Exo. xxv. et xxx. et xxxvij. c. Tabernaculum quod ex diuersis preciosis fieri preceptum est. put dicitur sub titulo. de ecclesia. Legalis etiam pontifex alijs diuersis preciosis utebatur ornamentis. put dicebat in tertia parte sub titulo. de legalibus indumentis. de hoc etiam sub titulo. de ecclesie dedicatione prope principium dicitur. Porro prohibita est in concilio aurelianensi. ne diuina ministeria prestentur ad nuptiarum ornamentum ne improborum tactu vel opera secularis luxurie polluantur. quod nimis ostendit quod ex veste cuiuscumque persone fieri non debet casula. vel alijs sacris mysterijs deputandus ornatus Stephanus quod papa statuit ne vestimentis ecclesie in alijs vasis quod fruat. quod nisi a sacratis hominibus tangatur ne vltio quod balthasar regem babilonie percussit super hoc transgredientes veniat. Clemens etiam papa statuit ne mortui sepeliantur vel inuoluantur seu opiantur vel etiam feretrum cum palla. id est panis altaris. aut cum mappa quod calix inuoluitur seu cum qua sacerdos manus post consecrationem tergit. Quoniam non palle. id est corporalia. et vela. id est ornamenta altaris seu cortine super altare pedentes fordidate fuerint. dyaconi cum ministris humilibus illa lauent intra sacrarium. et non extra. Pro velis autem laundis quae ad cultum altaris

pertinent noua peluis habeatur. Palle vero id est. corporalia in alia pelui lauentur. Vela quod ianuarii. id est cortine quae extenduntur in ecclesijs in festis et in quadragesima in alia pelui lauentur. Hinc est quod statutum est in concilio ylerdensi. quod ad corporale laundum et ad pallas altaris propria habeantur vasa foris in quibus nihil aliud lauetur Sed et secundum eundem clementem si altaris palla. id est vestimenta altaris vel cathedra in qua sedet sacerdos sacris vestibus induitur. vel eadem delabrum. vel velum. id est panus vel cortina super altare pendens fuerint vetustate consumpta crementur. et cineres vel in baptisterio vel in pariete aut in fossis pauperum ubi non fit transitus iactentur. Et non quod ecclesiastica ornamenta benedicuntur. ut dicebat sub titulo. de consecrationibus et vinctioibus.

De campanis.

Campane sunt

vasa aenea in nola ciuitate capanie primo iuuente. Quia itaque vasa capana a capania regione. miora vero nola a nola ciuitate dicuntur. Pulsatur autem et benedicuntur capana. ut per illius tactum et sonitum fideles inuicem inuicem ad primus. et crescat in eis deuotio fidei. fruges. mentes et corpora credentium seruentur. pulcherrimum hoc stiles exercitus. et omnes insidie inimici. fragor gradinum. pcella turbinum. imperatorem restatum et fulgurum tempestem. infestaque tonitrua et veterum flama suspendat. spiritus pcellarum et aereae potestates prosternantur. ut homines audientes prosternantur ad sancte matris ecclesie gremium ante sancte crucis vexillum cui flexit omne genua. sicut hec singula in benedictionibus capana habentur. Sciendum autem est quod capana quoniam sonitate prouenit populo ad ecclesiam ad audiendum et clerus ad annuncianzum mane misericordiam domini et vitate eius per noctem. significat tubas argenteas quibus in veteri lege populus ad sacrificandum accersiebatur. de qui bus dicebat in .vij. parte sub penthe. Quoad modum enim vigiles in castris tubis. sic et ecclesiarum ministri capanarum sonitu se excitant ut contra insidiam diaboli pernoctent. Signa igitur nostra aenea sonitoria sunt tubis veteris legis. quod tunc notus erat deus in iudea tamen. nunc vero in omni terra. Sunt etiam durabiliora. significat enim predicationem noui testamenti fore amplius duraturam tubis et

sacrificijs veteris legis. quod versus ad mundi finem. Si quidem capane predicatorum significat quod fideles ad similitudinem capane ad fidem vocare debent. quod significatum est in eo quod dominus precepit moysi ut faceret vestem summo pontifici habentem. lxxij. tintinabula quae sonarent cum pontifex in sancta sanctorum ingredere. Item quod vas os predicatorum designat. iuxta illud apostoli. Factus sum velut es sonans siue cimbalum tintinnans. Duricia metalli fortitudinem designat in mente predicatorum. Unde dominus. Dedi frontem tuam durioris frontibus eorum. Plectrum siue ferrum quod interiorem ex utraque parte feriens sonum reddit: doctoris lingua quae scia ornatur et quae utrumque testamentum resonare facit figuratur. Prelatus igitur absque scia predicationis est quasi capana sine pleetro. iuxta illud Gregorius. Sacerdos si predicationis est inscius. quae clamoris vocem daturus est proco mutus. est enim quasi canis mutus latrare non valens. Ipa vero percussio denotat quod predicator primus debet per correctionem in se vicia ferire et postmodum ad aliena exprobanda accedere ne contra doctrinam apostoli alijs predicans ipse reprobus inueniatur. Unde psalmus. Peccatori aures dixit deus quare tu enarras iusticias meas et assumis testamentum meum per os tuum. Suenanque actionis exemplo plerumque accendit quod eruditione sermonis mouere: nequit. Vinculum quo quo plectrum vasi iungitur seu ligatur est moderatio quae lingua temperatur quae ad tractum corde. id est. ad autoritatem scripture lingua mouet predicatoris. Lignum in quo capana pedet lignum dicitur cruce. cruce quod ideo quoniam a superioribus continetur: quod cruce ab antiquis patribus nunciatur. Instrumenta quibus in primis lignum alligatum seu affixum est oracula sunt prophetarum. Ligatura vero ferrea quae capana ligno iungitur charitatem denotat per quam predicator indissolubili cruce affixus gloriatur dicitur. Adhibi absit gloriari nisi in christo do. no. Lauilla ligno affixa qua mediante capana pulsatur recta predicatoris mentem significat quod diuinis mandatis inherens illa fidelium auribus frequentem pulsationem inculcat. Funis autem ab illa pendens qua campana pulsatur est humilitas seu vita predicatoris. Funis etiam ipsa vite nostre mensuram ostendit. Adhuc cum funis initium habeat a ligno a quo capana pendet per quod cruce dominica intelligitur: recte sacra scriptura

ram a ligno sancte crucis descendentes signat. Sicut etiam funis ex tribus est funiculis. ita et scriptura ex trinitate consistit. scilicet ex historia. ex allegoria et ex moralitate. Funis qui descendens a ligno in manu sacerdotis est scriptura a mysterio crucis descendens in ore predicatoris. Rursus ideo funis versus ad manum quibus pertinet extenditur. quia scriptura versus ad opera transire debet. Funis quoque eleuatio et depressio in pulsando denotat quia scriptura aliquando loquitur de altis. aliquando de inferioribus. seu quod predicator quicquid propter aliquos alta dicit. quicquid propter alios descendit iuxta illud apostoli. Siue excedimus propter deum. siue descendimus propter vos. Adhuc sacerdos deorsum funem trahit dum ad actiuam vitam a contemplatione descendit. ipse vero sursum trahit dum scriptura docet in contemplatione erigere. Deorsum etiam trahit dum scripturas ad litteras que occidit intelligit. sursum trahit dum spiritualiter ea exponit. Rursus secundum Gregorium. deorsum trahit et sursum trahit. dum in ea se metipsum quantum videlicet prauius iaceat. et quantum ad bona facta eda perficiat. Sed et ex tractu funis capana resonat. populus ad expositionem sacre scripture adunatus. predicator audis et populus in unitate fidei et charitatis unius. Sacerdos itaque qui se recognoscit predicationis debitorem non se subtrahat a mouendis signis. quoniam et filii aaron clangebant tubis. Funem quoque mouet qui fratres aut populum ex officio uocat. Anulus in fine corde per quem in plerisque locis corda trahit est corona primus seu pseuerantia in fine vel est ipsa diuina scriptura. Porro lautianus papa statuit ut hore diei per ecclesias pulsant. Et nota quod ad diuina officia per. xij. diei horas capane cointer duodecies pulsant. videlicet in prima hora semel. et in vltima similiter semel. quia ab vna deo omnia et idem vnum erit omnia in omnibus. In tertia pulsant per scilicet tertia et quarta horis que sub illa cantant. Similiter et in sexta ter per tribus videlicet per quinta per sexta et septima horis. Similiter in nona ter per tribus. ad vespas vero que. xj. hora non solum semel sed etiam multipliciter quia in tpe gratie multiplicata est predicatio apostolorum. Item in nocte ad matutinum sepe. quia sepe exclamandum est. Exurge qui dormis. et exurge a mortuis. Communiter tamen ter pulsant in nocturnis primo cum squilla que significat paulum acute predicantem. Secunda pulsatio signifi-

cat barnabam sibi associatum. Tertia inuit quod iudeis repellentibus verbum dei. apostoli uertunt se ad gentes que in fide trinitatis. Quatuor euangeliorum imbuerunt disciplinis. Vnum et quoddam quater pulsant. Et non sex esse genera tinnitabulorum quod in ecclesia pulsant. scilicet squilla cimbalorum. nola. nolula seu dupla. capana et signum. Squilla pulsant in triclinio. id est in resectorio. Cimbalum in claustris. Nola in choro. Nolula seu dupla in horologio. Capana in capaniis. Signum in turri. Adhibet tamen horum per generaliter tinnitabulum nuncupant. Variis quoque designant vocabulis quia predicatorum per illa designati ad multa necessaria sunt. Sane in tota septuagesima. scilicet que quadragesima pertinet. in diebus prefestis non debet pulsari nec compulsari. nec depulsari sed solum simpulsi. id est simpliciter pulsari ad horas diei vel matutinas. In ecclesiis tamen bene ordinatis bis pulsant ad primam. Primo ad inuocandum. Secundo ad inchoandum. In tertia ter secundum numerum horarum que illa pulsant ut permissum est. vna ad inuocandum. alia ad congregandum tertia ad inchoandum. Similiter fiti sexta et in noua. et eadem capane et eodem ordine pulsant ad matutinas simpliciter. Ad missam vero et ad vespas duabus duntaxat capanis pulsant. In minoribus vero ecclesiis simpliciter tamen pulsandum est iuxta permissum. et hoc in feriis. In dominicis vero et solennibus diebus per in aliis temporibus compulsi. Quia enim predicatorum que per campanas figurant tpe gratie crebri abundant et optime et importune instat. idcirco in festis que ad gratiam pertinet capane tumultuosius tinnunt. et plerique precepit ut dormientes et ebriosos excitet ne dormiant ultra modum. Quid autem significet compulsatio quando cantat Te deum laudamus. in quinta parte sub terra. et nocturnis dicit. Verus aliquid moriente capane dunt pulsari ut plus hoc audies oret pro illo. pro muliere quidem bis. pro eo que ipsa inuenit alteritatem. primo enim fecit hominem alienum a deo. quare secunda dies non habuit benedictionem. pro viro vero ter pulsant. quia primo inuenta est in homine trinitas. primo enim formatus est adam de terra. deinde mulier ex adam. postea homo creatus est ab vitro. et ita est ibi trinitas. Si autem clericus sit tot vicibus simpulsiat que ordines habuit ipse. Ad vltimum vero compulsiari debet cum omnibus

campanis. ut ita sciat populus per que sit orandum. Debet etiam compulsiari quoniam funis ad ecclesias et quoniam de ecclesia ad tumulum deportat. Letetur capane in processibus pulsant. ut demones timentes fugiant. per in quarta parte sub terra. de accessu populo. ad al. dicitur. Timent enim auditus tubis ecclesie militat scilicet capanis. sic aliquis tyrannus timet audiens in terra sua tubas alicuius potentis regis inimici sui. Et hoc etiam est causa que ecclesia videtur per citari tempestate capanas pulsant ut scilicet demones tubas eterni regis. id est capanas audientes terrenti fugiant. et a tempestate per citatioe desistant et ut ad capane pulsatione fideles admo-neant et puocent per instanti piculo orationi insistere. Silere autem capane triduo ante pascha. ut dicitur in sexta parte sub quinta feria cene. Rursus capane tpe interdicti silere. quia sepe ob delictorum subditorum impedit lingua predicatorum. iuxta illud prophete. Lingua tua adherere faciam palato tuo. quia domus id est populus exasperas. id est inobediens est. Habet etiam ecclesia organa. de quibus in quarta parte sub terra. de sanctis dicitur.

De cimiterio et alijs locis sacris et religiosis

Hinc de cimiterio

et alijs sacris ac religiosis locis dicam. Sane venerabilium locorum alia sunt humane necessitati deputata. alia orationi dicata. Loca humane necessitati deputata sunt xenodochium zenostorium quod idem est vasochomium gerostochium orphanotrophium et belphotrophium. Sancti etenim presbiteri et religiosi principes huiusmodi instituerunt loca in quibus pauperes. peregrini. senes. orphani. infantes. emeriti. infirmi. imbecilles. et saucij recipientes et fouerent. Et non quod geronta grece dicitur senex latine. Loco rursum autem orationi dicatozum alia sunt sacra. alia sunt sancta. alia religiosa. Sacra sunt que per manus pontificum rite dedicata et deo sanctificata sunt. que varijs nominibus appellantur. per sub terra. de ecclesia permissum est. Sancta sunt loca emunitatis siue puilegiata frutoribus et ministris ecclesiarum deputata. de quibus videlicet sub interminatione certe pene vel a iure vel per speciale puilegium interdicitur: ne quis illa violare presumat. sic sunt atria ecclesiarum. et in quibusdam locis claustra infra que sunt domus canonicorum. in quibus rebus cuiuscumque sceleris per fugi-

entibus si se ibi receperint securitas prestat. Et secundum statuta legalia portus et theatra ciuitatum. Religiosa sunt vbi cadaver hominis integrum vel etiam caput tamen sepelitur. quia nemo potest duas sepulturas habere. Corpore vero vel alio quod aliud membrum absque capite sepultum non facit locum religiosum. Sed et secundum legalia instituta cadaver iudei vel gentilis vel infantis non dum baptizati. locum in quo sepultum est religiosum facit. secundum religionem tamen christianam et canonicam doctrinam solum christiani cadaver locum sacrum religiosum. Et non quod quicquid est sacrum est religiosum et non econtra. Letetur locus iste religiosus diuersimode appellatur videlicet cimiterium poliantrum siue antropolis quod idem est. Item sepulcrum mausoleum quod etiam idem est. dormitorium. tumulum. monumentum. ergastulum. sarcophagus. pyramis. bustum. vrna. et spelunca. Cimiterium dicitur a cime quod est dulce. et sterion quod est statio. ibi enim dulces defunctorum ossa quiete et saluatoris aduentum expectant. Et quia ibi sunt cimices. id est vermes ultra modum fetentes. poliantrum dicitur quasi pollutum antrum propter cadavera hominum ibi sepulcorum. Vel poliantrum interpretatur multitudo viorum. a polis quod est pluralitas. et antros quod est vir. et secundum hunc per prius dicitur cimiterium propter multitudinem hominum ibi sepulcorum. Similiter et antropolis quod idem est. Sepulcrum dicitur quasi sine pulsu. quia ibi sepelitur pulsu caret. vel est locus vbi ossa condunt. Mausoleum dicitur a quodam dicitur est mausoleum qui fuit diues et potens. et ab arthemisia eius vxore valde dilectus adeo quod eo defuncto ipsa gloriose ei construxit sepulcrum quod vocauit mausoleum a nomine viri sui. Exinde igitur mos inoleuit ut quilibet preciosa sepultura mausoleum nuncupetur. Dormitorium dicitur a dormiendo. quia ibi corpora sanctorum desunt que in domino dormiunt. Tumulum dicitur quasi tumens tellus. quoniam hodie in terra sepulto terra aliquantulum eleuat. Monumentum dicitur quia monet mentem cuiuslibet insipientis ut recorderet quia cinis est et in cinere reuertetur. Ergastulum dicitur ab erige quod est opus vel ab erga quod est labor et sterion quod est statio. ibi enim redefcunt corpora eorum que in domino moriuntur. An beati mortui que in domino moriuntur. amodo iam dicitur illis spiritus ut te. a. la. i. Sarcophagus dicitur a sarcos quod est caro et fagin quod est comedere. quia ibi caro comeditur. id est consumitur. Pyramis dicitur a pir quod est ignis: quia corpora igne

cremata et incinerata ibi recedebat. Ad
 q: sicut ignis a lato incipit et tendat in acutis
 sic et pyramis. Et e gen^o altissime sepul-
 re. Tale e rome in q fuerit cineres iulij ce-
 saris collocati. et corrupto vocabulo vul-
 gariter vocat acus sancti petri. q tñ iulia
 dici deberet. Simile pyramides fieri fecit
 cesar iux turonū ppe ripā ligeris. et rectu
 sit ibi cineres cuiusdā militis amici sui in-
 terfecti. Bustū vō a noie ptēti nomē tra-
 xit ptinetis loc^o videlz in q busta siue hu-
 mana corpa sepeliebant. Arna dicta e eo
 q antiq̄s moris fuit hūana corpa rogo cō-
 burere. et cineres in terreis vrnis colloca-
 tos fuare. Spelūca qñq̄ d: duplex vt iā
 dicef. Cimiterium initiuz habuisse d: ab
 abraā q emi agrum ab ebron in q erat du-
 plex spelūca vbi ipe sepult^o e et sara. ysaac
 et iacob. et adā et eua. ppterea eni emi vt
 sibi et suis sepultura eet. Duplex spelūca
 isto ibi erat. q: ibi duo sepeliebāt cōtigue
 scz vir et vxor. vel i vna viri. et altera mu-
 lieres. vel q: vnicuiq̄ illis sepeliendo du-
 plex spelūca i modū cathedre fiebat. Vñ
 dic^o h̄iero. q tres patriarche sepulti sūt i
 ciuitate ebron i spelūca duplici cū tribus
 vxorib^o suis. Sepeliebāt ar qñ sedētes. et
 supior ps spelūce q trūcū capiebat a nati-
 bus supra. dicebat vna spelūca. ps vō in
 ferioz q capiebat pedes crura et femora.
 dicebat alia spelūca. Sane nō debēt pas-
 sim oēs intra eccliaz sepeliri. videt eni q
 loc^o sepulture nō p̄sit Lucifer nāq̄ de ce-
 lo fuit p̄strat^o et adā de paradiso eiect^o. et q
 loca his melioza sūt. Itē ioab in taberna-
 culo interfect^o e. et iob in sterquilinio trium-
 pbauit. imo obesse videt si q̄s indignus et
 peccator i ecclia sepeliat. Legit eni in di-
 alogo bti gregorij libro. iij. ca. lvi. q cuz
 qdā flagitios^o i ecclia bti faustini brixien.
 sepult^o fuisset. eadez nocte beat^o faustin^o
 apparuit custodi eiusdez ecclie dicēs. Dic
 epo vt p̄iciat hinc carnes fetētes q̄s hic
 posuit. alioq̄n ipe die. xxx. morietur. Lu-
 stos vō timuit hec dicere epo. Et eps die
 xxx. subito mortu^o e. Legit etiā ibidez in
 ca. lvi. de qdā alio q sepult^o fuit in ecclia
 q cadauer ei^o postea inuētū est ex eccliaz
 et linteamina remāserūt in loco suo. Et
 Aug^o in q̄t. Quos pctā grauiora depmūt
 si in locis sacris sepeliri se faciūt. restat vt

de sua p̄sumptione iudicetur. quia eos sa-
 cra loca nō liberant. sed culpa temeritatis
 accusat. Nullum ergo corp^o debet in eccle-
 sia aut ppe vbi corp^o dñi et sanguis cō-
 ficatur sepeliri. nisi corpa sanctorū patrū
 q dicunt patroni. i. defensores. q̄ meritis
 suis totā defendūt patriā. et epi. abbates.
 et digni p̄byteri et laici sūme sanctitatis.
 s̄ cūcti debēt circa eccliam sepeliri. puta i
 atrio aut in porticu. aut i exedris siue vol-
 tis ecclie exterius adherentib^o aut in cimi-
 terio. Sicūt eni qdaz q locus. xxx. pedū
 circa eccliam debet ad h̄ cōsecrari. alij vō
 solā circuitiōe quā facit eps dedicās ec-
 clia ad hoc sufficere dicūt. Aug^o dicit i
 libro de cura p̄ mortuis agēda i fine q̄ se-
 peliri apud martyriuz memorias in h̄ de-
 functo p̄dest. vt cōmendās eum etiam in
 martyriū patrociniū affectus p̄ illo suppli-
 cationis augeat. Antiquitus solebāt ho-
 mines in p̄p̄ijs domibus sepeliri. s̄ p̄p̄
 cadauerū fetozem statutū fuit vt extra ci-
 uitatem sepelirent^o et quendā locū cōmu-
 nem sanctificatū ad hoc deputabant. Nō
 biles vero sepeliebant super montes et i
 medio montū et in radicibus eorū et in p̄-
 p̄ijs predijs. Ceterū si q̄s in obsidione in-
 terficiat nec possit cimiteriū haberi. sepe-
 liat i loco vbi potest. Si vero negotioz
 vel peregrinus moriat^o in equoze et fuerit
 terra vicina sepeliat ibi. q si portus remo-
 tus sit in aliqua insula p̄p̄inqua sepeliat.
 Si autē terrā nō videat. fiat ei domuncula
 de lignis si haberi possunt et p̄iciat i ma-
 re. In cimiterio autem christianorū non
 nisi christian^o baptizatus sepeliri debet.
 nec tamē omnis. quoniā nullus in malef-
 cio interfect^o si maleficiū sit mortale pecca-
 tum. vt si sit interfect^o in adulterio. vella-
 trocinio. vel i ludis gētiliū Et isto vbi q̄s
 inuenit mortu^o ibi sepeliat p̄p̄ dubium
 cause mortis ei^o. Si vō q̄s subito moriat^o
 i ludis p̄sueti. vt i ludopile. sepeliri p̄t i c-
 miterio. q: nemini nocē intēdebat. S3 qz
 mūdialib^o occupabat aīūt qdā q sepeliri
 d3 sine psalmis et sine ceteri mortuoz obse-
 quijs. S3 etsi q̄s impetēs aliū i rixa vltm
 multu ipenitēs moriat^o. nec sacerdotē petijt
 n̄ d3 sepeliri i cimiterio vt qdaz dicūt. nec
 is q̄ māu p̄p̄a mortē sibi p̄ciuit. sec^o si vim
 ad cautelā sui vltuoz repellebat et alias i

penitētia remanebat. Si vō non p̄p̄t ali-
 quā manifestam causā s̄ solo dei iudicio
 q̄s subito moriet^o p̄t in cimiterio sepeliri.
 Just^o eni in q̄cūq̄ hora moriet^o saluat. p̄e-
 fertim si dabat opam alicui rei licite. De-
 fensoz iusticie et pugnāti i plio iusto occi-
 sis cimiteriū et officiu libere p̄cedūt. inter-
 facti tñ i eccliaz nō portēt ne pauimētū s̄
 guine polluat. S3 etsi aliq̄s rediens d̄ lu-
 panari vel de aliq̄ loco vbi fornicat^o sit in
 via occidat. vlt aliq̄ casu incōfitez moriat^o
 nō sepeliat in cōmuni cimiterio. et h̄ si legi-
 time p̄bari p̄t eū fornicatū fuisse nec con-
 stat eū postea p̄fessum vel p̄ritum fuisse.
 alioq̄n sepeliri d3. Rursus mulier moriet^o
 in ptu nō d3 in ecclia poni vt qdā dicunt
 ne pauimētū ecclie sanguine polluat. sed
 ex eccliaz ei dicat obsequiū. et i cimiterio
 sepeliat qd̄ n̄ placet. alioq̄n pena sibi vte-
 ref i culpā Vñ licite i eccliaz fert ita tñ q
 ecclia a maculis corpis ne polluat dilige-
 ter caueat. ptus tñ de vtre ipi^o extract^o
 mortu^o et nō baptizat^o ex cimiteriū sepelia-
 tur. Sūt tñ qdā q dicūt q p̄t debet vna
 cū muliere i cimiterio sepeliri. eo q ps vi-
 scerū esse censet. Sane vir et vxor i eodez
 sepulcro ponendi sūt exēplo abrae et sare.
 vbi specialē nō elegerint sepulturā Vñ et
 Tobias p̄cepit filio: vt cū mater ipi^o com-
 pleuisset dies suos. locaret eā i eodē sepul-
 cro cū eo. Itē qlibet i sepulcro parētū tu-
 mulādus e. nisi ex deuotioe alibi elegerit
 sepeliri. Ceterū i p̄cilio magūtiniēsi statu-
 tū e q suspēsū q̄ p̄ suis pctis penam extre-
 mā p̄soluūt: ex q̄ p̄fessi sūt vel p̄fiteri desi-
 derauerūt. et cōmunicauerūt. i cimiterijs
 sepeliri possunt et oblatiōes et misse fieri p̄
 eis. Quālit hūanū corp^o sepeliendū sit. di-
 cet i septima pte s̄b ti. de officio mortuoz
 De ecclie dedicatiōe et p̄secratione

De via de eccle-

cia et altari i supiorib^o mētio fa-
 cta est. p̄ns est vt aliq̄ de illorū
 dedicatiōe subijciam^o di. p̄mo vñ p̄se-
 cratio ecclie orū habuit. Scdo p̄ q̄s Ter-
 tio q̄re. Quarto qliter ecclia dedicetur. et
 qd̄ significet tā ipa dedicatio q̄ singula q̄
 i ea agūt. De officio vō festi dedicatiōis
 ecclie in. vij. pte dicef. p̄mo igif dōm
 e vñ dedicatio ecclie iniūū habuit Sup

quo notādū e. q moyses dño p̄cipiete fe-
 cit tēplū et sacrauit illud cū mensa et altari
 ei^o et creis vasis et vtensilib^o ad diuinū cul-
 tum explēdū. Et nō solū diuinis p̄cib^o ea
 sacrauit. verū etiā sancti olei vinctōe dño
 subēte liniuit. Legit eni dñs p̄cepisse ipi
 moyli vt crisma p̄ficeret q̄ vngeret taber-
 naculū i dedicatiōe et arcā testamēti. Sa-
 lomō q3 fili^o dauid iubēte dño p̄fecit tem-
 plū cū altari et reliq̄ ad diuinū cultū pagē
 dū p̄secrauit sic in libro regū habet. Na-
 buchodonosoz etiā rex vocauit oēs sarras
 pas optimates et tyrānos ad dedicatiōez
 statue auree quā fecerat Iudei q̄ sic legit
 in burcardo li. iij. ca. iudei. loca i q̄b^o dño
 sacrificabāt diuinis hēbāt supplicatiōib^o
 p̄secrata nec i alijs q̄ deo dedicatis locis
 munera dño offerebant. Si igif illi q̄ vñ
 bre legis defuiebāt h̄ faciebāt. q̄ntomag
 nos q̄b^o vitas patefacta est et grā et vitas
 p̄ iesū xpm data e. tēpla dño edificare. et p̄
 ut meli^o possum^o ornare atq; ea diuinis p̄-
 cib^o et sanctis vinctiōib^o cum altarib^o et va-
 sis. vestibus q3 et reliq̄ ad diuinū cultū
 implēdū vtēsilib^o deuote et solēniter ex in-
 stitutiōe felicitis pape. iij. sacrare debem^o
 Rursus cū i siria in ciuitate baruth iudei
 quādā imaginē crucifixi pedibus p̄culca-
 rēt et lat^o ei^o p̄forarēt. mox inde sanguis et
 aq̄ exiuit. Iudei aut h̄ viso mirati sūt et in-
 firmi eoz h̄ sanguine deliniti sūt ob oib^o infir-
 mitatib^o suis liberati sūt p̄p̄ qd̄ oēs xpi
 fide suscepta baptizati sūt et sinagogas eo-
 rū i ecclias p̄secrauerūt. et inde mos inole-
 uit vt ecclie p̄secrarēt cuz p̄us tñ altaria
 p̄secrarent. Et p̄p̄ h̄ etiā miraculū ordi-
 nauit ecclia fieri memoriaz dñice passiōis
 v. kal. decēbris. et rome p̄secrata e ecclia
 i honore saluatoris vbi qdā ampulla cuz
 illo sāguie refluat. et solēne festū tūc agif
 Scdo notādū e q sol^o p̄otifex p̄t eccle-
 sias et altaria dedicare. qm gerit imaginē
 et figurā sūmi p̄otificis xpi spūalit^o dedica-
 tis. sine q̄ nō possum^o in grā stabiliri. Vñ
 ipse ait: Sine me nihil potestis facere. Et
 ps. Nisi dñs edi. do. et. Vñ p̄ciliū car-
 thagiū. p̄hibet h̄ facē sacerdotē nec p̄t h̄
 alicui inferioris ordinis demādari Sa-
 ne ecclia vt sacri edocēt canones dedica-
 da nō est nisi p̄us dotata sit. et ex licite ac-
 q̄sūt. Legit eni q dū qdā eps ecclia de

vsuri et rapinis constructa psecraret. vidit post altare diaboli statem in cathedra in habitu pontificali. q̄ dixit ep̄o. Cessa ecclesia psecrare ad mea eni iurisdictione pertinet cu sit ex vsuri et rapina facta. Ep̄o vero et clero terris et inde fugiētibus. diabolus continuo ip̄az ecclesiaz cu grandi strepitu destruxit. Rursus ecclesia q̄ p̄ q̄stu cupiditatis p̄structa ē psecrada nō est. et cui dos sufficiens assignata nō ē. et q̄ paganus v̄l infidelis sepultus ē. donec inde fuit electus et ecclesia abzasis p̄us parietibus v̄l tignis reconciliata. Idez etiā de excoicatio. Si vero mulier p̄gnas illic sepulta sit. ea nō electa poterit psecrari. I. p̄t̄ baptizat̄ nō sit. q̄ q̄dam alii scripserint sapiētes. Et p̄t̄ ecclesia cōsecrari diebus d̄n̄icis et p̄uatis et plures ep̄i et plura altaria p̄nt̄ sil̄ ab eodē i vna ecclesia psecrari: Tertio d̄m̄ ē q̄re ecclesia dedita. et q̄dem p̄p̄t̄ q̄n̄q̄ cas. Primo vt diabolus et ei p̄t̄as inde penit̄ expellat̄. Vñ refert Greḡ in dial. li. iij. c. xxx. q̄ cu q̄dā ecclesia arrianorū fidelibus reddita psecraret et reliq̄e facti sebastiani et b̄e agathe illuc delate fuissent. p̄s̄ ibidē p̄gregat̄ pozetū repēte inf̄ pedes huc illucq̄ discurren̄t senferūt. q̄ fores ecclesie repetens a nullo videri potuit. oēs q̄ i admiratione cōmouit. Quō idcirco d̄ns ondit vt cūctis patefieret q̄ d̄ loco eodē imūd̄ hitator exiret. Sequenti at nocte magnus ei eisdē ecclesie tectis strepitus factus ē. ac si i eis aliq̄s errādo discurreret. Secūda vero nocte quior sonus increuit. Tertio q̄z nocte tāt̄ strepitus insonuit ac si ois illa ecclesia a fūdamētis fuisset euerfa stati q̄ recessit. nec vlt̄ ap̄ illaz antiq̄ hosti inq̄etudo apparuit Secūdo vt ad eā p̄fugietes saluēt̄. put̄ legit̄ i canone gregorij. Et ob h̄ ioabin tabernaculuz fugit. et altaris cornua apprehendit Tertio vt ibi orones exaudiat̄. Vñ i orone ad missaz d̄. Lōce de vt oēs q̄ huc dep̄caturū cōueniūt ex q̄cūq̄ tribulatione p̄solatiōis tue b̄n̄ficia cōsequat̄. Sic etiā orauit salomō i tēpli dei dedicatiōe. put̄ legit̄ in. iij. Regl. viij. ca. Quarto vt ibi laudes deo soluāt̄. put̄ s̄b̄ ti. d̄ ecclesia dicit̄ ē. Quarto vt ibi sacramēta ecclesiastica ministrēt̄. Vñ et ip̄a ecclesia d̄ ta bernaculū q̄si taberna dei in q̄ sacramēta diuina p̄tinent et ministrant Quarto d̄m̄ est q̄liter ecclesia psecrat̄. et q̄dē oib̄ d̄ eccle-

sia electa solo diacono ibi remanēte reclufo. ep̄s cu clero an̄ fores ecclesie aqua nō sine sale b̄ndicit. et interim intrinsec̄ ardēt xij. lumina an̄. xij. cruces i ecclesie parietibus depictas Postmodū vero clero et p̄lo sequenti ter circūeundo ecclesiaz exteri cū fasciculo isopi parietes euz aq̄iā benedicta aspgit. et q̄libet vice ad ianuā ecclesie veniens pcutit sup̄luminare cū baculo pastoralis dices: Tollite poz. p̄n. ve. rē. et diaconus deint̄ r̄idet. Quis ē iste rex gl̄ie: Cui p̄nt̄fer: D̄ns fort̄ rē. Tertia vero vice reserato ostio ingredif̄ p̄nt̄ifer ecclesiam cū paucis ex m̄stris clero et p̄lo foris manēte dices Pax huic domui. et dic̄ letanias. Deinde i pauimēto ecclesie sit crux d̄ cinere et sabulo vbi l̄ris grec̄ et latinis totū scribit̄ alpha/ tū. Et itez aliā aquaz sanctificat cū sale et cinere et vino et altare psecrat Deinde. xij. cruces i parietibus depictas crismate inungit. Sane q̄cunq̄ h̄ visibiler sunt deo p̄ inuisibile virtutē in aia opaf̄ q̄ de dei tēplū ē vbi fides facit fūdamētū. spes erigit charitas p̄sumat. Ipsa eni ecclesia catholica ex viuis lapidibus adunata dei tēplū est q̄ multa tēpla vñ tēplū q̄z vñ est deo et vna fides. Domus igit̄ dedicatiō ē aia sanctificāda. Et ē notādū q̄ psecratio duo efficit. Nā ip̄az ecclesiam materiale deo appropriat. et nostrā scz tam ecclesie q̄ fidelis aie desp̄sationē insinuat. domus nanq̄ nō psecrata ē sicut puella viro alicui destinata non tñ dotata nec matrimoniali cōmercio in vnione carnis vnita. Sed in psecratione dotata et transit i p̄p̄riā iesu xpi sponfam quā sacrilegiū est p̄ adulteriū vlt̄ violari. definit eni lupanar esse demonuz vt p̄t̄ in psecratione illius tēpli q̄d̄ antea pantheon vocabat̄. Primo itaq̄ dicit̄ est de aque b̄ndictione. sup̄ quo d̄ns dicit Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua et sp̄sancto non intrabit in regnū celoz. Alq̄ eni q̄ lauandis corporibus idonea est tantā diuinitus virtutez accipe meruit. q̄ sic corpora lauat a sordibus: ita et aias mudat a peccatis. Manifestus q̄dem est q̄ hec aqua cui aspersiōe ecclesia cōsecrat̄ baptismū significat. q̄z q̄dammodo ip̄a ecclesia baptizat̄. Ipsa vero ecclesia illā vtiq̄ ecclesiaz de signat q̄ ea p̄tinet. i. fidelium multitudinē. Vñ etiā ecclesia vocat̄ eo q̄ ecclesiaz p̄tineat

ptinens videlz p̄ p̄tento. Querēdū autē ē q̄re huic aque sal admisceat̄. euz saluator noster de baptismo loquēs nullaz de sale fecerit mētiōez. Non eni dixit. Nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ salua. vel sale mixta v̄l ali q̄d̄ h̄mōi. s̄ dixit. Nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ et sp̄sancto rē. Et idip̄sū d̄ oleo et crismate q̄ri p̄t̄. Sed notādū q̄ sal in diuino eloquio sepe p̄ sapia ponit̄. iux̄ illō. Sermo vester sit sal et dicit̄. Et d̄ns inq̄t discipulis. Habete sal in vob̄ et pacē inter vos p̄t̄ez. Vos estis sal terre q̄d̄ si sal infatuatū fuerit in q̄ condief̄. h̄inc etiā ē q̄ fm̄ legē nulla hostia sine sale offererat̄ sed in omni sacrificio ponebat̄. Ex q̄b̄ oib̄ conuincit̄ q̄ sal p̄ sapia ponit̄. Est eni sapia p̄dimentū oīuz virtutū. s̄ sal oīuz ciboz h̄inc ergo est q̄ nullus baptizat̄ p̄ sal cibet. etiā infantes vt q̄d̄ actu h̄re nō p̄nt̄ habeat̄ saltē signatiōe sacramēti. nec sine sale b̄ndicit̄ aqua. De alteri aque b̄ndictione in se. tractatu dices. Trina autē interius et exteri cum isopo ex aqua b̄ndicta aspersio trinā baptizadi immersionē significat. et fit p̄pter tria. Primo p̄pter demonū expulsionē. Nam aq̄ b̄ndicta p̄p̄rie d̄ sui virtute h̄z demones expellere. Vñ in exorcismo ei d̄. vt fiat aq̄ exorcizata ad effugandā oēs inimici p̄tatem i ip̄m inimicuz eradicare rē. Secūdo p̄pter ip̄m ecclesie purgationē. oia nanq̄ hec terrena p̄pter peccatū corrupta sūt et fedata. h̄inc etiā ē q̄ in lege oia pene mudabant̄ p̄ aquā. Tertio p̄pter remouendā oēs maledictionē et introducendā b̄ndictionē. terra eni ab initio cū fructu suo maledictionē accepit. eo q̄ ex ei fructu deceptio facta fuit. Aqua vero nulli maledictiōi subiicit̄. h̄inc ē q̄ d̄ns piscē comedit. s̄ carnē nō legit̄ nominatim comedisse nisi de agno pascale. et h̄ p̄pter legis p̄ceptū. in exemplū. i. abstinēdi aliq̄n a licitis. aliq̄n eadez comedendi. Rursus aspersio i circūitu facta signat q̄ d̄ns curā suoz h̄ns mittit angelū i circūitu timentū se. Trina vero resp̄soria q̄ interrim decantant̄ est hilaritas triū ordinū fidem suscipiētium. i. noe. daniel. et iob. Et q̄m̄ ad h̄ac inuouationem gr̄a fidei spei et charitatis infūd̄. iō ad pedē et ad mediuz et ad p̄tē pariet̄ sup̄iorē aspgit̄. De iterio ri etiā aspgione iā dices. De virtute isopi i

se. ti. dices. Triplex vero circūitus que ep̄s aspergēdo facit triplicē circūitū que xps fecit p̄pter ecclesie sanctificationē designat. Primo fuit q̄ venit d̄ celo in mūdū. Scd̄s q̄ de mūdo descendit i limbū. Tertio q̄ de limbo redigēs et resurgēs ascendit in celū. Triplex q̄z circūitus ondit q̄ ecclesia illa ad honore trinitat̄ dedicat̄. Ostendit etiā triplicē statū saluādoz de ecclesia. q̄ sūt virgines p̄tinentes et p̄iugati. q̄d̄ etiā dispositio ip̄m ecclesie materialis ostendit. put̄ s̄b̄ ti. de ecclesia dicit̄ ē. Porro trina ad sup̄luminare ostij p̄cussio signat triplex ius q̄d̄ xps h̄z i ecclesia sua. p̄pter q̄d̄ sibi d̄z ap̄iri. Est eni sua creatiōe. redēptiōe. et gl̄osificationis p̄missiōe. Nā p̄nt̄ifer xpm. v̄ga eius p̄tatez figurat. Rursus p̄ triplicē p̄cussio nē ianue cū v̄ga pastoralis p̄dicatio euāgelica intelligit̄. Quid eni ē v̄ga pastoralis nisi p̄mo diuinus. iux̄ illō Esa. Percutiet terrā v̄ga. i. smone oris sui rē. Circa igitur ianuas pcutere ē aures audiētū p̄dicatiōis voce pulsare. Aures eni porte sūt p̄ q̄s ad corda audiētū sancte p̄dicatiōis v̄ba itroducim̄. Vñ p̄s. Qui exaltas me de portis mortis vt annunciē oēs laudes tuas i portis filie sion Quid eni sūt porte filie sion. nisi aures et audit̄ fidelium. Tertio triplex cū v̄ga p̄cussio et ianuarū aptio significat q̄ p̄ p̄dicacionem pastoz infidelis veniēt ad fidei cōsensū. p̄ter illā enim porte iusticie aptiūt̄ et illas ingressi fidei p̄t̄ent̄. Vñ p̄s. Aperte mihi portas iusticie. et ingressus i eas p̄t̄eboz d̄no. Hec porta domini. iusti intrabunt p̄ eā. p̄tercutit igit̄ ep̄s i sup̄luminari scz rōnis dicens: Supple o vos p̄ncipes. i. demones. seu potius hoies. tollite. i. auferte. portas. i. ignorātiā. v̄ras. i. a cordibus v̄ris Inrogatio vero diaconi iclusi resp̄dēt̄ i p̄sona p̄li q̄s est iste rex gl̄ie. ē ignorātia p̄li nesciēt̄ q̄s ē q̄ d̄z intrare. Aptio ostij euacuatio ē peccati. Recte q̄ ep̄s ter pcutit. q̄z nūer̄ iste notissim̄ et sacratissim̄ ē. et in oī dedicatiōe ep̄s ter ianuas pcutē d̄z. q̄z sine inuocatiōe trinitat̄ nullū fit i ecclesia sacramētū. Trinaxo p̄clamat̄io. tollite poz. rē. significat triplicē xpi p̄tatez. videlz quā h̄z i celo in mūdo et i inferno. Vñ in hymno ascensionis d̄. Et trina rerum machina celestium terrestriū et infernoz p̄dita flectant genu

iam subdita. Consequenter ostio apto intrat ep̄s. ad notādū q̄ si debite vtaf oficio suo nil ei resistere p̄t. iuxta illd̄. Dñe q̄s resistet potētati tuo. Ingredif autes cū duob⁹ vel trib⁹ vt in ore duoz vel triū testiu stet p̄secratiōis v̄bū. Vel q̄ pauci p̄ntib⁹ dñs se trāfigurās p̄ ecclia orauit. Et ingrediēs dic̄: Pax huic domui ⁊ oibus habitantib⁹ in ea. q̄ x̄ps mūdū ingre diēs pacē int̄ deū ⁊ hoiez fecit. Venit enī vt nos deo p̄ri recōciliaret. Post h̄ dū d̄: letania p̄strat⁹ orat p̄ factificatiōe dom⁹. Nam ⁊ x̄ps humiliat⁹ añ passionē p̄ discipulis ⁊ credituris oib⁹ orabat dicēs: Pater sanctifica eos i noie tuo. Postq̄ vero surrexerit orat sine salutatiōe qm̄ nō dic̄: dñs vobiscū. cū ecclia nondū sit q̄si baptizata et q̄ cathecumini tñ sūt nō sūt digni vt eis fiat a plausus cū nō dū sint sanctificati. ē tñ p̄ eis orādū. Clerus clamās ⁊ letaniā p̄cinens ap̄los representat q̄ p̄ ecclie ⁊ aiaz sanctificatiōe ad deū intercedebant. In pauimēto ecclie scribit̄ alphabetus h̄ mō fit enī crux de cinere ⁊ sabulo ex trāuerio ecclie sup̄ quā crucē pulueri scribit̄ alphabetū i modū crucis. l̄ris greci ⁊ latini. nō aut̄ hebraicis. q̄ iudei recesserūt a fide. ⁊ scribit̄ cuz baculo pastorali. Sane alphabetū sup̄ crucē scriptuz tria representat. Primo q̄dē scriptura ex grecis ⁊ latinis l̄ris i modū crucis facta representat cōiunctionē seu v̄nionē i fide v̄triusq̄ p̄li iū dei videlz ⁊ gētilis p̄ crucē x̄pi factā. iux̄ illud. Jacob cācellatis manib⁹ filijs b̄ndixit. Ip̄a v̄o crux siue x̄sus ex trāuerio ecclie duc̄. videlz vn⁹ a sinistro angulo oriētis i dextrū occidētis ⁊ alter a dextro oriētis i sinistro occidētis significat q̄ populus ille q̄ p̄us erat dexter fact⁹ ē sinister. ⁊ q̄ erat i capite fact⁹ est in cauda. ⁊ econuerio. ⁊ h̄ p̄p̄ crucis v̄tutes. Ch̄rist⁹ enī ab oriēte trāsies reliq̄t iudeos in sinistra. q̄ infideles. ⁊ venit ad gētes q̄b⁹ licet i occidēte fuissent. dat esse i dextra. ⁊ tādē a gētib⁹ i dextra oriētis positus visitabit iudeos i sinistro angulo occidētis q̄s cōstat deteriores eē q̄ p̄us inuenerit gētilis. Iō aut̄ i obliquū ⁊ i modū crucis. ⁊ non in directū h̄ l̄re scribit̄. q̄ ad h̄c sanctā itelli gētiā p̄tingere nō valet q̄ crucis mysteriū nō recipit. ⁊ x̄pi passione nō se credit esse

saluādū. In malivolā enī aiaz non introbit sapia ⁊ vbi x̄ps fundamētū nō ē sup̄ edificari nō p̄t. Sc̄do scriptura alphabeti representat paginā v̄triusq̄ testamēti q̄d p̄ crucē x̄pi adimpletuz ē. In passiōe nanq̄ ei⁹ velū tēpli scissū ē. q̄ tūc scripture apte sūt. ⁊ reuelata sūt sancta sc̄oz. Unde ip̄e moriēs dixit. Cōsumatū ē. In bis q̄dem paucis l̄ris ois sciētia p̄tinet. ⁊ tunc crux ex trāuerso duc̄. q̄ vnū testamētū i alio p̄tinet. rota enī erat i rota. Tertio representat articulos fidei. Ecclie enī pauimētū ē n̄re fidei fundamētum. Elemēta ibi sc̄pta sūt fidei articuli q̄bus rudes ac neophici i v̄troq̄ p̄lo i ecclia erudiūt. q̄ se debēt puluerē et cinerē reputare. iux̄ illud q̄d dixit abraā Gen. xvij. Loquar ad dñm meuz cū sim puluis ⁊ cinis. Scriptura ḡ alphabeti i pauimēto ē simplex doctrina fidei i corde h̄mano. Sābūca seu bacul⁹ q̄ alphabetū scribit̄. mōstrat ap̄loz doctrinaz vel doctorū ministeriū q̄ facta ē p̄uersio gētiū ⁊ p̄ficiēda iudeoz. Cōsequenter ep̄s ad altare accedēs incipit stans. de⁹ i adiutorium meū intēde. q̄ tūc demū incipit q̄d ē i b̄ officio p̄ncipale. Et d̄: x̄sus. gl̄ia p̄ri ⁊c. q̄ b̄ b̄ndictio fit ad exhibēdam gl̄iaz trinitati. nō tñ d̄: alla put i se. ti. dicet. ⁊ p̄secrat altare. In q̄ q̄dē p̄secratiōe alia aq̄ b̄ndic̄ put i se. ti. dicet. ex q̄ postq̄ altare septies aspersū fuit. aspergit etiā ter iteri⁹ tota ecclia sic p̄ius absq̄ aliq̄ d̄ria maiorū lapidū vel minorū. qm̄ ap̄d deū nō ē acceptio p̄sonaz. iō iteri⁹ ad notādū q̄ exterior ablutio sine interiori nil p̄dest. Iō ter qm̄ vt p̄missū ē aspersio illa significat asp̄sionez ⁊ mūdationē baptismi q̄ dat b̄nficio trinitatis. iux̄ illd̄. Ite docete oēs gētes baptizates eos i no. pa. ⁊ fi. ⁊ s. Q̄ enī ecclia n̄ p̄t in aq̄ imergi sic imergit baptizad⁹. iō ter aspergit aq̄ quasi loco trine immersionis. Rursus aspergit p̄cedēdo ab oriēte i occidētē ⁊ p̄ mediū semel i modū crucis. quia x̄ps totā iudeā aut oēs gētes baptizari p̄cepit i nomine trinitatis. Cui baptismi trinitatis efficacā in mysterio passionis incipiens a iudeis de q̄b⁹ or̄ ē. ⁊ residuū aq̄ ad basim altaris fundit̄. put i se. ti. dicetur. Quidā tñ aliā aquā nō b̄ndicūt. s̄ cū p̄us b̄ndicta totū officiū implēt. Interim aut̄ cātat chor⁹ p̄salmū illū. Exurgat deus et

dis. in. e. ⁊c. Et illū. Qui habitat in adiuto. ⁊c. In q̄b⁹ fit mētio d̄ ecclia ⁊ ei⁹ p̄secratiōe vt p̄t̄ ibi. Qui habitare fac̄ vni⁹ moris i domo Ep̄s v̄o dicit. Dom⁹ mea domus orōnis vocabit̄. Quia ei⁹ officiū ē facere vt ecclia dom⁹ dei sit. nō negociatiōnis. Sane crismato altari. xij. cruces i parietib⁹ ecclie depicte crismat̄. Depingūt aut̄ ip̄e cruces. Primo p̄p̄ demonū terrore. vt sc̄z demones q̄ inde expulsi sūt vt dētes signū crucis terreat̄. et illic regredi nō p̄sumāt. Sc̄do p̄p̄ triūphi ostēsiōe. Cruces nanq̄ sūt vexilla x̄pi ⁊ signa triūphi sui. Merito ḡ vt ostendat q̄ loc⁹ ille x̄pi dñio subiugat⁹ ē ibidē cruces depingunt. Nā ⁊ ap̄d impialē magnificētā obseruat vt aliq̄ ciuitate sibi tradita impiale vexillū i ea erigat̄. Et i h̄mōi figuratiōe d̄: Gen. xx. vij. q̄ iacob lapidē quē sup̄ posuerat capiti suo erexit i titulū videlz i titulū p̄coniale. memoriale. ⁊ triūphalez. Tertio vt eaz inspectores x̄pi passiōe q̄ suā eccliaz p̄secrauit ⁊ passiōis fidē ad memoriā reducāt. An̄ in cātid. Pone me vt signaculū sup̄ brachiū ⁊c. Duodecim v̄o lumina añ cruces ip̄as posita significāt x̄ij. ap̄los q̄ p̄ fide crucifixi totū mūdū illuminauerūt ⁊ q̄ doctrina tenebre fugate sunt. An̄ dic̄ b̄tus Bern. Tota p̄phetia v̄a ē i fide crucifixi. Et ap̄ls. Nihil me iudico sc̄re int̄ vos nisi i b̄m x̄pm ⁊ h̄c crucifixū. Cruces igit̄ per q̄tuor ecclie parietes illuminat̄ ⁊ crismate iungūt. qm̄ ap̄l crucis mysteriū p̄dicantes: fide passionis x̄pi q̄tuor mūdi climata illuminauerūt ad cognitiōez. inflamauerūt ad amorē. vn̄xerūt ad p̄scientie nitore q̄d p̄ oleū. ⁊ ad bonē fame odore. q̄d p̄ balsamū designatur. Adhuc post crismatiōez altaris ip̄m altare ⁊ ecclia ornāt̄. lapades accēdūt. d̄: missa i q̄ p̄ntifer alijs vestib⁹ v̄tis q̄ fuerit in asp̄siōe vsus. put i se. n. dicet. Postremo notādū ē q̄ ecclia d̄: i sanguine alicui⁹ p̄secrari. An̄ p̄ pelagiū ⁊ nicolaū papā in martyrio ap̄loz petri ⁊ pauli ecclia romana p̄secrata ē. Cōsecrat itaq̄ ecclia vt p̄missū ē et altare. put i ti. se. cimiteriū ac alia. put i b̄ ti. de p̄secratiōibus dicet. Et q̄b⁹ legat̄ in veteri testamēto tēplū ter fuisse p̄secratū. Primo in septēvri. Sc̄do in martio s̄b dario. Tertio i decēvri s̄b iuda

machabeo. Ecclia tñ semel p̄secrata nō ē itēz recōsecrāda nisi fuit exsecrata q̄d cōrigit. P̄rio si fuerit cōbusta. ita vt parietes oēs vel eoz maior⁹ ps fuerint destrustrati. Leuit. c. xij. p̄pe finē. Si enī solūmō tēplū vt aliq̄ ei⁹ ps pietib⁹ integris manētib⁹ vt saltē i modica p̄te destructi cōbusta fuerit recōsecrāda nō ē. Sc̄do si tota ecclia aut maior ei⁹ ps simul fundit̄ corruerit. ⁊ ex toto. siue ex eis dē. siue ex alijs fuit lapidib⁹ repata Cōsecratiō eteni ecclie maxie i exteriori v̄nitiōe. ⁊ in lapidū p̄iūtiōe ⁊ dispositiōe p̄sistit. Si v̄o nō simul s̄ successiue parietes oēs ruerint ⁊ repati fuerint eadē censet̄ ecclia. Iō q̄ nō recōsecrāda s̄ d̄tazat cū aq̄ exorcizata ⁊ missa solennitate ē recōciliāda. q̄b⁹ eam recōciliāda q̄dā scripserint sapientes Tertio recōsecrāda ē ecclia si dubiū sit v̄trū aliq̄ fuerit cōsecrata. eo q̄ sup̄ b̄ nulla scriptura vel pictura aut sculptura. nullusq̄ etiā v̄nic⁹ restis d̄ visu vt etiā d̄ auditu q̄ vt q̄dā dicūt sufficeret extat. Altare q̄z semel p̄secratū recōsecrādū nō ē: nisi illd̄ exsecrari cōtigat q̄d fit p̄mo si mēsa. i. superior tabula i q̄ fit p̄ncipalit̄ p̄secratiō mota vel in sui forma mutata. vel enozm̄it̄ puta v̄ltra mediētate fracta sit. Enozm̄itas tñ h̄mōi iure valet ad ep̄i arbitriū referri. Idēq̄ maxie ē si tota altari structura mota ⁊ repata fuit ecclia tñ p̄p̄ altari vel structure motiōez vel fractiōez recōsecrāda nō ē. q̄ alta ē altaris p̄secratiō. ⁊ alia ecclie Sic econuerso si ecclia totalit̄ destructa altare non ledit̄ ecclia ip̄a repata solū: ⁊ non altare recōsecrat̄. Quis tūc decēs sit illd̄ aq̄ exorcizata lauari. Cōsecratiō tñ maior altari n̄bilo: min⁹ alta minor altaria ecclie p̄secrāda sūt quib⁹ q̄dā dixerint sufficere i illi⁹ p̄secratiōe alia digito demōstrari. Si v̄o altare modicā exteri⁹ patiat̄ lesiōnē nō ob h̄ ē recōsecrādū. Sc̄do recōsecrat̄ altare si altaris sigillū. i. lapis p̄n⁹ cum q̄ sepulcrū siue foramē i q̄ reliq̄e recōdūt̄ claudūt̄ seu sigillat̄. motū aut fractū sit. Et sit foramē ip̄m q̄nq̄ i sūmitate stipitis. ⁊ tunc q̄nq̄ aliud sigillū nō aponit̄: s̄ p̄ncipalis mēsa superposita loco sigilli habet̄. q̄nq̄ v̄o fit i p̄te posteriori. ⁊ q̄nq̄ i anteriori. i q̄ etiā foramine i testimoniū p̄secratiōis caute includi solēt̄ l̄re p̄secrati ep̄i. p̄tinentes nomen

ei⁹ ⁊ alioꝝ epoz i cōsecratioe p̄sentū ⁊ in
cui⁹ sc̄i honozē p̄secraf altare ⁊ etiā ipsa
ecclia qm̄ sil' p̄secraf vtrūq. annū qz ⁊ diē
p̄secratiois. Tertio recōsecraf altare si iū
ctura q̄ sigillū foramini vel etiā q̄ mēsa sti
piti vel aliud sigillū qd̄ mēsa ipsa nō ē ad
beret mota v' aliq̄s ex lapidib⁹ ip̄i iūctu
re seu stipitū mēsaꝝ vel sigillūz t̄gēs mor⁹
vel fract⁹ sit. In p̄iūctioe eteni sigilli ⁊ fo
raminis atq; mēse ⁊ stipitū seu structure i/
ferioris p̄cipue p̄secratio itelligit. Quar
to recōsecraf altare si ei vel p̄iūctioe mē
se ⁊ structure inferioris tm̄ fiat augmētūz
q̄ p̄stinā formā amittat. qm̄ forma ē q̄ dat
eē rei. pp̄ modicū tm̄ additamētū non ex
ecraf. s̄ tūc sacru trahit ad se nō sacru. dū
tm̄ p̄iūctio mēse ⁊ structure inferioris non
multū imutef. Quito altare sic et ecclia
pp̄ dubiū recōsecraf Sexto altare viati
cū si lapis d̄ ligno i q̄ insert⁹ ē. q̄ qd̄ ammo
do sigillū representat remoueat: ⁊ eodē v'
alio ligno itez reponat. nōnulli recōsecrā
dū. alij ho solūmō recōciliādū autumant
q̄uis aut illd̄ sepe iussu ep̄i d̄ loco ad locū
trāsserat ⁊ p̄ viā portef. pp̄ qd̄ portabi
le seu viaticū appellat. non tm̄ ob h̄ recōse
crat aut reconciliat. Quid si calix p̄se
crat deaurat. nūqd̄ ē recōsecrād⁹. Et vi
def q̄ sic. qm̄ nou⁹ calix eē videt. Nouū
eni op⁹ videt facē q̄ p̄stinā opis facie imu
tat. ⁊ reficit q̄ rei iā facte remediū fac. Si
qd̄ p̄secratio i sup̄ficie p̄sistit. Et hic ē q̄
ecclie muris decrustat recōsecrādā eē p̄/
dixi. Cōtrariū tm̄ vez ē. qz nec pp̄ muro
rū dealbationē aut picturā. v' pp̄ modi
cū addita mētū ecclia recōsecrādā ē. vt iā
dixi. Cū enī pp̄ h̄ forma calicē nō mutef
idē calix manet. q̄re recōsecrād⁹ nō ē. sic ⁊
eccliaz reparatā qm̄ eadem manet recōse/
crādā nō esse p̄missū ē. Si ho forma p̄ior
mutaref sec⁹ cēt. qm̄ forma dat esse rei vt
dixi. Honestū tm̄ ē q̄ tū pp̄ pollutaz ma
nuū p̄tractū. tū pp̄ p̄phane materie apo
sitionē calix aq̄ exorcizata lauef p̄usq; ibi
sacro sanctū corp⁹ ⁊ sanguis d̄ni imoletur
p̄remisso de p̄secratioe aliq̄ de recōcilia
tione dicam⁹. Circa q̄ notādū ē q̄ tēplūz
sp̄iale qd̄ ē hō qm̄q; polluit. Vñ i Leuit
xiiij. vir q̄ fluxū seminis patif imūd⁹ erit.
⁊ idē in muliere fluxū sanguinis mēstrui
vel alteri⁹ patiētie vt ibidē in ca. xv. ⁊ iō

ibi pollutus eccliaz ingredi p̄hibebat do
nec aq̄ lauaret et purificaret. et Numeri
xix. c. q̄ cadauer mortui tetigerit imūd⁹ ē
vñ aspergat aq̄. ⁊ sic mūdabit. Et p̄pha
Asperges me d̄ne isopo ⁊ mūdabor. Mate
riale etiā tēplū qd̄ ē ecclia testante papa
gregorio polluitur. ⁊ Leuit. c. xv. Vñ p̄
pheta. Polluerūt tēplū sanctū tuū. Et h̄
silitur hodie aq̄ lauaf ⁊ recōciliat. Fit enī
recōciliatio cū misse celebratioe ⁊ aq̄ cum
vino sale ⁊ cinere solēniter b̄ndicte aspsio
ne. Nempe p̄ salē discretio. p̄ aquā p̄lus
p̄ vinū diuinitas. p̄ cinerem passiois xpi
memoria. p̄ vinū aq̄ imixtū vno deitatis
⁊ hūanitatē significat. Hec q̄ simul ponū
tur ad notādū q̄ p̄ls discreta memoria
passiois xpi mūdāt xpo adunat. Fit etiā
p̄ ep̄m tm̄. si sit ecclia p̄secrata. ⁊ q̄ ipse
alteri coep̄o possit simul totūz scz aq̄ b̄ndi
ctionē ⁊ recōciliationē vel solū aq̄ b̄ndicti
onē. vel etiā tm̄ recōciliatioe: aq̄ pus per
ip̄m benedicta cōmittere. simplici tm̄ sacer
doti nentrum cōmittere valet. nisi forte h̄
ex p̄uilegio sibi cōpetat sp̄iali Si ho ecclie
p̄secrata nō sit d̄z statim fm̄ p̄stitūtoe
Greg. ix. aq̄ exorcizata lauari. quā lotioe
qd̄am fieri posse astruit. iussu tm̄ ep̄i p̄ sim
plicē sacerdotē. cū fieri habeat cū aq̄ exor
cizata q̄ fieri p̄t p̄ quēlibet sacerdotē. Nō
nulli ho eximie auctoritatis periti scripse
rūt qd̄ ⁊ tūc ē h̄ dūtaxat p̄ ep̄m fieri. nec
p̄ eū sacerdoti posse cōmitti. naz canones
aquā exorcizata vocāt aquā cū vino ⁊ ci
nere solēniter b̄ndictā. qd̄ qd̄ verū ē d̄ ec
clia nō p̄secrata ad p̄secrādūz tm̄ deo de
dicata. sec⁹ enim ē in simplici oratorio qd̄
nec sacer nec religiosus loc⁹ est. vtpote q̄
vnusq; p̄ velle vbi placet ordinat saltē
ad orādū. licz forte nō sine diocesanī licen
tia ad celebrādū. ⁊ p̄ velle ad aliū vsū de
putare locū ip̄m. Est at ecclia recōciliādā
in p̄misso casu. Itē pp̄ adulteriū ibi cō/
missum et pp̄ fornicationē. ⁊ generaliter
cuiuscūq; semie. scz maris vel femine. cle
rici vel laici. heretici v' pagani. naturalit̄
sive inaturaliter. studiose ⁊ peccādi libidi
ne ibi emisso fuerit polluta. etiaz si vir ibi
vrozē cognoscat. qm̄ lz talis p̄cubitus sit
als legitim⁹ ⁊ p̄cessus. nō tm̄ q̄libet tpe si
ueloco. q̄q; multi in h̄ p̄trariū sentiāt sa
piētes. Sec⁹ autē esse dicim⁹ si q̄s forte ibi

in somnis polluat. nā tūc anim⁹ magi p̄tu
lisse q̄ fecisse dolēdus ē. ⁊ etiā i cuiuscūq;
bruti aialis semie ibi emisso. cū rōne care
at neq; peccet. Recōciliat etiā ecclia pp̄
homicidiū siue cū sanguis effusioe. siue si
ne. ibi q̄cūq; mō studiose cōmissuz ⁊ etiaz
citra homicidiū pp̄ quālibet violētaz et
iniuriosaz hūani sanguis effusione. siue
ex vulnere. siue absq; vulnere ex naso vel
ore. Nā i veteri testamento Luif. xiiij. et
xv. c. p̄hibitū fuit sanguinē i tēplo fundi
⁊ semē emitti. ⁊ talia agētē ⁊ patiētē illud
ingredi. Si autē absq; violētia vel iniuria
ex naso vel ore vel cicatrice vel minutioe.
aut etiā ex emorroidis v' mēstruis v' ali
ter naturalit̄ in ecclia fluxerit. aut forte lu
do vel casu fortuito elicif. aut si qd̄cūq;
aial ibi occidif. v' si q̄s subito p̄ se ibi mo
rif. aut lapide vel ligno cadēte aut fulgu
re occidif. pp̄ h̄ qd̄ ⁊ similia nō recōcili
atur. nec etiā si alibi vulnerat ad eccliam
p̄fugiēs illic sanguie multo effuso morif.
qm̄ tūc nō fuit homicidiū i ecclia p̄petra
tū. Si ho ecōuerio in ecclia vulnerat ex
morif vel etiā ex sanguis ex vulnere fluit
sec⁹ est: etiā si intra eccliaz ex vulnere san
guis minime fluxisset. qm̄ ictus vulneruz
attēdūf. Sz et si supra tectū ecclie sāguis
effundif. aut semē humanuz emittif. qz h̄
ex eccliaz cōmittif nō recōciliat. Lete
terū si furtū aut rapina in ecclia cōmittif
de consuetudine que in talibus attendif:
recōciliat. Idēq; in q̄libet violētia absq;
sanguinis effusione ibi cōmissa fieri debe
re qd̄ā affirmāt. cū illa fornicationi eq̄pa
retur i iure vt si ad eā p̄fugiēs inde p̄ vio
lentiā extrahat. vel ibi effractio cōmittat
vel etiā si p̄ter sanguinis effusionē rixa tu
multuosa agat. v' si q̄s fracto osse v' liuo
re secuto absq; sanguie ibi gūiter vberet.
vel ad mortē vel ad mutilatioe ibi p̄sen
tialiter p̄denat inde extrahit vt ad locuz
executiois ducaf. Sz cū casus isti nō sint
i iure ex p̄si: nccē nō ē eccliaz p̄ ep̄m solē
niter recōciliari. honestū tm̄ fore putam⁹
p̄ sacerdotē cuz aq̄ exorcizata ep̄i iussu la
uari. Idēq; d̄m videt si ecclia diu absq;
tecto ⁊ ianuis plena forte letamine aliq; q;
spurcijs aialib⁹ ⁊ naturali boiuz vsui q̄si
diuozū loc⁹ passim patuerit. nec eēt forte
malū eā in tali casu solēniter p̄ ep̄m recon

estari. Si autē aliq; extra eccliaz occisus
mor itra eccliaz inferf. occisoz ho vel ali⁹
mortuū fore nō credens corpi adhuc cali
do plagā infligit ex q̄ sanguis fluit: recōci
liādā ē. tū pp̄ horrozē ⁊ abominatioem.
tū pp̄ violētā ⁊ peccādi volūtate. q̄uis
eni hō mortu⁹ nō sit hō. hūan⁹ tm̄ sanguis
ei⁹ p̄ violētā ē ibi effusus. Nā ⁊ ip̄i cada
ueri violētia horroz ⁊ iniuria irrogāt. Se
cus autē ē si naturalit̄ mortu⁹ i corpis obse
quiā ⁊ honozē i ecclia dimēbret v' euise
ret vt forte ps ibi ⁊ ps alibi sepeliaf. Re
cōciliat etiā ecclia i q̄ infidelis vel etiā pu
blice excōicatus sepult⁹ ē. et tūc parietes
sūt abradendi. Sane i p̄missis casib⁹ in q;
bus ecclia recōciliat req̄rif vt factū indu
cens recōciliatioe publicū saltē p̄ famaz
existat. scandalū enī ⁊ horroz atq; abomi
natio de turpitudine ⁊ pctō atq; de violē
tia i sacro loco siue i ecclia commissis. vbi
delictozū venia postulat. vbi eē d̄z tutela
refugij. vbi imolat. salutarī hostia p̄ pec
catis. Leuit. xiiij. c. vbi etiā p̄fugiētes sal
uant ⁊ deo laudes exoluif recōciliatioe
inducit. ⁊ etiā p̄positū ⁊ volūtas morta
liter ibi peccatis. Si ho occultū sit recōci
liari necesse nō ē. qm̄ ecclia cū sancta sit co
in q̄nari nō p̄t. imo ip̄i loci sanctitas infā
miā loci abolet. q̄uis i h̄ qd̄ā p̄trariū sen
tiāt vt saltē occulte. ita vt delinq̄ntes non
p̄dant sit recōcilianda. Fit etiā recōcilia
tio ad exēplū ⁊ terrozē vt videlz vidētes
eccliaz q̄ i nullo peccaut pp̄ pctm̄ alteri⁹
lauari ⁊ purificari: existimēt q̄ntū pp̄ su
ozū delictoz expiationē sit laborādū. Ci
miterium qz in q̄ pagan⁹ vel infidelis aut
excōicat⁹ sepult⁹ ē recōciliādū ē. ossib⁹ tm̄
sepulti si ab ossib⁹ fidelū discerni poterūt
inde pus eiectis. recōciliat etiaz i p̄missis
casib⁹ i q̄ ecclia recōciliat. cimiteriū enī
eis dē p̄uilegijs qd̄ ⁊ ecclia gaudet. put sb
ti. de vinctioib⁹ dicef Nā ex q̄ b̄ndictū est
sacer loc⁹ ē. ⁊ recōciliat p̄ ep̄m sic ⁊ ecclia
p̄ aspersionē aq̄ solēniter cū vino ⁊ cinere
b̄ndicte Illd̄ aut notādū ē q̄ in q̄cūq; pte
ecclie vel cimiterij violentia seu pollutio
cōmittat vtrūq; ⁊ etiaz q̄libet ip̄oz ptes
pp̄ cōneritate violatē itelligūf. h̄ hodie
i pte correctū ē p̄ d̄m bonifaciū. de con.
c. j. in. vj. li. Et si enī p̄secratioes ecclie al
tariis et cimiterij sint diuise. oīuz tm̄ vna et

eadē est emunitas q̄ nō ē ad alterū eoz tm̄
vel ad alteri⁹ angulū restringēda. qd̄ vez
ē si ecclia ⁊ cimiteriū sint iuncta. Si enim
vnū a reliq̄ distet. bñ pt vnū sinereliq̄ vi/
olari. Si igif altero eoz violato seu pollu
to etiā aliud violatū ⁊ pollutū ē. pari rati
one altero eoz tm̄ recōciliatio vtrūq̄ itel
ligif recōciliatū. qm̄ nihil tā naturale ē q̄
vnū qd̄q̄ eo genere dissolui q̄ ligatū est. ⁊
par ē ius ligādi atq̄ soluēdi. ⁊ sic violato
vel polluto cimiterio sufficit eccliaz recō/
ciliari. Nonnulli tm̄ simpliciter asserūt per
vni⁹ violationē nequaq̄ altēz violari. et
p̄ psequēs qd̄libet eoz debere specialiter
recōciliari. qd̄ tm̄ pōtifficalis libri obuiat
autoritas in q̄ specialis forma recōciliati
onis cimiterij non habet. Deniq̄ si ecclia
vel cimiteriū aut aliud qd̄cūq̄ p̄ ep̄m ex
cōmunicatū p̄secrē seu bñdicat. talia re
cōciliatiōe nō egent. qm̄ sacramēta a tali/
bus i forma ecclie collata vera qd̄ sūt. vt
dices in p̄benio q̄rte ptis. Verū cū sicut
p̄missus ē excōicati funus cimiteriū ⁊ ec
clesiā pphanet. multo qd̄ē magis exterior
ra sacramēta ⁊ bñdictiones q̄ p̄ man⁹ et os
excōmunicati trāseunt ⁊ p̄ficiūt. q̄tuz ad
eoruz merita ptinet ⁊ taminari ⁊ corā deo
feterē vident. ideo honestū est q̄ recōcili
entur p̄sq̄ fideles talib⁹ sacris vtantur.
put sacroz canonū lectio edocet euidenē
Sūt enī dñs ad p̄phetam. **Maledicā be
nedictionibus vestris.**

De altaris p̄secratione.

In solū ecclie
sia verū etiā altare p̄secrat. ⁊ b̄
p̄pter tria. Primo ad sacramē
tum deo ibi offerendū. **Gen. viij.** Edifica
uit noe altare dño ⁊ tollēs de cunctis vo
lucris ⁊ pecorib⁹ mūdīs obtulit sup̄ alta
re. Hoc aut sacramētū est corp⁹ ⁊ s̄guis
xp̄i qd̄ in memoriā passionis dñice imola
mus. iux̄ illd̄. Hoc facite i meā cōmemo
ratiōe. Secōdo ad nomē dei ibi inuocandū.
Gen. xij. Edificauit abraā altare deo
qui apparuit ei ⁊ inuocauit ibi nomen dñi
hec autē inuocatio q̄ fit sup̄ altare p̄zie
d̄ missa. Tertio ad cantandū. **Eccl. xl vij.**
Dedit illi p̄tra inimicos potentiā. ⁊ stare
fecit p̄tra altare cātores. ⁊ in sono eoz fe
cit dulces modulos. Sane hoc mō ⁊ ordi

ne p̄secratio altaris fit. In p̄mis nāq̄ pō
tiffex incipit. **De⁹** in adiutorij meū intēde.
Postmodū benedicit aquā deinde q̄ttu/
or cornibus altari p̄figurat q̄ttuor cruces
cū aq̄ bñdicta Cōsequenter circūit altare
septies. ⁊ septies mēsam altaris cū asper
sorio de isopo aqua bñdicta aspergit. Ec
clesia quoq̄ iterum aspergitur ⁊ aque re/
siduū ad basim altaris fundit. Deinde in
q̄ttuor angulis sepulcri in quo reliquie re
condi debēt q̄ttuor cū crismate sūt cruces
⁊ ponunt̄ reliquie in capsella cū trib⁹ gra
nis thuris. ⁊ sic recōdunt̄ i sepulcro. De
inde supponit̄ eis tabula cū signo crucis
factei medio p̄firmata. Postmodū lapis
q̄ mēsa d̄ sup̄ altare adaptat. ⁊ adaptat⁹
vngif cum oleo in q̄nq̄ locis ⁊ eodez mo
do iungif postea crismate sicut de oleo d̄
ctū est. Confirmat̄ etiā altare in frōte cru
ce crismatis. ⁊ adolef̄ incēsu in q̄nq̄ locis
Post h̄ altare tergif ⁊ mūdīs pannis in/
duif. ⁊ demū sup̄ illud sacrificiū celebraf̄
Nūc seriatim singula p̄missa p̄sequamur

Primo igif notandū ē q̄ altare crisma
tis vinctiōe ⁊ bñdictione interueniēte p̄se
crat. ⁊ lapideū solū. **Ann̄** pontifex stans i
cipit. **Deus** in adiutorij meū intende. qz
ipse dñs ait: Sine me nihil potestis facere
⁊ qz hec dedicatio significat baptizandos
q̄ p̄cepta fide ad pugna se p̄parant. ⁊ qui
adhuc sūt inter suspiria ⁊ in certamine cō
stituti. ideo nō d̄r alla. q̄ enī baptizati non
sunt: laudib⁹ angeloz digni nō sūt. **Unde**
Tob. penult. Et in plateis ei⁹ alla cātabi
tur. Post cōpletā d̄o ecclie vel altari p̄se
cratiōe cantat̄ alla. qm̄ exclusa demonū
fantasia deus ibi laudabit̄. **Nā** ⁊ xp̄s ad
aram crucis accedens ad trinitatis gl̄iam
manifestādaz mortē soluit. s̄ alla d̄taxat
post resurrectionē cātavit. Secōdo circa aq̄
bñdictionē notandū est q̄ huius aque ex
orcizatio fit ad effugandū inde inimicum.
In q̄ bñdictione q̄ttuor necessaria sūt. vi
delicet aq̄. vinū. sal. ⁊ cinis. Et hoc p̄pter
tria. Primo qm̄ q̄ttuor sunt que inimicuz
expellunt. Primo est lachrymaz effusio
q̄ p̄ aquā. Secōm est spūalis exultatio q̄ p̄
vinuz. Tertiu matura discretio q̄ per sal.
Quartū p̄fūda hūilitas q̄ p̄ cinerē signifi
cat. Aqua igif est penitētia. vinū mentis
exultatio. sal sapientia sicut i p̄cedenti ti.

pbatum ē. cinis penitētie humilitas. **Ann̄**
de niniuitis d̄. qz rex ip̄e surrexit de solio
suo. et indutus est sacco et sedit in cinere.
Hinc ⁊ dauid inq̄t. Quia cinerē tanq̄ pa
nem manducabā ⁊c. Hinc ⁊ abraā. Loqr̄
inq̄t ad dñm meū cum sim puluis ⁊ cinis.
Secōdo mō aqua est popul⁹ seu hūanitas.
qz aque multe p̄li multi. Vinum deitas.
Sal doctrina diuine legis q̄ est sal fedi.
Cinis q̄ cōsumat̄ memoria dñice passiois
Vinuz aque mixtum xp̄s deus ⁊ homo.
Per fidem enī dñice passionis q̄ p̄ doctri
nam diuine legis habet. popul⁹ p̄ aquaz
significatus p̄ fidei vnionem cōiungif ca
piti suo deo ⁊ homini Tertio modo p̄t d̄i
ci q̄ hec aqua bñdicta spiritūs sanctū signi
ficat. sine cuius statione nihil vnq̄ sancti
ficat. ⁊ sine cui⁹ gr̄a non fit remissio pecca
toz. **Ad** spūsanct⁹ aqua vocet̄ ip̄a veri
tas ostēdit dices: Qui credit in me flumi
na de ventre eius fluēt aque viue. Quod
euāgelista exponens dixit: Hoc aut dixit
de spiritūsancto que accepturi erāt credē
tes in eum. Et nota ordinē sacramenti ex
terius aqua: interi⁹ spiritu ecclia p̄secrat
Hoc est enī qd̄ domin⁹ ait: Nisi q̄s renat⁹
fuerit ex aqua ⁊ spūsancto ⁊c. Ecce aqua
ecce spūs. In baptismatis enī sacramen
to nec aq̄ sine spū. nec spūs est sine aqua.
qd̄ qd̄ez ip̄e spūs sanctificabat q̄ in prima
mūdi creatiōe ferebat sup̄ aq̄s. Hac q̄ aq̄
⁊ ip̄m altare et totū interi⁹ templū quādo
illud simul ⁊ altare dedicanf̄ aspergit̄ Li
cet igif spūs ⁊ aq̄ ad baptismi ⁊ p̄secratio
nis ecclie p̄fectionē sufficerēt. tm̄ sancti pa
tres q̄ hoc p̄stituerunt voluerūt nobis sa
tisfacere. non solū in his que ad virtutē ve
rūtē in his que ad sanctificatiōem perti
nent sacramenti. Ideoq̄ apposuerunt sa
lem. vinū. oleum. cinerem. ⁊ crisma. Non
enī crisma vel oleū habuit philippus quā
do eunuchū baptizauit. **Act. viij. c.** Alte
rū ergo hoz deesse non debet ⁊ simul cō/
misceri debēt. qz popul⁹ dei q̄ est ecclia si
ne his simul iunctis neq̄ sanctificat̄ neq̄
a peccatis soluit̄. De hoc etiā tanget̄ sub
ti. de p̄secra. De aqua qd̄em manifestum
est. qz nisi quis renatus fuerit ⁊c. De sale
etiā. qz sine fidei p̄dimento qd̄ i sale signi
ficat nemo vnq̄ saluari poterit. quātūcū
q̄ aqua baptismatis aspergat̄. De vino

qz p̄ qd̄ spūalis diuine legis intelligentia
designat̄. **Ann̄** dñs in nuptijs aquā i vinū
p̄uertit. Si q̄s aspersus nō fuerit. i. q̄cūq̄
de eo non biberit. vel p̄pinantib⁹ non cre
diderit. ad vite eterne beatitudinē non p̄
ueniet Lineris etiā aspersio p̄ quā penitē
tie humilitas intelligif tam necessaria est
vt sine ea nō fiat in adultis remissio pecca
toz. p̄ ip̄am enī venif̄ ad baptismū. ⁊ ip̄a
est singulare refugij peccatoz post bap
tismū. **Ann̄** ⁊ nō imerito baptism⁹ vocat̄
dicente dño in euangelio de iohāne qd̄ ve
nit in vniuersam regionē galilee p̄dicans
baptismū p̄nie in remissionem peccōz. Et
nota q̄ttuor esse genera aque bñdicte d̄ q̄ i
tpe q̄rta dices sub ti. de aq̄ bñdicte asper
sione. His oibus p̄mixtis pōtiffex q̄ttuor
cruces cū aq̄ ip̄a q̄ttuor cornib⁹ altaris ⁊
vnam in medio facit Quattuor cruces re
p̄sentant q̄druplicem charitatē quaz hi q̄
ad altare accedūt habere debent. scz vt di
ligant deū seipos. amicos ⁊ inimicos De
q̄bus q̄ttuor cornibus charitat̄ d̄: **Gen. .**
xx vij. Dilataberis ad orientē ⁊ occidētē
septētrionem et meridiem. Et ido q̄ttuor
cruces in q̄ttuor cornib⁹ sunt ad designā
dum q̄ xp̄s p̄ crucem q̄ttuor mundi p̄tes
saluauit. Secōdo sunt ad significādū q̄ q̄t
tuor modis crucem dñi portare debem⁹.
scz in corde p̄ meditationē. in ore p̄ p̄fessi
onem. in corpore p̄ mortificationē. ⁊ in fa
cie p̄ assiduam impressionē. Crux i medio
altaris significat passionem quam christ⁹
in medio terre subiit. p̄ quam opatus ē sa
lutem i medio terre. id ē. in hierusalē. De
inde septies altare pōtiffex circūit Primo
ad significādū q̄ ip̄e debet curam p̄ om
nibus impendere et vigilantiam habere.
q̄ p̄ circūitū designatur. **Unde** tūc cantat̄
Inuenerūt me vigiles q̄ circūibāt ciuita
tem. Debet enī solite vigilare super gre
ges sibi cōmissos. Nam vt ait gilbertus:
Ridiculosa res ē speculatoz cecus. p̄cur
sor claudus. p̄latus negligens. doctozi
sipidus. ⁊ p̄co mutus. Secūdo septenus
circūitus circa altare significat septē me
ditationes q̄s circa septēmplicē virtutē hu
militatis xp̄i habere debemus. et p̄ ip̄as
circūire frequenter Prima virtus est q̄ de
diuine factus est paup. Secūda q̄ in p̄se
pio positus. Tertia q̄ parētib⁹ subdit⁹

Quarta q̄ sub manu sui caput inclinavit
 Quinta q̄ discipulū furem ⁊ p̄dītōrē su-
 stinuit. Sexta q̄ ante iniquū iudicē man-
 suetus stetit. Septima q̄ p̄ crucifigētib⁹
 clemētē orauit. Tercio p̄ septem circūit⁹
 septem vie christi significānt. Prima fuit
 de celo in vterū. Secda de vtero in p̄sepū
 Tercia de p̄sepū in mundū. Quarta de
 mūdo in patibulū. Quinta de patibulo i
 sepulcrū. Sexta de sepulcro in limbū. Se-
 ptima de limbo in celū. Consequēter ep̄s
 aspergit altare. Quid aut̄ altare i templo
 significet ap̄ls dicit. Templū enī dei san-
 ctū est q̄d estis vos. Si ergo templum dei
 sum⁹. altare nostrū ē cor nostrū. Hoc enī
 est cor in homie q̄d altare in templo. In h̄
 altari fit sacrificiū laudis et iubilationis.
 iux̄ illud ps̄. Sacrificiū deo sp̄s cōtribu-
 latus. In h̄ altari fit cōmemoratio corpo-
 ris ⁊ sanguinis xp̄i. Hinc p̄ces ad celū
 ascendūt. q̄ ad cor respicit de⁹. Hoc igit̄
 altare aq̄ aspergit q̄n corda hoīuz p̄ euan-
 gelicā p̄dicatōnez a peccatis mūdantur.
 Nam et p̄dicatio aq̄ est. iux̄ illud. Oēs
 sitiētes venite ad aq̄s. Hac igit̄ aq̄. i. eua-
 gelica p̄dicatōne ⁊ sancti sp̄s sanctifica-
 tione ⁊ altare cordis ⁊ tor⁹ h̄o mūdāt ⁊ sā-
 ctificāt. Cōsecrat etiā altare cordis p̄ ce-
 ptū timoris vt inicit̄ ad bonū. ⁊ p̄ affectū
 amoris vt p̄firmet̄ in meli⁹. Nā inicitū sa-
 piētie timor dñi. Septies aut̄ altare aqua
 aspergit̄ ad notādū q̄ i baptisimo septem
 dona sp̄s sancti tribuit̄. p̄ h̄ etiā figu-
 rat̄ q̄ h̄re debem⁹ memoriaz dñice passio-
 nis. Septē nāq̄ aq̄ asperisiones sūt septēz
 sanguinis xp̄i efusiones. Prima fuit i cir-
 cūcisione. Secda i oratione. q̄n sudor eius
 fuit sicut gutte sanguis. Tercia in corpis
 flagellatiōe. Quarta in capitis coronatio-
 ne. Quinta i manuū p̄foratione. Sexta i
 pedū crucifixione. Septima i lateris apti-
 one. Quidaz v̄o ter aspergūt. q̄ in sancte
 trinitatis noīe baptizat̄. v̄ q̄ ecclia a pec-
 catis cogitationis et locutionis et operis
 emūdāt. Unde ⁊ tūc miserere mei. d̄. Fi-
 unt aut̄ h̄mōi asperisiones cū asperorio d̄
 isopo facto p̄ quā herbas q̄ humilis ē. xp̄i
 hūilitas cōgrue designat̄. q̄m p̄dicte san-
 guinis efusiones facte fuerūt cū isopo hu-
 militatis xp̄i ⁊ inextinguibilis charitatis
 q̄ aspersa ecclia catholica mundat̄. h̄ etiā

herba naturaliter crescit in petra. ⁊ hūili-
 tas nature creuit in xp̄o petra. Nā iux̄ta
 ap̄lm petra autem erat xp̄s. Valide etiam
 nature ⁊ xp̄i hūilitas corda frigida ad ex-
 ercēda opa charitatis accendit. Itē eius
 radices saxa penetrāt ⁊ humilitas durici-
 as abstinētie p̄fringit. Valet ad pectus ⁊
 cōtra tumorē. ⁊ hec sup̄bie tumorē sanat.
 Item illa nascitur ⁊ renascitur et radical̄
 in terra. Unde ⁊ si p̄ eam tota fidelū mul-
 tudo intelligi possit. p̄cipue tñ illi p̄ iso-
 pum figurant̄. q̄ in xp̄i fide radicati ⁊ fun-
 dati ab eius amore euelli ⁊ separari nō pos-
 sunt. p̄ quos quid melius q̄ ep̄os ⁊ p̄sby-
 teros intelligere possum⁹. qui quāto ma-
 iorem in ecclia obtinent dignitates. tanto
 firmi⁹ xp̄i fidei inherere debēt. p̄ hos
 siq̄dem spargitur aqua. per hos ⁊ ab his
 baptizant̄ xp̄i fideles. His datum est p̄fi-
 cere baptisimatis sacramēta. Dum v̄o al-
 tare aqua aspergit̄ ep̄s cātat. Dom⁹ mea
 domus orationis est ⁊c. Et iterū. Narra-
 bo nomen tuū fratribus meis. Et q̄ sine
 deo nulluz opus p̄ficatur. in cōsumatione
 orat̄ vt exaudiātur ingrediētes ibi benefi-
 cia petitori. Cōsequēter q̄n ecclia simul et
 altare p̄secrant̄ tota ecclia illa aqua asper-
 gitur. put in p̄cedenti ti. tactū fuit. Quo
 pacto pontifex ad altare cum psalmis ac-
 cedit. ⁊ residuū aque infūdīt ad basim al-
 taris. sicut i ve. te. residuū sanguis funde-
 batur ad crepidinē quod idem ē q̄d basis
 p̄ q̄d significatur q̄ residuū q̄d excedit vi-
 res humanas in tanto sacramēto deo cō-
 mendatur. q̄ est sūmus sacerdos cui⁹ ē ali-
 orum sacerdotū supplere defectuz. Sepul-
 crum v̄o siue foramē in quo reliquie recō-
 di debent. significat v̄nā auream plenam
 māna q̄ in arca testimonij posita erat. put
 sub ti. de altari dictum est. Siq̄dem sepul-
 crum h̄mōi q̄d a q̄busdam p̄fessio nuncu-
 patur est cor nostruz. q̄d q̄tuor crucib⁹ d̄
 crismate tacti p̄secratur. q̄ q̄tuor sūt v̄tu-
 tes i libro sapie descripte. s. prudētia. for-
 titudo. tp̄antia. ⁊ iusticia. q̄b⁹ cor n̄m q̄n
 iungit̄. dū ad suscipiēda secretorū celestij
 mysteria p̄ donū sancti sp̄s p̄parat̄. Fit
 aut̄ sepulcrū h̄ q̄nq̄ ex sup̄iori pte altaris
 ⁊ q̄nq̄ ex latere anteriori. Sane sine sc̄toz
 reliquijs aut vbi ille haberi non p̄nt sine
 corpe xp̄i nō fit cōsecratio altaris fixi ⁊ v̄i

atici vel portatilis sic Reliquie siq̄dē sūt
 exempla v̄triusq̄ testamenti autoritates.
 passiones martyru. ⁊ vita p̄fessorū. q̄ nob̄
 sunt ad imitationē relicta. Hec i capsula re-
 condim⁹ cum ad imitandū ea in corde re-
 tinem⁹. q̄ si audimus ⁊ itelligimus ⁊ opa-
 non facimus magis ē ad d̄nationē q̄ ad
 salutem. q̄ non auditozes legis iusti sunt
 apud deū. s̄ factozes n̄m. An ap̄ls dicit.
 Imitatozes mei estote sicut ⁊ ego xp̄i. So-
 lenis v̄o reliquiaz deportatio fit ad imita-
 tionē ei⁹. q̄d sicut legitur in Exo. In arca
 testamēti erant duo circuli aurei totum li-
 gnū penetrātes et p̄ eos vectes de lignis
 sethim deaurati imittebant̄ q̄b⁹ arca fere-
 bat̄. Et pulq̄ p̄tifer intret eccliaz circūit
 eam cū reliquijs vt sint illi⁹ ecclie p̄cto-
 res. Legit̄ q̄z. iij. Regl. viij. c. q̄ i tēpli de-
 dicatōne p̄gregati sunt oēs maiores natu-
 rali cū p̄ncipib⁹ tribuū ⁊ duces familiarū
 ad regē salomonē in hierlm vt deferret ar-
 cam federis dñi. venerūtq̄ cūcti senes de
 isrl. Sacerdotes aut̄ intulerūt arcā federis
 dñi in locū suū in oraculū tēpli in sācta sā-
 ctōz subter alas cherubin. Siq̄dē cheru-
 bin exp̄debāt alas sup̄ locuz arce. ⁊ pre-
 gebāt illā ⁊ vectes ei⁹. Rex aut̄ salomō et
 oīs multitudo isrl q̄ ad euz p̄uenerat gra-
 diebat̄ cū illo añ arcā. In cui⁹ d̄dez rei te-
 stimoniū p̄lati magnates ⁊ p̄li alicui⁹ p̄-
 uincie hodie p̄ueniūt ad eccliaz dedicati-
 onē. sequūt̄ p̄cessionali p̄secrant̄. ⁊ reli-
 quie p̄ sacerdotēs sub papillone seu v̄m/
 braculo solēniter deportat̄. Deinde p̄ti-
 fex pulq̄ eccliaz cū illis ingrediat̄. sermo-
 nē facit ad populū. Nā ⁊ salomō arca de-
 portata p̄uertit faciē suam ⁊ b̄ndixit oi ec-
 clese israel. et p̄ orantib⁹ in ecclia orauit.
 Oīs enim ecclia isrl stabat ⁊ ait salomon
 B̄ndict⁹ do. de. isrl. ⁊c. put legit̄ ibidem
 Recōdūt̄ aut̄ reliq̄e sc̄toz cū trib⁹ granis
 thuris i capsula. q̄z exēpla sc̄toz cum fide
 trinitat̄. i. p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s sancti debem⁹
 in memoria retinere. Nā debem⁹ credere
 v̄nū deū. v̄nā fidē. ⁊ v̄nū baptisima. q̄z iu-
 stus ex fide viuit. sine q̄ sic dicit ap̄ls impos-
 sibile ē placere deo Supponit ⁊ adaptat̄
 ip̄i sepulcro q̄dā tabula signo cruci ex cris-
 mate roborata. Siq̄dēz p̄ crisma itelligit̄
 sp̄s sancti donū q̄ tabula. i. charitas sup-
 iungit̄. q̄z cor n̄m ad q̄ v̄anda secreta

celestia sp̄s sancti gr̄a roborat̄. Tabula q̄
 h̄ signo roborata reliquijs supponit̄. q̄z p̄
 exēpla sanctorū charitas accēdit̄. q̄ operit
 multitudinē p̄ctoꝝ sicut ⁊ tabula reliq̄as
 opit̄. An ap̄ls. Charitas dei diffusa est i
 cordib⁹ n̄ris p̄ sp̄itū sanctū q̄ dar⁹ ē nob̄.
 Hec aut̄ tabula siue lapis p̄tinet. siue d̄: si
 gillū sepulcri sic ait alexāder papa tertius.
 Postea v̄o lapis q̄ mēsa altaris d̄: sup̄ al-
 tare adaptat̄. p̄ quē p̄fectionez ⁊ solidita-
 tem noticie dei possum⁹ intelligere. q̄ non
 p̄p̄ duriciē s̄ p̄p̄ soliditatem fidei lapidē
 dea esse debet. sic dñs ait petro. Tu es pe-
 trus ⁊ sup̄ hāc petra. i. sup̄ hāc fidei firmi-
 tatē. edificabo eccliam meaz. Sicut enim
 mensa cōfirmatio ⁊ p̄fectio altaris est. ita
 ⁊ noticia dei p̄firmatio et p̄fectio est oīuz
 bonozum. Unde dicit̄ in sapiētia ad deū
 P̄oscere enī te cōfirmata iusticia est ⁊ no-
 scere iusticiā tuam ⁊ v̄tutem radix est im-
 mortalis. Et dñs p̄ h̄iere. In hoc glorie-
 tur q̄ gloriā scire et nosse me. Vel p̄ ip̄m
 lapidem xp̄s intelligitur. de quo dicit ap̄ls
 Ip̄o sūmo angulari lapide xp̄o iesu p̄ter
 lapidem quidem christi humanitas desi-
 gnat̄. de quo in Dan. legit̄ q̄ lapis absci-
 sus est de monte sine manib⁹. q̄z xp̄s d̄ be-
 ata v̄gine q̄ p̄pter eminētiā v̄tutū mons
 d̄: sine virili semine mirabilis est natus. ⁊
 fact⁹ in montē magnū totuz repleuit orbē
 terraz. de q̄ etiāz p̄ ps̄ d̄. Lapidē quē re-
 probauerūt edificātes h̄ fact⁹ est in caput
 anguli. Quoniam xp̄s quem edificantes
 id ē. iudei reprobauerunt dicentes. nolu-
 mus hūc regnare sup̄ nos. h̄ fact⁹ est i ca-
 put anguli. q̄z sicut ait ap̄ls. exaltauit illū
 deus ⁊ dedit illi nomē ⁊c. Vel per lapidē
 charitas itelligit̄. vt p̄missuz ē. q̄ debet eē
 magnus ⁊ lat⁹ q̄m latū ē mandatu⁹ chari-
 tat̄ q̄d etiā ad inimicos extendit̄. iux̄ p̄ce-
 ptū dñi. Diligite iniquos vestros.
 Non ergo v̄ngunt̄ altaria nisi lapidea. q̄z
 christ⁹ p̄ altare significatus est lapis ex cre-
 scens in montem vt dictum est. ip̄e ē mōs
 pinguis oleo leticie p̄ p̄fortibus v̄ctus.
 Verumtñ in Exo. legit̄ dñs p̄cepisse sic
 ri altaria d̄ lignis sethim q̄ sūt iputribilia
 ⁊ altare laterani ligneuz est. Salomon q̄z
 fecit altare aureū. put legit̄. iij. Regl. viij
 ca. s̄ illa facta sunt i figura. Et i comitatu
 puincie in castro sancte marie de mari est

altare terreū qđ ibi fecerūt maria magda-
lena ⁊ martha ⁊ maria iacobi ⁊ maria sa-
lome. Post hoc asperfo altari ⁊ cū aq̄ ba-
puzato restat vt oleo ⁊ crismate liniatur.
Ep̄s enī sup̄fundit oleū ⁊ crisma ⁊ cātaf
Exerit iacob lapidem in tituluꝝ fundens
oleū desup̄. Illa enī ecclia fuit titul⁹ aliaz
qz de sion exiuit lex ⁊ vbum dñi de hieru-
salē. Faciens hmo sup̄ illum qnqꝝ cruces
ex oleo infirmoz fm ordinem romanum.
Scđm qđdam hō alias ecclias de vtroqꝝ
oleo. vnā in medio et q̄tuor in cornibus.
postea eodē modo totidē ex crismate Sa-
ne p̄ oleū spūsancti grā intelligit. de quo
dicit esaias p̄pha. Lōputrefcet iugū a fa-
cie olei. qz sicut ep̄s oleū effundit sup̄ alta-
re. ita xps qđ ē sūmus pōtifer effundit gra-
tiam sup̄ altare nostrū qđ ē cor nostrū. qz
ipse est distributor oīuz grāz p̄ spiritūsan-
ctum sicut dicit apls. Alj dat̄ hmo sapiē-
tie. alj hmo sciētie. alj fides. alj grā sani-
tati ⁊c. Et sicut p̄ oleū ep̄s purificat men-
sam altaris. ita et spūsanct⁹ purificat cor
nostrū ab oībus vicijs ⁊ peccat̄. Ep̄s qz
oleo fuit vnct⁹ nō qđē visibili. s̄ inuisibili
id ē. grā spūsancti. An̄ dauid. Anxit te
de⁹ de tu⁹ oleo leticie p̄ p̄ortib⁹ tuis. id ē
p̄ oēs sc̄tōs qđ fuerūt p̄ticipes ḡfeci⁹.
id ē. xpi. An̄ vnctio exp̄ssi⁹ puenit xpo qđ
alijs. qz p̄ oīb⁹ alijs vnxit eū de⁹ ad habē-
dū plenitudinez bonoz. ideo qz interpretat̄
vnct⁹. Anctio qz ex oleo miscōiam signi-
ficat. iux̄ illud euāgelij. Ange caput tuuz
oleo ⁊ faciē tuā laua. qz sicut oleū in liquo-
rib⁹. ita ⁊ miscōia in bonis opib⁹ sup̄ior ē
quēcūqꝝ enī liquorē oleo sup̄fundas il-
lud semp̄ desup̄ natat De miscōia hō scri-
ptū ē. Suauis dñs vniuersis et mi. e. s. o.
o. e. ⁊ miscōia superaltat iudiciū. Hoc igi-
tur oleo liniat̄ altare cordis nr̄i vt semper
miscōie memores asp̄sionis aq̄ et regene-
rationis baptisimi effectū non amittam⁹.
Quinqꝝ cruces d̄ oleo significāt qz memo-
riā qnqꝝ passionū xpi q̄s p̄ nob̄ i cruce su-
stinuit sp̄ h̄re debem⁹. Ip̄enāqꝝ qnqꝝ pla-
gas sustinuit. s̄. in manib⁹ in pedib⁹ ⁊ in la-
tere. Designat etiā qnqꝝ cōpassiōes mise-
ricordie q̄ nob̄ sūt necessarie. Necesse enī ē
vt hō misereat̄ xpo passioni ei⁹ cōpatien-
do. Unde iob in p̄sona xpi. Misere mini
mei misere mini mei ⁊c. Optet etiā vt hō

misereat̄ primo cui⁹ mala videt. Unde
ecclia. Misericordia hōis circa primū
suū. Et sibi ip̄i. ⁊ b̄ tripliciter sc̄z p̄ cōmis-
sis plāgendo illa. An̄ hierē. Null⁹ est qđ
agat p̄niaz sup̄ pctō suo dicens quid feci.
Pro om̄issis. An̄ Esa. Ne mihi qz tacui.
id ē. qz nō sū locutus. qđ diceret. qz om̄issis
bonū qđ facere potui. Et p̄ bonis minus
pure factis. An̄ Luc. Cū bona oīa feceri
mus dicamus qz serui inutiles sumus ⁊c.
Quasi diceret. Bona fecim⁹ non bñ. non
pure. ⁊ ideo inutiliter fecimus. sic faciens
elemosynā ad vanā gliaz bonū facit. s̄ nō
bñ. nō pure. De hac triplici miseratione
dicit Eccl̄. Misere aīe tue placen⁹ deo
Quia vera cōpassio mētis debet esse cuz
exhibitione opis. ideo bis sūt cruces. pri-
mo de oleo. postmodū d̄ crismate. Unde
p̄s. Beatus qđ misereat̄ ⁊ cōmodat. qđ men-
te misereat̄ ⁊ cōmodat ope. Et qm̄ nō suffi-
cit h̄re cōpassiōē i mēte cū boni opis ex-
hibitione absqꝝ odore bone fame. iux̄ illud
euāgelij. Sic luceat opa v̄ra ⁊ gloriifecet
de⁹. ⁊ ideo sūt cruces de crismate qđ p̄stat
ex balsamo ⁊ oleo. balsamū qđē p̄t bo-
nū odore significat bonā famā. oleū p̄t
claritatē nitore ⁊ scientie quā h̄re debem⁹
iux̄ illud apli. Gloria nr̄a hec est testimo-
niū scientie nr̄e. Tūc aut̄ balsamū oleo re-
cte p̄iūgit̄ qm̄ bon⁹ odor miscōie additur.
Rursus p̄ qnqꝝ cruces de oleo ⁊ crismate
qnqꝝ sensus corporis nr̄i intelligūt. qđ dupli-
cant ⁊ i denariū surgūt. qđ qnqꝝ sensibus
corporis bñ vtendo ⁊ nosmetip̄os custodi-
mus. ⁊ alios exēplo ⁊ doctrina nr̄a in bo-
no ope cōfirmam⁹. An̄ ille bon⁹ negocia-
tor gloriabat̄ dicens. Ecce alia qnqꝝ sup-
lucrat̄ sū. Bñ aut̄ sūt ille p̄misse inūcti-
ones cantat̄. vnxit te deus de⁹ tu⁹. qđ de
xpo dictū est. Ter ergo altare inungitur.
bis oleo. tertio crismate. qm̄ ecclia fide.
spe. ⁊ charitate. qđ maior ē ceteri. insignit̄.
Et dū crisma infundit̄. cantat̄. Ecce odor
filij mei sicut odor agri pleni. Hic ager est
ecclia qđ florib⁹ vernat. virtutibus splēdet.
opib⁹ fragrat. vbi sūt rose martirū. lilia v̄-
ginū. viole p̄fessor ⁊ viroz ic̄ipiētiū. Post
vnctiōez adolef̄ incēsu qđ deuotiōez oīo-
nis significat. Qui enī h̄z septē dona spū-
sacti ⁊ assilat̄ ē deo. deuotā p̄t illi offerre
oīonez cuius h̄z similitudinē In qnqꝝ locis

adolef̄. videlz i q̄tuor angulis ⁊ i medio
qz sic qnqꝝ sensus corporis exercere debe-
mus. vt fama boni opis nr̄i vsqꝝ ad pri-
mos extēdat. de qđ dicit apls. Xpi bonus
odor sum⁹ in oī loco. Et in euāgelio. Sic
luceat lux v̄ra ⁊c. Adhuc incensū frequen-
tatio est cōtinua xpi sacerdotis atqꝝ pon-
tificis p̄ nobis apud deū patrē interpella-
tio. Crucē cū incēso facere est ei⁹ passiōē
patri ostēdere. ⁊ ip̄m p̄ nobis interpella-
re. Incēsum copiose in medio ⁊ i angulis
cōburere est oratiōes p̄ hierosolymā ⁊ in
vniuersali ecclia multiplicare. Cōsequen-
ter altare cū signo crucis p̄firmat̄ dicēdo.
Cōfirma hoc deus ⁊c. qđ p̄firmatio ex cris-
mate a pōtifice in frōte lapidis facta signi-
ficat p̄firmationē qđ quotidie fit a spūsc̄to
p̄ charitatē in altari cordis. vt nulla tribu-
latiōe cor nr̄m a charitate dei valeat sepa-
ri. An̄ dicebat apls. Quis sepabit nos a
charitate xpi. tribulatio an̄ angustia ⁊c.
⁊ subiungit̄. glia p̄ri. vt laus trinitati can-
tet̄. Ultima altari b̄ndictio significat illaz
finalē b̄ndictionē qm̄ dicit̄. Venite b̄ndicti
p̄ris mei ⁊c. Deniqꝝ altare linteo cādido
extergit̄ ad denotandū qz corp⁹ nostrū ca-
stitatē vite debem⁹ mundare. Beinde bñ
dicūt̄ vasa. vestes. ⁊ lintheamina diuino
cultui deputāda. Nā ⁊ moyses p̄ xl. dies
edoct⁹ ē a dño facere lintheamina ⁊ orna-
mēta in tēplo necessaria. Nempe vtēilia
b̄ndicere ē opa nr̄a ad deū referre. Post
h̄ altare albis ⁊ mūdīs pānis vestit̄. de qđ
sub ti. de altari dictuz ē. Postremo ornat̄
ecclia ⁊ accendūt̄ lumina. Tūc enī opa
iustoz splēdescēt. tūc fulgebūt̄ iusti ⁊ tan-
q̄ scin. in arū. discurrēt. Et inde sup̄ alta-
re h̄ ordie p̄secrato missa celebrat̄. ⁊ sacri-
ficiū altissimo offerit̄. illd̄ videlz d̄ qđ p̄pha
ait. Sacrificiū dō spūs p̄tri. ⁊c. put dicit̄
in p̄hemio q̄rte ptis. Nō enī fieri d̄z cōse-
cratio sine missa. fm̄ gelasiū papā. qz tunc
reuelat̄ sacramentū qđ etiā angelis ab ini-
tio fuit absconditū. Et attēde qm̄ in asper-
sione basilice pōtifer lineis dū taxat ⁊ mi-
norib⁹ vtif̄ indumētis. s̄ i missa vestibus
ornat̄ pōtificialib⁹ ⁊ p̄ciosis. recolēs qz le-
galis pōtifer i lineis sanctuariū exp̄iabat
⁊ post lor⁹ in pontificalib⁹ i holocaustum
arietē offerebat. S̄z qz i eis dē lineis hircū
emittebat post expiationē. ideo etiā in cō-

secratiōe fontū ⁊ imersione catecumiozū
vbi pctā eoz trāsserūt. qđā vtunt̄ simpli-
cib⁹ ⁊ lineis indumētis.

De p̄secratiōib⁹ ⁊ vnctiōib⁹.

Egit dñm p̄-

cepisse moysi vt p̄ficeret crisma
qđ vnguēto vngeret tabernaculū i dedica-
tione ⁊ arcā testamētī mēsamqꝝ cū vasis.
⁊ qđ sicut sacerdotes ⁊ reges inungerent̄
Moyses tñ non legit̄ fuisse vnct⁹ nisi vn-
ctione spūali. sic ⁊ xps. Voluit itaqꝝ xps
nos vnctiōe materiali inungi vt i illa p̄se-
q̄mur spūali. ⁊ ideo pia mater ecclia diuer-
sas exhibet vnctiōes. de q̄b⁹ h̄ aliq̄ p̄strin-
gam⁹ dicētes. Primo qđ h̄mōi significēt
vnctiōes. Scđo ex q̄b⁹ h̄at. Tertio de vn-
ctione baptizādoz. Quarto d̄ vnctiōe ba-
ptizatoz qđ p̄ ep̄m fit in frōte Quinto d̄ vn-
ctione ordinādoz. Sexto de vnctiōe p̄se-
crandoz ep̄oz ⁊ p̄ncipū. Septimo de vn-
ctione ecclie altari calicis ⁊ alioz ministe-
riozū ecclia. Octauo d̄ extrema vn-
ctione. Nono de p̄secratiōe ⁊ b̄ndictiōe ci-
miterij. vestii et alioz ornamētōz ecclia-
sticōz. Decimo de p̄secratiōe ⁊ b̄ndictiōe
v̄ginū Circa p̄mū igit̄ notādū ē qđ due
sūt species vnctiōis. exterior qđ materialis
siue corporalis ⁊ visibilis ē. ⁊ interior qđ spi-
ritualis ⁊ inuisibilis ē. Exteriori visibilit̄
vnctiōis corp⁹. interiori ⁊ inuisibilit̄ vnctiōis
cor⁹. De p̄mo iacob⁹ apls ait. Infirmat̄ q̄s in
vob̄ inducat p̄sb̄ros ecclie ⁊ orient sup̄ eū
vngētes eū oleo in noīe dñi. ⁊ oratio fides
saluabit infirmū. De scđo iohes apls ait.
⁊ vos vnctiōē. id ē. vnctiōē quā ab eo ac-
cepistis maneat i vob̄ vt nō necesse habe-
tis vt aliq̄s doceat vos. s̄ sicut vnctiō ei⁹
docet vos de oīb⁹. Anctio exterior signū
est interioris. Interior hō nō solū est signū
id ē. signatū. sed etiam sacramentuz. quia
si digne sumit̄ vt agit vel auget absqꝝ du-
bio qđ designat puta salutem. iux̄ illud
Sup̄ egros manus imponent ⁊ bene ha-
bebunt. Circa scđm sciendū qđ ad exbi-
bendū exteriorē ⁊ visibilit̄ vnctiōez du-
plex oleū b̄ndicitur. videlz oleum sanctuz
seu catecuminoz qđ catecumini vngunt̄. ⁊
oleum infirmoz de qđ infirmi vngunt̄. de
qua vnctiōe loquit̄ dicta autozitas. In-
firmat̄ q̄s ex vobis. Qualiter autēz fiant

benedictiones vtriusque olei et crismati in sexta parte sabbati feria cene domini dicitur. Sed quoniam quere infirmi et catecumini oleo unguuntur. Rideo ut ex visibilibus invisibilia facilius capiantur. sicut enim oleum fugando infirmitatem recreat artus fessorum et de sui natura lumen prestat. sic credendum est quod unctio olei consecrati quod est signum fidei per fugando sanitatem a se profert et lumen ei prestat. Siquidem oleum visibile in signo. oleum invisibile in sacramento. et oleum spirituale intus est. De oleo infirmorum auctoritate accepimus ab apostolis. de oleo catecumino ab apostolicis viris. et hoc de possit oleum spirituale sine corporali tribuere. quod tamen apostoli pro infirmis. apostolici viri pro catecuminis hac arte visi sunt. non sine peccato omitti potest quod eorum auctoritas consecravit. put sub terra. de altari dicitur est. Sicut et antiqui iusti sine circumcisione placere deo sunt postquam eis preceptum fuit ut circumciderentur. hoc omittentes peccato subijcebantur. Tertio dominum est de unctioe baptizandorum. et quod in nouo testamento non solum reges et sacerdotes unguuntur sicut iam dicitur. verum etiam quod christus in sanguine suo fecit nos deo nostro regnum et sacerdotes. id est regales sacerdotes iuxta illud quod petrus apostolus ait: vos estis genus electum. id est electi ex generibus hominum. regale sacerdotium. id est boni vos regentes. Omnes christiani bis ante baptismum unguuntur oleo benedicto: primo in pectore. deinde in scapulis. et bis post baptismum. scilicet crismate sacro. primo in vertice: deinde per episcopum in fronte. Et secundum Augustinum. per tres unctioes introducte sunt potestates vultus per aliquam scripturam. In pectore quod dicitur in quod est locus cordis baptizandus unguuntur oleo. Primo ut per spiritus sancti donum abiciat errorem et ignorantiam et suscipiat fidem rectam. quod iustus ex fide vivit. et corde credit ad iusticiam. In ter scapulas vero ut spiritus sancti gratia excutiat negligentiam et torporis et exerceat bonam operationem. quod fides sine operibus mortua est. ut per fidei sacramentum sit mundicia cogitationum in pectore. per operis exercitium sit fortitudo laborum in scapulis. quantum fides per dilectionem secundum apostolum operatur. Oleum igitur a corde ad scapulas transferretur quoniam fides quod mente percipitur operatur. In vertice vero baptizatur crismate a sacerdote unguuntur. ut sit paratus omni peccati de fide reddere rationem. quod per caput mens intelligitur. iuxta quod legitur. Oculi. id est intellectus sapientis. in capite. id est in mente eius. cuius. id est mens su-

perior pars est ratio et inferior sensualitas. Unde bonum per verticem quod est superior pars capitis intelligitur ratio. quod est superior pars mentis. De hoc etiam in vi. parte sub sabbato sancto ubi agit de confirmatione dicitur. Ideo autem ante baptismum unguuntur oleo benedicto et post baptismum crismate sacro. quod crisma soli competit christiano. christus enim a crismate dicitur vel potius a christo dicitur crisma non secundum nominis formam sed secundum fidei rationem. A christo vero christiani dicitur tanquam uncti deriventur ab unctio. id est a christo. ut omnes occurrant in odorem unguentum tibi illi. id est christi cuius nomen oleum est effusum. secundum vim nominis christiani a crismate dicitur secundum isidorum. de hoc dicitur in phemio scilicet partis. Rursus secundum Augustinum. unctio ex oleo ostendit nos ad auditum plene fidei prepatos et ad bonum christi odorem vocatos. ad renuntiandumque diabolo esse communitos. Secundo unctio in pectore et in scapulas fit secundum rabanum ut per fidem vincti muniamur et ad bona opera proficiamus per dei gratiam roboreremur. Nam per pectus fides dicitur. per scapulas vero quod onus portatur. hominis robur et operatio recte intelligitur. iuxta illud. Alligat onera portabilia et imponit humeris hominum etc. Unguentum igitur in pectore et in scapulas ut mente et actu opera diaboli postponat. et ut sit capax ad intelligendum verbum dei. et robustus ad portandum iugum ipsius et onus legis. Unctio vero quod fit in vertice. id est summitate capitis super cerebrum. fit secundum ipsum ut celestis regni princeps fiat in unctio. et quod baptizati aia capiti. id est christo desponsatur. et preterea fit cum crismate ex oleo et balsamo profecto ut sciamus quod spiritus sanctus est datus qui invisibiliter operatur. oleum namque fessam membra fovet et lumen prestat ut permissus est. balsamum vero redolere facit. Siquidem fessam sunt aie membra. quoniam penitet se deum egisse. spiritus sanctus venit ad illam illuminas eius intelligentiam. et demonstras ei peccata sibi esse dimissa vel dimittenda. et prestans illi bona opera quod in alijs inspirant bonum odorem quod per fragrantem balsamum designatur. Item quod sedes superbie quod semper iuxta ipsius nominis resonantiam superiora appetit in vertice esse videtur. ideo rite fit ibi huius unctio sub forma crucis. et sub nomine humilitatis habet unctioes silvester papa fieri instituit per presbiteros propter occasionem mortis. Unde credibile est quod ante eius unctioem vinctio scilicet verticis et frontis episcopo reservabatur. Lumen enim gremium dilataretur ecclesie. nec omnibus episcopis

valeret per confirmationem accedere. ideo ne sine crismate unctioe periret. instituit ut a sacerdote tribus in vertice supra cerebrum ubi est sedes sapientie ungeretur. ad robur et augmentum gratie. Unde si postea decesserint dicit sicardus in mitrali quod per gratia gratie augmentum consequetur et gratie verum in et sine unctioe credimus solo baptismum saluari. et sine manum impositione spiritus sanctus dari cui deo dare voluerit. put in actibus apostolorum legit Arnoldus in perfidi heretici asserunt quod nunquam per baptismum aqua homines spiritus sanctum accipiunt. nec samaritani baptizati illum recipiunt. donec manum impositionem acciperint. Sane vtraque unctio fit secundum rabanum in modum crucis ut ab eo tempore diabolus in vase suo pristino cognoscens signum sue iterempti onis. id est sacre crucis quod interemptum est. iam sibi deinceps illud sciat alienum. id est alienatum. Fit igitur secundum episcopum unctio in pectore cum invocatioe trinitatis ut nullo reliquo latere inimici in eo resideat sed in fide sancte trinitatis mens eius commoventur et suscipiat et habeat intelligentiam mandatorum dei. Quisquis igitur fidelis bis unguuntur bis oleo postea scilicet bis crismate. primo in baptismum in vertice. secundo post baptismum in fronte. scilicet in confirmatione. quod etiam spiritus sanctus bis fuit apostolis datus. ut dicitur in vi. parte sub sabbato sancto. Quarto loco dominum est de unctioe quod fit per episcopum in fronte baptizati. De hoc dicitur in vi. parte sub sabbato sancto. Quinto loco circa unctioes ordinandorum notandum est quod manus presbiteri ab episcopo unguuntur ut cognoscat huius sacramentum se per spiritus sanctum suscipere virtutem et gratiam consecrati. Unde episcopus eas unguens dicit. Consecrare et sanctificare digneris domine manus istas per istam unctioem et nostras benedictiones ut quicunque consecraverint consecrentur. et quicunque benedixerint benedicantur in nomine domini. Ideoque viri de voti osculatur manus sacerdotum statim per ordinationem. credentes per benedictionem illorum principes fieri et bonorum. Et unguuntur oleo sacro. ut opera misericordie per viribus ad omnes debent exercere. Per manus enim opera per oleum misericordia designat. Unde samaritanus ille apostolus prolians vulnerato vinum supinavit. et oleum vulneribus eius. Unguentum etiam oleum ut humide sint ad offerendum deo hostias per peccatis et large ad cetera officia pietatis. non aride et curve ad retinendum. vtriusque enim videlicet gratia curatio et charitas dilectionis per oleum designat. Rursus ideo impositio manum cum

oleo super caput ordinandi fit. quod per manum operum. per digitos dona spiritus sancti. et per caput mens intelligitur. Quod autem igitur impositio quod donis spiritus sancti mente imbuitur ad opera christi mittitur. Sexto circa episcopos et principum unctioes sciendum est quod episcopos unctio a veteri testamento suscipit originem. Nam Leviticus. xxj. c. dicitur. Pontifex super cuius caput fuit unctio oleum et cuius manus sunt in sacerdotio consecrate etc. Sane episcopus unguuntur crismate quod sicut premissum est perficitur ex oleo et balsamo et unguuntur illo tanquam in corpore quod in corde ut interius nitore per se quod ad deum quod per oleum. et exterius habeat odorem famam quod ad proximum quod per balsamum designatur. De nitore per se dicit apostolus. Gloria nostra habet et testimonium per se nostre. Nam omnis gloria filie regis ab interius. id est per odorem bone fame id est apostolus ait: Christi bonum odor sumus. id est exemplum et imitatio sumus in omni loco. et alius sumus odor vite in vita. quasi dicitur. sumus exemplum dilectionis et bone opinionis ducem in vitam eternam alius odor mortis in morte. id est invidia et male opinionis ducem in mortem eternam. Debet enim episcopus bonum in se habere testimonium et ab his qui sunt interius et ab his qui sunt foris ut cortina. id est fidelis: cortina. id est infidelis trahat. id est ad fidem et qui audit. id est addiscendo et credendo dicat. Veni scilicet predicando et dicendo. Hoc unguentum caput et manus episcopi consecratur. Per caput enim mens intelligitur. iuxta illud euangelium. unge. id est humilia caput tuum. et faciem tuam. id est per scientiam laua. id est lachrymis. Per manus opera designatur. iuxta illud in canticis. Quod manus mea id est bona opera. distillaverunt mirram. id est de derunt alijs bonum exemplum. Caput igitur unguuntur balsamo charitatis. Ideo ut episcopus diligat deum ex toto corde et ex tota mente et ex tota aia sua. et etiam christi exemplo primum sicut. id est ad id quod seipsum. Oleum enim in capite est charitas in mente. secundum Gregorium. Secundo caput unguuntur propter auctoritatem et dignitatem. quod non solum episcopus sed etiam rex constituitur. Tertio ut ostendatur illi. id est christi tanquam eius vicarius representare personam. de qua dicitur per prophetam. Sicut unguentum in capite eius etc. Caput enim viri est christus. caput christi deus qui de se dicit. Spiritus domini super me. eo quod ungerit me euangelizare pauperibus misit me. Christus enim caput nostrum unctus est oleo invisibili. ipse pro universa interpellat ecclesia. episcopus pro sibi commissa. Quod non unguuntur propter

ministeriū et officiū. **Manus** quod est opus signat unguentum oleo. i. crismate pietatis et misericordie. **Manus** ut patet opus bonum ad oēs. maxime autem ad domesticos fidei. nemi claudant. oib' apertis. iux' illud. **Manus** aperuit inopi et brachium extendit ad pauperem. **Manus** arida. manus auara. manus tenacitate tracta aperiri non potest. Unguentum igitur ut sanetur ut aperiat et ut indigentibus elemosinas largiatur. **Secundo** ut ostendat accipere patres benedicti et consecrati. **Uñ** cum eas consecrat iungit consecrare inquit et sanctificare dñe digneris manus istas etc. ut supra. **Tertio** ut munde sint ad offerendum hostias pro peccatis. Et non quod manus episcopi inuncte fuerit oleo cum in presbyterium ordinaret. iteque crismate unguentum cum in episcopum consecrat. **Si** quidem per manus opera. pro oleum spiritus sancti ut gratie copia. pro balsamum quod oleo admisceat in crismate odor bone fame designat. **Eccl'.** xxiii. Quasi balsamum non mixtum odor meo. **Quod** in operibus episcoporum et aliorum superiorum pl'us quod in alijs inferioribus minus spiritus sancti apparere et odor fame sentiri debet. iux' illud. ij. ad Cor. ij. christi bonus odor sumus deo. nam et in celesti gerarchia superiores angelis superioribus donis et gratia eminent. idcirco in eorum consecratione manus alias oleo inuncte crismate rationabiliter inungunt. **Pollex** etiam crismate confirmat. ut pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. **Mempe** in veteri testamento non solum ungebatur sacerdos. verum etiam rex et propheta. sic in libris regum habetur. **Uñ** dominus precepit helie. **Uade** et reuertere in domum tuam pro deserto in damascum. cumque pueris illuc unges afael in regem super siriam. et yeu filium nansy unges regem super israhel. **beliseum** autem filium saphat quod est de abel unges prophetam per te. **Samuel** quoque unxit dauid in regem. **Sed** postquam iesus nazarenus quem unxit de spiritu sancto sic in actibus apostolorum legitur unctus est oleo pro confortibus suis. quod secundum apostolum est caput ecclesie quod est corpus christi. principis unctio a capite ad brachium est translata ut princeps a tempore christi non ungetur in capite. sed in brachio siue in humero vel in armo in quibus principatus et gratie designantur iux' quod legitur. **Factus** est principatus super humerum eius etc. **Ad** quod etiam signandum samuel fecit poni armum afael cui dederat locum in capite mese ante eos quod fuerant inuitati. **In** capite vero pontificis sacramentalis est delibutio obseruata. quod persona capiti scilicet christi quod est ca-

put ecclesie in pontificali officio representat. **Rerum** autem in pontificis et principis unctione. quod caput pontificis crismate consecratur. brachium vero principis oleo delinit. ut ostendat contra sit dñi in autoritate pontificis et principis patres. **Et** non quod sic in euangelio legitur quod paterfamilias vocauit suos suos et dedit illi decem mnas. **Si** quidem uocatio fuit. est canonica electio episcopi quod fit secundum uocationes dñi uocantis aaron. **Manus** datur ei quod in is quod sibi manus imposuit datur ei textum euangelij dicens: **Uade** predica. **Et** ipse cum primo ingrediatur ciuitatem suam profert euangelium in pectore suo iux' morem quod dicitur ecclesiaz. ostendens quod negotiatorum manus sua. **In** quibusdam etiam ecclesijs cum archiepiscopus datur illi xps et dicitur **Uade** predica. et ille statim benedicit plebem. id est signatur quod moyses cum xps missus est in egyptum. **Rursum** episcopi in die sue consecrationis consueuerunt equare equos albis panibus coopertos repositos sentientes illud quod legitur in Apoc. xix. c. **Exer**cit' qui sunt in celo sequuntur illum in equis albis. **Si** quidem exercit' qui sunt in celo sunt boni et iusti uiri et plati et quod die sequuntur pro celestibus deum in oib' bonis operibus quod ideo dicitur esse in celo. quod sola celestia diligunt et quod arunt. **Uñ** apostolus. **Para** ueritatem in celis est. **Ibi** exercit'. id est iusti et boni uiri et plati sequuntur ihm quod scilicet expugnant in se uicia pro correctione et in proximis pro ammonitione. **Uñ** iacobus. **Qui** uerti fecerit peccatorem ab errore uie sue liberabit aiaz sua a morte etc. **Isti** exercit' sunt in equis albis. i. in corporibus castis. **Corpa** bonorum dicitur equus. quod sic equus dirigitur secundum uoluntatem scilicet scilicet. ita iustorum corpora reguntur secundum uoluntatem christi. **Isti** equi dñi esse albi siue albis operibus. i. corpora iustorum et platorum dñi esse casta et munda. **Si** enim casta non fuerint christum sequi non poterunt. **Et** petrus. **Episcopus** passus est pro nobis. uobis relinquitur exemplum ut sequimini uestigia eius etc. **Sed** et clerici sancte romane ecclesie ex processione statim imperatoris equant equos decoratos lintheaminibus candidissimi coloris. **Qua** die debeat episcopus consecrari et quod re codex euangelij ponitur super humeros consecrati dicitur in secunda parte libri de episcopo. **Septimo** loco dicitur est de unctio ecclesie. altaris. calicis. et aliorum ministeriorum ecclesie. quod secundum morem cum dicitur in unguentum non solum ex mandato legis diuine. uerum etiam exemplo beati siluestri quod unctus consecratur

altare illud crismate ungebatur. **Precepit** enim dominus moysi ut faceret oleum unctiois de quo ungeret tabernaculum testimonij. **Melaz** arca testamenti. **cadela** brui. et suppellectilia. **Exo.** xxx. et xl. ca. et alia ut premissa est. **Que** unctioes sunt ut reb' inunctis maior reuerentia exhibeat et maior illis gratia infundat. **De** his unctioibus in suis locis dictum est et dicitur. **Uerum** unctiois sacramentum aliud quod efficit et figurat in nouo quam in veteri testamento. **Uñ** non iudicatur ecclesia cum unctiois celebratur sacramentum. sicut aliquid antiq' mentium quod neque scripturas neque dei nouere uoluerunt. **De** unctioibus ecclesie et altaris in suis titulis dictum est. **Patena** siquidem consecrat et inungit ad administrationem corporis christi quod in ara crucis pro uisus salute imolari elegit. **Maz** et oipotes de' conspersas similaginem in patenis aureis et argenteis ad altare suum deferri iussit. **Calix** quoque consecrat et inungit ut gratia spiritus sancti proficiat noui sepulchri corpori et sanguini christi. et ipse digne illum sua uirtute perfundere quod calicem melchisedech famuli sui profudit. **Octauo** de extrema unctio quod scilicet ex institutione felicitis pape grati. et ex precepto iacobi apostoli datur laborantibus in extremis dicitur est. **De** quo dicitur quod illa non est ita proprie sacramentum sic crismatio quod fit in fronte vel alias. quod sic asserunt iterari potest cum sit oratio super hoies. quod in sacramentis non contingit. **Sane** h' unctio pro solis sacerdotis fieri potest. si plures adesse non possunt. **Per** quam quod de uenia lia remittuntur. iux' illud iacobi. **Infirmos** quod ex uobis. ut supra. **Fit** autem unctio h' in diuersis corporis membris propter causas quod ex oratione nimb' quod tunc dicitur colliguntur. et specialiter in illis in quibus quod sensus hoies uiget. ut quod quod pro illos infirmos delicta pro huius unctiois uirtutem aboleat. **In** quibusdam ordinarijs legitur quod inungendus debet ad minimum. xviii. annorum et quod egrotas semel duxat debet in anno inungi. **iz** pluries egrotet. et quod nullus inungendus est nisi quod prius copiosus metis existens uerbis aut signis id postulauerit. et quod non dñi scapule inungi. quod in baptismo fuerunt inuncte. et amodo mysterio caret. et quod confirmatus non debet inungi in fronte. sed in tempore. nec postquam manus ungi dñi interius. sed exterior. quod in ordinatione eius interius inuncte fuerit et quod ab episcopo semel inunctus non debet propter eius reuerentiam ulterius pro postquam ibi inungi. **Et** quod si eger

inunctus conualescit. loca inuncta lauentur. et aqua lotionis in igne proficiat. **Si** vero decedat non lauetur corpus propter recentem unctioem. **Et** quod si eger in extremis laborat cito ungetur ne inunctus decedat. **Quidam** etiam penitentes et morituri cilicium induunt et sternunt in cinere. ut dicitur in sexta parte libri quarta feria in capite ieiuniorum. **Nono** cimiterij quod eiusdem gaudet privilegio cum ecclesia consecrat et benedicitur sic dominus benedixit per manus suos suos abraham ysaac et iacob terram a filijs ephraon causa sepulture coparam. **Benedicitur** autem ut ulterris desinat illic imundorum spirituum habitatio esse et fidelium corpora ibi usque ad diem iudicij requiescant in pace. nisi paganorum uel infidelium. uel etiam excommunicatorum corpora ibi fuerint humata donec inde fuerint eiecta. **Illud** etiam nota quod palle altaris uel tunica sacerdotalia et hmoi. ecclesiastica ornamenta benedicta sunt. **Legimus** enim moysen ex precepto dñi tabernaculum diuinitus preceptis sacrasse cum mensa et altari et uasis et uersilib' ad diuinum cultum explendum. **Si** quod iudei quod legi et futurorum uimbre fuerunt habebant. **liber.** viii. et x. c. quanto magis nos quod uitas per christum patefacta est habere debemus. et h' pro peccatis sacros. et non pro coepos. **Uñ** legitur **Exo.** penul. ca. **Cuncta** uasa misterij benedixit moyses. et ideo benedictione iterari debere iux' testimonio comprobatur. **Quare** autem res hmoi et siles benedicta ex eorum benedictionibus colligitur euidenter. **De** uersilib' uero sacris dicitur in phemio tertie partis. **Et** attende quod benedictio seu consecratio ecclesie et uersilib' et ornamentorum ecclesiasticorum non fit eo quod illa sint gratie susceptiua. cum sint inaiata. sed h' noscitur introducta. quod sic et hoies sic et illa pro benedictione et consecratione diuino cultui habilitat. et idonea et maioris reuerentie efficiunt. **Personis** uero pro unctioibus et benedictione maior gratia infunditur. **Quidam** autem in oratione benedictione manus suspensur. de quo dicitur in secunda parte subti. de dyacono. **Decimo** esset de uersilib' consecratione dicitur. sed hoc in phemio secunde partis dicitur.

De ecclesiasticis sacramentis.

In circa ecclesiastica sacramenta notandum est quod secundum Gregorium. sacramentum est in aliquid

celebratioe. cui res gesta ita fit vt aliud ali
qd significat rei accipiam qd sancte. i. di
gne accipiedu e. **Mysteriu** vo est qd oc
culte et inuisibiliter opaf spū sancti. ita qd
opando significat et significando bndicit.
Mysteriu eni e in sacramētis. ministeriū
v: in ornamentis. **Sz** et fm Aug. sacramē
tū e inuisibilis grē visibilis forma. **Itē** sa
crificiū visibile. inuisibile sacramētū. **Itē**
idē. signū e res pter speciē quā ingerit sen
sib² aliud aliqd ex se faciēs in cognitiōem
venire. **Hic** eni sacramētum sacre rei si
gnū vel sacru secretū. **De** etia i q̄ta pte
lib. vii. p̄tula canonis dicef sup vbo my
steriū fidei. et sub ti. de oblatioe. **Sane**
qdā sūt sacramēta necessitatis tm. qdā di
gnitatis et necessitatis. qdā ordinis et ne
cessitatis. qdā dignitatis et volūtat. qdā
vo volūtat. **Sacramētū** necessita
tis tm est baptisim² q̄ in sūma necessitate a
q̄cunq; dū tm in forma ecclie collat² fuerit
p̄ficat ad salutē. **Et** v: necessitatis. qz sine
eo nemo saluari p̄t si ex p̄tēptu deseratur
De h sacramēto in. vi. pte sub sabbato s̄a
cto dicef. **Sacramētū** dignitatis et ne
cessitatis est p̄firmatio. dignitatis. qz a so
lo ep̄o p̄ferf. necessitatis. qz ex p̄tēptu il
lud dimittētes nō saluāf. **De** h etiam sub
dicto sabbato dicef. **Sacramēta** vo or
dinis et necessitatis sūt p̄nia eucharistia.
et extrema vnctio. ordinis. qz tm a rite or
dinatis fm clauē ecclie dari dnt. nisi i ne
cessitate in q̄ q̄s p̄t etia laico p̄fiteri. neces
sitatis qm̄ ex p̄tēptu illa dimittēs salua
ri nō p̄t. **De** penitētia vide in. vi. pte sub
ti. de q̄nta feria cene dñi. **Et** dixim² in re
p̄torio nro sub ti. de pe. et re. **De** eucha
ristia in q̄ta pte sub canone dicef. **De** ex
trema vnctioe i p̄cedēti ti. dictū est **Sa**
cramētū vo dignitat et volūtat e ordo
dignitatis. qz a solis ep̄is p̄ferf. vel qz nō
nisi dignis. et digne ad illū accedēdū e. vo
lūtat. qz sine illo q̄s saluari p̄t. **De** h di
cef in p̄hemio. ij. p̄tis. **Sacramētū** vo
lūtat tm e matrimoniu. **Et** v: volūtat.
qz sine illo q̄s saluari p̄t. **Non** eni expedit
homini ad regna celoz tendere volēti nu
bere. **Circa** qd notādū e qd fm canones.
solēntas nuptiaz faciēda nō e a. lxx. qd e
t̄ps tristitie. vsq; in octauā pasce. nec tri
bus hebdomadis añ festū sancti ioh̄nis

Sz fm p̄suetudinē ecclie generalis. ma
trimoniū publice p̄trahit i ecclia a crasti
no dñice i albis. videlz ab octaua die pa
sce vsq; ad p̄mū diē rogationū. **Et** i p̄ma
die rogationū i mane claudif h solēntas
et durat p̄hibitio vsq; ad octauā diē post
p̄te. inclusiue. et sic loq̄ demens papa in
sua ep̄la decretali. **A** p̄ma qz dñica aduē
tus vsq; ad epiphaniā nō dnt nuptie cele
brari. **Hec** etia fierent vsq; ad octauā epi
phanie nisi qz dñs etia nuptias. tm sui pre
sentia. tm etia miraculo decorauit **En** tūc
cātaf. **Hod**ie celesti sp̄so iuncta e ecclia
Quidā tm dicūt sancti² esse qd p̄hibitio
vsq; ad octauā ip̄i festi extēdat. sic et offi
ciū p̄uersionis aque i vinū in nuptijs. **In**
p̄missis q̄ p̄tib² matrimonia nō p̄trahunt
qm̄ ip̄a t̄pa sūt orationi deputata. **Et** idō
debet tūc hō etia a lecto vxorio seq̄strari.
Generalit eni t̄pe qd abstinet a nuptijs ab
stinēdū e etia a p̄iugali amplexu. nisi for
te ob fragilitatē hūanitatē vir ab vxore
poscat p̄iugale debitū vel econuerso. qm̄
poscētū soluēdum e. qz fm aplm vir nō hz
p̄tatez corpis sui s̄ mulier. et econuerso. **L**i
cet aut solēntas nuptiaz p̄missis p̄tib² i/
terdicta sit. q̄cunq; tm t̄pe matrimoniū le
gitime p̄vba de p̄nti p̄tractū fuerit. tenet
Qd vo statutū fuit i canone qd trib² septi
manis p̄cedentib² festū beati ioh̄is bap̄ti
ste nuptie nō celebratēf. **Idō** factū fuit vt
liberi² orationi vacēf. **In**stituerat eni ec
clesia p̄us duas q̄dragesimas p̄ter maio
rem. vnā añ natale dñi. q̄ cōiter vocaf s̄a
cti martini. et durabat vsq; ad natale. aliā
scz. xl. dierū añ festū b̄ti ioh̄is bap̄. i q̄bus
vacādū erat orationib² elemosynis et ieiū
nijs. s̄ p̄p̄t boiuz fragilitatem ille due ad
vnā sūt redactē. et iterū illa diuisa e i tres
hebdomadas aduent². et tres añ natiuita
tem sancti ioh̄is. in q̄b² e ieiunādū et a nu
ptijs abstineēdū. **Porro** fm **Alid**. femine
dū maritatē idō velat vt nouerint se sp̄ vi
ris suis subditas eē. et qz rebecca viso ysa
ac se velauit. **Itē** idō nubētes post b̄ndi
ctioē vitta vno inuicē vinculo copulāf
ne cōpagē. i. fidē cōiugalis vnitatē dirū/
pāt. **Eadē** vo vitta cādida purpureo co
lore p̄miscef. qz cādor e mūdicia vite. pur
pura ad sanguis posteritatz adhibet. vt
h signo et p̄tinetia et lex p̄tineēdi ab vtrifq;

ad t̄ps amoueat et post h reddendū debi
tū nō neget. **Itē** qd in p̄mis anul² a sp̄o
lo sp̄ose dat fit nimirū p̄p̄t mutue dilecti
onis signū vel p̄p̄t id magis vt pignore.
id e. signo corda eoz iungat. **En** et in q̄r/
to digito anul² ideo inserit. qz in eo vena
qdā vt fert sanguis ad cor vsq; pueniat.
Itē p̄t̄eus qdā sapiēs p̄muz ob amoris
signū ferreū anulū fecit et inibi adamātez
inclusit. et inde subarrari sp̄ōsas instituit.
qz sic ferrū oia domat. sic amor oia vincit
qm̄ nihil amoris feruore vehemēt². et sic
adamas e infrāgibilis. sic et amor est inse
parabilis. **Fortis** e eni vt mors dilectio.
Idē qz i digito anulari in quē vena p̄ce
dit a corde illū portari instituit. **Postmo**
dum vo p̄ ferreis sūt aurei p̄stituti. et pro
adamātez gēmis ornati. qz sicut aurū cete
ra metalla. sic amor vniūsa bona p̄cellit. et
sicut aurūz gēma decoratur. sic p̄iugalis
amor ceteris vtutib² adornat. **Nuptie**
aut fm ambrosiū dicte sūt ab obnubēdo.
ille eni q̄ nubūt caput p̄p̄t verecūdiā ob
nubere solēt. **En** et rebecca viso ysaac cui
desp̄sari debebat caput obnubere cepit
Verecūdiā nāq; v: p̄cedere nuptias. q̄
ip̄m p̄iugiu pl² verecūdiā cōmēdet. et ma
gis expetita v: videri a viro q̄ ip̄a virūz
expetisse. **Sz** et fm **hiero**. **Cōnubia** legi
tima pctō carent. nō tm t̄pe illo q̄ act² p̄iu
gales gerunt p̄sentia sp̄ū sancti. **En** etia
si p̄p̄ba eē videat qd officio generationis
obseq̄t. **Notādū** etia est qd triplex sp̄i
tuale sacramētū i carnali matrimonio cō
sūmato designat. **Primū** sacramētum est
vniō fidelis aie ad deū p̄ fidē dilectioez et
charitatē. siue vniō volūtat. i. charitas
q̄ p̄sistit i sp̄ū inf̄ deū et iustā aiam. **Unde**
ap̄ls. **Qui** adheret deo vn² sp̄s e cū illo.
Hoc sacramētū significatur p̄ p̄iuctionez
aioz habitā in p̄ma desp̄satioe carnalis
matrimonij. **Sed** e vniō hūane nature
ad deū. q̄ facta e in vtero v̄ginali p̄ incar
nationē vbi dei. siue nature cōformitas q̄
p̄sistit i carne inf̄ xpm̄ et sanctā eccliaz. **Ad**
qd p̄tinet illud. **Verbum** caro factū e et.
Hoc sacramētū designatur i matrimonio
carnali p̄ p̄iuctionē corpoz p̄sūmato non
q̄ ip̄a p̄iunctio in q̄ sp̄ū sancti nō adest illō
designet s̄ p̄ ip̄m actū p̄sūmatū significat
Tertiū sacramētū e ecclie vnitas ex oib²

gētib² collecta. et vni viro scz xpo subiecta
Hoc sacramētū significat in eo qd vnican
tū et v̄ginē habuit vxorez. factō postmo
dū clerico et ordinato **Abi** vo q̄s ad biga
miā siue ad scdm̄ matrimoniū trāsit iā ab
vnitate recedit. qz carnē suā i plures diui
dit. et sic hui² tertiū sacramēti signatio i eo
nō cadit. q̄re p̄moueri nō p̄t. **Itē** p̄mior²
vnitate signare nō possz. **Preterea** p̄ scdū
matrimoniu recedit a p̄oris p̄iunctioe ma
trimonij. **Ecclia** vo ex q̄ xpo se cōiunxit
nūq; ab eo decessit. nec ip̄e ab ea. **Bigam**
q̄ talē vnitate significare nō p̄t. **En** meri
to p̄p̄t hui² sacramēti defectuz p̄moueri
nō p̄t. **Illud** etia nō qd sicut statutū est in
p̄cilio cartagine. sp̄sus et sp̄osa b̄ndictē/
di a parētib² vel a parantimphib² offerant
ecclie sacerdoti. accepta aut b̄ndictioe ea
dem nocte p̄ reuerētā b̄ndictiois i v̄gini
tate p̄maneat. **Ceteruz** nuptie b̄ndictioe
sūt a sacerdote cū p̄tib² et oblationib² ex i
stitutione euaristi pape. **Veruntā** vir
vel mulier ad bigamiā trāsiens matrimo
niū p̄trahēdo nō d̄z a p̄sbro b̄ndicti. qz cū
aliā vice b̄ndicti sint. eoz b̄ndictio iterari
nō debet. **Idō** qd dnt nuptie b̄ndicti. nisi vbi
v̄go cū v̄gine p̄trahit p̄p̄t rōnez q̄ ponet
in p̄hemio scdē p̄tis. imo p̄sbyter qd b̄ndi
ctioē cum scdā vxore celebrauerit. of
ficio et b̄nficio suspēsus est ad sedem apli
cam mittēdus. qd qdem ad exhortatioez
p̄tinentie noscēf introductū. **Sed** in quo
rundā locoz p̄suetudinē si q̄s cōtrahit cū
scdā v̄gine b̄ndictio iterat. et h si dñs pa
pa sciat et tolerat alioq̄n nō valet. **Dicunt**
etia qdā qd si aliq̄ v̄gines cōtrahētes non
fuerint b̄ndicti. facti bigami itez p̄trahē/
do potuerūt b̄ndicti. **Sz** et si qd p̄trahentes
fuerint b̄ndicti. lz se non cognouerint car
naliter. nō ideo iterū p̄trahētes b̄ndicēf.
De b̄ndictioe v̄ginū dicef in p̄hemio
scdē p̄tis. **Notādū** aut est qd vnū sacra
mentū dignius est alio q̄tuor modis. scz
rōne efficacie. vt baptisim². rōne sanctita
tis. vt eucharistia. rōne significatiois vt
p̄iugiu. qdā tm nō approbat istū modū. et
rōne p̄ferēt vt p̄firmatio et ordo. **Sed**
q̄rif q̄re instituta sūt sacramēta. qz sine ill²
potuisset de² hūano generi vitā eternā et
grām donasse. **Respōsio** p̄pter tria. **Pr**
mo p̄p̄t hūilitatiōem vt dū hō ex dei p̄ce
o:

pto se reb⁹ insensibilib⁹ et se inferiorib⁹ reuerēt subijcit ex hac obediētia magi ap⁹ deū merat. Scdo pp⁹ eruditionē ut p id qd foris i specie visibili cernit ad inuisibilem virtutē q interi⁹ ē agnoscendā mēs erudiat. Tertio ppter exercitationē. qz cum hō ociosus esse non debeat pponit ei vtilis et salubris exercitatio i sacramēt qua vanā et noxiā declinet occupationē. iuxta illd. Semp aliqd boni opis facito vt diabol⁹ inueniat te occupatū. Ad ergo debēt omitti put i pcedenti titulo dictū est.

Incipit liber secundus
de ministris et ordinibus ecclesiasticis
et de eorum officiis.

Hac secū

da pte ministris et ordinibus ecclesiasticis eorum officijs tractare puidimus. pmittētes q tres sūt secte famose videlz gētiliū. he-

breorū. et xpianorū. p⁹ria ē erroris. Scda veritatis. Tertia vitatis et salutis. In p⁹ma naufragamur. In scda periculo eripimur. In tertia saluamur. p⁹ima secta ē a secādo. qz secat. i. sepat nos a deo. Scda et tertia a sectādo et tenēdo. qm illumināt saluāt et liberāt. xpianorū p⁹sone tā seculares q eccl⁹astice ab alijs duab⁹ sectis sūt pte sūt hebrei videlz et gētili. Sic enī ap⁹ nos duo sūt genera psonaz scz laicales et eccl⁹astice. sic et ap⁹ gentiles et hebreos ap⁹ gētilēs qdē seculares p⁹sone erāt he monarcha scz impator roman⁹. patricij q et senatores dicebāt. ad qz arbitriū vniūsa ordinabāt. reges. duces. comites. p⁹fecti des p⁹fecti. suffecti. tribuni militū. tribuni plebis. p⁹tores. centuriones. decuriones. q⁹terniones. diuini viri. q⁹tores. ediles. et aule ianitores. Inter poetas qo erant aduocati. carminū relatores. carminū sc⁹ptores. comedi. tragedi. et historiographi. Haec autē q a vi mētis dicit⁹ ē modo sacerdotem. modo pphaz. modo poetā significat fm i⁹sd. In ritu tēploz erāt apud gentiles archiflamines. p⁹thoflamines. flamines et sacerdotes. vt iā dicit⁹ Erāt qz ap⁹

eos viroz et mulierum religiosi puentus. Apud hebreos qz eadē erat diuinitas psonaz alie nāqz erant seculares. alie diuino cultui in tēplo videlz dedicate. In tēplo erant sūm⁹ sacerdos vt melchisedech. minores sacerdotēs. leuite. nathinei. luminū extinctores. exorciste. ianitores. et editui. seu cātores. Sup⁹ p⁹lm qo regenduz erat dux p⁹lm moyses. et sub eo qd ipse cōstituerat ad p⁹llū ietro foceri sui. Erant etiā cl⁹liarche. et aconitarbe. pentacontrache. et decacontrache. i. millenarij. cētenarij. qn quagenarij. et decani. Cētenarij enī interpretatur mille et archos pnceps. indeciliarba. i. pnceps sup mille. eta cētū. inde eta cōtarcha. q sup centū p⁹ates habebat. p⁹enta cōtarchus d⁹ q pest qnq⁹ginta. pēta enim qnq⁹ sonat. Decan⁹ q decē. deca enī decē sonat. Apud xpianos qz silis diuersitas reperitur. Et nota q xpiani a xpo dicti sūt xps qo a crismate. d⁹ q dictū est i pte p⁹ma sub ti. de p⁹secrationib⁹. Nomē xpianorū p⁹mo in antiochia inuētū ē. Antea enim oēs vocabāt discipuli seu frēs donec apli in antiochia p⁹liū fecerūt Et dicit⁹ xpiani ortodoxi. i. recte gloriātes. et vt credūt viuētes. nā ortos grece d⁹ recte latine. et doxa glia. Dicit⁹ ergo xps a crismate q⁹ vinct⁹. p⁹pe aut vinct⁹ ē eternalit a deo p⁹sortib⁹ suis put legit⁹ in actib⁹ ap⁹loz. et hoc nomē est oleū effusū. hinc est q in veteri testamēto sacerdotes et reges xpiani cupant. qz vincti erāt vinctiōne spali. iux illd. Nolite tāgere xpos meos. hoc autē nomē xps nō ē p⁹riū nomē saluatoris s⁹ ē cōmunis nūcupatio potestatis. est enī cōmune nomē dignitatis. S⁹ h nomē iesus p⁹rie ē. vocabuluz p⁹sone saluatoris q ab angelo gabriele in p⁹ceptiōe vocat⁹ ē. euāgelista testante. vocabis inqt nomē ei⁹ iesū. et ab hoib⁹ in circūcisione. Et nō q ihs d⁹ hebraice messias. grece xps vel sother vel sopher. latine vinct⁹. vt p⁹missum ē. vt saluator eo q ipse saluū faciet p⁹lm suuz a peccatis eoz. p⁹ratem enī habet dimittēdi peccata sicut ipse dicit. vel salutaris. quia ipse nobis salutē dedit. Si enī p⁹cepta ei⁹ fuauerim⁹ vitā eternā possidebim⁹. hoc autē nomē iesus pozbiri⁹ p⁹hs greca et lati na lingua p⁹scribebat. latine iesus. grece qo p⁹ h. quam greci p. j. lōga sonāt. vñ

et qdā pferūt g⁹isus. latini qo p. e. longa. Recti⁹ q videt⁹ sic esse pingendū. ihs. per greca abbreviatōez. q⁹ hiel⁹ p latinā asp⁹ rationē. S⁹ et h nomē xps cuz sit grecum greca scribit⁹ abbreviatōe sic. xpc. Nam greci ponūt x. p. chi. p. qo p. r. et. c. p. s. Si aut scribit⁹ p. s. latina termiatōe finit. Ergo si lōgo scemate scribit⁹. sic p aspiratiōe pingat⁹ chzistus. Circa noia autē xpiani notādū ē q qdā ex ipis dicūt de xpo relative vt qsi relative. vt pastor spōsus et mediator. qdā nō relative. vt hō. qdā trāslatiue. vt agn⁹. ouis. vitul⁹. serpens. aries. leo. vermis. et qdā cū sint institutiōe relative: sūt ei p⁹rogatiua p⁹legij appropriata. vt xps. Iesus at ē p⁹rie p⁹riū nomē ei⁹ vt p⁹missuz ē. Vocat⁹ etiā xps alpha et o. i. p⁹ncipiuz et finis. et hebraice emanuel. qd interpretat nobiscū de⁹. Nobiscū enī est p⁹sentiat⁹ maiestatis. p⁹ participationem vitat⁹. p⁹ vinculū charitatis. et p⁹ adimpletionē vitatis. Vocat⁹ p⁹terea via vitas et vita. Via i exemplo vel p⁹cepto. vitas in p⁹missio. vita i p⁹mo. Sabbaoth qo. id ē. de exercitiū. adonay qd est dñe. athana thos. i. immortalis. kyrios. i. dñs. theos. i. de⁹. p⁹thocrathon. i. pater disponēs vel p⁹fect⁹. homouyō. i. vni⁹ essentie. noia sūt dei. non tm p⁹sone xpiani Vocat⁹ p⁹terea xps fm esaiā amirabilis. p⁹siliari⁹. de⁹ fortis. pater futuri seculi. pnceps pacis. Ammirabilis i incarnatiōe. p⁹siliari⁹ in itegra rerum cognitione. de⁹ in rerū creatiōe. fortis in rerū dispositione. pater futuri seculi in meritoz retributiōe. pnceps pacis d⁹: vt qz fuit mediator dei et hoīuz vel etiam hominū et angeloz. vel qz cōfert illis pacē q exupat oēs sensū. cui⁹ pacis non erit finis. Vocat⁹ etiā xps ineffabili noie tetragramaton. i. q⁹tuoz l⁹raz q sūt. ioth. hee. vau. beth. q sunt apud nos. i. e. v. he. Est q⁹ nomē ieuhe. qd d⁹ ineffabile. nō qz nō valeat dari. s⁹ qz nō ē de⁹ h noie nisi in arduis i uocādus. vel qz ei⁹ snia sufficienter neqat explicari. Cuius interpretatio ē talis. ioth p⁹ncipiū. hee iste. vau passiōis. beth vite. qsi iste ē p⁹ncipiū vite passionis. Venitiū⁹ moze grecoz ponit⁹ p ablatiū. passionis p passiōe. i. p⁹ passionē. Quō autē vita nra ab ipi⁹ moze depēdeat nō possum⁹ intue⁹ ri. De h dice⁹ i tertia pte s⁹ ti. de indumē

tis legalib⁹. hoc autē nomē de⁹ appropriatur p⁹ri et filio et spū sancto put in simbolo athanasij legit⁹. Quis etiā qnq⁹ ad alias p⁹sonas extēdat. iux illd. Dñs non detrahes. Et alibi. Aplica illum ad deos. Et apls. Nā et si sūt q dicāt dñj. siue in celo siue i terra. nob⁹ tm vn⁹ deus pater ex q oia Et idē. Si nostrū euāgelij ē optū i his q pereūt ē optū. in qd⁹ de⁹ hui⁹ seculi excecauit mētes infidelij. Rursus ihs dicit⁹ ē nazaren⁹ a qdā vico galilee. De⁹ dicit⁹ est p⁹ p⁹ vnica cū p⁹re substantiam. Dñs qo d⁹ p⁹ p⁹ fuentē creaturā De⁹ et hō d⁹. qz verbum et caro. Verbum d⁹ qz pat⁹ p⁹ eū oia cōdidit siue iussit Imago d⁹ p⁹ p⁹ parē similitudine p⁹ris. Si qdēz apud xpianos seculares p⁹sone laici dicūt. laos enī grece d⁹ p⁹ la tine Clericales sūt q i ecclia defuiunt vel ipaz regūt. a clericos qd ē foris put iā dice⁹ ihs aut subdiuidit in monachos. i. in singulari⁹ degētes. nā monos grece d⁹ singulari⁹ latine. et alios religiosos. Sūt autē q⁹tuoz genera monachorū. alij sūt cenobite q videlz i cōmuni monasterij regula et v⁹ta obediētie maior defuiūt. alij sunt anachorite q videlz edificāt solitudines. et q⁹uis i cōmuni vita positi. puate tm contemplationi vacāt. alij sūt heremite q videlz solitarie i deserti degūt. alij sūt girouagi. i. vagabūdi et circūcellides. Religio qo dicta ē. qz p eā vni deo religamur ad diuini cultū vinculo fūidi. et i clericos seculares q vsurpato noie seculares dicūt. ad differētiā regulariū q p⁹rio carēt qd non p⁹tingit i istis. Naz et fm Aug⁹. Bon⁹ monach⁹ vit bonū clericū facit. S⁹ et eccl⁹asticaz psonaz duo sūt genera Nā aliud ē dignitatis. aliud ordinis. Dignitatis vt papa. patriarcha. p⁹mas. archi ep⁹sue metropolitā⁹ qd idē ē. ep⁹s. archidiacon⁹. archiep⁹s. et p⁹posit⁹. Quis oēs q p⁹sūt p⁹positi generalit⁹ rite vocent⁹. In choro qo p⁹sone sūt decan⁹. subdecan⁹. cātor. siue p⁹cētor. succētor. tesaurari⁹ siue sacrista. archiacola et hmoi. Dignitates autē et ordinis a lege originē et exēpla traxerūt. iux illud. Cōstitues eos pncipes sup oēm t⁹raz. Quis quidam dicunt dignitates a gentilitate sūpsisse initiū. Ordīs at p⁹sone sunt sacerdos. diacon⁹. et ceteri qd inferi⁹ p⁹secmur. Qualit⁹ a veteri ritu tā gētilium q

hebreorum ad cultū pñi ecclie trāslatio pso
naz facta sit. et qñ ab ill' psona dignitatū
i ecclia originē habuerūt. h'cū videam?
Et qdē dñs papa q̄ pater v' custos patz
ē vicē gerit sūmi pōtifid. Roman' ipator
monarche silitudine gerit. Senatoria et
patricioz dignitas manet i ecclia i q̄tuoz
patriarchis et i ecclia romana in cardina-
lib'. P̄imates q̄ trib' archiep̄is p̄esse ha-
bēt regē exp̄mū q̄ trib' ducib' p̄est. Me-
tropolitani seu archiep̄i ducib' cōpanē q̄
plurib' comitib' p̄sūt. sic illi plurib' ep̄is.
Pelagi' tñ papa dicit q̄ vna puincia h'z re-
gem et metropolitā. Ep̄i comitū silitudi-
nē gerūt. Coepiscopi q̄z p̄as sublata ē: p̄
fidū et p̄fectoz. P̄epositi v' et tribunos
militū imitat. archiep̄s b'z tribunos plebis
cācellarij p̄tozes. archidiaconi cēturiōes.
Decani decuriones. p̄s b'z curati aduoca-
tos. P̄sone q̄z ordinū ab illis originem
habuerūt. P̄a p̄s b'z vices gerūt ediliū. di-
aconi q̄ternionū. subdiaconi duū viroz.
exorciste q̄stozes imitant. ostiarij aule ia-
nitozes. lectozes carminū relatozes. acoli-
ti carminū scriptozes. Sane ep̄alis or-
do fm̄ p̄sid. q̄dripter est videlz i patriar-
chis. archiep̄is. metropolitā. atq̄ ep̄is
Ap̄lica autē sedes sic ait anaclet' papa ca-
put et cardo est aliaz. qm̄ sic ostiū cardine
regit. sic illi' autoritate oēs ecclie regunt
et inde dicti sūt cardinales p̄ q̄s tota ecclie
sic ostiū p̄ cardinē gubernat. Illi' autē
plur' papa. i. pat' patz vocat. i. vniūsalis
qz vniūse ecclie p̄ncipat. et ap̄lic'. qz p̄nci-
pis ap̄loz vice fungit. et sūm' pōtifex. qz
caput ē oīuz pōtifidū. a q̄ illi tāq̄ a capite
mēbra descēdūt et de ei' plenitudine oēs
accipiūt. q̄s ip̄e vocat i p̄te sollicitudis. nō
i plenitudine p̄tatis. Hic ē melchisedech
cui' sacerdotiū nō ē ceteris cōpatuz. Pa-
triarcha v' greca lingua sūm' patz inter-
p̄tat. qz p̄mū. i. ap̄licū retinet locū. et iō qz
sūmo honore fungit. tali noie censet. sicut
i roman'. p̄stātinopolitan'. anthiocen'.
alexādrin'. hierosolymitan'. Dicit etiaz
patriarcha q̄si pat' arche. i. ecclie. v' patz
p̄nceps. Archos enī grece p̄nceps inter-
p̄tat latine. Hic ē moyses q̄ aaron i pōtifid
cē oleo p̄secrauit. Archiep̄s greco voca-
bulo dicitur q̄ sit sūmus seu p̄nceps ep̄oz.
Tenet enī vicē ap̄licā et p̄sident tam metro-

politānis q̄ ceteri ep̄is. Metropolitani
seu metropolitae a mēsurā ciuitatū vocat.
Singulis enī puicijs p̄minēt. Quoz au-
toritati et doctrine ceteri sacerdotes subie-
cti sūt. sūm' q̄b' nihil reliq̄s ep̄is agē licz. so-
licitudo enī toti' puincie ip̄is cōmissa est.
An pelagi' papa ait: Scitote certā esse p̄-
uincia q̄ h'z. x. aut. xj. ciuitates. et vniū regē
et totidē mīozes p̄tates s' se. et vniū metro-
politānum aliosq̄ suffraganeos. x. vel. xj.
ep̄os iudices. ad quoz iudiciū oēs cause
ep̄oz et reliq̄z sacerdotū ac ciuitatū refe-
rāt. Dēs autē sup̄' designati ordies ep̄oz
et sup̄ioz vno eodēq̄ vocabulo ep̄i nomi-
nāt. s' puato noie q̄dā vti p̄t' distincti-
onē potestātū quā singularit' acceperunt
Ep̄atus vocabulū vniū dictū ē s' b' ti. de ep̄o
dicef. Porro fm̄ anacletū papā p̄mates
et patriarche diūsoz noīuz. s' eiusdem for-
me atq̄ officij sūt. Et iō q̄dā p̄mates vsur-
pāt sibi nomē patriarche vt aquilegen'. et
grāden'. P̄mācia autē dicta est a p̄mācis
pueris iōis ad fidē. In cōcilio q̄z affricano
statutuz ē ne p̄me sedis ep̄s. p̄nceps sacer-
dotū. aut sūm' sacerdos. aut aliq̄d h'mōi.
s' tñ p̄me sedis ep̄s appelletur. Pelagi'
etiā papa p̄stituit vt nullus patriarchaz
vniūsalitat' vocabulo vniū vtaf. ne aliq̄s
i suis ep̄is vniūsalē noiet illū. qz si vnus
patriarcha vniūsalis dicitur. patriarchaz no-
mē ceteri derogat et subtrahit. Ad h' sum-
moz pontificū p̄sulū atq̄ reliq̄z sacerdo-
tū institutio i veteri te. sup̄sit exordiū. et i
nouo est pleni' p̄sumata. Sūmi nāq̄ atq̄
mīozes sacerdotē a deo p̄ moysen institu-
ti sūt. vt p̄petu' eēt cult' tabernaculi p̄ suc-
cessionē eoz a filijs isrl'. Exo. xxvij. Da-
uid autē mīsteria dom' dei ampliās ianito-
res instituit et cātozes. salomō exorcistas
iuenit. sic sub ti. de sacerdote dicitur. Hec
oīa ecclia i nouo test. imitata ē vt iā dictū
ē. Habet enī ianitozes q̄s ostiarios appel-
lam'. p̄ cātozib' v' lectozes simul et cāto-
res instituit. exorcistas etiā noie et officio
antiq̄ manēte recepit. p̄ filijs aaron oēs i-
fra sūmū pōtifidē sacerdotiū admīstrātes
p̄secrati sūt. in q̄s q̄dā discretio ē exorta
vt ali' appellēt simpliciter sacerdotes. ali' j
archiep̄s b'z. ali' ep̄i. ali' archiep̄i seu metro-
polite. ali' p̄mates. ali' patriarche. ali' sū-
mi pōtifices vt p̄missum ē. Que discretio

a gētilib' maxie introducta ē. q̄ suos flāmi-
nes. alios simpliciter flāmines. alios archi-
flāmines alios p̄thoflāmines. i. p̄mates ap-
pellabāt. Hic i capite pileū habebāt. i. quo
erat breuis v'ga q̄ a carnib' sacrificioz
aues arcebant. P̄illeū autē ip̄m desup ali-
qd lane habebat. qd cū p̄ estum ferre non
possent. filū tñ i capite ferre ceperūt. An
a filo q̄ vtebant flāmines dicti sūt. q̄si flā-
mines. Vex festiuis dieb' filo deposito p̄
sacerdotū eminētia pileū iponebāt. P̄sa-
forū qz et mīoz sacerdotū discretio in no-
uo testamēto ab ip̄o xp̄o sup̄sit exordiū
q̄ ap̄los p̄ maiorib' discipulos p̄ mīoz
bus sacerdotib' instituit. petrū v' i sūmū
sacerdotē elegit. Ap̄t' etiā eandē formam
secuti i singulis ciuitatib' ep̄os et p̄s b'ros
ordinauerūt. put sub ti. de sacerdote dice-
tur. Leuitas vero ab ap̄lis legim' ordina-
tos. An ciprian' ait: Ademinisse debent
diaconi qm̄ ep̄os et p̄positos dñs elegit.
Diacones autē post akefuz dñi i celū ap̄li
sibi constituerūt. subdiaconos et acolitos
tpe p̄cedēte ecclia sibi p̄stituit. Et sicut ca-
non demētis pape testat. beat' petr' p̄ma-
tes vel patriarchas i illis ciuitatib' poni
p̄cepit. in q̄b' olim apud ethnicos siue gē-
tiles erāt flāmines eoz atq̄ p̄me legis do-
ctozes. in q̄b' v' olim apud eos erāt eoz
archiflāmines. q̄s mīozes reputabant q̄
dictos p̄mates eoz: archiep̄os institui p̄-
cepit. et in singulis reliq̄s ciuitatib' singu-
los ep̄os. Anaclet' qz papa instituit p̄s b'z
teros p̄ castella et villas poni et ordinari.
Letez i leuitico legif' voce sup̄na ad moy-
sen dictū esse Loq̄re ad aarō: Hō de semī-
ne tuo p̄ familias q̄ habuerit maculā non
offerat panes deo suo. nec accedat ad mi-
nistriū ei' si cec' fuerit si claud' si puo v' l'
grādi v' l'orto naso. si fracto pede. si man-
cus. si lip'. si albuginez hñs i oculo. si iugē
scabiē. si ip̄etiginē in corpe. si p̄derosus.
si lāgid'. qz indignū ē dare deo qd dedi-
gnat' hō In q̄ instrumur q̄les a clericatu
sint repellēdi. Dicit autē clericus a clerōs
grece qd ē fors seu hēditas latine q̄si sūt
de sorte dñi. vel q̄si dñs fors eoz sit. iux' il-
lud p̄phete Dñs ps hereditatis mee etc.
Et q̄ p̄tz q̄ nihil ex deū h're dñt. s' solū de
cimas p̄mitias et oblatiōes q̄ sunt heredi-
tas dñi accipiāt. Siue q̄si sint sorte electi.

In veteri nāq̄ testamento et ap̄d gētilēs
clerici et sacerdotes sorte ex liber' eligēba-
tur. et i nouo testamēto matthias sorte ele-
ctus ē. P̄rim' autē cleric' factus ē petrus.
Igin' papa cōposuit clerum et distribuit
ḡdus. Circa coronā clericoz tria attēri-
dēda sūt. s. capiti abrafiō. capilloz detru-
catio. et forme circulatio Ad capitis abra-
fiōnē tria sequūt. scz mūdicie p̄suatio. de-
nudatio. et deformatio. Abundicie p̄su-
atio. qz ex capillis sordes i capite p̄gregat
Deformatio qz capilli ad ornatum sūt. s.
gnificat q̄ tōsura mūdā et nō formabilē v' l'
tā. i. qz clericus debēt h're mūdiciā mētis in-
teri' et nō formabilē vitā. i. nō ex q̄sītū ha-
bitū exteri' fm̄ dionisiuz in eccliaistica ge-
rarchia. Rasura qz et tōsura capilloz est
depositio oīuz p̄paliū. Clerici enī victu et
vestitu p̄tēti oīa cōmunia h're debēt. An
p̄ ap̄lm̄ comā nō nutriāt. s' caput desuper
in modū spereradant. Denudatio autez
ip̄a sup̄iozis p̄tis capitis nullū debere eē
mediū iter nos et deū demōstrat. vt reue-
lata facie gl'iaz dñi libere p̄tēplemur Rur-
sus radim' caput relicto inferi' i modum
corone capillis. qz caput mentē signat. ca-
pilli v' seculares cogitatiōes. Sicut q̄ ca-
put mūdā superi' a capillis. ita mēs n'ra
dū superiora. i. celestia cogitat a seculari-
bus cogitationib' mūdari debet. s' ps in-
ferioz capillos h'z. qz nō ē phibituz aliq̄n
de secularib' cogitare sine q̄bus vita p̄ns
duci nō pōt. Circa detruccatiōez capilloz
notandū est. qz illa significat qz clericus oēs
sup̄fluas cogitatiōes dñt a mēte abscinde-
re. Attonso igif' capite et patētib' aurib'
incedere debēt. ne capilli crescēdo aures
operiant et oculos impediāt. qm̄ puiden-
dum est ne seculares cogitatiōes aures et
oculos mētis impediēdo nos ad secularia
trahāt. An capillos sup̄ aures tondeam'
vt qui qz capitis sensus expeditos ad dei
p̄uicium habeamus. Bene igif' ad ezechī-
elem dicitur. ca. Sacerdotes caput suum
nō radāt. neq̄ comā nutriāt. s' tondentes
attōdeāt capita sua. Si qdē vt ait Greg'
i pastorali li. ij. c. xvij. Capilli i capite ex-
teriozes sūt cogitatiōes in mēte. q̄ dū sup̄
cerebrū insensibilē oriunt' curas vite pre-
sentis exp̄mūt. qz ex negligentī sensu im-
portune aliq̄n p̄deūt. q̄si nob nō sentiēti/
d 4

bus pcedūt. Quia ḡ sacerdotes q̄ sunt sa-
crifidelū duces sollicitudines exteriores
h̄re p̄nt. nec tñ eis uehemēt incubere dñt
recte caput radere ⁊ comā nutrire phibē-
tur. vt cogitatioes cordis d̄ vita subdito/
rū neca se fūdīt amputet. nec rurſ⁹ ad cre-
scēdū nimis relaxēt. Et bñ subditōden/
tes attōdeāt capita sua. vt videlicet cure
tpalis sollicitudines ⁊ q̄ntū nccē ē p̄uideāt
⁊ tñ rescidāt cit⁹ ne imoderati⁹ excrescāt.
Dū ḡ p̄ administratē exteriōz p̄uidētiaz
corpoz vita p̄tegit. ⁊ rurſus p̄ moderatā
cordis intētione no impedīt. capilli i capi-
te sacerdotis refuānt vt cutē coopiant. ⁊
refecāt ne oculos claudāt. Circa forme cir-
culatioes seu coronā sciēduz ē q̄ fit p̄pter
m̄ta. Primo i signū q̄ x̄ps rex n̄r sc̄ipm i
ara cruci oblaturus spineaz coronā porta-
uit. Cū ⁊ nos q̄ p̄ eādē passionē saluari
desideram⁹ dñice passiōis signū. i. formā
spinee corone. quam ip̄e vt spinas pctōz
n̄roz auferret: i passiōe portauit i capite. i.
xticib⁹ n̄ris portam⁹ vt sic ille p̄ nob̄ sic ⁊
nos p̄ illo irrifidēs et obprobria paratos
eē libenē sufferre demonstrē. Secūdo cir-
cul⁹ capilloz x̄tutē eq̄litate vndiq̄ rōni cō-
sentietē desiḡt. Tūc enī t̄pales res bñ co-
gitāt si p̄ueniāt rōni. Tertio circularis fi-
gura fit. q̄ h̄ figura nō h̄z p̄ncipiū neq̄ fi-
nē. p̄ q̄ daf̄ itelligi q̄ clerici sūt mistri d̄i
q̄ n̄ habuit p̄ncipiū neq̄ finē h̄bit. Quar-
to h̄ figura nullū h̄z angulū. p̄ q̄ significat
q̄ clerici nō dñt h̄re sordē in vita. qm̄ vbi
angul⁹ ibi sordes. vt dicit b̄rñ. ⁊ q̄ dñt h̄re
x̄tate i doctrina. qm̄ x̄tatas angulos non
amat vt dicit b̄hero. Quito q̄z hec figura
oīuz figuraz ē pulcherrima. vñ i hac de⁹
celestes creaturas fecit. p̄ q̄ significat q̄
clerici dñt h̄re pulchritudinē iteri⁹ i mēte
⁊ exteri⁹ i p̄uersatiōe Sexto q̄z h̄ figura ē
oīuz simplicissima. Nā p̄m Auḡ. Nā si
gura ex vna linea tñ cōsistit nisi sola cir-
culari. q̄ vnica linea claudīt. p̄ q̄ signifi-
cat q̄ clerici dñt h̄re simplicitatez colūbi-
nā. iux̄ illd̄. ⁊ simplices sic colūbe Septio
corona clericos eē sp̄eāt regnū dei demō-
strat. ip̄i nāq̄ p̄m b̄hero. sūt reges ⁊ sacer-
dotes. i. regales sacerdotes ⁊ sūt reges. i.
se ⁊ alios i x̄tutib⁹ regētes. ⁊ ita in deo re-
gnū h̄nt. Sane rasura capit⁹ clericozū
fit sic ait beda i historia āgloz. i. memoriā

ei⁹. qz cū b̄tis petr⁹ i antiochia p̄dicaret.
abraferūt sūmitatē capitis ei⁹ i p̄tumeliā
noīs xp̄iani ⁊ dñice passionis q̄d q̄dē ho-
die toti clero tradit i honorē. Fuerunt tñ
q̄ dicerēt q̄ tōsure ecclīastice vsus a naza-
reis q̄ oīa veteri legi custodiūt exortus ē.
Ibi enī p̄us crine fuato. denuo p̄ magne
vite p̄tinētā caput radebāt. ⁊ capillos in
ignē sacrificij mittebāt. vt p̄fectioes deu-
tiōis sue dño p̄secrarent. q̄rum exēplo ab
ap̄lis itroductū ē. vt ⁊ nazaretac̄ sci d̄i cri-
ne p̄cioso inouēt. Quis oli xp̄iani a iudeis
q̄si i ob p̄briū nazarei vocarēt p̄ eo q̄ sal-
uator n̄r a vico q̄dā galilee nazaren⁹ apel-
lar⁹ ē. p̄dō etiā dicit q̄ vlt⁹ tōsure a lege oc-
casionē traxit. Sacerdos nāq̄ legi tyarā. i.
pilleū ex bisso i modū medie spere i capite
rex x̄o coronā gestabat. ps ḡ capitis rafa
tyarā circū criniū desiḡt coronaz. ad no-
tādū q̄ instituit eos de⁹ gen⁹ electū ⁊ rega-
le sacerdotiū. Rurſus lex coronaz q̄ttuoz
digitoz sup̄ mēā ⁊ desup aureolā fieri iu-
bebat Ceter⁹ ad ezechielē dñs dicit Sume
gladiū acutū ⁊ educ p̄ caput tuū ⁊ barbā
Logitudo nāq̄ capilloz multitudinē siḡfi-
cat pctōz. h̄inc iḡt clerici barbas sibi ra-
dere informāt. rasio nāq̄ piloz barbe q̄
ex sup̄fluis stomachi puenire dicit h̄uo-
rib⁹. desiḡt q̄ vicia ⁊ pctā q̄ i nob̄ sup̄flua
sūt refecare debem⁹. Radim⁹ etiā barbas
vt p̄ inocētā ⁊ h̄uilitatē puri videamur.
⁊ angel⁹ q̄ sp̄ i iuuenili etate florēt coeque-
mur In ieiunij tñ q̄nq̄ capillos crescere
p̄mittim⁹. qz cogitatioes q̄ d̄ deū nō sunt
vt ē ecclīaz edificare. agrū colere. ⁊ silia q̄
tpe abstinentie fieri solēt phiberi nō debēt
Lōciliū cartagin. statuit vt clerici neq̄ co-
mā nutriāt neq̄ barbā. Ordināt aut̄ cleri-
ci vt deo f̄uiāt. nec d̄ cetero f̄uiāt mūdo.
nec gl̄ie mūdi. dñt ḡ offerre corpa sua ho-
stia viuētē deo placētē. Cū apls ad Ro-
ma. Lōfundāt oēs q̄ gloriāt i stulticia. i.
in gl̄ia mūdi. q̄ nō ē v̄a gl̄ia. s̄ imago gl̄ie.
Quare aut̄ ordinādis man⁹ iponāt. dice-
tur i tractatu d̄ diacono. Ordināt i q̄ttu-
oz t̄pib⁹. idō qz sacerdotes ⁊ alij clerici lo-
cū i ecclīa obtinēt quē leuite in p̄lo isrl̄ ob-
tinuerūt. q̄s sic i libro numeroz leḡit dñs
p̄ p̄mogenitis recepit. ⁊ eos i egypto dū
p̄mogenita egyptioz itercerent custodi-
uit. p̄mogenita x̄o q̄si q̄dā p̄micie sūt. Cū

q̄si p̄micias dño offerim⁹ cum alijs ad sa-
cros ordines offerim⁹. Cōueniēs iḡt ē vt i
p̄mitijs t̄p̄m. i. in quattuor t̄pib⁹ p̄micias
hoīuz offeram⁹. Rurſus idō i q̄ttuoz t̄pib⁹
bus ⁊ vt q̄ttuoz x̄tutib⁹ exornēt. ⁊ s̄b q̄ttu-
oz euāgelij f̄uire x̄po ⁊ ecclīe moneant.
In vere vt x̄tutib⁹ floreat. i. estate vt fru-
ctus afferāt. i. autūno vt fruct⁹ bonoz ope-
rū merāt. i. hieme vt collecto p̄fuerit i ho-
reo ⁊ eis fruānt in dño. ⁊ vide i sexta pte
s̄b sabbato post dñicaz. xvij. Idō aut̄ po-
tius i sabbatis q̄ttuoz t̄p̄m q̄ in q̄rtis vel
septis ferijs sūt ordinationes. qz illa dies
spiritus sancto p̄secrata ē. cui⁹ dona in or-
dinib⁹ recipiunt. p̄ceptū enī est priorū
p̄lo sabbatū celebrare. ad h̄ vt cēt figura
sanctificationis sp̄s sancti. Cū Exo. xvj.
Reges sabbati sanctificata ē dño Et itez
Custodite sabbatū meū. sanctū est enī mi-
hi. qz erit signū inter me ⁊ vos in generati-
onib⁹ v̄ris. Exo. xxxj. ⁊ xxxv. ca. p̄re-
rea nūq̄ legim⁹ i Gen. sanctificationē fie-
ri p̄ oēs prioros dies. sed de sabbato solū
dictū est. Sanctificauit deus diē sabbati.
Fuit etiā i sabbato in signū q̄ ordinandi
debet h̄re sabbatū eternitatis. Ordinatio au-
tem q̄ fit in sabbato sequētis diei est. figu-
rat enī sacerdotes ordinatos esse mistros
diuersoz dominicoz sacramentoz Ideo
q̄ fit hora nona. qz iam illud t̄p̄s ad domi-
nicū diē sc̄z resurrectionis intelligi p̄tine-
re. Ordinādi enī ad xp̄i similitudinē sabbato
resurrex̄isse intelligunt. Cōgrue igitur i
hac die sc̄z in dñica celebrant̄ misteria sa-
cerdotaliū b̄ndictionū. in q̄ sūt collata ca-
rismata gr̄az. In ea enī dñs resurrexit. in
ea apls spiritus sanctū inflauit dicens: Ac-
cipite spiritus sanctū q̄z remiseritis pctā re-
mittūt̄ eis. In hac p̄missus sp̄s sanct⁹ ad-
uenit. Recte ḡ ad eā b̄ndictiones sacerdo-
tales dirigim⁹. vt cuz apls bilariē cātare
possim⁹. Veni sanctes p̄s reple tuoz cor-
da fidelīū. sc̄z ordinatoz Fuit etiā ordina-
tiones i sabbato mediante hebdomade q̄
dragētime q̄ cantat. Sitiētes. ⁊ etiā i sab-
bato sancto Ceterū vsq̄ ad t̄p̄a simplici
pape. romani p̄tiffices dicit̄ semp̄ i decē
bri ordines celebrasse. vt dicit̄ in. vj. pte
sub sabbato post. xvij. dñicaz. Cū ⁊ tunc
officia plena inueniūt̄ q̄ in alijs nō p̄tin-

git. In sabbato x̄o añ p̄tecosten ordines
sacri nō p̄ferūt. qz in sequēti tūc septima/
na recepta sp̄s sancti gr̄a celebrāt Solus
aut̄ roman⁹ p̄tiffex p̄t subdiaconos facē
dieb⁹ dñicis. Alij plati p̄nt in dieb⁹ dñic
solū minores ordines p̄ferre ⁊ v̄gines cō-
secrare. Si aut̄ vrgente necessitate in die
dñica ordinatio fiat. qz forte p̄fici non po-
tuit i sabbato. debet h̄ fieri ieiunio p̄tinua-
to tā ab ordinādo q̄ ab ordinatoze. qz tūc
p̄p̄t p̄tinuationē ieiunij fingit vna dies.
Ceterū in q̄busdā locis habētes festa sua
rū ecclīaz in sabbatis q̄ttuoz t̄p̄oz trans-
ferre dicit̄ ieiunij in p̄cedētē septimanā
ob honorē suarū festiuitatū. s̄ dicit̄ nec
h̄ eis licere. nec tūc posse ordines celebra-
ri. Obeli⁹ iḡt esset festiuitates ip̄as tras-
ferri. De h̄ dicit̄ in sexta pte sub q̄rta fe-
ria tertie hebdomade aduēt⁹. Quia die et
hora fiat ep̄oz p̄secratio s̄b ti. de ep̄o dice-
tur. Illud etiā p̄siderādū ē q̄ sacerdotes
⁊ diaconi tñ noiant̄ ab aplō i epla: eo q̄
ip̄i p̄cipue in ministerio altaris necessarij
sūt. Ceteri x̄o ordines postea adiecti sūt
p̄ vtilitate misterij q̄d p̄pter multitudinez
credētū rite p̄ illos nō poterat adimpleri
Cū ⁊ p̄m ambrosium illoz ordinatio p̄ci-
pue circa altaria celebrat̄ et p̄ eis ep̄s añ
altare p̄sternit. Alij vero neq̄q̄ ad altare
ordināt̄ eo q̄ nec ad altaris ministeria sta-
tuūt̄. s̄ alia officia implēt̄ siue cātādo siue
legēdo. siue alia f̄uitia faciēdo Dēs tñ q̄/
rāt facē plati. i. p̄sentia dñi vt valeāt i p̄-
mogenitis hereditare ad instar iacob q̄ si-
bi sui fratris p̄mogenita v̄dicauit. Et at-
tēde qz i q̄busdā ecclīis imediate post col-
lationē cuiuslibet ordinis cantat̄ respōso-
riū vel tract⁹. ⁊ bene. ad denotādū q̄ ordi-
nati ad sollicitudinē ⁊ laborē q̄ p̄ illa desi-
gnant̄ vocāt̄. Quia x̄o de v̄ginū p̄scre-
tione mēti o facta ē. videndū ē p̄mo q̄bus
dieb⁹ b̄ndicāt̄. Secūdo q̄d significēt q̄ i eaz
b̄ndictioe agūt̄. B̄ndicūt̄ aut̄ i dñicis dis-
bus ⁊ i dieb⁹ epiphaniaz. ⁊ i albis pasca-
lib⁹. ⁊ in festis aploz. vt sp̄s sanctus sup̄
eas simplices vt columbas descēdere vi-
deat̄. ⁊ vt p̄ aplos qui mozem v̄ginitatis
ecclīe p̄us tradiderūt q̄si p̄ paranymphos
sponse dño p̄secratur. Sequitur videre
q̄d significēt q̄ in earū b̄ndictioe agūt̄ur
et licz oīs anima deo desponsetur per fides

Un **O**see. ij. Spōsabo te mibi i fide. xgi/ nes tñ spēalius xpo despōsari dicunt. qz earū caro carni xpi familiari se pformat p eo q illa sic nec caro xpi corruptionem nō sensit. Et inde ē q xgines sequūt agnū quocunqz ierit Apoc. xliij. Sane xgines bñdicēde sub papillione vel aliq alio loco stant iuduse. que archip̄sbro v' alio ante euāgelii alta voce cātate. Prudentes xgines rē. cū cereis ardētib' vt manibus nudis capitib' exeunt obuiā epō r eccliaz in grediūt. Si qdē cereos alcēfos ferūt i manibus. iux illō Luc. xij. sint lūbi v' p̄cincti r lucerne ardētes i manib' vestris. vt ostēdāt se imitari prudentes xgines q or nauerūt lāpades suas r exiuerūt obuiam spōso. Spōsus nāqz eaz xps ē. quē ponti fex ei' vicari' representat. Lucernas qdem ardētes i manib' tenere ē p bona opa ex/ emplū p̄cimis mōstrare. iux illō Luc. xv Sic luceat lux v'ra coraz hoib' vt videant opa v'ra bona rē. Egressus vō eaz de pa pillione r ingressus i eccliaz designat q p suscipiēdā bñdictionēz. r xpo despōsatoēz de ergastulo r erūnis ac tenebris p̄sentis mūdi fallacis ad celestis regni libertatez. gaudiū ac claritatē r ad supni regi thalamū trāsducūt. Uñ i canticis Veni electa mea r ponā te i thronū meū. Nudis capi tib' obuiā veniūt r p̄tifer cātādo dic ill' venite. r ipe sūter cātādo r̄ndēt. r nūc se qmur. ad rēp̄sentādū qd i canticis legitur. Surge amica mea spōsa mea ostēde mibi faciē tuā r sonet vox tua i auribus meis. Rursus denudatio capitū. depositioēz r abrenūciatioēz mūdanoz qgrue designat Nudato etiā capite eccliam ingrediūt ad notādū qz velut formose r spōso placite i spōsi tabernaculū introducūt. iux illud Cañ. Nigra sū s formosa. Et introdu xit me rex i tabernaculū suū. Ter autē dicit eis venite. ad notādū qz ad h' triplicē dñt venire. scz p abdicatioē p̄prietatis. per votū castitat. r p sponsonem obediētie. Debēt qdē venire. p̄tio p abdicatioēz p̄prietatis d' p̄uersionē mūdāna. d' fuitute egyptiaca. d' carcere. d' laqueis. r d' retib' Uñ ps. Cadēt i retiaculo ei' peccatores. Et Sap. xliij. Creature dei facte sūt in tē p̄tationēz aie hoīuz. r i muscipulam pedū bus insipientū. Scdo dñt venire p votūz

castitatis de delectatiōe carnali. de imū dicia r de loco toxicato. de q si qd aia su mit r p p̄niaz nō reijcit moiet morte eter na. Tertio p spōsionē obediētie de p̄p̄ria volūrate. sic de corruptiōe. de cibano ac cēso. r de babilonica fornace. r ido cū pu eris q erāt i fornace illa dicūt. Et nūc seq/ mur in toto corde et timem' te r qrim' fa ciē tuā. Dan. iij. parū añ canticū bñdicite De qliber at istoz exēdūz ē firmo cordis pposito solenni oris voto r toti' vite pse uarātia Et de sunt qñ tres diete. Exo. iij. Uñ triū dierū ibim' i solitudinez. Quas tres dietas p̄misse tres vocatioēs triplici ter facte designāt Quia vō post susceptū tā laudabile ppositū restāt insidie. r tem/ ptatioēs demonū atqz acerrima s mūdū carnē r demones certamā. r insup regu laris obfūatīe difficultas. q muliebris in firmitas sufficiēter p se sustinere nō p̄t. id diuinū auxiliū r sc̄oz suffragia p letaniā q subijcūt implozāt Cōsequēter deponūt vestes veteres r induūt nouas bñdicitas ad notādū qz i b' pposito ver' hō exiūt et nou' induit. q sic legit Eph. iij. creat us ē in iusticia et sctitate vitatis. Et dñt eē vestes mūde r cādide ad designādū qz dei filio despōsant: dñt de cetero se sctas r mūdās absqz macula p̄fuare vel p̄fuare. iux illō apli. Respondi enī vos vni vi ro xginē castā exhibere xpo. Hec enī cā dor seu mūdicia vesti oñdit. Uñ Eccl. ix ca. Si tpe vestimēta tua sint cādida Et h' sūptū ē a bñ cecilia q exterius veste fulge bat int' castitate nitebat. et ab angelis q i xpi resurrectionē visi sūt i vestib' albis Uñ si sit niger habit' sūt carnis mortificatio ne. qz enī xps spōsus su' mortu' ē p ip̄is. dñt r ipe cōmori p illo. Uñ Gal. v. Qui xpi sūt carnē suā crucifixerunt cū vitis r p̄cupiscentijs. Et ad Roma. vj. Si com/ plantati facti sumus similitudinē mortis christi. simul r resurrectionis erim'. Rur sus nigredo habitus. est cōtēptus virilis amplexus. Subsequenter indute vestib' benedictis versus episcopum veniunt q si ip̄o actu dicant. Regnum mundi r om nem ornātū seculi p̄tempim' ppter amo rem dñi nri iesu christi rē. Uela qz super scapulas r pectora depēdētia ex institu tione solberi pape cum signo crucis earū

capitib' imponūt. Prāmo ad significādū qz p xpo debēt mundū hūilīē corde r ope p̄tinere. r sensus velare. ac memoria pas sionis xpi munitre. ne ad mūdāna lasciu/ endo exeat. v' illa ad eaz sensus intrent iux illō Gal. v. Quidi mūdus crucifix' ē r ego mūdo. Scdo velāt. qz nō sunt ima go dei. Tertio vt ostēdāt subiecte. Quar to scz vt illicite cūctis viris appareāt Qui to ne spēs eaz occasio inspectorib' sit pec cādū. qz p̄s ait. Vñ delectasti me i factu/ ra tua. Et creature dei facte sūt i tēptatio/ nē vt p̄missum ē. Uelū qz ē signū pudoris r futuri honoris. Deinde qz xpo despōsant qz ē alpha r o. i. p̄ncipiū et finis. ideo dāt eis anul' q rotūd' ē. p̄ncipio r fine ca rens. r ponit i q̄rto digito ex q vena qdā sanguinis ad cor p̄tēdit. vt sciāt se spōsū suū xpm toto corde debere dilige r ei in/ sepabiliter adherere. Postremo vō coro ne capitib' eaz imponūt. iux illō i canticis Veni spōsa xpi accipe coronā rē. Ad no tandū qz qñ xgo p p̄secratioēz sūmo regi despōsāt. regina effici. i. se r alios i xru tū regēs. Uñ p̄rou. j. Et addat grā ca piti tuo r torques collo tuo. In q corona tiōe p̄tifer cātāt illō canticū leticie. Veni electa mea rē. tāqz celestis spōsi paranim phus Et hinc ē qz illaz amici r p̄sanguinei i hac p̄secratioē letant. Leo papa p̄m' in stituit i p̄cilio calcedon. qd ipe celebravit solas xgines debere velari. Quia vō i p̄ missis d' velo mentio facta ē. ido notādūz ē qz velū. aliud ē p̄uersionis aliud p̄secrati onis. aliud p̄fessionis. aliud ordinatiois aliud p̄lationis. Uelū p̄uersionis aliq de seculari vita ad religionē trāsiens assumit r tūc si p annū inter velatas steterit vte/ ri' exire nō poterit. Uelū p̄secratiois a so lis ep̄is solis xginib' r soluz in festiuis r dñicis dieb' dāt vrgēte tñ necessitate sic r baptism' oi die dari posset. nō dāt etiāz nisi in. xv. anno. illō recipiētis nisi forte dispēsatue. Uelū aut p̄fessionis suscipit a xgine qñ p̄tinetiā p̄tēf. non tñ añ. xij. annū. qm nec añ illō tps bñdicit'. Et dāt velū hmōi cū bñdictionē solēni. r cum leta nia. Hoc velū null' ep̄s dat viduis v' cor ruptis. sed ipsamet de altari vt dicūt qui dam assumit. Sane xgo r nō vidua ideo ab ep̄o velāt. qz xgo in hac despōsatioē

typū gerit ecclie q̄ pura r xgo vni nup̄sit viro. i. xpo. Et i signū huius rei velāt ab ep̄o. qz a xpo recipit in p̄fugiū. In cui' p̄ sona dictuz ē. Annulo suo subarrauit me dñs. S3 vidua nō gerit in tali facto typū ecclie sicut xgo cū nō sit itegra mēte r cor pore sic illa. Uñ nō sic p̄iugit xpo vt rēp/ sentet ecclie p̄iuctionē. qre nō velāt. p̄re terea sacerdos p̄hibet sc̄dis nuptijs iter/ esse r sup sc̄do nubētes bñdictionēz infūde re. put dictū est i p̄ma pte sub rj. de sacra tis. S3 h' vidua qñ sc̄do nubit. p̄mo homi ni. postea i p̄fessionē xpo. ideoqz ei qñ cele b̄iati sc̄das nuptias nō porrigit velū p̄e cratiois nec etiā p̄fessionis. s ip̄a illud sit sc̄cipit de altari. Quāt tñ qdam qz non ab ep̄o. p̄t tñ a sacerdote velo p̄fessionis vel p̄uersionis velari a q̄ seu a cui' misterio ha bitū seu vestē religiosaz assumit. In libro tñ p̄tificiali. fm ordinē romanū habetur bñdicio vidue p̄tinetiā p̄tētis r veli ei' Nā r dñs sareptanā viduā p heliā p̄phe tam p̄solat' ē. Et vidim' in vrbe ep̄m ho stiensē int' xgines bñdicē duas viduas moniales. Uelū ordinationis olim diacono nisse in qdragesimo āno dabat. In p̄cilio tñ laudicēsi. statutū ē vt mulieres que apud grecos p̄bytere appellant. apud nos vō vidue aut seniores vniūre aut matricu/ rie appellant in ecclia tāqz ordinatas p̄sti/ tui nō debere. Uelū p̄lationis olim abba tiffis i qdragesimo anno dabat. Illō aut sciēdū ē qz sacrosacta m̄ ecclia qd' r ordi nes h3 distinctos. r roman' pontifex cele b̄iter missaz solētia agēs sex h3 seculi ordi nes clericoruz. s. ep̄os. p̄sbros. diaconos. subdiaconos. acolitos. r cātores. ip̄o nu/ meri sacramēto p̄fectōz hmōi officij mā nifestās. Senari' nāqz numer' p̄fect' ē. p ut in p̄hemio. iij. ptis dicef. S3 r sex ordi nes m̄stroz fuisse i veteri legim' testamē to. vidēz. pontifices. sacerdotes. leuitas. nathineos. ianitores. r p̄fallentes. q̄s ex maiorī parte distincti arthaxerxes i epla quā hēdre scribe direxit dicēs: Notū fa cim' de sacerdotibus vniuersis r leuitis. cantozib' r ianitoribus. nathineis r mini stris domus dei. vt eis vectigal triburuz et annona nullaten' imponant. Ordines vō ecclasticos siluester papa enumerat

dicens: Pontifici p̄br. p̄bro diaconus. diacono subdiaconus. subdiacono acolitus. acolito exorcista. exorciste lector. lectori ostiarius. ostiario abbas. abbati monachus in omni loco obsequium representat. **Beatus** q̄z **Isidorus** ita dicit. Generaliter clerici nuncupantur omnes qui in ecclesia christi defuncti sunt quod dicitur et nota sunt hec. ostiarius. psalmista. lector. exorcista etc. mentione etiam faciēs post alia de cetero. et hi omnes gaudēt privilegio clericali. **Verum** quāda p̄br̄ heretici sacramentū ordinis p̄denantes falso mētū q̄ ecclesia christi nō habebat personas q̄s exorcistas. ceteroferarios. lectores. vel subdiaconos appellaret. s̄ solum exorcistas demonū. q̄ ad uersabāt paulo. nec ea q̄ christus fecit vel ap̄s dixit. p̄ tā uilib̄ significatiōib̄ q̄ infra sequunt fecit vel dixit. s̄ altiora et p̄ciosiora q̄ romana nescit ecclesia demonstrauit. **Horum** autē ordinū quāda sunt nō sacri. et quādam sacri. **Nō** sacri seu minores ordines sunt hi. **Cantor**. psalmista. ostiarius. lectoratus. exorcista. et acolitus. **Sacri** uero seu maiores sunt isti. subdiaconatus. diaconatus. psbyteratus. ep̄scopus ordo. **Cōter** autē asserit septē ordines fore. q̄z ostiarius est primus et sacerdos ultimus. p̄p̄ septiformē sp̄sūcti gr̄am cui munere sua officia exequit. **Si** autē uelis ad singulos ordines singula dona referre a timore incipiēs illū ostiario deputabis et exinde singula singulis referēs sapiētiam p̄bro adaptabis. **He** autē sunt septē mulieres in quibus sp̄s sanctus habet hospitium. et unaqueque illarū suū parat p̄uiniū. **Rursus** spiritaliter ostiarius est quicquid spiritaliter alios in ecclesiis introducit. i. q̄ fidē p̄dicādo docet lector est quilibet mores docēdo. exorcista orādo. acolitus illuminādo. subdiaconus humilitatē mōstrādo. diaconus alios exortādo. sacerdos seipm̄ hostiā sanctā deo offerēdo. ep̄scopus sacramēta ministrādo. **De** quo libet t̄n̄ seriatim specialiter p̄sequimur.

De cantore.

Nonnulli cecitate

ignoratie ducti cantoratus de minoribus esse autumant ordinibus. p̄ eo q̄ ut iam p̄missū ē in quibusdam canonibus in minoribus ordinibus fit mētio de cantore. fallunt t̄n̄ qm̄ nomē ē officij et nō ordo. **Qui** autē in veteri testamēto cantores dicti sunt hodie

lectores uel psalmiste uocant. **Cantor** itaq̄ uocat q̄ uocē modulatur in cantu. cuius duo sunt in arte musica genera. scilicet p̄cator. et succesor. p̄cator uocē p̄mittit in cantu. succesor canēdo subsequētur r̄idet. **Cōcentor** uero dicitur q̄ p̄sonat. **Uñ** q̄ nō p̄sonat non p̄cinit nec p̄cator erit. **Sane** dauid p̄p̄bar eximius cultū dei uolēs solēni ampliare. cantores instituit q̄ corā arca federi dñi musici instrumentis et modulatis uocibus decantaret. iter q̄s p̄cipui fuerūt heman. asaph. et ethan. s̄ oīuz p̄m̄ heman. cui uicē nunc in ecclesia p̄micere obtinet. vel p̄cator. q̄ cātorib̄ est p̄lat̄. **Unde** legit in paralipomeno. **Isidorus** autē dicit q̄ instituit dauid sup̄ cantores domus dñi stātes iux̄ ordinē suū in misterio de filiis capbat. heman. cantor filiū iobē. et a de xtris ei asaph filiū barachie. ad sinistram autē ethan filiū cusi. **Porro** dñi cantores cōsonis uocibus et suauiter modulatiōe p̄cinere. q̄ten aīos audiētū ad deuotionē dei ualeant excitare. **Verum** s̄m̄ Gregorius plerūq̄ in sacro misterio dum blanda uox q̄rit congrua uita negligit. et cantor deū moribus stimulat cū uocibus p̄m̄ delectat. **Ideoq̄** in ecclesia romana altaris ministri cantare non debēt solūq̄ euāgelice lectionis officij in tra missarū solēnia exoluant. **Et** ap̄lus ait **Cantantes** et psallentes in cordibus uis dñi. **Et** hieronymus. **Audiāt** inquit adolecētuli. audiāt hi quibus officij in ecclesia psallēdi deo. nō uoce t̄m̄ s̄ corde eē cantādū. nec in tragediaz modū guttur et fauces medicamēti niēde sūt. ut in ecclesia theatrales moduli et cātica audiāt. **Cantans** igitur corde et in charitate cātet in choro. qm̄ magis deuotione cordis q̄ iubilatiōe uocis cantādū ē nō tenēs in manibus cimbala uel aliqd̄ h̄mōi. put in veteri testa. **hebat.** **Ceterū** p̄p̄ carnales nō p̄p̄ sp̄uales cantandi usus in ecclesia instituitur. ut q̄ uerbis nō cōpungunt suauitate modulamis moueāt. **Uñ** **Augustinus** in libro p̄fessionū **Cōsuetudinē** canēdi p̄bat ecclesia ut p̄ oblectamenta aurium infirmior animarū ad effectū pietatis assurgat. **Antiq̄** p̄dic q̄ cantādū erat cibus alijs abstinebāt p̄ter q̄ leguminibus cā uocis. **Uñ** et cantores uulgo fabarū dicti sūt. **Cantores** autē q̄ sūt dei laudatores representant p̄dicatores. alios autē dei laudē excitātes. eoz nāq̄ symphonia plebē amōet in unitate culti uini dī p̄seuerare

per cātoris q̄z officij p̄familias intelligitur q̄ d̄ thesauro suo noua et uetera p̄fert. **Nec** ē p̄teritū q̄ cātores tenēt baculos in choro ad representādū illud q̄d in lege p̄cipiebatur. ut uicē edētes agnū baculos in manibus haberēt. significātes q̄ ad p̄riaz festinat esu celesti agni et bacul. i. scripturarū sententijs idigēt s̄ demones. p̄ baculos em̄ cātorū inias scripturarū uel doctrinas p̄dictorū intelligim̄. **Uñ** cū legit euāgelij d̄ponit tur q̄ p̄ euāgelicā p̄dicatiōz legales deponit uel obfuitas. **De** choro dictū est in p̄te p̄ma sub tractatu de ecclesia. **De** cātu uero in fine p̄hemij. v. p̄tis dicitur.

De psalmista.

Psalmistatus

quāq̄ tonsuratus uocatur sicut p̄stitutio innocentij. iij. euidenter ostendit. quandoq̄ etiā clericatus. unde et in alia eiusdem innoce. ep̄stola dicitur q̄ abbas benedictus et sacerdos potest in suo monasterio clericalē dare tonsurā. p̄ quā ordo clericalis confertur. qui ordo sic colatus psalmista uocatur. **In** canone quoq̄ leonis pape sic inter cetera continetur. **Seriatim** et apte p̄sequemur q̄ sancta romana ecclesia in gradibus clericorū ait clericos. ostiarios. lectores etc. at nomine clericorū psalmistas ibi intelligi indubitatus est. **Uocatur** etiam quādoq̄ cantoratus. **Uñ** in tholetano concilio ita legit. **Psalmista**. i. cantor potest absq̄ cōscientia ep̄i sola iussione psbyteri officij suscipere cantādū. dicēte sibi psbytero. uide ut quō ore cātās corde credas. et quō corde credis. op̄ibus cōprobes. **Sane** q̄ in plerisq̄ sacris canonibus facta de alijs ordinibus mentione: nihil de hoc ordine tangitur ex eo cōtingit. qm̄ alij omēs cū solēnitate et a solis ep̄is dātur. iste uero etiā a sacerdote cōferri potest. **Ideoq̄** hūc nō ordinē s̄ officij fore pluri mi asseuerāt. quāq̄ in eo ab ep̄o collato q̄s clericale p̄uilegiū assequit. **Dicit** est autē psalmista a psalmis dicēdis siue ab officio canendi. put s̄b lectore dicit. **Ad** ip̄m nanq̄ p̄tinet s̄m̄ **Isidoro**. officij canendi. dicē bñ dictiōes. i. bñdicam̄ dñi. laudes. i. alla. uel christus uincit uel christus regnat etc. sacrificij. i. offertorij. r̄n̄sorij. i. officij misse. et quicquid ad canendi periciā spectat.

De ostiario.

Ostiarij scdm

Isidorus dicit s̄ eo q̄ ostiarius tēpli p̄sūt. **Isidorus** ei clauēs ecclesie tenēte oīa intus extraq̄ custodiunt. atq̄ int̄ bonos et malos h̄ntes iudiciū: fideles recipiunt. infideles respuūt. et excōicatos expellunt. **Ostiarij** idē sūt q̄s ianitores q̄ in ueteri testa. ad custodiā tēpli electi sūt ne ingrederent in illud imūdū in omni re. i. aliqd̄ d̄ oībus rebus. **Stabant** em̄. put legitur in paralipomeno. in quattuor tēpli p̄tib̄. uicē in oriente. i. occidente. aq̄lone et austro. portas tēpli singulas ita obfuitas ut nec in p̄cto discederēt a misterio. **Leuite** em̄ quibus numerus ianitorū creditus erat: eis cibos parabat. **Ibi** autē imitant editos q̄ apud gētiles erāt. et edē tuebant et custodiebant. **Sane** iux̄ decretū tholetani concilij ostiarij cū ordinat̄ postq̄ ab archidiacono instructi fuerit q̄nt̄ in domo dī debeat p̄uersari. ad suggestiōē archidiaconi tradat ei ep̄s clauēs ecclesie d̄ altari dicēs ei. **Sic** age sic uiue redditur dōrōnē p̄ his reb̄ q̄ his clauibus recluduntur. **Clauis** q̄ traditio et uerba p̄missa: sunt huius sacri substātia. cetera sunt solēnitatis. **Hoc** officij implem̄ dū p̄ fidē in ecclesiam aliquē introducim̄ uel docem̄. **Christus** h̄ officij impleuit qm̄ dixit **Tollite** portas p̄ncipes uisus. et eleuamini porte et̄nales etc. **Et** qm̄ emētes et uēdētes d̄ tēplo eiecit. qd̄ in ecclesia spiritaliter agit. **Uñ** in euāgelio dicit. **Ego** sum ostium.

De lectore.

Lector secundus

Isidorus a legendo. psalmista a psalmis canēdis uocati sūt. **Lector** em̄ p̄dicat. i. legit siue recitat p̄ his q̄d sequantur. psalmista uero canit ut excitet ad cōpunctionē aīos audiētū. **Iz** quāda lector res miserabiliter p̄nunciāt. s̄. alte et p̄ uoces sonorā. ut quāda ad luctū lamentationēq̄ cōpellant. **Lectores** etiā p̄nunciatores uocant. p̄ eo q̄ p̄cul siue alonge p̄nunciāt. tanta ei et tā clara d̄z esse eoz uox. ut quū lōge positoz aures impleat. **Ad** lectores q̄z p̄tinet lctōnes et legēdas in matutinis p̄nunciare. et ea q̄ p̄p̄be uaticinauerūt et ap̄li dixerūt p̄lis p̄dicare. i. legere. ad h̄ em̄ ordi

nanf vt libros dei distince ⁊ apte ad itel-
ligēdū legāt. sic i ve. test. accepim⁹ hēdrā
fecisse. neemie. viij. Ad ei⁹ qz offm p̄inet
panē ⁊ oēs nouos fruct⁹ b̄ndicere. Lecto-
res at idē sūt qd carminū relatores q̄ erāt
apud gētiles. Martinus papa statuit vt
nulli liceat i publico psallere aut legē. nisi
q̄ ab ep̄o fuerit ordinati lectores. Sane iu-
pta decretū theoletani ꝓcilij lector cū ordi-
nat⁹: faciet d̄ illo x̄bū ep̄s ad plebē idicās
ei⁹ fidē ac vitā atqz igeniū. Post h̄ spectā-
te plebe tradat ei codicē i q̄ lectur⁹ ē dicēs
Accipe ⁊ esto relator x̄bi d̄i. habitur⁹ si si
delit⁹ ⁊ vtilit⁹ impleuerit officiū p̄tē cū eis q̄
x̄bū dei misstrauerit. Lodiciis ḡ traditio ⁊
x̄ba p̄missa sunt de s̄ba h̄ ordi. cetera sūt
solēnitat⁹. Hoc officiū implem⁹ dū male vi-
uentes i ecclia corrigim⁹. ⁊ aliquez bonis
morib⁹ instrum⁹. Christ⁹ h̄ officiū imple-
uit qm̄ i medio senioꝝ libz esaiē pp̄he ap̄i
ens legit distince ad intelligēdū di. Sp̄s
d̄ni sup me eo q̄ vixerit me ⁊c.

De exorcista.

Exorcista secū-

dū f̄sidorum grece. latine ad-
iurās siue increpās vocat. In-
uocat ei sup cathecuminos seu sup eos q̄
h̄nt sp̄m imūdū: nomē d̄ni ih̄u. adiurās p̄
illud vt egrediat ab eis. d̄ q̄ in. vj. pte sub
sabbato lctō dicit. Decet igi vt mādum
habeat sp̄m q̄ dz imūdis spiritib⁹ i perare
Ad euz itaqz p̄inet exorcismos memoriē
retinere. man⁹ sup energuminos ⁊ cathe-
cuminos exorcizādo imponē. ⁊ fm ꝓcilij
carthagineñ. ip̄is energumis i domo dei
assistētib⁹ victū q̄tidianū optuno tpe mi-
nistrare. Refert Joseph⁹ regē salomōnez
modos exorcismi. i. ꝓiuratiōis ad iuenisse
q̄b⁹ imūdi sp̄s ab hoīe obfesso p̄ eleazar
exorcistā pellebāt. ita vt reuertī vltēri⁹ n̄
auderēt. h̄uic officio mancipati exorciste
vocati sūt. d̄ q̄b⁹ i euāgelio legi. Si ego in
beelzebub eijcio demonia. filij vestri exor-
ciste vicij i q̄ eijciūt. Et imitant⁹ q̄stozes q̄
erāt apud gētiles. Sane iux̄ decretū tho-
letani ꝓcilij exorcista cū ordiat⁹ accipiat d̄
manu ep̄i libz i q̄ sc̄pti sūt exorcismi siue
adiuratiōes. dicēte sibi ep̄o. Accipe ⁊ cō-
mēda memoriē. ⁊ habeto p̄tātē iponendi
man⁹ sup energuminū siue baptizatū siue

cathecuminū. Libri ḡ acceptio ⁊ x̄ba p̄e-
missa sunt d̄ s̄ba h̄ ordi. cetera sūt solēni-
tatis. Energumini sunt q̄ a demonib⁹ ob-
fessi sunt. vel lunatici siue morbū caducū
patiētes sic dicti ab erge q̄b⁹ ē labor. ⁊ me-
ne q̄b⁹ est defect⁹. ⁊ noys q̄b⁹ ē mēs. qz. i. de
fectū mentī i defectu lune maxime patiūt
Cathecumini dicūt i fidei articul⁹ an̄ bap-
tismū instructi. Hoc officiū implem⁹ duz
p̄ n̄ras ofones viciū dyaboli d̄ hoīe expel-
lim⁹. Christ⁹ h̄ officiū exercuit qm̄ d̄ ma-
ria magdalena septē demonia. eiecit.

De acolito.

Coliti grece la-

tine ceroferrarij vel accēsores lu-
minū nūcupant. h̄i ab aaron et
filij ei⁹ ministerij sui sūpserūt exēplū. iux̄
illud exod. ꝓcipe filijs aaron vt offerāt
oleū d̄ arborib⁹ oliuarū purissimū piloz
ꝓtusum. vt ardeat lucerna sp̄ i tabernacu-
lo testimonij. ⁊ collocabūt eā aaron ⁊ filij
ei⁹ vt vsqz mane luceat corā d̄no. Qd̄ ḡ tē
sacerdotes agebāt. h̄ nūc acoliti faciunt i
misterio lucernaz qm̄ p̄parāt luminaria
i sacrario. Q̄ulta q̄pe nō solū i nouo. ve-
terū et i ve. te. legi moisaie supaddita legi-
mus ⁊ mutata. An̄ dauid i li. paralip. di-
xisse p̄hibet. Nō erit officium leuitaz. vt
portet vltra tabernaculū ⁊ oia vasa e⁹ ad
ministrādū. Acoliti aut̄ fm̄ i. cereos fe-
runt accensos dū legi euāgelij aut offer-
tur sacrificiū. nō vt tenebras aeris: s̄ cor-
dis illuminēt. cū sol forte eodē tpe rutillet
⁊ vt primis opa lud̄ ondat. atqz ad signū
leticie demōstrādū. vt s̄ typo lumis cor-
poralis illa lux ondat. d̄ q̄ i euāge. legitur
Erat lux ꝓa q̄ illu. om. ho. ve. in hūc mū.
Ipi etia p̄parāt p̄ eucharistia suggesta. i.
vinū ⁊ aquā seu vasa i q̄b⁹ ponit aq̄ ⁊ vi-
nū. Acoliti imitant⁹ carminū sc̄ptozes qui
erāt ap̄d gētiles. seu veri⁹ emūctozes siue
luminū extictozes. q̄ lucernas emūgebāt
⁊ luminaria ꝓtinuabāt. vt nadab ⁊ abiu.
Sane iux̄ decretū ꝓcilij tholetani acolit⁹
cū ordinat⁹. ab ep̄o q̄dez doceat q̄litē i offi-
cio suo agē debeat. Sed ab archidiacono
accipiat ceroferrariū. i. cādēiubz cū cereo
vt sciat se ad accēdēda ecclie luminaria. i.
cereos dū euāgelij legi mācipari. Acci-
piat et vzeolū vacuū ad suggerenduz. i.

ad ministrādū vinū i eucharistia. i. i calices
i q̄ est eucharistia sanguinis x̄pi. ꝓremū
sa igi x̄ba ⁊ vtensilia sūt h̄ ordi s̄bstiti
alia. cetera sunt d̄ solēnitatē. Hoc officiū
implem⁹ dū ignē x̄bi celestis q̄ fratres ad
cognoscendū deū illuminent ⁊ inflament
ꝓdicādo ministram⁹. ⁊ dū lucē boni opis
alijs ministram⁹. D̄ns at h̄ officiū se h̄re te-
stat cū dicit. Ego sū lux mūdi. q̄ seq̄ me nō
ambulat in tenebris. s̄ habebit lumē vite.

De subdiacono.

Remisim⁹ de

nō sacris ⁊ minorib⁹ ordinib⁹ q̄
anthonomasice sacri dicunt. s̄būciam⁹. et
ꝓmo d̄ s̄bdiacono. Ordo ei s̄bdiaconar⁹ sa-
cer hodie fm̄ Inno. iij. reputat. Siq̄dez
s̄bdiaconi nathineoz vices i ecclia represen-
tāt. d̄ q̄b⁹ in esdra legi q̄ dauid dederat
nathineos ad misteria leuitaz. An̄ grece
hypodiacones dicūt qz officijs ⁊ ꝓceptis le-
uitaz s̄biacēt ⁊ eis ministrāt. ex qz ordie fu-
it ille nathanael quē d̄ns i euāgelio comē-
dauit di. Ecce ver⁹ israelita i q̄ dol⁹ nō ē.
Nathinei aut̄ hebraice dicūt line i hūili-
tate d̄no fūietes. vt d̄o oblati. Subdiacono-
nes d̄nt fm̄ i. oblatōes i tēplo d̄ni a s̄b-
lib⁹ suscipe. ⁊ leuiti supponēdas altarib⁹
deferre. calicē ⁊ patenā ad altare x̄pi d̄fer-
re. ⁊ leuiti tradē. eisqz ministrare. vzeolum
q̄z cū vino ⁊ aq̄manile ⁊ manutergij tenē
ep̄o ⁊ p̄bytero ⁊ leuiti p̄lauādis an̄ altar
maib⁹ aquā p̄bere. corpalia ⁊ s̄bstratoria
lauare. De q̄b⁹ recte placuit p̄rib⁹ vt q̄ mi-
nisteria sac̄ tractāt legē ꝓtinētie debeāt
obseruare sic sc̄ptū ē i p̄pha Q̄sūdaminij q̄
fertis vasa d̄ni. Tenēt aut̄ locū dū viro-
rū q̄ erāt apud gētiles. Sane iux̄ decretū
ꝓcilij tholetani s̄bdiacon⁹ cū ordinat⁹. q̄a
man⁹ impositiōz cōsecratoriā nō accipit.
patenā d̄ manu ep̄i vacuā ⁊ calicē vacuū
accipiat. dicēte sibi ep̄o. Vide cui⁹ miste-
riū tibi tradit. De manu x̄o archidiacono
vzeū. i. cū vino ⁊ aq̄manile. i. bacile ⁊ ma-
nutergij. ꝓremissa igi x̄ba ⁊ vtensilia s̄
h̄ sacri s̄bstitalia. cetera s̄ d̄ solēnitatē.
Querit aut̄ quare s̄bdiacon⁹ legit lectōes
ad missā. cū nō repiat s̄ sibi cōpetē vel ex
noie vel ex misterio sibi ꝓcesso. r̄ndeo in p̄-
mitiua ecclia diaconus nō legebat euāge

liū. qz h̄ statutū nō erat. p̄ q̄ nō illd̄ statu-
tū fuit. ꝓceptū ē et vt s̄bdiaconus q̄ diaco-
no s̄best eplam siue lectionē legat. Subd̄-
acon⁹ at vtif amictu alba ⁊ baltheo sic et
ostiar⁹ lector exorcista ⁊ acolit⁹. ⁊ i super-
tunica ⁊ sudario. tunica strictaz portat vt
se iusticia q̄i lorica iduat. sudariū vt sordē
a vasis extergat. d̄ q̄ i pte se. s̄b ti. d̄ tunica
⁊ maipulo dicit. hoc officio vtif q̄ tate mū-
dicie ē q̄ ip̄i⁹ exēplo ⁊ ꝓsilio ceteri a sordē
b⁹ criminū lauet. X̄ps h̄ officij exercuit
qm̄ i chana galilee d̄ aq̄ vinū fecit. ⁊ qm̄ cena
facta mittēs aquā i peluim pedes discipu-
loꝝ lauit. Canon adriani pape vid̄: innuē
q̄ ipator dz ordinē s̄bdiaconar⁹ h̄re. Abi-
d̄. Adiutor ⁊ defensor tu⁹ vt meū ordinē
decet sp̄ existā. Sz nō ē ita. Verit tñ illud
officiū. qm̄ i die ordiatōis sue recepit ꝓ-
mo i canonicū a canonicis sc̄ti petri mini-
strat d̄no pape i missa i officio s̄bdiacona-
r⁹. parādo calicē ⁊ h̄mōi faciēdo. Quidā
et dicūt q̄ sit p̄sbyr. iux̄ illud. cui⁹ merito
q̄s nos sacerdotes appellat Impator etiā
p̄tifer dicit ē put i tractatu d̄ ep̄o dicit

De diacono.

Jaconi grece

dicūt hebraice leuite. latie x̄o
mistri siue assūpti siue offerētes
fm̄ i. Diaconoz q̄dē ordo i libro nume-
roz a tribu leui filij iacob sūpsisse legi ex-
ordiū. ⁊ ide leuite. i. assūpti vocabāt. qm̄
assūpti sūt ad auxiliū sacerdotū. vt eleazar
⁊ ythamar. D̄ns ei ad moysen locut⁹ ē di-
cēs. Applica tribū leui. ⁊ fac eā stare i spe-
ctu aarō sacerdoti ⁊ ministrē ei. vt excubēt
⁊ ofuēt q̄cqd ad cultū p̄inet mltitudinis
corā tabnaculo testimonij vt custodiāt va-
sa tabnaculi fūietes i misterio. Sic ei i sa-
cerdote ꝓsecratio. ita i diacono ministerij
dispēsatio h̄. vt iā dicitur A q̄nagesimo
aut̄ anno iussi sūt leuite vasa custodire. et
a. xxv. ānis ⁊ supra iussi sūt i tabnaculo de-
seruire tāq̄ etatis ad onera portāda robu-
ste. q̄ possent arcā feder⁹ mēsam ꝓpositōs
⁊ vasa tabnaculi deportare. Qd̄ ⁊ i nouo
testō recolitur cū diaconib⁹ supra sinistz
humerz stola imponitur. ⁊ i dieb⁹ ieiunio-
rū sup eūdē humerz casula cōplicatur. qz
q̄cqd labori i hac vita sufferim⁹ tāq̄ i si-
nistra portam⁹. donec a sinistra trāseam⁹

In dextrā i q̄ redez habeam? Hinc est diaconi cardinales mēsam laterā. altarī humeris suis i die cene ad sacrariū deportāt et i sabbato sc̄to ad altare p̄portāt. Ipi q̄z sp̄ sūmū p̄ntificē velut arcā federī d̄portāt. Nō ḡ diacon⁹ dalmaticā. nec s̄bdiaconus tunicellā i dieb⁹ ieiunioꝝ i offō misse portāt pp̄ rōnē i etia pte s̄b ti. d̄ diacono. et in vj. pte s̄b ti. d̄ septuagesima sc̄ptā Sz casulas seu planetas sup humer⁹ p̄plicatas gestāt si replicatas a dextris et a sinistris sic faciē sac̄dos. s̄ ab anteriori pte sup brachia eleuatas. Subdiacon⁹ tñ eplam lectur⁹ illā deponit. q̄ lecta eā resūmit. et diaconus euāgelii lectur⁹ illā exuit. et eā decenē plīcatā sup sinistr⁹ hūer⁹ iponit. et s̄b brachio dextro ligat. ita q̄ ab hūero sinistro ad laeas dextrū i modū stole descēdat. sicq̄z circūcinctus eā t̄z donec dicat vltima oꝝo p̄ cōmunionē. tūc em̄ illā iduit sic p̄t. Mis̄sa h̄o finita tā subdiacon⁹ q̄ diacon⁹ illas deponit. Sane h̄ diuino plena s̄ misterio planetas h̄o r̄plicatas h̄is p̄tib⁹ portāt. Primo pp̄t iā suprapositā rōnez. Sc̄do eas portāt ad oñdēdū q̄ ipi ad tantā p̄fectionē i illis tenent. ad q̄ntaz sacerdos in alijs dieb⁹. et ad notādū q̄ ex charitate q̄ p̄ planetā significat mīstrat. et nō ex timore put i veteri lege fiebat. q̄ erat lex timor⁹ et n̄ amoris sic noua. p̄serti tpe ieiunij q̄d sine charitate factū meritoꝝ nō est. Ferūt aut̄ illas ab anteriori pte eleuatas vt liberius valeant mīstrare. et ad oñdēdū q̄ ipi iux̄ aplm̄ ad heb. q̄ retro sūt obliuiscētes ad anteriora ferūt. p̄portāt et illas super brachia eleuatas ad significādū q̄ ope debēt charitatē oñdē quā gerit i mēte. p̄ manus ei⁹ et brachia charitas p̄grue designat. Nō at replicatas a dextris et a sinistris p̄nt faciē sacerdos. ad insinuādū dissimilitudinē p̄tatis et officioꝝ suoz. Subdiacon⁹ tñ eplam lectur⁹ tāq̄ officio suo functur⁹ illā deponit. Ipe nāq̄ ex officio suo veterē legē rep̄ntat. vñ et eplē q̄nq̄z d̄ veteri lege sumūt. s̄b q̄ nō ex amore vt p̄missū ē. s̄ ex timore fuit ebat q̄z illd̄ durauit q̄diu lex durauit. iō ad h̄ figurādū donec epla finiat nō tenet planetā q̄ amorē designat. Diaconus h̄o euāgelii legēs eā nō deponit. s̄ iux̄ modū stole suo officio cōpetentī illā sibi coaptat. q̄ ei⁹ officii est doctrinā

euāgelicā q̄ est lex amoris p̄dicare. et h̄ ex amore q̄ facit iugum dñi suauē. q̄d iugū q̄ oia mūdāna p̄munf. p̄ stolā sup sinistr⁹ hūer⁹ significat. Lingit at̄ planeta. i. charitate ab humero sinistro i lat⁹ dextrū. vt sit ei suauē iugū dñi i p̄speris et i aduersis q̄ p̄ leuā et dextrā designant. tāq̄z arma i humeris s̄ aduersa et succinct⁹ i latere s̄ mūdī suauia seu p̄sperā. Rursus diaconus dupl̄ gerit officii. i. p̄dicādū p̄lo vñ lectur⁹ euāgelii dīc̄ p̄lo. dñs vobiscū. et ministrādū sacerdoti. Nempe pp̄t p̄dicādū officii casulā sup hūerū portat. q̄ p̄dicator in p̄nti vīta opa p̄li portare d̄z. Q̄d a legali sac̄dote tractū est. q̄ dū sacrificabat sūmitates balthei sup humer⁹ reflectebat p̄pro eo h̄o q̄ sac̄doti mīstrat. et q̄ pp̄ istas necessitates ire atq̄z redire h̄z dexterā h̄re d̄z expeditā et liberā. vñ i tholeta. p̄cilio ita legit. vñ ozariū oz leuitā gestare i sinistro humero pp̄ q̄d orat. i. p̄ eo q̄d p̄dicat p̄detera s̄bdiacon⁹ et diacon⁹ lectur⁹ deponit casulas q̄si p̄stites n̄ eē vestē p̄p̄riā. s̄ ob reuerētā t̄pis recipe p̄modatā. Deniq̄ circa finē misse diacon⁹ planetā iduit. ad notādū q̄ nō sufficit opuser charitate ichoare nisi et i caritate pficiat. Tertio est dīc̄ p̄t q̄ diacon⁹ casulā induit inuit se eē p̄dicatorē q̄ i dilectōe ferueat et vite p̄tēplatiue inhet. Dū h̄o se illa p̄cīngit et hūero duplicatā iponit op⁹ p̄dicatōnis ofonis et lectōis inmittit et p̄xio i necessitatib⁹ subuenit. quā reflectit i dextrā cū oia refert ad sūmū bonū Et sic dū casulā iduit mariā. dū p̄cīgit rep̄sentat i misterio marthā. Quarto dū diacon⁹ ieiuniorū tpe casulā sup hūer⁹ replicat q̄i gladiū s̄ hostē vibrat. vt dīcēt i p̄hemio. iij. p̄tis In nouo h̄o testō ordo iste ab apl̄s sup̄sit in̄tū q̄ septē viros boni testionij. plenos sp̄sc̄to diaconos elegerūt vt iā dīcēt. Un̄ et sc̄ti p̄res decreuerūt vt i matrice eccl̄ia septē diaconi circa altare p̄ntifici et celebrati one misse assistāt. Ibi i apoca. dīcūt septēz angeli tuba canētes. q̄z illoꝝ est alta misteria d̄ supna inspiratiōe foris resonare. h̄i sunt septē candelabra aurea: q̄z x̄pi lucez euāgelij alijs oñdere dñt. Ibi dīcūt septēz tonitrua. q̄z terribilitē cōminari dñt q̄ ois arbor q̄ nō facit fructū bonū et c. Ibi p̄contis more palā admonēt ad orādū et genua fle

ctendū. Ad eos q̄dē p̄tinet assistere sacerdotib⁹ et mīstrare i oib⁹ q̄ agūt i sac̄ris x̄pi i baptismo. i. i crismate i patena. in calice oblatiōes. i. hostias inferre et dispone i altari. cōponere etiā. i. ornare mēsam dñi. i. altare. atq̄z vestire. crucē ferre puta i p̄celfionib⁹. et p̄dicare. i. legē euāgelii et aplm̄. i. eplam puta s̄bdiacono deficiēte. Nā sic lectorib⁹ vet⁹ testm̄. ita diaconib⁹ nouū p̄dicare. i. legē p̄ceptū ē Sic em̄ dñs donec euāgelii p̄dicauit mister fuit iux̄ illud. n̄ veni mīstrari s̄ mīstrare. ita nulli alijs magis p̄uenit euāgelii legē q̄ diacono q̄ mīster inf̄p̄tas. vñ cū ordiat iō stolā p̄ quā x̄pi iugū significat accipit. q̄ euāgelii i q̄ d̄ ip̄o iugo p̄tinet lectur⁹. Ad ip̄m q̄z p̄tinet officii p̄cū. i. dicere letanias. et recitatio noim̄ eoz q̄ ordiandi vt baptizādi sūt Ipe p̄monet aures adhibere ad deū. cuz dīc̄. Hūiliate capita v̄ra deo. vt humiliate vos ad b̄ndictiōnē. Ipe hortat clamare dicēdo. kyrie eleison i rogatiōib⁹. Ipe donat pacē. s̄bdiacono. vt saltē cū dicit. Dñs vobiscū. et annunciat festiuitates. h̄ si q̄dēz alia plura ad e⁹ p̄tinet officii q̄ i canonib⁹ h̄ero. pleni p̄tinet Dñt etiā tāq̄ oculi ep̄i cūcta circūstrare et ep̄o referre Nō tñ dñt baptizare nec dñicū corpus dīsp̄sare. nisi i necessitate. s̄ ep̄o vel p̄sbyro absentib⁹ et iubētib⁹. nec p̄nt calicē b̄ndicere. nō dñt et̄ inf̄ sacerdotes vt corā eis vel supra ip̄os nisi eoz iussu sedere. p̄nt tñ in p̄uētū p̄sbyteroz rogati p̄dicare. Diacones tenēt loca q̄ternioꝝ q̄ ap̄d gētiles erāt Sane sic i canone legit. diacon⁹ cū ordinat sol⁹ ep̄s q̄ eū b̄ndicit man⁹ sup caput illi⁹ iponit. q̄z nō ad sacerdotiū. s̄ ad misterii. i. ad diaconatū p̄secrat. i. ordiat. In actib⁹ tñ ap̄loꝝ ita legit. Ihos statuerūt an̄ p̄spectū ap̄loꝝ et ozates imposuerūt manus sup eos. In q̄ oñdīf nō solū ep̄m. verūet̄ p̄sbyteros tūc astātes debēt man⁹ sup diaconū dū ordinat iponere. Nūq̄d em̄ plus p̄t p̄cari sol⁹ ep̄s q̄ plures apl̄i. iponentes em̄ manū nō dāt sp̄m̄ctm̄. s̄ ozāt vt super eos veniat. Lū igit̄ v̄sus oim̄ donoꝝ nō sit i vno. s̄ i plurib⁹. merito plures manus imponēt. et vnusq̄sq̄ dñm̄ dep̄cet. vt p̄tē de sp̄sc̄to tribuat ordinādo ad instar moȳsi d̄ cui⁹ sp̄s dñs dedit septuaginta viris. Ideo aut̄ fit man⁹ impositio sup ordi

nandos. q̄z p̄ manū opa. p̄ digitos sc̄tis p̄rit⁹ dona. p̄ caput h̄o mēntē intelligimus Recte ḡ man⁹ imponūt. q̄z donis sp̄sc̄i in mēte ibuti ad opa x̄pi mittunt. De manus impositiōe s̄b ti. de ep̄o dīcēt. Si cuz diacono man⁹ iponaf̄ q̄rit̄ q̄re q̄n̄ postea fit p̄sbyri man⁹ imponūt iterato r̄ndeo. q̄z p̄ p̄secrationē trāsīt d̄ ope ad opus. i. d̄ misterio ad dei imolatōnē. q̄d sic nec illud nisi gr̄a dī adiuti agē nō valem⁹. Suspendio h̄o manuū fit dū oꝝo sup caput effūdītur ordinādi. Et nō qm̄ tūc et sup p̄firmatos i frōtib⁹ et cū sal et aqua. palle altaris vestes sacerdotales. et hm̄oi b̄ndicunt. iō h̄ manuū suspēsiō fit q̄z vtus q̄dā manib⁹ p̄secratis inest. q̄ q̄si suscitaf̄ dū b̄ndictio cū hm̄oi manuū suspēsiōe sup res effūdīt b̄ndicēdas. Un̄ apl̄s monēs discipulū in q̄t. Mōneo te vt resuscites gr̄am dei q̄ ē i te p̄ impositionē manuū meaz. iij. ad Thimo. j. c. vt sic cord̄ p̄ affectū. sic corpe p̄ suspensionē manuū deuotō excitef̄. Nō em̄ solū i reb⁹ aiāt. verūetiā in inanimat̄ virtus cōsistit. Un̄ nōnulli asserūt q̄ virtute tēpli si q̄s illud ex deuotōe ingredif̄ venalia i eo delent. Rursus suspēsiō hm̄oi i p̄latiōe exorcismoꝝ potissime fit. q̄si sacerdos ip̄o corpis actu fugādo dyaboloꝝ virtute p̄secratiōis manuū cōminef̄. Tertio p̄t dīc̄ q̄ disp̄satio sacramētoꝝ soli deo p̄ncipalr̄. ministris h̄o eccl̄ie ministerialit̄ cōpetit. ip̄i em̄ nihil a se. s̄ a x̄po p̄ncipalr̄ agente h̄nt. q̄z ḡ in sac̄roꝝ disp̄satiōe. vestitū vel aque et hm̄oi b̄ndictiōe seu p̄secratione aliq̄ spiritual̄ sanctificatio cōfertur. quā ministri d̄ suis meritis nō p̄fisi dñt ab ip̄o deo corde et ope postulare. cōgruū est h̄ p̄ eleuationē seu suspēsiōnē manuū p̄ q̄l opa intelligunt exp̄mi. Un̄ Trenoꝝ. iij. Leuem⁹ corda n̄ra cū manib⁹. Diaconus dalmatica vt̄ vt discat occultā rōnē sublimiū indagare. Un̄ in quibusdā eccl̄ijs ea non nisi in festis vt̄. q̄z discipuli sublimia nō intellexerūt. nisi postq̄ dñs ē glorificat⁹. Et vt̄ ea sine alba. tpe oblatiōis et lectiōis tantū. sic statuit zozimus papa. Ad h̄ diacono cū ordinat: tradit̄ s̄b certis verb⁹ stola et codex euāgelij. q̄ res et v̄ba sūt h̄ sac̄ri substātia. certa sunt d̄ solennitate Ideo aut̄ stolā accipit. q̄ euāgelii q̄d p̄ x̄pi iugū figurat̄ lectur⁹ est. Hoc

officio vti q̄ corp⁹ ⁊ sanguinē xp̄i discre-
te dispēfat. ⁊ q̄ ad orandū ⁊ vigilādū sui
exēplo alios hortat. Christus vob̄ officii
um exercuit q̄n post cenā sacramentū cor-
poris ⁊ sanguinis sui pp̄ijs manib⁹ suis
discipulis dispēfauit. ⁊ itēz q̄n ap̄los hor-
tatus est ad orandū dicēs. Vigilate ⁊ ora-
te ⁊c. Et q̄n euāgelii p̄dicauit.

De sacerdote.

Sacerdotal or̄

f dinis institutio a veteri lege exor-
diū sumpsit. Dñs nāq̄ legif̄ p̄ce-
pisse moyfi. applica inqt̄ fratre tuū aaron
ad te cū filiis suis d̄ medio filioꝝ isrl̄. vt sa-
cerdotio mihi fungant̄. Anxit ḡ moyses
aaron i maiorē sacerdotē. filios v̄o illius i
minores. Vñ p̄pha inqt̄. Moyses ⁊ aa-
ron in sacerdotibus eius. i. p̄mi ⁊ sūmi in-
ter sacerdotes fuerūt. Ip̄e tñ moyses p̄or-
fuit q̄ aaron ordine. ⁊ maior administra-
tione. hinc est q̄ moyses illū instruebat et
tāq̄ minorē redarguebat. s̄ q̄ ad p̄secratō-
nē sacerdotalē pares fuerūt. Moyses aut̄
nō offerebat hostias. s̄ solum vota p̄ p̄lo
An̄ legē etiā sacerdotes fuisse legunt̄. vñ
melchisedech iust⁹ sacerdos dei altissimi
legif̄ extitisse. cui decimas ex oib⁹ spolijs
abraā tanq̄ sacerdoti p̄soluit Erant autē
multi minores sacerdotes q̄s chananeos
cōmunit̄ appellabant. ⁊ vn⁹ erat sūmus sa-
cerdos quē vocabāt specialit̄ arabarchū
Sed ⁊ dauid vigintiquattuor sūmos sa-
cerdotes instituit. sedecim d̄ eleazar ⁊ oc-
to de ythamar. q̄bus tñ oibus vnū p̄fecit
quē statuit p̄ncipē sacerdotū. ⁊ singulis
p̄ sortē vicis sue diuisit hebdomadas. q̄z
octaua puenit abie. d̄ cuius genere zacha-
rias pater ioh̄is baptiste descēdit. In no-
uo q̄z testō xp̄s maiorē et minores sacer-
dotes cōstituit. vicz. xij. ap̄los. ⁊ lxxij. di-
scipulos p̄ ap̄los electos q̄s p̄mittebat bi-
nos ⁊ binos in oēm citatē ⁊ locū q̄ ip̄e erat
uenturus. Sicut em̄ deus p̄ moyfen sum-
mos pontifices regēdis p̄lis in lege p̄fec̄
⁊ ad eoz societatis ⁊ opis adiumentū se-
quentis ordinis viros ⁊ sc̄e dignitatē ele-
git. nā in eleazaro et ythamar filijs aaron
paterne transfudit plenitudinis abundā-
tiā vt ad hostias salutes ⁊ frequētioris
officij sacra mysteriū sufficeret sacerdotū

⁊ sicut in heremo p. lxx. viroz prudentiū
mentes moyfi sp̄m ppagauit. q̄bus ille
v̄sus in p̄lo innumerabiles multitudines
facile gubernaret. sic ⁊ xp̄s ap̄lis suis di-
scipulos addidit q̄bus illi totū orbē sc̄tis
p̄dicationib⁹ repleuerūt. sic b̄ ⁊ alia i pon-
tificali sub ordinatiōe sacerdotis habent̄
Apostolorū itaq̄ vices maiores obtinent
sacerdotes. i. ep̄i q̄ dicunt̄ sūmi. discipu-
lorū v̄o minores. i. p̄sbyteri. Petrū autem
quasi in summū sacerdotē elegit. et p̄ om-
nibus clauēs regni celoz tradēs. ⁊ ip̄m p̄
ceteris ponens caput ⁊ fidei fundamētū
in q̄ns. Tu es petr⁹ ⁊ sup̄ hanc petrā edī-
ficabo eccliam meā: sup̄ illud p̄phe. p̄ro-
patribus tuis nati sūt tibi filij ⁊c. Ap̄osto-
li v̄o ep̄os p̄sbtos ⁊ leuitas ordinauerūt. s̄
cut in p̄hemio hui⁹ p̄tis dictū est. Sacer-
dotes ḡ sunt successores. lxx. viroz q̄bus
dñs moyfi sp̄m ppagauit. ⁊ lxx. discipu-
lorū. sicut ep̄i sunt vicarij moyfi ⁊ ap̄lorū.
Ceterz fm̄ yfido. p̄sbt̄ grece. latine senior
interpretat̄. nō mō p̄ etate vel decrepita se-
nectute. s̄ p̄pter honozē ⁊ dignitatē quaz
acceperūt. Senectus em̄ venerabilis est. et
cani sunt sensus hois. Vñ ⁊ dñs inquit
ad moyfen. Congrega mihi. lxx. viros de
seniorib⁹ isrl̄. q̄s tu nosti q̄ senes sint p̄p̄i
⁊ magistri. p̄sbyter q̄z fm̄ hiero. nom̄
est etatis. ep̄s v̄o dignitatis. Porro sicut
in libro numeroꝝ legif̄ in moyfi p̄cipit vt
eligat p̄sbyteros. i. seniores. Vñ in puer.
d̄. Gloria senū est canicies. hec v̄o can-
cies sapiam designat. de qua scriptum est
Canicies hoim prudētia est. Cūq̄ nōgē-
tis ⁊ eo amplius annis ab adā vsq̄ ad ab-
raā vixisse hoies legim⁹. null⁹ ali⁹ p̄m⁹ est
appellatus p̄sbt̄. i. senior nisi abraam. q̄ ml-
to pauciorib⁹ annis vixisse cōuincit̄. Nō
ḡ p̄pter decrepitā etatē. s̄ p̄pter sapiētā
p̄sbt̄i nominant̄. hinc est q̄ illi duo iu-
dices q̄ falso iudicauerūt susannā p̄sbyte-
ri vocati sunt. Qui aut̄ p̄sbt̄i nūc nūcupā-
tur. oli p̄ncipes p̄li vt choze dathan ⁊ ab-
yron. vel magistrat⁹ aut magistri templi.
vt nicodemus ⁊ gamaliel dicebant̄. Dicit̄
aut̄ p̄sbt̄: quasi alijs viuēdi p̄bens iter.
vel p̄bens b̄m̄ iter. vicz p̄lo d̄ exilio mōdi
a patriā paradisi. De p̄sbytero etiā dicit̄
sb̄ ti. de ep̄o. Sacerdos v̄o antistes dicit̄
est. q̄z añ stat et sup̄ se nulluz in ecclia b̄z

Dicit̄ q̄z sacerdos a sacrificando. q̄z cōse-
crat ⁊ sanctificat. Vñ etiā d̄ sacerdos q̄si
fac̄ dās. vel sacer dux. vt ait Beda ⁊ gre.
in pastorali li. ij. c. xvij. Sacerdos etiam
d̄ iusticie cultor. iuxta illud. Cui⁹ merito
q̄s nos sacerdotes appellat. In pleriq̄ lo-
cis sacerdotes capellani vocant̄. Nā anti-
quitus reges francie ad bella p̄cedentes
capā b̄ti Martini secū portabat q̄ sub q̄-
dam tentorio fuabat. q̄ ab ip̄a capta di-
ctū est capella. ⁊ clerici in quorū custodia
ip̄a capella erat. inde capellani dicebantur
⁊ p̄ster ab illis ad cunctos sacerdotes no-
men illud in quibusdā regionib⁹ est trans-
fusum. Sunt etiā q̄ dicunt q̄ antiquus in
expeditōnibus in tentorijs habebant domū
cule de pellib⁹ caprarū sup̄tectē. in quib⁹
misse celebrabāt. ⁊ inde capelle nomē tra-
ctū est. Sacerdotes v̄o gentiliuz flamies
dicebant̄. sicut in p̄hemio h⁹ p̄tis dictū ē
p̄sbyteri vices gerūt ediliū q̄ apud gē-
ntiles fuisse noscunt̄. Sane fm̄ canonicā
traditionē p̄sbt̄ cū ordinat̄ ep̄o eū b̄ndicē-
te ⁊ manū b̄ndictoriā sup̄ra caput eius te-
nente etiā eos p̄sbyteri q̄ p̄ntes sūt manū
suas iū man⁹ ep̄i teneant sup̄ra caput il-
lius. sp̄m sanctū inuocantes. Due manus
ip̄ositio op̄m sc̄tis p̄s exercitacionē signi-
ficat. Nā p̄ caput mens accipit̄. p̄ digitos
sp̄s sancti dona. p̄ man⁹ opa figuram. qua-
re aut̄ fit man⁹ impositō cū facta fuerit cū
in diaconū ordinaret̄. dictū est sb̄ ti. d̄ dia-
cono. Ungit̄ etiā man⁹ p̄sbyteri oleo in
sui ordinatiōe. d̄ q̄ i p̄te p̄ma sb̄ ti. d̄ vinctōi-
bus dictū est. Sacerdotes vicē gerūt xp̄i
dū p̄ p̄ctis obsecrant. ⁊ p̄ p̄niam recōcili-
ant p̄ctōres. mediatores em̄ sunt int̄ deū
⁊ hoies. put̄ sb̄ ti. se. pleni⁹ oñ def. Ibi sto-
lā sup̄ v̄trūq̄ hūez capiūt. vt ex h̄ se p̄ ar-
ma iusticie eē munitos intelligāt. put̄ i se.
p̄te sub ti. d̄ stola dicit̄. Accipiūt q̄z d̄ ma-
nu p̄nificis calicē cū vino ⁊ patenā cū ho-
stia. q̄tenus his instr̄is p̄tatez se accepisse
cognoscant. placabiles hostias ⁊ corpus
⁊ sanguinē xp̄i offerēdi. Vñ ep̄us b̄ tribu-
ens dicit̄. Accipe p̄tatem offerre sacrifici-
um deo missamq̄ celebrādī tā p̄ viuīs q̄
p̄ defuncti in noie dñi. hoc ordine nullus
ecclia celsior ē. ep̄is tñ q̄dā sup̄addita est
p̄tās. sic in p̄ximo ti. dicit̄. ⁊ i h⁹ p̄tis pro-
hemio factū est. ne si eadē p̄tās passim pe-

nes om̄s sit obedientia soluat̄ ⁊ scandalū
generet. Nō aut̄ vocat̄ a misterio q̄ or-
dinatoꝝ ordinatū in sacerdotē cōmunicat̄
osculat̄. diacon⁹ v̄o vel subdiaconi ordia-
ti cōcantes osculatur manū ordinatoꝝ.
Ratio diuersitatis est. p̄moyt p̄ b̄ ordinū
notet̄ distinctio. put̄ in quarta p̄te sub ti.
de cōmunicatiōe sacramenti dicit̄. Sc̄o
q̄z pontifex osculando sacerdotē denorat
q̄ ille ad equalitatem ordinis recipit̄ q̄tū
ad sacramentū eucharistie p̄secrande. q̄z
est sacramentum amoris q̄ p̄ osculū signi-
ficatur. Diaconus v̄o ⁊ subdiaconus nō
recipiunt̄ ad talē equalitatē. sed ad imita-
tionem bone opatiōis que ex charitate p̄-
cedit. ⁊ q̄ fm̄ Greg. p̄ manus osculū desi-
gnatur. Sane ei q̄ in p̄sbyterū ordinat̄ tra-
dūtur sub certis verbis stola ⁊ casula. calix
cū patena. ⁊ etiā iungit̄. q̄ res v̄ba sūt hu-
iusmodi sacramenti substantia. cetera v̄o
p̄cedētia ⁊ sequentia de solennitate sunt.
Porro sicut ait b̄tus Aug. sacerdotes sci-
re dñt lib̄rū sacramētoꝝ siue missale. lectō-
nariū. antiphonariū. baptisteriū. cōpōtū
canones penitētiales. psalteriū. omelias.
p̄ circulū anni dieb⁹ dominicis ⁊ festiuis
aptas. ex q̄b⁹ oibus si vnū defuerit sacer-
dotis nomen vix in eo cōstabit. Nāgn⁹
etiā dionisius inqt̄. Substantia summi sa-
cerdotij sunt eloquia diuinitus tradita. i.
vera disciplina seu sc̄ia diuinaz scriptura-
rū. Et p̄pha. Tu sciam repulisti ⁊ ego te
repellam ne sacerdotio mihi fungari. Nō
debent em̄ discere qui ex officio alios dñt
docere. De p̄missis v̄o libris ⁊ omelijs in
p̄hemio. vj. p̄tis dicitur. Itē q̄ sint cano-
nes penitētiales. ⁊ vtz sacerdos penitē-
tias in illis diffinitas valeat moderare. et
q̄ sacerdotes scire optet dixim⁹ i aureo re-
portorio n̄ro sub ti. d̄ pe. ⁊ re. De cōpoto
in finali p̄te dicemus. hoc officii xp̄s ex-
ercuit q̄n post cena panem ⁊ vinū i corpus
⁊ sanguinē suū diuina v̄tute conuertit. d.
ap̄lis. Accipite ⁊ comedite hoc est corpus
meum ⁊c. Excellentius quoq̄ hoc officio
v̄sus est cum pro peccatis humani generi
seipsum in ara crucis obtulit patri. idem
episcopus sacerdos ⁊ b̄tia et adhuc glo-
riosius implet dum sedens ad dextraz pa-
tris interpellat p̄ nobis.

De episcopo.

Kopf ea que

P specialiter officio episcopali in
cumbūt epatus inter ordines i
sacris canonibus cōnumerat. Epi aut no
men plus sonat oneris q̄ honoris. Nam
ep̄s grece sup̄intendens interpretat latine.
speculatoris officii gerens. Nam p̄posi
tus in ecclia speculator dicitur est. iux̄ qd̄
dñs in q̄t̄ p̄phete. fili hoīs speculatore de
di te domui isrl̄. vt plebi sibi p̄misse nō ne
gligent̄ incubat. sed vitā t̄ mores eoz̄ cū
cta diligēt̄ p̄spiciat. Quia ḡ ep̄s specu
lator est. ideo ex institutione clementis p̄
mi. cathedra siue locus ei⁹ in ecclesia alti
or est vt sup̄intendat t̄ p̄lm̄ custodiat. om
nesq̄ cōspiciat t̄ illū cuncti. sic t̄ vinitori
altior locus est p̄ vinea custodienda. Ob
h̄ in q̄t̄ apl̄s. q̄ ep̄atus desiderat bonū op⁹
desiderat. non dixit honorē sed opus. qm̄
ep̄s nō tā vt p̄sit q̄ vt p̄sit eligit. Rursus
falsistoriū ep̄i spirituale iurisdictionē an
nexam pontificali dignitati designat. quā
exercere diffiniendo non debet. nisi p̄ tri
bunali sedens. quod p̄bat̄ ex verbis dñi
dicentis in euangelio. Supra cathedram
moysi sedēt̄ scribe t̄ pharisei q̄ dixerint fa
cite t̄c. Per scabellum v̄o temporalis po
testas significatur que subiecta esse debet
spirituali. sicut probant̄ Gelasius papa. t̄
Innocentius. iij. in sua epla decretali. et
a spiritali p̄ disciplinam correctiois con
culcatur quando a vero exorbitat p̄ pec
catum. Unde psalmista. Donec ponā ini
micos tuos scabellū pedū tuoz̄. P̄sonifer
v̄o p̄nceps sacerdotū est. quasi p̄os t̄ via
sequentū factus. Ipse etiā summ⁹ sacer
dos. ipse etiā pontifex maxim⁹ nuncupat̄
vt p̄missum est. Ipse nanq̄ efficit sacerdo
tes atq̄ leuitas. ipse officia t̄ eccliaſticos
ordines distribuit t̄ disponit. t̄ p̄ordina
tor est in cunctis. Ipse qd̄ vnusq̄sq̄ facere
debeat oñdit. Antea autē pontifices t̄ re
ges erāt̄. put tactū est in p̄ma pte sb̄ ti. d̄ p̄
secra. P̄p̄ioz̄ em̄ h̄ erat̄ p̄suetudo. vt rex
t̄ sacerdos t̄ p̄tifer eēt̄. An̄ t̄ romani im
patores pontifices dicebant̄. Dicit etiā p̄
sul. qm̄ i p̄silio p̄sident. P̄ et̄ antistites q̄a
an̄ alios s̄as p̄minet̄ p̄lo. Vel ab anti qd̄
est ḡ. qm̄ hereticis p̄dicat̄ vt pastor lupis.
Ordo ep̄alis v̄n̄ p̄cessit dicitū ē i p̄hemio

hui⁹ p̄tis. Sane p̄secratio ep̄alis in q̄ spi
ritus sanctus digne sument̄ daf̄ sp̄ in die
dñica t̄ hora tertia sit. qm̄ ep̄i vicē apl̄oz̄
obtinēt̄. q̄bus in die penthecostes t̄ ho
ra tertia spiritus sanctus datus est. Nō ta
men p̄t̄ q̄s in ep̄m p̄secrari die illa qua in
p̄sbyteroz̄ ordinat̄. Sed t̄ iuxta canonū sta
tuta ep̄s cū ordiat̄. cōprouinciales episco
pi p̄uenire dñt̄ cuz̄ metropolitano. t̄ duo
ep̄i ponāt̄ t̄ teneāt̄ euāgelioz̄ codicē super
caput t̄ cervicē e⁹ siue sup̄ hūeros. vno su
per eū fundēt̄ b̄ndictionē. reliq̄ v̄o omēs
ep̄i q̄ assunt̄ manib⁹ suis sup̄ caput e⁹ tan
gant̄. Si qd̄ teneat̄ liber sup̄ caput e⁹. p̄mo
vt dñs firmet̄ euāgelii i corde ip̄i. Secdo
vt p̄ h̄ intelligat̄ cui labori t̄ oneri sb̄iſciaf̄
q̄z̄ eē qd̄ h̄ eminet̄. i. oīs p̄lar⁹ p̄l⁹ merori
bus affici q̄ honorib⁹ gaudeat̄ Tertio ad
notādū q̄ p̄odus euāgelice p̄dicatiois eū
circūquaq̄ ferre pigere nō d̄z̄ Quarto ad
monendū illū vt magis solito iugo subia
ceat̄ t̄ obediat̄ euāgelico. Triū aut̄ ep̄oz̄
admin⁹ cōputato metropolitano p̄ntia re
quiri rōne t̄ exemplo. Rōne ne tantū be
neficiū videat̄ furtiē p̄stitū. t̄ vt p̄ illo pa
riter p̄ces ad deū effundāt̄. Exēplo q̄z̄ ia
cobus frat̄ dñi a petro t̄ iacobo t̄ iohāne
apl̄is ordinat⁹ est ep̄s hierosolimitanus.
Abanus v̄o impositio sup̄sit̄ exordiū ab
ysaac q̄ dñi Jacob b̄ndixit̄ iposuit̄ sibi ma
nū. t̄ moyses ioseph cū eū p̄lo p̄fecit. t̄ dñs
apl̄is cū eos p̄ncipes mūdi p̄stituit̄. Sz̄ et
ip̄i apl̄i p̄ man⁹ impositioz̄ sp̄m̄ sc̄m̄ dederūt̄.
De man⁹ impositioe dicitū ē sb̄ ti. d̄ diaco
no Leterū circa ep̄i ordinationē sciendū
est. q̄ ip̄e sabbato hora vespertina exami
natur de moribus et̄ statu preterite vite.
vbi ter benedictio petitur vt sancta trini
tas in ordinatione p̄esse mōstret̄. Abane
v̄o sequenti examinatur de futura cōuer
satione t̄ fide ex primitiue ecclie institio
ne p̄pter suspectos in fide moribus t̄ p̄di
tione. t̄ vngunt̄ caput eius t̄ man⁹ d̄ quo
dicitū est in p̄ma pte sub ti. d̄ consec̄. De
inde vngunt̄ man⁹ eius t̄ datur ei mitra i
capite in signū q̄ benedictionē omniū gē
tū dedit illi t̄ testm̄ suū cōfirmavit̄ super
caput eius. Dantur etiā ei baculus t̄ an
nulus. de quibus in sequenti parte dicet̄.
Singula autem cum p̄p̄rijs verbis tradū
tur t̄ sunt. Que verba t̄ capitis t̄ manu

um vinctio. t̄ pollicū confirmatio. baculi t̄
annuli atq̄ euāgelij traditio sunt hui⁹ sac̄
menti substantia. cetera sunt solemnitate
De euāgelij t̄ baculi traditioe t̄ q̄re p̄se
cratus equū albū seu albis cooptuz̄ equi
t at dicitū est in p̄dicto ti. de consec̄. Conse
cratur aut̄ ep̄s inter eplam̄ t̄ euāgelium
nec p̄t̄ die sue cōsecrationis ordines cele
brare. q̄z̄ ip̄e t̄ sic non celebrat. s̄ celebrat
p̄ncipaliter celebranti. papa t̄ q̄ an̄ hym
num angelicū consecrat̄ hoc possit. q̄z̄ ip̄e
missa. solennia p̄fici cōsecratus. Differt
autē inf̄ ep̄os t̄ sacerdotes. q̄z̄ sex sint q̄
cōiter p̄tinent ad oēs sacerdotes. vicz̄ ca
thozizare. baptizare. p̄dicare. cōficere sol
uere ac ligare. t̄ ad pontificē nouē specia
liter spectant. s̄ clericos ordinare. v̄ginel
b̄ndicere. pontifices cōsecrare. man⁹ ipo
nere. basilicas dedicare. degradādos de
ponere. sinodos celebrare. crisma p̄ficere
vestes t̄ vasa sacrare. Sunt t̄ alia q̄ ad of
ficiū episcopale p̄tinent. puta in frōte cris
mare. b̄ndictionē solennem an̄ pacem da
re. t̄ similia. Verūtamen t̄ maiores t̄ mi
nores sacerdotes cōmuniter in q̄busdam
vicz̄ p̄ peccatis obsecrant̄ t̄ p̄ penitentiaz̄
reconciliant̄ pctōres. Unde apl̄us. Deus
erat in x̄po mundū sibi reconcilians. t̄ po
suit in nobis verbū recōciliationis. obsec̄
mus ḡ p̄ x̄po reconciliemini deo. Abedi
atores em̄ sunt sacerdotes inter deū t̄ ho
mies. dū et̄ p̄cepta dei p̄lo deferūt̄ p̄dicā
do. t̄ vota p̄li deo porrigūt̄ supplicando.
q̄ circa tales dñt̄ existere vt et̄ deo grati et̄
hoibus sint accepti. Nam vt ait alexāder
papa. x̄pi sacerdotes quāto digniores fu
erint tanto facilius in necessitatibus p̄pli
p̄ q̄bus clamāt̄ exaudiunt̄. Et sic dicit̄ apo
stolus. Abediator nō est vnus t̄ discor
des reconciliare non p̄t̄ q̄ sinul̄ vtriusq̄
societatis t̄ amicitie vinculo nō est p̄corz̄
Si em̄ is q̄ displicet ad intercedendū mit
titur. irati animus ad deteriora puocat̄.
Ep̄s q̄z̄ t̄ sacerdos noie p̄sbyteri intelli
gunt̄. sicut p̄z̄ ex his q̄ ad titū apl̄s sc̄p̄it̄.
que eundē t̄ ep̄m t̄ p̄sbyterū nominauit̄.
Ad aut̄ idē sit ep̄s t̄ p̄sbyter multis rōni
b⁹ cōprobaf̄. P̄sbyteri a filiis aaron in
veteri testō sumpserūt̄ exordiū. ep̄i v̄o ab
ip̄o aaron. Qui v̄o t̄ sic vocabant̄ sacerdo

tes nūc p̄sbyteri dicunt̄. q̄ t̄ sic p̄ncipes sac̄
dotū. nūc ep̄i noiant̄. Hodie aut̄ iō diuer
sa sunt vocabula vt ep̄s nō dicat̄ p̄sbr̄. vt
ecōtra. qm̄ antiq̄tus qm̄ pietati studebant̄
p̄sbyteri in omni loco ordinabant̄. t̄ ap̄d
iudeos q̄ p̄lo p̄erat̄ p̄sbyteri dicebant̄. s̄
nomē honoris accipiētes vocabāt̄ et̄ ep̄i
ab illo ope qd̄ implere videbāt̄. eo q̄ p̄side
rare hēbāt̄ q̄cūq̄ ad pietatis cultū fuerāt
p̄stituta. Hic et̄ hieronimus sic ait. Olim
i. p̄sbr̄ q̄z̄ ep̄e. t̄ an̄q̄ dyaboli instictu stu
dia siue dissensioes in religioe fierēt. t̄ di
ceret̄ in p̄lis. ego sum pauli. t̄ ego sum ap
pollo. ego cephe: cōi p̄sbyteroz̄ cōsilio ec
clesie gubernabant̄. Postq̄ aut̄ vnusq̄sq̄
eos q̄s baptizauerat suos esse putabat nō
x̄pi. in toto orbe decretū ē vn⁹ de p̄sbyte
ris supponeret̄. Ep̄i ḡ nouerint se magis
p̄suetudine q̄ dispensatione dñice vitat̄
p̄sbyteris esse maiores Aug. v̄o dicit̄ q̄ qm̄
q̄ p̄m vocabula que vsus obtinuit ep̄s sit
p̄sbytero maior. Augustinus t̄ hiero
nimo minor est. Hoc officii x̄ps exercu
it qm̄ manus sup̄ capita discipuloz̄ leuās
eis b̄ndixit̄ dices. Accipite spiritus sanctū
quoz̄ remiseritis pctā remittunt̄ eis t̄c.

Incipit liber terti
us de indumentis seu ornamentis sacerdo
tum atq̄ pontificū t̄ alioz̄ ministroz̄.

In quotidi

ano vsu nō est vestib⁹ sa
cris vtendū ad notandū
q̄ sicut mutationē habit⁹
p̄m l̄ram facim⁹: ita et̄ p̄m
spiritū agam⁹. Nō ḡ cum
vestib⁹ cōmunis vite vsu

pollutis in sc̄ta sanctoz̄ ingrediamur. sed
cuz̄ p̄scia munda t̄ vestib⁹ mūdis t̄ sacris
dñi sac̄ra tractem⁹. v̄n̄ stephan⁹ papa sta
tuit sacris vestib⁹ non nisi in eccliaſticis t̄
deo dignis officijs vti. t̄ Ezech. xliij. Nō
sc̄tificabūt̄ p̄lm̄ i vestib⁹ suis. Habz̄ ḡ p̄m
hiero. religio diuina altez̄ hitū in ecclia
sticis officijs: aliū in cōi vsu. vt cūcto p̄lo
x̄p̄iano exemplū p̄bear bone conuerſatio
nis. quatenus loti prius sordes noui x̄po
e 5

fiat hoies. Exiit em tuc sacerdos veteres
hoiem cu actib⁹ suis r induit nouu. q. scz
fm deu creat⁹ e. p vestes qz qb⁹ i sacri
tatu vtimur. no oia sacra fore plo reuelā
da intelligim⁹. Et no q tpe ludouici ipe
rator filij karoli magni epi r clerici singu
la auro texta r exqstas vestes r alia orna
meta secularia deposuerit. Sacre aut ve
stes a veteri lege videt assupte. pcepit em
dñs moysi vt faceret aarō sacerdoti r filijs
ei⁹ vestes scās i gliaz r decorē. vt loti r sa
cris vestib⁹ iduti fungerēt officio i sacris
Exo. xxviii. xxxi. xxxv. r. xl. c. Docuit ei
dñs moysen p. xl. dies facere potifficalia r
sacerdotalia vestimēta sacerdotib⁹ r leu
tis suis. ornāta qz r lintheamia. s r ma
ria texuit r fecit illa i vsu misterij tabnacu
li federi. Quedā tm ab aplis sumūf. s tam
ille q iste vtutes designāt vel misterij in
carnatiōis. Sane pontifex celebratur⁹
exiit vestes qtidianas. r iduit mundas r
sacras. Et pmo sandalia calciat. vt sit me
mor dñice incarnatiōis. Scdo sibi imposit
amictū vt mor⁹ r cogitat⁹ fauces r linguā
cobibeat. vt fiat cor mūdiz spm rectū pci
piens i viscerib⁹ innouatū. Tertio alba
talarē vt habeat mūdiciā carnis pseuerā
tē. Quarto cingulū. vt iper⁹ luxurie refre
net. Quinto stolā i signū obediētie. Sexto
tunicā iacinctinā. i. celestē puerfatiōis. Se
ptimo supinduit dalmaticā. i. scām rligi
onē r carnis mortificationē. Octauo ciro
thecas. vt declinet vanā glām. Nonno ānu
lū vt diligit spōsas sic se. Decimo casulā
. i. charitatē. Undecimo sudariū vt qdqd
fragilitate vt ignorātia peccat pnia tergat
Duodecimo palliū supponit. vt oñdat se
imitatorē xpi. q lāguozes nros tulit. Tre
decimo mitrā. vt sic agat q coronā merea
tur pcipe eternā. Decimoqarto baculuz. i.
autoritatē ptātis r doctrine. Et postea ta
peta calcāt. vt trā despiciē r amar⁹ celestia
discat. Dib⁹ aut pmissis vestib⁹ induit a
ministris. qz ei vt vestes iduat spūales an
geli suffragāf. vt qz vicari⁹ est xpi cui āge
li adnocat⁹ r pugil cū hoste pugtur⁹ anti
q vestib⁹ sacris qsi armis iduit. iux aplm
vt iā dicef. pmo sandalia p ocreis hz. ne
qd macule vt pulueris affectionū ibcreat
Scdo amict⁹ p galea caput ptegit Tertio

alba p lozica totuz corp⁹ coopit. Quarto
cingulū p arcu. s bcingulū p pharetra assu
mit. r est s bcingulū illud qd depēdet a cin
gulo q stola potiffici cū ipō cingulo colligat
Quinto stola collū circūdat qsi hastā s ho
stē vibrās. Sexto manipulo p claua vti
Septimo casula qsi clipeo tegit. man⁹ li
bro p gladio armat. De singulēf aut dice
tur ifra. hēc itaqz s arma qb⁹ potiffex vt
sacerdos armari d3 s spūales neqcias pu
gnatur⁹ Nā vt inqt apls. arma militie no
stre no sūt carnalia. s ad destructōz muni
minū potētia. et i alia epla ad eph. vj. In
duite vos inqt armatura dei vt possit sta
re adūsus insidias dyaboli. State q succi
cti lūbos vtos i veritate. r induit lozicas
iusticie. r calciati pedes i pparatōe euāge
lij pacis. i oib⁹ sumētes scutū fidei i q pos
sitis oia tela neqssimi ignea extigūē. r ga
leā salut⁹ assumite. r gladiū spūs qd ē ver
bū dei. hēc qdē armatura ē pmissa septu
plex vestis sacerdotāl⁹ significatia septem
plicis vtuti sacerdoti. r representatiua xpi
vestiū qb⁹ induit⁹ fuit tpe passiōis vt ifra
dicef. prouideat q diligent⁹ eps. r atten
dat studiose sacerdos. vt signū sine signi
ficato no ferat. i. vt vestem sine vtute non
portet. ne forte sllis sit sepulchro a forl de
albato. int⁹ vo oi spurcicia pleno Quisqf
em sacris indumētis ornat⁹ r honestis mo
ribus no induit qnto venerabilior apary
hoib⁹. tāto redditur indignior apud deū.
Pontificalē itaqz glām no iā honor pme
dat vestiū s splēdor afaz. qm r illa q qn
dā carnalib⁹ blādieban⁹ obtutib⁹. ea po
tius q i ipsis erāt intelligēda posebāt. vt
qdqd illa velamina in fulgore auri. in niro
re gēmaz. r in multimodi opis varietate
signabāt. h iā i morib⁹ actibusqz clarescat
cū r apud veteres reuerentiā ipa signatō
nū species obtineret. r apud nos certiora
sint expimenta rerū qz enigmata figuraz
put hēc r alia i pontificali vbi agit d epi
cōsecratione legunt. Sic itaqz munit⁹ ad
certamen ptra spiritualia neqcie in celesti
bus r p sedanda in sditos iudicis ira ad
altare pcedit. r p pffionē dyaboli renū
ciat dñio r seipm accusat. ppopul⁹ vo qsi
p suo pugile oratur⁹ in pffis dieb⁹ ter
re psternit. Bū aut ille ofones et alia reci
tat qsi tot⁹ virib⁹ s dyabolū pugnat. Bū

diacon⁹ in ieiunijs añ euangeliū casulam
sup hūez replicat q gladiū s hostem vi
brat. Bū eplā legit. voce pconis ipatoris
edicta dāf. Lār s tubicine. pētors cho
rū regētes s duces exercitū ad pugnā in
struetes. qb⁹ laescētib⁹ alij sbueniūt. Lā
t⁹ at seāntie ē plaus⁹ seu laus victorie Bū
euāgelij legit⁹ hostis qsi gladio vulnerat
aut exercit⁹ p⁹ victoriā dispers⁹ adunat.
Eps pdicās ē ipator victores laudās. ob
latōes s spolia q victorib⁹ diuidit. Lār
offertoriū ē triūph⁹ q debet ipatori. ppar
at i hū dāf. vt plū qes hoste pstrato isinu
etur. Et deinde pls data licētia p ite mis
sa ē. cū gaudio d victoria r pace obtēta ad
ppa redit. Celebratur⁹ itaqz missaz epus
aut psb⁹ indumētū suo ordine rgruētib⁹ se
exomat r vestiū cultui actōis qz pueniāt
ornamēta. Circa qd notādū ē q sex sūt in
dumta sacerdotib⁹ r epīs cōia. qz r sex sē
l qb⁹ cōis pbyteroz r epoz ptās cōstitit
Nouē vo sūt ornamēta potifficib⁹ spālia:
qz r nouē sūt i qb⁹ spālis epoz ptās confi
sit. pper hūc g cōmuniū r specialij indu
mētoz numeruz punitas r spālitās po
testatū int⁹ epōs r sacerdotes significatur
de q in pte pcedēti dictū est. sub ti. d epō.
hoc etem tā i nouo q in veteri testō legit⁹
cōstitutū vt potiffices preter cōmunes ve
stes habeāt spāles. s ibi qtuoz erāt cōes r
quatuoz speciales. put dicef s b ti. d lega.
indumentis. Qd siqdē rō mistica postula
bat. nā ille date sunt carnalibus r munda
nis qm quaternari⁹ numer⁹ puenit carni
ppter qtuoz humores. r mdo ppter qtuoz
elemēta. hēc aut spūalib⁹ r pfectis date sē
Nā senari⁹ numer⁹ q pfect⁹ est. qz reddif
ex suis ptib⁹ aggregat⁹ pfectis pueit. vñ
r sexto die pfect⁹ d3 celū r terrā r oēm or
natū eoz. s3 r cū i plenitudine tps sexta
venissz etate. sexto die sub hora sexta r de
mit gen⁹ humanū. Senari⁹ g numer⁹ pfe
ctus est. qz suo ordine numerat⁹ pficif. nā
cū vnū duo r tres dicūt senari⁹ numerus
implef. vel qz in trib⁹ ptib⁹ diuidit. i. i se
xta tertia r dimidia. vicz in vno duobus
r trib⁹. Nouenari⁹ etia spūalibus cōue
nit. qz nouē sūt ordies angeloz q fm pro
phetā p nouē gēmaz species designatur.
Quindecim g sunt ornamēta pontifci qn
decim virtutū grad⁹ ipō numero designā

tia. qz p qndeciz cātica graduū psalmista
distinxit. Vestes em sacerdotales vtutes
significat qb⁹ dñt sacerdotes ornari. fm
illud ppheticū. Sacerdotes tui induant⁹
iusti. r sanc. tui exul. Que talares dicunt⁹
qz talus ē finis corpis. p qd oñdif q non
sufficit op⁹ bonū lchoare nisi studeat ple
uerātī sine cōpleri. put s b ti. d tunica dice
tur. Sic g n⁹ potiffex plura q. viij. induit
vestimēta. Quis aaron no nisi octo habu
isse legat⁹ qb⁹ moderna succedūt. qd iō est
qm oportet iusticiam nram magis abun
dare q scribāz r phariseoz. vt itrare pos
simus in regnū celozū. pdest etiā dici q
n⁹ pontifex octo h3 a capite vsqz ad pedē
exceptis vestimētis pedū r manūū. s. amī
ctū. albā. cingulū. stolā. duas tunicas. ca
sulā r palliū. Vestimētū em pedū potius
ptinet ad nostrū q ad aaron. qz nris dcm
est. eūtes in oēs gētes rē. Deniqz pter p
missas vestes sacris ordinib⁹ r mistris de
putatas. est r alia quedā vestis linea q su
perpellicū d3 q qbuilibet fuicjs altaris
r sacroz vacantes sup vestes cōes vti de
bent. put in se ti. dicef. Suppellicū autē
ppter sui cādozē mūdiciā seu puritatē ca
stitatis designat. iux illud. Omni tpe ve
stimēta. i. opa tua sint candida id ē mūda
ppter nomen vo suū carnis mortifera
tionē figurat. Dictū est em suppellicū eo
q antiq⁹ sup tunicas pellicae s pellic
bus mortuoz aialij factas induebat. qd
adhuc i qbusdā ecclesijs obpua⁹. represe
tantes q adā p⁹ pctm talib⁹ vestit⁹ est pel
licijs. Tertio denotat innocētiā r iō ante
oēs alias vestes sacras sepe induit. qz di
uino cultui deputati innocētiā vite cūctis
vtutū actib⁹ supponere dñt. iux illud ps.
Innocētes r recti adheferūt mihi. Quar
to ppter sui latitudinē cōgrue charitatez
designat. An sup pphanas r cōes vestes
induit ad notandū q charitas optit multi
tudinē pctōz. Quinto ppter sui formam
qz in modū crucis formaf. passionē dñi fi
gurat. qz illud gerentes crucifigi debēt
vicijs et cōcupiscentijs. Fiunt autē super
pellicia in quibusdā locis de crimalibus
lineis q ponūt sup infantulos baptizatos
exemplo Moysi qui de purpura r bysso
et alijs a plo in tabernaculo oblati fecit
vestes quibus aaron r fili⁹ eius induerēt

quā misrabāt i sc̄tis. exo. xxxix. c. Est etiā
 ⁊ alia vestis q̄ pluuiatē vel cappa vocat̄. q̄
 credif a legali tunica mutata. Unde sic il
 la tintinnabul: sic ista fimbrijs insignif q̄
 sūt labores ⁊ h̄ mundi sollicitudines. Habz
 etiā capucū qd̄ est supnū gaudiū. plura ē
 vsq; ad pedes. p̄ qd̄ pseuerati vsq; i finē
 significat̄. i. anteriori pte apta est. ad notā
 dū q̄ sc̄tē puerantib; vita p̄z eterna. seu
 q̄ eoz vita patere dz alijs i exēplū. Rur
 sus p̄ cappā gloriola corporz immortalitas
 intelligif. An illā nō nisi in maiorib; festi
 uitatib; induim;. aspicientes in futurā re
 surrectionē. qn̄ electi d̄posita carne binas
 stolas accipiēt. vicz requiē aiāz ⁊ gloriāz
 corporz. Due cappa recte interi; patula ē
 ⁊ nisi sola necessaria fibula icōfuta. qz cor
 pora iā spiritualia facta nullis aiāz obtur
 babūt angustijs. Fimbrijs etiā subornat̄
 qz tūc nostre nihil deerit p̄fectiōi. s̄ qd̄ nē
 ex pte cognoscim; tūc cognoscem; sic ⁊ cō
 gniti sum;. Quidā autē heretici garrunt
 nusq; repiri i nouo testō q̄ x̄ps v̄ discipu
 li ei; p̄missis vestib; induerent̄. rep̄hēde
 tes nos temere: qz talib; ornatur. qm̄ sic
 iohes ait B̄ns surgēs d̄ cena posuit vesti
 menta sua ⁊ postea alia nunq; accepit nisi
 sua. nos v̄o vt dicūt plura alia q̄ vestim;
 reuestim; i missa in q̄ cenā ip̄az imitamur
 ⁊ dñe ab his q̄ volūt ambulare i stol nos
 p̄cepit cauē dicēs. Lauete a scribis q̄ vo
 lūt ambulare in stolis. Dicūt em̄ q̄ h̄ faci
 m; vt iustiores ⁊ excellētiorez p̄lis appa
 reamus. cōtra illud. Vos estis q̄ iustifica
 tis vos corā hoib;. de; aut nouit corda ve
 stra. qz qd̄ hoib; altū est. abominatio est a
 pud deū. Error aut̄ iste ex p̄missis aptissī
 me cōfutat. Legif qz Ezech. xliij. ⁊ xliiij.
 Cū ingredier̄ sanctuariū meū ⁊ accēder̄
 ad mensā meā vt mihi ministrent ⁊ custo
 diāt ceremonias meas. vestib; vtant̄ line
 is nec ascēdet sup eos q̄c̄q; laneū. Cūq;
 egredier̄ atriu; exteri; ad p̄lm exuēt se ve
 stib; in q̄b; ministrauerūt. ⁊ nō sanctifica
 būt p̄lm in vestib; suis. Et nō q̄ ostiarij.
 lectores. exorciste. ⁊ acoliti vestibus albis
 vtūtur. vicz suppeliicū. amictū ⁊ alba et
 baltheo. vt angelos dei ministros. p̄ casti
 tatis mūdiciā imitenf. ⁊ eis in carne glo
 sa effecta spirituali: q̄si in albis vestib; so
 ciant̄. Inde est q̄ poti; lineis vestib; vtū

tur. qz sic linū multo labore ad cādorē per
 ducif. sic necesse est p̄ multas tribulatōes
 ad regni gloriā puenire In p̄cilio magun
 tiū. statutū est q̄ ep̄s i ordiatōe sua recipi
 at ozariū. baculū ⁊ anulum. p̄bz ozariū ⁊
 planetā. diacon; ozariū ⁊ dalmaticā. s̄bd̄i
 acon; patenā ⁊ calicē. ⁊ cū degradant̄ ea
 pdūt. Et in p̄cilio tholetano statutū ē dia
 con; tpe oblatōis tantū. s̄. qn̄ legit euāge
 liū vtat̄ alba. i. dalmatica. Notādū qz
 est q̄ vestes euāgelici sacerdoti aliud desi
 gnāt in capite. s̄. in x̄po. aliudq; figurant i
 mēbris. qn̄q; ⁊ caput ⁊ mēbra sac̄doti no
 mine nūcupent̄. Ad caput diē psalmigra
 phus. Tu es sacerdos i eternū sc̄dm ordi
 nē melchisedech. Ad mēbra v̄o di. ap̄lus
 Vos estis gen; electū regale sacerdotiuz
 Exponēda ḡ s̄ eozū miseria. p̄mo fm̄
 qd̄ mēbris. p̄seqnē fm̄ qd̄ capiti. s̄. x̄po cō
 ueniūt. put in q̄libet caplo distiguet̄. De
 ornamenti autē ⁊ pallis ⁊ vestib; ecclesie
 vel altaris in pte p̄ma dictū est vbi agitur
 de pictur. Porro sex idumēta sacerdo
 tibus ⁊ ep̄is cōmunia sūt h̄. amict;. alba.
 zona. seu cigulū. stola manipul;. planeta.
 Nouē v̄o pontificib; sp̄alia sunt h̄. calige
 sandalia. succinctoziū. tunica. dalmatica.
 chirothece. mitra. anul;. bacul;. pastorāl
 De q̄bus oibus singulatim p̄sequamur.
 ⁊ etiā d̄ sudario ⁊ de pallio ⁊ de colorib;.
 q̄bus ecclia i eccliaisticis vtif̄ indumentis
 de legalibus indumentis.

De amictu.

Amictus sexor

p̄ namētis ep̄is ⁊ sacerdotib; cō
 munibus ē fm̄ p̄missa dicādūz
 Notis itaq; manib; ep̄s seu sacerdos cele
 bratur; assumit amictū q̄ caput tegif̄ quē
 pontifex loco ephor siue sup̄humeralis ⁊
 rational; h̄. ⁊ nūc etiā sup̄humeralē voca
 ri pōt. significans salutē q̄ p̄ fidē tribuitur
 De h̄ apl̄s ad Eph. vj. Caleā salutis assu
 mite. Significat etiāz castitatem cordis ⁊
 corporis. qz et renes ⁊ pectus ambit et te
 git ⁊ omnibus sacris vestibus supponitur
 s̄ omnib; supeminet qz castitas ⁊ dz eē in
 tus in pectore ⁊ foris nitere ope. An in re
 nib; strigitur. qz ibi p̄cipue luxuria dñat̄
 p̄der amictū qz qz super humeros circū
 qz diffunditur opez; fortitudo designat̄

h̄m; rī n̄oz fortes s̄ ad opa pagēda. iuz
 illō p̄iarche Jacob. Supposuit h̄m; ad
 portandū. ⁊ fact; ē tribut; fuis. Due fa
 sciōle siue due cordule q̄b; amict; an̄ pec
 tus ligat̄. significat̄ intētiōz ⁊ finē q̄b; ifoz
 mādū ē op;. ne fiat i fermto malicie ⁊ neq
 cie. s̄ i azimis sine. ⁊ veri. Sacerdos igif̄
 nō dz ociosus existē. s̄ bonis opib; ifuda
 re. fm̄ illud apl̄i ad thimo. Labora sic bo
 n; miles ihu x̄pi Laudāda tñ q̄rūdā loco
 rū h̄z cōsuetudo vt linea camisia alba aut
 suppeliicū sup̄ cōes vestes iduant̄ p̄sq;
 amictus iponat̄. p̄ qd̄ fides q̄ p̄mo adesse
 dz significat̄. Porro amict; sup̄ os plane
 te fuoluit̄. d̄ q̄ s̄ ti. d̄ planeta dicit̄. Ami
 ctu qz collū strigif̄. p̄ qd̄ vocis castigatio
 itelligif̄. qm̄ p̄ collū i q̄ vox ē vsus loq̄ndi
 exp̄mif̄. Stringif̄ ḡ collū ne ide ad ligua; z
 mēdaciū trāsire possit. Lenif̄ tñ cū eo pe
 ct; ⁊ fauces strigif̄. put s̄ ti. d̄ cigulo di
 cet̄. Illo et̄ caput opim; ne circūq; libē
 p̄spiciēdo illicita cogitem; p̄der; seu cor
 eo tegif̄. qz aim; sacerdoti ad ea q̄ sc̄būt
 dz tot; eē intētus. nec dz tē ad vanitates l
 ad aliq; mūdana libere meditāda dissolui.
 Porro amict; q̄ sacerdos caput obnubit
 fm̄ qd̄ capiti. s̄. x̄po p̄ueit significat̄ id qd̄
 in apoē. describit̄. vicz angelū dei fortem
 d̄scēdēdē d̄ celo amictū nube. ⁊ i esala. Ec
 ce dñs ascēdet sup̄ nubē cādida Veniens
 ei ad saluatōz mōi saluator mōi d̄i fili;. an
 gel; magni p̄silij. amictus ē nube dū diuī
 tatē abscōdit i carne. Nā caput viri x̄pus
 caput x̄pi d̄s. hoc ḡ carnis latibulū signi
 ficat̄ sacerdoti amict;. qd̄ et̄ p̄ illā sindonē
 exp̄ssius significat̄ q̄ sūm; pontifex caput
 obducit. d̄ q̄ i ti. d̄ succitorio dicit̄. Et pul
 cre qd̄ qd̄ p̄ calciamtū pedū h̄ ip̄z p̄ ami
 ctū capiti desigif̄. qz diuinitas i carne latuit
 ⁊ p̄ carnē innotuit. Nā cuz notus eēt i iu
 dea d̄s ⁊ i isrl̄ magnū nomē eius. i ydume
 am extēdit calciamtuz suū. ⁊ an̄ p̄spectuz
 gētuz reuelauit iusticiā suā. Amictus et̄
 rēpsentat opimētuz q̄ iudei valabāt faciē
 x̄pi dicētes mat̄. xxvj. p̄propheziā nob
 chaste q̄s est qui te p̄cussit.

De alba.

Distamictum

p̄ camisiā siue albā sac̄dos iduit
 q̄ mēbris corporis puenient̄ apta

ta nihil sup̄fluz aut dissolutuz i vita sac̄
 dotis aut i eius mēbris eē d̄be d̄mōstrat
 fm̄ qd̄ legif̄. Si tpe vestimta tua sint can
 dida. Fit at̄ d̄ bisso v̄l lino. p̄p̄ qd̄ sc̄ptuz
 ē. Bisinus s̄ iustificatōes sc̄dōz. Est autē
 bisinus linuz egiptiacum. sic ei bisinus vel li
 num candorē quē ex natura n̄ h̄z. mlti tun
 sicibus attritū acq̄rit p̄ artē. sic ⁊ hois ca
 ro mundiciā quā n̄ obtinet p̄ naturā p̄ ex
 ercitiā bonoz opez; mult; castigatiōibus
 macerata foris p̄ grām. Sacerdos ḡ fm̄
 apl̄m castiget corpus suuz ⁊ i fuitutē redi
 gat. ne forte cuz alhs p̄dicauerit ip̄e repro
 bus fiat. h̄z at̄ alba capiciū qd̄ est p̄fessio
 castitat̄. h̄z et̄ ligulā q̄ significat̄ liguā sa
 cerdotalē q̄ ligat̄ p̄tumaces ⁊ absoluit pe
 nitētes. Rursus h̄ vestī q̄ i veteri sacerdo
 tio linea vel pōder; grece seu tunica talar;
 dicebat̄ stricta fuisse describitur p̄p̄ sp̄m
 fuitutē iudeoz i timore. In nouo v̄o lar
 ga est. p̄p̄ sp̄m adoptiōis i libertate. q̄ nos
 x̄ps liberauit. Qd̄ aut̄ aurifrisiū ⁊ grāma
 ta diuisis i locis ac varijs opibus ad deco
 rē h̄z. illud ifinuat qd̄ p̄pha di. i p̄s. Asti
 tit regina a dextris tuis i ve. de au. circū.
 varie. Rursus alba cingulo stringitur vt
 ois voluptas carnal; astricta intelligatur
 dicente dño. Sint lūbi v̄ri p̄cincti. Ma
 nice qz tā albe q̄ etiā tunicelle cōueniēter
 esse d̄nt stricte nō nimis laxē vt labātur. ⁊
 brachia nudētur. h̄ntes in summitatibus
 aurifrisia. ad designādū aureos torques
 q̄ brachia nuda b̄ti martini missā celebrā
 tis miraculose decēt operuerit. put i. vij
 pte sub eius festo dicitur. p̄der albā etiāz
 q̄ corpus a surū vsq; deorsū tegitur spes
 q̄ ex grā puenit ecclie desursū ⁊ ex merit
 ecclie deorsū figuratur. De hac apl̄us ad
 Ro. viij. Spe salui facti sum;. Quia v̄o
 vsq; ad talos descēdit pseueratiā desigif̄:
 put tactū est. p̄pe finē i p̄hemio huius p̄
 tis. Porro fm̄ qd̄ capiti. s̄. x̄po puenit
 alba q̄ est lineū vestimētū lōgissime distās
 a tunicis pallicis. q̄ de mortuis aialibus
 sūt. q̄bus adā vestitus ē post p̄ctm. noui
 tatē vite significat. quā x̄ps ⁊ habuit ⁊ do
 cuit et tribuit in baptismo. de qua di. apo
 stolus. Exuite veterem hominem cum ac
 tibus suis et induite nouum qui secundū
 deum creatus est. Nam ⁊ transfiguratio
 ne resp̄leuit facies eius sicut sol. et vesti

mēta ei? facta sūt alba sic nix. Semp ei ve
stimēta xpi mūda fuerūt 7 cādida. qz pec
catū nō fec. nec inuent? est dol? in ore eius
Hec etiā vestis representat albas vestē in q
berodes illuſit xpo. Luc. xxiij.

De zona seu cingulo.

Ebet aut alba

q circa lūbos sacerdoti seu pōtifi-
cis zona seu cingulo. qd i leger a-
pud grecos balthēū dicebat pcingi. ne de
fluēdo gressū ipediat. vt castitas sacerdo-
tis p albā significata nulli? icētiūoz stimu-
lis dissoluat. Cingulū nāqz p tinentiā signi-
ficat. An. Sint lūbi vri pincti. 7c. In lū-
bis qdē luxuria dñaf sic dñs loquēs d di-
abolo manifestat. Virt? ei? in lūbis eius 7
fortitudo ei? i ymbilico vētris ei?. Sane
a sinistro latere pōtificis ex cingulo duplex
depēdet succinctoriū. qz duo sūt qd? casti-
tas roborat. 7 sine qd? difficile pseruat. s.
ofo 7 ieiuniū. vñ dñs ait. Hoc gen? dmo-
nū nō eijcī nisi i ofone 7 ieiunio. Debent
ē lūbi p tinentiā pcingi. 7 p abstinētiā sū-
cingi. vñ apłus. State succincti lūbos ve-
stros i xitate. Vez succinctoriū qd vel pi-
zoma vel sūcingulū vocat. in indumēta
legalia fuisse nō legif. qz 7 si legales sacer-
dotes accincti tpe sacrificij abstinere obe-
rent. alio tñ tpe licite vacabāt amplexib?
hodie aut addit cingulo. qz moderni mini-
stri iugē hñe dñt p tinentiā 7 iō nō solū cin-
gi. s etiā succingi dñt. Ideo aut duplex ē
succinctoriū vt duplex castitas denotet.
vicz mētis q p cingulū. 7 corpis q p sūcin-
gulū significat. A pte sinistra depēdet qd
potior est castitas mētis q corpis. 7 de-
xtera ps potior est q sinistra. vñ Greg?
Lūbis pcingimur cū carnif luxuriā p car-
nis p tinentiā coartam? Cingulū qz pueni-
enter tpantiā designat. De subcingulo et
dictū ē in p hēio h? ptis. Et adūte q
pect? 7 fauces leuif cū amictu strigūt. qz
mor? in nra prāte nō sunt. Ibelias pus clau-
sit celū qñ petijt q nō plueret. qz animum
qñ desiderabat vindictā d morte pphaz
Lingua etiā in humido sedet 7 i madido
7 facile lubricat. vñ pnceps apłoz ad vo-
cem ancille magistrū negauit. Sed renes
fortiter cingulo stringunt. vt castiget cor-
pus. 7 i fuitate redigat 7 impet? luxurie

refrenet. Porro fm q capiti. s. xpo cō-
ueuit zona sacerdotat significat illd qd iō
hānes apłs ait. Cōuersus vidi silem filio
hois pinctuz ad mamillas zona aurea. p
zonā aureā pfecta xpi charitas designat
qm dicit apłs. supeminētē scie caritatē xpi
feruētē in corde. radiātē in ope. Cui? suc-
cinctoriū illud significat qd ē. xi. de xpo
loquēs pdixit. Erit iusticia cingulū lūbo-
rū ei?. 7 fides cinctoriū renū ei?. Nā iust?
dñs iusticiā dilexit. eqtatē vidit vult? ei?
Et fidelis dñs in xbis suis. 7 scūs i oib?
opib? suis. Due summitates ipius due sūt
ptes naturalis iusticie quā xps fecit 7 do-
cuit. s. qd tibi nō vis fieri alteri ne fecerit. 7
q cunqz vultis vt faciāt vob hoies 7 vos
eadē facite illis. Cingulū g iusticiā signifi-
cat cui? duo sunt brachia sese pstringētia
scz declinare a malo 7 opari bonū. Rep-
sentat etiā flagellū quo pylatus cecidit ie-
sum. Job. xix.

De stola.

Est cingulus

p sacerdos ozariū siue stolaz que
leue dñi iuguz significat. siue q
est iugū pceptoz dñi sup collū sibi impo-
nit. vt iugū dñi se suscepisse demonstret.
Quā cū osculū sibi imponit 7 deponit ad
notandū assensum 7 desiderū quo se sub-
icit huic iugo. Illa aut a collo p anterio-
ra descendens dextrū 7 sinistrū latus ad-
ornat. qz p arma iusticie a dextris 7 a sini-
stris. i. in pspertis 7 in aduersis sacerdos
dz esse munit?. quaten? nec aduersis fran-
gat nec pspertis eleuet. An cuz sacerdos
in ordinatiōe stolā accipit dicit illi eps. Ac-
cipe iugū dei. Iuguz em eius suaue est. et
onus eius leue. suaue in pspertis. leue i ad-
uersis. Stola quippe vsqz ad genua q cur-
uent? p tendit vt nos mites corde 7 humi-
les insinuet. Significat em patientiam de
qua scriptū est. Patientia vobis necessa-
ria est vt reportetis pmissiōes. Et iterū
In patientia vestra poss. a. v. hinc est q
stola cū zona seu cingulo a dextris 7 a sini-
stris quibusdā nexibus colligat. qz virtu-
tes virtutibus sociantur 7 iungunt. ne ali-
quo moueant? temptationis impulsu. Et
ad designandū q tam in pspertis q in ad-
uersis dz xpi iugū patienter ferre facien-

te glutino caritat. A quibusdā vo pōtifi-
bus addit pmissis xbis. Stola innocētie
iduat te dñs. Ad stolā respicit pmitiūā q
fuit innocētie significata. Rursus stola ab
hūero sinistro sacerdoti i dextrū dū ordia-
tur reflectit. qz cū obediētia icipiat ab ac-
tūa p dilectōez primi trāsīt i pteplatiūā
vitā p dilectionē dei. Lōgitudō aut stole
pseueratiā significat. duo brachia stole d-
pēdiētia significāt pudentiā 7 tpantiā. An
apłus ad Lbi. ij. Sobriet 7 iuster pie viuā
m? 7c. Sz 7 fm decretū brachien. p cū dz
sacerdos d vno eodēqz ozario ceruicē pa-
rit 7 vtrūqz hūerū p mēs signū crud i suo
pectore pparare vt q impurbar? p cipif
int? pspertaz aduersa p sistere: virtutū sp oz-
namēto vtrōqz circūsept? appareat hūero
Si qz aut alif egerit ex cōicatōi debite sū-
facebit. nisi forte qz dixerit h decretū p p-
riā generalē ecclie p suetudinē abrogatum
Nā nō vbiqz ptes stole reducūt an pect?
i modū crucis. Cruce aut gerit dū xpi pas-
sionē cui? mister ē imitat i mēte. Ozariuz
itaqz iugū sūt 7 on? est. Iugū sacerdotib?
onus diaconib?. An fit vt sacerdotib? cir-
ca collū. 7 diaconibus sup sinistrū humerū
ponat. Sic em iugū collo portat. sic 7 hu-
meris onera ferūt. Lege i leuitico vt vid-
bis solos leuitas ferēdis onerib? destina-
tos. In diacono et stola iugū significat p
ut i pte. ij. dictū ē. vbi d diacono agit Ad
huc stola sinistro humero diaconi iponif
qz decet tpalia spūalib? desuere. vt qz de
ptra diaconi optet esse liberā vt expediti?
ad ministeriū sacerdoti discurrat. d q etiā
ibi dictū ē. Ad lūbos stola succingit vt sit
fortis expedit? p pugnas libidinū. An qz
tñ solū sup sinistrū brachium ps anterior
stole cōplicat. qd tractū ē a legalib? sacer-
dotib?. q dū sacrificabāt summitates bal-
thei sup hūerū reflectebāt In epo vo vlt sa-
cerdote ab vtrōqz pte equalit? depēdet an-
terius. qz xps cui? tūpū gerūt q eqnimif se
habuit i pspertis 7 i aduersis. q p leuā 7 de-
ptra significat. hitatores terre ad celestia
ducē desiderabat qz sp an oculos mētis
sue gerebat. Dictū est aut ozariū. qz quif
sine alijs idumentis sacerdotilib? baptiza-
re cōsignare 7 alia plura ozādo facē liceat
sine ozario tñ nisi magna necessitate cogē-
te nihil hoz facere lz. In p cilio triburen.

i burcardo li. v. c. psbyteri. legif vt psbyte-
ri nō vadāt nisi stola ozario vt induti. No-
randū at ē q antiq? stola erat vestis cādī-
da ptingēs vsqz ad vestigia. q patriarche
vtebāt an legē. quā pmogēti cū bñdictōz
pīs acciperēt iduebāt. 7 dño victimas vt
pontifices offerebāt. Sz postqz alba cepit
portari mutata est in torquē. Per pmam
stolā innocētia itelligit. q fuit i pmo homie
Sz cū eā pdidit ppē pctm oportuit eā re-
cupare p vitulū saginatum. qz igif supest
vt q p inobediētiā cecidim? p obediētiā
resurgam?. recte p veste innocētie recu-
peranda subim? torquē obediētie. Nā p
stolā q nūc vtimur. obediētiā accipimus
euāgelij crucifixi. Porro fm qd capiti
scz xpo puenit stola. q sup amictū collo sa-
cerdoti icūbit. obediētiā 7 fuitate signifi-
cat. quā dñs oim ppē suoz salutē sbijt. nā
cū i forma dei esset nō rapinā arbitrat? est
esse se equalē deo Exinanuit em semetip-
sum formā sui accipiēs. fact? obediēs vs-
qz ad mortē. mortē aut crucis. Causaz qz
pe mortalitat? nec traxit origine nec pmi-
sit i ope. Stola et ppsentat ligaturā q ihs
ligat? fuit ad colūnā Statutū ē in canoni-
bus ne sūdiaconi lectores 7 psalmiste ora-
rijs siue stolis vtant.

De manipulo.

Manipulo me

q tib? bñ cōpositis 7 dino cultui
mācipat? sepe subreptit accidia
q qdā torpore reddit aīam dormientē dicē-
te psal. Dormitauit aīa mea p tedio. Ido
i sinistra manu mistri ad altar? misterū ac-
cedēt? qdā apponif manipula q fanon vel
manipul? vt sudariū appellat? qten? sudo-
rē mētis abstergat. 7 soporē cordis excuti-
at. vt bonis opib? inuigilet d pulso tedio
vt torpore. Per manipulū ei bona opa vt
vigilātia designat. d q dñs ait. Vigilate
qz nescitis q hora fili? hois vētur? sit. An
spōsa dicit i canticis. Ego dormio 7 cor me-
um vigilat. Per sudariū etiā pnia desig-
q labes qtidiani excessus 7 tediu mūdane
p uersationis extergit. de quo dz. Dormi-
tauit aīa mea p tedio. tedet ei aīam p cōz
cōscientie 7 infirmitatis corporee. Signi-
ficat etiā futurōz bonoz retributiōz. An
de in quibusdā locis quoties in vestis al-

bisvultū manipulos portat ex eo q̄ in illa
vita vnusq̄q̄ p̄p̄am mercedē accipiet. ⁊
venietes veniet cū exultatōe portates ma
nipulos suos. Itē q̄ manipul⁹ p̄nam de
signat. inde ē q̄ sudariū s̄bdiaconi maius
fanone sacerdotali format. q̄ vbi maior
excessus maior exigif p̄nie fruct⁹. De su
dario etiā infra dicet. Sane mistri mani
pulū in brachio sinistro ferūt. ad notādū
q̄ stricti d̄nt ad terrena. s̄ ad celestia expe
diti. antiq̄ aut̄ nō erāt astricti ad h̄. q̄ deo
etiā p̄taliū s̄uibāt. ⁊ ad significādū
nos in hac vita q̄ p̄ sinistra significat̄ pati
tediū sup̄flui hūoris. i. delectatōis et alia
sup̄flui mētis. Adhuc manipul⁹ i sinistra
fidē i hac vita designat. Manipuli vsus
sūptus est nō ab aaron s̄ ab antiq̄s p̄rib⁹
q̄ sic legif in martilogio bede. arseni⁹ sp̄
sudariū ferebat in sinu vel manu ad tergē
dū effluētia lacrimaz. Porro fm q̄ capi
ti. s̄ xp̄o p̄ueit q̄ sac̄dos manipulū portat
i leua designat q̄ xp̄s brauiuz obtinebat i
via. Per manipulū em̄ p̄miū d̄signat. iuz
q̄ legif Venietes aut̄ veni. cū exultatōe
portates r̄ anipulos suos. Per leuā vita
p̄ns accipif. Iuz illud. Leua ei⁹ s̄b capite
meo. ⁊ dextera ei⁹ amplexabit me. Chri
stus aut̄ simul fruebat ⁊ merebat. frueba
tur i patria ⁊ merebat i via. Nā sil ⁊ bra
uum cōprehendebat ⁊ stadiū p̄currebat.
quia simul erat in patria ⁊ in via. Nemo
inqt̄ ascendit in celū nisi q̄ de celo descen
dit filius hoīs qui est in celo. Manipul⁹
etiā r̄p̄sentat funē quo ihs cōphensus a
iudeis ligat⁹ fuit. An̄ Jobis. xvij. Cōp
henderūt ihs ⁊ ligauerūt euz. Manipul⁹
tū post idutā planetā p̄suevit romano pō
tifici immitti. q̄ etiā a plurib⁹ obfuaat de
q̄ in q̄ta pte s̄b ti. d̄ cōfessioe dicet. Notā
dū aut̄ q̄ diacon⁹ ⁊ subdiaconus pontifi
ci iduētū ⁊ exuētū se sacris vestib⁹ sine ma
nipulis seruiunt. Primo vt expeditius ⁊
liberi⁹ administrēt. Sc̄do ad notandū q̄
i tali obsequio nō d̄nt fructū querere tem
poralē. q̄ q̄nq̄ p̄ manipulū significat. iuz
illud ps̄. Venietes at̄ ve. ⁊c. Rursus dū
pontifex se induit vel exiit diacon⁹ stat a
dextris ⁊ subdiacon⁹ a sinistris. q̄ diaco
nus ex ordine suo ad fortiora ⁊ p̄fectiora
que p̄ dextrā significant̄ assumif q̄ subdi
aconus.

De casula seu planeta.

Distremo sup

p̄ om̄s vestes induit casula q̄ q̄si
pua casa d̄r. ⁊ a grecis planeta
vocat̄ a planon q̄ est error. qm̄ errabun
dusei⁹ limbis sup̄ brachia eleuat. signifi
cās caritatē sine q̄ sacerdos ē sic es sonās
aut cimbālū tinnies sicut ei charitas opit
multitudinē pctōz. ⁊ oia legis ⁊ p̄pharū
mādata p̄tinet dicēte ap̄lo. Plenitudo le
gis ē charitas. sic ⁊ h̄ vestis cūcta planat
⁊ oia alia indumēta intra se claudit ⁊ con
tinet. De charitate dicit ap̄ls. Adhuc ex
cellētiorē viā vobis oīdo. Si linguis ho
minū loquar ⁊ angeloz. charitatē aut̄ nō
habeā nihil sū. Et iterū. Si fidē habeā vt
montes trāsserā. charitatē aut̄ nō habeaz
nihil sum. Hec siqdē est vestis nuptialis.
de q̄ d̄ns inqt̄ i euāgelio. Amice quō huc
itasti nō h̄ns vestē nuptialē. Sine hac at̄
nūq̄ sacerdotes d̄z suū officium exercere
q̄ sp̄ eū decet in charitatis vinculo p̄ma
nere. Per hoc aut̄ q̄ amic⁹ sup̄ os plane
te reuoluit̄ innuit q̄ opus bonū d̄z ad ca
ritatē referri. Nā finis p̄cepti est charitas
d̄ corde puro ⁊ cōsciētia bona ⁊ fide nō fi
cta. Ad verū casula in extensione manuū
in anteriorē ⁊ posteriorē ptem diuidit. si
gnificat duo brachia charitatis. s̄. ad deū
⁊ ad p̄ximū. Diliges inqt̄ deū tuū ⁊c. In
his duob⁹ mādati pendet tota lex ⁊ p̄phe
te. Rursus latitudo planete latitudinē si
gnificat charitatis que ⁊ vsq̄ ad inimicos
extendit. An̄ Latū mandatū tuū nimis.
Due q̄z plicature sinistre videlicet dextre
sunt duo p̄cepta charitatis. s̄. amor dei et
p̄ximi. Duplicat̄ etiā an̄ pectus p̄ q̄d cor
⁊ inl̄ humeros. p̄ quos opa exp̄mūf. ⁊ in
eis vestimētū ip̄m duplex efficit. q̄ sic de
bemus bona opa foris ostendere p̄ximis
vt eadē int⁹ i corde corā d̄no integra fue
mus. Charitatē em̄ debem⁹ habere i cor
de ⁊ ope int⁹ ⁊ foris. Rursus ante pectus
duplicatur. quoniam per charitatē bona
voluntas ⁊ sancta cogitatio generat̄. Du
plicatur etiā inter humeros. q̄ p̄ illam
aduersa a p̄ximis ⁊ ab aduersariis supoz
tatur. Ad brachia at̄ eleuat̄ dū bona opa
charitatis operamur. Ad dextrum dum
opamur bonū ad domesticos fidei. ad si
-

nistrū dū extendit et ad inimicos. Adhuc
triplicat̄ i brachijs. i dextro q̄dē dū fideli
bus monachis clericis ⁊ laicis s̄buenim⁹.
In sinistro dū infidelib⁹. s̄. malis xp̄ianis
iudeis ⁊ paganis. necessaria ministramul
Per casula q̄z recte opa iusticie designat̄
iuz illud. Sacerdotes tui indu. ius. Sane
sacerdos suū agēs officiū nō d̄z casulā ex
uere. q̄ p̄cipiente d̄no Leui. xxi. Nō l̄z ei
egredi de sc̄tis. s̄. reb⁹ vel p̄ceptis. Porro
fm q̄d capiti. s̄. xp̄o p̄uenit: casula magni
sacerdoti est ecclia vniuersalis. de q̄ dicit
ap̄ls. Quot̄q̄t i xp̄o baptizati estis xp̄z in
duistis. Hoc est illud aaron vestimētū cu
iuis i orā descendit vnguētū. s̄ a capite d̄scē
dit i barbā. ⁊ a barbā descendit i orā. qm̄ d̄
plenitudine sp̄s eius nos oēs accepim⁹.
p̄mo ap̄ls: postmodū ceteri Qu aut̄ casula
vnica ⁊ itegra ⁊ vniūq̄ clausa ē significat
fidei vnitatē ⁊ integritatē. Verū in ex
tensione manuū. in anteriorē ⁊ posteriorē
ptē quodamō diuidit̄ designās ⁊ antiq̄m
ecclesiaz que passionem christi precessit ⁊
nouam q̄ passionē xp̄i subseq̄tur. Naz ⁊ q̄
p̄ibat ⁊ q̄ seq̄bāt clamabāt dicētes. O san
na filio dauid. b̄ndict⁹ q̄ ve. i no. do. Hec
etiā vestis r̄p̄sentat purpureū vestimētū
q̄ milites circūdederūt ihs. Joh. xix. a.

De caligis ⁊ sandalijs.

Superi⁹ d̄ sex

f̄ ornamentū tā sacerdotib⁹ q̄ ep̄is
cōib⁹ dicit̄ ē. nūc aut̄ d̄ nouem
pontificū sp̄alib⁹ dicit̄ dū restat Et p̄us de
caligis ⁊ sandalijs videam⁹. Vestimētuz
aut̄ pedū nō habuit originē ab aarō q̄ dū
taxat in iudea p̄uersabat. ideoq̄ necesse f̄
habuit. s̄ ab ap̄ls q̄b⁹ dicit̄ est. Eūtel do
cete oēs gētes. nisi forte q̄s dixerit q̄ cali
ge ⁊ sandalia i locū femozaliū succedunt.
Celebraturi igif pontificis pedes. interea
dū dicit̄ q̄nq̄ psalmi i p̄paratōe euāgelij
pacis. caligis ⁊ sandalijs calciat̄. q̄z pul
critudinē ammirabat̄ p̄pha dicit̄. Quaz
speciosi pedes euāgelizantiū pacē euāge
lizantiū bona. An̄ ap̄ls ad ep̄s. Calciati
pedes calciamentis x̄tutū. Et i euāgelio
legif d̄nm misisse discipulos suos sanda
lijs calciatos vtiq̄ i p̄paratōe euāgelij pa
cis. Si em̄ calciati nō eēt. quō sup̄ serpe
tes ⁊ scorpiōnes calcare potuissent. Logi

tenit igif ep̄i cur ita calciati sūt. imitent̄ eo
rū exēpla q̄z imitant̄ calciamentā. Siqdēz
p̄ pedes p̄uenient̄ affect⁹ intelligūt. D̄nt
nāq̄ h̄re affect⁹ ⁊ d̄sideria calciata. ne pul
uere terrenoz seu tpaliū maculent̄. Per
h̄mōs q̄z calciamentū phibitio pedū con
grue intelligif. ne vicz ad illicita festinet̄.
Quia nō affect⁹ facili⁹ inficiunt̄ ⁊ maculā
tur tpe p̄speritatis q̄d p̄ dextrū q̄ tpe ad
uersitatis q̄d p̄ sinistrū intelligif. iō vt ma
iori piculo citius occurrēdū oīdat̄ a dex
tro pede p̄tifer. incipit calciari. Prius tū
q̄ sandalia pedib⁹ imponant̄ caligis idu
unt̄ vsq̄ ad genua. p̄tensis. ibiq̄ cōstricti
q̄ p̄dicatoz pedib⁹ suis rectos d̄z facē gres
sus suos ⁊ genua debilia roborare. Nam
q̄ fecerit ⁊ docuerit h̄ magn⁹ vocabif in re
gno celoz. Calige q̄z iacinctini. i. aerei seu
lestis color̄ denotāt q̄ celestes d̄z h̄re pe
des. i. affectus ⁊ firmos. ne claudicet. s̄ d̄i
cat. cōfortamini pusillanimes Et p̄n̄ san
dalia pedib⁹ imponūt. q̄ sic vocāt̄ ab her
ba vel sandarico colore q̄ depingunt̄. H̄a
bent aut̄ d̄ s̄bter integrā solē de sup̄ nō co
riū fenestratū. q̄ gressus p̄dicatoz ⁊ s̄br⁹
d̄nt esse muniti ne polluat̄ terrenis. iuz
illud d̄nicū. excutite puluerē d̄ pedib⁹ ve
stris. ⁊ sursum ap̄t̄ q̄ten⁹ ad p̄gnosceda mi
steria seu celestia reuelent̄. iuz illd̄ p̄pheti
cū. Reuela oculos meos ⁊ cō. mi. d̄ le. tua
In h̄ q̄z q̄ de sup̄ apta sunt q̄ corda sp̄ ad
deū erecta h̄re ⁊ oculos mētis ad ea q̄ sur
sum sūt ap̄ire debem⁹ significat̄. Ad et s̄b
tus solida sūt significat q̄ mētē i terrenis
obtusaz h̄re debem⁹. nec debem⁹ q̄rere be
nedictionē esau q̄ in terris est. s̄ iacob q̄ ē i
celis. Rursus q̄ sandalia i q̄bus d̄z locis
apta. ⁊ i q̄bus d̄a integra seu clausa sūt. de
signat q̄ euāgelica p̄dicatio nec oib⁹ reue
lari nec oib⁹ abscondi d̄z. iuz illud. Vobis
datū est nosse misterij regni dei. ceteri au
tē i parabol. Et nolite sc̄tū dare canibus
neq̄ margaritas spargē an̄ porcos. Sanda
lia q̄z interi⁹ q̄nq̄ ex corio albo sūt. q̄a
necesse ē intentionē candidā ⁊ p̄sciaz purā
corde deo h̄re. ⁊ exteri⁹ nigrū apparet. q̄a
p̄dicatoz vita p̄pter tribulatōz h̄ mūdī
nigra ⁊ despecta secularib⁹ vid̄. q̄nq̄ eti
am rubeū ad votū martyrij designandū
⁊ q̄nq̄ diuisis colorib⁹ variatū. i q̄ x̄tutuz
varietas q̄b⁹ ornat⁹ eē d̄z significat. Lin
f

gula no a corio sepata supra pedē confur
gēs liguas eoz q̄ pdicatori bonū pbibz te
stimoniu significat. q̄ q̄dāmō a spūaliū cō
uerlatōe sepata sūt. Sc̄do lingula ip̄a spi
ritualiū ligua ē q̄ pdicatorē i op̄ pdicato
nis introduxit. Tertio etiā ip̄i pdicator
linguā desiḡt. Linea no ab ip̄a ligula vs
q̄ ad finē sādaliū p̄ mediū ei⁹ pcedēs: euā
gelica pfectionē desiḡt. Linea no ab vtro
q̄ latere pcedētes q̄ i fine sandaliū ad ip̄
saz lineā mediā referūt ibiq̄ termināt: le
gē figurāt ppheticā q̄ i euāgelio recapitu
lat̄ r̄ i co tminat. Supior q̄ ps sandalio
ru p̄ quā pes itroducit varijs p̄ suis funi
culis. ne duo ei⁹ cornua defluāt seu ab in
uicē disūgāt. ad notādū q̄ pdicator seip
sum varijs alligare d̄z r̄tutib⁹ atq̄ sc̄tu
re sentētis. ne ip̄i intriseca ab his q̄ exte
ri⁹ lucēt coraz altissimo disūgāt. Ip̄a q̄z
sandalioz ligatura significat q̄ platus q̄
hūc illucq̄ discurrere h̄z: gressus mēt̄ fir
mare d̄z cū i turb̄ r̄fat. Quia no corrige
huc atq̄ illud manib⁹ ducūt vt sandalia
firmen̄ r̄ ligen̄. significat q̄ pdicator sic
firmo gressu incedē d̄z vt nulli oneros⁹ ex
istat. r̄ ne i via mīstrādo deficiat. Nā fru
stra velocit̄ currit q̄ p̄s q̄ ad metā pueiat
deficit. Distice em̄ sandalia cursū pdica
toris significāt. Quāz tñ sandalia nō ligā
tur. qz xpi incarnatio aliq̄n hūanis sensu
b⁹ apta est. vt ē p̄nis inuolui r̄ in p̄sep̄io
poni. Aliq̄n no corrige sandalijs supero
gan̄. qz scriptū est. Q̄d cūq̄ superogaue
ris ego cū redigero reddā tibi. P̄d̄t et di
ci q̄ calige significāt illaz lotionē d̄ q̄ dñs
ait. Qui lor⁹ ē nō indiget nisi vt pedes la
uet. Sz qz nō sufficit mūdicia cordis abs
q̄ patiētia p̄secutiōis. iō sequūt cētones
rubei q̄ martyriū figurāt. Qui at̄ in corde
mūdiciā r̄ i volūtate si op⁹ fuerit habue
rit patiam. secur⁹ accedet ad pdicationez
quā sandalia designāt apl̄ica. P̄d̄ro fm̄
q̄d capiti. s. xpo pueniūt sandalia aliō de
signāt. p̄d̄t em̄ i altari officio capiti sui
s. xpi cui⁹ est mēbrū r̄p̄sentās p̄sonā dñi
pedib⁹ assumit sandalia. illud icarnatōis
dñice calciamentū insinuat de q̄ dñs ait in
ps̄. In ydumeā extēdā calciamentū meū. i.
i gētib⁹ notā faciā icarnatōez meā. Veit
em̄ ad nos calciata diuinitas vt p̄ nob̄ dī
fili⁹ sacerdotio fungeret. P̄der ligulas at̄

q̄b⁹ pedib⁹ ip̄a sandalia r̄stringūt illō id
accipim⁹ q̄d p̄ calciamentū corrigiā Jobes
bap. significauit cū ait. Cui⁹ nō sū dignus
cor. cal. soluē. vnionē vicz i effabilē. r̄ co
pulā corpālē insolubilē. q̄b⁹ xbi diuitas
nr̄e se carni p̄iūxit. Sane mediantib⁹ cali
gis pedes sandalijs r̄iūgūt. qm̄ aia medi
ante carne diuitati ē vnita. sic em̄ pes cor
pus sustētat. ita diuitas mūdū gubernat
Vñ. Adozate scabellū pedū ei⁹. qm̄ sc̄m̄
est. Vex fm̄ decretū greg. diaconi n̄ dñt
vti cōpagis. i. sandalijs neq̄ mapul. i. cal
ciamētis ep̄alib⁹ absq̄ indulgentia sedis
apl̄ice sp̄ali. Olim em̄ vtebāt. qz eoz erat
discurre p̄ comitatū. Hodie q̄ nec ip̄i nec
sacerdotes vtunt. s. ep̄i solū. vt p̄ varia
tē sandalioz notet̄ varietas officiozum.
P̄terea ep̄i hñt p̄ plebes discurre. sa
cerdotes no domi hostias immolāt. Cle
rici aut̄ romane ecclie ex p̄essione cōstāt
ni impatoris vti possent calciamentis euz
vtonibus. i. candido linteamine.

De succinctorio r̄ ozali.

De succinctorio

o nil aliud dicim⁹ q̄ q̄ s̄ zona r̄
cingulo vt i p̄hemio h⁹ p̄ di
ctū ē. Sane roman⁹ p̄d̄t p̄ albā r̄ cin
gulū assumit ozale q̄ndā vicz. sindonē q̄d
capiti q̄si i modū veli iponit. r̄ replicat su
per hūeros r̄ an̄ pect⁹ legal̄ p̄d̄tificis ordi
nē sequēs. q̄ post lineā strictā r̄ zonā idue
bat ephor. i. i. sup̄ hūerale c⁹ locū mō t̄z am̄
ctus. Assumit etiā crucē quādā. catenulis
inertā quā a collo suspēfaz sibi statuit an̄
pect⁹. qm̄ r̄ legalis p̄d̄tifer laminā aureā
gerebat in frōte. p̄ q̄ p̄d̄tifer iste crucē ge
rit i pectore. r̄ sic signo crucis aurea lamī
na cessit: nā mysteriū q̄d i q̄tuor lris aurī
lamina p̄tebat. i. q̄tuor p̄tib⁹ forma crud
explicuit. iux̄ q̄d in q̄t apl̄s. Et p̄phēd̄t
cū oib⁹ sc̄tis q̄ sit latitudo r̄ lōgitudō. q̄ s̄
limitas r̄ p̄fūdū. Sacramētū q̄d ille tē
p̄ laminā p̄ferebat in fronte. h̄ iste tā recō
dit in mēre. nā corde credit ad iusticiā. or̄
aut̄ p̄f̄. fit ad sa. Et fm̄ h̄iero. Quoro le
gis sanguis euāgelij p̄ciosior est. Crucem
q̄z statuit sibi an̄ pect⁹ ad designādū q̄d
ait apl̄s. Glorificate deū r̄ portate i corpe
vestro. Imponēdo aut̄ sibi r̄ deponēdo
crucē illam osculat̄. ad notādū q̄ christi

passionē q̄ p̄ illā significat̄ credit r̄ p̄f̄itē
ad quā rep̄tandā in officio misse se pat.

De tunica.

De appositā

p̄ stolā pontifex induit tunicaz q̄
alibi s̄tile. in lege no poderi. i.
talar̄ dicebat̄. significatē p̄seueratiā. Vñ
Joseph inē fr̄es suos talarē vestē describī
tur habuisse. Cū em̄ ceterē r̄tutes i stadio
currāt. p̄seueratiā tātū brazū accipit. qm̄
q̄ p̄seuerauerit vsq̄ i finē h̄ salu⁹ erit. Vñ
p̄cipit. Esto fidel̄ vsq̄ ad mortē. r̄ dabo
tibi coronā vite. Rursus iō p̄ albā tunica
induit. qz sic p̄ albā castigatio corpis. ita
p̄ tunica r̄tutes intime itelligūt. q̄s sp̄ d̄z
h̄re p̄fect⁹. P̄d̄ro tunica non cingit. qm̄
fm̄ sui formā iter nō impedit. sic r̄ r̄tutes
p̄ illā designate libez iter ad cōtēplationē
dei p̄bent. s. alba cingit̄ put s̄ cingulo di
ctū est. In veteri testō erāt due tunice vi
delz bussina r̄ iacinctina. Exod. xxxix. Et
hodie et̄ q̄dā p̄d̄tificis duab⁹ vtūt̄ ad no
tandū q̄ p̄p̄tū est eoz h̄re sciam duoz te
stamentoz vt sc̄iāt d̄ thesauro dñi p̄ferre
noua r̄ vetera. siue vt se oñdāt diacones r̄
sacerdotes. P̄terea vnaqueq̄ eaz tipū
p̄p̄tū gerit. qm̄ alba q̄ bussina siue linea ē
castitate significat. vt s̄ ti. d̄ alba. dictū ē.
P̄d̄ma etiā tunica si sericea est. qz originē
traducit ex x̄mib⁹ q̄ sine coitu creat̄. casti
tate r̄ hūilitatē demōstrat. Sc̄da tunica
q̄ iacinctina esse d̄z sic r̄ olim erat. i. color
lapidis iacicti q̄ etheris serenitatē imitat̄
sc̄tos significat celestia cogitātes r̄ imitā
tes siue celestē cōuersatōnē. Sic em̄ lapis
ille colorē cū aere mutat. nā in sereno aere
seren⁹ r̄ i obscuro pallid⁹ ē. sic sp̄i alr̄ decz
ep̄m gaudere cū gaudētib⁹. r̄ flere cū flen
tib⁹. Si aut̄ illa alteri⁹ color̄ fuerit. fit r̄ al
teri⁹ significatiōis. Ceterz p̄d̄tifer vnā tu
nicā s̄ alia induit. ad notādū q̄ sic coop
ta tunica a p̄lo nō vid̄z s̄ tātū a clericis sci
tur. ita r̄ nō sublimiū r̄ r̄tutes q̄s p̄fectus
sp̄ h̄re d̄z q̄ p̄ illā significat̄ patere n̄ dñt
oib⁹. s. maiorib⁹ r̄ p̄fecti. P̄d̄ro fm̄ q̄d
capiti. i. xpo puenit h̄ vestis q̄ in veteri sa
cerdotio iacinctini coloris erat r̄ habebat
p̄ h̄mbz mala punica cū tintinnabul̄ au
reis ab inferiori pte dependētia. vt ponti
fex tor⁹ vocal̄ incederet. put dicef̄ sub ti. d̄

lega. idu. celestē xpi doctrinā insinuat. cu
ius noticiā habuerūt om̄s q̄b⁹ d̄z p̄ p̄phe
tā. In montē excelsum ascēde tu q̄ euāge
lizas syon. P̄d̄cipue tñ h̄c tunica habu
it euāgelice tertrix doctrine sapia dei ih̄s
xps. r̄ dedit illā apl̄s suis. Q̄ia in q̄t q̄ au
diui a patre meo nota feci vob. h̄c ḡ sig
nificauit illa tunica dñi quā milites sc̄ide
re noluerūt eo q̄ esset incōsutilis desuper
p̄texta p̄ totū. damnū fore maximū existi
mantes. In q̄ significatū est q̄ damnosuz
sit si q̄ doctrinā euāgelicā heresib⁹ sc̄inde
re moliant̄. Subdiaconus q̄z vtitur tuni
ca de qua in se. tractatu dicef̄.

De dalmatica.

De pontifex ime

p̄ diate sup̄ tunica dalmaticā ve
stit̄ sc̄m̄ institutionē siluestri pa
pe q̄ ab incōsutili dñi tunica r̄ apl̄oz colo
bio credit̄ mutuata. Est aut̄ colobiū vesti
sine manicis. put i cuculla monachali ap
paret. Sz siluester papa i dalmaticā r̄rit
latas manicas addēdo. r̄ i sacrificijs alta
ris portādā instituit. Dicta est aut̄ dalma
tica. eo q̄ in dalmacia et post oia alia idu
mēta sacerdotalia sit repta. h̄ sui forma si
gnificat largitatē eoz largas h̄z manicas
r̄ p̄tēfas. Vñ fm̄ apl̄m op̄tet ep̄m esse nō
turpis lucri cupidū. s. hospitalem. Nō ḡ
manū habeat ad dandū collectā r̄ ad reci
piendū porrectā. s. illud efficiat q̄d p̄phe
ta suadet. Frāge esurienti panē r̄c. Et ob
h̄ forte diaconi sp̄alr̄ vtitur dalmatic. qz
p̄ncipaliter electi sunt ab apl̄s vt mēs̄s
ex officio ministrent. Ceterz dalmatica di
aconi ampliores habz manicas q̄ tunice
la subdiaconi que alicubi s̄tile vocatur
qz ip̄e ampliorē habere debet charitatem
q̄ subdiaconus p̄pter maius donū. P̄d̄
tificis etiā dalmatica latiores habet mani
cas q̄ diaconi. ad notādū q̄ ip̄e maḡ est
expeditus nihil h̄ns q̄d ip̄ius man⁹ r̄ stri
gat. qz p̄ celestib⁹ oia d̄z largiri. charitas
em̄ e⁹ extēdit̄ etiā vsq̄ ad inimicos. Mem
pe tūicella s̄bdiaconi. dalmatica diaconi r̄
casula p̄sbi succedūt i locū tunice iacicti
ne. q̄ erat color̄ celestis. i. aerei. ad notan
dū q̄ oēs mīstri altaris celestē dñt h̄re cō
uersationē. sz fm̄ mai⁹ r̄ min⁹. q̄d notat la
titudō v̄l strictura manicaz dalmaticae et

tunicelle vt pmissu est. qz igitur sacerdos maxime dicitur esse ad celestia expeditur. id est hanc ornamenta gerit nec aliqd gerit brachia strigens. Episcopus autem sicut vestis et dalmatica et tunicella et oim ornamenta. vt ostendat se perfecte oēs hęc ordines tāqz qz eos alijs pferit. maiores sacerdotibus eos nō pferit. et ideo illa nō portat. qz bus sufficit vni qd celestē significat cōuersationē. Preterea pontifex i ornamenta atqz i officio magi expresse gerit similitudinē saluatoris qz simplex sacerdos et magi sibi pueniunt ornamentoz significata. id est pluribus vestimentis. Debet autem dalmatica habere duas lineas coccineas hincinde autem et retro a summo vsqz deorsum. vt pontifex ostendat hęc feruore charitatis ad deū et ad proximum i prosperis et i aduersis. iuxta veteris et noui testi pceptū qd est. Diliges dñz deū tuū ex toto corde tuo et proximum tuū sicut te ipsum. An iohā. Carissimi nō mandatum nouum scribo vobis. s. mandatum veteris qd ab initio habuistis. Et iterum mandatum nouum scribo vobis etc. Quibus lineis purpuree sunt significantes fidē sanguinis xpi in vtroqz pso necessariam. In sinistro qz latere dalmatica simbriz solet hęc sollicitudines actiue vite significātes. qz episcopus p subditis suis dicitur hęc. iuxta qd dicitur aplos. Preter illa qz extrinsecus sūt instantia mea quotidiana sollicitudo oim eccliaz. Per dextruz vero latus qd simbriz caret notat cōtemplatio celestiu sine sollicitudinibz et quies a multiplicitate purbationum. Adhuc qdā dalmatice quindecim habent simbriz autem et retro. qz. xv. psalmi in veteri testō. qz. xv. gradus exiit de tramite charitatis. et. xv. rami sicut i nouo testō excreuerunt de ope charitatis. Verbi grā. Charitas patiens est benigna etc. vsqz caritas nūqz excidit. Aliqz hnt. xx. viij. añ. et tōndē retro vbi septiformis spiritalis est octies repetit. qz replet octo maneribus laudantium deū. s. reges et plos. principes et iudices. iuuenes et iuvenes seniores et minores. Rursus in dalmatica varietas est sine scissura. qz lz varia religiōis opa apud deū agantur. tñ in votis nō discrepāt. Itē apta est a lateribz sicut ascillis insinuas illi qz ea induit vt xpi qz in latere lācea pforatus est vestigia imitē. Adhuc dalmatica forma crucis pzetendit. An p ea xpi passio figurat. Ideoqz in missae officio portat vbi

xpi passio representat. Significat etiā dalmatica scām religionē et carnis mortificationē atqz sublimiū rōnē. Alba dalmatica scām et immaculatā significat vitā. rubea martyriū. alba vero ope polimitico variata notat mundiciā et virtutū varietatē. et est aurifrisio adornata. iuxta illud. Assistit regi. a de. t. in ve. deau. Porro sicut qd capiti. s. xpo vniuersa dalmatica: sui forma lata et largā xpi misericordiā significat quā ipse p ceteris docuit et impendit. Estote inquit misericordes sicut ei pater vester misericors est. Beati nāqz misericordes quā ipsi misericordiā cōsequēt. Hic est qz samaritanus ille primus nō. qz fecit nobiscū misericordiā supinfundēs vulneribus nostris vinū et oleū. Nā p viscera misericordie dñi dei nostri visitauit nos oriens ex alto. qz nō ex opibus iusticie nre qz fecimus nos. s. scdm suā misericordiā saluos nos fecit. Pro peccatoribus venit vt de peccatis veniā indulgeret. Misericordiā inquit volo et nō sacrificium. Legit in canone Greg. qz in primitiua ecclia nō licebat episcopo vel diacono vti dalmatica absqz indulgētia sedis aplice spālī. Sane dalmatice tpe aduentus dñi a diaconibz intermittunt. quā quā aliqz claritas sacri ordinis ad tpus intermittit clarus respicet et auidius sumitur quā refumit in animis deuotoz. qz qd rarū est magis appetitur. Rursus in aduentu diaconus non vti dalmatica. nec s. diaconus tūca. quia lex quā subdiaconus significat an incarnationem dñi euāgelij ornatu carebat. et charitas euāgelij quā diaconus significat nondū apparuerat. Vel qz nōdū venerat qz veste innocētie et immortalitatis nos induere debebat. ideo vestes leticie dimittunt. Et tunc at tūc casulis. de quo in iij. pte s. bti. de diacono dictū est. In ieiunijs tñ pthe. pōt diaconus dalmatica vti.

De cirothecis.

De qua episcopus

q bonū opus qd faciūt inani fauore corrumpūt. id est statim post iduatā dalmaticā pontifex iuxta ritū aploz manus opit cirothecis. vt nesciat sinistra sua qd faciat ei? dextera. Per cirothecā qz caute la pgrue designat qz sic fac opus in publico qz intēdēs pmet in occulto. Nā et si dñs

dixerit. luceat lux vestra corā hoibz vt videant opa vstra bona. et glorificet patrem vestrum qz in celis est. ad qd etiā designatū cirotheca circuli desup hz aureū ipse tñ pceptit. Attendite ne iusticiā vestrā faciāt corā hoibz vt videamini ab eis. alioquin mercedē nō habebitis apud patrem vestrum qz in celis est. Quidam qz quāqz velant cirothecis et quāqz denudat. qz bona opa interdū ad vitandū vanā gloriā occultant. et interdū ad edificandū primos ppalant. Sunt autem inconsuales. quā actiōes pontificis dei recte dñt eē pcorde. Per cirothecās qz in manibus exempla scōz qz in opibus habēda sunt intelligunt. que opa ab oim inquinamento mūdāta sunt ne modicum fermentū totā massam corrupat. Per ipas vero cirothecās albas. castitas et mundiciā denotat. vt manus. i. opationes sint mūde et ab omni foide immunes. Porro sicut qd capiti. i. xpo pueniūt cirothecās sūt edorū pellicule. qz manibz iacob rebecca cūcūdit. vt pilose manus similitudinē maioris exprimerent. Sane pellicula edī est similitudo pti. quāqz rebecca mater. i. spūscit grā manibus veri iacob. i. opibus xpi cūcūdit. vt similitudinē maioris. i. prioris ade scōs exprimeret. Christū ei similitudinē pti sine pctō suscepit vt incarnationis mysteriū dyabolo celaret. Nā ad similitudinē pctōz usqz esuriit et sitiuit. doluit et expanit. dormiuit et laborauit. An cū ieiunass. xl. diebz. et. xl. noctibz ac postea esurisset. accedens ad illū dyabolus eū ad similitudinē prioris ade tēptate tēptauit. s. qz pmi vicerat eisdē modis victus est a secundo.

De mitra.

De qua episcopus

p planetā induit: mitra loco cidaris seu tiare seu infule capiti ei? imponit. iuxta illud. Gloria et honore coronasti eū do. Sed et papa coronā frigiū. loz. sup humerale. clamidē purpureā et tunicā iacinctinā hz ex pcessiōe cōstātini imperatoris. Mitra autem sciam vtriusqz testi designat. Duo namqz illi? cornua duo sūt testamēta. anterius nouū. posterius vetus. qz duo episcopus memorat dicit scire. et illis tāqz duplici cornu fidi inimicos ferire. Videtur dicit qd subdit episcopus cornu? sicut et moyses d

monte synai descendēs. et duas tabulas testimonij tenens. apparebat cornu? aaron et filijs israel ex pfortio simonis dei. pur legitur ex d. xxv. Quidam autem heretici mitrā et eius cornua et episcopi illā ferētē pdenāt. in ducētes i fomētū sui erroz qd iohes ait in apoc. Vidi aliā bestia ascendētē d terra et habebat cornua duo sicut agnū. et loquebatur sicut draco. Due vero simbriz posterius de pēdētes spūs et lra s. Per duas qz simbriz seu linguas nōt qz perit esse dicitur i mystico qz in historico sacre scōpture intelletu. in quaz similitudinē sūt simbriz rubef coloris denotātes ei? pmpitudinē ad fidē dei et scire scripture defensionē: etiā vsqz ad sanguinis effusionē. Que sup scapulas pēdēt. ad notandū qz id qd pdicat ore ostēdere dicitur ope. qz em scapulis nulla ps aptior est ad opus siue onus ferendū. id recte p eas opus intelligit. Circulus aureus qz posterior et anteriorē mitre cōplectit pte. indicat qz omnis scriba doctus i regno celoz de thesauro suo noua et vetera pferre dicit. Laueat qz diligent episcopus ne pus vellet eē magister qz nouerit esse discipulus. ne si cecus cū duxerit ambo i foueā cadāt. Scriptura est em p pphaz. Tu sciam respulisti et ego te repellā ne sacerdotio fungari mihi. Nō incōpetentē etiā mitra qz i altū d sui forma pducit altitudinē sapie designat. Debet em episcopus sic subditos scia excellere vt ipsius cōparatiōe ceteri merito grex dicat. Due pēdule ex posteriori pte designāt duplicē memoriā. Prima est actū diuinoz ne celebrando ea ptemēs puniat. An et i veteri. sacrificiū oblaturus ambiebat tintina bullis. vt p eoz sonitū recipere dignus vel repellere indignus ab angelo ad custodiā templi posito. Secūda est pctōz suoz vt d illis cōpungat. Mitra etiā qz quādo qz linea est et alba castitatis cādorē mūdiciāqz signat. Unde h ornamentū multum capiti necessariū erat. in quo quāqz sensus corpis vigent. qz corruptis facile castitas violat. Sunt etiā nōnulli dicentes qz mitra pontificis spineā coronā signat et inde est qz diaconus i officio misse in quo pontifex xpm in passione figurat. mitrā illi imponit et deponit. qz ipse ex officio suo habet euāgelij legere in quo xps spinis legitur coronatus Duo cornua sunt duo charita

tis precepta. pontifex igitur mitram accipit. in
telligens quod quicquid sensus a mundi illecebris
custodire debet. duorum testamentorum precepta ser-
uet et duo caritatis precepta impleat. ut coro-
na percipere mereatur eterna. Ceteri vero sacer-
dotes et clerici generaliter caput nullo conte-
gunt ornamento. In festis sint in toto alio
corpore subornati. tunc quod nodum est plenum gau-
dium nostrum. gaudemus enim non in re presentium
sed in spe futurorum. tunc quod ad hoc tendimus ut deus
in spe futurorum. tunc quod ad hoc tendimus ut deus
frustrata videtur est a pascha usque ad adventum
et a natiuitate domini usque ad septuagesimam
in omnibus festis duplicibus et noue lectionibus
totius anni nisi in festo innocentium. putatur dice-
tur sub titulo de coloribus et in dominicis predictorum
temporibus. et generaliter quicquid gloria in excelsis:
et te deum laudamus dicuntur. Cum enim illa dicantur
in festiuis diebus in quibus virtutes et gaudi-
um generale vel speciale capitis vel membrorum
ad memoriam reducimus. ut dicitur in phemio
vii. prout merito tunc mitra aurifrisiata uti-
mur. quod aurum et gemas nitor gaudium repre-
sentat. In diebus vero ieiuniorum non est eurythmum
ut scilicet quod cum dies illo ordiati sint ad dele-
nda peccata. que sunt tunc ad memoriam reducenda. non sunt
tunc agenda vel ferenda que gaudium sed que potius
humilitatem et afflictionem designant. In alijs
vero temporibus regulariter non aurifrisiata sed sim-
plici videtur est. videlicet ab adventu usque ad na-
tiuitatem. nisi quod dominus papa uti aurifrisiata
in dominica Gaudete. et a. lxx. usque ad pascha
nisi quod dominus papa uti aurifrisiata in dominica
Letare hierusalem. putatur dicitur sub titulo de coloribus
et etiam in. et feria cene domini. i. officio missae ta-
m. et in sabbato sancto in officio missae. Item in
festis trium lectionum illius temporis et in omnibus vigili-
is quibus ieiunium celebratur. et in quatuor temporibus.
et rogationibus. dominus in papa uti in festo sancti
marci in missa tantum. Item in officio defunctorum.
Illud quoque notandum est quod romanus ponti-
fex in signum imperij uti regno. i. corona im-
periali. et in signum pontificij uti mitra. et mi-
tra sepe uti et vbi quod regno vero non sepe nec vbi
quod quod pontificis auctoritas et potestas est et dig-
nitas et diffusior est quam imperialis potestas. Sa-
dotium enim in populo dei regnum precessit cum aaro
primum pontifex saule primum regem precesserit. et
noe nemroth. quod sicut legitur principium regni
nemroth extitit babilonis. noe vero edificauit
uit altare domino est holocausta obtulit super il-

lud. Regno quidem non uti nisi certis die-
bus et locis. et nunquam intra ecclesiam sed extra
Porro secundum quod capiti. i. christo conuenit mi-
tra pontificis illud significat quod propheta lo-
quens de filio dicit ad patrem. Gloria et ho-
coro est domine etc. hoc est itaque nomen quod est super
omne nomen ut in nomine ihesu omne genu flectat ce-
le. ter. etc. Item aurea lamina cidaris pon-
tificalis sculpta erat nomen domini tetragram-
maton cuius misterium declarabimus in titulo de le-
ga. indumentis. Per mitram quoque capiti. christi sum-
ma illa honorificentia intelligitur. que propter
diuinitatem debet humanitati. nam propter pe-
de adoratur scabellum. Adorate inquit scabel-
lum pedum eius. quoniam sanctum est. Et nota quod sicut
ait zacharias papa. episcopus ad altare oratur
accedens seu altario assistens. vel orationes
ad deum effundens mitram deponit et baculum
quod apostolus prohibet viros capite velato in eccle-
sia orare. ut reuelata facie gloriam domini contem-
plent quoniam vero ad plerumque se conuertit ut illi pre-
dicet. insignia conuersionis sue resumit.
Unde et moyses causam plebi ad deum preci-
bus. causam vero dei ad plerumque gladius allega-
bat. Ultimo nota quod quidam episcopi solenniter
benedicunt in missa et altare thurificat de-
posita mitra. alij vero cum mitra in capite. Pri-
mi ea ratione mouentur. quod solenniter benedi-
cendo vice dei funguntur. et deus pro eorum
ministerium benedicit. Num. vi. in. vbi di-
citur Inuocabunt nomen meum super filios is-
rael et ego benedicam eis. Altaris vero thuri-
ficatio signat orationes. Apoc. viii. Ascen-
dit fumus incensorum de orationibus sanctorum
Quia ergo in orationibus causam plebi ad
deum agit. ideo cum reuerentia mitra vide-
licet deposita illud agere debet. Secundum
vero attendunt quod benedictio et thurificatio non
sunt essentialia ad consecrationem corporis
christi. sed ad solennitatem pertinent et ideo ea
cum mitra agunt. ut per hoc a simplicibus sa-
cerdotibus discernantur. Quis enim plus ha-
beat episcopus quam simplex sacerdos. in his que
ad solennitatem pertinent ut in ornamentis
et alijs. non tamen in his que ad consecratio-
nem ipsam spectant Sed hec ratio mini-
sufficiens videtur. quoniam secundum hoc mitra
in missa deponeretur nisi quando verba ad
quorum consecrationem fit speciebus transsubstanti-
atio preferuntur.

De anulo.

Quid est fidei

a sacramentum quod christus sponsas suas
secundam ecclesiam subarravit. ut ip-
sa de se dicere valeat. anulo suo sub arra-
uit me dominus meus ihesus christus. cuius custodes et
pedagogi sunt episcopi et presbiteri. anulos pro signo
in testimonium habent rei ferentes quod sponsa
dicit in cantu. Inuenerunt me vigilantes que cu-
stodiunt civitatem. Hunc anulum dedit pater
filio reuerenti secundum illud euangelij. Date anu-
lum in manu eius Ex quo euangelio anu-
li usus creditur acceptus. Anulus quoque pon-
tificis integritatem signat fidei. ut vicus eccle-
siam dei sponsam sibi creditam sic se diligat
et sobriam et castam celesti sponso custodiat. iu-
xta illud. Despondi enim vos viri viro etc. ca.
etc. ut se meminerit non dominum sed pastorem. De
hoc sponso et sponsa iohannes euangelista dicit. Qui ha-
bet sponsam sponsus est. amicus autem sponsi que
stat et audit cum gaudio gaudet propter vocem
sponsi. Episcopus quoque vicarius et amicus est sponsi
quod si vicarius est. et ipse quodammodo sponsus
est. Rursus antiqui scripturas anulo sigillabant.
Unde episcopus anulum portat. quoniam scripture mi-
steria et ecclesie sacra preceptis sigillare et huius-
modi reuelare debet. Porro secundum quod capiti. i.
christo prout annulus digiti donum significat
spiritus sancti. Dicitur enim articulus atque distin-
ctus spiritus sancti insinuat secundum illud. Dignitas
dei est hoc. Et alibi. Si ego in digito dei est
cio demonia filij vsi in quod efficiunt. Anulus
autem aureus et rotundus perfectionem donorum si-
gnat quam sine mensura christus accepit quoniam in
eo plenitudo diuinitatis corporaliter habitat.
Unde quod desursum venit super omnes. cuius deus non
dedit spiritum ad mensuram dicentes. Super quem vi-
deris spiritum sanctum descendere et manere super eum
hoc est quod baptizat. nam resuscet super eum spiritus sa-
pientie et intellectus. Ipse vero de plenitudine
sua secundum differetes donationes distribuit. alij
secundum apostolum dicitur secundum monitionem scilicet alij gratiam sanita-
tis. alij operationem virtutis etc. Ad et visibilis
pontifex imitatur. alios in ecclesia constituens
sacerdotes. alios diacones. alios subdia-
cones et huiusmodi. Non igitur ab re in episcopo
gemmatum fulget anulus. pro cuius mini-
sterium dant fulgida crismata gratiarum
De anulo sponse satis dictum est in pri-
ma parte sub titulo de ecclesiasticis sacramentis
De baculo pastorali.

Baculus pasto-

b ralis correctionem pastoralem signat.
propter quod a prelatore dicitur. consecra-
to. Accipe baculum pastoralem officij ut sis
in corrigendis vicis pie sentens etc. De quo
dicit apostolus. In virga venia ad vos. Virga quoque
pastoralis potestas intelligitur sacerdotum
quam christus eis contulit quoniam apostolos ad predicandum
misit precipiens eis ut baculos tollerent. Et
moyses cum virga missus est in egyptum De
hoc in prima parte dictum est in titulo de consecratio-
nibus. Baculus quoque a lege et euangelio sumit-
tur. que et virga pastoralis et sambuca et pe-
dum et ferula nuncupatur. Moyses enim ex ma-
dato domini virga habuit que terribilia fecit ille-
lo et in terra et in mari. quod cibum de celo. potum
de petra produxit. et gregem ad terram fluentem
lacte et melle minauit. Adhuc pro baculum
doctrine auctoritas intelligitur. hac enim infir-
mi sustentantur. inquieti corripiuntur. erran-
tes ad penam trahuntur. Unde et pedum voca-
tur. quod est lignum recuruum quo pastores pe-
des retrahunt animalium. Sane quoniam bacu-
lus ex osse et ligno conficitur. que crystallina et
deaurata sperula coniungitur. os superius re-
curuat. lignum inferius ferro acuit modice
tamen retunditur. Si quidem os est duricia legis
lignum mansuetudo euangelij. que duo coniun-
cta sunt sperula diuinitatis ihesu christi vel os
seueritas. lignum pontificis est lenitas. quas
iungit in iudicio pro caritate. Unde seueritas
vel miscdia multum destituit si vna sine al-
tera teneatur. Ad quod designandum ferrum ob-
tunditur. quod iudicium miscdia temperat. baculus re-
curuat cum penitentes ad penam reuocatur
Aliquod in curuatura caput format. quoniam ad
deum peruersis vita eterna promittitur. Quoniam
etiam in curuatura scribitur. cum iratus fuerit mi-
sericordie recordaberis. ne ob culpam gre-
gis ira turbet in pastore oculum rationis. Ali-
quod in sperula scribitur homo. ut pontifex se ho-
minez memoret. et de prelate collata non ele-
uetur. Aliquod etiam iuxta ferrum scribitur. parcat. ut
in disciplina subditis parcat et misericors
a miscdia miscdiaque reseruetur. Quod vero baculus est
acutus in fine. rectus in medio. et retortus in su-
mo. desigat quod pontifex debet punire pigros
regere debiles sui rectitudie. et colligere va-
gos. Unde iohannes. Collige sustenta stimula va-
ga morbida leta. Et reddedo iugula sin-

f 4

gul' xpus iste ptinet oia pmissa. v' sic. At-
 trabe p p'mu. medio rege. punge p imum
 Roman' aut potifex pastoralis xga si vnt
 tu ppter historia. tu ppter mistica ratione.
 historia est. qm b'us petr' apl's marcialē
 discipulū suū: quē dñs in discipulos cō-
 stituit cuz dixit. nisi efficiamini sic puulus
 istenō itrabit' rē. misit cū qbusdā alijs ad
 pdicādū germanis. q' i via ad. xx. dietas
 defūcto. fronto collega ei' rediit ad nūciā
 dū h' petro. Cui petr' ait. Accipe hūc ba-
 culū. r' tages illū dic. surge i noie dñi r' p-
 dica. Ille x' i qdragesima die a tpe mo-
 tis illi' tetigit eū. r' surrexit r' pdicauit. q'
 ita petr' baculū a se remouit. r' subdit de-
 dit nec f'cupauit. Innoē. x' papa. iij. scri-
 psit i ecclie speculo. q' be. petr' misit bacu-
 lū suū Eucharistia p'mo treueroz ep'o. quez
 vna cū valerio r' materno ad pdicādū euā-
 geliū gēti teutonice destinauit. Cui succes-
 sit i ep'atu matn'. q' p baculū petr' d' mor-
 te fuerat suscitāt. quē baculū v'q' hodie
 cū mag' veneratōe treuerē. ecclia f'uat. r'
 iō papa in illa dioc. vnt' baculo r' nō alibi
 Abistica x' ē rō. qz bacul' i sūmitate cur-
 uus ē q' ad attrahēdū qd i romano pot'f-
 fice necesse nō ē. qz null' ab eo finalit' dū-
 tere p't. p'eterea p baculū desig'f' coercio
 quā qz ceteri pot'fices ab hōie recipiūt. iō a
 suis superiorib' baculos recipiūt r' hnt' Ro-
 man' x' potifex qz p'tatem a solo dō acci-
 pit: baculū n' hz. Porro fm qd capiti. f.
 x'po p'ueit xga pot'fice p'tatē xpi signat.
 d' q' p's. Virga recta siue directōis xga re-
 gni tui. qz dilexi. iust. r' odi. iniquitatē. p'p'
 qd alibi dic. Reges eos i xga ferrea. Du-
 ricia ferri vigore s'q't eq'tati. qua x'p's tāq'
 vas figuli pctōres p'friget. Uex p'tas xpi
 nō solū ē xga s' bacul'. qz nō solū corripit s'
 et sustētat. vñ p's. Virga tua r' ba. tu. rē.

De sudario.
Xpeditis no-

uezi palib' pot'ficū ornamētis
 aliq' d' qbusdā alijs. r' p'mo d' su-
 dario videam'. qd ē line' pann'. quē mi-
 nistrās ep'o semp paratū hz. q' ille sudorē
 r' oēm supfluū corpis tergat dūozē signifi-
 cās studiū q' hūanas p'tagidēs in hac vita
 extergim' p' exēpla sc'toz patrū. qd' ad pa-
 tientia corrob'oramur. sic em' sudor ē i cor-

porē. sic etiā tediū est in aīa. qn' ex p'scia
 pctōz p'mens p'scie frontē h'abeam' igif
 sudariū ex lino multū tūstōib' castigato r'
 mūdato p' qd mūdanoz extergam' affect'
 r' et cū dauid r' iob tristitia abijcēdo nos
 tergam'. In qbusdā ecclesijs diacon' su-
 dariū hñs illud i dextro cornu altari d'po-
 nit vt si forte q'q' sordidum accesserit illo
 f'gat r' sudariū sacerdotū mūdissimuz ma-
 neat. Manipulū qz pene eadē ē signifi-
 catio. put ibi dictum est.

De pallio.
Insequenter

aliqua d' pallio s'biāam' qd pa-
 triarcharuz p'imatū r' metro-
 politanoz est p'p'iu. vt p' illud a ceteri epi-
 scopis discernant' r' p'ilegiatā obtinēt di-
 gnitatē. quare sub p'missis cōmunibus v'
 specialib' ornamentis minime cōtinetur.
 Siquidē p' palliū simul vtrunq' r' suphu-
 merale r' rōnale legalis pontificis intelli-
 gimus. qz em' sup vtrūq' pontificis hume-
 rū iacer. sup hūmerale siue lōgion d'z. qz x'p'o
 inde descendēs in ip'o pot'fice pectore iū-
 gif rationale vocat'. h'abebat em' aarō su-
 per humerale r' rōnale q' cathenulis aure-
 is s' iungebant'. Sunt tñ qui dicit q' rō-
 nali nullū hodie ornamētū succedit. de q'
 s' b' ti. de lega. indu. dicef. Alij dicit q' pal-
 liū p' aurea lamina institutū est. q'uis p'zo
 babil' videat q' aurifrigia mitre vicez la-
 mine gerant. Sane palliū q' maiores vtū-
 tur. significat disciplinā qua seipos ad ex-
 emplū subditoz r' etiā ipos subditos regē
 r' p'stringere dñt. p' h'ac acq'rif' torques
 aurea quā legitime certates accipiūt. d' q'
 di. salo. in parab. Audi fili mi disciplinaz
 patris tui r' ne dimittas legez matris tue.
 vt addat' g'ra capiti tuo r' torq's collo tuo
 Sicut aut' torques seu brauiū nō dabit' ni-
 si legitime certanti iuxta illud apli. Mul-
 ti qdem currūt. sed vnus accipit brauium
 ita r' ad honorē pallij nemo ascensur' ē ni-
 si q' in singul' honoz gradibus legitie pri-
 us desudauerit. Nā r' officia secularia nō
 deferūt pncipalē locum ingressis vestibu-
 lū actionis. sed examinatis per plurimos
 g'dus. r' is gradus ceteros antecellat quē
 labor prolixior et stipendia longiora fece-
 runt anteire. Super cuncta indumenta

ferf. vt ceteri b' vidētes ad legitimū certa-
 mē hortēf. p'otifex x'o palliū dū sibi ipo-
 nit r' detrahif osculat. ad notādū sūmum
 legitime certādū d'fideriū r' brauiū pmerē
 di. Est aut' palliū d' cādida lana p'textū. ha-
 bēs circulū hūeros p'stringētē. r' duas li-
 neas ab vtraq' pte vicz an' r' retro pendē-
 tes. A sinistris ē dupr. a dextris simplex.
 h'abz qtuoz crucez purpureas. f. an' r' f'ro
 a dextris r' a sinistris. Infigūt i pallio tres
 acus. Et qdā sunt q' p' metropolitanū sine
 pallio agi nō pnt. q' etiā nisi certis diebus
 vti nō valet. Que oia moralib' s' imbuta
 misterijs r' diuis gūida sacris. Nā vt scri-
 ptura testat' In thesauri sapie significatō
 discipline. In lana q' p' aspitas. i cādore
 benignitas designat'. Nā eccl'astica disci-
 plina p' rebelles r' obstinatos seueritatem
 exercet. s' erga penitētes r' hūiles exhibet
 pietatē p'p' qd d' lana nō cuiuslibet aialis
 s' ouis dūtaxat' efficit. q' ē aial mansuetuz.
 Nā p'pha. Tāq' ouis ad occisionē ducit'
 ē r' corā tondēte se nō ape. os suū h'ic ē q'
 illi' semiuiui vulnerib' quē samaritanus
 duxit i stabulū. vinū r' oleū ifudit. vt p' v'
 nū mordeat vulnera. p' oleū foueant'. q'te-
 n' q' sanādis vulnerib' p'f' i vino mosuz
 seueritat' adhibeat i oleo mollitiē pietat'.
 h'oc nimis r' p' arcā tabnaculi designat'.
 i q'cū tabul' xga p'tinebat r' māna. qm i mē-
 te rectoris cū sc'ptura scia xga d'z eē direc-
 tionis r' māna dulcedis. vt seueritas imo-
 derate non seuiat. r' pietas plusq' expedit
 nō indulgeat. Itē fit d' vili materia: f. lana
 na. vt habeat p'ciū n' a se s' ab eo qd signifi-
 cat' i se vt nō oculis s' menti spectabile sit:
 vt nō ad ornādū s' ad significandū idui in-
 telligat'. Circul' pallij p' quē hūeri p'strin-
 gunt' est timor dñi p' quē opa coercent' ne
 vel ad illicita defluat' vt ad supflua relaxē-
 tur. qm disciplina sinistra cohibz ab illicitis
 formidine pene. dextrā x'o tpat a sup-
 fluis iusticie amore. Beat' g' vir q' sp' ē pa-
 uidus. Nā iux' sniam salomonis. Timor
 dñi pctm' expellit. Qui x' sine timore exi-
 sit iustificari nō poterit. Itē et circul' pal-
 lii s' collo hūeros p'stringit. ad notādū q'
 illū ferēs d'z eē idē ope r' h'mōe. Duas x'p'o
 lineas q'rū vna p' d'ozū r' altera p'gredif
 an' pect' h' vite curas r' solitudines signi-
 ficat' putam'. qd' r' cor r' hūeri pot'fici sic

sepissime grauant' r' impediūt vt a p'prio
 statu eū auertant. r' vana qdā r' trāitoria
 cogitare r' portare cōpellāt. h'incē q' pal-
 liū an' r' retro. a dextris r' a sinistris. an' pe-
 ctus r' sup hūeros frequē aptat'. vt his p'
 habit' i seipm redire itelligat'. Actiua qz
 r' cōtēplatiua vitā significat. q's ita d'z ex-
 ercere p'lat'. vt exēplo moysi nūc i mōtē af-
 cēdat r' ibi philozophez cū dño. r' nē ad ca-
 stra descēdat. vt ibi necessitatib' p'uideat
 p'p'oz p'uisur' attēti' vt cū sepe se dederit
 alijs inēdū se sibi restituat. q'ten' r' cū mar-
 tha circa frequē misterij fatagat. r' cū ma-
 ria x'ba audiat saluator'. Utraq' tñ linea
 g'uat inferi'. qz cor'p' qd corripit' agguat
 aīam r' dep'mit terrena i' habitatio sensum
 multa cogitatē. Palliū duplex ē i sinistra
 sic r' rōnale. s' simplex i dextra. qz vita p'ns
 q' p' sinistra accipit'. mltis ē s'biecta molesti-
 is. r' i ea duplicitate carere nō possum' q'
 nūc p'speris extollimur. nūc aduerf' fran-
 gimur. nūc terrena petim'. nūc celestibus
 adherem'. nūc carni. nūc mēti fuim'. S'z
 vita futura q' p' dextrā significat' i vna sp'
 ē collecta d'ete. qd vitas ipa desiguit cum
 intulit. Martha martha sollicita es r' tur-
 bar' erga pluria porro vñ ē ne. m. o. par-
 e. q' nō au. ab ea. Rursus palliū dupr' est i
 sinistra q'ten' ad tolerādās vite p'nt' mole-
 stias p'lat' fort' existat. simplex i dextra q'
 ten' ad obtinēdā vite s'f' d'ete toto suspi-
 ret affectu iux' x'pū p's. d. Anā petij a dño
 h'ac req'rā vt inhabitē i domo dñi. o. d. v.
 mee. Illic em' nulla est duplicitas siue ru-
 ga. s' p'spitas sine aduersitate. gaudiū s'nt'
 tristitia. r' felicitas sine miseria. Quatuor
 crucez purpuree s' qtuoz vtutes politice.
 scz iusticia. fortitudo. tpantia. r' prudētia
 q' nisi i crucis xpi sanguie purpurēf. falsū
 sibi vtutis nomē vsurpāt. r' ad verā b'ntu-
 dinis gl'iaz nō pducūt. vñ dñs in d't apl's
 Nisi abūda. ius. v'ra pl' q' s'f. r' p'ba. n' inē.
 i. r. c. h'ec ē purpura regijs ticta canalib'.
 quā salomō p'memorat i can. Is g' q' pallij
 gl'ia decorat' si cupit esse qd d'z i anteriori
 pte d'z h'f' iusticiā. vt reddat' vnicuiq' qd
 suū est. i posteriori prudētiā. vt caueat qd
 cuiq' nociuū ē. fortitudinē a sinistris. vt eū
 aduersa nō dep'māt. tpantia a dextris. vt eū
 p'spera nō extollāt. Tres at' acus i pallio
 infigūt. f. an' pect' r' sup sinistrū humer' et

post tergū. nō ad pungēdū. i. nō pp̄ hui⁹
vite cōpūctiōes. s̄ ad planetā palliūq; iū-
gendū sūt inuēte. vñ qdā ansule autiqtus
i planetā posite erāt q̄b⁹ acus iserebant et
palliū sūt cū planeta firmabant ne a suo lo-
co palliū mouēf. p̄dissim⁹ tñ p tres acus
fidē spem ⁊ charitatez intelligē. sine q̄bus
palliū ab ep̄o rite teneri nō p̄t. Rurs⁹ tres
acus cōpūctiōē p̄ximī. admīstrationē of-
ficij. distictionēq; iudicij significāt. q̄z p̄
ma pūgit animū p̄ dolore. sc̄da p̄ laborez.
sc̄ta p̄ t̄rozē. p̄uma pūgebat aplm cū di-
cebat. Quis i firmat ⁊ ego nō infir. q̄s sc̄a.
⁊ ego nō vroz. Sc̄da cū aiebat. p̄zet illa
q̄ extrisec⁹ s̄ istātia mea q̄tidiana solicitu-
do oim ecclīaz. Tertia pūgebat iob dicē-
tē Si iust⁹ vix saluabit ipi⁹ ⁊ pctōz vbi ap-
parebit. Sup dextz hūez nō iustific ac⁹
qm̄ in et̄na dete null⁹ est afflictiois acule⁹
null⁹ stimul⁹ pūctiois Absterget em̄ deus
oem̄ la. ab o. san. ⁊ iā n̄ erit ampli⁹ neq; lu-
ctus neq; clamor s̄ nec vll⁹ dolor. qm̄ po-
ra trāstierūt. Ac⁹ x̄o aurea eē dz. s̄ inferi⁹ ē
acuta ⁊ sup̄ protūda lapidē p̄tinēs p̄ciosū
qz nimir⁹ bon⁹ pastor pp̄ curā ouīū i terri
affligit. s̄ i celis eternalit̄ coronabit. vbi
illā p̄ciosā margaritā habebit. d̄ q̄ dñs in-
q̄t i euāgelio. Sile ē re. ce. hoi q̄rēti bōas
margaritas ⁊c. Inuenta vna p̄ciosā mar-
garita dedit oīa sua ⁊ cōpauit eā. In pal-
lio ⁊ cū ip̄o cōferē p̄ntifical̄ officij plenitu-
do. h̄inc est q̄ añq̄ metropolitan⁹ pallio
decoref nō dz p̄ciliū p̄uocare. crisma cōfi-
cere. clericos i sua puincia ordinare. p̄nti-
fices p̄secrare. vel ecclīas dedicare. nec se
archiep̄m noīare. M̄it tñ qdā q̄ eē puin-
ciā suā inuitat⁹ possz ordies tāq; simplex
ep̄s sine pallio celebrare Sūt et̄ q̄ dicūt q̄
ep̄s etiā si sit talis q̄ pallio vtaf. nō p̄t da-
re licētiā alieno archiep̄o vtēdi pallio i di-
oce. sua. nisi dicit⁹ ep̄s palliat⁹ exēpt⁹ exi-
stat nec etiā archiep̄s i puincia sua. nisi for-
te iuitat⁹ p̄uilegiū habeat q̄ possit vti pal-
lio eē suā puincia si fuerit iuitatus. s̄ h̄ po-
tius iuri ⁊ rigori sūt q̄ curialitatē. neq; s̄-
tilit̄ intuēti aliud vidē: i ep̄o palliato exem-
pto q̄ i nō exēpto. Sz ⁊ vn⁹ metropolita-
nus nō p̄t cū alteri⁹ pallio celebrare. neq;
pari rōne sepeliri. s̄ cū p̄po tātū p̄balliat⁹
tñ ad aliā ecclīam trāstatur cū pallio sc̄do
loco sibi p̄cesso sepelit. Itē palliat⁹ ad ali-

am trāstatur ecclīam nō p̄t sibi vti pallio i p̄-
ma ecclīa obtēto qz nō solū dat⁹ p̄tēplatoe
p̄sone. vep̄etiā loci. h̄inc ē q̄ nō p̄t vti eo
eē puincia sibi decretā. Sz ⁊ h̄is renūciat
archiep̄atui neq; vltērius pallio vti. Nec
et̄ p̄t q̄s pallio nisi infra ecclīam ⁊ i diuis
officijs vti. An̄ si forte p̄cessionat̄ vel ad
p̄dicādū vlt ad aliqd̄ hmōi eū ecclīaz exte-
p̄tigerit. cū pallio nō exibit Si qdē regula-
riter vsus pallij interdicit nisi i solennib⁹
diebus. ⁊ q̄ i cuiusq; ecclīe p̄uilegijs p̄tinē-
tur puta i festiuitatibus natal̄ dñi. sc̄ti ste-
phani. sc̄ti ioh̄is. circūcisiois. ep̄iphantie.
ramispalmaz. cene dñi. sabbati sc̄ti. in tri-
bus diebus resurrectiois. ascēnsionis. pen-
teco. sc̄ti ioh̄is bap. oim ap̄loz. in quattu-
or festiuitatibus b̄tē marie. sc̄ti micha elif
oim sc̄toz. sc̄ti martini q̄ est par aplis. i fe-
stiuitatibus p̄ncipalibus ecclīe pallio de-
corate. in dedicatiōibus ecclīaz. p̄secratō-
nibus ep̄oz. ordinatōib⁹ clericoz. ⁊ anni-
uersario p̄secratōnis palliat̄. Quidā ad-
dūt dies dñicas que ad resurrectionē per-
tinent. qd̄ tñ in vsu non est. Possēt etiā di-
ci q̄ vbiq; in sua puincia corpus ali-
cuius sc̄ti quiescit. metropolitān⁹ in festo
eiusdem sc̄ti ⁊ etiā i p̄ncipali festo cuius-
libet loci sue puincie ad locū illū declinās
poterit pallio ⁊ sandalijs vti. In exequijs
vero defunctor⁹ vel in b̄ndictionibus nu-
bentiū vti nō licet nisi hoc in p̄uilegio con-
tineatur expressus. Ep̄iscopis ostiensis q̄
papā p̄secrat pallio vtitur ex institutione
martini pape. ⁊ etiā qdā ep̄iscopi ex p̄ui-
legio sp̄ali. vt auiciēn. ⁊ quandoq; ecceñ.
p̄ostremo sciendū est q̄ romani p̄ntifical̄
q̄ b̄m siluestri p̄cesserūt depingunt tāq;
gerentes lineas pallij circa humeros iuo-
lutas. Itē ⁊ legalis sacerdos dū sacrifica-
bat summitates baltei sup̄ humeros refle-
ctebat. i q̄ significat⁹ q̄ illoz iurisdicōe et
p̄tēs p̄ palliū significata inuoluta ⁊ impli-
cata. nō libera fuit. Itē x̄o ⁊ eius succes-
sores liberā ⁊ explicatā habuerunt. q̄re li-
nec ip̄e i eis explicite ⁊ extēse. an̄ retro de-
pēdentes depingunt p̄dot et̄ dici q̄ linee
ip̄e q̄ vt p̄missū ē solitudines ⁊ curas sig-
nificāt iō a tpe siluestri pape expiicite d̄pē-
dēt pp̄ cōcessa sibi ⁊ successorib⁹ ip̄alia: q̄
abz solitudie ⁊ cura neq̄t possideri. de-
niq; b̄uano dixit q̄ sūm⁹ p̄ntifex p̄ p̄missa

omamēta ⁊ regnū porat. ⁊ purpura vti
put s̄b ti. d̄ mitra. dictū ē. nō p̄ significatō-
ne s̄ qz cōstāt. ip̄ator oli b̄to siluestro oīa
romani imperij insignia tradidit. An̄ ⁊ i
magnis p̄fessioib⁹ oīs ille aparat⁹ roma-
no p̄ntifici exhibef. q̄ quōdā impatorib⁹
feri solebat. ⁊ cum diademate impiali pa-
pa ip̄e coronat.

De coloribus q̄bus ecclesia in ecclīasti-
cis vtitur indumentis.

Quatuor sunt

q̄ p̄ncipales colores q̄b⁹ s̄m p̄pe-
tates diez sacras vestes ecclīa
distiguit. alb⁹. rube⁹. niger ⁊ viridis. Itē
⁊ i legalib⁹ indumētū quatuor colores fuisse
legūt. b̄ssus purpura. iacinct⁹ ⁊ cocce⁹. de
q̄b⁹ i se. ti. dicef. Ecclīa et̄ romana viola-
ceo ⁊ croceo colore vti vti infra dicef. Alb⁹
indumētis vtēdū ē i festiuitatib⁹ sc̄toz cō-
fessorū ⁊ x̄ginū q̄ martyres nō sūt pp̄t in-
tegritate ⁊ inocētiā. Itē cādidi facti s̄t na-
zarei. s̄. ei⁹ ⁊ ambulabūt mecū i albis. x̄gi-
nes ei sūt ⁊ sequūt agnū q̄cūq; ierit. p̄ro-
pter eādē cām vtēdū ē albis i solennitatib⁹
angeloz. d̄ q̄z nitore dñs loq̄t ad lucifer⁹
vbi eras cū me laudarent astra matutina
Itē i oib⁹ festis sc̄tē dei genitricis marie. i
festo oim sc̄toz. qdā tñ tūc rubeis vtūtur
vt infra dicef. In p̄ncipali festo sc̄ti. euā.
in p̄uersatōne sc̄ti pauli. i cathedra sancti
petri. De his et̄ infra dicef. Itē a vigilia
natiuitat̄ dñi vsq; ad octauā ephie inclu-
siue. vt dicitur in p̄hemio. vij. p̄tis. exce-
ptis festiuitatib⁹ martyriū int̄medijs. In
natiuitate saluator⁹ ⁊ et̄ p̄cursori. qm̄ vt qz
nat⁹ ē mūd⁹. i. carēs originali pctō. Ascē-
dit em̄ dñs sup̄ nubē leuē. i. assūpsit carnē
a pctis immuē. ⁊ intrauit egyptū. i. veit
i mūdū. iux̄ illud qd̄ angel⁹ inq̄t ad x̄ginē
sp̄ūsc̄tūs sup̄ueniet i te. ⁊ vir. al. ob. tibi.
Jobes autē ⁊ si fuerit i pctō p̄cept⁹. fuit tñ
i vtero sc̄tificat⁹. iux̄ illud p̄pheticū. An̄q;
extres de vulua sc̄tificauit te Et angel⁹ in-
q̄t ad zachariā. Sp̄ūsc̄tō replebit̄ adhuc
ex vtero matris sue. Itē i eph̄ia pp̄t splē-
dorē stelle q̄ magos duxit. s̄m illud p̄phe-
ticū. Ambulabūt gē. i lu. tuo. ⁊ re. in splē.
oz. tui. In ip̄apanti pp̄t puritate marie q̄
iux̄ canticū symeonis obtulit lumē ad re-
uelationē gētū ⁊c. In cena dñi pp̄t cōfe-

ctionē crismati qd̄ ad mūdationē aie p̄sc̄-
tur Itē ⁊ euāgelica lectio mūdiciā p̄ncipa-
liter i illa solennitate p̄mēdat. q̄ lot⁹ ē inq̄t
nō indiget nisi vt pedes lauet. sed ē mūd⁹
tor⁹. Et itez. Si nō lauero te nō habeb⁹ p̄-
tē mecū. Itē a sabbato sc̄to i officio mille
vsq; ad octauā ascēnsiois inclusiue. q̄ncūq;
officiū d̄ tpe agit. p̄ter dies rogationuz. ⁊
p̄ter q̄ i festis martyruz intermedijs. put
infra dicef. In resurrectione pp̄t angelū te-
stē resurrectionis ⁊ nūciū. q̄ apparuit stola
cādida coop̄t. d̄ q̄ dic̄ math. q̄ erat aspec-
tusei⁹ sic fulgur ⁊ vestimta ei⁹. sic nix. et
qz pueri tē renati albas h̄nt vestes. In as-
cēnsioe pp̄t nubē lucidaz i q̄ x̄ps ascendit.
Itē ⁊ duo viri astiterūt iux̄ illos in vestib⁹
alb⁹ q̄ dixerūt Viri galilei qd̄ stat⁹ ⁊c. Illud
autē notādū est q̄ lz i p̄secratione p̄ntificis
talib⁹ sit indumētū vtēduz q̄lia s̄m diei p̄-
prietatē p̄ueniūt. In dedicatiōe tñ ecclīe
sp̄ ē vtēdū albis q̄cūq; diez dedicatio ce-
lebref. qm̄ i p̄secratōe p̄ntifical̄ cātā missa
d̄ die. s̄ i dedicatiōe basilice d̄ dedicatiōe
missa cantat. Itē ⁊ ecclīa x̄ginis noīe nū-
cupat. in x̄ illud apli. Despōdi em̄ vos vni
viro x̄ginē castā exhibere x̄po. d̄ q̄ sp̄suf
inq̄t i cantic. Tota pulcra es ami. meaz ⁊c.
Itē tñ q̄ p̄secrat⁹ dz esse albis ornatus. ad
notādū q̄ oī tpe vestimenta e⁹ d̄nt eē can-
dida. i. vita ei⁹ imaculata. Itē p̄ octauas
p̄missoz festoz octauas habētū vtēdū
ē colore albo qm̄ de ip̄is agit octaua. Ru-
beis autē vtēdū ē indumētis i solennitati-
bus ap̄loz euāgelistaz ⁊ martyriū pp̄t s̄a-
guinē palliois que p̄ x̄po fuderūt. Itē ip̄
si sūt q̄ venerūt ex magna tribulatione ⁊c.
p̄ter q̄ i festo innocētū vt iā dicitur. Itē i
festo crucis in q̄ x̄ps sanguinē suū fudit p̄
nob. vñ p̄pha. Quare rubrū est indumē-
tū tuū sic calcātū in torculari. Sz s̄m ali-
os meli⁹ est tūc albis vti. qm̄ nō passionis
s̄ inuentiois vel exaltatiois ē festū. Itē a
vigilia pente. in missa vsq; ad sabbatū p̄
ip̄m festū inclusiue. ⁊ b̄ p̄pter sp̄ūsc̄tū fer-
uorē. q̄ sup̄ ap̄los in igneis liguis apparu-
it. Itē apparuerunt illis dispartite lingue
tanq; ignis. An̄ p̄pheta. De celo misit ig-
nē in ossib⁹ meis. Licet autē in ap̄loz p̄de-
tri ⁊ pauli martyrio rubeis sit vtēduz. in
cōuersione tñ ⁊ in cathedra vtēdū ē albis
sicut ⁊ lz in natiuitate sancti Jobis sit ab-

bis videtur. in decollatione in ipius utendū est rubens. Cū autē illi festiuitas celebrat q̄ s̄t̄ est martyr et vgo. martyriū virginita ti p̄fer̄. q̄ signū ē p̄fectissime caritati. iux̄ q̄d̄ vitas ait. Quatorzē charitatē nemo h̄z vt a. i. q. p. p. a. suis. Quia pp̄t̄ et i cōmēo ratiōe oim̄ sc̄toz̄ q̄dā rubens indumentis vtūf̄. alij v̄o vt ecclia romana cādidis. cū nō tātū i eadē s̄ et d̄ eadē solēnitare dicat ecclia q̄ sc̄ti s̄m̄ apoc̄. ioh̄. stabāt i p̄spectu agni amicti stolis albis et palme i manib̄ eoz̄. h̄inc sp̄osa dicit i cantic̄. Bilect̄ me candid̄ et rubicūd̄ elect̄ ex milib̄. Cād̄ dus i p̄fessorib̄ et in v̄ginib̄. rubicūd̄us i martyrib̄ et apl̄s. h̄i s̄q̄dē et illi sunt flores rosarū et lilia puallū. Rursus q̄ i festo oim̄ sc̄toz̄ rubens vtunt̄. ex eo mouent̄ q̄ festū illud p̄mo i honore martyriū tātū institutū fuit. Sz̄ m̄deri p̄t̄. q̄ imo et i honore b̄tē marie v̄ginis. et hodie ex institutione gre. viij. festat ecclia die illa etiā p̄ cōfessorib̄ et v̄ginib̄ put̄ i. viij. pte s̄b̄ ip̄o festo dicit̄. Itē p̄ octauas s̄missoz̄ festoz̄ octauas h̄ntiū vtēdū ē color rubeo q̄n̄ agitur d̄ octaua. Nigris vtēdū ē feria sexta i parascue et dieb̄ afflictionis et abstinētie p̄p̄ctis. et et in rogationib̄. sic s̄b̄ illo tractatu i. vi. pte dicit̄. et in p̄cessiōib̄ q̄s romanus p̄ntifex nudis pedib̄ fac̄ et i missis p̄ defūctis. et ab aduētū vsq̄ ad vigiliā natiuitatis. et a septuagesima vsq̄ ad sabbatū pasce. Sponsa q̄pe dicit̄ i cantic̄. Nigra sū s̄ formosa filie hierlm̄ sic tabnacula cedar sic pellis salomonis. nolite me cōsiderare q̄ fusca sim. q̄ decolorauit me sol. In festo autē sc̄toz̄ innocētū q̄dā nigris alij v̄o rubens indumētū vtēdū esse cōtendūt. Z̄b̄ li pp̄t̄ tristitia q̄ vox i rama audita ē. ploratus et vlulatus mult̄ rachel ploras filios suos etc. Nā et pp̄t̄ eadē cām cātica leticie s̄biticē et sine aurifrisio mitra defert̄. Isti pp̄t̄ martyriū q̄d̄ p̄ncipalit̄ cōmemorans inq̄t ecclia. S̄b̄ throno dei sc̄ti oēs clamāt vindica sanguinē nostruz̄ q̄ effusus ē d̄ne d̄s n̄r. Sicut et in letare hierlm̄ p̄pter leticiā quā aurea rosa designat. roman̄ p̄ntifex portat mitrā aurifrisio insignitā. s̄ pp̄ abstinētiā nigris vtif̄ indumētū. Sz̄ ecclia romana tūc vtif̄ violaceo colore q̄n̄ illud occurrit et d̄nicam s̄ in octaua rubeo Restat q̄ in dieb̄ ferialib̄ et cōmunib̄

viridib̄ s̄t̄ indumentū vtendū. q̄ viridis color medī est in albedinē et nigredinē et ruborē. Et sp̄s̄r̄ in octauā epiphantie et septuagesimā et in p̄t̄s̄. et aduētū q̄n̄ d̄ni cale agit offm̄. h̄ic color exprimit̄ vbi d̄r. et p̄ri cū nardo. nard̄ et croc̄. Ad hos q̄tuor colores ceteri referūt̄. s̄. ad rubeū colorez̄ coccinē. ad nigrū violacē. q̄ alit̄ cocceus vocaf̄. ad albū bislin̄. ad viridē croceus. q̄n̄q̄ nōnulli rosas ad martyres. crocū ad p̄fessores. et liliū ad v̄ginēs p̄ferāt. De colorib̄ et in fine sequenti tractat̄ dicit̄. Violaceo autē colore vtif̄ dieb̄ q̄b̄ est vs̄ nigri coloris nō est icōueniēs. In ecclia romana vtif̄ colore violaceo a p̄ma d̄nica aduētus vsq̄ ad missam vigiliē natiuitatis d̄ni inclusiue. et a. lxx. vsq̄ ad officium missē vigiliē pasce exclusiue. q̄ncūq̄ i p̄dictis t̄p̄ib̄ officii d̄ t̄pe agit̄. excepti quita feria cene d̄ni. et feria sexta i parascue. in festiuitatib̄ v̄o sc̄toz̄ q̄ in. lxx. et i aduētū occurrit. nō est nigris vel violaceis vtendū. Et est intelligēdū q̄ i sabbato sc̄to i toto officio q̄d̄ agit̄ an̄ missam vtēdū est violaceo colore. s̄ excepto q̄ diacon̄ q̄ b̄ndixit cereū indut̄ dalmatica. et subdiacon̄ ministras indutus tunicella albis vtunt̄ q̄ b̄ndictio illa sicut et missa ad resurrectōnem p̄tinet. s̄ b̄ndictiōe cerei expleta. dyaconus remota dalmatica assumit planetā violacei coloris. et tenet eā vsq̄ dū inchoatur officii missē. s̄ diacon̄ v̄o nō mutat vestes. Quidā etiā in d̄nica in ramispal in az̄ vtunt̄ albis i p̄cessiōe. et in ramoz̄ b̄ndictiōe dum legit̄ euāgelii. et dū cantatur gloria laus p̄pter leticiā festiuitat̄ cristofactē q̄ in p̄missis cōmemorat̄. Sed ecclia romana tūc sp̄ vtif̄ violaceo colore et etiā in p̄cessiōe q̄ sit in purificatione an̄ missam p̄ eo q̄ officii illud est de anxia expectatione simeonis. et sapit ve. te. Vtunt̄ etiā ecclia romana violaceo colore i quatuor temporibus septemb̄is. et in vigilis sanctorū in quibus est ieiuniū quando missa est de vigilia. et in diebus rogationum. et in missa que dicit̄ in die sancti marci de nostra crucifigentes maceramus. vt sic facta liuida x̄p̄i liuoz̄ cōformet̄. cui liuore sanati sum̄. ad q̄d̄ designandū tūc colore violaceo vtunt̄ q̄ pallidus et quasi

liuid̄ est. Letex velamina triū colorū ponunt̄ in altari in festo paschatis put̄ d̄cū est in p̄ma pte sub tractatu de picturis.

De indumentis legalibus seu ve. te.

Moniam mī-

nus plene rē significatā hūana fragilitas apprehēdit si penitus rē significantē ignorat. idcirco de indumentis legalib̄ ad h̄ cecitatis ignoratiā p̄pellendū. p̄mo s̄m̄ historiā. sc̄do s̄m̄ allegoriam. tertio v̄o s̄m̄ tropologiā aliq̄ differemus. Primo igit̄ s̄m̄ historiā notādum est q̄ quatuor erant legalia indumēta s̄m̄ mozarca legē tam minorib̄ sacerdotibus q̄ p̄ncipi sacerdotū cōia. de q̄b̄ legitur Exo. xxvij. Primum dicebat̄ monastasin q̄d̄ grece brace. latine v̄o feminalia linea dicit̄ p̄t̄ d̄ bisso retorta p̄textū. q̄ vtēbatur. p̄ eo q̄ legit̄ Exo. xx. ca. in fi. Nō ascēdes ad altare meū p̄ grad̄ ne reuelet̄ turpitudō tua et Ezech. xliij. Feminalia linea est in lūbis eoz̄. Sc̄dm̄ cathemone siue linea q̄d̄ nos subunculā vel albā s̄ moyses abaneth appellauit. hebrei v̄o discētes a babilonijs emissaneā vocauerūt. eratq̄ bislinū et duplex. Tertium baltheus. i. zona vt cingulum latus q̄si digitū quatuor sic reticulatus vt q̄si pellis viperia videret̄. p̄textuz̄ de bisso cocco. purpura et iacincto. q̄ quatuor elementa significant̄. Quartum est tiara q̄d̄ hebrei manphie. nos autē infulā vel mitrā appellam̄. a cidari pontificali plurimū differens. q̄si formā rotūde castidis representans. Sup̄ h̄ quatuor cōmunia q̄ tuor pp̄rijs indumētis p̄ntifex vtēbatur. Primum erat tunica iacinctina quā hebrei dicit̄ vethit. grece d̄ poderis. latine talarū q̄ habebat p̄ simbrijs malogranata et octuaginta tintinabulis aureis in sc̄lari modo disposita vt audiret̄ son̄ cū p̄ntifex in grederet̄ sanctuariū ne forte moreret̄. Secundū erat ephor. i. sup̄humeralē d̄ quatuor p̄dictis colorib̄ auroq̄ p̄textū sine manicis ad modū colobij h̄ns apturā in pectore quandā ad magnitudinē palmi i q̄ lōgion eiusdē mensure inserebat̄. In cuius pte sup̄iori vicz̄ sup̄ humeros infibulati crāt auro duo lapides onichini q̄bus duodecim noia filiorū isrl̄ erant insculpta. sex in vno et sex i altero. Ad autē samuel et dauid

induti legunt̄ ephor. illud erat lineū et p̄prie q̄dē ephotar dicebat̄. Tertium hebraice dicebat̄ helen. grece longion. latine v̄o rōnale vocaf̄. q̄d̄ p̄ntifex ferebat in pectore. Dicit̄ est autē rōnale iudicij. q̄ ibi erat lapis i cuius splēdore sibi deū esse p̄piciū cōgnoscebāt. Erat autē rōnale q̄drāgulū duplex. i. modū vni palmi d̄ quatuor p̄dictis colorib̄. auroq̄ p̄textū. h̄ns. xij. lapides p̄ quatuor ordines. In p̄mo sardii topasii. et smaragdū. In sc̄do carūbulū. saphirū. et iaspidē. In tertio liguriū. achātē. et ametistū. In quarto crisolitū. onichinū et berillū. In quibus erāt sc̄pta. xij. noia filiorū isrl̄. i. singul̄ singula iux̄ ordinē sue natiuitatis. Erāt etiā i eo sc̄pta h̄ duo nomina purim et thiamin. i. veritas et disciplina. Inserebat̄ autē longion sup̄humerali a pte sup̄iori p̄ duos annulos et duas cathenas aureas imissas duob̄ vncinis q̄ s̄b̄ duob̄ p̄dictis onichinis in sup̄humerali p̄tinebant̄ infixi. ab inferiori v̄o pte p̄ duos annulos aureos cuius duab̄ iuncturū siue cathenis iacinctinis colligabatur ephor. Quartum et vltimū erat capitis ornamētuz̄ vicz̄ tyara seu cydaris i acutū. p̄cedēs habēs circulū aureū cū malogranatis et floribus. ex q̄ supra frontē p̄debat aurea lamina quā petalū dicunt ad modū lune dimidie. in q̄ scriptū erat anoth̄ adonay. i. sc̄m̄ nomē d̄ni tetragramaton. i. quatuor l̄faz̄ vs̄ ifra dicit̄. ne v̄o cū mouebat̄ p̄ntifex moueret̄ et lamia ligabat̄ vitta seu iūctura iacinctina p̄spicua. q̄ s̄mitates posterius discedebat. Postter ḡ pontifex p̄ feminalib̄ h̄z sandalia. p̄ linea albā p̄ baltheo cingulū. p̄ poderi tunicā. p̄ ephor amictū vs̄ stolā. p̄ lōgion palliū. p̄ cydari seu tyara mitrā. p̄ lamia crucē. et q̄dā ex his diuisa h̄nt formā ab illis. s̄ eadē figurā. Sc̄do dicit̄ mus d̄ typo d̄ictoz̄ legalium indumētorum s̄m̄ allegoriā. Sane his vestib̄ ornat̄ p̄ntifex totius orb̄ p̄ferebat imaginē. Feminalia nāq̄ bislina trā p̄grue figurabāt. q̄ bis sus d̄ terra p̄cedit. Est ei bis linū egyptiacū. Baltei cū vittis et vasculū circūuolutū onē oceani d̄signabāt. Tunica iacinctina ip̄o colore aera p̄ferebat. p̄ter tintinabula sonit̄ tonitruoz̄. p̄ter malogranata choruscationes fulgurū signabāt. Quatuor ministri sacerdotū et quatuor summi p̄ntificis in-

scripta erat doctrina et veritas. Et epus dicitur hunc in corde veritate euangelii. et in ore doctrinae quantum ad manifestatos. Et hunc primum esse quem in quibusdam ecclesiis postea codicem euangelici ex auro argento et lapidibus precioso ornant. Est et alia ratio. quia in illo rutilat aurum sapientie argenti eloquentie. et miraculorum lapides preciosi ostentant. Hec sunt proprie murenule auree argento immiculate. Septimum et superius capitulum ornamentum erat cidaris vel tiara quam ultio pontifex assumebat significans humilitatem de qua dominus ait. Quis se exaltat humiliabitur. Hanc autem gestabat in capite significans quod pontifex deus gerere humilitatem in mente exemplo capituli nostri dicentium. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. Per caput eius mens intelligitur secundum illud. vngue caput tuum et faciem tuam lava. Rursus tiara in minoribus sacerdotibus signat continentiam in quibus sensum. In maioribus vero contemplationem. dicitur ei esse contemplatiui. De cidari dependebat a fronte lamina aurea significans sapientiam vel si guravit signum crud. quod fit in officio confirmationis in quo scriptum erat nomen domini tetragrammaton. id est quatuor litteras que sunt he. ioh. beth. et vau. id est principium vite passionis. iste put dictum est in phemio scilicet de partibus. ac si aptus diceretur. Ille cuius pontifex iste gerit personam. id est christus est principium. id est auctor vite passionis. id est vite istaurate per passionem. quia morte nostram moriendo destruxit et vitam nostram resurgendo reparavit. Erat autem huiusmodi indumentum per maiorem partem texta ope polimito. id est vario propter varietatem virtutis. de quo dicit psalmigraphus. Constitit regina a dextris tuis etc. et ex quatuor preciosis coloribus. id est purpura cocco bisso et iacincto. Per purpuram regie dignitatem significat pontificalis partem que via regia deus descendit. ne declinet ad dexteram vel deuiet ad sinistram. ne liget dignos aut soluat indignos. Per purpuram que aqua significat. quia in coelis marinis habitant naves que ea egerunt. Per cocco coloris ignei significat pontificalis doctrina que sicut ignis lucet deus et vire propter quod bis tinctus fuisse narrat. lucet quod deus deus pro permissione ut ois qui reliquit domum patrem et matrem etc. certum plura accipiet et vitam eternam possidebit. vire deus pro combinatione ut ois arbor que non fecerit fructum bonum excidetur in ignem mittetur. Hinc est quod sumus pontifex capa rubea exteri se apparent idur. cum interi sit idur candida veste. quia interi candida deus pro innocentia et caritate. et exteri rube

re pro compassione ut vicius ostendat se se paratum ponere aiam pro vultu suis. quia persona gerit illius qui pro vultu vniuersi rubrum fecit idumatum suum. Ex processione vero constanti imperatori ferre per clamidem purpuream atque tunicam coccineam et oia ipsalia indumenta sceptrum signa et ornamenta. Crux quecumque ierit euz precedit ad significandum magi et quibus cuius alteri pueri. suum illud apostoli. Quibus autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi. ut se crucifixum imitari debere cognoscat. Rursus cocco bis tinctus in veste pontificali est charitas. que quibus bis tingitur. dum dilectioni dei et proximi colorat. Per bisillum vero cadorem eximium significat claritas fame que deus est rectora ut pontifex bonum habeat testimonium secundum apostolum. rab his que sunt in. et ab his que foris sunt. Per iacinctum que coloris aeris significat serenitas que scilicet. quaz intra se pontifex debet habere secundum quod dicit apostolus. Gloria nostra habet testimonium que scilicet nostre.

Liber quartus de missa et singulis que in missa aguntur.

Inter cuncta

ecclesie sacra illud constat esse principium quod in missis officio supra mensam sacratissimi celebrat altari. illud ecclesie representans quoniam in quo filio reuertenti pro occidit vitulus saginatum panem vite et vinum

quod miscuit sapientia proponens. Hoc autem officium christus instituit cum nouum dedit testamentum. disponens hereditatem suis regnum sicut pro se sibi disposuit. ut supra mensam ei edant et bibant in regno quod ecclesia percipit. Lenantibus ei illi accepit in sus panem et gratias agens benedixit ac fregit deditque discipulis suis dicens. Accipite et comestis. et hoc est corpus meum. quod pro vobis. tra. ha. fa. i. me. co. Hac igitur institutione formati. ceperunt apostoli sacrosanctum frequentare misterium propter causam quam christus expresserat. et formam habentes in verbis. et materia tenentes in rebus sicut apostolus corinthiis prestat dicens. Ego accepi a domino quod et tradidi vobis. quoniam dominus ihesus in qua nocte tradebatur accepit panem etc. Quia igitur missis officium ceteris diuinis officiis dignum et solenne est. id est ipso propter quod alijs officijs est in hac. iij. parte

domini. In qua aliquid addit et detracti speculatio in oculo. pape. iij. plecitur. Sane ut promissum est missa instituit dominus ihesus sacerdos secundum ordinem melchisedech. quoniam panem et vinum in corpore et sanguine suo transmutauit dicens. Hec est corpus meum. Hec est sanguis meus. Ibi iugens habet facite in mea commemoratione. Apoli autem hac missa adauxerunt dicentes in missa non solum verba promissa. veretiam dominica oratione superaddentes. Antibus petri sic missa promissa de celebrasse in partibus orientibus. vbi pro domini passione quatuor annis cathedram tenuit sacerdotale. Deinde vero accepit cathedram archidiaconie vbi tres ofones admittit adiecit. In primordio quoque nascens ecclesie missa aliter dicebatur quod modo. sic in vi. parte libro ti. de parasceue dicitur. Sequenti vero tempore epistola tantum et euangelio recitatis missa celebrabatur. Subsequentem celestinus papa instituit introitum ad missam cantari. put sub introitu dicitur. Cetera diuersis partibus ab apostolis et a gelasio. celestino. gregorio. et alijs diuersis partibus leguntur adiecta. put christiane religionis cultu crescete: visa sunt decem quoniam venire. de his dicitur in phemio ante partibus. In canone legitur quod iacobus fratrem domini episcopus hierosolimitanus et basilii episcopus cesariensis addiderunt nobis in scripturis ordinem celebrandi missam. Item iste iacobus alphei deus primus inter apostolos missam celebrasse. Ita propter excellentiam scitatur eius apostoli hunc sibi fecerunt honorem. ut pro domini ascensionem primus inter eos missam ierosolimis celebraret. et pulchrum esset in episcopo ordinari. ut forte idem deus primus celebrasse. quia pro in pontificalibus ea dixisse prohibet. Sic et petrus post modum primus in antiochia missam celebravit et marcus in alexandria. Quidam autem phidii heretici reprehendunt nos quia euangelia per particulas lace rata in missa legimus. et quia promittunt missis vicis ultra dominica oratione aliquid superaddimus. Scripsit illud de plagas scripta in libro isto. Et quia supra nouum testamentum. et precepta apostolorum. alias institutiones et nouam doctrinam doctorum institutus et suam. Illud quod christus ait. Quis irritum fecit mandatum dei ut vestram fuerit traditionem. Et alibi. Quis plantatio quam non plantauit pro meo celesti eradicabitur. Et apostolus. Doctrinis varijs et peregrinis nolite abducere. In fine dicitur alio nemo potest ponere preter id quod positum est quod est christus. Dicitur et quod ecclesia christi nec missam nec natiuitas cantauit. nec

christus nec apostoli ea instituerunt. nec in tempore apostolorum cantata fuit nec nomen missae tunc in mundo audiebatur. nec scriptum iuenebatur. sed id quod missa reperitur ab euangelistis cena vocatur. nec ecclesia in principio nec apostoli cum musicali organo nec alta nec dulci voce ea cantabant. reprobantes nos quia hec agimus et quia nocturnas et alias canonicas horas dicimus. falso nos inducentes illud amos prophete. Couertate festiuitates vestras in luctum et oia cantica vestra in platum. Et illud propheticum. Audiuit sermo nes tuos. et non faciunt eos. quia in canticum orationis sui dicit eos et auaritia sequitur cor eorum. et est illi quasi carmen musicum quod suauiter dulciter sono canitur. Illorum tamen error aptissime refutatur ex his que in phemio. v. partibus dicuntur. Rursus in primitiua ecclesia diuina misteria hebraice celebrabantur. sicut tempore adriani primi imperatoris. grece in orientali ecclesia primo celebrari ceperunt. Porro missis officium tamen puidam reperitur ordinatum ne dispositum ut quod per christum et in christum ex quo de celo descendit: versus dum in celum ascendit gesto sunt magis et parte contineat. et ea tamen vobis que signis admirabili quodam spiritus reperitur. In primis autem officium in quatuor consistit vicis in personis. id est opibus. id est verbis et rebus. Personarum tres sunt ordines. scilicet celebrantes. ministrantes et circumstantes. Opum que tres sunt species. vicis gestus actus et motus. Arborum et tres sunt diuinitates. scilicet ofones modulatores. et lectores. Rex sicut tres sunt maneries. scilicet ornamenta. instrumeta. et elementa. Si quidem hec oia plena sunt diuinis misterijs. sic in phemio libri dictum fuit. Sane oli templum erat in duas partes inpositio velo diuisum. pars posterior vocabatur sancta. iterio: vero sancta sanctorum. Quid quid est in officio missae ante secretam agitur quasi in ede posteriori est quod ante in secreta agitur intra sancta sanctorum est Erant igitur intra sancta sanctorum ara incensum. arca testium. tabula super arcam put in prima parte libro ti. de ecclesia et de altari dictum est et in Exo. hunc supra tabulam duo cherubin glorie mutuo vultu sese respicientia. Huc intrabat solus pontifex scilicet in anno habens noia patrum in rationali et superhumerali scripta. ferens sanguinem et carbonem. que oes cum timiamate in thuribulo orans ponebat. donec fumus eius obumbraret. deinde tabulam et aram sanguine aspergebat. post exhibat ad populum et vestes lauabat. non ei iudicabatur mors ante vesperam post imolatum vitulum le rufe. Hec oli signum fuerit. sed recessit postquam significata venert. Si quidem posterior edes signum

cat pntē eccliam. scāscōz celū. pōtifer cri-
stū. sanguis passionē. carbones charitatē
xpi. turibulū carnē ipi. thus crematū p-
ces odoriferas. ara cohortes celi. arca xpi
hūanitatē tabula deū ptem. duo cherubi
duo testamta. q̄ sese adinuicē respiciūt qz
p̄cordāt. velli q̄ lauat hoīem. vespa hoīs
vestē sūt. Cōferas ḡ q̄ oli siebāt r̄ q̄ xps e-
git r̄ respice quō minister ecclie illa in offi-
cio misse repntat r̄ agit. Quid est h̄ signifi-
cēt: h̄ canōe misse i p̄ncipijs cuiuslibz p̄-
cule illi tāget. Per arcā q̄z xpi hūilitas
itelligit. a q̄ nob p̄ ipi miscōiaz oē bonuz
aduenit. Et nō q̄ sic i exo. xxv. r̄ xxxvij.
legit̄ Factū ē sup arcā ppiciatorū aureū
.i. tabula aurea eiusdē lōgitudis r̄ latitu-
dinis cui? r̄ arca. vt eā tegere sufficeret. r̄
h̄ dicebat oraculū. qz dñs d̄ loco illo r̄ isa
dabat orātibz. Dicebat et ppiciatorū qz
exinde loquēs dñs ppiciabat p̄lo vel qz
die ppiciatorū dicebat gl̄iaz dñi sp̄ ibi de-
scēdere. Et inde tabnaculū siue loc⁹ super
posteriorē ptē altari collocat. i q̄ xps p̄-
ciatorū nra. i. hostia p̄fecta fuat. hodie p̄-
ciatorū nūcupat̄ Exvtraqz vō pte oraci-
s. i. duobz angul̄ anterioribz posita s̄ duo
cherubin aurea. q̄ s̄ fm̄ iosephū duo aia-
lia volatilia h̄ntia figurā q̄ a nullo hoīm ē i-
specta. h̄ec dicit moyses se i d̄i sede p̄specif
se figurata. An? cherub alterū ispiciebat
x̄tis tñ vultibz i ppiciatorū duabz qz alis
ex opposito expāsis. r̄ mutuo se tāgetibus
velabāt oraculū siue tegebāt ppiciatorū
Sic dē p̄ ppiciatorū icarnat⁹ dñi figurat̄
d̄ q̄ iobes. Ipe ē ppiciatio p̄ctis nostri
Duo cherubin duo sūt testamta. s. vet⁹ et
nouū. Dū ḡ illa n̄ discrepēt. s̄ misterū in-
carnatōis xpi p̄cordit̄ narrēt illd̄ p̄phetā
do isto asseuerādo. i. ppiciatorū vultū siue
itētōis dirigūt r̄ se mutuo respiciūt. Rur-
sus tria s̄ ecclie sacraficia q̄ i veteri testō p̄
ppiciatorū thuribulū r̄ altare significata
sūt. vīcz sacrificiū p̄nie. iusticie. r̄ eucharis-
tie De p̄mo. sacrificiū dō spūs r̄ tribulat⁹
De scōo. tē acceptab̄ sacri. iu. De t̄tio. ti-
bi sacrificabo hostiā laudis. Sup altā. s. i.
corpis caro mactat̄ p̄ tritionē. itra thuri-
bulū. s. cordis thus adolef̄ p̄ deuotiōem.
ad ppiciatorū. s. dei p̄ris. sanguis isfer̄ p̄
redeptiōe. h̄ec q̄des tria sacrificia scēdos
offert i missa. p̄mū i p̄fessōe. scōz i p̄fatiōe

tertiū i actiōe. Nā h̄ tria sūt q̄ fm̄ p̄pham
d̄s respicit i hoīe r̄ req̄rit ab hoīe. diligere
miscōiaz facē iudiciū r̄ sollicitē ābulare cū
deo. Diligat ḡ miscōiam. q̄ vult offerre sa-
crificiū p̄nie. faciat iudiciū q̄ vult offerre
sacrificiū iusticie. cū deo sollicit⁹ ambulet
q̄ vult offerre sacrificiū eucharistie. h̄ic ē
q̄ ait b. Bern. Frēs mei imolātes hostiā
laudis iūgam? v̄bis sensū. sensui affectū.
affectui exultationē. exultatōi maturitatē
maturitati hūilitatē. hūilitati libtatē. Ce-
lebratur? ḡ missā offerat altissimo sacrifici-
um illd̄. d̄ q̄ p̄. ait. Sacrif. dō sp̄i. cōf. Et
alibi. Immola dō sacrificiū laudis r̄. Et
apls. Exhibete corpa v̄ra hostiā viuētē
scām deo placētē vt sit rōnabile obsequy
v̄m. mortificātes i altā cordis mēbra ve-
stra q̄ s̄ sup frā. vīcz imūdiā libidinē cō-
cupiscētā malā r̄ auariciā. q̄ten? m̄do cor-
de r̄ casto corpe. sc̄ificet̄ dñō vosmetip̄os
In sacro at̄ corpis xpi fm̄ Aug⁹. nil a bo-
no magis. nil a malo min⁹ p̄ficiat̄ sacdote.
dūmō ille cū ceteri i arca p̄sistat. r̄ formaz
obfuet traditā a colūba. qz nō i merito sa-
cerdoti s̄ i verbo p̄fici creatori. Aug⁹ em̄
eq̄ vez ē i arca furi s̄ i thesauro regl. An
r̄ caiphas pōtifer p̄secutor vni? r̄ verissi-
mi sacerdoti. Quis ip̄e verax nō eēt qd̄ de-
dit tñ vez fuit. si nō suū dedit s̄ dei. i. i for-
ma ecclie Nō ḡ sacerdoti iniquitas ipedit ef-
fectū sacri. si nec medici infirmitas r̄ turē
impedit medicīne. Quis igit op⁹ opans
aliqñ sit imūdū op⁹ tñ opatū sp̄ est mūdū
Sed sicut omnia sunt munda mundis sic
omnia sunt immūda imūdis. Mal⁹ ḡ cuz
vitā accipit mortē icurrit. sic eō bon⁹ cum
mortē sustinet vitā acq̄rit. Nā q̄ māducat
idigne iudiciū sibi māducat. V̄ vō d̄ tali
b⁹ ait p̄pha. Maledicā b̄ndictiōibz v̄ris
r̄ greg. B̄ndictio eoz x̄tis i maledictionē
r̄ ofo i p̄ctm̄. d̄ p̄cis ab ecclia nō toleratis
seu notorijs intelligit̄. qz b̄ndictio q̄tum
ad ip̄os maledictio reputat̄. qm̄ fm̄ aug⁹
mali inq̄ntū i eis ē dicūt sacra polluere cū
tñ illa p̄maneat ipolluta. sūt em̄ bonis ad
p̄mū reprobis ad iudiciū. An aug⁹. Spi-
ritualis yr⁹ sacri vt lux pura ab illuminā-
dis excipit̄ ad salutē s̄ p̄ imūdos mistros
q̄si p̄ canale trāsies nō coīnq̄nat̄ Arnaldī
ste tñ p̄hidi h̄erici dicūt. nusqz legi q̄ imun-
dis r̄ luxuriōs mistris xps sp̄olam suam

eccliam tradiderit custodiēdā. vt p̄tātē sa-
croz misterioz pagere. vt clauēs regni vt
p̄tātē ligādī r̄ soluēdi. qz illi soli vt ait gre.
r̄ iusti i hac carne positi p̄tātē h̄nt ligandi
atqz soluēdi sic apli. q̄ vitā v̄fidē illoz cū
eoz doctrina tenēt. vñ vt dicūt a talibz sa-
cramēta p̄stita nec valēt nec p̄ficiūt ad sa-
lutē Legit̄ ei li. Num. Quicqd̄ tetigerit
immūd⁹ immūdū faciet. Et xps. Nō p̄ ar-
bor mala fruct⁹ bonos facit. r̄ dauid p̄ec-
catorū at̄ dixit d̄s. q̄re tu enarras iusticias
meas r̄. a. t. m. p. os tuū. Et apls. Oīa mū-
da mūdīs. coīnq̄nat̄ at̄ r̄ infidelibz nihil ē
mūdū. Et greg⁹. i. pasto. li. j. c. x. Duz is q̄
displicet ad incedēdū mittit. irati anim⁹
ad deteriora puocat. It̄ ibidē i. c. xij. Ne-
cesse ē vt mūda debeat eē man⁹ q̄ diluere
sordes curat. ne tacta q̄qz ip̄a sordida de-
teri⁹ inq̄net. Celebrat̄ at̄ missa hora t̄tia
sexta r̄ nona. In t̄tia qz fm̄ marcū hora il-
la xps crucē ascēdit r̄ liguis iudeoz cruci-
fix⁹ ē clamātū crucifige crucifige. Et qz il-
la hora sp̄i sanctus sup aplos i igneis lin-
guis ascēdit. In sexta qz i illa hora s̄z ma-
theū vere crucifix⁹ r̄ imolat⁹ ē. Et in nona
qz hora illa i cruce p̄dens emisit spirituz.
Thelephoz? papa statuit vt missa an̄ ho-
rā tertiā nō dicat̄. qd̄ d̄ publicis r̄ popula-
ribz missis itelligēdū ē. Que sic Aug⁹. ait
nō dnt̄ i publico fieri ne p̄tus a publicis q̄
hora t̄tia dicūt retrabat. Cārat̄ at̄ diebz
dñicis r̄ festiuis hora t̄tia. In p̄festi hora
sexta In q̄dragesima hora nona r̄ etiā ex
institutiōe pelagij pape r̄ alioz i diebz le-
iunioz nō tñ oīm. In sabbat̄ vō ieiunio-
rū q̄tuoz tpm̄ sero p̄t celebrari p̄pter ordi-
nes sacros q̄ ad dñicā seq̄ntē p̄tinē noscūt
S̄z qz missa a ieiuno dici d̄z. r̄ iō ne nimis
ieiunet. p⁹ vespas inchoat̄. vt sic vsqz ad
noctē ieiunij p̄telat̄. De q̄ i. vj. pte s̄b sab-
bato paschali dicef̄. V̄ vō missa q̄qz sū-
mo mane cārat̄ ex p̄suetudine n̄ ex ordine
ē. Leo tñ papa diluculo siue p̄ma diei pte
ad missaz itrabat nescio an necessitate. an
rōne. an sola v̄l? apli p̄tātē. vt d̄ peculia-
ri missa itelligēdū ē. Qui at̄ necessitate p̄ue-
niūt t̄tia aut offerit p⁹ sextā aut nonā amo-
re diuino. ne vīcz eis dies absqz sacrificio
p̄treat. excusari p̄nt cū discipul⁹ q̄ uelle-
bāt spicas i sabbato. r̄ cū dauid q̄ comede-
bat panes p̄pōnis. Vel qz i missa sit mēo

ria passiōis. mort. sepulture. resurrectōis
r̄ ascēctōis. iō cantat̄ tot varijs horis. In
tertia i memoriaz passiōis r̄ ascēctōis. p̄
sextā i mēoriā mort. p̄ nonā i memoriaz
sepulture. In mane i memoriā forte resur-
rectōis. Asserūt et̄ qdā dñm i meditullis
horaz crucifixū r̄ iō nūc hācnūc illā horā
positā. An ecclia inē vnā horā r̄ alterā ce-
lebrat missā. In die at̄ natal dñi p̄ma mis-
sa d̄ nocte cārat̄. put sub ip̄o festo dicitur
Letex si i q̄dragesima occurrūt duo offi-
cia. q̄s dies duplices vocam⁹. missa de fe-
sto d̄z i t̄tia r̄ absqz genuflexiōe. officiū vō
d̄ ieiunio d̄z i nona r̄ cū genuflexiōe. Tpe
etiā aduēt⁹ d̄z missa i scōz festiuitatibus
hora t̄tia celebrari. Verū nullus d̄z eadez
die plures missas celebrare regularit̄. qz
xps sel pass⁹ fuit. Et valde felix ē q̄ etiā
vnā digne p̄t celebrare. nec p̄t quis duas
missas cū vno v̄l vnā cū duobz sacrificijs
celebrare. Sub vno tñ canone p̄nt plures
hostie p̄fici. Nā r̄ p̄s̄bz d̄z sp̄ hostiā p̄fir-
mis h̄re pat̄. p̄d̄t qz sacerdos vnā missā
cū sacrificio. r̄ aliā sicca celebrare. Missa
sicca d̄z qm̄ si sacerdos n̄ p̄t p̄ficere. qz for-
te tā celebravit. vel ob aliā cām. p̄t accep-
ta stola eplam r̄ euangeliū legē r̄ dicē orō-
nē dñicā r̄ dare b̄ndictōnē. q̄ntimo si ex de-
uotōe nō ex supstitiōe velit totū officium
misse sine sacrificio dicere. accipiat oēs ve-
stes sacdotales. r̄ missā suo ordie celebret
vsqz ad finē offerēde. dimittēs secretam. q̄
ad sacrificiū p̄tinet. p̄fationē vō dicē p̄t.
Iz ea videat̄ angeli iuocari ad p̄fectionēz
corpis r̄ sanguis xpi. d̄ canōe vō nihil di-
cat̄ s̄ orōnē dñicā nō p̄mittat. r̄ q̄ ibi se-
quūt̄ sub silētio dicēda nō dicat. calicē v̄l
hostiā n̄ habeat. nec d̄ his q̄ sup calicē seu
eucharistiā dicūt v̄l sūt aliqd̄ dicat v̄l fa-
ciat. p̄t etiā dicere pax dñi sit sp̄ vō. r̄c. et
exinde misse officiū suo ordine pagat. me-
li⁹ ē tñ talia omittē. vez qdā icipiūt mis-
sam d̄ die celebrātes illā suo ordie vsqz ad
offerēdā. postea incipiūt aliā missam et eā
cantāt vsqz ad eundē locū. r̄ idē faciūt plu-
ries si volūt. r̄ icepta missa viuoz icipiūt
q̄qz missā mortuoz eā p̄seq̄ntes vsqz ad
eundē locū. r̄ exinde p̄cedentes dicūt tot
secretas q̄t missas inceperūt. semel tñ
canonē dicētes r̄ p̄secrātes: r̄ i fine tot ora-
tiōes dicūt q̄t officia misse inceperūt. sed b̄

tanquam detestabile reprobam. **P**ropter in factos quos plures missas una die celebrare primo in festo natalis domini. sic in sexta parte libro illo festo dicebat. **S**ecundo ubi necessitas exigit puta si quis moriatur. **C**oncilium in carthaginense se dicit quod si episcopus vel alius prope in obierit. memoratio solis orationibus facienda est sine missa. **T**ertio cum honestat. ut si aliquis magister persona supueniens velit missam audire. **Q**uarto secundum quod dicitur in utilitatibus. puta pro peregrinos pro hospitibus. propter comestantes. propter infirmos propter sponsores. et propter raritatem clericorum. et paupertatem ecclesiarum sacerdotes proprios non habent. **Q**uinto ut dixit sicardus episcopus cremonensis in mitrali cum due festiuitates occurrunt prout et tres celebrari. tunc quod si sit licite in natali. tunc quod christi passio tripartita est. **P**assus est enim liguis insultatus. maibus verberatus. et clavis crucifigatus. **I**pe etiam a patriarchis gestibus imolatus. a prophetis obis sacrificatus a patre a seipso realiter oblat. **S**exto pro ratione si in die ieiunij occurrat aliquod solenne festum potest una die festo et alia die ieiunio celebrare. si alius sabbatum non affit. **L**egit et quod leo papa sepe sepius et aliqui nonies in eadem die missas celebravit. **S**acerdos tamen aliam missam in eadem die celebraturus in ultima tamen missa perfusionem sumat. quoniam si in prima sumeret ieiunium non esset. et sic alia missa impediret. alias autem quatuordecim celebrat. toties corpus christi et perfusionem sumat. **S**ed nunquid pransus proficit. **R**espondeo sic. licet hoc facere non debeat. non enim ieiunium est de sabbato. prout in canone innuit augustinus. alius dominus non profecisset. **M**agister tamen hugutio dicit. **S**ane presbiteris temporibus heresibus pullulatis et trinitatem impugnatis. ex institutione alicuius magistris karoli rogatu boissacii archiepiscopi maguntini statuentur. **P**rima feria missa de trinitate dicebat. **S**ecunda feria de sapientia. **T**ertia feria de spiritu sancto. **Q**uarta feria de charitate. **Q**uinta feria de angelis. **S**exta de cruce. **S**eptima de beata vergine. **C**um vero illa cessante illud cessauit. et dominicali officio ordinato statutum fuit ut prima feria suum haberet officium. scilicet de trinitate. **S**ecunda de angelis. quod tunc primo creati sunt in bonis gratuitum. tunc enim lux diuisa fuit a tenebris. id est boni angeli a malis quod tunc ceciderunt mali. boni vero confirmati sunt. **I**n prima vero feria creati fuerunt angeli in bonis naturalibus. **L**antae etiam in secunda feria pro defunctis ut illis adhibeamus suffragia angelorum. **E**t

quod ut dicitur quodam in prima feria refrigerium habent illi qui sunt in purgatorio. et statim in secunda feria redeunt ad penas et labores. quare ut corpus sibi ueniat laboribus: missa pro illis in secunda feria celebrat. **I**n tertia feria pro peccatis. **I**n quarta pro pace. **I**n quinta pro tribulatione. **V**el in tertia feria de repetitio introitus missae de dominica. **I**nstitutum etiam fuit ut in quarta feria ieiunaretur. et illa sabbatum die de missa de dominica dici nisi festiuitas impediat. **I**n quinta feria de sabbato repetitio officii dominice. scilicet introitus epistolae et euangelium quod dicitur es iouis de cognata dominice diei. prout dicitur sabbatum. de accessu potest ad al. **I**n sexta feria de cruce. **I**lla enim dies appropriatur christo in cruce. quod ipse in cruce mori et crucifigi voluit pro salute humani generis. **I**n septima feria de beata vergine. **Q**uod in initium habuit. **Q**uoniam olim in quadam ecclesia ciuitatis constantinopolitanae erat imago beate virginis. coram qua deprecabatur velum quod totam velabat imaginem. **H**ic velum in sexta feria pro vesperis recedebat ab imagine in loco mouente solo dei miraculo. quasi deferretur in celum. prout ad plenum posset imago a populo perspicui. **C**elebratis vero vesperis in sabbato descedebat ipsa velum ante eadem yconam siue imaginem. et ibi manebat usque ad sextam feriam. **H**oc visio miraculo sancitum est ut in illa feria de beata vergine cantaretur. **A**lia et ratio est quod dominus crucifixus et mortuus. et discipuli fugerunt. et de resurrectione desparantibus. in ea sola tota fides in sabbato illo remansit. sciebat enim quod portauerat eum sine labore et peperat sine dolore. et ideo certa erat quod filius dicitur et a mortuis die tertia resurgere debeat. **E**t hoc est ratio quare dies sabbati magister quod alia dies beate marie appropriat. **T**ertia ratio est quod dies sabbati est ianua et introitus ad dominicam diem. **U**n cum sumus in sabbato. sumus iuxta dominicam diem. **D**ies autem dominica est dies regni. et sicut vitas eterna. **U**n cum sumus in gratia domine nostre sumus quasi in ianua paradisi. quod igitur ipsa est porta nobis ad regnum celorum quod per diem dominicam figurat. ideo de illa solenizamus in septima feria quod die dominica prececidit. **Q**uarto ut solenitas matris solenitati filij continetur. **Q**uinto ut festiuitas agatur in die in qua deus ab omni opere rediuit. **N**otandum etiam est quod in missae officio ubi christi passio representatur tribus linguarum generibus utimur. scilicet greca hebraica et latina. ad significandum quod his tribus linguis scriptus est titulus crucis christi. **J**ohannes. xix. et ad designandum quod omnis lingua que per hanc triplicem intel-

ligit deum laudare et profiteri deus. quod dominus nostrum in his christi gloria est dei patris. **L**icet enim multa sint genera linguarum. iste tamen sunt principales hebraica prope legem et quod est mater aliarum. greca prope sapientiam. latina prope nobilitatem et romanam imperij dominum. **V**erba latina sunt epistolae euangelia. orationes. et cantus. greca sunt kyrie eleyson christe eleyson et imas. hebraica sunt alleluia. amen sabaoth et osanna. **U**n in missa romanam pontificis in principis solennitatem legit euangelium et epistolam non solum in latino. verum etiam in greco ad designandum coniunctionem utriusque populi sub una fide. siue quod ecclesia constat non solum ex latinis verum etiam ex grecis. et vide in vi. parte sabbati de parasceue. **D**e quibus utrumque sacerdos minus quod duobus prout deus celebrare missas et videtur quod non. statuit namque forther papa ut nullus missas solenniter celebrare presumat. nisi duobus prout sibi quod rudentibus. ipse tertius habeat. **C**um enim ipse pluraliter dicat dominus vos discite. et secreta dicat. orate pro me. uenit ut ipse salutatorem a pluribus rudentem. **V**erum aliquid est necessitas articuli in quo prout uno solo prout celebrare. et aliud religionis contemptus. **I**die quod credendum est et sacris autoritatibus comprobatur quod angeli dei comites assistunt orantibus. iuxta illud propheticum. **I**n prospectu angelorum psallam tibi. **E**t angelus ad theobias. **Q**uoniam orabas cum lacrimis obtuli orationem tuam domino. **S**ed et in canone missae continetur. **S**upplices te rogamus omnipotens deus. iube huius proferri pro manum sancti angeli tui in sublime altare tuum. **P**roterea quilibet homo habens suum proprium angelum ad custodiam. **U**n dominus in euangelio loquens de puulis ait. **A**ngeli eorum semper vident faciem patris. **I**llos igitur habemus in oratione participes. quos habebimus in glorificatione consortes. **S**olus tamen presbiter non potest diuinum officium absque ministris suffragio celebrare. prout in constitutione alexandri caueat. **C**anon quod tholetanus. concilium statuit. ut ubi temporis vel loci siue clerici copia suffragat. habeat quosque deo sacrificas post se vicini solamini adiutores. ut si ex aliquo casu ille qui ad officium impletur accedit turbatus vel ad terram elisus fuerit: a tergo semper habeat qui ei vicem intrepide assequatur. **S**iquis de copia temporis suffragat si non fuerit guerra. loci si ecclesia sit diues. clerici sit ibi copia clericorum. **G**eneratim autem dictum est quod illa est legitima missa. id est si sacerdos rudentes. offerens atque communicans. **S**icut ipsa per se compositio euidenter

ratione demonstrat. **I**ntroitus ad chorum prophetarum respicit. quoniam secundum Augustinum moyses ministrum fuit veteris testamenti prophete ministri non ui. kyrie eleyson ad eos respicit prophetas qui circa dominum aduentum erant. de quibus fuerunt zacharias et iohannes baptista filii eius. **G**loria in excelsis ad cetum respicit angelorum gaudium natiuitatis domini pastoribus annunciantium. **P**rima collecta respicit ad hoc quod dominus minus circa annum duodecimum agebat. quoniam scilicet ascendens hierosolimam sedebat in medio doctores audiens et interrogans. **E**pistolam ad iohannem predicationem pertinet. **R**esponsorium ad beniuolentiam apostolorum respicit. scilicet quod a domino vocati secuti sunt eum. **A**lla ad leticiam mentis eorum pertinet. quam habebat de promissionibus eius vel de miraculis quae per eum vel pro nomen eius fiebant. euangelium respicit tempus a sua predicatione usque ad predictum tempus. **Q**uod vero deiceps in missae officio agit ad illud respicit tempus quod est a dominica qua pueri hebreorum obuauerunt ei usque ad diem ascensionis eius siue penthecostes. **Q**uod vero secreta usque: nobis quoque peccatoribus. designat illam orationem quam ihesus in monte oliueti exercebat. **Q**uod autem postea agitur significat tempus quod dominus in sepulcro iacuit. **Q**uoniam vero panis in vinum mittitur aiam dei ad corpus redire demonstrat. **S**alutatio sequens significat salutaciones postea discipulis a christo factas. **F**ractio oblate significat fractionem panis factam a domino discipulis in emaus. **H**ec plenius in suis locis dicitur. **D**e missa pro mortuis et ipsorum officio in septima parte dicitur. **A**d huc missa non nisi in sacratissimo loco. id est in tabernaculo diuinis presbiteris a pontificibus delibutis absque magna necessitate dici debet. **N**on ergo in prophetanis domibus absque episcopi licentia. quod sanctius est missam non cantare vel non audire. quod in locis in quibus hoc fieri non oportet. **U**n scriptum est. **V**ide ne offeras holocausta tua in omni loco quem uideris. sed in omni loco quem elegerit dominus deus tuus. **D**e hoc dicitur in phemio ante partem. **P**ropter autem esse necessitas ut dicatur in nauis vel in exercitu sub papillone siue sabbatum diuine si illud haberi non possit. sed tunc cum tabula seu altari viatico. **P**resbyter autem non debet missam celebrare sine licentia episcopi in altari in quo episcopus eadem die celebravit. **S**ixtus tamen papa statuit missam non nisi super altare celebrari. **F**elix papa primus statuit super mensas martyrum missam.

fas celebrari. Bonifacius papa sc̄os statuit
 ut in missa celebratōe clerici a laicis sint di-
 uisi. Martinus papa statuit missā alta vo-
 ce cātari. Virgilius papa statuit eā in ecclesie
 orietali pte dici. Illud q̄ notādū ē q̄ in
 missa repñtat pugna et victoria sacerdoti
 p̄ hostē antiquū. Processus ad hāc pugna
 ponet s̄b ti. d̄ accessu pōti. ad al. i. sine. Ar-
 ma v̄o et pugna sacerdoti posita sūt i phe-
 mio tertie ptis. Rursus missā q̄i q̄ddaz
 iudiciū imitat. An̄ et canon actio vocat.
 Est em̄ actio cā i iudiciū deducta. H̄o mis-
 sa q̄dē cā n̄ra agit. oratorū ē p̄torū. deus
 iudex. dyabolus accusator. mistri testes. sac̄
 dos aduocatus et defensor. h̄ est moyses q̄
 cām p̄li ad d̄m allegabat. c̄ patrocini-
 delator fallacia p̄futat. et n̄ra inocētia cō-
 pbat et absoluit. et iudicū ira placat et p̄ mi-
 sericordiā culpa p̄mittit. Cetera missa d̄
 misterii q̄ p̄fert et sacrificiū quod offert.
 Missa at̄ officii i duas p̄ncipalr̄ diuidit
 ptes. v̄ic i missā cathecuminoꝝ. et missā
 fidelū. Missa cathecuminoꝝ ab introitu
 vsq̄ p̄ offertoriū. q̄ missa ab emittēdo d̄
 qm̄ qm̄ sacerdos incipit cōsecrare eucharis-
 tiā cathecumini foris d̄ ecclia mittit. v̄n
 antiq̄t̄ plecto euāgelio diaconus supra pul-
 pitū acclamare solebat. Si q̄s cathecumi-
 nus adest exeat for̄. put̄ dicit̄ in sexta pte
 sub q̄rta feria q̄rte d̄nice q̄dragesime. Ad
 idō fiebat qm̄ cathecumini l̄z sūt i fide in-
 structi. nōdū tñ sūt renati siue baptizati.
 et iō nōdū sūt de corpore ecclie. sicut nec iu-
 dei. nec gētilis. q̄re sacris altaris mysteriis
 interesse nō dñt. q̄ nō nisi baptizatis fide-
 bus cōmittit̄ nec thesauri ecclie sūt inimi-
 cis oñdēdi. An̄ d̄ q̄busdā q̄ cathecumino-
 rū et nōdū renatoꝝ tipū seu figurā gerebat
 scriptū ē Iesus aut̄ nō credebat se ill̄ sciēs
 q̄d i hoie esset. Hic et i canone carthagiñ.
 p̄cilij d̄ q̄ nec gētilis nec hereticus nec iude-
 us phibeat̄ eccliam ingredi audire v̄bz
 dei vsq̄ ad finē missę cathecuminoꝝ nec et̄
 incestuosi. Missa v̄o fidelū est ab offer-
 torio vsq̄ ad post cōmunionē Et d̄ missa
 illa a dimittēdo. q̄ ea expleta ad p̄pria q̄i
 q̄ fidel̄ dimittit̄. Missa ḡ aliqñ est nomē
 collectiū. q̄ qm̄q̄ missa vocat̄ q̄d ē ab in-
 troitu vsq̄ ad offertoriū. An̄q̄ q̄d ē ab in-
 troitu sacrificij vsq̄ ad ite missa ē. et v̄ri-
 us q̄ tūc hostia mittit̄. An̄q̄ q̄d vs̄tatus

est d̄ missa totū officii ab introitu vsq̄ ad
 ite missa est. siue inuocatio nois dei q̄ sit a
 sacerdote sup̄ altare. q̄i trāmissa. eo q̄ po-
 pulus fidel̄ p̄ misterii sacerdoti q̄ vice medi-
 atoris inf̄ dei et hoies. i. xp̄i fungit̄. p̄ces
 supplicatōes. ac vota altissimo trāsmittit.
 An̄q̄ illud tantū officii q̄d s̄b silētio dicit̄.
 An̄q̄ solū v̄ba illa q̄d d̄n̄cū p̄fici corp̄
 Aliqñ missa ē nomē p̄p̄riū q̄ significat̄ cri-
 stū q̄ missus ē a p̄re in hūc mūdū. Signifi-
 cat etiā angelū q̄ mittit̄ vt p̄ ei⁹ manus ho-
 stia offerat̄ in s̄blime altare d̄ni. Ip̄m ḡ sa-
 crificiū. i. hostia vocat̄ missa. q̄si trāmissa
 p̄us si q̄dē a p̄re nob̄. vt. f. esset nobis cū po-
 stea a nob̄ p̄ri vt incedat et sit p̄ nob̄ ap̄
 deū. Itē trāmissa. p̄mo nob̄ a p̄re p̄ incar-
 nationē xp̄i filij sui q̄ fuit missus celestis. et
 postea patri a nob̄ p̄ passionē ei⁹. Sicut in
 sac̄to trāmissa p̄mo nob̄ a patre p̄ sc̄ifi-
 cationē q̄ nobis cū esse incipit postea patri
 a nob̄ p̄ oblationē q̄ p̄ nobis apud patrem
 intercedit. Hec em̄ missio seu legatio sola
 sufficiens et idonea est ad soluendas inter-
 deū et hoies inimicitias et offensas. Cuz ḡ
 dyaconus in fine missę dicit. ite missa ē. idēz
 est ac si dicat. redite ad p̄pria. vel seq̄mini
 xp̄m q̄ missa siue oblata est hostia saluta-
 ris p̄ nobis ad deū patrē placādū. P̄po-
 test et̄ alit̄ missa diuidi in q̄tuor ptes s̄m
 ap̄lm̄. i. ad thi. ij. et h̄r etiā in canone p̄cilij
 toletan̄. i. in obsecratōes. orōnes. postula-
 tiones. et laudes siue ḡr̄ar̄iactōes. Quo-
 rū v̄bz expositio in q̄nta pte s̄b ti. d̄ et̄ia
 ponet̄. Pars p̄ma p̄tendit̄ ab introitu vs-
 q̄ ad offertoriū. et d̄ obsecrationes. i. p̄ca-
 tiones q̄. s̄. s̄unt p̄iusq̄ sp̄s incipiāt b̄ndi-
 ci. Sc̄da vsq̄ ad finē d̄nice ofois ibi v̄ic.
 Libera nos quesumus d̄ne et̄. Tertia vs-
 q̄ ad cōmunionē v̄ic s̄m Aug⁹. orōnes
 q̄s ep̄us dicit̄ post cōmunionē. Quarta vs-
 q̄ in finē. i. s̄m Aug⁹. qm̄ post ite missa est
 vel b̄ndicamus d̄no. p̄lis r̄ndet̄: deo ḡras
 Sc̄dm̄ alios v̄o p̄ma ps̄ p̄tendit̄ ab intro-
 itu vsq̄ ad Te igit̄. Sc̄da vsq̄ ad D̄rem⁹
 preceptis salu. Tertia vsq̄ ad collectas.
 Quarta vsq̄ ad ite missa est. Rursus q̄a
 q̄nq̄ fuerunt sanguinis xp̄i effusiones. iō
 missę officii ab offertorio in antica in quin-
 q̄ subdiuidit̄ ptes. vt ibi dicit̄. Sed et̄ q̄
 in sola cruce etiā quinquaria fuit sangui-
 nis effusio. ideo et solus canon subdiuidit̄

tur i q̄nq̄ ptes p̄rima vsq̄. q̄ p̄die. Secū-
 da vsq̄ ad memento. Tertia vsq̄ ad p̄ce-
 ptis. Quarta vsq̄ ad embolismū. Quinta
 vsq̄ ad collectas.

De quinq̄ psalmis quos pontifex cele-
 braturus dicit.

Celebratur pō

ctifex missaz solētia q̄sdam psal-
 mos et orōnes ex institutiōe ce-
 lestini p̄mi p̄mittit. q̄s interi dū caligis et
 sandalijs ornat̄ dicit̄ s̄m exhortationē psal-
 miste dicētis p̄occupem⁹ faciē ei⁹ in p̄fel-
 et i psal. iubi. ei. h̄i psalmi sūt q̄nq̄ videt̄
 Quā dilecta tab. B̄ndixisti. India. Cre-
 didi. et De p̄fidis. vt q̄cqd̄ immūdū q̄n-
 q̄ sensuū trāsgressiōe p̄misit q̄nq̄ psalmo-
 rū orōne detergat. Quedā em̄ p̄tinent in
 q̄libz ip̄oz q̄ recte ueniūt celebratur̄ alta-
 ris misterij et eucharistie sac̄m. Orōnes
 v̄o q̄s adijcit manifeste p̄tinet ad ipetran-
 dū cordis et corpis mundiciā et munimen-
 Rurs⁹ iō dicit̄. Quā dilecta et alios psal. vt
 i xp̄o cui⁹ typū gerit̄ virtutū plenitudo no-
 tet̄. Et nō q̄ religiosus s̄m ordis sūt p̄fel-
 sionē discalciat̄ incedēs missā celebratu-
 rus se calciat̄ ex p̄cepto ap̄li dicēt̄ ad eph̄
 State calciati pedes in p̄p̄tōe euāgelij
 pacis. Nempe p̄ calciamēta q̄ sūt de pel-
 bus animalū mortuoz et calcāt terrā. et s̄
 clausa d̄ subter et apta desup̄. significat̄ q̄
 sacerdos d̄ esse mortuus mūdo et d̄ h̄re
 cor clausū ad terrena. et ip̄a tanq̄ lubrica
 calcare et vilipendere et aptum ad respici-
 endū et desiderandū celestia.

De capitū cōpositiōe et manuū lotiōe.

Aligis et san-

ctifex missaz solētia q̄sdam psal-
 mos et orōnes ex institutiōe ce-
 lestini p̄mi p̄mittit. q̄s interi dū caligis et
 sandalijs ornat̄ dicit̄ s̄m exhortationē psal-
 miste dicētis p̄occupem⁹ faciē ei⁹ in p̄fel-
 et i psal. iubi. ei. h̄i psalmi sūt q̄nq̄ videt̄
 Quā dilecta tab. B̄ndixisti. India. Cre-
 didi. et De p̄fidis. vt q̄cqd̄ immūdū q̄n-
 q̄ sensuū trāsgressiōe p̄misit q̄nq̄ psalmo-
 rū orōne detergat. Quedā em̄ p̄tinent in
 q̄libz ip̄oz q̄ recte ueniūt celebratur̄ alta-
 ris misterij et eucharistie sac̄m. Orōnes
 v̄o q̄s adijcit manifeste p̄tinet ad ipetran-
 dū cordis et corpis mundiciā et munimen-
 Rurs⁹ iō dicit̄. Quā dilecta et alios psal. vt
 i xp̄o cui⁹ typū gerit̄ virtutū plenitudo no-
 tet̄. Et nō q̄ religiosus s̄m ordis sūt p̄fel-
 sionē discalciat̄ incedēs missā celebratu-
 rus se calciat̄ ex p̄cepto ap̄li dicēt̄ ad eph̄
 State calciati pedes in p̄p̄tōe euāgelij
 pacis. Nempe p̄ calciamēta q̄ sūt de pel-
 bus animalū mortuoz et calcāt terrā. et s̄
 clausa d̄ subter et apta desup̄. significat̄ q̄
 sacerdos d̄ esse mortuus mūdo et d̄ h̄re
 cor clausū ad terrena. et ip̄a tanq̄ lubrica
 calcare et vilipendere et aptum ad respici-
 endū et desiderandū celestia.

De capitū cōpositiōe et manuū lotiōe.

nē fictionē et silatiōz a nob̄ amouē debem⁹
 Tertio pectinat̄ caput. Nā p̄ capillos su-
 perflue cogitatōes et cura t̄rene sollicitudi-
 nis. p̄ caput mēs et intētio. q̄ cūctis aie ac-
 tib⁹ sic caput ceteri mēbris supeminet. sig-
 nificat̄. Cōgrue igit̄ pectine capilli cōpla-
 nanē et ordināt̄. et euulsi sepanē. ad notan-
 dū q̄ tūc sp̄alr̄ mores p̄ponē et superfluas
 cogitatōes a se repellē d̄z iux̄ illud p̄phe-
 ticū. Auferte maiū cogitationū v̄raz atq̄
 mēs ip̄i⁹ p̄uia discretōe seperari. q̄tari et
 purgari a terrenis sollicitudib⁹. et virtutib⁹
 ornari d̄z. Pecten em̄ p̄p̄ ordinatā l̄sc̄if-
 sionē diuisionē discretōne siḡt. q̄ intentō
 aie adornat̄. sic capilli capiti pectine adoz
 nanē. Alban⁹ q̄z lauat̄ p̄p̄ reuerētiā tant̄
 sac̄ri. q̄ten⁹ ad illud pertractādū mūdissi-
 mus accedat. An̄ greg⁹. i. pasto. li. j. c. xij.
 Necesse ē vt mūda studeat cē man⁹ q̄ dilu-
 ere for̄s curat. Corporalit̄ igit̄ lauat̄ ma-
 n⁹ vt sp̄ualr̄ mūdet ac̄. iux̄ illud ps̄. La-
 uabo inē innocētes ma. me. et̄. ne q̄si illo-
 tis manib⁹ ad mēlaz peruenire videat̄. n̄
 q̄ lutū manuū diuina sac̄ra cātaminet. s̄z
 si q̄s indigne māducat et bibit iudiciū sibi
 māducat et bibit. An̄ et in euāgelio math̄.
 Nō lotis manib⁹ māducare nō coinq̄nat
 hoiem. q̄ v̄o d̄ ore p̄cedit et d̄ corde exēit
 v̄ic cogitatōes male homicidia et adulte-
 ria et cetera h̄mōi. h̄ sūt q̄ in q̄nat hoiem.
 Sollicite ḡ satagēdū est vt nō tā exteriora
 manuū q̄ interiora mētū in q̄namēta pur-
 gē. Albanū at̄ lotio a lege sum̄psit exor-
 diū vt p̄missum est Legit̄ em̄ Exod. xxx.
 xxx. vij. et xl. c. q̄ moyses fecit lab̄z enēz
 d̄ speculis mulier̄ in q̄ lauabāt se sacerdo-
 tes. i. ingressu tabernaculi testimonij et qm̄
 accessuri erāt ad altare. Si q̄dem in labro
 eneo sonoro significat̄ cōfessio. In altari
 aureo mētis amaritudo. In speculis mu-
 lierū vite sc̄toꝝ p̄sideratio. Sacerdos er-
 go p̄iusq̄ ad altare veniat per cōfessionē
 siue lacrimis p̄nie se abluat. p̄ mētis ama-
 ritudinē se purget. per cōsiderationē vite
 sc̄toꝝ se informet. De p̄mo Isa. iij. An̄-
 damini q̄ fertis vasa d̄ni. De sc̄do. j. Co-
 rinth. v. Expurgate vet⁹ ferment. et̄. De
 tertio heb. xij. Mites impositā nubē d̄po-
 namus omne pondus et circumstantis nos
 pctū. vt sim⁹ in numero innocētum auda-
 cter dicentiū. Iudica me d̄ne qm̄ e. in in-

no rē. **Ite** Lauabo int' innocētes manus meas et cir. a. i. d. Deinde man' lotas manutergio tgit. qz p' lacrimas et tritiois pctā abboire et abolere p' opa satisfactōis d'z Linū qdē p' laborē ad cadōrē p' ducit et pe nitētes p' satisfactōnē ad ppetuā glōrificatiōnē. Crinū igit' manū et faciei ornāta. nō sūt voluptatis oblectamēta s' i figurā a dño sacerdotib' legis iniuncta.

De aque benedictē consecratione et asperione.

Sacerdos i do

I minicis dieb' celebratur' alba et stola patus. p' usq' planetā induat. vt libet' vocare possit aquā ex institutione alexandri pape pmi bndict. altare eccliaz et p' m aq' bndicta p' spgit vt ois spiritū imūdoz spurcicia tā d' hitactō q' d' cordib' fidelū p' pellat. d' em' xpus aq' exorcizate inest. Et etiā qz nouus xpianorū p'ls baptismatis sacro renat'. ita ministerio aque lota renatoz corpa munit. sic sāguis agni a pisco p'lo ad repellenduz p'cullozē i postib' ponebat. Quōd in canone alexandri ita legit. Aquā sale asp'ā p'lis bndictū vt ea cūcti asp'ā sanctificēt et purificēt qd' et oib' sacerdotib' faciendū eē mandam'. Nā si cinis vitule aspsus p'lm sanctificabat atq' mūdabat. i. a venialib' multomagis aqua sale asp'ā diuinisq' p'ci bus sacra p'lm sanctificat atq' mūdāt a venialib'. Et si sale asp'ō p' heliseū sterilitas aq' sanata ē. qntomag' diuinis p'ci bus sacra sal sterilitatē rez aufert hūanaz et coindnatos scificat et purgat et cetera bona multiplicat et insidias dyaboli auit. et a fantasmat' p'lutis hoies defendit. Rursus tūc sacerdos int' tabernaculū asp'git. dū dei misericōiam petit. Ciprian' qz papa ait. q' iō hoies aq' bndictā asp'gunf. qz valet ad scificationē. Nā scriptura p' ezechielē dicit. Asp'gā sup' vos aquā mūdā. et mūdabimini ab oib' imūdijs vris. et dabo vob' cor nouū et spm nouū in vob'. Ite in numeris. Qui tetigerit cadauer hois siue humane aie mozticini. i. a morte cadens et ppter h' septē dieb' fuerit imūd' asp'gat' ex hac aq' die tertia et septima et sic mūdabit a pctō. Si em' aspsus die tertia non fuerit septia nō poterit emūdari. Ite d' ex

hac p' mixtiōe aspsus nō fuerit polluet tabernaculū. i. tanq' pollut' nō intrabit cū alijs tabnaculū. i. seipm q' est ps tabnaculū dñi. i. ecclie. et pibit ex isrl'. Ite d' aq' expiatiōnis nō ē aspsus imūd' erit et manebit spurcicia ei' sup' eū. Et itez. Purificabis leuitas circūspgēs eos aq' purificatiōis. et iterū. Aqua asp'ionis purificatio est. Ex q' b' apparet asp'ionē aque instar salutaris lauacri obtinere. Quidā tñ p'missa refert ad aquā baptismi. Aqua igit' i memoriaz baptismi oī dñica bndict'. vt dicit in. vj. pte sub ascēsiōe. pter q' i pascha et penthecosten. qz i sabbatis dñicas pcedētib' bndictis fontib' aū crismati infusione aq' recipit. et ad asp'gēdū nos et domos referuntur. sic in canone cautuz h'. Ex aq' g' bndicta nos et loca i significatiōz baptismi asp'gim' nec asp'gimur vt rebaptizemur s' vt grām diuini nois cū memoria baptismati inuocem'. Et i in dictis duab' dñicis aspergat' altare nō tñ tūc cātā antiphona. Asp'ges me do. rē. qz tē pot' lugēdū nob' est cū recolim' nos eē a xpo mūdatos per sue supplicii passiōis. iux' illud trenom. iij. Memoria memor ero et tabescet i me aia mea. In dñicis g' dieb' aū missam mag' altare tānt' et tot' p'ls asp'gūf. q'uis i nocturnis et vespis oia altaria vel saltem p'cipua thurificēt. Circa qd' p' siderādū q' h' asp'io alia rōne fit sup' p'lm et alia sup' altaria. Quia em' p' dicit' d' oēs s' pctō saltē veni ali qz septies in die cadit iust'. idcirco ipe p'ls eccliam ingrediēs diuinis insitē intē dēs ipa aq' scificata asp'git. q' valet ad q' tidiana delenda. sic et cinis vitule in veteri testō. fm qd' q' imūd' erat phibebat eccliam ingredi donet aq' lauares. Altare at' asp'git p'p' reuerētiā sacri qd' ibidē p'le crandū est. vt inde oim' malignoz spirituum p'ntia arceat'. Et qm' xps p' altare qd' eē d'z lapideū significat' fm illd' apli petra at' erat xps. et fides nra d' vno xpo et nō de plurib' ē. idcirco vt signū signato rñdeat vnico altari asp'ō vnū asp'git' plus. qz ipe sol' ē q' tollit pctā mūdi. Thurificatio xō qm' repñtat diffusiōez diuinaz grarū spūaliū. et qm' grā nō solū i capite. verū etiā in alijs s'biecl' capiti inuenit'. iō puenit' enter p' p' m'ū secundario alia altaria: p' q' diuerfi grad' sanctorū intelligūf: thurifica-

ri solēt Rursus thuris i thuribulo. cor igne ofonis accessū significat. qz g' oī nra solū ad deū et xps mediatorē nrm d'z p'ncipalr applicari. iō et altare et crucifix' thurificari solēt. In pascale aū tpe ad asp'gēdū cātā m'. vidi aquam. qd' sumit' d' ezechiele. cui dñs oñdit citatē edificatā sup' mōtē et xgē tē ad austrū in q' erat mirabile tēplū. Cuius ecclia est d' q' d'. Nō pōt' abscondi citas supra mōtē posita. Tēplū est cor' xpi. d' q' d'. Soluite tēplū h' et p' tridū exci. illd' Alq' d' tēplo egrediēs fons est baptismi de latere xpi pcedēs. Sed cū fuerit i leuo lateat'. cur h' d' a latē dextro. Rñdeo q' sūt duo latera xpi. i. dext' et leuū. Dext' est diuinitas et leuū hūanitas. A latere igitur dextro exiuit. qz de diuina xpi natura spiritalit' aqua inuisibil' pcedit. q' aq' visibili q' d' latē leuo. i. hūanitate lateata pfluat saluādi x'itutē tribuit. Recte igit' h' i. p'cessiōe pascale cātā i laudē flumis hui' cui' mūdatiōe p' mortē xpi reuixim'. Verū p' octauā petecostes cātā i dñicis ad asp'gēdū antiphona. Asp'ges me dñe. q' a pasca vsq' tūc intermitit'. qz d' fide passiōis et hūilitate baptismi ppha p'dixit.

Porro aq' cū bndict' sal admisceat' qd' ab heliseo sup'it exordiū. Et fit h' ad notādū q' p'ls p' aquā intellect' vt scificari possit p' sacerdoti officii xbo dei imbuif' qd' p' salē significat'. Fit ter crux sup' aquā et salez qz doceat' p'ls scē trinitati grās p' sua eruditōe atqz redēptōe referre p'per aquā qz p'fessio p' salem amaritudo significat'. ex q' mixtura gemin' p'us pcedit. i. diuisio seu sepatio delictoz. et or' x'itutem ac bonoz opm. S'z qre p'ri' sal bnd' q' aq'. Rñdeo p' sal intelligit' amaritudo p'nie. p' aquā baptismi. qz g' cordis p'ritio d'z pcedere ab' solutionē. et p'nia baptismū iō pus bndictur sal q' aq'. Et nō q' tuoz esse genera aq' bndictē. p'ima i q' fit iudiciū purgatiōis q' in vsu nō est. Secda aq' q' scificat' in dedicatione ecclie et altaris. d' q' b' in pma pte d' cū est h' ti. d' p'le. ecclie. et altari. Tertia est q' in eccl'is asp'gimur. d' q' h' agit'. Quarta aq' baptismi d' q' dicit' i. vj. pte s' sabbato scio. et hac solebat' hoies asp'gi pulq' crismaref. et adhuc fit i q'busdā locis. s' hodie interdictū est. p'putabāt em' se itez a pctis h' aq' asp'ioe mūdari: cū tñ pstat nullū b'

baptizare posse. Quia xō mai' dignū tra hit ad se min' dignū iō si aqua nō bndicta admisceat' bndicte. efficit' bndicta.

De officio seu introitu misse.

Introitu p'

I ma ps misse incipit. Sciēdū at' q' sc'i p'ces et p'phe aū xpi aduētū suspirātes et p'conātes. p'miserūt desideria. opa. laudes. et p'ces. q' singula figurantur in missa. Introit' nāqz. i. ipā antiphona vaticinia p'phetaz. et scōz patz desideria. cū p'conijs. filij dei aduētū et incarnationem dei expectatiū expmūt. In cui' rei signū in pma dñica aduēt' cātā ecclia introitū. Ad te leuauī. Chor' igit' pfallentium clericoz q' significat' chor' p'phaz et mētitudinem scōz xpi aduētū expectatiuz aiam suā dilatat. et introitū i iubilo cātā. qm' p'phe p'riarche reges et sacerdotes omnesq' fideles aduētū xpi cū desiderio expectabāt clamātes et iplozātes. Emitte agnū dñe dñatozē t're rē. Item veni domine et noli tardare rē. hinc etiam ille symeon iust' et senex bndixit dicens. Nunc dicitur. tu. dō. fm ver. tu. rē. Quia vide. ocu. mei salu. tu. rē. Et christ'. Multi r'ges et p'phe. voluerūt videre q' vos videt' et nō videt' rē. Ex eoz g' p'fona cantat' introit' p' q's xps introiuit i mūdū. iux' illud apli. Et cū introducūt p'mogenitū i orbē terre. et adozent eū oēs angeli dei. Sed q' p'ficul' p'salmistic' siue psalm'. q' x'ionez ad opatōnez notat. D' et x'pus qz p' eū reuimur ad introitū significās opa et vaticinia. Lō sequent' ex institutiōe damasi pape dicit' Gloria p'ri et fili. et spū scō rē. qd' sigt' laudē qz post opatiōez danda est gl'ia. D' etiā gl'ia vt oñdat' p'fem et filiū et spiritū sanctū h'fē equalem gl'iam et coeternā maiestātez p'ncipio et nūc et sp' et in secula seculoz. i. in p'nti p'terito et futuro t'pib'. In p'posito aū t' gl'orie int' p'mā cantationem introitus et ipi' repetitionem desigt' captationez beniuolentie. Et em' qd' expectabāt facilius obtinerent ad totā trinitatem cordis et vocis glōrificatiōe clamabāt dicētes. Qñde nobis dñe misericōiam tuā et salutare tuum da nobis. qui sedet super cherubin manū. coram effra. b. et ma. Quorum tande' clamorem spū sanctus exaudiens vixit eum

oleo leticie p' p'fortib' suis. 7 ad euagelizā dū paupib' destinavit. sic ipse dei fili' p' p'phetaz testat' dices. Spūs dñi sup me eo q' vnxit me euagelizare paupib' misit me Deinde antiphona ipa seu introit' repetit' vt desideriu' atiqz patz seu iteratō 7 mlti plicatio suspiroz 7 clamori ipoz euidēt' exp'maf. An ppha. Adāda remanda ex pecta reexpecta. Adodicū ibi 7 modicuz ibi. si morā fecerit expecta eum. qz veniēs veniet 7 nō tardabit. Hoc at' desideriu' āti quoz nō sp' repñtat introit' intellectu l're s' iubilo cātilene. Verū i dieb' p'festis bis introit' cātaf i laudē diuie 7 hūane natu/ re q' in psona filij sunt vnite. In q'busdam x'o eccl'is 7 p'cipuis festiuitatib' triplica tur i laudē 7 honozē trinitati q'si tripudie mus ei cui' memoriā missā cātam. 7 d' se mel cū gl'ia p'ri ad laudē incarnatiōis. An q' aut inchoaf voce dimissa. ad notandū humilitatē. subsequenē alta voce repetit' q' vocis exaltatio significat excitatiōez a somno pcti. quē vox sup'p'ssa demonstrat iuz illud apli. Hora iā ē nos d' somno sur/ gere. P'ot etiā 7 alit' dici. put de inuitato rio i. v. pte sb nocturnis dices. Semp tñ integre repetit' vt pfectio leticie denotef. Quedā x'o eccl'ie dicūt introitū. P'rio p'fe cte. qz eccl'ia deū laude p'fecta laudat. Se cū do ip'fecte. qz ip'fectā ē ois laus vie. Ter tio p'fecte qz p'fecta ē laus patrie. D' aut' introit' eo q' dū ille canif: sacerdos mini/ stratur' ad altare intrat. seu qz p' illā anti phonā ad officiū intrat. q' etiā vocat' offi ciū. q'si efficiū put dices in p'hemio. v. p'f. Celestin' papa statuit. vt psalmi dauid cētū qnāginta. ad introitū misse an' sacrifi ciū antiphonati canerent. qd' anteanō fie bat. s' epla pauli 7 euageliū tātū legebanf. 7 postea missa celebrabaf. De illis q' p'sal. excepti sunt oēs introit' regulares. g'dua alia. offertoria. 7 cōmuniones. q' cū modu latiōe p'mo ceperūt ad missā i eccl'ia roma na cantari. Greg'. em' introitū misse cū cā tu ordinavit. 7 vnū vsū d' illo psalmo q' cā tabaf retinuit. Irregulares v'o introit' sūt q' fm varietates solēnitatū istituti sūt. vt puer nat' ē nob' rē. Spūs dñi re. or. ter raz rē. Et hi hñt vsus d' psalmo. p'ter q' il li. Viri galilei rē. 7 nunc scio vere rē. Et alij q'dā fm aliq's eccl'ias. Et est notandū

q' qñ introit' de psalmo sumif. si fm' ver sus psalmi sit introit'. aliq's d' seqñtib' v' sib' eiisdē psalmi erit vsus illi' introit' si cut p'z i introitu etie ferie p'me hebdomad' q'dragesime q' incipit. Dñe refugiu'. vers' em' ē. P'riusq' mōtes fierēt. Si x'o nō pri mus vsus psalmi. s' aliq's ali' d' sequētib' sit introit' tūc fm' vsus psalmi erit vsus ipi' introit' vt in natali est introit'. Dñs dixit ad me rē. vsus x'o ē. Quare fre. gē. 7 p'li medi. sūt inania. Et i festo innocētā introit' est. Ex ore infantū 7 lactentiū p' fecisti laudē v'c. vsus est. Dñe dñs n'r rē. Et sic d' alijs. Qd' sit ad significādū vniōz 7 cōnexitatē capitis 7 mēbroz. Rursus vsus qñq' est duplex. qñq' vnus. qñq' di midit'. De q' dices. in. vj. pte sub sabbato tertie hebdomade q'dragesime. Dū autez introit' canif nō sedef. qm' ad op' et pre coniu' x'pi introit' referf. vt p'destinati ad vez cultū dei vocent'. In q'busdā eccl'is is trophi dicūt' p' psalmis ex institutione gregozij pape ad maius gaudiū d' x'pi ad uentu representandū. Est aut' p'pe trophus q'dā vsicul' q' i p'cipuis festiuitatib' cātaf immediate an' introitū q' q'ddā p'ambulū 7 p'tinuatio ipi' itroit'. vt x'bi grā. In fe sto natiuitat' an' introitū illū. Puer nat' ē nob' rē. p'cedit trophus iste. Ecce adest d' q' p'phete cecinerunt dicētes. Puer nat' ē nob' rē. Habuit aut' trophus originē a le ge. Legif' em' p'ume. x. q' dū eleuaref ar ca cātabaf. Exurge dñe. Lū x'o deporta bat cantabaf. Reuertere dñe ad multitu dinē exercit'. Et d' troph' a trophos qd' est p'uersio qm' q'dā ibi solēt fieri cōuersio nes ad introitū. An qñq' p'us d' versus 7 post helyson. Et ind' etiā trophiū. d' zona qz cōuertit' ab vmbilico ad vmbulādū cir cūqundo. P'otest etiā 7 aliter dici. qm' in troitus est laus eccl'ie de iudeis cōuersis. An tria p'tinet v'z antiphonā vsuz 7 glo ria. 7 h' p'pter tres ordines fidelū q' fuerit hebraice lingue. s' p'riarche p'phetez apli In troitus siue antiphona ē p'riarcharuz. vsus p'phaz. gl'ia v'o aplorū. antiphone repetitio est p'dicatiōis idēptitas 7 confir matio q'si qd' longe p'us p'riarcha gestib' figu raut. p'pheta p'dixit. aplus euangeli zavit. Ad quā etiā conuersionem notādā solēnes trophi alicubi inferūt. q' sunt lau

des ad introitū p'uertibiles. Nā trophos grece p'uersio d' latine vt p'missum est. De accessu sacerdotis 7 pontificis ad altare. 7 de p'cessione.

In introitus

canif pōtifer seu sacdos par' 7 sacris idumēt' ornaf. d' sac' ede egredit'. 7 de altare accedit. significans q' x'ps expectatio gētū carne sacrosctā assū pta ex x'gis carne icorrupta de secreto hi ticulo celoz egress' ē i mūdū. v' d' secreta ede v'z d' x'ginali vtero egress' ē tāq' spō sus d' thalamo suo. Porro eps siue sacer dos egrediēs p'cedit inf' duos. v'z inter vnū p'sbyter 7 diaconū. quē ancedit s'bdia con' euagelij codicē clausū gerēf. illū p'ce duo ceroferarij. q's et p'cedit ferēs turibu lū cū icēlo Demū eps v' sacerdos ad alta re pueniēs mitrā deponit. p'fessionē facit codicē apit 7 osculat' ap'it. Sacdos itaq' seu eps illū magnū repñtat sacerdotem. s' x'pm. de q' ait apls. X'ps assistēs pontifex futuroz bonoz rē. Sacerdos 7 leuita illū d' du cētes legē 7 p'phetiā d'signāt. fm illō qd' ipse dñs p'pouit i p'abola sauciati. q'a sacerdos q'dā descēdit eadē via 7 v'iso illo p'terijt. s'lt 7 leuita. Moyses q'z 7 helias i figura legi 7 p'phetie apparuēf i mōte cū x'po loqñtes. Sacerdos q' 7 leuita deducūt ep'm. qz lex 7 p'phā x'pm annūciauēf 7 p'miserūt. An moyses inqt' p'rophetā su scitabit vob' d's d' fratrib' v'ris ipm tanq' me audiet. Irē Esaias. Ecce veiet p'pha magn' 7 ip'e renouabit hierlm. Vel epus seu sacdos inf' duos existēs. s'gt x'pm inf' duo testamēta. ip'e ei a duobus testamen tis mundo p' p'phetas 7 ap'los p'dicaf. q'a v'o ille i mūdū v'etur' p'misit p'phas sapiē tes 7 scribas. i locū scribar' p'mittit pon ti fer seu sacerdos subdiaconū portatē scri pturas. q' sapiens sit dñica disponē vasa. Qñq' v'o archidiacon' 7 sacerdos ponti ficē deducūt quē immediate diacon' 7 s'bdia conus ancedūt. q' significāt ap'los 7 disci pulos q's x'pus misit an' faciē suā 7 adhuc q'tudie mittūt p'dicatores 7 p'lati eccl'ie p' parare viā dño spūalr an' faciē suam. Ad buc s'bdiacon' ancedēs signat iohem ba p'tistā q' p'cessit i spū 7 v'tute helie p'parare dño plebē p'fectā. 7 fert an' pōtifice codicē

euagelij. qz iohes an' x'pm p'dicationē euā gelicā ichoauit dices. P'pñiam agite appro pinq'bit em' regnū celoz. Diacon' v'o rep sentat p'phetas. q' annūciauēf futurā ex euagelio vitā. Letez eps ideo seq'f euāge liū ad notandū q' d'z sp' illud 7 intueri 7 in mente h'fe. 7 an' illū p'itaf. qz p' doctriuā euagelij ad x'pm vitā via p'paraf. P'ot ef dici q' p' diaconū librū ferentē 7 p' diaco nū euagelij p'conē. sanctos noui testi. p' li b'zū v'o euagelij. nouū intelligimus testm' p'per ceroferarios v'o 7 thuriferariū scōs q' p'cesserūt nouū testm'. 7 p' duo candela bra cū cereis ardentib' legē 7 p'phetiaz q' x'pm mūdi lucē nunciabāt cōmemoram'. Sine igne em' nō d'z sacrificari. iuxta illud leuitici. vj. cap'. Ignis in altari meo semp ardebit. Quid lumen h'mōi significet. et d' candelabris dictuz est in p'ima pte sub ti. de picturis. Cerei ferunt' sup' candelabra q' fundamentū designant vt sup' fundam tum luceat corā hoib' lux p'dicator' pul chre q' candelabra dyacon' 7 subdyacon' an' euageliū p'cedūt. qz lex 7 p'phete legē grē p'cesserūt. In q'busdā eccl'is s'f tres cerei. quoz mediū significat illū qui ait. Ubicūq' sunt duo vel tres rē. In alijs se ptez qz grā septiformi tota eccl'ia illumi natur. De hoc aliter sub euagelio dicitur Thuriferari' v'o ceroferarios antecedit: 7 alios. ad notandū q' thuris significatio sanctis v'triusq' testamenti cōis est. P'per thuribulū aut' cor' humanū p'petenē nota tur. qd' debz esse apertū sup'ius ad suscipi endū. 7 clausum inferi' ad retinendū. hñs ignē charitatis 7 thus deuotiōis. siue sua uillime ofronis. seu bonoz exp'loz surfuz tēdētū. qd' p' fumū inde resultantē notaf Sicut em' thus in igne thuribuli suauiter redolet 7 surfū ascēdit ita op' bonū v' ora tio ex charitate v'ltra oia thimiamata fra grat. Adhuc thuribulū cū icēso corp' x'pi suauitat' odore plenū. carbones sp'm'sctm thus boni opis odorē d'signāt. De h' etiā dices i q'nta pte sub ti. de laudib' matutis 7 infra sub ti. de thurificatiōe. Postq' ad altare v'ētū ē cerei q' p'cesserāt postponūt: vt oñdaf doctores fuisse ante natiuitatez 7 p' illuminātes. Cādelabra v'o manibus pacolitos tenēf dōec kyrie eleyson icipia tur. ad notādū q' doctor d'z exercē ope qd'

docet. qz nō d3 rudē pplm deserē donec
sciat. pñteri dñe miserē. Illo nō incepto d
ponūf qñq; i pauimēto. Tū qz p'acta bo
na opa hūiliare z eē puluerē recognoscer
nos debem? Tū qz dociores i bono ope z
i p'dicatiōe se terrā eē cognoscere dñt. S3
dū officiū inchoat sbleuari dñt. qz qñq; z
p'cipue p'lat' se erigē p bona opa d3. vt ce
teri h' vidētes glorificēt p'rem q' ē i cel. Ad
huc pōtifer ad altare pueniēs mitrā dpo
nit. put dictū ē i etia pte s' b' ti. d' mitra. De
inde p'fessionē facit. Iterea nō dū p'fessio
fit subdiacon' t3 libz euāgelioz clausū añ
faciē ei' a pte sinistra. Stat qdē ad sinistra
qm' ipe i aliqb' tenet locū pphetaz q's se
pe ecclia legit. t3 libz añ oculos pōtificis
vt ille iugē memoriā habeat euāgelice p'
dicatiōis. q' clausus tenet. qm' lex euāgeli
ca clausa i pphetis mistice p'tef. Cōfessi
one aut facta sacerdos libz apit z oscula
tur. put s' b' ti. d' osculo altari dicef. Sane
fm' Innoç. papā tertiu' romanus pōtifer
dū statonal solēnitas celebrat cū sex ordi
nib' clericoz d' qbus in p'hemio sc'de p'tis
dictū est. a sacratio siue a loco vbi se indu
it z p'auit p'cessionat' p'gredit' ad altare.
designās q' xps exiuit a p're z venit in mū
dū h'ic em' p'cessiōis ordo generatiōis xpi
feriem rēp'sentat. quam matheus euāgeli
sta describit. in qua sex inueniunt ordines
p'sonaz. a qbus fm' carnē xps originē tra
xit. z i mūdū p'cessit. vicz p'riarche. p'phe
reges. p'ncipes. pastores. z duces. Abraā
patriarcha dauid p'pheta. salomon rex.
salmon p'nceps. iudas pastor. Zorobabel
dux. Duo diaconi pontificē deducētes si
gnificant abraam z dauid. qbus incarna
tionis xpi facta est repromissio. Nā illi re
promissū est. in semine tuo bñdicent om̄s
gētes. isti nō pollicitū est. de fructu vētri
tui ponā sup sedē tuā. p'p'pter qd' euāge
lista figurat' hos duos i generatiōe xpi p'
misit indēns. Liber generatiōis dñi nri
ihu xpi filij dauid filij abraā Isti sunt due
columnne quas verus ille pacificus in ve
stibulo tēpli posuit añ hostiū. q's ambit fu
nicul' duodeci cubitoz id ē q's fides dug
decim ap'loz amplectit'. d' qruz medio xpi
hostiū credētibz apit'. Quattuor aut mi
nistri sup pontificē mapulā ferūt in lūmi
tatibus qtuor baculoz colligatā. z ind' ip

si ministri mapularij nuncupant' Abapu
la illa q' diuersis figurata est imaginib' sa
cram designat scripturā. q' multis z variis
Insignita est misterijs. h'ec qtuor baculis
sup pontificē portat' extensa. qz sacra scri
ptura qtuor modis sup xps ferē' exposita
vicz historice. allegorice. anagogice. z tro
pologice. put dictū est i p'hemio libri. h'ec
est fluui' paradisi. q' qtuor i capita diuis' p'
gredit'. h' ē mēsa p'positiōis q' qtuor pedib'
b' eleuata s' b' s'istit. Sup pōtificē q' portat'
extensa vt is venisse monstret' quē lex scri
perat' z p'phete. Nā ipemet xps incipies
moysē z p'phetis interpretabat' in oib' scri
pturis q' d' ipo erant. p'pter qd' alibi dicit.
Si crederetis moysi etiā crederet' z mihi
d' me em' ille scripsit. Quattuor mistri ma
pulā ferētes quattuor sunt euangeliste la
crā scripturā declarātes z fidē exaltantes
h'inc est q' in summutatibus baculoz eo
rū imagines collocat'. Et p'ferunt' duo lu
minaria cū incēso. qz lex z p'phete cū p'sal
mis. xpi p'nūciauerūt aduētū xpo attestā
te q' ait. Neceffe ē ipleri oia illa q' i lege mo
ysi z p'phetis z p'salmis de me sc'pta sunt.
In maiorib' aut solennitatib' septē cāde
labra corā pontifice deferūt. p' qd' illd' oñ/
d' qd' iohes in apocalypsi describit. puer
sus inqt' vidi septē cādelabra aurea z i me
dio ipoz silem filio hois vestitum podere
vt ille p' h' aduēnisse mōstret' sup quē req'
euit spūs g'tie septiformis fm' illud' Isaie
vaticiniū. Egrediet' r'ga de radice yesse.
z flos d' radice ei' ascēdet. e. r. f. e. s. d. s. f. z
i. f. cō. z. f. f. f. z. p. et. r. f. e. s. t. d. In qbus
dā etiā basilicis circa mediū chozi maipu
lus stupe ap'pedit'. cui pōtifer trāsies ignē
apponit vt in p'spectu ppli cito incineret'. p'
h' fm' aduētū cōmemorās. in q' xps viuos
z mortuos z seculū p' ignē iudicabit. Nā
ignis in p'spectu ei' ip' ardebit. z in circū
tu eius tēpestas valida ne vicz q's male se
curus existat qm' q' in p'mo aduēntu blādī
d' p' scōm exterrēt. q' em' iudicandus ve
nit in p'mo. iudicatur' veniet in sc'do. h'oc
etiā fit vt pōtifer ignē ap'ponēs. cōsideret
q' ipse in cinerē d3 redigi. z ornatus ei' in
fauillā cōuertit. z q' queadmodū stupa fa
cile cōburit sic et' facile z q's i momēto pre
sens trāsit mūd' z p'cupiscentia ei'. Quia
fm' iacobum aplm. vita nra vapor est ad

modicū parens. Ne forte qui gloriofus in
cedit in tpali gloria d'lectet. Nā dis caro
fenū z ois gloria eius q'si flos fenū. Cū aut
iā pontifex appropinqt' altari. h'micri' sco
le cantoz accedēs dextrū ipi' humerū cō
rā astāt' osculaf. qz cuz xps nasceref in
mūdo. angelus ille cū quo facta ē celestis
militie multitudo laudantium deū natiuit
tatem ei' pastorib' patefecit. de quo dicit
p'pheta. Puer natus ē nobis et filius datus
est nobis. et fact' ē p'ncipat' sup humerū
ei'. Porro tres sacerdotes q' pontifici ve
nienti corā altari reuerenter occurrunt. et
inclinantes os ei' osculantur et pect'. sig
nificāt illos tres magos qui venerunt hie
rosolimā dicētes. Ubi est qui natus est rex
iudeoz z p'cidētes adorauerūt ei. z aper
tis thesauris suis obtulerūt ei munera au
rū thus z mirrā. Per geminū qdē osculū
geminā in xpo p'ntent' naturā. diuinā. s. z
humanā diuinā q'si latētē in pectore. hūa
nā q' patētē in ore. quas etiā p' oblata mu
nera magi mistice figurarūt. Osculū eniz
signū est reuerētie. put sub ti. de pacis os
culo dicef. Disponit' autē ista p'cessio ve
lut castroz acies ordinata. Nā maiores z
fortiores q' custodes exercitus pueniunt
z sequūtur. minores aut q'si debiliores in
medio colligunt'. p'cedūt ei' epi' z p'sby
teri. subsequunt' pontifex z dyaconi. collī
gūt' i medio s' dyaconi z acoliti. Cātores
nō q'si tubicines exercitū p'cedūt vt eū ad
p'lio apls ait. Nō est nob' collectatio adū
sus carnē z sanguinē s' aduerfatio spiritua
lia neq'cie in celestib'. An Buccinate i ne
omenia tuba in die insignis solennitatis
v're. p'p'missim' de p'cessione lūmi pō
tificis. inde etiā occasione sūpta z de alijs
p'cessionib' aliqua subiiciamus Circa qd'
generat' notandū est. q' sic i missa legatio
xpi p' nobis in mūdū figurat' sic z in p'cel
sionib' nris ruerfio nra ad patriā nostraz
denotaf. quaz solennitas egressū ppli de
egypto pene in oib' imitat'. Sicut em' po
polus ille p' moysen ereptus ē demanib'
pharaonis. sic pls dei p' christuz liberaf
de ore leonis. Et sicut table testamēti de
monte sinai acceptę sunt a moysē z coram
populo portate. exo. xxxiii. z. xxxv. c. sic
liber euangelij sumit' de altari z portatur

illos nō colūna ignis p'cedebat. et ante
nos lumen candelę p'cedit. Ante turmas
illozū signa ferebantur. et ante nos cruces
et vexilla portātur. Ibi p'digia fiebant. z
apud nos miracula nō cessant Illic leuite
tabernaculū feder' portabat. z nri dyaco
nes z subdyacones planaria z capfas fe
rūt. Ibi arca dñi a sacerdotib' portabat'.
z ap' nos scriniū aut feretrū cū reliquijs
a p'sbyteris deportat'. Apud illos aaron
sūm' sacerdos seq'bat' ornatus. z apud nos
eps infular'. Apud eos moyses cū virga
apud nos rex cū sceptro. vel eps cū cābu
ca. Ibi clangor tubaz. h' strepit' cāpanaz
Ibi pls armaf. h' cler' sacris vestibus et
pls r'ugib' odornaf. ibi pls as p'gebat'
cū sanguine. h' aqua bñdicta cū sale. Illis
obulat amalech sanguinē sitiens. nob' tur
ma demonū n're vite sp' insidiās. Illic su
is iohue extitit victor. z n' ibus victoriam
nob' obtinuit. Cū aut ad aliquā eccliam. p
cessionalit' tendim'. tūc quasi ad terrā pro
missionis accedim'. Cū nō eccliam cantā
tes intram' q'si gaudentes ad patriā pue
nimus. Cū circa eccliam feretrū cū cāpa
narū pulsatiōe portam' q'si cū arca cuz so
no tubaz z cū clāgoze ppli hiericho crucif
mus. hiericho corruit z destruit' cū i nob'
p'cupiscentia vincit'. Cū nō d' choro ad ali
qb' altare imus. ibi q's stationē facimus s'
gnificat' q' aie ad xpm tendēt z cōcinēt in
cōfortijs angeloz. Sc'do etiā dauid salo
mon nos ad p'cessiōes informauerūt. cuz
dauid arcā dei in tabernaculū z salomon
in tēplū cū hymnis z canticis portauerūt
z sub alis cherubin locauerūt Sic christi
hūanitas ascēdēs celū ingredit' z ab ange
lis pennit' odornaf. quē fidel' aia comitat'
Tertio etiā in p'cessionib' memoramus. q'
xps de sinu p'ris venit in mūdū. d' p'sepe
ad tēplū. de bethania i hierlm. z de hieru
salē in mōiē. optātes vt de mūdō reuerta
mur ad patriā. z de vna ecclia ad aliā. s. d'
militante ad triūphātē. sequētes crucē. i.
vestigia crucifixi z nos vicijs z cōcupiscē
tijs crucifigētes. sequētes etiā vestigia s'
ctoꝝ. p'cepta euangelioz. z induti vestes
sacras. s. lozicā iusticie. cingulū p'tinentie.
scutū fidei. z galeā salut' eterne. Deind' sa
cerdos celebratur' q'si s' spiritalia neq'cie
in celestib' p'ugnatur'. sacris vestibus q'si
b

armis idulf put dictū ē in phemio tūe p-
tis. In nōnull' at eccl'is sic pcessio ordia-
tur. pcedit nāq' septē acoliti cū lumia-
rib' significātes omē q' p septiformē spūl
sancti grām lumē scie fidelib' misrauerūt
illos sequūt septē subdyaconi cū plana-
rijs significātes illos q' p eādē grām pleni-
tudine diuinitatē in xpo habitā corporāl'r
docuerūt. Et post eos septē dyaconi repn-
tantes vniuersalit' oēs q' p eandē gratiam
spūalē itelligētā vicz euāgelicā d' xpo ha-
buerunt. Et p' eos duodeci pōtes signifi-
cantes oēs q' fide sancte trinitatis. v' triū
vel qtuor virtutū opib' coruscant. q's co-
mitant' tres acoliti cū thuribul' z incenso.
significātes tres magos q' xpo munera ob-
tulerūt. Deinde seqtur vn' subdyacon' co-
dicē euāgelij baiulās q' s'gt legē. Qui idō
pōtifice pcedit. qz lex p' tinens in se passio-
nis euāgelicū sacm pcessit xpi aduentuz
Et ponat illū clausū ad notādū q' illud in
lege fuit obscurū p' q' agn' septē libri s'g-
cula apiret. Deinde pontifex a duob' q' i
curru vehit. quē turba comitat' orādo i q'
designat q' p'ls seqt xpm i cellū. In q' co-
mitatu decē s' ordies. s. hostiarj. lectores
exorciste. acoliti. s. diaconi. diaconi. p' s' b' z
cātores. laici. mares. z mulieres. qz curr'
di decē milib' mltiplex. **Abilib' d'.** ad i-
nuādū eoz pfectionē. S' dyaconos s' b' d' y-
aconos z dictos p' ferti secum patos ad-
ducit. iuz illud. Ecce mitto ad vos pphe-
tas sapiētes z scribas. p' prophete sūt dya-
coni. sapientes subdyaconi. scribe acoliti.
Ihis s' qdē xpi vicari' z ipe xps i publicū
deducit i mediū adolescentulaz timpani
striaz. Eū aut' pductū cātores z duo cho-
ri suscipiūt gratulādo cātātes introitū cū
glia i excel'. Nepe cātores siue clerici i al-
bis exultātes. angeli sūt q' xpm ascēdētes
cū glia z laudib' in altissimis exceperūt.
Duo chozi q' laudes p' cinūt sunt duo p' l'i
iudaic' z gētilis. q' xpo veniēti ad eū lau-
dib' occurrūt. Ipa vō pcessio ē via ad ce-
lestē patriā. Aq' b' d' dicta pcedēs mūdicta
vite ē. Luminaria miscēie opa. iuz illud.
Sint lū. ve. p' cin. z lucerne ardētes in ma-
nib' vris zc. S' qdē pōtifer seu sacerdos
q' i medi' collocat int' clerū z crucē pcedē-
tē. z p' l'm subsequētē. tanq' mediator dei
z hoim vices gerēs. p' cetera maiores in

ehoro z i pcessiōe posteriores sunt qz sal-
fit descēdēt. Un' zachē pnceps publica-
noz. qz pusill' erat cū ascēdisset sicomozū
vt videret ihm trāseūtē. ait ei ihs zachē
descēde. qz hodie optet me manē i domo
tua. At ille descēdit. z accepit illū gaudēs
in domū suā Iudei vō i s'blimi stātes erāt
z maiores eoz pmas cathedras in sinago-
gis hnt. Crux q' quasi regale vexillū z tri-
umphale signū in pcessiōib' p' mittitur.
Ipsio vt fugiat q' odest eū a facie ei'. ē em
signū victorie xpi. iuz illud vexilla reg'. p-
deūt ful. cru. zc. q' demones victi sūt. Unil-
lo viso timēt z fugiūt. z p' p' b' i q' bus dālo-
cis tēpstatib' aeris opponit. vt demones
fugiat z ab aeris cōcitatiōe desistāt. Mem-
pe lectē crucis misterij ē nostrū signū z ve-
xillū. vñ Esaiē. xj. Stat i signū p' loz ipm
gētes depcabūt z erit sepulcrū ei' gl'iosuz
Scōo crucis vexillū p' mittit. qz sic ap' l'us
ad gal. Absit mihi gl'iar. nisi in cruce dñi
nri ihu xpi. p' quē mūdus nob' z nos mōdo
crucifigi debem'. De b' etiā s' b' ti. d' euāge.
dicet. Anq' etiā vexilla p' mittūt. vt di-
cet in. vj. pte s' b' ti. d' rogatōib'. Sane vt
p' missū est dū sit pcessio cāpane pullāf. nā
sic rex terren' in exercitu suo regalia h' in
signia. s. tubas z vexilla. sic z rex eternus
xps in eccl'ia sua militātī cāpanas p' tubis
z cruces p' vexill' h' z d' q' i pma pte s' b' ti. de
cāpanis dictū ē. Adhuc cāpanaz strepit'
pphas q' xpi aduētū p' nūciauerit figurat.
Ipanni z alia substernūtur in loco vñ trā-
sire z ad cantandū pcessio stare dz iuz illō
thobie penl. Platee tue sternēt auro mū-
do z candido z i v' is ei' cantabit' alla. Il-
lud aut' sciēdū q' qtuor sūt solēnes pcessio-
nes. s. i purificatiōe brē v' gis marie. i ramis
palmar. in pascha. de q' bus i locis suis d' t'
cef. z q' rta q' sit i ascēsiōe dñi. ad repnatio-
nē illi' vltie pcessiōis quā discipuli p' do-
minū i die ascēsiōis ei' i celū fecerūt. veni-
entes sil' cū eo ad mōtes oliueti vñ assūpt'
ē vidētib' illis. i cui' pcessiōis repnatio-
nē sit pcessio i dñicis dieb' Sciēdū est em
q' p' mitua eccl'ia obseruabat die dñicā so-
lēnē vt z mō. z fiebat i ea pcessio i memoi-
am resurrectiōis. z obseruabat etiā quintā
feriā z fiebat i ea pcessio i memoriā dñice
ascēsiōis. S' multiplicat' scōoz festiuitati-
bus sublata est solēnitas q' nte ferie z eius

pcessio p agapitū papā i dñicā trāslata ē
vt a p' lo tūc ad eccl'iam pueniēte sil' z solē-
niter valeāt celebrari. Et ppter b' dies io-
uis dz vulgarit' cognata dei dñice. qz vicz
antiq' tus par solēnitas fuit vtriq'. In die
bus igif dñicis pcessiōne faciētes resurre-
ctiōne dñicā memoram' z pcessiōz p' disci-
pulos p' dñm factā repntam' nō q' illi eā
i dñica die fecerit vt p' missū ē. Nepe egre-
diēdo eccl'iam z regrediēdo ad eā q' si d' hie-
rusalē redim' ad irim. put illi fecerūt z seq-
mur crucē sic illi crucifixū. Et i' illi sine re-
su redierit. nos tñ cū cruce redim'. p eo q'
ipe dixit. Vobiscū sū vsq' ad p' sumatiōez
seculi. Que pcessio anq' tertia dicat' faciē-
da ē put i sexta pte s' b' ascēsiōe dicet. Nō ē
etiā p' mittēdū q' i dñicālib' pcessiō-
bus de nouo dñit' testō cantare. z v' gis
nē salutare. z aliq' d' qd' ad ei' laudē p' p' e
ptineat cātare debem'. Ex q' et' p' s' uetudo
inoleuit vt i claustris oratoriū v' gis p' stru-
atur. quā i statiōe pma ex p' stina p' stitutiōe
salutam'. Licet em dicat' q' xps resurgēs
p' us marie magdalenē apparuerit. verius
tamen credit' q' mri sue an' oēs apparuerit
S' ad euāgelistas h' dicē nō p' tinuit. q' v' z
officiū fuit testes resurrectiōis inducē nec
decurt ad testificādū p' filio mrem inducē.
Si em vba extraneaz feminaz visa sunt
icredulis deliramenta. quō nō mag' matrē
p' filij amozē crederent delirasse. Et sic ro-
mana sentire vidē eccl'ia q' i pma die p' re-
surrectiōne. s. in pascha apud btām mariā
maiorē celebrat statiōne. q' i p' p' ones irim
i. v' ginē q' vidit pacē p' alyis i pncipio leti-
cie sue. Quo circa sic pma die ad miscōiaz
suā apud scām ma. maiorē p' currim' sic z
ad ei' honozē in dñicālib' pcessiōib' pma
statio deputat'. vt eā laudib' extollētes z
ad ei' oratoriū festinātes cū spōso dicē vi-
deamur. Vadā ad mōtē mirre. z ad collē
thur'. **Abōs qdē ē ipa btā v' go.** ad quā si-
li' resurgēs vadit apparēdo. z nos adorā-
do. p' ostremo notādū ē q' i q' bus dā eccl'e-
sias p' pcessiōne oēs clerici an' crucifixū ve-
niūt iclinātes illi z dicētes. Que rex n' bñ
dic'. S' z q' plumalia aur' alias solemnes
vestes portarūt an' altare illas deponūt. p'
mo ad rep' sentandū q' filij hebreoz sterne-
bāt vestimēta sua in via an' xpm in pcessi-
ōne sibi hierim veniēti facta. Scōo ad oñ

dendū q' diuino vacaturi officio. oia mlti-
dana a mentib' abicere dñt.

De p' fessione.

Quisquam sa

p' cerdos vel eps grad' altari' as-
cendat. anq' sacru ordinat' offi-
ciū. ad scipm reuertēs inclinat se an' altare
significās xpi exinanitiōne q' inclinauit ce-
los z descēdit. cū se formā sui accipiēs ex-
inanauit. Et p' siderās q' sic dic' salomō. iu-
stus i pncipio p' monis accusator est sui. cō-
fusus etiā de illa p' phetica p' solatiōe. Dixi
p' stitebor z tu re. zc. d' p' ctis suis cū astanti-
bus generalit' p' stitef. psalmū illū p' mittēs
ex institutiōe celestini pape pmi. rite ad h'
pueniētē. Iudica me d' zc. vt discretus a
gēte non sancta z ab hoie liberat' iniq'. ad
altare dei dign' introeat. petit em libera-
ri a tēptatione. z illuminari a grā. vt patz
in ipso psalmo. p' petit et' a deo vt det ei' qd'
offerat. s. filiū suū. quez nisi ei daret. p' out
abrae dedit nō h' ret qd' offerret. Fit q' p' fel-
sio vt purior sit z sine macula ingrediatur
in q' denorandū est. qz nō vt d' dā min' p' uī
de faciūt in specie. ne cauterizent' p' sciētie
auditoz. sed in genere sunt p' stitēda p' ctā.
qm ista p' fessio nō est occulta s' manifesta.
Et nota q' cū i tēplo salomonis dedicato
sacerdotes dicerēt. Cōfitemi dño qm bo.
qm in se. mia ei'. nebula impleuit domum
dñi z obumbravit facies sacerdotū. ita q'
se inuicē videre nō poterant. Et ait Salo-
mon. Dixit dñs q' inhabitaret in nebula.
dixit. i. ope demonstravit. qm i mōte synai
apparuit i nebula. isrl' in nube p' cessit. z an'
moysen in cauerna positū trāsiuit in nebu-
la. p' percutim' aut' pect' cū p' ctā p' stitemur
exemplo publicani q' pect' suū p' cutiebat
dicens. Dñe p' p' cius esto mihi peccatozi
In tuncione qdē pectoris tria sunt. ictus.
ton'. z tactus. p' que significant' tria q' sūt
in vera p' nia necessaria. vicz cordis contri-
tio. oris p' fessio. z opie satisfactio. qz in tri-
bus peccam'. s. corde ore z ope Deinde p'
circūstātib' orat' indulgētā p' ctōz implo-
rans. Nā xps de secreto p' ris in mūdū ve-
niēs z d' vtero v' ginali p' cedens. patribus
suspiria multiplicantib'. p' nob' passurus
hierim introiuit. i mōtē se inclinavit. cau-
sam suā p' hoiem dolosum z iniquū dō cō-
b 2

mittens et prius confessionem fecit dicens. *Cōfitebor tibi p̄ celū. Ip̄e q̄ nobis indulgēs p̄ p̄cio corpe pctā nostra portauit. Sane p̄o tifici facturo p̄fessionē subdyacono manipulū corā altare immittit. Primo ad notā dū q̄ p̄cella t̄palia p̄ manū alienā puta s̄b dyaconi vel alteri. et nō p̄ p̄p̄riā recipere et administrare debet. Sc̄do ad designandū q̄ n̄ sufficit oris p̄fessio nisi et boni operis fructus p̄ manipulū designat. sequitur Tertio ut vidēs se inferioris ministerij ornamēto ornari aīo hūilief. Rursus iō p̄o tifer post acceptā casulā et nō aīo manipulū recipit. q̄ x̄ps cuius typū gerit nō prius manipulos op̄ez. q̄ p̄ manipulū ip̄m designat obtulit. q̄ celestē h̄et p̄uersationē q̄ p̄ casulā figurat. put in p̄te. iij. s̄b dalmatica dictū est. Sacerdos v̄o eī aīo indutam casulā manipulū sumit. q̄m celestē conuersationem adipisci neq̄t. nisi prius sc̄torum op̄m manipulos portet. Adhuc pontifex postq̄ ad altare puenit manipulū recipit ad notādū q̄ tūc d̄mū bonoz op̄m effectum p̄m̄ū p̄cipiemus cū ad eterni tribunal iudicis puenim. Sacerdos at̄ dū fac̄ cōfessionē et etiā sepe in misse officio manū iūgit. q̄ manū iūctiōes deuotōnē significat. Et q̄ illa i aliq̄ e maior. et i aliq̄ minor. idocert? manū iunctionū nō est numer? determinat. Rursus sacerdoti manū iunctio signat oīm bonoz a deo fluētium in ip̄o vnitatē et p̄iūctiōnē. et q̄ infinita bona infinitis et indeterminat̄ modis p̄nt a d̄o p̄cedere. iō manū iunctiōis sacerdoti numerus determinat? nō ē. Inclinatōes v̄o sacerdotis numer? determinatus non ē. Inclinationes v̄o sacerdoti i officio misse s̄m morē quarūdā ecclīaz s̄b certo numero p̄stringūt. q̄m regularit̄ octo vicib? p̄fūde corā altare. et tredecim vicib? mediocriter supra altare inclinat. Octo p̄fundas inclinatōes aīo altare facit ad referendas gratias ip̄i x̄pi d̄ octo p̄ncipalib? q̄ egit aīo sui imolatōnē quā sacerdos in officio figurat altaris. p̄m̄ū fuit admirabil̄ incarnatō sc̄dm fuit discipuloz ḡtuita vocatio. tertium demonis in tēptatiōib? supatio. q̄rtū miraculoz op̄atio. q̄ntū infirmoz sanatō sextū mortuorū resuscitatio. septimū oīm q̄stionū ei p̄positaz p̄ suā sapiāz determinatio. octauū salutar̄ p̄p̄loz instructō. et q̄-*

cungq̄ aīo sui imolatōnē egit. ad h̄ octo s̄m bern. reduci vidēt. Tredecim v̄o inclinatōnes mediocriter fac̄ supra altā. q̄ x̄ps. xij p̄ncipalia fecit i ara crucis. sumēdo aram crucis p̄ toto t̄p̄e sue passiōis. q̄ q̄dē i cepit i hora captiōis. p̄m̄um fuit iude p̄ditio discreta redargutio dicens. Juda osculo filiū hominis tradis. Sc̄dm fuit ip̄m ca/p̄turis sui p̄bitio dicens eis. Quē querit? Qui r̄ndet. Ipm nazarenū. Quib? r̄ndit Ego sū. Tertiu falsis testib? et regib? m̄sucta r̄nsio. Quartū sputorū et v̄boz sine murmuratōe toleratō. Quintū in his q̄ vidit. et audiuit n̄lla sibi data p̄turbatō. Sextū discipulū eū ter negātis culpe p̄dona/tio. Alia v̄o septē enumerat ambro. ab eo i ligno crucis facta dicens Actor pietat̄ i cruce pendēs officia diuidebat. p̄secutiōz ap̄tis. pacē discipul. corp? iudeis. sp̄m p̄ri panimphū v̄gini. paradysum latroni et in fernū pctōri. Oscula q̄z sub certo numero sunt. put dicit in q̄rta p̄ticula canonis. De incenso b̄ndicendo. et in thuribulū mittendo.

Est facta et cō-

fessionē et datā absolutiōz p̄o tifer v̄l sacerdos p̄us q̄ dicat. *Deus tu p̄uersus et c.* incensū cū b̄ndictōe i thuribulo aponit rep̄ntans q̄ legal̄ sacerdos ferens sanguinē et carbones cū thimiamate i thuribulo orās ponebat. donec fum? cū obumbaret put dictū est i p̄hemio h̄ p̄tis. p̄der h̄ et illud insinuās q̄ angel? venit et aīo altare stetit. h̄ns thuribulū aureū in manu sua. q̄d impleuit d̄ igne altaris. et data sunt ei incensa multa vt daret d̄ oronibus sanctorū. Sane angel? est x̄ps thuribulū aureū corpus immaculatuz. altare ecclīa. ignis charitas. incensuz orō. s̄m illud p̄pheticū. *Dirigat orō mea sic incensum in p̄spectu tuo. Venit ḡ angel? .i. x̄ps q̄ stetit aīo altare. .i. i p̄spectu ecclē b̄ns thuribulū aureū. .i. corp? immaculatū plenus igne. .i. charitate. et data sūt ei. .i. a fidelib? incensa multa. .i. orones. .i. daret vt rep̄ntaret eas p̄fi d̄ oronibus sc̄toz. Et nō q̄a nō dicit orones. x̄ps em̄ nō oēs orones exaudis dicit de oronib? de illis vicz q̄ p̄tinēt ad salutē. An̄ cū paul? ter d̄m̄m rogass̄ vt ab eo stimulū carnis auferret. r̄ndet ei d̄o*

minus sufficit tibi gr̄a mea. nā v̄tus i i s̄rmitate p̄fici. Ep̄s ḡ vel sacerdos thus in thuribulo aponit. q̄ x̄ps orones i spirat i aīo vt p̄ ip̄m offerat incensum i odore suauitatis. Sacerdos aut̄ minister incensuz rep̄ntat ep̄o vel dyacono sacerdoti. q̄ lex illud p̄ciosum thimiamate p̄fectū q̄d in odore suauitatis altissimo offerret de q̄ d̄ns subdit in *Ero. xxx. c.* Tale cōfessionē nō facietis i v̄sus v̄ros. q̄ sc̄tm̄ est d̄no et h̄o q̄cū q̄ fecerit s̄le et odore illi? p̄fruat. p̄bit de p̄tis suis. Et ex h̄ v̄bo fuerit q̄ diceret q̄ si oblato thure et b̄ndictio sup altare thuribulū descendat ab altari ad clericos v̄l laicos. tūc aliud ibi thus sine b̄ndictiōe apponendū est et osibus tā clericis q̄ laicis offerendū. tanq̄ illud spectet ad latiaz. istud ad dulciā. *Abeli? t̄m s̄m sp̄m q̄ s̄m s̄raz intelligit. nā s̄ra occidit sp̄us viuificat. et p̄pter p̄missā etiā cām odor thuris b̄ndicti nō dat i ecclīa sp̄o et sp̄ose. p̄der p̄cremationē v̄o thuri significat. q̄ sacerdos oronē feruētē et deuotā d̄z h̄re. Thus em̄ v̄tutē h̄z ascēdēdi ex fumi leuitate. p̄solidādi ex sui q̄litate. p̄strigēdi ex glutinitate. cōfortandi ex aromaticitate. Sic orō ascēdit in dei memoriā. aīam cōsolidat q̄tū ad cl̄pā p̄teritā impetrādo medelā. et p̄strigit q̄tū ad cōmittēdā licētā. et p̄fortat q̄tū ad presentē impetrādo tutelā. De q̄ et dictū ē s̄b ti. de accessu p̄otificis ad altare. et dicit s̄b ti. de thurificatiōe. *Maucula v̄o in q̄ incensū reponit. designat q̄ p̄ oronē quā incensum s̄ḡt. d̄ h̄ m̄di mari magno et spaciōso ad celestē patriā satagim? nauigare. An̄ i p̄uer. facta est q̄si nauis institoris. portās d̄ lōge panē suū. p̄dot et dicit q̄ p̄ thuribulū cor hoīs. p̄ ignē feruoz deuotōis p̄ incensum orones p̄ nauiculā ecclīa in q̄ deuote orones offerūt q̄ p̄ angelū ad deū p̄ferūt signat. Vascula q̄bus ignis recipit sūt filij q̄ corda patrū pietate fluentia imitatur et flāmā celestis sacrificij quā in p̄rimorū mentibus aspiciunt i suis accēdē satagūt. Instrumēta v̄o q̄b? ignis ad altare portatur sunt p̄dicatores q̄ exēplo sc̄toz charitatis ignē portāt et in corda fidelū transferrunt qui corda patrū in filios conuertunt Thuribulū aut̄ q̄d significet dicit sub ti. de thurificatione.**

De osculo altaris et libri.

Est immisus

i thuribulo incensū sacerdos seu ep̄s dicto. *De tu p̄uer? et c.* sac̄p osculaf altare. vt notet pacificatio cū iudeis. et ad designādū. q̄ x̄ps ad nos venit ens. sc̄tām sibi copulauit ecclīaz iux̄ illud ep̄italamicū. osculef me osculo oris sui. in osculo s̄q̄dē os oris p̄iūgif. et i x̄po nō solū hūanitas ē vnita diuinitati. verū etiā sp̄o sa copulata ē sp̄oso. iux̄ illud p̄pheticum. *Quasi sp̄osa d̄corauit me corona. et q̄i sp̄o sam ornauit me monilib?* Rursus q̄n p̄o p̄phetalis x̄sus introit? a cātoze incipit. sacerdos ad altare ascēdēs. illud osculaf. q̄a p̄phaz testionio x̄ps veit i m̄dm et ad passionē altari. Quoties at̄ i officio misse osculef altare et i q̄ p̄te ei? oscula fiāt. et q̄re manib? supra illud deposit. et q̄re signo cruci i locis osculādis p̄us imp̄sso. dicit s̄b. iij. p̄ticula canōis. In h̄ at̄ loco altare s̄ḡt populū iudatcum. codex v̄o euāgelij s̄m euāgelij p̄m̄ gētilē q̄ p̄ euāgelij credidit. tō ḡ ep̄s v̄l sacerdos euāgelij et altare osculaf q̄ x̄ps v̄triq̄ dedit pacē. q̄n lapis angularis fact? fec̄ v̄traq̄ v̄nū. p̄dot et dicit q̄ s̄b dyacono librū euāgelij q̄ clausus portabatur offert ep̄o v̄l sacerdoti. ille v̄o ad altare pueniēs illū apit. ad insinuādū illud q̄d i apocalipsi d̄scribit q̄ nemo dign? ē apire librū q̄ int? erat sc̄pt? et fortis sigill? septē sigtus. nisi leo d̄ tribu iuda clausis d̄s. q̄ librū apuit et septē ei? sigcula soluit p̄der altare v̄o ecclīa s̄ḡt. iux̄ illud ero. Si altare lapideū feceris mihi. nō edificab̄ illud d̄ sectis lapidib?. p̄der sectionē lapidū in altari diuisionē fidelū reprobat in ecclīa ne vicz p̄errores et sc̄ismata diuidant. Liber ḡ apit tur cū ep̄s ad altare puenit. q̄m v̄bi x̄ps p̄mitiūā ap̄loz p̄gregauit ecclīam docēs et p̄dicās sc̄pture misteria reuelauit dicens. *Vob datū est nosse misterij regni dei. ceteris at̄ in pabol.* An̄ p̄ r̄urrectionē aperuit illis sensū vt intelligerent scripturas. *Recti? igif facit ep̄s cū ip̄emer apit librū euāgelioz. .i. et x̄ps p̄ mistros suos patefecit misteria scripturaz.* Libro v̄o ap̄to illū osculaf a p̄te sinistra ad significanduz q̄ p̄dicatores recōciliauerūt et obtulerūt gētes x̄po. q̄b? ip̄e p̄ se p̄dicauit. licz et ip̄e p̄ se pacē i euāgelio p̄dicauerit dicens. *psa*

ce meā do vob rē. Quia nō ipse est i cruce
pēdes pacē fec. iō mox trāsitur ad dextz
cornu altari signat se signo crucis qz vt ait
aple ad ephē. xps pax nra vtraqz fecvnu
duos r diuisos parietes. i. plos copulās.
Post h codex euāgelij sup altare clausus
ponit. qd q̄tū ad h significat hierlm. put
sb euāgelio dicef. Deinde roman⁹ ponti-
fex r etiā alij qdā. puerfus osculaf dyaco-
nos. vt oñdat pacē illā i aduētū xpi venif
se quā. pphe pmiserāt. An dō. Oñt i di-
ebus ei⁹ iusticia r abūdātia paci donec au-
feraf luna. Et ali⁹ ppba. Pax erit in tra-
nra cū venerit. Et iō xpo nascēte vox ito-
nuit angeloz. Et in terra pax ho. bo. vol.
Osculū em q̄nqz pacē significat. put dice-
tur sb ti. d osculo pacis. Dyacon⁹ nō stati-
se inclinās osculaf pect⁹ e⁹ designās qz in-
spiratiōe diuina pphe pacē pdixere futu-
rā. Nā r iohes sup pect⁹ dñi recubēs euā-
gelij fluenta d ipō sacro dñici pectoris fō-
te potauit. In nōnullis nō ecclij ep̄s p̄i
mū osculaf mistros. postea altare. deinde
euāgelij. qm̄ xpus p̄mū reconciliauit sibi
ap̄los. postea iudeos deinde gentiles. In
q̄busdā et locis offert osculū pacis canto-
rib⁹. q̄si retrofū. iplēs illud. Pacē meam
do vob. pacē meā re. vob. Dat qdē p̄nti-
b⁹. relinqt abntib⁹. Nec an osculū canto-
res dicūt glia p̄i. qz fides trinitatis nō an-
claruit q̄ se dñs inclinauit r nos reconci-
liauit. r trinitatē p ap̄los pdicari mādauit
Et iō osculo dato ep̄s innuit eis vt dicant
Glia pa. r h. r spūscō. Sic erat i p̄n. r nē
r sp rē. Ecce qd cātor anūciat. s. qz corda
patrū p̄uertant i filios. Abzāā tres vidit
r vnū adorauit. Sic optet nos filios eius
credē trinitatē in vnitate. Post datā q̄ pa-
cē cantoz dat scē trinitati gliam. q. d. Re-
ferim⁹ gliaz dō p̄ri r filio r spūscō. qz pa-
cē quā pp̄hetauit p scōs suos pp̄bas. no-
bis i nouissimis tpib⁹ dignat⁹ est oñdere.
Nā nō dic. Sicut erat i p̄n. dyaconi ad al-
tare pcedūt r iteruz reuertūt ad ep̄m. In
q̄ figuraf qz iō apli se morti tradiderūt vt
xpi corp̄i adunarent. P̄ri⁹ ar steterūt cuz
ep̄o an altare iclinati s cū xpus ip̄e incipi-
tur se erigūt. qz chor⁹ scōz martyz an no-
uissimā tribulationē in cōualle lacrimarū
manēt. Postea nō martirio coronati cre-
cti stabūt libati r securi an dñm sp. Oscu-

loāt dato rursus dyaconi cū pōtifice orat
q. d. Dñe doce nos orare. In q̄busdā etiā
ecclij dyaconi bini r bini latera altari al-
trinsecus siue alternatim osculaf. eo qz do-
min⁹ ap̄los binos misit ad pdicādū dicēs
eis. In q̄cūqz domū itrauerit dicite pax
huic domui q̄ reuersi sunt ad xpm sic dya-
cones reuertūt ad ep̄m.

De thurificatione.

Est datum os-

culū ep̄s seu sacerdos accipiēs
d manu dyaconi thuribulū sa-
crū incensat altare. qz xps corp⁹ assumēs
de genere pp̄baz factus ex semine dō fm
carnē. suis oñonib⁹ fouet eccliam scōz qd
orat in euāgelio. p̄ sancte ego p̄ eis rogo.
r nō p̄ eis tantū. s r p̄ illis q̄ credituri sūt
p̄ x̄bū eoz. Q̄ at diacon⁹ postea thuribu-
lū accipit vt incenset ep̄m vel sacerdotem
morāl̄ instruit qz si digne volum⁹ incēsus
oñonis offerre. thuribulū incarnatōis de-
bemus tenere. Nā sine fide mediator ho-
mines deo placere nō p̄nt. s iuxta x̄bū p̄-
missionis ip̄ius. si qd petierint in oratōne
credētes accipient. Per thuribulū em̄ x̄-
bum accipit incarnatū. Nā sicut in thuri-
bulo ps supior r inferior trib⁹ catenul vni-
unt. ita in xpo tres sūt vniones q̄b⁹ d̄i-
nitas r humanitas vniūt. vnio carnis ad
aiam. vnio diuinitat̄ ad carnē. r vnio di-
uinitatis ad aiam. Quidā aut quartā vni-
onē assignāt vicz diuinitat̄ ad p̄positū sūt
ex aia r carne. vñ r qdā thuribula q̄tuor
catenulas hñt. De h at thuribulo moyses
inqt sp̄atr ad aaron. Tolle thuribulum et
hausto igne d altari mitte incēsum desup.
Est r alia i thuribulo p̄sideratō put in ti.
d accessu pontificis ad altare tactū ē Rur-
sus iō thurificato altari ep̄scop⁹ vel sacer-
dos thurificaf. ad significādum qz sic xps
est altare r hostia. sic est pōtifer et sacdos
cui ē oñonis sacrificiū offerēdū. Quia nō
adoraf nō solū inq̄ntū de⁹ s etiā inq̄antuz
hō iō i q̄busdā ecclij pōtifice thurificato.
alca a dyacono circūcirca thurificaf. An
ps. Circūdabo altare tuū dñe. Sane thu-
ribulū aureū significat sapiam. qz oēs the-
sauri sapie r scie dei in ea fuerūt abscondi-
ti. An stetit angel⁹ iuxta arā tēpli habens
thuribulū aureū in manu sua. i. xps resur-

gens carnē habuit i prāte. Argētū signi-
ficat xpi carnē ab oi labe mūdā r mūdicia
renitētē. Cupreū fragilē r mortālē. Ferrē
um resurgētis fortitudinē Si q̄tuor hz ca-
tenulas demonstrat eā ex q̄tuor elemētis
p̄stare. vlt̄ q̄tuor vtutib⁹. s. iusticia prudē-
tia. fortitudie. r tpantia decorari. Quita
que ptes diuidit aiaz desigt q̄ se i morte a
carne in illo triduo sepauit. Si nō tres hz
catenulas figurat aiam carnē r x̄bū i vna
quente psona Quarta q̄ ptes sepat p̄as
ē q̄ aiam suā posuit p ouib⁹ suis. Si vna
tātū cathenula sustentaf desigt qz sol⁹ de
x̄gine generaf. qz sol⁹ ē in mortuos lib
Circul⁹ cui h oia innectūt est deitas q̄ nō
lo fmino claudif. a q̄ h oia cōtinent r ope-
rant̄ p̄ter misticā et rōnē ob hoc altare
incensaf vt ois ab eo neq̄cia demonū pro-
pellaf. Fum⁹ em̄ incēsi valē credif ad de-
mones effugādos An cū thobias interro-
gasset angelū quot remedia hñent ea q̄ de
piscē iusserat obfuarī. rñdit. cordis ei⁹ p̄ti-
culā si sup carbones ponas. fum⁹ ei⁹ ome
demonioz gen⁹ extricat Sother papa sta-
tuit ne moniales icēsus circa altaria ferāt.
Qualiter ep̄scopus vel sacerdos r mi-
nistri ad altare stare debent.

Thurificatione

facta ep̄s vel sacerdos ad dex-
trā altari p̄te se trāsferit ibi vna
cū mistris plane officiū r kyrie eleyson di-
cēs. Qui trāsit⁹ d medio altari ad dextraz
p̄te significat xpi trāsitū d̄passiōe p̄ resur-
rectionē ad vitā eternā. Itē a leua trāsfiēs
i dextrā imitat xpm igrediētē mōm. leuā
ei tetigit xps qm̄ tpalē assūpsit vitā. ad de-
xtrā iuit. qm̄ carnē assūptā ad di dextram
eleuauit Rursus p̄ h qz accedēs ad altare
p̄us dextrā illi⁹ p̄te petit. innuit qz emanu-
el i lege pmis⁹ p̄us venit ad iudeos q̄ ad-
gētes. Iudei em̄ tē pp̄ legē in dextra pte
fuef. gētes nō q̄si i sinistra qz ydola cole-
bāt. Sacerdos q̄ vestib⁹ sacris ornat⁹ cri-
stū carnē nre hūanitat̄ vestitū significat.
veniēs ad altare. xpm d̄ celis veisse ad po-
pulū vt cū saluaret d̄sigt. Deind i dextrā
trāsfiēs desigt qz xps i mūdū veniēs venit
ad iudeos d̄ q̄b⁹ voluit nasci. Btā em̄ ma-
ria iudea fuit De h transitu dicef sb ti. de
mutatiōe sacerdotis r de oratione. Et nō

qz dñō papa celebrāti vel missā audietī
legaf a capellanis suis introit⁹ r kyrie ele-
yson. r gloria in excelsis. r credo. r sanct⁹
r agn⁹. nō tñ graduale. vlt̄ alla. vlt̄ tractus
vel offertoriū. vel postcōmuniō p eo qd il-
la instructoria sunt r introductoria q̄bus
ip̄e nō eget. Illud aut notādū est qz sacer-
dos stat erect⁹ an altare. ad notādū qz cri-
stus venit suos regere inuincibili doctria
r respicit x̄sus orientē. qz xps nō suā s pa-
tris volūtātē quesuit. nec respicit retro-
sum. tū qz xps sp̄ patris faciē intuef. In-
xta illud. scio vñ venio r quo vado. tū q̄a
nemo mittēs manū ad aratrū r respiciens
retro apr⁹ est reg⁹ dei. imo ad p̄lim dorzuz
vertit. rep̄ntās qd dñs ait ad moisen. U-
debis posteriora mea faciē aut meā vide-
re nō poteris. Exo. xxxij. c. Ep̄i aut r su-
piores celebrātes nō an altare. s̄ fmoti ab
illo ad dextrū ei⁹ lat⁹ vsqz p̄ dictū offerto-
riū manēt Qd fit p̄mo ad rep̄ntandū qz ex
latere xpi. qz p altare significaf. initiuz nre
redēptiōis fuit. Scdo fit h nō solū ad ma-
forē solēnitatē vt p h a minorib⁹ sacerdoti-
b⁹ decernāf. verū etiā fit hoc qz ip̄i in mis-
sa rep̄ntant. nō solū xpi dignitatē r excel-
lentia an ep̄ oblatōz. verū etiā hūilitatē et
obediētia i ip̄a sui oblatōe r p̄secratōe. Si
qdē xps q̄tū ad sui dignitatē ē p̄ri eq̄lis r
sedet a dextris dei patris. put in simbolo
legif. qd rep̄ntat plat⁹ stās an oblationez
ad dextrā altari. In sui nō oblatōe xps p
nob factus est hostia. r iō platus ei⁹ vicel
gerēs extūc ip̄i altari. qd arā crucis isinu-
at. dz totalit̄ inherere. Tertio qm̄ platoz
act⁹ esse dñt subditis ad doctrinā. iō vsqz
tūc manet ab altari sepat⁹. r extūc ad ma-
nus lauandū r thurificandū r sacrifican-
dū ad altare accedit. vt oñdat quecūqz in
missa pcedunt solēnitates r laudes esse.
sed tūc demū ad essentialia seu substantia-
lia pagenda accedit. Quarto in hoc rep̄-
sentat qz legalis pontifex intrans sc̄tāsan-
ctoz carbones ferebat r sanguinē put ta-
ctū est in p̄hemio hui⁹ p̄tis. Quinto fit h
ad rep̄ntandū qd ait pp̄ba. Dixit dñs do-
mīno meo. sede a dextris meis Donec po-
nā inimicos tuos scabellū pedū tuoz. Sa-
cerdos qdē xpm rep̄ntans sedet a dextris
altaris. deū patrē in hoc loco signātis do-
nec ad p̄secrandū hostiā accedat. p̄ quaz
h 4

tracta sunt tartara. et inimici demones de uicti et quasi scabellum pedum positi. **M**istri vero scilicet dyaconus et subdiaconus retro illum ad altare stant. et tunc in ueniendo processerunt. signantes martyres qui in veteri testamento fuerunt. et in primo dominus natiuitate digne coronantur. **E**t ad quicumque altari preterit ille transferit ipsum retrostantes sequuntur ut ostendat impletum esse quod dominus ammonuit dicens. Qui mihi ministrat me sequatur et ubi ego sum etc. **I**nter dicitur spiritus atque sollicitus in illum ad notandum quod fideles. quibus adhuc in hac uita positi. in eternitati christi intendunt. In quibusdam et ecclesiis illo se intendente ad ipsum illum sicut se intendit. et illo se intendente ad altare se sicut uertit. **N**am christus ab oratione ad predicatores. aliquando uero e converso dum uiuere se uertit. quod desinit christo ad ipsum et uisio ad altare. **I**n quibusdam imitatio est a predicatores quod per ministros ipsos congrue designant. **A**nacletus papa statuit quod episcopus deo sacrificans secum testes habeat dyaconos quod oculi eius dicuntur. et subdiaconos reliquosque ministros. quod sacris iduti uestibus. in fronte. id est. a tergo presbiteri et regione. id est. a parte dextra leuamque trito corde et humiliato spiritu ac prono stetit uultu. custodientes eum a malis uoluntatibus ac sensibus prestantes sacrificio. **E**t secundum lucium papam esse non deserat. quod per maluos optet illum habere bonum testimonium ab his qui foris sunt. **S**tatutum est et ut celebrans missam habeat a tergo vicini solamis adiutores put dictum est in phemio habet partem. et id in quibusdam ecclesiis aliqui dyaconi stant per episcopum quasi orantes ut eum sequantur usque ad mortem et cum eo trahant ad uitam eternam. **M**aior tamen pars in dextra parte moratur altari et minor in sinistra. quod utrumque petit ecclesia. scilicet. et temporalis benedictionem et eternam ut ibi. sic trahantur per bona temporalia ut non amittam eterna. **C**eterum dicti ministri retrostantes inclinati ante facies suas usque in finem dominice orationis perseverant. significantes illos apostolos qui in passione domini magnum tribulatione oppressi non audebant se erigere ut christi discipulos se esse perseverant. stabant tamen in facie fidei. postea eriguntur sicut dicitur in uindicta particula canonis super uobis. non quod signantes etiam choros scilicet martyrum in conuale lacrimarum ante nouissimam tribulationem manentium. **P**ostea eriguntur. quod illi postea martirio coronati stant erecti. id est. ab omni tribulatione liberati. **A**dhuc stantes facie inclinati. sicut mulieres qui de cenaculo ad monumentum uul-

tibus destinatis currebant in christi amore ardentes. **S**ane sacerdos minister in more puluinar molle missali supponit. ad notandum quod deuotum et molle cor et quod facile diuinam impressionem recipiat. supponi de iugo domini et celestium preceptorum iuxta illud sapientis. Suscipiat uerba mea cor tuum etc. ut in eo spiritus domini requiescat. **D**e hoc etiam in euangelio dicitur.

De kyrieleyson.

Kanlato in

In dextra altari preterit episcopus seu sacerdos te. **S**inde quod spiritus plenitudinis et annus benignitatis aduenit sicut predictum fuit a psalmista. tu exurgens miserere mihi syon. quod u. t. m. e. congrue choros laudat et inuocat trinitatem triplicando kyrieleyson. **I**dem autem per introitum dicitur kyrieleyson quod ante omnem orationem sacerdotum necesse est misericordiam domini implorare. **S**iquidem kyrieleyson grece interpretatur domine miserere. **N**am kyrieleyson domine. eleyson miserere. **E**t inde christe eleyson. id est. christe miserere. **U**el kyrieleyson. id est. domine miserere. sonat nobis. **U**nde kyrieleyson. id est. christe domine miserere nobis. **U**nde per prophetam. Domine miserere nobis te enim expectauimus. **D**e autem nonies. **P**rimo ut ordo decimus ex hominibus reparatur nouem assotief ordibus angelorum. **S**ecundo ut ecclesia pueniat ad societatem nouem ordinum angelorum. **T**ertio non uel genera partem. **E**st et per partem originale ueniale et mortale. **I**tem per partem cogitatio locutionis et per partem fragilitatis simplicitatis et malignitatis. **F**ragilitatis per impotentiam. simplicitatis per ignorantiam malignitatis per inuidiam. **H**oc est per partem in peccatum in filium. peccatum in spiritum sanctum. **A**dhuc ideo dicitur ter ad patrem kyrieleyson. ter ad filium christe eleyson. et ter ad spiritum sanctum kyrieleyson. **S**ed ad patrem et spiritum sanctum sub eodem tantum uocabulo. quod pater et spiritus sanctus sunt eiusdem tantum nature. **A**d filium uero sub alio. quod filius et si sit eiusdem nature cum illis. est tamen etiam alterius ut gemine gigas substantie preterea ideo dicitur ter spiritum ad patrem. ter spiritum ad filium et ter spiritum ad spiritum sanctum. ut notetur pater in filio et filius in patre et spiritus sanctus in utroque. **D**e hoc dicitur in quinta parte libri. de prima. **S**ed in medio mutat kyrieleyson in christe ut notetur duas esse naturas in christo. **R**ur-

sus kyrieleyson ter triplicatus. significat partes partem veteri testi. multiplicatas ad habere ut gratia sume trinitatis per aduentum christi eos communi sociaret nouem agminibus angelorum. **E**st autem magister istorum hominum efficacia. **L**egitur et quod dum beatus basilus kyrieleyson clamasset. portet tunc siue papam. ecclesie sunt apte. **R**ursus cum beatus geminianus kyrieleyson clamaret quod reges conuersi dicitur in fugam. **U**nde forte significat aliquid domine miserere. quod tamen nos ignoramus. **I**n quibusdam ecclesiis statim per uultum kyrieleyson subiungitur ymas. quod uerbum grecum sonat latine nobis. **E**t sensus est kyrieleyson ymas. id est. potentia diuina miserere nobis. **E**t beatus Gregorius instituit kyrieleyson nonies et a clero tanquam publice in missa cantari. quod prius apud grecos simul a clero et populo cantabatur. **S**iluester uero papa illud de grecis assumpsit.

De gloria in excelsis.

Incolyriele

Inchoat hymnus. **G**loria in excelsis deo. quem angeli audiunt se decantare sicut legitur in euangelio lucie. quod angelorum hymnus prohibet testimonium temporalis christi natiuitati. **S**ane sacerdos primo et solus illum inchoando pronunciat. quod angelum magnum spiritum repunit. **N**am ortus saluatoris solus angelus cuius personam ipse gerit primo nunciavit. **U**nde luce. ij. **E**cce euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo quod hodie natus est etc. **E**t illum inchoando statim ante medium altaris in habet commemoras quod dum medium silentius tenerent omnia natus est in medio. id est. per omnes messias quem prophete predixerant representans etiam quod angelus christi natiuitate pastoribus annuncians stetit in medio eorum. **E**t incipiens eleuat manus propter causas scriptas in sequenti. ad finem. **I**tem incipiens intendit se ad orientem. tunc quod angelus ab oriente uenit in bethleem. tunc quod ad orientem dominum adorare solemus. **T**ertio inchoans statim ante medium altaris ad notandum quod christus mediator fuit inter nos et deum. per mediationem deo pacificatus sumus. **C**horus uero conueniendo rudes. gerit personam multitudinis de qua in euangelio sequitur. subito facta est cum angelo multitudo ce. milia. deum et di. gloria in altissimis deo. et in terra pax hominibus bone uoluntatis. **H**ymnus autem iste

non tantum est angelorum sed etiam hominum congratulatio tunc ex eo quod mulier ista quod dragmam perdiderat decimam iam lucernam accenderat ut dragmam perditam inueniret. et pastor dimissis nonaginta nouem ouibus in deserto iam uenerat ut quereat centesimam ouem amissam. **A**nt natiuitate enim christi tres erant inimicitiarum parietes. **P**rimo in deum et hominem. scilicet in angelum et hominem tertio in hominem et hominem. **H**omo namque per inobedientiam creatori offenderat. et per suam causam restaurationem angelorum impedierat. atque per varios ritus se ab homine sepauerat. **I**n deum namque ceremonias excolebat. gentilibus ydolatriam exercebat. **S**ymonem pariter nra fecit utraque unum et hominem parietes destruxit. **A**bstulit enim peccatum et reconciliauit hominem deo repauit casum et reconciliauit hominem angelo. destruxit ritum et reconciliauit hominem bonum. **R**estaurauit ergo secundum apostolum epistolam. i. quod in celis et in terris sunt. et ob hoc illa celestis militie multitudo psallebat. gloria in excelsis deo. id est. in angelis qui nunquam peccauerunt nec discordiam cum deo habuerunt. et in terra pax a christo facta hominibus. uicibus iudeis et gentilibus bone uoluntatis. quod uicibus ad christi natiuitatem propter peccata sua cum deo et cum angelis discordiam habuerunt. **H**inc etiam est quod angelus loquitur et gaudet pastoribus. quod pax est inter angelos et homines reformata. nascitur deus homo. quod pax est inter deum et hominem restaurata. nascitur in presepio bouis et asini. quod pax est inter homines et homines reparata. per bouem enim iudaicus per asinum gentilibus populus figuratur secundum illud. non arabis in boue et asino in iudeo. scilicet. et gentili. **E**t iteque **C**ognouit bos possessorem suum. et asinus presepio domini sui. **I**deo ergo canitur hymnus iste. quod quem uenerant angeli in celis. homines uenerant in terris. **P**er hoc quod dicitur gloria in excelsis etc. representat mesticia antiquorum partem ex tedio expectandi incarnationem domini. **I**sa. xxviii. **E**xpectate deum etc. **E**t id etiam cantatur alla. quod habebat spem liberatis. **U**nde per. **S**perauerunt et liberaasti eos. **I**n hoc quod hymno notatur spes ecclesie quod cum angelis sperat se canere. **U**nde iam illorum canticum assumit. **S**equitur. **L**audamus te. scilicet. inenarrabilia opera tua predicando. **Q**ue uerba et sequentia a beato hylario pictauieni. asseruntur apposita fuisse. et precedentia solus antiquitus dicebantur in missa. **I**nnocentius tamen tertius dixit illa a thelesphoro papa ad-

dita fore. Alij vero q̄ a simacho papa. Si mach' papa p̄stituit tā i dñica die q̄ i natalicij martyꝝ gloria i excelsis ad missaz cantari. q̄ sc̄tos p̄ dñicā resurrectionē glorie angeloz sociatos esse recolit. Cantat etiā in festis aploꝝ ⁊ p̄fessoꝝ. in q̄z honore dedicata est q̄cuq̄ ecclia. ⁊ generalr in festis q̄ nob̄ celestē solēnitatē rep̄ntat. In dieb' v̄o lucr' ⁊ ieiunioꝝ non d̄. p̄ter q̄z in duob' sabbat' sp̄alib' misterijs adoznat. iuxta illud. Cantate dño canticū nouū. put dictū est i p̄hemio h' ptis. Dicit q̄z thelephorus papa p̄cepit illū cantari ad missā nocturnā natal' dñi. quā ip̄e instituit. Qui dā dicūt nō esse cantandū i missa nisi i hora tertia. q̄z tūc sp̄ū sanctus sup̄ aplos descēdit. ⁊ eos gloria ⁊ exultatione repleuit. In nocenti' terti' statuit. vt q̄n i dieb' p̄festi celebraf i honore b̄tē ginis v̄l sp̄ū sancti v̄l sc̄te crucis. nec hymn' angelic'. nec simbo lū dicat nec etiā te deū laudam' i laudib' matutinis. In aduētū v̄o vel in septuagesima nō canit. put in septima pte sub ti. d̄ septē dieb' post pascha dicit. Ep̄s tñ be thlemitan' ex abusu oi die ⁊ in omni missa etiā p̄ defunctis glia in excelsis decantat. p̄ eo q̄ hymnus ille luca testante. primo in be th leemitana regione cantat' est.

De salutatione ad populum.

Angelico him-

no finito sac̄dos ad pplm se uocēs illū salutari dices. Dñs vobiscū. qd̄ sūptū est d̄ libro ruth. ij. Sic em̄ legit' booz salutasse messorē suos. ⁊ p̄pha i paralip. aza regē ⁊ q̄ cū eo erāt. ⁊ angel' salutās gedeonē dixit. dñs tecū Booz q̄ dē figurā salutatiois exp̄ssit. q̄ ruth moabitidē duxit vxorez. Et h' salutatio significat salutatioē quā xp̄s fec̄ aplis p̄ resurrectionē. d̄ q̄ in q̄nta pte s̄b ti. de p̄ma dicit. In omnib' q̄ misse orationib' sacerdos p̄mittit dñs vobiscū. nisi in oronibus q̄ p̄cedūt p̄phetias. vel et̄ orones sup̄ pplm i quadagesima. ⁊ nisi in oronib' q̄ immediate sequūt p̄ p̄mā oronē. ⁊ i illis q̄ dicunt in parascene. s̄ tūc missa nō d̄. l3 sacerdos cōmunicet. Lū em̄ p̄ dictā salutationē optet dñm esse cū pplo q̄ est in eo p̄ sp̄m gr̄e sep̄tiformis. ideo ecclia ordinauit septies tantū i missa populū salutari vt iā dicit. Jo-

q̄ in p̄missis oronib' tantū d̄. p̄mittit tñ alijs exhortatio ad humilitionē p̄ flectamus genua. vel p̄ humiliate capita vestra deo. q̄z orō q̄ faciēda est cū ieiunio ad malignū sp̄m eijciendū: tūc demū valet cū humilitate fiat. Rursus i dieb' ieiuniorū rep̄ntat ecclia tps̄ babilonice captiuitatis. merito q̄ sacerdos tunc populū v̄pote absentem nō salutari nec se ad illū p̄uertit. s̄ absolute incipiens. orem' insinuat p̄ illo fore orandū. ⁊ q̄z orō fieri d̄z cū affectu mox s̄bicit flectam' genua. v̄l humiliate capita v̄ra deo. Rep̄ntat et̄ tps̄ dñice passionis qd̄ p̄cipue p̄ cenā cū discipul' factaz incepit. Quia q̄ tpe illo dñs discipulos n̄ salutauit. s̄ eos ad orandū pluries excitauit. ideo sacerdos tūc populū nō salutari ei orare insinuat. Sed et̄ q̄z tpe illo xp̄s in oratione genua flectit. ideo mox ad genua flectendū inuitat. Dicit aut' flectamus genua i p̄sona vniuersitatis oim fideliz q̄si oim iudicis seipm̄ includens. ⁊ iō loquitur in p̄na p̄sona excitas se ⁊ om̄s ad orandū humiliter ⁊ deuote. Sed mox s̄bicit leuate in p̄sona alteri'. s̄. xp̄i. cui' typū gerit in officio misse. ⁊ tunc loq̄t in. ij. p̄sona ⁊ in dissimili cantu. Quasi ip̄e xp̄s dicat. Surgite. qm̄ v̄ram humilitatem ⁊ deuotionem video. Et tunc vice oim loquit' siue orat. Quid significant collecte q̄ dicuntur post flectam' et post humiliate. dicitur in sexta pte s̄b quarta feria in capite ieiuniorū. Alijs v̄o dieb' ⁊ t̄pib' ecclia tps̄ exultationis ⁊ plenitudinis qd̄ p̄cipue fuit p̄ xp̄i resurrectionem rep̄ntat. ⁊ sac̄dos populū salutari rep̄ntat vt p̄missū est. q̄ dñs post resurrectionem discipulos salutauit. Sacerdos q̄ oronibus p̄mittit dñs vobiscū vt populū reddat attentū. q̄ mens eius ad deū dirigat. ⁊ ei p̄ intentionē sedulaz iungat. Et est sensus Dñs vobiscū. i. i vobis maneat ⁊ vos p̄mio vite eterne remuneret ⁊ petitionibus vestris effectū tribuat. seu gratiā dei impetretis p̄seuerantes in illa. Chorus v̄o ⁊ populus r̄ndet. ⁊ cū sp̄u tuo. qd̄ sumptū est ex epla sc̄da ad Thimo. vlti. vbi d̄. Dñs ihs xp̄s cū sp̄ritu tuo. huiusmodi et̄m mutue salutatioes notant. q̄ sacerdotis et̄ populi vnus d̄z esse affectus. Et est sensus. Tu pro nobis facturū es p̄ces ad dñm. ⁊ quia dñs

de p̄ces illas tantū approbat ⁊ exaudit q̄ ex bono corde p̄cedūt. oram' ⁊ nos s̄b p̄te. vt ille sine q̄ nullū ē bonū sit cū sp̄u tuo vt q̄ tecū ē i ore sit ⁊ i corde. ⁊ in te maneat. et s̄m h' cessat hesitatio q̄rētū q̄re p̄ls r̄ndet ⁊ cū sp̄u tuo. cū sacerdos dicens dñs vobiscū. optauerit dñs eē cū ill. nō solū i sp̄u verū etiā i corpe. Nā ⁊ idipm̄ p̄ls p̄ hanc r̄flectionē optat vt p̄missū ē. p̄d̄t et̄ dicit q̄ i hac r̄flectione p̄ls se refert solū ad actionē immolationis ad quā sacerdos p̄cedit in q̄ p̄ sp̄m totalit' eleuat' ⁊ ab oi t̄renitate p̄sclus abstract' est d̄z. Postq̄ v̄o chor' r̄ndit. ip̄e se ad altare reuoluit. s̄. ad orientē vt dicit i p̄he. v. ptis ⁊ q̄si par' de sua bonitate p̄fidēs vniuersalē ad se colligit eccliam dicens q̄si oim iudic' orem'. q̄si dicat d̄z te oēs s̄m meū. vt qd̄ postulam' citi' impetremus. qm̄ impossibile est multitudinē n̄ exaudiri ⁊ sic oronē dicit. Dicens q̄ orem' monuit discipulos orare dices. Orate ne intretis in t̄ptationē. Et postea orat. q̄z ⁊ postea xp̄s orauit. ip̄e ei fec̄ ⁊ docuit. Ad aut' dicit orem' ab antiq̄s habem' q̄ p̄missū so orem' subiungebāt cōiter orationē. Dicit aut' orem' stās an̄ mediū altari' p̄p̄ rōnes positas i principio p̄cedētis. Oratio aut' quā dicit significat indulgētiā quā domin' repromisit. Et deinde trāsit ad dextrā p̄te altari' vt dicit s̄b ti. se. Orone finita chor' r̄ndet. Amen. qd̄ est hebraicū verbum. q. d. fiat nobis sic orasti se felicit' acta sit orō tua. Et est sūptū amē ex apoc. ioh. Ambro. exponit amē i. v̄ez ē qd̄ s̄mo sonat affect' sentiat. Quāq̄ ponit' p̄ vere vt ibi. amen amen dico vob. put sub ti. d̄ oratione dicit. Et nota q̄ p̄missa salutio. s̄. dñs vobiscū ad minores ⁊ inspectos ac simplices p̄tinet sacerdotes. Ep̄s v̄o v̄ eius sup̄ior q̄ p̄fect' esse d̄z ⁊ exp̄ssam xp̄i similitudinē gerit. vt se vicariū xp̄i ondat oraturus p̄ma vice vt i v̄bo dñi dicitis. ioh. xx. Pax vob. q̄ fuit p̄ma vox dñi ad discipulos q̄n ei' p̄ resurrectionē aparuit. q̄si dicat. In p̄nti def' vob par' pectori i futuro par' eternitat'. De vtraq̄ ioh. xiiij. p̄d̄cē relinq̄ vob. pacē meā do vob. hoc etiā v̄bo vsus ē disp̄fator ioseph ad fr̄es eius. Postea v̄o ad instar ceteroz sac̄dotū dicit dñs vobiscū vt se eē vnū ex ip̄is ondat. et

ē aditēdū q̄ tūc demū par' vob d̄z q̄n gloria i excelsis cantat. ⁊ h' iō vt cor̄ rideat ei qd̄ ibi d̄z. ⁊ i terra par' ho. ⁊c. p̄terea h' salutio a xp̄o tpe gaudij ⁊ leticie. s̄. p̄surrectiois ad discipulos facta illi cātico leticie cor̄ndere d̄z. Sūt etiā q̄ dicūt q̄ p̄oti/fer solenniē celebrans i dieb' q̄b' glia i excelsis d̄z rep̄ntat xp̄m p̄ resurrectionē seu resurrectiois gaudiū. q̄ tpe sepe xp̄s dicta salutioē ad discipulos vsus ē. Joq̄ xp̄m imitādo p̄missis dieb' h' dicit. In missis v̄o q̄s alijs dieb' v̄l t̄pib' dicit vel et̄ q̄ ab inferiorib' dicunt'. xp̄i passio figurat. ⁊ placus atq̄ afflictio p̄format. ⁊ iō i illis par' vob nō d̄z ne gaudiū cū dolore misceatur. p̄d̄t etiā dicit q̄ p̄ xp̄m facta est par' inter deū ⁊ hoīem. ⁊ int' angelos ⁊ homies. qd̄ manifestauit angel' q̄n in xp̄i natiuitate cātauit glia i excel. do. Et i ter. par' ho. b. v. Pacē v̄o int' deū ⁊ homies manifestauit xp̄us q̄n p̄ resurrectionē dixit aplis. par' vob. h̄ec rep̄ntant i missa. p̄ximū p̄ quē libet sacerdotē q̄ p̄t cātare. glia i excel. do angelū rep̄ntans. Sc̄dm p̄ ep̄m q̄ sol' dicit par' vob rep̄ntans xp̄m q̄ in p̄sona ecclie dixit aplis par' vob. Atrūq̄ aut' dicit ep̄i scopus solenniē celebrās q̄z vtrūq̄. s̄. xp̄m ⁊ angelū r̄p̄ntat. Ip̄e em̄ specialior est cri sti vicari' q̄ simplex sacerdos. Joq̄ cum omittit officiū angeli. s̄. t̄pib' q̄b' cārica leticie subticent'. s̄. te deū laudam'. ⁊ gloria in excelsis omittit s̄b ⁊ h' officiū cristi. nō dices par' vob. s̄ dñs vobiscū. sic simplex sacerdos. Nō em̄ p̄ ep̄m q̄ rep̄ntat cristū et̄ angelū vna par' sine altera nunciat. Idē etiā est in ite missa est quod nō d̄z nisi glia in excelsis dicatur. Sane dyaconus nō dicit. dñs vobiscū p̄ horas. eo q̄ nō ita gerit typum cristi. q̄ p̄ booz hac salutatione vsus est. sicut sacerdos q̄ ea in p̄sona christi v̄t. Legēs tñ euāgeliz h' dicit. q̄z tūc v̄t officio p̄dicatois. ⁊ p̄nunciat doctrinā ab ip̄o christo immediate placā. ⁊ etiā cereū paschalē b̄ndicens. q̄z tūc cristi r̄surrectionē rep̄ntat. Sunt tñ q̄daz q̄ dicūt q̄ in diuinis officijs q̄ dicere tenē licite possent h' dicere cū p̄hibitu nō legat'. q̄b' generalis vsus ecclie p̄tradicit. vt se inferiorē sacerdotib' agnoscat. Notandū ē aut' q̄ septē vicib' p̄ls salutari in missa quare nus exclusus septē vicib' capitalib' s̄bicit

placat gratiam septiformem. misterium ei misse ad septem dona spiritus sancti referunt. Primo in ipso misse exordio an collecta. Secundo an euangelium. Tertio per euangelium siue dicto simbolo an offertorium. Quarto an psalterium cum die factos. Per oia secula seculorum et sequitur dominus vobiscum. Quinto an pacis osculum cum dicit Pax domini sit super vobiscum. Sexto an primam orationem per communionem. Septimo finita finali per communionem vel orationem. In prima salutatio spiritus sapientie intelligitur quod sapientia intravit in hunc mundum ut saluaret nos. In secunda spiritus intellectus id est predicauit ut doceret nos. In tertia spiritus consilium. In quarto secreto dei consilio se passioni obtulit ut redimeret nos. In quinta spiritus fortitudinis. Quod pedes in cruce diabolum expugnavit ut redimeret nos. In sexta spiritus scilicet. Quod surgens discipulos saluauit et eis sensum aperuit ut erudiret nos. In septima spiritus pietatis. Quod sola pietate humanam naturam super astra leuauit ut exaltaret nos. In octava spiritus timoris. Quod angeli tremebunt dum venerit ad iudicium ut glorificet nos. ceterum in quolibet salutatio mutatur officium misse et de uno officio ad aliud transit. que merito salutatio permittitur. cum ei ad operarios nouiter ingredimur. eos salutare solemus. In octo officia sunt in missa. Rursus salutatio etiam octauo ut quidam volunt. scilicet per offertorium an secretella. Nam volens se ad plurimum dicatur orate fratres etc. de predicet se silentio. dominus vobiscum. Vnde per hoc dicitur salutatio facit regulariter repetitur in quibus dicitur ex premissis salutatio facit ad plerumque se peruertit. Nam illa salutatio que fit an euangelium se non peruertit. quod iam intectus est ad verba dei annuncianda. nec etiam illa que fit an psalterium. quod iam intectus est ad sacrificium altaris tractandum. nec etiam illa que fit an pacis osculum quod iam tunc corpus christi in manibus et cor habet sursum ad deum. et oino intectus est ad reuerentiam illud tractandum. Nemo enim mittens manum ad aratrum et respiciens retro aperit est regno dei. Ceterum quia ad plerumque cum dominus vobiscum facta peruersio. sicut quibus apparitiones que christus fecit discipulis suis in die resurrectionis. Prima fuit marie magdalene. ioh. xx. et marci vi. Secunda eadem et alijs mulieribus redeuntibus de sepulcro. quoniam dixit eis. auete matris. vi. Tertia petro. Quarta duobus discipulis eius in emaus. Quinta in domo decem discipulorum thoma. ioh. xx. Sed quod alia

max manifesta non fuit quam vltimo apparuit marie magdalene. vel secundum alios quoniam apparuit petro. quod nescit quoniam aut vbi. id est sacerdos an secretella dicitur orate fratres. predicet sub silentio dominus vobiscum. et patens dicit orate etc. quod patens dicit apostolus. orate ne intretis in temptationem. Fuit etiam et alie apparitiones de quibus nil ad presens. Non est etiam omittendum quod sacerdos se voluit se ad plerumque a dextris per candem se ad altare reuoluit quasi ipso facto dicens. Dextra domini fecit virtutes. dextra dei. ex. m. dex. d. se. v. Secundo ad designandum quod in sepulcro dominico angelus a dextris sedebat. Tertio ut sacerdos per innuat se rectam et attenta habere intentionem per se et plerumque ad celestem patriam que per dextram significatur. iuxta illud in cantibus. Dextra eius aperit mihi. Quarto quod versus salutatio plerumque. et conuersus dicens orationem. hortatur tam se quam plerumque ad orandum orationem deus fieri per eternis que per dextram significatur vnde christus sedere debet ad dextram patris. merito a parte dextra sit vtriusque. gerit que sacerdos typum christi que perfectus est in salutatioibus et orationibus que a dextra sunt. Vnde tunc postquam dixit orate per me fratres etc. se reuoluit a sinistra. iuxta illud psalmi. Circumui et imolauit in tabernaculo. e. h. v. etc. per paras se ad immolandum quedam circuitum factum se igitur peruertit tunc a sinistra que imperfectior et infirmior est. ad notandum imperfectionem cuiuslibet sacerdotis propter christum. hinc est quod premissa verba dicens obsecrat tamquam imperfectus et peccator et indiget aliorum auxilio impedit sibi ab alijs beneficiis orationis. Secundo quod reuoluit tunc a sinistra ut per hanc significet tristitiam de passione christi ad quam representanda statim intendit. tristitia enim recte per sinistram significatur. iuxta illud apostoli. A dextris et a sinistris per gloriam et ignobilitatem. per infamiam et bonam famam. Debent etiam fieri ille volutiones et reuolutiones an medium altaris. iuxta illud. In medio ecclesie aperuit os suum etc. In quo et illud commemorat quod redemptor noster iuxta salomonem corpus suum in media charitate constitrauit propter filias hierusalem. Et attende quod quidem dicit dominus vobiscum. ad altare reuoluit dicitur. oremus stantes an medium altaris per hanc insinuantem se in loco manifesto et populo conuenienti orare. scilicet an medium altaris quod plerumque deus in medio cordis orationes ad deum effundere. Alij vero ad dextram cornu altaris. vbi orationes perferre debent dicunt

oremus. ut sic inter insinuationes et orationem nullum actum alium interponat. et ut ibi prece-dat orandi insinuationem vbi mox subsequatur ipsa oratio et oranti plerumque esse debet intentio. De oratione seu collecta.

Salutatio pre

missa orationes subiungunt. quod enim ois nostra oratio a deo inchoata circulariter in ipsum terminari debet. id est misse officium incipit ab oratione et terminatur in gratiarum actione. Vnde videndum est quod debeat orationes dicere. Qualiter et per quod est orandum. Quid sit oratio. et quoniam et vbi. et versus quam partem orationes dicende sunt. De mutatione sacerdotis ab una parte altaris ad alteram. Vnde orationes dicantur et vnde originem habuerunt. Qualiter verba eorum intelligantur. Qualiter orationes terminentur. Quare vocentur collecte. Que et quot orationes dicende sunt. et de inuentionibus earum. Quod pontifex vel sacerdos illas dicens stare debet. Circa primum notandum est quod ea quibus plerumque immediate ordinatur ad deum sacerdotis tantum dicitur que sunt mediatores iter deum et plerumque. quorum quedam dicitur publice spectantia ad totum plerumque in cuius persona ipse solus ea deo proponit. sicut sunt orationes et gratiarum actiones. quedam prout ad officium eius tantum spectant. ut per sectiones et homines orationes que ipse per plerumque facit non tamen in persona plerumque oras. et in omnibus permittit dominus vobiscum. ut mens populi deo coniungatur. Et quod plerumque in his que ad deum pertinent sacerdotem ducit habet. id est in fine cuiuslibet orationis plerumque sentit respondens. amen. ut iam dicitur. propter quod et ois oratio alte terminatur. etiam si prout fiat. Sane orandum est breuius et vbi. non in multiloquio. ut iam dicitur. Vnde et greci parum frequenter orant. sicut in lachrymis et in puritate cordis. non in voce clamorosa sicut in mentis intentione et lachrymarum conpunctio Sic enim in prospectu diuine maiestatis et angelorum oportet nos esse ut mens nostra voci concordet. iuxta illud psalmi. Exaudiuit dominus vocem meam. etc. Et iterum. Sacrificium deo spiritus tribularum etc. Debent etiam orationes esse deuotissime oim creatori cum deuotione est supplicandum. Vnde aut sacerdos dicit alte orationes. alij non debent vobis orare sicut illa orationes attendere et ad eam respondere amen. Pro quibus sit orandum dicitur in sexta parte sub titulo. de pasceue. Quid sit oratio. et qua hora et vbi hore ca

nonice dicende sunt. et versus quam partem orandum est dicitur in premissis quante partibus. Quid significet oratio que dicitur an epistolam. dicitur sub titulo. de sessione episcopi. Sane sacerdos dicit orat ad dexteram persistit altari. iuxta illud exo. xxx. deprecabitur aaron super cornu altaris. et placabitur super eum in generationibus suis. in hoc il lud signans quod fuerat prophetatum. De ab austro veniet. christus enim iudeos docuit ad quod a prelu minum missus fuit. quod dextera iudeos. gentiles sinistra figurat. Et quoniam leticia per dexteram. tristitia vero per sinistram designatur idcirco ad dexteram partem altaris primum accedit ut gaudium dominice natiuitatis ostendat. Deinde dicitur euangelium ad sinistram partem ut tristitia passionis insinuet. Sed iterum redit ad dexteram. ut gaudium resurrectionis annunciet. De his aliter dicitur sub titulo. de mutatione sacerdotis Romanus. vero pontifex oratur ad sedem post altare vel aliter episcopus ad latere altaris ascendit. et stans collectam pronunciat quam libro legit apertum. et deinde sedet quod sicut euangelista testatur. venit ihesus in nazareth vbi nutritus fuerat. et intravit secundum consuetudinem diei sabbati in synagogam. et surrexit legere. et traditum est ei liber esaię prophete. quem ut reuoluit inuenit locum vbi scriptum erat. Spiritus domini super me propitius quod unxit me. Et cum perlicuisset librum reddidit ministro et sedit. Rursus pontifex ad latere altaris versus post dictum offertorium moratur. ut dictum est sub titulo. quoniam episcopus vel sacerdos ad altare stare debeat. Sed et videtur vnde oratio dicitur. et vnde orationes originem habuerunt. Et quod dem de oratione ab oratione eo quod per eam a plerumque bona corporis et anime oratione petuntur. Vnde et dominus sciat quibus egemus. orare tamen debemus. putat dicitur sub oratione dominica. Orat etiam sacerdos per bonis ut assint. et per malis ut absint. Designatur autem orationes in apocryphis. per fumum aromatatum que ascendit in prospectu domini de manu angelorum. christus enim verus homo propter nos passionem dedit. cuius illa vox est. holocausta etiam per delicto non postulasti. tunc dixi. ecce venio. sed pro nobis orabat. quod secundum apostolum exauditum est in omnibus per sua reuerentia. Qualiter verba orationum intelligenda sunt videamus. et quod quod in quibuslibet codicibus continetur. per hunc vel illum factum talis oblatio ad gloriam et honorem sicut intelligitur deus quod ad hoc per hunc vel illum magi ac magi a fidelibus glorificetur aut etiam honoretur in terra. Cum enim sunt perfecte beati. oia eis in celis ad

votū succedūt. An nō egēt nris orōnib' imo iniuriā fac' martyri q' orat p' martyre licz pleriq' reputēt nō indignū sanctoruz glam posse vsq' in diē iudiciū augmētari. z iō eccliam interi rite posse augmētatoez glificatōis eorū optare. Quāt p' finez oratiōis subiūgūt. p' dñm nrm ihm xpm. illud signat qd' ipse in euāgelio dicit. Quid qd' petierit patrem in noie meo fiet vob. Orat em' sacerdos ad deū p' rem vt p' filiū suū q' dñs n' est eq'liter sicut p' r. o. o. p'ficiatur. Hinc em' est q' ois orō regularit' ad p' rem dirigūt. z terminat' in noie filij. Nō em' p' aliā viā ad nos etna dei bñficia pnt decurrere q' p' eū q' ē mediator dei z hoiz hō xps ihs. sicut p' mediātē cristallū mit tēt ignis in testā suppositam a sole lōginq' Et sumptū ē h' de epla ad Roma. vbi dicit Stenur in deo p' dñm nrm ihm xpm Ne mo em' vadit ad p' rez nisi p' me. Et ipse ali bi dicit. Si qd' petieritis p' rez in noie meo dabit vob. Et nō q' ihs est p' puz nomē put dicitū est in p' hemio. ij. ptis. Ad hō seq' q' tecū viuit z re. in vni. ff. zc. ita pōt intelligi in vnitāte. ff. h' est vna cū spūsan cto. Nam p' r. h. z. ff. sunt vnus de'. Al' in vnitāte spūsancti. h' est in spūsancto. q' est vnitas patris z filij. z amor z cōnexio vtriusq'. p' h' etia sic exponi p' missa vba p' dñm nrm zc. vt sit sensus. O p' exaudi p' filiū tuū qui h' vult z pōt. vult q' viuit. pōt q' regnat. viuit inquā z regit tecuz in vnitāte spūsancti. Nō q' dez viuit et regit vt tyrann' spū iniquitatis. h' viuit z regnat de' spū benignitatis. Ad hō seq' p' oia secula seclor' vt p' secutiue vt anthonomia sic intelligi pōt. Cōsecutiue sic generatō nes generationū. q. d. p' oia seclā secloruz sibi inuicē succedētia. dicunt em' secula qz sequunt'. nā alijs discedētib' alia sequūt' Anthonomasice sicut dicit cānticozū z est sensus. sicut an' oia secula fili' cū p' re in vnitāte spūsancti in deitate vixit z fuit ita z in p' nti seculo z in futuro vbi iusti cū sanctis angel' p' manebunt. z iniusti cum diabol' cruciābuntur credat' equaliter vi uere cū p' re z spūsancto z nullo sine p' clu/ di. Seq' amen. qd' vbum optant' vt affir mantis oñdit affectū vt p' sensuz. vt p' mis sam est. p' plus em' assentiens voci sacer dotis. qui dixit. p' oia secula secloruz. as

sentit q' seculū p' eū creatū est. An in fine psalmoz vbi nos dicim'. fiat fiat. hebre' dicit amen amē Et xps in euāgelio sepe di cit amen amē. i. vez veruz dico vob. Re spicit q' vel ad formam orōnis vt qd' oraf optet vt ad modū p' clusionis vt qd' p' clu dit affirmet. Verbi grā. Cum sacerdos orās dicit. Da nob' q' sumus omps dōmi ne salutē ment' z corpis. p' l' optando re spōdet amē. i. fiat. Et cū sacerdos conclu dit. q' tecū vi. z re. in v. ff. d. p. o. f. f. plus affirmādo rñdet amē. i. vez est. Al' amen interpretat' vritas. vt in apoc. hoc dicit amē testis fidel'. De h' dicitū est in p' cedēti titū.

Circa terminatōz collectaz notādūz ē q' in eis qñq' dirigūt p' mo ad p' rem. qñq' ad filiū. qñq' ad spūsanctū. z qñq' ad to tam trinitatē. Si p' mo ad solū p' rem diri gūt nō habita mentiōe de filio neq' spūsa cto. tūc dicit in fine. p' dñm nrm iesum xpm si. t. q. t. vi. z re. in v. ff. d. p. o. f. f. sine p' eū dem z eiusdē. vt in illa orōe. p' protector i te sperantiū zc. Si hō fiat ibi mentiō de fi lio. refert an' an' finalem p' rem oratōis. an' in fine ipi' fiat mentiō de filio. Si p' mo diri gūt ad p' rez hira mentiōe de filio an' finē tūc dicit in fine. p' eūdē do. no zc. vt in illa orōne De' q' de b' tē marie xgi. zc. Si in fine. tūc s' h' i' c' i' m' e' d' i' e' q' t' e' c' u' . s' i' n' e' p' e' u' d' e' z' e' i' u' s' d' e' . v' t' i' n' i' l' l' a' c' o' l' l' e' c' t' a' s' c' t' i' s' t' e' p' h' a' n' i' O' m' p' s' s' e' p' i' t' n' e' d' e' q' p' m' i' c' i' a' s' m' a' r' t' y' z' zc. Et in illa De' q' salut' etne. Vel dñm nrm ihm sine p. vt in illa coll. De' q' nos redēptōis eter ne. q' dicit in vigilia natal. Et in illa. Illumi na q' sum'. q' dicit in epiph'. Al' ihs xps dñs nrm. vt in illa. De' q' ad eternam. q' dicit feria tertia p' pasca. Et in secreta illa. p' tibi q' dicit in cena dñi. Si hō in orōe q' ad p' rez dirigūt sit mentiō de spūsancto. dicit in fine. per dñm nrm. h' tunc dicit in vnitāte eiusdē spū sancti de'. vt in illa. De' q' corda fidelij. z in illa. Assit nob' q' sum' vritus spūsancti Et si fiat ibi mentiō p' mo de spūsancto z p' ea de filio tūc subiūgūt in fine imediate. q' tecū. vt in illa. p' b' tēs nras q' sum' dñe paci. z in illa. Treigne zc. Rursus qñ ad p' rez dirigūt p' monē orādo vt ipse det nob' spi ritū viuificādū vt h' mōi. tūc dicit p' dñm zc. sine p' eundē z eiusdē. vt in illa q' dicit in bñ dictōe ciner'. Deus qui bñfiliatōe zc. z i illa q' dicit in bñdictōe fontis. O m' p' s' s' e' m' p' i

terne de' respice zc. Si aut' p' mo ad filius dirigūt. vt in illa oratōe. Excita dñe potē tiam tuā z veni. Et sicut in alijs collect' de aduētū dñi. z in illa. De' qui v' ginalē au lam zc. tūc dicit in fine. q' viuis z regnas cū deo p' re in vnitāte spūsancti de' zc. Et si fiat ibi mentiō de p' re tūc dicit. q' cū eodē deo p' re zc. vt in illa oratōe canonis Dñe ihu xpi fili dei zc. Si hō p' mo dirigūt ad spūz sanctū. dicit qdam q' tūc dicit in fine q' cum p' re z filio viuis z regnas de' zc. Vex p' ois oratio dirigūt ad p' rem vt ad filium et nulla ad spūsanctū. qz spūsanct' est do num. z a dono nō petūt donū. sed pot' a largitore doni. p' tēt' q' a p' re z filio et ad eos p' mo dirigūt tāq' ad donatoz z nō a spūsancto qui est donū z parit ab vtroq' p' cedit. Si autē ad totā trinitatē p' mo diri gūt. tunc dicit in fine p' dñm. sine p' eundēz z eiusdē. vt in illa orōe canonis. Suscipe sancta trinitas. z in illa q' dicit in fine misse p' placeat tibi sancta trinitas. in q' d' dicit per xpm dñm nrm. qd' succedit in oratōnib' i locū p' dñm nrm cā breuitatis. Idēq' est si in oratōne q' ad deū p' rem dirigūt de eo mentiō fiat. vt in illa. O m' p' s' sempiternē de' q' dedisti famulatus. Tūc tūc dicunt q' dā q' viuis z regis vn' de'. p' oia se. secu. Alij hō intelligētēs q' orō ipa ad deuz fi liū dirigūt dicit tūc. q' vi. z re. in v. ff. d. p. oia. f. f. Et in illa orōe. Fidelij de' o. cō. Lota nāq' trinitas p' ditor z redēptoz est. licz xps p' re sit redēptoz. p' dicit etia dicit q' oratio q' ad trinitatē dirigūt p' cludit sine aliq' p' sonarū distinctōe sic. q' vi. z re. d. p. o. f. f. Al' p' uertat orās p' monē ad se vt ad p' m' dicit. qd' ipse p' stare dignet'. z sic eti am p' cludit in orōnib' bñdictōnalib' Sa ne in orōe in q' p' mo dirigūt ad caput ecclē videt' debere dici. q' vi. z re. cū xpus sit ca put ecclē. h' nō ē ita Lota nāq' trinitas est caput ecclē. idēq' dicit dicit p' dñm nrm In ex orcismis hō ad expellēdū demonē alit' dicit qm in aq' bñdictōe dicit p' eū q' ventur' ē iudi. vi. z mor. z seculū p' ignem. Sicut et in cathecismis dicit q' vetur' est zc. q' cito em' diabol' audit xpm esse vetur' iudicare se culū p' ignē fugit timens iudiciū ignis. qz scit se p' diē iudiciū etno igne puniendum Eadēq' rōe dicit mgr gilbert' q' oratōes in exequijs mortuoz dnt sibi mō finiri. cō

munis tñ vsus ecclē tenet vt dicat p' dñm nrm zc. In illa tñ orōe Fidelij de' o. cō. dicit dicit q' vi. z re. zc. vt p' missuz ē. Et adū te q' oratōes in laudib' in missa z i vespe ris sub eodez z solēiori tono dicit'. p' eo q' ille hōre solēni' z festiui' in ecclā dicit' In alijs hō horis z officijs ali' ton' min' solēnis fuat. tū qz min' solēni' dicit'. tū qz ille ad aliud referri pnt signatū. Sib' aut' orōnib' p' terq' exorcismis p' mittitur oremus nō tñ sp' dñs vobiscū. vt dictum est in p' cedēti ti. Sequit' videre quare oratōes q' circa pncipiū misse dicit'. colle cte vocant'. Et qdem iō. qz sacerdos q' fū gūt legatōe ad deū p' p' lō in eis petitiōes oim in vnum colligit z p' cludit vt eas ad dñm referat. p' p' tñ dicit' collecte q' sup collectū p' m' dicit'. puta in p' cessionib' vt dū colligit p' lō ad statōz faciendaz. vt de vna ecclā p' cedat ad alteraz. In vrbe nāq' q' libet ecclā stational' h' aliquam ec clesiā sibi vicinā. in qua colligit p' plus die statōis. z ibi dicit' collecta sup collectū p' m' z inde oēs siml' ad ecclā in q' sit statio ac cedunt An in p' cilio agathen'. dicit q' plebs collecta oratōe ad vespam dimittatur ab epō cū bñdictōe. z est sumptū h' nomē de leuitico vbi scenophagia q' est vltimuz fe stozū legalij collecta vocat'. p' eo q' in fru ctuū collectōe fiebat z figurabat' futuram opm n'roz collectiōz. cū dicit'. Ecce hō et oia opa ei' cū eo. Oratiōnū varij fuerūt actores quaz numerus z varietas intan tum excrecebat q' octauū africanum p' ciliū p' stituit. vt nulle p' ces vt oratōnes vel misse vel p' fatiōes vel cōmendatiōes vel manus impositiōes dicant'. nisi in p' cilio fuerint approbate. Et gelasius papa tam a se q' ab alijs cōpositas p' ces dicit' ordiāse. H' tūc aut' Greg'. seclulis his q' nimia vt incongrua videbant'. rationabilia coadu nauit. p' grua multa nihilomin' p' se neces saria supaddens. Letez qdam moduz et ordinē excedentes intātū orōnes mltipli cant. vt auditorib' tediū generēt et fasti dium. q' si de' vt hō v' boz mltitudie flecti possit. vt p' missum ē. cū e' Esa. dicat. Cū mltiplicauerit' orōes vras nō exaudiam Et dñs in euāgelio dicat. Cū orati' nolite multū loq' sic ethnici faciūt. putāt enim in multiloquio exaudiri. An cū ei dixissent

apli. Dñe doce nos orare. cōpendiosam
eos oratiōz docuit. *Pr* n̄ q̄ rē. *Huius* ḡ
oratiōis formā sequētes sacerdotes i mis-
sa septenariū oratiōis numerū nō excedāt
Nam x̄ps septē petitiōib⁹ oīa corpi ⁊ aie
necessaria cōphendit in illa. put sub ea di-
cef. Quia vero nūero de⁹ gaudet impari
qdā obfuar̄ vt impares dicāt i missa ora-
tiōes vicz v̄ vnā tm̄ sicut vna epla' vnū
euāgelii dicunt. ⁊ iste numer⁹ est ordina-
ri⁹. v̄ tres v̄ q̄nqz vel septē. Vnā ad de-
signādū fidei vnitatē vel vnitatis sacrm̄.
Tres ad significādū misterii trinitatis. ⁊
qz x̄ps ter in passiōe orauit dicēs. *Pat* si
fieri pōt trāseat a me calix iste. Quicqz ad
designādū q̄nqz plagas x̄pi. seu in quicqz
ptiā x̄pi passiōe. Septē ad designādū
spūm gr̄e septiformis. seu septē dōa spūs-
sancti. *De* cr̄i diuisionē ⁊ discordiā dete-
stat. *Un* cū ceterorū diez opib⁹ b̄ndicēt.
opib⁹ tm̄ scōe diei b̄ndixisse nō legif. eo qz
binari⁹ numer⁹ p̄mo ab vnitare recedat ⁊
ab eo ceteri diuisibiles nūeri originē sor-
tiunt. ⁊ impar nūer⁹ m̄ds est. Et nō qz in
sūmis festis tantūmō d̄z vna collecta. nisi
forte eadē die aliud festū cōcurrat. Sciē-
dum qz est qz totidē collecte ⁊ eodē ordie
dici dnt in secreta ⁊ postcōione. q̄ p̄cesse-
runt añ eplam in exordio misse nec plures
nec pauciores. finis nāqz d̄z suo p̄ncipio ⁊
q̄libz postcōmuniō collecte ⁊ secretelle p̄-
cedentib⁹ uenire. Cauendū est etiā qz si
collecta p̄ defuncti int̄miscat in missa q̄
d̄z p̄ viuis. nō final̄ s̄ penultima v̄ añ pen-
tima dicat. qz finis d̄z ad suū p̄ncipiū re-
torq̄ri. sp̄ em̄ m̄oziā faciēda est p̄ defun-
ctis. put dicet sub. x. p̄ticta secreta sup x̄
bo. *Ad* em̄o etiā dñe rē. qz illi viuorū ⁊
etiā sanctorū in quoz honore celebrat q̄
vita gl̄e viuūt auxilio egēt. S̄z in missa p̄
defunctis int̄miscari nō d̄z collecta pro vi-
uis. etiā vt qdā dicūt illa cōis. de⁹ q̄ viuo-
rum dñaris rē. ab auguf. cōposita ad de-
notādū qz defuncti iuuare neqūt viuētes
In hac vita nec etiā implorare viuētes e-
na vita licz ip̄i iuuari valeant ab vtrifqz.
In missa tm̄ p̄ defunctis pōt (vt qdā di-
cūt) esse penultima collecta de sancti ⁊ ecō-
uerfo. *Innocēti* papa p̄m⁹ cōposuit qua-
tuor collectas p̄ mēse septēbri. *Innocēti*
x̄o papa tertii⁹ cōposuit illā. *A* cūci nos

q̄sum⁹ dñe mentis ⁊ cor. defen. rē. In ec-
clesia lateran. nūqz d̄z oratio. s̄ in missa et
in oibus hori loco oratiōis alta voce p̄nū-
ciaf oratio dñica. q̄ i nouo testa. p̄ma oīo
fuit. nam ⁊ in p̄mitiua ecclesia sic fiebat.
Sane pontifex seu sacerdos dū orare seu
oratiōz dicere incipit. man⁹ eleuat ⁊ exten-
dit. lux illud. *Man* demissas erigite et
genua debilia roborate. Et romano pōti-
fici ac etiā alijs epis in mltis ecclesijs mi-
stri astantes manus eleuatas sustentant.
Que manuū eleuatio a lege sumpsit exor-
dium. Legif em̄ in *Exo.* xvj. c. qz cuz isrl
pugret adūsus amalech in deserto. *Moy*
ses ascēdit sup v̄ticem coll. Cūqz leuaret
man⁹ vincebat isrl. si x̄o paululū remissif-
set amalech p̄lm supabat. *Harō* autez et
hur sustentabāt man⁹ ei⁹ ex v̄traqz parte
Legif etiā. *ij.* *Re.* viij. qz salomō stetit añ
altare dñi in p̄pectu eccle isrl. ⁊ expandit
man⁹ suas i celū orās p̄ plo. ⁊ *Sen.* xiiij.
Leuo manu meā ad dñm deū in excelsis
Eleuatio aut̄ ip̄a rēp̄sentat qz x̄ps eleua-
tis manibus ferebat in celū. Vel eleuat
manus ad instar saluatori in cruce p̄den-
tis. *Un* illud. Eleuatio manuū meaz sa-
crificiū vesptinū. *Extensio* x̄o manuū iō
fit. Nam x̄ps cū expandisset man⁹ in cruce
p̄ persecutorib⁹ orauit dicens. *Pr* mi di-
mitte ill⁹ qz nesciūt qd faciūt. *Mozalit* in
struens qz x̄ps sp̄ parat⁹ est recipe penitē-
tes. iuxta illud qd ip̄e pmisit. *Dis* q̄ veit
ad me nō eijciā foras. *Quidā* tm̄ p̄fidi bē-
retici derident hm̄oi manuū extensionez.
p̄pter illud *Esa.* Cū extenderit manus
vestras auertam oculos meos a vobis.

De epistola.

Katōe finita

o dicif epla q̄ sigt doctrinā aplo-
rum. Eleganē aut̄ illā precedit
oīo. qz legif *Luc.* x. Rogate dñm messis
vt mittat oparios suos in messes suā. *Sane*
epla grece latie supmissio v̄ superoga-
tio d̄z ab epi qd est supra. ⁊ stolon qd est
missio. *Missa* em̄ est ab apl̄is supra leges
moysi. supra psalmos ⁊ p̄phetas ⁊ supra
euāgelii sic ⁊ p̄phetie supra legem. *Un*
⁊ lre de vna p̄sona ad aliā misse appellat
eple. i. supra misse q̄si misse supra seu p̄ter
id. qd refert nūci⁹ viua voce. sicut ⁊ apl̄s

supra id qd dixerat ephesijs corinthijs et
alijs eplas mittebat. Legi d̄z epla fm̄ ma-
gistrū petrū antiodoren. in dextera par-
te eccle. qz x̄ps p̄mo veit ad iudeos q̄ di-
cebant in dextera esse. *Meli* tm̄ fit in me-
dio eccle p̄ eo qz iohes fuit medius inter
aplos ⁊ p̄phetas. vt iam dicet. *Dicif* qz
epla in loco inferiori. euāgelii in supiori.
⁊ supposito p̄ano de q̄ sub euāgelio dicet.
*Pr*emittit aut̄ epla euāgelio. epla nāqz d̄
sigt officii qd iohes añ x̄pm exercuit. q̄ p̄
iuit añ faciē dñi parevias ei⁹. sic ip̄e testa-
tur. *Ego* vox clamātis in deserto pate viā
dñi. *Iohes* ḡ q̄si subdiacon⁹ fuit ⁊ submi-
ster ill⁹ qd de se dicit. *Non* veni ministrari s̄
ministrare. *Un* sic p̄dicatio iohis p̄cessit p̄
dicatiōz x̄pi. ita epla euāgelii p̄cedit. *Se-*
rit qz epla figuram legis ⁊ p̄phetie q̄ x̄pi
aduentū p̄cesserūt. sic ip̄a euāgelii p̄ce-
dit. *Pr*ecessit qdē lex euāgelii sic vmbra
lucē. sic timor caritatē. i. initiū p̄fectiōem
Sane subdiaconū eplam lecturuz vn⁹
tantū comitat acolit⁹. qz p̄dicatiōez iohis
pauci secuti sunt. qm̄ lex neiem ad p̄fectō-
nem ducit. S̄z diaconū euāgelii lecturuz
tam subdiaconi q̄ acoliti ⁊ ceteri comitā-
tur. qz p̄dicatiōz euāgelii q̄ p̄fectū fac plu-
rimi susceperūt. *Dici* etiā pōt qz p̄ subdia-
coni ⁊ diaconi ad legēdū p̄cessuz duplex
x̄pi manifestatio p̄ duplicē ei⁹ aduentū si-
gnificat. qz p̄m⁹ vnū tm̄ habuit p̄cursorē
scz iohem q̄ p̄ subdiaconū p̄cedētē signifi-
cat. *Scōs* duos habebit vicz enoch ⁊ he-
liam q̄ p̄ duos v̄ p̄ses p̄cedētes diaconū
figurāf. *Facies* aut̄ eplaz legētis respice-
re d̄z altare qd x̄pm significat. qz iohānis
p̄dicatio se ⁊ alios dirigebat in x̄pm. de
cui⁹ vultu iudiciū ⁊ eq̄tas p̄deūt. *Is* x̄o
q̄ p̄cedit subdiaconū euntē legē non v̄tit
faciē ad legētē. qz iohes nō ad se audien-
tes sed poti⁹ ad x̄pm se dirigebat. *Sed* q̄
diaconū euntē legē p̄cedebāt. nūc respici-
unt ad euāgelii ⁊ ad faciē recitanti *Pr*io
vt ex mutua v̄triusqz inspectōe. amor ca-
ritatis x̄pi notef q̄ in euāgelio p̄dicatur.
Scōo vt se esse p̄testes euāgelice doctrine
ōndant. sic legif in *Esa.* Vos estis testes
mei dicit dñs. *Ar* x̄o iohes fuit limes p̄ce-
dentū ⁊ subsequētū. medi⁹ int̄ aplos et
p̄phas. nā lex ⁊ p̄phe vsqz ad iohes. ⁊ ex
eo regnū dei euāgelizat. iō epla nec sp̄ le-

gif de p̄phetis nec sp̄ de apl̄is. s̄ interdū
sumif de ve. te. interdū de nouo. *Iohes*
em̄ cui⁹ vocē rep̄ntat epla cū atiqz x̄pum
p̄dixit venturū dicēs. *Qui* p̄ me venit añ
me fact⁹ est. Et cū modernis x̄pum oñdit
p̄sentē di. *Ecce* agn⁹ dei ec. q. r. p. m. *In*
duz ḡsumif de apostol. qz licz eoz doctri-
na nō p̄cesserit euāgelii. tm̄ ad vitā actiua
refert sicut lex ⁊ p̄phetia. Et infdū deve-
te. te. raro tm̄. qz velū tēpli scissum est. nec
ponēdū est añ oculos velū. *Epla* tm̄ nō le-
gif de q̄nqz libri moysi. qz in ill' p̄galia pro-
mittebat. *In* cui⁹ signū lectōes de ill' sum-
pte terminant in grauē accentū. vt iaz di-
cetur. *Cōsiderandū* aut̄ est qz qn̄ lectio v̄
epla de libris moysi vel salomonis sumif
nomē eozū reticet. vt dicet in p̄hemio. v̄
ptis. *Item* in eplis q̄ sumunt de p̄phetis
v̄ de actib⁹ aploz. siue de apoē. ponif in
p̄ncipio b̄ oīo. *In* diebus ill'. ⁊ in fine d̄z.
ait dñs omps. eo qz in libris ill' b̄ sepe scri-
ptum inuenif. *Eadem* etiā rōe d̄z in eplis
Iacobi ⁊ *petri.* *Charissimi.* ⁊ in eplis pau-
li. *Fres.* ⁊ in x̄po ihu dño n̄ro. *In* epla tm̄
ad *Heb.* dicūt qdā nō debere apponi fra-
tres. eo qz apl̄s suspect⁹ erat hebreis. sed
meli⁹ est vt apponaf. qm̄ qdā boni erant i-
ter eos ⁊ ip̄e eos in qdā loco eiusdez eple
vocat fres. *Pr*opt̄ p̄missaz etiā cām d̄z in
euāgelio *In* illo tpe. *Pr*opt̄ tm̄ loquēdo
nulla epla est de ve. te. s̄ ille lectōes vocā-
tur. *Pr*opt̄ licz in epistol' q̄ de apoē. legū-
tur dicaf. lectio libri apoē. b̄ti *Ioh.* apl̄i.
In q̄busdā tm̄ ecclesijs ⁊ eplis tacet illud
x̄bū b̄ti. certū est em̄ qz b̄tus iohes p̄cipue
fuit inter oēs aplos a x̄po dilect⁹ *Dilectō*
aut̄ dei b̄tus nos effect. qz b̄tus quē elegi-
sti ⁊ assumpsisti. *Hac* ḡ p̄sideratiōe eū siē
ceteros sanctos supuacū est b̄titudis ti-
tulo sanctū oñdere. ⁊ solē qdāmodo faci-
bus adiuuare. cuz ip̄e velut titul⁹ p̄ se pa-
tens effectū b̄titudis. s̄ dilectōz dei euidē
ter p̄ ceteris sit sortit⁹. *Letez* null⁹ debet
eplam solēnif in eccle legē nisi sit subdia-
con⁹. q̄ si forte defuit dicaf a diacono. de
q̄ dictū est in. *ij.* p̄te sub ti. de subdiacono
⁊ diacono. v̄ etiā a sacerdote. *Meli* em̄
est vt sacerdos etiā missā cantās illā legat
q̄ si ab acolito v̄ alio inferioris ordis le-
gat. *Circa* b̄ aut̄ notādū est qz p̄li instru-
ctio fit p̄ x̄bū dei. qd qdē a deo p̄ ei⁹ mini-
i 3

stros ad plm puenit. et io ea q ad pleb in-
structoz ptinet no a sacerdote s a mistris
dicunt. **M**isteriu in xbi dei triplex e. p
muz autoritatis qd copetit xpo. q mister
di. **A**d Ro. xv. Erat em in ptate docena
Secuduz manifeste xptatis. qd copetit p-
dicatozib no. te. de q. ij. **C**hor. iij. Qui
idoneos nos fecit mistros. **T**ertiu figura
tiois. qd copetit pdicatozib ve. te. **I**o q
doctrina xpi pponit diacon. doctria xpo
pdicatozū ve. te. pponit p subdiaconos
Nec obstat q aliqui p eos legif loco eple
aliqd de ipo ve. te. q pdicatores no. te. e-
tiam ver pdicat. **L**etex doctria pdicato-
rum ve. te. no sp legif. s ill diebus qb p-
cipue pfiguratio no. ve. te. designat. vt
in ieiunijs qtuor tpm. et qn aliq celebrant
q in veteri lege figurata sunt. sicut passio.
natiuitas. baptisim. et aliqd hmoi **E**t qm
vtraq doctrina ordinat ad christum et eo-
rum qui peribant et eorum qui sequeban-
tur. ideo doctrina xpi postponit qsi finis
Lu autē dicit epla genua no flectim. cuz ad
nouū ptineat testamentū. imo sedem. qz
doctrina in silētio et qete audiēda e. **V**ltus
etiā sedēdi a ve. te. sumif. sic in beldra le-
gitur. **M**ilites in stare psucuerit qn eple
pauli legif in honore e. q miles fuit. **E**n
in signū militie sue depingit cū ense i ma-
nu. **A**lio qz ipe sua pdicatioz euangeliuz
noiauit. **E**t est sciendū q nūq in. xl. legif
epla pauli nisi tr. i. in cena dñi q ad nouuz
ptinet testamentū. h vez est dieb feriali-
bus. sed dñicis diebus legif eple pauli.
Sane lectōes aplicas v euagelicas quis
an sacrificiū dici debere statuerit no oino
certū est. credif tñ q pmi successores aplo-
rum. eo q in ille adē sacrificia celebrari iu-
bent. **Q**uerif aut qre pphetias voce i se-
rius deflexa. euageliū no et eplam voce
exaltādo finim. **R**ūdeo p pphetiā q est
de ve. te. synagoga q inclinata est et ceci-
dit intelligif. io q inclinādo vocē et qsi ca-
dendo pphetia finif. **H**inc etiā est q sina-
goga depingitur qsi fracta hasta vexilli.
Per euageliū no et eplam ecclia militans
representat q exaltata est. et io illa cū exalta-
tioē vocis finiunt. **P**reterea in ve. te. tpa-
lia et caduca pmittebāt. in cul figurā le-
ctioes in guem accentū termināt. **I**n no.
no te. spūalia et cna. in cui rei signū euā-

geliū et epla in accentū termināt acutum.
Quedā tñ lectioes de ve. te. sumpte: q in
officio misse p epistolē sepe legunt i acutu
termināt accentū. et sub tono eplari legū-
tur. cū em tūc in locū eple succedant meri-
to et quo ad h et quo ad nomen illaruz de-
bent imitari formā.

De reuerētia post lectā eplam faciēda

De lecta et epi

Pistolā subdiacon cū acolito ad
sacerdotē accedit. illō ifinuās
qd iohes cū audisset in vincul opa christi
misi duos ex discipul suis nō credentes
xpm esse messiam vt interrogarent illum
Tu es q ventur es. an aliū expectamus
Et rēdens ihs ait ill. **E**ūtes renūciate ioh-
hāni q vidistis et audist. ceci videt et. vt
dicef in. vj. pte sub. iij. dñica aduentus.
Quia no illi p visa miracula cognouerūt
hunc esse de quo eoz mgr pdixerat. **Q**ui
p me venit an me fact est. cui nō suz di-
gnus soluere calciāmēta sua. io pnus ad
pedes calciāmēta romani pontificis sub-
diacon osculat. **P**retēea qz dextera dñi
fecit tute. io subdiacon in qbus dā ecclis
osculat dextera sacerdotis. **A**d hec lecta
epla subdiacon libz clausuz epō pntat. ip
se no supra illū manū ponit quā subdia-
nus osculat. **M**epc epō xpm figurat cui
clausus lib pntat ad designādū q solus
xps potuit apire libz et soluē sigcula ep.
in quo et ipe xps et e misteria clausa erāt
donec cepit ab ipo xpo p pdicatioz euāge-
lij apiri. xps aut legē in q clausus teneba-
tur ope impleuit. q nō veit legē soluē s ad-
implere. qd significat manū impositō sup
libzū. manū em op significat. ipa qz mā
positio significat desiderū et pmissionem
credēdi et ope cōplēdi q lecta sunt. **Q**uia
no nō accipit bndictōz in lege pmissam
nisi q cū amore (q p osculū designat) ope
pfit qd smone alios facere docet. io ad
h designādū subdiacon bndictōz acce-
pturus manū epī osculat. **R**ursus qz pō-
tifex vt pmissum est xpm repntat. subdia-
con et ceteri dnt ei act suos hūiliter sub-
dere et ab ipo bndictōis grām postulare.
En in euāgelio. **L**ū oīa bnfecerit dicite
fui inutiles sum qd debuim facere feci-
mus. **E**t subsequēnt epō v sacerdos sub

diaconū bndicit. qz et xps cōmēdauit ioh-
hannē dicēs. **Q**uid existis vidē. ppham
in dexto etiā dico vob plus q pphetam
Amē dico vob. **I**nt natos mlerū et. **S**b
diacon q post finē. diacon no ante pnci-
pium lectōis ad sacerdotē accedit et exhi-
bet reuerentiā. qz lex finē accepit in xpo. s
euangeliū originē sumpsit ab ipo. **N**ā lex
et pphetic vsq ad iohem. euāgelii xpi et
eple post iohem. **I**n missa no p defuncti
subdiacon lecta epla nō veit ad osculum
manū. tū qz ibi cessat rō supradicta. tū qz i
illa missa qlibet solēnitates subtrahunt.
Defessione sacerdotis v epi et mistrozū.

Ratōe finita

Osacerdos seu epō sedet. **E**t ē no-
tandū q in misse officio tribus
horis sedet vicz dū epla legif. de q in ti. d
mutatōe sacerdotis dicef. et dū rñsoruz et
alfalcantā significās tres dies qb dñs se-
dit hierosolymis in tēplo in medio docto-
rum audiēs et interrogās illos. **S**edēs aut
stat pñsus ad plm. vt oñdat ptatez esse a
deo sibi datā q possit speculari et supintē-
dere. q stat in ecclia hūilif. q supbe. aie ei
ei cōmissi sunt. et de ill est ratōz redditur
deo. **S**edet etiā in loco eminentiozi. ut qsi
vineator custodiat vineā suā. et pfo sup-
intendat. **N**ā et dñs in alto polo sedens
custodit ciuitatē suā. **P**orro ofo q dī ate
eplam priusq sacerdos sedeat spēalr sigt
tps illud q xps in celum ascēsurus apīs
bndixit **S**essio no q sedē significat christi
fessionē p ascensionē ad dextera pñs. se-
des qpe victori est. **E**n sessio sacerdotis
victoriā xpi desigt. vt dicef sub ti. de mu-
tatōe sacerdotis. **S**essio mistroz sigt sessi-
onē eoz qb dī. **S**edebit et vos sup sedel
duodeci iudicātes. xij. trib isrl. s illos q i
celestib iā regnāt. **Q**ui no in choro labo-
rant. illos q adhuc in mdo pegrināt. **E**n
lectores et cātores ad officiū surgentes ne-
gociū dei agūt. qb dī negociami dū veio
Quidā q mistroz cum epō sedēt p qd xpi
mēbra in pace iā qscētia intelligūt. de q-
bus apīs. **L**ōsedere fec nos in celestib in
xpo. **A**ut illi q iudicabūt. xij. trib isrl.
Alii no stat p qd xpi mēbra adhuc in cer-
tamie posita intelligūt. **N**empe pontifice
sedēte in qbus dā ecclis cādelabra mutāt

de locis suis. et collocant in ordie vni-
tate a pmo vsq ad altare. ad notādū q de
plenitudine xpi oēs accepim in spūs vni-
tate. s graz varietate. diuisiones em sunt
graz. idē aut spūs Spūs em a pmo cereo
stato seu candelabro. i. a christo procedēt
et vsq ad altare. id est. electozū corda per
ueniēs alternatim in mēbris dona variat
graz. **E**t memēto q acoliti deponūt can-
delabra in terrā. qm post pacta pdicatio-
nis officia p hūilitatē agnoscut q sūt pul-
uis et cinis sicut dixit abraā. loquar dño
cū sim puluis et cinis. **I**n romano ordina-
rio legif vt pōtifex nō sedeat donec p pzi
mam oōem dicat amē. nō q dī sedē vsq
ad lectōz. qm pcedēs officiū gūlatōni de
aduētū et opib xpi deputat. **E**pūs enim
xpm veniētē et opantem significat **C**ete-
ri no eos qui pibant et qui seqbant. et qui
obuiabāt representant.

De graduale.

De eplam cā

Pratē graduale seu rñsorū qd p-
tinet ad opa actiue vite vt no-
tēt nos opib rñdere eis q in lectōe audi-
uim. s pdicatioi. rursus qz iohes pdica-
bat pñiam dicēs. **P**ñiam agite appropin-
qbit em regnū celozū. **E**t itez. **F**acite di-
gnos fruct pnie. **M**erito p eplaz gdua-
le sequif qd pnie lamentuz insinuat. ppl
qd in dieb penth. de officio tollif vt iam
dicef. **T**ertio io p eplam gduale seqt. qz
post pdicatioez iohis discipuli secuti sunt
xpm. sic **J**oh. euāgel. describit. **S**tabat i-
qz iohes et ex discipul ei duo. et respiciēs
ihm ambulantes dixit. **E**cce agn dei. **E**t
audierūt duo discipuli eū loquentes. et se-
cuti sunt ihm. **A**d h cāt eplam comitat.
qz pdicatioes pdicatoz secuta sūt gaudiū
ecclē et dei laudes et pconia de credētum
pñsione. qz p gduale puerfio de iudeis. p
vsq pñsio de gētib. p alla vtriusq i fide-
leticia. p sequētā cāticū victorie figurat.
Alia rō ponet sub ti. de tractu. **I**n qbus
dam tñ ecclis graduale an eplaz cāt ad
notādū q pdicatoz bus ope et p ea verbo
dī docere. **D**icif aut gduale v gradale a
gradib hūilitatis significās ascensus no-
stros de x tute in x tute. sicut filij isrl de
māfione in māfione pcesserūt. vt tandē

videat deus deoz in syō An̄ in deuterō. Terra n̄ra mōtuosa est. hęc terra est celestis ierlm̄. q̄ p̄ cogitatōz celestiū h̄f. conuenit em̄ graduale illi q̄ necdū ascēdit de x̄tute in x̄tutē. s̄ adhuc in cōuale posit⁹ la chrymarū. iam tñ ascēssiones in corde dis/ponit. Rectius q̄ faciūt q̄ graduale nō se stiuis ⁊ modulari vocib⁹ offerūt s̄ q̄si cantum suem ⁊ asperū simplr poti⁹ ⁊ lamēta bilif canunt. Tñ r̄nsorū p̄ qd̄ ⁊ p̄dicatio no. te. figurat alti⁹ lectōe ⁊ eplā. q̄ significat p̄dicatōez ye. te. canif. vt si q̄s forte aurib⁹ obturatis de p̄ssa amonitōe ye. te. nō excitat. saltē excelsa modulatiōe noui demulceat. Verū tñ vt lector ⁊ cātor officiū suū ipleturi graduū ascēdūt. qz doctoz p̄fectiōe vite. vulgū trāscendere d̄z. p̄dōt etiā dici qz p̄ eplāz ioh̄is. p̄ graduale ap̄loz p̄dicatio intelligit. p̄ allā deuotio ⁊ leticia. Rursus p̄ lectōz vētus. p̄ cānū nouū intel ligit testa. sic q̄ can⁹ suauior est lectōe. sic nouū testa. suauior est ye. te. Scdō mō d̄z graduale a gradib⁹ altari. eo qz diebus se stiuis in gradib⁹ sicut allā cantat. ad no tandū p̄missos x̄tutū gradus. In p̄fectis x̄o dieb⁹ in medio chozi an̄ gradus altari cātatur. ad significādū qz in corde qd̄ ē in medio corpis p̄missos gradus sū dare de bem⁹. Tertio d̄z graduale qm̄ apli p̄ do minū gradiebant. vt iam dicef. R̄nsorū x̄o d̄z qz x̄sui v̄leple corepōdere debet. vt s̄ in eplā agat de gaudio ⁊ in r̄nsorio si miliē. s̄ sibi detristicia ⁊ h̄ s̄lr ne possit no bis impropertari qd̄ d̄ns dicit. Cātāuim⁹ vob⁹ ⁊ nō saltastis. lamētauim⁹ ⁊ nō ploz astis. vñ apls hortat nos gaudere cuz gau dentib⁹ ⁊ flere cū flentib⁹. B̄r etiā r̄nsorū qz chozo respōdēt illud incipiētib⁹ cātāf p̄pter qd̄ significat vitā actiuā. in q̄sancti se ad inuicē hortant vt ad eternā pueniāt vitam. pōt tñ r̄nsorū ad r̄nsionēz ap̄lozū referri. qm̄ x̄po vocante ⁊ dicēte. Venite post me. ip̄i nō tñ x̄bo sed etiā ope respō derūt. qz relictis oibus secuti sunt eū. ⁊ q̄ diebant post d̄nm. discipuli p̄ mgr̄m. de b̄ in p̄hemio. v. ptis. Significat autē gra duale seu r̄nsorium laborātes in hac vita ⁊ iō nō d̄z infra octauas pasce ⁊ penthe. p̄ q̄s octauē n̄se resurrectōis designat. quā do ois laboris exptes erim⁹. Absterget ei de⁹ oēm lachrymā ab ocul⁹ sanctoz suorū.

Itaqz in graduale seminam⁹. in allā men mus. Versus r̄nsorij sic vocat. qm̄ i eo sit reuēio ad ip̄m r̄nsorium. put s̄b ti. de allā dicef. Rursus graduale bonū op⁹ ⁊ vitam p̄ntem in q̄ semiam⁹ ⁊ a d̄no pegrinamur significat. Versus x̄o adiutorij designat x̄sus q̄ post graduale canif. qz adiutorij est nob̄ necessariū q̄diu in b̄ ergastulo de tinemur. Graduale plane incipitur neni mis x̄sus ascendat. in quo designat q̄ reli gionem p̄pter ei⁹ austeritatē ingredi re tuunt. x̄sus x̄o alte. in q̄ designat q̄ ieiunando orādo ⁊ alia b̄oā faciēdo ascēdunt nō timentes carnē quā cū vitijs ⁊ cōcupi scētis mortificāt. Ad b̄ qm̄ vnus solus x̄sum cātatur ad monēdū qz q̄s secū fragi litatem suā tractet. Et q̄s graduale timore x̄sus alte nō in choet in q̄ etiā significā tur hi q̄ p̄sideratōe p̄pe fragilitatis q̄cqd̄ agūt humilius agunt. finito tñ x̄su vox si ducialit exaltat. in quo designat qz d̄ mi sericordia dei p̄sili fiducialit oī sue actōni insistūt. Cantat autē graduale a p̄uctis. p̄ ut in ti. sequē. dicef. Porro r̄nsorij qd̄ i missa cantat nec p̄fecte nec imp̄fecte repe tit. nec b̄la p̄ri subijct. qd̄ tñ in respōso rio altaz sit horaz. Circa qd̄ attendendū est qz alie canonicē hore institute sūt ad re ferendū deo laudes p̄ diuisis b̄nificijs i ill hori ab eo receptis. h̄ic est qz lectio in ill p̄mo d̄z in q̄ b̄nificiū v̄leps eius in illa hora datū designat. p̄ ea cātatur r̄nsorium in q̄ laus b̄nificio corepōdet. qz q̄ laus repeti d̄z. iuxta illud apli. Gaudete in d̄no iterū dico gaudete. i. laudē deo dicite. iō h̄mōi r̄nsorium repetit. S̄z ⁊ qz q̄s benefactori suo tenet. deo x̄o nihil aliud possum⁹ nisi glām ⁊ honozem offerre. iō in fine r̄nsorij ⁊ cuiuscūqz nocturni vbi in lectōib⁹ aliq̄ b̄nificiū totū vel ps ei⁹ est repetitū referit grām ⁊ glām trinitati. R̄nsorij autē qd̄ in missa cantat designat vt p̄missum est. re sponsonē ap̄loz x̄po eos vocāte oīa reli quentiū. qz q̄ illi nihil sibi retinuerūt. p̄ q̄ iterū eos vocari oporteret. iō r̄nsorij illd̄ nullo mō repetit. sed necdū b̄la p̄ri finit qz nō ad glām sed ad luctū vocati sunt di cente d̄no in Luc. sicut misit me p̄r et ego mitto vos in mūdū. vt dicef in ti. sequē. Et nō qz Greg⁹. Ambro. ⁊ Helasius com posuerūt gradualia. tract⁹ ⁊ allā. ⁊ ea ad

missam cātari statuerūt. Letez qm̄ qz solū r̄nsorium cantat in missa qm̄ qz soluz allā. qm̄ qz r̄nsorium cū allā. qm̄ qz cū tractu. qm̄ qz allā cum tractu. de quo dicef in. vj. p̄ te sub ti. de septem diebus post pasca.

De alleluia.

Diap̄ luctū

sequē solatio. Nam b̄ti q̄ lugēt qm̄ ip̄i solabūt. iō p̄ graduale cantat allā. qd̄ ē leticie cātū ⁊ auditū ab angel decātari. sicut legit in apoē. Rurs⁹ qz ascēsus de x̄tute in x̄tutē. qz p̄ ḡdua le dixim⁹ significari. sepe tediosi essent nisi gaudiū haberēt admixtū. sicut filijs isrl̄ m̄ta incōueniētia acciderūt qm̄ de m̄sio ne in m̄sionē p̄cesserūt. iō p̄ graduale cātatur allā Tobie. penf. Platee tue sternēt auro mūdo ⁊ cādido. ⁊ in vicis ei⁹ cātābit allā Est autē allā laus angelica. s̄ia q̄dem bre uis. magnū p̄tincē tubilū v̄l incitās ad iu bilum. Jubilat em̄ ecclā. sciēs qz grandis restat via vsqz ad mōtez dei⁹ reb. qd̄ in/ p̄taf m̄sa. timēs qz fideles obdormiāt in fide ⁊ faciāt vitulū p̄statilē. i. lasciuiant in tp̄alib⁹. Et est allā hebraicū nomē. voca bulū siqd̄ significās poti⁹ qz exp̄mēs ief fable gaudiū ab hac vita pegrinum. gau diuz vicz angeloz ⁊ hoim in etna felicitate letantiū. qd̄ nec oculus vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascēdit. Cui⁹ vbi expositio s̄m Innoē. iij. ex cētēsimō duo/ decio psal. b̄f. cui cū allā p̄mittat in titu. stati psalm⁹ exponēdo titulū incipit Lau date pueri d̄nm Aug⁹ x̄o sic expoit. Al. i. saluū. le. i. me. lu. i. fac. ia. i. domine h̄iero. sic. Alle. i. cantate. lu. i. laudē. ia. i. ad d̄nm. Greg⁹. sic. Alle p̄r. lu. filius. ia. sp̄sctūf. Al. alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i. sal⁹ Ab̄gr̄ Petrus Anthiodoren. sic. Al. i. altissim⁹. le. i. leuatus est in cruce. lu. i. lu. gebant apli. ia. i. iā surrexit. Petrus man ducator dicit sup apoē. ⁊ Aug⁹. in glosa psalterij qz allā x̄bum est impatiui modi. ⁊ sonat allelu. i. laudate. ia. i. vniuersalez vel ia. i. inuisibilē. s. deum. q̄s laus inuisi bilis dei. Et qm̄ allā future b̄titudis qua si p̄p̄m est vocabulū. merito mag⁹ eo tē porē. i. pascali frequentat quo x̄ps resur gens eiusdem b̄titudis spem nob̄ tribuit.

⁊ p̄misit. put ibi dicef. qz em̄ alijs tēpori bus caneret ad missaz olim ecclē romane cōsuetudo non erat. sed a beato Gregof. p̄stitutū: imo potius restitutū est. Naz cū pus tpe Damasi pape fuisset eadem p̄sue tudo defecerat. h̄iero. dicit qz alleluia di catur in missa tractū est de ecclā h̄icrosoli morū. Lanimus igit Allā post graduale canticū vicz leticie post luctū penitentie. summope intendēs exp̄mere magnitu dinem cōsolatōis q̄ reposita est lugenti bus. iuē illud. Beati q̄ lugēt. qm̄ ip̄i cōso labunt. Jubilātes poti⁹ qz canētes. vñā qz breuē digni s̄monis sillabā in p̄les neu mas p̄trahim⁹. vt iocūdo auditu mēs at tonita repleat ⁊ rapiat illuc vbi sp̄ erit vi ta sine morte. ⁊ dies sine nocte. Est em̄ al leluia modicū in s̄mōez multū in neuma. qz gaudiū illud maius est qz possit expli cari s̄mōe. Neuma em̄ seu iubilus qui fit in fine exp̄mit gaudiū ⁊ amozem credētū ⁊ quanta leticia ⁊ laus secuta sit p̄ fidez p̄ dicatōe audita. iuxta illud. Audiuit et le tata est syon ⁊c. Et in Lan̄. Exultabim⁹ ⁊ letabimur in te. Quid sit neuma dicef i p̄hemio. v. ptis. An̄ autē d̄z sequētia non d̄z neuma post allā. put sub ti. de sequen tia dicef. p̄dōt etiam allā referri ad exul tatiōez eozū q̄ de miracul⁹ x̄pi gaudebant laudātes d̄nm ⁊ dicētes. qz vidimus ho die mirabilia. ⁊ qz visitauit d̄ns plebem suā. tūc em̄ cantabat in iubilō allā. qz ois plebs vt vidit dedit laudem deo ⁊ gaude bat de vniūsis q̄ glōse fiebāt ab eo. h̄inc est qz a septuagesima vsqz ad pasca nō cātatur allā. qz tpe tristitie nō d̄z decātari car men leticie. put ibi ⁊ in p̄hemio. vj. ptis dicef. Porro qz allā interposito x̄su repe tit. ⁊ sic bis in missa d̄z. desigēt eterne vite gaudiū. ⁊ qz interiecta leticia scti geminā gloriōis stolā accipiēt aie vicz et cor pozis. Nam s̄m stolā mētis seu aie exulta b̄t scti in glā. letabūt in cu. s. ⁊c s̄m stolā carnis fulgebūt ⁊ tāqz scintille in arūdine to discurrēt. de b̄ dicef in. vj. pte. sub sab bato in alb. Versus q̄ nihil sinistrum aut triste. sed totū iocundū ⁊ dulcepz sonare q̄les sunt illi. D̄ns regnavit decorē in ⁊c. D̄ns regnavit exultet terra ⁊c. Jubilate deo. Justus vt palma florebit ⁊c. q̄niam absterget deus omnem lachrymā ab ocul⁹

scōz. 7 iam. n. e. a. n. l. n. c. q. p. t. vsus ēz
 dicitur a reitendo eo qd p eū reititur ad allā
 qd p allā se dicit. qz significat opatōz q laudi
 pūgi dicit. qz nō bñ deū laudat q bñ opari
 cessat. p̄der h̄ vo qd allā cū neuma repetit
 laus 7 gaudiū ineffabile patrie significat.
 In nōnullis ecclīis allā cantat a pueris.
 gduale a magnis vt notef qd ex ore infan-
 tium de p̄fecit laudē. 7 ps. Laudate pue-
 ri dñm. cui psalmi titulus est allā. Illi ei
 qd puri sunt laude xp̄i cōueniūt. fortes vō
 in fide 7 in tolerando adūsa. qd pūgre p̄nt
 p̄ amalechitas graduale dñt cātare. Cir-
 ca h̄ notandū est qd cantorū alij sunt qui i
 choro cantat voce magna distribuunt. h̄i
 sunt rectores ecclē qd deū laudant. 7 alios
 vō 7 exēplo ad laudandū inuitant. Alij
 sunt puri qd graduale in gradibz cantant.
 h̄i sunt actiui de v̄tute in v̄tutem carita-
 tis gradibz ascēdēt. qd dū graduale icho-
 rant alios ad cōpunctōz inuitāt. dū vsūm
 p̄cūnt ad se redeūtes suas cogitatiōes at-
 tendūt. 7 dū illū finiūt se bonū certamen
 certasse. 7 cursū insinuāt cōsumasse. alij
 sunt p̄fecti viri qd in alijs ecclīis allā p̄ tra-
 ctus in pulpiti p̄cūnt. h̄i sunt p̄tēplatiui
 carnē affligētēs 7 mentē excedētēs. quz
 p̄satio est in cel. nō est h̄ hoim s̄ angeloz
 sequentiā vō nō illi soli decātāt. s̄ choz
 cōit iubilāt. qm̄ iubilus eternus 7 ineffabil
 angel̄ erit cōmunis 7 hoibz. dicit etiam allā
 in gradibus 7 vsus orientem decātari. 7
 qm̄ vitā p̄tēplatiuā significat dicit legi in
 altiori loco qd r̄sōziū qd actiua dēnēt.
 Rursus in quibusdā ecclīis cantans allā
 sumit aliqd in manu vt insinuet se deum
 nō solū voce sed 7 ope collaudare. seu ma-
 nus ducit iuxta ps. Dēs gētes plaudite
 manibz. In plerisqz etiā ecclīis allā de tri-
 nitate cantāt in dñicis diebz. s. h̄ndict.
 vel q̄lis pater. vt fidē hilaritē p̄fentes ad
 spem pueniant. Et attēde qd allā dñicalia
 a penthe. vsqz ad aduentū sepe omittimz
 qm̄ alit̄ 7 aliter in alijs 7 in alijs gradualibz
 disponūt. Ea t̄ḡ diligēt diligētibus officioz
 assignet.

De tractu.

Domínica se-
 ptuagesime vsqz ad vigiliā pa-

a

scē. s. in diebz 7 officijs lucr. qz tūc nō ca-
 nit carnē leticie loco allā qd significat ex-
 ultatōz habitā de spe eternoz dicunt tra-
 ctus ex institutiōe Thelesphori pape. h̄i
 aut tractus a trahēdo. qz tracti 7 cū asperi-
 tate vocū 7 plixitate v̄borum canit. eo qd
 miseris 7 laborē p̄ntis incolat insinuat.
 de qd ps. h̄eu me qz incolat me plō. est.
 In tractibz em̄ resp̄ntat lōga sanctorū
 p̄m expectatō 7 iudeoz captiuoz meror
 7 afflictio qd tpe babilonice captiuitatis
 sedentes sup flumina babilonis 7 flentes
 in salicibz sua organa suspēderūt. qd tpe
 ecclā rep̄ntat a septuagesima cantica leti-
 cie subtrahēdo 7 tractū dicendo. Tātū aut
 interest inter allā 7 tractū qd tūc in leticijs
 7 tribulatōz. Itē tātū interest in r̄sōziū
 cui oēs r̄ndent 7 tractū cui nō. q̄tum in
 ter actiua 7 p̄tēplatiua vitā. Est autem
 tractus mediū in r̄sōziū 7 allā. vt dicit
 in. vj. pte sub ti. de septē diebz post pasca
 Porro tractus qz gemitū 7 canticū lachry-
 mabile expr̄mit: lachrymas scōz siue i aci-
 ua siue p̄tēplatiua vita rep̄ntat. Unde tra-
 ctus dicitur qd sc̄ti suspirātes ab ymo pectoris
 gemitū trahūt. qz licz spe gaudeāt vt mo-
 net allā. tñ h̄ in valle lachrymarz cōmorā-
 tes h̄nt irriguū supius 7 inferi qd tractus
 mysticat. gemitū em̄ flebilē p̄ dilatōe sup
 nebitudinis 7 sup flumina babilonis se-
 dētes patrie sue memores. Item lachry-
 mas fundūt p̄ suis 7 alioz excessibz dum
 ex vicinitate babilonici fluij seip̄os vi-
 dent sepe asp̄os 7 alios penit̄ int̄. r̄fos
 ip̄ius fluij rapiditate ferri deorsum. h̄z
 qz h̄ plorat qm̄ est respectus. qm̄ gaudi-
 dij. qm̄ respectu n̄re miserie. idō tractus
 s̄r qm̄ est de leticia pro supiori irriguo
 vt iubilare 7 laudare. 7 qm̄ de tristitia p̄
 inferiori irriguo. vt de p̄sidijs 7 alijs h̄mōt
 De vtroqz irriguo tractat Greg. in li. iij.
 dial. c. xxxiij. Et est aduertendū qd post
 duos tractus tribulatōis sequit̄ tractus le-
 ticie. put sub dñica septuagesime 7 domi-
 cis sequētibz videri p̄t. 7 hoc idō. qz post
 duos dies sepulture domi occurr̄ terti
 resurrectiōis. Rursus qz gaudiū sanctorz
 nō est h̄ plenū 7 p̄tinuū. sed sepe interrū-
 pit. idō ecclā qm̄qz interponit tractū. vt in
 tpe septuagesimali. 7 cū in sabbato pasca-
 li post allā sequitur tractus. qz h̄ gaudiū non

expedit sine fletu. in sabbato tñ in alb du-
 plicat allā. qz in eterna vita p̄fectū erit gau-
 diū gloriata carne cū aia. 7 cōpleta re-
 surrectōe scōz. cū resurrectōe xp̄i. Sane
 a dñica septuagesime vsqz ad q̄rtā feriaz
 cinerū dicunt̄ tractus solū in dñicis die-
 bus. eo qd p̄s tūc meli⁹ puenit in ecclā. qd
 indiget edoceri q̄lit̄ captiuitatē diabolicā
 p̄ babilonicā significatā debeat deplora-
 re. Tractus em̄ tps babilonice captiuitatē
 resp̄ntat. h̄z p̄ dictā quartā feriā qd est
 caput ieiunioz magis frequētā qz tunc
 magi est tps meroris 7 afflictōis vt pote
 ordinatū ad excutiēdū iugū diabolicē ca-
 ptiuitatē p̄ merorē p̄tritōis 7 hūilitatē cō-
 fessōis atqz asperitatē satisfactiōis qd p̄ci-
 pue in ieiunio vigent. Sed 7 licz domica
 dies resurrectōis figurat. tñ in dñic septu-
 agesime cātica leticie subtrahēdo 7 tractus di-
 cunt. qz iudei toto septuagenario babilo-
 nice captiuitatē p̄tinue afflictī fuerūt. 7 nos
 in isti⁹ vite septuagenario qd p̄ septenariū
 7 p̄ sequēs septuagenariū ducit. cōti-
 nue dolores 7 miseras experimur donec
 ad octauā vere 7 p̄fecte 7 non figurate re-
 surrectōis p̄ xp̄i misericōdiaz veniamus p̄o-
 stremo p̄siderādū est qd vsus sequētiaz bi-
 ni 7 bini h̄ eodē cātu dicūt. qd idō p̄tigit.
 qz vt pl̄mū bini 7 bini p̄ richmos sub pa-
 ribus sillab cōponūt. qd in vsibz tractuū
 non rep̄it qd ex sac̄ scriptura vt pl̄mūz su-
 munē. idōqz in cantu neq̄t cōbināf. Rur-
 sus illi sub vno cātu cōbināf. ad notādū
 qd exultatio vere charitatē in vno deo p̄fi-
 citur. sequētia em̄ exultatōz. cōbinatio ce-
 ritatē desiḡt. Versus vō tractuū. qz me-
 rozē significat singularit̄ decātāf. iux illū
 ps. Singularit̄ sum ego dōec trāseā. h̄ie-
 re. Sol⁹ sedebā qz amaritudie plen⁹ eram
 h̄ō est etiā omittendū qd lz reglarit̄ gduale
 vt allā imēdiate seq̄t eplaz. ne nos mu-
 sic⁹ ille resp̄hēdat dicēs. cātāuim⁹ 7 nō sal-
 tatis. lamētāuim⁹ 7 nō plāxistis. allā em̄
 cantat p̄ saltatōne. gduale p̄ plāctu s̄biū
 gif p̄nic. h̄ tñ fallit in sabbatū q̄tuoz tpm.
 7 in q̄rta 7 in sextis ferijs maioris hebdo-
 made. in q̄bz tractus imēdiate sequitur
 eplam. 7 h̄ idō qz in ill⁹ diebz music⁹ ille no-
 bis auferē. Nā in dicta q̄rta feria vēdit̄ 7
 in sexta crucifiḡit. qd in dicti sabbatū qd ad
 qd rep̄ntat. 7 idō ad maiorē luctū insinuan

dum tractus in illi imēdiate eplaz comitat.
 qd aut tractus maiorē insinuet luctū qd gdu-
 ale. p̄ h̄ innuit qd nūqz cū allā cantat nisi
 ob specialē causā nisi in sabbato pascali.

De prosa seu sequentia.

Distalla pro-

sa seu sequētia dicit. qd est s̄r cā-
 ticū exultatōis. ad notādū ge-
 minā gloriatōis stolā quā sc̄ti accipiēt.
 put iā p̄missuz ē cātāf aut sequētia ab oī-
 bus s̄r in choro. vt notef p̄cordia caritatē
 talē em̄ laus deo placz. An in can. Vulne-
 rasti cor meū soroz mea sp̄sa mea in vno
 oculoz tuoz. idō dicit in vno vt notef p̄cor-
 dia 7 volūtas vniformis. qz laus sic factā
 ē cib⁹ delicatissim⁹ deo. h̄ est tunica illa in
 cōsūtū. quā de nō patif scidi. De h̄ dictū
 est sub ti. de allā. 7 dicit in p̄hemio. v. p̄-
 tis vbi de antiphonis agit. Nothē ab-
 bas sci Galli in theutonia p̄mo sequētias
 p̄ neumis ip̄i allā cōposuit. 7 nicola⁹ pa-
 pa ad missas cātare p̄cessit. h̄z 7 herman-
 nus p̄ tract⁹ theutonic⁹ inuētoz astralabij
 cōposuit sequētias illas Rex omps. 7 Sā-
 cti sp̄s. 7 Ave maria. 7 antiphonā Al-
 ma redem. ma. 7 simō bariona. Petr⁹ vō
 cōpostellan⁹ ep̄us fecit illā. Salve regina.
 Quidā vō rex frācie Robt⁹ noie cōposu-
 it sequentiā illā. Veni sancte sp̄s. 7 hym-
 num Chor⁹ noue ierlm. Antiq̄t⁹ em̄ mos
 erat vt sp̄ allā cātaret cū neuma. s̄ postea
 dicit papa instituit loco illi⁹ neume in p̄ci-
 puis festiuitatibz sequētias dici. An ḡ nō
 dicit allā nō debz sequētia dici. qm̄ loco neu-
 me eius dicit. 7 idem significat qd neuma. s.
 eterne vite gaudiū 7 delicias q̄ nullo v̄bo
 expr̄mi p̄t. 7 idō p̄ neuma qd est vox n̄ signi-
 ficatiua intelligūt. Exinde est qd q̄dam se-
 quētie antiq̄ solent v̄ba noua 7 incognita
 h̄re 7 inusitata. tū qz celi gaudiū secretū. 7
 incognitū mortalibz est. tū qz nob̄ icogni-
 tus ē modus laudādi deū in patria. tū qz
 iubilus cordis in p̄nti vita incognitus est
 ad plenū. tū qz omia noua sunt pulchritu-
 die decorata. h̄odie vō sequētie cū voce
 significatiua dicūt ad notādū qd illa ma-
 gna festiuitate vite eterne iubil⁹ plene scief
 Sequētia ḡ eterne vite mysticat laudes. iux-
 ta illud. Bti qd habitāt in domo tua dñe
 7c. habet em̄ v̄ba laudiflua 7 dulcē atqz

suauem cantū. qz ibi oia erūt plena laude
z melodia. celestis organi abūdabit dulci
flua leticia. qz sicut letantiū oim habitatō
erit ibi. Rursus qm laudes eternitatis &
bis humanis plene nō resonāf. ido qdam
ecclē mystice neumatizāt sequētias sine &
bis. aut saltē aliqs & sus eaz. nulla ei erit
significatio & borū necessaria. vbi singlo-
rum corda patebūt singul' intuentib' libz
vite. z vbi idem erit testis accusator z iu-
dex. Et nō fm & sid. qz pfa est pducta ora-
tio a lege metri resoluta. sic dicta ex eo qz
sit pfula. Sequentia & o dicta est. qz neu-
mam iubili seqf. Et h' z in euāgelio dicit
sequētia. sic. in numero singulari.

De mutatoe sacerdotis.

Actenus dum

b epla lectā fuit z choro gradua-
le psallēte sacerdos tacit' ad dexterā pte
sedebat altar' insinuās qz iohē pdicāte cri-
stus qdammodo tacebat. qz non pdicabat
apte. s' dicitur euāgelii surgit. qz vt euā-
gelista tradit. postqz iohēs tradit' est veit
l'hs in galileā pdicās euāgelii regni dei
Et qm sedes victor' est sessio sacerdot' vi-
ctoriam xpi recte significat. qz p' ieiunium
vicit diabolū. Nā reliqt eū tēptator et ac-
cesserūt angeli. z misrabāt ei. p' dictaz
g sequētiā surgēs sacerdos z ad sinistrāz
altar' ptem accedēs pnūciat euāgelii. si-
gnificās qz xps nō veit vocare iustos sed
pctōres. iux' qd ipe in euāgelio dixit. qz
nō indigēt q' sani sunt medico sed q' male
hnt. p' dexterā em iusti. p' sinistrāz & o
pctōres significāt. ppē qd dñs in iudicio
statuet qd dē oues a dextr' hēdos a sinistr'
De h' dictū est s' ti. de oratiōe. Quidā tñ
dixerūt qz iō sacerdos in pncipio misse cō-
sistit ad dexterā. cū & o pnūciat euāgelii
pūti' ad sinistrā. z circa finē itez redit ad
dexterā. qz cult' dei pmo fuit i p'lo iudeo-
rum. z iudea tūcerat a dextera. deind iu-
deis nō credētib' z & bū dei tāq' indigni
respuētib' cult' dei trāsīuit ad gentes ad
qs apli transferūt. z tunc iudea fuit a sin-
stra pte. z circa finē reuertē itez ad iude-
os ad pdicatiōz enoch z helie q' quertent
corda patrū in filios. qm in dieb' ill' salua-
bit iuda z reliq' isrl' salua fiet. Qui em p-
mo dixerat. In viā gentiū ne abierit. po-

stea pcepit dicēs. Ite in orbē vniūsus. qz
g pdicatio pueit etiam ad illos q' i sinistra
pte fuerūt. dū siccato gedeonis vellē. ros
areā irrigauit. merito in pte sinistra legif
euāgelii. sicut in se. ti. dices. Unde & sus
Est ratio cur ps altar' dextera in se. pnci-
piū finēqz tenet. mediūqz sinistra. Dexte-
ra iudeos. gētilēs leua figurat Lepit ab hie
desert' ad hos. referf ad illos. Mostrāsi-
des. z erūt oēs in sine fideles. S' cū sacer-
dos q' pnūciat euāgelii representat perso-
nam xpi q' nō pdicauit gētib' sed iudeis.
iux' qd ipe dicit in euāgelio. nō suz missus
nisi ad oues q' pierāt dom' isrl'. vtrū illud
recte dicat prudens auditor adūtat. De
h' dictū est sub ti. q' liter epus v' sacerdos
ad altare stare dz. Ad quācūqz & o altaris
ptez ille se trāsferat. mistri eū retro sequū-
tur. put dictum est ibidem.

De euāgelio.

Supra prieta

ctum est q' r sacerdos nō solēnt
celebrās ipemet euāgelii dicit. Vez qm
e ps v' sacerdos celebrat cū ministris cun-
cta solēnt pagunf. tunc em in qbusdāz
ecclēsijs vt rome diacon' dextera manu
pōtifficis osculata codicē euāgelii sumit d'
altari illū subdiacono ad ferendū tradēs
postea bndictōz postulat ab epō v' sacer-
dote z ei bndicif. In alijs tñ ecclēsijs p'us
bndictōz postulat qz codicē suscipiat de
altari. Data itaqz bndictōe pcedit diaco-
nus ad pulpitu p dexterā pte chori quez
pcedit subdiacon' cū textu euāgelii. z illū
pcedit thuribulū cū icēso. z an thurifera-
riū cerofertij cū facul' accēsis. an illos in
qbusdā ecclēsijs cruc' vexillū. sicqz pulpi-
tum ascēdit z euāgelii incipit. q' dicto ad
epm v' sacerdotē sil' redeūt q' singla pseq
mur. Notandū est aut qz in qbusdā ecclē-
sijs in pcpuis festiuitatib' diacon' p'fici-
sci volens ad legendū euāgelii incipit an-
tiphonā q' est in nocturnis sup bndict'. z
dū ipe accedit ad pulpitu. illa cantaf z fi-
nitur a choro vt notef charitas. z catat si-
ne neuma. ad notādū qz de' nō pcpit nos-
trē nisi simplicē caritatē. Sane tā figura
mutaf. nā diacon' q' p'us repntabat p'phe-
tam iam repntat euāgelistā. nam lex z p-
phete vsqz ad Johannem. z ex eo regnūz

celorū euāgelizaf. iō aut euāgelii legif vt
velut xpus p' legē pphas z psalmos ore
suo pdicauit. ita p' eplam rñsoziū z alla p
illud p'lo pdicatio ei' annūciēf. Et dicit
euāgelii q' bon' nūci'. ab eu qd ē bonuz
z angel' qd est nūci'. est em euāgelii xpi
z aploz pdicatio. nūciat qdē vitā p' mor-
tem. redē post laborē. regnū p' fuitium.
Est aut sciēdū qz sic p'eminet caput ceteri
corp'is mēbr' z illi cet' a mēbra fuitit. sic et
euāgelii pncipale est oim q' ad officiiū mis-
se dicunt. z toti p'eminet officio misse. z q'
cumqz ibi cantant z legūt illi p'sentiūt in-
tellectuali rōe put in. vj. pte sub dñica qz
libz dices. Diacon' g pmo dexterā manū
pōtifficis osculaf nihil dices. qz pdicator
euāgelizare dz p gla eterna. de q' spōsa di-
cit in Lanti. Dextera illi' amplexabit me
Nam z angel' q' resurrectōis xpi glaz ve-
nerat nūciare sedebat in dextr' stola cādi-
da coop'. In alijs tñ ecclēsijs nō oscula-
tur. s' solū inclinās bndictōz poscit. Vez
subdiacon' vel diacon' non man' sed pe-
des romani pōtifficis osculaf. vt summo
pōtiffici sūmā exhibeat reuerētiā. z eū illi-
us oñdat esse vicarium cui' pedes oscula-
bat mīer illa q' fuerat i ciuitate peccatrix.
Adorandū est em scabellū pedū ei'. quia
sanctū est. cui' etiā resurgēt a mortuis pe-
des mīeres tenētes adorauerūt. Genera-
lit' em nēo dz manū sūmā pōtiffic' osculari
nisi cū de manib' ei' aliqd accipit. vel cū
ad man' ei' aliqd tribuit. vt oñdat qz ex
vtrōqz debem' ei grās agere. q' sicut sem-
per dat p'pa sic nūqz recipit aliēa. Quas
oblatōes roman' pōtiffex recipiat. sub ti.
de oblatōib' dices. Subsequēf diacon'
textū euāgelij sumit de altari. qz de syō ex-
ibit lex z & bum dñi de ierlm. nō vtiqz mo-
sata lex q' quondam exiuerat de monte si-
nay s' euāgelica. de q' p'pha ait. Ecce dies
veniēt dicit dñs. z psumabo testamētum
nouū supra domū isrl' z supra domū iuda
Sumif etiā liber de altari. qm apli de al-
tari euāgelii acceperūt cū pdicātes passi-
onem xpi euāgelizabāt. Al' altare in hoc
loco significat iudeos a qb' transferf re-
gnūm dei z dat' genti faciēti fructū eius.
Et ex eo q' lib' sumif de altari notatur qz
euāgelii est & bū dei. qd p altare significa-
tur. fm illd Exo. xx. Altare de & ra faciet

mibi. Et ppē pmissas rōnes qdā volētes
in sine misse dicere euāgelii sancti iohis
vel aliud impmunt dmo signū crucis sup
altare z postea in fronte. Sumit aut illuz
vt qdam volunt de dextera pte altar'. qz
ecclā de iudeis a qua nra sūpsit exordiu
antiqtus fuit a dextris. z ponit eū in ma-
nu sinistra dexterā supponēs. iuxta illud
Leua eius sub capite meo. z dextera illi'
amplexabit me. Et h' ppē triplicē causaz
p'rio qz euāgelista docet celestia q' per de-
xeram terrenis q' p sinistrā intelligūt su-
perponi. Scdo inclinaf lib' sup sinistrum
humerū ad notandū qz xpi pdicatio de
gentilib' p'lo transibit ad iudatū. Esa. xx.
ca. In diebus ill' saluabit iuda. Tertō qz
in vita tempali q' p illā significat necesse ē
euāgelii pdicari. Et tertus euāgelij in
qbusdam ecclēsijs ornat' exteri' argento
z lapi dibus. put dictū est in. iij. pte s' ti.
de legalibus indumētis. Liber autē ipse
ab aduentu sacerdotis ad altare dōec euā-
gelium legatur sup altare remāsit. quod
quantū ad hoc significat ierlm. qm euan-
gelica doctrina p'mum in hierlm facta est
z ibi p'mansit ab aduētū domi illud dōec
publicaref gentilibus. iuxta illd. De syō
exibit lex. vt supra. hierlm em ē loc' pas-
sionis que p altare etiā significat. Conse-
quenter bndictōnem postulat. quia null'
debet pdicare nisi mittaf. iuxta illud apo-
stoli. quō pdicabūt nisi mittant. Et dñs
inqt aplis. Rogate dñm messis vt mittat
oparios suos in messem suā. Esaias autē
cū audisset vocē dñi dicentis. Quē mittā
z qs ibit ex vob' Respōdit. Ecce ego suz
mitte me. Dixitqz dñs. Vade et dic p'lo
huic. audite audiētes rē. Rursus h'mōi
bndictōz pfigurauit moyses q' ascendens
in montē accepit tabulas z bndictōnez z
p'lo mādata pposuit. z dñs etiāz bndixit
ordini diaconali. cui dedit sp' m' sanctuz et
misit ad pdicādū p vniūsus orbē. Pōnti-
fex g v' sacerdos visibilif bndicif diaco-
no q' lectur' est euāgelii qd nō fecerat s' b-
diacono lecturo eplam. qz xps inuisibilis
manēs legem z pphetas que p epistolaz
significat inuisibiliter misit. sed postqz i
terris visus est z cuz hoibus conūsat' est
aplos z euāgelistas visibilif misit z docu-
it. Eūtes inqt pdicate dñtes Ap' ppiqbit

regnum celorum. Illi autem egressi circumibant castella euangelizantes et curantes ubique. Et mittentes ad legendum euangelium. ad notandum quod Christus misit apostolos ad predicandum regnum dei. Diaconus autem ea que sibi in benedictione dicuntur considerans se corde purum. ore modicum et opere castum. studeat exhibere quantum sacrosanctum euangelium possit digne proferre. quod putatur a quoque uiuentium. id est euangelica predicatio. non fuit impetu. id est libere. nisi de libero. id est de corde casto et ore candido. Non enim est speciosa laus in ore peccatoris. imo peccatori dicit deus. Quare tu enarras iustitias meas et assumis testamentum meum per os tuum. Et ideo signo crucis munis. Deinde licet in benedictione obreris. et in super cruce impressa ut securus incedat. procedit ad pulpitu cum silentio inclinato capite. nihil in quibusdam ecclesiis ferens propter illud quod dominus ipse precepit apostolus quod misit ad predicandum regnum dei nihil inquit tuleris in uia et neiem salutaueris. In alijs tamen ecclesijs diaconus fert librum ut iam dicitur. si ueniens ad ambonem salutatus quasi intrans domum cui offert pacem. ut infra dicitur. et transit per dexteram partem chori ad sinistram. et librum euangelij dextera ad sinistram transferit et ibi legitur. quod de syderibus lex ut supra. Judea enim respuente uerbum dei apostolus transferit de iudeis ad gentes. et postea predicatum est gentibus. que per sinistram intelliguntur. An apostolus ad hebreos. Uob oportebat prius predicari uerbum dei. sed quoniam repulistis illud et indignos uos iudicastis. ecce uertimur ad gentes. De hebreis. in tit. primo. In ecclesia romana et in quibusdam alijs subdiaconus per unam uiam et diaconus per aliam in pulpitu ascendit. quoniam ille docendo et iste discendo in augmentum scie procedit. Et quod ministrator per meritum operis et predicator per meritum oris in augmentum iusticie progreditur. unde per. Iusticia tua sicut motes dei. Per eandem tamen uiam descendentes ad pontificem reuertuntur. quod finale per seueritiam contingunt ad promissum. sicut dominus ait. Qui per seueritiam uerit uisus in fine habet salutem erit. Et quod predicatio sine opere non sufficit. cepit enim ihesus facere et docere. ideo predicator per eandem uiam reuertitur quam accesserat ministrator. Preterea ideo lectur euangelium ab una parte progreditur et ascendit. et ab altera regreditur et descendit. iuxta illud euangelij. per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam. quoniam apostolus prius predicauerunt in

deis. et postea gentibus. Item illud apostoli. Quia repulistis uerbum dei et indignos uos fecistis etc. Sane diaconum subdiaconus ascendit. quod iohannes et eius predicatio christi et eius predicatio neque precessit. portans in quibusdam ecclesijs puluinar. quod libro supponat. Per puluinar quod dicitur fesso supponit ad quod dicitur significat uita solatiu siue temporalia. quod dicitur. Si uob seminata spualia non est mixtura si a uob metimur carnalia. Item per apostolum. ad Corinthios. ix. Qui altari fununt cum altari participat dignus est enim operari mercede sua. Item dicitur. Et dominus precepit in lege. Non claudes os bouis trituranti. Rursus puluinar supponit euangelio ad notandum quod suaue est iugum domi siue onus euangelij illud portare uolentibus. unde in dicitur. Iugum meum suauis est et onus meum leue. Huic iugo quod subiicit omnia subiecta habet per Augustinum. Puluinar est suauitas et dulcedo in mandatis dei. Unde propheta. Parasti dulcedine tua pauperi deo. Et iterum dulcedo faucibus meis eloquia tua domine. In ecclesia tamen romana diaconus procedit ut doctor subdiaconus sequitur ut auditor. Ille procedit ut predicat. iste sequitur ut ministrat. Post lectorem uero subdiaconus quasi sufficiens edoctus procedit referens euangelium. quoniam mercedem euangelij de sua ministracione reportat Item illud quod dominus ipse promissit in euangelio. quod recipit prophetam in nomine prophete mercedem prophete recipit. Quod ideo promittit diaconus ad pontificem ut ostendat se fructum predicacionis referre de quo dominus iusserat. Posui uos ut eam et fructus afferatis et fructus uos maneat. Ad hebreos diaconus librum et puluinar reportans. significat quod predicator bono opere diuinitas sua deo offerre. Unde apostolus ad Corinthios. ix. De quocumque facitis aut uerbo aut opere. in nomine domini ihesu christi facite. Preterea quod episcopus ante euangelium thuribulum cum incenso. quod christi opera precesserunt eius doctrinam. iuxta illud. Cepit ihesus facere et docere. Thuribulum autem cum thure significat orationem cum deuotione qua tunc marie dicitur habere fideles in audiendo diuinum sermonem. rursus ideo diaconus promittit thuribulum. quod predicator de odorem bone opinionis ex se mittere. iuxta illud apostoli. Christi bonum odor sumus in omni loco. Nam cuius uita despiciat restat ut eius predicatio preternatur. Tertio thuribulum procedit ut ipse diaconi oratio sicut incensum in respectu domini dirigat

An thuribulum uero promittit duos ceroferos ritos cum facul accensis. Primum quod dicitur desiderium et gaudium in cordibus auditorum accendit que ritus et libent audiat et grant obediatur. In quibusdam tamen ecclesijs thuribulum cereos procedit. quoniam ostendit opera et uirtutes de reo famam lucem et signum procedit. iuxta illud. Luceat lux uera etc. Et illud. Et ritus exhibat de illo et sanabat oculos. Secundo sacerdos uel episcopus promittit ante diaconum duos acolitos portantes cereos et incensum. ad notandum quod christus promittit binos nuncios ante faciem suam in omnem ciuitatem et locum que ipse erat uenturus preferentes choruscaciones miraculorum et odorem rituum. Unde reus dixerunt. Domine in nomine tuo etiam demonia subiiciunt nobis. facies enim christi conuenienter intelliguntur apostoli que norma doctrine sue populis ostendebant. propter quod ipse uocabatur. Qui uos recipit me recipit Tertio ideo librum euangelij procedit thuribulum et candela. quod doctrina christi ritus et fama prebent. euangelista testate. Exiuit ihesus in uirtute spiritus in galilea et fama exiuit de illo in uinisam regionem. et ipse docebat in synagogis eorum. Quarto propter eam in secunda parte sub titulo. de acolito scripta. Rursus duo cerei illuminati doctores ecclesie per que ecclesia illuminatur. et que dicitur habere noticia rituum que testamenti designat. hinc est quod ipse cerei plerumque quibusdam diuisis coloribus lineis decorantur. ad notandum quod per doctores ipsos sacra scriptura diuisis sensibus exponitur prout dictum est in phemio libri. Si uero linee ipse auree uel argentee sint designat quod in ipsis doctoribus est aurum sapie. et argentum eloquentie. Uel cerei ipsi designat duo testamenta quibus generum humanum illuminat. uel lege et prophetas que in quibusdam ecclesijs duo euangelium legitur in pauimento ponuntur. quoniam legis umbra et prophetarum enigmata per lumen euangelij. etiam ab humilibus intelliguntur. quod per euangelicam doctrinam lex et prophetia penitus euauerunt in lra. In quibusdam tamen ecclesijs in diebus per festis uero puer cum uino tamen cereo diaconum procedit. per quod significat quod promissum christi aduentum quod humil fuit et occultum peruenit tamen uero cursor. s. iohannes baptista qui fuit lucerna ubi. id est diebus uero festiuis duo cerei procedunt quod in secundo aduentu qui solennis erit et manifestus duo promittentur per cones. s. helias et enoch. que interficiet ab antichristo in ierusalem quod significat

per extinctos cereos. De cadela buri et etiam cereis aliter dictum est in prima parte sub titulo. de picture. Ancedit que crux primo ad notandum quod diaconus de predicare crucifixus. Secundo quod quod eum intuetur per fidem sanat a mortu per perit anti. ipse enim est spiritus in palo. Tertio crux procedit euangelium in signum quod predicatores de sequit crucifixum. An dominus inquit petro Sequere me. Ioh. xxi. Item per diaconus super ambonem ascendit. de aut ambo. onis. pulpitu ubi legitur euangelium. ab ambio. bis. quod locum ille quod dicitur. sunt ei in quibusdam ecclesijs duo paria quod dicitur siue duo ascensus in illum per mediis chori. uero a sinistra uicis ritus orientem que fiat ascensus. aliter a dextris uicis ritus occidentem que fiat descensus. ut promissum est. uel ascendit ab australi parte. nam christus a bethel. id est bethleem que est ad austrum uenit in ierusalem. Unde dicitur. De ab austro ueniet. Ascendit que super ambonem ad notandum quod christus ambit oculos que custodiunt uerbum euangelij. et ut possit ambiri et sic melius ab omnibus intelligi. Item ascendit ut i edicto et alta uoce annunciet euangelium tam ubique que ab omnibus audiendum. iuxta illud prophetici. Super montem excelsum ascende tu que euangelizaf syon. exalta in fortitudine uocem tuam. et dominus inquit in euangelio. quod dico uob in tenebris dicite in luce. et quod in aure auditis predicare super tecta. ut imitetur dominum qui in montem ascendit ut euangelium predicaret. et aperiens os suum docebat discipulos suos di. Item pauperes spiritu etc. lex etiam in monte data est. euangelium que in alto et eminenti loco legitur. quod doctrina euangelica dilatata fuit ubique terrarum. Unde in omnem terram exiit. so. eo. etc. Epistola uero in loco inferiori. quod lex et prophetia que per illam figurat clausa fuerunt in iudea. unde Notus in iudea deus etc. Preterea per epistolam predicatio ueteri testamenti que humilior. per euangelium noui testamenti que excellentior est intelligitur. doctrina enim christi uel lex euangelica excellit applica et apostolica legalis doctrina. Unde apostolus ad hebreos. vij. Lex neminem ad perfectionem ducit euangelium autem dat salutem omni credenti. id est missa tamen per defunctis non in loco eminentiori. sed iuxta altare euangelium et epistola leguntur ad notandum quod que spectat ad defunctos talia non sunt predicaciones que uiuis publice fiunt. Ipsi autem cum sint absentes fieri neque publice uel occulte. sed magis sunt per ipsis orones per que ad christum que per altare significat

propinquates eis possum? releuatōnez aliquā obtinē. Legit etiā de more euāgelii sup aqlā. iux illd. Et volauit sup pen- nas v̄toz. Et aqla ipa seu loc? in q legit in dieb? festiuis aliq pāno lineo v̄ sericeo opif. ad significādū molliciē cordiū xp̄ia nozū. An dñs p pphaz. Ecce cor carneū dabo vob. 7 scribā legē meaz in cordibus v̄ris. Loc? v̄to in q epla legit nō coopif ad significādū duriciā cordiū iudeoz. Lectur? aut euāgelii transit ad ptē sinistraz. put iam 7. s. sub ti. de mutatōe sacerdoti dictū est. 7 opponit faciē suā aqloni. iuxta illud Esa. xliij. Dicam aquiloni da. et au- stro noli phibere. vt oñdat nos doctrina euāgelij debere armari. 7 pdicatiōz xp̄i 7 illū spēalit? dirigi. q ait. p̄donā sedē meaz in aqlone 7 simit? ero altissimo. P̄ā 7 fm ppham. ab aqlone pandet oē maluz sup habitatores terre. Rursus vsus aqlonez euāgelii legit. iux illud qd legit in Lati. q̄rto. Aqlō surgat. i. diabol? fugiat. et au- ster veniat. i. spūs sanct? accedat. Recte ei 7 diabolū euāgelii legit? vt illū sua v̄tu- te expellat. qm̄ diabolus nihil tantū quā tum euāgelii odit. Siqdem aqlō vent? frigidus diabolū significat. q̄ flatu tēpta- tionum corda hoim a dei timore 7 gelat 7 refrigerat. Cum 7 fides in euāgelio conti- neat. q̄ est armatura n̄ra 7 diabolū. iux illd. cui resistite fortes in fide. merito legi- tur 7 illū. Qm̄q etiā vsus meridiē legit. q̄ doctria xp̄i que p̄mo fuit in iudeos 7 nūc in gētes ad eos in fine redibit. Ibi v̄to q̄ eū in veniēdo p̄cesserit respiciūt ad euā- gelii 7 ad faciē recitanti. put sub epla di- ctum ē. Deinde lectur? euāgelii salutat p̄lm vt illū ad audiendū v̄bū dei attētuz reddat dicēs. dñs vobiscū. oñdens etiāz p̄ h se orare vt dñs sit cū eis. 7 obseruans qd dñs iussit. In quācūq; domū intraue- ritis p̄mū dicite pax huic domui. Chorus v̄to 7 p̄ls q̄si reddit? attēt. ad illum 7 ad quācūq; ptē euāgelii legit? se v̄tūt. qz oī- bus p̄positū ē. Ite in mūdū vniūsu 7 pdi- cate euāgelii oī creature. i. hoī. p̄ q̄ facta est eis creatura. vel qui hz aliqō partici- pium cū omni creatura. Et rñdēt. Et cuz spūs tuo. supple vt digne possis euāgelium legere. ac si dicant. tecū sit ad dicenduz. et sic mutuo se salutat. put sub p̄fatōe dice-

tur. Sane euāgelii stando 7 nō sedēdo audif. sicut statuit Anastasi? papa vt ad p̄liū p xp̄i fide suanda p̄mptitudo note- tur. Unde Lu. xxiij. Qui nō hz gladium vendat tunicā 7 emat illū. Et qz ipi? do- ctrina ad amorē celestū dirigit mētes no- stras. Ad hm̄i etiā p̄mptitudinē desi- gnandā qdam dū euāgelii legit? clam- des deponūt. 7 etiā ad denorandum q̄ omia t̄palia dimittenda sunt. p̄p xp̄m. iuxta illud euāgelij. Ecce nos reliquimus oia 7 secuti sumus te. Et ex quo standum est apparet q̄ nec iacere nec apodiari de- bemus euāgelii audiendo. Reclinato- ria 7 tunc relinquunt. ad denoranduz q̄ nō debemus p̄fidere in p̄ncipib? nec iuste- tari in terrenis. qz vanitas vanitatum et omnia vanitas. dicit Eccl̄s. subaudif com- patōne dei in quem curā n̄ram iactare de- bemus. Et fm ipm̄ Anastasiū stātes cur- ui manere debem? vt humilitatē q̄ a dño doceat etiam corpe demōstrem? Audifur etiā capite nudato. p̄rimo vt attentō ad esse monstret. ob quā etiā causam quidāz tūc mentonē 7 genas manu tenent. Sc̄do vt q̄nq; sensus patuli sint ad audiendum Tertio ad notandū q̄ oia q̄ sub velamiet figura in lege 7 p̄phetis p̄tinebant sunt i euāgelio manifestata. In xp̄i em̄ passiōe velum tēpli scissum est 7c. deponūt etiāz tūc baculi 7 arma. p̄mo ne imitemur iude- os in p̄spectu crucifixi arundines 7 arma ferentes. Sc̄do ad notandū q̄ xp̄o predi- cante oēs legales obf̄uantie q̄ p̄ baculos significant depositae sunt. Tertio depō- sitio baculorū 7 armorū humilitatez notat 7 xp̄iane p̄fectionis esse se nō vindicare: sed dño referuare vindictā. iux illd. V̄bi- chī vindictā 7 ego retribuā dicit dñs. Et Q̄bat. v. q̄ te p̄cusserit in vnā maxillāz p̄- be ei 7 alterā. Audif etiā euāgelii in s̄bō- tio qz oia soluta sunt in euāgelio q̄ in lege 7 p̄phetis p̄missa erant. Pontifex quoq; seu sacerdos dū euāgelii legit? faciez ver- tit ad illud ad notādū q̄ xp̄s pdicatores euāgelij sp̄ ad adiuuandū respicit. stans sup scabellū ad designādū q̄ p̄ hm̄i p̄- dicatōz oīs aduersa ptās debellat et xp̄i pedib? submittit. 7 sic implet qd in p̄s̄ di- cit. Donec ponā inimicos tuos scabelluz peduz tuoz. Diacon? v̄to statū postq; sibi

respōsum est. 7 cū spūs tuo. vt cūctos red- dat dociles 7 beniuolos ad audiēdū ver- bum euāgelij. i. bonū nūciū nūciantem re- gnū dei. s̄dit. Sequētia sc̄ti euāgelij thu- rificās libzū 7 signās s̄q̄ cruci. 7 etiā in q̄- busdā locis osculaf libzū. q. d. Ibi est lib- seu euāgelii dei. h̄ est lib crucifixi quem p̄ dico. h̄ est lib pacifici. p̄ quē recōciliatio- nem accepim?. An apls. j. Chor. j. Pre- dicam? vob xp̄m crucifixū. Per incēsi at- fumū bōa pdicatōis opinio intelligif. De- inde signat se in fronte in ore piter 7 in pe- ctore seu in corde ne diabolus q̄ boīs opi- bus insidiat tollat ei p̄ erubescentiā deu- otionē de corde v̄l f̄monem de ore. ac si di- cat. Ego xp̄i crucē nō erubescō h̄ eam ore predico. 7 corde credo. qz corde credif ad iusticiā. ore aut cōfessio fit ad salutē. Pre- dicā? in q̄t apls xp̄m ihm̄ 7 hūc crucifixū. Iudeis qdē scandalū. gentibus fruiticiam. Et apls ad Gal. vj. Q̄bi absit glari ni- si in cruce dñi n̄ri ih̄u xp̄i. Dñs etiā i euā- gelio ait. q̄ me erubuerit 7 f̄mones meos hūc filiū hoīs erubescet cū venerit i maie- state sua 7 p̄ris 7 sanctorū angelorū. An in Dan legit. Nō est p̄fusio p̄f̄ctibus te Quidā aut signat se tm̄ in frōte 7 i pecto- re q̄si in v̄toq; supliminari. Clerus v̄to 7 p̄ls audito titulo euāgelij. s. sequētia 7c. siue bono nūcio v̄tētes se ad orientez siue ad altare vt deū q̄ ver? est oriēs glorificēt qz misit eis v̄bū salutis. sicut legit in acti- bus aploz. 7 glorificauerūt deū dicētes. 7 ḡ 7 gētib? deus p̄nās dedit ad vitā cū re- uerētia 7 honore rñdēt. Glā tibi domine. p̄p̄posito itaq; euāgelio ad legēdū in q̄ agif de glā 7 de n̄ra liberatiōe. s. q̄lit xp̄s diaboluz deuicit. 7 nos ab ipi? fuitute li- berauit. 7 victor ad glām p̄ris ascēdit. ip- si auditores euāgelij letātes in laudez sui saluatoris p̄clamāt dicētes. Glā tibi dñe q. d. Glā tua q̄ nob in euāgelio pdicat? no- biscū sine sine p̄maneat 7 sp̄ crescat. Et h̄ dicēdo signo crucis in frōte in ore 7 in pe- ctore se s̄it 7 diabolū muniunt. ne eos im- pediat in audiēdo. In frōte qz ibi est loc? pudoris 7 verecūdie. v̄n p̄ h̄ q̄ crucē frō- ti impmūt. oñdunt se nō erubescere crede- re crucifixū cui? lib legit. 7 eū h̄re deum 7 dñm. Per h̄ q̄ in ore significat se crucem dñi audacē pdicare. Per h̄ q̄ in pectore

ostēdūt se libēt cōpati p̄ nomie xp̄i. Quā etiā rōe qdā q̄diu euāgelii legit? cū v̄to- q; pollice an̄ pect? signū crucis figurant. Rursus nos in ore signam? ad designan- dum q̄ de v̄bis euāgelij d̄z esse locutō no- stra. In pectore v̄to ad significādū q̄ v̄ba euāgelij dñt nos p̄cutere in pectore et in mēte. Q̄d v̄to post factū signū crucis v̄ sus diaconū audituri euāgelii se p̄tunt. De crucis mysterio dicef in p̄hemio. v. ptis. p̄poro alicubi subdiacon? dū legit euāgelii sinistra manū libro suppoit. ad notādū q̄ illi qui sub t̄pe legis fuerūt. qz finis seu v̄ltim? fuit Jobes. quē significat subdiacon?. 7 si aliq̄ bona agebant illa t̄n debilia 7 infirma erāt q̄ p̄ sinistra signifi- cat. qz 7 si lex ad grām disponeret. t̄n gra- tiam nō p̄bebat. p̄ueniēt 7 sinistra man? libro euāgelij supponif in q̄ xp̄i fides p̄di- catur sine q̄ p̄ opa legis nō saluaf. Rur- sus p̄ sinistra manū t̄palia. p̄ libzū euan- gelij sp̄ualia p̄grue designant. Q̄ban? er- go sinistra libro supponif ad notādū q̄ sic aia sine corpe nō viuit. ita nec sp̄ualia diu sine t̄paliibus subsistere p̄nt. Termina- tur aut euāgelii exaltādo vocē in fine. p̄- ut h̄ epla dictū est. Et mox illo finito mu- nit se diacon? signo crucis. ne diabol? su- s̄ceptū semē euāgelij de vase signato surri- piat. Et deinde euāgelii osculaf ad notā- dum se ex charitate 7 amore euāgelizasse Auditores v̄to se vsus orientē p̄tunt q̄si ad ierlm̄ grās agētes. qz inde veit ad nos euāgelii. Iux illud qd dñs dixit in euan- gelio ap̄stol. Vos eritis mihi testes ho- rum in oēs gētes incipiētes a ierlm̄. Et si- gno crucis in pectore se muniūt 7 diabo- lum ne semē v̄bi dei suffocet in eis. Unde Lu. viij. Volucres celi comederūt illud. Et ne f̄monē dñi rapiat de pectorib? eoz q. d. De? nos faciat nos in doctrina chri- sti p̄seuerare. Et vt significet se h̄re in cor- de qd exp̄mif ore. qd etiā ap̄t? designat in q̄busdā eccl̄ijs in q̄bus finito euāgelio d̄z Amē 7 bene. q. d. Verū est qd in euan- gelio dictū est. qd est 7 quosdā hereticos q̄ lecto euāgelio q̄si p̄radicentes dicūt. falsum est. Vel amen. q. di. Fiat nob qd dñs in euāgelio pollicet. In alijs v̄to ec- cl̄ijs d̄z deo grās. sicut fit post aliquā le- ctōnem vel caplm̄. Quidā etiā litterati di-

cunt. **B**ndict' q' venit in noie dñi. qd est finis euāgelij. **M**att' qd legif in festo bñi Stephani 7 in dñica palmar. In qui busdā locis cerei q' significant doctores p q's ecclā illuminat. stati post lectū euāgelium extingunt. qm xpo in eis loquēte pnt ecclā illuminare. eo aut tacete. i. spū sancto ab eis recedete h nequnt. **P**relea euāgelij pdicatōe finita lex 7 pphetic cel sabūt. In nōnull' tñ eccl'is dñi euāgelium legif. cā delabra cū cereis deponūf ad terram. ad notādū legē 7 pphetiā inferiorē euāgelio esse. **C**ōsequēt' subdiacon' codicem euāgelij refert. diacon' nō vacuus redit vt oñdat se pdicatōe finita ptempla tionē vacare. Veniens autē pus ad legendum euāgelij librum in qbusdā eccl'is ferebat. ad notādū q' ipse nō solū debebat docere sed 7 facere. **R**edit etiā ad epum seu sacerdotē vñ venit ad notādū q' ois doctrina a deo est 7 ad ipm reuertit. **U**n Salomō. **U**n exēit flumina reuertit. **T**extus qz euāgelij sup puluinar reportat. qz eccl'ia vt audiuit euāgelij illud suauif cor de suscepit. 7 letata est. iux illud Audiuit 7 letata est syon. **E**t ait. **A**ia mea liqfacta est. vt dilect' locut' est. **L**ib' qz euāgelij 7 thuribulū ad pontificē reportat. quia ad deū oia bōa referēda sunt a quo cūcta pcedunt. **I**pe em est finis psumās. h nō cōsumēs. alpha 7 o. p̄m' 7 nouissim'. initiū 7 finis. **N**am 7 apli pdicatōe peracta ad xpm pñsi sunt referentes ei grās de miracul' 7 pdicatōis pfectu. **E**ps nō th' odorat 7 euāgelij osculat. **P**rio ad notādū qz qd xps inspirauit 7 docuit h approbat 7 acceptat. **D**e' em nihil accipit nisi qd efficit. nec remunerat nisi qd donat. qz sicut cūcta q' facit bōa sunt. sic nulla sunt bona nisi q' fecit. **N**ā vidit de' cūcta q' fecerat et erāt valde bōa. **S**cdo aptū codicē osculatur ad significādū q' scire dz. 7 nuda ac apta sibi esse debēt q'cūq' sunt in lege. **U**n Lu. viij. **V**ob datū est nosse mysteriū verbi dei. **E**t malach. ij. **L**abia sacerdoti custodiūt sciam. 7 legē exgrunt. supplebdi ri de ore ei'. **T**ertio qz ipse solus intrat in sancta sanctor. put in p̄hemio hui' ptis dictū est. **Q**uarto qz bñdi osculū signifi cat affectū amoris ad euāgelij q' p̄cipue in epō vigere dz adeo vt parat' sit mortē

pro subire. **Q**uinto subdiacon' libz apertum plato seu sacerdoti offert ad osculandum. ad notādū ipm debere delectari i si de fidelij q' infusa est in eis 7 patefacta p euāgelij pdicatōz q' pus in lege fuit clausa. **P**ostea in qbusdā eccl'is lib' clausus il lis q' sunt in choro oñdit. p eo q' post premissa vba. vob datū est nosse mysterium 7c. sequit' in eo ca. ceteris aut in parabol.

Et est aditendū q' postq' diaconus lecto euāgelio libz osculat' est. ad notādū se ex charitate 7 amore euāgelizasse. tunc demū ferf euāgelij epō q' xpm significat ad osculandū. i. ad pdicatōz acceptandam. 7 nō añ. ad figurandū q' de' illā dū taxat pdicatōz acceptat q' sit ex amore et caritate. **V**erūtū in missa p defunct' euāgelium nō ferf pōtifici ad osculādū. tū qz tūc pmissa ratōes cessant. tū qz i missa illa ois solennitas subtrahit. ne festiue solēnitates cū desolatiōis merorib' misceatur. **L**egens tñ euāgelij in missa p defunctis libz in qbusdā eccl'is osculat. qz q'cumq' illd pñciat dz charitat' amore in illū tendere cui' doctrinā euāgelicā recitauit. q' amor p osculū desigēt. **E**t attēde. qz statz p' libri osculū sacerdos mister pōtifices q' xpm desigēt incensat. ad ostendendū q' sacerdotis maxie officij est o'ois ignitū sacrificiū qd p incēsum significat xpo offerre. nō solū in expiatōz delicti vez etiaz in grāz actōez. put in **L**eu. habet. **P**ōt etiā sub epilogo dici. qz q' lib' euāgelij p subdiaconū portat q' diacon' pulpitum ascēdit q' apto libro p̄lm salutet 7 oēs respōdēt. q' titulū euāgelij p̄mittit. q' alta voce 7 distincte 7 aq̄lonē legif. q' omis p̄ls aures 7 oculos ad libzū dirigit. 7 i silentio ac stādo audit. 7 in fine ad celū manus leuās orat dicēs. amen. **H**ec in q' omnia 7 singla ex lege sumunt. **L**egif em in p̄ncipio **N**eemie. q' p̄gregato p̄lo ad plateaz q' est añ portā aquaz. **H**edras scriba attulit libzū legis moyfi. 7 stetit sup qdū lignēū quē fecerat ad loquēdū. 7 apuit libzū corā oī p̄lo. **P**orro leuite silentium faciebāt in p̄lo ad audiendū legē benedictes deo magno. 7 ois p̄ls stās in qdū suo rñdit amē. **E**t legerūt in libro legi dei distincte 7 apte ad intelligendū. **O**is nō p̄ls eleuātes man' suas adorauerūt p̄ni

ad terrā. **I**llud qz p̄tereundū nō est q' euāgelij q' in eccl'is legif generat' due p̄fates p̄mittūt. **P**ria est initiū scti euāgelij. **S**cda. sequētia scti euāgelij. **S**i qdē p̄ma p̄fatio p̄mittit p̄ncipio cuiuslibz euāgelij q' tuor euāgelizaz. i. euāgelio iohis. **I**n p̄ncipio erat vbum. euāgelio mathei. **L**ib' generatōis. euāgelio **L**uce. **F**uit in dieb' herodis. 7 euāgelio **M**arci. **I**n p̄ncipio euāgelij ihu xpi. qd in qbusdā eccl'is legif in p̄ma dñica de aduentu. vt ibi dicef. **E**t tūc nō subijcūt ill. **I**n illo tpe. qz in ipis p̄ncipijs agit 7 determinat certuz tps **U**n esset nugatio. 7 supfluerēt vba illa. **S**cda nō p̄fatio p̄mittit oib' alijs euāgelijs. **E**t dz sequētia. qz vba ipa q' legendā sunt sequūt post initiū seu p' ea q' pcedunt in euāgelio vñ sumpta sunt. **U**n cū dz sequētia. supplendū est sūt vba scti euāgelij 7c. **U**n sequētia est numeri singulari 7 tūc dz. sequētia scti euāgelij fm **J**ohem supplef hec est. **S**ane in euāgelij q' ipa scda p̄fatio p̄ponit subijcūt qnq' **I**n illo tpe. 7 qnq' nō subijcūt. **S**i qdē sine **I**n illo tpe dicunt. qn ex eozū vbis certū est dz tpe. vt p̄missum est. 7 tūc icipiūt p aliquā determinatōz regie vt alteri' p̄tatis. vt illud. **A**nno q̄ndecimo tiberij. vt p̄ simpli cem rei geste narratiōz certū tps determinatē. vt illud **L**ū esset despōsata. 7 illud **P**ostq' p̄sumati sunt. 7 illud **L**ū nar' essz iesus. 7 illd. **F**actū est aut cū baptizaref. 7 illd. **L**ū esset ihs an. duode. 7 illd **P**ōt impleti sunt dies. 7 illud **V**elpe aut sab. 7 illud **E**lizabēth impletū est 7c. **R**eliq's nō euāgelij subijcūt. **I**n illo tpe. 7 ē sensus. **I**n illo tpe. i. grē. de q' dic apls. **E**cce nūc tps acceptabile. **N**ō est etiā omittē dum q' euāgelium legif in eccl'ia qnq' fm historiā. vt illud qd dz in die pasce **M**aria magdalene 7 maria iacobi 7c. **E**t illd qd cantat in natali ad scdam missā de pascorib'. **Q**nq' fm allegoriā. vt illud qd legif in assumptōe bñe marie. in q' mētio fit de maria 7 martha. vbi dz. **I**ntrauit ihs in qdā castellū 7c. put ibi in. vij. pte dicef. **Q**nq' fm rem. vt illud de scā trinita. **Q**nq' fm psonā. vt illud qd cantat i festo sancti thome apli. vbi dz. **T**homas vnus de duodeci. **Q**nq' fm p̄tē. vt illud qd dz in festo sancte cruci de **N**icodemo. vbi dz

Sic oportz exaltari filiū hois 7c. **I**n q' nō su xps passionē suā significat. 7 exaltatōz corpis sui in cruce. **E**t id euāgelij in quo h clausula p̄tinet legif in festo sctē crucis 7 in festo michael archangeli. p̄t illū ver sum. angeli eoz sp vidēt faciē p̄ris sui q' i cel' est. **I**te etiā fm p̄tē. vt illud **L**ib' generatōis 7c. **E**t h p̄tē vltimum xpus in q' fit mētio de xpo. **Q**nq' fm torū vt illud qd legif in circūcisione dñi. **P**ostq' p̄sumati sunt dies octo 7c. **Q**nq' fm tps. vt illd qd dz in p̄ma die q̄dragesime. i. p̄t ieiuniū. **Q**nq' p̄t letanias. vt illud. **S**i qd petieritis 7c. qd in letanijs dz. in q' fit mētio de ouo. pane 7 pisce. **E**t qnq' p̄pter locum. vt illud qd legitur in dñica sexagesime. i. **E**xit q' semiat 7c. **S**ane mlti etiā abbatissa nō dz legē euāgelij. i. em. b. n. go dignio: 7 excellētor: essz apls vniūsis dñs tñ nō cōmisit ei clauēs regni celorum **H**inc est q' abbatissa nō pōt p̄pas moniales bñdicere. vt earū p̄fessioes in crimini bus audire. vt euāgelij legē. vt publice pdicare. **I**n matutino tñ possz h nō publice euāgelij dicē. **E**t nō q' q̄tuor sunt euāgelia de beata maria. vt dicef in. vij. parte sub festo assumptōis.

De simbolo.

Wangelio le

Ecto mox cātāf alta voce sim bo lum illd. i. **C**redo in vnū deum **Q**uem corde credif ad iusticiā. ore aut fit p̄fessio ad salutē. id ecclā vt oñdat q' euāgelij vbu seu pdicatōez fide 7 corde recipit mox fidei simbolū ore decātāt. **S**ibolum q' p' euāgelij fide p' pdicatōz oñdit **U**n **J**oh. **H**ec eo loquēte mlti crediderūt in eū. **N**am fm aplm ad **R**o. x. **F**ides est ex auditu. audit' aut p' vbu xpi. **D**f autē alta voce vt omēs illud dicāt 7 addiscāt. **O**is em xpian' tenef publice fidē catholicā p̄fiteri. p̄t qd in frōte signat. **I**n p̄ma nō 7 in completorio sub silentio dz. ne musce morietes pdāt suauitatē vnguēti. put in. v. pte sub ti. de p̄ma tāgef **R**ur' id in missa patēf dz. ad notādū q' hodie fides catholica libere pdicat' 7 docet. in p̄ma nō sub silētio dz. ad notādū q' in p̄mittua ecclā p̄xim tpe passionis xpi pdicatores 7 fidei p̄fessores siluerūt. 7 in cōple

torio ad notandū q̄ s̄l̄r in fine secl̄oz anti
x̄pi p̄secutōe inualefc̄te illoz ora claudē
tur Sane sacerdos seu ep̄s illō incipit ad
designādū q̄ oē bonū a x̄po p̄cedit. Nam
oē datū optimū ⁊ oē donū p̄fectū desur. ē
de. a. p. l. Ne aut̄ musc̄ ille celestis dicat
cātaim⁹ vob⁹ ⁊ nō saltastis: chor⁹ euāgelii
ce doctrie p̄sona vocer̄ndet. ⁊ solenni tri-
pudio fidē catholicā p̄fitef̄ dicēs. P̄rem
oipotētē ⁊c. Quis in missa pape q̄nq̄ ali
ter obfuef̄. put iā dicef̄. Ad h̄ sacerdos
illud incipiēs manet erect⁹ an̄ mediū alta
ris. māib⁹ extēsis sursuz eleuat. q̄s postq̄
incepat iūgit. Si q̄dē sacerdos x̄pm repre
sentās erect⁹ māet. ad notādū q̄ x̄pus sp̄
parat⁹ est cūctis sp̄ualia bōa largiri. ⁊ an̄
altaris mediū. innuēs q̄ nō est p̄sonaruz
acceptoz. s̄ q̄tū in ip̄o est oib⁹ eq̄lit̄ ifluit.
nec angulū diligit neq̄ sinū. manib⁹ q̄z ex
tēsis ad designādū q̄ patus est abūdan
ter bñ meritis illa largiri. sursuz tñ eleua
tis. q̄si ip̄o facto oñdēs q̄ sursuz sunt q̄
rere atq̄ a deo misericōiam poscē ⁊ in eo so
lo sperare debē⁹. Deinde postq̄ inceperit
man⁹ iūgit. q̄z ei soli de p̄ceptis bonis gra
tias agere ⁊ hūiliari debē⁹. Et qm̄ simbo
lum x̄bū est euāgelicū q̄ ad sensū. iō stādo
illō audire sic ⁊ euāgelium. ⁊ illo dicto si
gnuz cruci facē debē⁹. Simbolū aut̄ grece
latie sonat indiciū v̄l signū v̄l collatio. tū
q̄ regulā fidei plenā indicat ⁊ p̄fectā. tuz
q̄ s̄l̄r in vnū fidei p̄tinet articulos. Et nō q̄
triplex est simbolū. p̄rimū est simbolū
aploz. qd̄ vocat̄ simbolū minus. qd̄ vicz
ex institutōe damasi pape d̄z tacite p̄ feri
as in singul̄ canonicis horis. Et illud d̄z a
sin qd̄ est cō ⁊ bolos qd̄ est snia. qz cōbolū
festiuis p̄ueniētes offerre solēt bolos. iā
frusta carniū ⁊ paris. q̄ i vnū collecta sim
bolū vocat̄. i. collectio minutiaz. Tradit̄
em̄ q̄ postq̄ apli sp̄m̄ pacitū acceperūt
cū iā foret ad p̄dicandū euāgelii p̄fecturi
p̄ferētes in vnū sup̄ articul̄ fidei statuerūt
vt sicut oēs erant in vna fide ⁊ cordes. sic
oēs vnā fidē ⁊ cordit̄ p̄dicarēt. ⁊ iō simbo
lum min⁹ cōponētes vnū q̄s bolū. i. p̄ti
culā vnā apposuit. An̄ fm̄ aploz cathalo
gum siue numez duodeci p̄ctas dinosci
tur p̄tinere. Petr⁹ nāq̄ apposuit. Credo i
deū p̄rem oipotētē creatorē celi ⁊ t̄re. An

reas. Et in ibin x̄pm filiū ei⁹ vnū d. n.
Jacob⁹ maior. Qui p̄cept⁹ est de sp̄sc̄o
nar⁹ ex maria v̄gie. Iohes. Passus s̄b p̄o
tio pilato crucifixus mortuus ⁊ sepultus
Philipp⁹. Descēdit ad iferna t̄tia die re
surrexit a mortuis. Bartholome⁹. Ascen
dit ad celos sedet ad dexterā dei p̄ris oi.
Thomas. Inde vētur⁹ ē iudicare viuos
⁊ mortuos. Matthe⁹. Credo in sp̄m̄ s̄c̄o.
Jacob⁹ minor. Sct̄am eccl̄am catholicā
sct̄oz cōmunionē. Simō Remissionē pec
catorz. Thade⁹. Carnis resurrectionem.
Matthias. Et vitā eternā. Secūdū sim
bolū est. Quicūq̄ vult salu⁹ esse ⁊c. ab a
thanasio p̄iarca alexādie i ciuitate tre
ueri cōpositū. h̄ tñ pōt dici tertiū. nā nice
num de q̄ se q̄ fuit prius in p̄ma niceo si
nodo cōpilatū. Tertiū est niceū. s. Cre
do in vnū deū. qd̄ damasus papa ex p̄di
cto vniūsal̄ snodi apud p̄stantinopolim
celebrare instituit in missa cātari patenter
q̄z ⁊ mar⁹ papa p̄m⁹ statuisz illud alta
voce cātari. Et vocat̄ simbolū mai⁹. A
grecis ḡ vsus cantādi ad missaz simboluz
credif̄ puenisse. Ad s̄l̄r. xij. clausulas cō
tinet. P̄ria est. Credo in vnū deū ⁊c. Se
cūda est. Et i vnū dñm̄ ih̄m x̄pm. Tertia
q̄ p̄p̄ nos homies ⁊c. Et cū d̄z ibi Et bō
facr⁹ est. debē⁹ genua flectē. qz x̄pm hoies
factū ⁊ p nob crucifixū adoram⁹. Quarta
crucifixus etiā p nob. Quinta. ⁊ resurre
xit tertia die fm̄ scripturas. i. eo mō. eo or
dine ⁊ eo tpe q̄ p̄dictū est in scriptur̄. Se
pta. ascēdit in celū. Septia. ⁊ itez vētur⁹
est ⁊c. Octaua. ⁊ in sp̄m̄ s̄c̄o dñm̄ Ro
na. in vnā sanctā catholicā eccl̄az. Decia.
Cōfiteor vnū baptisma. Undecia. Et ex
pecto resurrectionē mortuoz. Duodecima
⁊ vitā venturi seculi amē. Et est notādū
q̄ in p̄dictis niceo ⁊ p̄stantinopolitano
p̄cilis nō legūt̄ vba illa. fm̄ sc̄pturas. ne
q̄ illa. filioz. Et qm̄ ap̄ grecos i fine ip̄
sius simboli sub anathemate d̄z p̄hiberi.
ne q̄s de fide trinitatis aliud docē v̄l aliū
p̄dicare q̄ ibi p̄tinet̄ p̄sumat. s̄ ⁊ calcedo
neñ. p̄cilū ap̄ eos celebratū anathema
tizari p̄cepit eos q̄ alterā fidē ausi essēt cō
ponē. p̄ferre. scribere. docere. v̄l aliū sim
bolū tradē q̄ p̄missuz est. iō ip̄i greci nos
anathematizatos asserūt. p eo q̄ ibi addi
mus vba ip̄a. s̄ min⁹ bñ dicūt. tū qz illud

nō fuit canon late snie. s̄ cōminatio q̄dam
tū qz inferior potētiorē ligare non pōt. ro
mana em̄ eccl̄a nō subest p̄cilis. sed poti⁹
p̄cilia subfunt sibi. P̄relea vba illa sc̄m
sc̄pturas s̄pta sunt ex expositōe fidi eius
dem p̄cilij p̄stantinopolitani. ⁊ sic nihil vi
des additū. nec errozē aliq̄ sapiūt Sae
vt supra sunt exposita ⁊ intellecta. Itēz p̄
vba illa filioz nō docem⁹ aliū vel aliū de
trinitate p̄dicā. imo idē. Cū em̄ fili⁹ idēz
sit cū p̄re in s̄ba. ḡ qd̄ a p̄re p̄cedit ⁊ a filio
p̄cedit. ⁊ sic nihil addim⁹. s̄ poti⁹ declara
mus. nec alterā fidē cōponim⁹. p̄ferimus
scribim⁹. v̄l aliud simbolū tradim⁹. nec in
aliū p̄dictū facim⁹ anathema. Adiz tñ
est q̄ ausu ip̄i greci sp̄m̄ sanctū a filio p̄ce
dere negare p̄sumūt. cū ⁊ h̄ in p̄cilio ephe
sino apud eos edito p̄tineat exp̄sse. S̄z et
ip̄i se errasse vidētes q̄sdā platos de suis
ad generale p̄ciliū lugdunē. sub grego.
papa decio celebratū miserūt. q̄ i p̄dicto cō
cilio publice nob vidētib⁹ suo ⁊ oim̄ pla
toz ⁊ impatoz romani noie p̄fessi sunt
q̄ sp̄m̄ sanctū et̄nā ex p̄re ⁊ filio nō tāq̄
ex duob⁹ p̄ncipijs s̄ tāq̄ ex vno p̄ncipio.
nō duab⁹ spiratōib⁹ sed vnica spiratōe p̄
cedit. put in eiusdē Regl. p̄stitutōe h̄r.
corā toto p̄cilio ter grece ⁊ ter latie simbo
lum cū dictis v̄bis. fm̄ sc̄pturas. ⁊ filioz
solēnit̄ decātādo. Lantaf aut̄ h̄ simboluz
mai⁹ in solēnitatib⁹ eoz dūtazat q̄ illud
cōposuerūt. ⁊ in ill. de q̄b⁹ aliq̄ mentio fit
in ip̄o. vicz in oib⁹ dieb⁹ dñicis. in festiui
tatib⁹ dñi. s. in natali. epiphania. cēa dñi.
pasca. ascēsiōe. p̄the. in trāfigurātōe. ⁊ i
festo de trinitate. ⁊ in oim̄ festiuitatib⁹
btē Marie. sancte cruci. angeloz ⁊ aplo
rum. de q̄b⁹ fit mētio ibi. Et aplicā eccl̄az
In solēnitatib⁹ aut̄ luce ⁊ marci euangeli
starū dicūt q̄dam nō debere cātari. qz illi
apli nō fuerūt. Itēz dici d̄z in dedicatōib⁹
eccl̄az. ⁊ in cōmemoratōe oim̄ sct̄oz. q̄z
⁊ ip̄a sit dedicatōis festiuitas. Et d̄z etiāz
infra octauas natal̄ dñi. excepta die inno
centū in q̄ cātica leticie subricēf̄. In octa
ua tñ cātāf̄. put in. vij. pte s̄b illo festo di
cēf̄. Lantaf etiā infra octauas ephie. pasce
ascēsiōis. p̄the. aploz Petri ⁊ pauli. et
assumptōis. b. Marie. lz em̄ in natiuitati
bus sct̄oz iohis bap. ⁊ scti Laurē. simbo
lum nō cātēf̄. in octauis tñ eoz cantāf̄. eo

q̄ infra octauas aploz ⁊ assumptōis oc
currūt. ⁊ ob h̄ etiā in octaua iohis bap. p̄
fatio de aplis ⁊ in octaua. be. laurētij p̄fa
tio de assumptōe cātāf̄. In q̄busdā tamē
eccl̄is d̄z simbolū in festo. b. iohis bap. et
nō incōpetent̄. qz ip̄e nō solū fuit p̄pha.
s̄ etiā plus q̄ p̄pha. ⁊ i simbolo de p̄phe
ta fit mentio ibi. Qui locut⁹ est p̄ p̄phas.
De ip̄o q̄z scriptū est. Fuit h̄b miss⁹ a deo
⁊c. ⁊ ita fuit apls. De ip̄o etiā ait iohes
os aureū in s̄mōe q̄ legif̄ in festo decolla
tiōis Iohes par angel. aploz vox. Ip̄se
etiā p̄mo baptizauit ⁊ baptismū p̄dicauit
⁊ in simbolo fit mentio de baptismo. Ho
rum q̄dē oim̄ fit cōmemoratio in simbolo
q̄rūdā tñ obscure vt ephie. est tñ illō festū
dñi. est etiā festū illō baptismat̄ de quo in
simbolo p̄tinet̄ ibi. Cōfiteor vnū baptis.
⁊c. Et cena dñi. s̄ illa est solēnit̄ eucha
ristie. ad quā respicit illō. sct̄oz cōionem
Et angeloz. s̄ illi noie celi dñt̄ itelligi. de
q̄ in simbolo d̄z ibi. Creatorē v̄l factorem
celi ⁊ terre ⁊c. Quibusdā tñ vid̄: tūc non
esse cātādū. eo q̄ angeli nūq̄ habuerūt fi
dem s̄ sp̄m̄. nec credūt sed sciūt. qm̄ ple
nam sciam h̄nt. Fit etiā cōmemoratio. li
cet obscure dedicatōis eccl̄az. s̄ ad illā re
spicit illud sanctā eccl̄am catholicā. tūc ei
sctificat̄. ⁊ vt ita dicā catholicāf̄ eccl̄a cuz
dedicat̄. Ad octauas v̄o respicit resurre
ctio mortuoz. de q̄ d̄z ibi. Et expecto re
surrectōz mortuoz. In festo sctē agnetis
simbolū nō cantāf̄. qz lz in eccl̄a celebrēf̄.
nō est tñ festū octaue put in. vij. pte s̄b ip̄o
festo dicef̄. Porro q̄dā nō absurde sim
bolū cantāt singul̄ dieb⁹ a die resurrectionis
nis vsq̄ ad festū ascēsiōis. sic in oib⁹ dñi
cis dieb⁹. ⁊ etiāz in solēnitatib⁹ btē marie
magda. dicētes illā fuisse aploz aplaz. eo
q̄ ip̄a p̄mo resurrectionis gaudiū aplis nū
ciauit. ⁊ in festo. b. martini. qz de eo cātāf̄
Martine par aplis. Quidā etiā dicūt il
lud i p̄ncipali festo cuiuslibz eccl̄e seu ora
toz. nō tñ in octauis illoz si eas celebrēt
Verūt̄ de q̄busdā mētio fit in simbolo i
q̄rū cōmemoratōe simbolū nō cantāf̄. vt
passiōis ⁊ sepulture. qm̄ illoz dierū offi
ciuz alioz officioz regulā nō sectāf̄. Nō
d̄z etiā qm̄ in p̄festis celebrāf̄ ad honoz
btē v̄gis v̄l sctē crucis. v̄l scti sp̄s. In q̄.
busdā locis cātato simbolo. v̄l dū cantāf̄
k 3

plus cātat kyrie eleyson. qm̄ p̄ q̄ x̄ps r̄ apli docuerūt fideles fide recepta laudes deo dederūt. q̄s forsitā rep̄ntat suauissima simboli melodia Illud aut̄ sciēdū ē q̄ x̄ps nō veit p̄dicare gētib⁹. s̄ iudeis. iux̄ illud euāgelij. Nō sum missus nisi ad oues q̄ p̄serūt dom⁹ isrl̄. An̄ p̄cepit aplis. In vias gētiū ne abieritis. r̄ in ciuitates samaritanorū ne intraueritis. dōec p̄ resurrectionē p̄cepit eis di. Eūtes in mūdū vniūsum p̄dicare euāgelij oī creature. Et idcirco romano p̄tifice solēni celebrāte. simboluz fidei nō cātores in choro s̄ subdiaconi ad altare decātāt. r̄ generāl̄ ip̄i ad vniuersa r̄ndēt. vsq̄ dū ip̄e p̄tifer dicit. Pax dñi sit sp̄ vobiscū. qm̄ vsq̄ p̄ x̄pi resurrectionē sola iudeoz ecclā q̄ p̄ subdiaconos. q̄ sursum ad altare p̄sistūt designat. corō credidit ad iusticiā r̄ ore p̄fessa est ad salutem. sed extūc cātores in choro r̄ndēt r̄ vniūsa decātāt. q̄ p̄ resurrectionē ecclā gētiū quā cātores q̄ deozsum in choro subistūt designant. fidē x̄pi recepit r̄ laudū p̄conia p̄sonuit saluatori. In euāgelij tñ r̄ sacrificium chor⁹ p̄cinit offertoriū. qm̄ inf̄ passiōnem r̄ p̄dicatōz gētilitas fidei vorū deo offerēs cātauit qm̄ m̄ler chananea de finibus tyri r̄ sidonis egressa clamauit et dixit. Misere mei dñe fili dauid. filia mea male a demonio verax. cui⁹ tandē fidem cōmendās dñs ait. O m̄ler maḡ est fides tua fiat tibi sic petisti. Postremo simbolū aploz tāq̄ breue r̄ oia p̄tines s̄b cōpendio exponam⁹. Credo in deū p̄ez oīpotentē creatorē celi r̄ t̄re r̄c. Nō q̄ aliud est vt ait aug⁹. credē deo. aliud credē deū r̄ aliud credē in deū. Credē deo est credere vera esse q̄ loq̄t. qd̄ etiā mali faciunt r̄ nos credim⁹ hoi. s̄ nō in boie. Credere deū ē credē q̄ ip̄e sit de⁹. qd̄ ēt demōes faciunt. Credē in deū ē credēdo amare. credendo in eū ire. credēdo ei adherē. qd̄ soli boni faciūt. Ergo q̄ dicit. credo in deuz mēt̄ si nō diligit deū. nisi dixeris q̄ in p̄sona ecclē loq̄t. Dicēs aut̄ deū singularit̄ deoz effugit p̄salitatē. An̄ nobilit̄ in maiori simbolo additū est h̄ x̄bū vniū. iux̄ illud. Audi isrl̄ dñs de⁹ tu⁹ de⁹ vnus est. r̄ apls. An̄ est de⁹. vna ē fides. vniū bapti. Dicēs p̄p̄m incipit p̄sonas distinguē de q̄b⁹ Esa. diē. Quis ap̄edit trib⁹ digi-

tis molē t̄re. Et alibi. Seraphi clamabāt sc̄tus. sanctus. sc̄tus. Et dñs. Baptizate oēs gētes in noie p̄ris r̄ filij r̄ sp̄s sancti. Et Job. Tres sunt q̄ testimoniū dāt̄i celo. p̄r. x̄bū r̄ sp̄s sancti. p̄r est p̄ma. non t̄pe s̄ autoritate in trinitate p̄sona. Qd̄ se quif̄ oīpotentē nomē est essentialē. iō q̄ illō ad substantiū deū v̄l ad relatiū p̄ez: nō sine rōe referentē. v̄l credo in p̄rem oīpotentem. Silr̄ r̄ qd̄ seq̄t. Creatorē celi r̄ terre vbi p̄futat heretic⁹ q̄ aliū celi. aliū t̄re asserit creatorē. aliū celestij. aliū terrestriū. aliū cor̄porū. aliū aiay. Cōtra q̄s ait moyses. In p̄ncipio creauit de⁹ ce. r̄ terrā. Et dauid. In p̄ncipio tu dñe t̄ram fūdasti. r̄ opa ma. i. sunt celi. Et apls. In ip̄o cōditā sunt vniūsa in celo r̄ in t̄ra. Seq̄t. Et īhm̄ x̄pm̄ filiū ei⁹ vni. d. n. Ecce alia in trinitate p̄sona. h̄ic est ihs q̄ saluū fec̄ p̄lm̄ suū a peccat̄ is eozū. h̄ic est x̄ps oleo leticie p̄ p̄sorb⁹ v̄nc̄. h̄ic est em̄ v̄nc̄ patris filij. de q̄ dauid. Fili⁹ me⁹ es tu. e. h. ge. te. Et apls. Misit de⁹ filiū suū natuz de m̄lere factū sub lege. h̄ic est dñs n̄r. q̄ nos creauit. q̄ nos suos alienos p̄cio sanguinis emit. Seq̄t. Qui p̄cep̄t est de sp̄s sancto na. ex ma. v̄gie. Ecce p̄mū x̄pi sacramentū. i. incarnatio. Ac si dicat. Qui cuz sit de⁹ fact⁹ est h̄o. nō ex virili semie. s̄ concept⁹ opatōe sp̄s sancti. nat⁹ ex maria v̄gie. An̄ Esa. Ecce v̄go cōcipiet r̄ pariet filiū r̄ vocabit̄ nomē ei⁹ emanuel. Et āgelus in euāgelio. Ave maria ḡra ple. d. te. Et infra. Sp̄s sancti sup̄ueiet in te r̄ vt̄ altissimi obumbrabit tibi. Quidā tñ h̄ x̄ba. Qui p̄cep̄t est de sp̄s sc̄to. iū gūt cū p̄cedētib⁹. Seq̄t. Passus sub pontio pila. cru. mor. r̄ se. Ecce sc̄dm̄ sac̄m̄ fm̄ humanitatē x̄pi. i. passio. cuius t̄ps describitur sub p̄tio pilato. Forma subdit crucifix⁹. Finis p̄cludit̄ mortu⁹ r̄ sepult⁹. An̄ plāgens dicit ex ore dauid r̄ hieremie. Foderūt man⁹ meas r̄ pedes meos r̄ dinumerūt oia ossa mea. De morte ait p̄pha. Et dñi dñi fuit exit⁹ mortis. De sepulcro ait Esa. Sepulchroz ei⁹ extitit ḡlosum. h̄ec sunt in euāgelio manifesta. Seq̄t. Descēdit ad inferos. tertia die resur. a mor. Ecce tertiū sac̄m̄. i. resurrectio. sed de descēsu ad inferna p̄mittit. ex quo mortuz liberā-

tur. An̄ Osee. De māu mortuū libabo eos de morte redimā eos. ero mors tua o mortu⁹ mortuus tu⁹ ero inferne. h̄ic est euāgelic⁹ fortis q̄ fortē ligauit r̄ eius vasa diripuit h̄ic est q̄ dicit in ps̄. Ego dormiui r̄ soporatus sum r̄ exurrexi qm̄ dñs suscepit me Qui p̄ri dicēti. exurge gl̄a mea exurge cū psalmis r̄ cythara. breui fm̄ōe r̄idet. exurgam dilucto. Cui⁹ resurrectōi m̄lieres r̄ viri p̄hibēt testimoniū in euāgelio Qd̄ aut̄ d̄r in maiori simbolo. surrexit t̄tia die fm̄ scripturas. exponit. i. eo mō. eo ordie r̄ eo t̄pe. quo p̄dictū est a scripturis. Seq̄tur. Ascēdit ad celos sedet ad de. d. p. oi. Ecce quartū sac̄m̄. i. ascensio. Ascēdit ei sicut ait dauid sup̄ cherubi. r̄ volauit sup̄ pennas ventoz. r̄ pauit in celo sedē suaz r̄ regnū ei⁹ omib⁹ dñabit. Cui ait p̄r. Se de a dextris meis donec ponaz inimicos tuos scabellū pedū tuoz. Et vt ascēsiō de visu q̄ testimoniū nō deesset ait lucas. Videntibus discipul̄ eleuat⁹ est. r̄ nubes su. eū ab ocu. eoz. Seq̄t. Inde vētur⁹ est iudi. vi. r̄ mor. Ecce q̄ntū qd̄ nō dū aptuz de m̄lere factū sub lege. h̄ic est dñs n̄r. q̄ nos creauit. q̄ nos suos alienos p̄cio sanguinis emit. Seq̄t. Qui p̄cep̄t est de sp̄s sancto na. ex ma. v̄gie. Ecce p̄mū x̄pi sacramentū. i. incarnatio. Ac si dicat. Qui cuz sit de⁹ fact⁹ est h̄o. nō ex virili semie. s̄ concept⁹ opatōe sp̄s sancti. nat⁹ ex maria v̄gie. An̄ Esa. Ecce v̄go cōcipiet r̄ pariet filiū r̄ vocabit̄ nomē ei⁹ emanuel. Et āgelus in euāgelio. Ave maria ḡra ple. d. te. Et infra. Sp̄s sancti sup̄ueiet in te r̄ vt̄ altissimi obumbrabit tibi. Quidā tñ h̄ x̄ba. Qui p̄cep̄t est de sp̄s sc̄to. iū gūt cū p̄cedētib⁹. Seq̄t. Passus sub pontio pila. cru. mor. r̄ se. Ecce sc̄dm̄ sac̄m̄ fm̄ humanitatē x̄pi. i. passio. cuius t̄ps describitur sub p̄tio pilato. Forma subdit crucifix⁹. Finis p̄cludit̄ mortu⁹ r̄ sepult⁹. An̄ plāgens dicit ex ore dauid r̄ hieremie. Foderūt man⁹ meas r̄ pedes meos r̄ dinumerūt oia ossa mea. De morte ait p̄pha. Et dñi dñi fuit exit⁹ mortis. De sepulcro ait Esa. Sepulchroz ei⁹ extitit ḡlosum. h̄ec sunt in euāgelio manifesta. Seq̄t. Descēdit ad inferos. tertia die resur. a mor. Ecce tertiū sac̄m̄. i. resurrectio. sed de descēsu ad inferna p̄mittit. ex quo mortuz liberā-

nō ita dicimur. vt asserit Aug⁹. credere i ecclā sicut in deū. sed in ecclā sanctam catholicā credimus dū in ecclā p̄uersates r̄ in deū credim⁹. r̄ q̄ sequunt̄ nos in d̄ firmissime consec̄ p̄temur. i. sanctoruz cōmunionē. remissionē peccatoz. carnis resurrectionē r̄ vitā eternā. An̄ sic cōlūgez Credo in sanctā ecclā catholicā sc̄toz cōmunionē. i. p̄ fidem quā habeo existens in sc̄tā r̄ vniūsalī ecclā asseq̄ sc̄toz cōmunionem. i. p̄cordiā r̄ vnionē. Sic enī est vn⁹ pastor. sic vnū ouile. sic vnus de⁹ sic vna fides r̄ vnū baptisma. Al̄ p̄cipio sanctoruz cōmunionē. i. panē b̄ndictōis. de q̄ d̄r. crede r̄ māducasti. Silr̄ r̄ q̄ sequunt̄. Credo in sanctā ecclā p̄ctoꝝ remissionē id est. p̄ fidē quā habeo ex̄ns in sc̄tā r̄ vniūsalī ecclā p̄seq̄ remissionē p̄ctoꝝ. i. lepre curatōnez. de q̄ d̄r in lege r̄ euāgelio. Maria soroz aaron cū septē diebus fuerat extra castra. est a lepra mūdata. Naaman sirus septies lotus in iordane est a lepra curat⁹. Sic r̄ dñs decē leprosoz mundauit. s̄ vnns tantū dedit gl̄am deo. De Bagdalena q̄z d̄r. q̄ dimissa sunt ei peccata m̄tra. q̄ dilexit m̄trū. Paralitico q̄z ait dñs. Fili remittunt̄ tibi p̄ctā tua. Seq̄t. Credo in sanctā ecclā catholicā carnis resurrectionē. i. p̄ fidē quā habeo existens in ecclā p̄seq̄ carnis resurrectionē de qua Job. Credo q̄ redēptoz meus viuit. r̄ in nouissimo die de terra surrect⁹ sum. r̄ in carne mea videbo deū sal. meū. An̄ in euāgelio. Deus abraam ysaac r̄ iacob nō est deus mortuoz sed viuoz. Et apls. Omēs q̄dem resurgem⁹. sed nō omnes immutabimur. Silr̄ p̄iūgendū est qd̄ sequit̄. Credo in sanctā ecclā catholicā vitā eternā. i. p̄ fidē quā habeo ex̄ns in ecclā p̄seq̄ vitā eternā. h̄ec est terra viuentiū. de qua dauid. Credo videre b̄oā dñi in terra viuentiū. Est aut̄ vita eterna videre deum patrem r̄ quem misit iesum christum. De hoc etiam sub sabbato sancto. in septima parte vbi agitur de baptismo dicitur.

De predicatione.
Boniaz vtp̄
missum est euāgelij p̄dicatio ē
r̄ simbolū fidei p̄fessio. iō post
k 4

illa sit p̄lo p̄dicatio. q̄i euāgelici vbi r̄ sim-
boli siue noui r̄ vt. te. expositio Qui mo-
dus sumpt̄ est ex libro neemie in p̄ncipio
vbi legit̄. Et legerūt lenite in libro legis
dei. Neemias aut̄ sacerdos r̄ hēdras scri-
ba interpretabā p̄lo vniūsa. P̄refea mo-
nebant̄ antiq̄t̄ q̄ in fraeno odio erant. vt
ad p̄cordiā veniret̄ p̄ulq̄ comunicarēt. r̄
q̄ mūdi essent̄ p̄ulq̄ coram suo saluatore
cui nō sunt secreta cordiū aparēt. ex q̄ si q̄
dem p̄dicandi vsus in ecclā inoleuit. In-
de etiā est q̄ ōro dñica q̄ ad p̄mā r̄ in alijs
horis voce demissa d̄r ad missaz alta voce
r̄ patēt̄ dicat̄. q̄ in ea h̄mōi fraterna mo-
nitio p̄tinet̄. Cōmuniē t̄n post p̄dicatiōez
symbolū decantat̄. q̄ fidē p̄dicatā se tene-
re ecclā p̄fiteat̄. Verū cū p̄dicandi officium
p̄uilegiatum sit. nullus p̄dicare d̄z nisi cui
cōmittit̄. aut cui ex officio sibi iniūcto in-
cūbit. iux̄ illud apl̄i. Quō p̄dicabunt nisi
mittant̄. Et iō p̄dicaturus licentiaz petit
dicēs. Jube dñe r̄c. D̄z aut̄ p̄dicator i lo-
co eminētiori esse. sicut r̄ euāgelii legens
p̄p̄t ratiōes s̄b ti. de euāgelio sc̄ptas. Nā
r̄ videns ihs turbas ascēdit in montem.
r̄ ap̄iens os suū docebat eos. Math̄. v
Et hēdras fecit ḡdū lignēū ad loquēdū.
vt dictū est in. f. p̄te sub ti. de ecclā. vbi de
pulpito agit̄. D̄z t̄n hūilit̄ p̄ferre q̄ docet
ne s̄m Greḡ. illuz elatis moribus p̄dicet
quē in cordib̄ audientū sacris s̄monib̄
insectat̄. Et s̄m Amb̄. P̄dicatio xp̄ia-
na nō indiget pompa nec cultu s̄monis.
D̄z q̄z s̄m Greḡ. p̄dicator esse discretus
in silentio. vtil̄ in v̄bo. ne aut tacēda p̄fe-
rat. aut p̄ferēda reticeat̄. Sūt t̄n nōnul-
li huī doctrine oblit̄i. q̄ sic ait beda. audī-
tores suos in p̄cipitiū mergūt q̄b̄ non sa-
lutaria q̄ corrigāt s̄ q̄ illos delectant erro-
nea p̄dicāt. Alij nō s̄m Greḡ. dū extima-
ri hebetes nolūt sepe ex imoderata s̄btili-
tate se i q̄busdā inq̄sitōib̄ p̄l̄ q̄ expediat
exercēt secreta mysteria sua p̄dicatiōe nō
intelligentib̄ referādo. Sportz em̄ eum
q̄ docz r̄ instruit p̄ ingenio discentium se
metipm aptare. r̄ vbi ordīnē p̄audiētūz
capacitate dirigere. qm̄ q̄ docet ea que ab
auditorib̄ intelligi neq̄ūt. nō ad eoz vtili-
tatez s̄ ad sui ostentatōz fac̄ vt pla sc̄ire vi-
deat̄. vt adulationē vt eis placeat q̄bus se
creta reuelat. iux̄ q̄d ait apl̄s. X̄ps me mi

sit p̄dicare nō in sapia vbi. In cōcilio
carthagini. statutū est vt sacerdote v̄bum
sc̄z p̄dicatiōis in ecclā faciēte. q̄ egressus
de auditorio fuit vicz p̄temēs excōicēf.
Post p̄dicatiōz sit p̄fessio r̄ indulgētia p̄
cōmissis r̄ omissis p̄cedit̄. vt sic p̄sciētis
emūdat̄. in̄ illud p̄pheticū. r̄ scopebaz
sp̄m meū. accedāt singuli ad cōmuniōis
sac̄m. q̄d mox in missa. vt sac̄mentat̄ vt
sp̄ualr̄ recepturi sunt. q̄ sp̄ualis cōmuniō
sit p̄ fidē opantem p̄ dilectōz. iux̄ illō Au-
gustini. Crede r̄ manducaasti.

Sequitur secunda pars misse
de offertorio.

Secunda pars

missa in offertorio siue i dñs vo-
biscū incipit. q̄ in q̄tuor s̄bdiui-
dit̄ p̄tetas. P̄ria d̄r secretella. Sc̄da p̄fa-
tio. Tertia canō. Quarta ōro dñica cum
sua p̄fatōe. f. p̄cepti salu. P̄st etiāz q̄cqd
ab h̄ loco vsq̄ in finē misse d̄r secreta voca-
ri. q̄ secreta in. v. diuidit̄ p̄tes P̄ria est ab
offertorio vsq̄ ad p̄fatōz. r̄ h̄ sp̄ualr̄ d̄r se-
creta. Sc̄da ē p̄fatio. Tertia canō. Quar-
ta ōro dñica. Quinta embolism̄. Quina
etē fuit dñici sanguis effusio. P̄ria i cir-
cūcisōe. Sc̄da in sudore. Tertia in flagel-
latiōe. Quarta in sudore. Quinta in
mortui lanceatōe. Sane ordo p̄ueniēs
est vt post p̄dicatōz seq̄t fides i corō. laus
in ore. r̄ fructus in ope. P̄dicatio q̄dēz
est in euāgelio. fides in simbolo. laus in of-
fertorio. fruct̄ in sacrificio. q̄ p̄p̄t offeren-
da cantat̄. q̄ sacrificiū laudis offerēt. Vñ
p̄s. Circūui r̄ imolau i tabnaculo eius
hostiā vociferatōis cantabo r̄ psal. di. d.
Et in p̄parat̄. Lū offerēt olocausta cepe-
runt laudes canere dño organis r̄ in diu-
sis q̄ dauid rex cōpererat p̄crepare Offer-
torii q̄dem in euāgelii r̄ sacrificiū canit̄.
tur. put in ti. de simbolo dictū est. Sacer-
dos aut̄ dicit̄ orem̄ p̄mittit dñs vobis
cum. q. d. Nisi nobiscum sit dñs. orare nō
possum̄ ad salutem n̄ram. Subiicit ergo
orem̄ monens p̄lm̄ orare. vt fidē in sim-
bolo recitatā credat. r̄ in ea stabil̄ p̄mane-
at. q̄z r̄ x̄ps discipul̄ suis dixit. Orate r̄c.
Lu. xxij. Monens etiāz vñquēq̄ ad se
redire p̄sciētā suaz discutere. r̄ seipm̄ in
oloocaustū iustum deo offerre. P̄rius q̄ q̄

chorus cantet offertoriū salutā a sacerdo-
te vt possit deuote cātare. Et mox post q̄
ille dixit orem̄. chorus cantat cātū offe-
rentiū siue offertoriū. r̄ p̄p̄s offert vt note-
tur q̄ post impletōez mandator̄ offerim̄
nosmetipos. sicut s̄b ti. de oblatōe dicit̄
Ac si vnusq̄sq̄ offerens dicat. Credo et si-
dem quā in simbolo p̄fessus suz ope com-
pleo r̄ oratiōi sacerdotis p̄sentio Vñ r̄ sa-
cerdos statim offert dōa p̄secrāda. Et atten-
de q̄ offertoriōz vsus cū m̄lta diligentia
ab antiq̄s p̄rib̄ inuēti hodie in plerisq̄ lo-
cis omittit̄. tū breuitatis cā. vt taz m̄ltri
q̄ p̄s oblatiōib̄ cōmuniōi r̄ sac̄o alta-
ris liberi vacent. tū etiā q̄ sicut ait auḡ.
ip̄am xp̄ianā religionē paucissimis r̄ ma-
nifestissimis celebrationū sacramētis mi-
sericordia dei voluit eē liberā. Et s̄m hie-
ro. Melior est q̄nq̄ psalmoz cuz cordis
bilaritate decantatio. q̄ toti p̄alterij cū
anxietate modulatio. v̄boz em̄ m̄ltitudie
deus flecti nō p̄t. Solum q̄ in offertorio
q̄d d̄r in missa p̄ defūctis vsus ip̄i hodie
dicunt̄. q̄ officii illud nō sequit̄ in m̄lris
normā alteri officij. Porro a p̄rib̄ intro-
ductū est vt offertoriū cantet̄. q̄ vt p̄mis-
sum est q̄n offerēbāt in tub clangebāt. bi-
larem nāq̄ datorē diligit de. Inductum
est etiā ex eo q̄ salomon in dedicatōe tem-
pli r̄ altaris innumerabilez m̄ltitudinem
holocaustoz obtulit cū maḡ solēnitare. r̄ a
moysē cui descēdēt de mōre r̄ p̄lum salu-
tanti r̄ oratiō occurrit p̄lus r̄ m̄lra obtu-
lit. Cātā etiā offertoriū dū offerēt ad me-
morādū iocūditatē israelitici p̄l̄ offerētis
donaria ad edificii tabnaculi. vt potius
ad designandū clamorē m̄lris de q̄ legit̄
in Apoc̄. xij. M̄lter. i. ecclā amicta sole. i.
x̄po quē induit in baptismo h̄ns lunā sub
pedib̄. i. oia mutabilia calcās. r̄ in capite
coronā duodeci stellaz. i. choz. xij. ap̄loz
r̄ h̄ns in vtero sup̄le ea q̄ in sui initio ge-
sta sunt. clamat p̄turiēs r̄ cruciat̄ vt pari-
at. Clamorē q̄ ei p̄turiētis vt salubrem
dñi cruciatū imitat̄ offerēda p̄ suū ḡnem
r̄ grandisonū cantū q̄ neumis distenta et
vsib̄ fecūdata q̄trūis lōga iubilatōe q̄d
significat nō satis exp̄mē valet. Quis ta-
men offertoriū cātari instituerit ignorat̄.
Trazit nomē offertoriū a ferta q̄d est ob-
latio. q̄ in altari offerēt r̄ a p̄rificib̄ p̄sec-

tur. inde offertoriū d̄r q̄si p̄fertū. oblatio
nō vocat̄ q̄ offerēt. D̄r etiā offertoriū q̄
dū offerēda cātā sacerdos accipit oblatō
nes a popul̄. vt hostias a m̄ltris. de q̄bus
sub ti. de oblatōe dicit̄. Aduertendū aut̄
est q̄ l̄ sacerdos p̄mittat orem̄. nō t̄n im-
mediate orat̄. imo thurificat. oblatōes re-
cipit r̄ alia agit̄. q̄si ip̄o facto dicat. nō ces-
sat orare q̄ nō cessat b̄n agē. Dū q̄ offertoriū
canit̄ r̄ incēsum parat̄. instāte mēozia
dñice passiōis silentiū obfuet vsq̄ dū al-
ta voce dicit̄. p̄ oia seclā seclōz. illud insi-
nuās q̄ ihs p̄ suscitātōz lazari non palaz
ambulabat apud iudeos. cū cogitarēt eū
interficē. s̄ abijt in ciuitatem q̄ d̄r effren. r̄
ibi morabat̄ cū discipul̄ suis. Collegerūt
em̄ p̄rifices r̄ pharisei p̄siliū. r̄ vn̄ ex ip-
sis cayphas noie dixit. Expedit vt vnus
hō moriat̄ p̄ p̄lo r̄ nō tota gens peat̄. Et
ab illo die cogitauerūt eū interficē. De h̄
dicit̄ sub ti. de inclinatiōe sacerdotis.

De manuum ablutione.

Quisquam sa-

cerdos offerat man̄ iteruz lauat
quis p̄us dū vestib̄ se ornaret lauasset.
put dictū est sub ti. de capitis cōpositōe.
Et etiā post secūda thurificatōz iteruz la-
uat. vt sic magis ac magis mūdatus offe-
rat hostiā imaculatā sc̄tām deoz placen-
tem. Nā r̄ psalmista cū mūdāt̄ esset pete-
bat ampl̄ emundari di. Ampl̄ laua me
ab iniq̄. m. r̄ a pec. m. m. me r̄c. Lauat au-
tem sp̄ ad dextrū cozzu altari. nā dextra
p̄speritatē. sinistra adūsitatem significat.
q̄z igif pluries peccat̄ in p̄sper̄ q̄ in adū-
sis. iux̄ illud ps̄. Cadēt a latere tuo. f. sini-
stro mille. r̄ decē milia a dextrā q̄ ad sini-
strā. Sacerdos itaq̄ hostiā oblatur̄ ma-
nus lauat ad significādū q̄ lauare ac mū-
dare d̄z p̄sciam lachrymis p̄nie r̄ cōpūctō-
nis. iux̄ illud. Lauabo p̄ sin. n. l. m. la. m.
stratum meū rigabo. Et ideo tunc dicit̄.
Lauabo inter innocentes manus meas.
id ē. opa. Et Esa. j. Lauami r̄ mūdi esto-
te. Nā r̄ x̄ps p̄ulq̄ vez r̄ vnicū sacrificiū
in ara crucis offerret. in resuscitatōe laza-
ri lachrymas miserat̄ effudit. euāgelista
testat̄. Jesus inq̄t infremuit sp̄. turba-
uit semetipsum r̄ lachrymatus est Lauat

etiam man⁹ ne re⁹ sit corp⁹ & sanguis dñi
iux illd. *Abūde sunt man⁹ mee a sanguine
iusti hui⁹. Et ut mūde sint a frēo pāe iā i
ppli oblatōe recepto v⁹ a terrēo desiderio
De pallis corporalibus.*

Interim vero

I dū sacerdos man⁹ abluit diaco
con⁹ corpale pallam sup altare
dispoit. in q̄ amonēt mistri & p̄ls vt sint
ab oi carnali cupiditate mūdi. sic ip̄a pal
la mūdata est a naturali viriditate & hūo
re. *Abūdicia q̄z corpale significat mundi
ciam ppli fidel. De hac palla in canone ita
d̄. Et p̄sulto oim p̄stituim⁹ vt sacrificiū
altar⁹ nō in serico panno aut intincto q̄sq̄
celebrare p̄sumat. s̄ in puro litheo ab ep̄o
p̄fecto. terreno. s̄ lino. i. de fra p̄creato at
q̄ p̄texto. sicut corp⁹ dñi n̄ri ihu xp̄i i sin
donē linea mūda sepultū fuit. & xp̄s verā
carnē passibilē & mortalē de terreno x̄gis
corpe assūpsit. De lino igit̄ cādido nō in
tincto ex institutōe Sixti pape p̄mi & Eu
sebij sit corpale. Significat autē corpale
passiōis intētōz seu corp⁹ xp̄i. q̄z sic linuz
m̄to labore ac m̄tis tūtionib⁹ acq̄rit can
dorez. ita xp̄i caro m̄to certamine ad resur
rectōis gl̄az puenit Significat etiā eccl̄az
p̄ quā corp⁹ xp̄i intelligit̄ q̄ m̄tis passiōi
bus & p̄suris ad candorē ef̄ne vite p̄duci
tur. Tertio significat ip̄m xp̄m. Cū em̄ sic
cōplices. vt nec initiū nec finis ei⁹ appare
at. sice⁹ diuitas in initio caret nec finē hēbit
Et sic oblata iūḡis corpali & ponit̄ i alta
ri. sic caro xp̄i iūcta diuinitati affiḡit cru
ci. Et nō q̄ in q̄busdā eccl̄ijs palla corpale
q̄ calici supponit̄ in lōgū altar⁹ extendit̄ q̄
q̄tuor in longū vel tres h̄z plicaturas i la
tum Siqdē in longū altar⁹ extendit̄. q̄z
vt aiūt q̄dam lintheamē q̄ xp̄i corp⁹ inuo
lutuz fuit p̄ illā figurā extēsus in lōgitudi
ne sepulchri inuentū ast. Quatuor ei⁹ pli
cature in lōgū. q̄tuor designant cardiales
vtutes. s̄. iusticiā. tpantiā. prudētā & for
titudinē. p̄ q̄s innate nob̄ passiōes rep̄mū
tur. Tres x̄o plicature in latū tres theo
logicas vtutes. s̄. fidē. spem. & caritatem.
p̄ q̄s deo vnimur figurāt. *p̄d̄r q̄z & aliud
in his figurari. Duplex em̄ est palla. q̄ d̄z
corpale Ana quā diacon⁹ sup altare extē
dit. alia quā sup calicē plicatā imponit̄ si**

gnificātes duo lintheamia q̄b⁹ ioseph cor
pus xp̄i inuoluit *Extēsa rep̄ntat sindonē
q̄ corp⁹ fuit in sepulchro inuolutū. & inde
corpale vocat̄. plicata sup calicem posita
sudariū s̄ḡt q̄ caput ei⁹ fuit sepatim inuo
lutū. Siqdē extēsa q̄ corpale vocat̄ signi
ficat fidē. plicata q̄ sudariū vocat̄ intellectu
hoc em̄ mysteriū credi d̄z. s̄ cōp̄hēdi nō
vz. vt fidel habeat meritū cui hūana ratō
nō p̄bet exp̄imētū. Sc̄o q̄z corpale siue
sindo subsistēs significat xp̄i hūilitatez in
passiōe. sudariū x̄o labore. Tertio etiam
corpale significat lintheū q̄ xp̄s erat p̄ci
ctus. sudariū labore in p̄secutiōib⁹. Ad h̄
palla sup calicē posita aliquā. s̄. sup̄iorem
ei⁹ p̄tem nō totū tegit. in q̄ daf̄ intelligit̄ q̄
sudariū aliquā p̄te capitis xp̄i tegebat. et
aliquā nō. sic mos est iudeis facē *Quedā
tū eccl̄e nō h̄nt nisi vnū corpale. p̄ eo q̄d̄
euangelio legit̄ q̄ ioseph corp⁹ ihu inuol
uit in sindone mūda. nō em̄ dixit in sindo
nes in plali. & h̄ ad significādū sacri vnita
tem. & significat sindonē q̄ corp⁹ xp̄i fuit i
uolutū. Corpale aut̄ iō remanet sup alta
re vsq̄ p̄ sumptōz corpis & sanguis & ele
uatōez calicis de altari. q̄z lintheamē et su
dariū in sepulchro vsq̄ post dñi resurre
ctōez remāserūt. *P̄terea corpale rema
nens p̄pter sui albedinē oñdit mūdiciam
ment⁹ quā sp̄ h̄re debet corp⁹ dñi sumens
Sothor papa statuit ne femie sacrate vel
moniales sacra vasa puta calicē v⁹ pate
nam v⁹ sacras pallas. i. corpalia attingāt
Ipe tū hmōi ornāmēta altar⁹ & mistroz
facere p̄nt exēploz marie q̄ talia fecit & te
ruit in vsum ministerij tabnaculi federis
Cōmuniē tū palla vocat̄ mūda mappa su
pra quā corpale distendit̄. Et d̄z palla eo
q̄ palliat v⁹ abscondit in se mysteriū supra
dictū. Debz aut̄ altare duplici mappa ope
riri ad duplicem stolā mentis. s̄. & corpis
designandam.***

*De oblatōe sacerdotis & de officio mi
nistrozū circa illam & de patena & de obla
tōibus populi & clericorū.*

Utis igit̄ ma

I nibus diaconus vel sacerdos
minister extersis manibus me
diante munda toballia accipit
manus ep̄scopi. quasi iuuans illū de fal

distozio ad surgēdū. *Ad q̄dē fit nō ad ad
iuuādū. sed poti⁹ ad puocādū illū. i. xp̄m
quē significat q̄ surget & p̄plo oret. iux
illd. Exurge dñe adiuua nos. Et iterz Ex
surge q̄ dormis. Et fit mediāte munda to
ballia. ad notādū q̄ mediāte mūdicia ma
nuū. i. opm n̄roz excitat dñs ad adiuuā
dū nos ap̄d p̄rez. Si aut̄ h̄ ad ip̄m pontifi
cē xp̄i referat̄ vicariū. tūc dicēdū ē q̄ ipe
puocat̄ adiuuat̄ p̄ mūdicia manuū corū
p̄ q̄b⁹ orat. vt ei⁹ ōro efficac̄ habeat̄ Rur
sus xp̄s oia bōa opa eccl̄e p̄ncipalit̄ opat̄
sic legit̄ in Esa. Oia bōa opa n̄ra opatus
es in nob̄ dñe. Cui⁹ locū gerit̄ ep̄s. mister
x̄o tāq̄ ei⁹ famulus & ei⁹ coadiutor tipū
coop̄at̄ eccl̄e gerit̄. q̄ i suis opib⁹ xp̄i opā
tis mistra ē & adiutrix sic dic̄ apls. Coad
iutores ei dei sum⁹. Qui toballia. i. deuo
tā reuerētā adhibet. qm̄ fm̄ aplm̄. Non
sum⁹ sufficientes aliqd̄ cogitare a nob̄ q̄si
er nob̄. s̄ sufficientia n̄ra ex deo ē. Deinde
ep̄s v⁹ sacerdos ingredit̄ sanctuariū pue
nēs ad altare p̄sectū. h̄ ē xp̄s q̄ cenaculū
grāde stratū ē ingressus cū discipul̄ cena
tur⁹. & eis corp⁹ suū traditur⁹. vbi mysti
cam oblatōz accipit a ministris. insinuās il
lud q̄d̄ Job. euā. describit. *Ihs inq̄t ate
sex dies pasce veit in bethania vbi lazari⁹
mortu⁹ fuit quē suscitauit ihs & fecerūt ei
cenā in q̄ martha ministrabat. *P̄cedit at̄
ad altare absq̄ mitra & baclo & cū vestib⁹
sacris. put̄ i suis locis dictū ē Cōsidera q̄
ordine. *P̄ā euāgelij p̄cedit. fides in sim
bolo seq̄t. deinde mūera offerūt. necesse ē
em̄ p̄mū audire. Quō inq̄t apls credēt nī
si p̄dicent̄. Deinde q̄s nisi crediderit mu
nus deo acceptabile offerre nō potit. q̄z si
ne fide impossibile ē placē deo. Hic q̄ de tri
plici oblatōis genere dicēdū est vicz d̄ ob
latōib⁹ sacerdoti. mistroz & ppli. Sacer
dos itaq̄ p̄mo offert seip̄m Offerēda etiā
sunt q̄ sunt dei deo. i. aie hūtes s̄litudinē
dei imp̄ssaz. Deide q̄ sunt sacrificio neces
saria. s̄. panē & vinū & aquā & alia sacrifi
cio apta. Et nō q̄ in ve. te. ponebant sup
mēsam tabnaculi. x̄j panes azimi de simi
la mūdi vald̄. & ponebāt seni altrinsec⁹ et
singul̄ supponebāt patena aurea. & sup pa
tenā pugillus thuri. *P̄anes aut̄ isti dicti
sunt sacerdotales. q̄z soli sacerdotes eos
de altari sublatoz comedebāt. v⁹ fm̄ iose*****

phuz. q̄z dñs p̄cepit q̄ soli sacerdotes it̄
los formarēt & coqrēt & ponerēt in mēsa &
tollerēt. ip̄i tū h̄ nō obfuaerūt Et ex his
quincif q̄ sacerdotes debeāt hostias facē
p̄ seip̄os. Dicebāt etiā panes p̄positōis
q̄z positi erāt sup mēfaz p̄positōis coram
dño in mēoriā sempit̄nā. x̄ij. tribuū filioz
isrl̄. Exod. xxv. *Vel porro positi. i. longo
tpe positi. s̄. p̄ totā hebdomadā. *P̄ā in di
lucto sabbati recētes & calidi imponebāt
mēse. & erāt ibi imoti vsq̄ ad sequens sab
batū. & tūc subtrahēbāt. *Al̄erāt ibi i eter
nū p̄ successionē ponendi in mēsa. *Hostia
at̄ formaf rotūda. q̄z dñi est ter. & ple. eius
oib⁹ terraz & vnūsi q̄ hitāt i eo. vt ip̄a sui
forma significet illū q̄ p̄ncipio caret & sine
q̄uis ipe sit alpha & o. i. p̄ncipiū p̄ncipiās
atq̄ finis Apoc. j. Rursus cū figura rotū
da formet̄ a p̄ucto ad punctū. p̄ h̄ innuit̄
q̄ ab ip̄o sunt oia. & ad ip̄m oia retoqrēt.
Un̄ *p̄s. Veritas tua in circūitu tuo. De
hac figura dictū est in p̄hemio. ij. partis.
De h̄ etiā dicet̄ in. vj. p̄ctica canonis sup
x̄bo *Acceptit panē. *Letēz duo sunt q̄ offe
rūt. donū vicz & sacrificiū Donū d̄z q̄cqd̄
auro v⁹ argento v⁹ q̄libz alta specie offer
tur. Aliū tū est donū & aliū mun⁹. put̄ di
cet̄ sub p̄ma p̄ctica canonis sup x̄bo *h̄ec
dōa. *Sacrificiū est victia & q̄cūq̄ i ara cre
manē seu ponit̄. q̄si sacri factū v⁹ signuz
q̄z p̄ce mystica p̄secrat̄ p̄ nob̄ in mēoriāz
dñice passiōis. Quidā at̄ p̄si heretici no
bis ad p̄sumptōz magnā reputāt. q̄z sacri
ficam⁹ & p̄secratōz hostie sacrificiū appel
lam⁹. cū scriptura ex p̄sona dñi dicat *No
lo sacrificiū. Et Esa. *Ne offerat̄ vltra sa
crificiū frustra. Et i euāgelio *Abiscōdiam
volo & nō sacrificiū. Et dauid. *Si voluis
ses sacri. dedis. De h̄ & q̄d̄ sit sacri dictū
est in. j. p̄te sub ti. de eccl̄asticis sacramēt
De autē q̄d̄ deo daf̄. aut dedicat̄ aut con
secrat̄. *Ad dedicat̄ dicēdo daf̄ vn̄ et ap
pellat̄. Errant igit̄ q̄ p̄secratōz dedicatio
nem significare putāt. *Immolatio ab an
tiq̄s dicta est. eo q̄ in mole altar⁹ posita
victia cedere. *inactari em̄ p̄ imolatiōz ē
Nūc aut̄ imolatio panis & calici p̄ueit. liba
tio x̄o tū calicis oblatō ē. iux illd̄ Et liba
tio de sanguine v̄ue. Et illd̄ poeticū *Nūc
patenas libare ioui. Libare enim p̄pe est
effūdere. & antiq̄tus quod in liq̄da mafia*****************

offerebat ut vinū et oleū libamē dicebat. quōd hō sicca ut simila panis et thus oblatio noīabaf. Hostie apud veteres dicebantur sacrificia. quae fiebat p̄us q̄ hostes pgerēt. victie hō sacrificia q̄p̄ victoriā deuictis hostib⁹ imolabant. de q̄ dicebat sub. vj. p̄ticularia canonis sup̄ hō Qui p̄dic. Et erāt victie maiorā sacrificia q̄ hostie. Vel victicia dicebat. q̄ vincita ducebat ad aras. Olocastū illud est vbi totuz q̄d offerebat putā agn⁹ vel vitul⁹ in altari igne p̄sumit olon em grece d̄ totū. caustos incensio Le rimonie apud latios dicūt fac̄ oia que apud grecos origia vocant. p̄p̄e tñ ceremonie a carēdo dicūt. eo q̄ his q̄ in sacri offerūt in suo vsu careāt hoies. Alij appellāt ceremonias obfuaātas iudeoz in abstinētia q̄rū dam escay fm veterē legē a carēdo. q̄ carēt reb⁹ q̄b⁹ abstinēt. Paīs autē et calicis sacm̄ eucharistia d̄. put dicebat sup̄ dicto hō Qui p̄dic. Porro circa oblatōem sacerdotis mistri sua officia exequūt. Diacon⁹ em corpale sup̄ altare explicat et disponit in q̄ ondif q̄ euāgelii xpm̄ seu corpus xpi. imo totā ipi⁹ hūanitatē plene describit. Corpale em hō corp⁹ xpi significat put in p̄ce. ti. dictū est. Deinde subdiaconus in p̄mis calicē p̄pat panē et vinū in illo disponēs. a sacerdote postmodū consecrāda. q̄ nimirū lex q̄ p̄ subdiaconū hō cōgrue designat hō oblatōis mysteriū p̄stīgit dicēs. q̄ melchisedech sacerdos obtulit abrae panē. s. de frumēto et vinū de racemis. a xpo postmodū exhibēda. et in veritate p̄secrāda. sic h̄ in Gen. et dicebat sub vj p̄ticularia canonis sup̄ hō Accepit panē Oblatio paīs et vini significat pia desideria fidelii. seu p̄imolatioe seu p̄hostia viua. Rursus in p̄ce corp⁹ xpi. in vino sanguis ei⁹. in aq̄ p̄lis rep̄ntat. Et d̄ panis a pan q̄d est totū. qm̄ h̄ et in futuro ē tota vita n̄ra. Vinū d̄ vite. cui dñs in euāgelio se cōpat. Aq̄ hō ab eq̄litate d̄. q̄ p̄ h̄ factū mentū angel̄ eq̄ri debem⁹. Licet autē sint due sp̄s nō tñ sunt duo sacrificia. vnitas em̄ hōi vnitate efficit sacrificiū. Hoc ē em̄ illud palliū q̄ noe filij p̄tererūt. q̄ christiani xpi ebrietatē. i. passionē s̄b sacrificio te-gūt. Deinde subdiacon⁹ ferēs in manu sinistra calicē et desup̄ corpale et illū diacono offerēs significat q̄ dñs subdiacon⁹ fu-

it qm̄ libzū apuit. et diacon⁹ qm̄ dixit. non veni ministrari s̄ ministrare. Diacon⁹ hō patenā cū hostia de manu s̄b diaconi recipit inf̄ pollices et indices vtriusq̄ man⁹. inf̄ posito tñ manipulo inf̄ ipos pollices et patenā. Hēpe man⁹ subdiaconi opa sūt legi patena latitudo cordis. manipulus opa euāgelij. pollex vigor virtutis. index discretio. Fuit igit̄ hec ad significādū q̄ opa legis et latitudo cordis ad opa charitatis nō sufficiūt ad salutē nisi opib⁹ euāgelid. qm̄ diacon⁹ annūciator est. cū vigore virtutis et discretōe mētis adhibet adiuuēt atq̄ p̄ficiat. Supponūt autē indices pollicibus. ad notādū q̄ virtutis vigor exercēdus nō ē absq̄ discretōe. q̄ cunctay est m̄ et fundamentū virtutis. Subsequēt diacon⁹ ipse patenā cū hostia ex institutōe p̄lij ancharitani p̄fici rep̄ntat. ad notādū q̄ p̄ euāgelicā traditōz quā diacon⁹ figurat ad altare. i. ad solennē ritū puenit eccl̄a. q̄ lex q̄ p̄ subdiaconū signat h̄ n̄p̄ salutis sacrificiū solūmodo p̄figurauit. vt p̄missus est Et p̄ntifex seu sacerdos hostiam collocat sup̄ altare. Calicē hō cū vino ipse diaconus retinet et collocat in altari. Circa q̄d notādū est q̄ hostia significat corp⁹ xpi n̄ sanguinē. sacerdos xpm̄. Solus ḡ sacerdos absq̄ cuiusq̄ adiutorio illā offert di. Suscipe sc̄tē p̄r̄. q̄ xps seipm̄ i ara crucis obtulit deo p̄ri. Et illā in altari super corpale q̄si sup̄ sindonē mūdā disposit. inuēs q̄ ipemet xps h̄ sacm̄ instituit. et ecclesie tradidit obfuaādū dicēs. Hoc ē corpus meū. h̄ facite in meā cōmēmo. rē. Disponit autē et collocat hostiā cū siḡ crucis. q̄ sic xpi oblatio i cruce facta fuit. sic et oblatio sacerdoti q̄ in mēoria illi⁹ fit cuz siḡ crucis fieri d̄. Collocat etiā illaz directie sup̄ crucē in p̄secratōz altaris cum crismate factā. q̄ xpus carnē suā cruci affixit. Verū vinū in calice sanguinē xpi designat. et iō sol⁹ diacon⁹ absq̄ sacerdote qui xpm̄ designat calicē tenet. ad notādū q̄ in xpi imolatioe sanguis fuit a corpore sep̄at nō tñ solus. s̄ vna cū sacerdote illū offert. et sup̄ palliū corpale collocat. seu potius sacerdos illo mediāte. q̄d ex eo p̄t̄. q̄ nō dicit offero in singulari. sic d̄ in hostie oblatioe. s̄ dicit Offerim⁹ tibi dñe. rē. Ex q̄e etiā dare p̄uicif q̄ abo parit dñt hōa ipsa

perferre. Diacon⁹ ḡ calicē vna cū sacerdote offert. q̄ nō solū xps seipm̄ deo p̄ri obtulit. vey etiā p̄ euāgelii suū cui⁹ diacon⁹ ē figura et baiulus h̄ sacrificij ritū instituit et eccl̄e cōmēdauit. quā institutōz et cōmēdatōz ipse diacon⁹ tāq̄ p̄dicator euāgelij nunciare et māifestare d̄z ex suo officio ab ista militate eccl̄a obfuaādā. iō q̄ p̄cipa re d̄z sacerdoti in calice offerēdo. nō tñ in p̄secrādo. q̄ illud sol⁹ est officij sacerdotis Sol⁹ tñ eps vel sacerdos aquā vino commiscet in calice. q̄d nulli inferiori facere ly qm̄ sol⁹ xps p̄ os sanguine suo redemit. Preterea admixtio h̄mōi vnionē p̄li cum xpo designat. vt seq̄t. q̄ fieri nō p̄t nisi p̄ ḡtiam xpi. cui⁹ typū gerūt pontifex et sacerdos. Commiscet autē aq̄ vino i calice ex institutione alexandrī pape p̄mi. P̄tio ad notādū q̄ nūq̄ salus p̄li esse potuit sine sāguinis xpi effusioe. nec etiā sanguis effusio sine p̄li salute. q̄ xps p̄li sibi recōciliauit i morte. Scriptū est em̄ q̄ aq̄ mlte sūt p̄li mlti. xps autē sanguinē suū fudit p̄ p̄lo sic ut ipse testat. Hic ē sanguis me⁹ noui te. q̄ p̄ mltis effundet in remissionē peccatorum Sc̄do ad notādū q̄ de latere xpi sit exiuit sāguis et aq̄. q̄ten⁹ nec xps sit sine p̄lo. nec p̄lus sine xpo. Cū ḡ aq̄ vino miscet. tunc xpo p̄lis adunat. Hoc d̄z mysteriū lex mo sayca p̄stīgit. sic ap̄s expoit di. bibebāt autē de spiritali p̄sequēte eos petra. petra autē erat xpus. Quā p̄p̄ sacerdos i calice aquā fudit. vt sic aq̄ non sepat a vino. sic p̄lo nūq̄ sepat a xpo. Tertio cōmiscet vt diuitas et hūanitas in vna p̄sona p̄iuncta esse intelligat. Nā p̄ vinū diuitas p̄ aquā hūanitas intelligit. Qui ḡ i altari officio aquā sine vino v̄lecōūlo ei ministrat q̄tuz i se ē diuitatē ab hūanitate sepat. de q̄ dicitur s̄b. vj. p̄ticularia canonis sup̄ hō. h̄ ē corpus meū. et sup̄ hō. h̄ ē calix. Sāe sacerdos vel mister missur⁹ vinū et aquā i calicē pus effudit modicū i trā. nō solū vt meatus sueloc⁹ vasis p̄ que fluere dñt mundet. et siqdē in superficie vini v̄laq̄ emittat veretā ad ondēdū q̄ sāguis et aq̄ de latē xpi vsq̄ i trā fluxerūt. ad q̄d mysteriuz se p̄pat pagendū. Cōsiderādūz etiā ē. q̄ aq̄ b̄ndicāt qm̄ vino admiscet. vinū hō non. Et h̄ iō vt q̄dā dicūt. P̄tio q̄ vinū suam b̄ndictōz expectat. S̄z h̄ rō nō vidē suffici-

ens. qm̄ in b̄ndictioe vini sub noīe calicis tam vinū q̄ aq̄ s̄b b̄ndicūt. Un̄ p̄t sc̄do mō dici q̄ vinū in h̄ loco xpm̄ significat q̄ nulla eget b̄ndictioe. aquā p̄lim q̄ i hac vita neq̄t esse sine pctō p̄p̄ q̄d indiget b̄ndictioe dei vt reddat dign⁹ ad p̄missaz vnionem cū xpo. Ad h̄ igit̄ significādū aq̄ b̄ndicūt qm̄ vino admiscet. Tertio etiā vinū nō b̄ndicūt. q̄ s̄b diacon⁹ q̄ nō p̄t b̄ndicē d̄z ex officio suo illud in calicē mittē. vt p̄missus est Quarto q̄ p̄lis p̄ aquā significatus vnif xpo solū p̄ b̄ndictōz ḡtēpi⁹ xpi quē sacerdos b̄ndicēs figurat. Est at̄ p̄lis de vino q̄ de aq̄ ponendū arbitrio sacerdotis. ita tñ q̄ aq̄ a vino absorbeat. et vini sapore retineat. et h̄ in signū q̄ eccl̄a d̄z in corpore xpo. nō xps eccl̄e. Un̄ ang⁹. Nō tu mutab me in te sicut cibū carnis tue. s̄ tu mutaber in me. De h̄ etiā dicebat sup̄ dicto hō. h̄ est calix. et in. vj. p̄te s̄b q̄nta feria cene dñi p̄pe finē. P̄dicat etiā alexander papa statuit oblatōz ex azimo et i modica fieri q̄titate dicēs. Hec oblatio q̄to rarioz tāto potioz. Nō est etiā omittendū q̄ in missis puatis ministrans sacerdoti ampullā cū vino. manū ei⁹ non osculat. s̄ ministrās ampullā cū aq̄ sic. qm̄ vinū xpm̄ aq̄ gen⁹ hūanū. osculū hō pacē inter deū et hoīem significat reformatā. Regularit̄ tñ cū celebrāti aliqd̄ potrigit v̄ ab eo recipit. man⁹ osculū interponit. ad designandum q̄ oē fuitiū oisq̄ reuerētia deo exhibita cui⁹ vices celebrās gerit. p̄cedere d̄z ex feruore charitatis et amoris. q̄ p̄ manus osculū designat. De h̄ etiā s̄b euāgelio d̄ctū est et sub si. de pacis osculo dicebat. Calix autē ponit rome ad dexterū lat⁹ oblate et h̄ q̄si sanguinē susceptur⁹ q̄ de latē xpi noscūt p̄fluxisse. et ad designādū sanguinē et aquam de dextero xpi latere emanasse. Preterea si a latere stet. recta ps cruci q̄ sit cōis sup̄ hostiā et calicē nō p̄ducit solummō sup̄ hostiā q̄d tñ fieri d̄z. crux em̄ ipsa iuchuari d̄z sup̄ hostiā et p̄fici sup̄ calices put ex diuisis locis et h̄bis ipsius canonis colligit euidēt. De h̄ dicebat in. viij. p̄ticularia canonis sup̄ hō. hostiā sc̄tam. Cōmunit̄ tñ alibi ponit hostia inter sacerdotē et calicem. P̄tio ad notādū q̄ xps ē mediator dei et hoīm. et fm̄ h̄ sacerdos deum p̄rez hostia xpm̄. aq̄ in calice p̄lim significat. q̄

nō nisi xpo mediāte ad resurrectōnis gau-
diū possum puenire. Scdo ppinqoz est
sacerdoti hostia q̄ calix. qz pus a xpo cō-
secrata legit q̄ sanguis ⁊ aplis pus data
S; h rō facit poti⁹ p dictis romanis. qui
cruces incipiunt sup hostiā. ⁊ deinde eas
sup calicē pducūt. Idoro cū sacerdos ac-
cipit patenā cū hostia. vrceolū cū aq̄. cali-
cem cū vino. thuribulū cū incēso efficit sup
ea crucis signaculū. vt p crucis virtutē ois
conatus diabolice malignitatē effugiat. ne
sacerdotē vel sacrificiū aliq̄ mō pualet
Et nō q̄ in ampullā q̄bus vinū ⁊ aq̄ p̄ti-
net p sacrificio. spūat⁹ p̄siderādus est q̄ i
parua subā incōp̄hensibilia p̄tinent futu-
ra sacra. Et autē ampulla q̄si ampla bul-
la. significās cor hūanuz qd̄ amplū dz esse
latitudie charitatis. Rursus amule. i. va-
sa ad offerēdū vinū. sunt p̄dicatores mor-
tales increpantes. vel q̄libz spūscā grā
inebriati ⁊ alios inebriātes. Hydrie vō. i.
aqtica vasa sunt doctores aq̄ sapie saluta-
ris potati ⁊ vitalib⁹ aq̄s repleti. Rur-
sus adhuc p̄missa alio ordine psequamur
In q̄busdā eccl̄is subdiacon⁹ portat cali-
cem in sinistra. patenā in dextera. ⁊ desu-
per corpale. vn⁹ cantor oblatā cū fauone
⁊ vinū cū ampulla. alē vō p̄bet aquā vi-
no miscendā. vltio diacon⁹ fundēs aquaz
in calice offert p̄bytero seu ep̄o. Nempe
subdiacon⁹ est xp̄us. calix passio. patena
crux. sinistra p̄sens vita. dextera futura.
corpale eccl̄a. vn⁹ cātor iudaicū p̄lm figu-
rat. alter gentilē. ampulla deuotōz. obla-
ta corp⁹. vinū sanguinē. aq̄ eccl̄am. archi-
diacon⁹ xp̄m. p̄byter seu ep̄s deū patrē.
Subdiaconus q̄ calicē portat in sinistra.
qz xp̄s de torēte bibit in via. i. passionez
sustinuit in p̄nti vita. patenam in dextera
qz p crucē puenit ad gl̄am. pp̄ h em̄ exal-
tauit illū de⁹. desup corpale. qz ei⁹ passio-
nem eccl̄a nō desinit imitari. corpale enī
cādidat. ⁊ eccl̄a p̄ mltas tribulatiōes xp̄o
p̄format. Subdiacon⁹ etiā n̄. i. xp̄s pate-
nam cū calice portauit q̄n crucē in passio-
ne batulauit. Idoro cātor offert oblatam
cū fauone ⁊ vinū cū ampulla. quia p̄miti-
na eccl̄a de iudeis suscepit fidē passionis i
deuotōe mentis. Oblatā q̄ nō nudis ma-
nibus s̄ cum fauone cādidō. i. cū mapula
alba ⁊ mūda offert ad notandū qz xp̄i cor-

pus ab his tm̄ digne suscipit q̄ carnē suā
cū vitis ⁊ p̄cupiscētis crucifigūt. Ali⁹ at
cantor offert aquā quaz diaconus miscet
vino. ⁊ offert p̄bytero seu ep̄o. Idē ē gē-
tilitas q̄ suam obtulit multitudinē. quam
xp̄s in passioe obtulit deo patrī. Idō etiā
non incōpetentē dici qz altare mēsam dñi.
in q̄ cum discipulis p̄uiuabat. ara cry-
cem. calix sepulchrū vel passionē xp̄i. de
q̄ in p̄ma p̄te sub ti. de picturis dictuz est.
⁊ patena q̄ a patēdo dz. cor latū ⁊ amplū
significat. sup hanc patenā. i. sup latitudi-
nem caritatis sacrificiū iusticie dz offerri.
vt olocastū aie pingue fiat. hanc cordis
latitudinē habebāt apli. cū petr⁹ dicebat
Et si oportuerit me mori tecū non te nega-
bo. Sicut ⁊ oēs apli xp̄o dixerūt S; latitu-
do cordis ab eis aufugit ⁊ latuit cū omēs
mḡro relicto fugerūt ⁊ latuerūt. Ad qd̄ si
gnificandū post susceptā inde oblatāz. sa-
cerdos abscondit s̄b corpali patenā. vt sal-
tem eā ab altari remotā subdiacon⁹ retro
retinet inuolutā. p̄ h̄ ḡ discipuloz fuga v̄
latibulū vel infidelitatis excecatio desig-
nā q̄ dū v̄z sacrificiū offerret relicto xp̄o fu-
gerūt ⁊ latuerūt sic eis ip̄e p̄dixerat Dēs
inqt vos scandalū patiemini in me i hac no-
cte. Scriptū est em̄. pcutiā pastorē ⁊ dis-
genē oues gregis. Postq̄ autē surrexero
p̄cedā vos in galileā. De h̄ dicef sub ti. d
sanct⁹. Et iō sacerdos dicitur⁹ pax dñi. q̄
dñice resurrectōis annūciatur⁹ eulogiu⁹.
resumit patenā. qz cū essz sero die illa vna
sabbatorū. ⁊ fores essent clausē vbi erant
discipuli p̄gregati pp̄ metū iudeozū. ve-
nit ihs stās in medio dixit eis. pax vobis
resumēs oues q̄ trepidantes aufugerant.
Rursus patena q̄ pp̄ sui formā diuitatē
q̄ initio caret ⁊ sine. significat. usqz ad dñi-
cam oratōez abs cōsa tenet. ad signanduz
qz diuitas nob̄ abs cōsa ⁊ velata ē in h̄ mū-
do. s̄ q̄n in ofoē dñica dz panē n̄m. mani-
festat. ad ostendendū qz q̄n ad panē n̄m q̄i
cel est pueniem⁹. tūc diuitas q̄ in h̄ mūdo
abs cōsa ⁊ velata ē manifestabit se nob̄. et
videbim⁹ ip̄m sicuti est. de h̄ dicef sub ti.
de resumptioe patene. In q̄busdā tm̄ loci
patena discoopta tenet. ad designādū qz
sacerdos orat. p̄ cētis q̄ p xp̄i p̄dicatōem
nob̄ reuelat. Idō patenā em̄ q̄ rotūda ē.
cētitas q̄ p̄ncipio carz ⁊ sine p̄grue desig-

Sane subdiacon⁹ tenet patenā a pte po-
teriori eleuatā. q. d. Imitami me q̄ poste-
riorū oblit⁹ ad anteriora me extēdo. innu-
ens etiā qz referre debet omia opa n̄ra ad
xp̄m ⁊ ad coronā eternā. Patena qz seoz-
sum a calice reuoluta. s. ps supior subtrus
posita. significat lapidē a sepulchro cōmo-
tum ⁊ reuolutuz. Et nō qz diacon⁹ tradit
patenā subdiacono tenendā innuēs qz cri-
stus p̄tulit discipulis suis p̄tatem p̄dicandī
regni dei. Circa h̄ etiā videbit sub ti. de
resumptioe patene. Circa oblatōz p̄li
notandū est qz p̄lis offerre dz. iuxta illud
Exo. 12. apparet i p̄spectu dei tui vacu⁹
Idō oblata qz munera possum⁹ cōmemo-
rare copiosam v̄ctimā. q̄ oblata est a p̄lo
cū rex Salomō tēplū ⁊ altare dño sacret
Exēplo ei illi p̄lebs fidelē offert ⁊ dōa deo
Sed in veteri testa. pueniebat p̄lis in hie-
rusalē in q̄busdā magnis solennitatib⁹. s.
pasca. penth. ⁊ in festo cenophegaruz vt
orarēt in templo. ⁊ tunc tenebant offerre
Et nō qz in ve. te. p̄lis offerebat sacrificiū
legale ⁊ volūtariū. s. p̄ pctō p̄ gr̄aactōe
dona vota ⁊ olocasta. Sacrificiū legale
sunt decie ⁊ p̄mitie. vel ea q̄ lex iussit offer-
ri. Deut. xij. Voluntariū est qd̄ sponte p̄
peccato ⁊ p̄ legis trāsgressioe offerebat.
Dona sunt q̄ in tēpli ornatū offerebātur.
Vota q̄ p̄ picul infirmitatis v̄ belli. De
olocausto p̄missum est. Un̄ dz in p̄parat.
qz obtulerūt p̄ncipes p̄ votis. p̄ sponta/
neis. p̄ peccato. p̄ regno. p̄ sanctuario. p̄
tuda. Rituz igit synagoge trāsiiuit in reli-
gionē ecclē. ⁊ sacrificia carnal p̄li mutata
sunt in obfuantiam p̄li spūalis. Nam si-
cut p̄lis ille moysi descēdenti de mōte diit
sa dona ad faciendū tabnaculū offerebat
sic ep̄o de pulpito veniēti xp̄iani deuotas
offerūt oblatōes. Alius offert aurū imita-
tus magos. q̄ aurū dño obtulerūt. Alius
argentū secutus illos q̄ pecuniaz in gazo-
philatio posuerūt. Alius vō aliqd̄ de sua
sua. vt associet ill q̄ p̄ paulū ⁊ barnabam
necessaria paupib⁹ trāsmiserūt. Nec ē cu-
randū qz q̄ntitas vel spēs offerat. s̄ potius
mens attendit offerētis. Un̄ p̄rouer. iij.
honoza dñm deū tuum de tua suba. Et
Thob. iij. Ex tua suba fac elynaz Et ma-
ḡ obtulerūt xp̄o nato aurū thus ⁊ mirra
Abat. ij. iuxta illō p̄s. Tibi offerēt reges

munera Nec fm̄ Bregl. offerēs a muneri-
bus. s̄ munera ab offerēte placēt. Offerūt
qz legale sacrificiū in decimis ⁊ p̄mitiis.
volūtariū in sp̄tancis oblatōib⁹. p̄ pctō
dū pnias redimūt. p̄ gr̄aactōe dū p̄o
collatis a deo aliq̄ gr̄a q̄cōz offerunt. dōa
dū in edificia eccl̄az vel vtēilia aliqd̄ of-
ferūt. vota dū qd̄ in picul vouerunt exol-
uunt. olocastū offert q̄ seculū d̄reliquit
⁊ sua paupib⁹ distribuūt. Offerēs autez
manū sacerdotis osculat. p̄ qd̄ fides cum
ope desiḡt. de q̄ etiā iā p̄missuz ē Et sacer-
dos oblatōes manu tāgit rep̄tans illud
Leuit. j. et. iij. Idōnetqz man⁹ sup caput
hostie ⁊ acceptabil erit atqz in expiatiōez
p̄ficiēs. Offerēs vō panē ⁊ vinū signifi-
cāt discipulos q̄ p̄uenerūt pare necessaria
ad pasca. Vez clerici v̄l monachi etiā am-
ministratiōes h̄ntes nō offerūt nisi in offi-
cio mortuozū ⁊ in noua celebratiōe sacer-
dotis. ⁊ in q̄busdā p̄cipuis solēnitatibus
cū em̄ ip̄i de oblatōib⁹ viuant ⁊ ip̄i ac sua
deo oblatis nō tenēt offerre. Viri ate-
mleres offerunt. ip̄i em̄ fortes in xp̄o desi-
gnāt. s̄ martyres q̄ in p̄mitiua eccl̄a p̄les
p̄tumelias passi xp̄o v̄ctimā obtulerūt dū
occubuerūt. Deinde mleres q̄ fragiliores
designāt. s̄ p̄fessores. q̄ tpe pacis dño lau-
dis hostias obtulerūt. Idō etia vir caput
est ml̄eris. ⁊ iō a capite rō est edēda Sub-
diaconi aut v̄l acoliti recipiūt oblatōes q̄
ad manū ep̄i deferūt. ad notādū qz ip̄e nō
sua s̄ aliena manu dz tp̄alia m̄strare. Sa-
ne roman⁹ p̄nifer nullā oblatōz manib⁹
tāgit nisi illā q̄ p̄ defuncti offerēt. quam iō
manib⁹ accipit. vt sugillet erroze dogma-
tizantiū elynas nō p̄desse defūctis. ⁊ nisi
oblatōz panis quā tāgit. tū pp̄ reueren-
tiā sacrificij qd̄ ex pane p̄ficiē. tū qz est v̄-
cari⁹ ei⁹ q̄ de se dicit. Ego sum panis viu⁹.
Celas vō oblatōes ad pedes accipit. p̄/
pter illō qd̄ in actib⁹ ap̄loz h̄f. qm̄ offere-
bāt p̄ciaeoz q̄ vendebāt ⁊ ponebāt an̄ pe-
des ap̄loz. ⁊ qz oia sua sunt. put sub euā-
gello tactū est. Et nō qz p̄ defuncti offerēt
panis ⁊ vinū. iux illud Thob. iij. Panē
tuū ⁊ vinū tuū sup sepulturā iusti p̄stitue
id est distribue. Et pecunia siue argentuz
exēplo iude machabei. q̄ misit offerri. xij.
milia dragmas argēti p̄ pctis mortuozū.
ij. Mach. xij. Et p̄cia eoz ponebāt ante

pedes aploz. vt pmissus e. Et etiā lumen ad illuminādū illos q̄ in tenebr̄ purgatorij sedēt q̄si offerens ip̄o facto dicat. Lux et̄na luceat eis dñe rē. Sane moyses vlt̄ dens q̄ plus mlt̄a obtuliss̄. iussit p̄conis voce cātari ne q̄s vltra offerret. Exo. xxx v. et. xxx vj. c. Null̄ tñ sacerdotū n̄ri t̄pis talia facē visus est. In nōnull̄ locis parrochiani in die natal̄ dñi offerūt sacerdotib̄ panes q̄s kalēdarios vocāt. pp̄ illud q̄ legit̄ Leuit̄. xxiij. Offeretis panes duos sacerdoti q̄ cedūt in vsuz ei. r̄ vocabitis hūc diē celeberrimū atq̄ sc̄tissimū Susceptis itaq̄ a p̄lo oblatōib̄ r̄ choro offertoriū cātate. ep̄s seu sacerdos ad altare reuertit̄. qm̄ xp̄s susceptis fidelij̄ votis. cantantibus turb̄. ofanna in excelsis. in p̄rio imolādus intrauit in templū.

De sancta thurificatōe.

Blatione my

stica de q̄ pmissus est suscepta. stati adolef̄ incēsus p̄ q̄ illd̄ in nuif̄ q̄d stati subscribit̄ a ioh̄e i euāgelio. de q̄ pmissus e p̄p̄ncipiū p̄cedēt̄ tituli. Maria ḡ. f. magdalena accepit lib̄ā vnguēt̄i nardipistici p̄ciosi. r̄ vnxit pedes iesu. r̄ dom̄ impleta ē ex odore vnguēt̄i Et sacerdos in modū cruc̄ sup̄ducit r̄ circūducit incensuz sup̄ sacrificiū r̄ altare vt r̄ cruc̄ siḡculo r̄ thur̄ incēso diabolice fraudis malignitas extricet̄ r̄ effugiat. q̄ v̄o tertio sup̄ducit r̄ circūducit incēsus. designat̄ q̄ maria ter exhibuit r̄ adhibuit vnguētū circa corp̄ iesu. p̄rio cū vnxit pedes ip̄i in domo simonis pharisei. Sc̄do cū in domo simonis leprosi sup̄ caput ei vnguētū effudit. Tertio cū emit aromata vt veniens vngeret̄ ihs̄ iaz positū in monumento. voluntas em̄ reputat̄ p̄ facto. cuz r̄ p̄ seip̄am non steterit q̄ min̄ expleuerit q̄d incepit. q̄ v̄o postmodū vndiq̄ totuz incensat̄ altare. desiḡt̄ q̄ factū illd̄ totā respersit eccl̄am. sicut dñs ip̄e testat̄. Amen dico vob̄ vbi cūq̄ p̄dicatū fuit euāgeliz b̄ in toto mūdo dicef̄. q̄ r̄ b̄ fecit in memoriam ei. p̄d̄t̄ etiā dici q̄ altare thurificat̄ in figurā angeli. q̄ stetit iux̄ arā templi b̄ns thuribulū in māu sua. de q̄ sum̄ aromatu in p̄spectu dñi ascēdebat. Ep̄s eniz magni p̄siliij angel̄ carnē immaculatā igne

sanctispūs plenā p̄ nob̄ in ara cruc̄ obtulit dñi in suauitate odor̄. Sum̄ aromatu sūt oīes sc̄toz q̄ p̄ ardore caritat̄ ex passioe dñi p̄pagate ad deū p̄rem ascendūt. r̄ nos ad coronā et̄nitate p̄uebūt. id̄oq̄ sacerdos thurificat in modū cruc̄ r̄ corde Si aut̄ sel̄ thurificat. recolit vnicā passioē si sel̄ coronat vni denarij retributiōz. Si v̄o ter et̄nitate in passioe opatōz r̄ triuz ordinū glorificatiōz. Et iō thurificans ait Dirigat̄ oīo mea sic incēsus i p̄spectu tuo Eleuatio manū. m. fa. vel. q̄d̄ orat̄ aut̄ incēsus deuotōis adolēdū est in thuribulo cordis igne caritat̄ vt odorē suauitatis emittat. vt vicz r̄ nos q̄ oblatio n̄ra sum̄ bon̄ odor̄ deo. de q̄ dicit̄ sc̄ptura. Fungi sacerdotio r̄ h̄re laudē in noie ip̄i r̄ offerre illi incēsus d. in o. f. Hoc em̄ incēsum sacerdos accipit. i. xp̄s acceptat r̄ incēsat̄ eo sacrificiū r̄ altare. p̄d̄t̄ etiā dici q̄ thuribulū q̄d oblatōi sacerdos sup̄poit. significat̄ xp̄m p̄ quē petit vt sibi p̄piciet̄ deus Sane oīb̄ deferet̄ incēsus vt oīdas q̄ oīa a sacerdote facta p̄tinēt ad oēs An̄ p̄d̄. Dirigat̄ dñe oīo mea sic in. in cō. tuo. nisi in missa p̄ defūctis. vt dicef̄ in. vj. p̄te. s̄b̄ ti. de officio mortuoz. In p̄cilio rotho magen̄. in burcardo libro. iij. c. vt t̄pe. ita legit̄. vt t̄pe q̄ legit̄ euāgelij. finito euāgelio sup̄ oblatōz incēsum in morte vicz redeptor̄ n̄ri ponat̄ decernim̄. Leo etiā papa statuit incēsus sup̄ oblatā ponit̄ Quiddam tñ heretici garriūt nō esse i missa thurificadū. qm̄ xp̄s in cena terrenū incensuz nō fumigauit. Et esa. Incēsus ē abominatio mibi. Quare altare r̄ crucifixus thurificat̄ dictū ē sub ti. de aq̄ b̄ndicte asp̄sione p̄ost thurificatoz itez digitos lauat. nec vlt̄er̄ vsq̄ post cōionem cū eis cū q̄b̄ sacra hostiā tractare h̄z aliqd̄ tāgat̄. s̄ p̄ ei eleuatōz eos iūgat̄. vt dicef̄ s̄b̄ octaua p̄t̄ cula canonis. M̄ister q̄z trahit r̄ sup̄ b̄chia ei informent̄ planetā r̄ alia indumenta. Nam r̄ legal̄ sacerdos dū sacrificabat summitates balth̄ei sup̄ hūez reflectebat

De inclinatioe sacerdotis r̄ osculatione altaris r̄ oratione.

hurificatiōis

expleto misterio sacerdos se inclinādo dicef̄. Suscipe sc̄tā tri-

nitā r̄. q̄d sumit̄ de tertio daniel. vt vt delict̄ hostiā offerat ex pinguedie caritatis. r̄ sit dign̄ ad sacrificiū imolandum Sacerdotis inclinatio xp̄i hūilitate significat̄. q̄ exinaniuit semetip̄m formā sui accipies fact̄ obediēs vsq̄ ad mortē. mortem aut̄ cruc̄. q̄ etiā inclinans se ad pedes discipuloz p̄ sac̄m in cēa traditū orauit ad p̄ez. Postea v̄o se erigēs osculat̄ alta re. ad notādū q̄ p̄ passionē xp̄i p̄ls libat̄ ē. r̄ deo p̄ri recōciliat̄. An̄ ap̄s ad eph̄. iij. Faciēs pacē vt recōciliet̄ ambos i vno corpe deo Lōsequēt̄ sac̄m inceptur̄ orat̄ p̄mū p̄ se. deinde p̄ p̄lo. p̄tēs em̄ se ad illū sub silētio dic̄ dñs vobiscū. sicut dictū est sub ti. de salutatioe. Et mox voce aliquantulū eleuata. vt oīo oim̄ auxiliē ei. q̄ si nō p̄sumēs q̄ solus possit tantū mysteriū exēq̄. monet̄ illū dicef̄. Orate p̄ me fratres r̄. ego p̄ vob̄. In q̄ siḡt̄ illd̄ quod xp̄s discipul̄ suis dixit. Luc̄. xxij. Orate ne intretis in tēptatōz. Et ibidē. Ego pro te orauit petre. Monet̄ aut̄ orare vt sacrificiū fiat deo acceptabile. Et p̄ls d̄z s̄b̄ secrete orare. r̄ndēs. Memoz̄ lit̄ dñs oīs sacrificij sui. r̄ olocastū tuū pigue fiat. Vel r̄ndēt̄. Suscipiat̄ dñs sacrificiū r̄. Et dicef̄. Sp̄s sanct̄ sup̄ueniet in te. Willud. Mittat̄ tibi dñs auxiliū de sc̄to. An̄ Im mola deo sacrificiū laudis. Debem̄ enim p̄ inuicē orare. s̄m ap̄m iacobū. vt saluemur. Orat̄ em̄ r̄ xp̄s p̄mū p̄ se. p̄dat̄ inq̄. veit̄ hora clarifica filij tuū. vt filī tu clarificet te. Deinde p̄ p̄lo dicef̄. p̄s sancte fua eos q̄s dedisti mibi. vt sint vnum sic r̄ nos. Diciturus ḡ orate p̄ me fratres. se v̄tit ad p̄lm̄. qz ip̄m disticte alloquit̄. Sed dicitur̄ ozem̄ post dñs vobiscum se ad altare p̄t̄it. qz tūc nō disticte. s̄ p̄ modum p̄ceptōis ad aliqd̄ excitat̄ ad secum orādū seu gr̄as referēdū. Adonito itaq̄ p̄lo sacerdos stati reuoluit̄ ad altare p̄ sinistra p̄tē. put̄ sub ti. de salutatioe ad p̄lz dictū est. Et tūc tādē dicef̄ oīoz quā int̄miserat̄ ab offertorio citra qm̄ dixit ozem̄ ad notādū q̄ xp̄us itez redijt̄ hierosolymam ad domū oīois quā ad t̄ps deseruerat cū secesserat in effrem. Sic em̄ legit̄ in euāgelio. Lū venisset ihs̄ hierosolymam intrauit in tēplū r̄ eiecit emētes r̄ vendentes de tēplo dicef̄. Dom̄ mea dom̄ oīo-

nis vocabit̄. instat̄ em̄ sacerdos oīonib̄ ne indign̄ inueniat̄. vt oza q̄ tetigit̄ tēne re arcā dñi. r̄ p̄cussus ē a dño. nec legitur̄ aliud fecisse nisi v̄roez p̄pam coguisse in nocte p̄cedēt̄. bethsamite q̄z qz tēnē v̄o lxxxvij. de plebe q̄n̄q̄gita milia. Preciosa arcā ē calix dñi. Orat̄ aut̄ voce demissa p̄rio ne vilescat̄ officiū missē. r̄ iō oīo ip̄sa. qz secrete d̄z a q̄busdam secreta. a q̄bus dā secretella ad d̄raz maior̄ secrete. a quibusdā v̄o sac̄ vocat̄. De q̄ r̄ h̄mōi silētio sub ti. de secreta dicef̄. vt dictū est sub ti. de offertorio. Sc̄do orat̄ in silētio vt deuotī ozet̄ nec cogitet̄ quōd eī vox r̄ corp̄ gest̄ placeat̄ p̄lo. qz r̄ dñs elōgat̄ ē a discipul̄ q̄tū p̄tinet̄ iact̄ lapidis vt ozaret̄. Tertio in b̄ ḡ secrete orat̄ significat̄ secretas p̄ces xp̄i dicef̄. p̄m̄ si fieri pōt̄ trāseat a me calix iste. Adat̄. xxvj. Quarto b̄ silētiū recolit̄ sac̄m in sacrificijs p̄m̄ absconditū. vt in abel. isaac. in agno pascali in vitula rufa. in birco emissario. Quinto i b̄ rep̄tat̄ silētiū q̄d dñs habuit i passioe. qz tāq̄ ouis ad occisionē duct̄ est. q̄d etiā am̄ martyres imitati sunt. An̄. Nō murmur resonat̄ nec q̄rimonia r̄. Sexto iō oīones q̄ p̄ oblatōes sequūt̄ in silētio et secrete dicef̄. qz iudei stati p̄ suscitatioem lazari voluerūt occidē ihs̄. ille v̄o abscondit se in ciuitate effrem in solitudine r̄ tacuit a p̄dicatioe r̄ miraculoz opatioe vsq̄ i sabbatū in ramispalmaz q̄ veit̄ in domuz simonis leprosi. r̄ tūc p̄dicauit aperte. ad q̄d designādū sacerdos in fine secrete itez eleuat̄ vocē dicef̄ palā r̄ alta voce. p̄der oīa secula seculoz. q̄d expositū est sub ti. d̄ ofoe. Sc̄do iō d̄z alte. p̄ oīa ad notādū q̄ p̄ resurrectōz xp̄s p̄dicauit ap̄te. Tertio qz est p̄ncipiū sequētis oīois. vt iā dicef̄. qz v̄o q̄rit̄ assensuz p̄li r̄ p̄firmatiōez. qz ip̄e est q̄si legat̄ p̄li. iō p̄ls assentis voci eī dicef̄ amē. qz seculū p̄ ip̄m creatum est Adhuc dicitur̄ p̄ oīa seclā seculoz deponit̄ man̄ sup̄ altare. p̄mo ad notādū q̄ omnē cogitatū t̄palē deponit̄. r̄ se totalit̄ deo cōmittit̄. imolatiōi dūtaxat̄ tota mente intēdēs. Sc̄do man̄ deponit̄. cū em̄ tūc ad cordis eleuatōz r̄ ad gr̄aactōez inuitat̄ r̄ eleuatōz cordis p̄ p̄templatōez p̄cedere debeat̄ exercitiū bone opatiōis. quā

manuū depositio significat. de q̄ opatōne postea gr̄as referim⁹ ei q̄ in nobis incipit opus bonū. vt p̄ficiat sicut dicit apls. Id circo tunc manus deponit.

De prefatione.

De pfatiōez

a describit in libris q̄dā figura re p̄sentās ex pte anteriori litterā v. ex pte v̄o posteriori l̄fam. d. q̄ due l̄fe p̄iūcte p vere dignū ponūt. l̄fa vicz p di ctiōe. Sane p l̄fam v. q̄ inferius clausa et supius apta est. h̄ns initiū a linea lōgiori humanitas siue h̄ūana xp̄i natura q̄ i vir gine p̄ncipium habuit. s̄ sine carebit. p. d. v̄o circularit̄ clausū diuitas seu diuina natura q̄ nec p̄ncipiū nec finem h̄z figuratur Tract⁹ v̄o in medio v̄trāq̄ copulās p̄tez crux est p̄ quā diuinis associant̄ r̄ vniant̄ h̄ūana. iō q̄ h̄ figura in pfatiōis p̄ncipio ponit̄. qz p̄ mysteriū vnionis r̄ dñice pas sionis pacificant̄ hoies angel. sociant̄ hu mana diuinis in p̄conio saluatori. In p̄fa tionib⁹ em̄ oib⁹ p̄ueniūt homies r̄ angeli ad p̄cinendū p̄conia regi. Vñ r̄ alta et de lectabili voce cātant̄. qz in eis angelozuz p̄conia rep̄ntant̄. r̄ cantāt corā altari et a solo sacerdote. iux̄ illud Apoc. iiii. Et cā tabāt q̄si cāticiū nouū añ sedez r̄ n̄o pote rat dicere cāticiū nisi r̄c. Si q̄dem h̄ ōo vocat̄ p̄fatio. qz p̄cedit sacrificiū p̄ncipa le. Est em̄ q̄si p̄locutio. i. ad mysteriū p̄ paratio. p̄locutio vicz toti⁹ ōonis secutu re. a te igit̄ vsq̄ ad agn⁹ dei. In hac enim p̄loquit̄ sacerdos gr̄es r̄ laudes deo. vt meli⁹ ad p̄secrandū cor⁹ xp̄i valeat p̄ue nire. Vocat̄ etiā p̄paratio. qz p̄parat̄ fide lium m̄tes ad future reuerentiā p̄secratō nis. Vñ etiā hymn⁹ angelic⁹. qz angelicis laudib⁹ est plen⁹. Verūt̄ sacrificiū voca tur in secretella oblatio. s̄ a dñs vobiscuz qd̄ statim post illā sedē vsq̄ ad sanc⁹ voca tur hymn⁹. Sane sicut in p̄cio titulo di ctuz est in fine secretelle d̄: alta voce. p̄der oia secula seculoz. qd̄ si q̄dē est finis illius ōois r̄ initiū p̄fatiōis. p̄ qd̄ sacerdos in si nuat qz xp̄s est lapis angulari. q̄ fec̄ v̄tra qz v̄nū. iudeos p̄tinēs r̄ gētiles vt sit v̄nū ouile r̄ vnus pastor. Dicitur q̄ sacerdos rem attentioe dignissimā salutat p̄lm̄ di. Dñs vobiscū. optās nostales existē cuz

q̄b⁹ dñs manere dignē. r̄ illō nobiscū ce lebzare p̄uuiū. ad qd̄ m̄ler attulit alaba strū vnguētū nardipistici p̄ciosi. r̄ effudit illō sup caput dñi recubēt. Et p̄ls r̄idet dicēs. r̄ cū spū tuo. r̄ sic mutuo p̄ se orant̄ Naz r̄ in ve. testa. oēs sacerdotes orabāt dū p̄sumaret̄ sacrificiū ionatha inchoāte r̄ ceteris respōdentib⁹. Postea statim sa cerdos eos incitās subiūgit. Sursū corda id est in celestibus nō in terrenis. r̄ eleuat man⁹ p̄pter ratios. sub ti. de ōoe sc̄ptal ad finem. Chorus r̄idet. Habem⁹ ad do minū. i. h̄re debem⁹. Vñ in canone L̄pa ni pape ita d̄. Jō sacerdos añ oratōez ca nonis p̄fatiōe p̄missa parat̄ fratrū m̄tes dicēdo. sursū corda. vt dū plebs r̄idet. Habem⁹ ad dñm. ammonēat̄ nihil aliud se q̄ dñm cogitare debere. Rursus ideo chorus subiūgit. habem⁹ ad dñm. vt etiā vere sicut m̄ler illa vnguētaria sursū ad illā vbi diuinitatē cor eleuet. r̄ illō caput eāle deo p̄ri fide p̄tingēs vnguētō catho lice p̄fessionis pungat. Cui⁹ sane p̄coniu sacerdos p̄sequit̄ dicēs. H̄ras agam⁹ do mino deo n̄ro. qz p̄ oib⁹ b̄nificijs q̄ nob̄ cō tulit gr̄es ei referre debē. Chorusq̄ r̄idz dignum r̄ iustū est. qm̄ gr̄as oipotētī deo referre debē. Sedē. p̄ xp̄m dñm nostruz sup̄plendū est p̄fides r̄ credētes qz p̄ cri stuz maiestātē eius laudāt angeli. adorāt dominatiōes. tremunt p̄tates. Hoc sacre p̄fessionis p̄coniu ita recte p̄cludit ecclā vt cum angel⁹ r̄ hoib⁹ decantet̄ hūc deuoti pectoris hymnuz. Sanct⁹ sanct⁹ r̄c. de quo infra dicet̄. p̄d̄r etiā p̄fatiōis officiū ad illud referri. qz ihs ascēdit in cenaculū magnū stratū. in q̄ m̄tra locut⁹ est cū disci pul suis. r̄ gr̄as agēs hymnuz retulit deo p̄ri. de q̄ dicit̄ Mat. Et hymno dicto ex ierūt in montē oliueti. Ergo p̄ dñs vobil cuz: ōo quā discipul fecit accipit̄. p̄ Sur sum corda. ascēsus ad cenaculū itez p̄ sur sum corda ad p̄stendum filio surgimus r̄ angeloz ministeriū implozam⁹ q̄ vota no stra suscipiāt r̄ ad eū p̄ferant. p̄ gr̄as aga mus xp̄i recolim⁹ gr̄azactiōz. r̄ inuitam⁹ p̄lm̄ ad agēdū gr̄as deo p̄ri p̄ filii p̄ quez redimimur. r̄ cū angel⁹ ad laudādū adm̄i timur. Dhonet q̄ sacerdos p̄lm̄ sursuz. i. supra semetip̄m h̄re vel leuare corda ad dñm. iux̄ exhortatōez apli dicentis. Que

sursū sunt q̄rite nō q̄ sup terrā. nā q̄ i ter renis sunt nihil deo dignū offerre possūt. vbi em̄ est thesaur⁹ tu⁹ ibi est r̄ cor tuum m̄tri q̄dē dū ore loquūt̄ celestia. corde me ditant̄ terrā. q̄bus dñs im̄ p̄perat p̄ pro p̄betā dicēs. p̄populus h̄ labijs me hono rat. cor aut̄ eoz lōge ē a me. Chorus vero r̄idens p̄stet̄ se sacerdotis monita susce pisse dicēs. habē⁹ ad dñm. Vñ diligēt̄ p̄ uideat ne cor h̄ns deorsum ad seculū spūi sancto dñabilif̄ mentiaf̄. Sacerdos etiā postq̄ an̄etos reddidit r̄ deuotoshorta tur vt gr̄as agam⁹ dño deo n̄ro. qm̄ ip̄e ē de⁹. i. creator. ip̄e est dñs. i. redēptor. ip̄e est n̄r. i. saluator. Tūc em̄ erit verissime n̄r cum erit oia in oibus. i. sufficientia singu lozū. Rursus qz p̄ls p̄fessus est se intētū esse ad dñm. iō p̄sbyter subiūgit H̄ras aga mus. Chorus v̄o sacerdotis v̄bum appro bans r̄ affirmās r̄idet. Dignū r̄ iustū est dignū q̄dez q̄ruz ad deū. qz ip̄e est dñs de⁹ n̄r. iustum q̄tum ad nos. qz nos sum⁹ p̄ls eius r̄ oues pascue eius. Dignū qz r̄ iustū est q̄tū ad v̄trūq̄. vt. i. p̄ls sit cuz sa cerdote gr̄as agat deo a q̄ oia bona susce pim⁹. Subsequēt̄ subiūgit sacerdos. Vere dignū r̄c. Et fm̄ m̄gr̄m p̄etrū anthi si odoren. h̄ incipit̄ p̄fatio. i. p̄logus vt̄ plo cutio sequētis canonis captans dñi beniuolentiā dicēs. Vere dignuz r̄ iustum est equū r̄ salutare. Dignū qz bon⁹ est. iustū qz b̄nificus. equū qz mis̄ricors. salutare q̄a salus. Vñ dignū qz nos mera volūtate fecisti. iustū qz nos pura mis̄cōdia redemisti. equū qz ḡtuite nos iustificas. salutare. id est salute plenū. qz p̄petuo nos glorificas Nos tibi sp̄ r̄ vbiqz gr̄as agē. dñe sc̄tē p̄r omps eterne de⁹. Vbiqz em̄ est dñs sc̄tūs vbiqz est pat̄ omps. r̄ sp̄ est eternus deus Vñ ps̄. In oi loco domiatiōis ei⁹ b̄ndic aia mea dño. Et itez. B̄ndicā dñm in oi tpe sp̄ laus ei⁹ in ore meo. Sedē. p̄der cri stum dñm n̄r̄m. Aduocatū em̄ habemus (fm̄ aplm̄) apud p̄rem ihm̄ xp̄m dñm no strū. q̄ interpellat̄ p̄ nob. r̄ ip̄e est p̄p̄cia tio p̄ peccatis n̄ris q̄ exaudif̄ in oib⁹ pro sua reuerētia. p̄der eū q̄ q̄si p̄ mediatorē laudes offerim⁹. p̄ eū q̄si p̄ aduocatū gra tias exhibemus. p̄der quē maiestātez tuā r̄c. Maiestas dicit̄ q̄si maior status. vel maior p̄tās. qz maior est eius p̄tās q̄ ho/

minū. Laudāt angeli. adorāt dñatiōes. tremūt p̄tates. Vtiqz p̄ illū laudant. ado rant r̄ tremūt. p̄ quē sil̄ cū p̄re oēs spūm ordies sunt creati. Nā dixit de⁹. Fiat lux r̄ facta est lux. Verbo dixit r̄ v̄bo fec̄. q̄a v̄bo dñi celi firmati sunt. r̄ oia p̄ ip̄m sc̄tā sunt. r̄ sine ip̄o factū est nihil Chorus an gelozū nomiat. qz angeli huic officio non dubitāt adesse. Et ad notādū qz ecclā an gelis est assimilanda ad h̄ vt placeat deo. Rursus p̄ h̄ qz d̄. Dñe sc̄tē p̄r omps eter ne de⁹ p̄ xp̄m dñm n̄r̄m. quē laudāt ange li adorāt dñatiōes r̄c. intelligit̄ qz ecclā r̄ angeli laudāt deū nō solū in q̄tū deū. ve rum etiā in q̄tū hoiez. Dicit ergo laudāt. Vñ ps̄. Laudate eū oēs angeli ei⁹. Ado rant. Vñ h̄esdras. Exercitus celi te ado rāt. Tremūt. Vñ Job. Colūne celi cōtre miscūt r̄ pauēt ad nutū ei⁹. Tremē v̄o di cunt nō metu formidis cū sunt p̄fecte bea ti. s̄ am̄mistratōnis effectū vt̄ obediēte fa mulatu. cū fm̄ aplm̄ oēs sint admistrato rozij spūs in misteriū destinati. Tremunt qz p̄tates. nō qz ordies angeloz corpales sint. s̄ iō h̄ d̄ vt̄ intelligā oia celestia terre stria r̄ infernalia añ p̄spectu diuine maie statis tremē ac timē. sicut r̄ nos tremē ac ti mere añ dños n̄ros solem⁹. Sedē. Celi ce lozū. p̄der celos hic throni accipiūt. quia dñs ait. Celū mihi sedes est. Et dicūt celi laudare deū. qz laudis materiā p̄bēt. Vñ p̄pha. Celi celoz r̄ aq̄ q̄ sup celos sūt lau dent nomē dñi. Celi q̄dē diuie iussioi obe diunt. qz se oñdere serenos vt̄ nebulosos p̄tāt nō h̄nt. Cherubin qz r̄ seraphi Ad intelligentiā eoz q̄ h̄ dicūt notādū est nos uez esse ordies angeloz. vicz angeli. arch angeli. throni dñatiōes. p̄tates. p̄ncipat⁹ p̄tates. cherubin r̄ seraphin. Angeli grece dicunt̄ nūcij latie. i. excelsi r̄ celestes. eo qz de cel⁹ ad annūciandū r̄ exequēduz de m̄i volūtātē mittūt. Angeloz aut̄ vocabulū officij nomē est nō nature. spūs em̄ sūt sp̄. s̄ cū mittunt̄ angeli vocāt̄. Quib⁹ idō pi ctorū licētia p̄nas facit vt̄ celerē eozuz in cūcta discursum significet. sicut r̄ iuxta fa bulas poetaz v̄t̄i p̄nas h̄re dicūt. p̄pē velocitatē. i. iux̄ illō Qui ambulat sup pē nas v̄tozū. Archangeli grece sūmi nūcij interpretant̄. Qui em̄ pua vt̄ m̄ima annun ciāt angeli sunt. q̄ summa archāgeli nūcu

panf. Archangeli g dicunt eo q in angelos teneat pncipatu. nam archos grece latine pnceps interpretat. Snt em duces et pncipes sub quoz ordine vnicuiq angeloz sunt officia deputata. Quidam aut archangeloz puatis noib appellat vt p vocabla ipa in ordine suo qd valeat designet. Gabriel naq hebraice interpretat latie fortitudo dei. vbi em i a potestua diuia vl fortitudo manifestat gabriel mittit. Un ipse annuciavit xpm nascituru. q diaboluz deuicit et humiliat ad debelladas aereas potestates venit. Michael interpretat qs vt de. qn em aliqd mire virtutis in mudo fit. hic archangelus mittit. et ex ipo ope no/men est ei. qz neo valet facere qd facit pot de. vn ipse missus est in egyptu ad immitendas illas plagas famosas. Quidam tñ dixerunt q michael est nomē vnius angeli Raphael interpretat curatio vl medicina dei. vbi cuq em curadi vl medicadi opus necessariū est. raphael archangelus mittit. Un ad Thobiam missus est vt eu a cecitate liberet. De gabriele et michael et raphael dicit in. xij. pte sub festo michael. Uriel interpretat ignis dei sic legitur ignem apparuisse in rubo. legitur etiā ignez missum desup et implese qd pceptū est. hec sunt noia psonalia angeloz. q nec a seipis nec a deo imposta sunt. s a hoib et nescit a qbus. nec alia psonalia inueniunt in scriptura. Alia no sunt noia ordinū. Letex throni. dñatōes virtutes. pncipatus et pates. qbus vniūsam celestē societate apls complectit ordines angeloz et dignitates intel ligunt. vt iaz dicit. Sed p hac ipa distributione officioz. alij throni. alij dñationes alij virtutes. alij pncipatus. alij pates dicunt p certis dignitatib qd ab inuicē distinguunt. Throni sunt agmina angeloz q latine sedes interpretantur. et vocati sunt throni. qz illis cōditōz pñidet. et p eos sua iudicia disponit. Dominationes sunt hi q et virtutibus et pncipatib peminēt. q pro eo q ceteris angeloz pdominant agminibus dominationes vocant. Noiant g hic ad notandū q eis magis assimilari debent qz vsuz dominadi docēt. Est em vera dominatio facē dei volūtate. Virtutes angelice qdā misteria phibent p qs in mdo sig et miracula sūt. ppf qd et virtutes dicunt.

Principatus sunt q angeloz agminibus pñunt. q p eo q subditos angelos ad exemplū misterium diuinū disponūt pncipatus vocabulū acceperunt. Nā alij sunt q ammittunt. alij q assistunt. sic et p danielē dicit. Milia milia ministrabant ei et decies milies cetera milia assistebat ei. Potestates sunt qd virtutes adūse subiecte sunt. et inde potestati noie nūcupant. qz maligni spūs eoz pteate coercēt ne tantū noceat q tum cupiūt. noiant g h ad notadū q potestate diaboli arcere debent. Cherubi aut et ipsi sublimes celoz pates et angelica misteria phibent q ex hebreo in latino sciētie mltitudo seu plenitudo interpretant. Snt em sublimiora agmina angeloz. p eo q vicinūs sunt positi. diuia scia ceteris amplius sunt pleni. Ipsi sunt illa duo aialia sup pncipatorū arce ficta ex metallo ppter signandā angeloz pñtia in qz medio medi oñdit de. Seraphi no mltitudo est angeloz q ex hebreo in latinū ardētes vltimē dētes interpretat. eo q p ceteris ardēt et succendūt in charitate. et qz inter eos et deū nulli angeli pñstūt. Et idē quanto vicini corā deo pñstūt tāto magis claritate diuini lumis inflammant. Un et ip si sicut in esa. legitur. velāt facie et pedes sedentis in throno dei. Et idcirco cetera angeloz turba videre plene dei essentia nō valet. qm seraphin eā tegit sicut Iher. Nominant g h cherubin et seraphin. qz sicut illi toti in dei dilectiōe ardē debent. Repit aut h nomē seraphi et neutri et masculinū s neutralit terminat in. n. vt in hoc loco. Bñ seraphin. masculie no terminat in m. Un. ppha. Seraphim clamabāt alē ad alterum. Iher. dicit q cherubin et seraphi sunt singulari numeri et generi masculini. cui terminatio plural est p. n. nō q in ministris dei sit sexus. sed vocabula diuisis generib iux lingue ppetatem appellantur. Greca no pñtudo neutro genere per n. scribit. Ioseph dicit cherubin et seraphi esse duo aialia volatilia. put dictū est i p hemio huius pñtis. pmissa aut ordinum noia pter cherubin et seraphin. et pter no mina angeloz et archangeloz latina sunt. Vex cū nouē sint ordines angeloz sicut dictum est. q post qz decim cadēs ppf sup biam xpus est in diabolū. pseueratia eñc

bitudis solidati sunt. Querit qre tribus exclusis sex tantū in pfatiōe cōi ponūt in q p celos throni accipiūt. vt dictū ē. Adz em ex h q ille cū ceteri maiestatem dinaz nō glorificat et adorāt. Sz absit h. Nā virtutes celoz omēs ordines cōphēdūt. vt testatur Greg. in omel. illi euāgelij. Erūt sig in sole et luna. Un ps. Verbo do. ce. f. l. et. o. e. o. x. eoz. Et itez. Bñs virtutū ipse est rex glē. Al forte lz occulta. m circa h pui sum est rōe. Dionisi qpe tres eē tradidit hierarchias siue ordines angeloz trinos in singul ponēs. vt similitudo trinitati eis in sinuet impōssa. Et dicit gerarchia a gera qd est sacri. et archos qd est pnceps. qsi sacer pncipatus. Snt em tres ordines superiores tres inferiores. tres medij. Supiores sūt seraphi cherubin et throni. Medij sūt dominatōes. pncipatus et pates. Inferiores sunt virtutes archangeli et angeli. De qru singul medi ordo in pfatiōe subtrahitur ad notadū q cōparatōe trinitatis eñc. cui maiestas in ea pncipue recōmēdat. ois alia trinitas diminuta repit et imperfecta. Naz qd in nubib eqbit dno. qd silis erit dno i filiis hoim. De superioribus subtrahit cherubin. de medijs pncipatus. de inferiorib archangelus. Hic qpe eternā et indiuiduā trinitatē laudāt angeli. adorāt dñatōnes tremūt pates. Cū qd et nras voces. Duas em omps de rōnales edidit creaturas angelicā vicz hūanā q laudib diuis in/ sisterēt et ei graz redderēt actiōes qs duz pari voto pcelebrāt tāq supiores cū inferiorib corde in celesti cythara sociant. d q dicit Job. Et audiui vocē sic cytharatorū cytharizantiū in cythari suis. et cantabāt qsi canticū nouū. Iō g dicit socia exultatiōe cōcelebrāt. qm oēs pdicti ordines et etiā hūana creatura maiestatem dei patri p xpm socia exultatiōe eqliē pcelebrāt supplici pñfōe. qsi nō supba pñfōe. sz hūili laude dicētes. Sctūs sctūs sanctus et. Porro Gelasius papa tract. et hymnos cōposuit et pfatiōes cantu qdē et elumato sermōe dictauit. Et ē notadū q lz olim innu mere essent pfatiōes hodie decē tantū sunt canonizate. Un pelagius papa in qd. Inuenim has nouē pfatiōes in sacro catholoz go tantū modo recipiēdas. Unā in resurrectione et in alb pascalib. i. in septimana pa/

scali. Alia in die ascensionis dñi. Tertia in die penthe. Quarta in natali dñi. Quinta in ephra dñi. Sexta de apls. Septimam de scā trinitate. Octaua de cruce. Nonaz de ieiunio in qdragesima tantū dicit. De q dicit in. vj. pte sub qrtā feria cinez Urbanus qz papa addit decimaz de beata vrgine maria. illā vicz. Equū et salutare. q et vniogenitū tuum et.

De sanctus.

Ecclesia sperat

Sociari angel et archange de qbus in pfatiōe facta est mentio statim p illā cōformat se angelico cantu canēs hymnū illū. Sctūs sctūs sanctus et. quē Sixtus papa p m instituit decātari. Hic est cantus puerorū quē cātauerūt dno offerētī se illi in decia luna. q qsi resuatus fuit vsq ad decimā quartā lunā in bethania. Cū g sacerdos finit laudē siue pfatiōnem. totus chorus q repñtat eccliam sil cait dictū angelicū hymnū. vt vna et eq glā et laus et honor decantet pñ et filio et spūs scto. Notadū aut est q hymnū iste partū angeloz et pñm hoim xba cōplectit pñma em ps laudem pñnet angeloz. vltia hoim. Legit em in Esa. vj. c. q seraphin clamabāt alter ad alterū et dicebāt sanctus sanctus dñs deus exercitū. plena ē omis terra glā ei. Legit qz in euangelio Mat. xj. et Mar. xj. q q pñbat et qui se quebāt clamabāt dicentes. Osanna filio dauid. bñdictus q veit in noie dñi. Si q dem vox angeloz. s. osanna in altissimis trinitatis et vnitatis in deo cōmēdat arch anūm. Vox hoim. s. osanna filio dauid diuinitatis et hūanitatē in xpo psonat sacramentū. Mērito aut cātica angeloz in ecclesia cātam. qz p h sacrificiū terrā celestib iūgi nō dubitam. et i cū eis in excel sis saluari clamam. Illud etiā adūreduz est q ter dicit sanctus. vt notet trinitas seu diuinitas psonaz. s. sctātū dicit dñs deus sabaoth. vt notet diuie vsie vnitatis. qz vnitatis adoraf. vt sic trinitati et vnitati myste rio cōprobet. Itē dicit ter in singulari nūero sctūs. et nō dicit pñaliē scti. vt vna sctitas in his tribus psonis. et vna eñnitas intelligat. Hic nō solū seraphi clamabāt s et excelso dei folio sicut ppham. s et quatuor aialia. sicut

apo. In circuitu sedis reges nō hēbant die ac nocte. dicētia scūs scūs scūs dñs de' omps. Bñ aut de' scūs .i. scificans. nō aut scificat'. An scī estote. qz ego sanctus sum dñs de' yr. Dicif p' scūs. dicē te filio. p' sanctifica eos in xitate qz de/ disti mibi. qz tu scūs es. Bñ filius sanct' angelo pte stāte. Qd nascef inqt ex te sanctum vocabif fili' dei. Bñ sanct' spūsanctus xpo dicēte. Accipite spūsanctū q/ rum remiseritis pctā remissa erūt. Bñ qz dñs de' sabaoth z dñs exercituum vicz angeloz z hoim quoz terribil' ē vt castro rum acies ordinata. de q' in ps. d' ab āget Quis est iste rex glē dñs x'utuz zc. Tot em exercit' hz deus in terra q' sunt ordi nes in ecclā. tot hz in cel' q' ordines sunt i angel. Noie q' celozū z terre angeli et ho mines diuina pleni grā hic phibent. Vel ad lram celi z terra glā diuina replent. q' deitas est vbiqz. An ppha. Si ascēdero in celū tu illic es. si descēdero ad infernuz ades. Sabaoth q' dñs exercitūū siue mili tiarū x'utū siue victoriāz interp'at. vel omps vt ipe sit dñs de' z ipe omps q' ex ercit' angelozū atqz hoim disponit. Et iō subdit. Pleni sunt celi z t'ra glā tua. hoc est vt ei' glā celi z terra gubnenf. z q' i cel' z q' in terra sunt glōzificēt z honorēt nom' sanctū ei'. Celi aut pleni sunt glā re. terra spe. Tūc x'oz re plēa erit cuz adimplebif illud. fiat volūtas tua sic in celo z in terra Dū aut dicim'. pleni sunt celi z t'ra glōzua. agim' grās creatori de oib' bñficijs. dū x'oz dicim'. Bñdictus q' veit. agimus grās specialit' de bñficio redēptōis. qz em necessariū est ad eternā salutē incarnatio nis. mysteriū p'fiteri. recte subiūgif Bñdi ctus q' venit in noie dñi. Ego inqt veni in noie p'ris mei. Nomē p'ris est fili'. de q' di cit ppha. Ecce nomē dñi veit de longinq' Dū q' sanct' inchoaf inclināti stare debē qz tūc incarnatōz maiestatēqz diuinā per angeloz hoimqz cantū recognitā venera mur. Rursus dicēdo Bñdict' zc. z cū h sint de euāgelio debem' signū seu vexillū crucis nob' facere seu imponere. qz x'ps p' crucē triūphauit z nos triūphare fac' An em x'ps venit ad hierlm z descēdit de mō te oliueti. tūc filij isrl clamauerūt dicētes. Bñdictus q' venit in noie dñi. Qui adue

tus xpi in hierlm significat futurā resurre ctioz qñ ipe veniet iudicare viuos z mor tuos. z apparebit nob' in eadem carne q' p nob' passus est. z tunc in noie ihu oē genu flectef celestiu ter. z infer. An z exnuc q' dam incipiūt genuflectere z deuote orare Sequif Osanna. qd est ybum hebreū. et significat salua obsecro. supledū est plm tuū vel totū mundū. Cōpositū qdē x'bus est ex oli. qd interp'atur saluifica. z anna qd est apud hebreos interiectio obsecran tis. motū animi significās sub depcātil af fectu. Integre q' d' osanna qd nos corru pta mediū vocabuli lra z elisa dicim' ofā na. qd facim' vt ex ignorātia aut scienter finalimphātes vocalē elidim'. put in me tris fieri p'fueuit. Bñ autē bis osanna i ex cellis pp' duas ptes salutis q' sunt stola mentis z stola carnis. qd' sancti beatifica tur in glā. vt vicz aia z corpe sanctificati z saluati inter angelos reputemur in excel sis. i. in altis. i. in celo. repif aut h' x'cul' in ps. cxvij. qd em turbe dixerūt osanna. h' est qd d' ibi. O dñe saluum me fac. z est dem x'bis ibi subiungif. Bñdictus q' ve nit in noie dñi. Sane i h' angeloz z hoim concentu qñqz organa p'crepant qd a Da uid z a salomone introductū est. q' istitue runt hymnos in sacrificijs organis z alijs instrumentis musicis concrepi z laudes a plo conclamari. Verūtāmē q'ro cor ma ius est corpore. tāto dñō deuoti' corde q' corpe p'fitemur. De h' dicēf in fine probe miy. v. ptis. Ex nūc autē gestib' z verbis xpi passio repntaf. Nam diacon' z sbdia conus post dorsum vadūt epi seu sacerdo tis in quo fuga aploz in xpi passioe signi ficaf. put in ti. de oblatioe dictum est. Si q' x'oz stant retro altare p'picientes i epm significant mulieres q' a longe stantes ei' passionem viderūt. Omēs autē z qui re tro stant. z qui in faciē episcopi inspiciūt. inclinānt se. maiestatem diuinā z incarna tionem domi venerantes que p' cantū an gelozū z hominū introducta sunt. Ordo enim angelozū dicens. Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth. maiesta tem introduxit diuinam. Ordo vero ho minum di. Bñdict' q' veit in noie domi. aduentum significauit in carne. Ipa quo qz incliatio mesticiā significat discipuloz

de morte xpi. q' nō audebāt se erigere z cō siteri se esse discipulos ei'. Iōqz stāt incli nati donec dicaf. Liba nos a malo. Ua/ num em erat eis an lucem surgē. i. ante re surrectioz de xpo glari. p' quā sunt ab om nibus tribulatioib' libati. An z h' petitiō in domica oratioe septia est q' numerus est vniūsitatis. de h' dictū est sub ti. qñt epus vel sacerdos ad altare zc.

De secreta seu canone misse.

De acclama

tum p'coniū sequif secretū silē tium in q' z misse canon deuote d' z sacrū mysteriū pagif. qd fit p' solū sa cerdotē. qm fm d'at. xpus solus orauit Et fm q' d' am h' incipit misa. qm ceta sūt de solēnitare. Canon aut misse z oblatio. vt dictū est in ti. de p'fatioe z actio z canō z sacrificiū z secreta vocaf. Actio dicif p' pter sacra mysteria q' in eo agūt. z qz tūc deo agif causa nra. vt dictū est in p'hemio hui' ptis. An qz in. c. illo Lōicantes zc. z in illo. Hanc igif oblatioz. certis diebus vitra ordinaria canonis seu actōis x'ba q' dam addunt z dicunt. iō in missalibus in varijs locis sup illas additōes scribif ta lis titulus seu rubrica. Infra actōez. eo q' illa infra seu qñ in medio ipi' actōis siue canonis dici debēt. Canon x'oz d' z. quia re gul' patrū composif est. a sanctis em p'ri bus aliq' x'ba mystica sūt ibi instituta. Ca non aut grece d' regula latine. Dicif etiā canon qz regularif x'ps verus sacerdos i eo repntaf seu p' hunc regularif fit cōse cratio sacri. Sacrificiū autē d' z a sua parte digniori. de quo dictū est sb ti. de oblatōe Secreta d' z q' nob' occulta. qz humana ra tio nequaqz tantū plenarie mysterium ca pere pōt. Ad quod significandū merito se creta voce celebrāf. Ad hoc etiam signifi candum sacerdos secretū intrans qñ vela tur q'busdā cortinis. q' sunt in lateribus al taris. put infra dicēf in quarta pticla ca nonis sup x'bo. Hanc igif. dicif etiā secre ta. qz secretē z sub silentio d' z. X'ps em ad consecratōnem corpis sui venturus secre te z solus orabat. ab hora cene vsqz dū sus pensus est in cruce. quas oratioes secreta significat. p'zificis qz tempibus antiq' pa tres sub silentio sacrificabāt z cōmunica

bant. qd etiā in sabbato sancto obfua m'. p'eterea vt Johs euāge. describit post q' x'pus honorifice fuit receptus z magni ficatus a turbis cum palmis z laudib' ab ijt z abscondit se nō vtiqz trepidantis for midine sed dispensatiōis officio. quia nō dum venerat hora eius. que postqz adue nit spontaneus ad passionē accessit. Illō ergo xpi latibulū hoc secretū silentium re p'sentat. in quo sola dirigif ad dñm inten ta deuotio. Tunc em sacerdos intrare de bet ad cubiculū cordis z ostio sensuuz cor poris clauso. deū patrem orare. qui exau ditor est clamoris cordis nō vocis. Anō Anna typum gerens ecclē. non petitione clamosa sed tacita deuotioe qd petiuit im petrauit. de qua in lib. Regū legif. q' loq' batur in corde suo z labia eius tm moue banf. sed vox penitus nō audiebat Anō z moysi dñs inquit. Quid clamas ad me. cū tamē ipe taceret. Propheta etiā dicit. Dicite in cordib' vestris z in cubilib' ve stris compungimī. Potest tm dici q' pma secretella repntat temp' illud qñ x'pus venit hierosolymā ad diem festū non ma nifeste. hec autē secreta tempus illud quo receptus fuit in hierlm cum hymnis et ra mis. z sexta feria sequēti crucifixus fuit. p'fatio x'oz illud quando x'pus in cenaculo hymnū retulit. z illo dicto exierūt in mō tem oliueti. sursum corda ascendētia. Se cundo ideo secreta in silentio dicif. ne sa cerdos clamādo his que agunt minus in tendat. Tertio ne vox sacerdotis nimio clamore deficiat. Quarto ne sacrosctā ver ba vilescāt. Ferē em q' cū antiq' publice z alta voce canon diceref. oēs pene p' vsū illū sciebāt. z in plateis z in vicis decanta bāt. An cū qdā pastores illū i agro canta rent. z panē sup lapidē posuissent. ad ver boz ipoz platōz panis in carnē p'fusus est Ipi tm diuio iudicio igne celit' misso p'cul si sunt. p'rop' qd scī p'res statuēf verba ista sb silentio dici. inhibentes sb anathe mate ne p'ferāf nisi a sacerdotib' sup alta re z i missa z in vestib' sacris. Quedā etiā oratioes q' an p'fatōz sub silētio dicunt se crete vocaf. De q' z de silētio sub ti. de icli natiōe sacerdotis dictū est. Cōsecrātis q' mens vt p'missuz est. ad id solū d' z ec iten ta Nā eos q' adorāt i spū z xitate adorare

ang' p' h' abar

oportet. Nemo musce morientes pdat suauitate vnguēti. i. ne importune cogitationes tollat deuotōz oīois flabello spūs abigāt id ē inspiratiōe grē repellāt. q̄ten? auster adueniēs 7 spūs sanct? accedēs: p̄flet ortū id ē mētē fecūdet vt aromata fluāt. i. vt vtutes abūdēt. Ad qd etiā significādū estiuo tpe materiale flabellū dū secreta dī adhibet. Hac etiā rōe vicz ne musce venientes pdāt suauitate vnguēti dici pōt q̄ canon dici dī expedite. nō morose. 7 ne auditorib? tediū genēt. **Uñ in Exo. dī. Fac festināt. qd de imolatiōe agni dictū ē. Et pbat etiā ibi. Et comedet festināt. Sed nec nimis etiā festināt. qz nō dī sacrificiū sine sale. i. discretiōe 7 deuotōe offerri. dī etiā in libro legi ne vllus error ptingē possit. Porro sacerdos missaz celebrās repre sentat ea q̄ olim pōtifer intra sc̄r̄sc̄torum egit 7 q̄ x̄ps egit quē ille p̄figurauit. Sic dem ea q̄ hūt a p̄ncipio secrete vsq; i finez passiōe dñi sepulturā 7 resurrectōz dñi cam rep̄ntāt. Recolēt em̄ ibi mēoria eorū q̄ gesta sūt p̄ hebdomadā añ pascale a decia luna p̄mi mēsis qñ ihs abiit hierosoly mā vsq; ad septimādecimā qñ resurrexit a mortuis. Idrop? qd in plerisq; sacramē tariis in p̄fatōz 7 canōne imago crucifixi depingit. vt nō solū intellect? lre vez etiā aspect? picture memoriā dñice passiōis inspiret. Et forte diuina factū est pui dētia. lz hūana nō sit industria pcuratuz vt ab ea lra canon incipet. s. a. t. q̄ hebraice thau dī. q̄ sui forma signū 7 mysterium cruci oñdit 7 exp̄mit dicēte dño p̄ Ezech. Signū thau in frontib? viroz dolentiū et gementiū sup abomiatiōib? ierlm. Qm̄ per x̄pi passiōe h oīa in cruce ipleta sūt. 7 efficaciaciā hnt. In q̄busdā tñ codicib? 7 maieestas p̄ris. 7 etiā imago depingit crucifixi vt sacerdos q̄ p̄ntem videat quē inuocat 7 quē alloq̄t dicēs. **Te** igif. 7c. et passio q̄ h rep̄ntat cordis ocul? ingerat. Sacerdos aut? osculat? pedes maiestat? ipius 7 se ligat in frōte. inuēs q̄ reuerent? ad misteriiu passiōis accedit. Quidā tñ pus osculans pedes maiestat? 7 postea crucifixi. fm̄ seriē canonis. Alij ecōtra. qz p̄ filiū p̄uenit ad p̄rem. Deinde dicēs. **Te** igif. se inclināt. vt ibi dicet. **Secreta** q̄ passiōez rep̄ntat. Passio incipit ibi. **Uñ 7 mēores****

7c. crucifixio ibi. **Hostiā** purā. hostiā sanctā. hostiā imaculatā. **Orō** vō a x̄po i cruce incepta ibi. **Supplices** terrogā? 7c. **Ep̄i** seu sacerdot? inclinatio tūc sc̄tā añ altare significat emissiōe spūs capite inclinatio. **Elevatio** voc cū dī. **Rob** qz. significat ex clamatoz cēturonis dicētis **Uere** fili? dei erat iste. **Due** cruces sup corp? 7 calicē facte docēt x̄pm p̄ duob? popul? crucifixuz. **Oblata** in calice significat corp? x̄pi. **Uñ** in calice sanguinē ei?. **Subdiaconus** recedēs a facie ep̄i incipiētis p̄ n̄. significat m̄lres sepulto dño recedentes a monumento. **Patena** significat feminaz corda in obsequio sepulture x̄pi latitudie caritatis paciētia. put sub ti. de oblatōe dictum est. **De** his p̄ sua loca dicet. **Traditur** aut? q̄ gelasius papa q̄nq̄gesim? p̄m? a b̄tō p̄etro canōne p̄ncipalr̄ ordinauit. **Nō** em̄ secreta tota sil ab vno cōposita est. put dicet in. iij. p̄tacula sup vbo **Cōmunicātes**. Et lz aliq̄ vba sint ab aliq̄bus q̄s tñ ignoram? addita q̄ in euāgelij textu nō p̄tinēt. vt dicet in. vij. p̄tacula sup verbo **Elevatis** ocul. nulli tñ subtrahē vel addē lz. nisi forte q̄nq; eoz noia p̄ q̄b? nomina tim sacrificiū offerēt. sic infer? in. x. p̄tacula oñdes. **Notādū** vō est q̄ qdā sedēt in canone missae. significātes ap̄los q̄ sedebant tristes de nece dñi in cenaclo. **Alij** stant significātes moysen q̄ extēsis manibus orabat 7 aaron 7 hur illi? man? sustentabant. **De** q̄ sub ti. de oīoe dictū est. **Quidā** vō vt aliq̄ de m̄stris nec sedēt nec stāt. sed in vestib? sacris sunt facie inclinati. put dictum est sub ti. de sanct?. 7 sub ti. q̄liter sacerdos 7 ministri ad altare debēt stare.

Xpositionica

e nonis h vacare p̄uidim?. **Uñ** tñ q̄cqd̄ exponēdo conamur ex p̄mē vix illi? aparz eē moñti **De** hē nāq; ligua. fmo disparet. supaf ingeniū. op̄m̄ mif intellect?. pullabo tñ ad ostiū vt aic? accōmodet mibi tres panes. q̄ maxie in h p̄uuiuo necessarij erūt. vicz fidem q̄ petit 7 accipit vitā. spem q̄ q̄rit 7 inuēit viā. 7 caritatē q̄ pulsar 7 apit vitatē. **Canon** autē xj. p̄tinet ptes. **Sc̄da** incipit ibi **Ad** memento dñe. **Tertia** ibi. **Lōicātes**. **Quarta** ibi. **hāc** igif. **Quinta** ibi. **Quā** oblatō. **Sexta**

ibi. **Qui** p̄die. **Septia** ibi. **Sili** mō. **Octa** ua ibi. **Uñ 7 memores**. **Nona** ibi. **Supplices** terrogā?. **Decia** ibi. **Ad** memento. **Uñ** cima ibi. **Rob** qz. **Alij** dicūt q̄ p̄tinet. xij. ptes. **Sc̄da** ps incipit ibi. **In** p̄mis. **Tertia** ibi. **Ad** memento. **Quarta** ibi. **Lōicātes**. **Quinta** ibi. **hāc** igif. **Sexta** ibi. **Qui** p̄ die. **Septia** ibi. **Uñ 7 mēores**. **Octaua** ibi. **Supra** q̄ ppicio. **Nona** ibi. **Ad** memento. **Decia** ibi. **Rob** qz. **Undecima** ibi. **Per** quem h oīa. **Duodecima** ibi. **Orō** p̄ce. s. mo. **Sed** fm̄ alios sex solū p̄tinet partes. **Sc̄da** incipit ibi **In** p̄mis. **Tertia** ibi. **Lōmunicātes**. **Quarta** ibi. **hāc** igif. **Quinta** ibi. **Supplices** terrogam?. **Sexta** ibi. **Orō** mus p̄ce. **Sunt** etiā q̄ dicūt q̄ q̄nq; sūt tātum ptes. **Uñ 7 q̄nq; p̄ x̄pm dñm nostruz** p̄cludit. eo q̄ p̄ q̄nq; p̄tita dñi passiōem oīo fideliiū exaudit. de h dictū est i fine p̄ hemij hui? p̄tis. **Incipit** q̄ canon 7 ei? p̄ma p̄tacula. **Te** igif. 7 exponit igif. i. cer te. sacerdos em̄ h dicēs alloq̄t deū tanq̄ p̄ntem. **Uñ** stud igif p̄tinuat p̄cedētia. q. d. **Tues** sanct? dñs. igif clemētissime p̄r id est clarissima mētē abūdātissime. vel. i. m̄ficioz dīssime. vel. i. mentem clarificans mēs em̄ clarescit cū deū ppiciū s̄t̄it. **Que** vba dicēdo sacerdos se añ altare inclināt significās q̄ **Petr?** inclinauit se dū sp̄serit in monumentū. **Rursus** h sacerdot? inclinatio in p̄ncipio canonis hūilitatez x̄pi ad passiōe. q̄ q̄ sacerdos ip̄e cū reuerentia ad mysteriū crucis accedit. significat. **Et** in his vbis notat q̄ sicut legalis sacerdos vultum x̄sus ppiciatorū habebat. put dictū est in p̄hemio hui? p̄tis. sic 7 n̄ ad dei clemētiā cor dī h̄re. 7 sicut pōtifer intrabat in sancta sanctorū sel in āno ferēt sanguinē hirci aut vituli. sic 7 x̄ps p̄ ppū sanguinē sel introiuit in sancta eterna redemptiōe inuenta. sic 7 mister ecclē itrat cū sanguine in sancta sanctorum q̄tiens in mente memoriā sanguis x̄pi gerens secrete inchoat mysterium qui nō solū mente s̄ etiam crucis signaculo. de quo iam dicet x̄pi recitat passiōez. **Seq̄t.** **Supplices**. i. hūiles. vt. accepta habeas. i. vt accipias seu vt grata habeas. 7 hic osculat? altare in reuerentiā passiōis. p̄ h cōpati se ostēdens. **Sane** eadem die q̄ laudes a turbis x̄po sunt acclamate. vicz. x. luna p̄mi mē-

sis qñ fm̄ legē typic? agnus in domos hē breoz inferebat verus agnus ihs x̄ps in gressus est hierosoly mā 7 m̄lris insidijs q̄ rebat ad mortem. **Tradit?** est aut? a trib? sc̄za deo p̄ nob. **Uñ** ap̄lus. **Proprio** filio suo nō pepcit deus. s̄ p̄ nob oib? tradidit illū. **A** iuda. **Uñ** in mattheo. **Querebat** iudas oportunitatē vt euz traderet. **Et** a iudeis pilato. **Uñ** in **Johe**. **Hēs** tua et pontifices tui tradiderūt te mibi. **Prima** traditio fuit ex grā. qz dilexit nos. 7 tradidit seipm p̄ nob. **Sc̄da** ex auaricia. q̄a p̄stituerūt ei. xxx. argenteos. **Tertia** fuit ex inuidia. **Sciebat** em̄ pilatus q̄ per iudiam tradidissent eū. **De?** q̄ tradidit illuz ex dono. iudas p̄ munere. iudeus in sacrificiū illibatū. **Ad** qd designandū sacerdos facit tres cruces sup oblatā 7 calicē cū dicit. **Hec** dona. h munera. h sancta sacrificia illibata. q. d. **Offerim?** tibi clemētissime me pat? h dona. h munera. h sancta sacrificia. cōmemorātes illam traditōz quā de? fecit ex dono. iudas p̄ munere. iudeus in sacrificiū illibatū. **Uñ** ad mortem. **Sc̄do** etiā sūt tres cruces in reuerentiā ei? q̄ est trin? de?. cuius potētia sit p̄sio panis 7 vini. **Tertio** in figuram triplicis vnionis in acceptiōe saluatori. **Quarto** in mēoria trine crucifixionis. **Prima** fuit in volūtate p̄sequentiū. de q̄ **Abat. xxvj.** **Collegerūt** ponti. 7c. **Sc̄da** fuit in voce clamantiū. de q̄ **Abat. xxvij.** **At** illi magis clamabāt. crucifige eū. **Tertia** fuit in crucifixione manū 7 peduz. de q̄ **Luc.** **Crucifixerūt** eū. **Quito** in tribus crucib? tps añ legē. qd tps trib? distiguitur interuall? inuim? s. ab adā ad noe. In de ad abraā. 7 inde ad moysen. **In** quib? t̄pib? iusti x̄pm suis sacrificijs p̄figurauerūt. vt abel in agno. melchisedech in p̄ce 7 vino. 7 abraā in filio **Uñ** p̄ p̄missa tria vba nō aliō atq; aliō dī. s̄ res vna pro sui magnitudie diuisa appellatiōe laudat. **Donū** qdē est dātis. mun? accipiet. sacrificiū offerēt. **Uñ** dedit. fili? obtulit. spūs sanct? accepit. **Uñ** ap̄ls. **X̄ps** p̄ spūm sanctuz se metipm obtulit deo imaculatū. **Siguli** tñ dederūt. obtulerūt 7 acceperūt. **Sz** ad distinctōz dī pater dedisse pp̄t autoritatem fili? obtulisse pp̄t hūilitatem. spūs sanctus accepisse pp̄t benignitatem. **Eadē** eniz

sacrificia dōa sunt filii et mūera. Dona sunt nobis ad sustentatōz a deo collata. mūera sunt a nobis deo ut laudes oblata. Naz et q̄ sacris offerunt altari et mūera nūcupant et dona. An et dñs inqt̄ in euāgelio. Si offeres munus tuum ante altare. vade prius reconciliari fratri tuo. Et daniel dixit ad Balthasar. Munera tua tibi sunt et dona tua alteri da. Et alibi. Respexit deus ad abel et ad mūera eius. Sacrificia dicuntur. quia sacrificat et offerunt pro peccatis nostris et nos sacros efficiunt. An apostolus inquit de pontifice. ut offerat dona et sacrificia pro peccatis. Sermonum igitur inculcatio pie deuotio est excitatio et iessabilis commendatio sacri. quod sacrum digne eucharistia appellatur. put dicitur in. vii. parte. super verbo. Qui pridie. Prope autem munus huius donum datur deo. Nam mūera dicuntur quia manibus dantur vel accipiuntur. Rursus dicuntur dona quia ad panem in quo est farina et aqua. mūera quia ad vinum in quo est vinum et aqua. huiusmodi sacrificia quia ad utrumque. Secūm augustinus. dona offerimus cum nos ipsos deo offerimus et donamus. mūera cum eius beneficiis mēores sumus. sacrificia illibata cum eius humilitate et laudes impedimus. Et non quod id dicitur plures dona. mūera. sacrificia. quia panis et vinum pulcherrime secretum. et diuinitatem se sunt species subactas. et diuinitatem sube specierum et ubi consecratio celestis accesserit. species quod deus remanet et sibi unitum. itaque diuina sunt unita sed unicum est pretium. nam idem sub utraque specie continentur. sed non idem utraque substantia unita. sic infra planum et plenum ostenditur. Dicitur etiam scilicet et illibata. quia panis et vinum sanctificant in sacrosanctum corpus et immaculatum sanguinem ihesu christi. Non enim dicitur illibata quasi non dū gustata. sed potius dicitur illibata. id est immaculata quia sine macula cordis et corporis oportet offerri. quatenus et cor ab iniquitate et corpus ab inuidia purgetur antequam offeratur. Quam ut ait apostolus. Quicumque manducauerit panem et biberit calicem domini indigne. reus erit corporis et sanguinis domini. Probet autem se ipsum homo. et sic de pane illo edat et de calice bibat. quod enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit. Dicitur igitur illibata id est sine labe. sic agnus paschal immaculatus. quod significat christum qui est sine macula. id est ruga. Et illibata. id est incorrupta non quia suba panis et vini corrupti non possunt. sed quia corpus et sanguis filii dei in quo virtute verborum spiritus iam trans-

substantiate sunt corrupti non possunt. Quia dicitur. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Tertio dicitur illibata ad notandum quod nullus est neus ad fidem deus approxiare illi. ut dicitur in. iiii. psalms supra verbo Locates. Tria autem sunt ecclesie sacrificia pro tria que fiebant in veteri testa. figurata. put dicitur est in. p̄hemio huiusmodi partibus. Sequitur. In primis que tibi offerimus etc. Sane legalis pontifex ingrediens ad sancta sanctorum orabat. ut dicitur est in. p̄hemio huiusmodi partibus. et christus ante passionem orauit se glorificari discipulosque seruari. et nunc etiam sedes ad dexteram patris interpellat pro nobis. sic et noster minister sequens aaron et christum pro tota supplicat ecclesie que consistit in prelati et subiectis. Licet autem vnus tantum sacrificium offerat. in pluraliter dicit offerimus. quia sacerdos non tantum in sua sed in totius ecclesie personis christi nihil a bono magis nihil a malo minus proficit sacerdote. put dicitur est in. p̄hemio huiusmodi partibus. Verum nobis huiusmodi inuestigandus occurrit quibus et per quibus et quare et quare de beam sacrificium altaris offerre. Et quidem huiusmodi ex ipso canone colligere possumus euidenter. Quibus. soli deo vicius indiuidue trinitati. Pro quibus. pro ecclesia sancta catholica vicius pro omnibus orthodoxis. Qualiter. in unitate fidei. vicius in comunione scilicet: Quare. pro beneficiis corporalibus spiritualibus et eternis. sed omnibus propter deum. Primum notat ibi. tibi reddunt vota sua eterno deo viuo et vero. Secundum ibi. pro ecclesia tuas acta catholica. Tertium ibi. concantes et memo. vne. Quartum ibi. pro redemptioe aiarum suarum pro spe sua. et inco. sue. Sacrificium igitur laudis offerit. et generaliter pro cunctis. et specialiter pro quibusdam. scilicet pro platis que sunt iuxta apostolum in sublimitate constituti. et pro subditis. pro viris et mulieribus. pro sacerdotibus et astantibus. pro nobis et nostris. De platis et subditis ibi. vna cum famulo tuo papa nostro et omnibus orthodoxis. de viris et mulieribus ibi. Memeto domine famulorum famularumque tuarum. De sacerdotibus et astantibus ibi. omnium circumstantium. et que tibi offerunt huiusmodi sacrificium. De nobis et nostris ibi. pro suisque omnibus. sic igitur exponenda est ista. Que tibi offerimus in primis. id est principaliter pro ecclesia tuas acta catholica. id est vniuersali toto terrarum orbe diffusa. et fidei sacramentis unita. quia. id est ut ea pacificare digneris. ut beatus pater ab be-

reticis et scismaticis et adunare que dispersa est in infidelibus et paganis. Quia dicitur quod orandum est pro discordantibus ab inuicem. quia et custodire digneris a viciis et demonibus et regere in prosperis et adversis. Idem inquit videtur esse pacificare quod adunare. custodire quod regere. Tunc ei pacificat cum fidelium mentes adunat. ut per spiritum sanctum caritate diffusa multitudinis crederentur sit cor vnus et anima vna Tunc custodit cum in mundi pericula regit. ut de sancto mittit auxilium eius de syon tueat. Licet ei in apoc. scriptum scribat ecclesie vna tantum in canticis est co-lubina. nam sapia edificauit sibi domum. et exercit. co. se. Ana igitur est ecclesia septem ordinibus distributa. vel septem charismatibus insignita. quam ipse pacificat et adunat. ille custodit et regit que propter ipsum regimē et munimen vniuersi propositi vniuersis. ut oēs ab vno sicut corpus a capite gubernentur. pro que statim orat cum de. vna cum famulo tuo papa nostro. que verba addidit demēs papa. Nam ut inquit perlagius papa. stat ab vniuerso orbe sepato esse que quibus dissensionē iter sacra mysteria apostolice potestatis memoriam huiusmodi consuetudinē non frequentant. que non sunt de romana diocesi pro suo que dicitur orare pontifice quatenus unitatem spiritus in vinculo pacis obferret. An dicitur dicere verba sequentia. scilicet et antistite nostro. Antistes in ipse celebrans non de ea dicere. et non addit quod de antistite et rege noua traditione ubi orandum est pro platis omnibus orandum est esse principem apostolus docet. scilicet ad Thim. ii. Obsecro inquit primo omnium fieri obsecrationes orones. postulationes. et gratias actiones pro omnibus hominibus pro regibus et omnibus que in sublimitate sunt constituti. ut quatenus et tranquillam vitam agant in omni pietate et castitate. Sicut enim due sunt vite. celestis vicius et terrena. vna que spiritus viuunt ex deo. et altera que caro viuunt ex spiritu. ita due sunt prelates. ecclesiastica vicius et mundana. vna que moderat spiritus alia. et altera que moderat carnalia. ista pro clericos. et illa pro laicos. Post utraque prelatem orandum est pro omnibus orthodoxis. que utraque fide catholice vicius et apostolicam venerant et colunt. et sic heretici et scismatici excluduntur Orthodoxi enim qui recte gloriantes dicunt. que videlicet deum recte fidei confessione glorificat.

Secunda pars canonis.
Memeto domini

ne famulorum famularumque tuarum et omnium circumstantium etc. Secunda pars in qua etiam ostendit orandum esse pro subditis. Et ex hac iunctura verborum euidenter conuincit quod in hoc loco debeat sacerdos specialiter uiuos que voluerit memorare. quoniam sub sequenti. Memeto defunctorum poterit agere memoriam speciale. Huiusmodi etiam euidenter apparet quod sanctum sit et salubre missarum interesse mysterijs cum sacrificium eucharistie pro circumstantibus specialiter offerat. Verum cum deus nihil ignoret. nec alicui valeat obliuisci quod est quod petimus ut deus meminerit nostri. Porro deus deus scire quos approbat. An nouit dominus qui sunt eius. Et dicit nescire quos reprobat. vni non noui vos. Rursus deus obliuisci malorum cum malus ad bonum reuertitur. An. Si impius egerit penitentiam omnium iniquitatum eius non recordabor. Et deus obliuisci bonorum. cum bonum ad malum peruertitur. An. Si iustus a iusticia sua se auerit. oēs iusticias eius non recordabor. Deus etiam quoniam recordatur ad miserendum. vni. Memeto mei deus meus quia vetus est vita mea. Quoniam ad puniendum. vni. Memeto domine filiarum edom in die hierusalem. Petimus igitur non ut nostri meminerit. sed ut nostri misereatur. In illud. Remiscere miserationum tuarum domine. et m. t. q. a. secu. sunt. Sequitur. Quoniam tibi fides cognita est. et nota deuotio. que d. Quis preciaris fidelibus et deuotis. que solus vides in conscientijs que recte credant et deuote te diligant. ut pote renū scrutator et cordium deus sciat. dominus occultorum omnium scrutator in cuius respectu nulla creatura est inuisibilis Pro quibus tibi offerimus vel que tibi offerunt huiusmodi sacrificium laudis etc. que d. Memeto domine non solum eorum pro quibus offerimus. sed etiam sacerdotum que offerunt huiusmodi sacrificium laudis. Cum enim sacerdos offert pro populo nihilominus et pro se. An id dicit. pro quibus tibi offerimus. vel que tibi offerunt. quia non solum offerunt sacerdotes sed et uniuersi fideles. nam quod specialiter adimplet ministerio sacerdotum huiusmodi saltem agitur voto fidelium. Vel pro quibus tibi offerimus. scilicet actu. vel que tibi offerunt. scilicet deuotione. dicitur autem sacrificium laudis. In illud apostoli. Quicumque facere debetis omnia in laudem dei facite. ut deus laudet in vobis. Secundo sacrificium laudis dicitur. quia christus gratias agens illud instituit. put dicitur in. vii. psalms supra verbo Gratias agens

Tertio lo qz cu deo qcq offerimus. sua si
bi reddim? non nra largimur. Un ps. Si
esuriero no dica tibi. me est em orbis tre
r plenitudo e. Ergo imola deo sacrificiu
laudis. r redde altissimo vota tua. Quar
to qz deu laudare debet no solu qz pass
est p nob. s etia qz nobiscu est qtidie vsq
ad summatoz vite. Ut qz non solu se de
dit p nob in pciu. s etia qz dedit se nob in
cibu. vt p pciu redimet nos a morte. p ci
bum aleret nos ad vita. Un Qui mandu
cat me r ipe viuet ppe mei. Pro se esse ge
lis e. i. exposito ei qd seq. i. p redemptioe
aiaz suaz. Pro spe salut r incolumitat
sue. Seq. suisq oib r. vicz p sanguine
is r affinis. familiarib r amicis. Is em
diligere teneamur etia inimicos. fm illd.
Diligite inimicos vros. suare tm debet or
dine charitatis q incipit a seipo. fm illud
Introduxit me rex in cella vinaria r ordi
nauit in me charitate. Na r apls ait. Du
tps habem? opemur bonu ad oes. maxie
aut ad domesticos fidei. Pro redemptioe
aimaz suaz r. qsi non p tpali lucro vel
appetitu terrenoz. s p spe salut r incolumi
tatis sue. i. p salute vl incolumitate spera
da. spe em salut facti sum. Pro salute q
des met r incolumitate corpis. na vtraq
sanitas e ab illo q dic. Sal? ppi ego sum.
Uez vtraq sanitas pueit ex redemptioe
aie. i. de remissioe pcti. sic e de reatu pcti
pcedit infirmitas vtriusq iux sniam veri
tatis. Ecce san? inqt fact? es iam noli pec
care ne deteri? aliqd tibi ptingat. Porro
tria sut hois boia. i. corpalia. spualia r ce
na. vicz. infima. media r supma. p qb? sa
cerdos dicit se offerre. p corpilib? . ibi p
incolumitate. p spualib? ibi p redemptioe.
p etnis. ibi p salute. nam r dñs docz nos
p his trib? ozare. vicz p etnis. vn. adue
niat regnu tuu. p spualib? . vn. fiat volun
tas tua sic in celo r in tra. p corpilibus.
Un pane nrm quo. da n. h. Offerim? q
sacrificiu p eternis vt denf nob in pmiu.
p spualib? vt denf nob ad meritū. p cor
poralib? vt denf nob ad adminiculuz. vt
p b r ista pueniamus ad illa. Uez cu di
cat apls q xtus in infirmitate pficitur. et
itez. cu infirmoz tuc fortior sum. qd e q p
corpali incolumitate sacrificiu laudis of
ferim? nisi vt nob pfluata vel reddita sa

nitategrazactoes in eccla referam? Se
quitur. Tibiq reddut vota sua r. vota
sua dicu q volutarie pmittut. qz volent
r libent deo vouere r votu reddere debe
mus. Veru cu nra donem? r aliea redde
mus. quō vota si sua sunt reddut r no po
tius donat. vl si reddut quō sua sut r non
poti? aliea. Sane votu bonu r hois r dei
est. s dei ppe autoritate gre. hois ppe li
bertatem arbitrii. Prop? qd dicit apls.
No autē ego sed gra dei mecū.

Tertia pars canonis.

Communican

tes r. Tertia ps. Cirici? papa
addidit h vba Lōmunicātes
mēozia venerātes. Sāc pōnifex vt lex iu
bebat thuribulū viuis carbonib? plenu
intra scāscōz secuz portabat. sic in phe
mio h? ptis dictū est. r xps carnis sue thu
ribulū oi? vtute plenu tulit ad astra. sic ei
sacerdos nri xpi vicē tenēs. vacu? a pctis
r plen? vtutu odorib? ad sacrificiu altaris
accedē dz. Lōicātes r mēozia venerātes
cōicare idē e q picipare. qz scōz r ange
lorū pascuis cōicare debet. Quatuor aut
modis in eccla cōicāf. put dicef in. vj. p
ticula sup vbo Qui pāie. Mēozia vene
rari idē e q mēozia honorabl? colē q bea
ta maria vgo p aduētū spū sancti genit
facta est filiū dei ihu xpi dñi nri. q deus ei
hō est. Illd aut norādū e q secreta no to
ta sūt ab vno s pliculati a plib? ex eo ppen
dit fuisse cōposita. qz ter in ea scōz cōme
moratio repetit. Is h ipm puenerit ad lau
dem r glam trinitati. In scōa qpe cōme
moratōe supplēt q de pmitiuis sancti deef
se videbāt in pma Uez in ea cōmēoratōe
q sit an? psecratiōz corpis xpi. postulat sū
ctorū suffragiū. In eo vō q sit p? psecratiōz
corpis xpi. scōz pfortiū iplorat. qz nimi
ruz anq corp? xpi qd est vniūsal eccla cō
secrēt. i. anq regnū adueniat. necessariuz
est nob in via scōz suffragiū vt meritū eo
ruz r p cib? diuie pfectōis muniamur au
xilio. s vbi corp? xpi sūt psecratus. i. vbi
regnū aduenierit. alleqmur i patria scōz
pfortiū vt societate r pte cū scis aplis et
martyrib? habeam?. In via qpe cōicā?
cū sanctis p fidē quā ipi h habuerit. r nos
habem?. in patria vō picipauimus cum

sancti p spez quā ipi hnt r nos habebim?
nos em fidē habem? r spez r illi spez hnt r
r. nos pcurrim? stadiū. isti possidēt braui
um. nos pugnam? in via. illi triūphant in
pria. Lōicamus igif r memoriā venera
mur aploz ac martyru r pcpue gloriose
vginis dei genitrici marie. vt eozū suffra
gio. de fide pducamur ad spē. de stadio p
ueniam? ad brauiū. de vita ad pnam tran
seam?. In pnis aut noiaf nomen brē ma
rie. qz ipa eū q oblatur? ē. r q vā hostia ē
genit. r in cel obtinet pncipatū. Noianf
aut r duodecim apli r duodecim marty
res. q oēs hui? sacrificij testes fuerit. r pas
sionē xpi vobis r effusiois sanguinis testi
monio pbauerūt. in hac aut cōmemorati
one scōz illud obfuar eccla qd antiquit?
agere pfluuit vt in oib? suis recolat. pa
trū memoriā quaten? eozū meritū suffragā
tib? facili? obtineat qd iplorat. Sic r moy
ses p peccante plo intercedēs patrū me
moriā in ppositit dicēs. Recordare abraā
isaac r iacob fuozū tuozū r. Exo xxxij.
sic r azarias orasse legit in fornace. ne qsu
mus auferas misericordiam tuā a nob dñe de?
nri ppe abraā dilectū tuū. r isaac fuū tuū
r israel scū tuū. Et qm extra vnitatem ec
clesie nō ē loc? offerēdi sacrificiū vnitatis
ido scōz memoriē cōicam? in sacrificio q/
tenus in cōione sanctorū sacrificiū offera
mus. nā sicut vn? panis ex multis granis
r vinū ex multis racemis. r vnū corp? ex
multis mēbris. sic ex multis fidelib? vna
cōstat eccla. Scriptū ē em. Alienigena n
vellet ex eis. qm sancta sunt. r ido solum
illd ad esum hui? agni recipim? q nre con
tinet? ē domui videlicet omem domesti
cum fidei a pncipe vsq ad plebeum a plo
vsq ad publicanū. Scripserit aut qdā. q
qz sacerdos legal scripta habebat in lon
gion noia duodeci tribuū seu patz. Exo.
xxx. ideo in hui? rei memoriā pbyf noiat
memoriā bte vginis r aploz r quozūdā
martyz. s cū eccla in scōs magnifice me
moria cōfessorū veneret. qre in canone nō
fit d illis cōmemoratio. Rñderi pōt q ca
non pas fuit edit? qz memoriā scōz p fel
sozū eccla celebraret. Na omes fere san
cti qm in canone cōmemorāf: pcessere silue
strū. pter iohem r paulū r marcellinum r
petrū q pmo successerunt. Eccla vō p?

tps beati siluestri cepit memoriā scōz cō
fessorū venerari. Canon aut ex eo pvinci
tur pcessisse q aplozū cathalog? nō ita re
perit in illo disposit?. sicut in emēdatioz
bus codicib? siue in euāgelijs inuenit. In
pōribus editionib? vt dicit Hiero. nō so
lum euāgelistarū mutat? ē ordo. s etia v/
borū r sentētiarū erat confusa cōmixtio.
Pōt etia dici q ideo in canone solū fit mē
tio d martyrib?. qz cū h sacm sit sacramē
tū amoris. in ipsi? sacramēti mysterio de
bet solū fieri memoria de illis in qb? speci
ali? apparuit signū veri amoris. In aplis
apparuit p tpalium abiectioē. In marty
ribus p corporū tormētū expositionē. De
pmo Abat. xix. Ecce nos reliqm? omnia
r. De scōo Sap. iij. Et si corā hoib? tor
menta passi sunt r. Rursus id nō fit men
tio de cōfessorib?. qz illi nō sunt passi sicut
xps. cui? passiois ē memoriale hoc sacm
Greg? iij. addidit h vba. s. illa qm qbus/
dā ecclesijs dicunt. s. quozū solēntas ho
die in cōspectu tue maiestati celebrat dñe
de? nri in toto orbe terrarū. Terminat au
tem h pūcula p eundē xpm dñm nostrū.
sicut em p filiū omnia facta sunt. ita r p ip
sum habēt omnia eē repata r terminata Et
fm qdā nō debet hic rñderi amē. neq? vl
qz ad fractionē hostie. qz angeloz chorus
scō mysterio assistēs rñdet amen. s tm nō
vbiq? fua. De h dicef in sexta pūcula.

Quarta pars canonis.

Incigitur ob

lationē. Quarta ps. Et b dice
do sacerdos i qbusdā ecclesijs
pfunde se inclinat. Sane legalis pōtifex
ozans fumo thymiamatis obumbrabat r
tegebat. ne pateret alicui dū cremaret in
censum sicut in pbenio hui? ptis dictū ē
Et christ? dū ptem interpellat p nob an
gelozū ptrasit intuitū. quia itelligi nō pōt
qstū pntia sumpte carnis impetret apd
ptem p nob. sacerdos quoq dū vicē xpi
gerit. quodāmodo tegit r latet. qz nec co
gitari nec narrari pōt qsta xtus r potētia
sit in vobis ei? in h mysterio. quia latet ho
mines r angelos. Ad qd repñtandū in q
busdā ecclesijs sacerdos secretā intrās. q
busdā cortinis q sunt in vtroq latere alta
ris q tunc extēdunt qsi tegitur r velatur.
m

Seruitur nre. i. mee et cūctorū q̄ tibi seruiunt et famulant. Et nō q̄ due sunt fuitu/tis species. vna q̄ soli creatori debet q̄ dicitur latría. altera que creaturam impendit q̄ vocatur dulta. q̄sdā em̄ creaturas possum⁹ in omnia venerari. Et rāq̄ spēm dñs detminat dicēs. Reddite que sunt cesari cesari. et q̄ sunt dei deo. An̄ vsus. Latría fit dño debet dulia suo. Ad corp⁹ xp̄i fert iper/dulia de. Latría ḡ ē fuitiū siue cult⁹ soli deo creatori debet. quez debem⁹ sup oia reuereri. Ad eā q̄ dē ptinet templa altaria sacerdotia sacrificia festiuitates cerimonie et hmōi que soli deo sunt exhibēda. iuxta illud. Dñm deū tuū adorab et illi soli fues. i. soli deo fuitiū adoratiōis impēdes. nō em̄ sancti et angelis ad honorē dei s̄ pot⁹ deo ad honorē sanctorū et angelorum dedicātur tēpla. et altaria cōsecranf. et sacrificia offerunt. nec ipsis adoratiōis fuit⁹ s̄ soli deo impēdit. vt dicef in p̄hemio septime ptis. ne si sec⁹ fiat nō theosobie cult⁹ exhibeaf. s̄ idolatrie crimē incurraf fūfēdo creature tanq̄ creatori et mutando gloriā incorruptibilis dei in sititu/dinē corruptibilis homis. Si igit nec homines nec angeli adorādi sunt attēdāt qd agant q̄ sub p̄textu cuiusdā religionis seu pietatis diuersas adorāt imagines. Non em̄ licet manu factū aliqd adorare. vt probatū ē in p̄ma pte sub titulo de picturis. Ana quidē tm̄ ē dei p̄ris imago quā vna cū p̄re adoratiōe venerari debem⁹ scz vni genitū dei filiū iesum xp̄m q̄ est splendor glorie et figura sube ei⁹ cui⁹ nō solū deitatem s̄ etiā humanitatē adorare debemus iux illd. Adorate scabellū pedū ei⁹ qm̄ sanctū ē. Ceteras vō imagines et creaturas sacras et sanctas. i. angelos hoies et sacramēta nō latría s̄ dulia possum⁹ venerari. De adoratiōe āgelorū legif q̄ abraā oculis eleuatis in cōualle m̄bre tres vidit et vnū adorauit ex angelis. Loth q̄z duob⁹ angelis intrātib⁹ ciuitatē occurrēs adora uit petēs vt in domū suam hospitio declinarent. De adoratiōe hoim legif q̄ iacob vidēs esau venientē p̄cessit vtrāq̄ turmā et pnus in terrā septies adorauit. Filij q̄z iacob adorauerunt ioseph in egypto. De adoratiōe sacramentorū dicit ecclia. Crucem tuā adoram⁹ dñe. Et alibi legif Chri

stiani sacras imagines pie venerantur et adorāt. Sequit. Dies quoq̄ nros Et nō q̄ leo papa adiunxit infra actionē. Hanc igit oblationē vsq̄ placat⁹ accipias. Beatus autē Greg⁹. has tres petitiōes in canone dī addidisse p̄rima est. dies q̄ nros in tua pace disponas. suple. p̄ eū q̄ p nobis ē traditus in man⁹ eorū qui pacē oderunt. Scda ab eterna damnatiōe nos eripi. suple. p̄ eū q̄ p nobis tp̄ali morte dānatus ē. Tertia et in electorū tuorū iubeaf grege numerari. suple. p̄ eū q̄ p nobis deputatus ē cū iniquis. In pace tua etc. Et nota q̄ ē pax peccatorū. pax iustorū q̄ dicit pax pectoris siue spūalis. pax temple et pax eternitatis. De pace peccatorū dicit ps. zelauit sup iniquos pacē peccatorū videns. De pace iustorū dicit apls. Fruet⁹ spūs ē. charitas gaudium. pax patientia. hāc reliq̄t dñs aplis dicēs. Pacē relinq̄ vobis. De pace tp̄is inquit ppheta. Di etur in dieb⁹ ei⁹ iusticia et abundantia pacis. De pace eternitatis dñs dixit apostolis. Pacē meā do vobis nō quō hic mundus dat ego do vob. p̄ro hac triplici pace ter oram⁹ in missa. p̄rimo in hac orōne hanc igit. ibi. dies q̄ nros in tua pace disponas. Scdo in orōne. Libera nos. ibi. da ppiti⁹ pacē in dieb⁹ nris. Tertio i par dñi ibi. Dona nobis pacē. vt de pacē ppis p pacē pectoris trāseam⁹ ad pacē eternitatis. Ob h̄ etiā sacerdos ter in missa osculaf altare. vtz in p̄ncipio canonis dicens vti accepta etc. et in orōe. suplices. et post orōnē. Dñe iesu xp̄e q̄ dixisti aplis. licz q̄dam nonies osculent. vt in sui adiutorij ad hoc impetrādū nouē choros vel ordines angelorū: in q̄b⁹ oēs sancti locati: vel locādi sunt inuocēt et inducāt. Vel h̄ faciunt quasi grās agētes de nouē ordinibus quos qlibet sacerdos gradatim suscepit.

Circa hmōi altaris oscula nōnduz ē q̄ sacerdos ea facit trib⁹ tp̄ib⁹ in missa. iux tria quib⁹ indiget ad alia tria ab eo in altari agēda. p̄rimo em̄ facit quedam oscula añ collocationē hostie et calicis scz qm̄ p̄mo ad altare accedit et qm̄ ad p̄mā collectā dicitur: dñs vobiscū. et iterū p̄ euāgelij dicitur: dñs vobiscū: q̄ oscula fac vt fiat dign⁹ minister in sacrificādo. Scdo facit alia p̄ collocationē calicis et hostie p̄iuicq̄

cōmunicet. s. dicitur. orate fr̄es etc. Et qm̄ in canone dicit. Vti accepta. et qm̄ dicit Ex hac altaris p̄ncipatiōe. Et finita orōne il la. Dñe iesu xp̄e q̄ dixisti aplis. q̄ facit vt sit iust⁹ in xp̄i corpore recipiēdo. Tertio vō facit alia postq̄ cōmunicauit scz dicitur. Dñs vobiscū. añ post cōmunionē et completa oratiōe. Placeat tibi scā etc. q̄ facit vt sufficiens inueniat in grās deo p̄o receptis referēdo. Verū oscula q̄ fiunt añ collocationē hostie et calicis. et ea q̄ fiunt post cōmunionē sūt supra altare. vtz in medio ei⁹. Lū em̄ sacerdoti dignitas et auctoritas in sacrificādo. necnō et sufficientia ad referēdū grās de accepti sit solū a deo a q̄ nōstra sufficientia ē. idcirco añ calicis et hostie collocationē postq̄ cōmunicat osculaf mediū altaris p̄ q̄ ppter virtutē cōsecrationis et vntiōis ibi in mēsa altaris facte marie representat de⁹ in q̄ vniunt extrema. Oscula vō q̄ fiunt post calicis et hostie collocationē anteq̄ cōicet sūt a sinistris calicis p̄pe hostiā. Ad h̄ em̄ q̄ sacerdos sit iust⁹ in sacrificādo. requirit nō solum actio diuina. verum etiam sua. An̄ Aug⁹. Qui fecit te sine te nō iustificabit te sine te. Requirit ḡ diuinitas ex pte sui. qd̄ sit si nō resistit diuinitas motib⁹ s̄ in fusio gr̄e fit ex pte dei. iōq̄ oscula q̄ fiunt añ cōionē nō directe sūt i medio altaris. Rursus illd̄ qd̄ ē ex nobis in iustificatiōe nra ē qd̄ diminutū et modicū respectu ei⁹ qd̄ ex deo ē. Merito ḡ fiunt a sinistra pte calicis q̄ ē ps diminuta et obliqua respectu dextre. Sūt tñ iux hostiam tū qz in iustificatiōe plura et nobilioza sūt a deo seu a christo. tum qz etiā illud qd̄ a nobis est pot⁹ haberet rōnē mali q̄ boni nisi quodāmodo eēt a deo p̄ grām pueniētem elicitū regulatū et acceptū. p̄ot etiā scdo dici qd̄ ideo qm̄ calix et hostia nō sunt sup altare. oscula fiunt in medio altari. videlicet directe sup locū crucis ex charitate in ipsis cōsecratiōe facte. qz xp̄s stās in medio discipulorū suorū dixit eis p̄dax vob: q̄ pax p̄ ip̄a oscula designaf. Tertio ad designandū q̄ sicut habet in canticis xp̄s ascensuz in cruce purpureū. i. sanguine rubicatū media charitate cōstrauit. q̄ charitas p̄ osculū designaf. q̄ etiā media dicitur: qz cōis oib⁹. p̄ oibus em̄ venit pati ex charitate. p̄orro sūt oscula ip̄a manibus

sup altare depositis. p̄rimo ad notandū qz charitas p̄ osculū designata opibus debet inniti. nam fm̄ Gregl. opaf magna si ē. si at̄ renuit opari. amor n̄ ē. Scdo ad notandū qz in altaris sacrificio sacerdos omnium tempaliū curā deponere et solū ipsi sacrificio affixam mentē debet h̄re. Tertio ad designandū qz ad hec opa ei⁹ nō sufficit. qd̄ solū dei misericōdia obtinet. Ad h̄ nōnulli in locis ipsis osculandis. signū crucis trib⁹ extensis digitis p̄i⁹ impmunt. tū quia omnia in fide trinitatis agenda sunt. tum quia regulariter quicqd̄ ori applicandum ē. debet p̄us crucis signaculo insigniri. Et quāq̄ altaris mēsa p̄secrata fuerit et alia multa crucis signa in ip̄o misse officio p̄cesserint. nō tñ hec supfluūt. tū qz nō ratione ipsi⁹ loci. s̄ rōne opis in loco ip̄o fieri di fiunt. tū qz quātūcūq̄ altari mensa fuerit p̄secrata. nescit tñ qd̄ in ip̄o loco maligno spiritui pmittat a deo. Alia etiā multa signa p̄i⁹ facta nō ratiōe loci s̄ rōne cōsecratiōis corpis et sanguinis xp̄i facta fuerunt. Alij tñ in penultimo et finali dominus vobiscū nec osculant altare nec i illo impmunt signū crucis. s̄ se solum añ facies suā signant et bñ. tū qz p̄ altaris osculū qd̄ in fine misse fit intelligit sacerdos oia p̄cedētia approbare et eis toto mētis affectu assentire: tū qz p̄ corpis dñi p̄ntiam omnis imundus spūs de loco ip̄o credēd⁹ ē aufugisse. De osculo etiā altari et libri sub ti. de altaris osculo dictū est.

Quinta pars canonis.

Quam oblati-

onem etc. Quinta ps in q̄ sacerdos accedit ad dñici corpis cōsecrationē dicēs. Quā oblationē. i. terrenam materiā ad corp⁹ tui filij destinātā tu de⁹ quesum⁹ in oib⁹. i. tota cognitiōe tota mente et toto intellectu digneris facere benedictā etc. Sane quarta feria iudas vn⁹ ex duodecim a diabolo supplantat⁹ imane sacrilegium p̄petrauit: dū filiū dei trīginta argēteis vendidit phariseis in recōpensationē dampni qd̄ incurerat p̄p̄ effusionē vnguenti. Quare inq̄t h̄ vnguentū non venit tricentis denarijs et datū ē egenis. Dixit autē h̄ nō qz de egenis p̄nebat ad eum. s̄ quia fur erat et loculos habens

ea que mittebant asportabat. Quibus autem argenteus valebat decem denarios vsuales et ita damnus vnguenti quod valuerat trecentos denarios triginta recopescavit argenteis. Si vero dicamus argenteos fuisse denarios vsuales. dicemus quod iudas vendidit christum quasi vile mancipium. xxx. denariis qui sunt decima pars tricentorum denariorum quos valuerat vnguentum. Propter quod dominus de spectiue loquitur per prophetam. Appenderunt inquit mercedem meam. xxx. argenteos precium appretiatum quo appreciatum sum ab eis. Ad designandum quod per christum venditus est sacerdos huius facit tres cruces ceter super oblatam et calicem cum dicit. Benedicta ascripta et ratam. nam et tricenta piter et xxx. multiplicatione suscipiunt a ternario. Postmodum autem ad designandum venditionem et emptionem duas cruces impmit singillatim vnam super oblatam et alteram super calicem. cum dicit. vt nobis corpus et sanguis fiat. quod illa venditio fuit maledicta. pscripta. irrita. iniuriam. et deestabilis. si tu deus hanc oblationem digneris facere benedicta ascripta rata rationabiliter et acceptabiliter. Judas enim dilexit maledictionem et veniet ei. et noluit benedictionem et elogium ab eo. si tu deus hanc oblationem digneris facere benedicta per quam nos in celestibus benedicas. iudas delectus est de libro viuentium et cum iustis non scribetur. si tu deus hanc oblationem digneris facere ascripta per quam nos inter electos ascribas. Judas laqueo se suspendit et epatum ei accepit alter. si tu deus digneris hanc oblationem facere rata. per quam ratum sit nostre salutis promissum. vel rata quod ad confirmationem in omnibus bonis. ne sicut cayn offeram quod se non deo sed diabolo obtulit sacrificium. Item iudas exiuit condemnatus et oratio ei facta est in peccatis. si tu deus hanc oblationem facere digneris rationabiliter. id est ratione plenam: per quam rationabile fiat nostre salutis obsequium. Judas quoque reddidit malum pro bonis. et odium pro dilectione retribuit. si tu deus hanc oblationem facere digneris acceptabiliter per quam nos tibi reddas acceptos. Secundo sunt tres cruces ceter super oblatam et calicem quod christus tria ceter egit circa panem et vinum videlicet accepit. benedixit et dedit. Postmodum specialiter facit vnam crucem super oblatam quod dixit comedite hanc et corpus meum. et alteram super calicem. quod dixit bibite quod hic est sanguis

meus. Et secundum hunc sensum recte subiungitur. Qui pridie quod pateret etc. Tertio sunt tres cruces. quod iudas vendidit christum ad crucifixum tribus. id est sacerdotibus. scribis. et pharisaeis. Ad notandum quod ceter tres emptores. facit sacerdos tres cruces ceter super oblatam et calicem dum dicit benedicta ascripta et ratam. Ad notandum vero discrete venditores et venditum vel tradentem et traditum. facit duas cruces discrete super oblatam et calicem cum dicit. vt fiat corpus et sanguis. Quarto tres prime cruces notant quod factum esse ex virtute crucifixi. vel significat tres dies quod christus predicauit post dominicam in ramis palmarum vltimum quo in sepulchro quieuit. vel tria loca corporis in quibus passus est. id est manus pedes et latus. Due vero sequentes significant diuinam et humanam naturam. vel quod christus in aia et corpore passus est. et sunt quatuor in figuram quod christus quatuor vulnera habuit. vel in quatuor crucibus quod christus legis exprimitur quod quatuor libris distinctum. et in quolibet christi passio denotatur. quod lex quatuor personis regebat. id est iudice. rege. pncepe. propheta. et sacerdote. quod christus assimilatur. Item quoque verba promissa secundo modo sic exponit. Item vt deus hanc oblationem faciat benedicta. ascripta. et rata. id est vt ea psecret approbet. et pfirmet in rationabiliter hostiam et acceptabile sacrificium. vt ita nobis. id est ad nostre salutem panis fiat corpus et vinum sanguis dilectissimi filii tui domini nostri iesu christi. Item quod dilectus est filius sicut ipse pater de celo testatur est dicens. Hic est filius meus dilectus. etc. Et nos eum diligere debemus. quod ipse pater dilexit nos et passus est pro nobis. Augustinus. vero sic exponit. Benedictam per quam benedicimur. ascriptam. per quam in celo omnes ascribimur. rata per quam in visceribus christi. id est de corpore christi quod est ecclesia censetur. rationabiliter per quam a bestiali sensu exuimur. acceptabile vt quod nobis ipsis displicemus per hanc acceptabiles est vnico filio simus. Sublingens quod sacerdos euangelistarum verba assumens dicit. quod pridie quod pateret etc. Ambrosius dicit quod hec verba quod oblationem ascriptam rationabiliter etc. sunt verba euangeliste vsque ibi. Accipite et manducate et bibite ex his omnes. Alii vero dicunt quod alexander papa primus addidit canonem verba illa. Qui pridie. vsque huius est corpus meum.

Sexta pars canonis.

Qui pridie quod
pateret. Sexta pars. Et huius verba dicit alexander papa primus addidisse vt pre-

idare. rationabiliter nostre fide. acceptabile nostre deuotione. Quomodo sic. Quod oblationem tuam deus omnipotens dignetur facere in omnibus benedicta. huius est transferre in eam hostiam quod est officium benedicta. ascripta. rata. rationabiliter et acceptabiliter. Benedicta dicitur hostia salutaris. id est ab omni causa maledictionis immunis tam originali quam actuali tam criminali quam veniali. sic elizabeth inquit ad virginem. Benedictus fructus ventris tui. Ascripta dicitur. id est scriptura et figura veteri et bus designata. tam in agno pascale quam in manna celesti. tam in isaac imolando quam in abel imolando. quoniam inquit iohannes. Hic est agnus quod occisus est ab origine mundi. Rata dicitur quasi non transferretur. sic verum lex: quod cessit vbi noua successit. sic quod permanet in eternum secundum ordinem melchisedech. Rationabilis dicitur quasi non pecunia. sic erat legalis quod sanguine thaurorum et hircorum non poterat a peccato mundare. huius est sanguine proprio conscientias emundat ab operibus mortuis. Acceptabilis dicitur quasi non illa: de qua dicit propheta. Sacrificium et oblationem nolui. sicut ait dominus. Non accipiam de domo tua vitulos neque de gregibus tuis hircos. huius est quod dicit psalmus. Tibi sacrificabo hostiam laudis. An dominus ait. Sacrificium laudis honorificabit me. et secundum hanc expositionem recte subiungitur. vt fiat corpus et sanguis dilectissimi filii tui etc. prout enim dilectus est filius. iuxta illud. Hic est filius meus dilectus. etc. Et nos eum diligere debemus. quod ipse pater dilexit nos et passus est pro nobis. Augustinus. vero sic exponit. Benedictam per quam benedicimur. ascriptam. per quam in celo omnes ascribimur. rata per quam in visceribus christi. id est de corpore christi quod est ecclesia censetur. rationabiliter per quam a bestiali sensu exuimur. acceptabile vt quod nobis ipsis displicemus per hanc acceptabiles est vnico filio simus. Sublingens quod sacerdos euangelistarum verba assumens dicit. quod pridie quod pateret etc. Ambrosius dicit quod hec verba quod oblationem ascriptam rationabiliter etc. sunt verba euangeliste vsque ibi. Accipite et manducate et bibite ex his omnes. Alii vero dicunt quod alexander papa primus addidit canonem verba illa. Qui pridie. vsque huius est corpus meum.

missum est. quod autem ab hoc loco agit representat id quod christus in cena fecit. Et est sensus horum verborum. Qui pridie quod pateret. id est vna die ante quam ipse passus est pro nobis voluit tradere discipulis suis corpus et sanguis sui mysterium vt illi traderet nobis. Quia decima namque die primi mensis quod tunc extitit feria sexta passus est christus. et pcedente nocte vicem decima quarta luna primi mensis ad vesperam vt legi scripturas impletet post typicum pascha corporis et sanguinis sui sacramentum instituit. et ecclesie tradidit frequentandum. Sic enim fuerat figuratum in Exodo. Decima die mensis primi tollat vnusquisque agnum pro familia et domos suas et stabit eum vsque ad quartam decimam diem mensis huius imolabitque eum vnica multitudo filiorum israel ad vesperam et sumet de sanguine agni. ac ponet super vtrumque postea. et in supliminaribus domorum in quibus comedet illud. Et post pauca. Est enim phasce. id est transitus domini. Illud autem nondum est quod sic manna datum fuit hebreis post transitum maris rubri. iam submersis egyptiis. sic eucharistia datur christianis post ablutionem baptismi iam deletis peccatis. vt per baptismum emundemur a malo. per eucharistiam pfirmemur in bono. Sic enim manna populum illum per vastitatem inuie solitudinis ad terram promissionis perduxit: sic eucharistia populum istum per incolumitatem vite presentis ad patriam paradisi perducit. sic dicta. quod non aliud inuenit vocabulum quod digne tam sacramentum valeat appellari. nisi quod grece melius dicitur eucharistia. quod latine exponitur secundum Iulianum. bona gratia. vt secundum alios dator gratie. Aliancum quod recte appellatur. quod refectio in via deducit ad patriam. Sic enim filius israel a transitu maris rubri manna non desuit donec veniret ad terram promissionis ita et fidelibus renatis per baptismum rubricatum et sanctificatum sanguine christi. non deficiet eucharistia donec ventet finis seculi. nec tunc quod nisi ad huius quod vltimum non sumet sub specie huius videbimus deum facie ad faciem. Hostia vero secundum hebreos dicitur ab hostio. quoniam ad hostium tabernaculi ferebatur. secundum gentes dicitur ab hoste. quod deus hostibus habet hostiam. id est sacrificium et victimam per vincendis. de qua dictum est sub titulo de oblatione. Dicitur quoque hostia imolatio. quod ibi christus sacramentaliter imolatur. quod semel in vite per peccatis imolatur est in cruce. quod tractus est a mola que fieri solebat de quodam

genere frumēti. qđ far seu ador dī: qđ gī manna p̄cessit in eucharistia cōsumat. nā quātālibet qđq̄ p̄tē accipiat totam p̄cipit eucharistia sicut euenit de manna. qz nec qui pl̄ collegat habuit ampli. nec qui min⁹ parauerat repit min⁹. Hanc ḡ p̄figurat panis ille celestis de qđ sapiēs p̄testatur. Panē de celo p̄stitit sine dolore omne delectamētū in se habentē. z omnis sapor suauitatē. Qđ de se x̄ps exponēs. Ego inquit sum panis viu⁹ qđ de celo descendit. si qđs māducauerit ex hoc pane uiuet in eternum. z panis quē ego dabo caro mea ē p̄ mūdi uita. Et ē notandū qđ in ecclia cōicatur corp⁹ x̄pi sumēdo. pacē dādo. panes b̄ndictū z b̄ndictionē suscipiēdo. vt dicef sub ti. de pacis osculo. Qui aut̄ uult cōicare debet timorē fidē z dilectionē h̄re. Sed̄ tur. Accepit panē zc. Hūc sacrificiū ritum melchisedech legif̄ p̄mus celebrasse offerens panē z uinū. erat em̄ sacerdos dei altissimi. An̄ dauid inq̄t ad x̄pm. Tu es sacerdos in eternū fm̄ oz. mel. zc. Sacrificiū igit̄ euāgelicū p̄cessit legale nō solū dignitate sed etiā tpe. sic apl̄s plen⁹ ostēdit in eplā ad hebre. Jō x̄o panē z uinū in sacrificiū corp̄is z sanguinis sui x̄ps instituit. vt in sumptiōe corp̄is z sanguinis christi doceat eē p̄fecta refectio. qđ sic p̄ ceteris cibis z potib⁹ corp̄alib⁹ panis coz hoīs cōfirmat z uinū coz hoīs letificat. ita z corp⁹ z sanguis x̄pi p̄ ceteris cibis z potib⁹ sp̄iritualib⁹ interiorē hoīem reficiunt z saginant. An̄ poculū tuū inebriās qđ p̄clarū ē In his em̄ duob⁹ plena p̄sistit z p̄fecta refectio sicut ip̄e testat̄. Caro mea h̄c ē cib⁹ z sanguis me⁹ h̄c ē pot⁹. De h̄ etiā dicef in septia p̄ticulari sup̄ x̄bo. h̄c est calix. Ceterū panis debet eē de frumento. uinū qđ uite: qz x̄ps semetip̄m compauit frumento. cū ait. Nisi granū frumētū cadens in terrā mortuū fuerit ip̄m solū manet: et uiti. cū dixit. Ego sum uitis x̄a. J̄p̄e etiā fuit racem⁹ in torculari cruci p̄sus. unde Esa. lxij. Vestimēta tua sicut calcantiuz in torculari. Porro nec racemus uue nec granū frumētū debet offerri nisi uel exp̄sus in uinum uel redactū in panē. qz x̄ps z panē se dicit. z frumento se compat. In canone tñ ap̄tozū in burcardo libro. v. ca. si qđs. ita tenet. Si qđs ep̄s uel p̄byter p̄-

ter ordinationē dñi. alia quedā in sacrificio offerat sup̄ altare. i. mel aut lac. aut p̄ uino sicerā aut p̄fecta quedā. aut uolatiā aut aialia aliqua aut legumina: cōstitutionē faciēs deponat. De hoc dictū ē sub ti. de obatione sacerdotis. Non debet etiam in pane ipso poni sal. q̄uis qđā hereticus r̄u faciāt. p̄t̄ illud qđ scriptum est. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Et illud. Nō auferes sal federi dñi dei tui de sacrificio tuo. Et illud. In omni oblatione tua offeres sal. Et in euāgelio. Ois uirtima salief. Que de sale discretiōis non materiali intelligunt. Panis aut̄ hic for̄mat in modū denarij. tum qz panis uite p̄ denarij tradit⁹ ē. tū qz idē denari⁹ in uirtua laboratib⁹ in p̄miū dand⁹ ē. z i forma rotunda vt dictū ē sub ti. de oblatione. In h̄ etiā pane sepe scribit̄ nomē z imago impatoris n̄ri. quia p̄ eū in imaginē di reformamur. z noīa n̄ra in libro uite scribuntur. Nonnulli etiā ibi agnū figurāt. tū quia is qđ imolat uer⁹ ē agn⁹. tū etiā p̄t̄ illud qđ legif̄ Exod. xxix. Hoc ē qđ facies in altari: offeres agnos iugiter z uinū ad libādū in agno. Panis quoqz nō fermētatur s̄ agnus in sacrificiū debet offerri. tū ratiōe facti. tum rōne mysterij. Scriptū nanqz ē in Exo. Prima mēse z. xiiij. die p̄mi mensis ad uespam comedetis azima usqz ad diez xxi. eiusdē mēsis ad uespam. J̄tē septē diebus fermētatur nō inueniet̄ in domib⁹ uestris. J̄tē qđ comederit fermētatur p̄bit anima ei⁹ de cetu isrl̄. J̄tē omne fermētatur nō comedetis. itē. in cūctis habitaculis uestris comedetis azima. Cū ḡ x̄ps die. xiiij. p̄mi mēsis ad uespam cenauerit cū discipulis z agnū pascale comederit. z utiqz ritu legali cū azimis panib⁹ z lactuē agrestibus cōstat qđ ea hora fermētatur nō inueniebatur in domib⁹ hebreozū. z ita panē azimū in corp⁹ suū absqz dubio p̄secrauit. Cum em̄ fermētū corruptionē significet. vñ fm̄ apl̄m. modicū fermētū totā massam corrūpit. vt nihil corruptū. uel corrūpēs. s̄ totū sincerū uel sincerās in h̄ eē sacro mōstret̄ nō fermētatur s̄ azimū cōsecram⁹. iux̄ illō apl̄m. Pasca n̄m imolat⁹ ē x̄ps. itaqz ep̄ulemur nō in fermēto ueteri sed in azi. sin. z ye. Greci tñ in suo p̄sistēs errore de fermētato p̄ficiūt latinos azimatas uocātes

cū ip̄i uer⁹ fermētarij ualeāt nuncupari. Dicit̄ em̄ in pasceue lunā. xiiij. extitisse. i. qđ uer⁹ agn⁹ ē imolat⁹: vt legi ipleret figurā. qđ. xiiij. luna p̄mi mēsis pascale agnum iusserat imolari. Dñs ḡ eo die se passurus ē p̄noctēs. in p̄cedēti uespā nēitate ductus anticipauit comedere pasca Et quia tūclicite poterat comedi fermētatur. idō z ip̄i corp⁹ dñi de fermētato p̄ficiūt. Dicit̄ etiā qđ cū brā x̄go Maria p̄gnās fuit de sp̄scō. recte p̄ fermētatur significat dñi incarnationē p̄t̄ x̄gine ueteri tumorē. Sz respondēti p̄t̄ qđ nō offerim⁹ in sacrificiū x̄ginis ueteri. nec ille ē ad trāsubstantiādū ne cessari⁹: s̄ fides z dei x̄bū. Sz nūqđ cōfict̄ qđ fermētatur hodie ap̄d nos sacrificat Et uidet̄ qđ nō cū x̄ps azimū p̄secrauerit qđ sacm̄ instituit. vt dcm̄ ē. p̄reterea vt tā dicef ecclia a beatis petro z paulo hūc sacrificij ritū accepit. Quidā tñ p̄dicūt p̄sertim si negligentia uel i grātia h̄ fac. Nā z legif̄ in Leuiti. Offeret̄ panes fermētatos cū hostia gr̄arū qđ offeret̄ p̄ pacificū J̄tē in pentateuco legif̄. Offeret̄ panes p̄mi ciarū de duab⁹ decimis fermētate simile. Et multū cū fermētato cōficiētib⁹ ecclia cōmunicat. Sequit̄. Eleuat̄ oculos in celū zc. J̄der h̄ qđ x̄ps oculos in celū leuauit. insinuāt nob̄ se h̄re a p̄re qđ h̄z. qz in p̄ncipio n̄roz operū debem⁹ dirigere mēt̄ oculos ad dñm tanqz ad auctorē oim̄ operū bonorū. J̄tē p̄ h̄ oculos ad celum leuauit z patri gr̄as egit. docuit nos qđ sp̄ p̄ri supplicare debem⁹ vt h̄ tā magnū sacm̄ p̄ manus n̄ras p̄ficere dignet̄. h̄c at̄ tria cōmemorant̄ qđ null⁹ euāgelistarū describit. uidelz Eleuat̄ oculos in celū zc. usqz discipulis suis. J̄tē et̄ni test. itē mysteriū fidei Quis ḡ tāte audacie extitit vt h̄ corde suo tēpta uerit interponere. Sane formā istā x̄boz ab ipso x̄po acceperūt apl̄i. z ab ip̄is ecclia multa qđē tā de x̄bis qđ de facti dñicis p̄t̄ breuitatē p̄termiserūt euangeliste qđ in apl̄i suppleuerūt. vt ē illud qđ apl̄s ait i eplā ad Cor. Uisus ē pl̄ qđ q̄ngētis fr̄ib⁹ simul. deinde uisus ē iacobo. deinde apostolis oib⁹. nouissime aut̄ tanqz abortiuo uisus ē z mibi. Nā z inē ip̄os euāgelistas quedā omittit̄ ab vno qđ supplet̄ ab alio. An̄ cū tres euāgeliste cōmemorēt. h̄ ē corpus meū. sol⁹ lucas adiecit. qđ p̄ uob̄ tra-

def. z cū matthe⁹ z marcus dicāt p̄ multis. lucas dic̄ p̄ uobis. s̄ matthe⁹ addidit in remissionē p̄ctorū. Sequit̄. Gr̄as agēs zc. Hinc colligit̄ vñ sacrificiū laudis dicitur. D̄ em̄ sic qz x̄ps gr̄as agēs illud instituit. Gr̄as aut̄ agebat nō p̄ se s̄ p̄ nob̄. id ē p̄reparatione oim̄ futura. De hoc dictuz est in. ij. p̄ticulari sup̄ x̄bo p̄ quib⁹ B̄ndixit. zc. B̄ndixit em̄ b̄ndictiōe celesti z uirtute uerbi qua cōuertit panis in substantiam corp̄is x̄pi. hoc ē corp⁹ meū Et in p̄latione hui⁹ uerbi sit crux sup̄ panē que significat qđ x̄ps passus est etiā in natura Tot⁹ em̄ passus est: z fm̄ aiām z fm̄ corpus. vt dicef in. xj. p̄ticulari sup̄ x̄bo. z p̄stas: vt totū hoīem redimeret. Quia enī x̄ps accepit panem z calicē in scās ac uenerabiles man⁹ suas uerūqz b̄ndixit. idō sacerdos x̄pi exemplo panem z calices in manus accipēs uerūqz p̄ se crucis signaculo b̄ndicit. que due cruces innuūt tempus cene z gr̄e in quo duo pietes in angulari lapide iungunt̄. uel qđ gigas gemie substantie crucifigit̄. Cū aut̄ ad p̄lationē istorū x̄bozū. hoc est corp⁹ meum. hic est sanguis meus. sacerdos p̄ficiat. credibile iudicat̄ qđ x̄ps eadē x̄ba dicendo cōfecit. Uer⁹ cū dñs p̄regerit qđ cōsecrauerit. uel def̄ qđ ecclia que p̄ri⁹ cōsecrat qđ frangat: alit̄ agit qđ x̄ps egerit. z sic peccat qm̄ ei⁹ actio n̄ra debet esse instructio. Sup̄ h̄ dixerūt quidā: qđ x̄ps post b̄ndictionē z cōuersionē fregit. nā tunc cōfecit cum b̄ndixit. Itaqz hoc ordine p̄struētēs. Accepit panem z b̄ndixit subaudiendum est dicens. hoc est corp⁹ meū. z tūc fregit z dedit et ait. Accipite z comedite: z iterauit h̄ ē corpus meū. p̄ri⁹ ḡ ptulit h̄ x̄ba vt eis uim p̄ficiendi tribueret. deinde ptulit eadē vt ap̄los formā cōficiēdi doceret. Alij dixerūt qđ etiā x̄ps p̄ri⁹ fregit qđ p̄secrauit. naz p̄ri⁹ b̄ndixit z postea fregit. demū ptulit x̄ba illa. hoc ē corp⁹ meū zc. z tunc dedit z fm̄ h̄ z sacm̄ cōfecit z formam instituit post b̄ndictionē. cū dixit hoc ē corp⁹ meū intelligentes illam b̄ndictionē fuisse: uel aliqđ signū qđ sup̄ panē imp̄sit: uel aliqđ x̄bum qđ sup̄ panem exp̄sit. Quib⁹ illud uidet̄ obfistere. qđ p̄ri⁹ fregit qđ dixit. h̄ ē corp⁹ meū. nec ē etiā credibile qđ p̄ri⁹ dedit qđ p̄secerit. Sane dici p̄t̄ qđ x̄ps x̄tu-

re diuina nob occulta pmo p̄fecit. ⁊ postea forma exp̄ssit sub q̄ posterū b̄ndiceret. Ip̄ se nāq̄ p̄ se x̄tute pp̄ia b̄ndixit. nos v̄o ex illa x̄tute quā indidit v̄bis. Cū ḡ sacerdos illa x̄pi v̄ba p̄nūciat. h̄ ē corp̄ meū: ⁊ h̄ est sanguis meū. panis ⁊ vinū in carnē ⁊ sanguinē p̄uertunt illa v̄bi x̄tute q̄ x̄ / bum caro factū est ⁊ habitauit in nob̄ qua dixit. ⁊ facta sunt. mādauit ⁊ creata sunt. qua feminā mutauit in statuā ⁊ ḡgā conuertit in colubzum. qua fontes mutauit i sanguinē. ⁊ aquā p̄uertit in vinum. Nam si v̄bū helie potuit ignem de celo deponere. nonne v̄bū x̄pi poterit panem in carnē mutare. certe mai⁹ ē de nihilo creare qd̄ n̄ est. q̄ qd̄ est in aliud trāsmutare ⁊ incōpabiliter mai⁹ ē q̄ de⁹ ita fact⁹ est homo q̄ nō desinat esse deus. q̄ q̄ panis ita fiat caro q̄ desinat esse panis. Illud p̄ incarnatiōne semel factū est. istud p̄ p̄secrationē iugiter fit. Ad plationem ḡ v̄borū panis diuinit⁹ trāsubstantiat in carnē. diuina em̄ ⁊ materialis hui⁹ sacrificij substantia ē verbum qd̄ accedens ad elemētū p̄ficit sac̄m sicut v̄bū carni v̄nitū efficit hoīem x̄pm.

Notandū est autē q̄ in corp̄e x̄pi v̄ndicim miracula p̄siderant. de quib⁹ exp̄ressa reddi rō non p̄t. licet silitudinarie rōnes ad h̄ deseruiāt. Primū est q̄ panis ⁊ vinū trāsubstantiant in corp̄e ⁊ sanguinem de quo iā rōnes posite sunt. Alia etiā ratio huic deseruit: q̄ ⁊ cibus ⁊ pot⁹ corp̄alis fit caro ⁊ sanguis mediāte natura. multo ḡ forti⁹ ipsa natura sc̄z de⁹ imēdiāte facere p̄t q̄ panis p̄uertat in corp̄e suū ⁊ vinum in sanguinem. Secundū est q̄ quotidie panis trāsubstantiatur in corp̄e ⁊ nullū fit augmentū in deo. Ratio huic deseruit: q̄ ⁊ si scio aliquod secretum quod plurib⁹ manifesto. licet illō omnes illi me reuelāte sciant tñ in me solo siue in mēte mea nullū p̄pter hoc fit augmentum. Tertū quia quotidie sumit ⁊ comedit. nec aliqua sit eius diminutio: ratō q̄ si de lumine meo lumina mille sumant nil deperit in meo. nā ⁊ vidua sareptana comedebat ⁊ nunq̄ diminuebat farina d̄ hydria. nec oleū de lechito. Quartū est q̄ indiuisibile diuidit ⁊ in quilibet pte eucharistie totus ⁊ integer remanet. ratio i speculo in quo aliquid representat: ⁊ si d̄ /

uidat p̄ ptes: i quilibz pte idē rep̄ntat vt d̄i cet in sequenti p̄ticula super verbo simili modo. Quintum quia a criminosis s̄ptum nō coinquinat. rō q̄: nec sol trāsies sup loca fetida: coinquinat. Sextū q̄ corpus x̄pi qd̄ est cib⁹ vite p̄ctōrib⁹ ē mortale. vt dictū ē in p̄hemio hui⁹ p̄tis. ratio quia ⁊ infirmis ⁊ debilib⁹ corp̄e bona cibaria ⁊ capones ⁊ bona vina sunt nocua

Septimum q̄ sumptum a sacerdote et quolibet alio. ore clauso in celum rapitur vt iā diceret sup v̄bo accipite. rō quia de corp̄e virginis incorrupte x̄pus exiuit. q̄ etiā de monumēto clauso surrexit cum sit res simplicissima. ⁊ hostio etiā clauso i locum vbi erāt discipuli intrauit. Octauū cum sit corpus immēsum ⁊ in tam pua hostia stat. rō q̄ ⁊ pupilla oculi que minima est magnū montē apprehēdit. Nonum q̄ idem corpus totū simul in diuersis lod p̄sistit. ⁊ a diuersis p̄cipit. Ratio quia et verbum hoīs semel platum iuxta vōdnaturā totum simul est in aurib⁹ diuersoz p̄terea qui fecit corpus ⁊ locū: vtrūq̄ facit in altero esse vt vult. Rursus luna ⁊ sol ⁊ lumen in diuersis locis ⁊ a diuersi vident. Decimum quia pane trāsubstantiato remanent accidentia panis. s. pondus. color. ⁊ sapor. rō p̄ similitudinē deficit hic vt dicit sup v̄bo fregit. Undecimum quia sub specie panis est ⁊ sumit corpus ⁊ sanguis x̄pi imo totus christus similiter sub specie vini ē ⁊ sumit vtrūq̄. ⁊ tñ ibi nō est duplex sumptio corp̄is ⁊ sanguinis x̄pi. Ratio quia licet i vno p̄tādio comedam ante potum ⁊ post. nō tamē dico: bis prandere. ⁊ de hoc dicitur sub septima particula super v̄bo. Similimodo Verūtamē sic ait Leo papa Quid queris nature ordinem in christi corp̄e cum p̄ter naturā sit ip̄e x̄ps natus ex v̄gine. Et nota q̄ quedam matrona singul̄ diebus dominicis offerebat panes b̄to Gregorio. qui cum post missarū solennia corpus dñi illi offerret ⁊ diceret. Corpus domini nostri iesu christi custodiat te in vitā eternam. Illa lasciuia subrisit. ip̄e vero mox dextram ab eius ore conuertens p̄tē illā dñici corp̄is sup altare deposuit. de inde coram populo matronam interrogauit ob quā cām ridere p̄sumpserit. At illa

inquit. q̄ panē que pp̄ris manib⁹ feceram tu corp⁹ dñi appellabas. Tūc Greg⁹. pro muliere incredulitate se in orōne p̄strauit. ⁊ surgēs p̄ticulā illā panis ad instar digiti carnē factā repit. ⁊ sic matronā ad fides cōuertit. Oravit iterū ⁊ carnē illā in panē p̄uersam vidit ⁊ matrone sumendā tradidit. Legit quoq̄ q̄ cū Hugo de sancto vt cōre doctor excellētissim⁹ vltima infirmitate laboraret. corp⁹ dñi instāter petūt si bi dari. Cūq̄ nullū cibum retinere posset fratres ei⁹ turbationē timētes simplice sibi hostiā attulerunt. Ad ille p̄ sp̄m agnoscentis ait. Misereat v̄ri deus fratres cur me deludere vultis. Iste em̄ que portasti dñs me⁹ nō est: at illi attoniti mox corpus dñi attulerūt. s̄ ip̄e vidēs se nō posse recipere eleuati i celū manib⁹ sic orauit. Discēdat filius ad p̄rem ⁊ sp̄s ad eū q̄ fecit illū Ec̄s. v̄l. Et inter h̄ verba sp̄m emisit ⁊ corpus dñi ibidē disparuit. Quicq̄ autē ex causa sac̄m corp̄is ⁊ sanguis sui x̄ps sub alia specie sumēdū instituit. Prima ē ad augendū meritū. qm̄ aliud ibi eē cernitur ⁊ aliud eē credit vt fides habeat meritum cui humana ratio nō p̄bet exp̄imētū. Secda est ad fouendū sensum ne abhorreat anim⁹ qd̄ cerneret ocul⁹. q̄ nō p̄sueuimus carnē crudam comedere vel sanguinem humanū bibere. Fouet em̄ sensus in vno dū vic̄ solita p̄cipit ⁊ edificat fides i altero dum in eo qd̄ videt quale sit illud quod nō videt agnoscit. Tertia ē ad vitā dum rediculū ne insultaret paganus cum illud ageret xp̄ian⁹. vt ita vitas assit ⁊ ridiculū desit. Quarta q̄ nō posset mortal̄ hō intueri claritatē q̄ ē in corp̄e x̄pi. quod expti sunt discipuli in trāsfiguratiōe. p̄ter ea panis confirmat ⁊ vinū letificat cor hominis. Quinta nō sumit sub specie agni. ne iudicare videamur de more legali agnum offerentes. Sequit̄ fregit. Queri solet qd̄ x̄ps in mēsa tūc fregit. ⁊ qd̄ sacerdos nūc in altari frāgit. Et fuerūt q̄ dixerunt. q̄ sic post p̄secrationē vera panis remanent accidentia: sic et vera panis substantia. q̄ sic s̄biectū nō p̄t subsistere sine accidentib⁹. sic accidentia nō p̄t subsistere sine s̄biecto. qm̄ accidentis eē nō ē aliud q̄ in eē. s̄ panis ⁊ vini substantijs p̄manens ad plationē illorū v̄borū corpus ⁊

sanguis x̄pi veracit̄ incipiūt eē sub ill. ita q̄ sub eisdē accidētib⁹ vtrūq̄ vere suscipitur. s. panis ⁊ caro. vinū ⁊ sanguis quozū alterū p̄bat sensus. reliquoz credit fides. Ibi dicit q̄ substantia panis frangit ac atterit inducētes ad h̄ illō apli. Panis que frangim⁹. Et lucas dicit. Una sabbati cū venissem⁹ ad frangendū panē ⁊c. Et fm̄ eos dū sac̄m a mure corrodif. etiā ip̄a panis substantia comedif s̄ q̄ corp⁹ x̄pi mox eē desinit. cū corodi incipit. Innocētius tertio dixit in spec̄o ecclie. q̄ forma panis frangit ⁊ atterit. s̄ corp⁹ x̄pi sumit ⁊ comedit ea que notant corruptionē referēs ad formā panis. ea v̄o q̄ notant acceptiōnem ad corp⁹ x̄pi Berengari⁹ q̄pe qui su spectus habebat de heresi. corā Nicolao papa p̄fessus ē panē ⁊ vinū q̄ in altari ponunt post p̄secrationē nō solū sac̄m s̄ etiā in vitate verū corp⁹ ⁊ sanguinē christi eē. ⁊ sensualiter nō solū sac̄m s̄ etiā in vitate manib⁹ sacerdotū tractari frangit ⁊ fidelitū dentib⁹ atteri. Nō autē corp⁹ christi vel in ptes diuidit vel dētib⁹ lacerat. cuz sit imortale ⁊ ipassibile. S̄ in q̄ re fiat fractio vel attritio b̄tus Aug⁹. oūdit dicens. Quī x̄ps manducat reficit nō deficit. nec qm̄ māducam⁹ p̄tē de illo facim⁹ ⁊ qd̄ in sac̄o sic fit. nā ⁊ x̄ps carnalē sensū discipulorū redarguit. q̄ putabāt carnē ei⁹ sic aliā carnē diuidendā in ptes ⁊ morib⁹ lacerādam. D̄ autē forma panis nō q̄ sit s̄ q̄ fuit. sicut dicebatur Simon leprosus. nō q̄ talis existeret: sed quia talis existerat. Si vero queratur quid a mure comedif duz sacramentum corroditur vel quid incineratur cum sacramentum crematur. Respondet ip̄e Innocētius. q̄ sicut miraculose substantia panis cōuertitur in corpus dñi cum ⁊ incipit esse sub sacramēto sic quodāmodo miraculose reuertitur cū ipsum ibi desinit esse. nō q̄ illa panis substantia reuertatur que transiuit in carnes sed eius loco aliud miraculose creatur. q̄ uis huiusmodi accidētia sine s̄biecto possint sic esse sic edi. Sequit̄. Dedit. Queri solet quale corpus christi in cena dedit mortale aut imortale. passibile aut impassibile. ac cetera que ad hanc pertinent questionem. Et licet simplicitate fidei sufficiat dicere: q̄ tale dedit qua-

le voluit: et rursus qualem dederit ipse nouit. Fuerunt tamen qui dixerunt quod sic veraciter ipse idem erat qui dabat et qui dabatur. ita in eo quod dabatur erat immortalis et impassibilis. sic visibiliter gestabat et inuisibiliter gestabat. Inuisibiliter inquam quantum ad formam corporis. non quantum ad spiritum sancti. Nam in eo quod gestabat quod erat. hoc apparebat. In eo vero quod gestabat quod erat ipse non videbatur. quia forma panis et vini velabat formam carnis et sanguinis. Hic est ille verus dauid qui coram achis regem suis manibus ferebat. Nam igitur immortalis dabatur. incorruptibiliter edebatur. Hic profecto procedit posito quod per aliquam sacramenti per triduum mortis christi fuata fuisset idem corpus simul et iacebat mortuus in sepulchro. et manebat viuus sub sacro. in ara crucis patiebatur. et sub forma panis non ledebat. Sed quoniam incredibile iudicatur ut secundum eandem naturam simul esset mortalis et immortalis. quod tamen congruebat ei secundum eandem personam. fuerunt alij qui dixerunt quod christus mortalis vti quod fuit non necessitate sed voluntate. In eo quod ipse quod immunis erat ab omni culpa. liber erat ab omni pena. ut nil morti deberet pro eo quod nihil peccati haberet. Sustinuit tamen sponte mortalitatem: quia mortem sustinere volebat: quoniam si mortalitatem non suscepisset omnino mori non potuisset. Ut ergo probaret quod mortalis erat non necessitate sed voluntate: quoniam voluit mortalitatem deposuit. et quoniam voluit mortalitatem recepit. Legitur in euangelio quod cum iudei duxissent iesum. versus ad suppellicium montis et eum precipitare vellent ille transiens per medium illorum ibat: Cum ergo esset ducendus teneri sed sicut passibilis tolerabat. sed cum esset precipitandus sic impassibilis per medium illorum transibat. Probat tamen salua fide concedi quod tunc tale dedit qualem tunc habuit mortale vici et passibile. non quod posset pati sub sacro scilicet nunc sed quod sub sacro poterat pati scilicet tunc. Nunc autem sumitur a nobis immortale et impassibile: nec tamen maiorem habet nunc efficaciam sicut nec maiorem potentiam. Que ergo passibilis edebatur et tamen non ledebat non erat humane nature sed diuine potentie qua valebat quicquid omnino volebat. Sequitur discipulis suis. Dubitari solet vtrum iudas cum alijs accepit eucharistiam. Lucas enim ostendit iudam interfuisse cum alijs qui statim post calicem traditorum commemorat dicens.

Hic est calix noui testamenti in sanguine meo qui pro vobis effundetur. Verum tamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. Quomodo autem interfuerunt eucharistiam acceperunt. Bartheolomaeo testante qui ait. Et biberunt ex eo omnes. In iuxta quod christus preceperat teste Bartheolomaeo. Biberite ex hoc omnes. Contra iudas non interfuisse probatur. Nam secundum Bartheolomaeum statim dixit. Iesus bibentibus calicem. non bibam amodo de hoc genimine vitis versus in die illi. cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei. In iudas ergo non aderat qui cum eo non erat bibiturus in regno. In hoc causa forte tenendum est illud quod iohannes insinuat. quia cum iudas accepisset bucellam exiit continuo erat enim nox. Ebraeus autem post alios cibos tradidit eucharistiam. Luc. testate qui ait. Sicut et calicem post quem cenauit. Tradet ergo quod iudas prius exiit quam christus traderet eucharistiam. Quia ergo lucas per calicem commemorat traditorum per recapitulati onem dictum intelligi potest. quia sepe in sacra scriptura quod prius factum fuerat posterius enarratur sic Bartheolomaeo biduo ante pascha commemorat alabastrum vnguenti quod secundum iohannem ante sex dies pasche mulier in domo simoniae leprosi effudit. Sed processu quod iudas accepit eucharistiam quod plerique procedunt. quare medicus salutaris medicinam dedit egroti. quam ei mortiferam esse sciebat. quoniam quod manducat indigne iudicium sibi manducat. Respondet forte ut suo doceret exemplo quod sacerdos non debet illi conditionem negare. cuius crimen et si sit sibi notum non est tamen ecclesie manifestum ne forte non sit corrector sed traditor. Unde legitur in canone. Non prohibeat dispensator id est sacerdos pingues terre. id est peccatores membra domini. id est corpus et sanguinem christi manducare. sed moneat exactorem timere. Sed cum minus malum sit reddi suspectum de crimine quam committere crimine. et de duobus malis cum alterum videret minus sit eligendum. videtur quod discretus sacerdos negare debet eucharistiam criminoso quatenus minus malum incurrat ut maius euitet. id est ut reddatur suspectus ne manducet indigne. Sane cum nemo debeat vnum mortale committere ne proximus aliud mortale committat eligendum est potius sacerdoti non prodere peccatore quam ut ille non peccet. sed ille potius debet eligere ut abstinendo reddat suspectum quam committendo manducet indigne. Sed dicitur ante ebraei-

stus ad bonum an ad malum eucharistiam iudicet. Et quidem non videtur ad bonum dedisse. ne sua sit intentione fraudatus. quod teste propheta fecit vniuersa qui voluit: iudas enim non ad bonum sed ad malum accepit. sed nec ad malum dedisse videtur. quia christus non est auctor malorum sed vltor. Raderi potest quod si hec propositio ad. cum dicitur dedit ad malum: intentio nem denotet vel affectum. falsa est propositio. Si autem consecutione innuat vel affectum. Sane quia christus bucellam intinctam iude porrexit: constitutum est ab ecclesia ne eucharistia deest intincta. Nec debet intelligi quod bucella panis intincta christus eucharistiam dederit traditorum: sed bucellam intinctam atque porrectam suam denique traditorum expressit. Sequitur. Accipite et manducate: quod vniuersi crederet quod panis in carne et vinum in sanguine conuerterentur potuisset. nisi ipse saluator hoc diceret quod panem et vinum et omnia ex inuisibilibus creauit. Voluit ergo nos panem et vinum sibi offerri et ab ipso diuinitus consecrari. ut fidelis populus credat verum esse mysterium quod ipse tradidit discipulis suis dicens. Accipite et manducate. Sicut et de calice dixit. Sane non est intelligendum quod sumptum corpus de manu domini sibi discipli ministraret. sed quod consecrauit idem et ministrauit. Ac si diceret. Comedite vtriusque huius sacramenti comestione insinuat. Dupliciter enim corpus christi comeditur. quia dupliciter intelligitur. scilicet verum quod de virgine traxit. et in cruce pendit. et mysticum quod est ecclesia christi spiritu vegetata. De vero corpore dominus ait. Hoc est corpus meum quod pro vobis traditur. De mystico corpus dicit apostolus. Unum panis et vnum corpus multum sumus. Verum corpus christi comeditur sacramentaliter. id est sub specie. Mysticum autem comeditur spiritualiter. id est sub specie panis in fide cordis. De comestione sacramentali dicit dominus. Accipite et comedite hoc est corpus meum quod pro vobis traditur. hoc facite in mea commemorati onem. Hoc modo tam boni quam mali christi corpus manducant. sed boni ad salutem. mali vero ad iudicium. nisi enim et mali christi corpus comederent. non dixisset apostolus ad Cor. xj. Qui manducat indigne iudicium sibi manducat non iudicium corpus domini. Ille autem indigne sumit qui sacramentaliter et non spiritualiter sumit. Nam et iudas cum alijs eucharistiam tradidit accepisse ut iam dictum est. De spirituali comestione dominus ait. Nisi manducaueritis carnem

fili hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. Hoc modo corpus christi comeditur soli boni. Unum autem manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in eo. Nam qui manet in charitate in deo manet et deus in eo. Et quod paras dentem et ventrem crede et manducaisti. Qui credit in christum comedit ipsum. quoniam in corpore christi per fidem. id est membrum eius efficiunt. Vt in vnitatem corporis eius firmi solidat. Alibi enim quod manducat incorporeum. et quod manducat incorporeum. hoc autem quod manducat incorporeum. et quod manducat incorporeum. Vtrumque modum edendi christus insinuat vbi dicit. Spiritus est qui viuificat. caro non potest deus esse. quia caro christi nisi spiritualiter comeditur non ad salutem sed ad iudicium manducat. Sed quod sit de corpore christi postquam sumptum fuerit et comestum. Raderi potest quod si panis qui est corporalis in celo gratia vbi christus est in dextera dei sedes. Ad ipsam tamen panem exhibuit corporalem. ut ad spiritualis panem inuitaret. Unum cum sacrum tenet gustat et comedit. christus corpora liter adest in visu in tactu in sapore. et quam diu corpus sensus afficit. corpus panis non aufert. Postquam vero in percipiendo sensus deficit corporalis: deinceps non est querenda corporalis presentia. sed spiritualis est retinenda. quia dispensatione completa christus de ore transit ad cor. Quod est enim ut procedat ad mentem quam descendat in ventrem. cibus est non carnis sed anime. Venit ut comedatur non ut consumatur. ut gustetur non ut incorporetur. ore comeditur sed stomacho non digeritur. reficit animam sed non effluit in secessum. Illud vero quod dominus ait. Omne quod in os intrat in ventrem vadit. et in secessum emittitur. non de spirituali sed de carnali cibo dictum est. quod si forte secessus seu vomitus post solam eucharistie perceptionem euenerit ex accidentibus humoribus generatur. cum interdum humores absque cuiuslibet cibi materia. vel effluant in secessum vel emittantur ad vomitum. Ita quod quantum ad nos seruat per omnia corruptibilis cibi similitudinem sed quantum ad se non amittit inuolabilis corporis veritatem. Speciales quoniam corrodunt et maculant. sed vitas huiusmodi corrumptur aut inquinant. si quoniam tale quid videris noli timere sibi. sed esto sollicitus tibi. ne tu forte ledaris si male credideris. Sequitur. Hoc est corpus meum. Cum ad pro-

lationē istozū hōzū hoc ē corp⁹ meū. panis mutet in corp⁹. ⁊ ad plationē istozū hōzū hic ē sanguis me⁹. vinū mutet in sanguinē. ⁊ p̄sus pferant ista hōzū q̄ illa. vi. def q̄ panis p̄sus mutet in corp⁹ q̄ vinū in sanguinē. ⁊ ita videt p̄ cōsequēs q̄ corpus sine sanguine ē vel sanguis ē sine corpore. p̄doperea dicit q̄ d̄busdā q̄ cuz tā tū est dictū totū ē factū nolētes vel nō valentes ipsi cōuersionis determinare mōtū. Alij nō dicūt q̄ lz ad plationē p̄cedentiū hōzū panis antea mutet in corpus. ⁊ ad plationē sequentiū vinū postea mutet in sanguinē. nūq̄m corpus ē sine sanguine ⁊ sanguis sine corpore. sic neutrū ē sine anima. s̄ s̄ forma panis sanguis existit in corpore p̄ mutationē panis in corp⁹ ⁊ ecōuerso. nō q̄ panis in sanguinem v̄l vinum mutet in corp⁹. sed q̄ neutrū p̄t extistere sine reliq̄. de hoc iā dicit. S̄ q̄rit quid demonstrat x̄ps q̄ dicit. h̄ ē corp⁹ meū. p̄ h̄ p̄nomē h̄. nō em̄ videt q̄ panē. q̄ panis nō erat corp⁹ x̄pi. nec etiā corp⁹. q̄ nōdū illa hōzū p̄tulerat. ad quoz plationē panē mutauit in corp⁹. Sup̄ h̄ dicūt quidā q̄ p̄ hoc p̄nomē nūl demonstrat s̄ illud materialit̄ ponit. S̄ fm̄ h̄ quō p̄ dictionē nihil significantē sit trāsubstantiatio. p̄doperea d̄ns vtebat illa voce significantiue. ⁊ nos vtimur materialit̄. q̄ nō facimus qd̄ ip̄e fecit. Alij dicūt q̄ ea vis data ē ipsis hōzū q̄ ad ipozū plationē sit trāsubstantiatio. Itē idō sacerdos nō profert ea significantiue. q̄ nō posset ea sic p̄ferre. p̄doperea em̄ si diceret. h̄ ē corp⁹ meum. Verū a p̄misse questiōis laqueo facile se absoluit. q̄ dicit q̄ x̄ps tūc confecit q̄ b̄n̄ dicit de q̄ dictū est sup̄ hōzū. B̄ndixit. Nā si opponat de sacerdote q̄ tūc cōsecrat cuz illa hōzū p̄nunciat. R̄ndet q̄ sacerdos nihil demonstrat. cū illis hōzū nō vtaf̄ enunciat̄ s̄ recitatiue. quēadmodū ⁊ cū ait. Ego sum vitis h̄a. Ego sum lux h̄a. Ego sum lux mūdi ⁊ innumera talia. Rursus q̄rit qd̄ demonstrat cū dicit. p̄ducate ex h̄ omēs licet in nullo quatuor euāgelistarū hoc legat̄ de corpore. s̄ t̄m̄ de sanguine inuenit̄ dictū. Bibite ex hoc oēs. cum em̄ iam panē fregisset. si demonstrat ali quod fragmētōz. illud nō debebat omēs comedere. sed singlis debebat singula di-

tribuere. Si demonstrat corp⁹ nō poterant ex illo sed illud comedere. q̄ corpus x̄pi nō māducat̄ p̄ p̄tes s̄ integrū. Sane frequēter in sacra scriptura videt̄ agi de vno. s̄ agi de diuersis. vt ē illud. b̄ndixit fregit ⁊ dedit. B̄ndixit panem fregit formam ⁊ dedit corp⁹. Eodē modo cū dicit. p̄ducate ex hoc oēs. p̄nomē oñdit integrū corp⁹. ⁊ p̄positio innuit formā diuisam. vt iste sit sensus. Comedite corp⁹ integrū sub forma diuisa. nā sola forma p̄ p̄tes diuidit̄. ⁊ totū corp⁹ integrū māducat̄. Simili mō p̄t intelligi qd̄ subiungit hoc ē corp⁹ meū. i. illud qd̄ p̄beo sub hac forma. Querit̄ etiā si additio vel subtractio vel trāpositio vel interpositio v̄l mutatio fiat in illa forma hōzū quā x̄ps expressit. vtrū effectū cōsecrationis impediatur si dicat̄ addēdo. hoc est corp⁹ meū qd̄ assumpsi de hōzū v̄l subtrahēdo. B̄ cōpus. nō dicēdo meū. aut trāspōnēdo. dicēdo. corp⁹ meū h̄ ē. vel iterponēdo. vt hoc ē vtrūq̄ corp⁹ meū. siue mutādo. vt hoc est corp⁹ iesu. Sane grauit̄ peccat q̄ q̄libz hōzū quomodolibet attēptauerit. p̄sertim si formā intēdat mutare v̄l heresim introducere. q̄ forma verborū quā x̄ps expressit p̄ omnia debet illibata seruari. Quis fm̄ p̄ h̄m. noia ⁊ hōzū trāspōsita idē significant. neq̄ vtile p̄ inutile v̄tief. ⁊ nō hōzū ex hōzū. sed sensum ex sensu trāfferēdū est. Quid si inter plationē forme panis ⁊ vini interponat̄ spatium. ⁊ quidē nihilomin⁹ sit trāsubstantiatio. De hoc t̄m̄ dubiū nō ē fm̄ illos q̄ duas asserūt eē formas. vt iā dicit. S̄ cū ad plationē istozū hōzū. h̄ ē corp⁹ meū. panis mutet in carnē. ⁊ ad plationē illozū. hic ē sanguis me⁹. vinū mutetur in sanguinē. videt̄ q̄ panis sine vino ⁊ vinū sine pane valeat cōsecrari. vt p̄missum ē. ⁊ ita si post plationē istozū ⁊ an plationē illozū ipedimētū accedat sacerdoti. q̄ min⁹ p̄cedere valeat. videt̄ q̄ panis sit mutar⁹ in carnē. vino in sanguinē si mutato. Nūquid q̄ hoc casu ali⁹ sacerdos totum repetet a p̄ncipio. ⁊ sic sup̄ panē iterabitur cōsecratio. an hō ab eodē loco tāntū incipiet in quo sacerdos ille dimisit. ⁊ sic diuidet̄ mysteriū vnitatis. Sup̄ h̄ itaq̄ legit̄ in cōcilio tholetano. Cēsuum cōuenire vt cū a sacerdotib⁹ missarū tempore sacra-

mysteria cōsecrant̄. si egritudinis accidat cuiuslibet interuēt⁹ quo ceptū ne q̄at cōsecrationis expleri mysteriū. sit liberū ep̄o v̄l p̄bytero alteri cōsecrationē exēq̄ cepti officij vt p̄cedētib⁹ sup̄le q̄ defecerit libet̄ ali⁹ p̄ cōplemento succedat. De hoc etiā dicit in. vii. p̄ticula sup̄ hōzū noui ⁊ eterni. ad finē. Verū cum int̄ theologos de tēpore cōsecrationis sit diuisa sentētia. qui busdam dicētibus. q̄ cū totum ē dictū totum ē factū. alijs asserētibus q̄ panis antea mutet in corp⁹. ⁊ postea vinū mutatur in sanguinē vt dictū est. ideo pleriq̄ tuti⁹ incedentes affirmāt q̄ ali⁹ sacerdos repetere debet cōsecrationē atq̄ p̄ficere. qm̄ nō dicit̄ iteratū qd̄ nescit̄ esse factū. Tamen ne vlla fiat iteratio vel diuisio sacramenti. nec aliquis scrupulus erroris vel dubitationis remaneat. cōsultius iudicat̄ vt illa talis oblata studiosissime p̄ infirmis recōdat̄. ⁊ sup̄ alijs speciebus panis ⁊ vini tot⁹ canon repetat̄. ⁊ p̄missa hostia cōsecrata in fine misse a ministro vel alio sumat̄. S̄ si vinū inueniri nō possit. vel aliquo casu intercedēte defuerit. querit̄ vtrūq̄ necessitate cogente vel casu intercedēte sola panis materia possit in eucharistiā p̄secrari sicut ⁊ sub sola panis specie debet eucharistia referuari. Sūt sane q̄ dicūt q̄ cū h̄bum ⁊ elementū p̄ficiant sacramentū. nec forma hōzū nec materia rerū. quas x̄ps expressit mutari siue dimidiari p̄t. quia sic vinum sine pane. sic panis sine vino minime cōsecrat̄. Unde siue aqua p̄ vino mitat̄ in calicē siue ordeū p̄ frumētō forme sup̄ panem. sicut neutrū p̄ se. sic neutrū cuz alio trāsubstantiat̄ in carnē aut mutatur in sanguinē. Nam si panis sine vino v̄l vinum sine pane mutari posset in carnē aut sanguinē. in his itaq̄ regionib⁹ in quibus alterutrū inueniri nō p̄t. licite posset alterum sine altero cōsecrari. min⁹ em̄ ignorantia q̄ necessitas. vel negligētia q̄ difficultas excusat. Alij hō dicūt q̄ cū christ⁹ prius cōuerterit panē in carnē. ⁊ postea mutauerit vinū in sanguinē sicut euāgelicelectionis textus ostendit. ⁊ sine vino panes ⁊ sine pane vinū consecrari cōtingit. Grauit̄ t̄m̄ offendit q̄ negligēt̄ v̄l ignorāt̄ alterutrā speciem p̄mittit̄. grauius qui sciet̄ aut s̄ponte maxime si formam intē-

dit mutare vel heresim introducere. Quid ergo faciendū sacerdoti si vinū post cōsecrationē cōperiat p̄termisum. r̄ndeo si hoc studiose causa introducēdi heresim factum ē nō ē sacm̄ corpis. si hō p̄ obliuionem vel negligētiam nihilomin⁹ facta est cōsecratio corpis vt p̄missum ē. tūc tamē vt dicūt aliqui vinū apponere debet. ⁊ super illud solūmodo hōzū ad cōsecrandū sanguinem repetere. s̄ ab illo loco. Simili mō. ⁊c. vsq̄ in finem. omissis t̄m̄ crucib⁹ duabus que sunt singulatim sup̄ panem. Alij hō dicūt q̄ vino apposito in calice panem cōsecratum debet imittere. sic q̄ posset absq̄ aliqua repetitiōe sumere sacrificium sicut fit in die pasceus. Alijs videt̄ q̄ nō debet vinū apponi ne scandalum generet. Sed qd̄ p̄m̄ dicūt verius ē. nā vtilius scandalum nasci p̄mittit̄ q̄ vitas relinquat̄. Si em̄ hec vitas p̄mittat̄. s̄ q̄ vinū nō apponat̄ nō p̄t vere dici h̄ sacramentū cōmixtio corpis ⁊ sanguinis. nec corp⁹ x̄pi sine sanguine sumi debz. Vel hostia seruet̄ ⁊ sup̄ alijs speciebus canon repetat̄ vt p̄missum ē. Verū si sacerdos aq̄ gustata ieiuniū soluerit illa die non iteret sacm̄. Si aut̄ an hōzū trāsubstantiationis scz hic ē calix ⁊c. aduerterit vinū fore p̄termisum. vel etiā vtrūq̄ scz vinū ⁊ aqm̄ tūc illa apponat̄ in calice. ⁊ in cōsecratione p̄cedat. reincipiēs ab illo loco. hanc igit̄ oblationē ⁊c. si hō vinū sine aqua apponatur nō ideo min⁹ ē sacm̄. vt dicit̄ in se. p̄ticula sup̄ hōzū noui ⁊ eterni testamenti. Quid si aliqd̄ de sanguine stillauerit. s̄ h̄ etiam dicit̄ sup̄ hōzū. q̄ p̄ multis. Verum cū interdū vni pontifici multi sacerdotes cōcelebrēt. put̄ dicit̄ in. vi. p̄te sub quita feria cene d̄ni vbi agi de oleo infirmozū. si forte nō simul omēs cōsecratoria verba p̄nunciēt. querit̄ an ille sol⁹ cōficiat qui p̄mus illa p̄nunciat. ⁊ an ceteri iterāt sacramentū. Si em̄ hoc cōcedat̄ poterit cōtingere q̄ ille nō cōficiat qui p̄ncipaliter celebrat. ⁊ ille cōficiat qui secundario celebrat. ⁊ sic pia celebrātis intētio defraudat̄. Sane dici p̄t q̄ siue p̄ri⁹ siue posteri⁹ proferrant sacerdotes. referri debz eoz intentiō ad instans plationis ep̄isopi cui p̄ncipaliter celebrātū cōcelebrāt. ⁊ tūc omēs similiter cōsecrāt ⁊ cōficiūt. quāq̄ nōnulli p̄sentiat̄

q̄ qui p̄mus p̄nunciat ille p̄secrat nec ali/
 orum defraudat̄ int̄tio. quia factū ē q̄d i/
 tenderat̄. Cōsueuerūt aut̄ p̄byteri cardi/
 nales rhomanorū cūstare pontificem ⁊
 cū eo p̄ter celebrare ⁊ p̄summato sacrifi/
 cio de manu ei⁹ cōtionē accipe. signantes
 ap̄los. qui cū dño p̄ter discumbentes sa/
 cram de manu ei⁹ eucharistiā acceperunt
 Et i eo q̄ celebrat̄ ostēdit̄ ap̄los tūc a do/
 mino ritum hui⁹ sacrificij didicisse. Sa/
 ne dictis v̄bis illis h̄ est corp⁹ meū sacer/
 dos eleuat corpus xp̄i. iuxta illd̄ Leuiti.
 xxiij. offeretis panes p̄mitiarū duos d̄ du/
 abus decimis sile quos eleuabit sacerdos
 corā dño: p̄mo vt cuncti astātes illd̄ vide/
 ant ⁊ petāt q̄d p̄ficiat ad salutē. iuxta illd̄
 Ego si exaltat⁹ fuerō a terra ⁊c. Sc̄do ad/
 notandū q̄ nō ē aliud dignuz sacrificium
 imo ē sup̄ om̄es hostias. Tertio exaltatō
 eucharistiē in manu sacerdotis s̄gt̄ xp̄m
 verū panē p̄ p̄betas in scripturā exalta/
 tum: q̄n̄ sc̄z ei⁹ incarnationē p̄phetizabāt
 Vñ Esa. Ecce v̄go p̄cipiet: ⁊ hūc cibū so/
 re ceteris excellentiorē: s̄līter ⁊ de potu.
 Quarto s̄gt̄ resurrectionē. Quinto hostia
 eleuat̄ vt p̄plus nō p̄ueniēs cōsecrationē:
 sed ex h̄ cognoscēs illam factā eē ⁊ christū
 sup̄ altare venisse reuerēter ad terrā p̄ster/
 nat̄. iuxta illud ad p̄bil. In noīe iesu om/
 ne genu flectat̄. ⁊c. Et illū corde ⁊ ore ad/
 orent. iuxta illud apli. ad Rhoma. Cord̄
 credi ad iusticiā ore aut̄ p̄fessio fit ad sa/
 lutē. Alia ratio ponet̄ p̄p̄ finē. xj. pticu/
 le canonis. Licet igit̄ fides sufficiat ad sa/
 lutem. iuxta illud Augusti. crede ⁊ mādu/
 casti. nō t̄n̄ sup̄flua ē eleuatio. tū p̄p̄ cau/
 sas p̄missas: tum q̄z ibi temp⁹ ⁊ loc⁹ agen/
 di post se offerūt. fides sine opib⁹ fm̄ iaco/
 bum mortua ē. p̄p̄ easdem quoq̄ cau/
 sas calicis eleuatio licet sanguis videri n̄
 possit sup̄flua nō ē. Vtrū aut̄ calix coop/
 tus eleuari debeat. dicit̄ in sequēti pticu/
 la sup̄ v̄bo: q̄ p̄ vobis. Et tam corpus q̄
 calix cū vtrāq̄ manu eleuant̄ p̄pter maio/
 rē reuerētiā ⁊ securitatē. Et exinde strin/
 git pollices ⁊ indices put̄ dicit̄ sup̄ v̄bo
 Vñ ⁊ memores: In eleuatiōe at̄ vtriusq̄
 squilla pulsaf̄. nam ⁊ in veteri testamento
 leuite tempe sacrificij tubas clangebāt ar/
 genteas: vt earū sonitu p̄s p̄monitus fo/
 ret ad adorandū dñm p̄paratus. Et p̄p̄

causam eandē squilla pulsaf̄. duz corpus
 christi ad infirmū portat̄. Quia etia; ca/
 pellā dñi pape baiulans squilla fert. obre/
 uerentiam reliquiarū quas portat. tūc eti/
 am cerei accēdunt̄ p̄p̄ cām in sc̄da p̄te s̄b/
 ti. de acolito scriptam.

Septima ps canonis.

Simili modo

⁊c. Septima ps. Licet s̄b vtra
 q̄ specie sumat̄ vtrāq̄. s̄. cor/
 pus ⁊ sanguis. vtrāq̄ t̄n̄ species p̄secrat̄
 ⁊ neutra sup̄fluit. vt ostēdat̄ q̄ xp̄us hu/
 manā naturā totā assumpsit sc̄z corpus et/
 aiā vt totā redimeret. Panis em̄ referē
 ad carnē ⁊ vinū ad aiā. quia vinum san/
 guinem opat̄ in quo sedes ē aiē. Vñ legi/
 tur in Leuitico. Alia carnis in sanguine ē
 Moyses quoq̄ testat̄ q̄ caro p̄ corpore.
 sanguis aut̄ offerē p̄ animā. quo circa pa/
 nis ⁊ vinū in sacrificio offerunt̄. quod va/
 let ad tuitionē corpis ⁊ aiē. ne si sub specie
 panis sanguis sumat̄ cū corpe. ⁊ sic s̄b al/
 tera t̄n̄ specie sumat̄ ad alteri⁹ t̄n̄ putet̄ p̄/
 tinere salutē. Et quis s̄b specie panis san/
 guis sumat̄ cū corpe. ⁊ sub specie vini su/
 mat̄ corp⁹ cum sanguine: t̄n̄ fm̄ Innocē.
 tertiu⁹. nec sanguis sub sp̄e panis. nec cor/
 pus sub specie vini bibit̄ aut comedit̄: q̄
 sicut nec sanguis comedit̄ nec corp⁹ bibit̄
 ita neutru⁹ sub specie panis bibit̄ aut sub
 specie vini comedit̄. ⁊ si p̄cessibile viderē
 q̄ corp⁹ bibēdo ⁊ sanguis comedendo su/
 mat̄. Est ergo fm̄ eū modus sumēdi car/
 nem ⁊ sanguinē quo neutru⁹ manducatur
 aut bibit̄. ⁊ ideo recte statuit̄ in canone q̄
 corpus xp̄i sacerdos sine ei⁹ sanguine nō
 sumat̄. Unde in quibusdā locis post sum/
 ptionē corpis ⁊ sanguinis xp̄i. aliqd̄ d̄ ip/
 so sanguine reſuat̄ in calice. ⁊ sup̄infundi/
 tur vinū purum. vt alij cōicantes inde su/
 mant. nō em̄ esset decēs t̄n̄ sanguinē con/
 ficere. nec calix capax inueniret̄. Vtrū au/
 tem p̄ cōtactū sanguinis vinū appositu⁹ ef/
 ficat̄ sac̄m. dicit̄ sup̄ v̄bo. h̄ est calix. Se/
 quit̄. postq̄ cenatū est ⁊c. Decima quat/
 ta luna p̄mi mēsis ad vespam xp̄us fm̄ le/
 gem tipicū pasca cum aplis celebravit.
 de q̄ cū dixisset Desiderio desideravi hoc
 pasca māducare vobiscuz anteq̄ patiar̄.
 cur s̄b diceret: statim ostēdit. vt. s̄. veteri pa/
 sce finē imponens noui pasce substitueret
 sacramētū. Accipiens em̄ panē b̄ndixit ac/
 fregit: deditq̄ discipulis suis dicens. Acci/
 pite ⁊ comedite hoc ē corp⁹ meū q̄d p̄ vo/
 bis tradet̄. Similiter ⁊ calicē postq̄ cena/
 uit dicens. Bibite ex hoc oēs: h̄ ē sanguis ef/
 noui testamenti q̄ p̄ vobis ⁊ p̄ multis ef/
 fundet̄ in remissionē peccatorū. hoc faci/
 te in meā cōmemorationē. hac igit̄ institu/
 tione iformati celebrationē iugiter p̄ myste/
 rium quod semel offerebat̄ in p̄ciū. Nam
 vbi v̄tas venit figura cessauit Christ⁹ em̄
 post cenā corp⁹ ⁊ sanguinē suū dedit apo/
 stolis: vt hoc sacramētū velut vltimū testa/
 toris mādatū artius memorie cōmēdaret̄.
 Vñ nouissimū condēs heredib⁹ testamen/
 tum dixit. Vos estis qui p̄māstis mecum
 in temptatiōibus meis. ⁊ ego dispono vo/
 bis regnum sicut pater meus mihi dispo/
 suit. vt edatis ⁊ bibatis sup̄ m̄sam meam
 in regno meo. Et licet apli eucharistiā nō
 leuati accepint nō ideo calūniandū est q̄
 pransi debeant hoc sacramētū recipere. sic
 faciebant illi quos apls arguit dicens. Cō/
 uenientib⁹ vobis in vnū iam nō est dñicā
 cenam māducare. vnusquisq̄ em̄ p̄sumit
 cenam suā ad māducandum. ⁊ ali⁹ quidē
 esurit. ali⁹ ebrius est. Itē ex hoc v̄bo post
 q̄ cenatū est. videt̄ q̄ sacerdos cōicare de/
 beat priusq̄ trāseat ad calicis cōsecratio/
 nem. Sed de hoc dicit̄ sub ti. de cōicatio/
 ne sacerdotis. Sequit̄. Accipiens ⁊ hūc p̄/
 clarū calicē ⁊c. ponit̄ cōtinēs p̄ p̄tēto. Nā
 ⁊ vnus idem. ⁊ tunc ⁊ nūc. ⁊ hic ⁊ ibi sa/
 crificat̄ ab om̄ib⁹ torus est in celo tor⁹ est
 in altari simul. ⁊ sedet ad dextrā patris: ⁊
 in. vj. pticula sup̄ v̄bo eleuatis oculis. q̄
 aut̄ vinū in calice p̄secrauit. patet q̄ ex eo
 q̄ ip̄e subiunxit. Nō bibā amodo ex h̄ ge/
 nimine vitis ⁊c. Et sunt iste cōsecratiōes
 cū signo crucis vt dictū ē in. vj. pticula su/
 per v̄bo b̄ndixit. quia vtute cruci ⁊ ver/
 borū fit transsubstantiatio naturarū. Hec
 aut̄ sunt v̄ba. Hic est calix sanguinis mei
 id ē. cōtinēs sanguinē meū vel sanguinis
 significās passionē. ⁊ nota q̄ passio dicit̄
 calix vel a calida potiōe. vel quia mēsurā
 te sumit̄. Fidelis em̄ de⁹ qui nō sinit nos
 affligi: plusq̄ portare possumus. De cali/
 ce dictum est in p̄te p̄ma sub titulo de pi/
 11 2

ce finē imponens noui pasce substitueret
 sacramētū. Accipiens em̄ panē b̄ndixit ac/
 fregit: deditq̄ discipulis suis dicens. Acci/
 pite ⁊ comedite hoc ē corp⁹ meū q̄d p̄ vo/
 bis tradet̄. Similiter ⁊ calicē postq̄ cena/
 uit dicens. Bibite ex hoc oēs: h̄ ē sanguis ef/
 noui testamenti q̄ p̄ vobis ⁊ p̄ multis ef/
 fundet̄ in remissionē peccatorū. hoc faci/
 te in meā cōmemorationē. hac igit̄ institu/
 tione iformati celebrationē iugiter p̄ myste/
 rium quod semel offerebat̄ in p̄ciū. Nam
 vbi v̄tas venit figura cessauit Christ⁹ em̄
 post cenā corp⁹ ⁊ sanguinē suū dedit apo/
 stolis: vt hoc sacramētū velut vltimū testa/
 toris mādatū artius memorie cōmēdaret̄.
 Vñ nouissimū condēs heredib⁹ testamen/
 tum dixit. Vos estis qui p̄māstis mecum
 in temptatiōibus meis. ⁊ ego dispono vo/
 bis regnum sicut pater meus mihi dispo/
 suit. vt edatis ⁊ bibatis sup̄ m̄sam meam
 in regno meo. Et licet apli eucharistiā nō
 leuati accepint nō ideo calūniandū est q̄
 pransi debeant hoc sacramētū recipere. sic
 faciebant illi quos apls arguit dicens. Cō/
 uenientib⁹ vobis in vnū iam nō est dñicā
 cenam māducare. vnusquisq̄ em̄ p̄sumit
 cenam suā ad māducandum. ⁊ ali⁹ quidē
 esurit. ali⁹ ebrius est. Itē ex hoc v̄bo post
 q̄ cenatū est. videt̄ q̄ sacerdos cōicare de/
 beat priusq̄ trāseat ad calicis cōsecratio/
 nem. Sed de hoc dicit̄ sub ti. de cōicatio/
 ne sacerdotis. Sequit̄. Accipiens ⁊ hūc p̄/
 clarū calicē ⁊c. ponit̄ cōtinēs p̄ p̄tēto. Nā
 ⁊ vnus idem. ⁊ tunc ⁊ nūc. ⁊ hic ⁊ ibi sa/
 crificat̄ ab om̄ib⁹ torus est in celo tor⁹ est
 in altari simul. ⁊ sedet ad dextrā patris: ⁊
 in. vj. pticula sup̄ v̄bo eleuatis oculis. q̄
 aut̄ vinū in calice p̄secrauit. patet q̄ ex eo
 q̄ ip̄e subiunxit. Nō bibā amodo ex h̄ ge/
 nimine vitis ⁊c. Et sunt iste cōsecratiōes
 cū signo crucis vt dictū ē in. vj. pticula su/
 per v̄bo b̄ndixit. quia vtute cruci ⁊ ver/
 borū fit transsubstantiatio naturarū. Hec
 aut̄ sunt v̄ba. Hic est calix sanguinis mei
 id ē. cōtinēs sanguinē meū vel sanguinis
 significās passionē. ⁊ nota q̄ passio dicit̄
 calix vel a calida potiōe. vel quia mēsurā
 te sumit̄. Fidelis em̄ de⁹ qui nō sinit nos
 affligi: plusq̄ portare possumus. De cali/
 ce dictum est in p̄te p̄ma sub titulo de pi/
 11 2

cturis. Hic aut̄ parum eleuato calice sacer/
 dos illum deponēs nō deserit eū ad nōn/
 dum q̄ quilibet apostolorū sic calicē acce/
 pit. q̄ vniciq̄ dñs ministravit. Sequit̄.
 Noui ⁊ eterni testamēti. subaudi cōfirma/
 tio. noui dicit̄. quia nos innouat p̄ fidem
 christi. eterni dicit̄. quia lex noua nō ē trā/
 sitoria sicut antiqua. Vetus em̄ testamen/
 tum q̄d hircorū ⁊ vitulorū fuit sanguine
 dedicatū p̄mittebat homini tp̄alia ⁊ trāsi/
 toria. Nouū v̄o q̄d xp̄i sanguine fuit con/
 secretū p̄mittit eterna. Et ideo testamen/
 tum illud fuit. vetus ⁊ transitoriu⁹. hoc au/
 tem nouū est ⁊ eternū. De nouo habetur
 Luc. xxiij. Dispono vobis regnū ⁊c. vt s̄
 Vel inde p̄bat̄ eternum. id ē. p̄petuum.
 vnde asserit̄ nouum. i. vltimum. Nouissi/
 mum em̄ hominis testamētū immobile p̄/
 seuerat. quia testatoris morte firmat̄: iux/
 illud apli. Testamentum in mortuis con/
 firmatum est. Alioquin nō valet dū viuit
 qui testat̄ est. Porro testamētū nō solū
 dicit̄ scriptura sed ⁊ p̄missio. vt dicit̄ in
 phemio. vj. ptis. Et fm̄ hunc modū di/
 cit̄. Hic est sanguis noui ⁊ eterni testamē/
 ti. id ē. cōfirmatio noue ⁊ eterne p̄missiōis
 sicut dñs ip̄e p̄mittit. Qui māducatur car/
 nem meā. ⁊ bibit meum sanguinē habz vi/
 tam eterna. Unde nec primū testamētū
 vt iquit apostol⁹ sine sanguine dedicatus
 est. Lecto em̄ vnico legi mādato. moy/
 ses accipiens sanguinē hircorū aut vitulo/
 rum. ip̄m libruz ⁊ oēm populū asperit di/
 cens. Hic est sanguis testamēti q̄d māda/
 uit ad vos deus. Ecce q̄ p̄p̄e moyses v̄/
 ba p̄dicit quibus christ⁹ vnus est in cena.
 Querit̄ vtrū aqua cū vino cōuertatur in
 sanguinem. De quo etiā iam infra dicit̄.
 Si em̄ cōuertit̄: ergo aqua ē sacramētū
 sanguinis. imo videt̄ q̄ p̄li. Nam aque
 multe populi multi. ⁊ ob hoc aqua vino
 misceat̄ vt xp̄o popul⁹ adunet̄. Nam ⁊ de
 latere christi sanguis exiuit ⁊ aqua. pro/
 ut tactum est sub ti. de oblatione. Si vero
 nō cōuertit̄. querit̄ vbi post cōsecrationē
 existit ⁊ quō sepat̄ a vino cui fuerat i vnū
 cōmixta. Si aut̄ post cōsecrationē aq̄ pu/
 ra p̄manserit. fm̄ hoc nō bibit solum san/
 guinē sacerdos in h̄ sacramēto. ⁊ sic post
 p̄mā sūptionē iterū eodē die cōicare n̄ de/
 bet. ac si p̄us aquā bibisset. Nā idcirco sa/
 11 2

cerdos postq̄ pfudit eodē die iterum nō sacrificat. quia vinū purificatōis sumpfit. An forte diceat q̄ sicut vinū mutat in sacramentū redēptionis. sic et aqua trāsit in sacm̄ absolutionis. que de latere xp̄i pariter effluerūt. Quis h̄ audeat diffinire. Nam et illud inquirif. Utrū xp̄us resurgens ex mortuis sanguinē illū resumpfit quē in cruce effudit. Si em̄ capillus de capite nro nō pibit. quāto magis sanguis ille nō perit qui fuit de vitate nature. et tñ ille i plerisq̄ ecclesijs dicit p̄uari. Quid etiā de circūcisione p̄pucij vel de p̄cisione vmbilicij diceat. an in xp̄i resurrectione redijt ad vitatē humane nature et ad locum glorificatū. Sed meli⁹ est totū deo committere q̄ aliquid temere diffinire. Credit tñ p̄pucij in latera. basilica cōfuari. licet a quibusdā diceat q̄ illud fuit in hierlm̄ delatum ab angelo karolo magno qui transtulit illud et posuit aquisgrani honorifice in ecclesia b̄e Marie. Sed post et karo/lo caluo positū est in ecclesia scz saluatoris apud carosium. Sed h̄ hoc verū est mirandum est. Lum em̄ caro illa de vitate hūane nature fuerit. credit q̄ xp̄o resurgente ad locū suū glorificatū redijt. Aliq̄ tamen dixerunt q̄ h̄ verū esse posset iux̄ opinio-nem eorū qui dicūt id solū eē de vitate nature humane et resurgere. qd̄ ab adam tractum est. Illud aut̄ omnino nephas est opinari quod quidā dicere p̄sumperunt vicz aqua in flegma cōverti. Nam et de latere xp̄i nō aquam s̄ aquaticū humorem. id ē. flegma mentuif̄ exisse. Duo nāq̄ p̄cipua ecclie sacramēta de xp̄i latere fluerunt. vicz sacm̄ redemptōis in sanguine et sacm̄ regeneratōis in aqua. Nō em̄ baptisamur in flegmate sed in aqua. iux̄ illō euāgelij. nisi quis renatus fuerit ex aqua et sp̄scō nō intrabit in regnū celozū. Qui busdā tñ nō videt absurdū q̄ aqua cū vino transeat in sanguinē. ea vicz rōne q̄ aq̄ p̄ admixtionē transit in vinū. et vinū p̄ cōsecrationē transit in sanguinē. aqua nāq̄ transit in vinū. cū multo vino modicū infundit̄ aque. Alioqn̄ tota vini substantia p̄pter guttā aque mutaret̄. vt quoddam fiat ex illis cōfusum. qd̄ nec sit aqua nec vinum. et tota fontē vel fluminis aq̄ p̄p̄ modicā vim stillā in p̄fusiōis sp̄m̄ mutaret̄.

nec panis ille posset in eucharistiā p̄secrari qui factus est de frumēto cui forte comixtū fuit ynū granū ordeij vel auene. Si ergo plus apponat̄ aque q̄ vini erit irritum sacm̄. Oportet quidē vt tñ ibi vini apponat̄ q̄ aque cōmixtū sapore vini reuineat. De h̄ diceat in sexta pte sub q̄nta feria cene dñi ad finē. S̄ etiā si post calicis cōsecrationē aliud vinū mittat̄ in calicē. illud qd̄ nō transit in sanguinē nō sanguini cōmiscet̄. sed accidentib⁹ p̄oris vini cōmixtum. corpi quod sub eis latet vndiq̄ circūfundit̄. nō madidans circūfusum. ipsa tñ accidētia vinū appositu vident̄ afficere. qd̄ inde conijcit̄. quia si aqua pura fuerit apposita vini sapore assumit. Quidam aut̄ voluerunt astruere q̄ sicut aqua pura p̄ aque b̄ndicte cōtactū efficit̄ b̄ndicta. sic et vinū p̄ sacramēti p̄tactū efficit̄ cōsecratum et transit in sanguinē quozū asser-tionē minime ratio suffragat̄. De q̄ etiam diceat sub q̄nta feria cene dñi. S̄ nunqd̄ irritū est qd̄ gerit̄. si forte aqua p̄termittatur. et videt̄ q̄ sic ex his que sub tñ. de oblatione tacta sunt. Cautū quoq̄ est in canone cypriani. q̄ nō pōt calix dñi esse aq̄ sola. nec vinum solū nisi vtrūq̄ misceat̄. Si cut nec corp⁹ dñi pōt esse farina sola. nisi vtrūq̄ fuerit adunatū. et panis vni⁹ compage solidatū. Et hoc quidā cōstantē asserunt asserētes q̄ sic aq̄ sine vino cōsecrari nō pōt. sic nec vinū sine aqua transsubstantiari valet. quia de latere xp̄i sil̄ vtrūq̄ manauit. Alij h̄o cōcedunt q̄ si quisq̄ nō intendēs heresim̄ introducere obliuio-ne vel ignorantiā p̄termiserit aquā. nō sit irritum sacm̄. Illā tñ p̄ obliuionē p̄termittens venialiter peccat. p̄ negligentia mortali-ter. et grauius ē puniend⁹. et semel pōt apponi ante transsubstantiationem. et quod p̄dicat̄ vinū solū nō posse offerri. intelligunt. nisi fiat simpliciter vel ignorantiē vel nō potest. i. nō debet. Nam et ecclesia grecorū d̄ nō apponere aquā in sacro. Sic em̄ cyprianus. Si quis de antecessoribus vel ignorantiē vel simpliciter non obserua-uerit quod nos dñs facere exemplo et magisterio docuit. pōt simplicitati eius d̄m̄ indulgentia dñi venia cōcedi. nob̄ vero nō potest ignosci qui nunc a dño instructi sumus. vt calicē dñi cū vino mixto. i. vinū

cū aqua in calice mixtum. Em̄ qd̄ dñs obtulit offeram⁹. Ex q̄bus vobis aptel/colli/git q̄ vinū aque mixtū xp̄s in cena discipulis tradidit. Si h̄o vinū p̄termittitur. de hoc dictum est in. vj. p̄tula sup̄ vbo hoc est corp⁹. Porro licet diligenti studio vinū optimū p̄ sacrificio sit querendum. vitū tñ vini nō maculat mūdiciam sacramenti. quo circa. siue nouū vinū qd̄ dicit̄ multū siue vinū acidū quod appellat̄ acetum siue etiā muscidū. in sacrificiū offeratur. sacm̄ p̄ficiet̄ et diuinit⁹ p̄secrat̄. Vitā dum em̄ tale vinum vel mixtū vel cōctum vel rosatū vel speciatū in calice ponat̄. Sunt tñ qui dicūt acetū nō esse vinū cū p̄p̄riā mutauerit naturā. Nā vinū ē calidum. illud frigidū. et ideo ex eo cōfici nō posse sicut nec ex agresta. Quod p̄cedi potest in aceto ex alio q̄ ex vino factō. Nam si ex vino factū fuerit secus ē. cū eadem p̄pe sit vsia. i. substantia. Julij quoq̄ papa dixit q̄ cū lacte cōfici nō pōt. Botrus aut̄ vne in necessitate cōprimi et inde cōfici potest. sed de ip̄o botro nō cōpresso non pōt cōcari. Nō pōt etiā cōfici cū aqua: cum q̄ pannus in musto intinct⁹ lauat̄. Illud aut̄ notandū ē q̄ si vinū in calice cōgelatū fuerit debet tam diu ibi exalare sacerdos. donec glacies soluat̄. q̄ si sic solui nequie/rit adhibeat ignē. Si aut̄ musca vel aranea vel aliquid tale ceciderit in calicē an trāsubstantiationē vini in sanguinē p̄fici debet vinū illud in piscinā. et aliud vinū et aqua apponi. Si h̄o post trāsubstantiationē ibi ceciderit. vel sanguinē tetigerit. sanguis sumat̄ et illud p̄ri⁹ in aliq̄ calice sepe vino pfundat̄. et quāto cauti⁹ et diligētius fieri pōt abluat̄ et demū sup̄ piscinā cremet̄. q̄ vir posset absq̄ horrore et vomitu sumi. Ablutionē h̄o ip̄am sacerdos post p̄fectionē vel minister sumat. S̄ et si quis statim xp̄i corpe sumpto nausē p̄tulit. vomitus siliter sup̄ piscinā cōburat̄ et puluis in piscinā mittat̄. Si tñ aliqua hostia p̄tula videat̄ ibi. vel si corp⁹ xp̄i infirmo datū reijcit̄ illud reuerenti suscipiat̄. et cōtritū cū vino in calice sumat̄. si integrum nequeat recipi. et si horroz sit illud sumere. p̄ reliquijs custodiat̄. Nō ē igit̄ danda eucharistia egroto vomētī. sed credit̄ et māducant. S̄ et si q̄s adeo egrot⁹ ē

vt masticare nō possit. tūc tantam sumat aquā a xp̄i corpe tactā. minimā tñ p̄ticulari sumēs totū sumit vt p̄missum ē. Non ē etiā danda ebrio. insano. heretico. epileptico et silib⁹ nisi infirmitate cessante. Leproso tñ dari pōt et muto. et egroto cōpoti sue mētis p̄p̄fessionē et ei⁹ absolutionē a peccatis. Qual̄ aut̄ p̄nialiponēda sit ei q̄ p̄p̄ ebrietate et voracitate eucharistiā euomit in canone bede habet. Et nota q̄ is q̄ cōcavit si cōmode et absq̄ violentia nature pōt. d̄z abstinere a sputo alioqn̄ p̄ horroz p̄ueniētē spuere pōt. saltē in loco vbi sputum nequeat pedib⁹ p̄culari. Si qd̄ sp̄ritualis oia iudicat et ip̄e a nemine iudicatur. et oia mūda sunt mundis. Et si sup̄ lignū vel lapidē vel terrā. eucharistia vel aliquid de sanguine ceciderit sanguis lingua lambend⁹ ē. et deinde radend⁹ et extergend⁹ ē ip̄e loc⁹. et puluis in sacrario siue cū reliquijs reponend⁹. Si h̄o sup̄ corporale ceciderit. sugat̄ sicut diligēt⁹ fieri poterit. et lauet̄ ter in calice et aqua lotionis sumat̄ post missam. Deinde corpale recōdendū ē. et loco reliquiarū fuādum ē. Si h̄o palla altar̄ intincta fuerit. eodē modo ip̄a p̄tula intincta incisa est p̄ reliquijs fuanda. Si aut̄ sup̄ calulā vel albā degut tet. silr̄ fiat. Si sup̄ qd̄cūq̄ p̄phanum vestimentū cōburēda est ps̄ illa. et cinis in loco sacro reponēd⁹ ē vt dicit̄. P̄ius tñ papa statuit. vt si aliqd̄ de sanguine stillauerit in terrā lingua lambat̄. Si h̄o fuit tabula loc⁹ corrodāt̄ ne conculcet̄. et rasura igne cōsumat̄. et cinis intra altare condāt̄. Et si super altare stillauerit sorbeat minister stillam q̄tū poterit. Si sup̄ lintheum altaris. minister lauet linteamina q̄ stillam tetigerūt trib⁹ vicib⁹ calice s̄terposito et aqua obliuiois sumat̄ in calice: et iux̄ altare condāt̄. Ibidē etiā sequit̄ qual̄ penitentia sacerdoti cui h̄ cōtigerūt sit p̄iuf q̄ celebret iponēda. Et nō q̄ si an trāsubstantiationē effusa fuit ps̄. mutent̄ palle s̄ silentio. et celebrās suū officiū exequat̄. Si totū effusum sit tūc p̄missa p̄fessioe ministret denuo. et recipiat officiū. H̄ac igit̄ oblationē et. Si h̄o p̄ trāsubstantiationem ps̄ effusa ē tūc silr̄ officiū exequat̄. Si totum ita q̄ nihil hauserit. qd̄ vade enorme est: tūc ponat̄ hostiā sup̄ p̄pitiatorū et mini-

stret denuo panē vinū & aquā & reincipi-
at. hanc igit obla. & c. p̄fessione tñ p̄mis-
sa. hostia v̄o fuata sumat postmodū a
ministro in sine missae vel fuerit p̄ infirmis
Rursus cōciliū aurelian. statuit q̄ q̄ non
bñ custodierit sacrificiū. & mus vel aliud
aiā illd̄ comederit. xl. dies peniteat. Qui
aut̄ pdiderit illud in ecclia vel ps̄ ei⁹ cecid-
erit. & inuēta nō sūt. xxx. dies peniteat.
In eodē etiāz capitulo ita sequit̄. in bur-
cardo li. v. Un̄ scriptū ē. p̄fundens aliqd̄
sup̄ altare de calice q̄n offerit sex dies pe-
niteat. aut si abundant⁹. vij. dies penite-
at. Qui aut̄ p̄fundit calicē dū missae solēns
tas celebrat. xl. dies peniteat. Si v̄o mis-
sa celebrata p̄byter neglexerit accipe sa-
crificiū s̄l̄. xl. dies peniteat. Et q̄ pollut⁹
nocturno tpe accepit sacrificiū. vij. dies
peniteat. Qui negligētiā erga sacrificiū
fecerit vt a v̄mib⁹ p̄sumptū ad nihilū de-
uenerit. tres quadragesimas cum pane &
aq̄ ia peniteat. Si integrū inuentū fuerit
z̄ i eo v̄mis cōburat. & cinis sup̄ altare re-
condat. Et q̄ neglexerit q̄ternis dieb⁹ suā
negligentiā soluat. Si cū amissione sapo-
ris sacrificiū d̄colorat. xx. dies ieiunio ex-
pleant. Qui v̄o cōglutinātū miserit. vij.
dies peniteat. Si sacrificiū fuit sordidū ve-
nustate pditū igne cōburēdū ē. & cinis iu-
xta altare sepeliēdū ē. Sic legit̄ in burcar-
do li. v. c. om̄e. Istud etiā notandū ē. q̄ si
a naso sacerdotis celebrātis sanguis exie-
rit vel nausea supuenerit. recipiat̄ in aliq̄
vasculo ne scā contaminent. & terso naso
vel ore abluto reiciat sub silentio vbi d̄
misit. Si v̄o infirmitas supuenerit mit-
tur sup̄ crepidinē siue arā altari vel sedat
donec cōualescat. & sic incipiat vbi dimi-
sit. S̄z si nullo modo pōt p̄sumare myste-
riū. ali⁹ sacerdos par⁹ incipiat vbi ille di-
misit. put dicitū ē in. vj. pticla sup̄ v̄bo. h
ē corp⁹ meū. Sed si incertū ē vbi ille dimi-
sit. tūc q̄ piculosuz cēt v̄ba sacramēti ite-
rare vel p̄mittere posita oblata illa su-
per p̄pitiatorū ministret denuo vt p̄mis-
sum est. Sequit̄. Mysteriū fidei. Nō d̄
mysteriū fidei. q̄ ali⁹ videt̄ & ali⁹ intelli-
git. hoc credere iubemur. discutere n̄ au-
dem⁹. fides em̄ nō ē nisi de occultis. iux̄ illd̄
fides n̄ h̄z meritū & c. vt s̄. Greg⁹. dicit q̄
iō d̄z mysteriū fidei. q̄ credē debemus q̄

ibi sal⁹ n̄ra p̄sistit. vt q̄ sine fide n̄ fit h̄ sa-
cramētū. i. sine ea illd̄ itelligi plene nō pōt
D̄ aut̄ mysteriū illd̄ qd̄ secretā & pditam
h̄z disp̄satiōez. Mysteriū em̄ grece d̄ se-
cretū latine. Et s̄m Inno. iij. null⁹ euan-
gelistarū dixit h̄ v̄ba. Ex his autē & alijs
scripturē v̄bis qd̄ d̄ixerit in sacro altaris
v̄itate corpis & sanguis xp̄i nō eē. s̄ ima-
ginē tñ & speciē & figurāz p̄ eo q̄ scriptura
memorat aliquoties id qd̄ i altari suscipi-
tur eē sacm̄ & mysteriū & exēplū. Sed hi
p̄fecto laqueū errorū icurrūt. de q̄ etiā di-
cūt ē in. vj. pticla sup̄ v̄bo fregit. Nunqd̄
em̄ iō sacm̄ altari v̄itas nō ē. q̄z figura est
absit oīno. si em̄ h̄ eēt q̄ nec mors xp̄i veri-
tas ē. q̄z figura ē & resurrectio xp̄i v̄itali
ē. q̄z figura ē. Nā mortē & resurrectiōem
xp̄i figurā & imaginē & s̄ilitudinē eē. mani-
feste declarat ap̄ls dicens. Christ⁹ mortu⁹
ē p̄ delicta n̄ris. & resurrexit p̄p̄ iustifica-
tiōē n̄ram. Et petr⁹ ap̄ls. Christ⁹ passus
ē p̄ nobis. nob̄ relinquēs exēplū vt sequa-
mur vestigia ei⁹. Ergo mors xp̄i exēplū
fuit vt pctō moriamur. & resurrectio eius
exēplū fuit vt iusticie viuam⁹. Si em̄ v̄i-
tas nō fuit. q̄z xp̄s v̄e mortu⁹ nō fuit. & v̄e
n̄ resurrexit. s̄ & mors ei⁹ & resurrectio ei⁹
v̄a n̄ fuit s̄ absit h̄. Nā p̄pha de eo p̄dicit
Herelāguozes n̄ros ipse tulit. & dolores
n̄ros ipse portauit. Altari q̄ sacm̄ ē v̄itas
& figura. Tria q̄pe sūt in h̄ sacro. discreta
vicz forma visibilis. v̄itas corpis. & xp̄i spi-
ritual. Forma panis & vini v̄itas carnis
& sanguinis. xp̄i charitatē & v̄nitatē. p̄ximū
oculo cernit. scdm̄ aīo credit. tertiū corde
p̄cipit. p̄ximū ē sacm̄ & nō res. scdm̄ est
sacm̄ & res. tertiū v̄o ē res & nō sacm̄. S̄z
p̄mū ē sacm̄ gemine rei. tertiū ē res gemi-
ni sacramēti. scdm̄ autē ē sacm̄ vni⁹ & res
alteri⁹. Nā forma panis v̄traq̄ xp̄i carnē
significat. i. verā & mysticā. s̄ verā carnē &
p̄tinēt & significat. mysticā v̄o significat s̄
nō p̄tinēt. Sic em̄ v̄n⁹ panis ex mult̄ gra-
nis p̄fici. & v̄nū vinuz ex diuisis racemis
p̄fuit. sic & corp⁹ xp̄i ex mult̄ mēbr̄i p̄po-
nit. & v̄nitas ecclastica ex diuis̄ p̄sonis cō-
sistit. i. in p̄destinat̄. vocali. iustificatis. et
glorificatis. nā q̄s de⁹ p̄destinauit hos & vo-
cauit. & q̄s vocauit hos & iustificauit & c.
Un̄ ap̄ls. Un⁹ panis & v̄nū corp⁹ m̄st̄ su-
mus. In cui⁹ rei typū ē facta arca dñi de

lignis sethim. q̄ sunt icōputribilia. & albe
spine s̄ilia. p̄dat̄ q̄ suba corpis & sangui-
nis xp̄i ē sacm̄ & res. s̄ alteri⁹ sacramenti
ē res. & alteri⁹ rei ē sacm̄. Est em̄ res p̄mi
q̄z signat̄ & cōtinet a p̄mo vicz a forma vi-
sibili. & ē sacm̄ tertiū. quia significat & effi-
cit tertiū. i. v̄nitatē ecclasticā. D̄ s̄ h̄ my-
steriū fidei. qm̄ aliud ibi cernit. & ali⁹ ibi
credit. Cernit em̄ spēs panis & vini. & cre-
dit v̄itas carnis & sanguinis. Ad aut̄ hic
dicit̄ mysteriū fidei alibi dicit̄ spūs & vita
Spūs em̄ est mysteriū. s̄m illud. V̄ra oc-
cidit spūs aut̄ viuificat. Et fides est vita.
s̄m illud. Just⁹ m̄e⁹ ex fide viuuit. h̄inc q̄
dñs ait. Verba que locut⁹ sum vob̄ spūs
& vita sunt. Verū cū cōsecratio p̄ficiat sa-
cramētū & post p̄secrationē nō sit in alta-
ri panis aut vini. querit̄ q̄s panis est cor-
poris aut quod vinū est sanguinis sacm̄.
Nā si dicat̄ q̄ panis qui fuit. vel vinū qd̄
extitit p̄fecto nec ille corpis. nec illud est
sanguinis sacm̄. quia panis trāsiuit i cor-
pus & vinū in sanguinē. Si v̄o dicatur q̄
species illa que remāsit. illa qd̄ nec exti-
t̄ ex granis nec p̄fluxit ex racemi acinis.
qm̄ ex his nō puenit accidēs sed substan-
tia. Quā q̄ s̄ilitudinē assignabim⁹ inter sa-
cramētū rei. & rem sacramēti. Nā si sa-
cramēta nō haberēt s̄ilitudinē rerū quaz
sunt sacramēta. p̄p̄le sacra nō dicerent.
sicut sacm̄ baptismi quod ē ablutio car-
nis exterior. s̄ilitudinē h̄z significati. qd̄ est
ablutio mēt̄ interior. Sane sacm̄ istud
in eo gerit s̄ilitudinē corpis. in quo panis
s̄ilitudinē representat. Spēs q̄ panis sacm̄
ē corpis nō solū rōne rei signate. verū eti-
am rōne cōtente. Querit̄ aut̄ v̄tz species
panis & v̄itas corpis v̄nū sint sacm̄ an di-
uersa. Et videt̄ q̄ diuisa. cū em̄ diuisa sint
signa videt̄ q̄ diuisa sūt sacra. p̄terea
scriptū ē. p̄ficiat̄ in nob̄ q̄s dñe tua sa-
cramēta qd̄ p̄tinēt. Que v̄ba s̄ ti. de ora-
tione nouissima exponēt. S̄z videt̄ q̄
sunt solū v̄nū. cū em̄ eandē rem sacra signi-
ficet videt̄ q̄ idē sint sacm̄. p̄terea ali-
bi legit̄. p̄sta vt h̄ tui corpis & sanguis sa-
cramētū nō sit nob̄ reat⁹ ad penā. Sup̄ h̄
dicūt qd̄ q̄ forma panis & vini sunt v̄nū
sacm̄. nō p̄p̄ v̄nū signatū. s̄ p̄p̄ v̄nū cō-
tentū. Spēs aut̄ panis & v̄itas corpis sūt
v̄nū sacm̄. nō p̄p̄ v̄nū p̄tentū. s̄ p̄p̄ v̄nū

signatū. h̄i debēt cōcedere q̄ sicut diuer-
se res p̄pter v̄nū & idem signatū idē sūt
sacramētum. sic eadem res p̄pter diuisa
significata diuersa sunt sacramenta. Qui-
bus obijcit̄ q̄ si species panis & v̄itas cor-
poris & idem sunt sacm̄. cum species panis
sacm̄ sit corpis. ergo v̄itas corpis idē est
sacm̄. & ita idem est sacm̄ sui. Sed h̄ nō
p̄cedit. quia species panis & est quoddam
sacm̄. quod est v̄itas corpis. & est quod-
dam quod non est illa qm̄ sunt duo sacra-
mēta diuersa. Alij v̄o dicūt q̄ siue diuer-
se sint significata siue diuersa significatiā.
semp̄ diuersa sunt sacramēta. quos oportet
cōcedere q̄ in altari sunt ad minus q̄-
tuor sacramenta vicz spēs panis. spēs vi-
ni. v̄itas carnis. & v̄itas sanguinis. p̄te-
terea cum panis & vini diuersa sint accidē-
tia. vt sapor & odor. pondus & color. quā-
titas & figura. videt̄ q̄ singula p̄ se sint va-
ria sacramēta. qua em̄ rōne poti⁹ v̄nū q̄
aliud dicendū ē sacm̄. Sed cui⁹ rei sacm̄
ē odor aut sapor. Ad hoc pōt nō incōgrue
responderi q̄ om̄ia siml̄ accepta sunt v̄nū
eucharistie sacm̄. eo q̄ nullum p̄ se solū
significet. s̄ om̄ia s̄l̄ panis spēm representant
que corpus xp̄i cōtinet & signat. Signoz
aut̄ alia sunt naturalia alia positua. Nā
naturalia sunt que s̄m naturam signant. q̄
rū qd̄ sunt q̄ p̄ antecedēs signant p̄ns vt
rubore vesptino signat̄ serenitas matuti-
na. Alia sunt q̄ p̄ p̄ns signat̄ ancedens vt
fumo vel cinere. signat̄ ignis fuisse. p̄posi-
tiua sunt illa q̄ s̄m ipositionē signat̄. q̄ruz
alia sunt signa rei sacre. vt serpens enē cre-
ctus in heremo. alia sunt signa rei non sa-
cre. vt arc⁹ triūphal erect⁹ i biuio. p̄poro
signozū rei sacre. alia sunt sacra vt baptis-
mus. alia nō sacra vt agn⁹ paschal. Sacra
sunt signa noui testamenti. Nō sacra ve-
ter̄. Quis em̄ v̄traq̄ sint signa rei sacre
idē. rem sacra signatiā. nō tñ v̄traq̄ sunt
sacra. i. iustificantiā. Licet nonnulli dixe-
rint sacramēta legalia iustificasse. h̄ec em̄
est differētia int̄ legalia & euāgelica sacra
quia illa significabāt tñ. h̄ aut̄ significant
& iustificāt. Verum q̄nq̄ large q̄nq̄ stri-
cte sacm̄ accipit̄. Large s̄m qd̄ oē signuz
rei sacre siue sit sacm̄ siue nō sacm̄ dicit̄ sa-
cramētū. Unde signa legalia sacramēta
dicunt̄. Stricte s̄m qd̄ sacrum solūmō si-

gnum dicit sacramentū. Sacram autē dicitur actiue et passiuē. quasi sacrum signans vel sacrum signatū. Nam nomine sacramenti quicquid signū rei. quicquid res signi varie nuncupat. Secundum quod sacramentum accipitur per signo rei sacramentum dicitur a sacro et signo quasi sacrum signū. Sed secundum quod sacramentum accipitur per re signi sacramentum dicitur a sacro et secreto. quasi sacrum secretum. Species ergo panis dicitur sacramentum actiuē. id est sacrum signans: unitas autē ecclesie dicitur sacramentum passiuē. id est sacrum signatum. Corpus vero dominicum utroque modo dicitur sacramentum. id est sacrum signans et sacrum signatum. Sacramentum vero consistit in tribus. scilicet in rebus. in factis. et in verbis. secundum proprietatem similitudinē et interpretationē. Leo namque secundum proprietatem signat diabolū. Unde Aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circumit querens quem deuoret. Seminare secundum similitudinē significat predicare. Unde. Erunt qui seminant seminare semē suū. et aliud cecidit in terrā bonā et aliud super petram. et aliud inter spinas. Emanuel secundum interpretationē significat christum. Unde. Et vocabitur nomen eius emmanuel. quod interpretatur nobiscum deus. Res ut aqua baptismi. factum ut signaculum crucis. verbum ut inuocatio trinitatis. Singula capiuntur in hoc excellentissimo sacramento. res. id est corpus et sanguis factum. id est esus et potus. Verbum hoc est corpus meum. hic est sanguis meus. Sequitur. Qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Pro solis predestinati effusus est quantum ad efficaciam. sed pro cunctis hominibus quantum ad sufficientiam. Effusio quippe sanguinis iusti pro iniustis tam fuit diues ad precium ut si vniuersitas crederet in redemptores nullum omnino vincula diaboli retinerent. Verbum enim effusionis abundantiam notat. Pro dicitur autem duobus modis remittitur. videlicet quo ad meritum culpe. et hoc pro sanguinis fide quod iustificamur a culpa. et hoc ad debitum penę et hoc pro sanguinis precium. quod redempti sumus a pena. Quis enim quasi oues errauimus. vnusquisque in viam suam declinauit. Et dominus posuit in eo iniquitates omnium nostrarum. Vulneratus est propter iniquitates nostras. attritus est propter scelera nostra. disciplina propter nos super eum. et liuore eius sanati sumus. Verelanguores nostros ipse tulit. et dolores nostros ipse portauit. Quia ergo iniustus iustus puniuntur. iniusti iuste sunt liberati. Assumpsit enim in se penam pro omnibus. ut daret se pro gratiam vni-

uersis. Hic autem sacerdos eleuat calicem ut illius prolo ostendat. nec est superflua hęc eleuatio pro ut dictum est in synoptice precedētis. Est autem notandum quod quedam ecclesie duas habent pallas corporales. et ibi eleuat calicem cooperatus cum altera earum. In quo ostendit hoc sacramentum occultissimum fore et difficilimum ad intelligendum quod tempore institutionis huius sacramenti sanguis christi inuisibilis erat. quod intra venas eius existebat. Alie vero ecclesie vnā tantum habent pallam et ibi eleuat discooperatus absque velamine. Primo ad designandum quod post institutionem huius sacramenti sanguis christi factus fuit visibilis pro ipsius effusionem in cruce. Unde hic dicitur. Hic est sanguis meus et cetera. In eo enim quod calix non est cooperatus palla supra quam est hostia consecrata. designat quod sanguis christi a corpore effusus et separatus est. Secundo quia hostia est super pallas cooperata nec bono modo posset alibi poni. Tertio quod prope venti statum piculosus esset cooperatum cum palla leuare. Et non quod sacerdos actus christi repitans cum dicit. Accipite calicem. parum eleuat calicem. deinde dicens. benedixit. ut sine piculo calices benedicat illum in altari deponit. Subsequently etiam dicens. Accipite. parum tenet eleuatus visum dum in altum eleuet. ut illud prolo ostendat. Sequitur. Hęc quotienscumque feceritis et cetera. Hęc clausula quod consecrationem tam corporis quam sanguinis respicit: post depositum calicem debet dici. Sane in preceptione corporis christi et sanguinis magna est nobis adhibenda discretio. Cauendum est enim ne si nimium differatur mortis piculum incurramus. domino prestante. Nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. Si vero quis indigne suscipit secundum apostolum. iudicium scilicet damnationis sibi manducat et bibit. Ideo secundum eundem apostolum. prober seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. Dicit ergo quisquam cōdicandum esse quotidie. Alius vero dicit e contra. Faciat igitur vnusquisque quod pie credidit faciendum. Non enim litterę gaudent ad iuicem. nec alter alteri se propositum iache scilicet et ille ceterario. cum alii eorum gaudent christum in domo sua suscepit. et alter dixerit. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum. Et hoc est quod Augustinus ait. Alii quotidie cōdicant corpus et sanguinem domini. alii certis diebus accipiunt quod liberam habent obseruationem. De his sub illo. dicitur

culo pacis dicere. Et nota quod licet christus semel credentes sua morte redemerit. ecclesia tamen hoc sacramentum quotidie necessario repetit ob tres precipue causas. Primo quia in vna vna laborantes eo quotidie reficiunt. Secundo ut neophiti per illud incorporentur christo. Tertio ut memoria passionis christi quoti die mentibus fidelium ad imitandum infigat: quotidianam egerent. Ideo quoque panis quotidianus vocatur. Quotidianum quoque sacrificium ut probat pascalius papa est commemoratio. non iteratio passionis. et ideo sequitur. In mei memoria facietis. In hoc sacro nobis quotidie mortis et passionis christi memoria renouatur. Unde. secundum ad Cor. xj. Quotiescumque manducaueritis panem hunc et calicem biberitis mortem domini annunciabitis donec veniat. Propter quod ipse dicebat apostolus. Hoc facite in mea commemoratio. Hanc vltimam nobis memoriam dominus reliquit: put dictum est super verbo. Postquam cenatum est. Et nota quod habemus triplex memoriale domine passionis. Primum quantum ad visum. in imaginibus et picturis et propterea crucifixi imago depingitur in libro et in ecclesijs. Secundum quantum ad auditum scilicet passio christi predicata Tertium quantum ad gustum scilicet sacramentum altari. in quo ipsa christi passio patenter exprimitur. Et propter hoc permittit. Et memoriam venerantes. Et sequitur. Unde et memores. Qui autem calicem discooperatum eleuant. illum in hoc loco cum palla corporali cooperiunt. inuertes quoque sepulto domino aduoluto lapide. clausum est ostium monumenti. ut dicit Mareus et cetera.

Octaua pars canonis.

De et memo

res et cetera. Octaua pars. Quia dominus ipse precepit in. c. Simili modo et cetera. ut hoc in sui memoriam faceremus. idcirco in hac parte tria sibi commemoranda proponit ecclesia scilicet tam beatam passionem. nec non et ab inferis resurrectionem. et in celos gloriosam ascensionem. Quorum primum. scilicet passio excitat charitatem. secundum. id est resurrectionem corroborat fidem tertium. id est ascensio letificat spem. Quid enim in nobis magis charitate accedit quam quod pro filio suo non peperit deus. Quid magis in nobis fidem confirmat. quam quod christus resurrexit a mortuis. Sicut enim in adam omnes moriuntur ita et in christo omnes viuificabuntur. Quid

magis in nobis amplificat spem. quam quod christus ascendens in altum cap. du. cap. de do. ho. ut vbi ipse est illic sit et minister eius. Sacerdos igitur hoc representans dicens. tam beate passionis. manus in modum crucis extendit ut habitum corporis: manuum christi extensionem in cruce representet. quod tamen alii faciunt quod dicit. Hanc igitur oblationem. representantes crucifixionem statim secutura. Et quia christus plerumque orans factus est in agonia. ideo agoniam illam habitu oculorum et faciei quodammodo representat. Dicens autem nec non et ab inferis resurrectionis. illas ad se ut prius reducens eas parum erigit. Unde in canticum Abacuc. Altitudinem manus suas leuauit. Et hoc in signum quod christus inuictus leo surrexit a mortuis. Itaque dicens. Sed et in celos gloriose ascensionis eas erigit qualiter versus ad humeros in signum quod christus eleuatis manibus ferebatur in celum. et sedet ad dextram dei patris. Ad igitur dicitur. Unde et memores et cetera. sic est intelligendum. quod dicitur. Nos esse sacerdotes propter memorem et plebem tuam memoriam esse testamur christi filij tui et cetera. Sacerdotes quidem memores et instructi esse debent. quod ipsi missam celebrant et sacrificium christi exemplo offerunt. Plebs etiam sancta memor esse debet. quod christus non solum pro sacerdotibus verum etiam pro plebe passus est. quod sancta dicitur quod fide et baptismum christi precepto sanctificata est. Itaque ex nunc stringuntur digiti. scilicet pollices et indices. nec disiunguntur. nisi quando oportet hostiam tangi. vel signa fieri. Quod fit primo ob reuerentiam sacramenti. ne videlicet aliquid tangatur post contactum corporis christi. Secundo vicem in signum quod in hoc sacramento sanctus accedit primo. id est filio obedit patri. Et ideo subiicitur. Unde et memores tam bene passionis resurrectionis et ascensionis et cetera. Tertio digiti qui corporis christi tetigerunt iunguntur ad ostendendum quod fideles illud fide et deuotione tangentes dominum esse charitate coniuncti. et sic digiti in tangendo et signando ab iniuncte ad horam. sic et fidelium operationes in hac vita cum expedit separe. quoniam quicquid contemplatione ad spiritualia eleuantur. et quicquid pro mundanis necessitatibus temporalia ministrant Quarto digitorum coniunctio indicat. quod corpus et sanguis domini nostri sacro et mens et corpus sacerdotis inseparabiliter esse debent affixa. Quinto stringuntur ne puluis seu particula hostie illis forte adherens cadat. Quia vero ecclesia dixit se memorem domine passionis

ideo statim acerbiorē speciē ipsi passio-
nis cōm emorat recolēs in quinq; crucib;
quinq; plagas. Sicut em̄ subsequens ex-
positio declarabit ab hinc vsq; duz corpo-
rale desup calicē remouet: dñice passiois
ordo memorat. Nā vbi dicit sacerdos ho-
stiam puram. hostiā scām hostiā imacula-
tam. panē sanctū vite eterne. ⁊ calicē salu-
tis ppetue. q̄nariū crucis signaculū imp-
mit sup oblatam ⁊ calicē signās q̄ncq; chri-
sti plagas. videlicet duas manuū. toridē-
q; pedū. ⁊ vnā lateris. Vel q̄ncq; cruces si-
gnant q̄ xps q̄ncq; secla redemit. Tres at
cruces cōmuniter facit sacerdos sup obla-
tam ⁊ calicē. qm̄ in tribus v̄bis vtrumq;
piter intelligit. Nunq; em̄ in crucis signa-
culo panis sepat a calice. nisi cuz sepatim
noiant in canone. Et qm̄ hostia collocat
a sinistro latere calicis recta ps crucis so-
lūmodo sup panē. trāsuerſa v̄o vsq; sup
calicē debet p̄tendi. qm̄ erecta ps crucis
corpus christi sustinuit. trāsuerſa v̄o bra-
chia distendit. due v̄o cruces sepatim fa-
cte aiām xp̄i sepatam a corpe signant. S;
cum iā plene ⁊ pfecte sit p̄secratio celebra-
ta. nam materia panis ⁊ vini iā trāsuiuit in
substantiā carnis ⁊ sanguinis. nec vlti-
pōt deteriorari vel meliorari. et sacerdos
vlti- v̄tis suis. nō xp̄i s̄monib; querit q̄
re sup eucharistiā adhuc b̄ndictionis si-
gnū imp̄mit. aut aliq̄d cōsecrationis s̄-
būm p̄ferē. P̄terea quedā subiungunt
in canone innuentia q̄ nodū sit trāssubstā-
tiatio cōsummata. sup hoc dicūt quidam
q̄ scriptura nō attendit hic h̄mōi augusti-
as tempis. sed sacerdos cū nō possit siml-
multa p̄ferre ⁊ agere: ita loquit ⁊ agit ac
si tps p̄taret ⁊ eēt adhuc faciēda. q̄ in
p̄ncipio s̄monis nō dum erāt facta. ⁊ v̄-
ba ⁊ signa nō ad tps sue platiōis s̄ ad cō-
ceptionē loquētis sunt referenda. Inno-
centius papa terti; dixit. q̄ in canone aliō
v̄ba significant. ⁊ aliud signa p̄tendunt.
Verba nāq; p̄ncipaliter spectāt ad eucha-
ristiam p̄secrandā: signa v̄o p̄ncipaliter p̄-
tinent ad historiā recolendā. Nāz verbis
vtimur ad p̄secrandū panem ⁊ vinum in
corp; ⁊ sanguinē iesu xp̄i. Signis v̄timur
ad recolendū ea que p̄ hebdomadā aīpa-
scalē gesta sunt circa xp̄m. Patz ḡ q̄ q̄ntū
ad ordinē eucharistiē cōsecrādē capitulū

illud. Qui p̄die q̄ pateret ⁊c. in fine cano-
nis subijci debuisset. quia in eo cōsecratio
cōsummat. S; qm̄ impedisset ordinē hi-
storie recolēde. q; quod fuit gestum in me-
dio poneret in fine: puid; canonis ordina-
tor vt ordinē seruaret historie q̄si quada;
necessitate cōpulsus capitulū illud. Qui
p̄die ⁊c. quali cor canonis in medio col-
locauit. vt que sequunt̄ intelligant p̄ce-
dere. s̄m illā figurā. qua sepe fit vt q̄ nar-
ratione succedūt. intellectu p̄cedant. Vel
potius vt tam l̄re q̄ historie su; ordo ser-
uetur. dicat itaq; q̄ p̄tinent signa ad histori-
am passionis recolendā. q; significāt q̄ncq;
sensus. qui tūc reuera patiebant in xp̄o:
vel q̄ncq; ei; plagas. vt dictū ē. Sed v̄ba
nō p̄tinent ad eucharistiā p̄secrandā. imo
p̄tinent ad eucharistiā cōsecratā hoc mō.
Nos s̄m tui videlicet sacerdotes s̄ ⁊ plebs
tua sancta. s̄. p̄lus xp̄ian;. nam quod po-
pulus agit voto. sacerdotes pagunt mini-
sterio. offerim; p̄clare maiestati tue. i. p̄
ceteris clare. Nam si iusti fulgebūt sic sol
in regno p̄ris eozū. q̄to clari; maiestas tui
uina p̄fulget. De tuis donis. i. de frugib;
segetum. ⁊ h̄ q̄ntum ad panē qui ē p̄secra-
tus in carnē. ac datis. i. de frugib; arborū
⁊ hoc q̄ntum ad vinū qd̄ est p̄secratum in
sanguinem. De his inquā ⁊ illis offerim;
hostiā purā. hostiā sanctā. hostiā imacu-
latam. i. eucharistiā imūnē ab om̄i culpa
originali. veniali. ⁊ criminali. Unde dica-
tur hostia dictū est in sexta p̄tula sup v̄-
bo. q̄ p̄die. Vel purā q̄ntū ad cogitatio-
nem. q̄si puro corde. scām q̄ntū ad locutio-
nem. imaculatam q̄ntum ad opationē. q̄
p̄ctm̄ nō fecit. nec dolus inuentus est ore
eius. supple hoc est panē sanctū. i. sanctifi-
cantē. supple datorē vite eterne q̄ntum ad
stolā carnis. ⁊ calicē salutis ppetue q̄ntum
ad stolam aīe. s̄m illud. Ego sup panis vi-
uus qui de celo descendit: si quis mandu-
cauerit ex hoc pane viuet in eternū. P̄nt
etiam sc̄do modo. h̄ v̄ba exponi. vt vide-
licet xps dicat hostia pura. q; cōcept; est
sine p̄ctō. dicat panis vite eterne. q; ē reur-
rectio angeloz. ⁊ calix salutis ppetue. q; re-
surrectio ē hoīm. Vel tertio modo hostiā
purā. q; xps oblat; ē vt nos liberaret a se-
ditate origial; p̄cti. Scām q; vulnerat; ē
vt p̄fluerēt sacramēta. q̄b; ecclā sc̄ficatur

Immaculatā: quia mortu; est vt nos libe-
raret de morte eterna. Panē vite eterne.
quia est nostrū viaticū. q̄si via. Et calicē
salutis ppetue. quia est refectio angeloz
inebrians in p̄ria. Vel sic quarto mō. De
tuis donis ac datis. Dona sunt in re etna
data in opa tempali. Offerim; hostiā pu-
ram. i. corpus. hostiā sanctā. i. sanguinem
hostiā imaculatā quo ad vtrūq;. Vel pu-
ram. i. ab alijs sepatam. sanctā. i. sanctifi-
catam. imaculatā. i. a maculis emūdatam
hostiā de corpe puro. cōsciētia bona. et fi-
de nō ficta. Sequit;. Supra que ⁊c. Cum
aut; orauerit p̄ hostia trāssubstantianda:
eāq; iam trāssubstantiatam p̄ri obtulerit:
nūc orat p̄p̄t; acceptioē. vt eā ad instar
antiquoz sacrificioz acceptet p̄p̄tio sup-
ple nobis. ac sereno vultu. i. respectu pla-
cibili digneris respicere. nō q̄ vult; eius
mutet aliq̄n sed tūc de; vultū suū sup nos
illuminat ⁊ serenat cum misc̄dām suā su-
per nos exhibet ⁊ declarat. Sc̄m illō p̄s
illuminet vultū suū sup nos ⁊ misereat;
nr̄i. Item p̄ hoc q̄ dicit digneris respice/
re. notat q̄ sacerdos n̄ vultū habet ver-
sum ad p̄p̄tiorū. de quo in p̄hemio
hui; p̄tis dictū est. Et tunc asp̄git int; ta-
bernaculū. dum p̄ dei misc̄dām q̄rit eius
p̄p̄tiationē. vt de; habeat illa munera ac-
cepta. sicut habuit munera abel iusti. Vñ
sequit;. Sicut accepta habere dignat; es
munera abel ⁊c. Hoc aut; aduerbiū sicuti
similitudinē innuit. nō exprimit quanti-
tatem. Multo qui p̄cept; est h̄ sacrifi-
cium deo: q̄ quod obtulit abel. quod ob-
tulit abraam. quod obtulit melchisedech
Vale em̄ ampli; res q̄ vmbra. v̄itas q̄
figura. Ip̄am ergo similitudinē magis q̄
quantitatē debem; attendere. Offerēdo er-
go similes sum; abel. si recte qd̄ offeren-
tes. recte nihilomin; diuidamus. Quod
quia Layn nō egit peccauit. Sua nāq; re-
cte cui debebat obtulit deo. s̄ retinēs sibi
seipm̄ ⁊ cor suum subtrahēs deo. male di-
uidit. Abel aut; acceptum deo intus i cor-
de obtulit holocaustū quia se nō sibi reti-
uit sed deo se totū subdidit ⁊ impendit.
Et ideo legit in Gen. Resperxit deus ad
abel ⁊ ad munera eius. ad Layn v̄o ⁊ mu-
nera eius nō resperxit. P̄rius resperxit ad
abel ⁊ postea ad munera eius. quia nō of-

ferens a muneribus. sed munera ab offe-
rente placuerūt. Similiter ⁊ abraā egregi-
us fide totum se p̄ri; offererat altissimo et
postea cuz sua duceret offerēda. placitas
ei hostias offererat. quod vt nos scientes
imitaremur: patrios ab illo de; exegit af-
fectus. Tolle inquit filiū tuum vnigenitū
quem diligis isaac. ⁊ offer euz in holocau-
stum sup vnum montū quē monstrauero
tibi. Statimq; p̄mptū ⁊ obedientem iue-
nit. imo nobis ostendit. Melchisedech q̄
q; nisi se p̄ri; acceptum deo sacrificium ob-
tulisset: futurozū causas minime p̄uidis-
set: quarū intuitu mysticū panis ⁊ vini s̄-
mus obtulit sacrificioz. erat em̄ sacerdos
dei altissimi. Dominant; igit; isti tres pa-
tres veteris testamenti. quia illi ⁊ eozū sa-
cramenta specialius ceteris hoc sac̄m p̄-
signauerunt. Quid em̄ p̄ manus abel of-
ferentis de s̄mogenitis gregis nisi christ;
s̄mogenitus in multis fratrib; exp̄mitur
qui maliciose occisus est a p̄lo iudeozum
sicut ille inuidiose a fratre suo. Nam s̄m
Apoc. ipse est agnus dei qui occisus ē ab
origine mundi. Quid p̄ sacrificium abrae
dilectum ⁊ vnicum filium offerentis. nisi
christi passio designat. De qua dicit apo-
stolus. P̄proprio filio suo nō pep̄cit deus.
sed p̄ nobis om̄ib; tradidit illum. Hic est
inquit filius meus dilectus i quo mihi b̄n
complacui. Oblatio quoq; melchisedech
tam p̄p̄rie nouum sacrificioz p̄signauit
vt inde p̄dictū sit. Tu es sacerdos in eter-
num s̄m ordinem melchisedech. Qui s̄m
apostolū assimilat; ē p̄ om̄ia filio dei. ma-
ner sacerdos in p̄petuū. Abel dicit; puer
nō tam a puericia q̄ a puritate s̄m illud.
Ecce puer meus dilect; quē elegi posui su-
per eū sp̄m meū. Abraā dicit; patriarcha.
nō tam israelitici plebis. q̄ p̄ti xp̄iani. illi
us p̄ carnem. hui; p̄ fidem. s̄m illud. Nō
v̄ltra vocabit; nom̄ tuū abraā s̄ appellaberit;
abraam. quia patrem multarum gentium
constitui te. Melchisedech interpretat;
rex iusticie. Deinde rex salem. id est. pac;
propter illud quod legitur. Orietur i die
bus eius iusticia ⁊ abundantia pacis do-
nec auferetur luna. Sanctum sacrificium
immaculatam hostiam. hoc addidit in ca-
none leo papa primus.

Non pars canonis.

Suppliceste

rogam^{us} rē. Non ps. Pontifex. vt lex iubebat. r in prohemio hui^{us} ptis dictū est. aspgebatur tabulam r aram. r exteri^{us} sacrū sanguine pacifico. r chris^{tus} toties aspgit p^{re}m sanguine quoties eū placat p carnem assumptam. Aram aspgit q̄ diu numerū restaurat angelozū. Exterius sacrū aspgit dum hoies sanctificat. r p^{ri} que in terris sunt recōciliat. Sacerdos eos dē aspgit. quia p hoc sacrificiū placat deū. r veniā impetrat. r sic etiam supos aspgit. Nam q̄ nos emūdat augmētatur numerū ciuiū supnozū. Aspgit etiā intus tabernaculū: put in pcedenti pticula dictū est. Dū autē hīc noiat sublime altare cōmēmorat sanctascōrū. Sa ne hymno dicto post cenā exiuit iesus in montē oliueti trans torrentē cedron: r pgressus pusillū cecidit in faciē suam: orās r dicēs. Pater si fieri pōt trāffer a me calicem hūc. Sz r secūdo r tertio abijt r orauit eundē hmonē dicens. Et fact^{us} in agonia plixtus orabat: r factus ē sudorei^{us} sicut gutte sanguinis decurrēt in terrā. Tunc venit ad discipulos suos: dicēs. Surgite eamus: Ecce appropinquat q̄ me tradet. Traditor: autē dedit eis signū dicēs: quez oscular^{is} fuero ipse est tenete eū. Et confestim accedēs oscular^{is} est eū. Quia ergo iesus pcedit orās: r dicēs. Pater si fieri potest trāffer a me calicē rē. Ido sacerdos se inclinans orat r dicit. Supplices tero / gamus rē. Vel sacerdotis inclinatio significat emissionē spūs chris^{tus}. put dictū ē in phemio canonis. De inclinationib^{us} dcm̄ est sub ti. de p^{re}ssione. Item dicēs. Ut q̄t quot ex hac altaris rē. osculat^{is} semel altare: p quod repñtat^{is} osculū pditoris post q̄ dñs ab oratiōe surrexit. Quidā ter osculant^{is} agentes grās trinitati. q̄ p passionē dñi gen^{er} recōciliauit humanū. Alij bis: ad notandū geminā in chris^{tus} naturā: seu ipm̄ in aīa r corpe passum. Quia hō fact^{us} in agonia plixtus orabat tertio dicēs eūdem hmonē: ideo sacerdos facit tres cruces. Primā sup oblatāz dicēdo. sacrosanctum filij tui corpus. scōdam sup calicem dicēdo: r sanguinē. tertiā signando seipm̄ in faciē. cum dicit omī bñdictione celesti:

forte ppter sudorē corpis crucem imp^{re} mens. sup corpus r ppter guttā sanguinis crucē impmēs sup sanguinē. r qz pcedit r faciē suam orans: ideo impm̄it sibi cruces in faciē. Vel poti^{us} crux que fit supra corp^{us} designat vincula q̄bus ē ligatū corp^{us}. illa que fit sup sanguinē. designat flagella quibus allisus est r sanguis educt^{us}. De vinculis legif. Ministri iudeozū cōprehēderunt iesum. r ligauerūt r vincietes duxerunt: r tradiderūt pontio pilato. De flagellis legif. Apprehēdit pilat^{us} iesum: r flagellauit. cui^{us} liuore sanari sum^{us}. Per tertiam hō crucē que fit in faciē. recolif. Illud quod expuebant in faciē eius. r palmas faciem eius dabāt. r velātes faciē eius dicebant. Propbetiza nobis xpe quis est? te percussit. Tertia crux q̄ fit supra corpus martyriū xpi. q̄ fit supra sanguinē: martyrium sanctorū designat. Quarto pme due cruces significant qz xps p duobus ipis passus ē. tertia que fit in faciē q̄ in corpore suo passus ē. Alij hō nō faciūt pmissas duas cruces. Cōsiderari etiā oportet qz sacerdos dicēdo. supplices te rogamus r stat inclinā^{re} cancellatis manib^{us} ante pectus ad designādū qz oratiōis humilitas p inclinationē designata tunc demū r nō alius exaudiri digna est. si ex fide pcedat pectoris. i. mētis. fide dico p dilectionem opante. que opatio p manus intelligit^{ur}. Quia hō quedam sunt opa vite actiue. q̄dam hō opa vite cōtemplatiue. sed opera vite actiue quodāmodo cācellati ad opera cōtemplatiue vite: sicut sinistra ad dextrā opant. eo qz opa actiue sicut supposita seu inferiora ad opa cōtemplatiue disponunt. r opa cōtemplatiue sicut supposita altiora illa pficiunt r cōsumāt. ideo in ipsa manuū cancellatiōe dextra supponit^{ur} sinistre. Rursus orat cancellatis manib^{us} ante pectus. quasi ipso facto dicat. Obsecro te p crucem r passionē tuā. vt iubeas h pferri rē. Cancellatio em̄ manuū passionē chris^{tus} figurat. r dextra p quā resurrectio leue p quā passio designat supponit^{ur}. vt p hoc xpi resurrectio a mortuis insinuetur. Verū in nōnullis ecclesijs diaconus i fra actionē lauat manus. signans pmo qz pilatus se lauit cū se mundū a xpi sanguine pclamauit. scō qz nostra sordida opa

chris^{tus} passione mūdant. tertio qz nullus nisi mund^{us} ad picipēda fidei sacramēta pcedat. Sequit^{ur}. Iube hec pferri rē. Tante sunt pfunditatis hec vba. vt intellect^{us} human^{us} vix ea sufficiat penetrare. Unde btūs Greg^{orius}. tanti sacramēti dignus interpret^{us} de illis tanqz de re ineffabili pene ineffabiliter loquens. Quis inq̄t fidelū habere dubiū possit in ipsa imolationis hora ad sacerdotis vocez celos aptri. in illo iesu xpi mysterio angelozū choros adesse summis ima sociari. terrena celestib^{us} iūgi vnūqz ex inuisibilib^{us} atqz visibilib^{us} fieri. Idē etiā alibi dicit. Ano eodemqz tpe ac momento in celū. i. celestē naturā rapitur ministerio angelozū cōsociandū corpi xpi scz mystico. r añ oculos sacerdotis in altari videt. Saluo tñ occulto celestis oraculi sacro. possent hec vba licet simplic^{iter} tñ securi^{us} sic exponi. Iube. i. fac. hec. f. vota fidelū. i. supplicatiōes r pces. pferri. i. p^{er} sentari. p man^{us} sancti angeli tui. i. p ministerium angelozū. qui sunt administrato^{res} r hī spūs. r vota nra corā deo offerūt. Iux illud quod ait raphael angel^{us} ad Thobīā Thob. xij. An orabas cū lachrymis ego obtuli orationē tuā dño. Ex h ergo euidē ter apparet. qz angel^{us} sacris mysterijs adesse credend^{us} ē. nō vt cōsecret quia h non pōt. sed vt oratiōes sacerdoti r ppli deo re p^{re}sentet. fm̄ illud Apo^{stolus}. Ascēdit fum^{us} aromatiū in conspectu dñi de manu angeli. q̄ sunt orōnes sanctoruz. In sublime altare tuum. suple hoc ē in cōspectu diuine maiestatis tue. i. in cōtemplatiōe maiestatis r curie tue celesti. Nam ipse deus dicit^{ur} altare sublime. Exod. xx. Nō ascēdes ad altare meū p gradus. i. in trinitate nō facies gradus. Porro sicut btūs Aug^{ustinus} dēerminat. nō dicit^{ur} angel^{us} offerre oratiōes dō quasi tunc pmo deus nouerit quid velim^{us}. quia de^{us} omnia nouit anteqz fiant. s̄ quia necesse habet rōnalis creatura tpa / les causas ad eternitatem referre. siue petendo quid erga se fiat. siue cōsulendo qd faciat aut quid deo iubēte implendū esse cognouerit. hoc nob^{is} vel euidēter vel latēter reportet. Possunt etiā scō modo premissa vba sic exponi. Omipotēs deus iube hec scz panē r vinū pferri. i. trāsmutari. in sublime altare tuū. i. in corpus r san

guinē filij tui sup choros angelozū exaltari. quia corp^{us} xpi dictū est altare fm̄ illud altare de terra facietis mihi. p man^{us} āgelitui. i. p misterium sacerdotis. Nō em̄ fm̄ augusti. deposcit ob aliud hic deferenda. nisi vt intelligat^{ur} qz ista fiant. i. trāsubstantient^{ur} in eo sacerdotio. i. in ei^{us} ministerio r tute spūs sancti. Sed cū iam trāsubstantiata sint. exponi pnt tertio modo sic. Iube hec. i. xpi corp^{us} mysticū. f. eccliam chris^{tus} militantē. pferri. i. associari. in sublime altare tuū. i. in eccliam triūphantē. q̄ dicitur altare. fm̄ illud Leuit. Ignis in altari meo semp ardebit. i. seruo^{rum} charitat^{is} in ecclia triūphanti. r hoc p manus angeli tui. i. p opationē r tute xpi filij tui q̄ est magni cōsiliū āgelus. Esa. ix. Ipse em̄ corpus suū mysticū deo p^{ri} cōiungit r ecclesie triūphanti. Quarto modo h est angel^{us} magni cōsiliū. cōsiliarius ille cui^{us} consilio pater mundū creauit r recreauit: sublime altare in cōspectu dei est chris^{tus} crucifixus sedēs in dextra patris. Igif angelus fert hec sacramēta in sublime altare in conspectu dei dū cicatrices ostēdens interpellat apud patrē p nobis hec sacramēta p^{re}ficiē tibus. Que vō sint illa que petit in sublime altare pferri determinat dñs dicens. Et quotquot rē. p hoc em̄ demonstrat^{ur} corp^{us} xpi. qd chris^{tus} quotidie ad se trahit p mēbra. Vñ hīere. Patres vocab me. r post me ingredi nō cessabis.

Decimaps canonis.

Emento etiaz

m dñe rē. Decima ps. hec r iunctio etiā cōtinuat sequētia p^{re}cedentib^{us}. Vel dici pōt qz superfluit nam in antiquis codicib^{us} pcedebat immeditte quedā orō incipiēs. Memēto mei queso dñe rē. in q̄ sacerdos p se orabat vt digne posset offerre. Vñ tunc recte sequēbatur. Memēto etiā dñe famulozū rē. Sz quia in multis modernis codicib^{us} oratio illa nō inuenit^{ur}. ideo fm̄ illos illud etiā superfluit. Vel qd meli^{us} est respicit aliū memēto quod pcedit in quo rogauit p viuis. h aut orat p defuncti. Orat ergo pia mater ecclia nō solum p viuis verū etiam p defunctis. r eos deo patri sacre oblationis intercessione cōmendat certissime cre-

dens q̄ sanguis ille p̄ciosus qui p̄ multis effusus ē in remissionē peccatorū. nō solū ad salutem viuentiū. verū etiā ad absolutionē valeat defunctorū. ideoq̄ gabiloneū. cōciliū statuit. q̄ in oib⁹ missarū solē nūis loco cōpetenti vicz in hoc loco secrete vel in dieb⁹ nō solēnib⁹. in dñica enim die ob resurrectionē dñicam aie requiem credunt h̄re. ecclia p̄ defunctis dñm de p̄cef. iuxta illud augustini. nō sunt pretermittēde supplicationes p̄ spiritib⁹ mortuorum. quas faciēdas p̄ oib⁹ in christiana catholica societate laudam⁹. Et qz qñq̄ defunt defunctis p̄entes filij cognati ⁊ amici qui supplicationes p̄ eis effundant. vna ⁊ pia mater. i. tota ecclia omēs defunctos sub generali cōmemoratiōe suscipit tacitis illorū nomib⁹. ⁊ eis exhibet cōmunionē. Innoē. quoz papa statuit vt ante cōsecrationē hostie nō recitent noia defunctorum. possunt em̄ p̄lo recitari. sed deo quē nihil latet necesse nō est Qui cū signo fidei nos p̄cesserūt. s. ad dñm. nō q̄ tibi sit fides aut spes. vbi spes ē ⁊ res. nam fides euacuat. charitas nunq̄ excidit. s. signuz fidei p̄ caractere fidei xpianitatis accipit quo fideles ab infidelib⁹ discernunt. s. m̄ illud. Audiui numerū signatorū. c. lxxij. milia. signati ex omi tribu filiorum israel. Et dormiūt in somno pacis. s. m̄ illud. In pace in idipsum dormiā ⁊ requiscā. Frequēter em̄ sacra scriptura defunctos dormientes appellat. p̄ eo quia sicut dormiētes euigilant. ita mortui resurgēt. p̄prop̄ quod dicit apls. Nolo vos ignorare de dormiētibus vt nō cōtristemini. sicut ⁊ ceteri qui spem nō habēt. Et dñs inquit in euangelio. Lazarus amicus noster dormit. s. p̄ his dñe ⁊ oib⁹ in christo q̄scētib⁹. In hoc loco sacerdos quoz maluerit defunctorū debet agere memoriā sp̄calem. Finita est em̄ memoriā mortis dñi. ⁊ ideo seq̄ moza nostra. xp̄us p̄cessit. ⁊ nos ei⁹ vestigia sequimur. h̄ic aut̄ vocant̄ quiescentes in christo qui in charitate mortui sunt. habētes tñ aliqua purgabilia. eoq̄ nō plene satisfecerāt p̄ peccatū confessis p̄p̄ quod ad locū purgatorij descenderūt. vbi extantes suffragio indigent ecclie militatis tanq̄ nōdū habētes in re pacē ⁊ refrigerium glorie. licet habeāt in certa ⁊ infallibi-

li spe. Locū refrigerij. in quo nō est ardor penarū. Lucis in quo nō ē obscuritas tenebrarū. Et pacis in quo nō est p̄flux⁹ pugnatiū. Nam absterget de⁹ omēm lachrymam ab oculis eozū. ⁊ iā nō erit amplius neq̄ luct⁹ neq̄ clamor. s. nec vllus dolor qm̄ p̄iora trāsierūt. Sed delectabunt̄ in multitudine pacis. cum placebūt dño in regione viuentiū. Paradisus ergo dicit̄ locus refrigerij p̄pter ardorem ignis purgatorij p̄ quē aie transeunt. iux̄ illud ps̄. Trāsiuim⁹ p̄ ignē ⁊ aquā rē. Locus lucis contra tenebras inferni. De quib⁹ ps̄. xxiij. Abiitite eum in tenebras exteriores Locus pacis p̄pter mentis tranquillitatem. que ibi ē ⁊ veritē cōscie eozū q̄ salui nō erunt. An̄ Esa. Vermis eozū nō motetur. nec ignis eozū extinguet.

Undecima pars canonis.

Obis quoqz

Undecima ps. Hec autem oīo p̄ndit vsqz. Per omnia secula seculorū. Et hec vba p̄ferendo sacerdos paululū expressa voce p̄cussio p̄ctore silentiū interrūpit. representans cōtentionē ⁊ p̄fessionē latronis in illo passiois dñice articulo increpātis alterū ⁊ dicit̄. Nos quidē digna factis recipim⁹. s. autē nihil mali gessit ⁊ dicebat ad iesum. Luc. xxiij. Dñe memēto mei dū veneris in regnuz tuū. p̄prop̄ qd̄ dixit illi iesus. Amē dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Rursus p̄ exaltationē vocis ⁊ p̄cussionem p̄ctoris xp̄m̄ illud. quod centurio ⁊ q̄ cū illo erant. visis illis que fiebāt. timuerunt valde dicētes. Vere filius dei erat iste. Et omīs turba que simul aderāt ad spectaculum illud p̄cipientes pectora sua reuertebant̄. Noti vero eius ⁊ mulieres que christum secute fuerāt a galilea stabāt a longe hec vidētes. Quos significāt ministri. s. diacon⁹ ⁊ subdiacon⁹ retro stātes. qui ad hanc vocē erecti in os sacerdotis vel epi intuent̄. p̄remissa aut̄ pectori vnica tussio. signat q̄ s. m̄ aplos ad Romanos. vi. xp̄s semel p̄ peccatū n̄ris mortu⁹ ē. Et sic cū trib⁹ digiti. s. sine pollice ⁊ indice. vt trinitas i vnitate notet. p̄pectoris quoqz tussio qñqz penitentiā designat. p̄t sub t. s. p̄fessioe dcm̄ ē. p̄ctorib⁹. hoc iō dicit̄ q̄

dixerimus q̄ p̄ctm̄ nō habem⁹ nosmetipsos seducimus ⁊ veritas in nob nō est. Licet em̄ omni tpe debeam⁹ ex corde nos recognoscere p̄ctōres. p̄cipue tñ cū p̄missio ne peccatorū sacro sanctū mysterium celebramus. De multitudine miserationū tuarum speratib⁹. Iux̄ qd̄ inq̄t ps̄. Secundū multitudinē miserationū tuarū dele iniquitatem meā. Et nota q̄ vna tñ ē dei misericordia. nō aliud quidē q̄ ip̄e misericors. s. multi sunt eius effectus q̄ miserationes dicunt̄. An̄. Reminiscere miserationū tuarū dñe. ⁊ misericordiarū tuarū que a seculo sunt. Sed cū ip̄e deus sit oia in omnib⁹ salus ⁊ p̄miū ⁊ gloria singulorū. iux̄ illud. Salus p̄ti ego sum. qd̄ ē q̄ dicit̄ p̄tē aliquā ⁊ societate rē. tanq̄ nō oēs sint eundē denariū accepturi. Sane licet vnū ⁊ idem sit p̄miū singulorū. vicz ip̄e de⁹ in cui⁹ cognitione sal⁹ eterna cōsistit. s. m̄ illud qd̄ ip̄e dicit in euangelio. Hec est vita eterna vt cognoscant te verū deū ⁊ hūc quē misisti iesum xp̄m̄. tñ s. m̄ differentia meritorū. alij plus alij min⁹ diuina visione fruunt̄. Nā ⁊ stella differt a stella in claritate. p̄prop̄ qd̄ ip̄e dñs ait. In domo patris mei mansiones multe sunt. Sicut vn⁹ est sol cui⁹ lumen p̄cipiant vniuersi. alij plus alij min⁹ s. m̄ differentiam intuitiū. Cū iohes. stephano. matthia. barnaba. In hac sc̄da cōmemoratione sanctorū magna ex pte suppletur qui de p̄mitiuis sanctis deesse videbatur i p̄ma. s. q̄re iohes repetit. ⁊ stephanus sociat⁹. Ioh̄i p̄mittit̄ matthie ac barnabe aplos. Sup hoc dicit̄ p̄t q̄ iohes ip̄ma cōmemoratiōe disponit ⁊ cū ceteris numerat̄ p̄pter dignitatē aplat⁹. in hac aut̄ cōmemoratiōe repetit ⁊ cū stephano sociatur p̄pter p̄uilegiū celibat⁹. Virgines ei sunt ⁊ sequunt̄ agnū quocūqz ierit. p̄ret̄ ea ceteris p̄mittit̄ v̄ginitas. Nāqz iohes inde maxime cōmendat̄. quia xp̄s in cruce matrē v̄ginē discipulo v̄gini cōmēdauit ⁊ ex illa hora accepit eā discipul⁹ suuz stephani v̄o v̄ginitas ex eo maxime cōprobat̄. quia ip̄e deputat⁹ ē ab apostolis ad ministeriū viduarū. ⁊ in eo q̄ feminis est p̄posit⁹ testimoniū meruit sincerissime castitati. p̄sollet aut̄ nō euāgelista sed baptista iohes intelligi nisi p̄mitteret. Cum

tuis sanctis aplis ac martyrib⁹. An̄ contigit q̄ apli tñ ac martyres subnotant̄. q̄/uis ⁊ iohes baptista merito posset inter martyres numerari. Enūerat̄ ḡ sacerdos sc̄os. quozū societatem petit. quia ⁊ sacerdos legalis noia filioz israel habebat scripta. vt s̄ dictū ē. Et aduerte q̄ h̄ octo viri ⁊ septē mulieres cōputant̄. qz p̄ hoc sacrificiū septē carismata gratiarū. ⁊ octo beatitudines iungunt̄ in nob. Sequit̄. Non estimator meriti. qz nō s. m̄ exigentiā meritorū retribuis. sed minus puniēdo vl⁹ magis remunerādo q̄ q̄sqz meruit. An̄. Nō s. m̄ p̄ctā n̄ra fecit nobis. neqz s. m̄ iniquitates n̄ras retribuit nob. Et alibi. Mensuram bonā ⁊ cōfertā ⁊ coagitatā ⁊ superfluentem reddēt in sinum v̄m. Per xp̄m̄ dominiū n̄m. h̄ic nō r̄ndet̄ amen. Tum q̄a angeli q̄ semp assistūt r̄ndent. put in fine tertie p̄ticule dictū ē. Tum qz h̄ tacite dicunt̄. nec r̄ndentes audire possunt. Tum quia v̄ba sequētia. p̄ quē oia rē. istis coniungunt̄ ⁊ ab eis dependēt. ita q̄ nihil in terponi p̄t. hoc aut̄ loco b̄ndicunt̄ v̄ue put dicit̄ in sexta pte sub q̄nta feria cene dñi. vbi agit̄ de diurno officio In canone ap̄torū in burcardo li. v. c. offerri. ita legit̄ Offerri nō liceat ad altare sc̄z ad b̄ndicendum p̄ter nouas sp̄cas ⁊ v̄uas ⁊ oleum ⁊ luminaria ⁊ fabas ⁊ thimiam ad incensuz tpe quo sancta oblatio celebrat̄. Sequitur. Per quē hec oia rē. Ioh̄o dicit̄ oia. qz p̄ filium oia creata sunt. An̄ ioh̄. i. Oia per ip̄m facta sunt. ⁊ sine ip̄o factū ē nihil. Et vidit de⁹ cūcta que fecerat ⁊ erāt vald̄ bona. Creas igif̄ cōdendo naturā. Sanctificas p̄secrādo materiā. Viuificas trāsubstantiādo creaturā. B̄ndicis accumulando grām. Ad aut̄ dicit̄ h̄ oia ē simplex p̄nois demonstratio sicut tps v̄bi cōfusum Nam p̄ns cōfusum p̄sentis nō tenet vsuz Et est sensus. Hec omia sc̄z panē vinum ⁊ aquā semp bona creas s. m̄ causas canonicas p̄mordiales. ⁊ sanctificas s. m̄ causas sacramētales. viuificas vt transeāt in carnem ⁊ sanguinē. ⁊ b̄ndicis vt conseruent v̄nitatē ⁊ charitatē. Rursus i eo q̄ dicit̄ sc̄ificas. notat̄ q̄ qd̄cūqz sc̄ificat̄ p̄ gram xp̄i sc̄ificat̄. de plenitudine em̄ ei⁹ oēs accipimus. An̄ ioh̄. xvij. P̄sc̄ificas eos i v̄itate. i. i filio. In eo q̄ dicit̄ viuifica notat̄ q̄

quod uiuificat per filium uiuificat. Joh. xi. Ego sum uita et uita. In eo quod dicit benedictis. insinuat quod benedictio celestis datur nobis per fructum uirginis benedicti. Ut creas ut sint. sanctificas tibi deputando. uiuificas animando. benedictis ut uilia sint. prestatas ut possint. Fuit autem tres cruces super dicitur et bis. sanctificas. uiuificas. benedictis. in quibus ecclesia primitiua representat quod fidei trinitati suscepit. De hoc tamen aliter iam dicitur. Si quidem sacerdos dicitur. et prestatas nobis. uel diaconus remouet corporale de super calice. ad notandum quod quod christus emisit spiritum. uel uel tempore scissum est a summo usque deorsum. et aperta sunt nobis quod prius in lege obscura erant et clausa. sicut dicitur in euangelio de quibusdam. Et erat absconditum uobis istud ab eis. et. Ubi enim sumpto aceto. consumatum est et reuelatum est. Et calice discoopto accipiens hostiam dicit. et prestatas nobis. Dubitari autem uideamus. quare calix et non hostia cooperitur. Ad quod quadruplex potest ratio assignari. Primum propter piculum. quod sanguis facilius posset recipere immunditiam quam hostia. Secundo quia in calice et sanguine magis significat passio christi quam in hostia. Tercio illud. Pater si fieri potest trahat a me calix iste. Et in canone in forma sanguinis ponitur actus effusionis ibi. Qui pro uobis effundetur. et. Quia ergo in calice et in sanguine magis significat christus mortuus quam in corpore. ideo sicut et mortuus pannis et lapidibus operitur. ita et calix panno et sanguis in calice et panno corporali cooperitur. Tertio sanguis in calice cooperitur representat corpus christi in sepulchro clauso et sigillato. Hostia uero corpus christi ex sepulchro. Quarto sanguis in calice cooperitur representat corpus christi in sudore inuolutum. hostia uero corpus non inuolutum. Sequitur. Per ipsum et. Si absque alio cuius uobis uel temporis in prepositione preiungas premissa uerba. Per christum dominum nostrum. per quem uerba et. et factus punctum ibi. et prestatas nobis. plana est ratio. Dicitur ergo. Per ipsum tanquam per mediatorem cum ipso tanquam cum coequali. quod ipse est coequalis patri in ipso tanquam in consubstantiali uel in ipso. id est. membris eius. In prepositione notatur autoritas propter principium in filio equalitas propter medium. in spiritu sancto communitas propter consortium. Sane sexta feria crucifixus est christus hora tertia in lingua iudeorum. quod narrat Matheus. hora sexta manibus gentiliis: quod narrat iohannes. circa

hora autem nonam inclinato capite tradidit spiritum. Ad recolendam igitur crucifixionem hora tertia facta lingua iudeorum clamantium ter crucifige crucifige eum et rursus. tolle tolle crucifige eum. sacerdos facit tres cruces super oblata et calicem. dum dicit sanctificas. uiuificas. benedictis. Ad recolendam uero crucifixionem que post interuallum trium horarum facta est manibus gentiliis cum milites crucifixerunt iesum. sacerdos iterum facit tres cruces cum hostia super calicem super premissis tribus uerbis scilicet per ipsum. et cum ipso. et in ipso. Postmodum autem ad designandam diuisionem carnis et anime domini morientis. facit duas cruces cum ipsa oblata in ora calicis dum dicit. Est tibi deo patri omnipotenti in unitate spiritus sancti. Tu enim in christo tres sunt unite sube. uidelicet diuinitas corporis et anima. due tamen. scilicet corpus et anima fuerunt in morte diuise. Nam diuinitas a neutra est diuisa et separata. Et propterea non tribus crucibus sed duabus mors domini designatur. Letet sacerdos faciendum cruces manus super mensam altaris extendit. quod et christus super aram crucis manus expandit. iuxta illud propheticum. Expandi manus meas ad populum non credentem mihi. Secundo etiam premissis tres cruces cum corpore super nudum calicem facit. significant tres cruciatos quos christus in nuda cruce sustinuit. uicem passionem. pro passionem. et compassionem. Passionem in corpore pro passionem in mente. compassionem in corde. De passione corporis ait dominus per prophetam. Vos omnes qui trahitis per uiam. attendite et uidete si est dolor sicut dolor meus. Foderunt enim manus meas et pedes meos. De compassione mentis dominus inquit apostolis. Tristis est anima mea usque ad mortem. cepit enim iesus tendere et pauere. cepit tristari et mestus esse. Ex compassione uero cordis per crucifixionem orauit ad patrem dicens. Pater ignosce illis quia nesciunt quod faciunt. Si enim cognouissent nunquam dominum glorie crucifixissent. Et ideo sacerdos facit has cruces cum hostia super calicem. quod christus sustinuit homini cruciatum in corpore super patibulum. Per calicem enim passio designatur. ut iam dictum est. Tertio modo tres cruces cum hostia super calicem facit. significant fidei centuriis dicitur Matheus. xxvii. Uere filius dei eras iste. et ita cognouit eum unum esse in trinitate. scilicet christum deum et hominem. Due uero que fiunt in ora seu latere calicis designant duo sa-

cramenta que de latere christi profuerunt. uicem aquam regenerationis. et sanguis redemptionis. iuxta testimonium iohannis dicens. Unum milium lani / cea latus eius aperuit. et continuo exiuit sanguis et aqua. Et ideo immediate post has duas cruces lateris in quibusdam ecclesiis christi cum hostia tangitur. per quod percussio lateris christi cum lancea militum designatur. Quarto tres premissis cruces in quibusdam ecclesiis ita fiunt et benedictis. Nam prima que fit super per ipsum. fit super os calicis exterius. signans quod deus est extra omnia non exclusus. Secunda que fit super cum ipso. fit parum inferius sub prima uicem a labio calicis in labium. signans quod deus est super omnia non eleuatur. Tertia que fit super in ipso. fit intra os calicis. circa medium cocauitatis. significans quod est inter omnia non inclusus. Quarta que fit super deo patri. fit a medio oris calicis recto diametro contra faciem sacerdotis. significans quod omnia que in misterio misse occulte aguntur. in fine nobis ante oculos ponuntur. Quinta que fit super. in unitate spiritus sancti. fit a latere calicis in ipsum calicem et sacerdotem. uicem descendendo a summitate calicis contra pedem significans quod deus est super omnia non compressus seu prostratus. Quidam tamen de his duabus ultimis non faciunt nisi unam. Quinto dicte tres cruces significant tres cruciatos quos christus sustinuit tribus temporibus. uicem ante mortem a lapas. flagella spumata et homini. in morte crucifixionem et per mortem lateris per forationem. Prima signatur per ipsum. secunda secundum. tertia tertium. quarta uero significat separationem anime a corpore christi. quinta descendit in pedibus. Sexto quod quod ordines signorum que fiunt ante sextum scilicet ante tactum calicis cum hostia. quoniam uidelicet de duabus ultimis non fit nisi una significat quod quod mundi etates que fuerunt ante christi natiuitatem. sextum uero uicem ipse tactus signatur sextus tempus scilicet a christi natiuitate usque ad finem mundi ipse enim uicem tactus signatur dominum semel ascendisse crucem. ut finem haberet. ipsa autem res est cruciatos que per dictas quod quod etates omnibus habebat hominibus. Non dum igitur est quod sacrificium septem uicibus signatur in canone. Prima uice ter uerbi dicitur. Hec dona sunt munera et. Secunda uice quod quod uerbi dicitur. Quam oblationem tuam deus. Tertia uice bis semel uerbi dicitur. Qui per die et. Tibi gratias agens benedixit et. Et iterum uerbi dicitur. Sicut motus et. Ite gratias

has agens. Quarta uice quod quod uerbi dicitur. Hostia puram et. Quinta uice bis uerbi dicitur. Sacrosanctum filium tuum corpus et. Sexta uice ter uerbi dicitur. Sanctificas. uiuificas et. Septima uice quod quod uerbi dicitur. Per ipsum et. Put in ipsis locis dominum est. In quibus septem uices sacrificium signatur duabus uicibus bis et duabus uicibus ter. et duabus uicibus quinquies. septima uero uice bis et ter. Signatur ergo simul omnibus uicibus iunctis quod quod quod sunt simul. xxv. qui numerus perducitur semper in ipsum reducit. si ducatur in infinitum. Quam tumlibet enim multipliciter eucharistie sacramentum semper est idem sacrificium. Augustinus tamen dicit quod si tamen semel signum crucis fieret super panem et uinum sufficere posset. quia semel dominus crucifixus est. In hoc etiam sacramento quod quod sensus corporis scilicet uisus. auditus. gustus. odoratus. et tactus. exercent scilicet circa colores. saporem. odorem. fractionem. et summationem. ut quod quod sensus anime spirituales exuberent. scilicet uisus intelligentie. auditus obedientie. odoratus discretionis. gustus dilectionis. et tactus operationis. De quibus reperitur in euangelio. Bene quod quod talia tradidisti mihi. ecce alia quod quod super per lucratus sum. Sed et binarius et ternarius binarius congruit sacro. Binarius propter carnem et sanguinem. ternarius propter panem uinum et aquam. Ite binarius propter duplicem modum edendi. scilicet sacramentale sub specie panis et uini. et spirituales in fide cordis. Et ternarius propter tria que sunt in hoc sacro discretura. uicem forma uisibilis panis et uini. ueritas corporis et sanguinis. et uirtus spiritualis unitatis et charitatis. De quibus dicitur est in septima particula super uerbo. Mysterium fidei uel ita ternarius binarius. id est. fides trinitati per dilectionem dei et proximi operatur. Fuit igitur crucis que quatuor habent angulos super sacrificium quod christus dum in cruce pepedit quatuor climata mundi redemit. et septem ordinibus ordinantur ad notandum septiformem spiritus sancti gratiam que in hoc mysterio necessaria est. Et fere in quolibet ordine per numerum impari singula disponuntur. quia corpus christi unum manens non scinditur. Omnis honor tanquam domino. et gloria tanquam deo. Sequitur. Per omnia secula seculorum. non solus crucis impressio. uerum etiam uocis expressio et pectoris percussio. que gesta sunt circa crucem insinuat. put dicitur est super uerbo. Non

quoque. Quia ergo Iesus clamans voce magna tradidit spiritum. ideo sacerdos dicendo. Per omnia secula seculorum. exaltat vocem et etiam aliquantulum calicem eleuat. Vel dicitur alte ad incitationem ipsi ut scies finem canonis rident amen. Vel ideo quod centurio clamauit. Vere filius dei erat iste. Quia homo mulieres lamentabant flentes dominum. ideo chor quasi lamentando. rident amen. representans fideles qui dominum contrito corde lugebant. velut quondam abel inuidi fratris furore occisum parentes eius lamentabant. Consequenter diaconus accedit et exaltatus pariter sacrificium seu calicem cum corpore de altari tam ipse quam sacerdos deponit. quod ut legitur Iob. xix. Venerunt Ioseph ab arimathia et nicodemus et impetratum corpus Iesu a pilato deponentes sepelirunt. Sacerdos igitur eleuat nicodemum representat. ipsa vero eleuatio christi depositionem de cruce. depositio collationem in sepulcro demonstrat. Et aduerte quod sacerdos dicens. Preceptis salutaribus moniti calicem simul et hostiam deponit. Ad cuius rei euidetiam notandum est quod christi corpus et sanguis bis in sexta feria eleuatus et depositus fuerunt. semel in cruce eleuatus. et de cruce ad terram depositus. et semel de terra eleuatus et in sepulcro collocatus. Primum representat in prima eleuatione et depositione corporis et sanguinis christi que fit statim post eorum consecrationem. Aliud representat in eleuatione et depositione que fit in hoc loco. Congruum igitur dum hec verba proferuntur fit corpus et sanguinis eleuatio et depositio designantes eleuationem corporis christi de terra. et locationem eius in sepulcro. quia Ioseph qui illud de cruce et de terra leuauit et in sepulcro locauit. monitus et instructus erat preceptis salutaribus christi. sicut fidelis discipulus eius. Unde de eo legitur in Marco. Et ipse erat expectans regnum dei. Simul autem eleuantur corpus et sanguis tam consecrata. quod ipse Ioseph. ut aiunt quidam simul corpus cum sanguine in sepulcro locauit. Adhuc in ipsa eleuatione tenet hostiam cum quattuor digitis. Cum enim expectem et necesse habeam in petrare quatuor principaliter. merita passionis christi. scilicet pietatem contra diabolum. humilitatem contra mundum. castitatem contra corpus proprium. et subiunctionem quo ad deum et primum ideo ad hoc representandum merito cum quattuor principalibus digitis hostiam tenet. Quedam tamen ecclesie in tribus primis petitionibus dominice orationis tenent calicem eleuatum. et tunc calicem eleuatio aliud significat. putat ibi dicitur. In quibusdam etiam ecclesiis dum calicem pariter ab altari eleuat. quidam puer stat utrimque pro subdiaconum habens capam ex transuerso. ad designandum quod caput. id est iudei expectantes messiam id est christum cum iam venerit transuersum est in caudam. Quia vero nicodemus sepulto domino aduoluit saxum magnum ad hostium monumentum. ideo diaconus super os depositi calicem corpore deponit. Diaconus quoque calicem cum corpore inuolues representat Ioseph qui corpus domini sindone munda inuoluit. Rursus quia in pace factus est locus eius. diaconus super os morientis quorundam ecclesiarum mensam osculatur altaris. Et quia factus est principatus super humerum eius. osculatur dextrum armum pontificis. ut in utroque significet christum et quiescisse post mortem et vicisse post mortem. In quo ipse dixit in psalmo. In pace id ipsum dormiam et requiescam. Et alibi. O mors ero mors tua mortuus tuus ero Iherusalem. Christus enim post mortem triumphauit de morte. Nam quia factus est obediens usque ad mortem. mortem autem crucis. idcirco deus exaltauit illum etc. Hoc ipsum etiam significat christus sibi crucem super humerum baiulauit. Secundo diaconus osculando dextram sacerdotis significat quod vult esse princeps laborum ut sit socius eterne retributionis. Tertio per hoc innuit quod Ioseph deponens corpus illud fuit osculatus. In quibusdam etiam ecclesiis sacerdos hic hostiam osculatur inuens. quod et nicodemus id fecerit. quod Ioseph. Vel potius per domini passionem factam esse nam reconciliationem. Post osculum huiusmodi diaconus retrocedit a facie sacerdotis. representans mulieres sepulto domino a monumento recedentes.

De pater noster.

Secundum eos

qui dicunt quod tertia pars misse que dicitur postulationes incipit hic.

Oramus preceptis salutaribus etc. quod durat usque ad collectas. Hec pars continet quatuor capitula. Prima est ipsa prelatio scilicet oramus preceptis etc. quod addidit beatus Gregorius. Secunda est pater noster. Tertia. Libera nos quod dicitur

Quarta. Pax domini. Quinta. Fiat hec commixtio. Quia Iesus voce magna clamabat. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. ideo sacerdos et non totus presbiter ut greci faciunt. eleuata voce pronuntiat. Oramus preceptis etc. Non enim dicitur sub silentio sed palam. quia est de euangelio ad notandum quod rex celorum in noua lege palam loquebatur. et sine velamine predicauit. Ad hoc ideo hec dominica oratio et etiam. Credo in unum deum alta voce dicitur. ut omnes illa dicant et addiscant. Alia etiam ratio posita est sub titulo de predicatione. Sed tertia clausula. scilicet libera nos etc. sub silentio dicitur. in signum quod christus interdum a predicatione siluit. Aliter tibi dicitur. Sed et proferens pater noster tunc iterum sicut prius extendit ac sursum eleuat manus. Primo enim dicens preceptis salutaribus. actus Ioseph. de quibus in precedenti columna dictum est. quos preceptis salutaribus monitus et diuina institutione informatus audiendo. meditando. et in quiete discenda est. ideo verba ista depositis super altare manibus protulit. Dicens autem. Pater noster. etc. christum ipsum orare docet et repit at. Hoc quoque moysi orationis exemplo manum extendit. et sursum eleuat. ut feruorem cordis et rectam ad deum intentionem ostendat. Rursus dicens preceptis salutaribus etc. calicem simul et hostiam deponit. ut primum est. Sane legalis pontifex regressus ad populum lauabat vestes imundum tamen erat usque ad vesperam sicut in principio huius partis dictum est. Sic et christus qui intravit ad sancta sanctorum redit in ecclesiam copatiendo et auxiliando. et tamen usque ad finem vestes suas. id est sanctos mundificat. et tamen usque ad finem mundi membris eius alique macule adherent. Sacerdos etiam redit ad populum. quod dicitur rursus alta voce multiplicat preces foras exire videtur. et precibus velut aquis. vestimenta sua. id est populum lauat et mundat. et tamen immundus iudicatur. quia usque ad mortem erit in omni homine quod laues. Oratur ergo et ostensurus se causam suam agere coram deo et que quotidie petere debeamus. monet populum orare dicens. Pater noster etc. Que oratio habet Martini. vi. ca. Fiducialiter enim orare possumus. ut filii preteritis quos ipse dominus ad sic orandum informauit et ipse vice vniuersalis ecclesie quas representat orat. Ne tamen

sua auctoritate et quasi presumptiue petere videatur. permittit quasi loco prelationis preceptis salutaribus etc. Dicit autem preceptis et diuina institutione. quia dominus et hanc orationem instituit. et apostolus sic orare precepit. Et extunc maxime prestrati orare debemus. vsque in finem dominice orationis saltem in presertis diebus. In festiuis vero stantes. Tres autem articuli sequentes scilicet preceptis salutaribus. pater noster. et libera nos. significant tres dies dominice sepulture. ideoque et his dicitur taxat utimur in parascue. In quibusdam ecclesiis dum sacerdos dicit. Pater noster. et dum platus dat benedictionem solennem post pater noster. manus eius a diacono et sacerdote sustentantur. in quo representatur quod huius et aaron sustentabant manus moysi orantis. De quo sub titulo de oratione dictum est. Beatus Gregorius. dominicam orationem post canonem super hostiam censuit recitari. asserens in registro incongruum esse ut super eucharistiam diceretur oratio quam scholasticus composuerat. et illa omittitur quod dominus ipse dictauerat et apostolus dicere consueuerat. Et cantatur apud grecos a toto populo. sed apud nos a solo sacerdote. Illud autem notandum est quod hec oratio ceteras orationes propter quatuor antecellit. scilicet auctoritate doctoris. breuitate sermonis. sufficientia petitionum. et fecunditate mysteriorum. Auctoritate doctoris. quia fuit ipsius saluatoris. apostolus orare docentis ore plata. et inde dicitur oratio dominica. Breuitate sermonis. quia facile discitur et proferitur. iuxta illud. Cum orati nolite multum loqui etc. Sufficientia petitionum. quoniam vtriusque vite necessaria continent. Fecunditate mysteriorum. quoniam immensa continent sacramenta. Verum licet sciat dominus quid velimus. vult tamen nos orare vocaliter propter multa. Primum pro excitanda deuotione. quia quod facit flatus carboni. hoc facit pronuntiatio deuotioni. Unde. Ad ipsius ore meo clamauit et exultauit sub lingua mea. Secundo pro aliorum instructione ut cortina cortinam trahat et qui audit dicat veni. Unde luceat lux vestra coram hominibus. Tertio pro lingue obsequio. ut quod lingua peccamus lingua satisfaciamus. Unde sicut exhibuistis membra vestra fuisse iniquitati ad iniquitatem. ita exhibete ea fuisse iusticie in sanctificationem. Quarto pro rei petende commemoratione.

ratiōe. qz facili⁹ obtef qd istati⁹ postulat
 An. p̄terite accipietis. pullate ⁊ apietur
 vobis. Quinto p̄impetrare rei custōdia.
 quia qd sepi⁹ requirit diligētius custodi-
 tur. An. Tene qd habes ne ali⁹ accipiat
 coronā tuā. Sane i hac oratiōe orat p̄
 bonis adipiscēdis. ⁊ p̄ mal⁹ vitādis. p̄ro
 bonis sp̄alib⁹ sp̄ualib⁹ ⁊ etnis p̄ro mal⁹ p̄
 teriti p̄ntib⁹ ⁊ futuris. De bonis etnis d̄r.
 Adueniat regnū tuū. De bonis sp̄ualib⁹
 Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra.
 De sp̄alibus. Panē n̄m quotidianū da
 nobis hodie. Eterna petunt in p̄mū. spi-
 ritualia in meritū. sp̄alia in sustentaculū
 De malis p̄teritis. Dimitte nobis debi-
 tanā ⁊c. De p̄sentibus. S; libera nos a
 malo. De futuris. Et ne nos inducas ⁊c.
 p̄terita sunt dolēda. p̄sentia sunt vin-
 cenda. futura sunt p̄cauēda. Septē sūt
 orōnis d̄nce petitiones p̄ter captationes
 beniuolētie. que significat septē v̄ba chri-
 sti in cruce. p̄mū fuit. Pater ignosce il-
 lis. Scdm. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Tertius
 Ecce mater tua. Quartū. hodie mecum
 eris in paradiso. Quintū. hēloy hēloy. Se-
 ptimū. Pater in man⁹ tuas. Septimū cō-
 summatū ē. Vel significat septē v̄ba. q̄ tā-
 tum h̄t v̄go legif de x̄po dixisse. p̄mū
 fuit discretionis. Quō fiet istud. Secūdū
 humilitatis. Ecce ancilla d̄ni. Tertius sa-
 lutatiōis. Ecce vt facta est vox salutatio-
 nis tue in aurib⁹ meis. Quartū gratiarū
 actionis. Magnificat aīa mea d̄nm. Qui-
 tum cōpassionis. Fili vinū nō habēt. Se-
 ptimū instructiōis. Qd cūq; dixerit vobis
 facite. Septimū amoris. Fili qd fecisti no-
 bis sic. p̄ma autē petitio ē. Sanctificet
 nomē tuū. Scda. Adueniat regnū tuū.
 Tertia. Fiat voluntas tua. Quarta. Pa-
 nem n̄m quotidianū. Quinta. Et dimitte
 nobis debita n̄ra. Sexta ⁊ ne nos inducas
 in tēptationē. Septima libera nos a ma-
 lo. Et he septē petitiones s̄m aplm̄ septē
 postulationes dicunt. Quaru⁹ p̄me tres
 spectant ad vitā eternā siue ad p̄sā. Et tō
 sacerdos in quibusdā locis elevato calice
 dicit eas ⁊ p̄fationē. p̄receptū salutarib⁹.
 ⁊c. Dices v̄o. sicut in celo. parū magi ele-
 uat illum. ⁊ dices. ⁊ in terra. illū deponit.
 Tres vltime ad p̄sentē vitā siue ad vitam
 p̄tinent. ⁊ ideo deposito calice dicit eas.

Obedia v̄o scz panē nostrū ⁊c. p̄tinet ad
 vtrūq;. p̄oro tres p̄ime succedūt ordie
 t̄pis. sed p̄cedunt ordine dignitatis Tres
 vltime succedunt ordine dignitatis sed p̄-
 cedunt ordine t̄pis. Duplex igit ordō est
 in d̄nica oratiōe nōnd⁹. v̄n⁹ in descēdēdo
 q̄ cōcordat cū donis. alter in ascēdēdo q̄
 cōuenit cū v̄tutib⁹. Dona nāq; de s̄mis
 ad ima descēdūt. An. Requiescet super
 eum sp̄s d̄ni. sp̄s sapiētie ⁊ intellectus
 ⁊c. Virtutes vero de imis ad summa con-
 scendunt. Unde. Beati pauperes spiritu
 quoniā ip̄sōrū est regnū celozū. Beati mi-
 tes ⁊c. Nempe d̄ns in oratiōe ipsa secur⁹
 est ordinem dignitatis qui est artificialis.
 vt de maioribus ad minora descenderet.
 Sed doctores in illius expositione sequū-
 tur ordinem tempis qui est naturalis. vt
 de minoribus ad maiora. i. de sp̄alib⁹ ad
 eterna cōscendant. Quē modū v̄uabim⁹
 exponendo. Et fit hic adaptatio septē pe-
 titiōnū. septem donozū sp̄s sancti. septē
 v̄tutum. ⁊ septem beatitudinum. cōtra se-
 ptem vitia capitalia septē v̄tutibus opo-
 sita. Nam dona petitionibus. v̄tutes do-
 nis. ⁊ beatitudines v̄tutibus obtinentur
 Septem dona sunt hec sapiētia. intellect⁹
 cōsiliū. fortitudo. scientia. pietas ⁊ timor.
 De quib⁹ dicit p̄pheta. Requiescet sup
 eū sp̄s sapiētie ⁊ intellect⁹. sp̄s cōsiliū
 ⁊ fortitudinis. spiritus scientie ⁊ pietatis
 ⁊ replebit eum spiritus timoris domini.
 Septem v̄o v̄tutes sunt he. paup̄tas. spi-
 ritus. māsuētudo luctus. esuriet. iusticia
 misericordia. mundicia cordis. ⁊ pax. Se-
 ptem quoq; beatitudines sunt iste. regnū
 celozum. possessio terre. consolatio. sati-
 tas. misericordie consecutio. visio dei. ⁊ h-
 llatio dei. De quibus coniunctim domi-
 nus ait. De prima. Beati paupes spiritu
 quoniā ip̄sōrū est regnū celozum. De se-
 cunda. Beati mites quoniā ipsi posside-
 debunt terram. De tertia. Beati qui lu-
 gent. quoniā ipsi consolabuntur. De q̄r-
 te. Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iusticiam.
 quoniā ipsi saturabuntur. De quinta.
 Beati misericordes. quoniā ipsi miseri-
 cordiam consequētur. De sexta. Bitimū-
 do corde. quoniā ipsi deum videbūt. De
 septima. Beati pacifici. qm̄ filij dei voca-
 bunt. Septē v̄o vitia capitalia sūt. Ina-

nis gloria siue supbia. ira. iuidia. accidia.
 auaricia. gula. ⁊ luxuria. q̄ significata fue-
 runt in septē populis q̄ terrā isrl⁹ p̄missaz
 tenebāt. vicz ethe⁹. gergese⁹. amozre⁹. cha-
 nane⁹. ferefeus. eue⁹ ⁊ iebuse⁹. hō igitur ē
 egrotus. de⁹ medic⁹. vitia sunt languores
 petitiones sunt planct⁹. dona sunt antido-
 ta. v̄tutes sūt sanitates. beatitudines sūt
 felicitates ⁊ gaudia. h̄ec septē vitia p̄ se-
 ptem petitiōes hui⁹ orōnis fugant. put i-
 ferius ostēdēt. Ad orōnis q̄ ipsi⁹ expositi-
 onē veniam⁹. Et nota q̄ in quibusdā ec-
 clesijs dum he septē petitiōes dicunt. dia-
 conus stat inclinat⁹. cōmunionē expectāt
 in quo significat ap̄los. qui post mortē do-
 mini p̄ septē hebdomadas cōfirmationes
 sp̄s expectauerūt. Subdiacon⁹ vero q̄e
 scit. qz m̄ieres in sabbato q̄ est dies septia
 s̄luerunt.

Expositio d̄nce orationis.

Alter noster q̄

Ordinē t̄pis vt p̄missum est in
 hui⁹ orōnis expositione seruā-
 tes a fine ei⁹ initiū sumam⁹ v̄sus p̄ncipiū
 ordine retrogrado p̄cedēdo. Siquidem
 hō multis malis circūdat⁹. p̄mo petit libe-
 rari a malo. Quia v̄o sine temptatiōe nō
 est vitā hoīs sup terrā. ideo liberat⁹ a ma-
 lo petit vt in tēptationem nō inducat⁹. Et
 qz dū in hac vita cōsistit semp ē in quocū-
 q; pctō. Nā si dixerim⁹ qz pctm̄ nō habe-
 mus vitas in nobis nō ē. ideo petit vt de-
 bita. i. peccata sibi dimittant⁹. Cū autē fue-
 rit liberat⁹ a malo. cū vicerit tēptationes
 cū debita fuerint ei dimissa. qz q̄ se stare
 nō pōt necessari⁹ ē ei sp̄s fortitudinis. ne
 p̄mū expectando deficiat. ideoq; petit vt
 panis quotidian⁹ sibi donec. Deinde cuz
 fuit libat⁹ a mal⁹. ⁊ roborat⁹ i hoīs petit vt
 fiat voluntas d̄i sic i celo ⁊ i tra Et qm̄ p̄mis-
 sa i hac vita p̄fecte fieri n̄ p̄nt mox petit vt
 regnū adueniat. in quo nomē p̄ris sancti-
 ficet in celis. vt nunq; de cetero possit a sci-
 ficatiōis grā separi. Postq; petitionū
 cōtinuationē p̄missim⁹ mox ad eozū expo-
 sitionē veniam⁹. p̄notandū tñ ē q̄ illō
 qd ē in orōe p̄mittit vicz pater n̄r q̄ es i ce-
 lis. captatio beniuolētie est vt iam dicef.
 Nēpe pater grece d̄r latine genitor. Et dicit
 tur de⁹ pater a patrādo siue p̄ficiendo. qz p-

eum oīa facta sunt. De⁹ autē ⁊ generaliter
 ⁊ specialiter ⁊ singulariter dicit pater. Ge-
 neraliter oīm p̄ creationē. specialit iusto-
 rum p̄ adoptionē. singulariter x̄pi p̄ gene-
 rationē. p̄ter creationē vt ibi. Flecto ge-
 nua mea ad deū p̄rem oīpotentē a q̄ omis.
 p̄nititas in celo ⁊ in terra noīat. p̄ter ad-
 optionē vt ibi. Si vos cū litis mali nos
 bona data dare filiis v̄ris q̄tomagis pater
 vester de celo dabit sp̄m bonū petentibus
 se. p̄ter generationē ibi. Nemo nouit fili-
 um nisi pater. ⁊ p̄rem nisi fili⁹. ⁊ cui volue-
 rit fili⁹ reuelare. Et p̄ h̄ q̄ dicit. Pater n̄r
 qui es in celis. dehortat nos a duob⁹. vi-
 delicet a supbia. ne dicamus pater mi. q̄
 reputantes p̄p̄riū qd est cōe. ⁊ ab indigni-
 tate scz ne reddamur idigni tāto p̄re q̄ cō-
 sistit in celis. De⁹ em̄ soli⁹ x̄pi pater est p̄
 naturā. cui soli cōpetit dicere pater mi. p̄
 deliū autē ē pater p̄grām quib⁹ cōpetit di-
 cere. Pater noster. Ille dicit. pater mi si
 possibile ē. trāffer a me calicē hūc. Isti di-
 cunt. Pater noster qui es in celis sanctifi-
 cetur nomen tuū ⁊c. h̄inc etiā ip̄met di-
 cit. Vado ad p̄rem meū ⁊ p̄rem vestrum
 Nēcū quidē p̄ naturā. v̄m p̄ grām. h̄oz
 taf etiā nos p̄ hoc ad duo scz ad seruāduz
 grām adoptionis cū dicit. pater. ⁊ vnionez
 fraternitatis. cū ait noster. Rursum per h̄
 q̄ dicit pater qd est nomē piū. notat boni-
 tas ei⁹. ⁊ ecclie deuotio. que ip̄m patrē ap-
 pellat. p̄ h̄ v̄o q̄ dicit n̄r. ostēdit dilatatō
 charitatis. p̄ter hoc q̄ dicit in celis. i. in
 sanctis. quozū cōuersatio a fece mundi re-
 mota ē dei pietas designat. Quia igit ca-
 ptatio beniuolētie in hac orōne p̄mittitur
 sciendū est q̄ beniuolentia captat a trib⁹
 scz a p̄sona cognitoris. petitoris ⁊ affeso-
 ris. Cognitor ē de⁹. petitor ē hō. affesor ē
 angelus. A persona cognitoris cuz ait pa-
 ter. petitoris cū ait noster. affesoris cū ait
 qui es in celis. id est. in angelis vel in san-
 ctis. De quibus habetur. Celi enarrant
 gloriā dei. Unde spes nobis tribuitur
 vt sanctos nos faciat. Vel in celis. id ē. in
 secreto maiestatis diuine. per qd datur si
 ducia obtinēdi bonum occultum quod
 oculus non vidit nec auris audiuit. nec in
 cor hominis ascendit. Dat ergo fiduciam
 impetrandi bonum. Unde nō dicit d̄ne.
 cui fuif timore. s; p̄r cui fuif amore. q. d.

qz pater es vis. qz in celis es potes. g libe-
ra nos a malo. Et nō qz celū dicit a celan-
do. qz celat diuina secreta. vel a celsitudine
quia alti⁹ ē terrenis rebus. Sed libera
nos a malo. Triplex autē ē malū a quo pe-
timus liberari. innatū. additū. ⁊ inflic-
tū. Prīmū cōtrahit scz originale. scdm com-
mittit scz actuale. tertiū sustinem⁹ scz pe-
nale. Malū autē vitam⁹ p spiritū timoris
Nam vt inq̄ scriptura. Timor dñi expel-
lit peccatū. Et alibi. Per timores dñi de-
clinat ois a malo. Porro triplex ē timor q̄
cessamus a malo. Futilis. initialis. ⁊ filial.
Timore futili cessamus a malo formidine
pene. Timore filiali cessam⁹ a malo amore
iusticie. Initiali timore cessam⁹ a malo p-
tim formidine pene ptim amore iusticie.
Seruili timor est incipientiū. initialis pfi-
cientiū. filialis pscientiū. dicit g. Sed libe-
ra nos a malo. q. d. Da nobis spiritū timo-
ris ⁊ paupertatē spūs vt p spiritū timorē vi-
temus malā. p paupertatē spūs abdicem⁹
bona. quaten⁹ exclusis vitis ⁊ temptis
terrenis habeamus eterna scz regnū celo-
rum qd lucifer ⁊ pmi pentes p inanē glā
sue supbiam amiserūt. Per h̄ g qz se hūi-
liando petit liberari a malo. qd sit p donū
timoris. fugat supbia que opponit timori
Et sic finis orōnis cōcordat cuz pncipio.
vbi ab hūilitate cōtra supbiā incepit vt p-
missum ē. Et ne nos inducas in tēptati-
onem scz diabolicā. Nota qz temptat nos
deus. temptat hō. temptat diabol⁹. De⁹
temptat vt pbet. hō vt sciat. diabolus vt
fallat. De pmo legif. Tēptauit de⁹ abraā
De scdo. Tēpta nos obsecro dicit⁹ decē.
De tertio. Cur sathanas tēptauit cor tuū
Porro duob⁹ modis tēptamur. interi⁹ p
delectationē. ⁊ exteri⁹ p suggestionē. In-
terior temptatio parū offit. exterior mul-
tuz pfit si nō cōsentiat sed resistat. Scri-
ptum ē enim. Tēptatio vos nō apprehen-
dat nisi humana. Rursus Btūs vit q̄ suf-
fert tēptationē: qz cuz pbat⁹ fuit accipiet
coronā vite. Cū g citra psum tempta-
mur ducimur in tēptationē. cū psum⁹
in tēptationē inducimur. sic piscan capti-
ram in rete ducit: cū autē inducit capif et
tenet. Tūc ipse qz iacob⁹ ap̄s ait. Tem-
ptat aut vnusquisqz a p̄cupiscētia sua ma-
la abstract⁹ ⁊ illect⁹. Deinde p̄cupiscētia

cū cōceperit. parit peccatū. peccatū nō cū
psumatū fuit generat mortē. Verū cū idē
ap̄s dicat. qz de⁹ ē intēptator: malozū. qd
ē qd petim⁹ ne de⁹ nos inducat in tēptati-
onē: s̄ dicēdū ē qz de⁹ qdāmō tēptat ⁊ quo-
dāmō nō tēptat. Tēptat vt pbet. iux̄ illd
Proba me de⁹ ⁊ tēpta me. Nō tēptat vt
fallat. iux̄ illd De⁹ neminē tēptat. p̄beti-
mus g ne nos de⁹ in tēptationē iducat. id
ē. ne pmittat induci. qz sic dicit nō ē malū
in ciuitate quod de⁹ nō faciat. i. qd fieri
pmittat. Scriptū ē ei. Fidelis de⁹ q̄ non
patitur vos tēptari supra id qd potestis.
Quasi dicam⁹. Da nob spiritū pietatis
māsuētudinē spūs. vt p spiritū pietatis vin-
camus tēptationē exercēdo nos ad p̄ta-
tem. ⁊ p māsuētudinē spūs vincam⁹ iram
nō reddēdo malū p malo. Vincam⁹ etiā
inuidiā que opponit pietati. vt ita possi-
deam⁹ terrā viuentiū. quā p spiritū p̄ta-
tis ⁊ p māsuētudinē spūs obtinebim⁹. Nā
pietas pmissiōnē habet vite que nūc est
future. Et beati mites. quoniā ip̄i terram
possidebūt. An̄ ps. Māsuēti possidebūt
terrā. ⁊ delectabunt in multitudine pac.
Dimitte nobis debita nra ⁊c. Debita
dicunt peccata. que nos debitoros pene
cōstituit. Nō enī h̄ agit de debitis pecu-
niarū sed offensarē. Tria aut sunt debita
que petim⁹ nob dimitti scz peccatū in deū
peccatū in p̄ximū ⁊ peccatū in nos. An̄
peccauim⁹ cū p̄rib⁹ nris. iniuste egimus.
iniquitatē fecim⁹. Peccauim⁹ cū p̄rib⁹
nris in deū. iniuste egim⁹ in p̄ximū. ini-
quitatē fecim⁹ in nosip̄os. Et qz peccauim⁹
in deū. idō petim⁹ vt ip̄e dimittat nob. qz
peccauim⁹ in nos. idō petim⁹ vt dimittat
nobis debita nra. qz peccauim⁹ in p̄ximū
ideo petimus vt dimittat nob debita nra
sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nostris
hoc pacto ergo ⁊ ea conditione nobis di-
mittuntur. si nos debitoribus dimittam⁹
alioquin etiam dimissa reuocantur in de-
bitum. fm̄ illud euangeliū. Serue nequas
omne debitum dimisi tibi quoniam roga-
sti me. Nonne ergo oportuit et te misere-
ri conseruo tuo sicut ⁊ ego misertus sum
tui. Et iratus dominus eius tradidit euz
torzoribus quoadusqz redderet vnūquisqz
debitum. Sic et pater meus celestis faci-
et vobis. si nō dimiseritis vnūquisqz fr̄i

suo de cordib⁹ vris. Et g dñs euidenter
osideret. q null⁹ ē totius orōnis fructus:
nisi debitorib⁹ dimittam⁹ in fine eiusdem
euangeliū subiūxit ad om̄ia. Si dimiseritis
hominibus pctā eozū. dimittet vobis pa-
ter vt celestis pctā v̄ra. Si aut nō dimise-
ritis hoibus pctā eozū. nec pater vt dimit-
tet vobis pctā v̄ra. His g qui debitorib⁹
nō dimittūt hec orō nō pdesse videt. qn/
imo videt obesse. Nam q̄ sic petit sibi di-
mitti sicut debitorib⁹ suis ip̄e dimittit pro
fecto. si nō dimittat. S̄ querit qd
petere vt sibi nō dimittat. S̄ querit qd
tenet illi dimittere qui nec satisfacere vult
nec veniā postulare. Sane distinguendū
est inter p̄fectū ⁊ imp̄fectū. Is qui viā p-
fectionis arripuit debet etiā nō petēti ve-
niam om̄imode indulgere. An̄ in canone
Innoc. legif. Falsa ē penitētia. si penitēs
offenso nō satisfaciatur. aut si offendētī offe-
sus nō indulgeat. Qui nō nōdū p̄fectōis
votuz assumpsit. tenet quidē rancorē cor-
dis deponere. sed nō tenet satisfactionem
debitā cōdonare. An̄ in canone Fabiani
ita cauet. Si quis p̄tristat⁹ recōciliari nō
luerit fratri suo satisfaciēte eo qui contri-
stauit. accerrimis macerē inedijs vsqz dū
gratū animo satisfactionē recipiat. Quā
q̄ om̄es vnūsalit teneamur diligere in-
micos nros. benefacere his qui oderunt
nos. ⁊ orare p̄ p̄sequētib⁹ ⁊ calūniantib⁹
nos. Quia nō sunt culpe quib⁹ culpa est
relaxare vindictā. ⁊ si pctm̄ in nos tenea-
mur dimittere. pctm̄ in deum ⁊ pctm̄ in
p̄ximū debem⁹ punire. Quisquis g labo-
rat odio vel inuidiā. quā magis hac ora-
tione q̄ iuuēt. nisi forte iā p̄positū habe-
at dimittēdi. Verūtū nō in sua quisqz sed
in tot⁹ ecclesie videt p̄sona orare. Unde
nō dicit dimitte mihi debita mea. sic ⁊ ego
dimitto debitorib⁹ meis. s̄ dicit dimitte no-
bis debita nra sicut ⁊ nos dimittim⁹ debi-
torib⁹ nris. Quidā etiā volūt illud ita in-
telligi. dimitte nob ⁊c. i. sic dimitte nobis
debita nra vt ⁊ nos dimittam⁹ debitorib⁹
nris. Quasi dicerēt. Da nob donū scienti-
am luctū ⁊ p̄rutē. quaten⁹ tā nra q̄ aliena
pctā cognoscam⁹ ⁊ defleam⁹ vt nob debi-
ta nra dimittas. Et sic p̄solationē habebi-
mus adūsus inuidiā. q̄ facit hoiez dolere
de alieno bono. ⁊ adūsus irā q̄ ē p̄ria sciē-

tie. qz ira impedit animū ne possit cernere
verū. p̄bet sciam enī ⁊ luctū in p̄nti remis-
sionē accipimus. ⁊ in futuro cōsolationē
habebim⁹. iuxta qd legif. A delicto meo
mūda me: qm̄ iniquitatē meā ego cogno-
sco. Et beati q̄ lugēt. qm̄ ip̄i p̄solabunt.
Panē nrm̄ q̄tidianū ⁊c. An̄ in euāge-
lio ioh̄is. Dñe semp da nobis panē hūc.
Panis aut grece interpretat latine omnis.
An̄ oram⁹ vt oipotēs pater oēm victum
spūalem ⁊ carnalē om̄i tpe nobis largire
dignē. Quinqz aut panes sunt nobis nē-
cessarij. In via quatuor ⁊ q̄nt⁹ in patria.
Corpalis ad sustentationē. spūalis ad in-
formationē. doctrinalis ad eruditionē. sa-
cramentalis ad expiationē. ⁊ et̄nalis ad
fruitionē. De pmo legif. Nō in solo pane
viuit hō. De scdo. Amice accōmoda mi-
hi tres panes. De tertio. Venite comedite
panē meū. De quarto. Qui panē domi-
ni indigne māducat reus erit corpis dñi.
De q̄nto. Ego sum panis viu⁹ qui de ce-
lo descendi. Post q̄ em fuerint hoī pecca-
ta dimissa. necessari⁹ ē ei spūs fortitudinis
vt p̄missum ē. idō dicit Panē nrm̄ q̄tidia-
num da. i. nobis quotidie necessariū. alio
qn̄ qd nrm̄ eēt nob dare nō possēt. nisi p̄xi-
us desineret esse nrm̄. Da nob hodie. q. d.
Da nobis spiritū fortitudinis q̄ multipli-
ci pane roborat animā. ne deficiamus in p̄-
senti esuriēdo iusticiā. p quā expellentes
accidā. i. tediū de bono plena iusticia sa-
turabimur in futuro. fm̄ illd. Bti q̄ esuri-
unt ⁊ sitiunt iusticiā. quoniā ip̄i saturabū-
tur. Matt̄he⁹ dicit. Panē nrm̄ supsubsta-
tialē. Ad duob⁹ modis pōt intelligi. vt
vna sit dictio. q. d. Da nobis panem nrm̄
supsubstantialē. i. xpm̄ q̄ est supsubsta-
tialis. i. sup oēm substantiā scz creatam q̄
panis ē in altari. Vel vt sint due dictioes
q. d. Da nobis panē nrm̄. i. xpm̄ q̄ est pro-
p̄rius cibis fidelīū ⁊ hoc sup panē. i. p̄ter
panē substantialē. i. necessariū ad sustē-
tationē. q. d. Da nobis vtrūqz panē scz
mentis ⁊ corpis. Lucas dicit. Panes no-
strum quotidianū. qd tā de corpali q̄ de sa-
cramentali pane pōt intelligi. vtz de viati-
co. Grec⁹ h̄z ep̄ynsion qz intēptat supsub-
stācialē. Ihebre⁹ nō segola. qd interpretatur
egregiū vt peculiarē. Ob h̄ forte lucas vi-
des mat̄. dixisse segola qd sonat peccatē

dixit quotidianū. **Sec** autē iterpres **Mat.** quia vidit eum dixisse se gola quod sonat egregiū dixit epyntionē. i. supsubstantialem. **Fiat** voluntas tua. **Hoc** rogamus: vt quō angeli vel omēs sancti inculpabiles deo seruiūt. ita et nos absq; graui pctō illi seruiamus in terra. **Voluntas** dei dupliciter intelligit. scz et bñplacitū dei eternum. et signum bñplaciti temporalis. **Beneplacitū** dei eternū semp̄ implet. **Ans.** Et voluntati eius q̄s resistet. **Et om̄ia** q̄cūq; voluit dñs fecit. **Signa** bñplaciti temporalis sunt. v. p̄ceptio. p̄hibitio. p̄missio. p̄siliū. et opatio. **Unde.** Magna opa dñi exquī sita in omēs volūtates eius. **Hec** nō semp̄ implent. s̄ vt implent orat. **Un̄** dicitur. **Fiat** volūtās tua. id est. ope impleat quod p̄cipis. quod cōsulis. quod suades quia nō sufficit volūtās nisi assit facultas **Sicut** in celo et in terra. i. sicut illi qui sunt in celo voluntatē ei⁹ faciūt sic et nō in terra faciamus. **Vel** sicut in celo et in terra. i. sicut in angelis ita et in hoībus. vel sicut in p̄fectis ita et in cōuersis. v̄s̄ in xp̄o ita et in ecclesia. vel sicut in mēte ita pariter et in carne. vt caro nō cōcupiscat aduersus spiritū. **fm̄** illud. **Cor** meū et caro mea exultant in deū viuū. q. d. **Da** nobis spiritum consiliū. vt faciam⁹ volūtatem tuam. maxime misericordiam que p̄mit avariciam. quaten⁹ misericordiam cōsequamur. **fm̄** illud **Beati** misericordes. qm̄ misericordiam consequent̄. **Sicut** em̄ avaricia consistit in acq̄rendo et retinēdo. ita misericordia consistit in dādo et dimitēdo. **Hui⁹** petitionis et aliarū duarū impletio inchoat in via et cōsumatur in patria. vbi nū velle poterimus nisi qd̄ deū velle sciē. tūc diligemus deum ex toto corde. et ex tota mēte. et ex tota ala **Et** corde. i. intellectu diligimus filiū. toto id est sine errore. **Ex** mēte. i. memoria diligimus patrē. tota. i. sine obliuioe. **Ex** ala id est. volūtate diligimus sp̄m̄ sanctum. tota. i. sine p̄trarietate. p̄rem potētiam. filiū sapientiam. sp̄m̄ sanctum bonitatē. **Ad** ueniat regnum tuū. **Hoc** rogamus vt semp̄ per christ⁹ regnet in nobis et nō peccatum vt nos patos inueniat. qm̄ aiā a corpore iubebit exire. **Regnum** autē dei dicitur et militans ecclesia. quia regit. et triūphans ecclesia quia regnat. **Item** regnū dei dicitur

tur a gratia fidei et gloria spei. **Rursum** regnum dei dicit et intellect⁹ scripture et loci patrie. **De** regno militantis ecclesie scriptum est. **Exibunt** angeli messorēs et colligent de regno ei⁹ om̄ia scādala. **De** regno triumphantis ecclesie repit. **Venient** et recubent cum abraā isaac et iacob in regno celorum. **De** regno fidei dicit scripture **Regnum** dei intra vos est. **De** regno spei ait dñs. **Percipite** regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. **De** regno scripture legit. **Auferet** a vobis regnum dei et dabit genti faciēti fructum eius. **De** regno patrie repit. **Fulgebūt** iusti sicut sol in regno patris eorū. **Sed** etiā ipse christ⁹ dicit regnū dei fm̄ illud. **Si** ego in digito dei eicio demonia. p̄fecto venit in vos regnum dei. **Ad** ueniat igit regnum tuū id est. veniat regnū ad regnum militantis videlicet et triumphantis. **Vel** regnū tuū adueniat. i. ad videndū te veniat. vt regnum fidei ad regnum transeat spei. qm̄ hec est vita eterna. vt cognoscam⁹ te solum verū deum et quez misisti iesum xp̄m. q. d. **Da** nobis sp̄m̄ intellectus. quo mūdati corde intelligamus te in p̄senti regnare p̄ fidem vt in futuro videam⁹ te regnāte in nobis p̄ sp̄m̄. **Tunc** cognoscem⁹ sicut et cognolumus. **Vidētes** nunc quasi p̄ speculū in enigmate: sed tunc facie ad faciem euz videbimus deum deoz in syon. **Quod** est cōtra gulā. **De** qua p̄pheta. **Vinū** inquit et ebrietas auferūt cor. **Per** intellectum em̄ definit hō carnaliter viuere. **Un̄** hiero. **Ma** scientiā scripturarū et carnis vitia nō amabis. **Sanctificet** nomen tuū. **Hoc** rogamus vt nos sancti sim⁹ et iusti. et recedamus a malo et semp̄ faciamus bonum. **Et** nota q̄ nomen patris quatuor modis sanctificat in filiis. duobus in via et duobus in patria. **In** via p̄ efficientiam et p̄ uerantā. in p̄ria p̄ cōsumationē et effectiōnē. **In** via nāq; nomē patris sanctificat in filiis qm̄ sanctificationis effectum opat in eis. v̄ qm̄ sanctificatio quā acceperunt in nomine patris. p̄seuerat in illis. **In** patria vero nomen patris sanctificat in filiis. quia sancitur et confirmat in eis vt nunq; possint a filiationis gratia separi. **Hic** est quasi mobile nomen patris in filiis. **Item** et iudas qm̄q; fuit filius. qm̄q; nō fuit. **Pro**

qua possibilitate mouēda dixit apostolis **Castigo** corp⁹ meum et in seruitutem redigo. ne forte cum alijs p̄dicauerim ipse reprobus efficiar. **Ibi** nomē patris sanctificat in filiis. quia ibi tales sunt filii in quibus pater sanct⁹ apparet. tunc erūt manifesti qui nunc sunt occulti. **fm̄** illud. **Mos** insensati vitam illorū estimabamus insaniam. et finem illorū sine honore. et ecce q̄ modo cōputati sunt inf̄ filios dei et inf̄ sanctos sors illorū est. **Dicit** q̄ sanctificet nomen tuum. q. d. **Da** nobis spiritū sapientie. put dicit a sapore. id est. iocunditatem eternā. vt gustemus q̄ suauis est dominus. generantē in nobis pacē. i. motuum interiorū quietem vt caro nra nō cōcupiscat aduersus sp̄m̄. quia nō est pax ossib⁹ meis a facie peccatorū meorū. vt ita sanctificet nomen tuū. id est. pater in filiis. q̄ tenus in p̄senti difficile. in futuro nequaquam a filiationis grā separant. **Quod** est manifeste cōtra luxuriā. quā laborat nō iocundat in deo. pacē mētis nō habet. **Filius** dei nō est. s̄ iumēto assimilaf. quia quasi iumentum in suo stercore cōputrescit. **Gusta** to em̄ spiritu desipit omnis caro. **In** fine dñice orōnis ponit amen quod ad omnes petitiones refert. **Hebre⁹** autē ponit i fine vni ex his tribus amē. sela. salez. que sonant ve. semp̄ pacē. **De** amen dictū est sub ti. de salutatione ad plm̄. **Licet** autē amen qm̄q; affectum optātis exp̄mat. **Hic** in cōclusionis affirmationē ostendit. **Un̄** glo. **Matth.** vj. Amen significat in i his orōnib⁹ petitionib⁹ indubitāter a dño tribui quod petit. si vltime conditionis patum suauerim⁹. **Unde** subdit. **Si** dimiseritis etc. **Et** ideo amen hic nō a p̄lo vel clero. s̄ a sacerdote p̄fert. **Cum** em̄ ipse sit mediator inter plm̄ et deū. quia eius est vota pl̄i deo offerre. et ipsi⁹ voluntatē populo renūciare. sicut legit **Exod.** xix. **Magnis** congruit illud a sacerdote p̄ferri. a q̄ cōuenit petita a dño fuisse cōcessa affirmari. q̄ a p̄lo cui hōmō renūciatio ipso mediante fieri debet. **In** alijs orōnib⁹ que in officio ecclesiastico dicunt amen poti⁹ ex primit affectū optantis. q̄ cōclusionem affirmantis. ideoq; in illis cōgrue p̄fert a populo. a quo optat qd̄ ill⁹ a sacerdote orate postulat. **Profert** tñ hic sacerdos amē s̄

silentio. **Primo** in signū quod dñs vult orātes latere q̄ a dño exauditi sint ne post modū tepescant. **Sec̄do** quia si alte proferret amen quo affirmat orationē dñicā ex auditam esse. iudicari posset p̄sumptio et quedā ostentatio sacerdotis.

Tertia pars misse de silentio post dominicam orationem.

Tertia pars mis

se incipit ab hac oratione. **Libera** nos quesum⁹ dñe etc. **Que** oratio

dicit embolismus vel supercrescentia. eo q̄ nihil in ea petit quod in p̄cedēti dominica orōe petitū nō fuerit. nec tñ supfluit qm̄ est repetitio et expositio nouissime petitionis illius. **Illa** em̄ dicit. **Libera** nos a malo. **Ista** dicit. **Libera** nos quesum⁹. etc. **Et** subdit a quibus malis scz presentibus p̄teritis et futuris. **Et** subdit etiā trāsitus ad orationē p̄ pace ibi. **Intercedente** beata etc. **Vel** dicit supercrescentia. q̄ i primitiua ecclesia multo tpe dicta non fuit. **Et** nota q̄ duplex est embolismus. videlicet quotidianus et annu⁹. **Quotidian⁹** est hec oratio. **Cum** em̄ amen sit finis dñice orationis et illud reseruaf sacerdoti a clero dicente. sed libera nos a malo vt p̄missum est patet q̄ hec oratio intelligit embolismus nō solum quotidian⁹. verū etiā dñice orationis. **Embolismus** etiā quotidian⁹ sunt p̄fationes vt vere dignū est etc. et cōmunicantes etc. et hāc igit oblationē etc. te igit elemētissime pater. **Annu⁹** no embolismus est cōsecratio olei infirmorū. de qua dicitur in. vj. pte sub ti. de cena dñi. et benedictio vuarū et agni pascalis et hōmō. et etiaz frugum et fabarū p̄marū. que ex institutiōne euthebiani pape sup altare bñdicunt. **Embolismo** finito nō cōcluditur. p̄ dominum. hec em̄ est embolismus et p̄fationū cōsuetudo. sed ei cōtinuaf oratio. **Da** propitius pacē etc. **Da** pacē in quā pectori vt simus a peccato liberi. **Da** pacē t̄pis vt simus ab omni p̄turbatione securi. nocet em̄ infirmis p̄turbatio. **Et** ecce q̄ apte enodatur a quib⁹ malis erui dep̄cemur. **Hec** autem orō. **Libera** nos etc. sub silentio dicitur put dictū est sub ti. de pater n̄r. sup x̄bo. **Oremus** p̄ceptis. quod silentiū significat sabbatū quo corp⁹ dñi in sepulcro quieuit

Tūc em̄ null⁹ fidē pdicauit. An̄ luca testā te m̄lieres que parauerāt vnguēta sabba to quidē siluerūt fm̄ mādātū legis. xp̄us tñ nō siluit imo ipse qui fm̄ carnē in sepulcro quieuit fm̄ aiām descēdit ad inferos. vt fortior supueniēs suparet fortē arma / tum ad qd̄ significandū ecclia romana dic̄ ipam orationē alta voce in die pasceue. et mediolan̄. sp̄. 7 tūc momordit infernū du cens suos vinctos de lacu vbi nō erat aq̄. liberans eos de malis p̄teritis p̄sentibus 7 futuris. 7 dans eis p̄petuā pacē in qua sunt semp. 7 a pctō liberi. 7 ab om̄i perturbatione securi. An̄ de hoc lacu liberari se 7 totā ecclia orat p̄sbyter dicēs. Libera nos rē. Et q̄ nos indigni sum⁹ veniā de p̄teritis 7 p̄sentib⁹ atq̄ de futuris cautelā p̄mereri. nisi nobis donec orōne btē v̄gīnis. 7 beatorū petri 7 pauli atq̄ andree. 7 aliorū sanctorū. ideo hīc eos in n̄m patro ciniū inuocam⁹. Ad impetrādū ḡ pacē gra tiam implorat mater salomonis. i. viri pa cifici. 7 michael nūci⁹ pacis. 7 baptista p̄ co pacis 7 tres apli testes pacis 7 nō plu res. q̄ i ore duozū vel triū testiū stat oē v̄ bum. p̄d̄ius ḡ orauim⁹ vt liberaremur a malis nūc v̄o p̄ pace oramus. Rursus lz oēs apli supius fuerint p̄pter autoritatez apostolat⁹ cōnumerati. in hac orōne que triduu 7 q̄ dñs in sepulcro iacuit designat tres repetunt. 7 specialiter isti tres p̄pter aliquas eozū p̄rogatiuas videlicet p̄pter p̄uilegiū p̄rogatiue dignitatis quo ad pe truz. p̄pter p̄uilegiū pdicatiois 7 imensī laboris quo ad paulū. 7 p̄pter p̄uilegiūz n̄miū concupite crucifixionis quo ad an dream. Adhuc in hac oratiōe est intentio inuocarenō solū ap̄los verū etiā oēs san ctos. qui p̄ triplicē statū distinguunt. sic 7 oēs qui sunt in militate ecclia. aut enim fuerūt vel sunt in statu cōiugali. qui p̄ pe trum. aut in statu cōtinētie 7 viduali. qui p̄ andream. q̄ fm̄ cryf. credif in viduali statu fuisse. aut in statu v̄gīali. qui p̄ pau lum designat. ad quem statū etiāz angeli reducunt. quia v̄gīnitas soror est angelo rum. Et de beata maria etiā fit mētio tan q̄ de porta misericordie. Postremo nota q̄ post secreta 7 tria dicunt ad mysterium cōsecrationis corpis dñi p̄ficiendum vicz p̄ceptis salutaribus. 7 orō dñica. et b

oro. Libera nos quesum⁹. 7 hoc p̄p̄ tres dies quibus dñi corpus iacuit i sepulcro siue p̄p̄ triplicē legē. s. naturalē moysaycā 7 euangelicam.

De resumptione patene.

Via post pas

q̄ sionis tristitiū ad resurrectionis gaudiū puenit. iuxta illud Be vesperū demorabit̄ fletus. 7 ad matutini leticia. ideo subdiacon⁹ iterea dū chorus r̄idet. s. libera nos a malo. accedēs ad di aconū tradit illi patenā inuolutā. Diaconus v̄o illam recipiēs eā reuelat. 7 reuela tam rēp̄sentat 7 tradit sacerdoti osculan do illi⁹ manū aut humerū dextrū. Sacer dos v̄o cum ea signū crucis sancte sibi fa cit in facie 7 eā postmodū osculat̄. Ibi qui dem tam nūero q̄ obsequiū scās illas mu lieres significant de quib⁹ narrat euange lista Matthe⁹ d. Vespe aut̄ sabbatī. que lucefcit in prima sabbatī venit maria ma gdalene. 7 altera maria videre sepulcrūz rēp̄sentātes patenā. i. cor patens latitudi ne charitatis in obsequiū sepulture. In quod legif. q̄ mulieres emerūt aromata: vt veniētes vngerēt iesum. Et valde ma ne vna sabbarozum veniūt ad monumen tum orto iam sole. 7 dicebāt ad inuicē. q̄s reuoluet nobis lapidem ab hostio monu mēti. Accessus igit̄ diaconi q̄ marias signū in tradēdo patenā. signū illud q̄ marie ve nerunt videre sepulcrū 7 resurrectionem xp̄i late credentes. eā apl̄is nunciauerunt qui demū dño sue fidei altitudinē obrule runt. 7 ideo de manu diaconi patenā. id ē latitudinem charitatis. sacerdos accipit. id est xp̄s acceptat. Vel p̄ subdiaconū in telligif nicodem⁹. q̄ etiā late credidit 7 ob sequiū exhibuit saluatori. Ex v̄o patenā p̄ us inuoluta de hinc reuelata ad altare de portat. h̄ est q̄ moyses de fiscella est ad re glam p̄duct⁹ domum. Exod. ij. Lex qui dem que latuit. s. cognit⁹ mysterijs ac ec clesia exaltata ad xp̄m ascēdere d̄ egypto docēs. Ex v̄o sacerdos sup patenam sibi a ministris oblatam signum crucis facit rē p̄sentat illd̄ qd̄ in mattheo legif. q̄ p̄nci pes sacerdotum 7 pharisei signauerūt la pidē cū custodib⁹. sed nec ratio ista nec ip sum signū cruci necessitat̄ sunt. Itē q̄ p̄

tenam oblatā recipit signū q̄ xp̄s om̄es ad se ex charitate redeūtes cū desiderio reci pit. qd̄ etiā ex eo patet. q̄ statim marie p̄se ueranti 7 alijs cōparuit. De hoc etiā dcm̄ est sub ti. de oblatione sacerdotis. Post traditā diacono patenā subdiaconus ma pulam qua patenā tenuerat inuolutā. pli catam nō sup pallas altaris. s. alibi depo nit. in quo significat̄ illud qd̄ legif Job. xx. c. q̄ Petrus in monumentū intrās vi dit sudariuz qd̄ sup caput xp̄i fuerat non cū lintheaminib⁹ positū. s. separatū in vnuz locū inuolutum. Diacon⁹ aut̄ manuz seu humerū dextrū sacerdoti osculat̄. ad no tandū q̄ ip̄e vult eē soci⁹ in passiōe vt so cius sit in regno. fm̄ qd̄ dicit apl̄s. Si cō patimur 7 cōregnabim⁹. Rursus q̄ oscu lat̄ dextrū illi⁹ humerū signū q̄ deū hīc vi dere nō possum⁹ nisi p̄ speculū 7 in enig mate. in futuro v̄o videbim⁹ eū sicuti est. Quia v̄o crucifixus ardētī desiderio que rebat̄ iuxta qd̄ angelus inquit mulierib⁹ Scio quia iesum querit̄ crucifixū. Idcir co cū patena crux signat̄ in facie sacerdo tis. in qua maxime vires aie vigent. 7 vt hoc signo munit⁹ possit dei seruitiū sine i pedimēto cōsumare. Statimq̄ sacerdos osculat̄ patenā. ostendēs q̄ xp̄s cōfestim pleuit desiderio mulierū. Quoz em̄ oc currit illis dicēs. Buete. Que p̄cidentes tenuerūt pedes ei⁹ 7 adorauerūt. Nec est dubium qn̄ pedes ei⁹ fuerint osculati. De hoc sub ti. de osculo pacis dicef. Oscula tur etiā patenā. q̄s petēs a deo pacem cor poris 7 aie. Orandū em̄ ē p̄ pace tempa li. qd̄ fit specialit̄ in q̄busdā ecclesijs Oscu lum etiā h̄mōi charitate signū. pat̄ dicetur ibidē. Rursus ideo se signat cū patena. 7 post osculat̄ illā. ad nōndū q̄ si p̄ passiōez sūū recōciamur deo p̄ri erim⁹ 7 heredes regni celestis. Vel signū crucis cū osculo signū gloriationē xp̄i in cruce cū charitate. Quidā etiā cū patena se signāt añ pectus p̄ qd̄ significat̄ sincera affectio. que p̄ par tes corpis 7 cordis i sacra scriptura signi ficat̄. Quidā aut̄ p̄ri⁹ osculant̄ patenā cū dicūt. Da pp̄iti⁹ pacē. 7 postea cū oscula ta patena in vltima clausula. s. ab om̄i per turbatione securi. se signāt. q̄ p̄ crucē et h̄ sacrificiū 7 odorē eius om̄ia in celis 7 i ter ris pacificata denūciant. Quidā q̄z conse

quent̄ osculant̄ sūmitatē 7 pedē calicis. qd̄ osculū p̄tendit itimū affectū ad monumē tum seu sepulturā xp̄i. exēplo magdalene q̄ ex affectu stabat ad monumentū fori plo rans. vti d̄r in Jobe. Osculuz quoq̄z pe dis calicis signat̄ osculū pedū xp̄i. de quo iam dictū est. Aliq̄ etiā cū patena sūmita te latus 7 pedē calicis tangūt qd̄ similiter ex affectu intimo faciūt. quasi totū monu mentū amplectētes qd̄ p̄ calicē 7 patenāz rēp̄ntat̄. Hoc em̄ pp̄riū ē feruent̄ amātū q̄ nō faciantur nisi dilectū ex om̄i pte cor poris sui tangant 7 etiā res dilecti. qd̄ ma xime oñdit magdalena. que a monumēto nō recedebat. Tacit⁹ quoq̄z cūz patena in sūmitate 7 latere 7 pede calicis. significat tres cruciat⁹ dñi scz in capite. in latere 7 in pedib⁹. Alij v̄o tangūt p̄mo pedē calicis. se cūdo latus. tertio sūmitatē. ad oñdēdū q̄ p̄ h̄mōi sacramēti v̄tutē ad sūmū gradum puenit v̄tutū. Sūt em̄ in corde ascēsiōis gradus. iuxta illud ps̄. Et ambulabūt de virtute in v̄tutez. Et Job. p̄r singulos grad⁹ p̄nūciabo illū. Alij etem̄ sunt v̄tu tis exordia. aliud p̄fect⁹. 7 aliud p̄fectio. Vel p̄ tactū pedis incarnatio. p̄ tactuz la teris passio. p̄ tactum sūmitatis ascēsiō si gnificat̄.

znita orōne p̄missa scz Libera nos rē. resumpta patena. diacon⁹ discoopit calicē. idē remouēs cor porale 7 sup calicē sedulo intuet̄. Deinde sacerdos intēdēs hostiā frangere. ip̄az d̄ altari leuat 7 sup patenā collocat. An̄ tol lens eā sup calicē p̄ mediū frangit dicens p̄r eū dē dñm n̄m. Et in q̄busdā ecclijs p̄tem que post fractionez in dextra manu remāsit. ponit sup patenā dicēdo. Qui vi uit rē. p̄partē v̄o que in sinistra remāsit iterū p̄ mediū frāgit. 7 p̄ticulā que p̄ sub diuisionē in sinistra manu remāsit. cōiun git p̄ti p̄ri⁹ sup patenā posite dicēdo. i vni tate sp̄s sancti rē. Alterā v̄o p̄ticulā in de xtra remanētē tenet sup os calicis cū duo bus digitis. s. cū pollice 7 indice. 7 erecto calice simul 7 ipsa p̄ticula parū cū amba bus manib⁹ eleuat̄ alta voce dic̄ p̄r oia secta seculozū. Quo dicto calicē sūt cū ho stia deponit p̄ferēs. p̄ax dñi sit sp̄ vobi scū. 7 h̄ dicēdo p̄ducit ter signū cruci sup calicē cū dicta hostie p̄ticula. Deinde im p 2

mittit p̄ticolā illā in calicē dicēs. Fiat cō-
mixtio corp̄is r̄c. Et postea p̄ ep̄m datur
b̄ndictio solēnis. De singulis igit̄ ē viden-
dum. r̄ p̄mo quare diacon̄ discopit cali-
cem. r̄ in eū discopitū ituef. Circa quod
dicēdū ē. q̄ os calicis in b̄ loco ostiū s̄ḡt
monumēt̄. de quo diacon̄ corp̄ale remo-
uet r̄ in eū sedulo intuef. signās q̄ angel̄
dñi lapidem ab ostio monumēt̄ reuoluit
r̄ linteamē amouit. r̄ in sepulcro diligē-
ter asperit. Sc̄do vidēdū ē quare sacer-
dos hostiā sup̄ patenā locat r̄ inde eā tol-
lens sup̄ calicē frāgit. Circa q̄ dicēdū ē
q̄ p̄ calicē xp̄i passio vel etiā eterne beati-
tudinis fructio designat̄. Un̄ ps̄. Et calix
tū inebriās q̄ p̄clar̄ ē. Et iterū inebria-
bunt ab ybertate dom̄ tue r̄c. Per pate-
ne rotunditatē bonorū operū p̄fectio signi-
ficat̄. Sacerdos q̄ volēs hostiā frangere
p̄mo eā sup̄ patenā locat. vt ide illā tollēs
sup̄ calicē frangat. ad significandū q̄ nemo
passionib̄ huī mundi meritoze valet ex-
poni. vel etiā ad eterne beatitudinis frui-
tionē admitti. nisi p̄rī in bonorū operū p̄-
fectione fuerit solidat̄. Un̄ ap̄ls ad Eph̄.
vj. Accipite armaturā dei vt possitis resi-
stere iu die mala. r̄ in omib̄ perfecti stare
Adhuc patena hostie supponit̄ r̄ sup̄ cali-
cem frangit̄. ad significandū q̄ xp̄s ex la-
titudine charitatis p̄ patene dispositioez
significate se sup̄posuit passioni. Rurs̄ su-
per calicē frangit̄ ne minutie sp̄gant̄. sed
in eī cōcauitate caute recipiant̄. Alicubi
tñ sup̄ patenā hostia frangit̄ vt eē panis
uiuus qui de celo descēdit fract̄ p̄ nobis
in ara crucis rememoret̄. Alicubi quoq̄
hostia comedenda de altari tollit̄. Nā in
ye. te. sacerdotes panes p̄positiois de al-
tari ablatos comedebāt put est dictū sub-
ti. de oblatioe sacerdotis. Tertio vidēdū
ē quare hostia frangit̄. Et quidē q̄ i lege
videbat̄ simlago frustatim offerri. Sed
r̄ redemptor n̄r b̄ndixit panē r̄ fregit fra-
ctumq̄ discipulis distribuit. Et idō sacer-
dos r̄ legē r̄ xp̄m sequēs panē sacrosctm̄ i
tres ptes p̄t̄. vt in fractioe panis domi-
nū agnoscam̄. sic r̄ illi duo discipuli dñm
cognouerūt q̄b̄ ip̄e resurrectionis die eūti-
bus i emaus apparuit. Bū em̄ sic ait pro-
sper hostia frāgit̄. r̄ sanguis i ora fidelium
ifundit̄. imolatio corp̄is xp̄i in cruce r̄ ef-

fusio sanguinis eī de latere designatur.
Quarto quare p̄ mediū hostia frangit̄
Circa q̄ notandū est q̄ in duas medietas
tes frangit̄ iux̄ duplicē p̄destinatorū sta-
tum. s. eterne glorie r̄ tp̄alis miserie. Ido
q̄ vna medietas subdividit̄ in duas par-
tes. quarū vna ē p̄ p̄destinat̄. qui purga-
tur i purgatorio. alia p̄ illis qui adhuc vi-
uunt in hoc mundo caduco. put infra di-
cef. Quinto quare ps̄ hostie post fracti-
onem in manu dextra remanēs potī po-
nit̄ sup̄ patenā q̄ que in manu sinistra re-
māsit. Et quidē ps̄ ipsa que in dextra ma-
nu remāsit designat̄ p̄destinatos q̄ iā sunt
in gloria r̄ iam tenēt illā rectitudinem. cui
nulla in reccitudo admisceri p̄t. r̄ idō me-
rito in pte dextra tenet̄. Altera v̄o ps̄ de-
signat̄ illos p̄destinatos qui adhuc sunt i
tempali miseria. vbi multa obliqua r̄ pau-
ca recta iueniunt̄ quare merito in sinistra
tenet̄. Illa igit̄ que est in dextra cū diui-
denda nō sit vt iā dicet̄ sup̄ patenā ponit̄
q̄ v̄o ē in sinistra cū diuidēda sit nō depo-
nit̄ s̄ diuidēda retinet̄. Sexta q̄re ps̄ q̄
in sinistra remāsit itez subdividit̄. Ad q̄
dicendū ē q̄ illi q̄ sunt in gl̄ia vniformem
statū tenēt r̄ vna btitudine fruunt̄. iō ps̄
in dextra manu retenta r̄ sup̄ patenā col-
locata. que illos vt p̄missum ē s̄ḡt. nō frā-
git̄. s̄ illi q̄ sunt in tp̄ali miseria in statu et
miseria sunt diuisi. nā alī est stat̄ r̄ mise-
ria eorū qui adhuc viuūt in corpe. r̄ alī ē
eorū q̄ purgant̄ in purgatorio igne. r̄ idō
ps̄ que in sinistra tenet̄ illos significās s̄b
diuidi debet. Septimo q̄re p̄ticolā post
subdiuisionē remanēs in sinistra cōiūgit̄
p̄t̄ sup̄ patenā p̄rī posite. Ad q̄ dicēdū
ē q̄ s̄ Auḡ. de 2 duas h̄z man̄ sc̄z dextrā
qua miseret̄ r̄ sinistra q̄ punit. Illis q̄ sūt
in purgatorio in q̄tū ibi purgant̄. respon-
det sola punitio. r̄ idō p̄ticolā que in sini-
stra tenet̄ illos figurat̄ s̄b̄i v̄o q̄ adhuc sūt
in p̄nti vita. in q̄ est stat̄ merēdi cōseq̄ p̄t̄
miscōiam. r̄ iō ip̄i p̄ aliā p̄ticolā q̄ ē in de-
xtra signant̄. Q̄ de his q̄ sūt i purgato-
rio nullū ē dubiū. sic nec de illis q̄ sunt in
paradiso. q̄tū ad futurā gloriā. iō merito p̄
ticolā que erat in sinistra eos designās cō-
iūgit̄ p̄t̄ sup̄ patenā posite. q̄ illos q̄
sūt in paradiso designat̄. qm̄ isti ill̄ indubita-
ter sūt cōiūgēdi. De b̄ tñ alī infra dicet̄.

S̄ p̄ticolā que in dextra remāsit designās
eos qui sunt in p̄nti vita. illi p̄t̄ que ē su-
pra patenā nō iungit̄ s̄ in sanguinē mit-
tatur. quia illi adhuc egēt meritis passio-
nis xp̄i. que merita p̄cesserūt ex effusione
sanguinis imaculati. Ex p̄missa aut̄ dua-
rum p̄t̄iū iunctione duo resultāt quasi i
modū lune cornua cōneritatē vtriusq̄ te-
stamēt̄i in xp̄i passione factā designantia.
Et illa v̄s calicē dirigenda sunt q̄ s̄i sibi
incorpent sanguinē sine quo corp̄ nō est.
In hac etiā iunctione representat̄ q̄ post
q̄ aliqui tam p̄sentib̄ q̄ futuris p̄suris
purgati fuerint. ip̄i deo q̄ ē n̄ra beatitudo
p̄fectissima vnione iungent̄. Octauo q̄-
re p̄missa due ptes extra calicē supra pate-
nam referuant̄. Sup̄ quo aiūt quidam. q̄
tres ptes hostie tres status bonorū signi-
ficant̄. s. qui sunt in celo. qui in purgatorio.
r̄ q̄ in mūdo versant̄. vt iaz dicet̄. Per ca-
licē aut̄ s̄m aliquē respectū ipsa c̄na frui-
tio vt p̄missum ē. Quia q̄ tam illi q̄ v̄sant̄
in hoc seculo q̄ illi q̄ sunt in purgatorio n̄
dum ad illā fruitioē admissi sunt. idō ip̄e
due partes extra calicē referuant̄ donec su-
man̄. S̄z hec ratio nō p̄cordat p̄ om̄ia cū
p̄missis. r̄ idō alia ratio inferī assignat̄.
P̄doret̄ etiā dici q̄ due hostie ptes ideo sup̄
patenā ponunt̄. qm̄ si om̄es ptes sup̄ os
calicis cū ambab̄ manib̄ tenerent̄ mul-
ta quidē p̄ticolā p̄tingere possent. de facili
em̄ possent errore ps̄ nō mittēda in calicem
mitti. Vel propter manuum tremorē oēs
ptes possent in calicem cadere. Sacerdos
etiā taliter impedit̄ nō possit q̄ incūbūt li-
bere expedire r̄ s̄lta. Alij tñ oēs partes su-
pra os calicis tenent̄. ne forte pp̄ illarū
deportationē seu translationem aliq̄ inde
particula cadat aut remaneat in patena.
de q̄ etiā sub ti. de cōcaticōe sacerdoti dice-
tur. Nono q̄re particula q̄ remāsit i de-
xtra sacerdos supra os calicis tenet̄. Ad
q̄ dicendū ē. q̄ p̄ticolā ipsa vt p̄missum ē
repp̄tat illos q̄ adhuc in corpe viuētes i
digent̄ miscōia dei siue p̄dictis merit̄ pas-
sionis xp̄i ex sanguinis eī effusione p̄ce-
dentib̄. Tenet̄ s̄ ipsa p̄ticolā supra os ca-
licis respectu directo ad sanguinē vt def̄
intelligi intentio necnō expectatio r̄ cōsi-
deratio viuētiū quo ad merita r̄ passio-
nem xp̄i. Et tenet̄ cū pollice p̄ que v̄igo

stus. r̄ cū indice. p̄ quem menti discretio
significat̄. ad ostendendū q̄ cū fidei vigo-
re r̄ mentis discretioe b̄ p̄siderāda r̄ expe-
ctanda sunt. Vel cū duob̄ digit̄ tenet̄ ad
designandū duplicem naturā q̄ fuit in cor-
pore xp̄i. diuinitatem. s. r̄ hūanitatē. Et
iungit̄ sanguini. ad ostendendū q̄ q̄ digne
r̄ cū fide. merita r̄ passionem xp̄i p̄siderāt
r̄ expectāt. eius passioe r̄ merit̄ iuuantur
Decimo q̄re sacerdos dicitur. Per oia
secula seculorū se erigit. Et est dicendū q̄
cū ip̄e petere velit p̄petuā ex̄ntiam dñi no-
biscū. r̄ om̄e datū optimū r̄ om̄e donū p̄
fectū defursum sit. merito ad deū se tunc
corpore r̄ mente erigit sperās se acceptū
q̄ petit. Undecimo q̄re v̄ba ipsa p̄ferent̄
vocem suā exaltat. r̄ parū calicem eleuat.
Super q̄ dicendū est q̄ sacerdos xp̄i vi-
carius hostia vt p̄missū est fracta mox pa-
cem annūciatur̄ vocem exaltat vt p̄plus
pacem desiderās b̄ intelligens dicat amē.
r̄ calicem parū ab altari eleuādo: ostendit q̄
xp̄s q̄ per passionem q̄ per calicē designa-
tur descenderat. eleuat̄ per resurrectionē
a mortuis. pacem postmodū discipulis ti-
mentib̄ nūciauit dicens eis. pax vobis.
P̄doret̄ etiā dici q̄ quemadmodū p̄missū est
particula q̄ super os calicis tenet̄ repp̄tat vi-
uentes credentes r̄ expectātes iuuari me-
ritis passiois r̄ effusionis sanguinis xp̄i. S̄z
nisi credam̄ duo. p̄mo. s. xp̄m verū fuisse
deū. r̄ sanguinem r̄ corp̄ nūq̄ fuisse a di-
uinitate separata. sc̄do xp̄m v̄z fuisse ho-
minem. r̄ corp̄ verū r̄ sanguinem v̄z ha-
buisse. dicta nō p̄sequimur. P̄doret̄ h̄z cali-
cem r̄ dictā particula parū siml̄ eleuat vt
ostendat q̄ firmū credim̄ p̄mū. r̄ eā statū de-
ponit vt ostendat q̄ etiā eodem mō credim̄
sc̄dm. Duodecimo q̄re dicta eleuatio r̄
depositio fit cū vtraq̄ manu r̄ nō cū alte-
ra tñ. Ad q̄ est d̄m. q̄ b̄ fit vt per b̄ def̄
intelligi q̄ sic p̄missa duo credit̄ intellectu.
ita amat r̄ appetit affectu r̄ toto canatu. Fit
etiā h̄ vt securī r̄ decentī fiat. Tertio-
decimo. q̄re mox dic̄ altiori voce. Pax do-
mini r̄c. Et q̄d ē q̄ nō solū per signa verū
etiā per v̄ba resurrectionis ē gaudiū exp̄i-
mendū. iō sacerdos per leticiā de resurre-
ctione habitā p̄cedēs statim deposito ca-
lice altiori voce dic̄. pax dñi sit semper vo-
biscū repp̄tans q̄ vna sabbatorum iesus
p 3

postq̄ surrexit a mortuis stans in medio discipulorū dixit eis. pax vob. ⁊ itez pax vobis. Joh. xx. q. d. Do vob pacē pectoris in via. ⁊ pacē eternitatis in p̄ria. Idē ḡ innuit sacerdos dicens. Pax dñi. i. pax pectoris sit semp vobiscū hic i p̄nti. ⁊ pax eternitatis in futuro. Hec ḡdē par ē illa q̄ tunc iussi data ē. qñ aia xp̄i descēdēs in infernū. ide omēs fideles eduxit. abstergēs omēm lachrymā ab oculis eorū vt amplius nō sit eis dolor sed pax q̄ cū eo viuant in eternū. v̄ illa que est data corpi christi qñ aia eius ad corp⁹ redijt. vt sic nūq̄ aia turbata est p corpis morte. ita nec ipsū corp⁹ v̄lteri⁹ de sua mutatione turbef sed v̄traq̄ pace fruaf. ⁊ semp de eterna beatitudine letet. Decimoq̄to q̄re dicendo pax dñi ⁊c. ter facit signū crucis supra sanguinē cū dicta hostie p̄ticula. Ad qd̄ dicē dum ē q̄ tres cruces significāt triduum. q̄ christus fuit in sepulcro. Vel q̄ tres mulieres querebant xp̄m crucifixum ad ostium monumēti. Vñ illud. Quid q̄ritis viuentem cū mortuis. Quintodecimo. q̄re dicto pax dñi ⁊c. chor⁹ r̄ndet. ⁊ cū spiritu tuo. Et quidē h̄ dicēdo optat pacē ipsi sacerdoti. ⁊ petit etiā pacē sibi dari ⁊ vt dignus sit illā recipe. p̄dicat ter. Agnus dei Verūm pape celebrāti in ecclā sancte marie maioris in vrbe ⁊ dicēti. pax dñi. nil respondet: put in. vj. pte sub ti. de pasca dicef. Decimosexto q̄re dicta hostie p̄ticula imittit in sanguinē. Nepe sit hec cōmixtio. p̄mo ad notādū q̄ xp̄i corp⁹ nō fuit sine sanguine nec sanguis sine corp⁹. Secundo ad designādū q̄ vnū sac̄m cōfici ex speciebus panis ⁊ vini. Tertio corp⁹ et sanguinis post trinū cruci signū cōmixtio est aie ad corp⁹ reditio. Om̄ib⁹ em̄ in celo ⁊ in terra pacificatis. X̄tus trinitatis animam crucifixi reduxit ad carnē ne derelinqueret aiam ei⁹ in inferno. nec daret carnē ei⁹ videre corruptionē. Iux̄ qd̄ ip̄e dic̄ in ps̄. Ego dormiui ⁊ somnū cepi ⁊ exurrexi q̄ dñs suscepit me. Significat ḡ vnitatez aie ⁊ carnis. qua i resurrectione xp̄i denuo sunt vnite. Nā vt p̄missum ē panis ad carnē ⁊ vinū referf ad sanguinē. q̄ fm̄ p̄bm̄ in sanguine ē sedes aie. Be h̄ etiā sub ti. d̄ oblatioe dictū ē. Decimoseptio qñ immissio ip̄a sit faciēda. Et ḡdē aliq̄ ifundūt

p̄ticulā ip̄am in calicē p̄usq̄ dicūt. pax dōmini ⁊c. qñ manifestū ē pacē datā ēe hoibus bone voluntatis p resurrectionē quā v̄ba ip̄a significāt. Alij v̄o dicto pax dñi ⁊c. ⁊ dicto etiā p̄i⁹ agn⁹ dei ⁊c. Demum imittunt ip̄am in sanguinē vt eorū orō efficacior sit. p eo q̄ tenētes eam in manib⁹. dum dicūt. Agn⁹ dei oculo corpali ⁊ mentali. reuerēter intuent. Tertij eā imittunt dum dicūt. Dona nobis pacē. Lum enim ter dicaf. agn⁹ dei ⁊ in p̄mis duab⁹ vicib⁹ dicaf miserere nobis. in p̄mo em̄ dicē miserere nobis q̄tū ad aiam que maxime fūdat in sanguine. i. sc̄do q̄tū ad carnē. p̄ q̄ ista duplex orō diuisim d̄ ⁊c. idō illa ps̄ hostie p̄ quā caro significat. ⁊ sanguis p̄ quā aia intelligit. nō debēt cōiungi dū illi duabus vicib⁹ dicē agn⁹ dei. s̄ solū in fine tertij agn⁹ dei. vbi petit pax fm̄ v̄trūq̄. scilz fm̄ corpus ⁊ fm̄ aiam. Ip̄e em̄ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quartū rectius ⁊ v̄sitati⁹ agunt. qñ dicto. pax dñi ⁊c. p̄usq̄ dicūt agn⁹ dei. ⁊c. imittunt. Tertū em̄ est q̄ agn⁹ dei post salutationē rep̄ntat illud qd̄ dñs fecit postq̄ discipulos visitauit. qñ vicz dedit eis p̄tatem dimittēdi p̄ctā. ⁊ ideo sacerdos illud repr̄sentans post imissionē p̄ticule hostie in sanguinē dicit. agnus dei q̄ tollis p̄ctā mundi miserere nobis. ad designādū q̄ sic ip̄e corp⁹ sanguini cōiungit. ita nos cōiunctos eidē sanguini seu meritis ex ei⁹ effusioe p̄cedētibus ex sua bonitate a peccatis em̄det. Et imittēdo dicit v̄ba illa. Fiat cōmixtio corp⁹ ⁊ vini. q̄bus xp̄i corp⁹ ⁊ sanguis cōtinet. Dicit aut̄ agn⁹ dei calicē iaz coopto. ad notādū q̄ xp̄s in domo ostiū clausis dedit apl̄is p̄tatem ip̄am dimittēdi p̄ctā. Decimooctauo q̄re sūt tres p̄tes. Ad qd̄ dicēdū ē q̄ frāgīt in tres p̄tes. p̄mo in mēoriā trinitatis. Sc̄do i mēoriā triplicis stat⁹ xp̄i p̄m̄ fuit cū hoib⁹ manēs. Sc̄ds fuit mortu⁹ in sepulcro iaz cens. Tertius ē immortalis in celo existens. Tertio v̄o in memoriā ⁊ signū q̄ xp̄s passus fuit in triplici pte sui. scz i pedibus in manib⁹ ⁊ in latere. Quarto i signū q̄ tres sunt p̄tes mystici corp⁹. p̄mo em̄ in celo siue in p̄ria. i. ecclā triumphās. Sc̄da ē i terra scz ecclā militās. Tertia ē in purgato-

rio. ⁊ hec dicit purgās. Quinto in typuz trium p̄sonaz euntū in emaus scz christi ⁊ cleophe vt quidā dicūt luce. Decimo nono quid p̄tes ip̄e significēt. vidēdū restat. Et p̄mo quidē fm̄ Gelasiū. papā ps̄ in calice posita sūt corp⁹ xp̄i qd̄ de v̄zine traxit. ps̄ sicca cōmesta sūt omēs fideles ps̄ refuata vsq̄ in finē misse fm̄ antiquū ecclē rhomane morē p ministris vel infirmis sūt omēs mortuos. Sc̄do mō ps̄ i calice posita sūt eccliam militantē. ps̄ cōmesta triumphāt. Tertio sergi⁹ papa ita dic̄. Triforme ē corpus dñi. ps̄ oblate in calice missa corp⁹ xp̄i qd̄ iā surrexit mōstrat ps̄ a sacerdote cōmesta ambulans adhuc sup̄ terrā. ps̄ in altari vsq̄ ad missē finem remanēs corp⁹ xp̄i. l̄ ⁊ alios corp⁹ fidelium latēs i sepulcro. Hec ps̄ remāct i altari vsq̄ ad finē misse. q̄ vsq̄ i finē secti corp⁹ sc̄dū in sepulcris erūt. Sed q̄ ps̄ vsq̄ in finē misse refuef nō est in vsu. Quarto etiam mō pōt h̄ mysteriū explicari. Est em̄ corpus xp̄i vniuersalis ecclā. i. caput cū membris. iux̄ illud apl̄i. Anus panis ⁊ vnum corp⁹ multi sum⁹. Et iueniunt in isto corpore quasi tres p̄tes ex q̄bus totū corpus cōstitit. Vna ps̄ est ip̄m caput. vicz xp̄us qui caput est ⁊ ps̄ corp⁹. Altera ps̄ sunt illi quorū corpa requiescūt in tumulis. et anime q̄ regnāt cū xp̄o ⁊ sunt q̄si sim̄iuncte de due p̄tes caput. i. ⁊ hec corp⁹ altera sicut scriptū ē. vbi cūq̄ fuerit corp⁹ illic cōgregabunt ⁊ aquile. p̄pterea in altari seu sup̄ patenā due p̄tes iuncte extra calicē refuaf. quasi extra passionē que p mortuis iā nō morit. mors illi v̄ltra nō dominabit. ⁊ qui cū ip̄o sunt sancti nō esurient neq̄ sitient amplius. ⁊ nō cadet super illos sol neq̄ vllus estus qm̄ priora transierunt. Tertia ps̄ in calice ponit significat sanctos qui adhuc in mūdo viuūt. passio neq̄ passuri sunt donec de hac vita migrantes ad caput suū trāseāt. vbi nec moriant amplius nec vllaten⁹ patiant. Vñ v̄sus. Tres p̄tes facte de xp̄i corpore sūt p̄ma suā carnē sanctosq̄ sc̄da sepultos. Tertia viuētes. hec est in sanguine tincta Martyrij calicē. gustant in carne fideles. Quito modo fm̄ m̄grm̄ Guilk. antiodo-

reñ. ps̄ que i sanguinē mittit significat viuos. vna aliarū eos q̄ sunt in purgatorio alia v̄o illos qui sunt in paradiso. Orat em̄ ecclā p viuos vt in bono p̄fuent. p eis q̄ sunt in purgatorio vt citi⁹ liberent ⁊ purgent. p eis qui sunt in celo vt orēt p nob. Sexto etiam modo fm̄ Auḡ. ps̄ in calice mittit vel ponit p nō sanctis viuētibus. qui voluunt in sanguine ⁊ in peccatū. Alie v̄o due p mortuis offerunt. vna p sancti qui iam sunt in requie ⁊ illa est gratiarum actio. quia nihil restat in eis purgandum. Altera p illis animab⁹. que licet saluandō sint tñ adhuc sunt in penis. ⁊ ideo ps̄ illa dicit oblatio. Sane p̄ticula hostie in calicē dimissa statim calicē cū palla corpora li corp̄is. quia xp̄i corp⁹ d̄ cruce depositū latuit in sepulcro sindone inuolutū. q̄ per ip̄am pallā significat. Vicesimo loco vidēdū est quare nūc solēnis b̄ndictio dat. Et quidē hoc loco scz an̄ pacē solēnis episcopalis b̄ndictio dat ad notādū q̄ pacem nullaten⁹ h̄re possumus. nisi dñs noster iesus xp̄s pueniat nos in b̄ndictionibus dulcedinis q̄ sunt b̄ndictiones gr̄e ipsius. quia fm̄ ps̄. Dñi est salus ⁊ sup̄ populum suū b̄ndictio sua. Dum aut̄ episcopus se ad ip̄m b̄ndicēdū cōuertit ip̄us reuerent̄ genuflectit. q̄ ip̄o facto dicat. Benedicat nos de⁹ deus noster b̄ndicat nos deus ⁊ me. eū o. si. ter. Nam ip̄e dñs ē qui ad illi⁹ inuocationē b̄ndicit. Vñ ps̄. Bñ dixit filiis tuis in te. Et licet hic solēniter b̄ndicaf. nihilomin⁹ ḡdē in fine misse itez solēniter b̄ndicūt. de qua b̄ndictioe ibi dicef. Tum qz postq̄ dñs salutauit apostolos iterū dixit eis. pax vobis vt iam dcm̄ ē. ⁊ dicef sub ti. de paci osculo. Tū quia licet nō possum⁹ bñ incipe vel pacē acquirere nisi diuine b̄ndictionis gr̄a pueniat. ita nec in bono p̄ficere nec in pace finalit̄ p̄fuerare. nisi b̄ndictionis sue gr̄a subsequatur. In missa v̄o p defuncti pontifex solēniter nō b̄ndicit. Tū quia in illa oēs solennitates cessant. Tum quia hec solennit̄ b̄ndictio sit nō solū p venialū deletione. verū etiā p populi excitatione vt i domini adiutorio cōfidat. ⁊ b̄ndictū in seculari cōstet. At defuncti velut absentes excitari nequnt. licet possint n̄ris suffragijs adiuuari. Tum quia gaudiū nō debet lu-

ctui admisceri. Illud aut notandum est quod p
morte et in morte domini fidelis anima benedictio-
nem precepit. Unde circa mortis officium rite
diaconus ad eam humiliari inuitat dicens
Humiliate vos ad benedictionem. et statim po-
tifer benedicit. Quidam asserunt hoc officium
non esse de septem officiis missae. eo quod has ben-
dictiones romana non inuenit ecclesia vnde
nec vti eis. et ideo non hic in fine missae ben-
dicit. Sed quicumque inuenit recte in hoc loco
ponunt. vbi christus ad inferos descendisse re-
presentat. scilicet pro resurrectione. cum edu-
ctis de carcere eternam tribuit benedictionem.
Has benedictiones figurauit iacob qui filiis
suis. et moyses qui filiis israel. et christus qui di-
scipulis mortem benedixit.

De agnus dei.

Via iesus sta

q
tim vt salutauit aplos vt iaz p-
missum est dedit eis pntem re-
mittendi peccata dicens. Quorum remisistis
peccata remittuntur eis. et quorum retinuerit re-
tenta sunt. Idcirco chorus clamat ad de-
um et postulat. Agnus dei qui tollis peccata
mundi miserere nobis. Siquidem iohannes
videns iesum ambulante dixit. Ecce agnus
dei. ecce qui tollit peccata mundi. Quare aut
eum vocauerit agnum. determinat subdes.
qui tollit. i. qui venit vt tolleret peccata mu-
di. quod pro peccatis tollendis pascha nram imo-
latus est christus. Nempe in ve. te. offerebatur
agnus pro peccatis populi. et in no. te. christus ob-
tulit seipsum deo patri. vt humanum genus libe-
raret. et lauaret a peccatis in sanguine suo
Herito ergo. dum corpus et sanguis domini su-
mitur. agnus dei cantatur. vt oes credamus quod
ipsius agni corpus et sanguis tunc sumitur
qui peccata moriendo tulit. et vitam eternam
nobis resurgendo donauit iesus christus dominus
noster. et vt oremus ipsum nunquam desistere mi-
sereri nobis. qui in passione misertus est nostri.
Agnus autem grece dicitur ab agnon quod est pium
quod ipse verus agnus sola pietate sua se ob-
tulit hostiam pro nobis et nos redemit. Dicitur
etiam agnus ab innocetia. quia agnus nec ho-
minibus nec bestijs nocet. In premissis ergo v-
bis agnus dei qui tollis peccata mundi mi-
serere nobis est quedam deprecatio. vt vicin-
nocentis agni misericordia peccata irruentia et sub-
stantia auferant. Tertio modo dicitur agnus

ab agnoscendo. quoniam in magno grege solo ba-
latu matrem agnoscit sic et christus in ara crudel-
donans nobis pacem prius agnouit nos cu-
ra vt iam dictum est. Agnouit etiam presertim obe-
dientia. iuxta illud apostoli ad romanos. Factus
est obediens usque ad mortem. Agnouit etiam
am matrem cura quare de ea habuit. Unde
Job. xix. Ecce mater tua. Ob hoc ergo in al-
tari imolatio dicitur ter agnus dei. quod dicitur.
Agnus qui agnouisti preter miserere nobis
Agnus qui agnouisti matrem miserere nobis.
Die qui redemisti matrem et qui obtulisti te
pro nobis dona nobis pacem. Vel ideo ter
dicitur. vt triforme corpus domini intelligatur. vt
delicet ambulans in terra. quiescens in se-
pulcro et residens in celo. Potest etiam dici quod
christus ad tria venit. Primo vt nos liberaret
a misera culpe. Secundo vt nos redimeret a
malo pene. Tertio vt nobis daret de pleni-
tudine gratie sue. Et tunc ad duo prima bis dicitur
tur miserere nobis. Et tunc ad tertium dicitur do-
na nobis pacem. que petitio pacis sequitur
statim postquam agnus dei dictum est ter. ad nota-
dum quod ex beniuolentia trinitatis agnus mis-
sus est. Unde Esa. Emitte agnum domine. etc. Nam
sicut in Apocalypsa legitur. Christus est agnus qui occi-
sus est ab origine mundi. Et attende quia quidam
dam sacerdotes dicunt. Agnus dei manibus
sup altare depositis. ostendentes in hoc. quod
ad ea que preferunt tora mente intendunt. Inten-
tio enim proprie per linguam exprimitur. non per ma-
nus. ideoque loquente lingua manus quiescunt.
quod ipsam misericordiam et pacem celestem pro se
et populo petunt non autem terrenam. que in manu
um depositioe significatur. Alij vero statim ma-
nibus iunctis. parum sup altare inclinati
ostendentes in inclinatione humilitate. que in
oratione necessaria est. et in manu coniunctio-
ne vnica et non variam intentionem. Porro
ro hinc antiqua consuetudine scole cantorum
in ecclesia romana. quam adhuc ipsa scola ob-
seruat nullatenus variat sed tribus vicibus vnus
formiter dicitur christus miserere nobis propter
tria genera peccatorum. que petimus remitti
cogitationis in corde. locutionis in ore. et
actionis in ope. Vel in honore trinitatis. vt
propter tres ordines fidelium in ecclesia. que sunt
noe. daniel. et iob: quos ezechiel vidit in
visione saluandos. Postmodum autem multis
ac varijs aduersitatibus ecclesie ingruentibus
cepit ad dominum de tribulatione clamare. Do-

De pacis osculo.

Est qua domi

nus salutauit aplos. vt premissum
est. iterum dixit eis. pax vobis

ostendens quod non solum debemus pacem ha-
bere in ore. verum etiam in pectore. ne simus ex
illis qui loquuntur pacem cum primo suo ma-
la autem in cordibus eorum. Ideoque cum hoc dixisset
apostolis insufflauit in illos et dixit. Acci-
pite spiritum sanctum. ad quod vtiq; designan-
dum sacerdos facta commixtio. et finita ora-
tione accipit in quibusdam ecclesijs pacem
ab eucharistia siue ab ipso corpore domini. vel
similiter ab ipso sepulcro. id est. calice. vt
similiter ab ipso sepulcro. id est. calice. vt
altari. et mox prebet oris osculum ministro
scilicet diacono. Qui ab ipso corpore accipiunt
hoc faciunt in signum quod pax spiritualis a
christo data est humano generi. Alij etiam idem
signant. Diaconus vero dat pacem alijs
et alij inter se. in signum quod omnes debent pa-
cem habere presertim filij ecclesie. Ipse ve-
ro diaconus pacem a sacerdote accipiens
reuerenter inclinatur et pectus osculatur ip-
sius simul morem quarundam ecclesiarum
et planetam extendit. vt per pacis osculum
et per planetam extensionem charitas extenden-
da monstratur quam per planetam in parte tertia
diximus designari. Quia ergo charitas
dei diffunditur in cordibus nostris per spiritum sanctum
datus est nobis. ideoque pacis osculorum per
vniueros fideles in ecclesia diffunditur. Nam
et apostolus ammonet dicens. Salutate vos in-
uicem in osculo sancto. Rursus quod sacerdos
pacem populo tribuit figuratum fuit a ioseph.
qui hostibus supat terram obtinuit quam so-
te diuisit. et in pace possedit. et christus re-
surgens diabolo supato pacem et dona de-
dit hominibus. Pontifex vero primo dat pa-
cem ministro qui prius erat a sinistris. et
pacem recepturus accedit ad dextram eius.
per quem signatur populus gentilis qui primo in pa-
ce transiit de sinistra infidelitatis ad dex-
tram fidei et eternitatis. Et per hunc pacem ad
populum descendit. Ceterum in primitiua eccle-
sia omnes qui celebrationi missarum intere-
rant singulis diebus comicare solebant. eo
quod apostoli omnes de calice biberunt domino dicen-
te. Bibite ex hoc oes. Offerebatur enim ma-
gnus panis et omnibus sufficientem. Quod ad
hoc greci fuare dicunt. Sed excrecete fide-
p 5

na nobis pacem. Et vt clamor eius facilius au-
diatur. ideo in ipsa imolationis hora clamat
Et hec varietas non discrepat a consuetudine
ne veteri testa. vbi cum scilicet repetitur. Pax /
ce domine pro populo tuo. tertio variatur. et ne des-
bereditate tua in obprobrium. Dicitur ergo mi-
serere nobis quantum ad aiam. Item miserere
quantum ad carnem. et dona nobis pacem quantum ad
vtrumque. vt habeamus pacem pectoris spiritus
alem. et pacem corporis temporalis Est enim pax pec-
catorum. pax iustorum. pax temporis. et pax eter-
nitatis. Unde et ter oratur in missa pro pace. de
quo dictum est sub quarta particula canonis. sup
hoc. Diesque nostrus. Et quod deus non dat pacem
nisi illis quorum miserere ideo ultimo dicitur do-
na nobis pacem. Ecclesia namque lateranensis. nunquam
dicit Dona nobis pacem. sicut et scola cato-
rica. sequens vt premissum est more antiquum.
Unde nec valet nec haec est ratio dicentium quod in ec-
clesia lateranensi. ideo non dicitur Dona nobis pacem
quod oes alie ecclesie ab illa que primo fuisse con-
secrata dicitur sumere debent pacem. non ipsa ab
alijs. In feria quinta cene domini. Agnus dei
ter dicitur cum miserere nobis vt ibi dicitur Rur-
sus in missa pro defunctis dicitur bis. Agnus dei
cum dona eis requiem. tertio additur semper
nam. nec dicitur dona nobis pacem. quod tunc imi-
tamur equequias saluatoris. Ultimo ergo
agnus dei tunc adiungitur semper eterna. Supra
notandum est. quod pro fidelibus defunctis triplex
requies debet optari. Primo vt auferatur
ab eis pena. in qua est eis labor non requies.
Secundo vt eis gloria aie conferatur. quod tunc ve-
raciter requiescunt in bono desiderato. scilicet in
ipso deo. Tertio vt dotentur gloria corpori.
ne illud ulterius miseris exponatur. Prima
non est requies sempiterna quod pena sublata ad
hoc desideratur gloria. Secunda etiam non est tota-
liter requies sempiterna. quod simul Augustinus. ante re-
surrectionem corporum semper inest animabus
quidam naturalis appetitus resumendi corpo-
ra quo aequaliter retardantur ne totaliter
ferantur in deum. Sed tertia requies cum premis-
sis est vere requies sempiterna. quod aie que
deum presentialiter videt. resumptis corporibus
in ipsa ulterius et eternaliter et perfectissime re-
quiescunt. ideoque solum in tertia vice et non in
duabus precedentibus congruit dicere requies
sempiterna. Sergius papa primo constituit.
Agnus dei intra coionem ter a clero et popu-
lo decantari.

lium multitudine tradit institutum. vt tã
tũ diebus cõicarent De quo dictũ est sup
viij. p̄ticula canonis sup x̄bo. Hec quoti-
enscũq̄. Postmodũ aut q̄ nec digne hoc
potuit obſuari. tertia secuta est institutio
vt ter saltem in anno q̄libz xp̄ian⁹ accipet
eucharistiã vel hodie ad minus in pasca.
hoc inuẽto remedio vt vicz p̄ eo q̄ singu-
lis dieb⁹ cõicabat. singulis diebus pacis
osculũ dare p̄ mysterio vnitatis. Quod
sacerdos dans ministro dic̄ in q̄busdã lo-
cis. Sumite vinculũ pacis ⁊ dilectionis.
vt apti sitis sacrosanctis mysterijs. Qua-
si dicat. Sumite ex hoc oēs ⁊ diuidite inſ-
vos. Et p̄ cõmunionem que singulis dieb⁹
dñicis fieri solebat: dare in dieb⁹ dñicis
panis bñdict⁹ sancte cõmunionis vicari⁹
qui ⁊ eulogia dñi. Sed ⁊ loco quotidiane
cõionis in quadragesima dñi in fine misse
ofo sup p̄lin cum p̄dicat. Humiliate capi-
ta v̄ra deo. Sane plus in missa se oscu-
lat. p̄mo quia cum sicut p̄missum ē per
imolationem hostie salutaris dimissis pec-
cat⁹ recõciliemur altissimo recte pacis oscu-
lo dari decreuit ecclesia. cũ p̄ pctis imola-
tur hostia salutaris. Hoies igif osculum
id ē. pacis signũ sibi inuicẽ dant vt osten-
dant se iunctos eẽ in corpe xp̄i. p̄ quem
pax facta est in celo ⁊ in terra. Secũdo inno-
centius p̄mus qui osculũ in ecclia dari de-
creuit. qd̄ etiã leo sc̄dus p̄mo statuerat ita
dicit. Pacem asseritis añ cõfecta. i. conse-
crata mysteria. quosdã p̄lis impare. vel
sibi inter se sacerdotes tradere. cũ post om-
nia. i. post cõsecrationẽ que apire non de-
beo. i. nõ possum pax sit necessario. i. cau-
sa mysterij indicẽda. p̄ quam. i. p̄ eã p̄stat
p̄lin ad omnia que in misterijs agunt ⁊ cõ
ecclia celebrant p̄buisse p̄sensum ac finita
esse. pacis p̄cludentis. i. determinantis si-
gnaculo demonstrant. Tertio ideo plus
se inuicẽ osculat. quia dñi sui grã ⁊ an-
gelozũ p̄cordiã p̄ mortẽ ei⁹ se p̄meruisse ḡ-
tulã. Quarto vt quia in osculo caro car-
ni. ⁊ sp̄s spiritui iungit. ⁊ nos q̄ carnis p̄-
pagine de adam iungimur etiã charita-
tis vinculo p̄nectamur. Qui ḡ se odiẽtes
osculant inde p̄ditoris osculũ imitantur.
Quinto p̄pter p̄ceptũ apli. de q̄ p̄missus
ē. Rursus ideo plus cõicemus pacez da-
mus. vt inter nos eẽ p̄cordiã ostẽdamus

⁊ cũ illa corp⁹ dñi sumamus sine qua me-
nera n̄ra nõ recipiunt a deo. In missa. nõ
p̄ defunctis pax nõ dat. quia fideles anie-
iam nõ sunt nec vlti⁹ erũt in tribulatiõẽ
hui⁹ mundi. sed quiescũt iam in dño. An
nõ est eis necessarium pacis osculũ. quod
est pacis ⁊ p̄cordie signũ. Et ideo in illa
missa nõ dñi ofo illa. Dñe iesu xp̄e qui de-
disti aplis tuis pacẽ ⁊ cõ. Nec sacerdos pa-
cem recipit ab altari. De b̄ etiã dicef̄. viij.
pte sub ti. de officio mortuozũ. Hinc etiã
q̄ inter monachos pax nõ dat. qm̄ mun-
do mortui reputant. Viri quoq̄ ⁊ mulie-
res nõ sibi inuicẽ osculum in ecclia porri-
gunt. ne forte aliquid lasciuie surrepat. q̄
ibi carnales fugiẽdi sunt amplexus. ⁊ ca-
sti ⁊ spirituales actus habendi p̄pter qd̄
etiã in ecclia situ seq̄strant locali. O dia-
con⁹ pax pellit. castũ pax nutrit amorẽ. Sa-
ne osculũ in sacra scriptura significat vni-
onem. charitatem. pacẽ ⁊ reuerentiã. De
osculo vniõis dicit sponsa in cãticũ. Oscu-
let me osculo oris sui. De osculo charita-
tis isaac inq̄t ad filiũ. Recede ad me ⁊ da
mibi osculũ fili mi. De osculo pacis dicit
apostolus. Salutate vos inuicem in oscu-
lo sancto. De aut pacis ⁊ dilectionis. cõ.
De osculo reuerentie dñs inquit ad sumo-
nem. Osculum mihi nõ dedisti. Hec autẽ
quo intraui nõ cessauit osculari pedes me-
os. Et hester in signũ reuerẽtie summita-
tem virge regie dicat osculata eẽ. Ad desi-
gnandũ igif tres vniones in xp̄o. scz vni-
onem diuinitatis ad aiam. diuinitatis ad
carnẽ ⁊ carnis ad animã. Vel vnionem
qua vnita est xp̄o humana natura sc̄a ec-
clesia ⁊ fidelis anima sacerdos ter osculat
altare. vt dictum ē sub q̄rta p̄ticula cano-
nis sup x̄bo. Diesq̄ n̄ros. Ad designan-
dũ x̄o triplicem pacẽ scz tp̄alez. sp̄ualẽ.
⁊ eternã. ep̄s solẽmter celebrãt iux̄ morez
q̄rũdã ecclesiã ter osculat. semel ministrũ
⁊ secũdo diaconũ. ⁊ tertio sacerdotem
Sed in missa ter orat p̄ pace. vt dictum ē
sup x̄bo. Diesq̄ n̄ros. Rursus ad notan-
dũ duozũ testamentoꝝ cõcordiam ep̄s
duab⁹ vicibus codicem osculat. quia ro-
ta cõtinet in medio rote. et duo cherubin
se se respiciunt versis vultibus in p̄pitiã
torium. Ad notandũ etiã charitatez sa-
cerdos osculatur patenam que designat

cor patẽs latitudine charitati. An. Non-
ne cor nostrum ardẽs erat in nob dum lo-
queret nobis in via. In signũ x̄o reuerẽ-
tie subdiacon⁹ ⁊ diacon⁹ pedes ⁊ manus
pontificis sũmi osculant. pedẽ subdiacon⁹
osculat post ep̄lam lectã. ⁊ diacon⁹ añ le-
gendũ euãgelium. manũ x̄o subdiacon⁹ oscu-
lat offerens ampullã cũ aqua calicẽq̄ cũ
vino. ⁊ diaconus offerẽs patenã cum ho-
stia ⁊ thuribulum cũ incenso. vterq̄ etiã
de manu sũmi pontificis accipit eucharis-
tiam vt dicef̄ in ti. se. Illud quoq̄ vaca-
renõ credẽt a mysterio q̄ summ⁹ p̄tifer
septẽ modis accipit osculũ vicz ad os. ad
pectus. ad humerũ. ad manũ. ad brachia.
ad genua. ⁊ ad pedes.
Incipit quarta ps misse de cõmunica-
tione sacerdotis.

Incipit quar-

ta ps misse. Post pacis ei oscu-
lum sacerdos cõicat hoc modo
Nam sic in niceno cõcilio legit eucharisti-
am cõfectã p̄ se de altari siue de patena su-
mit ⁊ comedit. Calicẽ x̄o cũ sanguine nõ
ipse sed diacon⁹ eleuat de altari ⁊ porrigit
ei. An in canone hiero. inter cetera ita le-
git. Sacerdotib⁹ etiã p̄pter p̄sumptiões
nõ licet de mēsa calicẽz dñi tollere nisi eis
tradit⁹ fuerit a diaconib⁹. Ideo aut sacer-
dos corp⁹ xp̄i p̄ se sumit ⁊ nõ calicẽ cũ san-
guine. quia sumptio corp⁹ significat cor-
porũ n̄rozũ restauratiõẽ. quã xp̄s nulli⁹
ministerio p̄fecit. ⁊ futurã resurrectionẽ
quam sua virtute absq̄ omni ministro faciet
Sumptio x̄o sanguinis redẽptionẽ aiaz
siue pctõzũ significat. que sit intercessionẽ
bus aliozũ. Hoc tñ ⁊ si iure cautũ sit nõ tñ
ſuari videmus Sane sacerdos ip̄e omnes
ptes hostie comedit. In q̄busdã tñ eccle-
sijs ip̄e vnã p̄tẽ sumit ⁊ reliquãz eucharis-
tie medietatẽ sup patenã in duas ptes di-
uidit. quas ministris. i. diacono ⁊ subdia-
cono comedẽdas ipendit insinuãt illd̄ qd̄
lucas cõmemorat. qz iesus in emaus acce-
pit panem ⁊ fregit sup mēsam. ⁊ vt aũt q̄
dam comedit corã duobus discipulis. su-
mẽsq̄ reliq̄as dedit illis. Ip̄e quoq̄ post
modũ ptem piscis assit ⁊ faui mellis m̄adu-
cauit ⁊ reliq̄as discipulis dedit. Et ideo
postq̄ diacon⁹ ⁊ subdiaconus cõicarunt

clerici ⁊ religiosi ad cõicandũ accedũt vt
⁊ ip̄i p̄tẽ sc̄e cõionis accipiãt. Postmodũ
cõicat p̄s. quia ⁊ xp̄s comedit nõ solum
cũ paucis aplis verũ etiã ascensurus ce-
lum comedit cũ multitudine discipulozũ
An ⁊ sumptio corp⁹ ascensionem signifi-
cat saluatoris. Illud aut p̄mittẽdũ
nõ est q̄ vt in p̄ceptione corp⁹ ⁊ sanguis
xp̄i nulla possit fallacia suboziri. ⁊ vtraq̄
p̄ceptione vitas euidentẽ appareat. sũm⁹
pontifex nõ statim p̄ticulam hostie p̄mit-
tit cadere in calicẽ sed eã post trinũ crucis
signaculũ sup patenã reponit. ⁊ post oscu-
lum pacis ad sedem ascẽdens. ibiq̄ consi-
stens vniuersis cernẽtib⁹ maiorẽ ptem ob-
late suscipit de patena quã subdiacon⁹ ap-
portauerat de altari. ip̄amq̄ dẽtib⁹ sub-
diuidens vnã p̄ticulã ei⁹ sumit ⁊ aliã i co-
licem mittit ⁊ de sanguine cũ calamo hau-
rit. Deinde alterã p̄ticulãz tradit cũ oscu-
lo diacono. aliãq̄ subdiacono sine osculo
quã diacon⁹ ministrãt ei calicẽ ad altare
osculat. ⁊ tũc subdiacon⁹ residuũ sangui-
nis cũ p̄ticula imissa in calice sumit. Rho-
manus itaq̄ pontifex ideo nõ cõicat vbi
frangit. qm̄ ad altare frangit ⁊ ad sedẽ cõ-
municat. qz xp̄us in emaus corã duobus
discipulis fregit ⁊ in hierlm corã discipul⁹
duodecim m̄aducauit. In emaus em̄ fre-
gisse legit sed nõ comedisse legit. In hie-
rusalem x̄o nõ fregisse legit ⁊ legit come-
disse fm̄ Inno. iij. Ascẽdens igif sedẽ ibi
cõicat. Siquidẽ fm̄ aplm xp̄s caput ē ec-
clesie. caput aut in corpe sublimi⁹ ⁊ excel-
lentius ob sui p̄fectionẽ ceteris membris
collocat. p̄ calicẽ x̄o fm̄ quẽdã respectuz
eterna beatitudo seu ip̄i fructio designa-
tur. Quia igif in ecclia militãte sũm⁹ pon-
tifer sicut xp̄i vicarius ⁊ caput oim̄ plato-
rum p̄fecti⁹ xp̄m rep̄stat. cõgruũ est vt ip̄-
se nõ in altari sed in loco sublimiori cõmu-
nicet. ostendens q̄ christus etiã in sua
humanitate perfectius ⁊ copiosius par-
ticipat illa ineffabilia gaudia. vtpote i bo-
nis potioribus collocatus. Tum vero ce-
lebrat pro defunctis. tunc super altari cõ-
municat. quia tunc specialiter membro-
rum christi hinc fideliter decedẽtium glo-
riam representat. ac membra christi cum
ad illam gloriã perueniunt. inferiorẽ post
christum gradum obtinent sic mēbra post

caput. In pasceue quoque ad altare cō-
cat. tum ob reuerentiā passionis xpi. tū qz
tūc qsi exequas celebrat iesu xpi. tūc etiā so-
lus cōicat: qz in xpi passioe oib⁹ discipulis
fugietib⁹ ipse solus remāsit. Alij autē pla-
ti nō sic s̄ sup altare cōicat. qz nō ita pprie
xpm caput ecclie representāt. Sinistri au-
tem representāt pontifici oblatā et calicē. qz
discipuli obtulerūt xpo partē piscis assit
fauū mellis. Pars piscis assit est corp⁹ dñi
crucifixi qui fuit in ara cruci assat. Fauū
mellis est sanguis xpi sup mel et fauū dul-
cis faucibus aie diligētis. Ambo de ma-
nu pape cōicant. qz et apli de manu christi
cōicauerūt. Ad notandū vō distinctionē
inter sacros ordines et nō sacros: diaconi
et qz supioris ordinis sunt cū recipiunt eu-
charistiā osculū suscipiūt ab ipso. Colitus
et qz sunt inferioris ordinis nō suscipiūt. Sub
diacon⁹ etiā quia character hui⁹ qndā in
nō sacros ordines. nūc autē in sacros ordi-
nes reputat. in perceptioe corpis non susci-
pit osculū a pontifice. s̄ in perceptioe san-
guinis suscipit osculū a diacono. vt sic qz
nō sacri sunt min⁹. et qz sacri sunt amplius
honorēt. Quis et in hoc mystica possit
ratio assignari. Ipe autē sumit illā eucha-
ristie partē. per quā put sub ti. de fractio-
ne hostie dcm̄ ē. caput ecclie. s̄ xps intelli-
git cui⁹ typū ipe speciali⁹ gerit. qd facit h
modo. ea nāqz dentib⁹ subdiuisa. particu-
lam in ore remanētē sumit. alterā vō inter
digitos residentē in calicē dimittit. ad no-
tandum qz xps resurgēs qz fm sergiū pa-
pam per partē in calicē missam significat
infernū momordit et suos inde sumptos i
paradisum misit. Iux illud Osee vlti. ca.
Ero mors tua etc. Alia vō ps ex qua mi-
nistri cōicat significat membra magis ipsi
xpo conformia. et iō ipsi cōicant de illa. ad
ostendendū mysteriū vnionis. Eucharis-
tia em̄ sacm̄ ē maxime vnionis. Partes
vō in calice intinctā que significat membra
pp̄ xpm passionib⁹ subiecta. dñs papa
nō recipit. Primo qz ipe magis qz alij re-
presentat i officio misse xpm cui mors vltra
nō dñabit. Secdo qz ipe illozū typū gerit i
ecclia. qz pp̄ eximā sanctitatē a vita acti-
ua semoti p̄ replatiuā iā xpo sociant. S̄
mistri illa sumūt. qz typū actiue cōitē repre-
sentāt. et p̄cipue s̄ diacon⁹ eā sūt p̄ eo qz

ipe vltio cōicat. et vltimi ē reliqas sumere
et calicē purificare. An et dñs reliqas ddit
discipul⁹ vt p̄missuz ē. Ipd̄ etiā mystice di-
ci qz ps intincta s̄gt prez corpis mystice di-
iā regnat cū xpo. Cū qz dñs papa ex p̄ssere
p̄ntat xpm. qz realit̄ et sacramentalit̄ icorpa-
tus ē parti ipsi⁹ mystici corpis. iō ipe n̄ re-
cipit illā. nec etiā diacon⁹ qz legē euāgelicā
quā p̄nūciat rep̄ntat qz ē lex amoris. Ipd̄
p̄ter amorē em̄ charitatē q̄libet incorporat
xpo capiti et oib⁹ partib⁹ corporis. Ipd̄
ci. Subdiacon⁹ vō rep̄ntat veterē legem
quā sepe p̄nūciat qz fuit lex timor. sed n̄
mor nō ē in charitate imo eū foras mittit.
et iō ipe p̄ticularē in sanguinē missam sacra-
mentaliter siue in signū recipit. qz imitatio
ipsi⁹ partē cū sanguine dictaz incorporationē
figurat quā nō faciebat lex illa licet eam si-
guraret. Hoc autē breuiter nōndū est qz
sacerdos an̄ perceptioe corpis et sangui-
nis xpi d̄z dicere ofones a sc̄tis p̄rib⁹ isti-
tutas. deide meditari d̄z incarnationē pas-
sionē et virtutē hui⁹ sacri dicēs. Panē cele-
stē accipia etc. S̄ cū statim post vba ip̄a
subiūgat. Dñe nō sū dign⁹ etc. videt̄ p̄
sibi p̄. s̄ ablit̄. s̄ dicēs panē etc. seipm̄ in-
cit ad deuotionē reducēs ad memoriaz
qd̄ est qd̄ sumere debet. qz panē qz de celo
descēdit. et q̄libet sumere d̄z. qz nomē dñi in
uocādo vt sic cū maiori sumat reuerētia et
timore. Dicēdo vō subsequēter. Dñe nō
sum dign⁹ etc. ex hūilitate suā p̄tē indī-
gnitatē. ac excitatio ad deuotionē et p̄fessio
hūilitatē s̄ria nō sunt. Legitimū itaqz
cōicādi tēp⁹ ē an̄ vltimā ofonē qz d̄z ad cō-
plendā. qz ibi maxime petitio p̄tis ē qz cō-
municat. Deinde corp⁹ et sanguinē dñi sū-
prur⁹ se cū illis an̄ faciē cruce signat. Sic
em̄ p̄i⁹ cruces faciēdo actiue. tanqz mini-
ster illa sc̄ificauit sic se eis nūc cruces signā-
do passiue petit sanctificari. Dicto itaqz
corpus dñi custodiat etc. sumat eucharisti-
am. Deinde iunctis manibus inclinans
sanguini dicit. Quid retribuam etc. Et di-
cens. Calicem domini accipiam. et non p̄-
us accipit. et eleuat calicem de altari. Ipd̄
stea vero dicens. Laudans inuocabo do-
minū. se signat cum illo. quo versu exple-
to sanguinem sumit. Sane quia circa ma-
iora cauti⁹ ē agēdū. sacerdos sanguinē su-
mens pp̄ maiorē securitatē et reuerētia;

calicē cū vtraqz manu tenere debet. sed in
sumptione p̄fusionis sufficit altera tantū
duob⁹ digitis alteri⁹ adiūctis. qsi p̄ b̄ in-
nuens iā sanguinē ibi nō ē. S̄ et sangui-
nem sumēdo ter haurit trinitatē designat
p̄fusionē vō sumēdo bis vt p̄ b̄ charitas
que inter duos cōsistit significet. seu etiaz
quoties nouerit expedire. Rursus qui ea
dem die debet iterū celebrare nō sumat vi-
num p̄fusionis vt dictū ē in p̄hemio hui⁹
p̄tis. S̄ cū in canone dicat. Sili mō post
qz cenatū est accipiēs et hūc p̄clarū calicē
etc. Videt̄ ex h̄ qz sacerdos statim hostia
cōsecrata illā debet sumere. priusqz ad ca-
licis cōsecrationē p̄cedat. qz ois xpi actō
n̄ra debet ēē instructio. Sed ad hoc dicē-
dū est qz ecclia instituit illā post vtraqz cō-
secrationē sumi. ad ostendēdū qz solā ho-
stiam recipiēs nō plenū recipit sacramēta
liter sacm̄. Et si em̄ i hostia cōsecrata xpi
sanguis sit. nō tñ ē ibi sacramentalit̄ eo qz
panis corp⁹ nō sanguinē. et vinū sangui-
nem significat et nō corpus. Quia qz sub al-
tera m̄ specie n̄ ē p̄pletū sacm̄. quo ad sa-
cramētū vel signū. debet h̄ sacm̄ cōple-
ri p̄s qz p̄byter eo vtaf. Verūm cū vnuz
sine reliquo. nec sit nec vnqz fuerit. nisi in
solo triduo an̄ pasca in quo xpi corp⁹ mor-
tuum fuit. in quo triduo siquis de aposto-
lis hostiā cōsecrasset. sanguis ibi nō esset.
si vinū caro ibi nō esset. quia vt p̄missuz ē
nec panis sanguinē. nec vinum significat
carnē. fm hoc nūc xpi sanguine intra ve-
nas ex̄tē. vnū sine reliquo pp̄ vnionē
seu mixtionē h̄mōi recipi nō p̄t. qd̄ tñ nō
est rōne sacramēti vel signi. qd̄ idē ē post
sumptū sacrificiū nō est spuēdum put di-
ctum est sub. v̄. p̄ticularē canonis sup ver-
bo Noui et eterni. Sed nec eucharistia si-
cut al⁹ cib⁹ ē masticauda. sed discrete mo-
derate ac leniter anteriorib⁹ dentib⁹ terē-
da et lingua mollificāda. ne qua ei⁹ p̄ticu-
la dentib⁹ adhereat. quā forte postmodū
emitti screādo p̄tingat. Ipd̄ cōsecrationē
slico calix de altari auferet. Circa qd̄ notā-
dū ē qz corp⁹ dñi remanet sup altare vsqz
dum tria capitula cōpleant scz plog⁹ dñi-
ce ofonis. s̄. orem⁹ p̄cepti. et ip̄a dñica ofo-
et libera nos q̄s. quia et dñs trib⁹ diebus
in sepulcro quieuit. Ipd̄ stea vō cōmixto
dñi corp⁹ cū vino s̄lqz pace annūciata au-

feret corp⁹ dñicū de altari. qm̄ in tertia die
aia eius que descendit ad inferna vt libe-
raret iustos et membra viuificaret rediit ad
corp⁹. nec ampli⁹ inuentū ē corpus dñicū
in sepulcro. Quia qz xps totus hō resurre-
xit simul. ideo ad hoc notandū ilico simul
cū oblatione corp⁹ dñi de altari aufertur
et sumit. et deinde calix et corpale de altari
totaliter eleuant. put dictuz est sub ti. de
pallis corpilibus. Ipd̄ stea notandum
est qz qsqz cōicand⁹ corp⁹ a carnalib⁹ escis
ieiunus esse debet. Cū em̄ aie spūales sint
et imortales spūalia primit⁹ alimenta vite
eterne sumere debent.

De p̄fusionē.

Est sumptuz

eucharistie sacrificiū sacerdos
digitos abluir et p̄fundit ne qd̄

forte incaute remaneat seu adhereat ex cō-
tactu diuini sacramēti. nō qz quicqz imun-
dum ex ipso cōtactu cōtraxerit. sed vt po-
tius suā cōmemoret indignitatē qz se iudi-
cat tātis sacramētis celebrādis indignuz
Iux illud qd̄ dñs ait. Cū oia bñfecerit di-
cite hui⁹ iutiles sum⁹. Sic et sacerdos lega-
lis imūd⁹ erat vsqz ad vesgam post imola-
tionē vituleruse. An oia vestimēta sua la-
uabat. indignū quidē existeret. vt manus
que corp⁹ incorruptibile cōtractarūt. cor-
pus corruptibile cōtingant. vel ad res cō-
munes tāgēdas accedant. donec studiose
lauent. Et pp̄ h̄ etiā qd̄ missa finita ex-
utis sacris vestib⁹. iterū man⁹ lauāt. Ipd̄
fusionis autē aqz debet in locū mūdū hone-
ste diffundi. vt altitudo sacri reuerent⁹ ho-
nozet. Trina qz sacerdotis ablutio qz fit in
p̄ncipio. in medio. et in fine. desiḡt mūda-
tionē cogitatiois locutionis et actiois. vel
purgationē peccati original⁹ venial⁹ et cri-
minalis. siue qd̄ agit p̄ ignorantia et negli-
gentiam et industria. ad q̄rū mūdationē of-
feret sacrificiū salutare. Ipd̄ tñ ablutio re-
feret sacrificiū baptismi cui⁹ formā
xps post resurrectionē instituit dicēs. Eū-
tes docete oēs gētes baptifantes eos i no-
mine p̄ris et filij et spūsci. qz crediderit et ba-
ptifatus fuit salu⁹ erit. Sane sacerdos digi-
tos p̄fundit et p̄ ifusionē sumit i dextro cor-
nu altari vt saltē reuolūt ad illō. Ipd̄ stea
pp̄ter rōne tactā sub ti. de manūū abluto

ne. Secdo qz ipm cornu iudaicu plm ex q natura humana xps assumpsit significat. Sic aut ab illis natura accepit. sic et ab eis illi nature purgatione ab omib defectibus qd assumpsit habuit qm ab eis occisus fuit ad qua morte consecuta est resurrectio in qua oes defectus dimisit. et eis oppositas virtutes accepit. Ad h igit representandum in dextro cornu altaris vel salte reuolutus ad illud pfundit et pfusione sumit. Tertio qz vt aut quida h purificatio designat ablutioe manuū qua pilatus fecit a pditione sanguinis iusti. sup iudeos p dextru cornu altaris significatos. Ad h qda hausta purificatioe inclināt calicē ad ostendēduz sepulcrū eē vacuū. quia surrexit et inde p dicit christus.

De postcomunione.

Antiphona q

postcomunio a plurib nūcu / par. ideo sic appellata ē qm p cōicationē seu i signū q comunicatio expleta ē cōcinit. In primitiua namq ecclesia omnes fideles qualibet die corpi et sanguini xpi comunicabāt. put dictus est sub ti. de cōicatione sacerdoti. et statim post communionē cantus iste fiebat. vt plus ostēdere grās et laudes agere de xpi corpore et sanguine susceptis. Verum ppē circumstantis nos pctm sequēti tpe statutū ē vt ter in anno cōmunionē sacerdos qd die p oibus sacramentalē sumat. put sub ti. de pacis osculo dictū est. Quis aut specialit in troduxit vsū cantādi hanc antiphonam ignorat. hanc aut antiphona apozū gaudiū de xpi resurrectione significat. iuxta illud. Gaudiū sunt discipuli viso dño. et pre gaudio mirabant. qz vo recitādo in q busda ecclesijs cantat. insinuat q discipuli resurrectionis gaudiū sibi mutuo nunciabant. An dño discipuli cū inuenissent cōgregatos vndecim. et eos q cū ipis erāt discētes. q surrexit dñs et apparuit simoni. narrabāt que gesta erāt in via. et q modo cognouit eū in fractioe panis. Canit etiā ab omib vt notef punitas gaudiū. et q omib discipulis dñs apparuit. Est q cōmunitio gratiarū actio. iuxta illud. Edēt paupes et saturabunt et laudabunt dñm. Proprie tñ nouissima oō de q infra dice

tur postcomunio dici pot.

De oratione nouissima
et de te missa est.

Eracto cōmu

nionis mysterio. pōtifer seu sacerdos osculae altare innuens se credere firmiter. et cōsentire his q circa sacrificiū acta sunt. et cōuersus plm salutari. et deinde redit ad dextru cornu altaris significans q in fine mudi post antichristi mortē xpi pdicatio siue xps reditur. et ad iudeos quos iā reprobaui. Tūc em conuertent. et reliquie israel salui fient. Et eleuatis manib vltimā orationē q pprie p cōmunitio vocat exequit. in q rogat et gratias agit de sacramēti pceptioe dicēs collectas p numero secretellarū. Orat em p his q ad hanc cōionē eucharistie accēderunt. hanc aut oō significat orōne capitis nri iesu xpi. qui p nobis interpellat quoni die apud p̄m. Significat etiā q apostoli post ascensionē dñi in oratione p̄uenerūt. Finis vo illius orōnis vbi dicitur. Per dñm nrm iesum xpm et. significat q aduocatū habemus in celo apud p̄m. Illud aut cōsiderandū est q sacerdos dicturus postcōmunionē p̄mittit. Dñs vobiscū. et orem stans ante mediū altaris. deinde trāsitus ad dextru cornu altaris. ibi p̄nūciat orōne. q finita rediēs aī altari mediū ibi dic. p dñm. put tactū fui. s̄ ti. de salutatioe. Circa qd nōnd ē. q dextru cornu altaris significat plm iudaicu. sinistru vo gentilem. P̄dicatio christi et euāgelium ei incepta a iudeis et trāsitus ad gentiles. et iterū redire debz ad iudeos. ad qd significandū sacerdos a dextro cornu altaris trāsitus ad sinistru et cōuersio. Abertito q postcōmunitio. q est qsi finis misse dicitur in dextro cornu altaris. Quia vo altaris mediū representat fidē xpi et ipm deū in que vterq popul' vnif. reducit et finitur ideo p dñm. nrm et. qd ē qsi finis postcōmunionis ibi dicit. Ipe etiā ē q vtrunq plm ad se petendū inducit et illuminat. et iō dñs vobiscū ibidē d̄. Per ipm etiam quicqd boni in orōne petim' ipetram'. et iō ibidē p̄nūciat orem'. De h dictū ē sub ti. de mutatioe sacerdoti. Et nota q in sabato quatuor tpm mēsis septēbr̄ d̄ post

cōmunitio illa. P̄ficiat in nobis qd domine tua sacra quod cōtinēt. et que nūci specie gerimus rerū vitate capiam'. Qui vltimā p̄m Greg. exponēs dicit. Postulat quippe sacerdos vt corp' xpi quod sub specie panis et vini nunc gerit manifesta visione sicuti reuera ē qnq capiat. Quis nō improbabilitate quidā exponat hoc loco carnis et sanguinis vitate ipsam eorū dem efficiētā. i. peccatorū remissionem. De hac etiā orōne dictū ē sub. vij. p̄ticula canonis sup xpo mysteriū fidei. Sane oratioe finita iterū plm salutari dicēs. Dominus vobiscū. Circa qd notandū est q xps post resurrectionē bis legi discipulos salutasse dicēs. Pax vobis. et iterum p̄ vobis in signū duplicis pacis. videlz pectoris et eternitatis q fm p̄phetam est pax sup pacē. de qua dñs inquit apostolus. Pax relinquo vobis. pacē meā do vobis. hanc duplicē pacē p duplex osculū sacerdos insinuat cū vicz prius osculā mini / strū. et postero osculā altare. P̄ima q saluatio que fit aī orationē significat bñdictionē illā quā xps ascensurus in celū legitur dedisse discipulis suis. Nam vt lucas cōmemorat. exiit eos foras in bethaniā et eleuatis manib' bñdixit eos. et cū bñdixisset recessit ab eis et ferebat in celū. An post saluationē nouissimā. quā sacerdos oratione expleta facit ad plm. que significat vitā eternā. diaconus alta voce p̄nūciat. Ite missa est. representās qd dictum ē ad aplos. Hic iesus q assumpsit ēa vobis in celum et. Notandū est aut q missa tribus modis finit. P̄mo p̄ te missa ē. et b in solēnitatibus quotiēs cantat. Te deuz laudamus et gloria in excelsis deo prout dicit in p̄hemio. vij. ptis qsi dicat. Redi te ad p̄ria. quia missa seu oblata est deo hostia salutar' p genere humano put tatum est in p̄hemio hui' ptis. Vel annūciat p̄lo q missa seu p̄ces sūt finite qm statū ē in cōcilio aurelianē. q null' exire debet de ecclesia donec annūciatū sit p ministrū. Vel ē sensus. Ite missa est. i. ite p xpm et scdm̄ini ipm. Nō ē em i h mōdo stādū. s̄ ad p̄riam p bona opa festinādū. qd leuiter facere possum'. qz missa ē ad deuz p̄m placādū hostia. p quā fracta sūt tara et referat paradisi introit'. Dicēs autē

Ite missa ē dirigit vultū ad plm. quia ad eos qd p̄ntes licētiāmus f̄monē dirigit' et eis ad qd f̄monē dirigit' faciē representare solem'. sic fit qn d̄. Dñs vobiscū. vt Orate fr̄es. put dcm ē sub ti. de inclinatioe sacerdotis. S̄z dicēs. bñdicam' dño. vel redescāt in pace. vel orem'. nō stat x̄sus ad plm. qz illū distincte nō alloquit. sed dirigit faciē ad orientē vel mētē ad deum. Dicto aut. Ite missa ē. cler' et p̄s ḡtulādo r̄ndēt. Deo grās. imitātes aplos. q adorātes regressi sunt in hierlm cū gaudio magno et erāt in tēplo laudātes et bñdicētes deū. Est em put qdā asserit. Deo grās. inflectio ḡtulatiua. vel cōgratulatiua. et h s̄ptū ē de Exo. nō fm x̄ba sed fm sensū. qm p̄s isrl ex p̄missu p̄pharaonis et licentiāte cyro de babilonica captiuitate ad hierlm reūsus. grās egit dō. S̄z et apli post ascensionē dñi regressi sūt in hierusalē bñdicētes dñm. sic et nos vltima bñdictione accepta ad celestē p̄riā ibim'. vbi sp in ḡrarū erim' actioe. Apli qz p̄dicātes. dicebāt. Grās agite. sine intermissioe orate. P̄t etiā dici q sacerdos icipiēs. Gloria in excelsis deo. significat angelū annunciāntē pastorib' ineffabile gaudiū de christi natiuitate. Ite missa ē. desit accessus pastorū ad locū natiuitat' xpi. put dicit i p̄hemio. vij. ptis. L̄hor' r̄ndēs. Deo grās rep̄ntat q sic lucas refert. ipi pastores reuerli sunt glorificantes deū in oib' q vide rāt et audierāt. Secdo mō missa t̄minat p bñdicam' dño. vicz i p̄festis dieb' et generat qn p̄missa cātica leticie nō dicuntur. p qd p̄s ad grāz inuitat' actioes. qz post oia debem' deo hūiliari. et s̄ptū d̄ aplo vel de ps. vt de hymno triū puerozū vbi dicit. Bñdicā' p̄m et filiū. Et r̄ndetur. Deo grās. qd ad gaudiū apozū de q p̄missum ē refert. De h dicit in p̄hemio. v ptis. Et p̄s. deo grās agēdo ad p̄pā rediens. significat discipulos cū ḡfariactioe p̄ ascēsiōez dñi i hierlm reūtētes. Circa h etiā qz dōm ē. q i p̄mittiua ecclā cū mistri eccle missā sine p̄lo celebrabāt. claudēbāt missa p bñdicā'. qn vo p̄s erat p̄ns. qz alia nesciebat ille qn missa finita eēt dicebant. Ite missa ē. qz i p̄festis dieb' mistri vt plmū qsi soli sine p̄lo missas dicunt. ideo iux' morē antiquū in illis dieb' dicūt. Be

nedicamus. In solennitatibus vero quia tunc
plus conuenit dicunt. Ite missa est. Prima
in missa in natali domini in quibusdam locis
clauduntur benedicimus domino. eo quod saluator
natiuitas. de qua in illa agit. paucis ab an-
gelo nunciata est scilicet pastoribus qui mini-
stros ecclesie figurant. et propterea sepe quasi so-
li ministri in illa presentes sunt. Alia tamen ratio
scribitur in vii. pericula sub titulo. de aduentu.
In diebus quoque ieiuniorum clauduntur mis-
sa per benedicimus ad notandum. quod si do-
mino semper benedicendum sit. multo fortius
hoc tempore id facere debemus. Significat autem
benedicimus idem quod benedictio. de qua iaz
sub titulo. de benedictione dicitur. Tertio fini-
tur missa per requiescat in pace. scilicet missa per
defunctis. et tunc respondet Amen. i. fiat
Optat enim eis requies. Rursus finis mis-
se finem mundi significat. Ite missa est. vel be-
nedicamus libertatem que dabitur iusti in pa-
tria ubi semper deum benedicunt.

Qualiter sacerdos hume-
rum pontificis osculatur.

Icto ite missa

est. sacerdos qui assistit episcopo ad
altare in quibusdam ecclesiis me-
sam altaris. et armum dextrum pontificis oscu-
lat. ostendens hunc illum esse pontificem cui
secundum legis figuram dexter armus separationis
debebat de hostiis salutaribus et pontificis
Sane per humerum exprimitur principatus secundum illud
propheticum. Factus est principatus super hu-
merum eius. Principatus vero saluatoris de
expressit vox angelica prophetica et legalis.
Angelus enim dixit ad virginem. Dabit ei dominus
sedem dauid patris eius. et regnabit in do-
mo iacob in eternum. et regni eius non erit finis
Propheta dicit. Sedes tua in seculum se-
culi. Virga directionis et virga regni tui pro-
pterea vixit te deus tuus oleo leticie. pro co-
suetudinibus tuis. Moyses inquit in lege. Le-
tamini simul cum eo celi. et adorant eum om-
nes angeli dei. Ad quod designandum in eccle-
sia romana tres humerum pontificis in si-
gnum reuerentie osculantur. videlicet primi-
cerus in principio. diaconus in medio et sa-
cerdos in fine misse.

De benedictione nouissima.

Altari seu hu-

mero osculatis. episcopus vel sacer-
dos primum benedicit. Rite dicitur

post communionem benedicit. Quoniam et sic le-
gitur Luc. vii. Postquam christus in cruce ora-
uit et coram discipulis manducauit. et reliquit
as eis dedit. eleuatis manibus eos benedixit
Unde statuit concilium aurelianense. ut primum
ante benedictionem episcopi vel ubi ipse abest sacer-
dotis de ecclesia non discedat. Hec autem vlti-
ma benedictio super primum missionem spiritus sancti
significat. quem dominus ascendens in celum de
celo misit in apostolos. iuxta quod ipse promi-
serat eis. Accipietis inquit. ut superueniet
tibi in vos spiritus sancti. ut iaz dictum est sub ti-
tulo de oratione nouissima. Unde hec benedictio
per verbum oris et signum crucis exprimitur. quoniam
illa missio per sonum aeris et linguam ignis in-
notuit. iuxta illud. Factus est repente de ce-
lo sonus tanquam aduenientis spiritus vehementis
et apparuerunt illis dispartite lingue tanquam
ignis etc. Et licet spiritus sanctus specialiter mis-
sus fuerit in apostolos. quia tamen indiuisa sunt
opera trinitatis missionem illam tota fuit trini-
tas operata. Ideoque benedictionem istam facit
episcopus in nomine trinitatis autoritate psal-
miste dicentis. Benedicat nos deus deus deus no-
ster benedicat nos deus. Secundo hec vltima
benedictio significat illam vltimam benedictio-
nem. Venite benedicti patris mei etc. Tertio
illa quam christus ascendens in celum discipulis
dedit. Unde ea facta sacerdos se ad orientem
vertit quasi se christo ascendenti commendans
Leterum benedictionis formam legis exprimit
sit autoritas. dicente domino per moysen. Inuo-
cabis nomen meum super filios israel et ego
dominus benedicam. Et iterum propheta. Effun-
dam super vos spiritum gratie et precium. Ite
aaron postquam sacrificauerat extendens ma-
num contra populum benedixit illi. Leuit. ix.
Item moyses et aaron expletis hostiis et
holocaustis. intrauerunt tabernaculum te-
stimonium. et postea exeuntes benedixerunt po-
pulo. Leuit. xj. in fine. Huiusmodi ergo finale
benedictiones a veteri testamento sumuntur.
quoniam et iacob in fine vite sue filijs benedixit. et
moyses ipse ante mortem. sicut et christus di-
scipulis ante ascensionem. ut predictum est. Et
inde est quod cum sepamur comitiuam et plecti-
uam querimus benedictionem. Sumuntur

etiam ab eo. quod dominus precepit dari benedictio-
nes in more garzini super legis obseruato-
res. Sicut eccosero maledictiones in ebal
super transgressores. a quibus excommunicatio-
nes origine habuerunt. Regulariter au-
tem maior minori benedicit. Unde abraam a
melchisedech benedicit. et non e converso. Mul-
tus ergo sacerdos maiore suo non inuente
benedictionem dare nitatur. imo episcopo missam
audiente sacerdos celebrans. in cunctis il-
lius licentiam et benedictionem expostit. Sa-
cerdos tamen missam celebrans potest benedicare
etiam episcopo presente et permittente ac benedicare
nolente. aliter non potest in premissis concilio
aurelianense. cauere. Nam secundum Hieronymum. presby-
ter primum benedicare potest. quod christum non me-
ruit consecrare. Illud autem quod in carthagi-
nense. concilio legitur. quod presbyter benedictionem su-
per plebem fundere non licet de solenni bene-
dictione soli episcopo competenti. que fit per hec
verba sit nomen domini benedictum etc. est intel-
legendum. Rursus benedictio episcopalis
fit per modum manus impositionis. Unde et
episcopus ipsam dicens tenet manum more aaron
super primum cleuatam. et exemplo christi qui ut
premissum est. coram discipulis manducauit
in celum ascensus eleuatis manibus eis
benedixit. Quia ergo soli episcopi manus ipo-
nunt. quia sic legitur in actibus apostolorum.
soli apostoli manus imponebant et nullus alius disci-
pulus. ideo solennem benedictionem solus
episcopus dat. Sane post benedictionem solennem
que fit per episcopum ante agnum dei. iterum benedictio so-
lenniter in fine misse non oportet. In missa
tamen per defunctis non benedicitur. prout sub titulo. de
fractione hostie dictum est. Placeat tibi
etc. quia luca testatur Acti. j. Dominus iesus post
quod locutus est discipulis benedicens illis as-
sumptus est in celum et sedet ad dextram
dei. ideo sacerdos non ad christum solum quem nu-
des suscepit ab oculis eorum. sed ad totam
trinitatem sermonem dirigit dicens. Place-
at tibi etc. Quia oratione finita osculatur al-
tare ostendens per hoc se premissis omnibus de-
votum toto mente et corpore assentire affectu.
Quo facto recedit a respectu populi ingredi-
tur vestiariu. vel interponit velum repre-
sentans quod ut premissum est christum in celum ascen-
dentem nubes suscepit ab oculis intuentium
eum. Et sic legitur luce vltimo. Recessit
ab eis. et ferebat in celum. Et deinde stati-

dicuntur hymni illi. Benedicite. et Laudate.
vel in toto vel in parte. quia deo pro omnibus
beneficiis gratias agere debemus que in eternum
laudabimus. Unde in concilio agathensi. ita
legitur. Post conclusionem matutinarum vel ve-
spertinarum missarum. i. que dicuntur mane.
vel circa nonam post hymnos. i. postquam sa-
cerdos dixit. Benedicite et Laudate. capi-
tula de premissis. dicantur. f. Confiteantur tibi domi-
ne omnia opera tua etc. Et plebs collecta ora-
tione. i. orationis causa ad vespere ab episcopo
dimittatur cum benedictione. prout etiam aut
quod dicitur ad vespere. innuit quod loquitur de mis-
sis que in quadragesima dicuntur. post quas
statim vespere decantantur. Et sic innuit quod
episcopus vel presbyter. non debet tunc benedicare
donec vespere sint cantate. quod tamen in usu
non est. Si vero episcopus missam sacerdotis
audiuerit ipse sacerdos osculato altari et
depositis vestibus mox accedit ad episcopum et
genua flectens coram illo. osculatur ei manum
in his figurans magnam filij dei obedientiam
qui obediuit in incarnatione. in passione. i
ascensione. et in alijs que idem sacerdos i
officio misse representauit. ad ostendendum
se fide veram habere et sentire. Pontifex
vero illi benedicit. quod dicitur. Hic est filius meus di-
lectus etc. Postremo licet propter propositum
notandum est. quod benedictio mense du-
pliciter inchoatur. Primo quia maior inci-
piens dicit. Benedicite. et ceteri respondunt
quia sic debemus domino per gratiarum actiones
benedicare. ad quod maior dicens. Benedi-
cite. hortatur. sic et indigemus benedicta domino
sue gratie infusione. quam illi optantes postu-
lant respondendo domino. supple nos benedicat. sue
gratie infusione. Secundo modo maior inci-
piens benedicit. ceteri similiter respondunt
Benedicite. ad ostendendum quod ad dei benedi-
ctionem debemus mutuo nos hortari. pro
test etiam dicit quod in priori modo reuerentia dei
consideratur. Cum enim respondet dominus. sup-
plendum est benedicat. quia nos digni non
sumus benedicare. In secundo vero reueren-
tia superioris. Cum enim respondet. Benedi-
cite. supplendum est vos pater. quia maior
maior presente benedicare non debet. Deinde
maior versus inchoante ceteri coadiu-
uant ad dicendum. ad notandum quod infe-
riores coadiutores sunt prepositorum in
oneribus supportandis. In nonnullis eccle-

sijs pueri bñdicunt mensas etiam platos
p eo q lectoris officiu est bñdicere panes.
Cōueniētius tñ sit p platos exemplo xpi
qui in emaus mēfaz corā duob⁹ discipulis
bñdirit. Post omnia i qbusdā ecclesijs bñ/
dicit a sacerdote panis plo distribuēdus
exēplo xpi. qui in deserto qnq panes be-
nedixit. 7 ex eis qnq milia hoim satiauit
De quo pane sub titulo de pacis oscu/
lo dictū est. Deide sacerdos 7 alij ad pro-
pria reuertunt. Sacerdos quidē ad ppa
rediens est xpus. qui legatiōe pacta i glo-
riam p̄ris ascēdit. Et fideles etiā reuertū-
tur. dum de carceris exilio liberati in glo-
rie libertatem excipiunt.

Liber quintus de diuinis officijs tam
nocturnis q̄ diurnis in genere incipit.

Egit in Ex

odo. xxv. c. in fine. domi-
nū dixisse ad moysen Om-
nia fac fm exemplar qd̄ ti-
bi in monte monstratū est
Quo circa cōformari nos
cōuenit illi celesti hierlm. que dñm lauda-
re iubet. 7 que sicut ait ap̄tus ad Gal. iij.
desursum ē 7 mater nostra ē. presertim in
laudando deū. Iuxta illud sup muros tu-
os hierusalem cōstitui custodes. qui tota
die 7 tota nocte nō cessabūt laudare nom̄
dñi. Et in Apoc. iij. c. habet q̄ aialia req̄
em nō habebāt decentia. Sanct⁹ scūs san-
ctus 7c. Verūtñ militās ecclia imitari ple-
nēnequit triūphantē. q̄ sicut legit in lib.
Sapiē. c. ix. Corpus quod corūp̄it ag-
grauat aiām. Nequim⁹ em̄ firmitate no-
stra p̄pediente in singlis. xij. diei horis iu-
giter diuinis insistere laudib⁹ qm̄ necesse
habet homo aliquādo necessarijs corpis
intendere. iuxta illud Gen. iij. c. In sudo-
re vultus tui vesp̄eris pane tuo. Et t̄do fa-
cimus quod possum⁹. certis diei natural̄
horis deū laudando. An̄ hēdras ppha
populū israeliticū de babilonica captiui-
tate reuersuz. docuit deū laudare quater
in nocte 7 quater in die. vt vnūq̄q̄ qua-
tuor elemētorū ex quib⁹ homo cōstat. per
cōpetētes horas obsequio se offerat crea-
toris. De nocte vicz in vesp̄is. in cōpleto-

rio. in nocturnis. 7 in diluculo. s. in laudi-
bus matutinis. De die vō in p̄ma. in ter-
tia. in sexta. 7 in nona horis. Vesp̄inum
igit officiu quod est cuiuscūq̄ officij initi-
um ad noctē ptinere p̄bat. quia fm̄ J̄n̄
do. lib. ethimologiarū dicit a vespa stel-
la. que surgit nocte oriēte. Verū dauid in
q̄t. Septies in die laudē dixi tibi. Et rur-
sus media nocte surgebā ad p̄fitendū tibi
7c. Quē ordinē cōsiliū agathēn. approbat
7 scā ecclia fuit. qm̄ nocturnū officiu me-
dia nocte canit. relique vō septē canonicē
hore de die dicunt. vicz laudes matutine
que olim i auroa dicebant licet hodie cū
nocturnis cōiungant. p̄ma. tertia. sexta.
nona. vesp̄e 7 cōpletoriū. Quē septē hore
vocat canonicē. quasi regulares. q̄ re-
gulariter a sanctis p̄ribus obseruate sunt
Nā canon grece regula dicit latine. Quē
se aut oblatio p̄pter tanti sacramēti excel-
lentia quod in ea cōficif sup alias laudes
est p se. nec sub numero cōphendit allariū
p̄pter quod in hoc ope tractatū p se obti-
net specialē. Quis nō nulli asseruerūt illā
fore de officio tertie siue none. p eo quia i
his duab⁹ horis solet regulariter celebra-
ri. Sane nocturnū officiu temp⁹ misse-
rie quo genus humanū a diabolo teneba-
tur obsessuz rēsentat. Diurnū vō n̄re re-
demptionis 7 liberationis p christū solet
iusticie facte temp⁹ significat qui claritate
sue diuinitatis tenebras n̄ras illuminauit
7 a fruitue diaboli nos eduxit. Quia ḡtā
tū bonum dono septiformis grē sp̄ssan-
cti adepti sumus. merito septies laudē do-
cantamus. Secūdo quia dies natural̄ re-
p̄sentat vniuscuiusq̄ etatē nō quā quili-
bet homo habet. sed quam si nō peccasset
haberet. Que naturalis dies septē habet
varietates. Prima est infantia que p ma-
tutinas laudes rēsentat. Secūda pueri-
cia que p p̄mā. Tertia adolescētia que p
tertiam. Quarta iuuentus que p sextam.
Quinta senectus que p nonā. Sexta seni-
um que p vesp̄as. Septia decrepita etas
siue finis vite nostre que p cōpletoriū desi-
gnat. In his ideo singulis etatibus crea-
tozem nostz sup iudicia iusticie sue lauda-
re debemus. De infantia beatus Nicola⁹
nobis ostendit in exemplum qui q̄ta 7 se-
xta feria virtute abstinentie materna vbe

ra non fugebat nisi semel in die. De alijs
quoq̄ etatibus satis liquet. Tertio. quia
fm̄ salomonē septies in die cadit iustus p
negligentiā. ideo merito septies vt p ora-
tionis vigilantia resurgere valeat: diuinū
debet subsidiū inuocare. Quarto q̄ n̄n /
merus septenarius vniuersitatis ē. Le-
terū cum duodecim hore diei attribuant.
in quib⁹ omnibus laudand⁹ esset dñs. q̄re
in quatuor tantū diei horis in ecclia psal-
litur. Respōdeo cum in singulis horis vt
p̄missum est. diuinis iugiter insistere lau-
dibus nequeamus. qd̄ in alijs minus. in
p̄ma in tertia in sexta 7 in nona horis sup-
plet. In earū nāq̄ qualibet dicitur tres
psalmi. Et sic in quatuor horis numerus
psalmorū respondet numero horarū. Et
quilibet psalmus cōtinet versū octona-
rios octauā resurrectionis significātes. 8
quibus sub ti. de cōpletorio dicit. Per
octonarios siquidē in his horis sp̄allim⁹
quia de resurrectionis gloria exultamus.
Rursus in qualibet ipsarū horarū dicit
ter sup psalmos gloria patri. 7c. vt quot
diei hore nobis p corpis sustentatiōe ad
laborandū cōcesse sunt totiēs in ipsis ho-
ris gloria p̄ri dicat. vt per hoc in dei fui-
tio om̄i hora nos esse monstremus. Siq̄-
dem tres glorificationes que sunt in hora
p̄ma indicant nos esse in dei famulatu in
prima sc̄da 7 tertia horis Et tres que sunt
in tertia nos p̄tegunt in quarta q̄nta 7 se-
xta horis. Tres q̄q̄ que sunt in sexta nos
muniūt cōtra insidias diaboli in septima
octaua 7 nona horis. Nona vero cuz suis
glorificationib⁹ nos p̄tegit in decima vn-
decima 7 duodecima horis. Possit etiaz
nō incōpetenter dici q̄ sub p̄ma due hore
cōprehendunt. videlicet ip̄a p̄ma 7 secun-
da. Sub tertia tres scz ip̄a tertia quarta 7
quinta. Sub sexta similiter tres. s. ip̄a se-
xta septima 7 octaua. Sub nona due. scz
ip̄a nona 7 decima. Vesp̄e vō rēsentat
vndecimā. 7 cōpletoriū duodecimam.
Sed in p̄missis sex diei horis. videlicet in
p̄ma tertia sexta nona vesp̄is 7 cōpleto-
rio. ideo specialiter deū laudam⁹ 7 non in
secūda. q̄ta. q̄nta. septima. octaua. decia
quia ille in aliquib⁹ p alijs sunt p̄uilegi-
ate put in p̄ncipio tractatus cuiuslibet ea-
rum ostendit. p̄pter quod merito in illis

diuinū celebrat officiu. Nempe in noctē
christus est cōphesus. mane illusus. 7 ho-
ra p̄ma gentibus tradit⁹. tertia flagellat⁹
7 voce crucifixus. Sexta cruci affix⁹. No-
na mortuus. Undecima de cruce depoli-
tus. In duodecima sepultus. Item in no-
cte spoliavit infernū. Hanc surrexit In
p̄ma hora Marie apparuit. Tertia 8 ino-
numento redeūtibus obuiauit. Sexta ia-
cobo. Nona Petro. Vesp̄a duob⁹ eunti-
bus in emaus scripturas apuit. 7 se mani-
festauit. In cōpletorio ap̄tis p̄dar vobis
dixit. 7 cum eis māducauit. Has autē ho-
rarū laudes qualiter exoluere debeamus
ostendit Bern. dicens. Fratres mei imo-
lantes hostiam laudis iungam⁹ vobis sen-
sum. sensui affectū. affectui exultationem
exultationi maturitatem. maturitati hu-
militatem. 7 humilitati libertatem. P̄ter
ea diutine psalmodie ideo a p̄ma tertia se-
xta nona 7 n̄ ab alijs nomē sup̄serūt. vt p
eas dei seruitiū agamus. qm̄ paterfamili-
as cōmemorat in euangelio extisse in illis
cōducere oparios in vineā suā que sanctā
significat ecclia. Sunt etiā qui dicūt mo-
rem cantandi tertiā sextā 7 nonā fuisse a
dantele sumptū. qui intellecto q̄ nabucho-
donoso: statuam erexisset. quā omib⁹ ad-
orandam p̄cepit. intrauit domum suā 7
ap̄tis fenestris ter in die genua flectebat
versus hierusalē. Quod h̄iero. exponēs
dicit. h̄inc habet ecclesiastica traditio q̄
ter in die sunt genua flectenda. s. in tertia
sexta 7 nona. In eisdē quoq̄ horis beatā
virginē mariā laudare debemus. s. in no-
cturnis siue in matutino. quia tali hora q̄
dam stella apparet in celo que tremōtana
vocat. cui⁹ ductu naute pueniunt ad por-
tum. Et ip̄a beata vgo est stella tremōta-
na. quia si eam digne laudauerim⁹. nos q̄
sumus in hoc seculo ducit ad portū salutis.
Item in p̄ma. Nam tunc apparet quedam
stella que dyana vocat post quā sequitur
sol. Et ip̄a brā vgo est vere stella dyana q̄
verū solē scz christū nobis portauit qui il-
luminat totū mundū. Item in tertia. Nā
hora tertia cōsueuimus esurire. 7 ip̄a por-
tauit panē verū. s. christū cum quo est om-
nis societas. Item in sexta. quia illa hora
magis feruet 7 calefacit sol. Et ip̄a lauda-
da 7 roganda est. vt nos frigidus calefa-
q 2

ciat in charitate p solem christū quem genuit. Item in nona. quia illa hora sol declinat ad occasum. et ipsa tuat nos et protegit cum ad occasum. i. ad senectutem declinamus. Item in vespis quia tunc incipit dies finire et ipsa laudatores suos in hora mortis defendit. Item in cōpletorio. Nam tali hora dies est cōpleta. et ipsa in complemento vite nostre p nobis intercedit et in eterna tabernacula recipi facit ubi cōpletum est gaudium electorum. Officium beate marie instituit urbanus papa cantari ut dicitur in ti. de tpe aduē. Nocturnale aut officium nobis ad memoriā reducit tēpus ab adam vsq; ad Noe. Matutinale tempus a noe vsq; ad abraam. Prima tempus ab abraam vsq; ad moysen. Tertia a moysen ad dauid. Sexta tempus a dauid vsq; ad aduentū christi. Nonā tempus sequens vsq; ad scdm aduentū quādo venturus est reddēs vicē p abditis. Per vespas recolim sabbatū. id ē. requiē aiaurum post exitū a corpibus vsq; ad diē iudicij. Per cōpletoriū vero recolim repletum numerum et cōsummatū gaudiū sanctorū. quod cōplebit in die magne festiuitatis. quādo bñdici pceptū regnum dei. In hac igitur pte de officiis ecclesiasticis in genere tractare intendimus. Est autem officij fm sūdo. pprius vel cōgruū actū vniuscuiusq; psonē fm mores ciuitati vel institute pfectionis. Alia nāq; habent instituta monachi. alia canonici. alia heremite. et sic de reliquis. Et dicitur officij fm hiero. in lib. de officiis ab efficiēdo quasi officij ab officio effici. vna lra in aliam ppter decorē fmōis mutata. Vnicuiq; etenim cōuenit suum efficere officij. Vel fm sū. officij dicitur vt quisq; illa agat q̄ nulli officiant sed omib; p̄sint. Ceterū in ecclesia generalit̄ nil canendū aut legendū est quod a sancta romana ecclesia canonizatum et approbatū expresse aut p patientiā nō sit. In primitiua tamē ecclesia diuersi diuersa quisq; p suo velle cantabant dūmodo quod cantabant ad dei laudem p̄neret. Quedaz tñ officia obseruabant ab omib; ab initio instituta. vt ab ipso xp̄o vt oīo dñica. vel ab apl̄is vt symbolum. Succedentib; vero t̄pibus. quia ecclesia dei ppter hereses scissa est. Theodosius

impator hereticorum extirpator rogauit Damasum papā. vt p aliquem prudentē et catholicum virū ecclesiasticū faceret officium ordinari. Unde idem papa pcepit hieronymo presbytero tunc in bethleem cum paula et Eustochio et alijs x̄ginib; moranti qui p̄us sub septem apostolicis romē vixerat. quatenus officium ecclesie ordinaret. Ipse nāq; nouerat linguas hebraicā. grecam. chaldaicā et latinā. Quod ille obtemperās fecit. Ordinauit itaq; q̄tus de psalmis in dñica die. q̄tum in secunda feria. et q̄tū in tertia feria. et sic deinceps legere. Euāgelia quoq; et epl̄as et cetera q̄ de nouo et veteri testamento in ecclesia legunt. p̄ter cantū. magna ex pte ordinauit. Quod opus expletum idē hiero. romas misit et a Damaso papa canonizatum est. et pceptum a cūctis ecclesijs obseruari. et appropriatū est ipsi Damaso ppter auctoritatē suam quā interpoluit. Consequenter tamē beatus Gregorius et Gelasius orationes et cantus addiderūt et lectionib; et euāgelij responsoria coaptauerūt. Gradualia vero tractus et alla Ambrosii Gelasii et Gregorii ad missam cantari instituerūt. Pleriq; quoq; alij doctores ecclesie alij alla sup addidisse noscunt. Sancti etenim patres nō simul omnia ad decorē officij p̄tinentia. sed diuersa diuersis tēpibus ordinauerunt. Unde et misse icipio tres habuit varietates. Aliquādo em̄ a lectiōe inchoabat. put sit hodie in sabbato sancto. Postea Celestinus papa psalmos ad missam introitū dici instituit. Gregorius vero introitus cū cantu ordinauit. Legit in vitabati Eugeniū. q̄ dum adhuc officij ambrosianū magisq; gregorianū ab ecclesia fuerat. Adrianus papa cōciliū cōuocauit ubi statutū est q̄ Gregorianū deberet vniuersaliter obseruari. Ad quod Karolus impator omēs clericos minis et supplicis p diuersas puincias cogebat. libros Ambrosiani officij comburēs. Beatus vero Eugenius ad cōciliū quoddam ppter h̄ conuocatum veniens. inuenit ipm cōciliū p̄ triduum iam solutū inducens dñm papā q̄ omēs p̄latos qui concilio interfuerāt et iam per tres dies recesserant reuocaret. Concilio igitur iterum cōgregato. omnium patrū fuit vna sentētia q̄ missale Ambro-

stanum et Gregorianū sup altare beati petri apostoli ponerentur. plurimorū ep̄oz sigillis munita. et fores ecclesie clauderentur. et ipsi tota nocte oratiōi insisterent. vt dñs p aliquod signum indicaret quod horum magis ab ecclesia fuari veller. Sic quoq; p omnia factū est. Hanc igitur ecclesiam intrātes vtrūq; missale super altare apertum inuenerunt. Vel vt alij asserunt missale Gregorianū penitū dissolutū et huc illic dispersum inuenerunt. Ambrosianum vero solūmodo aptum sup altare in eodem loco ubi positū fuerat inuenerunt. Quo signo edocti sūt diuinitus vt Gregorianū officij p totum mundū dispergi Ambrosianū vero tantū in sua ecclesia obseruari deberet. Et sic vsq; hodie obseruatur. Siquidē tempe karoli impatoris officij Ambrosianū p̄cipue dimissum est. et Gregorianū impiali auctoritate plurimū adiuuante diuulgatū. Ambrosius em̄ multa instituit iuxta ritum grecorū vt dicitur infra ubi de hymnis age. Agit q̄ in hac pte primo de his que in officio cuiuslibet hore dicunt. Secundo de nocturnis Tertio de laudibus matutinis. Quarto de prima. Quinto de tertia. Sexto de sexta. Septimo de nona. Octauo de vespis. Nono de cōpletorio.

De his que in officio cuiuslibet hore dicuntur.

Tantum mu-

scie morientes abiganē et mens ozantis serenē vt digne cū do loquat. et vt si mēte nō ozauerit. dñs in furore nō irascat sed misereat. id laudabili cōsuetudine inductum est vt sacerdos ante canonicarū horarū initia et in fine dñicam orationem. et ante horas beate marie et in fine aue maria etc. voce submissa p̄mitat. Unde in cōcilio gerundinē. de condist. vi. in die. statutū est vt etiam post singulas horas dicat ne diabolus de corde sacerdotis rapiat si quod boni ibi seminatū est. Unde et in primitiua ecclesia post quā libet horam alta voce absq; alia oratione dicebatur. quod adhuc ecclesia lateranē. dicitur obseruare. Quidaz etiā in fine horarum dicunt. Dñs det nobis suam pacē De hac dominica oratione sub prima et sb

vesperis dicitur. Quia x̄o dominus ait in euangelio. Sine menō potestis facere quicq; ideo in singulis diurnis horis sacerdos incipit. Deus in adiutorium meum intende. et singule finiunt p deo gratias et sic initium et finis referunt ad idem sc̄ ad deum. qui est alpha et o. id est p̄ncipium et finis. xxxv. dist. ab exordio. Dicendo igitur. Deus in adiutorium meum intende. mater ecclesia inuitat omēs. iuxta illud. Venite filij audite me. Quod ideo inductum est quoniam dum arca dñi ad portandū leuabatur dicebat moyses. Exurge deus. id est. exurgere fac. et dissipentur inimici tui. et fugiant qui oderunt te a facie tua. Sic et sacerdos noster dicit. Deus in adiutorium meum intende. hoc est. p̄stet mihi auxilium in resurgendo a peccato et cōtra varios inimicos qui tuam circūdant ecclesiam. Per arcam em̄ intelligit ecclesiam. que vsq; in finem circūdabit a persecutoribus siue aptis siue occultis: sicut et arca ab inimicis circūdabatur. Quat er go sacerdos ne inimici p̄ualere valeant. aliquos a ceteris fidelium p astutiam forsitā sepando. Cum em̄ p̄secutio iusti sit a leone. id est. a diabolo impetu. id est. manifeste seuiente. vel a dracone. id est. a diabolo. insidijs. id est. occulte p̄sequente omnes clamant. Deus in adiutorium meum intende. Preterea cum fm aplm̄ in dei noie omnia facienda sint. merito est ab eo inchoandum. Circa hoc notandum est q̄ cōtingit tribus modis peccare. videlicet corde. et opere. Ideoq; tribus diuersis modis hore inchoantur videlicet completorium: per cōuerte nos deus contra peccatum cordis. Nocturne per domine labia mea aperies contra peccatum oris. Alie vero omēs diei hore per deus in adiutorium meum contra peccatum operis. Et quoniam in peccato cordis et oris ē aliquid operis. ideo in omib; horis tam nocturnis q̄ diurnis dicitur. deus in adiutorium meum intende contra peccatum operis. Monachi vero dicunt primo in nocturnis. Deus in adiutorium meum intende. et postea domine labia mea aperies. quia si ne adiutorio dei nec cor nec labia ad ipsiū laudem aperiri valent. Job. xv. Sine me nihil potestis facere. Interea vero sa-

cerdos cum dicit. Deus in adiutoriu meū intende. signo crucis semunit ad effugandum illius virtute quālibet diaboli versutiam et prātem. valde em̄ timet signū crucis. Unde Crisostomus. Ubicumq; demones signum crucis viderint fugiunt timētes baculum quo plagam acceperunt. Stephanus quoq; papa ait. Nunquid nō omnia crismata. id ē. sacramēta que cū crismatis vinctiōe p̄stant. sacerdotāl' ministerij crucis figura. i. signo p̄ficiunt. Nunquid baptisimatis vnda sine cruce sanctificata peccata relaxat. Et vt cetera p̄tereamus sine crucis signaculo q̄s sacerdotij grad' ascendit. Baptizandus q̄s signo crucis siḡt in frōte et in pectore. De p̄fundo quidē crucis mysterio dicit in. vj. pte sub ti. de parasceue. et hic etiā aliqua supponam. Sane crux dñi multipliciter fuit in veteri te. p̄figurata. Legit siquidem q̄ moyses ad mandatū dñi eneam serpentē erexit in palo in deserto p̄ signo. quē aspicientes qui percussi fuerant a serpentibus ilico sanabatur. quod ipse christus exponēs inquit i euāgelio. Sicut moyses exaltauit serpentē in deserto. ita exaltari oportet filiū hoīs. vt om̄s qui credit in ipm nō peat sed habeat vitā eternam. Legit etiā q̄ cuz ioseph applicuisset manassen et effraim. ad Jacob statuēs maiorem ad dextrā et minorem ad sinistrā: vt eis s̄m ordinem b̄ndiceret. Jacob man' cōmutans. i. in modū crucis cācellans. dextrā posuit sup caput effraim minoris. et sinistrā sup caput manasse maioris et dixit. Angelus qui eruit me de cūctis malis. b̄ndicat pueris istis. et. Item moyses ait Die ac nocte erit vita n̄ra pendens et videbitis et cognoscetis. Christus em̄ in nocte fuit in cruce pendens. quia tenebre facte sunt ab hora sexta vsq; ad nonam. Quē etiā die fuerit pendens certū est. Rursus legit Ezech. ix. Ezechiel audiuit dñm dicentē ad virū vestitū lineis habentem atramentū scriptoris ad renes. Trāsi p̄ mediā ciuitatē. et signa thau in frontib' virozū dolentiū et gementiū. Post hec dixit septem viris. Trāsite p̄ mediā ciuitatem et percutite om̄em sup quē nō videbitis thau. nemini p̄cutat oculus vester. Et hie re. Congregabo om̄es gentes et erit eis in signū thau. Item alibi. Et erit principat'

eius sup humerū ei'. Christ' em̄ portauit sup humeros crucē in qua triumphauit. Iohes quoq; vidit angelū ascendentē ab ortu solis habentem signum dei viui et clamabat voce magna quatuor angelis quibus datus est nocere terre et mari dicens. Nolite nocere terre et mari neq; arborib' quousq; signemus seruos dei in frontib' eorum. Item lignū missus in marath. aq̄s dulcorauit amaras. Et ad lignū missus in iordanem ferrū quod inciderat enatauit. hoc est lignū vite in medio paradisi de quo Sapiēs p̄staf. B̄ndictum lignum p̄ quō fit iusticia. qm̄ regnauit a ligno de'. Hoc ergo crucis signo se armat ecclia in pectore et in fronte significans crucis mysteriū esse corde credendū et manifeste ore confitendū. Per hoc em̄ signum cōfundit ciuitas diaboli et triūphat ecclia terribil' in castrorū acies ordinata. iuxta illud. Terribilis est locus iste et. Et alibi. Vidi ciuitatem magnā sanctā hierusalē nouam et. Aug'. in dicit q̄ nulla scriptura no. testa. vel veteris docet fideles crucis signaculo insigniri. Est autē signū crucis tribus digitis exp̄mendū. quia sub inuocatione trinitatis imp̄mis. De qua p̄pheta ait. Qui appendit tribus digitis molē terre. Pollet tñ supeminet. qm̄ totam fidē n̄ram ad deum vnū et trinū referim'. Et mox post ipsam inuocationē trinitatis pōt dici. Nihil ille. Fac me cū dñe signū in bonum vt videant qui me oderunt et p̄fundant: qm̄ tu dñe adiuuisti me et solat' es me. Jacobite ho asserentes sicut et euticiani vnā tantū naturā scz diuinā esse in christo. sicut vnā est p̄sona: vno tñ digito se signare dicūt quozū error in canonibus extirpat. Vex quidam signant se a fronte deorsum. in q̄ illud exprimit mysteriū q̄ inclinauit deus celos et descendit in terrā. Descendit quidem vt nos de terra leuaret in celum. De inde a dextra ad sinistrā. Primo vt eterna que p̄ dextrā temporalib' que p̄ sinistrā significant p̄ferenda designent. Secdo ad notandū q̄ christus de iudeis trāsiuit ad gentes. Tertio quia christus a dextra. id est. a patre veniēs diabolu qui p̄ sinistrā significat in cruce pemit. Unde exiuit a patre et venit in mundū. Alij ho signum crucis a sinistra pducunt in dextrā. sicut au-

toritate illa. Egressus eius a patre. excur sus vsq; ad inferos recursus ad sedes dei Incipiunt em̄ se signare a pte supiori que patre significat. descendūt quoq; ad inferiorem que mūdū designat. deinde a sinistra pte que infernū pducūt ad dextram que celum significat. Nam christ' descendit de celo in mundū. de mundo ad infernum. ab inferno ascendit in celum. vbi sedet ad dextram dei patris. Secundo hoc faciunt ad insinuandū: quia de miseria transire debemus in gloriā. et de vitij que p̄ sinistrā ad virtutes que p̄ dextram significant. vt legit in euangelio. Matthēi. naz et christus de morte trāsiuit ad vitā. Tertio quia christus a temporalibus ad eterna per fidem crucis nos eleuat. Considerandum autē q̄ quia a sinistra pducunt in dextram seipos et alios p̄ter configāt. Sed tunc sup illos signum crucis a dextra in sinistrā pducunt. quia nō configāt eos quasi vertētes dorsum sed quasi faciem p̄sentātes. Sed et cū sup alios p̄ncipalit' signum crucis imprimunt etiā seipos a sinistra in dextrā sed alios a dextra in sinistrā cōsignant. Sane regulariter in omnibus euangelicis verbis debemus facere signum crucis. vt in fine euangelij. simboli. dñice oratiōis. Gloria in excelsis deo Sanctus sanc'. Agn' dei. Benedict' dominus deus israel. Magnificat. et Nunc dimittis. et in p̄ncipijs horaz. et in fine missę quādo sacerdos dat b̄ndictionē. et etiaz vbiq; de cruce vel crucifixo mentio fit que etiam om̄ia stando sicut et euangelijz audire debemus. In om̄i etiam actu n̄ro signum crucis facere debemus. Vñ Ambrosi'. Ad om̄em actum incessum ve manus impingat in crucem. Et aduerte q̄ niam crucis figura quadripartita est. vel p̄pter quatuor elementa que in nobis vicia ta christus sua passione curauit. vel p̄pter homines quos de quatuor p̄tibus orbis ad se traxit. Juxta illud. Si exaltatus fuero a terra om̄ia traham ad meipsum. Vel et hec quadratura p̄tinet ad mortalitatez habet em̄ longitudinem. latitudinem. sublimitatem et p̄fundum. P̄fundū ē acumen quod terre insiḡit. Longitudo est in de ad brachia. Latitudo est in expansiōe. Altitudo seu sublimitas est a brachijs ad

caput. P̄fundum significat fidem que ē posita in fundamento. Altitudo spem q̄ ē reposita in celo. Latitudo charitatē. q̄ est ad sinistrā et ad inimicos extendit. Longitudo p̄seuerantiā que sine fine cōcludit. De hoc dicit in. vj. pte sub ti. de parasceue. De signo crucis quod fit in p̄ncipio et in fine euangelij dictū est in quarta pte sub ti. de euangelio. Post deus in adiutorium meum intende et. statim in singulis horis subiicit. Gloria patri et. Sicut erat et. Quos duos versus beatus hierony. scripsit inter opuscula que pape damaso misit. et ipsius rogatu idem Damasus illos in fine psalmozū cantari instituit. Ipsum tamē versus. Gloria patri nicena si nodus dicit edidisse. Quia em̄ dñs dixit adhuc te loquente ecce assum. ideo q̄ si iaz nos intellexerimus exauditos esse. gratia rumactiones trinitati tribuimus dicētes. Gloria patri et. In exequijs tamē mortuorum nec deus in adiutoriu. nec gloria patri dicimus. quia in illis saluatoris exequijs imitamur. in quibus hec cessant. put i sequēti pte sub ti. de quinta feria cene domini dicitur. Sicut post vnū quēq; psalmum dicit gloria patri et. quia n̄us iste totius trinitatis simplex laus est. psalm' nāq; bonam opationem significat. qua finita merito deo gloria danda est qui p̄ ope bono laudandus est et nunc et semp̄ scit laudandus erat in principio quādo celum et terram creauit. Sicut enim sibi soli laus ē de creatione celi et terre. sic et ei soli laus est de om̄i ope bono nunc et semp̄. In p̄misso quidē versu. Sicut erat in principio et. multipliciū temporū varietas et monstrat videlicet in. Sicut erat in principio preteritum. et nunc p̄sens. in et semp̄ futurum et eternum. et in secula seculorum. longitudo magna. Unde Origenes. Quotiens secula seculorum nominat. fortasse licet nobis ignotus. tamen a dño statutus aliquis terminus indicat. Legit q̄ hiebrandus prior cluniacē. factus papa Gregori' dum in minoribus agens legationis officio fungeret. archiep̄m ebrudenē. de simonia accusatum. et accusatores om̄es corrupentem. ita vt cōuici non posset miraculose cōuicit. Precepit enim illi vt diceret. Nihil gloria p̄ri et. Ille vero

licet expedite diceret gloria patri. tamē et spiritui sancto pferre non poterat quippe quia in spiritui sanctū peccauerat. Reatus ergo suū cōfessus et depositus mox expedite et spiritui sancto p̄nunciauit. Et nota q̄ gloria p̄ri dicit̄. xxiiij. vicib⁹ in nocturnis festiuitatū put dicit̄ in. vj. pte sub ti. de quinta feria cene dñi quod fit in honorem xj. apostolorū qui sunt. xij. hore diei id ē. xpi a vero sole illuminate. et sunt duo decim hore noctē. id est. ecclesiā illuminātes qui dñm glorie in nocte bui⁹ seculi p̄dicauerunt. Tullius dicit. q̄ gloria ē frequens de aliquo fama cū laude. Ambrosius dicit q̄ gloria est clara cū laude noticia Aug⁹. dicit in. v. de ciui. dei. de gloria seculi. q̄ gloria est iudiciū hominū. bene de hominibus iudicantiū. Et post gloria patri subiicit̄ alla. de quo sub ti. de p̄ma dicit̄. Hymni quoq̄ tam ex institutione Gelasij pape q̄ ex approbatiōe cōcilioꝝ tholetani et agatheni. in singulis diuinis officijs canunt̄. Est aut̄ hymn⁹ grece. latine laus dei cū cantico vel vox humana in laudem dei metricē cōposita. Canticū vō est exultatio mētis habita de eternis i vocem humanā p̄umpens. Quia vō psalmi sunt hymni. vñ et psalteriū dicit̄ liber hymnorum. ideo in quibusdam ecclesijs hymnos nō cantant. quod tñ approbandū non est. qm̄ nō sine causa sunt a sanctis p̄ribus instituti. Et p̄terea nō om̄is hymnus psalmus ē. vt qm̄ nil opando deū cū mētis exultatione laudamus p̄pter quā laudē exp̄mendā hymnus cantat̄. psalmi vero opa bona significant vt infra dicit̄. Illud aut̄ notādū est q̄ in diurnis officijs hymni p̄cedunt psalmos. In nocturnis vō. s. in vesp̄is completorio et laudibus matutinis ecōuerso. Dies em̄ p̄tinet ad spirituales qui habent gaudiū p̄scientie. nox ad penitētes qui habēt remorsum cōscientie. Illos exultatio ducit in opationem quibus dicit̄. Cantate ei canticū nouū. benedixite ei in vociferatiōe. Istos p̄ opationem oportet venire ad exultationē. Idcirco in diurnis officijs hymni p̄cedunt psalmos. in nocturnis vō ecōuerso. In vesp̄is aut̄ et in p̄ma quo loco hymni canentur ibi dicit̄. Rursus stando hymnos cantamus in erectione corporū ostendētes q̄ in

laudando deū corda sursum erecta habere debemus. Verū nisi mens consonet lingue certū est vocē quātūlibet clamorosam dño nō placere. Differētia est ergo inter psalmū hymnū et canticū. Nam in psalmo opa. in hymno laus. in cantico mētis exultatio intelligit̄. De quo dicit̄ sub ti. de laudibus matutinis. De his tribus dicit̄ ap̄ls ad Col. iij. In psalmis et hymnis et canticis sp̄ialib⁹ cantantes et psallētes in cordib⁹ vestris dño. Et in his trib⁹ varietatibus om̄e genus musicorū accipi potest. put iam dicit̄. In nouo testamēto hilarius pictauiē. eps primus hymnorum carmine floruit. et post eū Ambrosius. ideo q̄ hymni Ambrosiani dicunt̄. quia eius tempore plurimū in ecclesiā mediolanenē. cantari ceperūt. Postea vō in ecclesijs occidentalibus quecūq̄ carmina in dei laudē dicunt̄ hymni vocant̄. Aug⁹. dicit̄ in lib. p̄f. q̄ cum Ambrosius a iustina imperatrice arriana p̄fidia damnata: p̄secutionem pateret. et intra ecclesiā cum plebe catholica insidijs v̄geret. instituit hymnos psalmos fm̄ morem orientaliū decantari. ne populus meroris tedio cōtaberetur. Quod ad om̄es fuit postmodum derivatum. Et aduerte q̄ i quibusdā ecclesijs hymn⁹ natalis dñi et festorū illius septimane sub eodē cantu dicunt̄. Ratio ē. qm̄ sic mēbra ad caput sic sancti se habēt ad christū a quo sicut a capite influentie eterne beatitudinis p̄cipare noscūt. q̄a igit̄ hoc inchoatū exiit in eius natiuitate et cōsummatū in resurrectione. q̄ tūc cyrographus damnatiōis delet̄ et referatū celū quod tot annis māserat clausū idcirco eo p̄cipue tempe solēnitates scōrū sub cātu solēnitatis xpi rōnabiliter recollunt̄. Hoc aut̄ nō p̄tingit in cātu hymnorum pascalis temp̄is. in quo significat̄ q̄ scōꝝ gloria in ipsis nōdū totaliter ē p̄fecta. propter appetitū resurrectionis corporū suorū et iō ipi xpo nōdū totaliter cōformantur. Antiphone q̄ in singulis hori existit institutione beati ambrosij dicunt̄ p̄ eo q̄ beatus ignat⁹ terci⁹ a beato petro anthiocenus eps audisse legi in triptita hystoria sup̄ quedā mōtē angelorū choros antiphonas canētes. inde em̄ greci p̄mo antiphonas cōposuerūt. et eas cū psalmis in choro quasi

in choro cantari ordinauerūt. q̄ mos ad vniuersas transijt ecclesias. vt iam vbiq̄ antiphone decantent̄. Dicunt̄ autē antiphone respectu ad psalmodiā cui respondent. sicut et responsoria respectu ad historiam. Unde et antiphona dicit̄ quasi ante psalmū sonans. inchoat̄ em̄ ante psalmū qui opus significat. ip̄a vō significat charitatis copulā seu mutuā dilectionē sine qua opus nō p̄dest. et p̄ quā opus incipit meritorium eē. Recte igit̄ fm̄ eius tonū melodia psalmi informat̄. q̄ dilectio opera nostra informat̄. Et fm̄ hoc dicitur ab anti quod est cōtra et phonos quod est sonus. quia psalm⁹ fm̄ melos eius intonat̄ et man⁹ opat̄ fm̄ qd̄ charitatē igniculo excitat̄. psalm⁹ aut̄ antiphone intermiscet̄ quia fides p̄ dilectionē opat̄. Verū ante psalmū imp̄fecte et post p̄fecte dicit̄. quia charitas in via imp̄fecte habet seu h̄ intiat̄. sed in patria p̄ bona opa que hic ex charitate fiunt p̄ficiet̄. Juxta illud Esa. Auert dñs cui⁹ ignis in syon et camin⁹ in hierusalem. In p̄cipuis tamē festiuitatibus etiā ante psalmū p̄fecte dicit̄ ad notandū q̄ in illis p̄fectioribus in bonis operibus nos exhibere debemus. Inchoatur quoq̄ ab vno vni⁹ chori. et finit̄ a plurib⁹ vni⁹q̄ chori. Primo quia charitas ab vno. s. christo incipit et in membris ei⁹ cōsummat̄. ab ipso sicut ipse dicit in euāgelio iohannis. Mandatum nouum do vō vt rē. Deus em̄ prior dilexit nos. Unde et nos cōiter dilectiōi eius cōrespondere debemus. Secundo ad notandū q̄ vox p̄dicatorū que semp̄ ad vnitatē tendit nos monet vt qd̄ vnusquisq̄ singulariter operando acquirit alteri p̄ dilectionem porrigat. vt si vnus addiscit in scolis et alter seminant in campo. tempe fructus doctor seminanti doctrinā porrigat. et sator doctor ripanem. Ceterū antiphona post psalmos cōiter ab om̄ibus cantat̄. quia de dilectione cōmune gaudiū surgit. Cantat̄ etiā a duob⁹ choris alternatim. ad nōndum mutuam dilectionē siue charitatez q̄ in paucioribus q̄ duobus cōsistere neq̄t. Coniūgit ergo antiphona duos choros. vt charitas p̄ bonum opus cōiungat duos feres. Psido. dicit in lib. vj. ethimol. q̄ antiphona grece interpretat̄ latine vox re-

ciprocā. q̄ duo chori siue de vno ad vnū reciprocādo vicissim melodiā cant⁹ alēnant. quasi duo seraphin. duoq̄ testamēta sibi inuicē cōclamātia. Unde clerici antiphonas cantantes nō vertunt vult⁹ ad altare. sed se inuicem v̄sis vultibus respiciunt. quod gen⁹ canendi greci adinuenit se tradunt. Est itaq̄ antiphona quedam cantilena diuinis laudib⁹ ad recreationē iserta. Nihil em̄ amplius charitate recreat animos. Que quia modulādo cātatur mentis iocunditatem significat. iuxta illud ps̄. psallite sapienter. Tūc em̄ iocunditas sapida est cū de deo est. Tūc etiā manus sub pennis sūt. Ezech. j. et in ps̄. Beatus vir qui inuenit sapientiā et qui affluit prudentia. Quia qui habet iocunditatem mentis de eternis. de facili affluit prudentia. id ē. bonis opibus quib⁹ sibi p̄uidet i futuro. Vel fm̄ Moysen antiphona est quedā vox q̄ sibi inuicē angeli colloquuntur. Sex aut̄ antiphone que diebus feriatis ante psalmos nocturnales dicunt̄. de psalmis sumunt̄ et bonorum operū p̄fectionem vel sex opa misericordie designant. qm̄ senarius numerus p̄fectus est. ille vō que dicunt̄ sup̄ benedict⁹ in laudib⁹ et sup̄ magnificat in vesp̄is. de euāgelij dierū in quibus dicunt̄ sumunt̄. exceptis illis que in quinta feria dicunt̄. put dicitur in vj. pte sub. v. feria sc̄de dñice quadragesime. Rursus in quibusdam ecclesijs in fine antiphone fit neuuma seu iubilus. quia btūs popul⁹ qui scit iubilationē. Est aut̄ neuuma seu iubil⁹ ineffabile gaudiū seu mētis exultatio habita de eternis. Jōq̄ i diebus ieiuniorū et afflictionū nō debēt fieri. sicut nec in luctu citharizari. et fit neuuma i vnica et finali l̄ra antiphone. ad notandū q̄ laus dei ineffabilis et incōprehensibilis est. Ineffabile nāq̄ gaudium p̄ neuuma significatū. quod hic p̄gustat. nec penit⁹ exprimi. nec penit⁹ taceri valet. quia merito ecclesia verbis om̄issis iubilādo cum neuuma. q̄si in ammirationem profilit. ac si dicat q̄ vox q̄ poterit lingua retere rē. Verba ei h̄ n̄ sufficiūt. nec intellect⁹ capit nec amor etiā dicere finit. Quis em̄ plene enarraret qd̄ oculus nō vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. Neumatizando ergo exp̄ss⁹ quodāmodo sine verbis dicit̄

quod per verba innuat quantum sit illud celi gaudium. ubi verba cessabunt. et omnes omnia scient. Verum quia perfectorum tantum iubilus est. et in magnis solennitatibus non tam maiores quam etiam minores exultant. inde est quod in quibusdam ecclesiis in quibus neuma non dicitur vox non significatiua in voce significatiua conuertitur. quia loco iubilus et neume trophi et sequentie decantant. Ad quas laudes et minores et maiores passim admittunt. et ideo cetera ab omnibus decantant. In quibus antiphonis dicitur neuma seu iubilus. et quia hoc potius fit in tempe pascale dicitur sub titulo. de laudibus matutinis. Iubilus autem diuersa significat et in diuersis locis in eodem sponso sepe fit. putat dicitur in. vii. parte sub natali. Item de neuma que fit super alleluia. in quarta parte sub alleluia dicitur est. Item in quibus antiphonis dicitur alleluia in sequenti parte sub festo natalis dicitur. Et nota neuma neume sine p. et in feminino genere est iubilus de quo dicitur est. Sed pneuma pneumatica grece scripta p. in neutro genere est spiritus sanctus. vtriusque tamen p. in feminino sepe ponitur in scripturis. Sane neume que in missa fiunt representant gaudium. que potius fieri solent in e. vt in kyrie. vel in a. vt alleluia. que in alijs vocalibus. ad notandum gaudium spirituale quod nobis restitutum est in partu virginis cui facta est mutatio huius nominis eua in aue dicente angelo. Aue maria etc. et ibi mutans nomen eue. Significatio namque huius nominis eue mater ad angeli salutari onem. Illa autem significationem ade et eue nascetes infantes exprimit. Nam femina nascens profertur masculus vero a. unde verus. Et dicunt e vel a quotquot nascuntur ab eua. Ille ergo neume non significant doctorem quem nobis attulit transgressio ade et eue. putat quidam scripserunt. sed gaudium nobis in premissa salutatione virginis restitutum.

Rursum considerandum est quod fere vbi que in cantu scribitur hierusalensis neuma producit. vt celestis hierusalensis iubilatio figuret. Exemplum habet in alleluia Te decet. quod cantatur dominica decima post pentecostem. Idem etiam est quoties alleluia duobus versibus insignimus vt de scola duplici gaudeamus. Exemplum est in alleluia pascale nostrum. quod dicitur in die resurrectionis et in alleluia. Angelus domini. quod dicitur in sexta feria tunc sequenti. Vtriusque

enim alleluia duos habet versus. putat gradualia antiqua ostendunt. et sic de alijs. In quibusdam etiam festiuitatibus quidam versiculi in nocturnis antiphonas precedunt de quibus in sequenti parte sub dominica de trinitate dicitur. Post antiphonas in singulis horis diurnis et nocturnis ex institutione damasi pape psalmi ad antiphonam simphoniam canuntur et significat psalmi. bona et diuina operatione. vnde david. In psalterio decacordo psallam tibi In tali enim instrumento psallebat innuens quod in psalterio spirituali spiritu viuificato psallere debemus psallere deo decem legis mandata implendo. Ipse autem Damascus instituit vt chori in duas partes diuisi psalmos canerent alternatim. Et dicunt psalmi alternatim. ad notandum alternam scorum ad bene operandum exhortationem. Versiculis namque repositis confusa et quasi in chorea dicebantur. id est sancti presertim ordinauerunt vt alternatim dicerent. id est vna pars chori versus. et altera alium diceret. quod beatus ignatius primus statuisse fertur in ecclesia antiochena per eo quod in visione audiuit angelos antiphonatum psalmos psallentes. de hoc etiam dicitur est in prima parte sub titulo. de ecclesia. Dicitur etiam alternatim. ad notandum quod alter alterius oratione ferre debet. Psalmos quoque stando dicimus. ad ostendendum quod stantes in bonis operibus vincimus. Vnde enim populus israel cum ama lech pugnabat quoadiu moyses manus la uabat populus vincebat. quoniam non manus dimitte bat populus vincebat. Eleuatio igitur ad standum significat mentis nostre deuotionem. vt statu corporis. mentis affectionem monstramus videlicet nos paratos esse siue ad domandum carnem siue ad exercitium operis. Lectioes vero que sunt doctrina nostra in silentio et sedendo audimus. quoniam doctrinam sedendo et quod ascendendo recipimus. Vnde ecclesiasticus. Sapientiam scribe in tempe oculi et quod imoratur actum precipiet eas. Et iterum. Verba sapientie in silentio et quiete discuntur. Et propheta ait. Erit cultus iusticie silentium. Scios quoque stantes oramus. significantes eos in perpetua leticia fore. iuxta illud. Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis hierusalensis. Sane in diurnis horis sex psalmi dicuntur per quos septem opera misericordie denotantur. quibus in vinea domini laborantes intendere debent. quod si pie et mundo corde exerceamus. a seruitute

diabolo liberati ad libertatem vite puenimus et retributionem diurni denarii recipimus. Verum sub tribus glorificationibus dicuntur ad insinuandum fidem sancte trinitatis ad quam diuina sunt opera referenda. In versibus septem non quod dicuntur putat ibi dicitur. Et sunt psalmi horarum inuariabiles putat sub completorio dicitur. Illud quoque pretermittendum non est quod vnus atque idem psalmus in varijs festiuitatibus cantatur pro eo quod ibi versus primus ad illas inueniuntur. Verbi gratia. In natiuitate cantamus psalmum. Eructauit propter versum illum. Speciosus forma. Cantamus etiam illum in festo virginum propter versum. Adducunt regem virginem etc. Et etiam in festo apostolorum propter versum. Pro patribus tuis etc. Item psalmus. Quare fremuerunt. cantatur in natiuitate propter versum. Dominus dixit ad me. et in passione domini propter versum. Astiterunt reges terre. et sic de alijs. Preterea vnus et idem vocabulum sepe diuersimode accipitur. vbi gratia. hoc nomen templum significat corpus christi vt ibi. Soluite templum hoc Aliquando significat templum materiale. in deest quod psalmus. Magnus dominus etc. cantamus in natiuitate propter versum illum. Suscepimus deus etc. Intelligimus enim ibi de templo corporis. Cantamus etiam eundem psalmum in purificatione. et ibi accipimus de materiali templo in quo fuit eadem die presentatus. De psalmodia tam nocturna quam diurna in suis locis dicitur. Et non solum hiero. quod melior est quam psalmorum cum corporis puritate ac serenitate spiritualibus hilaritate decantatio. que totius psalterij cum anxietate cordis atque tristitia modulatio. Postremo notandum est quod psalmi gradualia sunt. xv. qui signati sunt per quindecim gradus quibus ascendebat ad templum salomonis quod erat in monte. Hos quindecim gradus vocant quidam canticum gradualium. eo quod in quolibet premissorum quindecim graduum singuli psalmi decantabantur. et hoc verbum gradualium casus genitiui est. De dictis gradibus dicitur est in prima parte sub titulo. de altari. Significati sunt etiam dicti. xv. psalmi per alios quindecim gradus ezechielis. quibus visum est ei ascendere in ciuitatem dei. de quibus habet ezechiel. xl. vbi primo habetur de septem gradibus et postea de. viij. Tempe quoque

denarii numerus constat ex numero septenario et octonario. Septenarius refertur ad veterem testam. quia antiqui septimum diem. septimum mensem. et septimum annum celebrabant Octonarius ad nouum testamentum refertur propter resurrectionem dominicam. que octavo die facta est. Quindecim quoque psalmos psallimus. ostendentes quod vtriusque testamenti precepta obseruare debemus. Primi quinque psalmi quinque corporis sensus. per quos peccamus significat. et ideo in aliquo illorum non dicitur gloria patri. quia illa peccata que per quinque sensus corporis committuntur nobis non deo imputare debemus. Sed dicitur post illos requiem eternam. quoniam in illis per defuncti oramus. Ac si quis dicat. Quare domine ne pro peccatis illis que committuntur corporis sensibus eis vita negetur eterna. sed per diuinitatem misericordiam requies concedatur eterna. In sequentibus decem psalmis nobis et nostris proximis et congregationibus et prelatibus dei misericordiam imploremus. et gloria patri subiungimus. quia quod a catena peccatorum absolui mur. quod te deum toto corde perquirimus. quod tuum decalogum obseruamus. non nobis dominus non nobis. sed nomini tuo gloriam exhibemus. Rursum numerus decimus ex septenario et ternario constat. Ternarius ad precepta prime tabule que ad deum spectant. septenarius vero ad precepta secunde tabule. que ad proximum spectant refertur. Ac si dicat. Quod decalogus obseruatur per deum est. Versiculi etiam in singulis dicuntur horis. Legitur in libro numeri. quod dum arca domini que ecclesiam figurabat in tabernaculo reponebatur dicebat Moyses. Reuertere domine ad multitudinem filiorum israel. Sane reuersio domini ad israel nihil aliud est quam vt reuertenti faceret israel ex toto corde ad se. Deus enim cui omne tempus presens est non habet ad quos reuertatur. et intelligitur reuertere. id est. fac nos reuertere ad te. Iuxta illum ergo morem versiculi dicuntur: vt si forte mentes nostre cogitando vana premissio psalmodiarum opere deuiauerunt. audivito versu conuertantur ad orientem. id est ad christum qui est noster oriens. seu ad mentem secundum versus significationes qui ab ipsa reuersione nomen traxit. Nam dicitur a verto vertis. et inde est quod dum versus dicitur ad orientem siue ad altare nos verti/

mus. Recte ergo vsus qui significat fructu bone opis alta et acuta voce dicitur ad excitandum pigros qui in laudando deum et in intelligendo diuina torpent. ut reuertantur ad cor ut videlicet eo audito omnis cogitatio que forte videndo temporalia foras erit. reducat intra nos. Rursus versus nocturnal significat. quod ab officio psalmoz siue a labore tunc nos reuertimur ad officia lectionum siue ad quietem. ut quod psallendo stabat nunc ad lectionem sedeat. Unde versus dicitur a vertendo. De hoc dictum est in quarta parte sub titulo de gradualibus. Et non quod in quibusdam ecclesiis in die dominica post primam nocturnam dicitur iste vsus. Memoz fui nocte nominis tui domine. Post secundam dicitur. Media nocte surgebam. Post tertiam. Exaltare domine. Primum siquidem versus scilicet Memoz fui. etc. ad quid ecclesia de lecto suo surrexit ostendit. Quo vero tempore surgendum sit notat secundus. Media nocte etc. et ad quid surgendum sit. ostendit quod sequitur. Ad consistendum nomini tuo. Vnde quidam nolentes mentiri quia non surgunt in media nocte. loco huius versus ponunt illud Quam tu illuminas lucernam meam domine. Quod tamen media nocte surgendum sit. ostendit dauid dicens. Media nocte. etc. Et alibi. Preueni immaturitate et clamauit. quod est idem. nam immaturitate vnica est dictio. vnde et quidam libri habent immaturitate. et sonat immaturitate quasi tempus non aptum operi. Alia tamen littera habet Preueni imtempesta nocte. quia tempestum apud antiquos idem erat quod oportuna a tempore vela tempestate vocabulo ducto. Unde in antiquis historiis sepe ita legitur. Hoc factum est in illa tempestate. id est in illo tempore. Unde imtempestiuum vel imtempestiuum aiunt tempus inoportunum. id est nocturnum actionibus non oportunum. Tertius autem vsus. scilicet. Exaltare domine etc. manifeste pertinet ad nouum testamentum in quo saluator noster secundum humanitatem fuit exaltatus. Quidam tamen dicunt tunc. Ego dixi. domine misere re mei. Quia ad gloriam que data est tempore noui testamenti non puenit nisi per remissionem peccatorum. Sed querit quare versus siculi in nocturnis ante lectiones dicuntur. in alijs vero horis post. scilicet post capitula. Respondeo in nocturnalibus lectionibus propter ea

rum numerositatem et magnitudinem sedere solemus. Ne igitur propter longam sessionem aut propter lassitudinem siue ocium oblitiscamur doctrine domini. quam lectiones significant. cogitando forte inania aut dormiendo vel confabulando. ideo vsus precedente ad lectiones audiendas iocitatur. In alijs vero horis quia nec tot nec tante sunt lectiones. non est necesse sedere. nec versus siculos permitti. Vel ideo in alijs horis vsus post lectiones dicuntur. ad notandum quod propter inuallam horarum doctrina domini non negligitur. Rursus vsus sepe a pueris cantatur ad notandum seruitium nostrum cum innocentia presertim domini fore gratum. De versiculis qui vespis seu in laudibus dicuntur sub illis locis dicitur. Et vide quod vsus debet notare aut statum tempis aut officij. Statum temporis notat versus prime. scilicet. Exurge chrisste adiuua nos. Ubi cum dicitur. exurge inuit inuitum in ope. Similiter in vsu tertie. Adiuuato esto meus domine derelinquens me. cum dicitur ne derelinquas me. notatur status pugne. Similiter in vsiculo sexte. scilicet. Dominus regit me et nihil mihi deerit in loco pascue ubi me collocauit. significatur status perfectus et perfectionis. In vsiculo nono. scilicet. Ab oculis meis munda me domine et ab alienis peccatum suum. status demonstratur frigiditatis dilectionis. Statum quoque tempis inuunt versus siculi qui in passione et resurrectione cantantur. Sed vsus vespertinalis officij status officij insinuant. ut vespertina oratio. etc. et dirigatur oratio etc. Ex quibus versus colligitur quod vespertina oratio excitatur. Post versus sum sequitur oratio dominica. et post eam preces de quibus dicitur sub nocturnis. Lectiones quoque in singulis horis tam nocturnis quam diurnis dicuntur. Et dicitur lectio quia non cantatur ut preces vel hymnus sed legitur tantum. Illic enim modulatio hic sola pronuntiatio que ritur. Si quidem lectiones nocturnales sunt doctrina nostra. quia per eas docemur opera nostra retorque ad deum. obtinet ergo vicem lectionum quas doctores faciunt ad ignaros. Per eas quoque sanctorum opera imitamus et earum commemoratione ad dei laudem copungimur. Et ideo ut premissus est sedendo vel in silentio audiuntur. Lecturus autem lectionem ad librum accedens super gradum ascendit quia doctor perfectiori vita

vilgus transcendere debet. Et a psalteryo vel epistolam benedictionem tanquam legem dicitur am postulat dicens. Iube domine benedicere per quod incipit ecclesie. quod nullum nisi a maiore iustus debet in ecclesia legere designat. Et dicit domine et non domine. quod solus deus vere dominus est. hinc est quod psalteryum seu episcopus non a se benedictionem largitur sed discrete a deo postulat illam dari dicens. Benedictionem perpetuam tribuat nobis etc. In fine vero dicit. Tu autem domine miserere etc. quod tunc simonem ad deum dirigit quod deus est. Rursus ideo in principio ipse et in principio vocabulo pronunciat. quod tunc ad imperfectum vicem ad hominem simonem dirigit. in parte illud prophete. Impfectum meum viderunt oculi tui. Quod etiam monachi communiter obseruare dicentes. Dominus abbas. hac quoque consideratione famuli dominus seruitus alteri genua terunt. scilicet. sinistram flectere debet. per quam partem corporalis fuit significatur. quod tamen hominibus non spiritualibus debet. Sed in ecclesia vtriusque genua flectendum est. non alterum tamen ne iudeis assimilamur. Nam et christo omne genua flectitur ad philippum. c. Salomon quidem propter orationem vtriusque genua in terram flegebat. et manum ad celum expandebat. prout legitur. iij. Regi. c. viij. eadem etiam ratione non est inclinandum principi seculari facie recta. siue secrete. siue loquendo siue auscultando. sed duntaxat ab aure sinistra capite flexo. In fine vero profecte et complete pronunciat. quod ad perfectum et profecto vocabulo dignum vicem ad deum dirigit simonem. Porro episcopo volenti legere et dicere. Iube domine benedicere nullum minor benedicere dicitur. Unde in quibusdam ecclesiis nil ei respondet. id est alijs non respondet vnde psalteryum. Ora pro nobis pie pater ad dominum. et tunc episcopus dicit. Magnificate dominum mecum. Tunc autem episcopus debet profecte pronunciare. iube domine. quoniam ad deum quod profecte simonem dirigere intelligitur. In nonnullis vero ecclesijs episcopo legere volente sacerdos dicit. iube domine benedicere. Et ipse episcopus dicta benedictio ne legit. Tu enim legere lectionem non sit sacerdotis vel episcopi officium. sed lectoris si nullus alius episcopus vel sacerdos assit. potest alius inferior ordinis tanquam lector in persona ecclesie dicere. Iube domine benedicere. et ipse sacerdos vel episcopus lecturus in persona christi ei reddit benedictionem vel legat absque iube domine benedicere. In quibusdam ecclesijs ipse episcopus dicit. iube domine et minor cui voluntarie in se exhibuitate

subiicit benedicit. Lectio finita dicit lector Tu autem domine etc. Ad neque de lectio est. neque ei continuatur. si ille ad deum simonem dirigens se excusat. quod dicitur. Domine peccavi legendo forsam modulate pronuncians cupidine laudis humane vel captando ventum humani fauoris Et audientes similiter forte peccauerunt vanis cogitationibus intendentes vel a lectione auditum auertentes. Aut per se. Sed tu domine miserere nostri. Ad non respondet a cunctis deo gratias. non ad tu autem. sed ad lectionem refertur. Est ei vox ecclesie deo gratias exoluētis. Ac si dicat Deo paut nos versus salutem que sunt cibum aie et per hominum beneficium. deo gratias supple exoluimur. Rursus pluralitas lectionum pluralitatem significat predicatorum. qui sunt tempore gratie sic et paucitas in profestitate significatur tpe legis. Sed et vicissitudines lectorum sunt successiones legatorum. qui dum iube domine benedicere dicitur licentiam proficiscendi petunt. et dum eis benedicitur. licentiam dant. in quo inuisit quod nullus predicare debeat. nisi missus. Quo enim predicabunt nisi mittantur. Ipa lectio est iniuncte legationis executio. Tu autem domine. legati reuēio. vbi in eo quod misericordia impletur inuisit ipsum legationis vel predicationis officium non sine alicuius vel leuis culpe puluere pagis posse. vnde Augustinus. Verbum predicationis securi? audis quod dicitur. Predicatorum enim per terram ambulat. et difficile est ei quod per terram ambulat pedes nullo puluere sordidare. et predicatorum cum se bene predicare senserit. nulli spiritus elationis erigi. Et attende quod sicut in ecclesia duo sunt ordines sapientes et insipientes. sic due sunt lectionum maneries. In illis enim lectionibus que ad missas leguntur sapientes instruntur. in his vero que in nocte dicuntur insipientes erudiuntur. Unde et exponuntur. Et non quod terminantur lectiones que tuorum modis. Primum generaliter per Tu autem Secundo in aduētu et in natiuitate et in epiphania leones de Esaia finiuntur per Hec dicit dominus quertimini etc. quod in natiuitate dicunt mouentur ex illo capitulo Esate. quod tunc legitur. prima tpe allucinata est. vbi dicitur. et in omnibus his non est auersus furor meus et plus meus non est conuersus. Et ideo ecclesia hortatur in persona christi ipsam peccatorem ut conuertatur. Hoc idem etiam fit propter eandem causam in quibusdam ecclesijs quod legitur de hieremia ex parte brate duricia peccatorum que per penam non pueniunt.

ce vir oriens nomen eius. **L**ui^o argumēto in libro sapiētie dicit. **O**portet ad ortum lucis adorare. nō q̄ diuina maiestas loca liter in oriente cōsistat. que potentialiter et essentialit̄ ē vbiq̄. iux̄ illud. celū et terram ego impleo. et p̄p̄ha Si ascēdero in celū tu illic es. si descēdero ad infernū ades. et q̄a deū timentib⁹ orit̄ sol iusticie. q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hunc mundū. **S**ecundo ideo x̄sus orientē oram⁹. vt anim⁹ n̄r se ad potiora cōuertere ammonetur. **T**ertio q̄ qui deū laudare volūt non debent ad illum vtere terga. **Q**uarto fm̄ io hānē damascenū q̄ q̄tuor sequētes rōnes scripsit in quarto libro canonū. v. c. vt patriā n̄ram nos req̄rere ostēdam⁹. **Q**uinto vt x̄pm crucifixū q̄ ver⁹ ē oriēs et ad quez oram⁹ directe respiciam⁹. **S**exto vt venientē iudicē nos expectare mōstrem⁹. **A**it em̄ sic idem damascen⁹ ibidē. **D**e paradisi sum fm̄ orientē plantauit. vñ hoīem trāsgressum exulem fecit et añ paradisi ex occidente habitare fecit. antiquā igit̄ priāz req̄rētes et ad ipsam aspicientes deum ad orientē adoram⁹. **S**eptimo q̄ dñs crucifixus ad occidentē respiciebat. ideo et nos oram⁹ ad eū respiciētes. **S**z et ipe in celū assump⁹ ad orientē sursum ferebat. et ita ipm̄ apli adorauerūt. et ita veniet que ad modū viderūt eū euntē in celum. ipm̄ igitur expectātes ad orientē adoram⁹. **D**aniel quoq̄ in babilonica captiuitate et iudei siliter x̄sus templū orabāt. **A**ug⁹. tñ dicit q̄ nulla scriptura nos docuit x̄sus orientē orare. **A**dhuc stātes oram⁹ scōs putiaz p̄missum ē. vbi de psalmis agit. **O**randum autē ē in ecclia q̄ ad hoc inuēta ē. put in p̄ma pte sub ti. de ecclia dictū ē. **A**n ps. lxvij. **I**n ecclesijs bñdicite dño deo de fontibus israel. **E**t alibi. **A**dorare dñm in aula scā eius. **E**t illud. **I**ntroibo dñe domū tuā. adorabo ad templū sc̄m tuū in timore tuo. **I**te p̄ceptū est corā altari b̄ adorabilis **I**te p̄p̄ha. **V**enite adorem⁹ et p̄cidamus añ deū plorem⁹ corā dño q̄ fecit nos. q̄ ipse est dñs deus n̄r. **D**e⁹. i. creator. dñs. id ē. redemptor. n̄r. i. saluator. **S**z cuz de⁹ sit vbiq̄ vt p̄missum ē q̄re potius in tēplo q̄ alibi ē adorand⁹. **P**roterea legit̄ **J**oh. iij. c. q̄ cū mulier samaritana solutionē q̄stionis q̄ de loco adoratiōis in iudeos et sa-

maritanos sepe vertebat. a x̄po quesisset p̄res inquit n̄ri in monte hoc adorauerūt et vos dicitis q̄ hierosolymis ē locus vbi adorare oportet. r̄ndit illi iesus. **M**ulier crede mihi. q̄ venit hora qm̄ neq̄ in monte hoc. neq̄ in hierosolymis supplendū est tm̄ adorabit̄ p̄res. s̄ veri adoratores adorabunt p̄rem in spiritu et v̄itate. **Q**uasi dicat. **N**ō p̄fero locū in adorādo vbiq̄ adorē deus. dūtaxat in spiritu. i. p̄ spūalib⁹ et v̄itate. i. eternis. **U**nde apls inquit **T**u autē cū oraueris intra cubiculū tuū et clauso ostio ora p̄rem tuū. **S**ed licet vbiq̄ sit deus adorand⁹. specialit̄ tñ in ecclia. alioquin frustra tāto studio tātoq̄ ipenditōe plum dño fieret nisi gratius in eo adorari acceptaret. **A**n salomon in templo constructo et dedicato orauit ad dñm vt quicūq̄ illud ascenderet orās p̄ peccat̄ suis. vel p̄ quacūq̄ tribulatione clamās ad dominū in his que iuste postularēt exaudiretur. quā orationis formā sequit̄ ecclia i oratiōe quā dicit in ecclesie dedicatione. **A**ssistūt em̄ angeli ibi adorātib⁹. vt deoitas eorū orationes dño offerāt fm̄ illud. **I**n cōspectu angeloz p̄fallā tibi adorabo ad templū sanctū tuū et confitebor nomini tuo dñe. **I**nc angelus ad thobias **E**go obtuli orōnē tuā dño. **R**equiescunt ibi etiā scōrū reliq̄. qui nobis deuote deū adorātib⁹ suis p̄cib⁹ assequunt̄. q̄d nos n̄ris meritis nō valem⁹. **I**n plateis x̄o et in publico more phariseozū orare a dño p̄hibetur. **A**d x̄o apls ad **T**imoth. in q̄t. **V**olo vos orare i om̄i loco. leuātes puras manus sine ira. ad internā p̄tinet orōnez. **I**n om̄i em̄ loco orat q̄ p̄ charitatis officia et opa bona vbiq̄ man⁹ cordis mundas ad deū leuat. **L**eterū adorandus ē pater et filius et spūssanct⁹ qm̄ oēs et singuli sūt vn⁹ solus et verus deus. **L**icet em̄ alia p̄sona sit pater alia filius et alia spūsscūs. tñ p̄ris et filij et spūssancti vna est diuinitas. coeq̄lis gloria coeterna maiestas. **U**na igit̄ et equalis totius indiuidue trinitatē est ofo **D**e qua sane pōt intelligi q̄d dñs ait. **V**eri adoratores adorabūt p̄rem in spū et v̄itate. nam q̄ deū veraciter adorat ipse q̄dem adorat p̄rem in spiritu et v̄itate. i. in filio qui de se dicit. **E**go sum via v̄itas et vita. **E**go sum in q̄t in p̄re et pater in me ē

Ideoz pater adorand⁹ ē in filio. et filio in patre. et spūssanct⁹ i vtroq̄. **E**st autē deus adorand⁹ de corde puro. cōscientia bona. et fide nō ficta. **D**e corde puro. nō vt q̄daz faciūt q̄ in p̄speritate deū glorificāt. s̄ euz in aduersitate blasphemant. **D**e quib⁹ p̄phetā ait. **C**ōstebunt tibi cū bñfecerit eis si vō nō fuerint satiati murmurabūt. **D**e cōscientia bona. nō vt quidā faciūt q̄ de vno grauius peccāt. et postea temere illi sacrificant. **D**e quib⁹ ait p̄p̄ha. **P**eccator dixit de⁹ quare tu enarras iusticias meas et assumis testamētū meū p̄ os tuū. illō vtiq̄ testamētū de quo v̄itas ait. **I**hic est sanguis meus nō. testa. **D**e fide nō ficta. n̄ vt quidā adorant qui recte dicunt. s̄ p̄raue viuūt. quib⁹ dñs improperat dicens. **I**hic p̄pls labijs me honorat. cor autē eorūz longe ē a me. **D**icit em̄ et nō faciunt. **A**dorand⁹ est itaq̄ de⁹ corde p̄ deuotionē. ore p̄ cōfessionē. et ope p̄ venerationē. **S**ūt autē due spēs adoratiōis. s̄. latria que soli deo debet. et dulia que quibūsdā creaturis exhibet. **V**bi dicit̄ ē in q̄rta pte s̄ q̄rta p̄tula canonis sup̄ x̄bo fuitutis. **R**urs⁹ canonice hore in ipis horis diei dicēde sunt nec obstat illud psalmiste **B**ñdicā dñm in om̄i tpe. nec illud apli. **S**ine intermissiōe orate. **A**n bñdicere dñm in om̄i tpe est illum sp̄ digna conuersatione laudare. **S**ine intermissiōe orare ē om̄ia in dei laudez seu gloriā agere. sicut idē aplus ait. **S**ive māducatis siue bibitis siue aliquid aliud facitis in gloriā dei facite. **L**eterū oratiōz saluatio p̄cedit et sequit̄. et ad illā r̄nsio p̄ ut sub p̄ma dicit̄. **F**inaliter autē post orationē d̄r. **B**ñdicam⁹ dño. q̄d sumptū ē de aplo vel de psalmo vel de hymno triū puerozū. vbi dicit̄. **B**ñdicam⁹ p̄rem et filiū. et. **E**t dicit̄ q̄nq̄ a pueris qui sunt impfecte etatis ad notandū om̄ia opa n̄ra impfecta esse. iuxta illud. **I**mpfectū meum viderunt oculi tui. et. **E**t q̄ omnis laus nostra puerilis et impfecta ē ad compationē dei quem laudam⁹. **Q**uicq̄ em̄ b̄ dici potest minus a laude dei est **A**cti dicat ecclia. **L**audamus. sed laudando non sufficimus. quia supeminētia dei eloquiū nostz et intellectū superat. q̄ accedet hō ad cor altum. et exaltabitur deus. **A**n ab omib⁹ cōsequēter dicit̄. **D**eo gr̄as. q̄i placet sic

pium est in dei laude supari. **D**icit̄ etiam a pueris ad notandū q̄ soli pueri. i. puri a malicia. digne laudant deū et gr̄as agunt. **D**icit̄ etiā q̄nq̄ a maiorib⁹ ad signanduz q̄ in eterna beatitudine cū dño p̄fecti erimus laudatores. quia in hac vita nō possumus esse p̄fecti. **R**ursus post suffragia dicit̄ alia ofo que miscōiam dei significat. que p̄cedit et subsequit̄ hoīem in bōis opibus. **D**icit̄ etiam iterū bñdicamus et deo gr̄as. quia sicut dñs postq̄ iterū post resurrectionem suam salutauit discipulos suos. benedixit eis. et illi gratias referendo illum adorauerūt. ita et p̄sbyter vel alius iterum dicta oratiōe dicit. **B**ñdicam⁹ dño. et est subaudiēdū cui⁹ membra sum⁹. et in quo bñdicimus. et etiam benedicē **L**horus x̄o gratias agens dicit. **D**eo gratias quod sumptū est de apostolo. **P**er quod significat q̄ vsq̄ in finem vite n̄re inocentiam debemus fuare et deo benedicere ei p̄ bñficijs gr̄as exoluendo. **V**el bñdicamus dño cum deo gr̄as est laus finalis et exultatio ineffabilis. que erit in glia cum gratiarū actione. **V**el deo gr̄as est cōsummato cursu gratiarū actio. **D**e hoc etiam dictū est in quarta pte sub ti. de orōne nouissima. **S**ed videt̄ q̄ potius deberet responderi amē. i. fiat seu ita sit scz q̄ de⁹ sit benedictus. **S**ed bñ r̄ndet̄. **D**eo gr̄as. vt notet̄ q̄ hoc ipm̄ q̄ deū bñdicim⁹ ab ipso deo habem⁹. **I**porro quia quādiu viuimus in lubzico positi sum⁹ et a demonib⁹ impugnamur. q̄re semp̄ scōrū suffragijs indigemus. idcirco in plerisq̄ ecclesijs i singulis horis post bñdicam⁹ suffragia scōz subijciunt̄. **E**t nota q̄ quia totū tps a natiuitate dñi vsq̄ ad festū purificationis est de infantia saluatoris. ideo vt quidam dicunt nō debent fieri tunc cōmemoratiōes p̄fertim de cruce. iuxta illud non coques edum in lacte matris sue. nec etiā a dominica de passione vsq̄ in sabbatū post penteco. vt ibi dicit̄. **H**oc etiā sciendū q̄ quia petr⁹ et paulus in vita et in morte nō sunt sep̄ati. put cantat ecclia. ideo nec in cōmemorationibus sep̄ant̄ que siml̄ sunt et cōmuniter de vtroq̄. **U**ltimo notanduz q̄ cantādi vsus a ve. te. sumpsit in iūtiū sic i hēdra legit̄. **D**e quo in pte secunda s̄ ti. de cantore. et in quarta parte sub ti. d̄ alla

dictū ē. Et Eccl. c. xlvij. Dedit illi contra inimicos potentia et stare fecit contra altare cantores et in sono eorum dulces fecit modulos. Et ps. Cantate ei canticum novum bene psallite ei in vociferatione. celebrat itaque cantus ut ostendat homines debere referre gratias et laudes deo dum manibus ceterisque modis satagunt agere opera quibus valeant deo placere. Et sum tamen cantandi quidam reprobantur dictum est in phemio. iij. ps. Ordine cantilene in diurnis sive nocturnis horis credit beatus Gregorius plenaria ordinatione distribuisse cum multi et ante et post eum orationes antiphonas et responsoria composituerunt. Et non solum Hugone de sancto victore quod tres sunt species sonorum qui tres modulos faciunt. Fit enim sonus pulsu flatu et voce. pulsus pertinet ad cytharam. flatu ad tubam et organum. vox vero ad cantum. hec genera musicorum antiquo plus in dei laudem exercebat. hec autem consonantia sonorum assignari potest concordie morum. si ad pulsum cythare. manuum operatio. ad flatum organi mentis devotio. ad cantum vocis spiritus exhortatio referantur. Bernardus inquit. Quid prodest dulcedo vocis sine dulcedine cordis. frangis vocem. frange et voluntatem. suas consonantiam vocum. sua concordiam morum ut per exemplum concordet primo per voluntatem deo. per obedientiam magistro. De organo dictum est in. iij. parte. sub titulo. de sanctis. Rursus tripliciter genus musicorum ad triplicem differentiam officii ecclesiastici referuntur sicut dicitur in Remo. in mitrali. Nam spiritus officium ecclesie consistit in psalms. in cantu et in lectionibus. Primum musicorum genus est quod fit pulsu digitorum ut in psalterio et in sitibus et ad id pertinet psalmodia. iuxta illud. Laudate eum in psalterio et cythara. Dicitur enim psalterium a psallim grece quod est tangere latine. Secundum est quod fit voce. scilicet humana et ad istud pertinet lectiones. Ante psalmos. Bene psallite ei in vociferatione. Et apostolus. lectionem vocem vocavit dicens. Ignorantes iesum et voces prophetarum que per sabbatum leguntur. Tertium est quod fit flatu. sicut in tuba. et ad istud pertinet cantus. Ante psalmos. Laudate eum in sono tube. Sane rationabilis diversorum sonorum concordantia varietate compactam et bene ordinate civitatis unitatem significat. Suavis vero caritas fit ex diversis sed non ex ad-

versis vocibus. Rursus cantus in ecclesia letitiam celi significat. voces vero graves acute et supacute. innumeri tribus modis predicandum est tribus ecclesie ordinibus. per trescentum sexagesimum et centesimum fructum. Vel iuxta tria volumina salomonis significant ordinem incipientium. proficientium et perfectorum. De choro dictum est in prima parte tituli. de ecclesia. Sane statutum est in concilio Tholetano. et Herudeneo. ut tam missa oratione quam psallendi. quam ministrandi consuetudo servetur in omnibus ecclesiis qui in ecclesia metropolitana servatur. Abbatibus quoque vel monachis curam animarum habentibus non licet publica officia aliter celebrare quam in ecclesia episcopali. Quis Augustinus dicat quod neque solum neque contra bonos mores esse convincitur indifferenter habendum esse. et in ecclesiasticis sacris sit de iure consuetudo servanda.

De nocturnis.

Incet ecclesiasti-

ca officia a vespis incipiunt. iuxta illud de vespis in vespas celebrabitis sabbata vestra. quod tamen ordo conveniens est ut a tenebris procedam in lucem et non e converso. ideo a noctis officio incipiamus. Tempus autem nocturnum significat vitam nostram in peccatis. nocturnum officium nostrum exilium fuit. laus matutina penitentiae suffragium per quam tendimus ad lucis gaudium et libertatis. Vel tempus antenocturnum significat tempus ante legem mortis in quo omnes silentant a laudibus dei. Tempus nocturnum significat tempus legis date moysi. Tempus laudis matutine significat tempus gratie a resurrectione usque ad finem mundi in quo tempore deum laudare tenemur. de bonis nature. que in illa hora nobis contulit creando. de bonis gratie que in illa nobis contulit resurgendo. et de bonis glorie. que ea nobis dabit resuscitando. Sane nocturnale officium media nocte canitur propter quatuor rationes. Primum quod primogenita egypti de nocte interfecta sunt et primogenita israelis salvata. Ut igitur dominus nobis fuerit primogenita nostra. id est hereditatem regni celestis. quas nobis primogenitum dei filium acquisivit. id est ei canimus officium nocturnale. ne sicut esau. qui per edulio lenticule rufe perdidit primogenita sua. Secundo quod dei filium fuit media nocte natus. iuxta illud Sapientie. c. xlvij. Dum medium silentium teneret omnia et nox tenebat. usque a regali bus sedibus venit iesus filius tuus. Et quod ipse filius natiuitati grati sumus eum de nocte laudamus. et gratias de ipsius natiuitate agimus. Tertio quia christus in nocte hac hora captus et illusus est a iudeis. ea etiam hora spoliatus infemum. large nocte accipiendo scilicet ante lucem. Hanc vero surrexit. Media etiam nocte ad iudicium venturus asserit. Ante statutum fuit ut in die vigiliarum pasce ante noctem medium dimittere non liceat populos expectantes christi adventum. ut dicitur in. vi. parte sub sabbato sancto. Ideo hac nocte deum laudamus gratias agentes de ipsius captione. et patrum liberati onem. eius etiam adventum solite expectantes. Quarto ut noctes delictorum nostrorum illuminent. Ante paulus et silas in vinculis erantes media nocte orantes hymnum cunctis audientibus dixisse memorantur. ubi tremore repente facta ianua sponte patefacta est. et eorum vincula ilico sunt soluta. Quito propter carnis illecebrosas psallendo et orando edomandas. quod sicut dicitur Eccl. xxxj. Vigilantia honestatis domat carnes. Sciendum est autem quod in primitiva ecclesia ministri ecclesie ter de nocte interpolatim surgebant ad divinum officium celebrandum. tria in hoc tempore designantes. videlicet tempus ante legem tempus sub lege et tempus gratie. Surgebant enim primo circa primum somnum quem vulgus solet ire dormitulum. Secundo circa mediam noctem. Tertio paululum ante diem. sic ordinantes officium ut nocturne finite et leones cum suis rursus plebs essent pulsi et lucesceret. apparere vero auro rapullatis campanis cantabant. Te deus laudamus. et matutinas laudes. Ad primam nocturnam pontifex solus et ministri ecclesie surgebant. que sine inuitatorio cantabant pro eo quod nullus ad hanc inuitabatur. Et vocabatur vigilia quod habuit initium a pastoribus vigiliis noctis super greges suos fuerunt. in principibus tamen solemnitatibus populus tota nocte in dei laudibus persistebat. sed illud sublatum est et ieiunium loco illius vigilie ordinatum. putat dicitur in sexta parte quarta feria tertia hebdomada de adventu. Ad secundam nocturnam surgebant ministri filii et coniugati tam mulieres quam viri. que cum inuitatorio dicebant. ad significandum angelos inuitates pastores ad videndum regem natum. Ad tertiam surgebant omnes coeteri. Sed postea algescere charitate. cum

omnes tam ministri ecclesie quam populus surgere ad nocturnum officium pigritarent. statutum est ut omnes media nocte surgerent. iuxta illud prophete. Media nocte surgebat et totum noctis officium continue cantaretur et plures adhuc illa hora surgunt. Quia vero quidam nocturnis delictis plus quam dei servitibus vacantes institutione hominum non servabant. consequenter statutum est ut saltem tempore ultime nocturne omnes surgant. Prout etiam dicitur quod quatuor sunt ecclesie hostes superiores. id est demones malignantes. inferiores. id est homines aduersantes. interiores. id est concupiscentie carnales. et exteriores. id est illecebrosae seculares. De primis inquit apostolus. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem. sed aduersus spiritualia nequitie in celestibus. De secundis psalmus. Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores prolonga. in. i. De tertijs apostolus. Caro concupiscit aduersus spiritum. spiritus autem aduersus carnem. De quarto Job. Nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt. quod quicquid est in mundo. aut est concupiscentia carnis. aut oculorum. aut supbia vite. Aduersus hos quatuor hostes rectores ecclesie debent quatuor noctis vigiliis solite custodire. Nam pastores custodiebant vigiliis noctis super gregem suum videlicet concupiscentiam gallicantum interpestum et antelucinum. in quibus obsesse civitatis custodes vigilabant alternatim. Primum vigiliam custodire debent contra fallacias primorum hostium. secundam contra insuriam secundorum. tertiam contra tertias. quartam contra quartas. Et ideo nocturnum officium in quatuor est partes distinctum. scilicet in tres nocturnos et matutinas laudes. quod per quatuor noctis vigiliis contra dictas quatuor hostium perfectiones antiquitus ecclesia decantabat. Prout in memoriam illius laudabilis consuetudinis et deuotionis antiquorum in tempore estivali celebrabat ecclesia nocturnum officium in tempore per me nocturne. Id est quatuor tempore festiui quod quidam vigiliis solum antiquo nomine vocantur. et specialiter in festiuitatibus beatorum iohannis baptiste. petri et pauli. et assumpcionis beate marie. que sunt precipue illius tempore sollempnitates. et hoc facere incipiunt in tempore festo beati iohannis in crepusculo. pro eo quod ipse fuit sanis veteri testamēti. et initium noui. Romani etiam ad huc omnibus precipuis festiuitatibus totum annum in sero dicunt tres psalmos et tres leones. quod

vigilias vocat. et in nocturnis idem repetunt et totum officium matutinum perficiunt. Rursus in memoria dicte deuotionis antiquiter in nocte surgentium tres nocturnos dicimus. quod et inde nomen et originem habuerunt. Et non quod nocturna. ne ponitur per hora. sed nocturni. noxum. per officio. Vel nocturna. ne est collectio psalmorum quod dicuntur ante lectiones in dominica vel etiam in perfectis diebus. Nocturne in plurali dicuntur tempore in quibus psalmi cantantur. Nocturni. noxum. dicuntur. ix. psalmi. et ix. lectiones cum suis responsorijs in solennitatibus. Sane per nocturnas excubias diaboli vitamus insidias. et ideo nocte surgentes. currimus campanis auditis ad ecclesiam veluti exercitus ad militiam audito clangore tubarum. Quia igitur regiam. id est ecclesiam ingredientibus ad altare inclinamus. quia quasi regem milites adoramus. eterni enim regis milites sumus. Inclinantes autem trinam facimus orationem dicentes ter pater noster. huiusmodi ad patrem et filium et spiritum sanctum dirigentes. Cum ad patrem loquimur ad medium altaris intentione cordis et statu corporis nos presentamus. propter patris potentiam et nostram pseuerantiam. Cum ad filium loquimur ad sinistram altaris partem nos conuertimus. propter ipsius exinanitionem et nostri lapsus offensionem. Cum ad spiritum sanctum loquimur ad altari dextram transimus. propter ipsius benignitatem. et nostram gratie persecutionem. Quidam tamen ad habent speciales orationes. Deinde quodam psalmo. quod duales incipiunt. de quibus dictum est in phemio huiusmodi partibus. Sacerdos itaque nocturnum in choanis officium. a domino quod est alpha et omega. id est. principium et finis. et bonorum largitor omnium incipit. Et quoniam scriptum est Job. xv. Sine me nihil potestis facere. Etiam os aperire petit ante omnia fiducialiter ab eo quod dicit. aperire os tuum et ego adimplebo illud. ut ei os aperiat ad digne ipsum laudandum dicens. Domine labia mea aperies. et os meum reuertetur. Quia non est speciosa laus dei in ore peccatoris. nisi ipse in laudem sui illius os aperire dignetur. iuxta illud propheta. Quare tu enarras iusticias meas. et assu. test. m. per os tuum. Finit etiam hoc officium in ipso deo dum dicitur. deo gratias. ut initium et finis circulariter referantur ad eum quod est alpha et omega. Et quod dicitur aperies. ponitur tempore per tempore. id est. aperit. Rursus petit sua labia aperiri. quoniam per deum in completo officio nos deo commendauimus. et os et pectus signo crucis munitur conclusimus.

quare merito nunc eum precatur ut labia clausa aperiat ad laudandum. Chorus vero ad nondum armoniam non mutata persona ridens dicit. Et os meum annuntiat. lau. t. Est enim vera armonia ut sit credentium cor unum et anima una. Act. c. iij. Et in tali unitate deus laudatur. Quia vero diabolus dei laudem abhorret. propter quod deum laudare volentem satagit impedire. nam contempnit pharao. id est diabolus surgit in scandala. ideo ecclesia ne succubat statim impetrata loquendi licentia orat dicens. alta voce. Domine in adiutorium meum intende. Chorus ridens dicit. Domine ad adiuuandum me festina. Sane promissis duobus habitis viginti gratia per quam os operis. et diabolo per auxilium dei repulso nihil aliud restat nisi laudare. Et statim ecclesia laudans subiicit. Gloria patri. De quo in phemio dictum est. Verum quod non sufficit deum laudare nisi etiam ad laudandum alios os inuitemus. ut quod audit dicat veni. Apoc. vlti. et cortina cortina trahat. Exo. xx. ideo sequitur inuitatorum et inuitatorum psalmus. Venite exultemus. Ubi multiplex causa redidit. quare deo exultare et iubilare debemus. dum ibi dicitur. Quia deus magnus et cetera. Et vltimo assignat causa scilicet ne ingrati simus sicut iudei quod propter suam ingratitude et malicia terram per missionis non intrauerunt. Unde dicitur ibi. Si introibunt in requiem meam. quod d. non. Inuitatorum autem alta voce dicitur quasi mater ecclesia per illud inuitemus omnes ad presentandum domino. iuxta illud. Venite filij audite me. quod non solum scilicet filius. Preoccupemur. et cetera. Hinc est quod in quibusdam ecclesijs facientes ad orationem ante matutinum ante singula altaria statim cum audiunt cantari. Venite exultemus. chorus intrat. Incipiens enim inuitatorum est quasi pro. tanquam tuba exaltans vocem suam. Premitit quod inuitatorio voce humilis. sed cum veniat ad psalmum inuitatorium exaltat. quia ecclesia primo secreto quasi ostio clauso laudat deum propter se. sed postea manifeste propter alios ut ardeat accendat primos. Hinc est quod in principibus festiuitatibus inuitatorum quasi voce valde demissa inchoat. sed cum veniat ad versus hodie si vocem eius audie. et cetera. exaltat ne quod corde forte obduratus de voce non audita causetur. Unde. Esa. Quasi tuba exalta vocem tuam. Rursus voce demissa inchoatur. ad notandum quod in primitiua ecclesia populus clam ad fidem et ad christum con-

cedum iustitiam. Sed postea vox exaltat ut ostendat quod hodie libere inuitat predicat et adorat. Item inuitatorum ipsum ad alios versus illud psalmi. Venite. repetit integre et ad alios os impfecte. quia licet omnes per ipsum inuitatorium ad laudes et gloriam dei inuitemus. aliquid tamen impfecte et aliquid impfecte hanc inuitationem recipiunt. Dicitur autem sexies integre. quod illi inuitationem integre recipiunt qui perfecte laudes deo referunt. Perfecte autem laudes referunt qui nihil quod non sit laudis inponunt. Quia igitur senarius est primus numerus perfectus quod pater. quia constat ex suis partibus aliquotibus. scilicet uno duobus et tribus. ideo sexies integre repetit. Ter vero impfecte repetit propter illa tria hominum genera qui ad cenam inuitati inuitationem non receperunt. scilicet auari. superbi et luxuriosi. ut dicitur in. vi. parte sub secunda domini capitulo post pentecostem. Vel propter nostram in tribus scilicet id corde. in ore. et in opere impfectionem. Ceterum epiphanie officium inuitatorio caret. pro ut ibi in. vi. parte dicitur. et etiam mortuorum officium. nisi funere presentem. quia in illo officio christi exequas imitamus. non enim in pasceue dicitur. Adhuc quod non sufficit deum ore laudare. nisi et mente laudem. ideo post inuitatorium subiicit hymnum. id est. laus dei. Item quia post inuitationem consequenter multi deum cum leticia laudant. iuxta illud. audiuit et letata est syon. ideo post inuitatorium cantat ceterum hymnum. Tertio dicitur hymnum in signum quod sicut legitur in actibus apostolorum gentes gaudio sunt quia ad fidem vocate sunt. Porro quod iterum non sufficit laus oris et cordis nisi et opere sequatur. quod fides sine operibus non potest. imo mortua est. ideo post hymnum sequuntur psalmi qui bonam operationem designant. Dicuntur enim qui bona operationem que significat charitatem siue qua opus non perficitur. et officium de quibus in phemio dictum est. Post versus ante lectiones per quas doctrinam habemus de oratione dominica. Primo ad nondum quod quod eget sapientia et intellectu doctrine. postulet illa a deo quod per beatum Iacobum dat affluenter omnibus et non improperat. Secundo ut ipsi orationis auxilio proficiat nobis versus intentio. Tertio ut per illa diaboli temptationes pellantur. Ille enim sentiens nos velle lectiones legere. in quibus scriptorum victorie contra ipsum habite leguntur. satagit nos acriter impugnare. Unde nos illa oratione munimur. De autem secreta. per quod secretum

regis consilium intelligitur. ut proposita similitudinis sequamur exemplum. et ut diligentius capiamus. vel quod in eo loquimur deo. Altitima tamen pars pariter concludit ut pateat ad quid orationis dicatur. scilicet ne lector per fantasiaz temptationum effertur. et auditor a lectionis intellectu et profectu fraudetur. De hoc sub titulo de prima dicitur. Per preces vero que dominicam orationem ante lectiones sequuntur implorat sanctorum intercessio ad obtinendum quod in ipsa oratione postulat. Etiam enim dominum ut mittat operarios in messes suas. et aperiat cor nostrum in lege sua. et in preceptis suis. ne semen verbi dei quod audituri sumus aut volucres comedat. aut spine suffocet aut in petra ubi non habet humorem areseat. Consequenter lectiones que sunt doctrina subiunguntur. et per conones responsoria. quod bona opera significant. De quibus in phemio dictum est. Illud autem considerandum est quod in diebus festiuis et dominicis tres dicimus nocturnas. in perfectis unam. Siquidem in trium nocturnorum officijs tria tempora presentamus. scilicet tempus ante legem. tempus sub lege. et tempus gratie. quorum quodlibet tribus distinctionibus variatur. Tempus ante legem habet distinctiones habuit. Prima fuit sub adam versus quod ad noe. Secunda a noe versus quod ad abraam. Tertia ab abraam versus quod ad moysen. Tempus sub lege habet distinctiones habuit. Prima a moysen versus quod ad dauid. Secunda a dauid versus quod ad transmirationem babilonis. Tertia a transmiratione babilonis versus quod ad christum. Tempus vero gratie habet distinctiones habuit. Prima distinctio fuit apostolice et euangelice predicationis. Secunda tempus impugnationis per hereses emergentes. Tertia tempus pacis quoniam scilicet hereses eliminate sunt. Recte autem tres nocturni patres seu fideles versus tempus significat. quod vigilantes per dei laudem ad eternam puenient laudem. Unde apostolus. Omnes stabimus ante tribunal iudicis. et nos qui viuimus et qui residui sumus non preueniemus eos qui dormierunt. Quia ergo illi bonis insistentes operibus bene vigilauerunt: merito et nos ut eorum meritum trinitati placere. et nouis ordinibus angelorum sociari possimus. in nocturnali officio sub antiphonarum psalmorum versusum lectionum responsorum nouenario deo laudes canimus. Antiphona ad dilectionem. psalmi ad actionem. versus ad exercitationem.

lcones ad dei cognitionē. rñforia ad gaudiū 7 cantū pñtēt angeloz. Nouenariū 7o antiphonarū. psalmoz. lconū. 7 rñforioz. p eodē accipiunt qñtū ad numeri significatiōē. De hoc etiā dicit in. vj. pte sub festo natalis 7 sub fēta qñta cene dñi 7 sub ti. de. vij. dieb. post pasca. In qñbusdam tñ ecclesijs qñ dicit. Te deū laudā. nonū rñforiū non dicit. Premissas itaq. triū tpm nouē diuersitates seu distinctiōnes inuenimus in nocturnis solēnitatum sanctorū 7 dñicarū. In solēnitatib. enī sanctorū tres nocturnas celebrātes imitatur exubias celestis hierusalē. que edificat vt ciuitas 7 cōseruat p angeloz exubias. qui trinitas distinguunt. duz ter tria trinitati cōtinūt. sic 7 nos q in illā credimus tres nocturnas celebramus. Imitamur etiā in hoc pñtēte ecclie tres interpolatas exubias que ter in nocte surgēbant ad pñtendū dño vt pmissum ē. Sic dem canim. ix. antiphonas. ix. ps. ix. lcones. 7. ix. rñforia. vīz in vtroq. nocturno tres. siue tria. ad nōndū omnes electos qui fuerāt añ legem sub lege 7 sub grā associa tos eē in cognitiōe scē trinitatis. ix. ordinibus angeloz. 7 in celis spī trinitati pgaudere. 7 vīz in finē sociabunt. Sicut autē angeli pōres electis fuerūt. ita 7 psalmi lectiones pcedūt. In dñicis quoq. dieb. in quibus aliud festū nō occurrit tres nocturnos celebram. Et dicunt in pmo nocturno duodeci ps. 7 tres antiphone. qñtū quelibet respondet quatuor ps. 7 implerit qñ locis vnum gloria patri quatuor psalmis responderet. Sane dñicam diem dominus sua resurrectione glorificauit et in ea angeloz confortiū pmeruimus. Vñ dñica nox dñicam resurrectionē nobis ad memoriā reducit. 7 etiam resurrectionem oim fidelium qui ab initio mūdi fuerunt 7 vīz ad finē seculi futuri sunt. quia i resurrectione dñi oim electoz resurrectio significata est. Primū nocturnū recollit tpe añ legē. tps. i. legis naturalis xij. ps. illi recollit resurrectionē oim sanctorū illi tēpōris pñtēt. xij. pñtēt qñ tūc maxie viguerūt 7 vigilauerūt a qñ pñs dñi i. xij. tribus fuit pparat. q fuit dño pñs peculiaris. sicut in tpe grē. xij. apli p ceteris pfullerūt. Quaternariū psalmoz numerus.

lij. pñtētes seu cardinales vtutes pñtēdit. vīz prudētia. iusticia. fortitudinem 7 tpantia. qñ credim. scōs pñtēt as suozē pōre p ceteris habuisse 7 alijs exēplo mōstrasse. Tres antiphone fidē scē trinitatis siue dilectionē in ea ostendūt. Quaru. qñbet rñdet quatuor ps. Nā quelibet tenent fidē scē trinitatis quatuor pñtēt virtutibus est quadrar. Ciuitas em in qdro posita est. sic habet Apoc. c. penl. Jo autē quatuor psalmi sub vno gloria dicunt nec seperant. quia qñtū pñtēt vtutes inseparabiles sunt. sed qui habet vnā hz oēs. sicut pbat Aug. Itē in eo q sub vna glorificatione trinitatis quatuor ps. copulant ostēdit dictos pñtēt as in vna fide trinitatis dictas quatuor vtutes habuisse 7 ceteri exēplo mōstrasse. Verū qñ oēs ps. pñtēt cturme sub vna antiphona cātant. ad nōndū delectationē quā hñt i cognitiōe trinitatis. Quidā etiā ad quelibet ps. dicit gloria. sed p tres antiphonas eos distinguunt. quia qlibet tenet ex suo dono redere laudes trinitati ex hac delectatione quā habet in cognitiōe trinitatis. Et attende quia in pma distinctiōe tps ante legem vigilauerūt abel enos enoch 7 lamēch. qñ in pñs quatuor ps. innuit. Vñ vir cātat abel. qñ lignū plātātū se dēcur sus aqñ dedit in tpe suo fructus iusticie. dñ p iusticia conseruanda succubuit. Quare fremuerūt cātat enos. qñ dño i timore fuit: dñ nomē dñi iuocauit Vñ qñ multiplicati sunt. cātat enoch. que dñs suscepit dñ eū in paradisu trāstulit. Vñ ne in furore cātat lamech. quez dñs exaudiuit dñ ei talē filiū dedit. qñ gen. humanū a furore dei in arca saluauit Quia igit quatuor dñt arat ps dicūt. ideo duo ps. de matu nali officio subtrahunt. vīz. Cū iuocare. 7 Verba mea. Et iō illi poti. qñ salū. quia pñtēt in cōpletorio. 7 scōs in seculi da fēta ad laudes dñ. In scōda pñtēt distinctiōe pñtēt tps vigilauerūt noe sem heber 7 phare. qñ in sequētib. quatuor ps. innuit. Vñ de me. cātat noe. que dñs in ista generatione iustum inuenit. 7 ideo aquis pñtētibus saluū fecit. Vñ dñs nī. cātat sem. que dñs gloria 7 honore coronauit. dñ eū sup fratres patris benedictōe sublimauit Confitebor tibi. cantat heber. q mirabilia

dei narravit. cū ciuitatē gigantū dissipauit. In dño pñtēt. cātat phare. q in vbe chaldeozū posuit in dño pñtēt. cui ps cali disignis 7 sulphur extitit. In tertia distinctiōe pñtēt tps vigilauerūt abraaz isaac iacob 7 ioseph. qñ sequentes ps. declarant. Saluū me fac. cātat abraaz. que de saluū fecit in cui tpe scūs defec. q idolarie seruerūt. Vñ qñ cātat isaac. que dñs in sacro ficio respexit. Dixit isipies. cātat iacob. q spes dñi fuit. An ibi dñ. Exultabit iacob 7 letabit isrl. Vñ qñ habitabit. cātat ioseph. q fuit si. ne macla. dñ adulteriū recusauit. Scdm vno nocturnū dñicale. siue tres ps q tūc dicūt cū trib. antiphonis. 7 trib. glificatiōib. recolūt resurrectionē eorum q sub lege mosaica fuerūt. 7 hz tūc mlti scī fuerūt tñ tres ordies fuerūt. i. legislatoz cū suis imitatorib. 7 psalmista cū suis. et pñtēt. Fuerūt nāq. aliq. doctrina legi pñtēt. fuerūt etiā aliq. qui cū dauid vlad modū ipsi dño ps. decātauerūt añ arcā ei. fuerūt 7 pñtēt qñ dñtū fuit corrigere populū doctrina 7 sapia sibi a deo data 7 pñtēt dicere eis futura. pñtēt hos tres ordines tres ps. dicim. 7 qñ isti fuerunt trinitatis cū delectatiōe spūali. iō ad singulos dicimus gloria pñtēt cū antiphona. Qui autē oēs ps. pñtēt nocturne dicūt sub vna antiphona. 7 omnes scōe nocturne sub trib. h attendūt qñ si illis q fuerūt tpe legis nature. reuelata fuerūt aliqñtū vitas. ill tñ q fuerūt sb lege moysi magi. 7 inde maior ē eis exultatio. qñ nōt antiphonarū triplicatio pñtēt terea illis q fuerūt sup lege nature. pmissa fuit hereditas. h q fuerūt sb lege moysi colata. Et nō q in pma distinctiōe tps legis vigilauerūt sacerdotes vt aaron cum docuit qñ expmit ps. Cōfua me. qñ dñs ps fuit hereditas 7 calid. In scōda iudicel vt Bedeon dñ iudicauit. qñ exprimit ps. Exaudi dñe iusticia meā. qñ iudiciū prodit de vultu oipotēt. In tertia reges. vt salomon dñ pñtēt rex. qñ isinuat ps. Diligē te. qñ dñs pñtēt sup gentes. In tertio vno nocturno tres ps. dicim. recolētes resurrectionē oim illorū q tpe grē siue in no. testa. in trib. mūdi pñtēt. i. asia. africa. 7 europa viguerūt 7 vigeūt. Et qñ tēpore grē marie facta ē reuelatio 7 ipleto vitali. iō ps. illi cantant sepi. cū antiphis

habētib. alla ad mai. gaudiū designādū put pleni. in sexta pte sub natali dicitur. hinc etiā ē q in qñbusdā ecclesijs sp in omni tertio nocturno siue dñicali. siue festiuali. lcones ex nouo te. subiciunt. i. expositi ones euāgelioz. Et dñ Te deū laudam. Et attende qñ in pma distinctiōe tps grē vigilauerūt apli q expmunt in ps. Le h enarrāt. qñ in oēm terrā exiuit son. eoz. In scōda martyres. qñ declarat ps. Exaudi te. qñ dñs pñtēt eos in die tribulatiōnis eoz. In tertia pñtēt. qñ innuit ps. Vñ in vtute. qñ nō sunt fraudati volūte labioz suoz. Illi q interest inē. xij. ps. pñtēt nocturni q sine antiphonis dicunt qñ nō qlibet eoz hz antiphonā. 7 tres ps. alioz nocturnoz q cū antiphonis dicunt qñ inēst inē. xij. pñtēt qñ pegrini erāt 7 sperabāt hereditatē quā eozum posterit possiderūt. 7 eozū posteros q terrā pñtēt eozū pmissam hereditauerūt. In illos qñ tres ps. tertij nocturni qui dicunt cū antiphonis habētib. alla. 7 illos scōi nocturni q dicūt cū antiphonis sine alla illud interest. qñ inēst inē illos q habuerūt testamētū imutandū 7 eos q hñt nō imutandū. Vñ nāq. ē gloriatio noui qñ vete. testa. 7 d pcepti qñ de pmissis. Premissis igit tres nocturni sunt illi tres ani ficulnee quā dñs inutilē inuenit dicēs de illa. Dimitte me vt succidā. Et rñsum ē ei Ad buc dimitte eā h anno vt circūfodiā eaz 7 mittā stercoza. Cātam. em in pma nocturna vt recolētes facta patrū q sb lege nate fuerūt. nō iutiles inueniamur. Cātam. etiā in scōda 7 tertia vt recolētes facta patrū q sb lege mosaica 7 q etiā añ nos fuerūt sb lege grē. nō iutiles inueniamur. Et si iutiles sim. oportet q pastor nī fodeat circa nos dicēs. reducēdo nob memoriā mortē illorum qñ vidim. paulo añ flozere. Fili vide qñ fortis fuit ille. qñ nobilis. qñ diues. qñ potēs. 7 ecce ad monumētū trāstulit. oportet etiā vt stercoza ponat. pñtēt vīz añ oculos nros ponēdo. 7 si h nō hz effectū dicat In primo ē q dñs ad radicē arbori securim ponet. 7 si te inutilē inueniet i ignē eternū vbi ppetuo cōbureris pñtēt. Dicitō d nocturnis festiuitatū 7 dñicarū nūc de noct. nis ferialib. siue nō solēniū dierū pauca dicam. Et qñ dñi illi dicim. xij. psal

mos vt nos deo debere fuisse in .xij. nocti
horis ostēdam. cuiuslibz horz vnū ps. attri
buētes. cū nō possim iugit̄ deo fuisse. pro
ut in p̄hemio dictū ē. Olim qdē varie ps
canebant. Nā alij qnq̄ginta. alij plures.
alij pauciores dicebāt. Sz angelo reuelā/
te p̄res cōuenerunt vt. xij. dicerent. Qui
ps. bini z bini dicunt. ad nōndum q̄ sine
charitate que ad min⁹ inē duos ps̄istit lau
des n̄re vel opa n̄ra nihil psunt. In q̄bus
dā tñ ecclesijs i dieb⁹ p̄festis inē duos ps̄
gloria p̄ri interponit. ad nōndū q̄ xp̄us ē
dei z hoim mediator. In alijs vō ecclesijs
duo ps̄. sub vno glia p̄ri termināt. ad no
tandū q̄ laudes n̄re tūc deo accepte sunt
si in charitate maneant. z sic inē duos ps̄
nihil interponūt. qz inē deū z p̄ximū in q̄
rum dilectiōe charitas pp̄rie psistit medi
um n̄ habet. Et h̄m h̄ in .xij. ps̄. series tñ
glia p̄ri dicit. sic sex sūt mūdi etates. p̄ore
terea sic hoī a natiuitate vsqz in finez vite
sex etates naturaliter accidūt. ita in q̄tidi
ano nocturno series dicit glia p̄ri. vt re/
colam⁹ qz vsqz in finē in dilectiōe pseuera
re debem⁹. p̄p̄t eadē etiā cām tūc sex an
tiphone dicunt. q̄ qd significēt i p̄hemio
dcm̄ ē. Vel pp̄t sex opa miscēdie. q̄ si obf/
uauerim⁹. de tenebris hui⁹ nocti vel mor
tis ad verā lucē z vitā veniemus eternā.
Tres qz lcōnes q̄ tūc dicit doctrinam ele
ctorū triū tpm̄ significāt. Et cū ipsi inter
polatē tria r̄soria dicunt. ad nōndum q̄
qd̄ electi in trib⁹ tpm̄ docuerūt. et q̄c
quid in trib⁹ etatib⁹ agim⁹. ad dñi trinita
tem referim⁹. z trinitatē in fide spe z cha
ritate glorificam⁹. R̄soria em̄ a r̄ndendo
dicunt. Ad h̄ tres lcōnes dicunt. qz dñs
tres posuit vigilias dicēs. Si in p̄ma. si in
secūda. si in tertia vigilia venerit. z ita iue
nerit b̄ti sunt sui illi. Que tres vigilie tres
etates designāt. s. puericiā. iuuetutē. z se
nectutē. in q̄b⁹ b̄n̄ vigilādo deuz laudare
debem⁹. Et nō q̄ psalmodia triū noctur/
nozū tā dñicalit̄ q̄ ferialit̄ dicta vocatur
Vñ Exo. c. iij. Vñ triū dierū ibim⁹ in so
litudine. Sane Greg. vij. ps̄. stituit vt i die
resurrectionis vsqz in sabbatū in alb. z in
die p̄teco. vsqz i sabbatū eiusdē tres ps̄.
tñ ad nocturnos. tres qz lcōnes dicant.
Oib⁹ vō alijs dieb⁹ p̄ totū annū si festiui
tas ē nouē lcōnes legant. alijs vō diebus

scz in ferijs. xij. ps̄. z tres lcōnes legant. In
dñic̄ vō dieb⁹ excepti dñic̄ pasce z p̄teco.
xvij. ps̄. z. ix. lcōnes dicant. Illi aut̄ qui
singulis dieb⁹ p̄ter hebdomadas pascer
penteco. tñ tres ps̄. z tres lcōnes dicunt
nō ex regula scōz patrū. s. ex fastidio h̄ fa
cere cōprobant. Nocturnis finit̄ cāpa
ne pulsant. z Te deū laudam⁹ alta voce
cātāt. ad nōndū q̄ manifeste z mirifice ec
clesia tpe gr̄e laudat deū. z ad significādū
q̄ si bonis opib⁹ doctrine scē b̄n̄ r̄nderim⁹
ad celestē laudē cum angelis veniemus
Cant⁹ quoqz tunc alta voce fact⁹ gaudiū
mulier⁹ de dracma p̄dita inuēta designat
qz vō finit̄ eiusdē cantici ibi. Per singu
los dies zc. z alij v̄sus sequētes alti canū
tur significat cōgratulationē vicinarū qm̄
mulieri p̄pter dracmā reptam fecerūt. Cō
pulsatio vō camparū cōuocationē vicia
rum representat. In q̄busdam etiā ecclesijs
luminaria accendunt. Nam z mulier pa
lucerna accēsa totā domū euertit. hoc em̄
am significat q̄ ecclesia catholica p̄ xpm̄ ex
trahit de inferno. Vel ip̄e hymn⁹ futurū
gaudiū et leticiā representat. quā ecclesie/
quiescens a laborib⁹ suis est in die iudicij
p̄secutura. Et ē sciendū qz cū b̄tis ambro
sius b̄m̄ augustinū de manicheis p̄uersū
baptisasset dixit. Te deū laudam⁹. Augu
stinus vō r̄ndit. Te dñm̄ cōfitemur. Et il
lo dicēte Te eternū p̄rem. ille r̄ndit. Tibi
om̄es angeli zc. Et sic totū illū hymnū al
ternatim cōposuerūt. Post te deū lau
damus. vel qn̄ illud nō dicit. post oēs lcō
nes z r̄soria dicit v̄ a sacerdote. p̄ quē
excitat audiētes vt in dei laude p̄maneāt
Et dicit voce magis dimissa. ad notādū
qz nō p̄dest clamor vocis nisi assit clamor
cordis. Verū b̄tis benedict⁹ aliter offi
ciū noctis ordinauit. nō tñ dissentiēs a p̄
missa eccleie ordinatione. vel illi in aliq̄ cō
tradicens. sed ordinī suo qd̄dā peculiare
cōstituēs. p̄p̄nāqz instituit semel dicere
Deus in adiutorū meū intēde. z ter Dñe
labia mea ap̄ies p̄pter reuerentiā vnitat̄
z trinitatis. Deinde ps̄. Dñe qd̄ multipli
cati. eo qz a somno surgens dicit in eo. ego
dormiui z somnū cepi zc. Deinde in p̄mo
nocturno sex ps̄. z quatuor lcōnes cū totidē
r̄sorijs cātari instituit. z totidēz in scōdo p̄
h̄ vitā z contemplatiuam inuēs z actiuam.

Denari⁹ em̄ psalmozū numer⁹ vitā desig
natiuā. in qua sex miscēdie opa cōuenit ex
erceri. si q̄s ad cōtēplatiue vite p̄fectionē
voluerit puenire. que p̄ quatuor euāgelista s̄
signat z p̄ quatuor lcōnes similiter figurat
Quaternari⁹ quidē numer⁹ apud mona
chos q̄dratā stabilitatē. z euāgelicā i san
ctis exprimit. seu q̄druplicē sensum sc̄ptura
rum p̄pter quadrigas aminadab. id ē hi
storiale. allegoricū. tropologicū. z anago
gicū. In tertiō vō nocturno tria cantica
cātari instituit in laudē trinitatis. a q̄ nob̄
vite p̄fectionē dari cū charitate credim⁹
z speramus. Cantant aut̄ illa cantica cuz
alla. qd̄ est canticū celestij leticie vt p̄ h̄ to
tam trinitatē eē dignā celesti laude osten
dat. z ad quā plene laudandā nō sufficit
laus humana. Quatuor vō lcōnes s̄ euā
gelio que sequunt̄ significāt qz laudatores
dei p̄ quatuor euāgelistarū doctrinā debent
esse quatuor v̄tutib⁹ in signiti. p̄ quatuor etiāz
r̄soria laudantiū alacritas designat. Sz
ne hic bonū agētes illud sibi ascribant. s.
totū dei laudi attribuāt. z se illius seruos
ostēdant subiūgūt. Te deū laudam⁹. p̄o
stea legit euāgelitū quod significat denari
um. i. vitā eternā. que digne deū laudanti
bus in fine reddet. Ad quod sequit̄ amē.
id ē. fiat nob̄ qd̄ ex euāgelio credim⁹ z spe
ramus. h̄ymn⁹ vō q̄ sequit̄ scz Te decet
laus zc. gaudiū qd̄ sancti post laborē ha
bent de remuneratione denarij significat.
Monachi aut̄ nunq̄ nouē lcōnes dicūt
nisi in exequijs mortuorum. Vñ z triduo
an̄ pasce nouē dicūt q̄si exequias dñi rep
sentantes. Ad laudes aut̄ instituit ps̄. illū
Deus misereat̄ n̄ri. p̄mo absqz antipha s̄
cantari. Tum qz tenebris fatiscitib⁹ di
luculo matutie laudes cantant. z in eo di
cif. Illuminet vultū suū sup nos. Tū q̄a
hoc officiū ad dñi p̄tinet resurrectionez. p̄
quā accepimus miscēdiam z b̄ndictionem
Rursus monachi dñicā orōnē in voce di
cunt p̄pter simplices qui eā nō intelligūt.
aut obliuiscunt. z pp̄t v̄sutos q̄ spinam
odij gerētes in corde fr̄em odiunt. nolen
tes dicere. Dimitte nobis debita n̄ra sic z
nos dimittim⁹ debitorib⁹ n̄ris. hoc igif
dicere cōpellunt in publico vt purgentur
ab illo vitio. tā in fine noctis. i. in matutis
laudib⁹. q̄ in fine diei. i. in vespis. vt no /

ctem aut die nō p̄trāseāt sine recōciliatiōe
fr̄is. In alijs aut̄ horis nō dicunt in voce
quia sepe cōtingit fr̄em fratri irasci. z quo
daz furor impetu cōmoueri. q̄ lz statim an̄
mū nō cōhibeat. expectand⁹ tñ est ad veni
am. Sufficit em̄ si sol nō oriat sup iracun
diā eius. nec etiā occidat. sicut dicit ap̄lus
Dicūt etiā quatuor solūmodo ps̄. ad ve
speras. put in. vj. pte sub̄ti. de tpe aduen
tus dicit. Nō vacat etiā a mysterio qz
monachi se toto corp̄e ab oriente in occidē
tem girāt. significātes deū vbiqz adorādū
fore. q̄si vbiqz psentē. vel qz rōnabili mo
tu ab ortu n̄re natiuitatis vsqz ad occasuz
mortis eum sc̄q̄ tenemur sic z firmamentū
naturaliter v̄tū ab oriente in occidentem
hoc etiā quedā designat eccleie in q̄b⁹ di
centes. glia p̄ri. se inclinant ad orientē z s̄
dentes. sic erat zc. se v̄tunt ad occidentē.
Deuotio em̄ in diuinis officijs ē suanda.
Quia vō monachozū officiū ad nos nō p̄
tinet ad p̄ns de illo sufficiat h̄ dixisse. Vñ
timo nota qz monachozū ordo figurā che
rubin q̄ in angelozū ordines extimoz p̄e
dicat habere p̄bas. Nā sicut cherubi ita
z monachi sex alis velant. dicēte sc̄ptura
Sex ale vni z sex ale alteri. Que q̄dem in
caputio quo caput tegit demonstrat. Vñ
Iud vō tunice qd̄ brachijs extēdit siue de
xtra z leua. alias duas dicim⁹ esse alas. z
an̄ z retro alias duas. z sic illud q̄ corpus
regit sex alarū numerū implere asseritnr.
Habit⁹ quoqz eozū habitū imitat scōruz.
Behelina nanqz legit. Vir pilosus z zona
pellicea accinct⁹ renib⁹. z de ipso z de illis
s̄lib⁹ dicit ap̄ls. Circūierūt in melotis z i
pellib⁹ capinis. Et de ioh̄e baptista in q̄t
euāgelista. Zona pellicea circa lūbos ei⁹.
Adhuc cuculla monachozū s̄pta ē a col
lobijs ap̄tozū q̄ vt dalmatica formabant.
z in eis forma crucis p̄ferēbāt. qz illi se vi
tū z p̄cupiscētis crucifigebāt. Et nigre
do est mūdi p̄tēpt⁹. longitudo pseuerātia
in bono.

De laudibus matutinis.

Quoniam nonnul

q̄ h̄sdre ordinē sequētes. de q̄
in p̄ncipio hui⁹ p̄tis dcm̄ ē. ma
tutinas laudes a nocturnis diuidūt. illas
fore p̄ se officiū asserentes. z mane auroza
s

rutilante illas dicentes. put in ti. proximo dictū ē. Tali nāq; hora xps victor a mortuis resurrexit. An Marc. Surgens te sus mane pma sabbati. Vel saltē ei⁹ resurrectio in matutino notificata ē. Tali etiāz hora supra mare ambulauit. Merito g̃ i hac hora laudand⁹ ē. vt ipse q̃ nos p suaz scāz resurrectionē saluauit. supra mare h⁹ seculi nos ire faciat sicco vestigio. sicut petru. Hac etiā hora mūdū ⁊ angelos creauit. q̃ statim post creationē suā cāntico laudes creatori suo iubilauerūt. Laudes ergo matutinas rubescēte auroa dicunt. s. in q̃rta vigilia quā lucifer totā illustrat. q̃ ⁊ matutin⁹ dicit. a mane qd̃ ē lumē. qz nobis lumē mane reducit ad coronā glie obtinendā. iuxta illud. Nō sit vobis vanum mane surgere an̄ lucē. qz pmissit dñs corōnam vigilantib⁹. Quid aut̄ significet tps matutine laudis dictū ē in pncipio pcedētis tractat⁹. Dicunt aut̄ laudes. qz illd̃ officium laudē p̄cipue sonat diuinā. quaz ei facim⁹ p eo q̃ a tenebr̄ erroris nos ad lucem seu viā vitatis reduxit. ⁊ ad tēptationes diaboli repellēdas. Unde Esa. xxvj. Expgiscemini ⁊ laudate qui habitatis in puluere. qz ros lucis est. De hoc matutina officio dicit ppha. Ad te de luce vigilo deus. Sane matutinū ⁊ vesptinū officium ideo canim⁹ q̃si dño iuge sacrificiuz offeram⁹. Offerbant em̄ dño in ve. testa. iuge sacrificiū. i. mane ⁊ vespe. Sz vesptinum dignius erat matutino quia pinguis vt iudei dicūt. put sb vespis dicit. Nos aut̄ p matutinū officiū intelligim⁹ legez. p vesptinū saluatoris passionē. qui i vespa mūdū scz in sexta etate obtulit se deo patri p nob. An̄ eleuatio manū mearū sacrificium vesptinū. Rñdet aut̄ h̄ officiū illi. qz ibi ps. ponunt sb̄ qnq; distinctiōib⁹ p gloria p̄ri. sic ⁊ hic. Itē ibi ⁊ h̄ hymn⁹ cū lēone ⁊ v̄siculo. Ibi etiā canticū marie ⁊ hic canticū zacharie. Quia nō officiū vesptinū digni⁹ ē p̄ rem digniorē quā significat. oia in maiorib⁹ solēnitatib⁹ in vesptino solēni⁹ cātam⁹ q̃ in matutino. rñsoziuz interponētes. Itē dicit in li. ethimol. q̃ officiū matutinū ē in lucis initio sic apelatūa stella lucifero. q̃ orit̄ mane inchoante vt dcm̄ ē. Hoc officiū laudū plēnū ē laudib⁹. put dcm̄ ē in pncipio pcedēt̄ tracta

tus. ad q̃s sacerdos p versuz quē p̄mittit exercitat auditores. q̃ ē qnq;. In matutinis meditatoz in te. qnq; Excelsus sup omnes gētes dñs. Vel ali⁹. Et deinde diuinū implorat auxiliū dicēs. De⁹ in adiu. me. itē. Postmodū chor⁹ ad idē festinās auxiliū in sūma trinitate glorificat deū dicēs. Domine ad adiuuādū me festina. Gloria patri. Deinde antipha inchoat. Circa qd̃ notandum ē q̃ qdā ecclie in dñici q̃ sunt a prima dñica p̄ epham vsq; ad sexagesimā. ⁊ ab octaua pente. vsq; ad aduentū dñi. canūt ad laudes alla loco antiphe p oibus ps. Tū qz vt p̄missum ē. h̄ officiū laudib⁹ est plēnū. Alla em̄ laus ē angelica. Tū qz do minici dies resurrectionē dñi rep̄ntat. Sic ergo in tpe pascali qd̃ ē resurrectionis alla multiplicat. sic merito ⁊ in eis d̄ multiplicari. Et est attendendū q̃ in dñici q̃ sunt ab octaua ephie vsq; ad septuagesimā. cōtinūt alla. iuxta cantū q̃rundā antiphonarū ad natiuitatē dñi p̄tinentiū. In dñici x̄o que sunt ab octaua pente. vsq; ad aduentū cantāt alla iux cantū ferialium antiphonarū q̃ dicunt ad bñdic̄ ⁊ de ipso sumunt. Quia igit̄ in singulis dñici p varietate antiphonarū ipsarū etiā cāt̄ in alla variant. itē iux breuitatē vel plixitatem cuiuslibz antiphe. iux cui⁹ cātū canit multiplicat vel minuit in singul dñicū numer⁹ alla. Ad h̄ ideo in alla cert⁹ numer⁹ p̄fini⁹. qm̄ deuote aie cert⁹ numer⁹ vt modulus in laudādo deū p̄figi nō pōt. In alijs x̄o ecclesijs passim in oib⁹ dñici ad p̄mos tres ps. loco antiphe q̃si ad intonandū ps. bis cōtinūt alla ad insinuandū q̃ i dei laudē ex charitatis seruoze pcedūt. Nec cantāt illud iux alicui⁹ antiphe cantū. ad notandū q̃ iux aplm̄ charitas nō emulat. Ad ps. x̄o. Bñdicite. cātāt antiphaz. tres pueri. cui nec iubil⁹ nec alla subiciūt p̄ rōnes infra sc̄ptas. Ad ps. x̄o. Laudate do. ter dicūt loco antiphe alla nō iux alicui⁹ antiphe cātum. s. dūtaxat ad ichoandū ps. Ter aut̄ d̄. Primo qz rñdz tribus ps. sb̄ ipso ps. Laudate. p̄tēl. Secūdo p̄p̄ triplicē ordinē iustozū deū laudātuz d̄ q̃ ifra dicit. Porro i laudib⁹ matutinis qnq; ps. dicūt. vt qnq; sensuū repatio no tes. ⁊ p̄p̄ qnq; stat⁹ ecclie. Prim⁹ ps. est Dñs reguit. in q̃ laudat̄ deus. q̃ firmavit

orbē terre. s. in fidez in resurrectionē. Et iō h̄ psalm⁹ p̄tinet ad regnū xpi. Scds ē Jubilate q̃ p̄tinet ad p̄fessozes. An̄ ibi dicit. Introite portas ei⁹ in cōfessione. Et recte incipit a iubilo. qm̄ p̄fessio valde placet deo Tert⁹ ē. De⁹ de⁹ me⁹. ⁊c. q̃ significat statim martyru q̃ s̄tunt ad dñm. An̄ d̄ ibi s̄tunt in te aia mea. Et qm̄ tota nra s̄t ⁊ intētio eē debet in trinitate ⁊ ad trinitatē. ideo seq̄ ps. Deus misereat nri. in q̃ tota trinitas notat. dū ibi d̄. Bñdicat nos deus de⁹ nri bñdicat nos de⁹ ⁊c. B̄ ei ter deus p̄p̄ p̄rem ⁊ filiū ⁊ sp̄m̄ sc̄m. Quart⁹ est canticū triū puerozū Bñdicite. qd̃ ē danielis. iij. c. significās statū antichristi vt iaz infra dicit. ⁊ in fine h⁹ ps. nō d̄ glia p̄ri. Primo qz p̄pter cōfessionem fidei p̄iecti sunt tres pueri in caminū ignis. in q̃ facto maxime deo ⁊ trinitati derogatū ē. Secūdo qz vltim⁹ x̄sus illi⁹ ps. idē dicit qd̃ glia p̄ri ⁊ in diuinis scriptur̄ nihil d̄z supuacuuz ē. Tertio qz in ipso ps. distincte tota trinitas notificat. ⁊ laudat̄ de⁹ i creatur̄. Rursus dū ps. ille d̄. nec sedere. nec genua flectere debem⁹. sic dicit sub sabbato q̃tuoz tpm̄ p̄me hebdomade q̃dragesime. Quintus ps. ē Laudate dñm. in q̃ stat⁹ ille nōf q̃ post mortē antixpi cōuertent̄ iudei vt iam dicit. ⁊ in fine ei⁹ dicit glia p̄ri. ad oñ dēndū q̃ p bonā opationē sociabimur angelis. q̃ incessant̄ deū laudāt. P̄d̄ etiā dicit q̃ in laudib⁹ octo ps. dicunt. qz officium istud mystice recolis statū ecclie ab initio aplice stabilitatis. vsq; ad p̄fectionem electoz q̃ in fine mūdi futuri sunt sub quo statu octo ordines ecclie siue electoz in ecclia scā p baptismū saluari repiunt. sic ⁊ in arca noe octo aie illos significātes p arcam saluate sunt. P̄ter diluuiū em̄ baptismus. p arcā nō ecclia significat. Primus ordo fuit ecclie p̄mitiue in iudatco p̄lo cōuersant. q̃ p xpi p̄dicationē reformata et edificata ē. sic mōstrat ille p̄m⁹ ps. Dñs r̄guit i p̄mo ei⁹ x̄su vbi de saluatoris regno et de ipi⁹ agit p̄tate. In sc̄do x̄su agit d̄ fundatiōe ecclie q̃ tūc cepit fieri p illud fundamentū qd̃ ē xps. iux aplm̄. De q̃ etiā fundamēto in ti. eiusdē ps. habet. Latat̄ q̃ h̄ ps. in laudib⁹. qz p̄tinet laudes xpi Scds ordo fuit p̄mitiue ecclie intrāt̄ ad gētes p p̄dicationē dñi ⁊ aploz monētiū oēm trā

id ē oēm gēte ad iubilādū do. qd̃ mōstrat scds ps. Jubilate deo ois fra. Tertius ordo fuit credēti gētilitatī quā tert⁹ ps. Deus de⁹ me⁹. demōstrat offerre grās ⁊ benivolentiā aploz vacatiōi. Quart⁹ erit res̄ piscētis iudaici p̄li p enoch ⁊ helyā p̄li. quē ille q̄rt⁹ ps. De⁹ misereat nri. mōstrat ad deū reuersum poscere misericōdiam ei⁹ et tūc gaudebūt se coḡscere viā dei quā in gētib⁹ eē coḡscēt. Quir⁹ erit eozum q̃ futuri sunt tpe antixpi. in cui⁹ figurā p̄cessit Nabuchodonosor. q̃ tribulabit scōs vtriusq; p̄li. nō tñ desistēt bñdicere deuz. ad instar triū puerozū q̃s de⁹ liberauit de caminū ignis. q̃ p illud q̄ntū canticū Bñdicite. recolunt. Eo em̄ tpe iusti purgabunt vult in camino ignis. nō tñ vrent. s. ibi accipient formā auri. An̄ Job. in apoc. vidit pedes ei⁹ siles auricalco. sic in camino ardēt. An̄ rite sequit̄ ille ps. ⁊ p̄p̄ tribulationē quā designat antipha illi⁹ sine alla ⁊ ipse sine glia p̄ri cātāt l̄hymn⁹ at ipse trefbz distinctiōes. In p̄ma inuitant̄ superiores creature ad laudē creatoris. s. q̃ sūt supra cclū. q̃ in celo ⁊ q̃ in aere. In sc̄da inuitat̄ ad h̄ creature terrene. ⁊ q̃ mouent̄ in aqs. In tertia inuitant̄ oēs spūs ⁊ aie. vt cū oī creatura dñm bñdicam⁹. qz sic tres pueri nabuchodonosor ⁊ caminū ignis. sic ⁊ nos diabolu ⁊ inferni incēdiū euasim⁹. Letez hoc canticū bñ puenit diei dñico ⁊ cuiuslibet festiuo. qz in p̄ma die dñs vniūsa creauit. ⁊ p suā resurrectionē postmodū inuouit. Itē qz in ea die ⁊ in festi q̃ resurrectionē dñicā imitant̄ d̄. in q̃ dei creature ad creatoris laudē inuitat̄. h̄nc etiā ē q̃ eedez laudes sunt in dñic dieb⁹ ⁊ festiuitatibus scōz ⁊ in tpe pascali. qz rep̄ntat̄ gaudia resurrectionis xpi ⁊ nre. Sext⁹ septim⁹ ⁊ octauus erit eozū q̃ vniūsalit̄ ex trib⁹ mōdi p̄tib⁹. s. ex asia. africa. ⁊ europa p̄uertēdi ⁊ colligēdi sunt. q̃ p̄ antixpi p̄secutiones ⁊ ei⁹ mortē maiore pace fruent̄ vsq; i die iudicij q̃ nūc habeat ecclia. Tūc em̄ erit senect⁹ i miscōia vberi. In q̃ d̄ete triplex ordo iusto r̄i. s. piugati. p̄tinentes. ⁊ v̄gines. q̃s iob noe ⁊ daniel expmūt. ⁊ generaliter vniūsi sci q̃ aureola debet. q̃ i trib⁹ mōdi p̄tib⁹ d̄ tribulatiōe euadēt. regturi cū sp̄o ecclie celebrabūt laudes dei. q̃ p̄tinent̄ in illis trib⁹ ps. s. Laudate dñm de celis.

Laudate dno canticū. ⁊ Laudate dnm i scis
 Querit. ut qre hi tres ps. sub vna anti
 phona ⁊ etiā sub vno gloria pfi dicantur
 Rūdet ideo qz pmissi sex septim⁹ ⁊ octa
 uns ordines electozū. qz ex dictis trib⁹ mū
 di ptib⁹ colligent. sine aliq̄ interuallo siml
 erūt ⁊ piter glificabūt. Cōtinēt ei ip̄t tres
 psalmi triūphū de mūdo carne ⁊ diabolo
 ⁊ qm̄ vni sine alio nō habet. iō merito cō
 ligunt. Querit qre pmissi duo psalmi
 scz De⁹ de⁹ me⁹. ⁊ De⁹ misereat nri. cōbi
 nant ⁊ sub vno glia pfi. ⁊ s̄ vna antipha
 dicunt. Ad qd̄ qdruplex ē nūsto. Primo
 qz ps. De⁹ de⁹ me⁹. significat sitim ad de
 um. in ps. De⁹ misereat nri. trinitas nō ē
 vt supra. Ad significandū igit sitim ⁊ desi
 deriū p̄tinuū ad deū h̄ sit. Secō ad notan
 dū qz n̄ p̄secutionē antixpi p̄ls credētis
 gentilitatē. q̄ recolit p ps. De⁹ de⁹ me⁹. ⁊
 iudaic⁹ p̄ls respicēs q̄ recolit p ps. De⁹
 misereat nri. vni erūt in fide. ⁊ posit⁹ hi
 p̄liti erūt. veniet antixpi tribulatō. vt p̄
 m̄m̄ ē. Tertio qz p̄m⁹ psalm⁹ illorum si
 gnificat dilectionē dei. Vñ ibi d̄r. Situit
 in te aia mea ⁊c. Scōs dilectionē p̄m̄i.
 Vñ ibi d̄r. Cogitā in oib⁹ gētib⁹ salu
 tare tuū. Que ita cōnere sunt vt vna sine
 altera in xp̄iana p̄fessioe nō habet Quar
 to qz gr̄a quaz ecclia in p̄mo psalmo sitire
 videt. in scōo collata eē monstret. Vnde
 ad gr̄arūactionē inuitat cū d̄r ibi. Cōfite
 ant tibi p̄ti de⁹ ⁊c. Rursus ideo in fine ip
 sius ps. De⁹ de⁹ me⁹. nō d̄r gloria pfi. qz l
 eo agit de miseria humani generis. Vñ ibi
 d̄r. Situit in te aia mea. Nō eñ oēs psal
 mi de miseris m̄tisqz alijs adūsitatib⁹ tra
 ctantes. laudāt s̄ illis. qd̄ tñ deberēt.
 Sz sequētī ps. s. De⁹ misereat. subicitur
 glia pfi. quia in eo agit de misericōdia dei: p
 quā generi h̄mano bona cōferunt ⁊ mala
 remouent. Ceterū p̄dicti duo ps. ⁊ psal
 mus ille. Laudate dnm. nunq̄ variant.
 ad significandū qz sine fide ⁊ desiderio tri
 nitatis q̄ in p̄missis duob⁹ psalmis vnitis
 exp̄munt. ⁊ sine laude dei q̄ p ps. Lauda
 te desiḡt. nunq̄ xp̄ian⁹ eē d̄r. Querit
 q̄ quare ecclia in psalmo illo Jubilate. ad
 iubilandū nos inuitat. ⁊ tñ ip̄a nō iubilat
 Ad qd̄ d̄ci p̄t qz officii laudū d̄ni resur
 rectionē significat. q̄ iō cōpleta in capite. s.
 in xp̄o. ad huc ē in mēbris implenda. Ad

notandū igit qz tam in pte impleta ē. non
 dicit iubilus in fine antiphonarū p̄sc̄rim
 illarū que dicunt sup psalmos in q̄bus sit
 mentio de resurrectione. Est eñ iubil⁹ con
 tus spe glorie cōcept⁹. Quia vō resurre
 ctio adhuc in mēbris splēda ē. iō in cul
 bus dā antiphonis iubilus dicit. Vnde ⁊
 in tpe pascale in x̄sc̄ulis ⁊ r̄s̄ozis ⁊ in al
 leluis iubilam⁹ p̄p̄ n̄fam resurrectionē
 quā speram⁹. quā quia nō videm⁹. nec ad
 huc plene exp̄mere possum⁹. ideo p̄ voce
 nō significatiuā iubilam⁹. In antiphona
 q̄ nō sit iubil⁹ p̄pter resurrectionē d̄ni que
 impleta ē. nec etiā in antiphonis laudum
 in quarū psalmis mētio sit de resurrectione
 d̄ni. vt in trib⁹ p̄mis psalmis. nec i fine
 antiphone quarti psalmi. qz nabuchodo
 nosor vidēs tres pueros in camino ignis
 positos. vidit ⁊ q̄rtū cū eis. s. xp̄m eos cō
 solantē. Qui eñ in tribulatione sunt h̄ solū
 orant ne deficiant. ⁊ poti⁹ ē tunc locus t̄
 mendī q̄ speradi. Ideo in fine antiphone
 bui⁹ psalmi nō dicit iubil⁹. p̄sc̄rim quia
 in tribulatione sanctorū glia dei nō apparet
 Sed in fine antiphone que d̄r supra psal
 mū Laudate dnm. d̄r iubilus. qz in illo n̄
 sit mentio d̄ resurrectione. sed de spe glorie
 quā expectamus. ex qua ē iubilus. De h̄
 iubilo dicitur est in p̄hemio huius p̄tis.

Porro p̄m⁹ psalmus laudū in d̄ni scz
 D̄ns regnauit. qui est psalmus leticie. cō
 mutat inferis in psalmū. Miserere mei
 deus. qui ē psalm⁹ penitentialis. Circa qd̄
 notandū ē qz dies d̄ni ⁊ festiui reco
 lunt resurrectiones sanctorū. q̄ fuerūt ab initio
 ⁊ erunt vsqz in finē seculi. Vñ in d̄nicalib⁹
 ⁊ festiuis laudib⁹ recolētes regnū domi
 ni post ei⁹ resurrectionē a morte corp̄is. si
 ue gloriā resurrectionis electozū canimus
 psalmū. D̄ns regnauit. qui tñ in d̄ni d̄r
 ad primā. a septuagesima vsqz ad pasca.
 put ibi dicit. Dies vō seriales recolūt p
 egrinatione ip̄ozū sanctorū ⁊ p̄niam. ⁊ iō
 in serialibus laudibus dicimus p̄mū psal
 mū. s. Miserere mei de⁹. recolētes nostrā
 resurrectionē a morte animarū p̄ p̄niam.
 siue electozū pegrinationē ⁊ p̄niam siue cō
 uersionē. Quia eñ iudei ad petri p̄dicati
 onem cōpuncti corde ⁊ p̄nisi. illū frequen
 tabāt. inde inoleuit vsus. vt ⁊ nos q̄ de q̄
 n̄ errore p̄nisi sum⁹. illū in officijs frequen

temus. quaten⁹ ad cōfessionē ⁊ penitentias
 puocemur. p̄ quā resurgere valeam⁹ De
 h̄ etiā ps. sub p̄ma dicit. Ad h̄ loco secun
 di ps. s. Jubilate. q̄ in d̄nicalis ⁊ festiuis d̄r
 dieb⁹ sex ps. in sex ferijs dicunt. Quia sic
 p̄mitiua ecclia scōz p̄dicatione heredita
 tem accepit. ⁊ post ad gētes intrauit. ⁊ sic
 gentilitas credidit. ⁊ sic iudaic⁹ p̄ls scōz
 p̄dicatione respiscet in fine. ⁊ q̄ sub tpe an
 tichristi futuri sunt tribulationē euadent
 ⁊ p̄ti post ei⁹ p̄dicationē ex trib⁹ mūdi p̄
 tibus colligent vt p̄missum ē. ita ⁊ in loco
 ps. Jubilate. q̄ scōz p̄dicationē p̄tinet d̄r
 in scōa feria ps. Verba mea. q̄ ē vox ecclie
 ad hereditatē d̄ni vocate. In septuagesi
 ma vō ps. Cōfitemini. put ibi dicit. Et i
 tertia feria ps. Judica me deus. q̄ recolit
 q̄ p̄mitiua ecclia intrauit ad gētes. Et in
 q̄ta feria ps. Te decet. q̄ cantat in figura
 gentiū que ab idolis cōuerse sunt ad deū
 Et in q̄ta feria ps. D̄ne refugiu. q̄ sic in
 titulat. oīro moȳsi hoīs dei. cōgruens resi
 piscētie iudeozū. Et in. vj. feria ps. D̄ne
 exaudi orōnē meā. que dauid cātavit q̄
 fili⁹ su⁹ eū p̄sequēbat. p̄secutionē antixpi
 significat. Et sabbato ps. Bonū ē cōfite
 ri d̄no. q̄ sic intitulat. ps. canticū in die sab
 bati. i. in die d̄et. figurās scōs a trib⁹ mun
 di ptib⁹ collectos post antixpi p̄secutiōez
 fore in d̄ete māsuros. ⁊ d̄no cōfiteri ⁊ psal
 lere. p̄remissi q̄ sex ps ideo ita ordinant.
 vt in eis notari possit ordo xp̄iane p̄uersi
 onis. Verū loco ps. B̄ndicite. sex canti
 ca in sex ferijs dicunt. qz sic ps. ille p̄tinet
 gr̄arūactiones triū puerozū. ita ⁊ in canticis
 cōtinēt gr̄arūactiones electozū Talis eñ
 ē differētia int̄ psalmū ⁊ canticū. q̄lis inter
 bonā opationē ⁊ gr̄arūactionē. Moyses
 eñ legit p̄m⁹ oīm instituisse cantica. quā
 do pharao submersus ē. Deinde delbo
 ra nō ignobilis femina in libro iudicū p̄o
 stea ⁊ viri ⁊ femine. Canticū ē vox h̄mana.
 psalm⁹ vō ē qd̄ cantat ad psalteriū. Itē
 ps. demonstrat opa electozum illi⁹ ordinis
 que significat acta post cōuersionē. canti
 cum vō oñdit laudē dei p̄ eisdē opibus.
 De canticis dicit in sexta pte sub labba
 to scō. Rursus ideo p̄ singulos dies fe
 riales septimane secundus ⁊ q̄ntus ps. mu
 tant. quia sex psalmi ⁊ sex cantica q̄ p̄ sex
 dies septimane cōmutant cōcordant in si

gnificationibus octo psalmis qui canunt
 in matutino d̄nicali seu octo ordinib⁹ ele
 ctorum. de quibus p̄missum est. Nō incō
 grue igit de die in diem ordinatū canunt
 que admodū. ⁊ psalmi d̄nicalis matutini
 canunt. seu que admodū ordines electoz
 quib⁹ cōcordant numerant. vt p̄ eos ele
 ctorum ordines in no. testa. de tpe in tpe
 sic ordinati fuisse oñdant. Psalmi vero.
 De⁹ deus meus. ⁊ Laudate nunq̄ cōmu
 tant nec p̄mittunt. qz nullū fuit temp⁹
 nec erit q̄ aie iustozū nō sitiant ad deū fon
 tem viuū. ⁊ quo nō laudent d̄nm in excel
 sis. Ut aut h̄ clari⁹ pateant. nōndū ē qz
 quilibet dictozū sex psalmozū habet in se
 h̄ vocabulū mane. vel equipollēs. Mane
 aut in sex diuidit. scz in mane t̄pis. in ma
 ne pectoris. in mane n̄re redēptiōis. i. ma
 ne hōis. in mane eñnitati. ⁊ in mane mūdi
 alis p̄speritatis. Mane t̄pis ē initium et
 fundamētū fidei de q̄ dicitur ē. Et factū est
 vesp̄e ⁊ mane dies vn⁹. Mane pectoris
 est initiu gr̄e cū scz gr̄a incipit lucere i cor
 de. Vñ. Emitte lucē tuaz. ⁊ mane exaudi
 es vocē meā. Mane n̄re redēptiōis ē ma
 tutinū tps quo d̄ns n̄r surrexit. vel ei⁹ re
 surrectio innotuit. Vñ. Exir⁹ matutini et
 vesp̄e delectaberis. Mane homis pueri
 cia vel adolescentia in q̄ viret ⁊ floret Vñ
 Mane sic herba transeat. mane floreat ⁊
 tran. vesp̄e decidat. induret ⁊ arefcet. Se
 pe aut ē qz hō mane puericie trāseat. i. mo
 rit. Si vō p̄tingat eū venire ad mane ado
 lescentie in q̄ viret ⁊ floret. sepe ē qz ⁊ tunc
 trāsit. qz si forte eū cōtingat venire ad ve
 sperā senectutis. tūc absqz dubio in mortē
 decidit. iduzat vt cadauer. ⁊ arefcit i pul
 uere. Mane eñnitatis ē initiu eterne glie
 Vñ. Audiat fac mibi mane misericōdiam tuā
 id ē. vocē misericōdie tue. s. Venite b̄ndicti ⁊c
 Mane mūdialis p̄speritatis ē ip̄a p̄spe
 ritas. Vñ. Ad annūciādū mane misericōdiaz
 tuā ⁊c. Penitēs q̄ sollicit⁹ de aia sua mane
 t̄pis surgit ad orōnē vt possit dicere. Ma
 ne astabo tibi ⁊ videbo. m̄ae exaudies vo
 cem meā. Ad habetur in p̄mo ps. Verba
 mea. Verū qz orō ei⁹ nō habet effectū sine
 mane pectoris. i. sine gr̄e initio. ideo dicit
 Emitte lucē tuam. Ad habet in scōo ps.
 Judica me deus. Sz qz mane pectori pen
 det ex manē n̄re redēptiōis. iō d̄r Exirus
 3

matutini. **Q**d ē in t̄tio ps̄. *Te decz rē. Et qz habito mane pectoris. qd ē effect⁹ m̄ae redēptionis hō incipit sibi vilescere. Sed tur. Mane sicut herba trāseat rē. Qd habet in q̄to ps̄. f. Dñe refugiu. Sz qz q̄to sibi q̄qz magl̄ vilescit. tāto magl̄ m̄ae eternitatē affectat. idcirco d̄r. Audiat̄ fac mihi mane misericordiam tuā. Qd habet in. v. ps̄. Dñe exaudi orōnē meā. Et qz nemo ad b̄ puenit nisi q̄ laudat deū in adūitate r̄ p̄ iperitate. iō adūigit. Ad annūciādū m̄ae misericordiaz tuā rē. Qd habet in. vi. ps̄. Bonū ē rē. Rursus sex ps̄. q̄ p̄ singlas ferias mutant̄. r̄ cantica q̄ in illis dicuntur inf̄ se cōueniunt. r̄ p̄grue p̄nt̄ t̄pis gratie succēssib⁹ coaptari. In sc̄da nāqz feria recolit̄ stat⁹ p̄mitiue eccl̄ie. q̄ sc̄oz p̄dicatōe hereditatē accepit vt dcm̄ ē. An̄ i illo ps̄. Verba mea. orat̄ eccl̄ia p̄ et̄na hereditate quā p̄ xpm̄ p̄cipit. q̄re i t̄i. ciuidē ps̄. habet in fine p̄ ea quā p̄seq̄t̄ hereditate. In cātico nō gratias agit dicēs. Cōfitebor tibi dñe qm̄ irat⁹ es mihi p̄sus ē furor tu⁹ r̄ p̄solat⁹ es me. Qd ē Esa. xij. c. Reuera tra dei p̄mansit vsqz ad passionē saluatoris tūc p̄sus ē dñs a furore r̄ p̄solat⁹ ē eccl̄ia. sapiens ei sanuā celest̄i regni. cū oēs p̄ ad inferos mitterent̄. Itē in ps̄. solitudinem suā oñdēs eccl̄ia dicit. Mane astabo tibi r̄ videbo rē. In cātico nō p̄fidēs dicit. Fortitudo mea r̄ laus mea dñs. i. ipse p̄ quē sum fortis r̄ quē laudare teneor. Ad totā igit̄ p̄tinet eccl̄iaz. qd d̄r. Verba mea rē. f. sp̄alit̄ ad p̄mitiā cui p̄ aplos p̄mo facta ē p̄missio et̄ne hereditatē. r̄ t̄nc verillū crucē cepit in natōib⁹ eleuari. ad qd p̄tinet cāticū sic ex his q̄ p̄cedūt cāticum in esaia manifeste aparet. Dicit̄ em̄ in b̄ lib. paulo sup̄. In die illa radix iesse. q̄ stat in signū p̄lorū ip̄m gētes dep̄cabunt̄ r̄ erit sepulcrū ei⁹ gl̄iosū. Et paulo p̄ Eleuabit signū in natiōes r̄ p̄gregabit̄ pfugos israel rē saluator noster ē radix iesse. r̄ ip̄e stat in signū p̄lorū. qz ad eum respiciūt gētes r̄ ip̄m dep̄cant̄. ei⁹ sepulcrū fuit gl̄iosū. h̄ p̄ctis nostr̄i exigētib⁹ ad t̄ps sit ignominiosū. r̄ ip̄e p̄ aplos r̄ alios p̄mitiuos leuauit in natiōes crucē signū. i. q̄ ē victoria vt sciāt̄ oēs in q̄ diabol⁹ ē vict⁹. Sed an̄ h̄ p̄gregauit ip̄e pfugos isrl̄. qm̄ in die p̄te costes erāt̄ v̄ri religiosi in hierl̄m ex om̄i*

pte vel natiōe q̄ s̄b celo ē. r̄ ex illis crediderūt vna die tr̄ia milia. r̄ alia die q̄nqz milia. Nā eis dicit̄ paul⁹ in actib⁹ ap̄lorū. p̄t̄mū oportebat vob̄ loq̄ v̄bū dei. In tertia feria illud t̄ps recolim⁹ qm̄ ab ip̄is eccl̄ia p̄secutionē patiebat̄ a iudeis primo r̄ postea a diuisis impatorib⁹ romanis. p̄sertim t̄pe neronis vsqz ad t̄pa dyocleciani r̄ maximiani impatorū. Que aut̄ tunc passa fuerit eccl̄ia indicat̄ ps̄. Iudica me de⁹ r̄ discerne cām meā de gēte nō scā. Et oñdit̄ tristitiā cū dicit̄. Quare tristis incedo dū affligit me inimic⁹. Sz qz ab hac p̄secutione liberata ē cātat̄ cāticū. Ego dixi Qd ē Esa. xxxviii. c. Qd cātauit ezechiel p̄ liberationē a sennacherib⁹. r̄ p̄ infirmitatē quā incurrerat. ne eleuaret̄ cor ei⁹ in sup̄biā. vel qz eleuatū erat p̄p̄t̄ inopinabile triūphū de exercitu sennacherib⁹. Sicut em̄ ille liberat⁹ reddidit gloriā deo. sic r̄ eccl̄ia. p̄xim⁹ t̄n̄ q̄si desperās dicit̄. Nō aspiciā hōiem vltra r̄ habitatorē q̄et̄. i. saluatorē meū p̄ quē mihi q̄es debēt̄ eē. imo cum videbat̄ suos passim inf̄fici dicebat. Generatio mea ablata ē. Et iterū. p̄precisa ē velut a texete vita mea cū adhuc ordier̄ succidit me. T̄n̄ sperās eccl̄ia dicit̄. Viuens sup̄ple nūc in p̄ctiōe tua. vinēs sc̄z p̄ in futura q̄ete. ip̄e p̄t̄ebit̄ tibi si ē ego hodie sup̄. liberata ab hostibus. r̄ ego ita ago sic pat̄ bon⁹ notā facit̄ filiis v̄ritatē suā

In q̄rta feria recolit̄ illd̄ t̄ps q̄ eccl̄ia cepit exaltari sup̄ inimicos suos reddita sibi pace p̄ impatorē p̄stātīnū. An̄ cantat̄. Te decz hymn⁹ de⁹ isyon. Syon iter p̄tatur speculatio siue p̄t̄platio. qz t̄pe q̄etis potuit eccl̄ia vacare p̄t̄platiōi. Ad h̄ etiā p̄tinet titul⁹. f. ps̄alm⁹ dauid cāticū hieremie r̄ ezechiel de p̄lo trāsmigrationis vel v̄ba p̄grinatōis cū incipet̄ exire. Sicut em̄ p̄ls ille d̄ babylonia exire cepit. recepta licētia a cyro. ita r̄ eccl̄ia de babylone p̄secutiōis p̄stātīnū romanū impatorē liberata. quā patiebat̄ sub puer̄ impatorib⁹. h̄z sp̄em p̄ficiēdi in meli⁹ q̄ul⁹ p̄ pueniet in celestē hierl̄m. An̄ recolēs p̄teritā p̄secutionē dicit̄. Verba in q̄rū p̄ualuerūt sup̄ nos. Et p̄fectū suū oñdēs dicit̄. B̄ndices corone anni benignitatē tue. Corona anni benignitatē tue ē t̄ps gratie qd p̄ circulū dierū vsqz i finē m̄di decurrit i q̄

campi. i. illi q̄ s̄nt̄ plani. tumore sup̄bie carētes. vbertate gr̄e replent̄. p̄p̄t̄ h̄ac liberationē cātat̄ eccl̄ia cāticū anne m̄ris famulic. qd cātauit liberata de p̄secutione sue emule fenēne. f. Exultauit cor meū in dño. qd ē. f. Regl. ij. c. Cū em̄ res publica cepit p̄ angelicos viros r̄ impatores xp̄ianos ministrari potuit eccl̄ia dilatare os suū sup̄ inimicos suos. f. iudeos. paganos r̄ hereticos. An̄ sequit̄ Dilatatum est os meū rē. Eadē quoqz pace q̄ gaudēt̄ gētilis cōuersi gaudēt̄ r̄ iudei cōuersi. An̄ r̄ in p̄sona iudaici p̄li cōuersi cātam⁹ in q̄n̄ta feria. Dñe refugiu fact⁹ es nob̄. Quod aut̄ ps̄. iste ad iudeos p̄tineat. titul⁹ ostendit. f. d̄ro moysi hōis dei. Ad idē etiā p̄tinet cāticū moysi. Cātem⁹ dño. Qd est Ero. xv. c. in p̄ncipio. Sic em̄ exultauit iudei interempto pharaone cum exercitu suo ita exultant hodie xp̄iani defectis p̄uersis impatorib⁹ q̄ eccl̄iam p̄sequebant̄ in odiū nois xp̄iani. In sexta feria fit cōmemoratio passiōis dñi. An̄ cātat̄ ille ps̄. Dñe exaudi orōnē meā. Cui⁹ titul⁹ est ps̄alm⁹ dauid qm̄ p̄sequebat̄ eū fili⁹ eius absalon. Sic aut̄ dauid habuit plures filios f̄ vn⁹ illorū. f. absalon p̄secut⁹ ē eū. Ita r̄ dñs n̄r plures h̄z filios. de q̄b⁹ ip̄e dicit̄ Nō p̄nt̄ lugere filij spon̄si q̄diu cū illis est spon̄sus. Sz vn⁹ illorū. f. iudas p̄secutus ē eū. qd d̄r absalon. q̄si abbasalon. i. pax patris. p̄p̄t̄ osculū qd dedit dño. qd ē signū pacis. Ad idē p̄tinet cāticū. Dñe audi uiauditū tuū. Qd ē Abacuc. iij. c. in p̄ncipio. In q̄ d̄r. Cornua in manib⁹ ei⁹. ibi abscondita est fortitudo ei⁹. an̄ faciē ei⁹ ibit mors. p̄per cornua regna intelligere p̄sueuimus. Et ē sensus. Cornua in manibus ei⁹. i. regnū in p̄tate ei⁹. h̄ac aut̄ p̄tate meruit sibi dari. vel pot⁹ sibi datā notificari p̄ passionē de q̄ ip̄e dicit̄. Data ē mihi ois p̄tās in celo r̄ in terra. p̄per cornua em̄ cōuenient̄ f̄m̄ h̄ intelligunt̄ duo cornua crucis. An̄ videt̄ f̄m̄ h̄ q̄ pot⁹ eēt̄ dicēdum Qd an̄ ei⁹ in cornib⁹. q̄ cornua in manibus ei⁹. Qd aluit̄ t̄n̄ sic dicere abacuc p̄pheta. vt oñderet q̄ in p̄tate r̄ voluntate ei⁹ fuit eū crucifigi. sicut ip̄e dixit. Nemo tollet a me aiām meā. sed ego habeo p̄tate ponēdi aiām meā r̄ iterū sumēdi eā s̄bi sc̄z in cruce abscondita fuit ad t̄ps fortitudo

eius qz reputatus est tanq̄ p̄cussus a deo r̄ humiliatus. r̄ an̄ faciē eius ibi mors q̄a mors p̄ eius mortē destructa est. Et nō q̄ h̄ dies est q̄nta a sc̄da feria in q̄ agit̄ d̄ passione saluatoris. sicut r̄ i dñicis nocturnis q̄nto loco ponit̄ cāticū. in quo ponit̄ cōtemptus nabuchodonosor. r̄ victoria trium puerorū in camino ignis. vbi aspectus q̄rti erat silis filio dei. vt sicut h̄z alia trāslatio filio hōis. qz in passione saluatoris facta ē destructio dyaboli et victoria xp̄iani populi de trib⁹ p̄tib⁹ orbis collecti. p̄ eū q̄ est verus filius dei r̄ verus filius homis.

In sabbato fit cōmemoratio victorie populi iudaici q̄ erit p̄iunct⁹ eccl̄ie dei in fine seculi r̄ cantabit̄ cū eccl̄ia ps̄almū. Bonuz est p̄stiteri dño rē. ad annūciādū mane. f. p̄speritatē misericordiam tuā. r̄ veritatē tuam p̄ noctē. f. aduersitatē. qui ps̄alm⁹ intitula tur. laus cantici dauid in die sabbati. An̄ p̄ueniens est vt in die sabbati cantet̄ ps̄almus ille in q̄ agit̄ de p̄secutione iude. q̄ p̄secutus est xp̄m̄ in figura absalon q̄ p̄secutus est patrē r̄ q̄ intitula f̄ die sabbati. Qd aut̄ ps̄alm⁹ iste p̄tineat ad iudaicū p̄lm̄ cōuincit̄ ex illo versu. In decacordo psalterio cū cātico. psalteriū decacordū dicit̄ lex p̄pter. x. mandata legis. Et nota. qd psalteriū qdā portant̄ f̄ in eo nō psallunt. vt iudei p̄fidi q̄ nobis sunt in codicib⁹ restes. i. cordib⁹ hostes. Quidā portant̄ r̄ psallere vident̄ nō t̄n̄ psallūt. vt falsi xp̄iani q̄ cū tristitia aliq̄n̄ bona opant̄. Quidā portant̄ et in eo psallūt vt illi q̄ cum hilaritate bona opant̄. hoc aut̄ erit in p̄lo iudaico cū vnū erit cū eccl̄ia. Qualit̄ cāticū moysi. audire celi. qd est deus. xxxij. c. p̄tineat. ad sabbatū. r̄ ad populū iudaicū ex verbēde haberi pot⁹ q̄ dicit̄ sup̄ lucā. q̄ ip̄dieb⁹ sabbati iudei ad synagogas p̄fuebant̄ ad meditanda diuine legis mandata postpositis mundi negocijs. iuxta illud. Vacate r̄ videte quoniam suauis est dñs. In memoria p̄ pristine religionis cāticum ipsū deuteronomij in sabbato cantat̄ in q̄ stat⁹ illius populi quē habuit offēso vel p̄p̄icio deo describitur. Post antiphonam sequit̄ capl̄m p̄ qd fit exhortatio ne deficiamus in via. Et dicit̄ q̄nqz. Benedictō r̄ claritas. Apoc. viij. d. Et q̄nqz. Fuisi aliq̄n̄ tenebre. Eph. v. b. Et q̄nqz. Nō p̄cel

fit. Roma. xliij. c. Ubi hortamur in fide p-
feuerare. miscōie opib' intēdere. opa tene
bzaru' abijcere. 7 arma lucis induere. 7 cō
solamur p' pmissionē glorie. Et post capti-
tulū seq' rñsoziū. In q'busdaz tñ ecclesijs
nō dicūt rñsoziū. Videt' em' h' supfluere p'
pter rñsozia in nocturnis dicta. qz hodie
nocturne 7 laudes matutine vbiqz cōiun-
ctim canūt. Hec tñ rō cessat si laudes ma-
tutine officii sint p se. In omnibus tñ alijs
horis post capitulū sequit' rñsoziū. Post
capit' seu rñsoziū chorus exhortatio
ni assentiens hymnū resonat. Post hym-
num sequit' vsus. Quia em' p canticū za-
charie quod statim subsequit' pmissio no-
ta 7 nos tardi sum' ad credendū pmissi
onibus. idō pmissit' vsus alta voce. vt ex-
citemur ad credendū dei pmissa. Et dñ' in
q'busdā ecclesijs vsus. Repleti sum' ma-
ne miscōia tua. in quo recolit' tps q' iustis
recōpensabit' merces post huius seculi la-
borē. An dicit' Beda. Repleti sum' mane
p'teritū ponens p futuro pphetali certitu-
dine. quia in mane eternitatis miscōia do-
mini replebimur. iux' illud Satiabor cum
apparuerit gloria tua. In alijs vō ecclesijs
dñ'. In matutinis dñe meditabor in te. Cō
sequēter chor' vsu excitat' subijcit canticū
zacharie. s. Bñdicit'. qd' ē Lu. i. c. qd' sem-
per dicūt. iux' qd' ait apl's. Seruiēdum est
deo psalmis 7 hymnis 7 cāticis. i. cord. ore
7 ope. Si qd' p hymnū expmūt leticia qm
de cōsecuta libertate habem'. Et qz xpus
hanc nobis leticiā acquisiuit. idcirco ne d'
hmōi bñficio ingrati eē videamur. in lau-
dem dei cantādo p'umpim'. antiphonaz
ichoātes. Et qz nos liberavit ei grates re-
ferimus alta voce cantādo canticū ipsum
7 qre. qz visitavit nos exñtes in miseria. 7
fecit redemptionē plebis sue. Quare etiā
hoc canticū alta voce dicat'. In. vj. pre sub
v. feria cene dicet'. Vel ideo post ps. 7 le-
ctiones 7 vsus canticū ipm dicūt. vt recoz-
demur q' finito tpe noui testa. qd' p' pmissi-
os matutinales ps. significat'. remunera-
tio abrae pmissa nobis dabit'. si doctrina
xpi imbuti. qd' p' lectionē. 7 ad dei fuitiū
incitati. qd' p' vsus significat'. sine timore
in sanctitate 7 iusticia omib' dieb' fulem'
deo. Rursus ideo ps. Bñdicit' in h' loco
dñ'. qz in eo agit' de pcursoze ill' q' in sexta

etate venit. 7 iste ē sextus psalmus in lau-
dib'. Et nō qz hoc canticū 7 cāticū ma-
rie scz. Magnificat anima mea dominū.
7c. euāgelia sunt. ideo ea stantes cantam'
Leterū hec duo cātica nō cantant' in eccle-
sia eo ordine quo edita sunt. quē ordinem
ponit magister in historijs. vbi agit de or-
tu pcursozis. Nam canticū zacharie p'us
cantat' 7 tñ secūdo editū est. Quia em' ibi
legit'. 7 erexit cornu salutis nobis. quod ē
factum in resurrectione. 7 quia loquit' ad
puerū q' fuit aurora solis. ideo cātatur in
laudib'. Cāticū aut' xginis. quia legitur
ibi. respexit humilitatē ancille sue. scz ipsi-
us marie. quod qd' factum ē in sexta eta-
te. 7 agit de incarnatione. ibi. suscepit isrl'
puerū suum. ideo canit' ad vespas. s. in se-
xto officio diurno. Tertio canticū simeo-
nis qd' sequit'. canit' in septimo officio. s. i
completorio. quia orat se dimitti in pace.
qd' erit in septima q'centiū. Rursus i
tribus horis tria dicim' euāgelia. s. in au-
roza Bñdicitus. qz ibi va lux nunciat' In
vespa. Magnificat. qz in fine mūdi put
ibi dñ' deus supbos dispdet 7 humiles ex-
altabit. In cōpletorio. Nūc dimitt' qz p'
iudiciū sancti in pace regnabūt. Finito
cātico antiphona que dilectionē siue de-
uotionē quā in laudando deū h're debet'.
significat' repetit'. Bū aut' vsus ante ip-
sum canticū dicūt offer' incensum. vt notet'
deuotio ab igne charitatis egrediēs que
in omī laude esse debet. Thuribulum em'
est cor hois. ignis charitas. incensum o'ro
fumus in altū tendens est deuotio q' sursum
tendere debet. iuxta illud. Strigat' o'ro
mea 7c. De hoc in quarta pte in ti. de ac-
cessu pontificis ad altare dictū est. 7 dice-
tur sub vespis. Primo aut' offer' incensū
circa altare. nam 7 sacerdos legalis mane
intrabat templum vt sup altare incensum
offerret. vt dicet' sub ti. de vespis. Offer'
itaqz incensum circa altare vt notet' canti-
cum toto cordis affectu esse proferendum
Et ne nobis accidat quod p'tigit zacharie
cui dum incensum offerret apparuit ange-
lus dicēs. q' ei nasceretur filius. Qd' qz il-
lenon credidit obmutuit. Credamus igitur
promissionibus dei. ne a laude eius
muti efficiamur. Alta etiā rō sub vespis
dicet'. Post canticū sequit' o'ro p' que ē in

petrāda pmissio de qua dictū est in pbe/
mio hui' p'tis. De laudib' matutis q's mo-
nachi dicūt in pcedēti ti. dictū ē.

De prima

Distiquā de no-

cturnali pmissum ē officio. conue-
nit aliq' dicere de diurno. Et pmo
de hora pma in qua deū laudare debem'.
Cum quia ē intriū diei. 7 nobis dedit no-
ctem cū salute 7 sine sathane impedimen-
to trāsire. put in cōpletorio rogauim' ip-
sum. Cum qz tali hora xps a iudeis pila-
to tradit' est. 7 etiā angel' nunciauit mu-
lierib' ad monumentū orto iā sole venien-
tibus eum surrexisse. Eadē etiā hora vis'
est in litore maris a discipulis piscantibus
dicēs illis. Pueri habet' aliqd' pulmenti.
Cum qz eadē hora dñs in templo cōueni-
ebat. 7 p'ls manitabat. i. mae expectabat
vel. i. ad deum mane festinabat. Cum etiā
am quia scriptura dicit. P'rimuz querite
regnū dei. M'rito ergo ecclesia in hac ho-
ra dñm laudat 7 eum inuocat dicens. De-
us in adiutorium meū intēde. cum glori-
ficatione sequēt'. 7 deinde petit liberari a p-
secutione mūdi 7 a temptatiōib' diaboli.
vt patet in hymno. Jam lucis orto si. 7c.
Est aut' nōndū q' in pma hora hymn' ipe
inuariabilis ē. qm qualibet die pmissa li-
beratione egemus. Silit' 7 in cōpletorio
hymnus. Te lucis 7c. In quo petit eccle-
sia a fantasmatibus liberari. qua etiam li-
beratione semp egem' put sub cōpletorio
dicet'. Quedā etiā eccleie nunqz variāt an-
tiphonā ad primā. Cum em' de' sit inuari-
abilis qui est alpha 7 o. i. pncipiū 7 finis.
Idcirco quia sp a nobis pmitias 7 decias
erigit tanqz semp soluentes pmitias diei.
nunqz variant antiphonā. sed sp dicūt il-
lam de trinitate. nisi aliqd' festum accidat
quia tunc sit de ipso festo. Alie tñ eccleie va-
riant hymnū 7 antiphonā in dñicis 7 i fe-
rijs 7 in festis dei 7 scōzū. Post antipho-
nam sequunt' ps. Et ex p'tinētia pcedent'
hymni euidenter apparet quare dicat' pti-
mus ps. De' in noie tuo 7c. In q' ecclesia
orat a periculis 7 ab inimicis liberari. De
idese armat pmo cōtra hostes cingulo ca-
sitatis. cū dicit. Beati imaculati in via 7c
Scōo galea salut'. scz spe. cū dicit. Retri-

bue suo tuo 7c. de quibus dicit' sub sexta
Tertio etiā scuto fidei cū dicit. Quicumqz
vult 7c. in q' fides nra cōtinet'. vt laz dicit'
que est scutu' 7 munimē nostrū 7 victoria
cōtra carnē mundū 7 diabolu'. 7 oēs eius
temptationes. Unde Petrus. Cui resisti
te fortes in fide 7c. Quarto sumit gladiuz
spūs quod est vbu' dei. dū dicit capituluz
siue lectionē. que p'inet ad doctrinam. qz
oportet vt pcedant bona opa que p' psal-
mum significant'. 7 tandē sequat' doctrina
de spūalib' 7 secretiorib'. iuxta illud. Le-
pit ielus facere 7 docere. Sunt ergo tres
ps. s. Deus in noie. Beati imaculati i via
7 Retribue. vt in tribus horis munimen-
tum cōtra impugnationes iteriores. 7 exte-
riores habeam'. Et dicunt' sub trib' glo-
rificationib'. eo q' trinitas in nris opibus
glorificat'. Scōs ps. est Beati imaculati.
vsqz retribue. Tertio Retribue. vsqz Re-
gem pone mihi. qui ex octonarijs versuū
constituunt'. Habet em' vnusquisqz. xvj.
vsus. quozū. xij. significant. xij. pphetas
aliq' quatuor designant quatuor maiores
pphetas. s. esaiā. hieremiā. danielē. 7 eze-
chielem. siue. xij. aplos. 7 quatuor euāge-
listas. Dicunt' g' illi duo ps. ex. xvj. versi-
bus constituti. vt ostendat' q' ea q. xij. p/
phete. 7. iij. maiores. siue. xij. apli. 7. iij.
euāgeliste dixerūt p posse obseruare de/
bemus. De octonarijs dicit' sub ti. de cō/
pletorio. Sūt etiā quodāmodo qnqz psal-
mi habito respectu ad diuisionem octona-
riorum vsuū cuiuslibet ps. significantes
q' ecclesia petit ne mors ingrediat' per fene-
stras quinqz sensuū nostrorū. seu vt qnqz
sensus nri p diē diuinit' muniant'. P'rim'
est. Deus in noie tuo. Secundus Beati im-
maculati. Tertius. In q' corrigit. Quart'
Retribue. Quint' Adhesit. Et est sciēdū
q' a psalmo Beati imaculati. vsqz ad ps.
Ad dñm cum tribularer. est vnus psalm'
continens. xxij. capitula qui fm Ambro.
est paradysus pomozum. 7 apoteca spiri-
tussancti. 7 ideo ecclesia ruminat illum p
horas velut species aromaticas padisi vt
sit species aromatica deo 7 mundo. Sz qz
rif quare psalmus ille Deus in noie tuo.
dicat' ad primam quem dauid cecinit duz
iudei eum saul tradere volebant. Rūdeo
ideo. qz p' p'p'heos qui interpretant' floren-

tes intelligit dyabolus q̄ caduca floriditate
suis ostendit. Ipse enim siue p se siue p membra
sua insidiat nob̄. et nos apte psequit̄. vt nos
eterne tradat morti. Ad vitadā q̄ ei calli-
ditate iste ps̄ i p̄ma hora siue i diluculo ca-
tand' ē quē dauid catabat vt ab inimicis
saluaret̄. Post illū d̄ ps̄. B̄ti ima. i. via. q̄
plen' est morib'. q̄ optet vt hi q̄s d̄s libe-
uit d̄ vinculis et carcere inimicorū morib'
bonis et in oi deuotione assistat. In diebus
ho d̄nicis in q̄b' officiū matutinale d̄: et hi
storia mutat. dicit̄ ad p̄mā q̄nq̄ psalmi q̄
sūt i fine ipsi nocturni d̄nicis. s. De' deus
me' respice etc. Qui psalmi q̄re i p̄mā dicā
tur s̄b p̄pletorio dicit̄. In q̄busdā t̄n eccle-
sijs dicit̄ solū i d̄nicis a septuagesima vsq̄
q̄ ad pasca. q̄ etiā tpe d̄ ad p̄mā psalmus
D̄ns requirit. pp̄ rōnē ibi scriptā. In pre-
missis et d̄nicis d̄ ad p̄mā ps̄. Cōfitemini
d̄no. ne aliqd̄ de psalterio p̄mittat̄. q̄n-
torū in septimana dicat̄. et q̄ ibi p̄fert̄ in
verfu illo. Hec est dies quā fecit etc. agit d̄
resurrectione ad quā dies d̄nici p̄tinet. Et
fm̄ hoc in d̄nicis dicunt̄ ad p̄maz. ix. ps̄.
vt cū. ix. ordinib' angelorū in resurrectio-
nis gaudio trinitatē laudare possim'. In
p̄mis. v. sc̄z De' de' me' respice. et sequenti-
bus. de xpi passiōe cantat̄. p̄er ps̄. Cōfite-
mini. et tres q̄tidianos innuit q̄ in q̄ttu-
orū mūdi p̄tib' doctrinā q̄ttuor euāgelioz
laudare debet. In ps̄. De' in nomine tuo.
petim' erroris depositionē. in Cōfitemini
exhortamur ad laudis p̄fessionē. in B̄ti i-
maculari. ad laudis opationē. in Retri-
bue. ad mādatorū retributionē. Verū q̄a
fides ē sūdamētū mādatorū et victoria q̄
vincit mūdū. q̄ cetera sine fide frustrant̄.
iō subdit̄ simbolū fidei. Quicūq̄ vult. q̄s
athanasi' alexādrin' ep̄s rogatu theodo-
sij ipator' ad eradicandā iualecētē hereti-
corū p̄fidia. et fidē catholicā diuulgandā
edidit. et singulis dieb' ecclesia p̄stituit can-
tari ad p̄mā. q̄ p̄s tūc marie ad ecclesiam
p̄uenit. vt q̄s fides p̄ncipium salutis existit.
Quidā t̄n ex curiositate illū omittūt in ill'
dieb' q̄b' in missa Credo in vnū deū dī-
cūt. Quidā aut̄ dicit̄ q̄ dicit̄ athanasius
fugiēs a facie p̄stātini impatoris. in treue-
rc illud cōposuit. q̄s nō d̄ in ecclesia ex p̄-
maria eccle institutione. Et adūte q̄ in b̄
simbolo due p̄ncipalit' sunt p̄tes. s. de tri-

nitate et de incarnatione vbi. S̄z de libero
arbitrio p̄mittit̄. Postea sequit̄ caplm̄ in
q̄ pastor oues et p̄familias oparios ne in
calore et labore deficient p̄solat̄. de q̄ iā dī-
cef. Et d̄ q̄nq̄ caplm̄. S̄ra vobis et para-
deo. Gal. i. a. Q̄nq̄ p̄pacē et p̄tate Zach.
vii. d. Post caplm̄ sequit̄ r̄soriuz. Ch̄riste
fili dei viui. etc. vt ecclesia ostēdat se innue-
re et applaudere his q̄ in illo dicta sunt. ni-
hilomin' t̄n orat p se. vnd̄ postea subicit̄
X̄sus. Exurge d̄ne. i. fac nos exurgere. Ex-
urgere aut̄ a vitijs nihil aliud ē q̄ ad d̄m
redire. Sciēdū aut̄ ē q̄ quedā eccleie omi-
tunt r̄soriū illud Ch̄riste fili dei viui. i. ad
uētū et in septuagesima. q̄ iā p̄res q̄ fue-
rūt an̄ legē. q̄ q̄ fuerūt sub lege sperarēt p̄
xpm̄ a miserijs liberari. t̄n q̄ ipe illo tpe
nōdū venerat. idcirco cū tpa illa recolat̄.
miscōia xpi mime iuocat̄. In festiuitatib'
t̄n sc̄oz q̄ in illis tpeib' occurrūt. illū dicit̄
q̄ i illis tpeib' ḡre rep̄ntat̄. Quedā t̄n eccle-
sie nō dicit̄ caplm̄ nec etiā r̄soriū. s̄ solū
X̄sum. Exurge. volētes morē ap̄lozū imi-
tari. q̄s legim' post ascēsiōnē an̄ aduētū
sp̄sici in orōnib' p̄seuerasse. sic lucas dicit̄
q̄ ipsi adorātes reuēsi sunt in hierusalem cū
gaudio magno et erāt sp̄ b̄ndicētes in tem-
plo et laudātes deū. Hec legim' eos tunc
fecisse p̄monē ad p̄lm̄. s̄ in die p̄tece. dato
eis sp̄sco hora tertia ceperūt tanq̄ cōfir-
mati ad p̄lm̄ loq̄. in q̄ instrumur q̄ vsq̄
ad hora tertiā bonis opib' et orōnib' va-
care debem'. et tūc tandē alios docere. q̄s
notat ipa lco seu capitulū. naz ps̄. ad opa
lectio ho p̄tinet ad doctrinā. p̄d̄pter b̄
ergo lectionē in prima subtrahunt. et p̄
sequens responsoriū quod et respondere
debet. Rursus p̄ primā pastoris opa intel-
ligunt̄. An̄ tunc dicit̄. Respice d̄ne in ser-
uos tuos et in opa etc. qui pastor xpi exem-
plo debet prius opari vt in alijs horis ali-
os ad opandum valeat exhortari. q̄d̄ q̄s
nō dicunt capitulū. quod ē exhortatō seu
cōsolatio post psalmos p̄ quos opa signi-
ficant̄. Sed post primā dicit̄ lectio vt dī-
ctum est in p̄hemio hui' p̄tis. Subse-
quenter dicit̄ p̄ces. q̄m in cōcilio agathe-
neni. statutū est. vt preces siue capitula de
psalmis in singulis horis dicantur. Dicit̄
autem p̄pter tria p̄rimo ad refectan-
das superfluas cogitationes. Secūdo ad

impetrādū miscōiam pp̄ oues errātes et
oparios fatiscētes. Tertio ad postulādū
auxiliū et tēptatiōes vt possimus in d̄nica
orōne p̄rem securi' inuocare. Et dicit̄ b̄
mō. p̄rimo nāq̄ d̄nica orō d̄ in q̄ sunt se-
ptem petitiōes pp̄ septē dona sp̄s sancti
habēda. vt iā dicit̄. S̄z q̄ musce morien-
tes. pdunt suauitatē vnguētū p̄cedit ipm̄
kyrie eleyson. Oportet em̄ tale qd̄ p̄cede-
re q̄s inanes cogitatiōes repel lata mente
vt dicēdo ipam orōnē. mens q̄ iuisibili lo-
quit̄ sola inuisibilia cogitet. In diuinis si
quidē officijs an̄ ipam orōnē d̄ ter vel se-
mel kyrie eleyson. et postea ter vt semel xpe
eleyson. et iterū ter vel semel kyrie eleyson.
D̄ ter kyrie eleyson. ad nōndū tres star'
diuinitat' et diuine maiestati. q̄s aliq̄ mō i
ecclesia celebrant'. S̄z semel d̄ pp̄ vnā s̄b
stantiā. p̄rim' star' fuit an̄ assumptā hūa-
nitatē q̄n trinitas inuocabat̄ sine copula/
tiōe hūane nature. et dicebat̄ d̄ns. q̄ d̄ns
nomē illi. Sc̄s fuit p̄ assumptā hūanita-
tem. s̄ q̄n xps̄ videbat̄ in t̄ra et nibiloni/
mus credebat̄ a suis de' et fili' dei. p̄pter
assumptā em̄ hūanitatē q̄ vncta ē oleo sp̄-
rituali vocat̄ xps̄. An̄ i medio statim dicit̄
mus xpe eleyson. An̄ em̄ ter dicimus xpe
eleyson. oñdim' eū nūq̄ fuisse sepatū a s̄b-
stantiā trinitatis. s̄ fieret hō. S̄z q̄n se mel
oñdim' eū fuisse solū in hōies et neminez
sibi p̄ oia s̄ilem habuisse. Tertio star' fuit
et eo tpe q̄ voluit clarificare assumptā hu-
manitatē plusq̄ eēt q̄d̄tu mortalis erat.
Quia q̄ in illa clarificatiōe ostēsa est trini-
tas. iō dicim' ter kyrie eleyson. semel ho
dicit̄ pp̄ vnā substantiā. De horū xborū
efficacia dictū ē in q̄rta pte sub ti. de kyrie
eleyson. Et nō q̄ p̄missi star' dicunt̄ pp̄
nos. et nō pp̄ deū. apud quē nō ē trāsmu-
tatio nec vicissitudo obūbratio. Post
kyrie eleyson sequit̄ d̄nica orō in q̄ sunt se-
ptem petitiōes pp̄ habēda septē sp̄s san-
cti dona. p̄ q̄ merētes septē x̄rutes. et per
illas a septē vitijs liberati ad octo beatitu-
dines puenim'. Et dicit̄ voce demissa et
secrete. p̄rimo vt p̄ h̄ vera hūilitas et orō-
nis deuotio significet. Sc̄o vt q̄si ad in-
teriora reuerſi ipas res cū magna diligen-
tia mēte capiam'. q̄s v̄bis p̄nūciam' Ter-
tio q̄ in eo deo loquimur. q̄ nō t̄m̄ v̄ba s̄
renes scrutat̄ et corda. Quarto ad nōndū

q̄ orō ipsa poti' habet efficacā in deuoti-
one cordis q̄ in clamore oris. Licet enim
moyses ad d̄nz nō clamaret oris. t̄n domi-
nus q̄ magis attendit clamores cordis q̄
oris inq̄t ei. Quid clamas ad me. Exodi.
xiiij. c. Finit̄ t̄n ipsi' orōnis alte p̄nūciat̄
vt ab oib' cōfirmet̄. et vt auxilio p̄cū astā-
tium r̄ndentiū amen a temptatione libere-
mur. quia sic ait Aug'. impossibile ē mul-
titudinē nō exaudiri. p̄ncipiū q̄s eius
publice p̄nūciat̄. vt p̄ h̄ p̄ti astantes ad
orandū inuitent̄. Sane d̄nica orō dicitur
vt vita sp̄ualis anime impetret̄ p̄pter qd̄
immediate illa dicta subicit̄. Quier anima
mea et laudabit te. etc. Deinde sequit̄. Er-
raui sicut ouis q̄ etc. in q̄ sit cōfessio. Nō ei
pōt in deo viuere qui non confitet̄. Cō-
sequēter dicit̄. credo in deū. in quo fides
nostra cōtinet̄. sine qua impossibile ē deo
placere. et p̄ quā p̄tra onia aduersa armā-
tur qui p̄ d̄nicam orōnē mūdant̄. Et dicit̄
voce demissa. finis ho alte. ad notan-
dum q̄ corde credit̄ ad iusticiā. orō autem
confessio sit ad salutem. de quo in quarta
pte dictum ē. vbi de simbolo agit. Post
stea sacerdos quasi suspirās dicit̄. Et ego
ad te d̄ne clamaui etc. iuxta illud David
De profundis clamaui ad te do. etc. Quia
ho nō est speciosa laus in ore peccatoris.
quia peccatori dixit deus. Quare tu enar-
ras iusticias meas. et assu. te. m. p. os t. iō
petit sibi gr̄az p̄ferri. q̄ replet̄ possit digne
laudare di. Repleat̄ os meū laude. Sub-
sequit̄ etiā postea mltē p̄cef q̄b' eccā orat
obsecrat. postulat. et gr̄as agit. in x̄ doctri-
nam ap̄li ad Thi. Obsecrat cū dicit̄. D̄ne
aūte faciē tuā etc. p̄pe at̄ obsecratō ē q̄n cū
adiuratōe petit̄. vt cū d̄. p̄ passiōez tuā li-
bera nos d̄ne. Orat dū bona sibi dari pe-
tit. vt ibi. Cor mūdū crea i me de' Postu-
lat dū a se mala sibi tria fmoueri petit. vt
ibi. Dignare d̄ne die isto. sine pctō nos cu-
stodire. S̄ r̄as ho agit p̄iā recepti. cū dicit̄.
B̄ndicā aia mea d̄no. De h̄ etiā s̄b ti. d̄ etia
dicit̄. p̄d̄t etiā et aliē dicit̄. q̄m orō d̄ni-
ca cū sequētib' p̄cib' et cuz ps̄. Miserere
mei. iō dicit̄. q̄m sunt intra ecclesiam n̄fam
q̄ mima et q̄ maria cōmittunt. p̄do mima
cōmittentib' et p̄ seipso sacerdos orat q̄n
kyrie eleyson et orōnē d̄nicā dicit̄. in qua ne-
mo se excusare potest nisi veraciter dicat.

tas dei diffusa ē. Roma. v. c. Et quōq; illud
 Obsecro vos fides misericordiaz dei. Ro. xij
 Rursus q; nō p̄dest sanari nisi p̄fuef. iō
 seq̄t vsus. Adiutor me? esto dñe rē. Qua
 si diceret. Quis liber r̄ san? i via tua sum
 p̄stitur? tñ n̄ sufficio sine tuo adiutorio p
 uenire ad illā meridiē de q̄ dñ. Indica mi
 hi vbi pascas vbi cubes in meridie. Und
 dñ. Adiutor me? esto dñe. Et subiungit.
 Ne derelinqs me. i. inceptū meū ne inter
 mittas. quia sine te nihil ē conar? me? neq;
 despicias me. i. ne p̄tēnas q; ego mortalis
 te eternū audeo querere. q; tu es de? me?
 q; me creasti r̄ recreasti. salutar? me? .i. qui
 sanas plagā peccati mei. Deinde oēs ad
 oñē p̄sternunt. r̄ p̄sequit sacerdos mo
 dū oñōis quē ap̄ls docet dicēs. Primo
 oīm fiant obsecratiōes. oñōes. postulati
 ones. r̄ gr̄arū actiōes. p̄ oib? r̄ p̄ his q; in
 sublimitate sunt. Obsecratio fit cū adiu
 ratio ne p̄ malo remouēdo. Oro p̄ bono
 impetrādo. vel p̄ malo supando. Postu
 latio p̄ bono adipiscēdo siue cumulando
 Gr̄arū actio p̄ bono iā collato p̄suando.
 Obsecratio est ibi. Ego dixi rē. vbi petit
 vulnera sanari r̄ medicinā dari. Oro ibi.
 Fiat misericōdia tua dñe. vel ibi. Oñde nob
 dñe. Postulatio ibi. Couertē dñe vsq; q;
 vbi postulam? vt p̄ dñi auxiliū oia nobis
 adūsā remoueant. Gr̄arū actio ibi. Sacer
 dotes tui induant iusticia rē. r̄ h̄ p̄ nobis
 oib?. Itē orat p̄ regib? r̄ his qui sūt in s̄b
 limitate dicēs. Saluū fac regē. r̄ orem? p̄
 papa pontificē nro. Et p̄ oib? vtuis di
 cens. Saluū fac p̄lm tuū rē. Et p̄ defun
 ctis dicens. Orem? p̄ fidelib? defunctis.
 Seq̄t etiā. Miserere mei de. p̄ his q; sūt
 in grauioib? pctis. sic p̄cessit dñica oratō
 p̄ his q; sunt in q̄ridianis. Post h̄ surgit
 opilio siue sacerdos r̄ oib? p̄strat manen
 tib? orat p̄ vniūsis. de q; dictū ē sub p̄ma.
 De sexta.

Ora sexta pro

b nobis crucifix? ē r̄ clauis p̄fix? est
 xps. q̄re tenebre sup oēm terrā fa
 cte sunt. vt sol in morte dñi sui lugēs. se q̄
 nigris tegeter vestib?. ne illū crucifigentib?
 bus lumē p̄beret. Hac etiā hora i die ascē
 stionis cum discipulis discubuit. Merito
 ergo ecclia illa hōra deo laudes exhibet.

gratias ei agens. quia p̄ ipsa xps pati vol
 luit. p̄pter quod ipm diligit vehementer
 Unde in cantici. Miciate dilecto q; amo
 re languo. Et ob hoc tunc dicit p̄s. De
 fecit in salutari tuo. rē. B̄r etiā r̄nsorūm
 B̄ndicā dñm in oīm tempe. sup. quia di
 gnatus est pati p̄ me. i. pro salute aie mee
 Hac etiā hora adam de paradiso eiecer? est
 Recte ergo illa hora deum deprecari debē
 mus. vt vnde ille p̄pter supbiam eiecer? est
 illuc p̄ humilitatem r̄ bonā opationem re
 deamus. Sane officiū sexte statui tempis
 respondet. sicut r̄ officia aliarū horarum.
 In p̄ma nāq; hora ē inchoatio. in tertia p
 sectus. in sexta p̄sumatio. fm q; sol in p̄
 ma incipit lucere. in tertia magis calet. in
 sexta ē i sūmo feruore. qd̄ idicāt vba hym
 norū. que in ipis horis r̄ etiā in nona pre
 mittunt. Inchoatiōi r̄ndēt vba q; dicunt
 ad p̄mā in psalmo. De? in noie tuo saluū
 me fac. r̄ in v̄ture tua libera me. i. sepa me
 a zypheis. In p̄ncipio nāq; n̄re p̄uersiōis
 incipim? a malo separi. An merito ibi pe
 timus. qui tandē loco r̄ p̄mio sepati sum?
 Ad idē p̄tinet qd̄ dicit scōs p̄s. Atinā di
 rigant v̄ie mee. Et qd̄ dicit terti? p̄s. Re
 tribue suo tuo. exponit. i. frequenter tri
 bue. Et vbi dicit. Quisifica me suplendū
 ē q; p̄mortu? erā p̄ pctm. An petit p̄ gr̄am
 iustificari. Ad p̄fectū p̄tinet qd̄ dñ in p̄nci
 pio ktie. Legē pone mihi dñe. Sibi ei po
 sito in via petit dari legē correctiōis. Ad
 cōsumationē p̄tinet qd̄ dñ in p̄ncipio sexte
 Defecit in salutari tuo aia mea rē. i. aia
 mea posita in salutari tuo defecit a terreni
 tate. Vel defecit in salutari tuo. i. aia mea
 tendens in salutare tuum defecit in terre
 nitate. Quanto em̄ quis magis tendit in
 dilectionē dei. tanto magis defecit a terre
 nis. r̄ quasi p̄ nimio desiderio languet. iu
 rta illud. Fulcite me floribus. stipate me
 malis. quia amore languo. Per flores q;
 dem initia bonorū operū. p̄ mala p̄fectio
 accipit. que etiā alios accēdēs quodāmo
 do consolaf. nō tñ hic plenā recipit conso
 lationez sed potius affligit ex dilectione.
 An sequit. Defecerunt oculi mei in eloq;
 um tuum. Et in secūda pte. Quō r̄lexile
 gem tuam rē. Et in tertia. Oculi mei de
 fecerunt in salutari tuo rē. Ad hāc p̄fecti
 onē p̄tinet responsorium. B̄ndicam dñm

r̄ v̄ficulus. Dñs regit me. Nā sicut habz
 alta trāslatio. Dñs pascit me r̄ nihil mihi
 derit i loco pascue ibi me collocauit. i. dñs
 ē pastor me? in quo sum tutus r̄ sufficiens.
 An sequit. Et nihil mihi deerit. Spūalē
 em̄ substantiā credit a deo sibi p̄ferendaz.
 q; iā scit se eē collocatū in loco pascue. vbi
 fideles in fide pleni? corroborant. An dic
 tū me collocauit. Quē em̄ dñs pascit i ad
 uentu spūsancti. eundez regit. i. in bonis
 opib? facit eū delectari. r̄ p̄ rectū iter de
 cit ad tutissimā ciuitatem hierlm. Tali ni
 hil deest teste aplo q; dicit. Omnia in eo pos
 sum q; me cōfortat. B̄r aut onera portate. Gal. vj. a
 Quōq; illud. Nolite cōformari huic seculo.
 Roma. xij. a.

De nona.

Ora nona chri

b stus clamās emisit spm. Merito ei
 voluit p̄ hoie illa hora in qua hō
 de paradiso expulsus ē. r̄ in eadez hora p
 miserē r̄ lignū redemit. quos p̄ mulierē et
 lignū decepat hosti. Ars aut vt artē falle
 ret r̄ medelā ferret inde. hostis vñ leserat
 In eadē quoq; hora miles lat? xpi apuit
 ex q; duo n̄re saluationis sacra. s. aquā ba
 ptismi. r̄ sanguinē n̄re redēptionis nobil
 eduxit. r̄ velū tēpli scissum ē. r̄ monumen
 ta apta sunt. Eadē etiā hora inferna pene
 trans inextricabiles tartari tenebras con
 fringens. serafq; ei? cōminuēs. captiuita
 tem sanctorū secū trāsuexit ad celos ignea
 q; romphea submota antiquū incolā pa
 radiso restituit. Eadē etiā hora cer? aplo
 rum ad orandū puenire cōsueuit. Et p̄e
 trus r̄ iohes ascēdebāt iu templū cā orati
 onis. Petr? quoq; eadē hora ascēdit in ce
 naculum oratur?. qñ raptus ē in extasim.
 r̄ lintheolū plenū reptilib? de celo ante se
 dimitti vidit audiēs. Petre macta r̄ man
 ducā. Merito igit p̄p̄ has p̄rogatiuas
 hac hora deum ecclia laudat dicens psal
 mū. Mirabilia rē. r̄ r̄nsorūm. Redime
 dñe. orās p̄ sua redēptione. ne oblita esse
 videat q; tali hora redēpta ē. Illud autē
 cōsiderandū est. q; in hora nona iā sol de
 clinauit a centro. status ergo t̄pis innuit
 statū v̄tutū. Innuit em̄ feruorē v̄tutū in
 quo anim? p̄us erat. p̄pter temptationes

esse tepēfactū. Nā vt ait btūs Greg?. Vi
 cia nos temptat. v̄tutes nos humiliat. Cū
 em̄ vir p̄fectus tēptat ab alitudine inti
 mi gaudiū descēdit ad cōsiderādū suā fra
 gilitatē. r̄ ad videndū q; facilis sit ad casū
 vt patet in aplo qui dicebat. Ne magnitu
 do reuelationū extollat me rē. Saudebat
 em̄ paulus de reuelatiōe. dolebat de tem
 ptatione. An ipse dicit p̄p̄ qd̄ ter do
 minū rogauit rē. Nisi em̄ sibi molesta esset
 temptatio. nō rogaret vt tolleret. Nō ē ta
 men sublata. quia p̄ infirmitatez v̄tus cui
 gaudiū debet p̄ficiē. Has tribulatiōes et
 angustias nōnt aliq; vsus psalmozū none
 vt in p̄ma pte. Tribulatio r̄ angustia. rē.
 Et in scda. Multi q; p̄sequunt. Et in ter
 tia. Errauit rē. Ab eisdem petim? libera
 ri in r̄nsorio. Redime me. i. fac vt effectuz
 redemptiōis tue que facta est in sanguine
 tuo sentia in tribulatiōib? meis. Hoc idez
 est in vsu. Ab occultis meis mūda me. id
 est repelle a me malā cogitationem r̄ cōpe
 sce suasorē fm Aug. Et nota q; responso
 ria dñicalia in trib? horis scz tertia sexta r̄
 nona. cōuenienter r̄ndent r̄nsorūm feriali
 bus. Nā in responsorio feriali ad tertiam
 scz Sana animā meam rē. petitur sanitas
 vulnerū que p̄terita peccata fecerunt. Et
 in responsorio dñicali. Inclina cor meum
 rē. Et in versu. Auerte oculos rē. petitur
 cantela de futuris. quod fit impletione di
 uinorum mandatorū. Itē in feriali respō
 sorio sexte. B̄ndicam dñm rē. fit iugis di
 uine laudis p̄missio. In dñicali responso
 rio. In eternū dñe rē. fit p̄missiōis imple
 tio. Ibi em̄ p̄mittit se laudaturū. r̄ h̄ lau
 dat. In responsorio feriali none Redime
 me dñe. rē. petit redemptionis effectus q;
 fit vt res mentis. id est. amor sit direct? ad
 deum. Et in responsorio dñicali. Clama
 ui rē. p̄mittitur effectus pedis. id ē. amor
 ris. s. clamor ad deum. ex amore em̄ est cla
 mor cordis. In pluribus tñ ecclesijs sunt
 eadem. tam in ferialib? q; in dñicalib? Et
 est notandum q; versus qui dicunt in ter
 tia in sexta r̄ in nona. neumā habent ad de
 signandū q; in nulla hora exprimere vale
 mus gaudium r̄ brauiū sempiternū. Ca
 pitulū d̄r q; q; Dia p̄bate. Theb. v. ca.
 Et quōq;. Sicut in vno corpe multa mem
 bra habem?. Roma. xij. a.

Ad vespas.

¶ Hora vesp-

tina significat ecclia p̄mū aduē-
tum dñi q̄ fuit vergēte vespere
mūdi in vltima etate. de q̄ psallēs reddit
gr̄as deo. iux̄ illd̄ apli. Nos sum⁹ in q̄s fi-
nes seculi deuenērūt. p̄terea x̄ps in ve-
spera de cruce deposi⁹ fuit. Eadē q̄q̄ ho-
ra in cena sac̄m̄ corp̄is ⁊ sanguinis insti-
tuit. pedes discipulorū lauit discipul⁹ eun-
tibus in emaus in habitu pegrini: in fra-
ctione panis se manifestauit. p̄terea er-
go ecclia in hac hora x̄po gr̄as agit Est tñ
duplex mōt vesp̄a. put in. vj. pte sb̄ epha
dicef. Sane sic ait Sicard⁹ eps cremonē
sis in mitrali. officiu⁹ diei sequētis incipit i
vesp̄is. qz vesp̄tina sinaxis. i. hora. p̄mū
ē officiu⁹ fm̄ hēdre p̄suetudinē in q̄terna-
rio numero put dictū ē in p̄hemio h⁹ p̄t.
An vesp̄tinū officiu⁹ a vespa stella noīaf
que in p̄ncipio noctis orīf p̄terea lz ab
initio mūdi dies p̄cederet noctē. in nocte
tñ dñice resurrectionis. nox cepit p̄cede-
re diē. vt dicef in. vj. pte sub sabbato san-
cto in p̄ncipio. Dicit aut ecclia in hac ho-
ra q̄q̄ ps̄. p̄rimo pp̄t x̄pi q̄q̄ vulnera
qui p nob̄ obtulit sacrificiu⁹ in vespa mōt
Sc̄do ad correctionē vt vicz desheamus ⁊
petam⁹ ventā pctōrū. q̄ in die p̄ q̄q̄ sen⁹
corp̄is cōmittunt. ⁊ ad nos intrāt. iux̄ il-
lud iherē. Mōz itrauit p̄ fenestras no-
stras. Quiq̄ em̄ ē q̄ visu nō capiat. Tertio
p̄ ip̄os q̄q̄ ps̄. munit se ecclia ⁊ noctur-
nales tribulatiōes. Hec em̄ hora insinuat
fletū eorū q̄ occidit sol iusticie. ⁊ ita sunt
in vespe. de quo dictū est. Ad vesp̄erū de
morabit flet⁹ q̄ durabit vsq̄ ad matutinū
id est. q̄ usq̄ sol iudicib⁹ orīaf q̄ occiderat
pctōrib⁹. fm̄ q̄ sequif. Et ad matutinū
leticia. Et pp̄t eadē etiāz cās pect⁹ q̄q̄
digitis tundim⁹. Rursus seculares dicūt
q̄q̄ ps̄. religiosi x̄o quatuor. pp̄t rōnez
tangendā in. vj. pte sb̄ ti. de aduētū. Et
nota q̄ vesp̄tinū matutinūq̄ officiu⁹ ceteri
horis in numero psalmozū p̄ferunt. eo q̄
in senaria operū distinctiōe. vespe ⁊ mae
solūmodo memorant. ⁊ in ve. lege matu-
tini ⁊ vesp̄tini officij antiq̄tas cōmendaf.
Quinq̄ ps̄. in sex vesp̄tinis hebdoma-
de officijs dicunt. ⁊ cantant ps̄. fm̄ mate

riam diei. Et ecce in septima die. s. in sab-
bato pp̄t resurrectionē que sequif. agim⁹
de victoria ⁊ laude dei q̄ sequif victoriaz.
An in p̄mo ps̄. s. B̄ndict⁹ dñs. ad litterā
agit de victoria dauid ⁊ goliā. Etū vero
ad sp̄ualem sensum de victoria nra q̄ dia-
bolū supam⁹. Quia q̄ post victoriā nil re-
stat nisi laudare dñm. p̄ que victoriā ha-
bemus. id sequunt̄ quatuor ps̄. q̄ sunt d̄ lau-
de. In p̄mo em̄ laudē p̄mittit ecclia dices
Exaltabo te deus. In sc̄do seipsam icitat
Lauda aīa mea dñm. In t̄tio alios iuliat
Laudate dñm. In q̄rto congratulaf cele-
sti hierlm̄ dices. Lauda hierlm̄ dñm ⁊c.
⁊ sic de alijs ferijs ⁊ ps̄. In q̄busdā ec-
clesijs statim post ps̄. seq̄t hymn⁹. ⁊ post
hymnū lcō siue caplm̄. In q̄busdā ecclō-
so. Et in q̄busdā hymnū nō cātāt. Qui⁹
ps̄. imediate hymnū cantāt cōgruū ordi-
nem suare vident. qm̄ p̄mo ē in corde di-
lectio q̄ p̄ antiphonā designaf. deinde seq̄-
tur bona opatio. quā ps̄. designat. postea
mētis exultatio. q̄ p̄ hymnū notaf. Sz q̄
exultatio sepe negligētia parit. idcirco se-
quif lcō siue caplm̄ q̄ hoīem ad cor reuo-
cat. Qui x̄o lconē hymno p̄ponit. volūt
hymnū loco r̄nsorij obtinere. An cū in fe-
stuitatib⁹ r̄nsorij post lconē cantāt. hym-
nū p̄mittit. Ad maiorē tñ exultationē
notandū. in q̄busdā ecclesijs vtrūq̄ cātāt.
⁊ tunc r̄nsorij p̄cedit hymnum. ad notan-
dum q̄ tūc maxime r̄ndere debem⁹ exor-
tationi p̄cedēs caplm̄ facere. post q̄ sta-
tim sequif r̄nsorij. Generale tñ est q̄ quā
docūq̄ cantat r̄nsorij p̄cedere debet lcō
cui r̄ndere debet. Qui x̄o hymnū nō can-
tant illud attendere vident. q̄ canticū be-
ate marie sequif q̄ excludit r̄nsorij. cui⁹
locū tenet hymn⁹. Nā si canticū zacharie
in laudib⁹ matutinis excludit r̄nsorium.
multo magis canticū beate marie x̄ginis
excludere debere videt in vesp̄is. Et
nota q̄ ad vesp̄as d̄r̄ illud caplm̄. B̄ndi-
ctus de⁹ ⁊ p̄t. ij. ad Roz. j. a. Et illud. Do-
min⁹ aut dirigat. ij. ad Thez. iij. a. Post
hymnū seq̄t x̄ficul⁹. vicz in sabbato. Ve-
sp̄tina oīo ⁊c. In alijs dieb⁹. Dirigat do-
mine. Et vterq̄ x̄sus. vesp̄tinū tps̄ desi-
gnat in q̄ cātāt. q̄ sonāt x̄ba illa q̄ in psal-
mo sequunt̄. s. Eleuatio manū mearū sa-
cri. vesp̄. Optat ei vt oīo dirigat ad dñm

Ad de veteri testamēto tractū ē. vbi ha-
bet q̄ hora vesp̄tia sacerdos itrabat sc̄m
tabnaculū vel tēplū vt offerret thimiama
sup altare incēsi. sic mane intrabat vt of-
ferret incensum. Hoc thimiama significat
suauitatem odoris. Sic h̄z p̄suetudo vt dū
d̄r̄ x̄ficul⁹ sacerdos thurificet altare adim-
plendū iuge sacrificiū. Sic em̄ fiebat in le-
ge in q̄ duo agni offerebant. vn⁹ mane. al-
ter sero. ⁊ h̄ pinguior. ad nōndū q̄ chari-
tas crescit. Jō q̄ thurificaf. vt sim⁹ sp̄ bo-
nus odor deo. p̄ficiēdo in sc̄ia ⁊ doctrina.
Et etiā quia pp̄t p̄missionē dei debemus
ēē tales vt sim⁹ ei boni odoris. vel ideo in
vesp̄is ⁊ matutinis post psalmoz ⁊ lconē
dum x̄sus d̄r̄. incēsat ad notādū q̄ nemo
p̄t bonū odorē deo reddere. vel bonū ex
emplū opandi alijs dare. q̄ p̄ incensū ⁊
gnificat. nisi pus in fuitio dei opef q̄ p̄
ps̄. ⁊ alios doceat. q̄ p̄ lconē notaf. An-
mos ioleuit q̄ in p̄cipuis festiuitatib⁹ an-
tiphona ad Magnificat ⁊ B̄ndict⁹ ter d̄r̄
siue toties canēdo p̄relaf. donec ois p̄ls
q̄ in tēst incēsi repleat odore. ⁊ vltimo d̄r̄
cū neuma voce q̄dē nō significatiua. put
dictū ē in p̄hemio hui⁹ p̄t. Sacerdos au-
tem q̄ maior ē i ecclie officio ⁊ q̄ vicē tenet
aaron dz incensum offerre vt sit thimiama
sempitēnū corā dño ⁊ suauē fragrās odor
iux̄ illd̄. Dirigat dñe oīo mea. sic incensū
in cōspectu tuo. De hoc dictū est sub lau-
dibus matutinis. D̄r̄ q̄ in vesp̄is x̄ficul⁹
exhortatiōis. s. vt excitet pigros ad intel-
ligēdū p̄missa dei. q̄ p̄tinent in cātico illo
br̄e marie. Magnificat aīa mea dñm. ⁊c.
q̄d ē Luc. j. c. p̄rima promissio facta fuit
noe. An Gen. ix. Pōnā arcū meū in nu-
bibus celi. Et hec impleta est. Sc̄da abra-
am ⁊ dauid. Abrae dictū ē. In semine tuo
b̄ndicēf oēs gētes. Dauid dcm̄ ē. De fru-
ctu vētri tui ponā sup sedē tuā. Et h̄ imple-
ta ē in br̄a x̄gine q̄d notaf i cātico suo ibi
Recordat⁹ ē misericōdie sue Et p̄ h̄ certi sum⁹.
q̄ dabit nob̄ vltimā. scz padisum. Jō aut
canticū ip̄m q̄tidie d̄r̄ vt frequētior dñice
incarnatiōis memoria aīas fidelij in ope
dei ⁊ in doctrina se exercentiū ad deuotio-
nem opis incepti accēdat. Tū em̄ in canti-
co ip̄o notent cogitatiōes. sic in ps̄. opa. si
diligēter br̄e marie act⁹ ⁊ dicta sepe reco-
lumus. obfūatia castitat⁹ ⁊ vt opationis

sp̄ ad ip̄i⁹ imitationē p̄seuerabūt in nobis
nec etiā mouebit nos fauor hūan⁹ indebi-
tus. nō tpaliū imoderat⁹ appetit⁹. nō tpal-
afflicio. nō de impetrāda cōmissioz venia
desp̄atio. Nēp̄nō nos mouebit iddebitus
fauor human⁹. qz cū br̄a x̄go cōmēdaret
a br̄a elizabēth dicēte. An h̄ mibi vt veni
at maf dñi mei ad me ⁊c. Nō ip̄a mota fu-
it fauore hūano. s̄ fuans hūilitatē clama-
uit. Magnificat aīa mea dñm. Et tan dez
adicit Quia respexit hūilitatē ancille sue
Et nō q̄ dicit. respexit hūilitatē. ⁊ nō d̄c
respexit x̄ginitatē. innuēs mētis x̄ginita-
tem p̄ualere corp̄is integritati. Itēz ideo
dixit hūilitatē. qz de sup̄ resistit. eosq̄ a
br̄oz forte secernēs p̄ varia penay loca p̄
pctōz ipietate disp̄git. Nō nos mouebit i
moderat⁹ tpaliū appetit⁹. qz sic ip̄a dixit.
iudet n̄r diuites dimisit ianes. ⁊ deposuit
potētes d̄ sed. Nō tpal afflicio nos moue-
bit qz de exaltat hūiles In h̄ em̄ cātico ex-
emplo hūilitatē reformamur. ⁊ filij dei
icarnatio p̄ quā deposuit potētes de sede
⁊ exaltauit hūiles. ad mēoriā reducit. vt
fidei n̄r deuotio excitet. Non desp̄atio
de cōmissioz impetrāda venia. qz miscōdia
ei⁹ a p̄genie in p̄genies timētib⁹ eū. Beda
dic. q̄ inde inoleuit cōsuetudo vt in officio
vesp̄tino cantet canticū br̄e x̄ginis. ⁊ po-
tius in vesp̄tino q̄ in officijs alijs p̄rimo
qz in ip̄a vespa mūdi suo singulari assen-
su mūdo succurrit p̄dito. Sc̄do qz p̄ h̄ fit i
carnatiōis in vespa mūdi facte iuḡ recoz-
datio Tertio qz ip̄a ē stella mar̄. q̄ in hui⁹
mūdi vespe nob̄ lucere cepit sic vespa stel-
la a q̄ d̄r̄ vesp̄tinū officiu⁹. in initio nocti lu-
cere incipit. Quarto vt mēs nra p̄ diē va-
rijs fatigata cogitatiōib⁹ iminere q̄et scz
nocti tpe. recolēdo dicta dei genitricis. q̄c
qd̄ superfluū v̄ nociuū diuturna euaga-
tio cōtraxerit. totū h̄ p̄cib⁹ ⁊ lachrymis ea
inf̄cedēte mūdet. Quito qz x̄go portauit
dñm in vespera mundi. Rursus canif in
sexta laude: quia dominus in sexta etate
venit. sicut ⁊ canticum simeonis in septi-
ma pp̄t septimam etatē. q̄scētū. put ta-
ctū ē sb̄ laudib⁹ matutinis. Letez h̄ cāticū
ē exultatio laboratiū q̄rū sp̄s exultat in
dño qz fec̄ eis maḡ q̄ potēs ē. cui⁹ miscōdia
ē in seclā. Ob hac exultationē rep̄itandā
lāpades accēdunt in vesp̄er. Vel p̄ h̄ cā-

fico pncipalr accēdunt. eo q̄ de euāgelio est. vel vt nos de numero adolescentulaz ⁊ q̄nq̄ prudentū curramus cum lampadibus bonozū operū in odorem vnguentorum beate virginis intrātes cū ea in gaudium dñi nostri. Et quia opa nostra non sunt in lampa dibus radiāta nisi fuerint charitate informata ideo canticū claudif sub antiphona p̄ quam charitas designatur. Recantata antiphona in p̄festi die bus p̄sternit se ecclia in orationē plixius orans q̄ in alijs officijs. quia sp̄alif orat p̄ his quib⁹ occidit sol iusticie. licet ⁊ pro alijs oret ⁊ facit ea que dicta sunt supius sub ti. de tertia. vbi de p̄cibus agit. In solennibus ho diebus statim dicitur collecta. ⁊ q̄si stantes oram⁹. de quo. ⁊ in q̄bul officium vesptinū cū hora p̄ma conueniat ibi etiam dictū est. **Oratorū** officiu⁹ incipit a vesps. nō tñ habet sc̄das vesperas. ad notandū q̄ hoc officiu⁹ finem habet qñ aie saluandozū ab omī pena libertate eterna beatitudine fruēf. S̄z sancti q̄ quozū glorificatiōe in aia tam certa ē ecclia p̄mas ⁊ sc̄das vespas habēt. si in festo eozū nouē lcōnes dicant. p̄imas em̄ habent p̄ glorificatione anime iaz p̄cepta. secundas p̄ glorificatione corpis quā habebunt. que nunq̄ finē habebit. Si vero habent tm̄ tres lcōnes p̄mas vespas habent tm̄. nō quia ⁊ ipi duplicē stolā habituri s̄ sunt. cū hoc omib⁹ electis cōueniat. sed ecclia ad ostendendū differentia p̄miorū illis ⁊ istis debitorū magis solēniat p̄ illis de quozū maiorib⁹ meritis sibi p̄ miracula siue p̄ alia documēta cōstat. q̄uis ad plenum certa esse nō possit. **Ma** ⁊ stella differt in claritate a stella. **Uñ Aug⁹.** ait in s̄mo ne de beato stephano. Cū p̄ciosa sit mors sanctorum. si quid distare inter martyres p̄t̄ p̄cipu⁹ esse videt̄ qui p̄mus est. **Qñq̄** tñ in vesps p̄cedentib⁹ dicit solūmō antiphona ⁊ collecta de festo sequēti. put dicit̄ sub vigilia natalis. **Postremo** notandum ē q̄ religiosi añ cōpletoriū p̄mittunt collationē. que a sanctis p̄rib⁹ originē traxit. qui dictis vesps cōuenire ⁊ de sc̄pturis sacris cōferre solebant. ad instar opariorū ad recreationē ad inuicē cōfabulantiū. **Q̄nq̄** tunc vitas vel collationes patrū. ⁊ his s̄tia. que poti⁹ sunt ad recreatio-

nem ⁊ delectationē legūt. ⁊ eruditiores si dubiū occurrerit interrogāt.

De completorio

De hora com-

pletoriū xp̄us cū discipulis orauit p̄rez. Eadē quoq̄ hora san guineas guttas sudauit. ⁊ etiā corp⁹ in sepulcro positū fuit ⁊ custodes deputati. **Merito** igit̄ in hac hora ecclia deo laudes ⁊ gr̄as agit. Illā etiā in memoria eter ni gaudij celebrat. **Ma** cōpleto electorum numero in illa hora cōplebit̄ gaudiū sc̄orum in die generalis retributionis ⁊ inde ē q̄ cōpletoriū significat gaudiū. **Uñ** autē cōpletoriū q̄ in eo cōplet̄ cōis vsus locutionis cibi ⁊ pot⁹. ⁊ aliorū q̄ necessario p̄ corpis sustentatiōe sumunt. **Et** s̄m h̄ etiā significat finē vite p̄ntis. Sane h̄ officium incipit p̄ter moxē aliorū officiorū. s̄. **Cō**uerte nos de⁹ ⁊c. Quia ei q̄si tota die p̄sal modie institim⁹. ⁊ pene ip̄ossibile ē. quin aliquem puluerē s̄p̄bie cōtraxerim⁹. et q̄ sepe erram⁹. iux̄ illud. erraui sicut ouis que perijt. inde ē q̄ nos hūiliātes dicim⁹. **Cō**uerte nos ⁊c. **Preterea** q̄libz p̄fect⁹ et bon⁹ existimare se debet imp̄fectū siue insipientē. iux̄ illud iust⁹ accusator sui ē. **Ido** dicit sacerdos. **Cō**uerte nos ⁊c. in his h̄ bis indicās se p̄uersum. bonarū q̄ppe mentū ē ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est. **Ma** ⁊ si dixerim⁹ quia peccatū nō habemus. ipi nos seducim⁹. **hinc** ē q̄ etiā consequēter inuocand⁹ diuinū adiutoriu⁹ dicētes. **De⁹** in adiutoriu⁹ meū. vt **Cō**uerte nos ⁊c. referat̄ ad p̄terita mala tollenda. ⁊ **Deus** iu adiutoriu⁹ ⁊c. ad bona opa futura faciēda. q̄ sine dei adiutorio q̄cūq̄ boni facere nō valem⁹. Quia ho totū ad laudem trinitatis faciendū ē. ideo sequit̄ gloria p̄ri. **Rursus** incipientes per **Cō**uerte nos de⁹ salutarī n̄r. oram⁹ vt nos a malis cōuertat. ⁊ irā suā a nob̄ auertat. **Et** quia merita n̄ra nō sufficiūt. ei⁹ adiutorium postulam⁹ dicētes. **De⁹** in adiu. ⁊c. **Dicunt** at̄ q̄tuor ps̄. ad obtinēdā remissionē peccorū. q̄ cōmittim⁹ dū sum⁹ in h̄ corpe ex q̄tuor elemētis. ⁊ ex q̄tuor hūozib⁹ v̄l cōplexionib⁹ cōposito. seu q̄ corp⁹ ip̄m ex his cōpositū s̄ p̄ctica ⁊ fantasmata nocti munim⁹. ⁊ **Ido** cōmēdam⁹. **Ido** tūc d̄. In ma-

nus tuas dñe ⁊c. ⁊ **Custodi** nos ⁊c. **Et** incipit ecclia a voce p̄fectiois dicēs. **Cū** suo carē exaudiuit me de⁹ ⁊c. **Hoc** em̄ p̄fecto rū est. **Sed** q̄ p̄fecti se debēt reputare imp̄fectos. iuxta illud iob. ideo sequit̄ in eodē ro hoc ignorat aia meā. ideo sequit̄ in eodē de⁹ ps̄. **Miserere** mei. supple dñe. ⁊ exaudi orōnē meā. q̄d dicere ē ip̄fectozū. **Post** ista alijs admonit̄ ad bonū facit in eodē ps̄. mētionē de pace eterna ibi. **In** pace in idipsum. i. que ē inuariabilis. quā pacē sp̄ in memoria habere debem⁹. ⁊ marie dum corpus quiescere debz in lecto. mēs debz quiescere in deo. **Debet** etiā quiescere in spe. **Uñ** sequit̄ sc̄ds ps̄. **In** te dñe speraui ⁊c. **Sz** q̄ spes nō ē sine timore. aliter eniz p̄sumptio eēt. ideo sequit̄ terti⁹ ps̄. **Qui** habitat in adiutorio altissimi. ⁊c. in q̄ de⁹ p̄mittit liberare eccliam. **Diabol⁹** ē em̄ q̄i fur de nocte incedēs. ⁊ **Ido** nocte iminēte dicit ecclia illū ps̄. cōtra nocturna est temptationib⁹ liberemur. s̄. a timore nocturno. a sagitta volante in die. a negotio per ambulante in tenebris. ab incurso ⁊ dmo nio meridiano. i. ab incurrente demonio. **Prima** est leuis ⁊ occulta. sc̄da est leuis ⁊ manifesta. tertia grauis ⁊ occulta. quarta grauis ⁊ manifesta. **In** quarto ho ps̄. **Ecce** nunc ⁊c. bñdicat ecclia deū p̄ liberatione temptationū nocturnaliū ibi. **In** noctibus extollite man⁹ v̄ras in sc̄a ⁊ bñdicite dño. **Dicit** em̄ **Aug⁹.** sup̄ hūc ps̄. **Nox** res tristis est. dies leta res ē. q̄ p̄ noctē intel ligit̄ adūsitās. p̄ diē p̄speritas. **In** adūsitate bñdicēd⁹ ē dñs sic ⁊ in p̄speritate ex plo iob qui amissis filijs ⁊ reb⁹ om̄ib⁹ dice bat. **Dñs** dedit ⁊c. **Sit** nomē dñi benedic tum. **Uñ** ⁊ hic dicit̄. **Bñdicite** dominū. **Sed** querit̄ q̄re dicūt̄ tm̄modo sex vsus illi⁹ ps̄. **In** te dñe speraui. **Rñdēt** **Ido.** q̄a dñs dicēdo sextū vsū videlicet. **In** manus tuas dñe ⁊c. sexta etate mūdi. sextoq̄ die carne obijt vt iā dicit̄. **Recte** q̄ sex vsus tm̄ eiusdē ps̄. in cōpletorio cātam⁹ vt i hac sexta etate in qua p̄ eū redempti sum⁹ sicut habet finis vltimi vsus. **Idi.** **Redemi** st̄ me dñe de⁹ vitatis. cōformemur dormi tioni eius. vt scz mēbra q̄scant ⁊ cor vigilet sicut caro ei⁹ in sepulcro quieuit. ⁊ diuinitas vigilauit. **Notandū** est q̄ in q̄bul

dam ecclesijs statim post ps̄ dicit̄ hymn⁹ ea forte rōne. quia p̄ bonā opationē puenitur ad exultationē absq̄ om̄is purgationis medio ab his q̄ purgati transcūt ab hac vita. **Alia** etiā rō iam dicit̄. **Et** sic prius dicunt hymnū q̄ caplm̄. ad ostendēdū mystice q̄ illū in quib⁹ cōpleta sunt signa ta precedentiu⁹ laudū. seu p̄fecti q̄ p̄ cōpletoziū significat̄. p̄ueniunt exhortationes que p̄ caplm̄ significat̄. **Rec** tñ caplm̄ pretermittunt. quia hic semp̄ vtilis est exhortatio ad p̄seuerandū in bono. quia nec nocet admissio subdere calcar equo. **In** alijs aut̄ ecclesijs in ps̄. ⁊ hymnū interponūt antiphonam vel allā p̄ antiphonā. sequētes ordinē beati ignati⁹. de quo in probemio dictū est. **In** alijs ho ecclesijs statim post ps̄ ⁊ antiphonā vel allā. sequit̄ lectō siue capitulū cū rñsorio. **In** man⁹ tuas ⁊c vel alio. q̄ vt dicūt in omī officio dicit̄ de / bet lectio. **Postea** adiiciunt hymnuz. **Te** lucis ⁊c. in q̄ optāt̄ p̄tegi in nocturnis tribulationib⁹. **Alij** ho nō dicunt lcōnē put in p̄hemio hui⁹ pris dictū est. sed statim post ps̄. dicit̄ vsiculū. **Tum** q̄ temp⁹ illō dormitionis nō est aptū ad doctrinā. **Tū** quia post cōpletoriū nō solū cibi ⁊ potus veruētā doctrina que p̄ lectionē significatur referēda nō est. **hinc** ē q̄ statim bear⁹ bñdictus. vt post cōpletoriū nemo loquatur. **Uñ** aut̄ caplm̄. **Tu** in nobis es domie h̄iere. xiiij. c. **Religiosi** in hoc officio añ om̄ia lcōnē p̄mittunt dicētes. **Frates** sobrij. ⁊c. ne ordinē h̄sdre excedere videātur. **repsentātes** in hoc etiā mariā magdalenaz. de qua dñs dixit. **preuenit** vngere corpus meū in sepulturā. i. hoc fecit q̄d factura erat mortuo si licuisset. ita ⁊ hec lcō quasi vngit reddēdo aias attētas ad vigiliandū ante cōmēdationē dormitionis.

Post hymnū subijciť vsiculus. **Custo** di nos dñe. vt alius. qui notat toti⁹ officij effectū. **Postulat** em̄ dñi custodia contra noctis p̄cula. **Et** dicit̄ acuta voce ⁊ cum neuma. ex q̄ excitati ⁊ memores facti infabilis gaudiū q̄d erit merces laboris n̄ri. **canim⁹** canticū simeonis. **Nunc** dimittis ⁊c. q̄d est **Luē. ij. c.** **Primo** vt illius exemplo pacem inueniētes mereamur vidē lumen. q̄d ē xp̄s. **Secdo** ideo canticū istō canimus. quia sicut sc̄s simeon cupiens ex

hac vita in alteram trāfire illud cecinit. sic
 ⁊ nos dū dormire debem⁹ quasi morturi
 quā somnus ē quasi mortis imago. illum
 canimus p̄ quē nos dño cōmendā⁹. Ter
 tio p̄pter causam sub vesp̄is dictā. Quar
 to quia canticū illud est de vtroq; aduen
 tu. In merito illud dicimus vt pmissio/
 nibus alliciamur ⁊ a vitijs quiescamus.

Cōsiderandū est autē q̄ cum septē sint
 p̄tes ceterarū horarū. s. versus cuz gloria
 patri. hymnus. psalmi. lectio. cant⁹. p̄ces
 ⁊ oratio. in tribus tñ horis. s. in matutinis
 laudibus ⁊ vesp̄is ⁊ in cōpletorio. addit
 ⁊ octaua. videlicet canticū euangelicum.
 qm̄ he tres hore p̄tinent ad octauā. id est.
 dñi resurrectionē. qui mane surrexit. i ve
 sp̄e se discipulis manifestauit. in cōple
 torio discipulis ait. Pax vobis. Propter
 rea in his tribus horis hymn⁹ qui ē exem
 plum leticie psalmos sequit⁹ vt continet
 euangelio gr̄e. Euangelij gratie hui⁹ offi
 cij est canticū simeonis. s. Nunc dimittis.
 in quo pacem rogam⁹ eternā. vt sic simeō
 trāfire cupiens. postq̄ vidit christum. di
 mitti rogauit. sic ⁊ nos post lumen fidei p
 ueniamus ad splendorem sp̄ei. vbi erit
 pax eterna. Consequēter oratio domi
 nica ⁊ p̄ces dicunt⁹. quib⁹ etiā cōtra nocti
 fantasmata nos munimus. Subijc̄ etiā
 simbolū. in quo nostre fidei p̄fessio conti
 net⁹. vt si forte nos mori cōtigerit. in cōfē
 sione fidei moriamur. Fit etiā in quibus
 dam ecclesijs sicut ⁊ in p̄ma cōfessio gene
 ralis. Alterna em̄ cōfessione inuicem nos
 mūdāmus. iuxta illud. Confitemini alter
 utrum p̄ctā v̄ra. vt saluemini. dem⁹ requi
 em̄ r̄pibus n̄ris. donec inueniamus locuz
 dño. p̄recibus ergo ⁊ orōne cōplet h̄ of
 ficium. iuxta illud apli. Orantes p̄inucē
 vt saluemini. Rursus p̄ces mystice hu
 militatē significant. que in fine debet esse.
 Quia sicut in p̄ncipio ip̄a necessaria ē. ad
 quod significandū voce humilima h̄ fut
 tium inchoat. ita in cōsummatōe eadem
 humilitas monstrāda est cōtra sup̄biam i
 qua ceciderunt om̄es qui opant̄ iniq̄ratē
 Post p̄ces opilio n̄r siue sacerdos cōmen
 dans dño gregē suū dicit collectā. Unde
 non est congruū vt post h̄ officij aliquid
 aliud fiat. nisi qd̄ p̄tinet ad q̄tē. Et at
 tende qm̄ ad p̄mā ⁊ ad cōpletorij aplorū

simbolū nō dimittimus. quia cuncta opa
 nostra in ei⁹ noie incipimus ⁊ cōcludim⁹
 in quē credim⁹. similiter ad vtrūq; officij
 cōfessionē. ⁊ Miserere mei deus. adijci
 mus vt quicqd̄ in nocte peccauim⁹ aut in
 die deliquim⁹. p̄ cōfessionē ⁊ peniten
 tiam diluam⁹. adimplētes illud. Confi
 temini alterutrū peccata v̄stra. Respicien
 tes etiā illud q̄ olim sacerdos farine assa
 rium offerebat in die vicis sue. medietatē
 in mane ⁊ medietatē post meridiē. Sacri
 ficij aut̄ nostrū est sp̄s humilitatē. Al
 timo notādū est q̄ om̄ia officia diurna q̄
 tum ad psalmos inuariabilia sunt. noctur
 na ⁊o variabilia p̄ter illud. p̄ter noctem
 em̄ intelligit mundus iste. q̄ variabilis ē.
 p̄ diem ⁊o ille etern⁹ qui est inuariabilis.
 de quo scriptū ē. Ordinatōe tua p̄seuerat
 dies. Et est verior l̄ra p̄seuerat in singula
 ri q̄ p̄seuerant in plurali. licet aliter quasi
 cōiter p̄ferat. Hoc etiā officij in q̄busdā
 ecclesijs q̄tū ad hymnū inuariabile ē. p̄
 ut sub ti. de p̄ma dictū est. ⁊ etiā q̄tum ad
 psalmos lectionē p̄ces ⁊ collectā. ita q̄ p
 nulli⁹ sancti solennitate. sicut nec officium
 p̄mevariā. p̄ eo quia in illo de pace spe
 cialiter de illa ad quā suspiram⁹ agitur. q̄
 vt p̄missum ē inuariabilis est. h̄ dūtaxat
 excepto. qm̄ in dñicis diebus dicūt ad pri
 mam illos q̄nq; psalmos. s. Deus de me
 respice in me ⁊c. ⁊ sequētes. ⁊ psalmum.
 Cōfitemini. put̄ ibi dictū est. Sed q̄relli
 q̄nq; psalmi in p̄ma. ⁊ vsus. In man⁹ tu
 as dñe ⁊c. in cōpletorio potius q̄ in alijs
 horis ponunt⁹. R̄sio x̄ps cui in his hori
 canim⁹. qui ē p̄ncipiū ⁊ finis. in cruce pen
 dens legi inceptisse psalmū illū Deus de
 us me⁹. ⁊ om̄es p̄s. sequētes seriatim. vs
 q; ad dictū vsus dixisse ⁊ ibi finisse ⁊ spi
 ritū emisisse. p̄ merito igit̄ ⁊ nos in passio
 nibus hui⁹ seculi p̄stituti. ad ip̄i⁹ imitatio
 nem in hora p̄ma. q̄ est in p̄ncipio horaruz
 diei. ⁊ nō alibi dictos. v. p̄s. ⁊ in cōpleto
 rio. qd̄ fm̄ aliquā p̄siderationē ē finis siue
 vltima horarū diei debem⁹ dicere vsū ip
 sum. q̄o hoc officij ad vltimā diei ho
 ram p̄tineat. hac p̄sideratiōe apparet. Nā
 in prima dicimus q̄tuor octonarios versu
 um in p̄s. duos p̄ p̄ma. ⁊ duos p̄ sc̄da ho
 ris. Et in tertia sex. duos p̄ tertia. duos p̄
 q̄rta. ⁊ duos p̄ q̄nta. Et in sexta sex. duos

p̄ sexta. duos p̄ septia. ⁊ duos p̄ octaua.
 Et in nona sex. duos p̄ nona. duos p̄ deci
 ma. ⁊ duos p̄ vndecima. Restat vltia ho
 ra sc̄z duodecima. ad quā p̄tinet comple
 torium. qd̄ notat hymnus. Telud an̄ ter
 minū. p̄remissos aut̄ octonarios cōbina
 mus si duo charitatis p̄cepta obfiamus
 facimus. xj. cōbinationes vt p̄ quis ho
 ra diei in qua delinquim⁹. vnū dño legis
 ⁊ charitatis binarum offeramus. Et in p̄
 ma beati. p̄ secūda. Retribue. p̄ tertia. Le
 gem pone. p̄ quarta. Memento esto. p̄ q̄n
 ta. Bonitatem. p̄ sexta. Defecit. p̄ septia
 Quō dilexi. p̄ octaua. Iniquos. p̄ nona
 Mirabilia. p̄ decima. Clamaui. p̄ vnde
 cima. Principes. Fiunt ergo vndecim cō
 binationes ad emendandū vndenariū no
 stre trāgressio nis. Et in quolibet octona
 rio aliqd̄ de lege dñi memorat. quia p̄ ea
 vinea colit. ⁊ denarius eternitatis acqui
 ritur. Sunt ergo. xxj. octonarij. qui p̄ ho
 ras diei dicunt⁹ p̄pter rationem sub ti. de
 prima dictā. Et dicuntur bini ⁊ bini. ⁊ sic
 duplicati sunt. xj. Undenarius em̄ nume
 rus significat transgressionē sicut denari⁹
 p̄fectionē. Dicunt⁹ em̄ p̄ vndecim vt p̄ ea
 que in illis dicunt⁹ transgressionē mādato
 rum suoz nobis relaxet.

Incipit sexta ps de officijs dñicarum
 specialiter ⁊ quarundū feriarū ⁊ festiuita
 tum dñi ⁊ ieiuniorū quattuor temporum.

In proxia par

p̄cedenti de diuinis officijs in
 generali diximus nunc aut̄ de
 specialitatib⁹ ⁊ diuersitatib⁹ eo
 rundē p̄ anni circulum ostēda
 mus. videlicet de officijs domi
 nicarū ⁊ quarundā feriarū. ⁊ festiuitatum
 dñi. ⁊ de ieiunijs q̄tuor temporū. ⁊ de cō
 uenientia ipsorū officiorū tam nocturnali
 um q̄ etiā missē. nō vni⁹ dūtaxat ecclesie
 sed diuersarū officia p̄sequētes. Ad quo
 rum euidentia est distinctio temporū pre
 mittenda. Siquidē ann⁹ solaris quattuor
 tempoz successione dilabit. s. hiemis in q̄
 femina iaciunt. veris in quo seminata p
 deunt ⁊ inspicias acunt. estatis in q̄ mel
 les albescunt ⁊ falce succidunt. ⁊ autum/
 13

ni in quo p̄ ventilationē grana a paleis se
 parata in horreis reponunt. Sic ⁊ magn⁹
 vite p̄sentis annus durans ab initio secu
 li vsq; ad finem mūdi. quattuor temporū
 varietate mēsurat. Primū fuit temp⁹
 deuiationis in genere humano. videlicet
 ab adam vsq; ad moysen. in quo declina
 uerūt homines a cultu dei qui ⁊a lux est. sa
 cri idolatre. ⁊ nil illuminationis doctrine
 habētes. ⁊ simul inutiles facti sunt. ⁊ non
 fuit qui faceret bonū vsq; ad vnū. Tunc
 em̄ reliquit homo deū creatorē suum ⁊ de
 lapide dixit. tu es deus meus. Hoc temp⁹
 quia fuit ignorantie ⁊ cecitatis bñ concor
 dat hiemi in qua obscuritas regnat. Se
 cundū tps fuit reuocatiōis siue renouati
 onis. videlicet a moysē vsq; ad natiuitatē
 x̄pi quo edocti sunt hoies p̄ legem ⁊ pro
 phetas de aduentu x̄pi. de curatiōe pecca
 ti. ⁊ de dilectione vni⁹ dei. Tunc dñs di
 xit ad israel. Audi israel dñs deū tuū ado
 rabis ⁊ illi soli seruias. Et doctus est hō.
 quid sibi p̄si. quid deo. qd̄ primo facere
 tenet. Postmodū ob eādē cām suscitauit
 p̄phetas vt sc̄z p̄dicatio homines magis
 ac magis ab errorib⁹ reuocaret. Hoc tem
 pus cōcordat cum vere qd̄ habet aliqd̄ lu
 minis. sed multū obscuritatis. Tertius
 tps fuit regressionis siue reconciliationis
 ⁊ visitationis. videlicet a natiuitate x̄pi vs
 q; ad ascensionē eiusdē. p̄ quā facta ē gra
 tia hoibus ⁊ p̄dicatio euāgelij. de quo d̄r
 Ecce nunc tps acceptabile. ecce nūc dies
 salutis. Hoc ē em̄ tps gr̄e. quo oriens nos
 visitauit ex alto. in quo tpe dñs qui ē sol
 iusticie mundū sui p̄sentia visitauit. ⁊ pro
 pria doctrina sufficēter illustrauit. Hoc tē
 pus cōcordat cū estate. in qua claritas re
 gnat. Quartū tps est pegrinatiōis. vi
 delicet ab ascensione dñi vsq; ad diem iu
 dicij. vbi erit cōsummatio seculi. Ad tem
 pus ē habens multū luminis. q; dei mise
 ricordia reuelata sunt diuina mysteria. h̄z
 tñ aliqd̄ obscuritatis n̄ra negligētia faciē
 te ⁊ sic cōcordat cū autūno. qui habet ali
 quid obscuritatis sed ampli⁹ claritatis.
 In p̄ncipio tpe viroz fidi. flos sp̄ei. fru
 ctus charitatis. frigore infidelitatis exa
 ruit. In sc̄do vinea dñi aliq̄teaus viruit ⁊
 floruit. In tertio virēs ⁊ flores fruct⁹ vber
 rimos attulit. In quarto cadentib⁹ folijs

horū decolorari cepit. Rursus tps de uiationis dictū ē temp^o culpe et pene. Nā ppter ipam deuiationē hō subiect^o ē culpe. et ppter culpam pene. An dicit dñs. Putas cum venerit filius hominis inueniet fidē sup terrā. Temp^o reuocatiōis dicitur tps doctrine et pphetie ppter decalogū. p quod de^o docuit genus hūanum Temp^o recōciliationis dicit temp^o libertatis et gratie et leticie. Temp^o pegrinatio nis dicit tempus lucte et pene. siue labori et penitētie. qd nos facim^o declinationis et negligentie. Primum fuit desperationis Scdm respirationis. Tertiu liberatiōis. Quartū exercitationis. Hec quatuor tempa representat ecclesia singulis annis. siue status ecclesie p hec quatuor tempa variat.

Temp^o hiemis et deuiationis in q^o mors regnauit representat ecclesia a. lxx. vsq^{ue} ad pasca recolens casum et penā primorū parentum ppter eorū culpā. et ideo cātica leticie excepto gloria p̄ri subticent. put sub ti. de septuagesima dicit. Silef em glia i excelsis deo. quod in testimoniū pacē auditum est. qñ veritas de terra orta est. et iusticia de celo p̄spexit. Temp^o veris et reuocatiōis representat ecclesia in aduētū dñi. p quem omnia renouata sunt. vsq^{ue} ad natale dñi. An ad notandū q^o p̄res illi^o temporis habuerūt aliquid luminis sed multuz obscuritatis respectu sequentiū. minora cātica leticie cantat scz gloria p̄ri. et alla. sed maiora sup̄mit. scz gloria in excelsis. Te deum laudam. et sequētiā. put ibi dicit. Quia em hoc tempe p̄ctm regnauit. nō ppter ignorantiam vt mors p̄ri. s̄ ppter carnis infirmitatē. ideo cantat alla. quia patria in excelsis silef qd est signū pacis et iusticie quā lex dare nequiuit. Tempus estatis et recōciliationis siue regressiōis representat ecclesia ab octauis pasce vsq^{ue} ad octauam penteco. quia p pascalē agnū recōciliamur deo omnia cantica leticie et fere post omnes dicitōes alla multiplicans. ad significandum habitum gaudiū de nra resurrectione. significat em tps illud statū felicitatis eterne. tunc etiā gloria in excelsis canitur. quia in resurrectione iusticia. i. charitas p̄ficiet et plena pax dabit. Duplex etiā alla canit in albis et dñicis illi^o tem/

poris et stātes tunc oramus. In p̄uatis vero ferijs. gloria in excelsis. et duplex alla n̄ canitur. licet semp alla p̄ter q̄ in. lxx. dicatur. put sub ti. de septem dieb^o post pasca et in sequenti ti. dicit. Temp^o autumnis et pegrinationis representat ecclesia ab octauis pente. vsq^{ue} ad aduētū dñi. quia nob deo recōciliatis nō restat nisi vt nos peregrinos reputem^o cū psalmista dicēte. aduena ego sum et pegrinus et cantās omnia leticie cantica ad designandū gaudiū de h^o q^o sunt diuina mysteria reuelata. qñ q̄ in aliqua cantica subticet. nec multiplicat alla. sicut fecit in tpe p̄cedēti. ad significandū declinationē a bono quā nobis negligentia nra parit. et cantat alla in spera resurrectionis. et gloria in excelsis deo. p iusticia reddita. Item quotidie dicit alla. s̄ nō gloria in excelsis. vt dicit sub tpe aduētus. Cantat etiā alla post graduale in signum laboris p quē ad patriā vite transeundū est. Ex p̄missis colligit euidenter q^o recte in principio hiemis homo q̄si desperans dicit. Circūdederunt me gemi^o mortis. In principio veris quasi respirans dicit. Ad te leuaui animā meā. In principio estatis architector ecclesie Petrus renatis per baptismum et illuminatis p gratiam dicit. Quasi modo geniti infantes et. In principio autumnis exultans de dei misericordia dicit. Dñe in tua misericordia speraui. Sed attendens miseriam in quā ex sua negligentia lapsus est statim subiungit x̄siculum. Et qd dñe obliuisceris me in fine. Et graduale. Ego dixi dñe misere mei. sana animā meā quia peccaui tibi. Rursus h^o quatuor tempa considerant fm quatuor principales diei ptes que sunt nox ptinens ad temp^o deuiationis. nox em obscurata est. et idolatre ceci erāt. auroza ptinens ad tempus reuocatiōis. meridies ptinens ad tempus recōciliationis siue regressiōis. et vespera ptinens ad temp^o pegrinatiōis. De signant etiā p quatuor principales christi actiones. que sunt natiuitas. passio. resurrectio. et aduentus ad iudicium. Ad natiuitatem ptinent circūcisio. apparitio. baptisimus. et purificatio. Ad passionem. i. iunium. et temptatio. Ad resurrectionem ascensio in celum. et sancti spiritus missio. Ad aduentum ad iudicium. transfigura/

tio. et miraculozū opatio. Item passio cōparat hiemi. natiuitas veri. resurrectio estati. aduentus ad iudicium autū^o quā do vetust^o dierū sedebit tenēs ventilabū in manu sua. et mūdabit areā suā et. Item natiuitas xpi concordat tempore reuocatiōis siue renouationis ppter pphetas qui eum multis modis p̄dixerūt. passio xpi tēpori deuiationis ppter penā culpe p̄morum parentum. resurrectio tempore regressiōis ppter leticiā. aduēt^o ad iudicium tpe pegrinatiōis. quia h̄mōi tps durabit vsq^{ue} ad diem iudicij. An ppheta. Aduena ego sū apud te et pegrinus sicut omnes p̄res mei. Temp^o ergo reuocatiōis siue renouationis que facta est p legem et pphas durat vsq^{ue} ad natale dñi tm vt p̄missum ē. Alij tm dicunt q^o vsq^{ue} ad septuagesimā et ibi incipit temp^o deuiationis. Sed fm p̄mū dictum querit de tpe qd ē a natali dñi vsq^{ue} ad. lxx. sub quo ditorū tpm ptineatur. Sup̄ q^o dicunt qd a tps qd ē a natali vsq^{ue} ad octauas ephie ptinet ad tps regressiōis qd est tps gaudiū. sicut et illud. An in quibusdā ecclesijs tūc albis tunc vestimētis sicut et tpe pascali. neq^{ue} tunc ieiunaf. nec genua flectunt. Reliq^{ue} h̄o ps. scz ab octauis ephie vsq^{ue} ad. lxx. sub tpe pegrinatiōis cōtinet. Et licet Esaias legitur die natalis dñi: nō ideo dies illa ē fm ipos de tpe reuocatiōis. alia em cōsideratione hoc fit et an euangeliū in noctis et an eplam in missa. supponit em tūc basis colūne. vt p vtrūq^{ue} testamentū natiuitas xpi p̄bet. Item querit q̄re a tpe veris siue renouationis siue reuocatiōis incipiūt ecclesie officia. Vide em q^o deberēt incipere a tempe hiemis siue deuiationis. quia p̄us est deuiatio q̄ a deuiatione reuocatio. p̄tererea in tpe deuiatiōis legit p̄mus liber theologie. s. Benef. Sup̄ hoc dicunt quidā q^o hoc facit ecclesia ne incipiat ab errore. S̄ certe nō dicit tps illud deuiationis eo q^o ecclesia illo tpe deuiet. sed q̄a erroze p̄morum pentū recolat vt nos ad p̄niaz trahat. et iō q̄ rō nō placet. Est q̄ rō. qz em p aduētū dñi oia noua facta sunt. Unde Apoc. Ecce noua facio oia. Jō in honore aduēt^o dñi a tpe renouatiōis incipit ecclesia officij suū. p̄tererea si incipet ab hieme utens v̄bis de sp̄ationis. posset hō illa au

diens desperare. merito q̄ incipit a vere. vt cum postea audierit v̄ba de sp̄atiōis n̄ desperet. quia p̄cessit certa p̄missio vere liberationis. que fit in aduētū. Incipit ergo a tpe renouationis siue reuocatiōis. i quo tenet ratio. Qui aut libi quib^o teporibus legant breuiter ē videndū. Et q̄dem in plerisq^{ue} locis ab aduētū dñi vsq^{ue} ad natale ei^o legit Esaias. qui q̄to d xpo vrbanius ceteris p̄betavit tanto natiuitati ei^o legit vicini^o. p̄ter q̄ in ieiunijs q̄tuor temporū que p̄prias habet lēones. In ipa etiam natiuitate nō solū de illo legit et cantat sed etiā de causis ipi festiuitatis. put in omib^o fieri solet festiuitatib^o. quod fit ad ostendendū magnū gaudiū nob celitus datum. In p̄ma h̄o dñica post natale legit in quibusdā ecclesijs de epistolā pauli ad ipam ptinētibus natiuitatē. In octaua natalis de fmōib^o et d omel. euāge. et usq^{ue} diei. In ephie de esaiā fm Belasii papam. In octaua ephie de omelia euāgelij eiusdem diei. Ab octaua ephie vsq^{ue} ad. lxx. canit de psalmis. et legunt eplā pauli in q̄bus legit d labore et lucta et pugna ei^o. In. lxx. h̄o vsq^{ue} ad dñicaz an ramos palmaruz legit pentateucus. Septuagesima em tempus nostre captiuitatē et pene et culpe designat. de qua mystice ad hierusalem redire debem^o sicut p hebreos olim de babilonica captiuitate exeuntes figuratū ē. Et ergo memores sint captiuitatis sue q̄ sursum tendunt. legitur primo de adam qui in principio mundi factus est et de eiectione eius de paradiso. deinde de dilu / uio. et quomodo abraam exiuit de terra sua: et de mundi huius laboribus. ad exemplum patientie. Et sicut olim hebrei captiui ducti in babiloniam in tristitia fuerunt fere vsq^{ue} ad finem. lxx. annorum. et concessa sibi licentia repatriadi gauisi sūt licet non plenarie. ita et nos fere vsq^{ue} ad finem. lxx. dierum scz in septuagesima facemus voces et cantica leticie. vt p̄missus est. et ibi. et sub ti. de tempe aduentus dicitur. Quindecim tamē dieb^o ante pasca legitur hieremias. quia ille apert^o q̄ alij d̄ passioe tractauit. et in p̄pria persona passionem dñi p̄signauit. Ab octaua h̄o pasce. xv. diebus. vel fm alios vsq^{ue} ad q̄rtā dominicam post pasca. Apocal. legitur et

cantat ppter mysteria passionis et resurrectionis que iohanni reuelata sunt. et apostoli predicauerunt. In Apoc. cum sit mentio de ciuitate noua hierusalē. Deinde vsq; ad ascensionē legunt eplē canonice: et actus apolorū. et cantat de ps. quia et Bauid pphetauit de passione et resurrectione et ascensione. et apostoli pdicauerūt que a dño didicerunt vsq; ad ascensionē ei? cor/porali p̄sentia p̄fruentes. Inter ascensionem vero et penteco. cantat de ipso festo. quia discipuli sursum subleuati promissa p̄ris munera expectabāt. Ab octauis penteco. vsq; ad kal. Augusti. legunt libri regum et paralipomenon. et cantat. de omniū. quia sicut samuel saul dauid et alij p lege dñi pugnauerunt. sic et nos postq; acceperim? donū spūs sancti in baptismo. virtute debem? pugnare cōtra demones formati nati nutriti et armati. A kalēdis augusti vsq; ad kalendas septembris legit et cantat de sapientia. quia in pugna maxie necessaria est sapiētia. vel quia august? sextus est mēsis. et in sexta etate qua de? venit debemus ppter ei? p̄sentia sapiēter uiuere. quia int̄ nos audita est sapiētia ipsa que ex ore altissimi pdijt. Rursus mensis ille calid? est et medi? in anno. p qd̄ media hoīs etas designat. et in media etate. vbi quisq; ab estu vitiozū plus accendit plus succurrere debet sapiētia. In kal. septembris legit et cantat de Job Thobia hēdora Judith et hēster. quia hi aduersa patienter sustinuerunt. et ecclesia in fine mundi aduersa omnia p dño tolerabit. A kalēdis octobris vsq; ad nouēbrē leguntur libri machabeozū et cantat de eis. quia iste octauus mensis leticia resurrectionis mystificat. quia sicut iudei finitis plijs et restau-rato templo. in hymnis et cōfessionib? bñ dicebant dñm. sic in gloria resurrectionis et magne festiuitatis deuictis plijs diaboli sancti et iusti in dño festiuabunt et gaudent. iuxta illud. Beati qui habitāt in domo tua dñe. A kal. nouembris vsq; ad aduentum dñi legit Ezech. et Daniel. et xij. pphete minores cū responsorijs. s. Uidi dñm. et Ezechiel em̄ vidit quattuor animalia in figura quattuor euangelistarum qui natiuitatem passionē resurrectione et ascensionem docuerunt. Iñi ergo ido añ

aduentum legunt. quia clarius christi aduentum predixerunt. Deniq; Aureli? papa in burcardo libro. iij. ca. hi qui. statuit vt hi qui inuenti fuerint libros famosos et ignotos in ecclesia legere vel cantare ex cōmunicent. Ex premissis ergo liquet qd̄ i ecclesia libri noui et veteris testamenti leguntur. quod etiā in suis locis dicef. et de ordine etiam librorū dicef sub dñica. xij. post penteco. Et est notandū qd̄ testamentum dupliciter accipit. Nam pmissio ipsa scz id quod testat seu legit dicef testamentum. Unde nouū testamentū dicef gratia fidelibus promissa. s. fides. charitas. ceteraq; virtutes. siue vita eterna in futuro. et virtus in p̄senti vita. Et apostol? Jo no ui testamēti mediator est vt repromissio accipiant. qui vocati sunt hereditari eterne. Scriptura etiam qua illa pmittuntur dicef testamentū. Unde nouū testamentū dicef scriptura noui testamēti. et ver? testamentū dicef scriptura veteris testamenti. Et hec q̄si humana similitudine dicuntur. Sicut em̄ qui testamentū condit heredes instituit. circographum facit. testes aduocat. agenda p heredem indicit. sic et deus pater volens filios israel in terra pmissio nis heredes instituere. circographum fecit. id est. legē dedit. testes aduocauit. s. moysen et aaron. et agenda p illos edixit. et hoc est vetus testamentum. Sed quia illd̄ trāsitoria et tpalia re pmittebat iō xps volēs xpianos. s. fideles et nī hereditari heredes facē. p̄nter nouū testm̄ pdidit. s. euāgelij aduocauit testes. s. aplos. eisq; agēda idixit. qd̄ testamētū tandē morte p̄pria cōsecrauit. p̄terea testm̄ ē testatio mētis q̄ quisq; qd̄ mēte p̄cipit ore testat. et p scripturam corroborari iubet. Vñ etiā hac similitudine h? illa sc̄ptura dicit testm̄ Ceterū iō illa scriptura dicef vetus testm̄. p̄mo qd̄ vetera. id ē. terrena scz ad veterē hoīem p̄tinentia pmittebat dicēs. Si h? et illa feceritis bona terre comedetis. Et iterū. Terrā fluentem lacte et melle dabo vobis. et filia. Unde illud vetus et trāsitorijū fuit. Secundo dicef ver? testamētū. quia p veterē hoīem. s. p Moysen veterē vetustate peccati ministratū fuit Tertio quia nouo supueniēte cessauit et desijt tāq; aliqd̄ vetustū Vñ aplos. Cetera trāsierūt. ecce noua fa-

da sunt omnia. Quarto dicef vetus respectu noui. quia eo fuit antiquit? tempore. Quinto quia a vetustate peccati nō liberat. hęc vō scriptura nouū dicef testamētū. p̄mo quia noua. i. celestia scz ad celestis hominis conseruationē p̄tinentia p̄mittit dicens. Qui agrū aut domū et re/liquit centuplum accipiet. et vitā eternā possidebit. Secdo dicef nouū. quia per nouū hoīem. i. ab omni peccato immūnē. s. p christum ministratū est. Tertio dñ nouū id ē. vltimū. quia nouissimū hominis testamentū immobile p̄seuerat. qd̄ testatoris obitu cōfirmat. hinc etiam dicef eternū id est. p̄petuū quasi durabile ac imutabile. de quo dictū est in quarta pte sub. vij. p̄tula secrete. sup vbo noui et etni. Chri stus em̄ iā nō morit. et mors illi vltra non dñabit. Quarto dicef nouū respectu veteris. quia illo magis ē nouū tempore. vt qd̄ vetus lex est quasi radix ipm vō nouū testamentum est quasi fructus. Quinto qd̄ innouat. nō em̄ illud discūt nisi hoīes re/nouati ex vetustate p grām et p̄tinetes iā ad nouū testamentū qd̄ est regnū celozū. Circa libros ecclesiastici officij est sc̄dū qd̄ ipm officij cōsistit in cantu et in lectioe. De cantu tres sunt libri. de lectioe. Sūt etiā quidā alij libri ecclesiastici. put in secunda pte in fine tractat? de sacerdote dictū ē. Sane tres libri de cantu sunt antiphonarius. graduarius. et trophonarius. Antiphonarius a digniori videlicet ab antiphonis nomē sumpsit. quas bñs ignatus patriarcha audiuit p angelos decantari. cū tñ ibi sint rñsoria atq; vsus In plerisq; tñ locis liber ille rñsoriū a rñsorijs q̄ ibidē cōtinent appellat. Graduari? dicit? est a gradualib? que in eo cōtinent. q̄ a plurib? officiaris nūcupat ab officijs seu introitibus qui ibi cōtinent. Graduale dictū ē a gradib?. put dñm ē in q̄rta pte sub ti. de graduari. et lectionarij in sequēti ti. dicitur. Trophonari? est liber cōtinēs tropos. i. cant? qui cū introitu misse dicunt p̄fertiz a monachis. Vocant etiā tropi sequētie siue ple et kyrie eleison et neume. Et dicit una tropos quod est conuersio. de quo i eadem pte sub ti. de introitu dictū ē. Qui dam etiam hunc librum psarium a psis ap-

pellant. Vitalianus papa cantū romanū instituit et organa cōcordauit. Ceterū libri lectionis sunt isti. p̄mus est biblioteca. secūdus omelarius. tertius passionarius. quartus legedarius. q̄ntus lectionarius. sextus sermologus. Bibliotheca a greco nomen accepit. et est nomen equiuocum scz loc? in quo libri reponunt. et volumen ex omibus libris veteris et noui testamenti a hieronymo cōpactum. Omelarius est liber cōtinēs sanctorū omelias et legit in dñicis et in narali. et in festis sanctorū p̄pria euāgelia habentiū. et in pascha et in pente. cum serialib? eorundē. Omelia aut idem est quod bona laus siue verbus ad populū. Et nota qd̄ plures fecerūt omelias videlicet Augustinus. Hieronymus Beda. Origenes. Gregorius. et alij. Beda tñ alias nō composuit nisi q̄s Augustinus composuerat sed suis verbis eadem supuestiuit. Nā Augustinus vba disputationis habuit. Beda vō stilū sermonis et lectionis. Quare Beda vocat venerabil? in. vij. pte sub eius festo dicef. Item non omes omelie autentice sunt vt quedā origenis. qui ad heresim dicef declinasse Ali que tñ omelie ipsius a beato Hieronymo teste papa Gelasio legunt fuisse correte seu approbate. et qñ ille in ecclesia legit. nomen actoris ppter heresim infamiā subtrahitur. sicut et nomen salomonis qui deceptus fuit a mulieribus tacef in lectionib? ppter infamiā idolatrie. sed dñm libris sapientie. sic etiam quia moyses hesitauit ad aq̄s cōtradictōis. qz dñm exacerbauit. nō dicef lectio libri Bene? moysi legislatoris sicut dicef lectio libri Apoc. bti Iohannis apostoli. De hoc agit in p̄hemio quinquē ptis. et sub sabbato pascale. Volūt tñ quidam qd̄ in p̄ncipio omeliaz ipi? dicat omelia origenis correte seu approbata a Hieronymo. Et in sequētib? dici debet omelia eiusdē. Passionari? est liber p̄tinēs passiones sanctorū. et legit in festis martyrum Plures aut sunt passionarij quozū qdam canonizati sunt. qdā vero teste papa Gelasio sunt apocriphi. vt de beato Georgio et Cirico et Julita. et alij quidā q̄s heretici compilasse dicunt. quare in ecclesia legi interduntur. Ancherus papa statuit martyrum gesta scribi. et in ecclesijs haberi. et

hoc ppter maximū p̄sbyterū martyrio coronatū. Legendarius aut̄ vocat̄ liber ille. vbi agit̄ de vita et obitu confessorum. vt̄ h̄ilarij Martini. et aliorū confessorū et legit̄ in festis eorū. dum tñ aut̄t̄icat̄ sit̄

Lectionari⁹ est in quo lcōnes epl̄arum pauli et alie legunt̄. qui qñq; epistolarius dicit̄. et etiam legendarius dici potest.

Sermologus ē liber cōtinens s̄mōnes quos Leo papa et alij plures sancti cōposuerunt. et legit̄ in festis confessorum a natali vsq; ad octauas ephie. in purificatione beate marie et in festo omniū sanctorum. et in plurib⁹ alijs. Cōsiderandū quoq; ē triū scripturas p̄cipue in ecclesia frequentari. s. dauid p̄phete q̄ fuit homicida. proditor. et adulter. mathei apl̄i q̄ fuit publicanus. et in hoc ipso infamis. et pauli qui fuit crudelis christi et ecclesie p̄secutor. et etiam Augustin⁹ qui fuit maniche⁹. et tēpore theodori impatoris cōuersus ē. qd̄ sit̄ exemplū videlicet vt̄ alij peccatores nō desperent s̄ sperēt. si tñ penituerint. posse veniam cōsequi. q̄tūlibet graui noxa p̄plexi sint. et ofones et elemosinas eorū post penitentia posse deo placere. Et ē sciendum qd̄ b̄t̄us Hieronym⁹ tēpore Damasi pape correxit psalteriū. lxx. interpretūz qd̄ tunc cantabatur vbiq;. et adhuc iux̄ ordinationem Gregorij pape qui postremo officium ecclesiasticū ordinauit s̄m illud antiphonas. responsoria. alleluia. tractus. et alia quedā in ecclesia decantamus. Subsequēter h̄o psalterio ip̄o iterato corrupto idem Hieronym⁹ illud de nouo itegre ex greco trāstulit in latinū. put̄ ipse in ipsius psalterij p̄hemio attestat̄. qd̄ nouū dicit̄ Damasus rogatu ipsius Hieronymi istū fuit decantari. et vulgariter gallicū appellat̄. et q̄si vbiq; legit̄ et fere cōiter cū suo p̄hemio in textu biblie habet̄. P̄remissum h̄o psalteriū s̄m. lxx. romanis remansit. et hodie illo vtunt̄. Deniq; idē Hieronym⁹ attendēs qd̄ iudī nobis i p̄perabāt qd̄ psalteriū falsificauerim⁹. qm̄ a suo h̄o discor̄debat. tertio psalteriū de h̄o ad h̄buz ex hebreo trāstulit in latinūz qd̄ in plurib⁹ a gallico discrepat ac romano. pauci tñ illud habēt. q̄tis ab omib⁹ et in textu biblie deberet haberi. Et nota qd̄ qdā portat̄ psalteriū. s̄ in eo nō psallūt. put̄ dcm̄ ē in ti. de

laudibus matutinis. Qui sint dñici dies et priuilegiati et p̄ncipales. et q̄lit̄ dies dñici. ca maiorē alijs dieb⁹. quib⁹ noib⁹ dies septimane appellat̄. et q̄ sint dies festi. q̄ festiuales siue solēnes. in p̄hemio. vij. ptis dicit̄. Gregori⁹ papa instituit ne in ecclesia romana diaconi cātare debeant. sed solum euangelice lectionis officiū int̄ missarū solennia exoluant. psalmos vero ac reliquas lectiones subdiaconi. vel si necesse fuerit minores ordines exhibeant siue dicant.

De tempore aduentus.

Doniaz sicut

q̄ p̄missum est ecclesiastica officia ab aduentu dñi quod est tempus renouationis incipiunt. merito ab h̄o tēpore ducimus initiū assumēdū. P̄notandū igit̄ est qd̄ beatus Petrus primo instituit tres septimanas integras a natali venerari in cōmemoratione aduentus christi. et quartā que tñ nunq; p̄ficiat̄. quia vigilia natalis nō est de aduentu vt̄ infra dicit̄. Agitur ergo aduentus domini per quatuor hebdomadas. ad significandum qd̄ ē quadruplex aduentus filij dei. s̄ vltima nunq; finit̄. quia scōrū gloria q̄ dabit̄ i vltimo aduētū scz ad iudiciū nunq; t̄minat̄. P̄rim⁹ aduētus ē in carnē. s̄ in vltimo h̄ginis assumptā. De q̄ dictū ē. Osanna filio dauid b̄ndict⁹ q̄ venit in noie dñi

scōs in mentē. qui descēsus sit̄ quotidie in cordib⁹ fidelium p̄ sp̄m̄ sc̄m. De quo Joh. xiiij. c. Ad eum veniemus. et mansionem apud eum faciem⁹. Et dicit̄ Sapiēs Dñe emitte sapientia tuā vt̄ mecū sit. De his duob⁹ habet̄ Abacuc. ij. Si morā fecerit expecta eū. quia veniens veniet et nō tardabit. Tertius aduēt⁹ ē in morte cui iūlibet hoīs. De quo dicit̄ b̄t̄us iacobus Patiētes estote vsq; ad aduentum domini. Et Mat. xxiij. Si sciret paterfamilias q̄ hora veniret fur et c. Jo et vos estote pati et c. Et itez. Si i p̄ma vigilia venerit id ē. i iuuetute. et in sc̄da et c. et ita iuenerit. scz in p̄nia. beati sunt fui illi. Quartus erit in maiestate. qui erit in die iudicij. De isto legit̄ Esa. iij. c. Dñs ad iudiciū veniet cum senioribus populi sui. Et nota qd̄ p̄mus aduentus liberauit anias a dia-

bolit̄ feruitute. secund⁹ liberauit eas a peccato. tertio a pena. quartus corpora liberauit.

Terū ecclesia nō celebrat nisi duos aduentus. s̄. in carnē et ad iudiciū. Nā p̄mū et secundū reputat̄ p̄ eodē. ideo em̄ venit i carnem vt̄ veniat in mentē. Jo q; dcm̄ est. Veniens veniet et nō tardabit. Venies scz in carnē. veniet scz in mentē. Et iterū. Quia vterq; miscōie ē. Sicut̄ tertio et q̄rt⁹ habent̄ p̄ eodē qz vterq; ē iusticie rōne vni⁹ effectus. Celebrat ergo ecclesia aduentus h̄mōi sub binario vt̄ filij suis generet timorē et amorē dei. Vñ in p̄s. Eleuamini porte eternales. et c. timor dñi sc̄s q̄ p̄manet in eternū et amor scz ipsi⁹ qui similit̄ in eternū durabit. Vñ. s̄. ad Ro. xij. cap. Charitas nunq; excidit. Timorē aut̄ debem⁹ ei vt̄ dño. amorē vt̄ patri. Vñ Ma lach. ij. Si ego sum pater vbi ē amor. et si dñs vbi ē timor. Celebrat̄ ḡ aduēt⁹ p̄ q̄rtuor septimanas In p̄ma specialit̄ de primo aduentu cantat̄ ecclesia. in sc̄da et tertia d̄ secundū. et hoc ideo. qz antiqui p̄res p̄mum aduentū tñ expectauerūt. sc̄dm̄ h̄o antiq̄ et moderni. In q̄rta h̄o septimana recollit̄ ecclesia tps in quo dñs descēdit in vteruz h̄ginis. Vñ tunc dicit̄. Rozate celi desuper. et nubes pluāt iustum. ap̄iat̄ terra et germinet saluatorē. In tps a p̄mo aduentu vsq; ad sc̄dm̄ recollit̄ ecclesia int̄ pente. et aduentū dñi. in quo cantat̄ alleluia. in spe resurrectionis. et gloria in excelsis deo. p̄ iusticia reddita. Et dicit̄ quotidie alla. q̄a spes eius nō infirmat̄. sed gloria in excelsis deo nō dicit̄ quotidie. sed tantū in festis. quia semp in fide non semp in operib⁹ laudat̄. quotidie em̄ offendit. licet semp in fide iusticiam teneat. De hoc dictū est in p̄hemio huius ptis et dicit̄ sub titulo de septem dieb⁹ post pasca. Ceterum p̄ tres aduentus hebdomadas p̄res triū tpm̄ accipimus. P̄rimi fuerunt ante legem. qui procul a deo remoti clamabant. Ad te leuauit. Secundi sub lege qui doctrina legi instructi. et ideo ad lumen p̄pi⁹ accedentes. in introitu p̄ls syon appellat̄. Tertij fuerunt p̄phete p̄sertim illi quos inuenit christi natiuitas. vt̄ simeon. q̄bus quia redemptor est p̄pe: dicit̄ in introitu gaude te. Asserunt etiam quidā qd̄ in officio p̄me hebdomade agitur de vocatiōe iudeorū.

In officio sc̄de de vocatiōe gentium. Vñ ibi dicit̄. Ad saluandas omnes gentes. In officio tertie de vocatione vtriusq; populi. Unde ibi dicit̄. Nota sit omnib⁹ hominibus. Rursus cantat̄ in prima in persona iohannis. in secūda p̄phetarum. in tertia apostolorū. in quarta in persona doctorum. Tempore aduentus dicit̄ Gloria in excelsis deo. quod p̄tinet ad natiuitatem. vt̄ in nocte natiuitatis deuotius et audius decantet̄. et ad notandum hunc hymnū p̄mo fuisse vt̄ in nocte ab āgel⁹ decantatum. qz maior gloria christi est in ecclesia tēpore noui testamēti q̄ fuit in veteri. Taceat etiam ite missa est. qd̄ p̄tinet ad resurrectionem. Vñ taceat vtrunq; in aduentu. quia nunc vtrūq; expectat̄. P̄ari etiam ratiōe taceat. par vobis. quod p̄tinet ad resurrectionem. Taceat etiam Te deum laudamus. quia noudum p̄sens est quem expectamus. et ad p̄sentes tantum hoc cantico vti solemus. Et nota qd̄ hec tria nō semp se concomitant̄. vt̄ dicitur in p̄hemio. vij. ptis. Sed quare alleluia dicit̄ hoc tēpore cum sit̄ cāticū leticie. nam in aduentu est ieiunium. nec tunc nuptie celebrantur. P̄terea aut̄ est ieiunium meroris. aut exultatiōis. Si meroris omnia cantica exultationis debēt taceri. Si exultationis omnia debent dici. ergo et gloria in excelsis. Solutio. Hoc ieiunium est partim exultatiōis et partim meroris. Exultationis est ratiōe p̄mi aduentus scilicet in carnem. de quo mentio fit in hoc tēpore. Meroris est propter secundum aduentum. scilicet ad iudiciū. de quo fit etiam mentio. et ideo in ea quedā cantica leticie dicuntur propter aduentus misericordie et exultationis. et quedam subtrahuntur et ieiunatur propter aduentū seuerie iusticie et meroris. Alleluia ergo si subtrahitur. quoniam tēpore aduent⁹ aliquid esset leticie propter spem quam haberunt antiqui de christi incarnatione. et propter nostram certitudine quam habem⁹ per primum aduentum de futura glorificatione. Sed in septuagesima non sic. qz totum tēpore illud meroris est. et ideo tunc non dicuntur cantica angelorum sed hoīm. vt̄ ibi dicit̄. In festi h̄o nouē lcōnum que occurrunt in aduentu. debet ce-

lebrari missa de festo solēnis in tertia cum gloria in excelsis. et ite missa est. Et deponunt cape nigre seu violacee. et assumunt solennes a ministris et a sacerdote. put festum requirit. In hora nonona de ieiunio missa dicitur. et tunc dalmatice et sibilis siue tunicelle dimittunt. et cōpetentes tpi et ieiunio resumunt. sicut in tertia pte sbitulo de dalmatica dictū est. Hoc quoque tempe officium beate virginis non dicitur in ecclesia. quia totū officium huius tempis ad laudem eius pertinet. Et nota quod Urbanus papa. ij. in concilio apud claromontē celebra-to statuit. ut officium beate virginis quoti die diceret. et i die sabbati solēniter fieret in quo officio matutino dicunt ille lectio-nes de beata Maria quis digne. sumpte ex illo sermone Augustini. Loquamur di lectissimi etc. Hoc etiam tempe non debet fieri specialiter cōmemoratio alicuius sancti pcedentis christi aduentū. quia omnes illi in infernū descenderūt. et ideo ecclesia occidentalis p eis nō solēnisat. nec etiam sequentium. quia cum hoc tempe ecclesia de aduentu filij dei solēnisat. nō est aliorū solēnitas admiscēda. imo minor cedit ma-iori. quia aduente pncipe cessat magi-strat. Idcirco cum ipse sit pmiū et corona sanctorū oim. et sit omnia in omib. et suffici-entia singulorū supflūū foret recurrere ad aliorū suffragia mendicata. Generalis tū cōmemoratio oim sanctorū bene sit qm h. sancti ex aduentu filij dei speciale gaudiū et premiū assecuti fuerint. maius tamen et generale gaudiū eorū extitit. quia creatu-ram rōnalem ex vnione ad diuinā naturā viderunt ineffabiliter sublimatā. Quia g bonū cōmune pponderat piculari et p cō-sequēs generale. gaudiū eorū gaudio spe-ciali quia illud quod pmissum est fuit oib. san-ctis vtriusq. testamēti ad gaudiū. idcirco cōueniens est ut tpe ipsi aduēt. eorū gau-diū cōiter et generalit. recolat. Et in gene-rali oim scōz cōmēoratiōe singul. diebus dī antiphona illa. Ecce dñs veniet etc. q. p-rtinet ad quartū aduētum. in q. apparebit glia scōz. Et etiā cū ipa antipha oīo illa cōsciētias nras qd dñe visitādo purifica-rit. in q. sibi p cordādo cū antiph. sit gene-ralit. cōmemoratio de oib. scis dñz d. ibi. ut venies cū oib. scis. et tūc p-rtinet ad qrtū

aduētū. s. in maiestate. In mult. tū loci b. trabunt vba illa. cū oib. scis. et tūc p-rtinet ad scōm aduentū. s. in mentē. Nō sit etiā cōmemoratio de cruce sic sit in alijs tpi. ne p-ns videat dñs passus q. nat. et iterū ne fiat illud pceptū. Exo. xxiiij. et xxv. Nō coques edū in lacte matris sue. i. chri-stum nō crucifiges dum adhuc tener et la-ctens ē. Cōtra hoc pceptū fecerūt iudei q. xpm eadē die. i. eadē sexta feria in qua ut qdā dicūt cōcept. ē crucifixerūt. Nō dū autē ē tpe aduēt. oēs antiphone dñica-les in matutinis laudib. terminant. p alle-luia ad significandū gaudiū de certitudine aduētus saluatoris habitū. ut in matutino officio sit q. p. dictio et in matutinis laudi-bus notet exultatio. Itē in pma scōa ter-tia hebdomada repetunt rñsorā dñicalia s. in q. ta sunt spālia q. p. hebdomadā cūa-tur. et sunt. xv. q. ille expectat vetur. q. in-situerat ver. testamētū et erat institut. no-uum. Quidenari. em numer. cōsistit ex se-ptenario et octonario. at septenari. ad ve-tus. octonari. ad nouū refer. testamē-tū. In singulis q. septimanis cātus reno-uat. p. p. gaudiū p. ficientiū q. p. ficiūt de v-tute in v-tute ut videant deū deorū in spō. Illud etiā nōndū ē q. p. ma dñica aduē-tus nūq. ē p. an. q. nto kal. decēbris. nec etiā post tertio nonas decēbris s. q. cū il-larū. vij. l. farū que in dictas kal. et nonas includunt repntauerit dñicam ibi ē p. ma dñica aduēt. S. et in dñica p. ximoz fe-sto beati andree. vel kal. decēbris. siue an-siue retro est semp. initiū aduēt. et si ipius festū cadit in dñica ibi etiam est initiū ad-uentus. Aduentus cōtinere debet. x. dies. i. tres septimanas integras ad min. p. ter vigiliā natalis dñi. verūtū cū aduen-tus incipiat a die dñica si forte cōtingat si-militer natale in die dominica vere opor-teret tempus aduentus per quatuor hebdo-madas protelari alioquin vigilia natalis et sabbatum quattuor temporū concurre-rent in eadem die. quod esse non potest. quia vtrūq. illorum p. p. rium habet officiu-m. et ad diuersa tempora pertinent. N. az sabbatum est de aduētū. sed vigilia ad te-pus gaudiū pertinet. cum non sit de aduē-tu. sed de natali. et sic aduentus nō habe-ret. x. dies excepta vigilia natalis sicut

dictus ē. Et vigilia p-rtineat ad tps gaudiū p. ex ipa ordinatiōe gregorij. q. vltimas aduēt. antiphonas posuit d. euāgelio scz cōpleti sūt dies. et ecce cōpleta sunt oia. N. ergo natale ē in dñica q. tuor tēpora celebrantur i penultima hebdomada. Si autē natale venerit in scōa feria vel deinceps vsq. i dñicā. tūc po. x. diē. habebit in q. fiat vigilia. Et q. festū venerit i scōa feria fiet officiu d. vigilia in die dñica q. p. p. nū nō h. officiu. et tūc p. p. dñicā cātabi-tur alla. Sed ieiunabit i sabbato pcedēti tā p. vigilia natalis q. p. ieiunio q. tuor tē-por. De h. etiā dicit s. b. ti. d. capite ieiuni-orū. Nō etiā ignorādū q. h. i. pncipio siue i pma dñica aduēt. cātet itro. Ad te leuau. si q. s. n. diligēt. attēdat. i. dñica pcedēti illā pparatio aduēt. dñi q. ad qdā inchoat qd ostēdit epla q. tūc s. m. q. d. a. le-gif. Ecce dies veniūt dīc dñs et susci. da-uid etc. Et finis euāge. eiusdē diei. s. Abijt l. b. s. trā mare. qd ē Job. vj. c. h. idē insinu-at vbi d. h. hic ē vere ppha q. ventur. ē in mūdū etc. Satis enī puenies ē q. i. pcedē-ti dñica inchoat. q. non respiraret despe-rās nisi certa pmissio vere liberationis p-ccederet. q. audita respirans clamat. Ad te te leuau. aīaz meam etc. In q. ta igit. heb-domado an. natiuitatē dñi inchoat ppa-ratio aduēt. q. ad qdā. An. et i. antiq. gra-dualib. et lectionarijs titul. et talis. Quia dñica an. natiuitatē dñi. Nā ab illa dñi-ca vsq. ad natiuitatē dñi sūt q. n. q. officia dñicalia. et q. n. q. eplē. et q. n. q. euāgelia In q. ta dñica an. natiuitatē dñi inchoat aduēt. q. ad officiu matutinale et q. ad mul-tiplicē officioz varietatē et inouationem. Quia g. q. tuor sūt officia dñicalia ab illa dñica vsq. ad natiuitatē. ideo i. antipho-narijs nocti intitularur q. ta dñica. Qua-duplex aut. ratio hui. duplcis intitulati-onis librorū et inchoationis aduēt. reddi-pseuit. p. rima q. per lectionariū recolimus aduentū dñi i mūdū significatū ēē p. q. n. q. mūdū etates. p. antiphonariū d. o. re-colim. aduētū dñi nūciatū ēē p. q. tuor or-dines libror. scilz p. legē. p. p. phas. p. psal-mos. et p. initiū euāgelij narrantis dñi cō-ceptionē. Initiū euāgelij vocam. q. d. qd ē in libro luce. q. h. istoriaz an. natiuitatē dñi pleni. ceteris psecut. ē sicut de angelo ad

zachariā misso annūciatē natiuitatē pcur-soris. et sicut de ppheta illa Benedictus dñs de. isrl. et de gabriele archangelo ad v-ginez misso. et similib. Scōa ē. q. actor lectionarij nos hortat. ut purgem. hospi-ciu nri corpis qd p. q. n. q. sens. sordidatuz ē. ad suscipiēdū deū. q. in sordib. habita-re despicit rex vetur. Actor. d. o. antipho-narij nos docet purgare corp. nostrū con-stans ex q. tuor elemētis. faciētes dignaz māsiōnē deo regi vetur. iux. ill. d. Ego et pater veniem. et māsiōnē ap. eū faciem. Tertia ē. q. in q. ta dñica q. ad spūales et nō in q. ta q. ad seculares p-rtinet ut dicit in ti. se. innouat. cant. Spūaluz enī ē cā-ticū nouū cātare et nō seculariū q. cum ad-huc q. veteres sint et mala eoz adhuc re-cēta. poti. lugere q. gaudere debēt. Re-nouat. qdē cāt. gaudiū electoz signat. q. p. ficiūt de v-tute i. v-tutez in q. videbit de. deoz in syon. Quarta ē. q. i. ecclia duo sūt ordines hoīuz expectatiū dñi aduētū et studētū ad digne suscipiēdū deū veturū. An. ordo in seculari puerfatione stu-det. alter in spūali. Seculares q. reb. trāsi-torijz student q. q. n. q. corpōis sensib. ad-mimistrant. p. q. n. q. hebdomadas intel-ligunt. Iux. illud euāgelij Jobis. Erant viri q. q. n. q. milia. Si q. d. q. n. q. milia vi-ri deū secuti designāt eos q. in seculari ad-huc habitu positi exteriorib. q. possident bñ vti nouerūt. ipi nāq. saturant q. n. q. pa-nib. q. legalia instituta eis pponenda sūt q. p. q. n. q. numerū p. p. q. n. q. libros moy-si intelligunt. p. der q. tuor. d. o. septimanas spūales intelligunt. q. reb. transitorijz ab-iectis nudi nudū sequūt xpm. q. p. q. tuor euāgelia ad potiorē pfectionē excitantur Et etiā ad istos q. ternari. numer. p-rtineat apparet i alio euangelio in q. q. tuor milia hoīuz. q. sūt euāgelica pfectionē sublimes. legunt. refecti septez panib. i. sepiiformi gra eruditi et repleti. hanc distinctionē si-gurauit dñs moyfi q. i. ingressu taberna-culi iussit poni q. n. q. colūnas et ante oracu-culū vna. an. sancta scōz q. tuor. put legif. Exo. xx. vj. et xxx. vj. c. Siquidē q. n. q. colūne exteri. posite sunt seculares. q. i. ex-teriorib. maxime versant. q. tuor colūne an. sanctasctoz sūt spūales qui q. si interi. positi dño deuoti. obsequūt vna colūna

an oraculū vnitatē fidei quā tam isti q̄ illi colūt deliēt. Et pp̄ hāc causam clerici seculares i vesp̄tinis officijs q̄nc̄ psalmos cātāt. Monachi x̄o r̄ religiosi q̄ altiores elegerūt viā nō nisi q̄tuor i q̄ se p̄fectiores ostēdūt. Q̄d enī q̄dratū ē ex q̄cūq̄ parte v̄raf̄ manet idē r̄ firmū. s̄l̄iter r̄ p̄fect̄ q̄/cūq̄ loco r̄ tpe v̄raf̄ idē r̄ imobil̄ manet.

De prima dñica aduentus dñi.

Prima domi-

nica de aduētū q̄ ē q̄rta a natali dñi. r̄ i q̄ fm̄ q̄sdā inchoat̄ officiū aduēt̄ p̄tinet ad sp̄uales. r̄ iō in ca in/nouat̄ car̄. p̄cedēs x̄o q̄ q̄nta ē ad seculares sic i p̄cedētī r̄. dictū ē Ad sp̄uales p̄tinet duo v̄ficuli. q̄z vn̄ frequētatur i vesp̄ertino officio sc̄z Rozate celi desup. al̄ i matutino. sc̄z vox clamāt i def̄to. In p̄mo ostēdit̄ q̄d facē debeāt. i sc̄do exequūt̄. Ipi sūt celi rozātes r̄ nubes pluētēs. Ros ē subtilior r̄ pluua grossior. Tūc sūt rozātes q̄n̄ d̄ incarnatiōe saluatoris subtilia dicūt. vt illd̄. Verbū caro factū ā. r̄ si/milia. Tūc sūt pluētēs q̄n̄ grossiora. i. itellectu faciliōra dicūt. sic ē q̄ maria desponsata ē ioseph. r̄ q̄ puer nat̄ ē in bethleē r̄ reclinat̄ i p̄sep̄io. r̄ hm̄ōi. Isti faciunt q̄ ap̄iat̄ trā r̄ germiet saluatorē Ad litterā. trā ē x̄go maria q̄ apta ē q̄ntū ad fidē cordis sine dāno v̄ginitatis. r̄ p̄cepit r̄ peperit saluatorē. S̄z moralit̄ trā ē cor hūanū q̄d viri sp̄uales sua p̄dicatiōe aperiant vt germiet saluatorē. i. x̄ps i eo informentur. iux̄ illd̄ apl̄i. Filioli mei q̄s itez parturio donec x̄ps formet̄ i vob̄. Isti sūt vox clamātis i def̄to. i. i mūdo. parate viā dñi. rectas facite semitas ei. V̄ic sūt opa. semite sūt cogitatiōes q̄s debem̄ parare i aduētū saluatoris. hūc p̄paratiōez nōt̄ ōro q̄ post cōmunionē hac die in missa sequit̄. Suscipiam̄ dñe misericōdiaz tuā i medio r̄c. Et ex eo q̄ i sine illi orationis d̄z. r̄gruis honorib̄ p̄cedam̄. V̄ic q̄ parare ē p̄niaz agere r̄ p̄dicare. Semitas rectas facere ē post mādāta r̄ filia obf̄uare. Sane huius dñice totuz matutinale officiū p̄tinet ad p̄mū aduētū. vt p̄missū ē. Legit̄ enim esalas q̄ de aduentu loq̄t̄ ap̄ert̄ q̄ aliq̄s alī p̄pha. V̄ic i sc̄do caplo ip̄i habet̄ Ecce mons r̄c. In p̄mo x̄o h̄et̄ de neq̄cia iu-

deoz. Primū respōsoriū ē. Aspiciēs a lōge. q̄d ē de p̄mo aduētū. r̄ non sumit̄ de aliq̄ libro theologie. nec cōpilatuz ē a gregorio ordinatore matutini officiū. s̄ a q̄dā ei monacho. q̄d inde apparet. q̄z illd̄ in trā hebdomadā nō repetit̄. S̄z oia alia respōsoria sic q̄ ab ip̄so gregorio edita sūt. Et si obijciatur q̄ illo dempto nō remanēt nisi octo respōsoria isti dñice. Rūdet̄ nouem sūt cōputato illo. Ecce dies veniūt. quod fm̄ ordinē Greḡ. nonū ē. r̄ cātā i vesp̄is sabbati p̄cedēt̄. Cātā aut̄ h̄ respōsoriū i p̄sona ioh̄is baptiste vel sp̄ose dicēt̄. Aspiciēs a lōge. a trā videlz ad celū. video dei potētiā veniētē. Et h̄ p̄p̄rie patri potētiā assignet̄. h̄ t̄n̄ p̄ potētiā accipe filiū dei. cui data est p̄tās i celo r̄ i trā. q̄ ē dñs potens i fl̄io. Cui p̄pha dic̄. accingē gladio tuo su. fe. tu. po. h̄ic venit dñs se visibilē monstrauit. Et nebula totā terrā tegētē. h̄ec nebula ē dei misericōdia. q̄ p̄stat refrigēriū p̄ estū viciōz. h̄ac moyses intrauit cū ad suscipiēdū legē ascēdit. h̄ac p̄nt̄ intellexit cū in nube lucida vidēs dñm moy sen r̄ heliā dixit. Faciam̄ h̄ tria tabernacula. h̄ec p̄lm̄ i def̄tū deduxit. r̄ ab igne p̄terit. h̄ec ē v̄tus altissimi que v̄gini obumbravit. Que totā trāz tegit. q̄z misericōdia dñi plena ē trā. h̄ec etiaz nebula ē hūanitas filij dei q̄ totū mūdū saluat. medicina enī oīuz i festinatiōe nebule. Nebula etiā p̄t̄ dici infidelitas seu ignorātia. Ignorabat enī h̄o deū. seip̄m. natale solū r̄ cōcupiscētiā esse p̄tm̄. h̄ec nebula totā terrāz tegebat. q̄z oēs declinauerūt simul in. f. i. Itē obuiā ei r̄ dicite nūcia no. si tu es iste q̄ reḡ. es i po. isrl̄. Silia dixit ioh̄es discipulis. parate viāz dño r̄ p̄ discipulos ad x̄pm. Tu es q̄ v̄etur̄ es an aliu z expectamus. V̄ic sūt v̄ba sp̄ose ad adolescentulas dicētis. Itē obuiā sp̄oso sc̄z p̄ viā charitatis. r̄ dicite nūcia nob̄ r̄c. q̄si dicat. Reuela nob̄ p̄ tuā p̄sentia si tu es messias i lege p̄missus. r̄ si regnatur̄ es i populo isrl̄.

Porro i solito mō p̄mū respōsoriū h̄z i q̄busdā eccl̄ijs tres x̄sus sic r̄ respōsoriū p̄mū natalis dñi. P̄rio ad significādū q̄ iste aduēt̄ dñi saluat hoies triū tēporū sc̄z illos q̄ fuerūt an̄ legez. s̄b lege. r̄ s̄b tpe gr̄e. Et pp̄ h̄ etiā fit triplex repentiō. p̄ma a remotiori q̄ ad finēz et postea a mū-

remoto. r̄ postea a p̄p̄nq̄ori. ad ostēden dū q̄ p̄res p̄mi t̄pis remotiores fuerūt ab aduētū x̄pi q̄ p̄res sc̄di et tertij. et patres sc̄di t̄pis magi remoti q̄ p̄res tertij. Dein de reincipit̄ respōsoriū. ad notādū desiderij r̄ ad signādū q̄ debem̄ attribuere finē r̄ p̄ncipiū boni opis ei q̄ ē alpha r̄ o. V̄ltimo dicit̄ v̄sb̄ subijgit̄ gl̄ia p̄ri. q̄z om̄e desiderij r̄ fuitiū ad deū trinū ē referen dū. r̄ ibi nō fit reiteratio p̄ri. s̄ toti respōsoriū. q̄ post vitā p̄ntēz oia opa cōsumāt. r̄ t̄nc̄ erit de oia i oib̄. i. p̄sumatio r̄ sufficiētia oīuz. Sc̄do iō p̄missū respōsoriū tres h̄z x̄sus r̄ vnū gl̄ia. ad signādū q̄ntuz or aduēt̄ de q̄b̄ in. c. p̄cedenti p̄missū ē. r̄ ad signādū quattuor t̄pa sc̄z t̄ps an̄ legē. t̄ps legis. p̄phetie et gr̄e. Alloquens enī eccl̄ia oēs hoies q̄ fuerūt an̄ legē. q̄z pauci secuti sūt vnū deū dic̄ i p̄mo x̄su. Qui q̄z terrigenē r̄c. i. o vos oēs mali r̄ boni. diuites r̄ paupes. ite obuiā ei r̄ dicite In dica nob̄ si tu es q̄ reḡtur̄ es in p̄lo isrl̄. In sc̄do x̄su i p̄sona hoīuz q̄ fuerūt sub lege. in q̄ aliq̄d iuit imp̄fectiōis. q̄z data fuit infirmis. alloq̄t̄ ip̄m legislatorē dicens. Qui reḡ isrl̄ in lege tua reḡ. et sic pastor ouē deducis. indica nob̄ si tu es ip̄e q̄ regnatur̄ es in p̄lo isrl̄. In tertio iā ex dictis p̄phetaz certificati d̄ aduētū saluatoris. ex desiderio clamāt. Excita potētiā tuam et veni q̄ regnatur̄ es i p̄lo isrl̄. In alijs x̄o eccl̄ijs est tertio x̄sus. Tollite portas. In q̄ro gr̄as agēs saluatori d̄ aduentu suo q̄ dignat̄ est venire. ino toti trinitati dicit̄ gl̄ia p̄ri. Tertio iō respōsoriū tres h̄z x̄sus. q̄m lex r̄ psalmodia r̄ p̄phetia hūc saluatoris aduētū p̄nūciauerūt. Quartotres versus p̄res triū tēporū significant. Patres q̄dē an̄ legē hūc aduētū p̄uideēt p̄res s̄b lege desiderauerunt. p̄res gr̄e p̄di cauerūt. Dic̄ ḡ baptista v̄ eccl̄ia Vos patres an̄ legē q̄z terrigenē r̄ si. b. si. i. v. d. r̄ pau. ite obuiā ei. Terrigenas vocat̄ malos q̄ terrena sequit̄. filios hoīuz dicit̄ bonos. diuites subdit̄ q̄s terrigenas appella uerat. paupes q̄s filios hoīuz. Vos ḡ q̄z idē. q̄libet terrigenē malicia diuites r̄ filij hoīuz sp̄ū paupes. q̄ estis simul in vnū in vno ouili agni et edi. ite obuiā ei. vt vos mali p̄ ingressū incipiat̄. vos boni p̄ pro-

gressū p̄ficiat̄. Vos etiā p̄res s̄b lege dicit̄ te Qui reḡ isrl̄ intēde. q̄ deducit̄ velut ouē ioseph nūcia nob̄ r̄c. Qui reḡ isrl̄. i. iu/daicū p̄lm̄ p̄ doctrinā legi deū vidētē q̄ deducis. i. de v̄tute in v̄tute ducis. velut ouē. i. innocētē. ioseph. i. p̄lm̄ gentilem augmētari p̄ frumētū mortificari. intēde sup̄ noe. i. lumē pietat̄ infūde. r̄ nūcia nob̄ r̄c. Vos q̄z p̄res s̄b gr̄a dicit̄ Tollite portas p̄nci. ve. r̄ eleua. porte eternas r̄ itroibit rex gl̄ie. q̄ regnatur̄ r̄c. Principes r̄ p̄tates aeris hui. r̄ o genimina v̄peraz. tollite. i. auferte. portas mortis. i. vicia p̄ q̄ diabol̄ itrat̄ ad corda. r̄ o porte eternas. i. v̄tutes ad eternitatē ducētēs eleuamini. s̄ vitia. r̄ p̄ vos itroibit. r̄ habitabit i vob̄ rex gl̄ie. q̄ regnatur̄ ē i p̄lo isrl̄. Et nō q̄ ad tertij x̄su non rūdet̄ nūcia nob̄. q̄z p̄res testamētī noui certificati sūt de aduētū x̄pi. p̄res gr̄e certi sūt de introitu regni gl̄ie. Verū q̄z nūq̄ sufficit nec sufficiet fides incarnatiōis sine fide trinitatis. i. d̄o subcinif. gl̄ia p̄ri. Et q̄z q̄ venit in hūanitate v̄etur̄ ē etiā i maiestate. i. d̄o respōsoriū denuo repetit̄. In repetitiōe x̄o nebula accipias ad l̄raz. iux̄ illd̄. Veniet i nubib̄ celi. Et sic nubes suscepit eum. Et alibi. Nubes r̄ caligo i circūitu ei. Secūdū respōsoriū ē. Aspiciēs i visu nocti. sūptū p̄ Greḡ. d̄ daniēle. c. viij. x̄pm v̄turū p̄phetate. q̄ his v̄bis mysteriū incarnationis v̄bi. q̄d i p̄ncipio erat ap̄d deū aperuit dices. Aspiciēs i visu aut visioe noctis Triplex q̄dē ē visio sc̄z noctis an̄ gratiā. diei s̄b gr̄a. r̄ lucis i gl̄ia. In nocturna viderūt patriarche r̄ p̄phe q̄ s̄b nube fuerūt. r̄ h̄ daniel aspiciēbat i visu noctis. In diurna viderūt apl̄i q̄b̄ x̄pi hūanitas apparuit. In lucida videbūt filij dei facie ad facie. h̄ac distinctiōez v̄itas i euāgelio i nūit dicit̄. Abraā exultauit vt videret diē meū. vidit r̄ gausus ē. Itēz multi reges r̄ p̄phe voluerūt videre q̄ vos videtis et nō viderūt. Sc̄q̄. Et ecce i nubib̄ celi filij hoīs veniebat. Nubes celi caro v̄bi. d̄ q̄ Esa. Ascēdit dñs sup̄ nubem leuē. r̄ datū ē ei regnū r̄ honor. sc̄z nomen q̄d ē sup̄ oē nomen. q̄d ē ab ēno datū. s̄ in tpe manifestatū r̄ ois p̄ls trib̄ r̄ lingue fuit̄ ei. Nā vt elaias ait: ei curuabūt oia genua. et iurabit ois lingua i domino. Tertij

responsorū ē. **M**issus ē gabriel. q̄b̄ v̄bis lucas texuit ordinē annūciatiōis. Quarta tū ē. **A**ue maria gr̄a plena. q̄bus v̄bis lucas idē modū p̄ceptionis annexit dicens. **S**p̄s sanctus sup̄ue. i. te. et vir. al. obum. ti. **S**up̄ueniet in quā i te p̄tegēdo te. et ab oī sorde purgādo te. et deinde v̄r̄ altissimi. sc̄z v̄bū dei obumbrabit tibi. ex te carnez sumēdo. q̄d enī ex te nascet sc̄m̄ vocabit filius dei. **X**p̄s enī q̄ nō ē p̄ceptus ex virili semine merito sanctus nascit et dei filius appellat. **S**equitur v̄sus. **Q**uo mō in me fiet istud interrogatiue. et sic q̄ mō sūt due dictiones vel admiratiue. et sic ē vna dicitio. **Q**ui tū responsorū ē Saluatorē. i. q̄ incarnatio p̄ aplm̄ p̄firmat. **S**exta ē. **E**cce v̄go cōcipiet. **S**eptimuz. **E**cce dies veniūt. in q̄b̄ h̄ idē p̄ p̄phas roborat. **O**ctauuz **O**bscuro dñe. i. q̄ idē p̄ legē comprobatur. **N**onū ē. **A**udite v̄bū. i. q̄ idē p̄ p̄phas cōprobat. **L**audes matutine v̄trūq̄ sonāt aduētū. **N**ō enī ita agit aliq̄n de vno aduētū q̄n et de alio admisceat. **F** pauca d̄ sc̄do habet. et h̄ p̄p̄ representatōez gaudij ne spes luxuriet i p̄sumptōem. **S**i q̄dē p̄ma antipha q̄ de fine iocelis sumit ē aper te de p̄mo aduētū. **U**bi ibi d̄. **I**n illa die sc̄z q̄n messias veniet mōtes. i. apli seu magni p̄dicatores stillabūt dulcedinē. i. verbi dei. et colles. i. miores p̄dicatores fluēt lac. i. simplicis doctrine minorib̄ et maioribus **S**c̄da sc̄z iocūdare. p̄tim est d̄ esaiā p̄tim ē de zacharia. **T**ūc enī iocūdare est p̄m zacharia syon. i. ecclia de iudeis. et exultauit hierlm̄. i. ecclia de gētib̄. **T**ertia sc̄z. ecce dñs veniet. ē d̄ sc̄do aduētū sc̄z in maiestate. **Q**uarta ē. oēs sitiētes. tunc enī oēs. i. de oī genere sitiētes sc̄z salutis et scientie doctrinā venerunt p̄m esaiā. ad aq̄s baptismat̄ et doctrine. **Q**uinta ē. ecce veniet p̄pha magn̄ et ip̄e renouabit hierlm̄ sc̄z dādo legem et noua p̄dendo p̄cepta. **H**oc tpe d̄ p̄ horas caplm̄ illd̄ **E**gredietur v̄ga. **E**sa. xj. c. **E**t illd̄. **I**n dieb̄ illis hierē. xxiij. c. **E**t illd̄. **E**rit in nouissimis. **E**sa. ij. c. **E**t illd̄. **E**cce v̄go p̄cipiet. **E**sa. vij. c. **E**t illd̄. **V**enite ascēdam. **E**sa. ij. c. **A**d missaz v̄o introit̄ ē. **A**d te leuauit et q̄ p̄ aduētū dñi i carnē spes maxie eleuat. **S**ic enī de dilexit mūdū. vt filiū suū vni genituz daret. **E**t itez. **P**roprio filio suo

nō pepercit et. **E**t nō q̄ et si q̄dā exciter. alij tñ somno torpēt. **I**do cātor incipiens **A**d te leuauit aiaz meā. exaltādo vocē ab inferiori ad superi p̄cedit. q̄d p̄p̄m̄ ex cātatis. **A**d etiā notat in epla vbi d̄. **I**bo ra ē iā nos de somno surgē. **S**equitur v̄sus. **V**ias tuas dñe demōstra mibi. q̄ p̄p̄e niens nob̄ vias suas indicauit. **U**bi **E**sa. **E**rit mons dom̄ dñi et. **V**enite ascēdamus ad mōtē dñi. et ad domuz dei iacob. et docebit nos vias suas. **Q**ue aut̄ sint v̄e ille ostēdit epla q̄ ē ad **R**oma. xij. c. **S**icut entes q̄ hora ē iam nos de somno surgē. **I**n eo enī q̄ ibi d̄. **N**ox p̄cessit. dies autē appropinquit. assignat̄ effect̄. q̄ factus ē dies q̄n nat̄ ē sol. **E**t idco sequit̄. **S**ic vt in die honeste ambulem. sc̄z in oib̄ op̄ibus bonis et induam̄ nos in similitudinē xpi. vt sic filij dei simus. q̄ p̄p̄ h̄ filij dei factus ē hō vt hō fieret filij dei. **O**rationes p̄mū aduētū respiciūt. et p̄nt etiā adaptari cōgrue ad sc̄m̄. **P**ostea sequit̄ responsorū in q̄ ostēdit spes q̄ facta ē in ortu folis vniuersi q̄ te expectat̄ et. **S**equitur. **A**lleluia **O**stēde et. q̄ tūc ostendit dñs faciē suā quā q̄ videt saluat. **U**nde cū dixisset dñs ceco. **Q**uid vis vt faciā tibi. r̄ndit. **R**aboni vt videā. **Q**uā faciē nō poterat̄ hoies antea videre. q̄ erāt i regiōe v̄bre mortis. **S**ed lux orta est eis vt possint videre. **Q**d aut̄ d̄. ostēde no. do. fa. tu. est sensus da nob̄ dñe cognitiōem tuā. **F**acies enī dei in sc̄pturis sanctis nō caro s̄ diuina cognitio intelligit̄. q̄ p̄ faciē p̄spectā q̄sq̄ cognoscit̄. **S**equitur in q̄buldā eccl̄ijs euangelium. **M**at. xxi. c. **L**uz appropinquit et. q̄d ad passionē p̄tinet q̄ ad l̄raz. ad diē v̄o hanc q̄ ad allegoriā et sp̄ualez intelligētiā. **V**enit enī tūc dñs i hierlm̄ p̄ berphage q̄ interpretatur dom̄ buccē. i. ad eccl̄iaz q̄ p̄ua erat in q̄ xps apparuit p̄ p̄fessionem et p̄ montem oliueti. p̄ quem designat̄ eminentia misericordie. per quam venit filius dei in mūdū. et misit discipulos suos dicēs. **I**te i ca stellum. i. in mūdū. et inuenietis asinam et pullū. i. iudaicū p̄lm̄. qui dure ceruicis ē. et gentile sine iugo legis. **I**tem p̄ h̄mō animalia ostēdit vias suas. humilia enim sūt. **U**nde i **M**at. **D**iscite a me q̄ mitis sum et hūilis corde. **L**egit̄ etiā idco q̄ ibi habet. **B**ndictus q̄ venit in noīe dñi. q̄d

ptinet ad p̄mū aduētū. **I**n alijs v̄o eccl̄e suis legit̄ euangelium. **P**incipiū euangelij v̄o xpi et. q̄d est **M**at. j. c. p̄p̄ illa verba. **E**cce ego mitto angelū meuz añ faciē tuam. **E**t nota q̄ i textu euangelij nō p̄tinetur p̄ncipium s̄ initium. **S**ed eccl̄ia ponit p̄ncipium p̄ eo q̄ legēs euangelij statī p̄m sit in ti. **I**nitium sancti euangelij. ne idē repeti videat̄. **I**n nōnullis etiā eccl̄ijs illud legit̄. **E**runt signa. **S**equitur offertoriū de spe. **A**d te leuauit aiaz meā **E**t postcōmuniō d̄ eodē et p̄pter idē. **Q**uedaz v̄o eccl̄ie legit̄ euangelij illd̄. **E**runt signa. q̄d est **L**uc. xxi. c. q̄d p̄tinet ad sc̄m̄ aduētū. vbi d̄. p̄ pe est regnū dei. **L**ui adaptatur epla. vbi d̄. p̄p̄ior est nostra sal. **E**t q̄ p̄pe est regnū tuū dñe. **I**do **A**d te leuauit diē i introitū cantō. i. ver̄ hō. vel iohes baptista vt q̄dā dicit. dicit **A**d te leuauit aiaz meā de us me. **E**t idco vias tuas dñe demōstra mibi **E**t h̄ i responsorio **E**t ostēde nob̄ dñe misericordiam tuam. **E**t hoc in alla. **E**t quasi de misericordia certificat̄ p̄cludit i postcōmuniōne. **D**ñs dabit benignitatē. id est. affectum bonū. et terra nostra. sc̄z caro dabit fructum. id ē. bona opa.

De dñica sc̄da aduentus dñi.

In hac secūda

dñica aduent̄ vt p̄missū ē. agitur de sc̄do aduētū. **V**erum q̄ gaudere melius ē q̄ flere. et dilectio melior ē q̄ timor. **I**deo in ea q̄dam dicūt p̄tinet ad sc̄z aduētū et q̄daz ad v̄trūq̄. **E**cce enī in matutinis responsorij p̄mum est hierlm̄ cito veniet salus tua et. tunc oēs plorabāt. modo est tps̄ gaudij. **A**liud est de p̄mo et d̄ sc̄do aduētū. **P**reterea ibi sūt duo v̄sus p̄m q̄sdam eccl̄ias ad idem ex p̄mendū sicut et in alla vt iam diceb̄. **P**rimus est. **H**ierlm̄ si me audieris et. et v̄tis dñs v̄bis moysi vt intelligat̄ q̄ ip̄e ē qui i moysi loquebat̄. **A**liq̄n v̄tis etiā v̄bis salomonis vt sciam̄ q̄ ip̄e est sapia de q̄ locutus ē salomon. **I**stud responsorij sūp̄rū ē de michea et c̄nā illd̄ q̄d sequit̄. sc̄z **B**ethleem. **Q**uedā tñ eccl̄ie illud dicūt i dñica sequenti. et est de p̄mo aduētū. et loq̄t̄ de generatione tpali xpi et eterna. de tpali cuz dicit bethelem ciuitas dei sūmi. q̄ i bethelem natus ē. **D**e eterna cū dicit **E**t egres

sus eius sicut a p̄ncipio dierū. **D**e alijs responsorij patet. **I**n laudib̄ p̄ma anti. est de sc̄do aduētū. **E**cce in nubib̄ celi et.

In missa v̄o introit̄ p̄tinet ad v̄trūq̄ hoc modo. **P**opul̄ sion ecce dñs veniet ad saluādas gentes. **E**sa. xxx. c. **I**n v̄troq̄ enī aduentu saluat. **S**equitur. **E**t audiat faciet dñs vocem laudis sue. **I**p̄se enī est turtur. cuius vox audita est in terra nostra. q̄ attulit nouū tps̄. **V**ox eius in sc̄do aduentu erit. **V**enite b̄ndicti patris mei et. **V**ersus autē ad sc̄m̄ p̄tinet aduentum. **Q**ui regis isrl̄ intēde q̄ deducis. i. de hoc mūdō ducis. ioseph. i. augmētū in bono. sicut ouē. i. simplicē. **E**t q̄ i matutinis p̄mū responsorij est. **H**ierlm̄. et in missa introitus est. **P**opul̄ sion. **I**deo in hac dominica fit statio in eccl̄ia q̄ d̄ hierlm̄. **S**equitur oratio. **E**xcita dñe corda n̄ra ad p̄parandas vnigeniti tui vias et. q̄ ē de p̄mo aduentu tñ. **E**p̄la v̄o de sc̄do. **Q**uēcūq̄ sc̄pta sunt et. ad **R**oma. xv. vt p̄ patientiam et p̄solatiōez sc̄pturaz spem habeam̄ et sic inuitamur ad spem. vt q̄ patimur lenia fiant. **R**esponsorij p̄tinet ad v̄trūq̄. **A**d p̄mum dum d̄. **E**x sion spēs decoris eius. **A**d sc̄m̄ dū dicit. **D**e noster manū feste veniet **V**ersus v̄o ad p̄mū tñ dicit **C**ōgregate sc̄z o vos angeli illi factos ei. id ē. p̄dicatores bonos q̄ ordinat̄ testamētum ei. sc̄z nouū. sup̄ sacrificia. i. sup̄ v̄t testamētū. **P**rius enī est q̄d aiāle est sicut dicit apls deinde q̄d sp̄uale. **U**el q̄d dicit cōgregate h̄ in p̄mitiua eccl̄ia marime necessariū fuit. sc̄z o vos boni p̄dicatores vt paulus et alij. **D**einde sequitur alla q̄d insolito modo habet duos v̄sus p̄m quosdaz eccl̄ias. et hoc fit. q̄ ibi de duplici aduētū agit. **P**rimus ē de p̄mo cuz dicit. **L**erat̄ sum et. **A**nte p̄mū enī aduētū xpi desperabant homines de salute. **T**unc v̄o letati sūt quādo audierunt q̄ filius dei homo factus erat. **S**ecūdus v̄sus est de secūdo. **S**tates erāt pedes nostri. i. affect̄ nostri. in atrijs et. **I**am enī i spe et desiderio ibi sumus. **E**uangelij est **L**uc. xxi. c. **E**runt signa in sole et. et est de sc̄do aduentu tñ. ibi enī ostendunt̄ signa. q̄ fient ante diē iudicij. quoniam totus mūdus turbatiōe sua iudicij dñi ostendet. **I**bi etiā sequitur. **H**is autē fieri incipientib̄ respicite et leuate ca

pita vestra. ecce appropinquet redemptio vestra. Ecce spes. Queda vero ecclesie legunt euangelium. Cui audisset iohannes. quod simi liter ad secundum pertinet aduentum. ex eo quod iohannes querit. Tu es qui ventus es. an alius expectamus? Cui dominus: Ecce ego veni ad redimendum. Et rursus: Venias ad salvandum quod ex signis coniecturare potest quia ceci videntur. Offertorium est de primo aduentu. Postcommunio. hierusalem que est Baruch. iij. r. v. ca. de vtroque. In tertia vero et quarta feria et sabbato legunt euangelia de testimonio christi. scilicet de iohanne et de testimonio iohannis. De christo et eius aduentu. De quo etiam loquitur epistola. Patientes estote. qui tunc dicitur.

De dominica tertia aduentus domini.

Equit tertia

dominica in qua similiter agitur de secundo aduentu. Unde in nocturnis primus responsorium est. Ecce apparebit dominus super nubem candidam. id est. super carnes que erit candida per gloriam immortalitatis. ut mali timeant in secundo aduentu. Nam in primo aduentu apparuit dominus super nubem leuem. id est. immunem a peccato. Et sumis huius responsorium de Apoc. vii. dicitur. Vidi et ecce nubes candida. Versus est de vtroque aduentu. In laudibus prima antiphona est de secundo aduentu. Veniet dominus et non tardabit. et illuminabit abscondita tenebrarum. omnia enim manifesta erunt. quod libri scientiarum aperti erunt coram eo. In missa vero introitus est de secundo aduentu. Gaudete in domino semper. ad phil. iij. c. Aplos enim non loquitur de primo aduentu cum dicit. dominus prope est. sed de secundo aduentu. Unde inuitat ad gaudium spirituale per quod firmiter expectamus gaudia secundum aduentus. Unde dicit. Gaudete in domino semper. scilicet expectando secundum aduentum. Et repetitur gaudete. quod gaudium spirituale facit nos dulciter sustinere omnia aspera mundi ut nihil euellat nos a spe eternorum. et ideo quod ita necessarium est gaudium spirituale ista repetit. Vel propter gaudium de vtroque aduentu quod habet sancti. huiusmodi gaudium custos est modestia. et ideo sequitur. modestia vestra etc. hoc gaudium quod est par oibus sanctis optat ecclesia filiis suis in versu cum dicit. et pax dei que exuperat omnes sensum scilicet hominis. quod nullus homo habet totum

usum pacis homini. Collecta scilicet. Auribus tuis quesum? dominus est de aduentu in mentem. au dita enim consolatione de aduentu domini. sacerdos orat ut tenebras quas patimur in eo quod falso iudicamus sua visitatione illustret epistola. Sic nos existimet homo etc. que est. i. ad cor. iij. ca. est de secundo aduentu. Alie ecclesie dicit epistola. Gaudete in domino semper que est ad phil. iij. ca. Responsorium de primo aduentu sedes super cherubin manifestare coram effraim. i. filium dextre. et manasse. qui oblitus est terrenorum. huius fiet in iudicio. Versus etiam. Qui regis israel. est de primo. qui dicitur. ad scilicet. Alleluia. Excita dominus. etiam est de primo. Euangelium cum audisset iohannes etc. quod est Mat. xj. ca. similiter est de primo. Quidam enim de discipulis iohannis non credebant christum esse messiam promissum in lege. Unde misit eos ad christum ut interrogaret eum. Tu es qui venturus es an alium expectamus. ut per visa miracula christum iam venisse cognosceret. quasi diceret. Ipse melius sciet dicere quam ego. Et dixit eis iesus. Ceci videntur etc. quasi diceret. Vos estis magistri legis. non ergo scitis huius quod dicit in Esa. xxxv. Tunc saliet sicut ceruus claudus. et aperient iungue mutorum. Et loquitur de tempore messie. quasi diceret. Facta probant. Offertorium etiam est de primo aduentu. Postcommunio de secundo dicitur pusillanimes confortamini. Operet enim quod pusillanimes confortentur ad huius vultustineant tribulationes. et sic expectent cum fiducia secundum aduentum.

De quarta feria et ieiunijs quattuor temporum.

In hac septima

na sunt ieiunia quattuor temporum. Unde hic primo de illis. Secundo de alijs ieiunijs Tertio de huius diei officio persequemur In primitiua quidem ecclesia statutum fuit quod ieiunia quattuor temporum fierent ter in anno. Sed calixtus papa constituit quater in anno fieri. Nam et iudei quater in anno ieiunabant. scilicet ante pascha. et ante pentecostem. ante scenophagia in septembri. et ante encenia. de quibus dicitur in phemio. vij. partis. Si enim tunc ter in anno in tres partes diuiso ieiunaretur. forte remaneret aliqui dies de quibus primitias non redderem. In istis enim ieiunijs primitias temporis exoluim? ut iam di

terur. De quibus zacharias ait: Ieiunium quartum. anni. sexti. et decimi domini iude et hierusalem in dies festos vertet in gaudium. Quater ergo ieiunamus in anno. Primo ut quattuor elementa in nobis viciata. id est. corpus nostrum ex eis constans in quattuor anni tempore castiget. Homo enim constat ex quattuor elementis quattuor ad corpus. et ex tribus potentijs quattuor ad animam scilicet rationali. concupiscibili et irascibili. ut ergo illa moderentur in nobis quater in anno ieiunamus per tres dies. ut quaternarius numerus ad corpus. et ternarius ad animam referat. Si idem annus diuisus in quattuor tempora sunt vere. estas autem. et hiems. que propter sua delectamenta dei amore nos auertere solent. Verum calidum est et humidum. tunc ergo ieiunamus ut elementum humoris castiget in nobis. ne consentiat false pulchritudini veris. Ieiunamus itaque contra luxuriam ex humore et calore nascentem. Estas calida est et sicca. Tunc ergo ieiunamus ut elementum caloris in nobis castiget. ne consentiat incendio carnali. Vel tunc ieiunamus contra superbiam. quod tunc fructus terrarum que florent et maturant superbiendi materiam prestant. Autum est frigidus et siccus. Tunc ergo ieiunamus ne aliquo languore animi arescamus et defluamus. et sine pingue bina olei in tabernaculo eterno iuueniamur. Vel tunc ieiunamus contra auariciam. quia tunc messes colligimus et habemus. Hiems frigida et humida est. Unde tunc ieiunamus ne membra nostra fluxu atque luxu soluantur in comestationibus et potationibus ac per huiusmodi dei negligat. Vel tunc ieiunamus contra pigritiam. quod torpemus frigore. Ieiunamus ergo in dictis quattuor temporibus anni. ut per ieiunia preseruemur a vicijs et que delictum in illis purget. Rursus quoniam quilibet tempus habet tres menses. ideo quater ieiunamus in anno tres dies. vni die ieiunamus per mensem. ut sic satis faciamus in die quod delictum in mense. Secundo etiam ideo ieiunamus. Nam primus ieiunium fit in martio. scilicet in prima septimana quadragesime. ut in nobis virtutum germina oriantur. et in nobis marcescant vicia que ne queunt omnino extinguunt. Secundum fit in estate in septimana pente. quod tunc venit spiritus sanctus et nos debemus esse feruentes in spiritu sancto. Tertium fit in septembri ante festum sancti michaelis quando fructus colliguntur et nos de

bemus deo reddere fructum bonorum operum. Quartum fit in decembri quando herbe moriuntur. quod et nos modo mortificare debemus. Tertio ideo quod ver refert ad puericiam estas ad adolescentiam. autum ad maturitatem siue virilitatem. hiems ad senectutem. Ieiunamus ergo in vere ut simus pueri per innocentiam. in estate ut efficiamur iuvenes per constantiam. in autumno ut maturi per modestiam. in hieme ut senes per prudentiam et honestam vitam. Quarto in quattuor anni temporibus ieiunamus. ut de nobis preseruet omnia que ad humanum usum in illis temporibus de terra nascuntur. Quinto ad significandum quattuor que fuerunt in illis quattuor temporibus. scilicet perceptio domini in vere. natiuitas in hieme. perceptio iohannis baptiste in autumno. et natiuitas eius in estate. Sexto per huiusmodi ob diuersas plagas que in illis temporibus acciderunt. In quibus autem diebus et que hec ieiunia fiant in. viij. partibus. de anno solari dicitur. Hec ergo ieiunia vocantur quattuor temporum. quia in primitiis quattuor anni temporibus sunt. Vocantur etiam ieiunia triplicia. per eo quod sunt tribus diebus quibus homines ieiunant in septimana. Antiqui enim ieiunabant eisdem ferijs. et postea superaddita sunt ieiunia ista. Vocantur etiam ieiunia primitiarum quod cum in lege preceptum sit ut primitie et decime deo dentur. placuit sanctis patribus ut dicit Augustinus in libro de doctrina christiana soluere decimas et primitias temporis. Unde per primitias instituerunt ieiunia quattuor temporum. Et inde dicta sunt ieiunia primitiarum. pro decimis vero instituerunt ieiunium quadragesime. Sciendum autem est quod ieiunia vernalia primo instituta fuerunt in prima septimana martij. estivalia in secunda iunij. autumnalia in tertia septembri. hiemalia in quarta decembri. Sed propter multa que inde surgebant incommoda statuit leo papa ut hiemale fiat in tertia septimana aduentus. vernale in prima septimana quadragesime. estivale in septimana post pente. autumnale vero fiat in veteri institutionem. Quare ieiunia instituta sunt in dictis mensibus. et quare in eis sunt ordinationes. ut de in. vi. parte sub sabbato post dominicam. xvij. et in phemio secunde partis Laue tamen in computatione septimanarum mensis septembri. quod si ipse mensis inceperit in prima vel in secunda

vel in tertia vel in quarta feria. illi dies cō-
putant p̄ p̄ma septimana illius mēsis. 7 i
tertia ab illa ieiuniū fiet. Si nō mēsis ip̄e
inceperit in q̄nta vel in sexta vel in septima
feria. tunc in sequēti dñica incipias cōpu-
tare p̄mam septimanā. 7 in tertia post illā
ieiuniū fiet. 7 sic dies p̄cedentes nihil ope-
rant q̄ntum ad cōputationē septimanarū
Verūtāmē fm̄ p̄maria ecclie institutioez
ieiunia veris dicūt p̄ma. qz̄ fiebat in p̄mo
mense. s. ianuario. qui apud romanos p̄-
mus mensis fuit. Ieiunia estatis dicūtur
q̄rta. qz̄ fiebat in q̄rto mēse scz̄ in iunio. Ie-
iunia autūni septima qz̄ fiūt in mēse septi-
mo scz̄ in septēbri. Ieiunia hiemis decima
qz̄ fiūt in decimo mense scz̄ in decēbri. An̄
Zach. viij. ca. ieiuniū p̄mi 7 ieiuniū q̄rti.
7 ieiuniū septimi. 7 ieiuniū decimi. scz̄ mē-
sis. erit domui iude in gaudiū. Sz̄ cū hec
ieiunia recolāt q̄rtuor anni tpa vt dictum
est. q̄re agunt in p̄mo mense. 7 in q̄rto. 7 i
septimo. 7 i decimo. cū p̄ncipia tēporū nō
sint in his mēsis. Rñdeo h̄ ieiuniū tra-
ctū est de veteri lege. An̄ agūt in illis mē-
sib⁹ n̄ris fm̄ numerū mensū illi⁹ t̄pis. In
dei enī fm̄ lunatiōes ieiunabāt. s. in p̄ma.
i q̄rta. in septima. 7 in decima. 7 h̄ q̄d le-
gūt ieiuniū p̄mi. ieiuniū quarti. ieiuniū
septimi. 7 ieiuniū decimi. qz̄ sicut in p̄ma
lunatiōe est p̄ncipiū anni illoz. sic 7 mar-
tius est p̄ncipiū anni nostri. Qz̄ autez iei-
unia nostra ortum habuerunt a veteri le-
ge. apparet ex hoc qz̄ a ieiunio veris vsqz̄
ad estiuale sunt. xiiij. hebdomade. qz̄ tot
generatiōes fuerūt ab abraam vsqz̄ ad da-
uid. Itēz ab estiuale vsqz̄ ad autūnale sūt
similiter. xiiij. septimane. qz̄ tot generatio-
nes fuerūt a dauid vsqz̄ ad ieroniā. Item
ab autūnali vsqz̄ ad hiemale alie. xiiij. qz̄
tot reges fuerūt a ieronia vsqz̄ ad christū
cōputatis regibus illis quos mattheus i
suo euangelio p̄termisit.

De alijs ieiunijs.

Wia de ieiun-
nijs quattuor tēporū mētio fa-
cta est. cōsequens est vt d̄ alijs
ieiunijs h̄ aliqua p̄stringamus. Est autez
ieiuniū cōmunis omnium mēbroz satisfac-
tio. vt scz̄ membra satisfaciāt fm̄ peccatū
q̄d cōmiserunt vel gesserunt vt si gula pec-

cauit ieiunet 7 sufficit. qz̄ enī sola fuit i cul-
pa sola sit in pena. Similiter si ocul⁹. An̄
Iheremie. Ocul⁹ meus depredat⁹ ē aiam
meaz. 7 p̄ fenestras oculoz meoz mors
intrauit in animā. Et Aug⁹. Oculo nihil
est nequius. et sic de alijs mēbris. Vel iei-
uniū est parsimonia victus et abstinentia
ciboz. Aug⁹ dicit. Maximū 7 p̄fectū iei-
uniū est abstinere ab iniquitatibus 7 a car-
nis voluptatibus. 7 delectatiōib⁹ huius
seclī. An̄ pius papa ait. Nihil p̄dest orare
7 ieiunare nisi mēs ab iniquitate 7 ab ob-
trectationib⁹ lingua cohibeat. Et dicitur
ieiuniū a ieiuno q̄d est quoddā intestinum
in homie quod semp est vacuū 7 subtile.
et sic nos ieiunātes debemus esse vacua
supfluis 7 a vicijs tam in corpore q̄ in mē-
te. Autoritas ieiunij est ex tribus. ex plo-
na. ex loco. et ex tēpore. Ex p̄sona qz̄ p̄ce-
pit deus a de 7 eue. vt abstineret a fructu
ligni sciētie boni 7 mali. Ex loco. qz̄ in pa-
radiso institutū fuit 7 in iūdiū habuit. Ex tē-
pore. qz̄ ab antiquo p̄cepto est celebrari.
a creatiōe nāqz homis in p̄mo mūdi exor-
ditio dictum fuit ei. de ligno sciētie boni 7
mali ne comedas. 7 qz̄ fuit celebratū ante
legē a moyse. 7 sub lege ab helia. 7 tēpore
re gr̄e a x̄po. Moyses enim non comedit
neqz bibit. xl. dieb⁹. helias qz̄ ambulauit
xl. diebus. 7 xl. noctib⁹ in fortitudine sub
cinericij panis. 7 x̄ps. xl. dieb⁹ 7 xl. nocti-
bus ieiunauit. Fuit etiā celebratū i sex eta-
tibus. nam in ea etate q̄ fuit ab adam vsqz̄
ad noe fuit abstinentia carniū 7 vini. In noe
nō in posterū fuit p̄cessum vinū 7 carnes
7 sic de ceteris etatibus. Comendat au-
tem ieiuniū exemplis. qm̄ eua q̄diu ieiun-
auit 7 abstinuit in paradiso 7 x̄go p̄mā
sit. Adaz qz̄ ieiuniū violauit a delicijs pa-
radisi in summā miseriaz corruit. Helias
quia ieiunauit in celū curru igneo raptus
est. Moyses post ieiuniū cum deo locut⁹
ē. Iherusalē p̄ ieiuniū liberaf a sennache-
rib tēpore regis ezechie et esaiē. Iona qz̄
p̄dicante p̄statur venia niniuitis in sacco
7 cinere 7 ieiunio penitentiā agentib⁹. Ie-
iunamus etiā exemplo ap̄loz. vt dicit s̄
q̄rta feria p̄te. Porro ieiuniū aliud ē cor-
poris 7 carnis. aliud mentis. aliud avari-
cie. aliud fastidietis. aliud dispensatiōis.
aliud deuotiōis. aliud votive p̄missiōis.

aliud suplettiōis. aliud cōpassiōis. aliud i
spirationis. aliud circūspectiōis. aliud ra-
tionabile. aliud irrationabile. aliud q̄ntita-
tis siue ponderis. aliud q̄ntitatis. aliud nu-
meri. aliud siue exactionis. aliud alterni
tatis. aliud zozofagie. aliud meroris. aliud
exultationis. aliud vanitatis siue ypocri-
sis. aliud x̄ritatis siue charitatis. aliud indi-
cations. aliud necessitatis. aliud instituti-
onis. aliud voluntatis. aliud paritatis. Sa-
ne ieiunij corporis 7 carnis ē. quādo q̄s
abstinet a cibis ne nimis pinguescat. vt vt
ab infirmitate liberet. vel qz̄ comedere nō
potest. 7 hoc null⁹ est merit⁹. Ieiunij
mētis est quādo q̄s abstinet a vitijs. vel
etiā a cibis ne caro pinguescat lasciujs
Ieiunij auaricie est vt burse parcatur
Ieiunij fastidietis est q̄d fit vt appe-
tat. Ieiunij dispensatiōis est quod ce-
lebrat in vigilijs solenniū dierū 7 magna-
rum festiuitatum. vt natalis dñi. Que-
ridico dicunt. vigilie. quonia antiquit⁹ i p̄-
cipuis festiuitatib⁹ duo nocturnalia age-
bāt officia. 7 popul⁹ q̄ ad festa venerat to-
ta nocte i dei laudib⁹ in ecclesia vigilabat
q̄d adhuc rome 7 i plerisqz loc. in magnis
festiuitatibus p̄sertim sanctorū patronoz
ecclesiaz obseruat. Sz̄ qz̄ iustores 7 cātores
p̄uertebant. 7 turpib⁹ cātulentis 7 saltatio-
nibus 7 cōmestationib⁹ 7 potationib⁹ 7 for-
nicationib⁹ intendere ceperūt. p̄pter hec
7 multa alia incōuenientia q̄ fiebat. h̄mōi
vigilie sūt iterdiete. 7 institutū vt loco ea-
rū h̄at ieiunia q̄ ieiunia adhuc retinet no-
men officij. Nam cōmuniter vigilie 7 non
ieiunia nūcupant. Si q̄s tamē ieiunaret
7 honeste in ecclesia vigilaret vtqz bene fa-
ceret. put fit in natiuitate iohānis bapti-
ste p̄pter eius reuerentiā h̄ec igit institū-
tio dicit dispensatio. qz̄ ieiunij ponit lo-
co vigiliay. de hoc dictū est in q̄nta p̄te s̄
ti. de nocturnis. Ieiunij deuotiōis est
ad q̄d quis necessario non tenet. q̄d infe-
rius voluntariū appellat. Ieiunij vo-
tue p̄missionis est vt si q̄s vouet qz̄ certa
die ieiunabit. vel a carni⁹ abstinēbit. Et
nota qz̄ vota ex discretiōis p̄sensu. comite-
rone emissa deo reddēda sūt. iux illd. No-
uete 7 reddite deo vota v̄ra. Clotoz
aut aliud ē necessitati. aliud sp̄tanee vo-
luntatis. Necessitatis ē q̄d ē fidei annexz

vt q̄d fit in baptismo. puta fidei catholice
p̄fessio. 7 sathane abrenūciatio. 7 votum
obseruatiōis decē p̄ceptoz legi. 7 p̄tinētie
quā q̄s i susceptione sacri ordinis vouet.
Et talia vota q̄sqz iuiolabilē obseruare te-
nent. Sp̄tancoz nō votoz. aliud ē discre-
tū. aliud indiscretū. Indiscreta sūt vota
pueroz 7 puellarū dū sūt in parētū p̄tate.
An̄ ill⁹ volētib⁹ irritari p̄nt. Si igit puel-
la infra nubilem annos vouerit castitatez
p̄petuā licite nubere poterit. parētib⁹ vel
curatorib⁹ illā ad h̄ cogētib⁹. Indiscretū
ē etiā votū mulierū i p̄tate viri exitis. An̄
si illo inscio vouerit p̄grinari vir votum
h̄mōi poterit reuocare. qz̄ ip̄a nō h̄z pote-
statē sui corporis. s. viri. Indiscretio etiā at-
tendit q̄sqz circa p̄uētos 7 liberos. vt si
forte q̄s vouerit ad q̄d p̄ficiēdū sufficē ne-
q̄t. vel i q̄ natura ita debilitat⁹ qz̄ posset
heri iuyip⁹ homicida vel q̄d sine alteri⁹ li-
cētia cōplere neq̄t. vt q̄d nō ex deliberati-
one s̄ ex iracūdie calore emittit. 7 talia po-
tē sūt sp̄nēda q̄ executiōe digna. Ie-
iunij suplettiōis ē vt si q̄s vltra p̄nias sibi
a sacerdote iniūctā aliquid supleat d̄ suo
Ieiunij cōpassiōis ē. vt si sacerdos ali-
cui dicat p̄ h̄ p̄cto fac cātari duas missas.
7 ieiuna. 7 ego p̄ h̄ etiā cātabo 7 tres dies
ieiunabo. p̄p̄ h̄ tñ non d̄z aliqd recipere. qz̄
sacerdos debet cōpati p̄rio suo. et orare
p̄ eo. 7 etiā ieiunare. p̄t etiā dici cōpassio
vt si q̄s petit a sacerdote p̄nias p̄ri suo in-
iunctā. vt p̄ patre pagat p̄tem illi⁹. Quat-
tuorenim modis fit h̄mōi cōpassio. q̄sqz p̄
sacrificia. q̄sqz p̄ ieiunia. q̄sqz p̄ oratiōes
q̄sqz p̄ elemosynaz largitiōes. Ieiunij
inspirationis est. vt in beato nicolaō q̄ ad-
huc infans 7 manēs in cunabulis tribus
diebus i hebdomada a mamilla m̄ris sue
abstinebat. vel vt alij dicūt q̄rta feria 7 se-
xta semel tñ sugebat mamillas. Ieiu-
nij circūpectionis est. qm̄ p̄ aliq̄ iminēte
tēpestate p̄ periculo hostiū. vel p̄ casu ci-
tuilibet angustie ieiunam⁹. Ieiunij ra-
tionabile est. quādo cibū 7 potum mo-
derate sumim⁹. nec naturaz debilitam⁹. An̄
ap̄ls. Rationabile sit obsequiū v̄strum.
nō i cōmestationib⁹ 7 ebrietatib⁹. Irratio-
nabile ē. si q̄s velit ieiunare p̄ duos vel p̄
tres dies. vel p̄ totā hebdomadaz q̄d non
aprobat de⁹. vult enī hoīem sic ieiunare

ut cogatur vicijs mori. nō vt cogat natura dissolut. Unde phibet ieiunium qd qui dam faciunt a cena domini vsq ad pasca Ieiunium q̄litas est. si q̄s voueat se vlt̄erius non comesturū carnes. Ieiunium q̄ntitatis est. vt si q̄s comedat ad p̄odus vel ad mēsuram non plus vna die q̄ altera. vel si q̄s voueat se non comesturū nisi tanti p̄oderis panē. Ieiunium numeri ē. quādo q̄s vouet q̄ de cetero nō comedet nisi vna vice in die. cogitans q̄ comedere pluries in die beluarū est. comedere bis hominū. semel angelorū. Ieiunium sūme exactionis ē. in his q̄ nō comedūt nisi olei. radices. et herbas. vt iohannes baptista i deserto. et maria egyptiaca i heremio que cum duobus panibus t̄m iordanem trāsiens. austeram vitam in heremo. xlvj annis egit. Ieiunium alternitatis est. vt cum quis vno die comedit et alio ieiunat. Ieiunium zozophagie ē. sicca comestio a zozos qd est ficū et fagin qd est comedē Unde p̄stian⁹ in zozophago bisantiū. Sic ea vno comestio est vt in fructib⁹ pomis p̄ris castaneis. et p̄silibus. Quidā t̄m sicca comestione apellat legumia siue cruda siue cocta etiā si lipata comedant cū coleari. Ieiunium meroris p̄sistit i vno. scz in abstinentia ciborū. et sit p̄p̄ duo. scz p̄pter corporale absentia et sp̄sialez sponsi. hoc representat ecclesia in trib⁹ q̄tuor t̄p̄ib⁹. Ieiunium exultationis p̄sistit in duobus. scz i abstinentia ciborū et mūdānāz rerum. et sit p̄pter vnu scz p̄ quadam interne dulcedinis p̄gustatione. iuxta illud. Sustate et videte qm̄ rē. hoc representat ecclesia in vigilia et hebdomada post pente. vtrūq̄ vero representat in tēpore aduēt⁹. put ibi dicitur est. Est ergo duplex ieiunium. scz tribulationis et gaudij. siue meroris et exultationis. sicut habetur in glo. sup illo loco. Mat. ix. ca. Nūq̄d possunt filij sponsi lugere q̄ diu fuerit sponsus cum eis. Ieiunium vanitatis siue simulatiōis vel fictiōis ē in ypocritis. Ieiunium virtutis siue charitatis est i sanctis et p̄fectis. Ieiunium indictionis est. vt in die beati marci. Ieiunium necessitatis est in p̄fectis. Ieiunium institutionis est ieiunium quadragesime et alia a sancti patrib⁹ instituta. que quare instituta fuerint tam dictum est. et dicitur

sub ti. de capite ieiuniorū. Et nota q̄ ieiunium indictionis necessitatis et institutionis ad idem referunt. Ieiunia necessaria scz p̄ ecclesiaz instituta et indicta sūt ieiunia q̄tuor tēpore. vigiliaz ap̄loz. natiuitatis dñi. beati iohannis baptiste. omniū sanctorum. assumptiōis beate marie. beati lauret̄ij. quadragesime. et sette ferie p̄ter illas que sunt inter pasca et pente. et p̄ter q̄nti natiuitatem dñi in ea venire p̄tingat. nisi tunc aliqui voto vel religione sint astricti. Dicit t̄m q̄dam q̄ ieiunium sextis ferijs nō ē necessitatis. nisi quo ad carnes. aliorū q̄n nō liceret cisterciensib⁹ illud mutare. Et p̄m leonē papā lz non sit necessitatis sabbato a carnib⁹ abstinere r̄nabilis tamen cōsuetudo. et canon Inno. asiter interpretatur. eo q̄ in illo triduo post passionē dñi tota fides in sola beata x̄gine maria remansit. Generalia quoq̄ et specialia ieiunia p̄ epos in sinodis et concilijs instituta solū non debent. Sicq̄ ad necessaria ieiunia tenēt dolicapaces cuz et ipi delinquere possint. dispensari tamē potest circa h̄ cum impuberib⁹. et etiam cuz constitutis in maiori etate. et cum senib⁹ et infirmis ac debilibus. Mulieres vero lz p̄pter vtrūrum phibitionem ieiunia votiuā voluntaria dimittere debeāt. put supra tactū est. i dicta t̄m p̄ ecclesiam nō. lz et in illis sacerdos forte p̄pter scādālū cum eis valeat disp̄sare. Aliter enī indicta ieiunia redimi p̄cunia vel alio modo nequeūt nisi casualis necessitas subit. Tunc enī bene p̄nt redimi vel cōmutari. sicut et ieiunium festi qd ē die lune sit in sabbato. Et i q̄busdā locis in q̄bus sunt ecclesie sancti q̄ntini nō ieiunantur in vigilia sc̄toz oīuz. sed die tertio p̄cedenti. de hoc dictum est in p̄hemio secun de ptis. Possit etiā statui vt q̄dam dicūt vt in dictis ieiunijs bis parū tamē comederetur. sicut faciūt cisterciē. opantes q̄ ad tollendū scādālū et charitatez seruandam aliqd̄ p̄gustant. nec p̄pter hoc ieiunium p̄ ecclesiam indictū soluere dicunt. Voluntaria vero. scz ad que aliq̄ voto vel p̄posito se astringūt vel etiā que sacer dotes p̄ter indicta p̄p̄ peccata imponūt licet cōmutare et redimere. etiā si nlla causa subit d̄mmodo vltior sit cōp̄satio. Ceterū comedere añ horā comedendi. et añ

missaz i ieiunijs statutis et necessarijs mortale peccatum esse sacri canones affirmāt in voluntarijs vero veniale. Circa vigilijs ap̄loz notandū est q̄ ē ieiunium paritatis quādo videlicet paria sanctorū merita pariter ieiunamus sicut p̄t̄ in vigilijs beatorū iacobi et bartholomei. et alioz ap̄oloz. q̄ nō habēt ieiunia institutionis. in q̄bus ieiunam⁹ p̄ eo q̄ fuerunt apli. quoniam alijs apli vigilijs habēt. Lum enī sint in meritis pares. decet vt omnes habeant ieiunia. Et cōciliū bracaren. dicit q̄ osuz ap̄loz vigilijs sunt ieiunāde p̄ter vigilijs ap̄ostolorū philippi et iacobi et iohis euangēliste. Ecclesia tamē gallicana nō tenet. nisi defert ap̄ostolis. et q̄ quatuor eoz ieiunijs Petrus et paulus habēt pariter vnu. qz eadē die passi sunt. symon et iudas habēt aliud. matheus habēt tertiū. andreas q̄rtum. In vigilijs istoz ieiunanduz est. vt sicut illi passi sunt p̄ x̄pi nomine. sic et nos cum eis cōpatiamur. si cum eis cōregnare velimus. De alijs vero ap̄ostolis institutū non est p̄pter aliqua impedimēta. Et ceni festum philippi et iacobi est inter pasca et p̄te. qd tempus gaudij et leticie ideoq̄ tunc nō est ieiunium. Si opponatur de ieiunijs letanarū. Respondet q̄ necessitas iteruenit. put ibi dicitur. vel id non est ieiunium necessitatis s̄ voluntatis. Et de eo q̄ q̄daz p̄pter expectationē sanctispirit⁹ ieiunant ab ascensione vsq ad pente. p̄ eo q̄ ap̄ostoli dicunt hoc tempore ieiunasse Respondet q̄ nulla sc̄ptura autētica dicit ap̄los tunc ieiunasse. Unde tūc ieiunādū non est. qz illud tēpus est de tēpore pascali. In vigilia tamē pente. bñ ieiunādū ē. vt p̄ ieiunium mūdāti et purificati spiritū sāctū digne suscipe mereamur. Itēz iacob⁹ zebedei frater iohannis euāgeliste occisus est ab herode in dieb⁹ azimoz. q̄re ieiunium non habet. nec etiāz tunc de illo festū celebrat. put in. viij. pte sub ipi⁹ festo dicitur. De beato bartholomeo cui⁹ festū celebratur. ix. kalend. septembrijs d̄z q̄ fuit excoziatus. et sequēti die obiit. et sic si haberet vigilia oporteret q̄ eēt tertia die ante. qd esset p̄tra normā alioz festioz ieiunioz. Quidā autē celebrant festū excoziatiōis. alij obitus et melius. Sicut in concilio bracaren. cauef. in hoc p̄suetudo cuiusli-

bet ecclesie est obseruanda. Barnabas autē nō habet ieiunium. qz nō est de numero. xij ap̄loz. nec d̄z ap̄ls nisi qz cum esset socius pauli missus fuit ad p̄dicādum. Et. Segregate mihi barnabā et paulum. Debe/ato qz thoma non ē ieiunium statutū. qz ei⁹ festū est in aduentū dñi. vbi p̄tinuū ē ieiunium. Athanasius etiam ieiunium institutionis nō habet. qz frequēter festū illi⁹ solet contingere i sexagesima et semp ē in septuagesima et tūc ē t̄ps ieiunij. Vel qz non fuit de p̄mittiuis ap̄lis s̄ post passionem dñi sorte electus ē. et p̄ electiōem alioz loco iude cōstitur⁹. An p̄pha. Et ep̄atum ei⁹ accipiet alter. Decretalis t̄m dicit q̄ h̄z vigilia et ieiunium nec ē vis siue istud festū fiat in p̄ma die bisextili siue in sc̄da. put in. viij. pte anno solari dicit. Jobes euāgelista festū habet tertia die post natale dñi. et tūc non est ieiunium. tū p̄ter festa tūc occurrētia. tū qz ip̄e die illa nō obiit. imo i die festi beati iohannis baptiste. Si t̄m fieri posset bonū eēt in oib⁹ ap̄loz vigilijs ieiunare. et sol⁹ beat⁹ martin⁹ inf̄ p̄fessores ieiunium habēt. Porro dicit q̄dam q̄ nō soluit ieiunium lz peccet q̄ in ieiunijs indictis p̄ter q̄ i q̄dra gesima comedit caseū et oua. Alij cōtradictū. Ex causa t̄m i aliq̄b⁹ locis h̄ posset cōcedi. De ieiunio itaq̄ q̄dragesime. Greg. ita dicit. Id est autē est vt q̄ die dieb⁹ a carne aialiū abstinem⁹. ab oib⁹ q̄z q̄ in semētina trahūt originē carnis ieiunem⁹. a lecte vi delict caseo et ouis. Quidam autē heretici dicūt q̄ christiani nūq̄ deberēt carnes caseum et oua comedere. qz vt dicit h̄ nō legif in nouo testamento. imo apli iudica uerūt abstinere ab imolatis simulacroz et sanguine et suffocato. Et ap̄lus. Si esca scandalizauerit. f. m. n. m. c. ine. Et alibi. bonū est non manducare carnem. neq̄z bere vinū. Non legif etiā vt dicit q̄ x̄ps ex aliqua creatura eoz q̄ mouent discipulis ad māducādum daret. nec etiā ante se māducari sineret. p̄ter pisces. nec ex fructu alicui⁹ creature q̄ moueat se. excepto fructu ap̄ Electuaris vno nō aliter vt licet nisi sic alio delicato cibo Sec⁹ ē i medicina curatiua. Perseueratiuā t̄m vbi nullū ē signū instantis infirmitati recipe non licet. Quidā t̄m dicūt q̄ p̄ nulla medicina

necetiaz p electuarijs ieiunij soluit . nec
etiã p potu ante cibũ vel post. Sic eni vi-
detur inductũ ex p̄suetudie ecclie ieiunã-
tis ⁊ h̄ tolerãtis. Senescalci aut̄ vel quili-
bet aliĩ seruitores vel portãtes exenia. nõ
soluũt ieiunij si p̄gustant cibos añ dños
forte de toxico dubitãtes. Quibus etiam
casib⁹ monachi abbatib⁹ fientes . et aliĩ
fuitores p̄nt carnes p̄gustare. Idemq̄ e
etiam de medicis p̄gustantib⁹ medicinas
Tempe ieiunioꝝ p̄ciose vestes deponũt
⁊ humiles assumũt. ⁊ carnes tam solide
q̄ liq̄de dimittũt. Sed cũ pisces sint
caro q̄re h̄ tpe comedũt. Rãtio deus nõ
maledixit aq̄s. qm̄ p aquã baptismi futu-
ra erat remissio peccatoꝝ. h̄ eni clemẽtum
dignissimũ est qd̄ sordes abluir. et sup qd̄
spũs dñi añ mũdi p̄stitutiõem ferebatur.
Terre nõ maledixit in operib⁹ hominis.
inde est q̄ omne genus carnis quod i ter-
ra versatur tam q̄drupedia q̄ aues in ie-
iunij nõ licet comedere. Et lz qdã aues
circa mare versentur ⁊ in aquis. ⁊ quedã
in eis vel ex eisdem nascãtur. magis tamẽ
ad naturam terre a qua nutrimentũ percipi-
unt quo ad hoc p̄tinere dicunt. Adhuc
cum qdã pisces sint habentes ex vna par-
te formã quadrupedis animalis ⁊ ex alte-
ra piscis vel biuerus. in ieiunij possũt co-
medi ex parte qua piscis videtur. ex alia
nõ minime. Adhuc pisciũ vsus fm̄ Gre-
go. ita xp̄iano relinquit. vt h̄ ei infirmita-
tis solatiũ nõ luxurie pariat incendiũ. De-
niq̄ q̄a carne abstinet nequaq̄ sũptuosi-
ora marinãz beluãz cõuiuia p̄paret. Ai-
nũ q̄zi ieiunij sic bibere permittimur. vt
ebrietatem oĩno fugiam⁹. Unde in penitẽ-
tiali romano statutũ e vt penitẽs paruis
pisciculis et mediocri ceruisia temperate
vtãt. Postremo notanduz est q̄ sicut ait
Greg⁹ in omelia illi⁹ euãgelij. Homo qui
dam diues fecit cenã magnã. refectio cor-
poris in dieb⁹ ieiunioꝝ post quã nlla alia
parãt nõ p̄rdiũt s̄ cena vocãt.

De officio quarte ferie.

Hinc ad hui⁹
diei officium redeam⁹. Si qdẽ
in hac quarta feria examinanẽ
ordinandi an sint idonei ad suscipiendos
ordines vel nõ. quoniã in quarta etate le-

uite a dauid ⁊ salomõ ad templi ministe-
ria distributi sunt. Et inde est q̄ due lecti-
ones legunt̄ ad missam. quãz p̄ma que le-
gitur s̄b tono nocturnali. Declinãte. signifi-
cat vetus testamentũ. ⁊ sc̄da q̄ legitur sub
cõmuni tono sc̄z ascẽdẽte. significãt nouũ
testamentũ. ad significanduz ordinãdos i
vtroq̄ testamento debere eẽ instructos.
monẽdi eni sũt q̄ ad ordinẽ sacrũ p̄scẽdũ
q̄ habeãt noticiã legis ⁊ p̄phetãrũ q̄bue
possint alios erudire. P̄ma lectio ē Erit
in nouissimo Esa. ij. ca. Sc̄da est. Locur⁹
est dñs. Esa. vij. c. Szet lex et p̄p̄he q̄tra
mũdi etate viguerũt. ⁊ doctrinã ieiunioꝝ
habem⁹ a veteri testamẽto vt p̄missum est
semel genua flectunt̄. qz tam i lege q̄ in p̄-
phetis de⁹ vn⁹ coli p̄cipit. Quotiẽs aut̄
q̄tra feria due lectiões legunt̄. totiẽs i an-
no i primo sabbato p̄nt generaliter ordi-
nes celebrari. qd̄ sexties cõtingit. videlicet
ter i q̄dragesima. ⁊ ter extra q̄dragesimãz
de quo dictũ est in p̄benio sc̄de ptis. In
sexti⁹ nõ ferijs ieiunioꝝ q̄ttuor tẽporũ vna
dũtaxat lectio ad missam legit̄. qz lex ⁊ p̄-
phete q̄ fuerũt in q̄tra etate in vno euãge-
lio in sexta etate recapitulãt. Sane hui⁹
q̄tra ferie euãgelij ē. Missus est angel⁹
⁊c. qd̄ ē Luc. j. c. In q̄ paranymphĩ recitã-
tur annunciatio. x̄ginis p̄sentus. et dñi in-
carnatio. q̄ p̄pheticis tubis fuerãt añ de-
clarata. Unde p̄cinit p̄pheta introitum.
Rorate celi desup ⁊ nu. plu. iu. Esa. xlv.
ca. Rorate dicit ⁊ pluerẽ. qz descẽdit ver-
bũ i aulã credule x̄ginis. sic pluuia in vel-
lus Celos dixit ⁊ nubes aq̄elos ⁊ p̄phas
q̄ enarrãt glãz dei. In p̄phetica lectione
Erit i nouissimis dieb⁹. q̄ ē Esa. ij. c. agif
de mõte dñi q̄ de puo lapide creuit i mõte
q̄ regnabit i domo iacob. Uñ recte subdit̄
in gradualĩ. Tollite portas p̄nci. ve. ⁊ in-
troibit rex gl̄ie. Et q̄s ascẽdet in mõte dñi
In eplari lectiõẽ. Locur⁹ ē dñs ad achãz
⁊c. qd̄ est Esa. vij. ca. manifeste agif de bea-
ta x̄gine. cui rite succinif graduale. Pro-
pe ē dñs. ⁊ ne qua surrepat dubitatio sub-
dit̄ in offertorio. Cõfortamini. Alie tamẽ
ecclie dicũt. Ave maria. qd̄ sumif ex dicto
euãgelio. Cõmunio ē. Ecce x̄go. Esa. vij.
ca. In matutinali nõ officio i q̄sũdam ec-
clesijs psalmodia finita diaconus subdia-
con⁹ ⁊ acoliti in albis cum candelabris et

tribululo p̄cessionaliter iussu prelati ad
pulpitũ pergũt vbi diacon⁹ p̄nũciat euã-
gelij. Missus ē. ⁊ ei⁹ omeliaz. deinde in-
cẽsat altare ⁊ postea ip̄e ⁊ subdiacon⁹ se-
dent. donec vn⁹ acoliti⁹ incẽsauerit choꝝ.
qd̄ qdẽ sit ob reuerẽtiã dñice annunciati-
onis. q̄ in ip̄o euãgelio p̄tinetur. Tempe
platus illos mittit. ad notandũ q̄ de⁹ pa-
ter p̄phas p̄misit ad p̄nũciandũ dñi i car-
nationẽ futurã. ⁊ gabrielem angelũ misit
ad annunciandũ eam x̄gini marie. Diacon-
us euãgelij p̄nũcians est angelus an-
nunciãns virginĩ q̄ conciperet. Altaris
thurificatio est spũs sancti ip̄i virginĩ ob-
umbatio. Ministrorũ quies siue sessio
est ip̄ius x̄ginis timor. ⁊ cogitatio qualis
est angeli salutatio. Chori vero thurifica-
tio est patrũ illi⁹ tempis de filij dei incar-
natione diu desiderata exultantiũ gratia
rũctio ⁊ cõgratulatio.

De sexta feria.

De sexta feria

vna tm̄ lectio ad missam legit̄.
quia actor noui ⁊ veteris testa-
menti de q̄bus p̄missum est vnus sol⁹ de⁹
est. ⁊ qz ex vtroq̄ testamẽto vnũ euange-
lium factum est. Et est epistolãris lectio.
egrediet virga q̄ est Esa. xj. c. ⁊ manifeste
de aduẽtu dñi ⁊ de beata x̄gine intelligif
q̄ cum esset x̄go imaculata p̄p̄fuit. Ido
q̄ in introitu ecclia p̄cinit. Prope esto mi-
hi. ⁊ in x̄su. Beati imaculati. ⁊ ad idẽz p̄-
tinet euãgelij. Exurgens maria. qd̄ est
Luce. j. ca. Graduale. Ostẽde nobis do-
mine. Et offerenda. Deus tu. Vel fm̄ ali-
os. Audi israel. sc̄dm respiciũt aduentuz.
quẽ qz celi enarrauerũt. i. apli predicaue-
rũt. in secũdo aduentu cum dño iudicatu-
ri. idcirco est hodierna statio ad sanctos
aplos. de q̄b⁹ habet̄ in cantico x̄ginis d̄
quo fit mẽtio in p̄misso euãgelio. vbi d̄.
Deposuit potentes de sede. i. supbos scri-
bas ⁊ phariseos. ⁊ exaltauit hũiles. id ē.
apostolos. Et i cõmunionẽ. Ecce dñs ve-
niet. Zach. vlf. ca.

De sabbato.

De die sabba-

ti dicunt̄ q̄ttuor lectiões de ve-
teri testamẽto añ lectionẽ illãz.

Angelus dñi. q̄ sumif de lege ⁊ p̄phetis
Et in q̄busdãz ecclesijs p̄ma est. Llama-
bũt. q̄ est Esa. xix. ca. Sc̄da est. Letabit̄.
q̄ ē eiusdẽ. xxxv. c. Tertia est. Sup mõte.
q̄ est eiusdẽ. xl. c. Quarta ē. Christo meo.
q̄ est eiusdẽ. xlv. c. Ideo aut̄ q̄ttuor. qz q̄-
tuor sũt ordines b̄ndicentiũ deũ. videlicet
p̄lati. clerici. religiosi. et laici siue p̄ls. q̄s
psalmista enumerat dicẽs. dom⁹ isrl̄ b̄ndi-
cite dñm. p̄ b̄ plus. dom⁹ aaron b̄ndicite
dñm. p̄ b̄ p̄lati. dom⁹ leui b̄ndicite dñm.
p̄ b̄ mĩstri. q̄ timetis dñm benedicite dñm
p̄ b̄ religiosi intelligunt̄. P̄ma ergo lectiõ
p̄tinet ad p̄lm. Sc̄da ad p̄latos. Tertia
ad mĩstros. Quarta ad omes religiosos.
In his eni lectiõibus informãt ordinãdi.
vt ad exẽpla sc̄toꝝ patꝝ dictoꝝ q̄ttuor or-
dinũ cũ eis b̄ndicãt dñm. siue vt b̄ndictio
illoꝝ veniat sup eos. Vel ideo q̄ttuor le-
gunt̄. qz ieiunãs debet h̄re q̄ttuor cardia-
les vtutes. sc̄z tp̄antiam. qz ip̄m ieiunij
tp̄antia est. P̄rudẽtiã. Uñ apls. rationa-
bile sit obsequiũ vestrũ. Fortitudinẽ. Uñ
p̄rou. vlf. d̄ muliere forti. i. de ecclia. Ac-
cinxit fortitudine lãbos suos. Quia opoz-
tet nos multũ laborare ad hoc vt caro no-
stra mũda sit. qd̄ cuz magna fit pugna. qz
valde cornpta ē ⁊ spinas ⁊ tribulos ger-
minat. ⁊ ido cũ magna attritiõẽ venit ad
cãdorẽ. sic ⁊ bysus. Et iusticiã. Uñ Esa.
Et erit iusticia cingulũ lãborũ ei⁹ et fides
cinctoꝝũ renũ ei⁹. de xp̄o loq̄ i membris
Uñ eni fit iusticia i t̄ra recedũt latrones.
si iiter qñ iusticia fit i nobis recedũt p̄raui-
mor⁹ ⁊ nõ supant. lz i nob habitẽt. Si nõ
nõ fiat iusticia nõ recedunt. Uñ Esa. Qz
nõ fecim⁹ iusticiã nõ recesserunt habitato-
res t̄re. vbi ē iusticia. ibi ē pax. Fides aut̄
ē cinctoꝝũ renũ ei⁹. Qz vt dic̄ Greg⁹. De
spect⁹ terrenoz restringit fluct⁹ carnaliuz
voluptatuz. Uñ si ieiunas a cibis corpis
optet vt ieiunes a cibis demonis. ⁊ come-
das cibos mẽtis. Qui aut̄ sic ieiunãt ñ no-
cebit eis ignis tribulatiõis. nec ignis mũ-
dan⁹. sic nec trib⁹ pueris nocuit ignis for-
nãcis babilonis. Et io sed̄ lectõ Bañ. iij.
ca. Angel⁹ dñi p̄recedit aut̄ ip̄a lectõ ordi-
nationẽ clericoz. ad notãduz q̄ nemo rite
p̄t ad p̄secratõẽz accedẽ nisi p̄tãt p̄
fornacẽ atq̄ i fornace dñm b̄ndicat. iuxta
illõ sap. Vasa figuli p̄bat fornax ⁊ hoies

lustos tēptatio tribulatiōis. qz q̄ ad sacrū
accedūt ministeriū pbādi sunt in camino
mītraz tribulatiōnū tēptatiōnū. iux̄ illō
apli. Et hi pbēt p̄mo t sic mīstrēt. pp̄t oz
dinādos enī legif ad significādū q̄ sic viuē
dnt vt nō noceat eis aliq̄s ignis regi baby
lonis. i. diaboli. sic ignis trib' pueris non
nocuit. Et sequūt bñdictiōes. s. hymn'.
Bñdict' es dñe rē. Qz post pbatiōez co/
ronāf. r dño bñdicūf. Et i sine subūctur
xl'. glia p̄ri r fi. rē. i laudē r honorē trini
tat. qd nō fit post psalmū. bñdicite. tū qz
i vltimo x̄su fit intētio de p̄re r filio r spū
sc̄to. tū qz ibi i facto triū pueroz tota trini
tas fuit dehonēstata. h̄ vō x̄sus p̄cedētēf
ad solū p̄ris prinēt laudes. et i ordinādis
trinitas honoraf. Choro ar licz sedere dū
lectō ipsa d̄. s nō i cātu. Aliud enī significat
ip̄a lectio i legēdo. r aliud i cātando. Vñ
tunc stare d̄z ep̄s r cler'. qm̄ nō debemus
quiescere q̄ scim' pueros illos p deo labo
rasse. Dicūt aut i sabbat' ieiunioz. vij. le
ctiones enāgelio p̄numerato eo q̄. vij. sūt
ordies. Et qdā dicunt. xij. p eo q̄ antiq̄t'
rome r adhuc i cōstātinopoli fieri d̄z. lege/
bat grece r latine. r legebat. xij. lectiōnes
pp̄t. xij. lectores qz sex erāt greci r sex la
tini. Erāt tñ solūmodo sex i sentētis. qm̄
ille sex sine euāgelio q̄ legebat latine lege
bat. r grece. sic si dixerim'. amē. r postea
dixerim'. vere. nō idō due res erūt Ideo
ar legebat duplicif. qz rome erant greci q̄
bus latina lingua icognita erat. Erāt etiā
latini p̄mixti q̄b' greca icognita erat Vel
h̄ fiebat ad notādū vtriusq̄z p̄li vnionem
Letex ad orōnez q̄ d̄z post lectōez. Angel'
dñi. scz de' q̄ trib' puer' rē. nō flectit eccle
sia genua. lz i orationib' aliaz lectiōnū an
flecteret p̄terq̄ i octauis p̄te. ad ostēden
dū q̄ ecclesia p̄formis ē trib' puer'. Fec̄ enī
nabuchodonoso: statuum. r cogebat oēs
adorare eā. Sed tres pueri cū dantele no
luerūt genua flectere an̄ statuā. Tales de
bēt eē ordinādi q̄ an̄ statuā. i. ante mundi
gliaz genua nō flectāt. Quare clerici ordi
nenf. r q̄re i sabbato. dictū est in p̄hemio
sc̄de ptis. Quidā p̄ferūt sacros ordies
inf lectōem angel' r eplam pauli. vt post
ordinatiōem pponāt ordinatis eplam et
euāgelii ad instar boni pastoris siue p̄ris
q̄ mittēs filiū monet eū qd r q̄liter actur'

fit. Ordinati p capellas mittēdi p eplam
monēt vt alios corripientes bñdictiōem
quā acceperūt custodiāt. p euāgelii vō
d̄z eis. Eūtes docete oēs gētes. Nōnulli
etiaz subdiaconatu an̄ eplam rōne p̄missa
p̄stato p̄tinue post eam diaconatū r sacer
dotiū p̄bēt. q̄b' p̄statis i vocē letabūdam
erūpūt dicētes. bñdict' es dñe. eo q̄ hi p̄
sertim ordies iuitant ad laudes Et p̄stāt
citra euāgelii. qz moyses r aaron leuitas
i tabernaculi misterii ordinauerūt r x̄ps
lxxij. ordinatos ad p̄dicādū misit. Debet
autē legi eplā. scz Rogamus rē. q̄ ē. ij. ad
Thesal. ij. c. ab aliq̄ d̄ ordinat' die ip̄a. qz
ep̄s d̄z p̄ri' ordiatos amonere r postea ad
maiozem amonitiōem eplam illis tradere
p̄terea ordinat' doctrinā sibi i ordina
tione traditā p̄ h̄ se deducere i op' ostēdit
Et pp̄t eādē etiā rōem vn' de nouiter or
dinat' legit euāgelii. Anno q̄ntodecimo
qd ē Luc. ij. c. Post eplaz etiā cātāt tra
ctus. q̄ significat gūitatē. quaz sacrar' seu
ordinat' fuare debet. ne in supbia elatus
in laqueos incidat diaboli. Cōmuniō est
Exulta satis. q̄ est Zach. ix. ca.

De dñica quarta aduentus dñi.

Quarta do

minica aduēt' p̄mū respōsoriū
i nocturnis ē. Lanite tuba. qd
sūptū est d̄ iobele. Antiq̄t' enī iudei cane
bāt tubis ad inuitandū homies ad nupti
as. r ad solēnitates r ad mouendū castra
Unde nūc p̄cepit dñs p̄latis vt cātent tu
bis inuitantes gentes ad nuptias noui re
gis quaz dies instat. scz dies natalis dñi.
in qua x̄ps desponsauit sibi humanaz na
turā fm̄ qd d̄z in ps̄. Et ip̄e tāq̄ sponsus
p̄cedens de thalamo suo. Lanite igif. qz
ppe sūt nuptie. Et p̄pter p̄missaz causaz
cātores hac septimana alti' solito vocem
suā exaltāt i respōsorijs r i introitib'. vt si
pus sopore negligentie oppressi lectionib'
excitari nolim' saltē vociferatiōib' r tu
multu cātuū excitemur. Siq̄dem in. vij.
annis an̄ annū iubileū p̄cepit dñs canere
tubis p̄ ipsi' anni instātus leticia. In hac
aut̄ historia hui' dñice partim ex p̄pheti
partim ex euāgelio compilata cōmuniā
vtriusq̄z decantant aduentus. et p̄sertim
vocatio gentiū declaraf per x̄pi aduentū

ubi in p̄sona aploz vel doctoꝝ d̄: Lanite
tuba vocate gētes. Sane gentilitas vi
dēs calcianā fore diuinitatē i vtero v̄gina
li clamat ad eā in introitu dicēs fm̄ q̄sdam
ecclesias Memēto n̄ri dñe i bñplacito p̄li
tū. h̄ ē in filio i q̄ bñ cōplacuiti ex milib'
p̄li. q̄ fuit tu' ab initio mūdi. Et idō p̄gra
tulaf alteri i eplā dicēs fm̄ q̄sdaz ecclesias
Gaudete. q̄ ē ad p̄bil. iij. c. Sz r iux̄ p̄si
derationē veteri v̄ginalis cātāt i ḡduali
ppe dñm eē r celerē ei' aduētum. In alla
vō veni dñe. r i offerēda. p̄fortamī. r i cō
munione. ecce v̄go. desiderat r p̄solaf. et
cām p̄cludit p̄solatiōis. Porro ad ostē
dendū desiderii antiq̄z patz. i sine aduē
tus cātāt. vij. antiphe. vnaqueq̄z fm̄ oz/
dinē suū sua die vsq̄ ad natale. q̄ incipiunt
ab. o. p̄tima ē. O sapia rē. Sūt ar septez
qz dirigūt ad x̄pm̄ in q̄ redēuit spūs sapi
entie r intellect' spūs p̄silij r fortitudis rē
p̄er q̄ septē dona sue incarnatiōis nobis
grāz mīstrauit. put in ip̄is septē antipho
nis apparet. Sūt etiā septē. qz cātāt in de
signatiōe antiq̄z patz. q̄ septenario fuit
res aduētuz dñi expectabāt. Vñ i oib' d̄z
vent. Vel septē sunt pp̄t septē dona spūs
sancti. q̄ x̄ps veniēs largit' ē mūdo. r p̄ q̄
expectātes illuminati sūt. Et sunt oēs sc̄di
toni. p̄rimo qz q̄libet loq̄t de vtroq̄z ad/
uētū. Sc̄do qz signāt nob̄ geminā dilecti
onē. scz dei r p̄rimi. Tertio pp̄t geminā
x̄pi. ad quē dirigūt naturā. Vñ. gemine
gigas substantie. Quarto qz ip̄e antipho
ne notāt desiderii. tam antiq̄z patz expe
ctatiū p̄mū saluatoris aduentū. q̄ moder
noz expectatiū sc̄dm. Oēs ḡ sūt sc̄di toni
in signū q̄ sc̄dm expectam' aduētū Et ad
uerte. qz ille q̄ h̄nt in p̄ncipio v̄ba p̄tinen
tia ad diuinitates. p̄tinet ad eos qui expe
ctāt p̄mū vt o sapia r o adonay. Adonay
aut̄ iter p̄taf dñs. qz dñatur cūcte creatu
re. vel qz ois creatura dñatui ei' fuit. Il
le vō q̄ h̄nt v̄ba p̄tinetia ad hūanitatē p/
tinet ad expectātes sc̄dm. vt. o. radix iesse
r o clavis dauid. Sūt etiā qdām q̄ vtriq̄z
p̄ueniūt. vt o rex gētū. Nā dei fili' d̄z rex
fm̄ diuinitatē. iux̄ illō. De iudiciū tuum
regi da rē. r etiā fm̄ hūanitatē. iux̄ta illō
Dñe in v̄tute tua letabit rex rē. Sep̄t' m̄
fm̄ hūanitatē rex d̄z. qz fm̄ eā vnctus est
oleo leticie p̄ participib' suis. Rursus ec

clesia i his septē antiphis ostēdit multipli
citatē morbi sui. r ad quālibet petit reme
diū sui morbi. Nā an̄ filij dei aduētū i car
ne eram' ignorātes siue ceci. penis etnis
addicti. fuit diaboli. mala pcti p̄suetudie
vincti. tenebris obuoluti. exules a patria
expulsi. p̄doq̄ indigebam' doctore. redē
ptore. liberatore. eductore. illuminatore. r
saluatore. Quia igif ignorātes eram'. id
ab ip̄o doceri indigebam'. Vñ i p̄ma anti
phona clamam'. O sapientia q̄ ex ore rē.
Ecci. xxiij. r Sap. viij. r Esa. xl. c. Quia
vō parū p̄desset. si doceremur r nō redi/
meremur. idō i sc̄da ab ip̄o redimi postu
lam'. O adonay rē. Exo. vij. r. xiiij. et. iij
r. xix. r. xx. ca. Sz qz nil p̄desset si essem'
docti r redēpti r adhuc post redēptiōez
detineremur captiui. idō i tertia petim' li
berari. O radix iesse rē. Esa. xl. r. iij. r. lx
ca. Sz qd p̄desset captiuis si cēt redēpti
r liberati si tñ nōdū essent ab oi viculo ab
soluti. vt scz sub pctō eēt r vincti. libere
q̄ vellēt ire nō possent. r idō in q̄rta ab oib'
peccati vinculis educi petim'. O clavis
dauid rē. Apo. iij. r Esa. xliij. r Luc. j. c
p̄terea qz hi q̄ diu fuerūt i carcere ocu
los habēt obtenebratos nec clare videre
p̄nt. idō post absolutiōem a carcere restat
nos illuminari. vt videam' q̄ ire debeam'.
r idō in q̄nta h̄ petim'. O oriēs splēdor rē
Zach. vi. Sap. viij. r Malach. vi. r Lu
ce. j. c. Sz si essem' docti r ab inimicis pe
nit' liberati r illuminati qd valeret nisi de
berem' saluari. ideo i duab' seq̄ntib' peti
mus saluari O rex gētū rē. Aggei. ij. r j
p̄des. ij. r Eph. ij. r Gen. ij. c. in q̄ petim'
salutē gentiuz. r O emanuel rē. Esa. vij.
O bat. j. r Esa. xxxij. r Gen. pent. c. in q̄
petim' salutē iudeoz In q̄busdā vō eccle
sijs addūt alie due. p̄ma i honorē b̄tē v̄gi
nis q̄ p̄cepit. sc̄da p̄ angelo q̄ ad v̄ginē in
troiuit. vel i honorē sc̄ti thome cui' festuz
tūc accidit. Due qdē addūt vt p̄ficiat no
uenari' numer'. ad designādū q̄ p̄ septez
dona spūs sancti p̄ueniem' ad. ix. ordies age
loz. qz q̄libet desiderabat x̄pi natiuitatē
vt ipleref numer' illoz q̄ d̄ celo ceciderūt
Quedā etiā eccle cātāt. xij. q̄ exp̄mūt. xij
pp̄hal q̄ x̄pi aduētū p̄dixēt. quē etiā. xij
aploz testimōia robozauerūt. ex q̄. xij. tō'
r. xij. milia signati saluāf. Sz nō sunt nisi

septē habētes veni. Dēs autē scipiūt p. o
qđ poti' admiratiue ponitur q̄ vocatiue
Lātāf in vespīs. qz dñs venit i vespā mū
di. Hic ē helias q̄ sero carne z in mane pa
ne vescif. dñs scz n̄ q̄ i vltima etate mun
di carnē assūpsit. z dñculo resurgēs i pa
nē angeloz trāsīuit. Et nō q̄ h̄ hebdoma
da p̄ma natiuitati p̄paratio merito nū
cupaf z in ea historia. Clama i fortitudine
cantaf. q̄ nō vt qđam simplices autumāt
ad q̄tuor tpa. s̄ ad dñi p̄tinet p̄mā na
tiuitatē. An cū sex matutinalib' laudib'
decantaf. qm̄ qlibet illi' feria p̄prias h̄z
ad laudes antiphās. qz p̄ sex etates antiq̄
se ad aduentuz p̄parauerūt. Et nos p̄ sex
opa miscōie ad scdm̄ etiā p̄paramur. Ve
rūtamē feriales antiphonas: q̄ i illa feria
in q̄ occurrit festū sancti thome sc̄pta sunt
viij. die antea qđam canere p̄suerūt. de
cet enī ante natiuitatē dñi cātus oēs anti
phonas z fere oia responsoria renouari.
qz sic plures z frequentiores nūcios magl
ac magis monet animus subditi ad solici
tudine honorifice suscipiēdi p̄latum. sic z
renouatōe cantus magis z magis mone
mur ad curā n̄re p̄paratiōis in susceptiōe
dñi. Et vt p̄ quotidianā renouatiōem cā
tus excitemur frequēti' ad turpes z terre
nas cogitatiōes purgādas vt sic dignuz
habitaculū z ornatū venturo regi regum
p̄ijs cogitationib' p̄parem'. Potest tñ et
tot' aduētus p̄paratio noiari. An in p̄nci
pio legis. Abijciamus opa tenebray z in
duamur arma lucis zc. q̄ oia sūt p̄parati
onis insignia. Intitulaf autē in antiq̄s li
bris dñica ista. dñica vacās p̄ximo quia
ostēdit q̄ ois sanctus vacat. ex q̄ iohes. q̄
iter natos mulierū nō surrexit maior. non
ē dign' soluere corrigiā calciamēti. sic d̄: i
euāgelio huius dñice. i. incarnatiōis my
steria denudare. Et p̄pter hoc dñs papa
nō facit stationē ad aliquē sanctuz. Sc̄do
d̄: vacās. qz non h̄z p̄p̄riū officiū. s̄ mutu
at alienū. scz Rozate celi zc. z h̄ p̄p̄ ordi
nes p̄cedētis diei. in q̄b' fuit apostolicus
occupat'. Sepe enī in decēbz p̄suerūt
ordines ab apostolicis celebrari. Tertio
qz numerū dierū aduent' excedit. scz. xxi
q̄re int' dñicas aduēt' nō debuit cōputari
s̄ vacās poti' appellari. Quarto qz ap̄lic'
olim hac die dñica elemosynis vacabat z

tam ipse q̄ sui circa h̄ intenti nullā statio
nē faciebāt. p̄pter qđ dicta ē vacās. scz a
statione z indulgētia. Quedā ecclie dicūt
in hac dñica euāgelium. Miserūt iudei.
qđ est Joh. s. c. z eplaz. Gaudete. q̄ est ad
p̄bil. iij. c. Alij dō dicūt eplam. Sic nos
existimet. q̄ est. s. ad Cor. iij. ca.

De vigilia natalis domini.

De vigilia na

tiuitatis dñi ē inuitatorū. lbo
die scietis qz veniet dñs et. m.
v. g. e. qđ est transumptū de Exo. xvj. c.
ex eo q̄ ibi d̄. vesp̄e scietis. qz eduxit vos
dñs de terra egypti. z mane. v. g. e. Et p̄
dici q̄ hec breuis clausula. ex vna pte ad
natiuitatē ex alia pte p̄tinet ad resurrecti
onē sic. Hodie scz i vita p̄firi scietis. qz ve
niet dñs. i. panis viu' q̄ de celo descēdit.
z mane videbitis gliaz ei'. i. resurrectiōis
gliaz. nō solū hūanā s̄ etiā gliaz diuinita
tis ei'. Sane i hac vigilia ecclia monet
z iuitat filios suos vt pati sint ad suscipiē
dū dñm. An i nocturnali officio p̄mūz re
spōsoriū ē. Sanctificami. scz filij isrl. i. vi.
ri sp̄uales q̄ videtis deū p̄ fidem. z parati
estote vt itretis ad nupnas. qz nō erit ce
na q̄ scietis a nuptijs. Sedq̄ in ioh. z ma
ne vi. gliaz ei'. i. aduētū glie ei'. vt mane
ad lram. Et h̄ vltima ps de Exo. supra ē.
s̄ p̄ma nō ē supra de aliq̄ libro. Dicit etiā
caplm. Gaudete i do. p̄bil. iij. c. Diuini
no officij intētiō ē ostēdere q̄ xps nat' sit
z h̄ d̄: i epla. paul' suus zc. q̄ ē ad Ro. s.
ca. z i euāgelio. Lū eēt despōsata. quod ē
Mat. s. c. Hac etiā die desponsatio legis
marie. vt sciaf q̄ aliū fuit despōsata. scz io
seph. z ab alio secūdata. i. a spiritu sancto
Quedā tñ ecclie ad h̄ vt incredulis maior
certitudo sit: p̄mittūt p̄phetiā. p̄p̄ syon
zc. q̄ ē Esa. lxij. in q̄ ostendit ipm̄ fore na
sciturū. Mar' autē ē vt plm̄ saluū faceret.
z fre iniquitatē deleter. hodie i spe p̄ sacra
mēta ḡe. mane i re per reuelatiōez glorie
hec patent i introitu. z in ḡduali. Hodie
scietis. Exo. xvj. c. z i alla Crastina. Qui
dā cuz dicūt alla. Ave maria. z h̄ qm̄ vigi
lia ē i dñica. tūc enī d̄z alla. p̄p̄ resurrecti
onē dñi. Idē etiā p̄z i postcōmunionē
Reuelabit. q̄ ē Esa. xl. c. S̄z qz i ei' incar
natiōe erat futura iudeoz dispersio. i. deo

in ḡduali subdit' xpus. Qui regis. in q̄ p
eis oraf. Quā' sit ostēdit psalm' q̄ ad in
troitū cātāf. scz Dñi ē fra. de q̄ etiā sumif
offerēda. Tollite portas. In vesp̄is
aut' vigilie natalis dñi dicūt qđā psalmos
Laudate pueri Laudate dñm oēs gētes
Lauda aia mea do. Laudate dñz qm̄ bo
nus. z Lauda hierlm. i. q̄b' inuitamur ad
laudes. Alij dō dicūt. Laudate pueri do
minū. Qui p̄fidit. In p̄uertēdo Memē
to. z B̄ndictus dñs. Et merito. qz p̄mus
deuotos iuitat ad deū laudanduz iugiter
z p̄dicandū. Sc̄ds monet in deo p̄fidere.
In trib' seq̄ntib' reddif causa q̄re laudi
bus sit instādū z i dño cōstitendū. scz quia
n̄az captiuitatē p̄uertit z multū magnifi
cauit. qz p̄missa cōpleuit dū fructū v̄tris
david sup sedez ei' p̄stituit. qz inclinavit
celos atqz descēdit. Qui demū d̄ alto ma
nū suā emittet vt nos eripiat ab aq̄s mul
tis. z a filijs alienis. Vesp̄e aut' iste p̄u/
legiate sūt. qz cū cetera officia vesp̄rina p̄
pter supueniēs festū murēf. iste nō mutā
tur. In vigilijs etenī alioz festozū caplm̄
bymn' antiphā z collecta. in aliq̄b' dō ec
clesijs tot' vesp̄er' diei expletis solūmodo
antiphona z collecta de sequenti festo di
cant'. eo qz dñs i vesp̄is. id ē. vltima eta
temundi venit ad saluandum saltem reli
quias generis humani.

De officio natalis dñi.

De cuiqz i of

ficio natalis dñi dicūt d̄ exulta
tionē natiuitat' sūt. Quia sic cā
taf in respōsorio. Descēdit d̄ celis xps. i.
de sinu patris vt appareret visibilis. An.
Egressus ei' a p̄re. i. ab occulto et intimo
p̄ris. Sedq̄. Introiuit scz p̄ aurē v̄ginis
id ē. p̄ fidē q̄ ē ex auditu. sic legis i epla ad
Roma. An cuz dixit ei angel' sp̄iffanc'
supueniet i te. sp̄iffacto acq̄uit. iux̄ illud
i cātis. p̄fessulū ostij mei aperui dilecto
meo. Ostiū desiderij ē. p̄fessulū discretio.
q̄si p̄ discretiōez aperui desiderij meū di
lecto meo. Et h̄ audito dixi. Ecce ancilla
dñi. Nō sic eua q̄ fregit p̄fessulū qm̄ voluit
esse sic de'. Introiuit dico i vterū v̄ginis
in q̄ accepit carnē n̄az. z exiuit p̄ portam
clausam i regionē n̄ram. De hac porta di
xit ezechiel. Porta h̄ clausa erit in eternū

Et exiuit d̄ mundo p̄ portā aureā. i. chari
tatē. qz p̄ crucē. Maiorē enī charitatē ne
mo h̄z q̄ vt aiam suā po. q̄s p̄ ami. s. Et ē
aduertenduz qz dñs in fine anni nasci vo
luit vt ostēderet se i vltima mūdi etate ve
nire. In sexta feria p̄cept'. in dñica nat'.
In sexta feria crucifix' fuit. z in dñica re
surrexit. vt q̄ hoīem in feria sexta plasma
tū pdiderat in sexta feria liberaret. z q̄ dī
xerat in dñica. fiat lux. i. dñica veniēs ori
ens ex alto nos illuminaret. De h̄ dicef s̄
ti. de pasceue. Et in nocte nat' ē. vt se sub
carne latētē venire sigret. vel vt se ad illu
minādū noctē n̄az venire mōstraret. qm̄
habitātib' i regiōe v̄m. moz. lux orta ē eis
An ab ei' natali dies plōgāf. qz credētes
in eū ad eternitatis lucē vocāf. Rationa
biliter itaqz nocturna officia celebrantur.
Lū aut' cetera festa saluatoris. s. passio. re
surrectio. ascēsiō. p̄te. z alia sint variabi
lia. qz nō celebrāf sp̄ i eisdez kalēdis siue i
eadē die mensis. q̄re h̄ festū c̄inuariabile.
qz sp̄ est i eisdez kalēdis siue eadē die men
sis Rūdeco s̄m Aug'. hoc festū p̄tinet ad
memoriā tm̄. An sufficit p̄ illd̄ memorari
q̄ta die mensis xps nat' fuit. z ido sp̄ eadē
die mensis celebrāf lz ip̄a feria variēf p̄p̄
mutatiōez l̄re dñicalis. Alia dō festa p̄ri
nēt z ad memoriāz z ad sacramētū Verbi
ḡra. Xps passus ē feria sexta. vt hoiez q̄ i
sexta feria ceciderat redimēt. z sic d̄ alijs.
Et ido optet qz s̄ diuisis kalēdis fiant. in
eadem tñ feria scz i dñica. p̄reterea semp
pasca n̄m accipit dñica p̄ma post pasca
hebreozū. qđ ē semp. xiiij. luna. qz ḡ luna
xiiij. nō sp̄ ē eodē tpe vel eadē die mensis
imo variāf s̄m annos solares. id ē pasca
n̄m nō sp̄ est eodē tpe nec i eadē die men
sis lz semp sub eadez feria. s. in dñica cele
bret'. Rursus ido pasca pente. z alia festa
sūt variabilia. nec certe diei mensis sūt an
notata: ne videamur imitari iudeos q̄ sp̄
illa celebrāt i certis kalēdis. Alcuin' dō
dixit qz iō h̄ festū p̄ singulos dies variāf.
qz nat' est nob' q̄ p̄ singulos mūdi dies la
uat illos q̄ p̄ peccatum adē sunt maculati
Circa officij nocturnale ē sciendum qz
inuitatorū. Christ' nat' ē nob' zc. in p̄so
na angeloz cātāf. a q̄b' pastores vt poti'
oīs p̄s ad adorādū natum dñm inuitaf.
Nozem dō psalmi distinguūtur per tria

nocturna. vt notet q̄ oēs sancti p̄res qui fuerūt i trib⁹ r̄pib⁹ sc̄z añ legem. s̄ lege. et tpe gr̄e i nouo testamento sociati sūt p̄ ad uerū xp̄i nouē ordinib⁹ angelozū. vt sicut angeli sancte trinitati cōgaudent sic ⁊ illi cōgaudeāt. In p̄mo psalmo agit̄ de et̄na xp̄i genitura ⁊ ineffabili. in sc̄do de ei⁹ in carnatiōe. in tertio de laudib⁹ sp̄s̄i ⁊ sp̄s̄e. Et q̄ in trib⁹ lectionib⁹ p̄ es̄aie oracula testificamur. q̄ nō tā p̄phetice q̄ euangelice incarnationē xp̄i descripsit. Prima est p̄mo tpe Esa. ix. c. Sc̄da ē. Cōsolami. Esa. xl. c. Tertia ē. Cōsurge. Esa. liij. In sp̄s̄i etiā fit p̄missio. i alijs ostēdit̄ p̄missiōnis impletio. p̄m̄ nocturn⁹ recolit̄ tēpus añ legē seu eos q̄ fuerūt añ legem. vt abraam ⁊ laac ⁊ iacob. Sc̄ds nocturn⁹ recolit̄ tps̄ legis seu eos q̄ sub lege fuerunt. vt dauid ⁊ p̄phas ⁊ alios plures. Et t̄do in antiphonis q̄ cātāt̄ i illis duob⁹ nocturnis. q̄ ad ver⁹ testa. p̄tinēt nō d̄z alla. qm̄ p̄res illoz tēporū differebant ab et̄no gaudio. sc̄z a patria i q̄ iux̄ Apoē. cantat̄ alla. Terti⁹ nocturn⁹ recolit̄ nouū testamētū qd̄ habuit initium a baptismo. qd̄ tertio tpe sc̄z gr̄e nob̄ collatū ē. seu eos q̄ fuerūt i nouo testa. vt sūt ap̄t̄ ⁊ alij s̄cti. Ideo q̄ i illis antiphonis q̄ eos recolunt ⁊ q̄ ex nouo testa. sumunt̄ canit̄ alla. qm̄ istos pl⁹ honoraui su⁹ aduēt⁹ q̄ p̄cedētes p̄res. ita vt si digni de h̄ mūdo migrāt̄ ilico in celū trāferant̄. ⁊ societati sanctorū iugant̄. qd̄ antiqui p̄res lōgo tpe expectauerūt murmurātes itra claustra inferni. An̄ nocturnos solēt in q̄busdā locis sup̄ altare tres p̄ni poni. ad designationē p̄missoz triū tēporū. ⁊ in singulis nocturnis singuli amoueri. p̄m̄ niger p̄ tpe añ legē. Sc̄ds alb⁹ p̄ tpe reuelatiōis. Terti⁹ rube⁹ p̄ tpe gr̄e p̄ dilectionē sp̄s̄e cādide ⁊ rubicunde In q̄busdā q̄z ecclesijs suspendunt̄ boni p̄ni. in q̄busdā viles. ⁊ i q̄busdā nulli. p̄ ut in p̄ma pte dictū est sub ti. de picturis. Sane ad p̄mū respōsoriū p̄mi nocturni dicūt̄ in q̄busdāz ecclesijs tres vsus p̄pter causas redditā sub p̄ma dñica aduētus. ⁊ post qd̄libet triū p̄moz respōsoriū d̄z. S̄ctia p̄ri. ⁊ h̄ t̄do. qm̄ in trib⁹ respōsorijs tria significāt̄. sc̄z restauratio angeloz. reparatio hoīuz. ⁊ modus q̄ ista facta sunt. Restauratio angeloz notat̄ i p̄mo vbi d̄z

Gaudet exercit⁹ angeloz. Reparatio hoīnū in sc̄do vbi d̄z. p̄dax vera descendit. Modus vbi d̄z facta sūt ⁊ poti⁹ q̄ descēdit ille q̄ fecit. insinuat̄ i tertio qd̄ ē i q̄busdam locis. Descēdit de celis. in q̄ ostēdit̄ vt p̄missus ē deū descēdisse a p̄re in x̄ginē ⁊ ita ad nos. Vel p̄ h̄ q̄ in t̄po respōsorio tāgūt̄ q̄ intrauit i regionē n̄raz recolit̄ liberatio habitatiū in regione vmbre mortis. Quia h̄ q̄ facta sūt p̄ trinitatez idcirco qd̄libet illoz triū respōsoriū. S̄ctia patri cātāt̄. qd̄ ad laudē p̄tinēt trinitatis. Rursus sic māna habebat sapozē simile cū mel le ita ⁊ xp̄s duo habuit i se. vidēz hūanitatē ⁊ deitatē. hūanitas p̄ similit̄. deitas p̄ mel itelligit̄. An̄ ⁊ in h̄ sc̄do r̄sōzio d̄z. hodie p̄ totū mūdū mellifici facti sūt celi. q̄si dicēt. tot⁹ mūdus mellificat⁹ ē ⁊ dulcorat⁹ est. In tertio vbi respōsorio fit triplex iubil⁹. sc̄z i fabrice. in tanq̄. ⁊ in gl̄ia patri In q̄ qd̄am i trib⁹ saluatozē cōmēdamus ostēdētes q̄ q̄ ineffabiliē fabricā mūdi creauit. ⁊ ineffabiliē de x̄ginis thalamo p̄cessit. ⁊ ineffabiliē eq̄lis patri ⁊ sp̄i sancto p̄māsit. sicut fuit ab eterno. sic nunc ē. ⁊ erit in eternū. Et h̄ tria triplici iubilo significamus. p̄mū p̄mo. sc̄dm sc̄do. ⁊ tertiu⁹ tertio Et vt xp̄s i tertiu⁹ significet̄ in q̄busdam ecclesijs cantat̄ gl̄ia p̄ri ⁊c. et sicut erat i p̄ncipio ⁊c. vsq̄ amen Et nō q̄ fit iubil⁹ sup̄ a ⁊ sup̄ o. sup̄ a i fabrice ⁊ in tāq̄ sup̄ o h̄i gl̄ia p̄ri. ad notādū q̄ cui fit ē alpha ⁊ o. i. p̄ncipiū ⁊ finis. Iubil⁹ aut̄ q̄n̄. ⁊ notat̄ expectatiōez n̄raz. vt dicet̄ sub ti. de septem dieb⁹ post pasca. q̄n̄q̄ n̄raz infirmitatē vt i xp̄o tanq̄ sp̄s̄us. q̄n̄q̄ rei de q̄ agit̄ magnitudinē vt ibi. fabrice mūdi. q̄n̄q̄ gaudū. imensitatē. vt i fine r̄sōziū. xp̄bū caro. ibi enī signat̄ imensitatē gaudij qd̄ viti s̄cti habēt de eo. q̄ xp̄bū caro factū ē. plenū gr̄a ⁊ vitate. De iubilo dictū ē i p̄hemio ante ptis. Restat adhuc de sex respōsorijs dicere. ⁊ qd̄ in p̄mis duob⁹ sc̄deno cturte agim⁹ de partu. in tertio d̄ parturiente In duob⁹ vbi primis tertie nocturne agim⁹ de parturiente. ⁊ i tertio de ptu. in q̄ p̄suetudinē mulierū imitamur. Cōsueuerūt enī mulieres visitare parturientes ⁊ ptū. ⁊ eis munuscula sua dare. Et nos parturientem ⁊ ptū qd̄amodo visitam⁹. cum p̄ modo dulo n̄fo eos magnificam⁹. Ip̄e vbi laudes

sunt munuscula q̄ offerim⁹. Dicūt̄ etiaz ad horas caplm̄. p̄dax vera descendit. Et illud Multipharie. Heb. j. c. ⁊ illud. Apparuit gr̄a. ad Titū. ij. c. ⁊ illud. Apparuit benignitas. ibidē. ij. c. In nocturnali officio tria tāgūt̄ euangelia. vt habeat ecclia qd̄ intendit̄ Vitit̄ enim ostēdere vt r̄az naturā eē in xp̄o vt sic plures sint testes natiuitatis xp̄i. Et p̄p̄ h̄ etiā legū tur lectiōez in q̄b⁹ Aug⁹ ⁊ alij sancti inducūt̄ ad h̄ autoritates infinitas. sc̄z ab eis q̄ fuerūt añ legē. sub lege. ⁊ post legē. qm̄ i tegrū est iudiciū. qd̄ plurimoz sententijs p̄firmat̄. Legit̄ ⁊ q̄rtū euangeliū Mat. sc̄z Liber generatiōis. post nonū respōsoriū in q̄ exp̄m̄it̄ ei⁹ generatio vt ostēdat̄ur eū fuisse d̄ genere eoz patrū qd̄ facta ē p̄missio. sc̄z dauid ⁊ abraā. Dauid i psalmo. De fructu vētris ⁊c. Et in. j. Parak. Cū dormieris cū patrib⁹ tuis suscitabo semen tuū post te. Abraē vbi Gen. xvj. dicit̄ est. In semie tuo b̄ndicent̄ oēs gētes. Et ideo dicit̄ in principio. filij dauid. filij abraā. q̄ illis specialiter facta ē p̄missio. Et sic ostēdit̄ q̄ ip̄e erat messias q̄ p̄missus ē i lege ⁊ p̄phet̄. Et nō q̄ Matthe⁹ h̄ describit̄ genealogiā descēdēdo vsq̄ ad ioseph Lucas vbi ascēdēdo put̄ s̄ ephra dicef̄. S̄z q̄re poti⁹ ioseph q̄ marie generatio cōputat̄ cū etiā xp̄s nō fuerit filij ioseph. Rūdeo q̄ ambo de eadē tribu fuerūt ⁊ trib⁹. i. genealogia p̄ mares ⁊ non p̄ femias distingui solet ⁊ cōputari i veteri testa. numerando ḡ vsq̄ ad ioseph pinde ē ac si vsq̄ ad beatā x̄ginē p̄cessisset. p̄re terea xp̄s maluit filij fabri vocari q̄ m̄rez p̄pter suspicionem adulterij lapidari. Et reuera filij est illi⁹ fabri q̄ fabricat⁹ ē auro ram ⁊ solē. Et scias q̄ natiuitas beate marie ex tribu iuda et regia stirpe dauid ori ginē duxit. put̄ sc̄ptura sepe testat̄ dicēs xp̄m̄ de semie dauid descēdisse. q̄ de ipsa sola natus ē. S̄iq̄dem dauid iter ceteros duos filios habuit. sc̄z nathā ⁊ salomonē Et catena siue generatiōe nathan descēdit x̄go maria qm̄ ex catena ip̄ius nathā leui genuit melchi ⁊ panthera. p̄panthera vbi genuit barpantherā. Barpanthera iochim. Iochim x̄ginē mariā. vt dice tur i octaua pte sub festo philippi ⁊ iacobi ap̄loz. Et catena vbi salomonis descēdit

ioseph vir ip̄i marie. qm̄ ex catena ip̄ius salomonis mathan ex vxore sua genuit iacob. Defūcto aut̄ mathan. melchi ex tribu nathē filij leui ⁊ frater p̄athere. nup̄sit vxori ip̄ius mathan. sc̄z matri iacob. ex q̄ genuit heli. ⁊ sic facti sunt fr̄es vterini iacob ⁊ heli. Mortu⁹ aut̄ ē heli ex tribu nathan sine liberis. cui⁹ vxorē accepit iacob frater ei⁹ ex tribu salomonis. ⁊ suscitauit semen fratris ei⁹ ⁊ genuit ioseph. Ioseph igit̄ natura ē filij iacob ex descēsiōe salomonis. s̄m legē vbi heli q̄ ex nathan. nam q̄ nascēbat s̄m naturā q̄dez filij erat generantis. s̄ s̄m legē defuncti. Deinde cātāt̄ Te deū laudam⁹. in oīuz antecēdētū ḡti arūaciones. ⁊ ad designādū nos exultare cū angelis ⁊ cōgratulari d̄ drachma p̄ dita inuenta. In q̄busdāz m̄ ecclijs fini ta p̄ma missa cātāt̄ dictū euāgelij Matthe. Liber generatiōis. ⁊ h̄ ideo. q̄ duo testes ad min⁹ nob̄ necessarijs erāt. p̄m̄ testis fuit lucas. q̄ i euāgelio misse. Er̄t̄ edictū ⁊c. narrauit iux̄ xp̄bū euāgelij deū natūz in ciuitate dauid. Adducit̄ ergo ali⁹ testi dicēs eū natū de dauid. Ac si dicat. Non t̄m̄ est nat⁹ de ciuitate dauid s̄ etiā de dauid. An̄ matthe⁹ p̄us nominat̄ dauid q̄ abraā dicēs. filij dauid. filij abraā. q̄uis ⁊ alia possit esse causa q̄re p̄us dauid noiat̄ sc̄z q̄ dauid fuit p̄or abraā dignitate. naz ille t̄m̄ patriarcha. iste patriarcha et rex. Audito igit̄ i euāgelio misse vno teste ab ecclia. q̄ vix est q̄ vni testi soli credat̄. iō adiecto alio sc̄z mattheo q̄ etiā generatio nē dñicam describit. tunc plene p̄fidēs ecclia exultās clamat. Te deū laudamus vt in ore duozū triū vel pluriū stet omne verbū. Adhuc q̄ vix est q̄ vni testi credatur. h̄inc est q̄ vnus terminat̄ missaz dicēs in q̄busdam ecclijs. B̄ndicamus dño Et ecclia quasi voce demissa respondet. deo gratias. Rursus finita missa dicūt̄ euāgelij. Liber generatiōis. postea. Te deum laudam⁹. q̄ gegeratio diuinitatis p̄cessit generationem humanitatis. Et quia illarum noticia fuit nobis laudis materia. ideo laudes sequūt̄. Missa ergo laudes p̄cedit. q̄ p̄us fuit eterna genitura. d̄ qua missa illa loq̄tur q̄ aliqua creatura fuerit que deū laudare potuerit. In laudib⁹ matutinis q̄i choream ducim⁹. Unde i p̄ma

antiphona dicim⁹. Quem vidistis pasto-
res etc. et ipsi responderunt. Natum vidim⁹
etc. Circa missa vero officium notandum
est quod thelesphorus papa statuit in die ista
debere cantari tres missas. ad ostendendum
quod christi natiuitas saluauit patres trium tem-
porum. scilicet patres ante legem. sub lege. et post
legem. Prima canitur de media nocte. ad
ostendendum quod illi qui fuerunt ante legem non
fuerunt illuminati aliqua lege. Et post illam etiam
ostendit quod panis qui quotidie sacrificatur
et manducatur in altari. videlicet christus. natus est
in bethleem media nocte. et in hac nocte sicut
dicit lucas. *Uñ Sap. xviii. Cum mediis
silentium teneret oia. et nox in. s. c. m. iter. h.
etc.* Ad ad istam exponitur de natiuitate domini
hoc etiam insinuat euangelium huius missae. et
colla illa. Deus qui hanc sacratissimam etc. et
pphetia illa. *Populus gentium qui ambulabat
in tenebris etc.* et epla. et fere omnia que in illa
missa dicuntur. Idem etiam thelesphorus pa-
pa statuit in hac missa hymnum angelicorum.
scilicet gloria in excelsis deo. solenniter decanta-
ri. ad recolendum quod angeli nocte ista illum
decantauerunt in qua ab angelis pastoribus
nunciatus. Unde in euangelio legitur. Et
subito facta est cum angelo multitudo mili-
tie celestis laudantium et dicentium. gloria in ex-
celsis deo. et in terra pax hominibus etc. No-
tandum est autem quod hec missa et laudes matu-
tine terminantur in plerisque locis vna ora-
tione. ad ostendendum quod totum illud officium
idem indicat. scilicet natiuitatem eternam et tempo-
ralem. Unde ipsa missa incipit. Dominus
dixit ad me fili etc. quod tunc de generatione
eterna seu de generatione christi intelligitur.
Ad vero sequitur. Ego hodie genui te. de
vtraque est. Et exponitur. Hodie. id est eternali-
ter. Nam secundum Augustinum. hodie presentiam signifi-
cat. et quod eternum est semper presentis est. Ver-
sus est de temporali scilicet. Quare fremuerunt
etc. quasi dicitur. pro nihilo. cum christus deus et
homo sit. Responsorium de eterna. in quo
dicit deus pater. Ego pater sum tecum princi-
pium. Unde et ibidem sequitur. In die virtutis
tue. scilicet in die resurrectionis. in splendoribus
sanctorum. id est. in luce oculorum sanctorum. et dicit
splendoribus pluraliter propter diversos effe-
ctus. ex vtero. id est. ex prima bonitate mea
ante luciferum genui te. id est. ante omnem crea-
turam. quasi diceret. ab eterno. Epla vero.

Paulus fuus. que tamen quidam in vigilia
dicunt. et euangelium de temporali. *Uñ in
epla dicit. Ex semine dauid secundum carnem.
In euangelio dicit. Erunt edictum a cesa-
re augusto. quod est Luc. ij. c. In alijs vero
ecclesijs dicit epla. Apparuit gratia dei. que
est ad Titum. ij. c. Ante eplam legitur imedia
te pphetia. Primo ut basis sit sub columna
innitente basi. non enim qui dicuntur in euangelio
credere nisi impleta nisi fuerint in veteri te-
sta. predicta. Secundo ideo in vigilia et in hac
missa due lectiones sine interuallo dicuntur
vna de pphetia. alia de apostolo. quod christus
pro duobus populis in vno pariete iungen-
dis nascitur. Tertio quod super basim pphetarum
fundata est columna apostolorum. Quarto. quod
actiuus et contemplatiuus per hanc natiuitatem
in vna fide saluantur. Quinto. quod per vtraque
testamentum christi natiuitas concorditer pre-
dicatur. Ibi sunt duo cherubim qui propitiato-
rii tegunt. seque in propitiatorum versis vul-
tib⁹ respiciunt. ut dictum est in phemio quar-
te partis. Quidam tamen nullam dicunt pphe-
tiam significantes quod vetera transierunt et no-
ua facta sunt omnia. quasi diceret. ipso facto.
cesset figura. quod veritas venit. Secunda mis-
sa cantatur in diluculo in exordio diei qua-
do christus in cunabulis adoratur. est a pasto-
ribus. et hoc primo ad ostendendum quod sancti
patres et pphete qui fuerunt sub lege scripta
aliquatulum cognitiōem dei habuerunt.
sed non tantam quantum nunc habemus. Et ibi
incipit a permissione que facta est antiquis
veteri lege. lux fulgebit hodie etc. Secun-
do ideo. quia sicut dominus a gabriele fuit
nunciatus postquam natus est. sic ante initium diei
sue natiuitatis missa canitur. Tertio propter
ortum noue lucis. quod ille qui natus est in or-
tu suo tam in vtero quam ex vtero fuit lux ve-
ra. Dicitur ergo in ortu huius temporalis
lucis. quasi ipso facto dicatur. Orta est lux
huius consonat introitus scilicet Lux fulgebit.
et graduale in qua dicitur. deus dominus et il-
luxit nobis. et quod sequitur in introitu. et vo-
cabitur ammirabilis. sumitur ex Esa. ix. c.
Et quibusdam tamen dicitur de nocte eo quod pa-
stores in nocte illa visitauerunt pro sepe domini.
quod notat euangelium eiusdem missae pasto-
res etc. Luc. ij. ca. Predictum tunc etiam in
quibusdam ecclesijs pphetia. Spiritus domini
sup me. que est Esa. lxi. c. Deinde dicitur*

epla. Apparuit benignitas. que est ad Titum
ij. c. Comunitio est. Exulta filia. Zach. ix. c.
Tertia vero missa que die clara hora tertia
quoniam illuxit nobis dies redemptionis nostre festi-
uius celebratur. ad tempus refertur gratia. in qua de
scendit lux magna de celo qui illuminat omnem
hoi⁹ ventrem in hunc mundum. Vel enim
templi scissum est in duas partes. *Uñ sapia.
Aperta sunt prata et apparuerunt herbe vi-
rentes. Epla. Multipharis. que est ad heb.
i. ca. et euangelium legitur de eterna generatio-
ne. Uñ dicitur in epla Filius meus tu ego hodie
genui te. Et de tpali habetur ibi. multi-
pharim multisque modis. In euangelio vero
de eterna. Uñ incipit. In principio. q. d. in
principio creaturarum erat verbum. quod est Job. i.
ca. Dicitur etiam tunc in quibusdam ecclesijs pphe-
tia. Propter hoc scietur que est Esa. liij. ca. Comu-
nitio est. Uiderunt. Esa. liij. ca. Prima er-
go missa est de eterna genitura. Secunda est de
permissione antiquis facta. Uñ cantatur. Lux
fulgebit. non dicitur fulsit vel fulget. Tertia
est de veritate nobis exhibita. vñ cantatur
Puer natus est nobis. Esa. ix. c. Ibi vñ futu-
ro ad notandum permissionem. h⁹ pterito. ad
notandum permissionis impletionem. Et quia
eterna generatio nobis occulta. iuxta illud
Esa. generationem eius que enarrabit. ideo
missa de eterna genitura nocte pfunda canta-
tur. Quia vero antiquis presertim quibus facta est per-
missio certi erat de incarnatione domini. sed non
tantum quantum noui testam⁹. quibus exhibita
est veritas. ideo missa de permissione antiquis
sancta cantatur illucescente auroa in qua est modi-
cum lucis. Sed secundum ipsam introitum videtur quod debe-
ret esse lux fulgens. sed non est ita. quod lux in au-
roa rubet. in tertia fulget. in sexta feruet
in vespere tepet. Quia vero tempus noui te-
sta. manifestata est veritas. inde est quod missa
que est de exhibitione veritatis clara luce canta-
tur. Prima ergo missa pertinet ad generati-
onem eternam. scilicet de preterite matris. Secunda ad
temporalis. scilicet de matre sine patre. Tertia co-
pacta est. quod de vtraque agit. et ideo pertinet ad
eternam simul et temporalem. Notandum tamen est quod
in missa que est de eterna genitura legitur eu-
gelium de humanitate. scilicet Erunt edictum a cesa-
re augusto. In illa vero que est de veritate exhibi-
ta legitur euangelium de diuinitate. scilicet In prin-
cipio erat verbum. Ad notandum quod ex quo hu-
manitas diuinitati fuit vnita. nec humani-*

tas sine deitate. nec deitas sine humanitate
fuit. nec erit. hanc rationem asserit magister in
psalterio. *Uñ dicitur quod cum in collectis. in
lectionibus. in euangelio. et in offeritorio pri-
oris missae euidenter natiuitas de virgine me-
mores. intencio totius officii. ad tpalem potest
natiuitatem referri. et exponitur in introitu ho-
die. id est. hac die ante luciferum stellam videlicet ma-
tutina genui te. id est. generationem tuam sum
operatus. Et quod in euangelio dicitur. maria pepe-
rit filium suum primogenitum. exponitur primogeni-
tum. id est. ante quem nullum. Officius vero scilicet missae
aiunt recordare dictis pastoribus dicentium ut
legitur in euangelio. trāseam⁹ versus bethleem et
vi. h. q. fa. e. Qui gratulantes dicunt in
introitu. Lux fulgebit. Orta enim erat stel-
la ex iacob. Vel dicitur lux fulgebit in persona le-
gis que temporalem natiuitatem antiquis patribus re-
promisit. Et subdit. Dominus regnauit deco-
rem induit est. illi scilicet decore qui coronauit
eum mater sua. Hec est humanitas. Et addit in
graduali. Benedictus qui venit. et in alla Dominus
regnauit. Et quis et quare sit in offerenda suppo-
nunt dicentes Dominus enim firmabit orbem terre. Et
quod primus paries est ex hebreis. ideo primicie
scilicet pastores in comunione loquuntur ad eos.
Exulta filia syon. id est. ecclesia. Officius tertie
missae pronat mirabilia verbi dei quod erat in
principio et incepit esse caro. sicut legitur in
euangelio hoc verbum est puer qui secundum pphetiam
natus est nobis. ut canitur in introitu. Et h⁹
est canticum nouum. de quo ppheta in psalmo. Can-
tate domino canticum nouum. hoc quod verbum est illud
salutare. de quo prius canitur in graduale
Uiderunt oes. hec est lux magna. que de-
scendit in virginis uterum qui illum. oesque ho. veni-
entem in hunc mundum. de qua dicitur in euangelio
In principio etc. hic demum est ille diues rex
et potes cui dicitur in offerenda. Qui sunt celi
et tua est terra. In fine prime et secunde missae
dicunt quidam. Benedicam⁹ domino put
dictum est sub titulo de aduentu. Ab hac
autem die versus ad octauas epiphanie re-
sponsoria et eorum versus dicuntur cum alle-
luia. ad representandum summam leticiam que
aduenit tempore gratie.*

De dnica infra octauas natalis dñi.

II dominica

qui intercedit infra octauas nata-
lis domini cantatur de natiuitate

dn̄i. An̄ introit' misse ē. Dum mediū silē-
tū tenerent oīa rē. Sap. xix. c. Est enī tri-
plex silētiū scz ignorātie. desperationis. r
glie. Silētiū ignorātie fuit ante legē. qz
ignorabāt peccata sua. r ideo non clama-
bāt ad dn̄m. ad Roma. v. Moyses regna-
uit ab adam vsqz ad moysen. Postqz aūt
lex data ē ad cognitiōem peccati. mltro tē-
pore fuauerūt legē. Ad vltimū vō despe-
rauerūt qn̄ scz oēs declinauerūt simul in-
utiles facti sūt tūc fuit silētiū desperatio-
nis. Postqz aūt venit xps ruptū est silen-
tiū. An̄ clamant hoies laudem dei. Silē-
tiū glorie veniet qn̄ impletū erit totū desi-
deriū nostrū. In silētiō desperationis ve-
nit dn̄s vt ei attribueret sal' būanī gene-
ris. q̄ ē ver' medic'. Et h̄ ē qd̄ dicit. Dum
mediū silētiū tenerēt oīa. Seqf. Et nox.
id ē. diabol' i suo cursu mediū. i. cōmune
iter haberet. Oēs enī cōmuniter ad infe-
ros descēdebant. Omnipotēs fmo tuus
id ē. filius tuus dn̄c pater q̄ dicit fmo patri.
qz p̄ euz pater not' est. a regalib' sedibus
venit querere r facere reges. Vel ad l'raz
dum oīa tenerent mediū. id est. cōmune si-
lentium de nocte scz qn̄ oīa silent. et nox i
suo cursu mediū iter pageret ad l'ram. om-
nipotens fmo tu' a re. sc. ve. qz media no-
cte natus ē domin'. Et r'cordat epistola.
quāto. ad Gal. iij. ca. Ubi dicit. At vbi ye-
nit plenitudo t'pis. rē. Responsorū est.
Speciosus forma rē. qz imūnis ab omni
peccato r omnib' vtutibus plen'. Sicut
enī habet ad Col. iij. In ip̄o habitat oīs
plenitudo diuinitatis corporaliter. id ē. ad
modū trine dimēnsionis. id ē. cōmuni mo-
do sicut in omnib' ē. scz essentialiter. p̄sen-
tialiter. r potēntialiter. Item f̄m grām est
in sanctis r f̄m vnionē est in xpo. et ideo
diffusa est gratia in labijs tuis. grā. quia
nunqz sic locutus ē homo. diffusa ē in quā
qz in ore eius fuit lex clemētie. vt cū dixit.
mulier nemo te cōdemnauit. nec ego te cō-
demnabo vade r am. no. pec. Et cum di-
xit. Diligite inimicos rē. Euāgelii Erat
ioseph. Luc. ij. similiter ad natiuitatē pri-
net. q̄tum ad p̄ncipium. l'z r ad aliud p̄ti-
neat. Erat inquit pater eius scz putatiu'.
r mater mirantes sup̄ his q̄ dicebātur de
eo. scz a pastorib' Sequit' in euangelio p
phetia iunconis. Ecce possit' est hic in rus

nam. scz infidelium. r in resurrectionē mul-
torū scz fidelium. r in signum. id est. in signi-
ficationē. cui cōtradicitur. quasi diceret.
si in viridi hoc faciunt in arido quid fiet.
Vel in signum. id ē. in ostensionē. quia p
humilitatē r paupertatē itur in paradisu
Vel in signū. id est. in signaculum. Unde
Job. x. Quem signauit pater r misit i mū-
dū vt eo signaremur. Et Agge'. Ecce po-
sui te in signaculū qz elegi te. Et in cāticis
Done me vt signaculū super cor tuuz rē.
Posit' est ergo xps in signū tripliciter. i.
in significationē. in ostensionē. r in signa-
culum. Rursus hoc officii Bū mediū
rē. vox est p̄mitiue ecclie. i. qua recolit do-
mini natiuitatē cui' fructum p̄dicat i epi-
stola. qz de v̄tute transiuim' ad filiorū
adoptionē. r ip̄m cōmendat f̄m sapiētiaz
in euāgelio vbi dicit' Puer crescebat r cō-
fortabatur plen' sapiētia. Scdm̄ potentiaz
in alla. Dn̄s regnauit. et i offerēda. Dn̄s
enī firmavit. Scdm̄ pulchritudinē in gra-
duali. Speciosus forma. In postcōmuni-
one vō. Tolle puer. Abatth. ij. c. t'ps fu-
genotat' q̄ descendit dn̄s in egyptū. r my-
stice respicit ad gentilitatis adoptionē. qz
domin' de iudea trāsiuit ad gētes vt eas
adoptaret heredes.

De festo circumcissionis.

De festo cir-

cūcissionis dicendum est. Sciē-

dum autem est qz circumcisio p̄i-
mo iniuncta est abrae r semini eius. id est
hebreis ex eo nascituris. vt sic p̄bare an
obediret vel non. sicut r adam ad p̄batio-
nem obedientie mandatū accepit ne deli-
gno vetito māducaret. Fuit autem prece-
pta circumcisio p̄pter qn̄qz causas. Primo
vt p̄ obedientiā mādati abraam placeret
deo cui per p̄uaricationē adam displicu-
erat. Secūdo data fuit in signū magne fi-
dei abrae. Credidit enī se habiturum filiū
in quo b̄ndicerent omnes gentes p̄ fidem
id ē. p̄ quez spūalis circumcisio impletur.
vt sic iustificaretur r ip̄c Tertio vt in hoc
signo discerneret ab omni natione popu-
lus ille. Quarto vt circumcisio facta in viri-
li mēbro per qd̄ generat' creatura morta-
lium. r in quo libido solet dn̄ari: castitatē
corporis r mentis fuandam r impudici-

diam refecandaz indicaret. Quinto qz nō
posset melius significari p̄ xpm̄ tolli origi-
nale peccatū. cum sp̄ucio q̄ppe oīs homo
nascit' quēadmodū r cum originali pecca-
to. In carne sp̄ucij ideo est iussa fieri. qz i
remediū instituta est. id ē. cōtra originale
peccatū qd̄ a parentib' contraxim' corru-
pti cōcupiscentia q̄ in parte illa magis do-
minat'. r qz i mēbro illo culpā inobediē-
tie homo p̄ri' cognouit. decuit qz r in illo
signū obedientie acciperet. Fiebat circumci-
sio die. viij. ex legis p̄cepto Leuit'. xij. et
fiebat cū lapideo cultello. ad significandū
qz post septenariū huius vite i octaua die
id ē. etate q̄ erit resurgentiū oīs ab electis
p̄ petraz. id est. xpm̄ abscindet' corruptio
carnis r spūs. quādo liberabimur a serui-
tute corruptiōis. quādo circumcidet' a pec-
catis anima cuiusqz credētis in euz. Due
itaqz res sunt illi' sacramēti. scz circumcisio
a peccatis in p̄senti. et circumcisio ab omni
corruptione in futuro. xps autē non indi-
gebat circumcidi. vt iam dicef. Confere-
bat circumcisio suo tēpore remissionē pecca-
torū sicut r nunc baptism'. Unde Greg'.
Quod apud veteres vel p̄ puulis sola fides
vel p̄ maiorib' v̄tus sacrificij vel p̄ his q̄
de abrae stirpe p̄dierūt mysteriū circumci-
sionis. Sed q̄re xps qui fuit agn' ima-
culatus non habēs maculā neqz rugaz. q̄
peccatum nō fecit. nec inuentus est dolus
in ore eius. voluit circumcidi: Respōdeo si-
cut voluit in tēplo p̄sentari. sicut r bap-
tismi. sicut r de agno pascalei euz discipulis
epulari. sic voluit in corpore circumcidi p̄-
pter nos. Secūdo ne iudei dicerēt euz nō
esse messiam in lege p̄missum. qz non esset
circumcisus nec viueret f̄m legē q̄ de se ip̄o
dixit. nō veni solucere legem. s̄ adimplere
Tertio rōne n̄ri scz p̄p̄ figurā. Etenī cir-
cūcisio figurat p̄ntēz spūales q̄ ē grā. r fu-
turā q̄ erit in glia. nec dedit nob̄ exemplū
carnaliū circumcidēdi s̄ spūaliter p̄ vite ino-
uationē. Nam f̄m Bern'. dupliciter debe-
mus circumcidi. i. exteri' in carne r interi' i
mente. Quarto rōne sui. vt scz se verā car-
nem assumpsisse ostēderet Quinto ne de-
mones incarnationis mysteriuz agnosce-
rent. cū enī illa p̄tra originale pctm̄ fieret
credidit diabol' r hunc q̄ circumcidebat si-

militer peccatorē esse. p̄pter quā etiā cau-
sam voluit vt mater eius v̄go p̄petua de
sponsaret. Sexto p̄pter p̄fectam humili-
tatem tanqz esset peccator voluit h̄ fieri. l'z
non indigeret. sicut ex hūilitate voluit ba-
ptisari subdēdo se minori. Ubi sit caro
sp̄ucij xpi dictū est in quarta pte sub. v̄s
p̄tula canonis sup̄ verbo. noui et eterni

Fuit autē mutata circūcisio in bap-
tismi quattuor de causis. Prima qz sacra-
mentū baptismatis est p̄fecti'. Secunda
qz magis cōmune. mulieres enī circūcidi
nō poterāt. Tertia qz magis grā plenum
p̄der circūcisionem nanqz tm̄ peccatuz re-
mittebat. sed gratia ad bene operandū p̄-
eam non p̄stabatur. nec virtutes dabant'
vel augebant'. In baptismo enim non so-
lum peccatum remittit'. sed etiā gratia co-
operandi confertur. r virtutes augentur
Ideoqz recte ait apostolus. qz abraam ac-
cepit circumcissionē tm̄ in signum. Quar-
ta p̄pter honestatem. honestius enim est
aqua lauari qz corpore mutulari. Sed
videf qz de circūcisione nō debeat fieri fe-
stum. euz dicat apostol'. Circūcisio nihil
prodest. Et iterum. Si circumcidimini ch̄ri-
stus nihil vobis p̄derit. p̄terea euz ec-
clesia non faciat festum de passione domi-
ni. videf qz in circūcisione in q̄ incipit pas-
sio dn̄i. qn̄ p̄mū sanguinē suum fudit. non
sit faciēdū festū. s̄ poti' lamētū. sicut et in
passione. Ad hoc dicit qz festū nō fit d̄ circū-
cisione sed de octaua natalis domini. S̄
nec aliqd̄ impedit nos dicere qz fiat festuz
de circūcisione. quia significat circūcisio-
nem que fiet in octaua resurrectionis a cul-
pa r a pena. r est causa meritoria illius. r
p̄pter illud gaudiū ecclesia solēnsat. Ad
hoc vō quod obijcit de passione. respon-
detur qz alia d̄ causa ecclesia dimittit face-
re festū in die q̄ dn̄s passus ē qz p̄p̄ passi-
onē. scz qz tūc dn̄s posuit pctā n̄ra i state-
ra. An̄ Job. Utinā ap̄derent' pctā mea
q̄b' irā merui r calamitas quā patior i sta-
tera. Oportuit enī filiū dei pati p̄ peccati
n̄ris vt nos redimeret ab omni peccato.
Et ideo luget ecclesia magnitudinē pecca-
torum suoz cōsiderans qz sol erubescens
p̄pter peccata hominuz obtenebratus est
de quo dicef sub parasceue. Celebraf' igi-
tur hodie octaua natiuitatis. q̄ est octaua

supletiois. put dicit in phemio. vii. par-
tis. Est etiam hec octava alteri negotij si-
gnificationis. Duplex enim negotij qd
i ea figurat. Unū circūcisio dñi. qd in euā-
gelio exprimit. Alteruz aduentus hominis
ad deum. Est enī duplex aduentus. scilicet
christi ad hoies de quo in natiuitate actū
est. et hominuz ad christum de quo in hac
octava agit. quod notant antiphone lau-
dum. vt illa. *O admirabile cōmercium.*
Nam cōmercium ē vbi aliquid accipitur
et aliquid datur. Dominus nāq; accepit no-
stram humanitatē vt nobis daret suaz di-
uinitatem. qd notatur ibi in vbi sequen-
tibus. scz animatū corpus sumens de vir-
gine. per hoc enī notatur qd dominus ac-
cepit. Per hoc vō qd dicit. largit^r est nob^s
suaz deitatem. notatur qd dedit. Secū-
da vero et quarta antiphone terminant.
te laudamus de^s noster. qñ diceret. ad te
venim^s laudando te. Tertia terminatur.
dei genitrix intercede p nobis. qñ diceret.
Intercede vt fili^s tuus suscipiat nos. In
qñta dicitur illd quod dixit baptista. Ec-
ce agnus dei. qñ dicit. ad eū venire debe-
mus. Unde andreas et ali^s discipul^s iohā-
nis hoc audito secuti sūt dñs. In antipho-
na vero que est supra Benedictus dicit.
Innouant nature. nostra enī natura rece-
dendo a deo est inueterata et redeūdo est
inouata. Notanduz quoq; est qd qñq;
sunt que hanc diē reddūt solennē. Pri-
mū est. quia hac die duo festa cōcurrunt.
scz parientis et partus. Unde et due misse
celebrant. Prima de pariente scz de bea-
ta vrgine. in qua dicit introitus. *Vultum*
tui. et cōmunio. Simile est regnū celoz
homini negotiatori. Dat. xiiij. ca. Scda
de partu. scz de filio in qua dicit introit^s.
Puer natus ē nobis. vel in alijs ecclesijs
Hum mediū silentium. vnde et in qbusdā
gradualib^s officium vtrūq; intitulatū in-
uenit. Et ideo quia hoc festū est de beata
vrgine. fit hodie statio apud ecclesiā beate
marie trans tiberim. Quis qdam sc̄pserint
q fit apud sancta sanctorū ad lateranū. p
eo q caro circūcisionis dñi ibi dicit p̄ser-
uari. put dictū est i quarta parte sub. vii.
pticula canonis. Ep̄la est. Apparuit beni-
gnitas. que est ad Titū. iij. Euāgeliz est
Postq; summata sunt. Luc. ij. Alleluia

Multipharie. Heb. s. Scdm qd factū
hanc diē solennem est octava de q dictum
est. Tertium impositio noui et salutife-
ri nominis. de qua dicit sub ti. de sabba-
to sancto. vbi agitur de baptismo qd no-
men triplex est. scz fili^s dei xps et iesus sic
ex euāgelio colligif. De hoc dictū est i p-
hemio sc̄de ptis. Quartū est effusio sa-
guinis iesu xpi. hodie enī pmo sanguines
sui p nobis sūdere cepit q eū postmodū
sepe effundere voluit. Quintū ē signa-
culū circūcisionis. qd xps hodie p nobis
dignatus est suscipere ppter causas p̄mis-
sas. In qbusdam ecclesijs subdiaconi
fortes et iuuenes faciūt hodie festū ad si-
gnificandū q in octava resurgētū q signi-
ficatur p octauam diem qua circūcisio fie-
bat. nulla erit debilis etas. nō senect^s. nō
seniū. nō impotēs puericia. sed omēs cō-
curremus in virum pfectum. cū hoc mor-
tale induct immortalitē. et hoc corruptibi-
le incorruptionē vt p̄missum est. De hoc
dicitur in septima parte sub festis sancto-
rū stephani et iohānis. Postremo notū
dum est q olim pagani et gentiles in his
kalend^s. multas sup̄stitiones obseruabāt.
quarū aliquas augustin^s in quodā cōme-
morat sermone. Credentes enī inqt̄ ianū
quendā deum esse. eum tunc venerabant
ei duas facies figurātes. vnā antē. aliam
post. eo q est p̄ncipiū anni sequentis et fi-
nis p̄cedentis. assumebāt enī formas mō-
struosas. alij ex pellib^s pecudū. alij ex ca-
pitib^s bestiaz. alij vestietes tunicas muli-
ebres. alij auguria obseruabāt. dātes v̄re
cipietes diabolicas strenas. alij mēsas lau-
te p̄paratas tota nocte manē sinebāt. pu-
tātes q totū āni spaciū p̄uitua i t̄i sibi abū-
dātia p̄durare. q phibet xpianos facere.
De festo epiphanie.

Equit festuz

epiphanie qd vocabulū grecū
sonat latine manifestatio siue
apparitio. Et ē idē cū festo natiuitatis. ni-
hil enī nasci p̄fuit nisi apparuisset. Veruz
p triplici apparitōe hodie solēnisat ecclesia
Un^s et in codicib^s antiq; hec dies ephiaz
pluraliter ititulat. Et ideo tripliciter noiat
s. ephiaz. theophania. et betphania Ephiaz
dicitur qñtum ad illam apparitionē dñi q facta

est magis p stellā. Magi autē ipsi fuerūt.
caspar melchior et balthasar. Et fuerūt re-
ges iux illd psalmi Tibi offerēt reges mu-
nera. Et iteruz. Reges thar. et in. mu. of.
re. ara. et saba do. addu. Quoz corpa de
mediolano i coloniam trāslata fuerūt. Et
dicūt magi a magnitudine scie. Per astro-
nomiā enī cognouerūt quia stella illa non
erat ex p̄stitutis a p̄ncipio. s̄ illa d̄ q balaā
magister su^s p̄phetauerat. P̄ueri. xxiij.
Dies stella ex iacob et p̄surgēt vga d̄ isrl^s
et de iacob erit q d̄nctur. Et ido moti sunt
vt ductū illi^s stelle veniret i bethleē vt re-
gem natuz quē eis p̄phetauerat balaam
adoraret. Et d̄ ephiaz ab epi qd ē supra. et
phanos qd ē apparitio. qz defursū illa fu-
it apparitio scz de celo. Vel ab epi qd ē su-
pra. qz sc̄ptū ē. v̄sq; dū veniēs staret supra
vbi erat puer. Erat qdē p̄mior ēre q
alie stelle. Et h̄ facta sunt tredecima die a
natiuitate dñi. q die stella magos ad p̄se-
piū duxit. Et dicūt qdā q stella illa fuit
sp̄s sanct^s. q postea descēdit sup dñm ba-
ptisatū i specie colūbe et ip̄is magi i specie
stelle. Alij dicunt q fuit angel^s q appa-
rat pastorib^s iudeis. s̄ illis tāq; rōne v̄re-
tib^s i forma rōnabili. istis vō gētilib^s tāq;
irrationabilib^s i specie irrationabili. Alij
et veri^s q fuit de nouo creata q pacto offi-
cio suo redijt i p̄mordialē materiā. Alij di-
cūt q cecidit in puteū. vbi adhuc d̄: appa-
rere. solis tñ v̄ginib^s. Solet autē queri
quō tā cito videlz infra. xiiij. dies de tā re-
motissimis regionib^s hierosolymaz vene-
rūt q d̄: eē in medio mūdi. iux illd psalmi.
Rex nr̄ opat^r ē salutē in medio terre. Vi-
dit Isrl^s. q añ natiuitatez stella illis appa-
ruit. vt possent ibi eē in tempe oportuno.
Hier^s dicit q in die natalis p̄mo ab eis
visa ē. s̄ venerūt i dzomedarijs. iux illud
p̄pheticuz. Inundatio cameloz operiet
te. dzomedarij madiā et effa q velocissime
currūt Un^s et dicūt a dzomos qd ē cursus
et ares qd ē virt^s. et sūt minores camelis s̄
veloci^s currūt q̄ illi. scz tātū i vna die qñ-
tū equ^s i trib^s. Querit etiam qre magi
veniētes muncra obtulerunt. Rūdeo qz
fm Bedaz antiq̄ null^s ad regē vel dñm
vacu^s introibat. qd perse et caldei obseruāt
Scdo fm Bedā. obtulerūt aurū brē v̄gi-
ni. p̄t inopie subleuationē. thus et stabu

li fetore. mirrhā p̄t mēbroz pueri p̄soli-
dationē. et vermiū expulsionē. Tertio qz
aurū ad tributū. thus ad sacrificium. mir-
rha vō ad sepulturā p̄tinet. p h̄ ḡ tria in-
sinuant in xpo. regia ptās. diuina maie-
stas. et humana mortalitas Quarto quia
aurū significat dilectioez. thus orationez
mirrha carnis mortificationez. q tria offer-
re deo debem^s. Scda apparitio fuit ea-
dem die i baptismo. v̄gintinouē annis re-
uolutis. scz tredecima die tricesimi anni.
Un^s lucas. Et ip̄e ihs erat incipiēs qñ an-
noz. xxx. Et ideo h̄ apparitio d̄: theopha-
nia. a theos qd ē de^s. et phanos qd ē appa-
ritio. qz ibi tota trinitas apparuit. pater i
voce. fili^s i carne. sp̄s sanct^s i colūba Qui-
dam autē heretici dixerūt soluz i die ephie
baptisari debere. p̄eo q tunc xps fuit ba-
ptisat^s. nec dari spiritū sanctū baptisato i
alio die. Et greci eadē die baptisant. Ob
quā heresim extirpādā sancti p̄res decre-
uerūt neminē nisi i articulo necessitatē ea-
dē die baptisari debere. Tertio appari-
tio fuit postea s̄litter eodez die anno reuo-
luto cū eēt. xxx. annoz et. xiiij. diez. scz qñ
manifestauit se esse deū p mutatioez aq̄ in
vinū qd fuit p̄mū miraculū aptū qd dñs
fecit i chana galilee. vel simplicit̄ p̄mū qd
fecit. Et hec apparitio d̄: bethania. a beth
qd ē dom^s et phanos qd ē apparitio. quia
ista apparitio facta fuit i domo in nuptijs
De his trib^s apparitionib^s sit solēntas in
hac die. S̄z qz ecclesia p̄t p̄fecte de oibus
vna et eadem die solēnsare. ideo de stella
plene exequit^r et de alijs aliq̄ admiscet vt
notet q tres fuerūt i illa die apparitiones
q legūt i euāgelio tāq; sub die eadē facte.
De p̄mo miraculo hodie fere totuz cātā
officiuz. qz in ea specialiter natiuitas dñi
gentib^s est notificata. De secundo duo re-
spōsoria cantāt. scz p̄mū. hodie in iorda-
ne. Et in colūbe specie. qd a plurib^s eccle-
sijs ponit nonū. et ideo p̄mū et nonū. quia
baptisma ē p̄mum sacramentū nr̄e redem-
ptiois. p qd reformamur et similes ange-
lis efficiamur qz sūt. ix. ordies. Bruno autē
sineñ. ep̄us corrector officij antiphonarij
dixit q in respōsorio. In colūbe specie. et
in anapha. Vox de celo. q d̄: i octava ad
laudes nō debet esse vbum istud. ip̄m au-
dite. qz i baptismo non fuit h̄ dictuz a p̄e

¶ in trāfiguratiōe. 7 q̄ agunt festū tranffi-
gurationis cātant respōsoriū. in q̄ illō cō-
tinet. q. d. Ego sum testis q̄ hic ē ille q̄ p-
missus ē i lege Deut. xviii. vbi dixit moy-
ses. Prophetam de gēte tua 7 de fratrib⁹
tuis suscitabit tibi deus ipsuz audies 7c.
Qui autē vba ei⁹ q̄ loquet in nomie meo
audire noluerit ego vltor existam. De ter-
tio x̄o miraculo cum alijs cātāf vna anti-
phona scz trib⁹ miraculis. Beda etiaz dicit
in cōmento sup Lucā quartā apparitiōez
factā fuisse postea eadē die āno reuoluto
cū esset. xxxj. annoz. s. in fractōe q̄nq; pa-
nū. 7 saturatiōe q̄nq; miliū hoīuz. 7 illa dicit
phagiphania a phagin qd̄ ē bucca siue co-
medere. Sz de hac nil hodie agit. Prete-
rea dubitat vtrū h̄ ptigerit ista die. tū qz
in originali Bede nō sic legit. tū qz Joh.
vj. vbi de h̄ miraculo agit dicit. Erat autez
primuz pasca 7c. Ido aut institutum
fuit hac die festuz de trib⁹ miraculis. qz h̄
dies fuit antiquit⁹ celebris in honore au-
gusti cesaris ppter triplicē ei⁹ triumphū
q̄ suo tpe romano imperio tres regiones
subiugauit. scz parthiaz. egyptū. 7 medi-
am. Illā ergo celebritatē ecclia in melius
cōmutauit videlz ad celebrādū x̄po p̄ ei⁹
triplici miraculo. In q̄busdā ecclīis nō
dicitur hac die ad nocturnos B̄ne la. m. a. nec
De⁹ in adiutorium. nec Gloria patri. nec
hymn⁹. ad notandū p̄mptitudinē gentiū
q̄ statim stella aparēte venerunt. ex arru-
pto ergo ad nocturnos venitur. q̄si ip̄o fa-
cto dicat ecclia. q̄bus nō est narratū de eo
veniebāt. 7 q̄ nō audierūt cōtemplati sūt.
Esa. liij. c. Vel pōt dici q̄ in hoc festo sit p̄-
cipue mentio de gentiliū cōuersiōe. quos
illi tres magi initialiter p̄cesserunt. Quia
ergo cōuersio ip̄oz gentilium adhuc erat
imperfecta. qz in paucissimis scz i ip̄is tri-
bus magis. idcirco i signū huius ecclēsia
omittit cātica q̄ iam cōuersoz seu p̄fectoz
esse vident sicut Gloria patri. hymnum
7 hmōi. Hac etiā de causa non p̄mittitur
Domie labia mea apies. nec De⁹ in adiu-
torium. qz fm aplm corde credif ad iusticiā
scz p̄us. ore aut cōfessio fit ad salutem. scz
postea. Inuitatorū etiam non dicitur p̄p̄
quattuor rationes. Prima ad ostendēdū
q̄ ecclia in primicijs suis venit de gentib⁹
ad dñm non inuitata vel vocata p̄ p̄conē

aliquem. s̄ sola stella duce. iuxta illud. Me-
mo nos cōduxit. vt sic incutiat erubescen-
tia eis q̄ tarde credūt cum multos habeāt
p̄dicatores. magi eni non vocati venerūt
adorare x̄pm. Secūda vt nos q̄ quotidie
inuitamur 7 excitamur ad orandū 7 dep-
candū deū videamur detestari inuitatio-
nem fraudulentā herodis dicētis magis
Ite 7 interrogate diligenter de puero 7c
Tertia causa est qz ip̄a res nos inuitat. s.
stella p̄ quam significat fides q̄ ducit nos
ad deū 7 illuminat nos in nocte hui⁹ seculi
Quarta qz p̄s. Venite. q̄ idem dicit dicit
in nocturnis. 7 sic idem repeti videretur.
Licet ergo hac die nō dicat inuitatorū.
tamē psalm⁹ inuitatorū scz Venite exuite
mus. in tertio nocturno ad septimaz anti-
phonā dicit. ad ostendēdū qz in tertio tē-
pore scz gr̄e. sufficienter inuitata est ecclia
de gentib⁹. 7 null⁹ se excusare potest. qz i
omnē terrā exiuit son⁹ eoz. Et qz tertio tē-
pore scz gr̄e data est vniformis gr̄a in ple-
nitudine. Dicit qz ad septimā antiphā
ad notandū qz p̄ baptismū dat spūs septi-
formis. Per hebomadā dicitur inuitato-
riū in plona magozū alijs que viderāt nū-
ciantium. Legunt autē tres lectiones de
esaiā. q̄ exp̄sius loquit de chasti natiui-
tate. de qua. siue de nati apparitione h̄ fe-
stum ē. Sed querif quare in q̄busdam ec-
clīis in p̄ncipio tertij nocturni hui⁹ festi
canitur psalm⁹ De⁹ noster refugium. cuz
antiphā. fluminis 7c. Luz ip̄e p̄cedat i or-
dine psalterij vltimū psalmū p̄me noctur-
ne. 7 oēs scdē Respōdeo tertij nocturnū
recolit nouū testa. qd̄ ē tps gr̄e. quaprop̄
h̄ tertij nocturnū h̄ in capite antiphonā
Fluminis. q̄ cū dicto psalmo nouū tangit
testamētū. 7 ideo dicit psalm⁹ tunc 7 non
p̄us dicit. Preterea antiphā ip̄a h̄z alla.
qd̄ non ponit in antiphonis p̄me vel scdē
nocturne. vt dictū est sub natali Rursus
ido ponit in septimo loco. qz ptinet ad se-
ptiformē gratie spiritum p̄ vim baptismi
collatū. sequētes etiam antiphē cum suis
psalmis nouum indicant testa. Et hi tres
psalmi mōstrant cōmōtionē gentiuz p̄tra
p̄dicatiōem aploz. subuersiōē idoloz
7 p̄uersionē fidelīū. Romana tamē ecclia
dictā antiphā. fluminis. cum suo psalmo
ponit in p̄mo nocturno. 7 psalmū Venite

in tertio. fm rectū ordinatū 7 naturalē or-
dinē psalmoz. 7 p̄grue. qz gentes tpe gr̄e
venerūt ad fidē Et attēde qz antiphē i p̄i-
ma prochia siue nocturna ptinet sacerdo-
tes. i scdā reges. in tertia vsq; ad angelos
puenit. Post tertij nocturnū statim can-
tat euāgelij Luce. Factū ē aut. in q̄ d̄ ba-
ptismo saluatoris plene agit. et ei⁹ genea-
logiā describit. qz vt p̄missū ē h̄ festū d̄ na-
tiuitate est. Notādū aut est qz matthe⁹ in
euāgelio. Liber generationis. enumerat
generatiōez illā incipiēs ab abraā descen-
dēdo vsq; ad ioseph virū marie. de q̄ na-
tus ē ihs 7c. ostēdēs p̄ h̄ q̄ a sumo celo fu-
it egressio ei⁹. 7 q̄lit dñs ad nos descēdit.
Sicr Esa. xj. c. dona spūs sancti enumerat
vltimo ponēs timorē dicit. 7 replebit euz
spūs timoris dñi. Sz lucas i h̄ euāgelio.
factū ē aut. illā enumerat ascēdēdo. qz p̄
baptismū eā enumerat. nec sinit eā i abra-
am. s̄ in eadē vsq; ad deū p̄cedit p̄ ḡdus
sic. q̄ fuit heli. 7c. ostēdēs p̄ h̄ q̄ a bap-
tismo iter ē ad deū. s̄ h̄ q̄si p̄ q̄sdā ḡdus x̄tu-
tū. q̄ significat p̄ p̄es ḡdatim ordinatos.
7 tāgit filios fm legē. nō fm naturā sic q̄
fuit nathan. q̄ fuit dauid sup fili⁹ scilz ad
optiū. Vna ḡ generatio describit descē-
dēdo. altera ascēdēdo. qm vna carnalis.
altera spūalis. In vna ponit genuit. vbi
carnalis generalis 7 tp̄alis successio exp̄-
mit. In altera ponit q̄ fuit. vt notet sp̄i-
tualis generatiōis adoptio. 7 describitur
ascēdēdo. vt notet spūalis ascēsus. P̄i-
ma termiata ē i v̄ginis partu. scdā nobis
inchoata ē p̄ baptismū. Tria ḡ sūt euāge-
lia hui⁹ solēnitatis. Vnū est de baptismo
scz Factū est. Scdm de magis. scz Lū na-
tus esset ihs. qd̄ dicitur in missa 7 ibi dicitur. sic eni
sc̄ptum est p̄ p̄pham. s. micheā. ca. v. Ter-
tiū est de nuptijs. qd̄ dicitur in dñica sequenti
p̄ festū beati hilarij Sane p̄missa duo
euangelia de generatiōe x̄pi d̄ nocte dicū-
tur. vnū i natiuitate. alter in ephia. quia
vtraq; x̄pi generatio fuit i nocte. i. obscu-
ra 7 p̄ioz sensib⁹ nō intellecta. De h̄ etiam
sub natali dictū est. Post euangeliū ec-
clēsia exultando dicit. Te deuz laudam⁹.
Ibarū ḡ agit de baptismo dñi in noctur-
no officio. s̄ suplet in octaua. in q̄ agit de
apparitiōe facta i baptismo. p̄sertim in an-
tiphonis laudū q̄ ostēdūt effectuz bap-
tis-

mi i nobis scz vt baptisemur. vt a peccatū
p̄ nostrū lauacrū abluamur. Omnes eni
vni⁹ 7 septimi toni sūt. vni⁹ ad notandum
ecclēie vnitates. in q̄ solū baptisma p̄desse
pōt. septimi ad notandū qz i baptismo da-
tur septiformis gr̄a spūs sancti. vel qz per
baptismū puenit ad septimā etatē descen-
tium. Si eni aliqs statim post baptismū
digne acceptū decedat. mox recipit p̄mā
stolaz q̄ dat in septima etate. i. in scdā ve-
spera. Antiphona v̄o ad Magnificat. ē
octauū toni. qz in vespera mūdi nob̄ dabi-
tur stola scdā. i. gl̄ia corp̄is. quaz i octaua
etate nos recepturos speramus. Duplex
eni est mūdi vespera. p̄ma est sexta etas.
scdm qd̄ dñs dicit in vespera mūdi nar⁹.
iux illud. Urgente mūdi vespere. Scdā
est finis mundi in q̄ vel post quā dabitur
nobis gl̄ia carnis de qua dicit. Ad vesperā
demonabit flet⁹. Nā vsq; tūc erit flet⁹ mi-
serie nostre s̄ tunc erit finis. Dicit etiam
ad horas caplm illud. Surge 7 illumiare
7 illud. Sup te autē. 7 illud. Inundatio.
q̄ sunt Esa. lx. ca. Missa siue diurnū offi-
ciū sicut ptinet ad p̄mū p̄ncipale 7 preci-
pū miraculū. s. ad p̄micias tēporū gētū.
7 ad munera magoz. 7 ad x̄pi natiuitatē.
Vnū introitus q̄ sumitur de Esa. l. non sit
ibi cōtinue est. Ecce aduenit 7c. Ecclēsia
eni de gentilib⁹ electa p̄ sue vocatiōis in-
tio gaudens gratiosum laudis p̄coniū of-
fert deo p̄ sua salute dicens. Ecce 7c. q̄si dī-
ceret. Ecce i p̄patulo ē qz dñs natura do-
minator effectu aduenit. i. ad nos venit. i.
carnez assumpsit. Velut alludam⁹ p̄sentī
diei ad nos venit. i. q̄ in carne latebat. per
multa signa de esse apparuit. vt p̄ stellam
p̄ magoz munera. p̄ vocē paternā. 7 p̄ spi-
ritū sanctū in colūba. Et p̄pter h̄ vni⁹ ad-
uerbio demonstrādi. ecce ostēdēs appariti-
onē filij dei q̄si ad oculum p̄missa. Ep̄la
surge 7 illumiare. Et ḡduale. Dēs d̄ sab-
ba. 7c. sūt d̄ eodē 7 sumūf de Esa. lx. c. Et
euāgelij de eodē scz Luz nar⁹ est ihs 7c.
qd̄ ē Mat. ij. ca. ex q̄ sumūf alla. 7 cōmu-
nio. Sic aut matutino officio fit suppletio
i octaua v̄iā tactū est. ita 7 misse officio s̄
militer fit suppletio. Nā introit⁹ misse ho-
diernē notat gaudiū gentium de aduētū
saluatoris exultatiū. 7 in collecta hortaf
gētes ad p̄teplandā ei⁹ sp̄m puenire quā

p fide cognouerunt. Reliquū totū ē de miraculo hui' diei. scz de gētilib' p stellā ductis. Nō ē p̄mittenduz q̄ in italia in missa hui' diei futuz pasca plis annūciatur. Sacerdos nāq̄ v' ali' post offertoriū dicit alta voce. Annūcio charitati v're gaudium magnū q̄ erit oī p̄lo. qz septuagesima erit tali die. 7 pasca tali. In ꝑcilio ꝑo bracaren. ita legif. placuit vt postq̄ oia i ꝑcilio sacerdotū fuerint ordinata sup vēturū ip̄i anni pasca : q̄ Kalendaz die. i. q̄ die añ vel post kalendas. vel q̄ta luna de beat suscipi: a metropolitano ep̄o intimetur. qd̄ ceteri ep̄i vel reliqu' cler' breuiculo subnotates vnusq̄sq̄ in sua ecclia adueniēte natalis dñi die post euāgelicā lectionē ip̄lo annūciēt. hoc tñ non vbiq̄ suaf Rursus i ꝑcilio carthagineñ. statutū est. vt dies pasce formataz. s. l'raz subscriptione oib' intimet. dies ꝑo ꝑciliū. xj. kal. no uēbris fuef. Quidā aut vltimotani ep̄i i synodo quā celebrāt die mercurij pximi ori festo beati luce p̄missa annūciāt. Qui dā afferūt i vigilia ephie ieiunādum fore. eo q̄ sibi ppriū officiu' appropriat. 7 alla in officio nisi in dñica interueniat. subtritur. 7 dicit euāgelij defuncto herode. qd̄ est Barth. ij. ca.

De octaua epiphanie.

De octaua epiphanie in omni cātu. 7 i lectioe efaie q̄ legif. p epla. s. Dñe de me. agif de baptismo. An̄ ibi d̄. Exultent solitudines iordanis ido. qz in iordane vim regeneratiuā dñs ꝑtulit aqs. instituendo baptisimū. 7 qz gētes q̄ a deo p̄erāt q̄si in solitudine deserte ad eū redeūt. Octaua q̄ ephie supletiois ē vt i titulo p̄cedēti dictū ē. qz sicut i festo recolim' quō xp̄s baptisat' ē. ita i octaua rem pp̄ quā baptisat' est. qd̄ antiphone illi' diei ostendūt In octaua igif de sc̄do ephie miraculo. scz de baptismo iubilaf. vi i an. veterē hoiez. 7 ceteris q̄ sequūt. q̄ qz trāslate sūt de greco in latinū q̄ui' p̄tinēt in dictamie idioma. 7 sūt de septimo tono. qz p̄tinent ad baptisimū vbi septiformis grā spūssancti opaf. 7 sūt nouē qm̄ p̄ ianuā baptisimū pueniem' ad ꝑfortiū. ix. choroz angeloz. Sūt octo d̄ h̄ in xp̄i' agētes pp̄ veraz

octauā ad quā baptisma ducit Et merito baptisimi officiu' ad octauā differf. qz vicē tenet circūcisiois q̄ in octaua celebrabaf. Et cātaf hac die inuitatoriu' qz p̄dicātib' aplis ad baptisimū sūt hoies inuitati. Que dā ꝑo ecclie dicit hac die ad missā euāgelij. venit ihs a galilea. qd̄ ē Barth. iij. ca. Alie dicūt. vidit iohes iesū veniēte ad se. qd̄ est Joh. j. c. 7 eplam. Surge illuminare

De p̄ma dñica post epiphaniā.

De p̄ma dñi

ca post epiphaniā. s. infra octauas dicitur p̄mittim'. q̄ ab epiphania vsq̄ ad septuagesimā p̄nt esse sex dñice ad pl' et vna ad min'. In q̄b' oib' intēdit ecclia in nocturnis officijs ostēdere apparitionē dñi vt stella oriat in nob' q̄ ducat nos in bethleē supiorē. 7 fere oia q̄ h̄ tpe dicūt ad gaudiū p̄tinēt. Verūm nō nisi tres ex ip̄is dñicis ppriū h̄nt officiu'. 7 ido qm̄ q̄ttuor sūt aut plures sequēs officiu' d̄: in q̄busdā ecclie in p̄ma dñica post octauas. qm̄ ꝑo sūt tres dñice tñ d̄: i dñi/ ca infra octauas. In hac q̄ dñica scz infra octauas monet nos ecclia i introitu vt offeram' dño aurū. qz rex reguz ē. 7 tbus qz de' deoz. 7 h̄ idē facit i duab' sequētib' bus. Et est introit'. In excelso throno vi di sedere virū quem adorat multitudo angeloz. Ad sup̄tū ē de illo loco Esa. Vidi dñm sedentē sup solijū excelsum 7c. Qd̄ eni h̄ dicit thronū dicit ibi solijū. qd̄ idē ē. 7 qd̄ d̄: hic multitudo angeloz. idē est. etiā qd̄ d̄: in Esa. q̄ angeli canebāt sanct' sanct' sanct'. Sane thron' excelsus ē ecclia. in q̄ sedet de'. q̄ monet nos vt adorem' xp̄m. sic verū regē. Epla ꝑo monet nos vt offeram' mirrhā dicēs: Obsecro vos p̄ misericordiā dei. vt exhibeat' corpa v'ra hostiā viuētē sanctā. deo placētē 7c. ad Ro. xij. ca. p̄ h̄ ostēdit mirrhā q̄ intelligit i carnis mortificationē. Euāgelijū ē de apparitione dñi. Lū fact' eēt iesus annoz duodecim. Luc. xij. ca. vbi seq̄f. mater ei' iuenit eū in tēplo disputātē cū sapiētib' 7 docentem. p̄d̄t etiā dicit. q̄ ad h̄ vt efficiamur thron' in q̄ dñs sedeat. tria sūt nob' necessaria. mūdicia carnis. hūilitas mēt. 7 exultatio i dño. Ad mundiciā carnis inuitamur i epla. vbi dicit. Obsecro vos 7c. vt

sup̄ta. Ad humilitatē mētis in euangelio xp̄i exemplo. de q̄ ibi legif q̄ parentibus subdit' erat. Ad exultationē in dño i'gra/ duali. in q̄ b̄ndicimus dño q̄ facit mirabilia sol'. 7 in alta 7 in offertorio in q̄ dño iubare iubemur. Interest tñ iter alla. 7 offertoriuz. qz in alla tñ semel d̄. Jubilate deo ois terra. In offertorio aut geminat' sub diuersa melodia. ad notādū q̄ in gaudio dñi crescere debem' qz sum' mysticuz corp'. An̄ i euāgelio d̄. p̄uer aut crescebat 7c. In comunione q̄ est Luc. ij. notaf xp̄i hūilitas. p̄m quā vocat euz filiū. Et q̄si increpās dicit. Fili qd̄ fecisti nob' sic. 7 etiā deitas p̄m quā ip̄e dicit. Nesciebatis q̄ in his q̄ sūt p̄ris mei optet me esse.

De dñica sc̄da post epiphaniā.

De hac secun-

da dñica q̄ ē p̄ma post octauas ephie 7 in sc̄antibus dñicis cā-

tatur i q̄busdā ecclie ad vesp̄as i sabbatis respōsoriū. Peccata mea dñe sicut sagitte infra sunt in me. s̄ anteq̄ vulnera generēt i me. id ē. peccata alia. sana me 7c. Et pp̄ eandē causam d̄: in respōsorio p̄mo matutinali. Dñe ne in ira 7c. Ostēdit eni ecclia suis filiis penas ignis purgatorij 7 inferni. qz comedendus ē agn' pascale cū lactucis agrestib' 7 vt molamur inf duas molas spem scz 7 timorē. Quia ꝑo intendit ecclia nobis manifestare fidē filij dei vt dictū ē. qd̄ sit meli' p̄ eplaz pauli. 7 psalmos. ido legunt' eplē 7 psalmi cātāf. Oia eni fere respōsoria ab octauis ephie vsq̄ ad septuagesimā sūt de dauid nō de bellis. s̄ de psalmis. In q̄b' instruimur d̄ bonis opib'. qz fides sine opib' mortua ē Et qz maxime in psalmis dei misericordia imploram'. 7 p̄pter hoc qd̄ legunt de psalmis h̄ tpe vt sic respōsoria lectioib' contēspondeāt. s̄ certe psalmi legi nō debēt. nisi put qdam faciūt triduo ante pasca. Et nota q̄ pene oia respōsoria dñicaz huius t̄pis vsq̄ ad septuagesimā sumunt de nocturno dñicali. et de quinq̄ psalmis q̄ sequunt'. scz De' de' me' respice 7 alijs Respōsoria sc̄de ferie filiter de ei' nocturno sumunt. Et ita fere de oib' alijs. Eplē ꝑo pauli legunt' p̄mo. qz ip̄e p̄ ceteris de fide locut' est. p̄ quā q̄si p̄ stellā xp̄s cognoscit

In illis eni ad p̄niam reuocamur. Sc̄do qz sicut pp̄he nasciturū dñi p̄dixerunt et maxime efaias. vñ efaiam añ natiuitatez dñi legim'. ita apli dñi natū p̄dicauerūt et maxime paul' q̄ pl' alijs laborauit. vñ ei' eplaz post natiuitatē legim' xp̄m natū ostēdētēs. Breuiter aut notādū ē q̄ p̄ natiuitate saluatoris varijs modis a die natiuitatis vsq̄ ad octauā epiphantie ostēsa exultauim'. Vere qz exultatiōem esse debuit spūalis. pene oēs cōuertim' in carnalem cōmestatiōib' ebrietatibus 7 iocis inutilib' vacantes. inde est q̄ in hac dñica q̄ ē p̄ma post octauam epiphantie. in officio nocturno historiā. dñe ne in ira 7c. cantamus. in q̄ dñi misericordiā imploram'. et p̄ penitētie lamētū peccata deflemus. Et qz quolibet die peccam'. ideo q̄libet dies sua debet h̄re specialia respōsoria. Dies ergo dñic' habet sua. s. ix. 7 sc̄da feria habere debet sua scz tria. et sic de alijs. sicut eni in hebdomada añ natiuitatē ad notādū saluatoris desiderij singulis dieb' singula respōsoria 7 singulas antiphonas in laudib' cantauim'. ita ad notādū plāctū nostrū 7 desiderij penitēdi: singulis diebus post octauas epiphantie pp̄ria respōsoria deputamus. 7 tam i nocturnis psalmis q̄ in laudib' matutinis quolibet die dicim' antiphonas speciales q̄ feriales dicunt'. qz ille tñ in ferialib' dieb' vel noctibus cātant' nisi festum impediāt. excepto tpe qd̄ est a pasca vsq̄ ad octauas pentecostes Circa misse officiu' sciendū est q̄ introit' hui' dñice est. Dis terra 7c. et d̄ ad idē qd̄ 7 aliud officiu' scz ad ostendēdū apparitionē. Sed istud totū plēnū est hac voce. Jubilate p̄pter innouationē nram qz nou' rex noua lex. Apoē. Ecce noua facio oia Rursus ideo in hac dñica canitur ois terra 7c. qm̄ august' cesar ad gliaz imperij romani iussit. vt de singulis ciuitatibus orbis aliq̄s romā veniret afferens inde tantū terre quātū pugn' claudere posset vt p̄ hoc appareret oēs romano imperio fore subiectos ex qua terra fact' est in vrbe qdam mōticulus. sup quē fabricata fuit qdā ecclia a romanis ad fidē p̄uersis. q̄ fuit in hac dñica dedicata. qz ergo mōticulus ille de oi terra fact' est. ideo i festo dedicatiōis illius ecclie sup illū cōstruete

cātaf ois terra ꝛc. et sicut cesar augustus ab oibus mūdi pꝛibus adorabaf. a q̄bus terra illa apozata fuit. ita deꝝ ab omī tera. i. ab oibus hoībꝝ siue ab oi genere ho/minū adoraf. **Beatꝝ q̄z Gregꝝ** tali die pacem fecit in vꝛbe et pꝛpter hoc in collecta huiꝝ diei posuit. ꝛ pacē tuā nꝛis ꝛcede tēporibꝝ. hāc autē pacē ꝛ xꝑi verā adorati/onē opaf vera dilectio pꝛimi ad quaz in nitamur in epla habētes donationes ꝛc. ad Roma. xij. ca. in q̄ monemur vt dona tiones a xꝑo habitas ad alioꝝ edificatio nem exerceamꝝ. **Uñ ibi dꝛ.** Necessitatibꝝ scꝛoꝝ cōmunicātes. **Ad idē etiā in euāgelio inultamur exemplo dñi.** q̄ sicut ibi legi tur in nuptiis mutās aquā in vinū ꝛ ma/gna miracula faciēs necessitatibꝝ eoz sub uenit q̄z itererat pꝛiuatibꝝ ministrare. **Sꝛ epla nō videtꝝ puenire mysterio euāgelij.** qd̄ ē. nuptie facte sūt i chana galilee **Joh. ij. ca.** **Sꝛ bñ puenit.** qz ad pꝛfirmationē no strā facta sūt miracula ꝛ dona data nobis ꝛ tanq̄ in nuptiis spūalibꝝ apponit aplus **xx. fercula pncipalia dicēs:** Siue pꝛpheti am fm rationē fidei ꝛc. **Chana enim zelꝝ iterꝛtaf.** galilee trāsmigratio. **Qd̄ igitur nuptie facte sūt in chana galilee significat q̄ in corde illius q̄ zelū. i. ardentē amozꝝ habet trāsmigrādi de vitijs ad vtutes. d̄ mūdo ad patrē. de terra ad celū. sicut nu/ptie. ꝛ xꝑs dñs ibi ē cuz matre sua h̄ ē eni de pꝛmis leticijs in illo corde vbi sicut nu/ptie. qd̄ deꝝ natus ē de vꝛgine ibi muratur aq̄ in vinū. i. insipiditas operū in leticijs spūalez. **Ad has siqdē nuptias celebran/das Inno. papa. iij. statuit hac die statio nem apud venerabile hospitale spūsan/cti fieri. vbi tāq̄ in chana galilee est zelus trāsmigrādi de vicijs ad vtutes. ibi siqui dem posite sūt sex ydrie. i. instituta sūt ꝛ pfectissime exercēt sex opa miscōdie q̄ sūt pa scere esurientē. potare sitientē. colligē ho spitem. vestire nuduz. visitare infirmum. adire incarceratū. ꝛ ibi est mater iesu qm̄ in honozē beatissime marie vꝛginis illiꝝ lo cū est ecclia dedicata. Inuitaf etiā ꝛ filius eiꝝ iesus cū discipulis ad has nuptias qm̄ effigies iesu xꝑi q̄ sudariuz siue veronica vulgariter appellaf. hac die ex institutiōe eiusdē Inno. a dño papa ꝛ cardinalibus pꝛlis fidelibus. ad has nuptias pictatis ꝛ****

miscōdie celebrandas illic puenitibꝝ vbi so leniter demōstraf. **In offertorio autē q̄si p gaudio coreizamus.** qd̄ spūalis facit ebi etas. geminātes vba tam i offertorio q̄ in eiꝝ vꝛibus. **Seminamꝝ** eni illud. iubilare deo ois terra. sicut illud. reddā tibi vota mea. ꝛ illd̄ locutū ē os meū in tribulatiōe mea. **Duo eni sūt genera hoizꝝ vba gemi nantū vel multiplicantiū scꝛ coreizantes ꝛ infirmātes siue afflicti. Coreizantes vt h. infirmātes vt in vꝛibus ipiꝝ offertoriꝝ. vir erat in tꝛa. qd̄ cātaf in dñica. **xxj. post pē te.** Sed i h̄ est differētia. qz h̄ tam i offer to rio q̄ in vꝛibus duplicamꝝ vba. ibi vꝛo tmi vꝛibꝝ q̄si ridiculose geminant. **Et ē ratio.** qz institutor officij loq̄t ibi i offertorio tā q̄ historiographꝝ rem simpliciē narrās et tāq̄ nō egrotans de iob in tertia psona lo quens. **Cuiꝝ patiētia nob̄ in exēplū cōmē daf.** **In vꝛibusꝝ** vꝛo eiusdē offertoriꝝ loquit tanq̄ infirmꝝ pꝛe dolore multiplicās vba dicens: **Utinā apenderent pꝛta mea ꝛc.** **Egrotati eni loq̄ conāt.** vba intercipiūt ꝛ sepe incepta vix efferunt. reducēs nob̄ ad memoriā iob egrotātē ꝛ dolentē. cuiꝝ vba sepe repetit moꝛe egrotāt. cui ambe litꝝ nō est sonꝝ neqꝝ fortis. ꝛ ideo impfecta vba sepe repetere solet. **Seminantꝝ** etiam verba in offertorio qd̄ dꝛ i dñica q̄nāq̄si me. ꝛ in illo qd̄ dꝛ feria quinta post scꝛoꝝ dñicaz q̄dragētime. **Jdo autē h̄ pꝛcipue fit in offertorio.** qz in eo pꝛcipue ostendit offe rentis affectꝝ. **In postcōmuntione.** dicit do minus **Joh. ij. ca.** mystice ostendit qd̄ dñs aquā in vinū mutat in nobis. scꝛ aquā ni moꝛis in vinū diuini amoris. aquaz lꝛcin vinū spūalis intelligētie. aquā mortalita tis in vinum immortalitatis.**

De dñica tertia post epham.

Tertia domini

ca post ephiaz nos monet ado rare cū angelis vnū regē dicēs in introitu **Adorate dñm oēs angeli eius ꝛc.** **Adoret etiā nos adorare cum ipis.** qz dixit iohāni angelꝝ in **Apoc. Lōseruꝝ** tuꝝ sum ꝛ fratꝛ tuozū. **Sequitꝝ ibi.** **Audiuit ꝛ letata est syon. i. ecclia.** **Et nota q̄ iste i troitꝝ** habet in se festū ypapātis. qm̄ est le cundus ab octaua semp. vel ipm ꝛtingit. nisi septuagesima impediāt. **Inde ē q̄ vba**

huiꝝ introitꝝ cū vꝛbis inuitatoꝝ illiꝝ festi uitatis puenit. **In introitu nāqꝝ dꝛ.** **Audiuit ꝛ letata ē syon.** **In inuitatoꝝ vero dꝛ.** **Gaude ꝛ letare syon** occurrēs deo tuo **Quibꝝ etiā pueniunt vba rñsoꝝ illiꝝ festi scꝛ adoma thalamū tuū syon. Euāgelijꝝ** **Cū descēdisset ihs.** **Mat. viij. ca.** est d̄ sa natiōe leprosi vbi dꝛ. **Bñe si vis potes me mūdare.** ecce fides **Uñ dixit ei** **Volo. mū dare.** **Sꝛ epla q̄ est.** **Molite esse prudētes.** ꝛc. ad Roma. xij. c. nō videtur ꝛcordare euāgelio. **Sꝛ bñ cōcordat ꝛ cōpetit mystico sensui vel intellectui.** **Maꝛ sanatio leprosi significat q̄ deus vult nos sanare a lepra volatili. q̄ ē heretica prauitas q̄ euolat p totū mūdū. ꝛ ab oi alia lepra. i. ab oi pctō p stellā. i. p fidē natiuitatis ꝛ aparitiōis. huiꝝ intellectui ꝛcordat epla. **Et pꝛmaz le/pra remouet cū dicit.** **Molite eē prudētes apud vosmetipos ꝛc.** h̄ solū ē causa here sis. q̄ homo pꝛprio sensui vult inniti in in telligētia scꝛpturaz **Aliā leprā remouet cū dicit** **Nulli malū p malo reddētes** **Sꝛ si esu rierit inimicꝝ tuꝝ** ciba illū ꝛc. **Idē etiā dꝛ** **ci q̄ i officio huiꝝ dñice inuitaf angeli ad dñi adorationē p sua reintegratiōe q̄ ē in pꝛuersione iudeoz ꝛ gētiliū.** **Uñ i gradua li causa reddif.** **Ad cōuersionē gētiliū pꝛi net qd̄ dꝛ.** **Timebūt gētes nomē tuum ꝛc** **Et ad pꝛuersionē iudeoz qd̄ dꝛ.** **Quia edi ficabit dñs syon.** **Idē hac reintegratiōe iterū dꝛ in allā.** **Adorate dñm oēs angeli eiꝝ.** **Ad idē etiā pꝛinet euāgelijꝝ in q̄ agit de curatiōe leprosi.** **h̄ figura iudaici pꝛi et de curatiōe fꝛui cēturionis sub figura gen tilis pꝛi a dño spūaliter curati. ꝛ cuz vꝛi usqꝝ pꝛi curatiōez opaf dilectio pꝛimi. ideo i epla inuitamur ad eam. vbi dꝛ. nec reddamꝝ malū p malo. **Sꝛ bona corā deo ꝛ hoibꝝ exhibeamꝝ.** **In offertorio ecclia de vꝛoꝝ pꝛlo collecta deum laudat dicens.** **Dextera dñi fecit virtutē ꝛc.** **Et qz xꝑs vꝛqꝝ in diē iudicij q̄ntū est ad corpus my sticū sp̄ auget.** **ido cātaf cōmuniō i pluri bus ecclesijs. puer iesus crescebat ꝛc.** **h̄ in alijs dicaf.** **Qd̄ irabant oēs Luc. liij. ca.** **xꝑs eni paruulus fuit cū a paucis iudeis cognoscebat. ꝛ creuit qz nō tm̄ a iudeis. **Sꝛ etiā a gētibꝝ cognitus est.** **Illud autē mira bant oēs ꝛc.** **satis bene puenit. qz iudei ꝛ gētilēs vidētes mirabilia eiꝝ ꝛ audientes********

dona amirātes pꝛuertebant. **Sane offi cia pꝛcedentiū triū dñicaz qd̄ referūt ad tres annos qd̄ dicit dñm post baptismū pꝛdicasse ꝛ diuinitatē suā miraculis decla rasse. Dicunt eni cū tribꝝ annis pꝛdicasse. ꝛ pte qꝛti anni q̄ntuz est a natiuitate vꝛqꝝ ad passiōē. pꝛimū officij referunt ad h̄ q̄ angeli legūtur ministrasse dño post ba ptismū. ꝛ post ieiuniū. ꝛ post diaboli tem ptationē. **Uñ in officio illo dꝛ. quē adorat angelozꝝ multitudo.** **Quia ḡ in pncipio istoꝝ triū annoꝝ statim post baptismum. post tēptatiōez angeli accesserūt ei ministrā tes. ideo post ephiaz in dñica q̄ occurrit in fra octauas cātaf in introitu.** **In excelso. Et legif euāgelijꝝ.** **Cū facꝝ eēt ihs annoꝝ xij.** **Et bñ cōgruit. vt illd̄ post duodecimā diē natiuitatis pꝛima dñica legaf quod post anno. xij. pstat eē pactum et si necesse fuerit etiā in sequēti dñica repetaf. **Sꝛ dꝛ officij dicit esse de miraculis. qz in scꝛo anno miraculis coruscavit. et ideo in scꝛo dñica legif epistola in qua graciaꝝ dona scribūt. ꝛ euāgelijꝝ de initio signoz dñi re citaꝝ qd̄ etiā ea cōgruit rōne. qz h̄ miracu lū scꝛo baptismatis anno legif eē pactū. q̄ qz lꝛe in spūitū. terre in celū. corruptibi lis in incorruptibile mutatio figuraf. **Idē qz ois terra adoret i introitu iubilaf. Ter tiū officij dꝛ eē de pꝛuersione gētiliū ꝛ iude ozū. put tā dictū est. qz eni in tertio anno sua nos passiōe redemit p quā vꝛūqꝝ po pulum ab eterna infirmitate curauit. ideo legif euāgelijꝝ de infirmo ꝛ leproso cura tis. pꝛp qd̄ fit i cantibꝝ vꝛboꝝ geminatio. vt i introitu. letata ē syon. ꝛ. e. f. i. ꝛ i q̄du/ali. timebūt gētes ꝛ reges. ꝛ i allā. exultet terra ꝛ letēf insule. ꝛ i offertorio. **Dextera dñi.** **Et qz p vꝛiusqꝝ pꝛi curatiōez adau/ctus ē numerꝝ angelozꝝ. ideo i introitu iui tāf ad laudes cū dꝛ. adorate ꝛc.** **Quia ve ro nō sanat putridus humor nisi depona tur supbie tumor. ideo dꝛ in epla vt ad ex emplū xꝑi patiētis ꝛ nō pꝛutiētis: non si mus malū p malo reddētes h̄ec qd̄ trā officia nob̄ insinuant xꝑi beneficia nobis pꝛstita ad letificādū corda nꝛa. **Uñ canta/mus in offertorijs. Jubilate. Jubilandū eni est qz nos eduxit de claustris inferni ꝛ liberauit de inferno inferiori. **Quartum autē euāgelijꝝ in q̄ agit de dormitiōe dñi**************

in nauicula et de excitatioe. ad illam ptes
anni referunt in q dñs obiit et resurrexit.
Dormitio nãq dñi in nauicula e ei? dor/
mitio in cruce. et ei? excitatio est ei? resurre
ctio. quã suoz vota citius fieri exegerūt.
Quintũ euangeliz ad hoc referit q post
dñi resurrectionẽ sensum suis aperuit vt
scpturas intelligerent. vii in eo grates re
fert patri q reuelauit ea puulis et abscon/
dit a sapientib? hui? seculi. Dñs aut eple
hui? tps ad dilectioez pxiimi ptinent q fa
cit vt sim? inuicẽ xpi mēbra. An dñs in pxi
ma epla. scz que legit in prima dñica post
octauã q donatioes nob a deo datas ad
edificatioẽ alioz exerceamus. In hac se
cũda dñs. ne malũ p malo reddam? In ter
tia dñs. vt inuicẽ diligamus. In q̄ta dñs vt
viscera misericordie habeam? Ad hõ dicit in
q̄ta. h̄ facit vt platis humiliter subijcia/
mur exemplo xpi q pentib? subiect? fuit.
Itẽ qd dñs in pmo euãgelio scz qd legit in
pma dñica post octauã h̄ aquaz nobis cõ
uertit in vinuz. qd in scdo lepram peccati
tollit. qd in tertio dñm dormientẽ excitat
in nobis. qd in q̄to nobis secreta reuelat
p̄dest etiaz aliter dici q sic a die natalis
vsq ad epiphaniã apparuit ex officijs hu
manitas saluatoris. sic et in his trib? dñi/
calibus officijs diuinitas manifestat eiuf
dem. Nã in pme dñice euãgelio dñs. Ne/
sciebatis qz in his q patris mei sunt opoz
tet me eẽ. In quo dñs manifeste declarat
se esse deũ illũ scz cui miliamiliũ fuit an
gelozum. ppter qd in introitu dicit q eũ
adorat angeloz multitudo. in ḡduali col
laudant. et ad idem in alla et offertorio ter
ram inuitant dicẽtes: Jubilate deo om̄is
terra. S3 qz laus saluatoris nõ bñ sonat i
labijs peccatoz ideo ap̄s in epistola pze/
hortat et obsecrat vite sanctimoniam. Cõ
munio vero cõsonat euãgelio. In secun
de hõ dominice euãgelio dicit q domin?
ad nuptias inuitat aquã puerit in vinũ.
qd fuit magnũ sue diuinitat̄ indicium. So
lus eni deus potest naturã mutare et n̄m
corruptibile in gl̄iam reparare ppter qd
omnis terra eum adoret psallat et iubilat.
psiteat et laudet. et angelos ad laudandũ
inuitat vt apparet i introitu graduali alla
et offer. Cõmunio hõ psonat euãgelio In
tertie dñice euãgelio dicens dñs. volo.

mũdare. benignitatem et ptem sue diuini
tatis ostēdit. vnde leprosus mũdatus q̄st
choraula tam angelos q̄ homies ad dñm
adorandũ inuitat dicēs in introitu. Ado
rate dñm. et i graduali. Timebũt gētes. in
alla hõ et in offertorio dicēs. dextera dñi
causam reddit. Cõmunio psonat euãge
lio. Ecce q̄ euidēter i his trib? dñicalib?
officijs diuinitas apparet. q vt pmissũ est
tres sũt. q̄a trib? anis dñs pdicauit. Sũt
q̄z nõnulli q̄ totuz huius tps spaciũ scz a
natali vsq ad purificationẽ ascribũt infã
tie saluatoris. ideoq nõ debẽt i eo vt aiũt
fieri cõmemoratioes sanctoz. maxime de
cruce. ne obijciat. ne coquas edum i lacte
m̄fis. Et ppter h̄ etiaz in vigilijs noctur
nis de vno legit testamẽto. ppter p̄sentẽ
vitã eiufdẽ hois xpi quem dies isti signi/
ficant. Adagn? q̄z p̄co vel p̄ceptor san/
cte nouitatis paul? in legentiũ man? acce
dit. q cum veteri lege nouã cõferens gra
legẽ sanctoz deprimebat. et legem fidei cũ
palma iusticie subleuabat. Et e h̄ tempus
qdam q̄dragesima xpi p̄stans ex duobus
pfectis numeris scz ex senario duplicato
et. xx viij. Duplicitas senarij duplicem si/
gnificat pfectionẽ scz humanitatẽ corpis
et diuinitatẽ anime. vnitas maioris nume
ri pfecti diuinitatis vnitatez. Ideo sicut i
xij. dieb?. scz q̄ sũt inter natale et apparitio
nẽ. iubilat de apparitioe hũanitat̄. sicut
xx viij. q̄ sũt ab apparitione vsq ad purifi
cationẽ. de apparitioe diuinitatis. h̄ac q̄
dragesimã cũ gaudio celebram? qz xpi in
carnatio fuit gaudiũ angeloz et hominuz
Post quã q̄dragesimã sequit̄ ypapãti. i.
p̄sentatio dñi in tẽpluz. p quã excitamur
ad p̄sentãduz nos deo p̄ri. Quadraginta
ergo dies p̄ntez statũ demonstrant ecclie
vbi p q̄ttuoz mũdi ptes satagim? vt deca
logũ impleam? .i. iuste et pie viuamus i h̄
seculo expectantes beatam spem et aduen
tũ glorie magni dei. in qua p̄sentatioe ap
parebit nobis domin? gloriofus. Et i dõ
his diebus cantat̄ x̄sus. quoniaz edifica
uit domin? syon et videbitur in gloria sua
Inde est etiã q̄ sicut pmissum e circa ypa
panti merito cantat̄ introit? Adorate. qz
tunc erit nobis facie ad facie manifestum
choros angeloz dñm adorare.

De dñica quarta post ephie.

Warta dñica

post epiphaniã non habet pro
priũ officium. qz non semp sũt q̄t
tuoz septimane vsq ad septuagesimã lha
bet tamẽ euãgelium p̄rium qd est. Ascẽ
dente ihu in nauiculam et est. Adhã
viii. ca. et habetur ibi quomodo dominus
mitigauit et sedauit tempestatez maris. et
dixit discipulis suis: Cur timetis modice
fidei? q̄si diceret. Modica fides est causa
timoris et tẽpestatis cordis. qui eni habet
charitatẽ nihil timet. et hac habet q̄ verã
fidem habet. et ideo de charitate est epla.
Remini eni quicq̄ debeat. nisi vt inuicẽ
diligatis et. que e ad Roma. xij. c. Euã
geliz significat q si xps dormit in nobis
tempestat orit. qui eni habet fidez habet
deuz. An Aug? Fides in te. et xps in te.
dormit. Igit xps in nobis quãdo i nobis
torpet fides. et tunc orit tempestat tẽpta
tionũ in cordibus Redit autẽ tranquilli
tas. si excitatur fides que excitatur p cha
ritatem. Et ideo in epistola diei hui? dicit̄
tur. Non occides. diliges p̄ximũ tuum si
cut teipm Fides eni et charitas serenitatẽ
faciũt in mente hominis. h̄is trib? sentẽ
tijs hozũ triũ euãgelioz reformatur ho
mo omnibus modis. P̄mo eni munda
tur sicut leprosus Secũdo sedatur tempe
stas temptationũ. Tertio fiũt nuptie i cor
de ip̄ius. Sed p̄mo ponitur euãgelium de
nuptijs. qz dignior est ille status. et sũt ibi
tres status in hominib? fm augmẽtũ ma
nifestationis xpi.

De dñica q̄nta post epiphaniã.

Wãgelium qui

te dominice post epiphaniã
sumitur de matth. Confitebor
tibi pater celi et terre et. in quo ostēditur
quibus deus se manifestat. scz paruulis et
mansuetis. Unde dicit. Et reuelasti ea p/
uulis. Et post. Venite ad me omnes qui
laboratis et. Et bene cõuenit epistola ad
Col. iij. ca. Induite mansuetudinez et pie
tatem et. id e. induite vos noua veste. vt
cum nouo rege noui sitis. Noua enim fecit
dominus omnia. Alie vero ecclie legũt
euãgelium. Simile est regnũ celozũ. qd est
Adhã. xij. ca.

De dñica sexta post ephiam.

Epta domini

ca quia raro contingit non ha
bet aliquid p̄rium nisi oratio
nes tãtũmodo. sed ei a duabus p̄cedenti
bus mutuatur.

De dominica septuagesime.

Dñs temp? re

novationis sequitur temp? de
uiationis. scz tempus peniten
tie. qd est septuagesima. Visa nanq̄ via
que ducit in bethleem superiorẽ. p stellaz
id e. per fidem. penitet homo q̄ deuiat
ab illa. P̄notandũ est q̄ septuagesima i
stituta fuit ppter tria p̄rimo ppter redẽ
ptionem sabbati vel fm alios q̄ntẽ ferie. i
qua sancti patres statuerant ieiunari. put
iam dicitur. Secundo ppter rẽp̄sentatio
nem. quoniã rẽp̄sentat. lxx. años babylo
nice captiuitat̄. put iam dicitur. Tertio
ppter significationẽ. quoniã p hoc tẽpus
significatur deuiatio exilium et tribulatio
totius humani generis ab adam vsq ad
finem mũdi. quod quidez exiliũ sub reuo
lutione septez dierum peragitur. et sub se
ptem milib? annozũ icluditur. per septu
aginta enim dies. lxx. centenas annozũ
intelligim?. Siquidẽ ab initio mundi vsq
qz ad ascensionẽ domini sex milia annozũ
cõputamus. et tunc hõ quicq̄d temporis
sequitur vsq ad finem mũdi sub septimo
millenario cõprehendim?. cuius terminũ
solus deus nouit. quia hoc deus pater in
sua potuit potestate. Pec mirer? de eo qd
dictũ e de sex milibus annozũ diuersimo
de eteni anni ip̄i cõputantur. Nam et alij
dixerunt q̄ ab origine mũdi fuerunt solũ
quinq̄ milia et ducenti anni vno minus
vsq ad christi natiuitatem. vel fm alios
vsq ad passionẽ. fm alios hõ vsq ad ba
ptismũ eius. Alij dixerunt q̄ ab adam vsq
qz ad natiuitatẽ christi fm carnem cõple
ta fuerũt quinq̄ milia ducenti. xx viij. an
ni. In historijs legitur q̄ fm septuaginta
interp̄tes ab adam vsq ad. xv. annũ im
perij iulij cesaris cõputantur anni dn̄qui
es mille ducenti viginti quinq̄. sed fm he
braicã veritatez quattuor milia. Cõputa
tio tamen sex milũ annozũ a methodio

potius mystice q̄ cronice est vera inuēta. Christus igitur in sexta mundi etate nos ab hoc exilio i spe eterne retributiōis red dita innocentie stola p̄ baptisimū eripuit. sed consummato tēpore nostri exilij vtraq̄ stola p̄fecte decorabit vt iā dicef. Scīe dum autē est q̄ quinq̄ sūt septuagesime. Prima ē septuagesima annorū. scz iudai- ce captiuitatē. in qua fuerunt iudei capti/ ui in babylone. lxx. annis. De qua Hiere- mias dic. Trademini i manu hostili ⁊ ser- uiet i nabuchodonosor septuaginta ānis. Et est sic cōstruēdū. Trademini in manu hostili scz nabuchodonosor. ⁊ seruietis. lxx. annis. Nō enī nabuchodonosor vixit tot annis. Secūda est septuagesima dierum que incipit in hac dominica qua cātatur circūdederunt et terminatur in sabbato i albis. fm̄ alios i pasca. vt iam dicef. Ter- tia est septuagesima pegrinatiōis nostre. scz totū tēpus huius vitē. qd̄ septem diez reuolutiōe agitur. Quarta est septuagesi- ma hebdomadarū. que similiter incipit a circūdederūt sed terminat in sabbato quo cantaf sicutētes. Quinta est septuagesima etatū. scz septem etates quaz sex sunt mo- rientiū ⁊ septima quiescentiū. Harū autē septuagesimaz due sunt figuratiue. scz se- ptuagesima etatū ⁊ septuagesima nostre pegrinatiōis. Tres sūt figurate. s. septu- agesima ānoz dierū ⁊ hebdomadaz. De vltimis duab⁹ p̄mo dicendū est. Nam se- ptuagesima hebdomadaz figurat septua- gesimā etatuz. vt hebdomada p̄ etate po- nat. Inde ē q̄ in septima etate aie fidelīū requiescūt. lz qdam ad tēpus sint i purga- torio. Et idcirco i p̄ncipio septime hebdo- made cantaf Letare hierusalē. vbi ponū- tur tria vba leticie. s. letare gaudentes et exultentis. qz sancti i septima etate gaudēt de visione trinitatis. Et fm̄ qd̄ vltimū est doctorib⁹. iuxta septuagesimā hebdoma- darū facte sunt ille denominatiōes. scz se- ptuagesima. sexagesima. q̄nquagesima. ⁊ q̄dragesima. Unde septuagesima dicta ē qz septima ē ab illa in q̄ cātaf letare hieru- salē. sexagesima qz sexta ab illa. quināge- sima qz q̄nta est ab illa. quadragesima qz est quarta. Esti forte querat q̄re non dici- tur tricesima q̄ est tertia ab illa. Rūdetur q̄ fm̄ varios varie inchoaf abstinētia.

Nā regulares incipiūt ieiunare a septua- gesima. greci a sexagesima. clerici a q̄nq̄- gesima. tota milicia xp̄iana a q̄dragesima additis q̄tuor dieb⁹ hebdomade p̄ceden- tis. Sz videf poti⁹ debere dici septena q̄ septuagesima. qz sicut dictū ē non sūt nisi septē hebdomade a circūdederūt me. vsq̄ ad sicutētes Sz idcirco b̄ fit vt hec septu- agesima aliq̄ mō respōdeat septuagesime iudaice captiuitatē sicut enī multi ex illis auctoritate cyri q̄ cognominatus est xp̄s in patriā redierūt. ⁊ in fine oēs. ita et an̄ finē septuagesime etatum q̄ p̄ septuagesimam hebdomadaz figuraf. multi ad patriā p̄ xp̄m redeūt. ⁊ tādē oēs redibūt. Alit̄ etiā q̄da q̄ septuagesima sic d̄: qz bz exordiu⁹ lxx. dierū q̄s cōtinet sexagesima qz bz ini- tiū sexaginta dierū q̄s p̄tinet ⁊ sic de q̄nq̄- gesima ⁊ q̄dragesima. Nūc dicam⁹ detri- bus p̄mis. Nempe septuagesima diez re- p̄sentat septuagesimā annorū. ⁊ figurat se- ptuagesimā hie tps̄ nre pegrinatiōis. de q̄ iam dicef. Vltimū est aut̄ magno impato- ri karolo. q̄ septuagesima sexagesima q̄n- quagesima ⁊ q̄dragesima nō p̄pter nume- rū sic denominent. nō enī a septuagesima sūt. lxx. dies. s̄ tm̄. lxxiij. nec a sexagesima vsq̄ ad pasca sunt sexaginta dies. sed tm̄ q̄nquagintatres. sed sic dicta sunt p̄pter p̄sequentia numerandi hoc modo. qz enī in lege p̄ceptū erat vt p̄micie ⁊ decime da- rētur deo. placuit sanctis patrib⁹ soluere decimas quadragesimā. naz ab officio inuoca- uit vsq̄ ad pasca dēptis dñicis dieb⁹ sūt triginta sex dies q̄ sunt decima tricenariū sexaginta dieruz ex q̄bus annus constat. Sup̄sunt tamē q̄nq̄ dies in anno q̄ vidē- tur remanere iudicimati s̄ q̄ dicetur sub q̄rta feria quinquagesime. Et est vocatuz temp⁹ illud quadragesima. que habet sex septimanas put dicef sub prima dñica q̄- dragesime. Thelesphor⁹ nō papa ⁊ Grego- go. volētes q̄ clerici aliq̄uid adijcerēt ad p̄sū sancte religionis. ⁊ vt plus q̄ laici iei- unaret adiecerūt septimam septimanā. ⁊ vocatū est tēpus illud q̄nquagesima p̄p̄- duas causas scz qz q̄nquaginta dies sunt ab esto mihi. vsq̄ ad diem sanctū pasce. ⁊ etiā p̄pter cōsequentia numerandi Nam post q̄dragesima sequit̄ q̄nq̄gita p̄deterea

sicut p̄ sex hebdomadas sex miscōie opa i- telligunt. sic ⁊ p̄ septē hebdomadas septē modi significant q̄due crimina remittūt scz p̄ baptisimū. p̄ martyriū. p̄ elemosinas p̄ indulgētia. p̄ p̄dicationē. p̄ charitatem ⁊ p̄ p̄nias. Postea nō qz p̄us statutū erat p̄ Grego. ij. siue iuniorē. q̄ xp̄iani deberēt q̄nta feria ieiunare. melchhiades papa in- stituit q̄ nemo ieiunaret i q̄nta feria sicut nec in p̄ma. vt sicut p̄ma feria solēnis erat p̄pter dñi resurrectionē. ita ⁊ q̄nta feria est p̄pter eius cenā ⁊ ascensionē. Unde ad huc die ipsa lautius p̄curamur. Et idcir- co placuit sanctis patrib⁹ addere octauaz hebdomā in redēptionē q̄ntaz feriarū. et vocatū est tps̄ illud sexagesima p̄pter cō- sequētia numerandi Nā sicut q̄nq̄gesim⁹ numer⁹ q̄dragesimū. ita sexagesim⁹ quin- quagesimū comitat. Si enī oēs q̄ntas fe- rias ⁊ p̄mas. id est. dies dñicos subtraxe- ris ab hoc tpe. tm̄ q̄dragesima dies ieiuna- biles restāt. in q̄b⁹ nō tm̄ decimas solues. s̄ ieiunij dñici numeruz implebis. Inno- qz papa instituit ne sabbato ieiunaret. eo q̄ dñs in sabbato in sepulcro quieuit in si- gnū nostre future quieti in q̄ ois afflictio a nobis excludet. Idē etiā statuerūt mel- chhiades et siluester pape. ne p̄pter absti- nētia sexte ferie natura nimis debilitare- tur. et idcirco addita ē nona hebdomada ⁊ vocatū ē tps̄ illud septuagesima. sicut p̄- sequētia numerandi. Nā si subtraxe- ris ab h̄ tpe oēs p̄mas ferias ⁊ quintas ⁊ sabbata ⁊ diē pasce non restāt tibi nisi tri- ginta sex dies. q̄ vt dictū ē sūt decima die- rū. Incipit autē septuagesima a merore. ⁊ terminat in leticia. sicut ⁊ p̄nia quā signi- ficat ⁊ sicut psalmi penitēntiales. Itē p̄tez bz in tristitia ⁊ p̄tez in leticia semiplena. qm̄ q̄ cū p̄nia trāleūt p̄cipiūt vitā eternā. aiaz beatitudinē. vel saltē certā in purga- torio expectationē. Itē incipit a dñica ⁊ terminat in sabbato. eo q̄ a mansione pa- radisi nra captiuitas inchoauit. ⁊ vsq̄ ad futurā requiē p̄durabit. Vel qz q̄ p̄ctm̄ a dño nro recessim⁹. p̄ p̄niam ad requiē re- uertemur. ⁊ terminat sabbato i albis. Et sic extendit p̄ decē hebdomadas. qz p̄ de- calogū ad leticiā puenit. Rursus incipit a februario. iux zachariā. j. ca. q̄ dicit q̄ i vndecimo mēse sabbath. in sc̄do āno da

nū factū est ad eū v̄bū dñi. Sabbath d̄dē nra lingua d̄titur in v̄gā. sonat enī auste- ritate ⁊ correctionē. qz in h̄ tpe. lxx. s̄ pec- cati p̄ q̄ sum⁹ a diabolo captiuati nos cor- ripere ⁊ emēdare debem⁹. Verū sexagesi- ma in q̄rta feria i albis. q̄nq̄gesima in die pasce. q̄dragesima in cenā dñi terminant nā duo dies q̄ sequūt. ⁊ q̄tuor q̄ sūp̄ri sūt de q̄nq̄gesima sup̄plent locū sex diez dñi- taz vt sic r̄deamus p̄ modulo nri ieiunij ieiunio dñi. q̄ ieiunauit. xl. dieb⁹. A se- ptuagesima q̄ppe vsq̄ sabbatū i albis sūt lxx. dies. ⁊ a sexagesima vsq̄ ad q̄rtam fe- riā in albis sūt. lx. dies. et sic de alijs. De- cebat enī vt sicut tres fuerūt israelitici p̄p̄- de captiuitate reuersiones. p̄ma sub 3020 babel. sc̄da ⁊ tertia sub hēdra vt iā dicef Sic ⁊ nos nra p̄ctā deslētēs. ⁊ s̄ peccatis miscōiaz implorātes. tres facerem⁹ termi- nationes. s. in sabbato in q̄rta feria. ⁊ i pa- sca. vt reuertemur ad gl̄iaz triūphātes. ⁊ q̄rtā in cenā dñi. p̄p̄ q̄tuor euāgelia p̄ q̄ in his info:mamur. Sūt autē sex dies iter p̄ncipiū septuagesime ⁊ p̄ncipiū sexagesi- me. ⁊ sex inter p̄ncipium sexagesime ⁊ q̄n- quagesime. et sex inter p̄ncipium quin- quagesime ⁊ q̄dragesime. Inter finez nō septuagesime ⁊ sexagesime duo. ⁊ in fine sexagesime ⁊ q̄nquagesime duo. ⁊ inter fi- nem q̄nquagesime ⁊ q̄dragesime duo sili- ter. Et ita habemus a p̄ncipio vnū sena- riū. ⁊ duos senarios A fine nō habemus duo ⁊ duplex binariū Quid h̄ figuret Al- cui⁹ oñdit dicēs q̄ vna fuit mors xp̄i. s. mors corpis quā p̄ vnū senariū significa- mus Et mors nra duplex est. scz aie ⁊ cor- poris quā significamus p̄ duos senarios. xp̄s autē p̄ vnā suā mortē duplā nram de- struxit. Itē vna fuit resurrectio xp̄i. s. re- surrectio corpis quā significat vn⁹ binari- us. Et nra resurrectio dupla est. s. resurre- ctio aie a p̄ctō ⁊ corpis a corruptiōe. quā significat duplex binarius. ⁊ xp̄s sua sim- pla resurrectiōe duplā nraz munuit. Se- ptuagesima q̄ tps̄ iudaice captiuitatis re- p̄sentat. Siq̄dem nabuchodonosor p̄lm̄ iudaicū a hierlm̄ in babilonē duxit. ⁊ lxx. annis opib⁹ duris afflict⁹ est. vbi in orga- nis ⁊ citharis ⁊ alijs instrumētis sicut cō- sueuerat in hierlm̄ nō cecinit dicēs: Quō cantabim⁹ cāticū dñi i terra aliena? Imo

vestib' miserie fuit vsus. Finitis ho. h. anis cyrus q' r' xps dicit' e' regē babiloni cū subiugauit p'loq' redeūdi licētia p'ces sit. In ps sb ierū magno sacerdote cū 30/ robabel ad patriā rediēs tēplū hierosoly mis cū gaudio recedificauit. ps aut' i capti uitate remāsit vsq' ad cōpletioēz. lxx. ano rū. q' b' explei sub dario r' asuero. r' q' daz sub hesdra r' q' daz sub neemia felicif' reūsi sūt. r' tūc duplex gaudiū habuerūt Sane mystice nabuchodofoz e' diabol' babilo nia mūdus vel infernus. hierlm padifus p'ls gen' humanuz. Nabuchodofoz a hierlm p'lm captiuauit. r' diabol' genus humanū a padiso in hūc mūdū vel i infer nū deiecit. vbi. lxx. annis illuz affectit. vel q' p'ns vita. vij. diez curriculo voluif. v' q' septē milib' ānoz includif. put iā i pn/ cipio dictū ē. p'p'ul' cātica leticie suspen dit. r' gen' hūanū a cāticis exultationū in deū siluit p'ls vestib' miserie vsus fuit. et gen' humanum vestimēto maledictiois optū fuit. iux' illd. Fiat sic vestimētū quo opif. p'p'ul' post. lx. ānos. sb ihu redijt r' gen' hūanū i. vj. etate p' iesū verū sacer dotē remeauit. Quidā sub hesdra. q'dam sb neemia redierūt. hēdras interp'at' ad iutor. neemias cōsolator q' oēs vere fide/ les finita hui' r'p'is captiuitate. p' xpm ad/ iutorē r' p' spiritūsanctū cōsolatorē ad pa triā sūt redituri. r' tūc duplicatū gaudiuz habebunt i glorificatione corp'is r' anime

Rursus h' oia rep'ntat ecclia a septuage sima vsq' ad sabbatū in albis. q'z enī p'ls isrl' siue gen' hūanū deiectū fuit i miseria idcirco incipit. circūdederūt me gemitus mortis. Item q'z ille siluit a cāticis leticie. idō ecclia cātica leticie. scz alla r' glia i ex celsis deo. et te deū subticet. Adhuc quia p'ls p'didir vestē virtutū. idō ecclia vestib' cultiozib' r' solētib' vtpote dalmaticis et tunicellis. r' hmōi. q' sūt vestes leticie. nō vti' s' poti' lugubrib' In cibis q'z vicz. ie iunando tristitia r'p'sentam'. In Zach. vij. Cū ieiunaret' p' hos. lxx. ānos. nūq'd ieiuniū ieiunasti mibi. Ideoq' p'ximam hebdomadā greci ieiunio sanctificāt. Itē q'z ille āno. lx. p' cyrū q' xps dicit' ē redituz i patriā r' liberatioēz a fuitute recepit. sic r' nos i sexta etate seculi sum' p' xpm a fuitute diaboli redēpti. nobisq' reddita ē in-

nocētie stola per baptismi regeneratōem. Ideoq' i sabbato scō vnuz alla cātam'. iā spe dētis eterne r' recuperatiois patrie g'nu lates. Et sic ps p'li cū 30robabel repatria uit. ps ho i captiuitate remāsit. sic r' p'osi deliū defūctor' cū xpo surrexit. ps i expe ctationis p'solatioē remāsit. S'z r' q'z g'ues fuerūt labores illoz q' in hierlm sunt reūsi in lōgitudine vie. r' i apparatu redit'. idō r' nos in p'nti ecclia laboram' r' ingemiscimus. r' tūc statim post alla cātam' tractuz Laudate dñm. q' laborē significat. d'z m' d' laude dñi r' gratulādo p'p' r' resurrectionē Illi q'z cū leticia redeūtes in itinere veta banf. r' nos p' totā hebdomadā pascalem g'duale cū alla cātam'. p' g'duale laborē. p' alla gaudiū designātes Deinde illi omēs cōpleto āno septuagesimo ad patriā sunt reuersi. r' plenā susceperunt leticiā. r' nos sabbato i albis q' vt p'missum ē septuagesi ma terminat. duplex alla cātam' significātes q' finito exiliū n'ri tpe captiuitas absol uet. r' stola geminabit'. hoc igit' tpe leti/ cie cātica subticet. vt p'missuz ē. de q' b' d'z. h'icre. vij. Faciā q'escere vocē gaudiū r' leticie. vocē spōsi r' spōse. Siq'dez spōsus a nob' abijt. Cū igit' statim ecclie nōdū redē pte recolim' r' nostrū incolatū plāgimus. merito alla deponim'. q'd specialit' illam gliaz significat de q' d'z in ps. Exurge glia mea. exurge psalteriū cū cithara. exurgaz diluculo. Mēpe glia p'ris ē fili'. q' citharā n're hūilitat' assūpsit. quā i passiōe fractā p' resurrectionez in psalteriū reformauit. Nō dicūf' etiā alia cātica leticie. tū q'z hoc tpe r'p'sentat ecclie stat'. nōdū p' xpm redē pte. r' h' cātica sūt ad xpm specialiter p' tinētia. tū q'z in ipso tpe nos peccatores re p'sentam'. r' in ore peccatoris non bñ reso nāt p'conia saluatoris Verūtū cāticū triū pueroz r' glia patri r'c. nō subticet. q'z nū q' fuit aliqd' tps in q' nō fuerint aliq' trini/ tatis cultores Leo papa dicit q' idō hym nos illos scz alla r' glia i excelsis q's ange/ li cātauerūt i septuagesima intermittim'. q'z pctō veteris hois. a p'uctu angelice iu bilationis expulsi in hui' miserie vite ba/ bylone sup flumina ei' sedem' r' stem' dū recordamur illi' syon in q' deū decet hym nus. A septuagesima g' q' p'rboplast' la/ plus ē. recitare alla r' glia i excelsis i ecclie

sta. ix. hebdomadib'. i. vsq' in pasca iter/ mittim'. vbi xps resurgens a mortuis tri sticia n'raz h'it i gaudiū. r' alla nob' reddidit De h' etiā dictū ē in p'hemio huius p'ris. Que cātica leticie dicant' in festis q' occur rūt i septuagesima. dicef' in p'hemio. vij. p'ris. Incipit g' septuagesima a merore. r' i gaudio terminat'. vt p'missū ē. Et nō q' i sabbato p'cedēti sepe r' fere p' oia cantuū officia alla iterat'. p' eo q' illd' diligim' r' in thesauro cordis recondim'. sic amicu iter lōginquum p'fectuz sepe amplectimur et ei' os faciē et cetera osculamur. Rursus idō alla in sabbato ad vespas geminat' seu multiplicat' qm' in lapsu ade q' erat in ma gna dēte gaudiū p'didim' s' aiab' i requie recuperam'. r' corpibus in resurrectione de/ nioz geminabim'. Quidaz aut' in ipso sab/ bato dimittūt alla ad sextā. q'dā ad nonā. q'dā ad vespas. q'dā ho ad nocturnos hu ius dñice r' q'dā ad p'maz dñice diei. q' va rietas puenit ex diu'sitate inceptiois diei de q' in p'hemio. vij. p'ris dicef'. Recti' m' dimittit' in vesp'is. q'z tūc dies incipit q' ad diuina officia. q'z nox p'cessit. dies autē appropinquit. r' h' etiā statuit alexāder pa pa. ij. vt ei' geminatio ad finē p'cedēt' t'p'is p'nie quā laus seq'f' angelica reserac'. r' ei' depositio luctui sequētis t'p'is assignetur. An' r' q'dā ecclie deponūt alla cūz gaudio magno. alie cūz gemitu r' suspirio. Illi re p'sentāt futurā reparationē. isti d' padiso eiectionē Letez q'z h' t'ps meroris ē. nō dicunt' cātica angeloz. s' hois. An' p' de posito alla dicit ecclia i p'ncipiū hozarum Laus tibi dñe rex eterne glie. nō q' eq'pol leat. alla enī ē vox angelica. ista humana. Illa hebraica. r' ideo dignior. ista latina. r' idō min' digna. In antiphonis r' respō spōsioz dicūt q'dā ineternū. In missa ve ro p' alla dicim' tractū. Nec fit cōmutatio in hebraicā linguaz q' sic h'iero. ait super elaiā. greco s'mone opulētior ē. nec in gre ca q' latina ditior est. Sed in latina alla cō mutat' q' oib' paup'ior est. ad significādūz paup'ratē p'ntis vite. Et nō q' a. lxx. v' q' ad pasca per dñicas noctes duo psalmi cātant' ad laudes. scz Miserere mei r'c. q' est psalmus penitēntialis. in locum psalmi Dñs regnauit. q' ē psalm' leticie. r' ad p'fe ctionē informat. Et psalm'. Cōstemini. i

locū psalmi. Jubilate. r' h' idō. q'z p' p'niaz venif' ad laudis cōfessionē. r' p' timorē ad spem. Quisq' enī in peregrinatioē quā se ptuagesima significat posit' timori r' spei est subditus. p'salm' enī miserere. timorē quē optet fragiles peccatores i p'nti pere grinatioē de vindicta dei h're designat. i/ formās eos vt pctā sua plāgāt. Quia ho post dolorē cordis r' p'fessionē reat'. fidu/ cia accedēdi ad dñm habēda est. ideo deū laudātes dicim' ad alterutrū psalmū. Cō stemini. Rursus psalmus. Cōstemini d'z h' tēpore ad laudes. ad noranduz pueros debere instrui vt i ramispalmaz sciat' lau des dño decantare. qm' hic psalm' p'p'te ad illū diē pertinet maxie p'pter illū x'sū. Dñe saluū me fac. o dñe r'c. Vel idō vt post mortē r' p'fessionem psequamur pec/ catoz remissionē. Dicef' ho psalmus. dñs regnauit. r' etiā psalm'. deus deus me' re spice. r' sequentes hoc tpe dicunt' ad p'ri/ mā ne aliqd' de psalterio p'termittat' quin totū saltē in septimana dicat'. quod totuz in ecclia p'mitiua in die legi solebat. Le terū q'z vt p'missum est p' septuagesimā to tum vite nostre spacium accipim' merito officia dominicaz que sunt a. lxx. vsq' ad pasca varianf'. per q'd notant' ordines vi te nostre. seu cuiuslibet anime fidelis post q' peccauit. p'p' p'muz enī. scz circūdede rūt me. habemus aliq' peccata p'stentē p'p' scdm scz exurge. habem' eundē peni tentē. p'p' tertiu scz esto mihi. i'p'm orātē r' dñm adiutorem sibi inuocantē. p'p' q'z tū scz inuocauit me. cognoscim' dñm illuz audientez sibi adiutorē esse. iux' illud. Te orāte dicā. ecce assū. p'p' q'ntū scz remini scere habem' illū vel credentē vel sperantē p'p' sextū scz oculi mei. itelligim' eum bo ne operatiois p'missionē facientem. p'p' septimuz scz letare hierlm. vbi de h' dicef' accipim' eū de hac p'missione exultantez. r' q' etiā requies sit multis data in hac vi ta. p'p' octauum scilicet iudica me deus. videmus eum a deo confirmatum in vir tutibus r' bonis operibus quod iam cōfi denter vult r' postulat iudicari in cōsum matione eterna. p'p' nonū scz domine ne longe. intelligimus q' iam sit collocatus i ordie angeloz. Erat enim ibi habere p'fe ueratiā. r' q' istud totū valeat adipisci. sb.

Iungit causam. scz p resurrectionem qd ha
bet p decimū officiu. s. resurrexi. de h etia
sub dnica qdragesime dicef.

De officio septuagesime.

In officio

pn̄tis dn̄ice aliq̄ dicam. Sane
vt p̄missum ē. filij isrl̄ fuerunt
lxx. annis regi babilonis. 7 postea libera
ti redierūt i hierlm̄. Silit̄ optet nos ser
uire ip̄i tota vita ista. vel p culpā 7 penaz
vel admin̄ p penā. pp̄ qd dolens ecclia
agit pn̄iaz tāq̄ posita i captiuitate baby
lonie. i. huius mundi. vt qn̄q̄ liberet 7 pue
niat ad hierlm̄ celestē. 7 pp̄ h̄ fac̄ septua
gesimā. 7 ideo icipit legē qn̄q̄ libros moy
si. qz ista vtilitas pn̄ie p̄ ḡdus distinguit
i illis. P̄m̄ enī liber. s. Gen̄. instruit nos
in initialib⁹ pn̄ie. in fide. s. 7 timore. q̄ sunt
esse pn̄ie. qz p ea p̄cipit̄ pn̄ia. In fide autē
nos instruit. sic et in symbolo. Qd̄ enī ibi
d̄: visibiliū 7 inuisibiliū d̄: h̄. In p̄ncipio
creauit de⁹ celū 7 terrā. scz celū empyreū:
7 ea q̄ in eo sūt. q̄ sūt inuisibilia. 7 terrā. i.
oia ista visibilia Et sicut ibi exprimit̄ p̄so
na p̄ris 7 filij. sic 7 hic in p̄ncipio. i. in filio
creauit de⁹ scz pater celū 7 terrā. 7 postea
exp̄mit̄ p̄sona sp̄s sancti cū d̄: 7 sp̄s dn̄i
ferebat sup̄ aq̄s. i. sp̄s sancti q̄ creauit et
regit oia. Instruit etiā nos i fide incarna
tionis. 7 passiois vt credam⁹ x̄pm̄ in qua
tū hoīem passū fuisse nō inquatū deū. Et
h̄ p̄ ysaac. q̄ nō fuit imolar⁹. s. aries Itēz
instruit nos vt credam⁹ x̄pm̄ datū esse ex
grā nō ex meritis sic fuit ysaac. Instruit
etiā nos in fide resurrectionis 7 ascensionis
7 sp̄s sancti missionis p̄ ioseph q̄ post v̄e
ditionē sublimat⁹ est i egypto. distribuēs
triticū p totū egyptū. sic x̄ps post v̄editio
nem sublimat⁹ mundo distribuit triticum
verbi dei p̄ p̄dicatores suos p totū mūdū
cui⁹ causa fuit resurrectio. ascensio. 7 sp̄s
sancti missio. Incutit etiā timorē p̄ adaz.
ne nos p̄ viciū gule siue p̄ inobediētā eij
ciamur de paradiso sp̄ali sicut ille de padī
so terrestri. Et per Layn nos instruit. vt
caueam⁹ ab homicidio. Et p̄ ciuitates pe
nitus destructas. vt caueamus a vicio so
domoz. 7 ab oi vicio p̄ diluuiū. 7 iteruz a
vicio gule p̄ Esau. q̄ pp̄ esum lenticule ru
se reprobat⁹ ē. P̄terea qz in lxx. reco

lim⁹ miserā nostrā. quam pp̄ter peccata
parentū nostroz incurrim⁹. ideo libru ge
neseos legim⁹ vbi agit̄ de expulsione p̄ri
morū parentuz de paradiso. 7 de alijs. de q̄
etiā cantam⁹ respōsoriū. In sudore vult⁹
tui. 7 illud Ecce adā 7c. Ad matorē tñ mī
seriā designādū p̄us legim⁹ 7 cantam⁹ de
dignitate hoīs. s. q̄ est fact⁹ ad imaginē et
silitudinē dei. q̄ in paradiso etiāz colloca
tus est. q̄ socia ei facta ē. 7 q̄ nec mori nec
aliquā penaz pati posset. nisi ex culpa sua
pueniret. Officiū autē misse est. Circū
dederūt me 7c. vbi p̄stet̄ ecclia se esse i pe
na 7 laborib⁹ inflicis pp̄ter peccā. q̄ sunt
fames. sitis. calor. frigus. lassitudo. egritu
do. 7 mors ip̄a p̄ p̄uā p̄sciaz 7 amaritu
do. fetor. 7 tenebre q̄les sūt dolores infer
ni. S̄z ne iste lucr⁹ generet in nob̄ accidā
siue tristitiā. q̄ mortē opat̄. ponit in versu
p̄olationē. Diligā te dn̄e virtus mea 7c.
vt sic possit dicere fuerūt mibi lachrym
mee panes 7c. Et aduertit. qz h̄ vba Cir
cū dederūt me 7c. Sunt etiā vox ecclie p̄
mitiue plozatis in abel p̄thomartyre p̄e
toze. cui⁹ sanguis de terra clamauit ad do
minū. q̄ aperuit os suū 7 suscepit eū d̄ ma
nu Layn fratris ei⁹. In statio ē ad sanctū
laurētū. cui⁹ mors p̄ciosa nouo 7 inaudi
to genere passionis clamauit in celū. 7 au
dita est in vniuersū mūdū. In ecclia ro
mana p̄ ceteris est autentica martyribus.
Ne autem ecclia desperet p̄ponit ei eū
gelio triplex salubre remediū. 7 i epla tri
plex p̄miū. Remediūz ē vt si vult ab illis
plene liberari in vinea anime sue laboret
abscindendo vicia 7 peccata. postea i sta
dio vite p̄sentis currat p̄ penitētie opera
deinde viriliter i agone pugnet 7 oia dia
boli temptamēta. qd̄ si fieret triplex reme
diū habebit. qz laboranti dabit̄ denari
us. currenti brauium. 7 pugnanti corona
Verū qz non libēter homo suscipit onus
pn̄ie nisi videat p̄miū ostēdit̄ p̄miū i epla
s. ad Cor. ix. Nescitis quia hi q̄ in stadio
currunt. omnes quidem currunt. sed vn⁹
accipit brauium. Est enī brauiū p̄miū
currentiuz per quod significat̄ beatitudo
eterna. q̄ est p̄miū currentiū in regnū eter
nū. qd̄ ostēdit̄ vt libenti⁹ agāt hoīes peni
tētiā. et vt magis fleant p̄ctā sua. In p̄s.
Sup̄ flumina babilonis illic sedim⁹ 7c.

Et sicut in cursu exteriori remouent̄ q̄ im
pediūt cursū. sicut dicit̄ ap̄ls se facere cū di
ct̄. castigo corp⁹ meū. 7 in fuiturē redigo
7c. quasi dicat. leuigo me. i. leuē factō ad
h̄ vt possim currere. sic fac̄ ecclia. macerat
enī carnē suaz vt remotis oib⁹ nociuis ad
brauiū vite eterne meli⁹ currere possit Et
bū respōdet ei respōsoriū. adiutor i opoz
tunitatib⁹ i tribulatiōe. Tribulatio enim
oportuna 7 vtilis ē homini. qm̄ facit nos
recordari eternoz gaudioz. Nec seq̄tur
alla. qz subicit̄ ecclia cātica leticie vt p̄e
missū ē. Post respōsoriū seq̄ tract⁹ a tra
bēdo dicit̄. 7 suauis aurib⁹ scz De p̄fun
dis clamaui 7c. ad notādū q̄ in gemitib⁹
7 suspirijs trahit ecclia vitā suā de p̄fun
dis peccati vel pene. S̄z ad p̄solationē in
terponit̄ vba misericōdie cū dicit̄ Quia apud
te p̄pitiatio ē. Sed qz nllō mō vult ecclia
q̄ filij sui cadāt i accidā. ideo post tractū
sequit̄ euangeliū de denario diurno. i. de
beatitudine eterna quā ostēdit̄ filijs suis.
vt hilariter faciant pn̄iaz. Sile ē regnū ce
loz homi patrifamilias q̄ exiūt p̄mo mane
7c. Q̄at. xx. ca. Hō est vinea dei 7 ecclia
quā qlibet d̄z colere p̄ posse suo. in alijs p̄
p̄dicationē. 7 in se p̄ bonā opationē. et si
bū coluerit habebit vitā eternā. q̄ d̄: dena
ri⁹. In denario ē imago et superscriptio. et
nos habebim⁹ imaginē dei 7 aptā superscri
ptionē. qz erimus 7 dicemur d̄i 7 filij dei
In p̄s. Ego dixi d̄i estis 7c. oēs. Seq̄
tur offertoriū. Bonū ē p̄stere dn̄o 7c. in q̄
monemur laudare deuz in tribulatiōe qd̄
possum⁹ facere viso denario diurno. Ad
quē vidēdū petit ecclia illuminari dicēs in
postcōmunionē. Illumina faciem tuaz 7c.
P̄d̄t etiā 7 aliter dicit̄ fm̄ Inno. iij. in ser
mone huius diei. Legit̄ enī q̄ occupatio
magna creata ē oib⁹ hoīb⁹ 7 iugū que sup
filios ade a die exit⁹ de v̄tre m̄ris eorum
vsq̄ in diē sepulture i matrē oīuz. Si qd̄
mater oīuz hoīuz terra ē. 7 eadē oīuz ē se
pultura. pp̄ qd̄ ille dicebat. Quid⁹ egres
sus sum de v̄tero matris mee. 7 nudus re
uertar illuc. In p̄missis autē v̄bis circa sta
tū hūane p̄ditionis tria p̄siderādā sunt. v̄
delict. ingressus. progressus. 7 egressus
De progressu p̄mittit̄. occupatio magna
cre. est. o. h. 7 iugū 7c. De ingressu subiū
git. a die exit⁹ de v̄tre m̄ris eorum. De

egressu p̄cludit̄. vsq̄ i diē sepulture i. m.
o. Sane i qlibet statu que iugū sup̄ filios
ade imponit̄. que qd̄ ē in ingressu. quius i
p̄gressu. quissimuz in egressu. In merito
pp̄ha flebat dicens: Quare de vulua ma
tris egressus sū vt videā laborē 7 dolozē
7 p̄sumarent̄ in p̄fusiōe dies mei. Forma
tus ē enī hō de terra p̄cept⁹ in culpa. nat⁹
ad penam. Vere itaq̄ occupatio magna
creata est. o. h. et iugū. g. s. f. a. Et beati q̄
occupāt in bonis. miseri q̄ in malis. beati
q̄z q̄ iugū x̄pi portāt. miseri q̄ iugū diabo
li. h̄ac hūane p̄ditionis miserā p̄siderās
ecclia gemit dicens i introitu. Circūdede
runt me ge. 7c. In q̄b⁹ v̄bis pp̄ha recolit̄
lapsū hūanuz. Ne v̄o p̄ nimio dolozē de
speret. iō statim cōmemorat misericōdiaz crea
toris i graduāli. Adiutor 7c. Occupatio
nē aut̄ honestā 7 vtilē dn̄s indicit̄ i euāge
lio oparios p̄ducēs vt reddat illis merce
dem. In honestā v̄o 7 inutile docet ap̄ls
in epla euitare. Nescitis inqt̄ q̄ hi qui in
sta. cur. o. q. cur. s. vn⁹ accipit brauium. sic
currite vt cō. 7c. Et seq̄. Ego aut̄ sic cur
ro nō q̄si in incertū 7c. In tractu v̄o. De
p̄fundis 7c. pp̄ha inter iugū 7 iugum d̄
stinguit. Dicēs eui. Si iniquitates 7c. in
nuit iugū diaboli. de q̄ p̄ pp̄ham d̄: Lō/
putriuit iugū a facie dei. In mor̄ subdit̄
Quia apud te p̄pitiatio ē 7c. ecce iugum
x̄pi suauē de q̄ vitas inqt̄. Iugū enī meū
suauē ē 7 onus meū leue. In sūma aut̄
officiū misse p̄inet afflictionē i introitu. ie
iunū in oratiōe. bellū in epla. auxiliuz in
graduāli. in euāgelio in vineā inducimur
vbi cōpatimur 7 cōregnabimus.

De sexagesima.

De septuage

simā sequit̄ sexagesima. Sicut
autem ecclia celebrat septuage
simam in mysterio. quia quēadmodū filij
israel p̄ fletum exierūt 7 liberati sūt post
septuagita ānos de fuitute babilonica.
sic 7 ip̄a ecclia d̄ fuitute diaboli. cui opoz
tēt modo seruire. liberata est saltē p̄ peni
tentiā factam in septenario hui⁹ vite. Sic
etiam in mysterio celebrat sexagesimaz. lz
enī instituta fuerit in redemptionē q̄ntaz
feriaz. put dictū est sub lxx. fuit tñ etiāz
instituta pp̄ significatiōē. quoniā signi

ficat ipse viduitatis ecclesie et illius merore
 propter absentiam sponsi qui per totum abest per
 gratiam et viatoribus per humanitatis penitiam. Li-
 cet enim christus nobis sit pater secundum diuinitatem. iu-
 xta illud. et ero vobiscum usque ad consummatio-
 nem seculi. tamen secundum quod est homo. in celo est se-
 dens ad dexteram patris. Nempe fructus se-
 xagesimo viduis debet. In consolatio-
 nem autem illi absentie sponsi. qui ad celum ra-
 ptus est dicitur ecclesie due ale. scilicet sex operum
 misericordie exercitatio. et decalogi imple-
 tio. Unde sexagesima sonat series decem. vt
 per sex. sex opera misericordie. per decem decalogus in-
 telligatur. Sexagesima enim ex senario et de-
 nario constat. vt sic dominus post opera sex dierum
 benedixit diei septimo. sic post perfectionem
 operum decalogi peruenit ad beatitudinem
 eternam. et dicitur nobis. Venite benedicti etc.
 Et ideo in lx. legitur euangelium cum turba plu-
 rima. Luc. viij. c. de semine vobis dei. vt ho-
 mines seminaret opera misericordie ad habendam il-
 lam benedictionem. Et quia semine in pluribus suffoca-
 tur. ideo clamat alta voce in introitu. Exur-
 ge quare obdormis domine etc. In tertia vero
 dominica scilicet quinquagesime ostendit per quem velis li-
 berari scilicet per deum. Unde in introitu dicit. Esto
 mihi in deum protectorem. et quia dominus prope est omnibus
 iuocantibus eum. scilicet liberatio in sequenti dominica.
 Unde dicit in introitu. Inuocauit me et ego ex-
 audiaui eum. Impossibile est enim quod ille liberet
 qui apertis confessionem peccata sua. qui sunt dolores
 ducetes ad infernum. et dolet dolore satisfactorio.
 et petit a domino liberari. Quia vero
 peccata hominum a deo sepant ideo dubitando dicit
 Exurge. Item dicit ter exurge in hodierno
 introitu propter triplices filios. Primo enim
 clamat per filios qui temptantur per aduersa. et
 non succubunt vt paulus prope quod dicit primo. ex-
 urge quare obdormis. id est obdormire videris
 non exaudiendo vel liberando. et hoc facit dominus
 vt probet et examinet in igne tribulationis.
 puriores enim exierunt tres pueri de fornace
 regis babilonis qui intraverunt. Unde non
 dormit sic habet. Hier. i. Vigilate vobis
 ego video. Et dicit dominus statim. Non vides.
 quia vigilabo ego super grege meum. et super filios
 meos. Ecce non dormitabit neque dormiet
 qui custodit israel. Et postquam ad istos dicit postea
 obliuisceris tribulationis nostre. quia singula sin-
 gulis debet reddi. Secundo filii sunt qui pugna-
 cadunt. et propter istos dicit ecclesia Exurge et ne

revellas in fine quare facie tuam ad te. q. d.
 Ostende faciem tuam et reuertetur ad te. Tertius
 filii sunt qui per blanda temptantur. nec succubunt. et
 quia aduersa non tolerant periculum est ne per se eos
 frangat. et prope hoc dicunt. Exurge domine adiu-
 ua nos. propter omnes sequitur. Et libera nos
 De hoc etiam in dominica sequenti dicitur. Epistola
 vero Liber sustulit. h. ad Cor. xij. c. hortatur
 nos vt gramus dominum et despiciamus et susti-
 neamus lesores. et tamen hoc cognoscentes
 dicimus responsorum. Sciant gentes quoniam
 am etc. Tractus ostendit terram comotam
 conscientia peccatorum. In euangelio ergo se-
 men iacimus quoniam in lx. in vineam in-
 ducti sumus. Est autem euangelium. Exurge
 seminat etc. et hic fuit beatus paulus. qui se-
 minauit semine. id est verbum dei. Et propter hoc
 fit hodie statio apud sanctum paulum. Et in-
 de est quod in fine collecte huius diei dicitur
 Doctores gentium etc. Sepe enim secundum statio-
 nes officia ordinantur. vt hodie. Quia enim
 statio est ad sanctum paulum. ideo de eo fit men-
 tio in collecta. Et eodem modo in quinta feria
 ante letare hierusalem. et in sabbato ibi sequenti
 vt ibi dicitur. Protendit autem lx. usque ad
 quartam feriam post pascha in qua cantatur
 Venite benedicti filii patris mei. quia illi qui in
 opibus misericordie se exercere audient illud.
 Venite benedicti etc. vt ipse testatur. et tunc pro-
 se ianua aperit. et sponsi amplexu fructur.
 Unde in epistola ammonet vt ad instar pauli tri-
 bulationem de absentia sponsi patienter ex-
 pectet. in euangelio vt seminationi bonorum
 operum semper insistat. et quasi desperans cla-
 mauerat. Circumdederunt me etc. nunc ad se
 rediens petit in officio in tribulationibus adiu-
 uari. et ab ipsis eripi dicitur. Exurge etc.

De quinquagesima.

Equit de qui

quinquagesima. In primis autem non
 tandum. quod multiplex est quinquagesima
 scilicet dierum. annorum. psalmorum. glo-
 narum. et denariorum. Quinquagesima di-
 erum triplex est. Una a dominica ista usque
 usque ad diem pasche. Alia a pascha usque ad pe-
 ntecostes. de qua dicitur in concilio aurelianensi. vt
 ante pasche solennitate non quinquagesima. sup-
 plendum est. quia illa fuerat post pascha. sed qua-
 dragesima teneatur. Tertia ab octava pa-
 pasche. id est a sabbato in albis usque ad sabbatum

post pente. Prima est penitentia afflictionis et
 abstinentie. tunc enim homines abstinere a carni-
 bus et continent a luxurijs. Secunda est leticie et
 exultationis. Tertia figure siue glorie et glo-
 rificationis. Figuratur enim octaua etate vbi
 vtraque stola. scilicet anime et corporis induemur. et
 inde est quod duo alla in illa quinquagesima canta-
 mus. Quinquagesima quod psalmorum triplex
 est. et tres statim christiane religionis significat.
 primus est penitentia. secundus iusticie. tertius laudis vi-
 te eterne. ideoque prima terminatur in psalmo
 Miserere mei deus. Secunda in psalmo. Misere-
 re cordiam et iudicium. Tertia in Dis spiritus
 laudet dominum. quod est in fine psalmi. Laudate
 dominum de celis. He tres quinquagesime signifi-
 cant dies diluuii. Tot enim dies quinquagesima. Ideo
 tres quinquagesimas psalmorum cantamus. vt
 de tali diluuiio et ab omni periculo nos
 defendat. In quinquagesima vero annorum
 erat annus iubilaeus qui quinquagesimus erat. tanta
 enim erat septenarij cebritas. quod septima di-
 es celebrabatur. scilicet sabbatum. et septima se-
 ptimana vt pente. et septimus mensis vt se-
 ptember. et septenarius annus vt iubilaeus. in quo
 omnes sui liberabantur. Si vero aliquis esset qui
 nollet liberari. sed remanere in seruitute domini
 sui. ducebatur ad postes tabernaculi vel te-
 pli. et perforabatur ei auris cum subula. quod
 erat signum seruitutis. nec deinceps manumit-
 terebatur etiam si vellet. Item omnia que tellus ex-
 erit eo anno precebat omnibus erant communia.
 non enim colebatur illo anno. Quia etiam debita
 illo anno remittebantur. et possessiones aliena-
 te restituebantur. put sub pente. dicitur. Unde
 iubilaeus remittens vel initias interpretatur.
 propter quam recte penitentia figuratur. per quam vera li-
 bertas tribuitur et a diaboli seruitute libera-
 mur. per eam etiam peccatorum debita remittuntur et he-
 reditas eterna atque celestes mansiones re-
 stituuntur. Quinquagesima ergo penitentia tem-
 pus et remissionis significat. Unde est quod hoc
 tpe psalmus. Miserere mei deus. qui est quinquagesimus.
 et est psalmus penitentia et remissionis fre-
 quenter et legitur et cantatur de diluuiio. Nam
 sicut per diluuium mundus purgatur et a malis
 hominibus. ita per penitentiam purgatur microcosmus. id
 est. minor mundus scilicet homo a vitijs et cri-
 minibus. Rursum quinquagesima dies in
 penitentia ducitur. vt in quinquagesima sequen-
 tibus diebus scilicet a pascha usque ad pente. quod

leticia sumus acturi non excedamus quoniam in die
 pente. spiritus sancti gratiam suscipere mereamur
 Finitur enim quinquagesima in die pasche. quod
 penitentia ad nouitatem vite resurgere facit
 De quinquagesima personarum sermo habe-
 tur in Genesi. Abrahama quesitum a domino si. lxx.
 boni essent in populo nunquam periret eis. imo
 dixit dominus postea de sexaginta et quinquagin-
 ta. et sic usque ad decem. De quinquagesima
 denariorum habetur primo in euangelio. vbi
 agit de duobus debitoribus. quorum vnus te-
 nebat centum denarios et alius quinquagin-
 ta. sed de eam ad presens. Dicitur autem
 quinquagesima quasi quinquagesime decem. signifi-
 cans tempus remissionis vt dicitur est. Quin-
 quagenarius enim numerus consistit ex quina-
 rio et denario in se multiplicatis. Nam qui
 opera quinquaginta sensuum corporis per decem legis
 mandata moderat fuerit. secure dicere po-
 terit. quod in ultimo die quinquagesime scilicet in
 pascha cantatur scilicet Resurrexi et adhuc tecum
 sum etc. Et nota quod thelephorus et Gregorius
 pape statuerunt vt clerici incipiant a quin-
 quagesima ieiunare. Instituta est quinquagesima
 primo propter suppletionem. vt videlicet
 supplerent dies dominici qui de ieiunio quadra-
 gesime subtrahuntur. et sic. xl. diebus ieiuna-
 retur. put sub septuagesima est dicitur. Se-
 cundo propter significationem. quia significat tem-
 pus remissionis vt promissum est. Tertio pro-
 pter representationem. quia non solum tempus re-
 missionis significat verum etiam statum beati-
 tudinis representat. Nam in quinquagesimo
 anno serui efficiebantur liberi vt promissum
 est. et quinquagesimo die a die agni imo-
 latis lex data est. et in quinquagesimo die a
 pascha datus est spiritus sanctus. et ideo hic
 numerus statum beatitudinis representat. vbi
 erit adeptio libertatis et cognitio veritatis
 et perfectio charitatis. Naturale huius
 diei officium est de diluuiio vt ecclesia incuti-
 at timorem filijs suis. ne peccent per luxuriam
 sicut in misse post comunione. ne peccent per
 gula. Et quia hec duo vicia maxime dominantur
 in illo tempore. ideo agit de diluuiio per quod
 penitentia designatur. vt promissum est. Sed
 ne timor nimis desperare faciat. dicit re-
 sponsorum. Proponam arcum meum in nubibus ce-
 li in signum federis. quod exponitur allegorice de
 christo vel de quolibet sancto secundum suum modum
 Arcus enim ille quanto magis ad celum eleuatur

tātomagis ad terrā depmitur. ita sanctus homo q̄nto magis eleuat̄ ē ad celestia tāto magis se humiliat. iux̄ illd. Quāto maior es. humiliat te i oib⁹. Itē arcus iste ē signū federis. sicut et x̄ps. Vñ in psalmo. Re/spice in faciē x̄pi tui. Et sancti etiā sunt fe deris signū. q̄ p̄nt irā dei tenere. sicut fe cit moyses. Itē arcus ip̄e portētū est. ita et sancti. q̄ si dñs ita suos affligi p̄mittit. q̄d erit de malis. Vñ legif̄ in eccliaſtico. Vidit arcū. i. sanctū et bñdixit q̄ fecit illū. Notādū autē ē q̄ p̄mo cātāf̄ q̄daz respō foria de diluuiō. sc̄do quedā de obediētia abrae. postremo de ceco illuminato ad no/ tandū q̄ q̄ p̄nīaz peccata sua diluerit. et mādatis dñicis vt abraam obedierit a do mino plene illuminari merebif̄. Porro i officio misse ecclia rogat deū et inuocat p filijs suis afflictis dicēs in introitu. Esto mihi i deū p̄tectorē. Postea x̄o p̄ lapsis et dicit. Et in domuz refugij rē. et causam subdit. s. p̄ fidē cū dicit. Quoniā firmamē tū meū rē. Tertio p̄ tēptatis in p̄sperita te existentib⁹. cū dicit. Et p̄p̄ nomen tuū dux mihi eris et enutries me. De h̄ etiā in p̄cedenti dñica dictū est. Sequif̄ x̄sus de spe. q. d. q̄ merito spei dabis mihi h̄. In te dñe speraui. Oratio p̄ afflictis est. scilz p̄ces n̄ras q̄sum⁹ exaudi dñe rē. Ep̄la ē de charitate. i. ad Cor. xij. c. Si liguis hoīuz loqr̄. q. d. oēs vtutes eo modo quo haberi p̄nt sine charitate nihil valēt ad vi tam eternā. Et ponit ibi. xv. q̄dus ex q̄b⁹ puenif̄ ad templū celeste. p̄m⁹ q̄dus ē. charitas patēs ē. Sc̄ds benigna ē. Ter/ tius nō emulat rē. Deinde seq̄f̄ cōmēda tio charitat. Charitas nūq̄ excidit. Qm̄ autem non pōt homo habere charitatem nisi fiāt mirabilia. maius ē d̄ impio facere p̄m q̄ creare celū et terrā. ideo sequif̄ re sponforiū. Tu es de⁹ qui facis mirabilia Versus ē Liberasti in brachio tuo. i. x̄po p̄ fidem x̄pi. Et sequif̄ tractus. Jubilate. Qui⁹ x̄ba vident̄ eē p̄ illud q̄d p̄ tractū si gnificat. s. dolores p̄ q̄s ecclia trahit vitā miserā. Sed dic q̄ iubilatio seu exultatio nō est p̄trariū tractui. qm̄ homo beatus i ip̄is exultat. et etiā qm̄ hō liberat⁹ est i ip̄is miserijs gaudet. Unde in actibus ap̄loz. Ibant ap̄li gaudētes rē. Et illud salomo nis. Cor q̄ nouit amaritudinē aie sue. in

gaudio ei⁹ non miscebit̄ extrane⁹. i. diabo lus. hoc ē sup̄ omne gaudiū. Euāgelijz ē de fide passiōis et resurrectionis. Ecce ascē dim⁹ hierosolymam rē. Luc. xvij. c. Et q̄ p̄ fidē ceci illuminant̄. ideo statim seq̄f̄ ceci illuminatio. q̄ valde sapiēter petijt di cens: Dñe vt videam quia visio erit tota merces. Offertoriū sicut est de fide. Vñ/ dictus es dñe rē. Et aduerte. q̄ in euāge lio cecus petitoz geminat dicēs bis: Fili dauid miserere mei. et in offertorio simili ecclia ḡras de illuminatione vtriusq̄ p̄p̄ duplicat dicēs bis. Bñdictus es domie Et in alijs etiā x̄bis magis ac magis du/ p̄liciter illuminari postulat dicēs etiā bis. Voce me iustificatiōes tuas. Vel bis dic̄ iustificatiōes tuas p̄p̄ viā testimonioz et vitatē mādatorz. Postcōmuniō sc̄z mā ducauerūt et saturati sūt nimis. est d̄ timo re. vt ad memoriā reducam⁹ q̄d dicitur d̄ iudeis. Adhuc esce eoz erant in ore ip̄oz et ira ascendit sup̄ eos. q̄ enī comederant vsq̄ ad nauseam statim deū ad iracūdiāz cōcitauerunt vt videlz incūciat nobis ti mor ne p̄ gulam offendam⁹ deum sicut iu dei. hoc autē facit ecclia. q̄ tunc solēt ho mines magis intendere gule p̄pter carnal p̄uuiū quod iminēt. de q̄bus dicit Greg⁹ q̄ relinquēdi sunt suo ingenio cuz venia. et dō bene cōpetit huic diei. Vñ etiāz et aliter dici q̄ tria sūt necessaria q̄ pponi tur nobis in ep̄la et in euāgelio. ad hoc vt opa penitentie que p̄ q̄nquagesimaz figu rant sint p̄fecta. s. charitas q̄ pponitur in ep̄la. memoria dñice passiōis. et fides que intelligif̄ p̄ ceci illuminationē. et hec p̄po nunt̄ in euāgelio. Vera fides sine qua ne mo deo placere pōt. opa facit acceptabi lia. memoria passiōis reddīt facilia. cha ritas facit esse cōtinua. Et sicut ecclia p̄mo desperans clamauerat. circūdederūt me rē. et post ad se rediens adiuuari pete bat. ita hic iam p̄cepta fiducia et spe venie p̄pter p̄nīaz q̄si dñm tenēdo orat et dicit. Esto mihi rē. Vbi petit q̄ttuoz sc̄z p̄cepti onem illis q̄ sūt in aduersis. firmamētū ill q̄ sūt in grā. refugij illis q̄ sūt in culpa. et ducatū illis qui sunt in p̄speris. Ep̄la x̄o nos ponit in expeditiōe armis muniri do cēs Tract⁹ triūphatozi militie. nos docet seruire ei q̄dem q̄ nos fecit. non ei cui nos

vedidim⁹. Et nō euāgelioz p̄sequentiaz rationabiliter ordinatā. nā in. lxx. vineaz colim⁹ in. lx. agrum seminat⁹ siue semen spargim⁹. in q̄nquagesima fructū lucis in ceco illuminato colligim⁹.

De feria q̄rta i capite ieiunioz.

Est quinquagesima

gesima seq̄f̄ q̄dragesima. que ē numerus sp̄ialis p̄nie. in q̄ ieu nat ecclia et penitet de p̄cis suis. p̄er pe nitentiā enī q̄ in q̄dragesima p̄ficiť. puenif̄ ad q̄nagesimā. i. ad annū iubileū. h̄ est ad remissioez p̄ctoz. vt p̄missū ē Incipit autē q̄dragesima a dñica seq̄nti in q̄ cātāf̄. In uocauit me. S̄z i hac feria q̄rta ieiunij in choaf̄. vt iā diceť. Beat⁹ petr⁹ p̄mo insti tuit ieiunij q̄dragesime añ pasca. Nec va cat a mysterio. q̄ q̄dragesima sex dieb⁹ a ca pite ieiunij vsq̄ ad pasca in abstinentia su/ m⁹. Nā post babilonicā captiuitatē q̄dra ginta sex añis edificatū fuit tēplū dñi Vñ et nos post captiuitatē babilonis. i. p̄fusi onis vicioz q̄dragita sex dieb⁹ p̄ abstine/ tiā et bona opa nos ipsos tēplū deo edifica mus Quare autē q̄draginta sex⁹ ieiunet̄ et q̄re d̄ q̄dragesima. s. dñica seq̄nti dice tur. Sane ieiunij q̄dragesime cōmēda tur ab institutore et a trib⁹ t̄pibus et a p̄lo/ nis q̄ i illis ieiunauerunt. Rursus ieu nia iō sūt instituta. qm̄ i lege p̄ceptuz erat decimas deo et p̄micias de oib⁹ bonis red di. Vñ et nos idip̄m facē debem⁹. et etiam de nobis ip̄is. s. de corpe et de mēte et d̄ tpe De his et alijs ieiunijz dictū est s̄ q̄rta fe ria tertie hebdomade aduent⁹. Si q̄dē de nob decimas et p̄micias deo offerim⁹. qm̄ bonuz opamur. In q̄dragesima soluit̄ decima diez. qm̄ s̄m Gregl. a p̄ma dñica q̄dragesime vsq̄ i pasca sex hebdomade cōputat̄. q̄z dies sunt. xlij. Ex q̄b⁹ dū sex dies dñici subtrahūt de ieiunio remanēt tm̄. xxxvj. dies abstinentie. q̄ sunt q̄si deci ma anni. Et ḡ numer⁹ q̄draginta dierū q̄ bus x̄ps ieiunauit impleat̄ recipiūt ex in stitutiōe Gregl. pape q̄ttuoz dies p̄cedēt hebdomade videlz. q̄rta q̄nta sexta ferie et sabbatuz. Et s̄m hoc d̄ q̄dragesima q̄si q̄ttuoz cū decima. qm̄ triginta sex dieb⁹ q̄ sūt decima addūt q̄ttuoz vt p̄missuz ē q̄z p̄mus ē sanctificatiōis et mūdatiōis. quia

tūc tā aīaz q̄ corpe mundam⁹ cūneres capī bus aspergētes. Reliq̄ tres sūt d̄ p̄micias dierū q̄ soluit̄ iu q̄ttuoz t̄pib⁹ anni. S̄z eū triginta sex dies p̄dicti sint decima trecē/ toz sexaginta dierū tm̄. et ann⁹ p̄stet ex tre cētis sexaginta q̄nq̄ dieb⁹ et sex horis. p̄tz q̄ cum ieiunam⁹ triginta sex dies rōne deci me t̄pis remanēt q̄nq̄ dies indecimati et sex hore. S̄z illis ieiunam⁹ q̄ttuoz dies p̄ cedētis hebdomade vt sacer numer⁹ com pleat̄ vt p̄missū est. S̄z s̄m h̄ adhuc rema nent triginta hore indecimati. videlz vn⁹ dies qui p̄tinet vigita q̄ttuoz horas et sex hore. S̄z pōt dici q̄ p̄ decima illi⁹ t̄pis in sabbato sc̄to tardi⁹ cenam⁹. vel forte p̄p̄ h̄ die illa tardi⁹ sc̄z d̄ nocte missa celebrat̄ vt dictū ē in p̄hemio q̄te ptis. Nos ve ro puiciales ieiunij q̄dragesime i p̄cedē ti sc̄da feria inchoam⁹. et sic duos dies p̄ ceteri natiōib⁹ ieiunam⁹. et h̄ nō solū p̄p̄ quādā honestatē. vt videlz sic biduo pu rificati i q̄rta feria sacri ieiunij inchoem⁹ verū etiā p̄ eo q̄ q̄dragesima i magno die solis cene terminat̄. put s̄b ti. septuagesi me dictū ē. Ultimos ḡ duos dies nō rati one q̄dragesime. s̄ p̄p̄ causaz ibi dictā. et p̄p̄ eoz sanctitatē ieiunam⁹. Clerici etiā i q̄nagesima ieiunij inchoare tenent̄ put ibi dictū ē. Quidā autē dixerunt q̄ p̄missi q̄ttuoz dies addunt̄ alia de causa. videlz tres p̄ trib⁹ dieb⁹ quattuoz t̄poz q̄ i qua dragesima p̄tingūt. q̄rtus p̄ vigilia pasce quā ieiunare debem⁹. s̄ p̄missa ratio veri or est. S̄z cuz in q̄dragesima imitemur ieiunij x̄pi vt p̄missū ē et ip̄e statim post ba ptismū sc̄z post ephaz suū ieiunij inchoa uerit. q̄rif̄ q̄re h̄ tpe ieiunij inchoam⁹ et il lud cū pasca p̄tinuam⁹. et nō eo tpe q̄ ip̄se ieiunauit. cuz ip̄i⁹ actio n̄ra debeat esse in structio. Ad q̄d q̄druplex ē ratio. p̄ma q̄ in q̄dragesima representam⁹ p̄lm̄ israel q̄ fuit q̄draginta añis i deserto et statim post celebrauit pasca. Secūda q̄z homies tpe verno naturaliter ad libidinē cōmouent̄ ad quā restrigendā institutuz ē h̄ tpe ieu nari. Tertia q̄z x̄pi passiōi resurrectio cō tinuatur. igif̄ rationale fuit vt afflictio n̄ra cōtinua eēt passiōi saluatoris. Cum enī ip̄e p̄ nob passus sit. et nos ei compati debemus vt ita tandē cōregnem⁹. et post passiōē statim resurrectio subsequatur. iux̄

illud apli. Si cōpatimur et cōregnabim⁹. **M**ā et egrot⁹ magis affligit cū appropinat sanitati. Quarta qz sicut filij israel prius q̄ agnū comederēt se affligebant et lactucas agrestes. i. amaras comedebāt. ita et nos p̄ p̄nie amaritudinē debem⁹ p̄us affligi vt statim post digne possim⁹ comedē agnum vite. scz corp⁹ xp̄i. vt sic mystice captiam⁹ pascalia sacramēta. Porro in missis q̄ dragesimalib⁹ frequētaf. hūiliate capita v̄ra deo. eo q̄ illo tpe diabolus magis impugnat nos. vñ deum humiliter orare. et nos sibi hūiliare debem⁹. et vt nos sibi omnipotētis dei manu humiliem⁹. Dicitur etiā. flectam⁹ genua. de quo dictuz est sub q̄rta pte sub titulo de salutatione. Et ē sciendū q̄ flectam⁹ genua. et hūiliate capita sese comitant. et neutrum d̄r in dñica die. **M**ā vt ait Greg⁹. Qui in dñica die genua flectit. deū surrexisse negat. Propter multas q̄dē causas orādo nos ad terrā p̄ster/nim⁹ put dictū est in q̄nta pte sub prima. Dicit etiaz oratio sup̄ plm post. hūiliate capita etc. ppter t̄pis sanctitates. et ad notandū q̄ i hac vita p nob ē orādū. vti futuro audire mereamur a dño. Venitē bñ dicti patris mei etc. Que q̄dē oratio est v̄ caria sancte cōmunionis. Olim enim oēs cōmunicabāt. et cōmunicaturos diacon⁹ ad flectēdū genua inuitabat. Nunc hō qz multi suscipiūt corp⁹ dñi indigne p cōmunionē vtimur oratione diacono sicut p̄us suo fungēte officio et dicēte. humiliare capita v̄ra deo. qz q̄cūq̄ hūiliauerit se exaltabit et q̄squis h bonis actib⁹ bñdicetur. eterne bñdictioni postmodū ascribet. In hac q̄ oratiōe sacerdos milites xp̄i pugne cōmēdat ad dimicādū s̄ hostē antiquū. et insidias inimicōz. et idō p̄munit eos p̄ ministeriū armis hūilitatis. dicēs hu. ca. ve. d. et sic tandem capitib⁹ hūiliatis q̄si cōfir/mās eos infundit sup̄ eos p̄tectionez sue bñdictionis. et h magis i septuagesima qm̄ a duerfari⁹ noster tūc sollicit⁹ circūit q̄rens quē deuoret Sc̄do in p̄ma collecta genua flectim⁹ in postulatiōez iusticie. q̄ est necessaria in p̄nti vita. In vltima hō reuerēter inclinam⁹ in gr̄aactōem p̄ diurno denario vite future. Tertio in p̄ma collecta flectim⁹ genua p̄ pugna p̄ntis vite afflictionem laboris et p̄tinentie ostēdētes. In vl-

tima hō q̄ est p̄ gr̄aactōne. caput humiliam⁹. p̄ q̄d mētis hūilitas designat. qz in eterna vita ois labor excludet. s̄ humilitas semp̄ stabit. De h̄ dicef sub sabbato p̄me hebdomade q̄dragesime. Itē in fine misse d̄r. Bñdicam⁹ dño. de q̄ dictū est in q̄rta parte sub ti. de oratiōe nouissima. Hoc etiā tpe cortine in eccl̄ia suspēdūf q̄ d̄ dictum ē in p̄ma pte sub ti. de picturis.

Porro eccl̄ia his dieb⁹ in magno certamine cōstituta in q̄dragesima frequētas psalmū. Qui habitat. qz psalm⁹ ille infomat i certamine positos spem suam in dño ponere. et omne adiutoriū ab eo deprecere de quo sub dñica seq̄nti dicef. Hoc tpe diaconus casulaz sup̄ humerū portat. de quo dictū ē in sc̄da pte sub titulo de diacono. Ab hac qz quarta feria vsqz ad dñicā palmarū d̄r omni die pfatio de ieiunio. etiā in dñicis dieb⁹ apud q̄sdā. In illa vero dñica. et seq̄ntib⁹ dieb⁹ d̄r pfatio de passione. S̄z videf esse incōgruū. qz i dñicis dieb⁹ cantef pfatio de ieiunio. cuz in illis nō ieiunet. Et ideo q̄daz dicūt in illis q̄nti dianā pfationē. S̄z lz non ieiunet numero. ieiunatur tñ q̄litate. i. in cibo q̄dragesimali. sicut i alijs dieb⁹. In q̄busdam tñ eccl̄ie incipiūt dicere pfationē de passione in dñica de passione. Et in q̄busdā etiā dicunt pfationē de ieiunio vsqz ad q̄rtam feriā ante pasca. Verū lz vt p̄missum ē qua dragesimali ieiunio q̄d incipit in dñica q̄ dragesime. sup̄additi sint q̄ttuor dies. solēnitates tñ officij q̄dragesimalis t̄pis incipiūt in eadē dñica sicut p̄us et nō añ. nec in h̄ imutatio facta fuit. q̄q̄ potius ex incuria q̄ ex certa scientia h̄ p̄rigisse credaf. **M**ā idē deberet esse caput ieiunij et officij. Et fm̄ h̄ videf qz in dñicis q̄ttuor diebus deberent imediate post missaz dici vespe

Circa q̄d notādū ē qz q̄dragesimale tēpus ē luc⁹ et penitētie t̄pis. penitētes autē dū cōuertūt ad xp̄m a tenebris ad lucem trāseunt. Vespertinū hō t̄pis ppter defectū et obscuritatē impfectionem designat qz q̄ penitētes nō impfectioni et defectui s̄ poti⁹ p̄fectioni et luci vitatis insistent. id circo p̄ueniēter quātū ad vespas dictū tēpus lucis ex institutione gabalon. concilij p̄uenit. vt sic statim post missaz dicantur q̄ alias circa noctis t̄pis cōsueuerant dici.

Hoc tñ q̄ttuor p̄dictis dieb⁹ p̄cedētib⁹ nō fuatur. q̄ diebus q̄dragesimalib⁹ sup̄ additi ex alia causa fuerunt. Vel p̄t dicit qz q̄dragesimali tpe p̄p̄ dispositionez ad pascale solēnitatē et correctionem delictorū p̄teritorū sanctorib⁹ operib⁹ insistentum est. idco pulsū est vt eo tpe q̄ suam illa ieiunia plures orationū supplicatiōes ieiuni agamus. et ppter h̄ nō solum alias horas verū etiā vespas ante cibū dicim⁹. **P**redictis tñ q̄ttuor diebus h̄ nō fuatur ad rēp̄sentādū p̄mariā dispositionē penitentij q̄ in suis p̄mordijs non possunt tot sanctitatis obseruantijs insudare. Hoc tpe dicif ad horas caplm̄ conuertimini. Jobel. ij. c. Et illud. Inter vestibulū. q̄d ē ibidem. Et illud. Clama ne cesses. Esa. lvij. ca. Et illud. Derelinquat impi⁹. Esa. lv. c. Et illud. Frāge esuriētī. Esa. lvij. c.

Sane h̄ q̄rta feria q̄ttuor p̄uilegijs insistent. Prīmū ē. qz tali die incipim⁹ ieiunare. q̄d fit q̄druplici rōne. Prīmo pro eo qz xp̄s legitur q̄rta feria suum ieiunij inchoasse. Q̄d inde videf. qz natus est die dñi/ ca. et si q̄s diligēter cōputet annos extunc vsqz ad triginta fm̄ rationes cōpoti inueniet eū in tertia feria fuisse baptisatū. et seq̄nti die intrās in desertū inchoauit ieiunij. Sc̄do ideo in quarta feria ieiunij inchoam⁹. qz in q̄rta etate salomon templū edificauit. et nos q̄si fundamētū illi tēplū q̄d ex nob̄ extruif iacim⁹ ieiunādo. vt i pasca tēplū dñi esse possim⁹. **A**n̄ apls Templum dei sanctū est. q̄d estis vos. Tertio ideo in q̄rta feria ieiunij incipit. cū enim eccl̄ia i dieb⁹ dñicis q̄dragesime non ieiunet p̄p̄ gaudiū q̄d h̄z d̄ resurrectione dñi q̄ in illo die facta ē. in qua resurrectione domin⁹ legit bis comedisse. semel cū discipulis euntib⁹ i emaus et itez q̄n̄ itrauit clausis ianuis ad discipulos. et attulerit ei p̄tem piscis et assi et fauū mellis. idō incipit ieiunare ab hac q̄rta feria antecede te dñi cam illam. q̄ ppter h̄ vocaf caput ieiunij. De h̄ etiā iā p̄missum ē. Quarto. qz sicut iam dicef h̄ tpe ad bellū p̄cedim⁹. idō q̄ttuor dieb⁹ hui⁹ hebdomade ieiunam⁹. vt q̄ttuor armati p̄tutibus. i. iusticia. fortitudine. prudentia. et p̄antia. q̄ttuor mala q̄ p̄ p̄num parentē incurrim⁹ deplozemus. lz qz de paradiso electi sum⁹. qz in hac val-

le miserie cibis ad modū iumētōz indigemus. qz in infernū descendere timemus. qz in patria cū dño nō gaudem⁹. Quinto vt defleam⁹ q̄ttuor mala q̄ fecim⁹. i. p̄ctm̄ cōgitationis. opis. p̄suetudinis. et locutiōis

Sc̄dm̄ p̄uilegiū est. qz illa die audiunt p̄fessiones publice penitentiū et eis p̄nie imponunt. Tertij. qz tunc cineres capitibus aspergunt. vt iā dicef. Quartum qz die ista fit p̄cessio q̄lem p̄ totū annū fieri nō p̄tingit. penitētes nāqz tūc ab eccl̄ia cū p̄cessione et cruce eliciunt et in die cene in eadē recipiunt. sicut sub illa die dicef. Processionē q̄dē facim⁹. qz tūc ad bellūz p̄tra hostes incedim⁹. q̄ q̄si in expeditiōe a septuagesima vsqz tūc fuim⁹. Procedētes ergo s̄ hostes armis n̄ris armamur. q̄ sūt humiliatio. oratio. afflictio. et elemosynaz largitio. Humiliatio sicut iā d̄r est in cinere. Oratio qz tūc dicim⁹ parce domie etc. Afflictio de q̄ in euangelio. Cū ieiunatis etc. Elemosynaz largitio q̄ maxime h̄ tēpore frequentāda est. **A**n̄. Abscōde elemosynā in sinu pauperis. Talib⁹ itaqz armis armati ad bella p̄cedimus. **A**n̄ collecta huius diei est. Cōcede nobis omnipotens deus p̄sidia militie xp̄iane sanctis inchoare ieiunijs etc. **L**eterū hac die officium vsqz ad nonā differim⁹. non tñ quia dñs hora nona expirauit. s̄ etiā p̄p̄ n̄raz castrimargiā. adeo nāqz ventri dediti sumus qz audita missa statim ad cibū curremus. et d̄ horis paz aut nihil curarem⁹. **A**n̄ in p̄cilio gabalon. d̄r qz ad missaz currendum ē. et auditis missaz solēntijs. et vespertinis officijs ac largitis elemosynis. ad cibū accedēdū ē. **H**ac etiā die bñdicif cinis. et in signū hūilitatis capitib⁹ aspergif sub his v̄bis. Cinis es et in cinerem reuerteris. **A**d dictū fuit adē Gen. iij. c. Et iob penitentia in fauilla et cinere egit put legitur Job vlt. ca. Et dñs ait. In domo pulueris puluere vos aspergite. **A**lsich. j. ca. Itē legit Judith. iij. c. Qz filij israel humiliauerūt aias suas in ieiunijs et erat cinis sup̄ capita eorū. Et abraā in q̄t. Loquar ad dñm̄ meū cum sim puluis et cinis Gen. xvij. ca. Et mardoche⁹ indut⁹ ē sacca. spargens cinerē capiti suo Ibest. iij. ca. Et filie syon cōsperferūt cinere capita sua. Th̄ren. iij. cap. Et hinc est qz sicut ex

libro pontificali habet penitentes et morturi in signum penitentie et humilitatis. et quod terra et pulvis sint se in cinere vel solo prosternunt. et cilicium induunt. Quod ex veteri testamento tractum est. legimus enim Esai. lviij. c. quod penitentes sacco et cinere sternunt. Item Hierem. xxv. ca. Aspergimini cinere quod completi sunt dies vestri. Item Zonae. iij. c. Rex Ninive induit sacco et sedit in cinere Item Thren. iij. ca. Virgines hierusalem accincte sunt cilicibus. Item in ps. xxxiij. Induebar cilicio. Fit etiam hoc ad significandum quod sicut in electione ade de paradiso maledicta fuit terra in ope suo sic per humilitatem penitentia terra nostra scilicet liberum arbitrium nostrum benedicitur penitentia ut non spinas et tribulos. sed dignos fructus penitentia germinet. Inuitur autem oes ad penitentiam generaliter cum dicitur in antiphona. Immutemur habitu et ieiunemus et ploremus ante deum etc. Et ostendit causa quare homines debeant ieiunare. scilicet quia dominus expectat eos ad penitentiam. Unde introitus etc. Misere ris ois deus propter penitentiam. etc. Sap. xj. c. Oes etiam orationes que dicuntur. faciunt ad idem. In epistola quod. Conuertimini etc. que est Joelis. ij. ca. ad hoc inuitant generaliter parui et magni et viri et mulieres. Unde dicit. Sanctificate ieiunium vocate cetum congregate populum etc. Sequitur responsorium. Miserere mei deus etc. quod respondet epistole ostendens triplicem effectum penitentia. primum quod per eam habemus remissionem peccatorum. et collationem gratie. et conculationem inimicorum. Unde sequitur versus. Bedit in obprobrium calcantes me. Sequitur tractus. Dominus non secundum peccata nostra etc. quod significat laborem qui in penitentia habetur. Et dicitur iste tractus versus ad dominicam de passione in secunda quarta et sexta feriis. ut in diebus artiori ieiunio deputati incepte penitentie memores orationes ieiunio combinemus. In euangelio autem cum ieiunandi vbi dicitur. Tu autem cum ieiunas vng caput tuum. et faciem tuam laua Quia omnis penitens debet vng oleo spirituali. quod est innocuitas mentis. tanquam athleta et pugil domini. sicut habet in ecclesiastico. Oleum de capite tuo non deficiat. Et faciem tuam laua id est interiori hilaritate exterius demonstra ne videaris hominibus ieiunans. id est sic ieiuna ut non intendas fauorem humanum. sed solum dei. et

pater tuus quod videt in abscondito reddet tibi Offerenda etc. Exaltabo. vbi est gratia de impetrata remissione. Communio etc. Qui meditabitur in hoc est altior exhortatio delegis meditatione. et resonat euangelio. quia meditari in lege est thesaurizare in celo.

De quinta feria.

Equit de quinta feria.

Si quidem inuitari sunt omnes in precedenti die sicut ibi dicitur. Sed quod penitentia consistit in tribus scilicet in oratione. ieiunio et elemosyna. ideo in tribus sequentibus diebus ait de his tribus et primo de oratione in hac quinta feria. et ideo incipit introitus. Dominus clamare ad dominum. Fit autem oratio ab aliquo: quod per se quod per alio. Ergo ostendat quantum valet ab aliquo per se facta oratio. sequitur epistola. Egrotavit ezechias etc. Esai. xxxviii. ca. In qua proponit ecclesia regem ezechiam in exemplo quod oratione per se facta impetravit a domino. xv annos diebus vite sue supradidit. Et etiam ecclesia ostendat quantum valet oratio per alio facta legimus euangelium. Cum intraret ihesus Nazareth. etc. de ceterione quod rogauit dominum pro pro suo ut sanaret. quod impetravit.

De sexta feria.

De sexta feria

agitur de ieiunio et ostendit quod ieiunium placet deo. scilicet spirituale non carnale. Unde epistola agit de hoc. Clama ne cesses etc. Esai. lvij. ca. et postquam dicitur ieiunauimus et non aspexi etc. Et dominus respondet. Nunquid tale est ieiunium quod elegi ceterum quasi circumlocutionem caput etc. Quasi dicitur se cruciet in tantum. sed quod dissoluat fasciculos impietatis. id est ab omni peccato absterneat quod fit per charitatem. Unde sequitur euangelium. Audistis etc. Nazareth. v. ca. agens de charitate. vbi dicitur. hoc in ecclesia non legatur. Dicitur est antiquis non occides. ego autem dico non irascaris.

De sabbato.

De sabbato

agitur ecclesia de elemosyna et de sabbato. quod per premissa tria. scilicet orationes ieiunia et elemosynas venit ad sabba-

num mensuris. vbi pena iam facta que spectat ad penitentiam. et pax que est quies et sabbatum mensuris se osculant. id est conueniunt. Et propter hoc sequitur apte in epistola Esai. lvij. ca. Si abstuleris de medio tui catenas peccatorum. et cetera que ibidem sequuntur tunc vocaberis sabbatum dedicatum. et cetera que ibidem sequuntur. Et hoc idem dicitur in euangelio. Cum sero esset etc. Nazareth. vj. ca. vbi dicitur de discipulis laborantibus in mari per quos penitentes designatur. quod dominus ascendit in nauiculam cum eis. et statim facta est tranquillitas. Quia deo presente in corde hominis pacificatur anima. et tranquillum fit ibi. hoc sabbatum hoc habet epistolam et euangelium sicut nonnulla alia per annum circuli. non tamen est cantus officium. quod secundum quosdam non dum erat solenni ieiunio deputatum. Hodie pro ieiunio. ut ad quietis eterne sabbatum perueniamus.

De prima dominica quadragesime.

De hac dominica

in qua caratur. inuocauit me etc. incipit quadragesima. que significat tempus penitentia spiritualis. et vocatur dominica quinta. quia quinta est a pascha. Quid autem significet quod dominice quadragesime. dictum est in prima parte sub titulo. Dicitur est autem quadragesima. in ea sunt quadraginta dies versus ad pascha. Primum quod ecclesia non curauit de duobus diebus. que minutias non attendit sed summam numeri ponit quibus sit parum plus vel minus. Secundo quod quadragesima non pretenditur nisi versus ad diem cene domini. que est dies ab solutionis. Nam per quadragesimam bene obseruatam. et per veram penitentiam peruenit homo spiritualiter ad cenam agni. Unde in Apocalypsi. Beatus qui vocatus est ad cenam nuptiarum agni. Et secundum hoc solum sunt. xl. dies Tertio quia filii israel laborantes in deserto. xl. annis cibati manna. per quadraginta mansiones venerunt in terram promissionis quoties exemplo. xl. diebus a deliciis corporis abstinentes vobis vite reficimur. orationi vacamus ut tamen per christum in terram viuendum introeamus. sicut illi per iesum nauem. id est per ioseph in terram promissionis introducti sunt. Ideo autem secundum hieronimum. sunt in ea. xlj. dies. quod dominus venit ad nos per. xlj. generationes computatis

ieconia patre. et ieconia filio. et ipso domino Sane totum tempus vite nostre quadragesima est.

Ieiunium autem. xl. diebus incipit a peccato deti quarta feria. Primum secundum Augustinum. quod mattheus. xl. generationes posuit Ad hoc enim dominus suo quadragesimo numero ad nos descendit. ut nos ad eum nostrum quadragesimo numero ascendamus. Secundo secundum eundem. quod ad hoc ut habeamus quadragesimum quadragesimo ad hoc endus est denarius Ad hoc enim ut perueniamus ad requiem beatam. oportet nos toto tempore penitentia vite laborare. Unde et dominus cum discipulis. xl. diebus mansit. et post decimam diem spiritum sanctum misit. Ieiunium. xl. diebus. Nam et moyses ad accipiendum legem ieiunauit. xl. diebus. sicut et helyas. dominus quod noster quadragesima dies ieiunauit absque cibo. et hoc per institutionem et exemplo. Unde nonnulli vna tantum quadragesima obseruant. Illi pro merito ieiunauerunt. Comuni tamen est tres quadragesimas seruare. eo quod moyses. ut tradunt breui ter ascendens ad dominum ieiunauit. vel potius quod tres in tribus leguntur ieiunasse quadragesimas. scilicet moyses. helyas. et dominus. Quare autem xl. diebus sumus in abstinentia dictum est sub precedenti quarta feria. Considerandum est autem quod tempus quadragesime penitentia ascribitur. penitentia autem fructus sunt. ieiunium. vigilie. et alie carnis abstinentiones. Elemosyna corporalis et spiritualis et alia misericordie opera. Oratio et deprecatio et alie species preteritatis. Fletus. lachryme. et alia insignia contritionis. Propter quod de his et similibus ad penitentiam pertinentibus in nocturnis et diurnis officiis hac die et sequentibus legit et cantat ecclesia copiose. Et propter hoc etiam hoc tempore regulariter octies in canonicis horis psalmus ille penitentialis Miserere mei deus. Et est notandum quod propter ieiunium principium ordo interruptus per historias. Cum enim in septuagesima et septuagesima caratum fuerit de adam. et in quadragesima de noe et abraam. in hac prima dominica in terponitur de fructibus penitentia. in secunda vero de iacob. in tertia de ioseph. in quarta de moyse Antiquus tres instituit ecclesia quadragesimas. de quibus tactum est in parte prima sub titulo. de ecclesiasticis sacramentis. Sane quod ut dictum est sub quarta feria cinerum. hoc tempus est militie christiane. et in hoc diabolus fortis pro nos insurgit ideo ne homo desperet. quasi perfortatiuum quiddam canit ecclesia introitum. Inuocauit me etc. quod audito spe fit homo fortis Unde dicit apostolus Spe

In euangelio spūs imūdus. q̄ ambulat p lo-
ca arida q̄rens requiē et non inuenit. Cor-
pora enī ieiunij desiccata fastidit. Ideo
ad ieiunia libenti appetenda. moysi et he-
lye p̄mittit̄ exēpla. q̄z vterq̄ in singulis
lectionib⁹ xl. dieb⁹ et xl. noctib⁹ ieiunasse
p̄hibet. Itaq̄ pp̄t ieiunij geminationes
scz q̄dragētime et q̄tuor tpm. duo x̄tus i
graduali ponit̄. Ea q̄ in introitu. q̄dua-
li. tractu. cōmuniōne. et offerēda cātant̄.
sūt cōsolatiōes et oratiōes. vt ieiunātes a
tribulationib⁹ eripiant̄. et ne his qui iei-
unij affligunt̄ inimici dñent̄. Hec q̄rtase-
ria in h̄ puilegiata ē. q̄ illi q̄ in sabbato se-
quēti ordinādi sūt interrogant̄ de sc̄ptu-
ris sacris et examinant̄ De q̄ et q̄re due le-
ctiones leguntur ad missaz sub q̄rtase-
ria hebdomade aduent⁹ dictum ē.

De quinta feria.

Quinta feria ē

De p̄fessione p̄ quā etiā pugna-
tur. Et ē introitus. Cōfessio et
pulchritudo. Est aut̄ triplex p̄fessio scz si
dei. pcti. et hūilitatis. Qui h̄z hāc p̄fessio-
nem pulchritudo ē in p̄spectu ei⁹. In cō-
spiciēdo enī deū humiliam⁹ nos et deo si-
miles sumus imitādo ip̄m. Ep̄la x̄o scz.
Oravit hēdras et. sumit̄ de hēdra. ix.
ca. In q̄ est oratio hēdre et p̄fessio. q̄ ora-
uit sic etiā daniel oravit p̄ peccauim⁹ et iu-
ste egim⁹ et. Et p̄ istā p̄fessionem merue-
rūt remissionē pctōz. Et ita ostendit̄ esse
ctus p̄fessionis In alijs eccl̄ijs legit̄ ep̄la
Fact⁹ ē fimo dñi. Ezech. xvij. c. q̄ etiā lo-
quit̄ de effectu cōfessionis. Euāgelium.
egressus ihs et. Mat. xv. ca. est de mu-
liere chananea. q̄ p̄ p̄fessionē fidei cum di-
xit. dñe adiuua me. et p̄ p̄fessionē hūilita-
tis. cum dixit. naz et catelli et. meruit filie
sue sanitatē. et dictū ē ei. Mulier magna
est fides tua. Quidā aut̄ legit̄ euāgelij
in q̄ iudei gloriātes q̄ essent filij abrahe cō-
uincunt̄ nō esse filij abrahe. quis nō faciūt
opa ei⁹. s̄ eē ex patre diabolo ei⁹ opa faci-
endo. Vel vt q̄busdā moris ē legit̄ euā-
gelij qd̄ alij legit̄ feria q̄nta sequētis heb-
domade de diuite. q̄ ap̄d inferos cruciat̄
patrēq̄ vocās et depcās abraā nō vt filij
exaudit̄. Hic p̄sonat̄ illō p̄pheticū. qd̄ i
ep̄la p̄mittit̄. q̄ si vir iust⁹ genuerit filij

sanguinē effundentē et vniūsa detestāda
faciētē. ip̄e qd̄ ē i iusticia uiuet. fili⁹ aut̄ ei⁹
q̄ opar⁹ est iniquitatē morte moriat̄. Cete-
ra q̄ sūt i introitu q̄duali et offerēda. sunt
laudes et oratiōes iusti Cōmuniō. panis
quē ego dederō Job. vij. c. declarat vnde
iust⁹ uiuat scz de carne x̄pi. Et attende
q̄ q̄nte ferie pp̄ria olim non habebāt offi-
cia. s̄ a dñicis estualibus inofficiabant̄.
et eaz euāgelia non sūt de ieiunij institu-
ta. s̄ de diuite et lazaro et vidue filio susci-
tato. Olim eteni nō ieiunabāt. s̄ vt i dñi-
cis solēniabāt. Sed postmodū a grego-
rio minore q̄nte ferie q̄dragētime fuerūt
adiūcte ieiunio. put̄ dictū ē h̄ septuagēsi-
ma et iofficiate. Et inde ē q̄ varietas ep̄la-
rū et euāgelioz in q̄ntis ferijs repit̄. De
h̄ dicef̄ s̄ q̄nta feria sequēti hebdomade.

De sexta feria.

Sexta feria

q̄ est nona dies ieiunij. q̄ nume-
rus ē angelic⁹. petit eccl̄ia libe-
rari ab oib⁹ tribulationib⁹. et ē introit⁹ De
necessitatib⁹ et. et fit h̄ p̄ angelos et marie
p̄ angelū magni p̄silij. et ido legit̄ euāge-
lijū Johis. v. c. Erat dies fest⁹ et. in q̄ dñi.
Angel⁹ dñi descendit̄ i piscinā et mouebat
aq̄ et sanabat vn⁹. Ido vn⁹. qz tñ vnitas
eccl̄ie sanaf. s̄z ne i p̄tradictiōe peccm⁹
sic iudei q̄ dicebāt istud puerbiū ironice
p̄res nri māducauerūt vna acerbā in de-
serto et dētes filioz obstupefūt. i. nos pu-
nimur pp̄t h̄ qd̄ nō ē iustū. id legit̄ ep̄la d̄
Ezech. xvij. c. Aia q̄ peccauerit ipsa mo-
rietur. Fili⁹ non portabit iniquitatē patri
nisi imitetur patrem in malicia. Vindicat
enim domin⁹ iniquitatē patrum in filios
in his q̄ oderunt eos.

De sabbato.

Quinta feria nō

restat nisi sabbatim⁹ Et ē ep̄la
de sabbato mētis. Frēs hora
mur vos. p̄der sabbatū vō mēti venit ad
sabbatū et nitat̄. et ido d̄ euāgelijū d̄ trāssi-
guratiōe dñi. i q̄ apparuerūt tñ moyses et
hēlyas. qz exēplo aiaf eccl̄ia ad ieiunijū.
In missa hui⁹ diei lectio p̄ma est. Oravit
moyses. Deut. xxvj. c. Secūda ē. Dixit
moyses filijs isrl̄. ibidem. xj. c. Tertia est.

Orōes faciebāt. s̄. Abach. j. ca. Quarta
Abiserē nri Eccl̄. xxxvj Quarta ē Angel⁹
dñi. d̄ q̄ dictū ē s̄ q̄nta feria tertie hebdo-
made d̄ aduentū. Et q̄ p̄ ordinandis orat
eccl̄ia. cāt at itroitu Intret in p̄spectu et
Et q̄dualē. pp̄t esto et. et p̄ctor nri et
et cōuertē dñe et. et dirigat̄ et. et ad dñm
cū tribularer et. Ad q̄ntz lectiōes. flectit
genua. vt q̄ntz sensus ordinandoz a dño
dirigat̄. Et vō diaconi et sacerdotes tāq̄
p̄fectiores et nis itēdē tenēt. inde ē q̄ an-
tertia lectiōez siue añ ep̄laz nō d̄ flectam⁹
genua. sic nec ante euāgelijū. Hoc etiā fit
pp̄t reuerentiā aplice lectōis. Et pp̄t ean-
dē etiā cām ad orōz sup̄ p̄lm genua n̄ fle-
ctim⁹. s̄ solū capita inclinam⁹. Rursus qz
m̄tū valet depcatio eccl̄ie affidua Quis
enī q̄ nō audiat̄ i tribulationib⁹. Idcirco
q̄nto loco legit̄ lectio d̄ trib⁹ pueris de ca-
minis ignis liberat̄. et sequit̄ gr̄az actio-
nes i cātico. B̄ndict⁹ es dñe et. Et vō of-
ficiū p̄dicatiōis etiā ad subdiaconū p̄ti-
net. idcirco sequit̄ ep̄la pauli. j. ad Thessal.
vl. c. Rogam⁹ vos corripite in q̄tos. cō-
solamī pusillamies et. Officiū enī p̄dica-
toris ē alios corripere et reliq̄ facē q̄ in ep̄la
ipsa docēt. et ita ipsa ep̄la p̄tinet ad ordia-
tos saltē i sacri. Deinde sequit̄ tract⁹. Lau-
date dñm o. gē. in q̄ oēs iuitat̄ ad dei lau-
dem. q̄ m̄ltros suos sua misericōdia p̄firmat.
Tract⁹ q̄ et cātico. b̄ndict⁹ es. sunt ordina-
toz. et qz sacerdotes i virū p̄fectū cōmuta-
ri dñt. qz m̄ltros panis et vinū trāssub-
stantiant̄ i corp⁹ et sanguinē dñi. inde ē q̄ le-
git̄ euāgelijū de trāssuratiōe. Assumpsit
ihs petz et. Mat. xvij. c. debēt enī trāssi-
gurari. ita qz i eis nō appareat nisi resurre-
ctio dei. s̄z qz i p̄nti sine tribulatione aut
vir aut nūq̄ eē possum⁹. et p̄pterea sp̄ ad
dñz clamādū ē. inde ē q̄ sequit̄ offertoriū
dñe de salutis mee. et. et postcōmuniō.
dñe de in te speraui et. p̄ puilegiatū est
h̄ sabbatū. qz in eo ordines celebrant̄.

De sc̄da dñica quadragesime.

Secunda dñica

titulat̄ dñica vacat. p̄ eo qz ca-
ret pp̄rio officio Ido aut̄ caret
officio. nā cū i p̄cedēti hebdomada occur-
rūt q̄tuor tpa. in qz sine ordines celebrat̄
babebat antiq̄ eccl̄ie institutio. vt p̄ finez

dies sabbati incipet officij ordinū. et i die
dñica termiaref. et ita officij qd̄ i fine diei
sabbati incipiebaf vsqz i die dñica p̄tēde-
baf. et sic tñc ipsa dñica pp̄rio caret officio
Verū qz difficile erat a sexta feria vsqz in
die dñica nil comedere. factū ē vt i sabbo
ordines celebrat̄. et i die dñica q̄ vacat offi-
cio officij q̄nte ferie p̄cedēt̄ repetat̄ p̄dōt
etiā dici qz eccl̄ia suspendit organa sua in
hac dñica q̄ ē q̄nta a septuagesima ad simi-
tudinē p̄ti q̄ existēs i captiuitate nec alta-
re. nec tēplum habuit. imo organa sua su-
spēdit. q̄re pp̄riū nō h̄z officijū. Sic autēz
dñica ista vacat ab officio p̄po. ita et oēs
q̄nte ferie q̄dragētime q̄ndā p̄po carebāt
officio. put̄ sub q̄nta feria dicef. Et at-
tēde qz hec dñica vacat solū cātū diurno.
nec vacat oīno officio. nec euāgelio. et ido
solū in q̄duali d̄z ititulari dñica vacat. et
nō i antiphonario. nec i euāgelario. Et i
q̄busdā eccl̄ijs d̄z euāgelijū. Egressus. qd̄
dictū ē in p̄xima q̄nta feria. In alijs. assū-
psit ihs petz. Verū i p̄cedēti dñica dictū
ē qz in ipsa dñica armauit dñs militē suoz
q̄tuor cardinalib⁹ vtutib⁹ et gladio verbī
dei s̄z qz vt p̄missū est i sc̄da feria pugna
nō libeter suscipit̄. nisi p̄miū ondat̄. id eo
agit̄ i hac sc̄da dñica de b̄ndictiōe. q̄ ē q̄nta
tuplex. s̄. b̄ndictio liberatiōis. gr̄e. augmē-
ti gr̄e. p̄tēplatiōis et gl̄ie. Et vō b̄ndictio
illa ipetrat̄ p̄ orationē. ido dñica ista cōsi-
stit i oratione. Vñ die i introitu. Reminē-
scere miserationū tuaz et. petēs cantu lu-
gubzi liberationē a vicijz et pctis et spiriti-
bus imūdis. Hec est p̄ma orō et significat
p̄mam dei b̄ndictionē scz liberationis In
ep̄la x̄o q̄ ē. Rogam⁹ vos et. j. Thes. iij.
ca. petit sibi dari sc̄daz b̄ndictionez. s̄. gr̄e
siue gr̄az ad bñ ambulādū et bñ agēdū di-
cens: Hec ē enī volūtas dei. vt digne am-
bulem⁹. vt sciat vnusq̄sqz vas su. possidē
i sanctificatiōe. s̄. vt sit celeste corp⁹ et cele-
stia appetat. et i honore. s̄. vt sit deo dignū
tēplū. qz sedes dei et tēplū sp̄ssancti sunt
nra corpa vt ait ap̄la Dis q̄ caste et pie vi-
uit tēplū dei ē et sp̄sscti sedes. Et i hac so-
la dñica idē ē q̄dualē et tract⁹. eo qz ipsa to-
ta p̄sistit i orōne liberationis. Orō exp̄mit
labore et plactū. q̄ duo significat̄ i q̄duali
et tractu. Est aut̄ q̄dualē. Tribulationes et
Tract⁹ ē. d̄ necessitatib⁹ et. Alij aut̄ dicūt

tractū. dixit dñs mulieri. q̄ est **Abat.** xv. Tertia bñdictio. ē bñdictio augmēti gr̄e. Quarta p̄tēplatiōis Quia bñdictio gl̄ie Quia nō bñdictiōes bñmōi nō habēt vel p̄seruāt sine magna lucta. idō i nocturno officio de lucta iacob cuz angelo r̄i vtero agif. vt exēplo iacob suplantem fr̄es nostros malos. s. si q̄d nobis inferūt iniurie dissimulātes. Et fit pugna ista i vtero re/ becce. i. eccl̄ie. Rebecca enī gr̄a iterp̄taf.

In p̄mo r̄isozio i nocturnis agif d̄ au/ gmēto gr̄e. dixit enī ysaac ad filiū. tolle arma tua. pharetrā r̄ arcū r̄c. Arma p̄dica tois sūt sacre sc̄pture. q̄ dicūt pharetra. qz de eis sumūf sagitte ad pcutiendū dia bolū. Jacob igif. i. ver̄ p̄dicator venaf r̄ iterfici hoīes bona venatiōe r̄ iterfecti one. s. p̄ arcū sacre sc̄pture. r̄ i se occidit be stias. i. vicia r̄ pctā. s. porcū luxurie r̄c. et tūc cenat cū eo ysaac. i. risus sc̄z dñs. q̄ de lectaf i talib. Sūt enī ei delicie cenare cū talib. Unde fm̄ r̄isozii ē. Ecce odor filij mei sic odor agri pleni. i. padisi. hoc etiā ē id qd supra dicit apls. vt sciat vnusq̄sqz vas suū possidere i sanctificatiōe r̄ hono/ re. Sequit̄ vsus. Qui maledixerit ei. sit ille maledict̄. Dēs enī q̄ p̄lo xp̄iano iu/ niozi maledicūt. maledicti sūt. vt iudei gē tiles et alij. In tertio r̄isozio d̄r. Det tibi de? de roze celi. r̄ de pinguedine terre abū dantiā. esto dñs fratru tuozū. Fuiant tibi trib. r̄ p̄li. Hec bñdictio daf eccl̄ie vt of/ bus plis dñetur. Ista nō tria respōsoria sunt septimi toni ad significādū q̄ ip̄a ec/ clesia impetrat nobis gr̄az septiformē spi ritus sancti. In sc̄do nocturno in q̄busdaz eccl̄esijs ē respōsoriū. Si dñs r̄c. In cui? vsu d̄r Jacob erexit in titulū lapidē. fun dens oleū desup. Quod nos facim? cum imitatione xp̄i bona agim?. Angim? enī eum p̄ fidē. cū ip̄m hoīem plenuz gr̄e esse credim?. Et duo respōsoria sunt de p̄mo r̄ vnū de sexto tono. qz de xp̄o agunt qui est p̄ncipiū r̄ finis et in sexta etate vnctus fuit oleo leticie p̄ticipib? suis. In septi mo nō respōsorio orat iacob. Erue me d manu fratris mei. qz valde eū timeo. Val de enī debet timere sanct̄. ne corrupat a malis. In octauo nō respōsorio agitur d̄ benedictione p̄templatiōis. Unde ibi ha betur de lucta iacob cū angelo. qz p̄ orati-

onem debem? luctari cū dño. donec habe amus statū p̄templationis. Et dixit ei an gel? Dimitte me auroza est. i. satis habes fidem vel charitatē vel gr̄am. nec debem? dimittere donec de luctatione cōtra vicia faciat nos cōtēplatiuos. quia regnū celo rū vim patif. r̄ violenti rapiūt illō. Tunc videtur sine nubilo peccati. Unde in no/ no respōsorio dicit iacob. Vidi dñm facie ad faciē. i. sine nubilo peccati. non sine ve lamine creaturaz. Hac rōne eccl̄ia parisi ensis d̄r legē hac die euangeliū de transi guratione. q̄ est benedictio gl̄ie. r̄ ita patz q̄ habita benedictiōe liberationis. gr̄e. et augmēti gratie. r̄ contemplationis. r̄ con siderato p̄mio glorie. libēter r̄ fortiter pu gnant milites christi.

De secunda feria.

Ecūda feria ē

de oratione. Unde in epla que icipit. Oravit daniel r̄c. Dan. ix. ca. ostendit q̄ntum valet oratio cuz iei unio. Daniel. id ē vir desiderioz. oravit p̄ plo suo r̄ abstinuit a regalibus cibis. r̄ vsus ē leguminib?. r̄ ideo exaudita ē ora tio eius. sicut ei dictuz est ab angelo. Sed quia nil valet oratio nisi q̄ sit in cognitiōe dei. ideo sequit̄ euangeliū Joh. viij. Ego vado r̄ queritis me r̄ nō inuenietis. dicit dominus iudeis. Et iterum. Ego sum de surfū r̄c. ego non sum de hoc mundo. Et non cognouerunt eum. r̄ ideo adhuc ma nent in peccat̄ suis. Ibi itaqz diuidit do minus spirituales a carnalib?. id ē. aquas que sunt sub firmamēto ab his q̄ sunt sup firmamentū Et ita hūc secūde ferie cōpe tit opus secūde diei. r̄ ideo introit? est de secūdo tono Carnales enī nō possunt ora re deū. quia non cognoscūt eum. Nam q̄ in carne sunt deo placere nō possunt. Ne/ pe ea q̄ in introitu. graduali. offerenda. et cōmunionē cātant. sunt oratiōes p̄solati/ ones r̄ laudes cōuerse gentilitatis cui do minus exhibuit intellectum.

De tertia feria.

Tertia feria est

de ope diei tertie. qd ē. Cōgre ganatur aque omnes i locū vnū r̄ terra fructificet hoc fit quando hō non

curat de voluptatib? carnis r̄ ieiunat per charitatē. Ieiuniū laudabile ē. vt hō non sit multū cariosus de cibo corpali. vt d̄r i euāgelio. Nolite solliciti esse. solitudine sc̄z suffocāte. s. solitudine puidentie pos sum? r̄ debem?. Ideo introit? est. Tibi di xit cor meuz exq̄sui te. tertij toni. ppter op? tertie diei. In epla nō. Fact? ē sermo dñi r̄c. iij. Regl. xvij. c. hortaf eccl̄ia vt si sum? multū solliciti. r̄ b̄ p̄ helyā. q̄ past? ē a vidua sareptana. r̄ a coruo. r̄ ip̄e etiāz pa uit viduā dicens. Non deficiet farina hy die. id est. gr̄a de corde. nec oleū de lechi to. id ē. gr̄a seu vnctio spiritualis desup. hoc idem hortaf p̄ euangeliū. Super ca thedram moysi r̄c. Abat. xxij. c. vbi seq̄ tur. Unus est magister vester. r̄ vnus est pater vester q̄ in celis est. q̄ hz curā de oi/ bus. Rursus sareptana mulier in introitu affectū ad xp̄m ostēdit dicens. Tibi dixit cor meum. In graduali seip̄am p̄solaf et hortaf dicens. Facta cogitatū tuū In offe renda misericordiam petit. In cōmunionē q̄ si secura se mirabilia narraturā p̄mittit.

De quarta feria.

Quarta feria ē

de pnia. q̄ feria ē dies pnie. In illa enī traditus est saluator. Et ostēdit in epla. Oravit hester r̄c. Hester xij. c. q̄ntū eū oratio faciat efficacē p̄ ora tionē hester. q̄ cuz regina existeret induta fuit cilticio. r̄ p̄ orationē impetrat suspē sionē aman i patibulo. qd̄ parauerat mar docheo. Quia nō pnia p̄cipit timore iu/ dicij. idō de psalmo penitēciali q̄ intitula tur p̄ octauā resurrectionis. sc̄z Dñe ne in furore. sumif introit?. Ne derelinqs me. r̄c. Quia nō non valet pnia nisi imitetur xp̄m. ideo seq̄ euangeliū. Ascēdens ihs r̄c. Abat. xx. ca. de cruce xp̄i. vbi habet Ecce ascēdim? hierosolymaz. Et sequit̄ ibidē de filijs zebedei q̄ petierūt vt vn? se deret a dextris r̄ alius a sinistris Et dixit eis dñs. Potest bibere calicē quē ego bi/ bitur? sum r̄c. Qui non bibit de calice pe nitentie. non bibet d̄ calice glorie. Et post ponit se xp̄s apostolis in exemplū q̄ de b̄ irascebantur.

De quinta feria.

Quinta feria ē

de piscib? r̄ auib?. i. de non p̄si dentib? i dño r̄ p̄fidētib? i boie de q̄bus habet in epla. Maledictus ho mo q̄ cōfidit in homie. Hiere. xvij. c. r̄ po nit carnē brachiū suuz r̄c. Et post Bene dictus vir q̄ p̄fidit in dño. Et hec ostēdū tur per euangeliū. Homo q̄dam r̄c. Luc. xvj. quod est de diuite r̄ Lazaro. Diues enī non p̄fidebat in dño. r̄ ideo in inferno posit? est. pauper nō p̄fidebat. r̄ ideo in si nu abrae requiescit In offertorio nō. p̄ca tus est moyses r̄c. ostendit q̄ oratio iusti efficacē est. Moyses enī erat ouis. qz man suerissim? hominū fuit. r̄ est forma ieiunij r̄ placationē impetravit super iram q̄ do minus iratus erat iudeis ppter vitulum cōflatilem. Rursus quidaz hodie legunt euangeliū in quo docet domin? non in ho minis sed solius dei testimonio p̄fidendū de seip̄o enī loquens ait fm̄ carnis fragili tatem Si ego testimoniū perhibeo de me ip̄o: testimoniū meum non est verū. Et i fra. Ab homine testimoniū non accipio. Et infra. Habeo testimoniū maius iohā ne. His consonat p̄missa lectio de hiere. Maledictus homo qui cōfidit in homie r̄c. Et infra. Benedictus vir qui cōfidit i domino. Cōfidens igitur orat in introitu r̄ in graduali. r̄ etiā in offerenda in p̄sona moysi. in qua sit verboruz repetitio. quia sepe ad dominū p̄ plo intercessit De hoc etiā dictū ē sub secūda dominica post epi phaniā. Cōmunionē. Qui manducat Joh. vj. ca. ostendit quid vtilitatis pueniat cō fidenti. scilicet q̄ in christo maneat r̄ chri stus in eo. Et hec cōmunionē bene congrue ret sabbato añ dominicā palmar. No tandum autē est q̄ sicut p̄cedēs dominica vacat ab officio. put ibi dictū ē. ita r̄ oēs q̄ntē ferie in q̄dragesima quondaz pprio carebāt officio. excepta forte quinta feria cene dñi. Illa tamen mutuat introitū a ter tia feria illam p̄cedenti. Nā sicut q̄libet q̄nta feria auctoritate melchias pape so luta erat a ieiunio. ita r̄ ab officio Un bea tus Greg? nullū in q̄nta feria instituit of ficiūz. Nihilomin? tū hore r̄ matutine ac vespertinū officii cantabāt. Unde neces sariū erat vt sup benedictus r̄ magnificat

antiphone de euāgelij aliōz dierū sūpte dicerent. Sed Greg. ij. instituit ieiunijz 7 officijū q̄nte ferie. ea tñ q̄ pus instituta erant de matutinis 7 vespertinis officijs nō mutauit. Et inde ē q̄ antiphone q̄ cantat sup bñdicit̄ et magnificat. i. q̄nti ferijs nō p̄sonāt euāgelij illi⁹ diei. De h̄ in q̄nta feria p̄cedētis hebdomade dictū est

De sexta feria.

Exta feria agit

de ope sexte diei. in q̄ fact⁹ ē hō 7 hortat nos ecclia ad magnitudinē 7 patientiā. vt oēm irā de cordib⁹ nris remouea mus. 7 h̄ exēplo ioseph 7 xpi. Et est epla. Dixit ioseph Gen. xxxvij. ca. de ioseph q̄ mltā passus ē a fratrib⁹ suis. 7 tñ sublimatus ē velint nolint. In euāgelio Matth. xxi. ca. monemur ad p̄dicta exēplo xpi. hō erat paterfamilias. q̄ plātauit vineā. id ē. iudaicū plm p̄ doctrinā legi Ad vlti mū misit filiū suū ad cultores vinee quē i terfecerūt. ad q̄s p̄t⁹ miserat suos quos etiā iterfecerūt. Per h̄ aut scz p̄ māsuetudinē 7 paciētā satiābimur i futuro. An i troit⁹ ē. Ego aut cū iusticia apparebo i cōspectu tuo. satiabor cū apparuerit glia tua Ad tollerādas etiā p̄secutiones p̄t iusticiā hortat in ḡduali. Ad dñm cū tribularet 7c. 7 in offertorio. Dñe in auxiliū. 7 in cōmunionē. Tu dñe fuabis.

De sabbato.

Abbatū est d̄

quersione vel p̄fessione p̄ q̄ hō cessat ab ope fuili. 7 sic sabbati fat 7 recipit bñdictionē a dño. q̄ bñdixit diei septime. Ad h̄ aut instrumur p̄ lege dñi 7 grāz spūsancti. An introit⁹ ē de lege. Lex dñi 7c. 7 ē p̄mi toni. qz conuersio ad dñm ē p̄ncipiū bone vite. An sequitur. Couertens aias. Sequit. Iusticie dñi recte letificātes corda. qz dant sabbatū spirituale. Et h̄ p̄ncipali⁹ habent p̄ grām. qd ostendit p̄ eplaz. Dixit rebecca 7c. Gen. xxvij. ca. in q̄ habet q̄ rebecca monuit iacob vt offerret patri suo ysaac duos edos Per rebecca grā dei intelligit. q̄ nos monet 7 inspirat nobis offerre deo abominationē de peccato 7 p̄fessionē q̄ pedos designantur. Edus enī animal fetidū ē. 7 h̄z

carnes lapidas. Luz enī homini fetet peccatū suū p̄stet illud. qd valde placet deo 7 angelis eius. qz gaudiū ē angelis dei su per vno peccatoze penitētiā agente. Sequitur aut in epistola. de roze celi. id ē. de grā celesti. 7 de pinguedine t̄re. i. abūdātia t̄re poraliū. sit benedictio tua. 7 p̄ponit de roze celi. quia boni spūalia p̄ponūt t̄porali bus. 7 postea sequit d̄ pinguedine t̄re. qz p̄mū q̄rite regnuz dei. 7 hec oia adijciunt vobis. Boni enī oia habēt. An aplus. n̄ q̄nihil habētes 7 oia possidētes. Ma li similiter petunt benedictionē q̄ p̄ elau designātur. Sed qz ipi p̄ponūt t̄poralia spūrialib⁹. dicitur eis. d̄ pinguedine t̄re 7 d̄ roze celi erit benedictio tua. essi enī habeant aliqua spūalia. tamē p̄ponūt eis t̄palia. Sequitur responzium. Bonuz est cōfiteri dño 7c. quasi diceret ecclia. Ex q̄ p̄ quersionē 7 p̄fessionē peccati 7 reprobat ionē habet benedictio. 7 t̄porali a 7 spū rialia. bonū est cōfiteri dño. Item habetur in euāgelio Luc. xv. homo q̄daz habuit duos filios 7 petijt vn⁹ dicens. Da mihi portionē hereditatē que me p̄tingit. 7 diuisit illis substātiā suā. 7 postq̄ ille cō sumpsit omnia. postea fuit tanta fames i terra ad quā venit. vt cōpelleret fame eē porcari. i. subulc⁹. 7 dixit reuersus ad se quātū mercenarij 7c. Quando enī homo oia bona sua amisit p̄ peccatū. non habet qd comedat. 7 p̄mittit ita de ipm cadere vt arguat eū malicia sua. vt legit ihiere. ij. circa mediū. 7 moriat fame. et dicat. q̄t sūt scz i ecclia q̄ habēt iocūditatē mētiae ego fame pereo. Reuertar in domuz p̄ris mei. An i Exo. ix. habet. qz egyptij cōpel labāt filios isrl̄ exire d̄ egypto. Tunc recipit 7 dat ei p̄ma stola. i. grā. 7 ita i euāgelio habet d̄ quersioe Rursus tā in euāgelio vbi agit de duob⁹ filijs q̄ in epla. vbi agit de iacob 7 esau. duozū p̄loz iudaici videlz 7 gētilis significatio p̄tinet. iudaicus grāz spūalē amittit. gentilis x̄o p̄ter sus ad penitētiā de lege dñi in introitu gloriāz 7 cantat. in graduāli x̄o dño cōfite tur 7 laudat. In offertorio oculos suos petijt illuminari ne dormiat vt inimic⁹ nō p̄ualeat ei. Et attende qz rationalit̄ in sc̄da q̄dragesime hebdomada legit euāgelij de filio p̄digo reuertēte ad p̄rem. qz

gentilis p̄t̄s p̄ doctrinā legis 7 euāgelij ad creatoris cultū reuertit 7 quiuis penitens p̄ fidē 7 opationez. vel p̄ duo p̄cepta charitatis dño reconciliat Cōmunionē est. optet te gaudere. Luc. xv.

De dñica tertia quadragesime.

Tertia domini

ca est confessionis. 7 q̄rta refectionis. Sicut enī supra dictū

est. dñs in p̄ima dñica q̄dragesime arma uit militē suū. in sc̄da ostendit ei premiuz. amodo ergo nō restat nisi vt ostēdat via qz p̄ p̄fessionē 7 refectionēz illuc venitur. Est q̄ dñica ista p̄fessiois. Est aut duplex p̄fessio scz peccati et laudis. q̄s h̄re debet homo. Per humilitatē enī cōfessionis expectat hō a deo oia q̄ expectat. s. liberationē 7 donuz grē 7 oia alia bona An i troitus est. Oculi mei semp ad dñm 7c. 7 est septimi toni. qz p̄ septiformem gratiaz spūsancti euellit̄ homo de laqueo diaboli. Per p̄fessionē enī euitant̄ mala. Et ideo sit statio ad sanctū laurentiū q̄ p̄ cōfessionē liberatus est. Hec humilitas liberauit ioseph de manib⁹ fratruz suoz 7 de carcere. 7 ideo cantat de ipso in officio nocturnali. Adhuc dñica ista sexta ē a dñi ca septuagesime et sexta feria dñs crucifixus ē. 7 ideo sit mētio de passione. q̄ per ioseph significat. 7 ita etiā ipi diei cōpetunt q̄ dicunt. Nam x̄ps p̄ humilitatez libera tus ē ab insidijs fratru suoz. id ē. iudeozū 7 exaltat⁹ est in toto egypto. id est. in mūdō. 7 ita que litteraliter acta sunt circa ioseph. spūaliter sūt facta erga x̄pm. Et nocturnū officij ordinē comitatur historie. Lū enī in p̄cedēti dñica cantatū fuerit de iacob. in hac succinit de ioseph q̄ vendit⁹ a fratrib⁹ illos in fame ditauit. 7 x̄ps a iudeis crucifixus sua morte humanuz gen⁹ redemit. 7 redimēdo a demonio liberauit put in euāgelio legit hodierno. Ceterū q̄lis debeat esse confessio ostendit apls in epla. Fratres imitatores 7c. ad Eph. v. ca. p̄rimo enī eē debet in hūilitate. scz vt humiliem⁹ nos deo. 7 ita in nouitate vite ambulem⁹. Sc̄do in p̄seuerātia. scz vt homo non redeat ad vomituz. et vt infamia peccati remoueat. An dicit. Fornicatio aut 7 imūdicia nō noietur in vob 7c. hoc

fit p̄ p̄seuerātiāz in bona vita. Ad h̄ idē hortamur in euāgelio i fine. in q̄ ostēditur qz grā expellit p̄ctm. Erat inqt ihs efficiēs demoniuz 7c. Luc. xj. 7 Mat. xij. Iesus id ē. grā. Iste idē demoniac⁹ cecus d̄ a mattheo 7 beda. Lecus inqt beda videt. mut⁹ loq̄tur. possessus a demonio liberaf. Et cum eiecisset demoniū locut⁹ est mut⁹ qz qñ data est homini gratia p̄stetur 7 loquit in p̄fessione. Postmodū ostēdit do/min⁹ stabilitatē regni sui p̄ indiuiduā charitatē. 7 instabilitatē regni diaboli. Omē inqt regnū in seipm diuisum desolabitur Et sic regnū diaboli 7 suozū q̄ diuisi sūt a deo destruet. Sz regnū dei manet in eternum. Et ita inuitat omnes homies ad regnum suum qd manet. Propter h̄ debet homo p̄seueranter agere opa p̄fessionis. qz p̄ ea habebitur regnū celoz. Et ideo responzoriū ē. Exurge domine nō p̄ualeat homo. id ē. diabolus q̄ nobis intendit auferre regnū celozum. Hoc igif intendit ecclia vt simus p̄fecti in p̄fessione 7 silit̄ p̄fecte moriamur peccatū. vt p̄ bonā vitāz etiāz infamia peccati deleatur sic dic dñs p̄ h̄ere. Perdam babylonis nomē hoc dicit. qz gratia expellit peccatū 7 infamiā Sequitur. Et reliquias 7 germē babylonis ciuitatis. id ē. memoriā delectabilem. vt scz hō doleat qñ ad memoriāz reducet.

Rursus. qz sicut in euāgelio d̄ surdus audiuit. 7 mut⁹ vba dei narrauit. ideo dicit in introitu. Oculi mei semp ad dñm. 7 ne itez deficiat misc̄diāz implozat subdēs respice in me. et in graduāli. exurge dñe. deinde vox quondā muti secūda faciūdia cui⁹ os apuit sapia p̄ces suas ingeminat. 7 decēti similitudine in tractu perorat dicens. Ad te dñe. In offerāda tā loquens p̄dicat iusticias dñi rectas. eo qz a se hūilitato demoniū exierat Sz ad iudaicū plm supbientē spūs imundus redierat. In cōmunionē de muto fact⁹ orator gratulat⁹ qz sic passer iuenit sibi domū 7 turtur nidū.

De secunda feria.

2 dominica

precedenti dictum ē. qz dñs saluat p̄ p̄fessionē. in hac x̄o sc̄da feria ostendit qz saluat etiā p̄ baptismum Sed qz baptismus dat p̄ trinitatem. ideo

de trinitate introitus. In deo laudabo
 xbum. et ponitur ibi ter h nomen deus. et
 est de tertio tono. quod totum cotingit ppf
 hoc q loquit de trinitate. Epla no. Naaman
 princeps re. q est. iiii. Regl. v. c. est de
 naaman que misit rex syrie dñs su ad he/
 lizeu vt sanaret eu. et pcepit ei vt in tor da
 ne se lauaret septies. et fieret ei caro sic ca
 ro pueri. et ita factu est. Jordanis interpre
 tatur descensus humilitatis in q ecclia mu
 dari petit. et h facit ad pceptu dñi qrens
 p hūilitatē salutē in aqua que est inferior
 creatura. Postmodu sequit respōsoriuz.
 Be laudē meā ne tacueris in q ecclia hu
 militat se p p̄fessionē. et tertij toni. rōne p̄
 dicta. In euāgelio no. Dixerūt pharisei
 ad iesū. Luc. iiii. c. ostēdit dñs q nō sunt
 missi p̄phē. nisi ad humiles. sic helize ad
 naamā. et helyas ad viduā et ostēdit supbi
 am iudeoz. postea dicit. ihs aut tranšies
 p mediū illoz ibat. ad significādū q hūilis
 qcqd sibi fiat viā suā nō derelinqt.

De tertia feria.

Tertia feria est

de oratiōe et misericōdia p que etiā
 saluat dñs. An introit⁹ ē. Bū
 clamarem ad dñm. Epla no. mulier que/
 dam re. est de. iiii. lib. 2o Regl. iiii. ca. d vi
 dua cui filios creditor in fuitutem redi/
 gere p̄tendebat. et eius vasa oleo repleuit
 helizeus dicens ei. q de pte olei redderet
 debitū qd debebat. et de reliquo ipsa et filij
 sui viuerent. Vidua ē ecclia. cui⁹ sponsus
 xps non est p̄ns corporaliter siue visibilē
 que venit ad xpm Creditores sunt demo
 nes. An diabol⁹ exactor dñ. qz peccuniaz
 suam. id ē. imundiciā a nobis exigit cum
 vsuris. An Esa. xiii. ca. Quō cessauit ex
 actor. quicuit tributuz. Sed christus per
 opa misericordie liberauit nos ab hmoi
 creditore. Et petitur hmoi liberatio in re
 sponsorio Ab occultis meis mūda me do
 mine. Euāgelij no qd est Mat. xviii. c.
 est de misericōdia scz si peccauerit in te frater
 tu corripe eu. si ignorat doce. si penitet di
 mitte. non dico septies. sed septuagies se
 pties. id est. quotiens peccauerit dimitte.

Rursus vidua p filijs ad helizeu orās
 dicit i introitu. Ego clamau. et in gduali
 ab occultis demū p̄cib⁹ exaudita. gratias

agit in offerēda. dextera dñi. Et docet in
 cōmunionē. dñe qd re. quales se debeat
 exhibere. q volūt oleū misericōdie. scz qui vo
 lunt requiescere in mōte ingrediant sine
 macula et opent iusticiam.

De quarta feria.

Quarta fe

ria agitur de impletione mada

torū. p quam dñs etiam saluat

Sed qz p gratiā est impletio mandatorū.
 ideo est introitus. Ego autē in dño spera
 bo. et est p̄mi toni. ad ostendendū q spem
 debemus ponere in solo deo. Epistola ve
 ro. honora patre re. est de Exo. xx. ca.
 in qua sunt instituta vel distincta p̄cepta
 domini. honora patrem et matrem re. In
 respōsorio vero petitur gratia. i quo ostē
 dit homo infirmitatē suā dicens. Misere
 re mei deus. quoniā infirmus sum. quasi
 diceret. non possuz p me adimplere man
 data. In euāgelio. Accesserūt ad iesū re.
 Mat. xv. ca. redargauit domin⁹ iactā
 tiam iudeoz qui magis initebant traditi
 onibus hominū q dei. et rep̄hendebāt di
 scipulos domini de traditionib⁹ senioroz
 Quibus domin⁹ dixit. Hipocrite re. p̄
 lotis manib⁹ māducare. non coinquinat ho
 minē. Et ostendit p q saluamur et iustifica
 mur. In hac quarta feria fit p̄mum scriui
 niū put in p̄ma q̄ta feria dices.

De quinta feria.

Quinta fe

ria ostendit ecclia non esse salu

tem nisi a dño et maxime p xtu

tes. An introitus est. Salus populi ego
 sum re. et est q̄rti toni ppter q̄tuor cardē
 nales p̄tutes. Epla no. Factū ē xbu re.
 est de htere. vij. ca. vbi dñ. Bonas facite
 vias v̄ras et studia v̄ra. et hoc ppf bona
 opa x̄tutum. Et rep̄hendunt iudei q cre
 debāt se nō posse dānari. qz habebāt dñi
 templū. et oēs alios dānatos esse dicebāt.
 An seq̄tur responsoriū. Oculi oīuz. ostē
 dens q in solo deo sperādū est. Euāgelij
 vero. Surgens iesus. Luc. iiii. ca. ē de sa
 natione foc⁹ petri. p qd ostendit q in so
 lo deo sperandū est. qz ab ipso et p ipm sal
 mētis et corporis est. In alijs no ecclēsijs
 legif euāgelij sequētis dominice. Abijs

iesus re. et alit incipit. Opami. In q im
 pperat dñs turbe q magis curabāt de sa
 lute corpis q mentis. qm voluerūt eu facē
 regem post miraculū factū de saturatiōe
 qnqz miliū hoīm de duob⁹ piscib⁹ et qnqz
 panib⁹. et hortat eos dices. Opami non
 cibū q perit. s q pmanet in vitam eternā
 Cui p̄grue p̄mittit p̄missa lectō hie. vbi
 dñs p̄mittit se habituz cū eis. et sic q̄si re
 gem futurū eozū q talē cibū fuerit opati.
 vt calūniā nō faciāt. innocentē sanguinez
 nō effundāt re. Rursus introit⁹. s. Salus
 ppli. vox est dñi p̄lum solāt. Graduale
 offertoriū et cōio voces sunt ppli de regis
 gratia cōfidentis. In hac autē q̄ta feria
 in q agit de salute. fit statio ad factos col
 mam et damianū. q medici fuerūt et hoies
 corporaliter et spūaliter sanabāt. et iō de ipis
 fit mentio in collecta.

De sexta feria.

Sexta feria

est dies cruci ondit q p crucē

est salus. An introit⁹ est. Fac

meū signū in bonū. i. crucē. Maiorē ca
 ritatem nō hz. i. mai⁹ signū charitatis q
 vt aiām suā ponat qd p ouib⁹ suis. Epla
 no. Louenerūt re. q est nūeri. xx. c. est de
 moyse q bis p̄cussit petrā et fluxerūt aq vt
 biberēt hoies et iumēta. p̄der binā p̄cussi
 onem duo lig crucis intellige. petra xp̄us
 est. et fluxerūt aq doctrinaz et gr̄az vt pos
 sit bibē torū gen⁹ hūanuz. R̄nsorium est.
 In deo sperauit cor meū. et adiur⁹ suz. qz i
 sola cruce p̄fecta est hūani generi saluatō
 In euāgelio no. venit ihs in ciuitatez re.
 Joh. iiii. c. ondit dñs q nō solū p nobis
 crucem sustinuit. s et mltos alios labores
 An seq̄t ibi. Ihs aut fatigat⁹ ab itinē re
 Et dicunt ibi octo in qb⁹ instruxit dñs sa
 maritanā. q patēt i euāgelio. et iō r̄nsoriuz
 est octauū toni. Cōmuniō est. Qui biberit
 Joh. iiii.

De sabbato.

Sabbato

ondit q dñs saluat p iusticiā et mi
 sericordiā. An epla. Erat vir. Dan. xiiij.
 loquit de susanna q saluata est p iusticiā.
 Euāgelij est de mlere dep̄hensa in adul
 terio quam dñs libauit p misericōdia. Ecce

euāgelij et epla p̄cordāt. Quia q̄ adulte
 ra in euāgelio saluata est p misericōdia. ideo
 videns ecclia infirmitatē filioz suoz petit
 se libari p misericōdia in introitu dices. Ter
 ba mea aurib⁹ p̄cipe. et est q̄nti toni ppter
 qnqz q ponunt in collecta q est tal p̄desta
 q̄sum⁹ omps de⁹ vt q se affligēdo carnem
 ab alimētis abstinet. sectādo iusticiā a cul
 pa ieiunēt. i. a delectatiōe qnqz sensuū. sic
 daniel susanna et ioachim. Misericōdia dei
 nō p̄sequēt q̄ sic nō ieiunāt. Seq̄t x̄sus
 introit⁹ semiplen⁹. s. rex me⁹ et deus me⁹.
 Et iō notandū est q in introitib⁹ aliq̄n du
 plex x̄sus ponit. aliq̄n dimidi⁹. frequēt⁹
 vnus. Duplex. vt in introitu defūctoruz
 Requē Versus. Te decet re. Et alius.
 Exaudi oroz re. Quia oram⁹ p defūcti
 ppf solā corpis et aie q̄s rogam⁹ eis dari
 Et etiā tunc sc̄ds x̄sus q succedit in locū
 illi⁹ x̄sus Gla p̄ri. q in officio defūctorū
 tacet. p eo q mortui trinitatē vlteri⁹ lau
 dare nequnt. ad cui⁹ laudē p̄tinet ip̄e ver
 sus. Sepi⁹ no vn⁹ dñ. qz ad vnū tū. s. ad
 deū p̄tere nos debem⁹. Dimidi⁹ aut h po
 nitur. qz q̄ misericōdia dei impetrat. suā dñ
 imp̄fectōz in opibus p̄fiteri. psalmus em
 op⁹ significat. Post eplam seq̄t r̄nsoriuz
 Si ambulē re. qd sic ei r̄ndet. qz quē dñs
 liberat null⁹ ei nocere p̄t. igif si ambulez
 in medio vmbre mortis non timebo mala
 re. vmbra mortis est moza t̄pal. q. d. et si
 si transeam p mortem t̄palem. nō est timē
 dum. ex quo de⁹ adiuuat. Et seq̄t x̄sus.
 Virga tua et baculus tuus ip̄a me p̄sola
 ta sunt. qz tribulatiōes dñi p̄solāt hoīem
 bonū. Est autē p̄mi toni. qz in solo deo po
 nenda est spes. In euāgelio no. p̄rrexit
 ihs. Joh. viij. ondit se dñs autorē miseri
 cordie. cū dixit mulieri adultere. Vade et
 ampli⁹ noli peccare. Item misericōdia fuit cū
 dixit. Qui sine peccato est v̄m p̄mus mit
 tat in eam lapidē. In offertorio petit silr.
 p misericōdiā libari cū dicit. Bressus me
 os dirige. et p̄tinet ad octauā resurrectōis
 Postcōio no ad b̄ritudinē q̄ est. P̄eo te.
 Joh. viij. Illud autē notādū est. q i hui⁹
 sabbati cōpletorio antiphona. Q̄bediavi
 ta cantat. eo q nūc mediana q̄dragelime
 incipiat hebdomada. Qui no eam in p̄
 cedenti sexta feria cantat. numez diez ie
 tunijs afflictōz attendit. hanc itaqz sb
 aa

breuiloquio duximus exponenda. **M**edia vita xps est. Ipe em mediator est dei et hominum. Ipe est veritas et vita. Ipe est sanctus. Ipe deus. Ipe fortis. Ipe misericors et saluator. Ad xpm ergo primo dirigitur media vita. id est christus. **M**edia vita sancta trinitas est. quae est in se vita et nobis vita media. id est sufficiens et communis ad quam primo dirigitur. **M**edia vita. id est sancta trinitas. **I**tem subdistinguitur sancte deus. sancte fortis. sancte et misericors. id est pater et filius et sancte spiritus. a quo et in quo saluamur. **E**t id saluator etiam trinitas appellatur. **A**d quemcumque tamen primo dirigitur adiutorem in morte sumus in misericordiam patris vite. petimusque ne tradat nos amaritudinibus mortis eterne. **A**l suppleo domine nos erantes in vita media sumus in morte. **P**rima fuit vita iusticie et innocentie in qua creatus est homo. **S**ecunda est vita peccati et miserie. in qua lapsus est homo. **T**ertia erit vita immortalitatis et glorie. ad quam reparabitur homo. **N**os igitur dum sumus in media vita sumus in morte. quia vita peccati media. mors est vite iusticie. et ideo quimus adiutorem. **A**lie ecclesie dicunt. medio vite. quia enim nunc est medium quadragesime que vita presentem que sine peccatis non ducitur representat. merito dicitur antiphona ipsa in morte. id est in peccatis que ducunt ad mortem. **E**t quia in epistola fit mentio de Susanna. ideo propter equeuocatum vocabuli fit hodie statio apostolice sanctam Susannam.

De dominica quarta quadragesime.

Equitur quarta dominica in qua agit de supina ierusalem. **E**t quia in terrazilla venit eo duce quo filius israel venerunt in terram promissionis. put sub septuagesima dictum est. ideo nunc legitur Exodus. ubi dicit dominus. **V**ides vidi afflictionem populi mei qui est in egypto et descendi ut liberarem eos de manu pharaonis. **S**icut autem dominus liberavit populum per plagas missas contra pharaonem. sicut et per plagas liberat de manu diaboli. qui non vult dimittere nos nisi in manu foris. sicut ibi habet. **P**rima plaga est pueris aquarum in sanguinem. per quam peccatum infidelitatis significatur. **P**er alias plagas significatur quod homo per multas tribulationes et penas que habet dum moratur in peccato. cogit redi-

re ad dominum. sicut de filio prodigo legitur. **L**egitur ergo exodus. quia per fidem est exitus a seruitute diaboli. et per baptismum qui significatur per mare rubrum. et per impletum mandatum. **Q**uando homo talis est. facit seipsum tabernaculum domino. qui homo non faciet ei tabernaculum. nec ipse faciet sibi in futuro. **P**ost exodum sequitur liber Levitici. qui est tertius in pentateuco qui pertinet ad leuitas. qui debebant domino offerre sacrificia. **U**n liber est oblationum. **E**x quo enim homo implet mandata et facit se tabernaculum domino non restat nisi oblationes deo offerre. **D**ebet tamen sal apponere in omni sacrificio suo. quia cum discretio debet omnia facere. **Q**uia ergo tales debent esse mundi ab omni peccato. et offerre domino hostiam mundam sanctam et immaculatam. ideo sequitur in Levitico de mundatione lepre. **E**t dicitur ibi multoties. sancti estote. **Q**uia ego sanctus sum. **E**t quia si sit in solennitate cordis. et debent omnia fieri cum gaudio. ideo postea in eodem libro agit de solennitatibus. **R**ursum quia nullus ita perfectus est qui peccet aliquid saltem venialiter. ideo ibi habetur de dubitatione moysi ad aquas contradictionis que nec propter hoc dimisit opus spirituale facere. vi ad vocem suam fluere aque cum dicit. **A**scendat puteus. id est doctrina salutaris. **L**ete rum sicut miler ostendit ex vna parte pomum filio suo et ex alia inimicum ut veniat ad se. similiter et dominus. iuxta illud **O**see. xj. **I**n funiculo adam traham eos in vincula caritatis. **U**n in officio nocturnali ostendit inimicus qui non vult dimittere populum nisi in manu foris et in manu diuina. id est per predicatores. **E**t ideo primum risorium est. **L**ocutus est dominus ad moysen etc. **S**iquidem moyses ex aquis assumptus est christus per quem liberamur ab homini inimico. vel quilibet predicator qui ex aquis scripture debet assumi. **E**t est quarta tonitruum. quia quatuor modis nos affligit diabolus. scilicet interficiendo mares. id est bona opera vel virtuosos quos submergit in flumina deliciarum huius mundi. et cogit finire in luto luxurie et latere auaricie. et palea inanis glorie. **P**orro quia plus in illa septuagenaria captiuitate fleuit super flumina babilonis et in fine cyro permittente letabundus exiit et gaudens hierusalem introiit. ideo cum in prima dominica populus captiuatus fuerit dicitur. **C**ircumdederunt me. **E**t in secunda orauerit

dicens. **E**xurge. **I**n tertia quoque orauit dicens. **E**stomibi. **I**n quarta solatio accepit dicens. **I**nuocauit me. et ego exaudia eum. **I**n quinta etiam rursus oratio infiterit dicens. **R**emiscere. **I**n sexta vero dario licentiam tribuente solatio de reuersione perceperit. ideo dicitur. **O**culi mei. **I**n hac septima tamen in fine septuagesime ingrediens ierusalem gratulabundus exultat dicens. **L**etare hierusalem. **D**e hoc etiam dictum est sub prima dominica. **S**eptenarium quoque patris vite que septem dierum curriculo voluit. vel potius septem etatibus quibus mundus ipse distinguitur. sicut per dies. lxx. sic per septem dominicas sancta representat ecclesia. **P**rima etas est ab Adama usque ad Noe. **S**ecunda vero a Noe usque ad abraam vel secundam ad moysen. **T**ertia a moyse usque ad Dauid. **Q**uarta a Dauid usque ad transmigracionem babilonis. **Q**uinta a transmigracione babilonis usque ad aduentum domini. **S**exta ab aduentu domini usque ad finem seculi. **S**eptima sicut usque ad eundem finem. sicut in dormientibus et quiescentibus. ubi requiescunt electorum anime in vbera lactantis matris sue supne hierusalem. **I**n prima dominica velut in infantia mundi homo a felici delectatione deiectus clamat. **C**ircumdederunt me. **I**n secunda velut in puericia mundi percipiens homo spem sue reconciliacionis voce noe quasi precatoris implorat acceptilacionem reconciliacionis dicens. **E**xurge quare obdormis domine. **I**n tertia velut in mundi adolescencia percipiens homo suam libertatem de egyptiaca seruitute sue peccatoris et libertatis acceleratione voce moysi orat dicens. **E**stomibi in deum peccatorem. **Q**uarta designat iuuentutem ecclesie in qua regum dyademate coronatur. et sapia prophetarum ornat. **U**n illud officium voce dauid quasi precatoris in cantibus celebratur. **Q**uinta senectutem ecclesie. in qua calor naturalis incipit deficere. **N**am populus in babilone captiuatus ecclesia capta nec altare habuit nec templum. imo organa sua suspendit. ideo quoque quinta domini vacat officio. **S**exta senectutem ecclesie. id est fines seculorum cum filius dei venit in mundum. et de diaboli potestate liberat genus humanum ne igitur sit immemor accepti beneficii et in gratum gratulatur et ait. **O**culi mei super ad dominum. **H**ec autem septima et vltima significat sab-

batum mundi in quo sanctorum anime requiescunt illic hierusalem que sursum est. que libera est. que mater nostra est. letatur. **U**n dicitur dominica leticie. est enim septima a septuagesima. et per septenarium significatur septima etas eorum qui sunt in requie. **R**epresentat enim hoc dominica libertatem concessam filiis israel redeundi a babilone anno sexagesimo quam habuerunt plenariam in anno septuagesimo. **U**n totum huius diei officium de leticia est. ad representandum illorum leticiam et etiam nostram. quam finitis sex etatibus erimus in septima a mundi exilio liberati. cum celestem patriam que est patria nostra intrabimus. **L**etatur ergo introitus. **L**etare hierusalem. ad ostendendum quod sicut illi cum ingenti leticia a babilone venerunt in ierusalem. ita et nos ab hoc mundo letantes in celestem hierusalem venimus. **B**abylon enim interpretatur confusio. vnde significatur mundum vel infernum. quia in hoc mundo est confusio viciorum. et in inferno confusio tormentorum. **D**icitur etiam hoc dominica refectiois quia ea dominus refecit et satiauit quatuordecim milia hominum. vel quia in ea ostenditur celestis hierusalem ex qua omnis refectio est. **Q**uia ergo ecclesia letatur per hac refectioem. ideo cantatur. **L**etare hierusalem id est ecclesia. tibi enim eterna requies promittitur. **I**n nocturnali etiam officio cantatur risorium. **A**udi israel precepta domini. et ea in corde tuo quasi in libro scribe. et dabo tibi terram fluentem mel et lac. **P**ostea sequitur in introitu ab vberibus solatio eius. **H**ec vbera sunt duo testamenta. de quibus sumuntur promissiones dulces in quibus est solatio nostra. **E**t sunt in ea tria verba leticie. scilicet letare. gaudete et exultate. ratio quare posita sunt dicta est sub capitulo de septuagesima in principio. **E**t sumitur iste introitus de **E**sa. xl. c. de antiqua translatione. quia in **E**sa. sic non iacet verba hec. **N**os vero de psalmo qui loquitur de ierusalem supina. scilicet. **L**etatus sum. et est quasi tonitruum. propter quatuordecim milia hominum que refecit. vel ideo quia illi qui cohibent et refrenant et bene ordinant quatuordecim seculis illi habebunt hominum refectioem et solatioem. de qua in introitu habetur. et que petitur in collecta. **C**oncede quoniam omnipotens deus. ut qui ex merito nostre actionis affligimur tue gratie solatioem respirem. **S**cripserunt tamen quidam quod quatuordecim papa qui tamen in cronica non inuenitur celebravit tali die rome in dicta ecclesia que vocatur hierusalem. ideo cantatur. **L**etare hierusalem. **E**t nota quod in quibusdam eccle-

his hac die et in festo annuntiationis domini due collecte dicuntur. ut quasi duplex festum exolvere videantur. quod non fit in alijs precipuis festiuitatibus. ut natiuitatis domini et sibilis. quia ille per octauas producit nec unius diei durat obsequia sicut ista coangustant. Sequitur epistola. Scriptum est enim quoniam abraam duos filios habuit etc. ad Gal. iij. Ubi sequitur. Que sursum est hierusalem libera est. que est mater nostra. Hoc autem dicitur ut non timore fuisse suam dominum. sed amore. Rationum est de eodem Letare sum etc. et est septimi toni propter septimam etatem in qua erimus in eterne. Sed quia adhuc sumus in labore. id est sequitur tractus suauissimus. Qui confidit in domino etc. id est ostenditur quod in domino solo sperant habebunt illas refectioes. Sequitur euangelium. Abiit ihesus trans mare galilee etc. Joh. vi. Quis autem patres quibus dominus refecit nos. putat ibi legitur. sunt quatuor libri moysi. duo vero pisces sunt psalmi et prophetia. vltimi iohannis et iudicium. quia de illis septem libris sumuntur orationes in hac dominica. et ita reficit omnes. Offertorium est laudate. et est scodi toni. ad ostendendum quod deum laudare debemus. et per corporali refectioe et per spirituali. Postcoena vero est. Hierusalem que edificatur ut ciuitas etc. Et loquitur de illa hierusalem que libera est. et est quarti toni propter quatuor que ibi dicuntur. Primum est quia omnia sunt ibi communia ibi enim deus est omnia in omnibus. Secundum est quod eternaliter participant ea que ibi sunt. Tertium est quod nullus de filiis diaboli potest ibi ascendere. Quartum dicit. Illuc enim ascenderunt tribus tribus domini. Quartum quia ibi est continua laus dei. Ubi sequitur. Ad presentandum nomini tuo domino. Et inde est illud. Ubi que habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te.

In hac dominica romanus pontifex celebraturus ad ecclesiam pergens. et rediens ab eadem auream in manu sub aspectu plebis fert rosas Circa quod duplex insurgit ratio. vna secundum litteram. altera secundum spiritum. Sane secundum litteram. ne fidelis plebs propter quadragesimali obseruantie asperitatem sub continuo labore deficiat. quia quod caret alterna requie durable non est. ideo in hac mediana dominica quadragesima quoddam recreatiouis solatiu interponitur. ut anxietas tempore leuius sufferat. iuxta illud Interpone tuis interdum gaudia curis. hoc diernum namque officium totum leticia plenus

est. et in omni horum clausula iocunditas exuberat. gaudium resonat. hilaritas inculcatur. Tria itaque representat dies ista. scilicet caritatem post odium. Unde dicitur. Letare ierusalem. et uentum facite omnes que diligunt eam Gaudium post tristitiam. Ubi Gaudete in leticia. que in tristitia fuistis. Et satietatem post famem. Ubi ut satiemini ab uerbis etc. solationis vestre. Que tria pariter designantur in tribus proprietatibus huius floris. caritas in colore. iocunditas in odore. et satietas in sapore. Rosa quippe per ceteris floribus colore delectat. odore recreat. et sapore confortat. Delectat in visu. recreat in olfactu. et confortat in gustu. Nempe rosa in manu romani pontificis gaudium israelitici populi designat. quoniam per gratiam christi data est illi de babilonica captiuitate licentia redeundi. Deinde illam donat nobilitati et potestati que tunc in curia reperitur. in quo nobilitas et excellentia illius peculiaris plebi domini designat. Demum ille cum multo equitatu et leticia ingreditur ciuitatem cum rosa circum. figurans gaudium illius plebi in ciuitatem hierusalem reuocant. atque communem totius fidei populi et ecclesie leticia de promissis spiritualiter autem flos iste florem illum significat. que de se dicit in Cantica. Ego flos campi et lilium uallium. Et de quo propheta. Egredietur uirga de radice iesse. et flos de ra. e. ascendet. Qui est uere flos florum. scilicet sanctus sanctorum. quia per ceteris floribus. id est sancti colore delectat in visu. Namque speciosus forma per filios hominum. in quem desiderant angeli aspicerent. Qui odore recreat in olfactu. quod sicut legitur in Cantica. s. c. Meliora sunt uerbera tua uino fragrantia unguentis optimis. Qui sapore confortat in gustu. quia panis quem ipse dat. caro sua est. per mundi uita. omne delectamentum hominis. et omnis saporis suauitatem. Hic est enim que de quatuor panibus et duobus piscibus quatuor milia hominum saturauit. Triplex autem est in hoc flore materia. aurum videlicet muscus et ballamum. quia triplex est in christo suba. deitas. corpus et anima. Sed ballamum mediante muscus auro coniungitur deitati. Diuina enim natura tante subtilitatis est ut corpori de limo terre formato non congrueret uniri nisi roali spiritu mediante. Rursus flos ipse aureus est. quia rex regum et dominus dominantium. cuius rubor apparuit in insignis passionis. et odor in gloria resurrectionis

Huius floris batus est vicarius saluatoris romanus vicarius pontifex successor uirginis petri et vicarius iesu christi. que hunc florem fidelibus populis demonstrat. Non enim omni tempore sed in hac dominica tantum que septima est ab illa que septuagesima nuncupatur. quia christus non in quolibet hora sed in septima tantum etate uidebitur ab illis qui beata requie consolantur. Rursus in urbe ostendit et non alibi quam apud basilicam que sancte crucis in hierusalem appellatur. que superperne hierusalem typum obtinet et speciem representat. de qua dicitur in epistola hodierna. Illa que sursum est hierusalem libera est. que est mater nostra. in qua christum sancti angeli et beate anime conuenerunt. ad quam merito dicitur Letare hierusalem. et conuentum facite omnes que diligitis eam. quod dicitur uos catholici et non heretici. Differt autem hodierna statio ab illa que fit ibidem in secula dominica aduentus. quia illa future beatitudinis est annuntiatio. huius presentis contemplatio. vnde et festiuitas agit quia spei nostre festiuitas est. Hac etiam die christiana corona impator. ut super corona super ierusalem dicitur. Dauid ter in rege uinctus est. ut dicitur sub dominica post ascensionem. Hec ergo dominica privilegiata est. quia reperitur licentia redeundi de ueritate ad libertatem populo israelitico concessam. et leticiam ex hoc habitam.

De secunda feria.

Secunda feria

est de iudicio. Ubi in epistola. Uenerunt due etc. iij. Re. iij. agitur de iudicio salomonis duabus mulieribus de puero contenditibus. Aliter vna que dixit quod diuidat puer. est synagoga que diuidere conata est puerum iesum. Alia mulier que dixit deus ei infans uiuus est ecclesia. Ubi in responsorio petit huius mulieris puerum. Esto mihi in deum protectorem. id est petit sibi dari christum. Euangelium prope erat. Joh. ij. sicut est de electione uidentium. et de iudicio ibi habetur quod non credebatur se ihs eis. quia nisi sunt eum interficere. Postea sequitur de passione sua Soluite. id est soluetis templum huius et in triduo excitabo illud. sciebat enim quod facturi erant Quia uero ex passione domini est omne gaudium. id est in offeritorio cantat ecclesia. Subilate. In introitu autem petit iudicari. huius petit misericordiam deus in nomine tuo saluum me fac. scilicet per misericordiam. et in potentia tua iudica. et est quarti

toni. quia ibi habetur. ab insurgentibus in me libera me. scilicet ab inimicis. qui quatuor modis (sicut dictum est sub dominica) insurgunt contra nos et ideo sicut dominica fuit de misericordia. ita secunda feria est de iusticia.

De tertia feria.

Tertia feria est

de oratione. id est de efficacia orationis que fit salua iusticia. quod ostenditur in epistola. Locutus est etc. que est Exod. xxxij. c. ubi sequitur. Dimitte me ut deleam eum. Et moyses orauit pro populo. et dominus dimisit peccatum salua iusticia. quia refrenauit sibi uindictam. Ubi et sic propter illud peccatum quod commiserunt in christum precipue puniantur. in propter illud quod commiserunt tunc. scilicet adorando vitulum. Ubi dicit dominus in euangelio. Implete mensuram patrum uos. Quia uos tam effusum est orationis mea etc. Uersus. Contristatus sum in exercitatioe mea. tristatus enim fuit per dilatioe patrie et incolatu miserie. Quia uos exercitatio christiani est in coertioe a petulantia et lasciuia quoniam sensum. idcirco quanto tono resonat huius introitus ecclesia. Et sequitur epistola. Locutus est etc. in qua sicut dictum est impetrauit moyses dimissionem peccati salua iusticia. et ut filij eorum mererentur intrare terram promissionis. id est in responsorio orat ecclesia ut mereat ipsam impetrare filijs suis ut in trenti terram promissionis. licet adorauerit vitulum constabilem. id est venerati sunt lasciuiaz et populus mundi dicens. Exurge domine super opem nobis. et ihsus. De auribus nostris audiuitur quoniam tu liberaisti eos et donasti eis. similiter et fac nobis spiritualiter. Postmodum sequitur euangelium. Jam die festo. Joh. viij. de obstinatione iudeorum que dicebant. Quomodo habet scire cum non didicerit. Et dixit dominus. moyses dedit uos leges et uos uultis me interficere. quod dicitur. Legem ueram uultis facere et facite. Et dixerunt. demonium habes. ecce quomodo obstinati fuerunt. et hoc est quod in epistola habetur. Receserunt cito a uia quam ostendisti eis. Ecclesia uero ostendens se non consentire peccatis eorum dicit in offertorio. Expectans expectaui dominum. ostendens se expectare christum usque in finem. et quia bene expectat que a lasciuia quoniam sensum abstinet. id est quinti toni est. Per hanc autem spem introducitur nouus plebs in

terra pmissio. An sequit postcomu-
nio. Letabimur in salutaris tuo. et est pmi-
toni. qz omnis leticia a deo est.

De quarta feria.

Equit quarta
feria. q est cathedizandoz. qz eo
die ducunt ad eccliam cathedumi. et cath-
edizant. i. instrunt. et h est tertiu scrutiniu
vt iam dicef. Et aut fuit p suetudini
ecclie italie q scrutiniu solennitate obfuar.
et iuribus de illo loquētib. et qz etiā qdaz
de his q in illo fiunt vbiqz in baptizando
fuantur. ideo aliq de illo dicam. vtz qd
sit scrutiniu. et vñ dicat et originem traxit
qn et quotiens et qre in tpbz statut fiat
qd in eo fiat vsqz ad exorcismu. et qd ab ex-
orcismo vsqz ad ecclie ingressu. et quid ab
ipso ingressu vsqz ad finē. Et qre hec omnia
fiant. Subsequent vo de officio misse hu-
ius diei dicem. Scrutiniu nihil aliud
est q fidei et religionis xpiane inquisitio.
Est em qsi quoddam iter seu pparatio ad
baptismu. et v: a scrutado. i. inqredo. qz si
dei et religionis inqstitio fit in eo. Und ori-
ginem traxerit iam dicef. Incipit autez
fieri scrutiniu in quarta feria tertie hebdo-
made qdragesime. sed in hac qrtā fit solē-
ne. Fiebāt em in pmitiua ecclā septē scruti-
nia duo. i. in qrtā feria et sabbato tertie
hebdomade. et duo in hac qrtā feria et sab-
bato huius qrtē hebdomade. et duo in qrtā
feria et sabbato ante hebdomade. et vnus
in qrtā feria vltime hebdomade. in qbus
adulti q venturi erāt ad baptismum doce-
bant oratiōz dñicā et simbolū. vt in sequē-
ti tunc sabbato in q baptizadi erāt vtrūqz
an baptismū scirēt. Et adhuc hodie i qui-
busdā ecclā septē fiunt scrutinia ppter se-
ptiformem grām spūs sancti. Sed tertium
vitz hac die solennissimū. et in oibz ecclā
ordinē romanū sequētibus in qlibz scruti-
nio dicef missa scrutiniū vitz. Dū sanctifi-
catus fuero. de q iam dicef. Dicunt etiāz
ppe collecte p cathedumis. vt Omnipotens
sempiternē de' eccliam tuā. Item re-
medij rē. Sz qrif qre tertiu scrutiniū sit
solēne et nō pimum nec secundū. Respon-
detur ad notandū q nec pma etas. i. ifan-
tia nec scda. i. puericia ita apta est fuitio
dei. sicut illa in qua maxie discretio boni

et mali haberi incipit. et in qua h carne pu-
gnatur. Unde est etiā q nō pma trib. id ē
tribus iude. nec scda. i. tribus simeon. sed
tertia. i. leuitica sacrificijs domi est depu-
tata Sed nec in pmo libro pēthateuci nec
in secūdo agit de sacrificijs. sed in tertio p-
ut dictum est in pcedenti domica. Fit aut
scrutiniū in hac septima hebdomada a se-
ptuagesima. qz dū iudei fuerūt in babilo-
nica captiuitate miscuerūt se in eos qui-
dam de gētib. An post eorū reditū igno-
rabat de pluribz vtrum essent iudei vñ nō
Quidam etiam dicebāt se fore de leuitica
tribu q nō erāt. et se sacerdotes q nō erant
Ideoqz bēdras et alij sapientes genealo-
gias diligēt scrutati sunt. et iudeos a gē-
tilibus. et leuitas a nō leuitis segregauerūt
ita et nos in hac septima hebdomada que
finē illi septuagesime babilonice captiui-
tatis significat scrutiniū faciunt. vt creden-
tes ab incredul' segregem. quos in sacro-
sancta solēnitate redemptōis nre ex aqua
et spūs sancto renouem. Nō em in pmitiua
ecclā alio tpe baptismā celebrat nisi forte
mortis piculo imminēte. Omēs igif ecclē
ples qz p annū circulū vbi pabulo gene-
rabat hac die noia sua dabāt. in qb' pscru-
tandum erat ne qua radix amaritudinis in-
esset. vt in hereticis. ne pus ill' sancta darē-
tur q xpiana fides radices in eorū menti-
bus firisset. An noibz datis qlibet eorū p
dies sequētes vsqz ad pasca fidei regulaz
audiebat. et sic lactat et grandescēs. in ple-
nilunio. i. in baptismo plene fidei simbolū
reddēs xpo in baptismo cōmoriebat et re-
surgebat. Porro in hac qrtā feria fit
scrutiniū ppter mltā. Prio qz ipa pfigu-
rata est a qrtā seculi etate q fuit a dauid vñ
qz ad transmigratiōz babilonis. In qua
nō solum iudee gentis inchoatū est impe-
rium. verū etiā xpi et xpianorū regnum ex
pmissione sumpsit exordiu. turante dño
dauid. De fructu ventris tui ponā sup se-
dem tuam. Ideoqz merito in hac feria ca-
thedumini ad xpi nomen accedūt. et xpia-
na religio in ea inicitū capit Scdo qz sic in
quarta feria stelle create sunt et in celo soli
et lune p iuncte. ita et fideles hodie cōcipiū-
tur. qui xpo soli et ecclē lune p iungūt et in
celo. i. in patrio regno iaz splendent in spe
et in futuro splendebūt in re. Tertio quia

sicut in qrtā etate edificatū est templū dñi
p Salomonem. sic et in hac qrtā feria pre-
param baptizandos vt sint tēplū domio.
Quarto qz in qrtā feria cepit nra redēptō
i q pditus est dñs a iuda. vt p redimēda
ecclā moreret. iō et in quarta feria isti pre-
parant. vt effectū picipiant redemptōis
Quito qz agnus. xiiij. dieb' obfuaratur
et pparabaf. et luna. xv. imolabaf. decet
vt in ecclā noua soboles q ad cōmorieduz
xpo in baptismo pparaf diebus. xv. ante
riori ieiunio spūaliter saginata. etati lune
q illam significat exequet. Sexto qz qrtā
homis etas. i. iuuent' p quartā feriā signi-
ficata apta est plijs et gubernaculo imperij.
et ideo cathedumini pparant in qrtā feria
ad plium h diabolu et ad regimen et impe-
rium regni dei. Hoc aut ordine scrutinia
celebrantur. qm a pncipio vsqz ad exorcif-
mum hec fiūt. Prio qdem fit noim bap-
tizandoz p acolitū descriptio. et eoz p no-
mina in ecclā vocatio. Scdo masculoz
ad dexterā seminarū ad sinistrā ad ianuā
ecclē. vbi fidem petūt deductio. Tertio p
exorcifā gemina interrogatio. vna de re-
nunciatiōe diaboli. alia de fide xpi. Quar-
to demonis exufflatio. Quinto cruci i frō-
te expressio. Sexto dō orō. Septimo fit in
ore sal' impositio. Qz igif noia p acolitum
scribūt. ex q etiā ipē notarius dictus est si-
gnificat q noia fidelium in libro vite scri-
pta sunt. Et nominati vocaf. significat vo-
catiōz fidelū ad vitam eternā. Ceteruz ia-
nuā xpus est. ducunt igif credituri ad ia-
nuam. i. ad xpm. q de se ipso dicit. ego sum
hostium. p me siqs introierit saluabit. Qz
no masculi ponunt a dextera et femie a si-
nistra. designat q viriliz agentes a dextrā
et effeminati a sinistris in iudicio statuent
Qz abrenunciāt diabolo p h se a iugo eius
cui ex originali sunt obnoxij subtrahunt.
Per h em q fidem xpi pfitent. iugo chri-
sti se subijciūt. Demonis exufflatio est po-
testatis eius debilitatio. Crux q impmif
fronti est vexillū nostrum quo diabolū
vincim. Nō fit aliud signū nisi crux. vt
in hoc solo signo diabolus sciens se esse vi-
ctum ptemiscat et fugiat. Fit autem in se-
de pudoris. i. in fronte. ne erubescat fidef
cōfiteri dñm suum esse crucifixū. Oratō h
diabolū est munitio. Sal' in ore positio

est sapie condimentū. Hec plenius dicta
sunt in pte pma sub ti. de vinctiōibus. et di-
centur sub sabbato sancto. Nūc dicen-
da sunt que ab exorcismo vsqz ad ingressū
ecclē fiunt. Pmo diabolus exorcifatur.
et ter repetunt vñ a illa. Audi maledicte
diabole rē. Secūdo masculi seorsuz et fe-
mine seorsum ponuntur Tertio ad moni-
tionem diaconi capita inclinant cathedumini.
et sup eos orō domica et simbolū dō.
Quarto a sacerdote aures et nares illorū
salua tangunt. Quinto ab acolito illumi-
nant. Sexto a diacono euangeliū sup eos
dicif. Septimo p ostiariū in ecclāz intro-
ducunt. Pmo exorcifaf diabolus. i.
adiuraf vt a fidelibus recedat. Ter repe-
tū verba illa. audi maledicte diabole rē
qz in confessione trinitatis diabolo resisti-
tur. Seorsum mascul' et seorsum femis fit
exorcismus. qz maioribus maiora. minorū
bus minora sunt pponenda. Qz ad ammo-
nitionem diaconi capita inclinant signifi-
cat q deo cōmunicaturi acclamāte diaco-
no capita inclinabāt. et h orō p cōmuniōe
habef. Qz simbolū et oratōz dñicaz sacer-
dos sup capita eorū dicit notat q templū
dñi h diabolu munit. Aures et nares sali-
ua tangit. vt doctrinā de ore p'dicatori p-
cedentē fideles libent' audiāt. et ipa eis bñ
redoleat quoadusqz spūm hnt in naribz.
id est qd diu viuūt. Ppo illuminatō est te-
nebrarū ignorātie et peccati p lumē intelli-
gentie effugatio. Euangeliū qd sup eos dō
est doctrina saluatori q instrunt. Deinde
p ostiariū introducūt. qz post impletō-
nem euagelij p ostiariū. i. p spūm sanctum
in celestem patriā introducunt. Post
hec dicēda sunt ea q ab ingressu ecclē vs-
qz ad missaz fiūt. Prio masculi ad austruz
statuunt. femine ad aqilonem. Unde qtuor
lectiones sup eos legunt. et qtuor ini-
tia euagelij. Deinde duo vn' mascul'
et vna femina in sanctuariū ab acoliti por-
tant. Post h simbolū grece sup masculos
latine sup feminas dō. Hic pactis eccliam
ingrediūt. et sic missa cātāf. Qz aut mascu-
li ad austrū et femie ad aqilonēz statuunt.
significat q fortiores hostib' tēptationūz
obijciendi sunt. et debiliores hūiliter sunt
erudiendi. Qz quatuor lectōes sup eos le-
gunt significat doctrinā quatuor euange-
aa 4

liorum qua instruunt. Unde statim quatuor initia euangeliorum leguntur super eos. quod si congreget eos a quatuor partibus orbis. Quod unus masculus et una femina portant in sanctuarii. significat quod de utroque sexu fideles ascendunt in celum. Sed non ascendant nisi unus. id est in unitate ecclesie constituitur. sicut et in pbatice piscina non sanabatur nisi unus. Quod symbolum legis super masculos grece. et super feminas latine per duas linguas quibus symbolum legis omnem linguam intelligitur. Nam in grecis viguit sapientia. in latinis. id est romanis potentia. et ita per has duas tanquam excellentiores omnem linguam intelligimus quasi cum apostolo ad philippum. dicam. Omnis lingua confiteatur. quod dominus noster ihesus christus in gloria est dei patris. Expositionem orationis domice et symboli in quarta parte in suis locis exposuimus. Et attende quod ante hanc quartam feriam in dominica vel in sancta feria est huiusmodi scrutinium populi annunciantur dum his diebus. Scrutinium diem dilectissimi mi fratres quo electi nostri diuinitus instruuntur imminere cognoscite. id est quod sollicita deuotione sequenti quarta feria circa horam nonam conuenire dignemini ut celeste mysterium quo diabolus cum sua pompa destruitur et ianua celestis regni aperitur inculpabili ministerio pagere valeamus. In hac vero feria quarta finitis missarum solennibus presbyter annunciat ut sabbato proximo ad scrutinium reuertantur. et sic iterum atque iterum annunciat donec septem scrutinia celebrentur. Sane expleto scrutinio dicitur missa ut premissum est. in qua legis lectio et epistola. quod baptizandus in duobus est cathezizandus. id est instruendus. id est in nouo et in veteri testamento. maxime in illis que pertinent ad baptismum. Rursus quod instruendus est in fide et moribus. ideo due lectiones leguntur de quibus in eis cum suis responsoriis disputatur. Legitur enim de philippo quod eunuchus euangelizauit iesum. Et secundum augustinum euangelizare iesum est non tantum docere credenda sed etiam que sunt post baptismum fruanda. In prima ergo lectione. id est sanctificabo et cetera. que sumpta est de ezechiel. xxxvi de fide agitur ubi dicitur. Tollaz inquit vos de gentibus et congregabo vos de uniuersis terris. et effundam super vos aquam mundam. et mundabimini ab omnibus iniqua

mentis vestris. et dabo vobis cor nouum. Fideles enim de varijs terris congregati sunt in ecclesia. et aqua salutaris baptismi super eos effusa est qua ab uniuersis peccatis et erroribus sunt mundati. et datum est eis cor nouum ut credant in christum. De hac lectione sumitur introitus. Dum sanctificabo fuero et cetera. Vel quod baptismum datur baptisato cor nouum. In versu autem. Benedicaz dominum et cetera. sunt gratiarum actiones de hac sanctificatione. et est tertium toni. quia sanctificatio pertinet ad trinitatem. Verum quod per talem sanctificationem fiunt homines filij dei. id est sequitur graduale. Venite filij audite me. timorem domini docebo vos. quod est septimum toni. propter septem dona spiritus sancti quod dantur in baptismo. Vel quia ad hoc quod vere credat in christum necesse est ut timeat deum. ideo sequitur ipsum graduale. ubi sequitur de timore. Initium enim sapientie timor domini est. Qui ergo radicem imponit crudelitatis eum a timore inchoare oportet. iuxta illud. A timore tuo domine concepimus et peperimus spiritum salutis. In sancta lectione scilicet in epistola. Lauamini et cetera. que sumitur de esai. i. agitur abundantem de moribus ubi dicitur. Quiescite agere puerse. discite benedictio et cetera. Et postea concluditur. Et venite et arguite me dicit dominus. quod dicitur. Si hoc feceritis et vos non remunerauero iure me tanquam iniustum redarguere potestis. Item dicitur ibi lauamini. id est per baptismum. et estote. id est manete mundum. id est per penitentiam. et quod possint ostendit dicens. Auferte malum cogitationum vestrarum et si fuerint peccata vestra ut coccinum quasi si nix dealbabuntur et cetera. Verum quod illi qui fidem veram et bonos mores fruantur. ad hereditatem domini pertinere probantur. idcirco sequitur graduale. Beata gens cuius est dominus deus eius. propter quem elegit in hereditate sibi. Ibi efficiuntur celi qui verbo. id est filio dei firmantur. Unde sequitur. Verbo domini celi firmati sunt et cetera. Item quod in talibus locum habet beatitudo. ideo graduale illud est primum toni. quod beatitudo a solo deo est. Ab his quod non discrepat euangelium. id est preteritis te sus vidit. Ioh. ix. quod est de illuminatione cecorum. quod cecum illuminant in baptismo. Unde dicitur ibi. Lutum fecit dominus ex sputo et precepit ceco ut lauaret se in natatorio siloe. id est christi. qui missus fuit a patre. id est in baptismo vel in do

ctrina christi. de quo dicitur. Sen. penul. c. Non auferet sceptrum de iuda. et dux de femore eius. donec veniat qui mittendus est. Ihebreus habet donec veniat silo. id est missus. Postmodum in gratia actione sequitur offertorium sancti toni. propter illuminatos et confirmatos. Dicitur autem offertorium archidiaconus ascendit pulpitem clamans alta voce. Si quis est cathecuminus exeat foras. put dicitur est in phemio quarte partis. Et tunc omnes cathecumini exiunt foras. et sic fit septies pulchrum baptizentur. vicium quilibet scrutinio. quod qui regenerati non sunt. nec iterum dei filios computari. nec christi mysterijs peruenit interesse. Quidam tamen cathecuminos ante euangelium de ecclesia eiciunt. quod non laudamus. cum eis sit euangelium predicandum. sicut et apostoli primitijs gentium euangelium predicauerunt. Sed sacrificio interesse non debent. tum quod sacerdos orat pro circumstantibus qui fides deo cognita est et nota deuotio atque isti non dum fideles vocantur. tunc quia quod conficit fidelibus porrigitur. In postcomunionem vero agit gratias cecus de illuminatione sua dicens. Lutum fecit dominus ex sputo. Ioh. ix. et est primum toni. quod ad locum ubi exeunt flumina reuertuntur ut iterum fluant. sic autem recognoscendo bona debemus agere deo gratias. Ihec quarta feria in hebdomada privilegiata est. quod in ea leguntur due lectiones pro eo quod in sequenti sabbato ordines celebrantur. Item quia hac die ordinandi examinantur. Item quod hac die fit scrutinium baptizandorum in sabbato pascale. ut premissum est.

De quinta feria.

Quinta feria

ostendit quod non est sanctificatio nisi a deo. Unde introitus est. Letet cor querentium dominum. Et post. Querite faciem eius super. et est secundum toni. quod queritur ut habeatur. et postea ut apostolus habeatur. quanto enim magis habetur. tanto magis queritur. Epistola vero. Venit mlier. et cetera. Regl. iiii. est de resuscitatione filij mulieris sunamitis quem resuscitauit heliseus et incuruauit se super puerum et pueri qualitate se conformauit. puer vero septem oscitationes emisit. et sic est resuscitatus. Nepe sunamitis interpretatur captiua. filius eius est genus humanum. quod dicitur puer propter paruitatem sensus.

baculus de quo dicitur. Est lex qui percutit dicens. oculum pro oculo et cetera. qui neiem ad perfectionem ducit. heliseus vero. id est christus inclinavit se super hunc puerum. id est exinaniens se factus est ei similis et resuscitatus est. Sed oportet ut septem oscitationes emittat. Prima est fidei. quod sine fide non est introitus. Primo enim veritati dicitur quod credere. et omnia possibilis sunt credenti. Dicitur inquit leprosus si vis potes me mundare. et dixit. volo mundare. Secunda oscitatio est timor. Tertia est dolor de peccatis. quod misericordia non fit sine iusticia. Quarta propositum ostendi. Quinta est propositum satisfaciendi. Sexta propositum decetero non peccandi. quod si non offendat deum creatoris sui. Et omnia ista debent fieri in spe vite eterne glorie. Ante spes est septima oscitatio. Rursus est Respice in testamentum tuum. Et post. Exurge. id est fac nos exurgere. et est quintum toni propter quod sensum reparatorem siue inuolutionem. Euangelium vero. Ibat ihesus et cetera. Luce vii. est de resuscitatione filij vidue cui dominus dixit. Adolescens tibi dico surge. In qui busdam autem ecclesijs dicitur illud euangelium. Sicut pater suscitavit mortuos et viuificat et cetera. Sequitur offertorium. Dicitur ad adiuuandum et cetera. septimi toni propter septem oscitationes in gratiarum actiones. Postcomunionem vero est de eterna beatitudine. id est. Dicitur memorabor iusticie tue. cui competit dare eternam beatitudinem. qui erit octava resurrectionis.

De sexta feria.

Sexta feria

ius idem dicit quod quinta. et est introitus. Adhibebor et cetera. Versus. Celi enar. id est sancti. et est primum toni. quod in solo deo ponit spem. In epistola. Egrotauit et cetera. regl. xvii. ponitur resuscitatio filij vidue ab helia. Rursus est. Bonum est sperare in domino. supple quod resuscitatus. et est quintum toni. ea ratio quod in precedenti feria dicta est. Sequitur euangelium. Erat quidam. Ioh. xi. de resuscitatione lazari. qui hac die resuscitatus est. Et offertorium in gratiarum exhibitionem. propter hunc salutem facias domine et cetera. primum toni. eadem ratio. quod si in solo deo sperandum est. In postcomunionem vero habetur quod ad preces eaz. id est marie et marthe suscitatus fuit lazarus. videtur dominus flentes sorores lazari et cetera. Ioh. xi. quod significat quod ad preces sanctorum suscitatus deus mortuos spiritualiter

dās eis p̄mā gr̄az. ⁊ iō est p̄mī toni p̄pter
p̄mā resurrectiōz. s. aie. Et attēde q̄ semp
hac die q̄ est. xv. a passiōe dñi legif̄ predi-
ctum euāgelū. q̄ p̄stat hac die lazari su-
scitatu esse. De quo euāgelio sumif̄ respō-
soriū. Occurrerūt iudei ⁊c. qd̄ hodie in q̄
busdā eccl̄ijs cātaf̄. cui euāgelio cōgrue p̄-
mittit̄ dicta lectio de filio sareptane mor-
tuo quē suscitauit helyas. ponēs eū super
lectū ⁊ expandēs se trib⁹ vicib⁹ super eū.
Nempe h̄ m̄ler est eccl̄a q̄ fide suscipit cri-
stuz in hospitiō cordis. fili⁹ ei⁹ est quilibz
fidel̄ q̄ morif̄ cū morte dignū peccatuz cō-
mittit. Lect⁹ helye catholica desiḡt eccl̄e-
siam. in q̄ sole aie reuiuiscūt. dū p̄ fidez tri-
nitatis a morte resurgunt. Cetera laudes
p̄fessiones ⁊ p̄solatiōes sunt cuiuslibz ho-
minis a peccatis resuscitati.

De sabbato.

Abbatumbo

de largitate saluatoris est. Un̄
introitus est. Sitientes venite
ad aq̄s doctrine. s. ⁊ baptisimi. Sequitur
Et bibite cū leticia. Hec ad sabbatū men-
tis p̄tinet. Et ostendit largitas dei q̄ pa-
ratus est large dare cuiuslibet. ⁊ benignitas
eius. Un̄ dicit. Venite bibite aq̄s. s. que
mūdicat ⁊ sanctificat gr̄is. Seq̄t versus
Attendite p̄le meus. in quo on̄dit q̄ etiā
h̄ de aquis doctrine intelligit̄. sc̄d̄i toni ē
p̄pter mundatōez aie ⁊ corpis. ⁊ sumif̄
de Esa. Epl̄a est. In tempe placito exau-
diui te. Esa. xlix. Et post. Nūqd̄ p̄t mul-
lier obliuisci infantē suū. ecce ostendit lar-
gitas vel charitas dei erga nos. Postea
sequit̄ r̄soriū. Tibi derelictus est pau-
per. in gr̄azactiōes. q̄rti toni. p̄pter qua-
tuor p̄tutes p̄ quas sanctificat. In euāge-
lio x̄o qd̄ est Joh. viij. de eadez largitate
agif̄. Ego inq̄t sum lux mūdi. Non dicit
hui⁹ hois v̄ illi⁹. sicut flos cāpi. Qui seq̄-
tur me nō ambulat in tenebris. on̄dit q̄
parat⁹ est illuminare oēm hoiem q̄ sequi-
tur ip̄m. Ceterū q̄ videt currit q̄ currit p̄-
uenit. exceptis sup̄bil. Un̄ sequit̄. Tu de
teip̄o testimoniū pbibes. testimoniū tuū
nō est verū. R̄ndit eis. s. iudeis ihs. Nō-
ne scriptū est in lege v̄ra q̄ duoz hominū
testimoniū verū est. Videbāt em̄ mirac̄a
et ita pater erat testis eius. Et reliq̄t eos

domin⁹ quasi sup̄bos disputatores. non
curantes illuminari. Soli em̄ humiles il-
luminant̄. vnde sequit̄ offertoriū. Factus
est domin⁹. p̄mī toni. q̄ solus de⁹ p̄t illu-
minare. Quia igit̄ in hoc sabbato ostēdit
eccl̄a largitatem domi dantis gratiam in
baptismo ⁊ in doctrina. in q̄bus ex largi-
tate dei abundant̄ datur gr̄ia. iō sunt or-
dines in illo die. ⁊ etiam q̄ imminet tem-
pus passiōis domi. in qua artius se tenet
eccl̄a ad significandū q̄ ordinati artius se
tenere debent. vt q̄ p̄s ebri⁹ erāt. ammo-
do sobri⁹ sint. ⁊ iterū debent se immolare
deo hostiam sanctā deo placentē. Hoc eti-
am sabbato fit scrutiniū baptizandorum.
q̄ cathecumini ad req̄em eternam q̄ p̄ sab-
batum intelligit̄ veniūt p̄ baptismū. Un̄
in q̄busdā eccl̄ijs hodie due lectiones
legunt̄ in missa ex eadez causa q̄ ⁊ in q̄rta
feria p̄cedenti.

De dominica q̄nta in passione dñi.

Equit̄ domi-

ca de passione domini. s. de cru-
ce. Incipit autem hui⁹ celebra-
tas passionis a fine sabbati. id est a vesp̄e-
ra lucem huius domice p̄cedente. quia la-
zaro in p̄cedenti sexta feria suscitato. qui-
dam de bethania abierunt ad phariseos
narrantes eis miraculū. ⁊ cū in illa sex-
ta feria fuerit neomenia. id est prima dies
mensis ad sanctificationem. mlti iudei p̄-
tiffices ⁊ pharisei conuenerant ibi. qui au-
dientes signum. mox vt ait Ioh̄es. hoc ē
in sabbato collegerūt consiliū aduersus
iesum. ⁊ ex illa die cogitauerunt vt inter-
cerent eu m. Ac deinceps iesus nō palaz
ambulabat apud eos. quia nōdum venē-
rat hora eius. Ideoq̄ in vesp̄era sabbati
quasi post horam eiusdem consilij publi-
cum luctum incipit eccl̄ia suo cōpatiēns
domino. vt capiti membra. ⁊ extunc lugē-
do recitat vexillum regis mysterium cru-
cis. acetum. fel. arundinem. clauos ⁊ lan-
ccam p̄forati corporis. diem passionis. rā-
tionem patientis. illusiones inimicorum.
⁊ insidias eorum. Hec ⁊ his similia in ve-
speris ⁊ nocturnis plangit officijs. que
de autenticis veteris ⁊ noui testamen-
torum sunt congesta scripturis. P̄terea
post p̄cedentium septē dominicaruz

ordinatissimā dispositōz q̄b⁹ vt p̄missum
est septem mūdi etates figurant̄. que om-
nes sunt domi passionis celebratio inchoa-
tur ⁊ quasi lōga funeris pompa p̄missa
demū sequit̄ ip̄a salutis nostre victima in-
gerens oculis ea que p̄ nobis ptulit vul-
nera ⁊ mortis insignia. Rursus ideo ec-
clesia cantat. Vexilla regis ⁊c. vt si forte
aliqui sint lapsi veniant ad vexillū quod
omēs amaritudines facit esse dulces. qd̄
significatum est p̄ lignū p̄iectum i aquas
marath. Semp̄ em̄ ⁊ maxime isto tpe de-
bemus habere in memoria domicam pas-
sionem. Unde in canticis. Fascicul⁹ mir-
re dilectus me⁹ mihi. inter vbera mea cō-
morabit̄. Quia memoria passionis domi
celesti non patif̄ amaritudinem peccati.
Ideo autem specialit̄ duabus septima-
nis ante pasca passio domi recolit̄. P̄rio
q̄r̄pe a duobus ⁊ p̄ duobus populis pas-
sus est. Secūdo quia duo testamēta p̄ du-
as hebdomadas exp̄mimus. vetus quod
p̄dixit dñm passurum. ⁊ nouū quod ostē-
dit ip̄m passum. Tertio quia in duob⁹ hu-
ius seculi temporib⁹. s. ante legem ⁊ sub le-
ge eadez passio vaticinata est. Quarto vt
de due septimane reducant nobis ad me-
morā murmuratiōem eozū qui aū legem
⁊ sub lege in inferno fuerunt vsq̄ ad tem-
pus gratie. quod in tertia hebdomada. s.
paschali significat̄. Ab hac nāq̄ die qua
Gloria patri dimittit̄. due sunt hebdoma-
de vsq̄ ad pasca. tunc x̄o tertia est in qua
restaurat̄ omnis dimissa gloriificatio. In
tertio em̄ tempe quod fuit sub gratia om-
nia beneficia q̄ patres nostri expectauerūt
in eccl̄ia reddunt̄. Ideo autē Gl̄a patri
dimittit̄. q̄ ille x̄sus ad laudes p̄tinet tri-
nitatis. que fuit in passione domi. quā ec-
clesia ab hac die representat̄ debonestata
Cōstat enim q̄ christus q̄ est tertia in tri-
nitate p̄sona fuit debonestatus. Sed i re-
surrectione Gloria patri resumit̄. quia p̄
resurrectōz fuit gloria immortalitat̄ glo-
rificatus. Sed certe hec detestatio fuit spe-
cialiter in crucifixione. Unde potest dici
q̄ Gloria patri p̄ nunc tacetur p̄pter hu-
militatem p̄ quā ad christi passionem per-
ueniendū est. ⁊ quia domin⁹ se abscondit
Et est aduertendum q̄ tacet̄ in introitib⁹

⁊ responsorijs. quia illa sunt de passione.
⁊ in Venite exultemus. in psalmis vero ⁊
hymnis nō. quia psalmus significat ope-
rationē. Ip̄m enim nō p̄sequerantur nisi
linguis tractando de nece ip̄ius. nec ipse
bonū desijt operari. Non ergo tacet̄ in to-
tuz. quia remissior debet esse luctus. eo q̄
non statim post habitum consiliū de nece
eius traditus est agnus in manibus dila-
tionum. Sed in introitu ante pasca omni-
no tacet̄. quoniā tunc maxime sancta tri-
nitas debonestata est. licet enim ante dies
illos de nece domi ageret̄. tunc tamen va-
pulat. sp̄uit. alapa. ⁊ crucifigit̄. Un̄
Esa. Et vidimus eum nō habentem spe-
ciem neq̄ decorē. Vel q̄ tūc sepulturā do-
mini celebramus. que maxima fuit ei⁹ hu-
miliatio. Ab hac etiam domica in qui-
busdā eccl̄ijs tacet̄ ad p̄mā Christe
fili dei. tum quia ex nūc eccl̄ia eius mor-
tem ⁊ passionē representat. tum q̄ sc̄d̄m iu-
deozū reputatōez nō poterat alijs miseri
q̄ seip̄m saluū facere nō poterat. De h̄ eti-
am dictū est i. v. pte sub ti. de p̄ma. Nō
sunt etiā in horis canonicis speciales cō-
memoratiōes de sanctis neq̄ de pace. ab
hac domica vsq̄ ad sabbatū post penthe-
costes. quis post laudes dicat̄. Preciosa
in cōspectu domi ⁊c. ⁊ ad p̄mā ōro. Do-
mine deus omnipotens ⁊c. ⁊ in q̄bus com-
memoratio generalit̄ de sancti. Circa qd̄
sciendū est q̄ cōmemoratio sanctorum du-
plici ex causa fieri consuevit. P̄rio ad re-
colendū eozū sanctitatis meritū in nostrū
exemplum. Secundo ad impetrandū no-
bis eozū patrocinij salutare. Que duo ex-
cellentissime i x̄po nostro capite precipue
passionis ⁊ resurrectionis tempe nob̄ attē-
denda monstrant̄. quia passionis sue tpe
p̄buit eximijū humilitatis ⁊ sanctitat̄. exē-
plum. post resurrectōem x̄o suam ap̄d pa-
trem. sicut testatur ioh̄anes noster aduo-
catus seu patronus factus est singularis.
Et igitur nostra intentio p̄cipue hoc tpe
feratur in sue sanctitatis exemplū. ⁊ in il-
lo spes nostra eleuet̄ solum ad vnicū eius
⁊ singulare refugijū ⁊ patrocinij. idcirco
cōuenienter his temporib⁹ aliorū sc̄tōz
specialia suffragia omittunt̄. Hinc etiam
est q̄ qdā eccl̄e omittunt post p̄maz dicere
p̄ciosa in conspectu domi ⁊c. incipientes

ibi. Deus in adiutorium meum etc. Et illa
etiā orone. Dñe sancte p̄ omps etc. p. di-
citur ad p̄mā. p̄mittunt v̄ba illa que i-
tercessionē beatissime v̄ginis marie et om-
nium sanctorū. Qui v̄o dicunt p̄iosa etc.
asserūt q̄ illud nō est hora. nec ps canoni-
ce hore. put dictū est in q̄nta pte sub titu.
de p̄ma. Eisdem etiā t̄pibus omittit̄ com-
memoratio de pace. quia sicut ait ap̄ls ad
Col. i. X̄ps pacificavit p̄ sanguinē crucis
et. siue q̄ in terris siue q̄ in cel̄ sunt. et post
resurrectionē suā pacē discipul̄ suis nun-
ciavit. et cū eis ip̄e qui pax n̄ra est cōtinue-
vit ad ascensionē suā cōversari. et tūc eis
pacem suā dare dicēs. pacem meā do vo-
bis. et in pentecosten p̄solatorē mittere di-
gnatus est. Incassum ḡ fieret cōmemora-
tio de pace. Introit̄ aut̄ incipit ab ora-
tione dñi in passione. Judica me deus et
discerne causam meā etc. in hoc em̄ instru-
xit nos in orando. Sequit̄. Emitte lucem
tuā etc. quia q̄ videt p̄mia fortis efficiē in
pugna. Et veritatē tuam etc. qui enim vi-
det vera bona defacili ducit̄ in eterna ta-
bernacula. et est quartū toni. p̄pter formā
crucis. vel p̄pter quatuor que petunt̄ sc̄z
iudicium. discretio. liberatio et fortitudo.
Epla v̄o. i. X̄ps existens pontifex futuro-
rum bonorū p̄mplius et p̄fecti etc. q̄ est
heb. ix. ostendit efficaciam passionis ch̄z i-
sti. p̄ passionem em̄ eius in eterna tabna/
cula ducimur. cui memores esse debem̄
Sed q̄ nō omēs intrabūt nisi qui faciunt
eius voluntatē. id sequit̄ r̄soriuz. Eripe
me de inimicis meis doce me etc. Alii em̄
nō intrat̄ in sancta sanctorū. et est tertij to-
ni p̄pter liberatōz a triplici inimico p̄ vir-
tutem trinitatis. Postea sequit̄ tract̄ in
quo cōquerit̄ dñs de inimicis suis dicēs.
Sepe expugnauerūt me a iuētute mea.
in abel et in alijs. et verissime dicit̄ tractus
q̄ hmōi cogunt nos ducere vitā miseram
sc̄z allophili et philistei. et octavi toni ad
significandū q̄ hmōi tribulationes veniūt
sup nos vt sim̄ memores alteri vite que
erit in octava etate. q̄ ad dñm cum tribu-
larer clamavi etc. Et Job. Speravit cōfu-
sio faciem eius. Postea seq̄t̄ euangeliuz.
Quis ex vob̄ etc. Job. viij. in quo habet̄
p̄tumelia iudeorū dicentium domino. de
moniu habes. et dñs abscondit se vt expe-

ctaret t̄pus immolationis agni. et decla-
na ostendit se sicut dicebat de agno fieri.
vt habet̄ in Exo. xxvij. Ecclā v̄o ostendit
se esse contrariā eis in offertorio. q. d. Ip̄s
si dicunt demonium habes. sed ego p̄nter-
bor tibi dñe. et est p̄mi toni. q̄ soli deo con-
sistendum est. Postcōmuniō aut̄ est. hoc
est corp̄ etc. Lu. xxij. et Math. xxvij. et
Mar. xiiij. et. j. Chor. xj. Et incipit eā sa-
cerdos ad ostendendū q̄ magni sacerdos
sacrificiū vetus mutavit in nouum sacrifi-
cium. et est octavi toni. q̄ illud sacrificiū
est verū q̄ p̄ficietur in paradiso q̄n resurge-
mus. et illud apostoli vere implebit̄. Om-
nia vestra sunt.

De secunda feria.

Secunda feria

est de crucifixione n̄ra. et maxi-
me de ieiunio. q̄ debem̄ cruci-
figere mēbra n̄ra cū vitijs et cupiscentijs
sicut p̄cedēs dñica est de cruce. et quia nō
pōt hō ieiunare nisi liberet̄ ab inimicis vi-
sibilibus et invisibilibus diabolo. s. et mū-
do et mal̄ hominibus. id ecclā petit̄ in introi-
tu libri ab inimico. et est tertij toni p̄pter
liberatōz a triplici inimico. Epla v̄o est.
Factū est v̄bum. Job. iij. in q̄ invitamur
ad ieiuniū p̄ exemplū niniuitarū. q̄ solius
ione et vnica p̄dicatiōe ieiuniū indixerūt.
etiam iumentis vt liberarenē a t̄pali s̄uer-
sione. quanto magis debem̄ nos penitē-
tiam suscipere ad vocē veri iōne. s. ch̄zisti et
ap̄lorum vt a subuersione eternali libera-
mur. In r̄sorio petit̄ s̄ibi libari ab inimico
De in noie tuo saluū me fac. et est tertij to-
ni. p̄pter virtutē trinitatis et liberatōz a triplici
inimico. Postmodū seq̄t̄ euangeliū. Abi-
serunt p̄ncipes Job. viij. in quo dicit dñs
scribis et phariseis. Quid vult̄ me interfe-
cere. et loquit̄ de resurrectione sua et ascen-
sione et sp̄s sancti missione. p̄pter h̄ vt illi q̄
sūt in cruce q̄ sustinent m̄ta a mal̄ sicut ip̄
se dñs sp̄ habeat respectū ad fructū chari-
tatis. Vñ ascendā in palmā et apprehēdā
fructū ei. In offertorio. Dñe p̄uere et
eripe aiam meā etc. petit̄ libari ab inimico
in aia. et est sexti toni. q̄ liberatio aie p̄fecta li-
beratio est. Senari em̄ numer̄ p̄fect̄ est
In postcōmuniōe. Dñs virtutum ip̄se est
rex gl̄e. attribuit deo liberatōz suam etc.

est tertij toni. q̄ ille est deus trinitas q̄ li-
berat. Dicit̄ aut̄ ad horas cap̄m illud. At-
tende dñe. h̄iere. xvij. et illud dñe oēs q̄
te derelinquūt. ibidē. xvij. c. et illud Con-
fundant̄ q̄ me. q̄d est ibidē. et illud. Tu aut̄
dñe. ibidem. xx. c. et illud. Dñs deus ape-
ruit. Esa. l. c.

De tertia feria.

Tertia feria

ad patientiā inuitat. Vñ introi-
tus est. Expectabo dominū etc.
Versus. Dñs illumina. mea. De ei dat pa-
tientiā. et q̄ illuminat̄ est patiā h̄z. et est
septimi toni. q̄ patiā cōcipit̄ respectu de-
tis eterni. Postea sequit̄ epla. Congrega-
ti sunt Bañ. vi. in qua ostendit̄ effect̄ pa-
tentiē. q̄ ibi habet̄ quō babiloniū miserit̄
Danielē in lacum leonū. nec tetigerūt euz
et missus est ei cibus a dño p̄ abachuc. et si-
gnificat̄ q̄ p̄ patientiā liberat̄ nos domi-
a sp̄alibus babilonijs. et q̄nq̄ etiam libe-
rat corp̄ palis. et dat vitā eternā. iuxta illud
Apoē. Qui vicerit dabo ei manna absco-
ditum. In r̄sorio. Discerne causas meā.
etc. petit̄ liberari ne succubat. Deinde seq̄t̄
tur. Emitte lucē tuā et veritatem tuā. Ec-
ces p̄ petit̄ lucē quā q̄ videt patientiam h̄z
et sic liberat̄. et est q̄nti toni. q̄ petit̄ libera-
ri a temptatiōe q̄nq̄ sensuum vt ab inimi-
cis q̄ nocuerūt p̄ q̄nq̄ sensus. Intra et eniz
morz p̄ fenestras corp̄is. In euangeliō v̄o
Ambulabat ih̄s in galilea etc. ostendit̄ discre-
tio bonorū et malorū. t̄pus malorū mō est
t̄ps v̄o bonorū erit in futuro. Vñ d̄z dice-
re patiens sicut dixit dñs. t̄ps meū nōduz
est. et d̄z sperare i dño. Vñ seq̄t̄ offertoriū
Speret̄ in te qui te nouerūt etc. Et q̄ sem-
per sustinet malos. id in postcōmuniōe.
Redime me dñe etc. petit̄ liberari. q̄ est se-
ptimi toni. p̄pter requiem que sperat̄.

De quarta feria.

Quarta feria

ostendit̄ q̄ a solo deo est liberatio
q̄ fidel̄ est de q̄ nō p̄mittit̄ nos
temptari supra illud q̄d possum̄ sustinē.
Vñ introitus est Libator me etc. Et versus
Diligā te dñe fortitudo mea etc. Ecce po-
nit̄ deū fortitudinē suam. et est tertij toni
propter donum trinitatis et propter tri-

plicem inimicum. In epla vero locutus
est Leui. xix. enumerant̄ p̄cepta. ubi ostē-
ditur iudeos nō obfuarē illa. in h̄ q̄ p̄seq̄
bant̄ innocentē. et oēs etiā q̄ p̄sequunt̄ bo-
nos nō sunt timendi. q̄ sunt inimici dñi.
vñ ibi habet̄. Nō iniuste iudicab. Et t̄do
in r̄sorio. Exaltabo te etc. petit̄ liberari.
q̄d est septimi toni. p̄pter septiformē q̄ntiam
In euangeliō v̄o facta sunt. Job. x. ostē-
ditur q̄d fecerit dñs in encenijs. q̄ iudei tu-
lerūt lapides vt iacerēt i eū. Et dñs dixit
Absta bona opa feci vob̄. p̄pter q̄d vultis
me lapidare. Enceniū festū erat dedicatō
nis tēpli. h̄ est de repatione ip̄i a macha-
beis. Seq̄t̄. Et hiems erat. hoc erit i die
iudicij q̄n repabit̄ verū tēplū q̄ntū ad bo-
nos et hiems malorū erit. boni v̄o cogno-
scent dñm. sicut in euangeliō d̄z. vos aut̄ co-
gnosceris me. q̄ p̄ in me est et ego in p̄re.
Et tūc plene liberabit̄ ecclā. sic petit̄ in of-
fertoio Eripe me etc. q̄d est septimi toni.
q̄ tūc erit vera q̄es. vel p̄pter gr̄az septi-
formem. q̄ v̄o b̄tus erit q̄ erit in illa q̄ete.
q̄d nō erit sine innocētia. id est postcōmu-
nionē. Lauabo in̄t̄ innocē etc. et introibo ad
altare dei. i. ad altare q̄ete mēt̄. et ad alta-
re sup̄nū q̄d est octavi toni. q̄ h̄ erit i octa-
ua etate sic dictū est. Quarta q̄ feria est d̄
encenijs. i. dedicatiōe q̄ plene fiet i futuro
q̄n ecclā p̄fecte dedicabit̄ deo.

De quinta feria.

Quinta feria

immolat̄ ecclā hostias sp̄uales
p̄ q̄s possit̄ consec̄ illud gaudiū
Sed q̄ nō impetraē misericordiam nisi con-
fitendo iusticiā dei erga nos. Omnia que
fitendo iusticiā domine in vero iudicio feci-
sti. Bañ. iij. Si immisisti tribulationes be-
nefactum est. q̄ peccauimus tibi. Et po-
stea petit̄ misericordiam. Da inquit̄ glam
nomi tuo. fac nobiscum fm multitudinē
misericordie tue. Versus est. Magn̄ do-
minus et laudabilis nimis. et est tertij to-
ni. q̄ qui cōfitef̄ debet cōfiteri triplex pec-
catum suum. In alijs tamē ecclesijs ē ver-
sus. Beati immaculati. idem habetur in
epistola que sumpta est de Daniel. iij. ca.
Oravit daniel domine deus ne despicias
etc. quia peccauimus etc. et non est nobis

sacrificiū rē. Ita em̄ dicebāt filij isrl̄ quā-
do erāt in babilone. sic r̄ nos possum⁹ di-
cere qm̄ sumus in peccato. nō est sacrificiū
Sed in spū hūilitatis r̄ in aīo p̄rito susci-
piamur dñe a te. In r̄sōzio Tollite hosti-
as rē. monet nos offerre hostias spūales
Versus est Reuclabit deus p̄tensa. Aliē
em̄ nō pōt offerre spūalē nisi de⁹ remoue-
at tenebras a corde. r̄ est q̄nti toni. qz talē
oportet in q̄nq̄ sensibus mactari. An̄ se-
q̄tur euāgelij Lu. viij. Rogabat ihm̄ rē.
in quo habet quō Maria magdalena im-
petrauit veniā lachrymis. qz q̄t habuit in
se oblectamēta. tot mactādo se hostias spi-
rituales obtulit deo in corpe suo In offer-
torio sup flumina rē. ostendit quō flendū
sit r̄ quomō oportet lugere. duo em̄ sunt
que h̄ faciunt. s. memoria peccati p̄teriti r̄
recordatio celestis hierlm̄. qm̄ q̄n hō suas
miserias mundicie cōparat angeloz. s. flet
sup flumina babilonis. r̄ est p̄mi toni. qz
hoc debet esse p̄mū in memoria. s. finis p̄-
pter quem sumus. In postcōsione orat vt
dñs sit memor p̄missionum. Memēto vt
bi tui suo tuo. in quo michi spem dedisti.
r̄ est octauū toni. qz in octaua etate fiet illa
dedicatio. In q̄busdam tñ ecclesijs legit
euāgelij vbi dicit q̄ cū q̄dam vellēt ap-
prehendere iesum. r̄ tñ nemo misit manū
in euz. dixerūt pontifices ad mistros. q̄re
nō adduxistis eū. Responderūt ministri
Nūq̄ sic locutus est hō sicut hic loquit̄.
Hac etiam die cōueniēt legit illud euan-
gelium vbi dicit. q̄ reuersi sunt vnusq̄sq̄
in domū suam. Et in offertorio dicit. In
salicib⁹ in medio eius suspendim⁹ organa
nostra. Quia post hanc diē nullū euange-
lium legit in quo dñs iudeis publice pre-
dicasse narret. Ecce ḡ illud diuinitatē or-
ganum in illis salicibus. s. fluctuosus ho-
ibus babilonis suspensum est.

De sexta feria.

Exta feria est

de passione. r̄ orat xp̄us dans
nob̄ in introitu formam orādī.
Misereere rē. r̄ est q̄nti toni. qz non pōt fi-
eri liberatio sine q̄nq̄ sensuū cōhibitiōe.
In epla. Dñe oēs rē. Hiere. xvij. c. petit
suam liberatōem r̄ inimicorū cōfusionez.
In r̄sōzio nō conquerit s̄r de inimicis

r̄ marie de hypocritis. pacifice loq̄bant.
rē. s. cum dicebant. Q̄ḡ scim⁹ qz verax
es. r̄ tñ dolus erat in corde. vnde. Vide
dñe rē. In euāgelio. Collegerūt pontifices
r̄ pharisei rē. Joh. xj. s̄r dolus exp̄mit.
r̄ d̄r ibi. Veniēt romani r̄ tollēt locū n̄m
r̄ gentē. qz iam ablatū erat sceptrū de iu-
da. r̄ dux de femore ei⁹. r̄ pilatū p̄sīdē ro-
mane p̄tatis habebāt. Quia nō vbi ē do-
lus r̄ crudelitas. ibi maxie indiget hō sa-
pientia vt sapientē r̄ndeat. iō in offertorio
petit intellectū vt possit r̄ndere sine pecca-
to. B̄ndictus es dñe doce me iustificatio-
nes tuas. r̄ r̄ndebo rē. sicut dicit David
iij. Regi. dimitte eū vt maledicat michi s̄c̄
p̄cepit dñs. Tales em̄ sunt vga dñi. An̄
Aug⁹. An̄ supbiūt impij. qz eos facit pal-
me⁹ vgam suam. Et in puerbjs. Fili mi
stude sapiam vt possis r̄ndere f̄moni. Et
est septimi toni. p̄pter spūsancti ḡram se-
p̄iformez. Postcōmunitio qz. Betradide-
ris me rē. eadem ratiōe est septimi toni in
qua petit liberari.

De sabbato.

Equit sabba

tum qd̄ d̄r sabbatū vacās. sic r̄
secūda dñica q̄dragesime. In
hoc em̄ sabbato intendere p̄uenit domi-
nus papa paupib⁹ xp̄i dādo elemosynā r̄
mandatū celebrādo. tum qz in cena domi-
p̄p̄ officij magnitudinē h̄ facē nō poterit
tum qz sicut dicit Joh. An̄ sex dies pasce-
uit ihm̄ in bethaniā. r̄ factū est quicquid in
domo marie r̄ marthe vbi fuit lazarus que
dñs suscitauit. r̄ tñ maria vnguento nar-
dipistici vnxit pedes iesu. Apostolicus er-
go in memoriā eius qd̄ illa deuotissime
egit. facit mēbris xp̄i quod ip̄a capiti fecit.
vt pedes iesu vnguedo. i. dñi vestigia se-
ctando r̄ capill̄ tergedo. i. supflua paup̄-
ribus erogādo impleat̄ domus odore vn-
guenti. i. mūdus impleat̄ bona fama. An̄
ḡ hac die circa p̄missa caritatis opa exer-
cenda occupatus est. iō vacat h̄ sabbatū
a p̄po officio. r̄ mutuo accipit a quinta fe-
ria antecedenti. vel in q̄busdam ecclesijs a
sabbato antecedenti. s. Sitientes venite ad
aq̄s. Legit epla de hiere. xvij. Dixerūt
impij rē. in q̄ sunt male cogitatōes q̄ p̄ces-
serūt passionē. Venite cogitem⁹ p̄ iustus

cogitatōes. r̄ postea. Percutiam⁹ euz lin-
gua. Tales aut̄ nō hnt sabbatū. qz nō est
pax impijs dicit dñs. In euāgelio nō. s̄-
leuatis rē. Joh. xvij. rogat p̄ se r̄ p̄ disci-
pulis oibus fidelib⁹ vt habeāt sabbatū.
qd̄ erit p̄ vnitate r̄ charitate in futuro. qm̄
vnū erimus. sicut p̄r r̄ filij sunt vnū. i. in
maiori appropinatioe q̄ possit esse illi vni-
tati q̄ p̄r r̄ filius vnū sunt. In alijs nō ec-
clesijs legit euāgelij. Cogitauerūt autēz.
Joh. xij. In q̄busdā etiā ecclesijs legit euā-
gelij de p̄ditōe iude. Amē amē dico vob
nisi mādcauerit rē. cui recte p̄mittitur
lectio hiere. vbi d̄r. Venite cogitem⁹ cō-
tra iustū cogitatōes. Hoc sabbatū p̄ule-
giatum est. qz vt p̄missum est dñs papa
nūc elynas dat r̄ mandatū facit. r̄ qz hac
die vt q̄daz dicit xp̄s discubuit in domo
simonis leprosi. r̄ martha ministrabat ei. et
p̄p̄ijs capill̄ terfit.

De dñica sexta in ramis palmarū.

De dñica in

ramis palmarū r̄ in passione do-
mini legitur hieremias duplici
ratiōe. p̄ria qz ip̄e manifest⁹ de passione
dñi p̄phetisauit q̄ ali⁹. Secūda qz p̄ ei⁹ pas-
sionē p̄figurata est passio dñi. qz deplorā-
do captiuitatem iudeoz p̄ babilonios fa-
ctam p̄figurauit. r̄ romanā quā incurret
p̄pter xp̄i passionē. In nocturnali autem
officio d̄r inuitatorij. Ipi nō cognoue-
runt vias meas. qd̄ d̄r inuitatorij p̄ p̄riū
qz inuitat nos ad cognoscendū vias dñi
p̄ p̄riū actū iudeozū q̄ nō cognoscentes
vias dñi nō introierūt in req̄m ip̄i. In
p̄mo nō r̄sōzio ostendit securitas patiētij
tribulatōes. r̄ causa q̄re nō est timēda tri-
bulatio. qz de⁹ est adiutor in die q̄ inuoca-
uit te rē. Versus est. In die tribulatōis
mee rē. qz si de⁹ adiuuat nō est timendū.
An̄ Joh. p̄pone me iux̄ te. r̄ cui⁹ vis ma-
nus pugnet p̄ me. Et est p̄mi toni. qz a so-
lo deo sperāda est liberatio r̄ auxiliū. Se-
quē r̄sōrium. Ingrediete dñō. sc̄di toni
qz laudabāt pueri dñm. s. vtrāq̄ naturā
in xp̄o. deitate cū dicebāt ofanna. i. salua
obsecro. humanitate cū dicebant. Fili da-
uid. Et deū corde r̄ ore pueri laudabāt. si
cui iudei corde r̄ ore quicquid abant. Circa di-

urnum nō officiū dicendū est qz post sab-
batum in quo ostendit deuotio marie seq̄-
tur domica in qua ostendit deuotio pue-
rorum. Angimus em̄ dñm cū maria r̄ cū
pueris veneramur. Et ideo facit eccl̄a hac
die p̄cessionē corpaliē r̄ spūaliē. Exierūt
em̄ pueri extra castra obuā dñō venientē
de bethania in hierlm̄. r̄ nos s̄r debem⁹
extra castra. i. extra delicias carnis exire
obuiam ei. sicut dicit apl̄s. Exeam⁹ extra
castra impropertū ei⁹ portātes. Et sicut il-
li sic r̄ nos in p̄cessiōe n̄ra cantam⁹. O san-
na. vñ in egressu de eccl̄a cantat antiphō-
na. p̄ueri hebreozū. r̄ nos debemus esse
pueri. i. innocētes. r̄ debem⁹ esse pueri he-
breozū. i. transilientiū oia terrena siue pec-
cata. Postmodū facit eccl̄a stationē i ali-
quo loco cōpetēti. vt ibi cū deuotōne r̄ le-
ticia suscipiat v̄bum dei. sicut xp̄s q̄ n̄-
bum p̄ris suscept⁹ est cū leticia a pueris in
hierlm̄. In scripturis em̄ siue f̄monibus
est xp̄s. vñ ip̄e in euāgelio. Scrutam̄ scri-
pturas. ille em̄ loquit̄ de me. Et ip̄e ē dul-
cedo scripturarū. Legit aut̄ euāgelij de
Matth. xxi. c. Lū appropinquāz ihm̄ ieru-
rē. misit duos de discipulis suis dicens illi.
Ite in castellū qd̄ p̄ vos est. An̄ alibi legi-
tur. Misit discipulos suos. lxxij. binos et
binos. i. hntes geminā charitatē dei r̄ p̄ri-
mi. Misit inq̄ q̄rere asinā r̄ pullum. i. iu-
daicum pl̄m r̄ gentilem. vt eos duceret i
celestem hierlm̄. Et legit iō hac die. quia
ibi de fructu passionis habet. Postea cā-
tatur. Occurrūt turbe cū floribus et pal-
mis. r̄ nos s̄r debemus ei occurrere cum
floribus virtutum r̄ palmis victoriarum.
palma em̄ victoriā significat. An̄. Iustus
vt palma florebit. Et s̄m Greg. ex q̄lita-
te palmarū designat p̄ficiēs vita iustorū.
Et est octauū toni. p̄pter victoriā xp̄i i ca-
pite r̄ in mēbris. p̄ quam puenit ad octa-
uam resurrectōis. Deinde redeūte p̄cessi-
one cantat canticū puerorū. s. Gl̄a laus.
p̄ aliq̄s eccl̄am ingrediētes. p̄m p̄ pue-
ros. qz ingrediēte dñō in sanctā ciuitatez
hebreozū pueri rē. Innocētes em̄ laudāt
eum. Et nō qz Theodolphus Aurelian̄.
ep̄s apud Ludouicū impatorem Karoli
magni filium falso a quibusdam suis emu-
lis accusatus ab eodez est andegauis car-
cerali custodie mancipatus. Lūq̄ in hac

dñica iuxta domū in q̄ custodiebat̄ p̄ces-
sio trāsiret. ille fenestra apta. factoz̄ silen-
tio hos pulcherrimos p̄lus a se editos. f.
Gla laus et honor et c. p̄nte impatore can-
tauit. Cui intantū placuerūt q̄ mox illuz̄
a vinculo absoluit. et ep̄atum sibi restituit.
atq̄ eos hac die in fine p̄cessiōis cātari in-
stituit in ingressu ecclē. Post canticū pue-
rozū cantat̄ r̄sorium. Ingressu dño.
qd̄ est p̄mi toni. p̄pter p̄maz etatē. et quia
soli deo cantandū est. Rursus cant̄ pue-
rozū q̄ sit ianuis clausis. significat̄ illud
qd̄ cantus et occurus illozū puerozū si-
gnificabat. P̄figurabat em̄ occursum et
leticiā angelozū recipientiū x̄pm in celuz̄
post resurrectiōez. qd̄ sibi et sequētibz se
p̄ suā sanctissimā passionem meruit ap̄iri.
cuius q̄dem clausio angelos nō extra mi-
serat. sed aditū homibz nō p̄bebat. Et iō
pueri qui sua puritate angelos significāt
intra ianuas clausas q̄si dño venienti oc-
currētes ad aperiendū celū vt eoz̄ repare-
tur ruina dñis vultibus cū leticiā et clamo-
re p̄ferūt hymnū laudis. qui eis q̄ sūt ex
cū gaudio ridentibz. ip̄os intrantes cum
x̄po in suū p̄fortiū receperūt. Hinc est q̄ i
ingressu ecclē cantat̄ r̄sorium. Ingressu
et c. declarans h̄ q̄ dicta sunt figurari p̄ ea
q̄ sunt. Cum em̄ ibi fiat mentio de resurre-
ctiōe. nam ibi fit mētio de palmis q̄ victo-
riam x̄pi de morte et diabolo significāt. ac-
cipit ecclā factū illoz̄ puerozū in signuz̄ p̄-
cedens ei? qd̄ iam dictū est. et factū illozū
in recordatōz̄ illius. Sane añ crucē et i cruce
rami virides infigunt̄. ad notādum q̄
oem virtutū viroz̄ a crucifixo habē. x̄ps
em̄ ramus viridis fuit hñs in se. et nos ab
ip̄o oem virtutū virtutem. An̄ ip̄ed tē. Si i
viridi h̄ faciūt in arido qd̄ fiet. In sum-
ma q̄ dū p̄cessionem facim? x̄pm venien-
tem ad nos suscipim?. cū pueris obuiam
imus si innocentia suam. oliuas gerim?
si pacis et misericōdie opibz indulgemus. pal-
mas portam? si de vicijs et diabolo victo-
riam obrinem?. virētes flores et frōdes ge-
stamus. si virtutibz exornamur. vestimēta
sternim?. carnē mortificātes. ramos carpi-
mus. scōz̄ vestigia imitātes. Et p̄cessio
ciuitatem vel castrum egredī ouanter. i.
gaudent ad crucem et ad loca p̄montoria
siue eminentia vadens recolat pueros he-

breozū iuisse x̄sus montem oliueti. in nu-
ens etiam q̄ absit nob̄ gloriā. nisi in cruce
domi nostri iesu x̄pi. Qui autē pontifi-
ci extra urbem iuxta crucē cum suis con-
stituto occurrit. et cum ip̄o ciuitatem in-
grediūt accuratius agūt. imitant̄ em̄ po-
pulum isrl̄ et pueros eozū q̄ extra ciuitatē
dño occurrerūt et cū eo illam ingressi sunt.
Hec q̄ magna p̄cessio rep̄itat illā q̄ ta-
li die facta est a turbis et pueris iudeozū
cū veniret ihs hierlm̄ sup̄ asinā sedēs. Si-
gnificat̄ etiā q̄ dñs ad nos veniet et ad et-
na tabnacula nos ducet. Vel forte recolat
p̄cessionem filiozū isrl̄ q̄ hac die iordaney
siccis pedibus trāsierūt. et cū triūpho ter-
ram p̄missionis intrauerūt. Hec est h̄
p̄cessio inter alias domicales computāda
h̄ec em̄ est p̄coniū passionis. ille x̄o sunt
significatiue et rememoratiue dñice resur-
rectionis vel ascensionis. Unde recte fa-
ciunt qui anteq̄ tertia dicat̄ illas p̄mit-
tunt. hanc x̄o p̄cessionē post tertiā hui?
diei cum psalmis celebrāt. De h̄ b̄ ascen-
sione dicef. Et q̄dem huic p̄cessioni le-
ctio Zach. et euangeliū iohis recte p̄mit-
tunt. qm̄ ibi dñica p̄cessio p̄phetat̄. h̄ bi-
stozice declarat̄. In tractu infantes ad p̄-
conia inuitant̄. passio x̄o in missa legitur.
B̄ndicunt̄ autē et distribuunt̄ rami p̄
sacerdotem. licz̄ x̄ps eos nec b̄ndixisset nec
distribuisse legat̄. tum qz̄ x̄ps nō honora-
uit eos. s̄ fuit honorat̄ ab eis et ex eis. tū qz̄
p̄ps ille iudeozū fecit h̄ corporalit̄ et p̄ualit̄
sed nos agimus h̄ sacramentalit̄ et sp̄uali-
ter ad effectū qui in eozū b̄ndictiōe exp̄mi-
tur. Illi nanq̄ ferētes ramos triumphuz̄
x̄pi nondū completū. sed tpe passiōis cō-
plendum p̄figurabāt. An̄ nō oportuit ra-
mos distribui vlt̄ b̄ndicti a x̄po. qz̄ nondū
figura fuerat impleta. ecclā x̄o p̄ talia rep̄-
sentat̄ triūphum x̄pi iam cōpletū. fm̄ illō
Lok. ij. Expoliāns p̄ncipat̄ et ptates trās-
duxit p̄sidentē palā triūphans sup̄ illos in
semetip̄o. Quia q̄ nō solū ihs triūphator
est. sed etiā p̄ ip̄ius gr̄am et sanctificatiōez
triūphabūt oēs electi. p̄uenient. et benedi-
ctio ramozū et distributio p̄ sacerdotē qui
x̄pm rep̄itat d̄z explori. Quare aut̄ nō fit
festū de dicta asina sicut fit de cruce. dicef
in. vij. pte sub festo sancte crucis. Post
p̄cessionē sequit̄ statim missa de passione

qz̄ debem? gaudere de fructu passionis et
cōpati. qz̄ p̄ nob̄ passus est. Ibi em̄ est vñ
ketemur. f. de amore quē dñd̄it nob̄ in cruce
et vñ tristemur. f. de peccatis nr̄is q̄ tot
sunt qz̄ p̄p̄ ea oportuit filiū dei pati. Ve-
nit aut̄ decima luna siue die p̄mi mensis. i.
an̄ sex dies pasce ad ciuitatē in q̄ pateret̄.
vt esset in domibz iudeozū. sic p̄ceptū erat
in Exod. xij. et in Deut. decima luna acci-
pietis agnū. Immolabat̄ aut̄ agnū. xiiij.
luna. i. xiiij. die p̄mi mensis ad vesp̄eram.
Et dñs eadem hora agnū cū discipul̄ inā
ducans. vbi legal̄ pasce decreta cōpleuit.
egressus est cū eis statim ad locū oratiōis
Et circūspectis omibz cū iam vespe essent
eruit in bethaniā cū duodeci. M̄pe my-
stice decima luna venit. qz̄ p̄ps israelitic?
in plaga decima egressus est de egypto. si
milit̄ p̄ istū vez̄ agnū est data libera pt̄as
p̄lo israelitico. i. videnti deū p̄ fidē exeun-
di de peccato qd̄ nō fuit datū p̄ moysen et
x̄gam ei? i. p̄ disciplinā et sacerdotiū lega-
le. In p̄ncipio q̄ misse reducēs ecclā ad me-
moriā dñicam passiōis incipit ab of̄oe di-
cens. Dñe ne loq̄re facias et c. et est octauū
toni significās qz̄ p̄ passione venit ad re-
surrectiōez. Sequit̄ eplā. Hoc sentite et c.
ad p̄bil. ij. in q̄ ostendit̄ passio et passiōis
fructū. Dicit̄ q̄. Hoc sentite in vob̄. quod
in x̄po ihu. i. imitam̄ ip̄m. vt sicut habuit
charitatē. qz̄ voluit pati. ita et vos habea-
tis charitatē q̄ pariam̄ oia tormēta tpa-
lia. vt habeatis hūilitatē q̄ in x̄po māxi-
me fuit. mansuetudinē et patiam et intelle-
ctum realē vt sentiat̄. cito em̄ sentit̄ dul-
cedo sp̄s sancti in corde qm̄ ibi est. Ibi qui-
dem sunt fructū passiōis. f. dulcedo in cor-
de et gl̄a. Quēdā tñ ecclē legunt lectōnem
Venerunt aut̄ filij isrl̄ in belim. Exo. xv.
Vno aut̄ h̄ fructu fit h̄o patiens. quia gene-
rat patiam p̄sideratiō fructū. et iō sequit̄
r̄sorium qd̄ r̄idet eplē. in quo ostendit̄ quō p̄
passiones venit ad gl̄az. et dicunt̄ ibi tria
q̄re est tertij toni. Primum est. Tenuisti
manū dexterā meā. i. p̄firmasti me i bono
Secūdu est. Et in volūtate tua deduxisti
me. tal̄ facit̄ qd̄ qd̄ deus vult. Tertium est
Cū gl̄a suscepisti me. Primum est cā crucis
Secūda ip̄a crux. Tertiu fructū ip̄i. Ver-
lus est. Q̄ bonus isrl̄ deus. qm̄. f. deductit
nos ad passionem. An̄ de biō stephano

legit̄. Lapides torrentis illi dulces fuerit
Postea sequit̄ tractū. De de me? respi-
ce in me et c. et est secūdi toni. qz̄ ibi ostendit̄
passio et fructus ip̄i. vñ et titul? illi? p̄sal-
mi est p̄ susceptiōe marutina. Euāgeliz̄
de passione est. f. Scitis qz̄ p̄ biduum et c.
Mat. xx. vj. et etiā offertoriū. f. Imprope-
rium expectauit cor meū et miserā. quod
sumptū est de ps. lxviii. q̄ tor? ex p̄sa sal-
uatoris orantis in passionis agone cōscri-
bit̄. q. d. ecclā. Ex quo x̄ps tot passus est.
libent̄ patiar. An̄ dicit. Expectauit. sup.
q̄si rem dulcē. Postcōio de passione est. f.
p̄ si fieri p̄t. Mat. xx. vj. Mat. xiiij. et
Lu. xxij. et est octauū toni p̄pter ratōz̄ pre-
missam. In q̄busdam eccl̄is d̄z in hac do-
minica et in dieb? sequētibz p̄fatio de pas-
sione. put̄ dictū est sub q̄rta feria Linerū
Dicit̄ aut̄ hec dñica in ramis palmarū. eo
qz̄ tunc ramis palmarū si haberi p̄nt in p̄ces-
siōe portat̄. Et etiā alibi dñica oliuaz. qz̄
etiā rami oliue portat̄. qd̄ fit ad rep̄itādū
filios isrl̄. q̄ cū ramis palmarū et oliuaz ve-
niēt̄ dño obuiā exiuerūt. Sequens qz̄ se-
ptimana maior vocat̄. eo qz̄ maior et pro-
lixius h̄z officiū. Dicit̄ etiā p̄tiosa. quia
tūc p̄cipue debem? vicia nr̄a punire. vt qz̄
dñs in ea laborauit et penas sustinuit re-
creando. sicut et in p̄ma mūdi hebdoma-
da creando. Et qz̄ indulgētie. qz̄ peniten-
tes in ea absoluunt̄. Dicit̄ etiā sancta qm̄
in ea impij iustificant̄. Hec aut̄ domini
ca in trib? p̄uilegiata est. Pr̄io qz̄ illa die
filij isrl̄ intrauerūt terrā p̄missiōis. et ior-
danem sicco vestigio transferūt. sic em̄ cō-
tigit vt eo anno tot dies fuerunt vsqz̄ ad
pasca quot sunt ab hac dñica. Secūdo quia
hac die ventēs dñs de bethania cū hono-
re maximo in hierlm̄ est susceptus. Tertio
qz̄ eadem die dominus a templo euentes et
yendentes eiecit.

De secunda feria.

Secunda feria

ostendit̄ causas passiōis. f. in x̄po
humilitatē et patiam. in iudeis
crudelitatem et inuidiā. in iuda cupidita-
tem et auariciā. Et est introit? q̄rti toni p̄-
pter formam crucis. Eplā x̄o sumitur de
Esa. l. in qua ostendit̄ p̄ncipal̄ causa pas-
sionis domi. Dñs deus aperuit michi au-
bb

rem. s. ad intelligendū. 7 ppter h̄ dedi ge-
nas meas vellentib⁹ 7c. In q̄busdā eccle-
sijs i hac 7 in tertia ferijs dicūt due lectō-
nes in missa. p eo q̄ xp̄i passio a lege 7 p-
phetis p̄nunciata fuit. In r̄nsorio petit li-
berationē suam. Exurge dñe 7 intēde 7c.
Versus. Effunde fr̄m̄. tertij toni. qz v̄-
tute trinitatis libamur ab inimicis. Fra-
mea est spata q̄si ferramea v̄l quasi ferrea
In euāgelio 7c. An̄ sex dies. Job. xij. ca.
ōndit̄ triplex cā passionis. Et dicit an̄ sex
dies pasce. nō iō qz ibi sex dies futuri eēt
an̄ pasca. s̄ qz ibi causa passionis ostēdit̄.
In iuda oñdit̄ cā cupiditatis. eo q̄ dixit.
vt qd̄ pditio h̄. Erat ei h̄ns loculos. 7 iō
sic dicebat vt nūmos furare. vt h̄ in Jo-
hanna. In iudeis cā est inuidia. quia mo-
ti sunt in eum p̄p̄t̄ laudē puerorū dicētes
Si dimittim⁹ eū sic omēs credēt in eum.
Et iō q̄rebant interficē eū. In ip̄o 7c xp̄o
est fructificatio toti⁹ generis hūani. An̄
in euāgelio dicit. Nisi granū frumētī 7c.
In q̄busdam tñ eccl̄ijs in sc̄da feria legif
passio fm̄ Mar. i. Erat pasca 7 azima p̄-
biduū 7c. 7 in tertia feria dictū euāgelij
fm̄ Job. i. An̄ sex dies pasce. S̄ p̄m̄ vi-
dent̄ magis historiā seq. qz post biduū. i.
post tertiā 7 quartam ferias in q̄nta feria
pasca. i. agnus pascal̄ immolat⁹ fuit. P̄re-
terea sc̄da dies creatōnis mūdane min⁹
est ceteris ornata dieb⁹. Nā cū dixiss̄ do-
minus. fiat firmamentū in medio aq̄z nō
est additū. Et vidit de⁹ q̄ esset bonū. in q̄
numerus binari⁹ infamat⁹. qz p̄m̄ ab vni-
tate degenerat 7 diuisionē significat. An̄
in eo facta est aquaz diuisio. Nō est ḡmi-
rum si hec dies sc̄da q̄ illa respicit min⁹ ce-
teris in officio dñice mortis purpuref in-
signijs. Sed nō est multū attendēdū vtz
in sc̄da vel in tertia feria legaf passio. Nā
ei q̄tuor euāgeliste passionē dñi scripserūt
idcirco fm̄ quēlibz eoz passio legif ex listi-
tutiōe Alexandri pape eo ordie q̄ scripse-
runt. Nam die dñico legif passio fm̄ mat-
thēū q̄ p̄mus scripsit. secunda v̄l tertia fe-
ria fm̄ marcū. q̄ secundus scripsit. quarta
fm̄ lucā. q̄ tertius scripsit. sexta feria fm̄
Johem q̄ vltimo. Mediolanenses tamē
non legūt passionē nisi fm̄ Johem 7 in se-
xta feria. Sane passionem lectur⁹ bene-
dictionē nō petit. qz in illa describit̄ eē s̄b-

latus q̄ autor est b̄ndictōnis. vñ nō est a q̄-
petaf. Legif q̄z sine luminarib⁹. quia ille
morte extinct⁹ nūciaf q̄ fm̄ iob. lux est mū-
di. 7 vt rep̄ntet qz eius discipuli tūc q̄st̄er-
tincti sunt. q̄bus ip̄e viues dixerat. Vos
estis lux mundi. Nō serf etiā incensuz ad
notandū q̄ tunc feruor deuotiōis vel ōro-
nis q̄ p̄ incensum desiḡt in apostol̄ tepuit
vel pon⁹ q̄si extinctus fuit. Legif etiāz si-
ne salutarōe siue sine dñs vobiscū. in dete-
statiōem salutatiōis iude 7 sine r̄nsiōe. nō
em̄ respondef. gl̄a tibi dñe. qz in ip̄a exp̄-
mitur q̄ xp̄s fuit a suis sepatus p̄ morte
corp̄aliter 7 sp̄ualiter q̄ metu mort̄ eo de-
relicto fugerant. 7 nulla gl̄a sibi erat. Nō
legif etiāz tota sub tono euāgelij. s̄ cāmus
7 choruz xp̄i dulcius modulaf ad notādū
q̄to dulcius v̄ba xp̄i in ip̄ius ore resona-
bant q̄ in ore cuiuslibet euāgeliste referē-
tis cuius v̄ba in tono euāgelij p̄feruntur
Verba 7c imp̄ssimorū iudeorū clamose
7 cum asperitate vocis ad designādū q̄
ip̄i xp̄o aspere loquebant̄. In fine tñ in q̄-
busdam eccl̄ijs b̄ndictio petit̄ incensuz por-
tatur 7 sub euāgelij tono legif. qz iam fini-
ta est narratio passionis. 7 extunc oia ver-
ba sunt euāgeliste narranti q̄ p̄ xp̄i mor-
tem vsqz ad resurrectōnez p̄tigerunt. In
alijs tñ eccl̄ijs finis passionis q̄ ad sepul-
tam p̄tinet in tono legif doloroso. vt plā-
ctus mulierū de passione xp̄i lamentātiuz
designet. de quo planctu dicit dñs i euan-
gelio. Filie ierlm̄ nolite flere super me 7c.
ad maiorem deuotōz 7 amaritudinem p̄-
pter xp̄i passionē in animis audientū ex-
citandā. 7 legif sup nudū pulpitu. put̄ s̄b
feria sexta dicef. In offertorio. Eripe me
petit̄ liberari. sicut 7 in r̄nsorio. 7 est quar-
ti toni p̄pter formam crucis. In postcō-
munionē Erubescet. petit̄ p̄secutores su-
os confundi. 7 est septimi toni. vt sic in re-
gione descentiū gaudeat.

De tertia feria.

Tertia feria est

similit̄ de passione. qz manife-
ste q̄rebant eū interficere. vt ba-
betur in euāgelio. Erat aut̄ pasca et ay-
ma post biduū 7c. Et qz eccl̄a p̄siderat sa-
lutē suā in cruce triplici. i. in amore que-
dñs n̄ oñdit in cruce. 7 in imitatiōe crud-

7 in salute nob̄ data p̄ crucē. iō dicit i introi-
tu. Nos aut̄ gl̄ari oportet in cruce dñi 7c.
Ad Gal. vl. c. Ep̄la 7c est. Dicit hieremi-
as. q̄ est h̄iere. xj. c. 7 habet̄ in ea v̄ba iu-
deorū de crucifixiōe xp̄i. mittam lignū in
panem ei⁹. i. ip̄m q̄ se dicit panē in liḡ cru-
cis destruam⁹. Audierant em̄ q̄ ip̄e dixe-
rat. Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descen-
di. Et h̄ erat dictū p̄ lignū crud̄ destru-
amus ip̄m v̄l doctrinā ei⁹. Sed r̄nsoriuz
Ego aut̄ 7c. tertij toni p̄p̄t̄ triplex meritū
q̄ ibi notaf. P̄m̄ cū dicit. Induebar
alicio. i. nō oñdebā eis deitātē. s̄ asperita-
tem hūanitat̄. 7 h̄ fuit hūilitas et sapia.
Aliud notaf ibi. Hūiliabaz in ieiunio ani-
mam meā. i. nō reddendo malū p̄ malo. s̄
etiā p̄ eis orabā. 7 hoc est tertij. An̄ dicit
Et ōro mea in sinu meo p̄uertef. sup. ex q̄
eis nō p̄dest. qz nō sunt digni. Euāgelij
7c. Erat pasca. Mar. xiiij. c. est de passi-
one vbi dicit q̄ dñs crucifixus fuit hora ter-
tia. 7 h̄ dicit vt ostēdat eorū impetuositā-
tem. qz ab hora tertia linguis eū crucifixe-
runt dicētes. crucifige crucifige. nō cessan-
tes. In offertorio petit̄ se custodiri a dia-
bolo 7 a mēbris eius. An̄ dicit. Custodi
me de manu peccatoris. i. diaboli. 7 ab ho-
mib⁹ in q̄s erue me. 7 est sc̄di toni In post-
cōmunionē adūsum me oñdit maliciā p̄
sequentiū 7 meritū patientium. Sed ibi
Et in me psallebāt q̄ bibe bāt vinū 7c. i. si-
lij diaboli q̄ inebriabāt de calice babilōis.

De quarta feria.

Quarta feria ē

illa in qua dñs vēdit⁹ fuit a iu-
da. qz non solum voluit pati p̄
nob̄. sed etiam vēdi. vt libaret nos a ven-
ditiōe q̄ p̄mus parēs vendidit nos diabo-
lo p̄ esum pomi vetiti. An̄ Esa. Erat̄ ve-
nndati estis. 7 sine argento redimemini
Sitr̄ multi vendūt se diabolo p̄ momēta-
neam delectatōz. sic vendidit se adaz pro
estu pomi vetiti. Quarta q̄ feria vēdit⁹ est
sol iusticie ad n̄ram salutē. 7 q̄rta feria for-
matus est sol visibil̄ ad mūdi lucem. Oia
uit aut̄ dñs sicut habet̄ in euāgelio huius
diei flexo genu. 7 idcirco in introitu q̄ est
ad p̄hil. ij. c. inuitat̄ eccl̄a. vt in noie dñi
omne genu flectaf. celestij. qz eorū ruinā
reparauit. terrestriū. qz eos libauit. infer-

norū qz eos deduxit de lacu in q̄ non erat
aq̄ consolatiōis. suple vt dicit Zach. et ē
tertij toni p̄pter tria q̄ inuitat̄ ad flectēdū
genua. Sequif. Et omis lingua cōfiteatur
qz dñs n̄ ielus xp̄s in gl̄a est dei p̄ris. Et
sumif de ap̄lo. Verūm̄ ordinator officij i-
tercepit v̄ba illa. 7 omis lingua p̄fiteatur
eo q̄ iudaica silet. Deinde sequitur lectio
Dicite filie syon. ecce saluator tuus venit
Esa. lxxij. c. vbi habet̄ de mercede. D̄r em̄
ibi. Et merces eius cū eo. Et dixerunt an-
geli. q̄sdam em̄ latuit incarnatio. Quis ē
iste q̄ venit de edom. i. de terrena inhabi-
tatione. tinctis vestib⁹. i. mēbris corp̄is q̄
sunt vestimenta diuinitatis sanguis pur-
pura tincta de bosra. Bosra est ciuitas in
moab. 7 interpret̄ firma siue munita. hoc
est de inferno. Trāslatiue em̄ bosra ē hie-
rusalem quā dñs quondā suo firmavit au-
xilio. s̄ facti moabite. i. ex p̄re diabolo. ve-
stes regis tinxerūt purpura sanguis. Re-
spondit. Ego qui loquor iusticiā 7 sum p̄-
pugnator ad saluandū. 7 dixerūt. Quare
ḡrubzū est indumentū tuum. q. d. Quare
cruentat⁹ es p̄sura crucis si tu iusticiā lo-
queris. At ille r̄ndit. Torcular calcavi so-
lus. i. p̄ oibus vt oēs liberarent̄. 7 de gen-
tibus nō est vir mecū. Post lectōz 7c can-
tatur r̄nsoriū. Ne auertas faciem tuā 7c
in quo orat ip̄e vt p̄ passionem veniat ad
gl̄am. Quia 7c in agonia plixius orauit
vt habet̄ in euāgelio. iō sumif r̄nsorium.
offertoriū 7 postcōio de psalmo q̄ intitula-
tur ōro paup̄is cū anxiaref. excepto ver-
su respōsorij q̄ est. Saluū me fac de⁹. qm̄
intra. aq̄ vsqz ad a. m. Ep̄la est s̄l̄r de esa.
liij. c. Dñe q̄s credidit 7c. in q̄ etiā descri-
bit̄ in eodē scemate in quo ab euāgelista
rep̄ntaf in passione vbi dicit. Nō est ei spe-
cies neqz decor. 7 infra. Sicut ouis ad oc-
cisionem ducef. Post eplam seq̄ tract⁹.
7 insolito mō. i. immediate. 7 h̄ iō qz eccle-
sia artius luget q̄ soleat 7 plāgit se. vt di-
ctum est in. liij. pte sub ti. de tractu. Tra-
ctus em̄ significat planctū. 7 iō in tota se-
xta feria nō dicunt̄ nisi tract⁹. R̄nsorium
7c est penitentij. 7 qz dñs non est ista die
crucifixus. s̄ tñ vendit⁹. iō nō solū d̄ tra-
ctus. verū etiā 7 r̄nsoriū. Passio q̄ seq̄tur
p̄p̄opinābat 7c. Lu. xxij. c. puenit cū p̄-
cedētib⁹ in q̄ exp̄mif̄ p̄siliū iudeorū. iude

pditio et dñi passio. Postcōditio est potuz
meū cū fletu miscebā. potū. s. passiois. qñ
vitz sudor ei⁹ erat sicut gutte sanguis de-
currentis in trā. p̄dōt etiā dici q̄ duo sūt
nob necessaria. s. oīo et patia. s. m qd dicit
dñs. Orate p̄ psequētib⁹ et calumniātib⁹
vos. Ad h̄ qdem duo inuitamur i itroitu
ad oratōz cū d̄. In noīe ihu omē genu fle-
ctat. ad patriam exēplo saluatori. de q̄ sub
iungit. Xps fact⁹ est obediēs et. Nō em̄
est obediēs in tribulatiōe nisi q̄ patienter
tolerat. Due lectiōes iō legunt. quia hac
die dñs tradit⁹ est p̄ duob⁹. et a duob⁹ po-
pul. Et in q̄busdā eccl̄is ad vtrāq̄ genua
flectūt. qz ab vtroq̄ plo adorēt. P̄terea
hac die sicut dicit Aug⁹. p̄siliū inierūt iu-
das quō ihu dolo tenerēt et occiderēt. et iu-
das venit ad eos. et pacti sunt sibi pecuniā
se daturos. Sicut q̄ eccl̄a rep̄ntat in feria
sexta actus iudeozū. ita et in q̄rta p̄siliū eo-
rum. Quidā aut̄ p̄mo legūt lectionem illā
Dicite filie syon. et postea illā. Dñe quis
credidit. Alij nō ecōuerso. p̄simi quidez
attendūt solū illud qd dixim⁹. et q̄ vendi-
tio iude q̄ facta fuit q̄rta feria passioez do-
mini p̄cessit. de q̄ venditiōe fieri vid̄ ser-
mo in illa lectiōe. Dicite filie syon. i illo x̄bo
Ecce merces ei⁹ cū eo. Alij aut̄ attendūt
q̄ p̄m⁹ hō duas mortes incurrit. s. carnis
et aīe. et x̄pus nos ab vtrāq̄ libavit. et qz
mors aīe mortem corpis p̄cessit. iō p̄us le-
gunt lectionē illā in qua agit de morte aīe
et de libatione ab ip̄a. De morte aīe agit i
illa. Dñe q̄s credidit et. ibi. Dēs q̄si oues
errauim⁹. et vnusq̄sq̄ in viam suā declina-
uit. De libatione nō statim sequit̄ ibi Dñs
posuit in eo iniquitates oīm n̄m. Et iteruz
Si posuerit p̄ peccato aīam suā videbit
semen longeuū. Ad aīam etiā ptinet gra-
duale vnicum hñs x̄sum. s. Ne aītas fa-
ciem tuā a puero tuo. i. ab eo q̄ paru⁹ et hu-
milis apparet in ex̄plentia tribulatiōis. Se-
quit̄ x̄sus. Saluum me fac deus qm̄ itra-
uerūt aq̄ vsq̄ ad ani. m. Infixus sum in li-
mo p̄fundi et non est s̄ba. Aquē em̄ sedu-
ctionis iudeozū vsq̄ ad aīam saluatori tol-
lendā p̄uenerūt. et illi q̄ erant limus pro-
fundi infirmitati eius p̄ualuerūt. Sic aut̄
saluator aīam suā posuit p̄ aīam n̄rā re-
demptiōe. ita et corpus subtecit p̄ corpōz
redemptiōe. Et in secūda lectiōe de ip̄i⁹

corpore agit. sanguine p̄p̄o rubricato. Vbi
d̄. Quis est iste q̄ venit de edom et. et ibi
Quare rubrū est vestimentū tuū et. p̄pe-
rūdit torcular et. Et qz sola miseratiōe
passus est dñs p̄ nob. i. deo p̄p̄a in p̄sona
eccl̄e lectionem illā cōcludit dicens. Misere-
rationum domi recordabor. laudē annun-
ciaui sup̄ oibus q̄ reddidit nob dñs deus
n̄r. Quia nō q̄nq̄ sensib⁹ corpis peccanti-
mus. iō sequit̄ tractus. Dñe exaudi oīo-
nem meā et. hñs q̄nq̄ x̄sus. vel h̄z quin-
q̄ x̄sus p̄pter quinq̄ vulnera x̄pi. Seu
qz quinq̄ies exiuit sanguis ab eo. p̄mo i
circūcisione. secūdo in oratiōe. tertio i fla-
gellatione. q̄rto in crucifixione. q̄nto in lā-
ceatione. Et in ip̄o tractu genus humanū
petit auxiliū. et cōfitef̄ defectū quē ex pec-
cato p̄mi parentis incurrit cū dicit. Quia
defecerunt dies mei sicut fum⁹. Dies em̄
est vita hoīs. cuius nox est mors. S̄z h̄ vi-
ta est abbreviata. et defecit p̄pter sup̄biaz
p̄mi parentis q̄ p̄ fumū intelligit̄. Et seq̄t̄.
Ossa mea sicut in fr̄xiozū confrixā sunt.
Ossa sunt vires interiores vel fortes qui
sunt in eccl̄a. q̄ carnes. i. carnales sustēnt
Fr̄xiozū triplex est. s. peccatozū recorda-
tio. p̄rimozū compassio. futuri iudicij me-
ditatio. In his fr̄git̄ bonus hō. Claudif̄
autē tractus sicut lectio in misericordia do-
mini. Et vltimus x̄sus est. Tu exurgens
dñe misereberis. Hec igit̄ q̄rta feria p̄-
uilegiata est. qm̄ legunt̄ in ea due lectiōes
p̄pter ordinādos in sabbato sequēti. J̄tē
qz in ea die x̄ps venditus fuit triginta de-
narijs. sicut et Joseph triginta argenteis.
qz fuus non est sup̄ dñm nec discipul⁹ su-
per m̄gr̄m. et ab hac q̄rta feria sumptū est
q̄ semp̄ in quarta feria ieiunare et abstine-
re a carnibus et a carnalib⁹ desiderijs de-
bemus. Et in memoriā venditiōis x̄pi h̄ fe-
ria sc̄da s̄m locū obriet post sextā feriā p̄
totum annū in ieiunijs penitentialib⁹.

De quinta feria.

Hoc tracta-

tu q̄nte ferie cene dñi h̄ ordie p̄
cedemus. Nam p̄mo generalit̄
dicem⁹ aliq̄ de officio sequentiū triū diez
postea specialit̄ de officio huius diei. Et
p̄mo de introductiōe publice penitētium
in eccl̄am. et de sacramentis q̄bus h̄ q̄nta

feria specialit̄ insignit̄. Sec̄do de triplicib⁹
olei p̄secratione. Tertio de hui⁹ d̄rei mis-
se officio. vbi etiā agit de pedum lotiōe. et
de officio vesptino. q̄rto de altariū denu-
datiōe. et tam de ip̄oz q̄ pauimēti eccl̄e lo-
tione. et de corpis domi reseruatōe. et de
q̄busdā alijs.

Renotandū est aut̄ q̄ eccl̄a lu-
get trib⁹ dieb⁹. qz tot dieb⁹ fuit
dñs in sepulchro. Sic ei ionas
fuit in v̄tre ceti trib⁹ diebus et
trib⁹ noctib⁹. ita et filius hoīs fuit i corde
terre et. qd̄ sinodochice esse asserit aug⁹.
Nam ps̄ illa sexte ferie q̄ fuit in sepulchro
accipit̄ p̄ nocte et die sexte ferie. et nox di-
ei domice s̄it̄ p̄ nocte et die ip̄ius diei ac/
cipit̄. dies nō sabbati integra ē. s. nox cuz
die suo spaciū vitz viginti q̄tuoz horaruz
Est q̄ sensus. Fuit dñs in sepulchro trib⁹
diebus et trib⁹ noctibus. i. tribus tempo-
rib⁹ quozum qd̄libet p̄stat ex die et nocte.
Sic em̄ loqui cōsueuimus. Quia si aliq̄s
etiā minima pte allucit⁹ diei fuerit i aliq̄ lo-
co dicimus eū ea die ibi fuisse. Fuit itaq̄
s̄m ip̄m. xl. horis in sepulchro. vitz q̄tuoz
horis sexte ferie. et viginti q̄tuoz sabbati.
et duodecim noctis diei d̄nice. qz q̄drificū
orbem morte transgressiōis decem mada-
tozū mortuū viuificauit. Sed s̄m p̄mis-
sa videt̄ q̄ triduanā dñi sepultura debe-
at celebrari sexta feria sabbato et die d̄ni-
ca. Sed r̄ndet̄ qz qz dñs in nocte diei d̄ni-
ce resurrexit noctem illā ad honorē resur-
rectiōis solennit̄ celebram⁹. Et necesse ē
qz in q̄nta feria p̄ueniam⁹. et ita triduo. s.
q̄nta et sexta ferijs et sabbato humiliatiōz
dñi in merore celebramus. qz et in quinta
feria iaz interuenerat nephariū cōmertū
iudaice pditiōis. q̄dam tñ cuiuslib⁹ p̄misso-
rum triū diez viginti q̄tuoz attribuūt ho-
ras volentes x̄pi defuncti exēdas septua-
ginta duabus horis celebrare. et tristitiaz
lxix. discipulozū merito p̄ h̄ exp̄mere Sa-
ne eccl̄a his dieb⁹ tenebras colit et matuti-
nas in tenebr̄ finit. p̄mo qz in luctu et i me-
rore est p̄p̄ dñi passiōe. et p̄pter eius tri-
duanā mortē exēdas celebrat triduanas
Sec̄do officij tenebr̄az significat nō taz te-
nebras materiales q̄ fuerunt sup̄ faciē ter-
re dū pendebat sol iusticie in cruce. fuit ei
tunc eclipsis miraculosa nō natural⁹ p̄ tres

horas. vitz a sexta hora vsq̄ ad nonā in-
clusiue. q̄ etiam sp̄uales q̄ in illo triduo i
cordibus fidelū extiterunt. Tertio p̄ h̄ q̄
tenebras colit tenebr̄az p̄mar⁹ insinuat q̄
his diebus inceperunt p̄cedere dies.
put sub sabbato sancto dicef. In his
qz tribus dieb⁹ silent campane. qz tūc silu-
erunt apostoli et p̄dicatores et alij q̄ p̄ cam-
panas intelligunt. Sonus nāq̄ cāpanaz
significat sonū p̄dicatiōis. de quo d̄. In
omne terrā extiuit son⁹ eozū. Nō enim iaz
circūbant euangelizando vicos et vrbes
Sed hymno dicto exierūt cū iesu i mōtez
oliueti. Quibus cū dñs dixisset ecce ap̄ p̄
pinquat q̄ me tradet. p̄ tristitia dormita-
uerunt. et a laudibus p̄ticuerūt. Unde et a
completorio siue a vespa quo dñs tradit⁹
fuit campanaz silentiū inchoaf. A vespe
ra q̄ qua dñs traditus est. qñ vitz discipu-
li fugerūt campanis silentiū indicif. Alij
nō ad p̄maz huius q̄nte ferie et nō vltim⁹
pulsant campanas. Fit tñ signū cū tabla.
p̄rimo ad significandū x̄pi humilitatem
q̄ se abscondit. et vsq̄ ad mortē et sepultu-
ram se humiliavit. Ligni q̄dem vsus hu-
milior eris sono h̄ ostendit. Et inde eccl̄a
oriental⁹ vsum adhuc tenet lignozū. Et vt
p̄plus humilior reddat. Sec̄do p̄ signūz ta-
bule terrorem accipim⁹. Tabula q̄ pcutif
qz magnus timor apostola iudeis incutie-
batur. Tertio p̄ lignum in ligno malleum
sc̄z in tabula suspensum intelligim⁹ x̄pm.
q̄ est lignum plantatū secus decursus aq̄-
rum q̄ in crucis ligno pependit et pendent
orabat et p̄dicabat dicens. p̄ dimitte illis
qz nesciūt quid faciūt. Cum ligno q̄ tāruz
pulsat. qz tunc solus x̄ps p̄dicator habe-
batur et solus torcular calcavit Quarto p̄
tabulam ip̄am lignū fructiferum. s. x̄pus
p̄ malleum quo tabula pcutif lignū p̄ua-
ricationis significat. Quinto ideo campa-
ne et nō signum tabule vel alteri⁹ h̄mōi si-
lent. qz licet maiora signa nostra vitz apo-
stolia h̄ude dei in x̄pi passiōe siluerūt. mi-
nora tñ signa vt mulieres nō siluerūt. imo
secute sunt ip̄m vsq̄ ad crucem. p̄prin-
cipia q̄z horaruz. s. Deus in adiutorium.
et fines. s. p̄ dñm. et B̄ndicam⁹ et h̄mōi
dimitunt. qz recessit et nob ablat⁹ est sa-
cerdos et pastor bon⁹. q̄ est alpha et o. id ē
p̄ncipium et finis. q̄ etiam est summ⁹ sacer-
bb 3

dos et caput nostrum et traditum impijs. nec est a quo petam? quod intendat in adiutorium nostrum. percussio namque pectore nostro disciplina est? dispersi sunt. Sic ergo istud officium quod caret principio et fine quasi viduatum et mortuum videtur. quia et patres nostri viduati pro morte christi fuerunt. Non dicit etiam Beata patri. quia in christi passione abscondita fuit fortitudo glorie ipsius et in eius morte trinitas visa est extincta. in cuius laudem dicitur ille versus. De hoc etiam sub dominica de passione dicitur est. Hoc etiam notatur in quibusdam ecclesijs in quibus his diebus duo tantum cerei ante altare ardent. tertio extincto. put sub terra. de pascha dicitur. In his quoque tribus diebus salutatio non fit. quia dominus vobiscum non dicit. ut vitis pestifera salutatio pro quibus iudas tradidit christum dicens. Ave rabi. Pax etiam non datur pro eo quod iudas osculo tradidit christum. et quia in duobus sequentibus diebus in altari non consecratur. nec dicitur. Pax domini sit semper vobiscum. nec dona nobis pacem. In quibusdam tamen ecclesijs datur hodie pax. pro eo quod hodie sacramentum sacramentorum. scilicet eucharistie institutum est. In his quoque diebus fit officium humiliter solito propter domini humiliatorem et triduanam eius sepulturam quam celebramus. Verumtamen nocturnale officium pro quod significant prophetie prophetarum alta voce et manifeste cantatur. quia propheta et alij sancti patres veteris testamenti alta et apta voce que de christo erant ventura predixerunt. et quod spiritus sanctus sibi dictabat remota formidine nunciaverunt. Diurnum vero officium pro quod apostolorum predicatio figuratur voce demissa. et quasi sub silentio cantatur. quia tunc apostoli omnino tacuerunt. aut saltem occulte predicaverunt. Incipit autem tenebrarum officium Zelus domus tue comedit me. id est amor vobis hemens ecclesie fuit causa quare passus sum? Non dicitur Invitatorium. ne invitemur. sed potius pro silentium detestemur pestiferum iudeorum concilium et conventum factum ut Jerusalem caperent in frumone. et eum mori traderent. Preterea tunc apostoli dispersi erant qui alios ad conivium invitare et vocare consueverant. Hymnus etiam laudis non dicitur. quia tunc factus est obprobrium et abiectio plebis. Finis domice orationis que dicitur ante lectiones dicitur in silentio. pro eo quod de euangelio sumitur. Nam tunc euangelica enuntiatio

fugientibus apostolus cessavit. Et ad notandum quod christus cuius ipsa est oratio auulsus a ceteris et quasi in silentio oravit. Sed fit tunc confectus pro tactum ligni cum manu. quia et christus in ligno crucis pendens voce magna clamavit. Non dicitur etiam in lectionibus. Iube domine benedicere. nec Tu autem domine. quia recessit pastor et sacerdos. qui gregi benedicere et misereri debet. Sed quod illum propter peccata amissimus. ad hoc ut eius recupare valeamus ammonemur pro christum illum. Hierusalem hierusalem convertere ad dominum deum tuum qui in fine lectionum dicitur. ut ad penitentiam converteremur Nam post luctum possumus gaudere. Per hoc autem quod dicitur bis hierusalem arguitur duricia iudeorum et peccatorum. sic alibi in euangelio. Hierusalem hierusalem occidis prophetas et. Rursus pro Iube domine intelligunt ad predicatores euntes. per Tu autem. inde redeuntes. ideo ergo neutrum dicitur. quonia apostoli quos representant qui lectiones legunt his diebus fugerunt. Et non nec ad predicatorem missi sunt. nec qui miserant sublato domino redierunt. Sed antiphona sunt de passione et compassione. In his etiam tribus noctibus novem psalmi novem lectiones et novem responsoria divinis pro singula nocturna cantantur. ad ostendendum quod christus in infernum descendens tria hominum genera. scilicet virgines. coniugatos et continentem inde rapuit. et ad angelorum societate transiit. Que tria genera in euangelio distinguuntur. pro eos qui in mola. pro eos qui in agro. et pro eos qui in lecto sunt. Tria ergo hominum genera. scilicet qui fuerunt in lege naturali. et in tempe legis et prophetarum pro tria nocturna recolimus. et sicut illi pro mortem domini in tribus sociati sunt novem ordinibus angelorum. scilicet in actionibus cognitionibus et gaudijs. ita pro tres noctes dominice sepulture. id est psalmi. id est lectionibus et novem responsorijs subdividuntur. psalmi enim ad actiones. lectiones ad opera dei cognitionem. responsoria vero ad gaudium et ad cantum pertinent angelorum. Ceterum tres prime lectiones vel in quibusdam ecclesijs sex sunt de trenis hieremie defletis captivitate populi sui. non solum babiloniam sed etiam romanam quam incurrit propter passionem domini. et ideo dicitur lamentabiliter in persona sanctorum dei iudeis

qui deflent casum gentis sue. Sicut enim ille deploravit mortem iosie regis occisi in futuram destructionem gentis. ita et nos deploramus mortem et passionem christi regis nostri. In fine autem lamentationum dicitur idem hieremias. Spiritus oris nostri christus dominus captus est in peccatis nostris. Alie tres sunt de expositione psalmi tractatus de passione. et ideo voce depressa leguntur. Tres vltime de epistola pauli. scilicet ad Corinthios. xi. Convenientibus vobis in vnum et. vbi ostendit apostolus quomodo dicitur cena domini sumi. Ex quibus sex lectionibus apparet quod prophete prouiderunt christum occidendum. et apostoli docent occisum. Dicitur autem treni. id est lamentationes a trenario morte vbi lamenta animarum que ibi puniuntur sepe audiri dicuntur. Inde etiam dicitur trenum quod est carmen lamentationis et funeris. Dicitur etiam treni. quia semper christus post vnamquamque litteram hebrei alphabeti sequuntur quod alphabetum totum pro ordine in illis lamentationibus ponitur. Primo quia mos fuit hebreis illud ponere in eorum cantibus siue luctus siue leticie aliquid ei multum notabile. put pro in vltimo capitulo prouerborum. Abulierem forte. et. et in quibusdam alijs locis. put habetur in phemio libri Regum. Secundo quia sic dicit hieremias in eodem phemio et in prologo biblie. versus quibus dicitur Ite an teponunt in lamentationibus hieremias. incipiunt in hebreo ab eisdem litteris. Tertio ut pro hoc notetur cecitas et duricia iudeorum qui res tamque alphabetum notissimas. scilicet passionem filij dei intelligere et credere nolunt. dicente propheta. Abulius in celo turtur et ciconia cognouerunt tempus aduentus sui. israel autem me non cognouit et populus meus non intellexit. Quarto quia interpretationes litterarum ipsarum maxima ex parte continent sententiam versus quibus anteposuntur. Circa quod notandum est quod aleph interpretatur doctrina. beth domus. gimel plenitudo. de leth tabularum seu scripturarum. Et hec si quidem est prima conexio litterarum ipsarum vbi dicitur quod doctrina ecclesie que est domus dei est in plenitudine scripturarum. hec vltima. vau. ille vel ipse. zai. hic l' duc te. beth vita. hec est secunda conexio. vbi dicitur quod ista et hec doctrina quam prediximus est

vita qua viuimus. Beth bonum. Ioth principium. hec est tertia conexio vbi dicitur quod bonum est principium pro scripturas que si pro speculum saltem in enigmate agnosceret dominum. Laph manus. lamech cor vel disciplina. hec est quarta conexio vbi dicitur quod in vtero cordis disciplina erigitur. quia nihil facere possumus nisi que factenda erunt agnouerimus. Mem. ex ipsis. nun. sempiternum. samech adiutorium. hec est quinta conexio vbi dicitur quod ex ipsis scripturis est nobis sempiternum auxilium. Nyn oculus. pthe. erravit. Sade iusticia vel consolatio. hec est sexta conexio vbi dicitur quod sepe dicta scriptura est oculi errantibus et consolatio et iusticia. Loph aspicere. res caput. sin. super vulnus. thau signum vel consummatio. hec est septima conexio. vbi etiam in numero fit mysticus intellectus vbi dicitur. Aspice in scriptura contineri caput nostrum. a quo habemus melam super vulnera et consequemur pluationem. id est vitam eternam. Sic ergo saluatoris exequie celebrantur ut in modico aspice ab aliorum defectorum exequijs distare videantur. Consequenter candelae et lumina extinguuntur. nam he tenebre tribus noctibus celebrate significant tenebras que tribus horis fuerunt christo pendente in cruce. vel ideo tribus noctibus lumen extinguitur. quia verum lumen triduo iacuit in sepulchro. Circa quod aduertendum est quod quidam accendunt septuaginta duas candelas. quidam viginti quatuor. quidam quindecim. quidam duodecim. quidam novem. quidam septem. et finem quosdam non est numerus certus. omnes tamen non sine mysterio agunt. Septuaginta due candelae que extinguuntur designant septuaginta duos discipulos. quorum predicatio in morte christi pene extincta est. significant etiam quod dominus. lxxij. horis iacuit in sepulchro pro sinodothen intellectis. Et tot accenduntur propter septuaginta duas nationes seu genera linguarum. Viginti quatuor candelae accenduntur. Primo quia sol iste qui mundum viginti quatuor horis dicit et nocti illuminat significat christum verum solem. qui extinguitur. quia christus occubuit vespe passionis et tenebre facte sunt super vniuersam terram. Secundo dies cuius maius est lumen christus est. non pro cuius minus est lumen ecclesia est. luminaria

sunt apostoli et alij viri apostolici. qui sunt
 q̄si. xxiij. hore q̄ diei x̄po et nocti ecclie fa-
 mulant. viginti quatuor glumia extinguuntur.
 qz apostoli in vno q̄ die p. xxiij. ho-
 ras latuerunt. Tertio. xxiij. cādele designant
 vsum glā patri et c. q̄ in nocturnis festiui-
 tatur. xxiij. vicibus solet dici. Primo p̄
 Deus in adiutoriu. Secūdo post Inuitato-
 rium. Tertio post hymnū. nonies in psal-
 mis triū nocturnorū. ter in respōsorū. et
 Te deū laudam q̄si glā patri est. Iterū
 ad laudes semel post Deū in adiutorium.
 q̄n quies in psalmis sequētib. sel in hym-
 no. et sel post B̄ndict. Versus em̄ ipse in
 h̄ officio taceat. vt p̄missus est. qz ille i cui
 laudes d̄ in sepulchro iacet. ideo qz. xxiij
 cādele ad h̄ designādū extinguit. Vel si-
 gnificat. xij. aplos in quoz honore tonies
 d̄. Glā p̄ri in nocturnis. put dictū est p̄
 hemio q̄nte ptis. Quindecim cādele signifi-
 cant. xij. aplos et tres marias q̄ sequebant
 d̄m q̄ extinguit. qm̄ tūc oēs laudes dei
 tacerūt. apostol̄ tñ fugientib. ipse marie
 qz minus timebat circa x̄pm quo p̄p̄ po-
 terant v̄sabant. An̄ legi p̄elli mee con-
 sumptis carnib. adhefit os. m. et de. l. tan-
 tum. l. m. cir. den. m. Labia. i. m̄eres que
 sunt. q̄si pellicula circa d̄tes. Vel. xiiij. ex
 ill̄ candel̄ significat. xiiij. articl̄s fidei q̄z
 extinctio significat extinctōz fidei factā in
 fuga aploz. extinctio v̄o vltime cādele si-
 gnificat mortē x̄pi. Duodecim cādele accen-
 se rēp̄sentat duodecim aplos q̄ extinguitur.
 ad notandū qz apli tunc siluerūt et fu-
 gerūt. et pene extincta est fides in eis. No-
 uem cādele significat gen. humanū. qd̄ p̄
 peccatū se a nouē ordinib. angelozum et a
 vera luce exclusit. Septē cādele significat
 grām spūs septiformis q̄ in cordib. disci-
 pulozū pene fuit extincta. Ubi v̄o nō ob-
 fuit cert. candelaz numer. s̄ q̄libz laic.
 p̄ velle candelā suā aponit. cādele hmōi
 significant p̄phas et alios sanctos p̄fes q̄
 x̄pm venturū lumen n̄m p̄annūciantes.
 et v̄ba salutis p̄dicantes diūsis penis ve-
 rati. mortui sunt et extincti. Porro omēs
 cādele nō s̄nt sed vna post aliā extinguit
 qz discipuli non siml̄a x̄po sed successiue
 vnus post aliū discesserūt. Alia etiam ra-
 tio laz sequet. Quidam extinguit eas p̄
 singula cantica v̄s ad plenā extinctōz

figurates qz in singul̄ canticis siue psalmis
 mesticia decidimus. quia verus sol occu-
 buit. gaudiumqz nostrū in luctū est puer-
 sum. iuxta illud. Cecidit corona capiti no-
 stri. cōuersus est in luctum chorū noster
 Alj in tribus vicibus eas extingunt. re-
 colentes triduanā domi sepulturā. In q̄-
 busdam qz ecclesijs cādele manu quadā
 cerea extingunt. que significat manū in-
 de. de qua d̄ns dixit. Qui intingit manū
 meuz et. que fuit quasi cerea. i. ad malū
 flexibilis. p̄ quam x̄pus rex noster et vera
 lucerna traditus fuit. et quantū in illo fu-
 it extinctus. Cādele aut̄ q̄ in medio est nō
 extinguit. sed in fenestra vel in arca accē-
 sa seruat occulte vt postea reuelet et eccle-
 siā illuminet. Nempe cādele ip̄a seu ei
 lumen occultatū significat p̄mo fides q̄ in
 sola virgine remansit. p̄ quā postea omēs
 fideles docti et illuminati sunt. Secūdo signi-
 ficat x̄pm. qui licet videt̄ fm̄ carnem ex-
 tinctus. tñ fm̄ diuinitatē q̄ illis erat occul-
 ta viuebat. et postea resurgens cū luce da-
 rissima se suis discipul̄ manifestauit. Ter-
 tio occultati luminis quod videbat̄ extin-
 ctum reuelatio notat fidei illuminatōz in
 apostol̄ et in alijs in q̄bus tunc pene extin-
 cta erat. Quarto notat fidem post infidel-
 tatem. Quinto notat qz ignis spūs sancti
 q̄ in fidelibus videt̄ extinctus iterūz relu-
 cescet in eisdem. Sexto luminis renouatio
 significat noui testamenti renouationem.
 Septimo luminaria successiue vnus post
 alterū extingunt. et vnum q̄si pene extin-
 guitur. quia abscondit et postea reuelat.
 ad notandū qz pueri vinee cultores et ge-
 neratio parua nuncios patris. vicz p̄p̄be-
 tas p̄ varia tēpora completo suo ministe-
 rio p̄p̄betie occiderunt. et tandem patris
 heredem quem in sepulchro positūz lumi-
 ne occultato figuramus cuius luminis re-
 uelatio est resurrectionis eius manifesta-
 tio et commemoratio. Sane cādele que
 vltimo extinguitur est maior ceteris scdm̄
 quosdam. et significat christūz qui fuit do-
 minus p̄p̄betarum. Scdm̄ alios v̄o non
 est maior ceteris. et similiter significat cri-
 stum qui reputatus est vnus ex p̄p̄betis.
 et vltimus extinguitur. quia nullus post
 eū apud illos p̄p̄beta surrexit. Extinctus
 i eis p̄diē tenebras dereliquit Et ad canticū

euangelicū cādele ip̄a extinguit. qz x̄pus
 euangelizās occidit. Et attende qz in h̄ offi-
 cio pastozis officia. vt caplm̄ subicē. qz
 pastozes disp̄si fuerāt. Versus tñ qd̄ ē mi-
 norū officiu nō omittit. qz discipuli minū
 cogiti videbat̄. An̄ et h̄ officiu triduanū
 pot̄ a minorib. celebrat in typo minorū
 discipuloz et m̄lex q̄ d̄m sequebat̄. Vo-
 ciferatio ad b̄ndictus et tumultus p̄laris
 q̄ tunc fit. concrepatio est iude p̄ditoris.
 et tumultus cohortis que cū gladijs et fu-
 stibus iudas x̄p̄m adduxit. Al̄ ceci di-
 scipuli salutato dicentis. Ave rabi. Ter-
 tio canticū ip̄m tunc alta voce d̄. ad notā
 duz qz m̄ti interfecto antix̄po gaudebūt
 Dangor canētū kyrie eleysō ē tumult
 d̄m p̄sequentū et eū ironice adorantūz
 Vel significat lamenta sanctarū mulierū
 q̄ sequebant̄ d̄m q̄ legunt̄ postea lamentari
 sedentes i sepulchro. Trop̄o. i. v̄sus il-
 li q̄ in his tribus noctibus cū kyrie eleysō
 et d̄ne miserere q̄si lamentabiliē cantant.
 significant lamentatiōes et dolores mulier
 de cognatiōe sua. q̄ a galilea fuerant secu-
 te ibm̄ inter q̄s erant maria magdalena et
 maria iacobi et salome plorates iux̄ sepul-
 chrum. In q̄busdam etiam ecclesijs tropis
 cantatis p̄cidentes in terrā dicūt in tene-
 bris sub silentio. Miserere mei de. et Col-
 lectā. Respice q̄sum d̄ne. in q̄ timor apo-
 stolorū in occultis notat. Postea fit cum
 manu vel alio instrumētū qdam sonit. aū
 luminis reuelationē. q̄ sonitus rēp̄sentat
 terrois eozū incussione v̄l ex tumultu co-
 hortis. v̄l ex terre motu. In q̄busdā tamē
 ecclesijs ignis nou. de lapide p̄ducit. q̄a
 p̄ x̄pm mediatorēz nostrū nob̄ spūs sanctus
 infundit. Ab hac qz die vsqz ad octauam
 penthecostes in q̄busdam ecclesijs officiu
 beate marie omittit vt memorie atqz reue-
 rentie passionis et resurrectionis. de q̄bus i
 ecclia hoc tempe agitur. ardenti insistat.
 Lū em̄ honor et obsequiū specialit̄ h̄ tem-
 pore x̄po eius nato i n̄ra humanitate pas-
 so et glorificato impensum redūdet i ipsaz
 matrē. nulla qdem sibi fit iniuria ip̄m offi-
 cium omittendo. Omittit etiā officiu mor-
 tuozū. quia cum recordatio b̄nficiorū x̄pi
 p̄cipue que ip̄e passionis et resurrectionis
 sue tempe contulit omnē nostrū affectum
 et intellectū requirāt. p̄inde ecclia illud so-

lum officiu quod ad ip̄m x̄pm spectat. in
 quo de eius passione et resurrectione agit
 eo tempe agit. vt sic non ad plura disper-
 sa. ad vnum dūtaxat vehementius occu-
 petur. Nec p̄ hoc defuncti qui sunt in pur-
 gatorio dispendiu patiunt. quia cum sint
 nob̄ p̄ charitatez vniti. b̄nficia nostra fm̄
 quod meruerunt p̄cipant ab eis. nec ex-
 pressius memoria p̄ illis fieri possz qz agē-
 do memoriam de morte et resurrectione x̄pi
 p̄ quam a penis liberari expectāt. extra ec-
 clesiam tñ vtile est ip̄a officia dicere.

Equit de diurno hui. diei offi-
 cio videre. Et qdem hec quita
 feria insignit sacramētis. tū ab
 ecclia. tum a d̄no institutis. In

q̄ die p̄mo penitentes in ecclia introducuntur
 q̄ in capite ieiunij de ea eiecti fuerant.
 Unde in canone Inno. ita legi De peni-
 tentibus v̄o q̄ siue ex grauiorib. omittis.
 siue ex leuiozibus p̄niam gerunt. si nulla
 interueniat egritudo. q̄nta feria ante pa-
 sca eis remittēdū romane ecclie p̄uetudo
 demonstrat. Primo ergo de penitentiū
 introductione in eccliam dicturi aliq̄ de ip̄
 sa eiectioe p̄mittamus. Siquidem mise-
 ricors et miserator d̄ns. cuius misericōdie nō
 est numerus. sicut in psalmo habet. mise-
 ricorditer semp agens. et peccatozū salutē
 sitiens. p̄ huius mūdi pelagū piculose na-
 uigantib. et quandoqz fluctuantib. inter
 alta multa remedia specialit̄ duas naues
 siue tabulas parauit. Prima est baptism.
 secūda penitentia. sicut ap̄ls ait ad Eph.
 Et qdem qz penitentes de ecclia eiecti. re-
 p̄sentat exiliū et eiectōz ade et eue de pad̄
 so p̄pter esum pomi. Peccatores qz de ec-
 clesia eiecti. et eiectis p̄niam septennē aut
 aliam p̄ criminū q̄litate imponim. et cie-
 cti p̄ septem hebdomadas extra morant.
 qz genus humanū in adaz lapsuz iudicio
 dei in hoc exilio septem milibus damnat
 annozū. Maria qz leprosa septem dieb.
 extitit extra castra. Forma eiectōis habe-
 tur in p̄cilio Agathe. Eiectōz v̄o chayn
 a facie domi rēp̄sentat ecclia excōicādo vi-
 ros sanguinum p̄cipue cū candel̄ extictis
 qz et ille et isti spūs vicij extinxerūt. Que
 cādele in. platione anathematis debent
 profici et pedibus conculcari. nec vlti-
 us debent ad aliquem v̄sum sicut nec sal-

infatuatū assumi. Electi ferūt cādelas in manib⁹ ad significādū q̄ p ope q̄ p̄mi parentes porregerūt man⁹ ad pomū vetituz apposita est ignea romphea i padiso Clau dunt corā eis fores ecclē. in signū aditus padisi quondā oclusi. q̄ de loco ad locū vadūt siue in exiliū mittunt. significat q̄ chayn post mortē fratris pfugus ⁊ vag⁹ fuit sup terrā. q̄ cilicis ⁊ lancis vtuntur de Job tractū est. q̄ p̄niam in fauilla et cinere agens sacco se opuit. ⁊ de n̄iuitis q̄ silr fecerūt. Allicū q̄z portāt in signū pellicearū tunicaꝝ ade ⁊ eue. iohis etiā habitum recolentes. Carcer p̄nie a ioseph inuituz habuit. q̄ comā ⁊ barbā nutriūt. tractum est de ioseph cui i carcere posito ista excreuerūt. q̄ iacent aut sedēt in tra sumptuz est de iob q̄ in sterquilino sedit In terra etiā comedūt q̄si ip̄o facto dicāt. Maledicta es terra in ope tuo. Mō d̄z eis auc q̄z nōdū mutātū erat nomē eue. q̄ pedes nudāt. nuditatē rep̄ntāt ade inuētēs q̄ i digent ornatu glē. q̄ bacul⁹ vtū tractum est de iacob q̄ pegrinās in baculo iordanē trāsīuit. In his etiā oib⁹ inuitāt ad hūilitatem ⁊ verā p̄fessionē. ⁊ tā pctōꝝ q̄ etne pene meditatōꝝ. ⁊ q̄ sint mēozes sue peregrinatiōis. Māq̄ cūciunt de ecclā ⁊ post eos cātā. In sudore vult⁹ tui vesceri pane tuo. hoc iō fit. vt videntes ecclāz p̄ eis esse p̄fufam magi ac magi p̄fundāt In vestimentis q̄pe sordidis. ⁊ excremento crinium ⁊ barbe mltiplicatiōe miserie pctōꝝ insinuant. q̄si dicant ip̄o facto. Iniquitates mee mltiplicate sunt sup capillos capitis mei. q̄ in terra iacēt eis eternā damnatiōz ad memoriā reducit. q̄si dicāt. Dñe p̄des oēs q̄ in terrā descendunt. i. q̄ dediti sunt terrenis nisi respiscāt. q̄ de loco ad locū cū baculo vadunt. eis ad mēziā pegrinationem suā reducit. q̄ p̄ peccatū recesserūt a deo. In baculo em̄ intelligit cōrectio. p̄solatio ⁊ sustentatio. q̄si dicāt Virga tua ⁊ baculus tuus ip̄a me cōsolata sunt. Est autē baculus cubital. q̄ in q̄ mēfura men si fuerint remetiet eis. S̄z q̄rif quare hac die penitentes in ecclā introducūt. Re spōdeo in q̄nta feria de⁹ creauit pisces et volucres. pisces in aq̄s rellq̄t. i. volucres i aera leuauit. iuxta illō Māgne de⁹ potētie q̄ ex aquis ⁊ c. p̄rim remittis gurgiti. i.

pisces. partim leuas in aera. i. volucres. p̄der pisces intelligunt cupidi. auari ⁊ luxuriosi. qui in fluxu cupiditatū hui⁹ mundi delectant. Volucres sunt spūales q̄ in spūalem p̄uersatōz quasi in aera leuātur. Penitētes iḡ in q̄nta feria in ecclā introducunt. ⁊ q̄si segregati a ma. ⁊ ab hui⁹ mundi delitijs i cel⁹ aio p̄nsant p̄derea in fine q̄nta etatis quā h̄ q̄nta feria significat iohes baptista p̄niam p̄dicauit. ⁊ dñs n̄r venit in mundū peccata absoluēs. put in p̄ma hui⁹ diei oratōe d̄z. Rursus i hac die institutum est sac̄m sacramētōꝝ sc̄z corpis ⁊ sanguis domi. cū dñs vetus finiens testamentū. ⁊ nouū inchoās panē ⁊ vinum in corp⁹ ⁊ sanguinē suū transubstanciauit. q̄d est sac̄m misericordie Quia ergo x̄ps de sola misericordia crimina tollit vt p̄missum est. iō penitētes hac die ecclē reconciliant q̄ hac die misericordie conserat sacramētū. Et inde est q̄ missa hui⁹ diei solennit̄ cantat. vt infra dicef. Mōd̄erito iḡ hac die q̄ tota in remissionē peccatorū consecrata est penitētes reconciliantur ad digne p̄cipienda corpis ⁊ sanguis domi sac̄a. De cui⁹ itaq̄ hoc sac̄m sacramētōꝝ instituit in fine q̄nta ferie adueniente sexta feria. eo q̄ in fine quinte etatis ⁊ in p̄mordio sexte lex finem ⁊ euangeliuz sumpsit exordiu. p̄dererea hac die absoluuntur. q̄z in ea x̄ps fuit capt⁹ ⁊ ligatus q̄ ligatio absolutionē nostrā opata est. In hac etiam die x̄ps lauit pedes discipuloꝝ suorum. vt pedes. i. affectus n̄ros lauet. i. soluat a peccatis. Forma h̄o reconciliatiōis hec est. Exit pontifex ad ianuas patentē ecclē. vbi iacent penitētes p̄strati in terra ⁊ eos vice x̄pi vocat. ad timorē dñi dicēs. Venite. venite. venite filij audite me. timorem domi docebo vos. h̄anc esse cri sti vocez p̄bat n̄. psalmi. xxxiij. de quo sumitur q̄ tal est. psalm⁹ dauid⁹ cuz mutauit vultū suū corā abimelech. Abimelech interpretat p̄ris mei regnū. p̄ quē iudeos accipim⁹ coraz q̄bus verus dauid mutauit vultū suū. i. sacrificiādi ritum. ⁊ ferebat i manib⁹ q̄n panē ⁊ vinū dedit discipul⁹ dicēs. h̄oc ē corp⁹ meū. ⁊ h̄ ē sanguis meus q̄d dem hodie factū est. Dicens q̄ pontifex vicarius iesu x̄pi venite penitētes iuitat ad corpōis sanguinisq̄ p̄uuiū. p̄d̄o:

inde p̄ eis orat. genua flectit eos amonet. eosq̄ reconciliās in ecclā introducit. Illud etiā notabile est q̄ vndiq̄z ianue ecclē patent. ad notandū veniētes ab austro vt ab aq̄lone. i. iustos ⁊ peccatores q̄n accedunt ad misericordiā non esse p̄hibēdos ⁊ a pasca in antea patebūt. eo q̄ in octaua nostre resurrectionis nullū erit improperium peccatorū electis. Illud q̄z notab q̄ penitentes in ecclā recepti crines ⁊ barbam quā nutrierāt deponunt. ⁊ se vestes mundas ⁊ cultiores depositis penitētiālibus induūt. a ioseph capientes exemplū. q̄ de carcere eductus tonsus est ⁊ lotus. ⁊ vestibus decorat⁹. p̄der h̄ q̄z innuit q̄ deponentes multitudinem peccatorū induunt vestimēta vtutum.

Et etiam q̄nta feria secūdo loco tripartitum oleū consecrat. q̄n hodie agnus ad vesperam immolabat. de cui⁹ sanguine vterq̄ post ⁊ suplimiare domozū in quibus erat edendus linebat. vt h̄ signo viter exterminator egypti domos sacri cōiui p̄teriret intactas. In quo p̄figuratum est q̄ si frontibus nostris vinctōe chrisma tis q̄si sanguine x̄pi q̄ vinctus interpretat. signum crucis imp̄m̄ diabolus in domibus animarū nostraz nullam nocendi h̄z potestates. Recte ergo qua die illud figuratiū agebat significatū solennit̄ celebratur. Sed dices. p̄sequēs iḡ est vt hac die pueri cōfirmēt. i. in frontib⁹ chrisma te sacro signent. Respondeo sancta ecclē h̄a diem illū in quo passus est dñs luctui dedicauit. ⁊ solennit̄ ⁊ cōiuij gaudiū in diem tertiu in quo resurrexit dñs referuauit. vt tunc demū p̄ recuperata salute animarū q̄ est patrata in sexta feria. ⁊ p̄ futura corpōz resurrectionē q̄ donata est nobis in ecclā pascale agni p̄uuiū celebrem⁹ itaq̄ epulemur. Sumētes q̄ illud. vñ post nosstraz frontiu signare debemus. rectius ab ip̄a signatiōe vsq̄ ad conuiuium pascale cessamus. ⁊ tunc submerso p̄bara one transeuntes p̄ mare rubrū. signantes domos ⁊ exterminatorē pascale p̄uuiuz celebremus. Sed dices cur itaq̄ in sabbatum chrisma tis cōsecratio non differet. Respondeo q̄ ab hac quinta feria vsq̄ ad

vesperā sabbati a missarū solēnis vacā. ip̄m autē chrisma nō nisi intra missaruz solennias fas est cōsecrari. S̄z ante missam baptismū conuenit celebrari. put sub sabbato sancto dicef. Vel ideo in q̄nta feria consecratio celebrat. q̄z x̄ps in quinta fuit vinctus etate. Nam in q̄nta venit qui in sexta sanguinem cōsecrauit. De cui⁹ vinctiōe dicit Dauid. Ungat sanctus sanctoz Et Esa. Spūs domi sup me eo q̄ vixerit me ad an. mā. mi. m. ⁊ dauid Anxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo le. p̄ con. t. Cui⁹ vinctiō extūc cepit. cū h̄bū caro factū est. cuz plenitudo diuinitatis in eo corpālī habitauit. Tūc autē cōpleta est cū in baptismo sup ipsum spūsanct⁹ in specie colūbe descendit. Jōq̄ vinctiō q̄ hodie cōfici ad vngenduz vsq̄ ad baptismū differet. vt significem⁹ spūsanctū sup dñm in baptismo visib̄r descēdisse. ⁊ nos in baptismo spūsanctū accipere. Ex his itaq̄ p̄z in vespa sabbati statim p̄ baptismū esse p̄firmādū. vt postea celebret pascale p̄uuiū. ⁊ q̄ q̄busdaz placet saltē in paucis esse tūc p̄firmatōis mysteriū inchoandū. Q̄z iḡ de triplici oleo mentio facta est. Notādū ē q̄ triplex sacramētū ex eadē suba fit olei ad ostendendum licz vn⁹ sit spūsanct⁹. mltiformis ē tñ fm̄ dona sua. An apls. j. ad Lhorl. xij. Alij p̄ spūm daf fmo sapie. alij fmo scie. alij fides. alij grā sanitatū. h̄ec triplici oleo coaptant. q̄d inde apparebit si olei triplicez p̄petatē attendam⁹. Olea em̄ vt dic̄ Jfi. est arbor pacis insignis pinguedo cui⁹ valet ad reficiendos art⁹ lassos ⁊ infirmos. ⁊ est pabulū lumis. q̄ est arbor paci referetur ad oleū chrismatū. q̄ pabulū ē lumis referet ad oleū cathecuminoꝝ. q̄ art⁹ lassos ⁊ infirmos reficit ad oleū infirmorum h̄ec iḡ tria p̄cedētib⁹ h̄bis apli coaptant. Siq̄dem in mltitudine pacis esse videtur. q̄ dulcedinē interne suauitatis gustauit. sicut dicit ps. Gustate ⁊ videte qm̄ suavis est dñs Saporē hui⁹ dulcedis ferat ille q̄ dicebat. Grā dei sum id q̄d suz j. ad Lhorl. xv. c. h̄ec grā est donū sapie. q̄ intelligit p̄ pacis oleū Vez q̄ h̄uc saporem in aliū libent̄ deriuat vir fidel. idcirco alij daf fmo scie. Scia em̄ est doctrina q̄ fidel alioꝝ h̄bo vt adminus exēplo instruit. q̄ p̄ baptismū intelligit. Et q̄ apls

in h laborauit. idcirco cuz dixisset gra dei sum id qd sum. stati subiurxit. et gra dei in me vacua no fuit. Hec duo siml iuncta. s. oleu et balsamu et dulcor sapie. et odor doctrine pfectum faciunt fuerent. q duo. s. sapientia et doctrina ad oleu chrisimatu pertinent. Ad oleu no cathecuminoz pnet fides q mentem illuminat. sicut oleu lumē pstat. Fides em valet ad duo. s. ad purgamentu et tutamen. purgat pterita vicia et tutelā pstat p futura. sicut vba psecrationis hui olei manifeste onduer q inferi exponunt. Ad oleu infirmoz ptinet gra sanitarum. i. sanitas corporis et mentis. valz ei p vtriusq egritudinē. sicut ex vbis bndictionis ipi liquet. Quare aut infirmi et cathecumini inungunt. et de vinctoib q sunt ex h triplici oleo. dictu est in pte. s. sub ti. de vinctoib. Sequē videre de ipoz oleozum psecratioib. Et pmo de oleo infirmorum. Secdo de oleo chrisimato. Tertio de oleo sancto. Pmo q de oleo infirmoz dicendū est. nam illd pus psecrat q chrisimatu vel sanctu. Et est rō. qz illd sacm p us fuit tpe q chrisimati vlti. Nam dñs discipulos suos docuit infirmos vngē. sic i euangelio dicit. Oleo vngēbat infirmos et curabant. Et iacob apls ait. Infirma qz rē. vt loq. Oleu no chrisimatu et sanctuz scz cathecuminoz ab ecclā instituta sunt. licz et in veteri testa aliq de vtroq habeatur similitudo. Ibi nāq duplex oleu iuenit vnū vicz chrisima q vngēbant reges. pcepit em dñs moysi vt pferret chrisima quo vngeret tabernaculū in dedicatiōe tēpl. et arcā testamēti aaron reges et sacerdotes et filios ei dices. Sume tibi aromata pma et oleu. Inde est q vinctioe chrisimati ecclē fias et calicē psecram. reges etiā et pōtiffices inungunt. Moyses tñ oleo materiali nō legif inunct sed solū spūali. sic et xps. Oleu etiā sanctu a lege sumpsit exordiu q reges tantū et sacerdotes vngēbant. Alij dicūt q oleu infirmoz apli instituef qui cū illo egrotos vngēbat. Oleu no chrisimatum et cathecuminoz apli viri instituerūt. et iō psecratio olei infirmoz por est tēpore q chrisimati. et etiā q olei sancti. qz p oz et maior et venerabilior est doctrina apostolor qz pape. Hui aut olei psecratio nō hz tale pncipium qle alia habet. qz non dicit

in eo. dñs vobiscū. nec ozem. nec sursum corda. nec aliqd hmoi. nec etiam talem hz finem qlem in alijs psecratioib dicimus. vt infra dicet. s. p dñm nrm ihm xpm rē. vel p eum q venturus est iudicare viuos et mortuos. Sed sic claudif. In noie dñi nostri iesu xpi. et est ratio. qz bndictio ipsius olei nō est officiu p se. s. ē embolism pcedenti officij. qd apparet. qz cū ponatur añ illud vbum canonis. p quem bec omnia dñe bona sp creas. statim bndictione ipa finita subiungit. p quem bec omnia rē. Et sic est embolism. i. adiectio pcedentis officij. s. illius orōnis. Nob qz peccatozibus. vbi p penitentib oraf. Est eniz duplex embolismus. put dictū est in quarta pte sub ti. de silentio post orationē dñicaz. Sed qre psecratio hui olei canonē adiicitur. Respondeo pmo ibi rationabl oleu morientiu conficit vbi mors dñi psumat vt sicut mors domi destruxit mortis autorem. sic gra q p vinctioem morienti cōferē destruat peccata q sunt cā mortis. Secundo duo sunt de qbus in h officio agitur. s. immolatio xpi et immolatio ecclē. immolatio xpi fuit in cruce. immolatio ecclē fit cū peccatū morit. De immolatiōe xpi fit mentio in introitu. Nos autez glari rē. et specialit in canone. De immolatiōe ecclē fit mentio in epla. vbi dicit. Si nosmetipsos dijudicemus nō vtiq iudicemur. Sūt etiā et alia duo. s. infirmitas et medicina. infirmitas ex peccatis sepe. puet. medicina de gra dei. De infirmitate ait paulus in epla. Qui in iigne manducat et bibit corpus et sanguinem dñi. iudiciuz sibi manducat et bibit. nō dijudicans corpus dñi. Idcirco inter vos multi infirmi et imbecilles et dormiūt multi. De medicina dicit iacobus. Infirma qz in vobis inducat psbyteros ecclē et ozent sup eū. vngentes eū oleo in nomine domi. et orō fidei saluabit infirmū et alleuabit eū dñs. et si peccatis sit dimittunt ei. Si igit. ppterea infirmant. qz manducant corpus domi indigne et gratia spūsancti quam significat h vinctio eos saluat. merito consecratiōe corporis domi adijcī consecratiō hui olei. Per passionem em dñi cui memoratō fit in consecratiōe corporis pstratus est diabolus. et gra spūsancti. cui signū est vinctio

diaboli arma. i. peccata quotidiana tolluntur. Tertio ideo psecratio olei infirmoz psecrationi corporis xpi adiungit. qz nouissima ofo psecratiōis corporis xpi ex voto penitentiu fit. Cōgrue igit sub ea psecratur oleu p penitentib. vbi eozū sacrificia dñi offerunt. Consequent attendamus aliq vba cōsecratiōis hui olei infirmoz. Dicit ibi sic. Emitte spūm tuū pacitū in hāc pi guedinem olei. Nempe nō sine causa ponitur ibi pacitū. qd patebit si triplicid olei efficacā attendam. Oleu sanctū pcepit siue in exorcismo olei sancti vicz cathecuminoz pcepitur diabolo ut recedat a cathecumino qui adhuc reputat mortuus quousq nō est baptizatus. Oleu chrisimale iā viuentes sanctificat. Oleu infirmoz sciatis medelam pstat. Quia no egritudinem sequit dolor. vnde in eadem psecratione olei infirmoz dicit. ad euacuanduz oēs dolores et oēm egritudinem corporis. et dolorem sequit consolatio. iō recte ibi ponitur paciū qd iterptat p solator. In mortuo autē q dolore nō sentit nō sequit cōsolatio. s. nec sanus et sanctificat. qz in eo nō est infirmitas ex q dolor indiget cōsolatiōe. Circa oblationē eiusdē olei infirmoz notandū est q in ordinario ita scribit. Offerat pontifici oleu qd offerūt plī añq dicit. Per quē h omnia dñe bona sp creas. Nempe h in Exo. xxvij. c. pfiguratuz est vbi dicit moysi q accipiat a plo oleu oliuarū purissimū. Oleu siqdem cū offerat aplo tantū liqz est. s. p bndictōz fit sacm. Mystice autē h oblatio siue ammissratio significat q pls dz clero tpalia ministrare. ministranti ei spūalia. An apls. Si seminauimus vob spūalia. nō est magnum si vra carnalia metam. Cōsecrat aut oleu eps cū oibus sacerdotib et astantib. qz hoc sacm fuit a xpi discipulo institutum. vel tractū est ab antiq psumtudine qua cōsueuerat ecclā pmitua siml cū pōtiffice vobis et manibus corp xpi cōficere forte ad testimoniū. put hodie in missa de ordinibus cum ordinatore faciūt ordinari. Hāz et summus pōtiffex quotiēs diuina celebrat sacerdotes ei astantes vobis et manib euz eo cōsecrant. Et qz vt iam dictū est. hui olei consecratiō est embolismus canonis. idcirco eā totā sicut et canonez sacerdotes

cū eo dicunt. Inde pfit eps officiu vsq ad locū illū. Pax dñi sit sp vobiscū. et clerus respōdet. Et cū spū tuo. et tūc tacet. et solus eps cōmunicat. Secdo videnduz restat de oleo chrisimali. Fabianus em papa statuit hac die singul annis debere confici chrisima. qz nouuz est sacm. et iō sp est inuouandū et vetus cōcremandū. Ista ei ab apostol eozūq successorib accepit ecclē a cunctisq tenēda mandauit. Circa qd sciendū q chrisima cōficif ex balsamo et oleo. ppter mysticā ratiōz. qm p oleuz nitor cōscie designat. iuxta illud euangelij prudentes vrgines acceperūt oleum rē. Per balsamū no exprimit odor fame. ppe qd in libro Sapie dicit. Sicut balsam aromatizans dedi odorē. Oleo qd lucet ad dicitur balsam q redolet. qz fide operāte p dilectioez lucere et bona fama redolere ad honore dei et ad vtilitatem pximi debem. Odor em balsami in oleo bonā operatiōz longe lateq diffusam gra spūsancti cooperante demōstrat. Secdo addit oleo balsamus ad signandū q in vultu xpi respōdit celestis nitor et gra excellentius q in alijs. nam vt hiero. ait. virgo de vglie natus q nō ex voluptate carnis s. ex voluntate dei uarus est. nisi habuissz in vultu oculisq quoddā desideriu nūq eū statim cuz ingēti desiderio secuti fuissent apli. nec q venerāt ad eū cōphendendū corruissēt. Iste nitor opante dei gratia vult electoz exbilarat. vt dñm cū magna dilectioe imitent. Vnde in pstatōe q cantaf in psecratione chrisimatis dicit. David ppheticospū grē tue sacra pnosces. vultus nros in oleo exbilarados esse cantauit. Et paulo post. huius olei vinctio vultus nros iocūdos efficit ac serenos. Vultus nostri sunt operū nostrorū manifestatio. Tertio qz balsam oleo addit. vt oēs q ex eo vincti fuerint opante gratia spūsancti conuersationi doctrinaz iungere nitant. Et h duo scz vita et doctrina sunt cōnexa in septem donis spūsancti. ppter quod chrisimalis vinctio fit. Nam sapientia ad vitā. intellectus ad doctrinā. p siliu etiā ad doctrinaz fortitudo ad vitam. scia ad doctrinā. pietas ad vitā. et timor ad vitam refert. Doctrina aut p balsamū intelligit. vt pmissū est. Chisima grece dicit vinctio latine. q etiā

dn̄o nomē accōmodauit. Nam x̄ps a chri-
smate d̄. i. vnct̄. put dictū est in ph̄c mio
secūde p̄tis. Consecrat aut̄ chrisma teolo-
co vbi consueuim⁹ dare pacem sic ⁊ oleū
sanctū. ⁊ h̄ ideo vt pax ⁊ concordia per vn-
ctionē chrismat̄ regnent in nob̄. Chrisma
te em̄ vngimur vt donis sp̄s sancti reple-
ti deo ⁊ homibus pacificemur. qz in malī
uolam aiām nō introibit sapiā. h̄z quidē
chrisma officiu⁹ p se qd̄ inchoat a sursum
corda. ⁊ finit p̄ dn̄m n̄m q̄ vi. ⁊ re. perti-
net em̄ ad eos q̄ surrexerūt ⁊ viuūt cū cri-
sto. Sane postq̄ solus p̄t̄ifex cōmunicauit.
vt p̄missum est. ip̄e vadit sedere super
sedem suā. ⁊ tunc. x̄ij. p̄sbyteri parati. x̄ij.
ap̄los significantes. ⁊ alij clerici discipulos
signantes descendūt in sacrariū ad appo-
randū solennit̄ tam oleum chrismale q̄ s̄a-
ctum siue cathecumiuorū h̄ modo. p̄ce-
dunt nāqz duo luminaria. sequuntur due
cruces. ⁊ in earū medio vnus acolitus fe-
rens ampullā cum oleo futuro chrisimali.
subsequunt̄ duo thuribula ⁊ in eorū me-
dio alter acolitus ferens aliā ampullā cū
oleo futuro sancto. Subsequunt̄ diacon⁹
librū euangeliū ferens. deinde dicti p̄sby-
teri ⁊ alij clerici bini sequunt̄ quousqz p̄-
uenit ad gradus an̄ altare. Nēpe duo lu-
minaria sunt lex ⁊ p̄p̄he q̄ nob̄ saluatores
p̄nunciauerūt. due cruces sunt duo mar-
tyria sine sanguine. s. mortificatio corpori
p̄p̄ij q̄ est crux a sinistris. ⁊ cōpassio p̄xi-
mi q̄ est crux a dextris. Inter has fert̄ oleū
futurū chrismale quo inungunt̄ pugnato-
res q̄ debent esse pati ad martyriū. ⁊ sem-
per duplici martyrio debent se affligere.
Crucē a sinistris habebat ille qui dicebat
s. ad Chori. ix. c. Castigo corp⁹ meū ⁊ i ser-
uitutem redigo. Crucē a dextris habebat
idem q̄ dicebat. ij. ad Chori. xj. Quis infir-
matur ⁊ ego nō infirmor. q̄s scādalizatur
⁊ ego nō vroz. Dno thuribula sunt duplex
genus oratiōis. s. ōro p̄ remouendis mal̄
⁊ ōro p̄ adipiscendis bonis. Hec duo no-
tat psalmista cū dicit Exaudi deus ōroes
meam. s. que est p̄ adipiscendis bonis. et
ne despereris de p̄catōez meā. s. q̄ est p̄ re-
mouendis mal̄. Inter duo thuribula fert̄
oleū futurū cathecumiuorū. qz p̄ cathecu-
minis est orandū. ⁊ eos orare oportet. vt
ad robur qd̄ p̄ oleū chrismale significatur

valeat puenire. Inde euangeliū sequitur
qz in eo totius boni nostri est cōsummatō
p̄sbyteri ⁊ alij bini sequunt̄. q̄si dicant
sponse Cañ. s. Trahe me post te. et curre-
mus in odore vngentorū tuorū. p̄d̄t etiā
dici q̄ ampulla cū oleo futuro cathecumi-
norū humanitatē x̄pi significat plenam
sp̄s sancto. duo luminaria. due cruces. et
duo thuribula sunt lex ⁊ p̄p̄he q̄ p̄d̄xerūt
x̄pm ⁊ deū esse venturum. Sequēs vero
euangeliū affirmat quod lex ⁊ p̄p̄he p̄d̄-
xerunt. p̄sbyteri ⁊ clerici bini ⁊ bini sūt
testes chrismat̄ ministerij. h̄i sunt aposto-
li bini ad p̄dicationis officiiū destinati co-
operatores ⁊ testes x̄pi. Cantus istorū. s.
O redemptor. p̄dicationē ⁊ oratōez signifi-
cat ap̄loz. Ampulla q̄z sup̄ singulos ordi-
nes ad altare deferret̄. p̄ qd̄ innuit̄ qd̄ domi-
nus in corpe suo an̄ passionē officia septēz
ordinum adimpleuit. p̄remissimus dedu-
ctionē olei chrismat̄ ⁊ sancti siue cathecu-
minorum de sacrario vsqz ad sanctuariū
nunc dicam⁹ de eadē vsqz ad ep̄m. p̄d̄t
q̄ em̄ p̄dicit̄ p̄cessio venit ad sanctuariū
tūc an̄ altare ad orientē ordinate se dispo-
nunt ostiarij. lectores. exorciste ⁊ acoliti.
ita qd̄ sextū locū obtinet subdiaconus. q̄ il-
la die legit ep̄tam. ⁊ post oēs est acolitus cū
ampulla. ita qd̄ omēs sunt sub vmbraulo
s̄b quo ampulla delata est a sacrario. q̄ de-
fert̄ de vno ad alterū p̄ quandā cōnexiōz
sindonis albe q̄ ex pte velata est ampulla
quousqz pueniat ad ep̄m. ita vt a medio
sursum videri possit. Nēpe in cōnexionē
sindonis cōnexiō intelligit̄ charitatē. am-
pulla x̄ps est. vel ampulla cum chrismate
corp⁹ dn̄i ex v̄gine maria assumptū cū di-
uinitate. s. x̄pm viuū esse significat. p̄re-
missum ordinē q̄daz ecclē suāt. Est ⁊ ali⁹
ordo quem ⁊ alij suāt. Nāz fert̄ ampulla
coop̄ta sindone alba in sinistro brachio.
portantē ampullā p̄cedit lumē. ⁊ antecē-
dunt duo sacerdotes. vn⁹ cum thuribulo
alius cū cruce. ⁊ in medio eorū diacon⁹ cū
libro euangeliū. ⁊ sup̄ capita eorū fert̄ v̄m
braculū seu palliū. ⁊ duo an̄cedūt cātādo
In quo facto representat̄ p̄cessio quā fece-
runt filij isrl̄ tendentes p̄ desertum ad fr̄as
p̄missionis. qm̄ sindon est arca. ampulla
vrna. lumē p̄cedens ampullam columna
ignis q̄ p̄cedebat p̄lin. sacerdos cū thuri-

bulo. aaron cū thuribulo. Numeri. xvij.
Sacerdos cū cruce. ioseph cū sceptro. dia-
conus cū libro euangeliū. moyses cū libro
legis. Vmbraulo est tabnaculū v̄l nubes
lucidissima q̄ filios isrl̄ obumbravit. cātō-
res q̄ p̄cedūt. leticiā eorū significat. qui ad
terrā p̄missionis transierūt. Et duo cātō-
res sunt p̄dicatores duo p̄cepta charitatē
annūciantes. Hec aut̄ omnia in figura con-
tingebant isrl̄. In h̄ etiam facto representat̄
p̄cessio x̄pi ⁊ ecclē tendentis de h̄ m̄do ad
patriā. Nēpe ampulla est x̄pus. sindon
alba est facta p̄uersatio ei⁹. in sinistro bra-
chio tenet̄. qz h̄ omnia in hac vita q̄ p̄ lini-
stram significat̄ acta sunt. Et qz x̄ps con-
uersatus est in vita p̄senti. lumē est Jobā
nes q̄ fuit lucerna ardēs. diacon⁹ i medio
duorū sacerdotum est x̄ps in medio moy-
si ⁊ helie. duo p̄cedentes cū lumie sunt di-
scipuli. q̄s binos misit an̄ faciem suā. Am-
pulla fert̄ coop̄ta vsqz ad altare. ⁊ tūc dis-
coop̄it. qz x̄ps q̄si coop̄t⁹ fuit vsqz ad
passionē. Nam pene ab oibus eius cōuer-
satio sancta dicebat̄. sed in passiōe fuit nu-
dus hom̄ reputatōe. qz q̄ paucis diebus
an̄ dixerant. b̄ndictus q̄ venit in nomine dn̄i
dam tūc p̄s q̄ ad altare pueniāt ampullā
mediā coop̄it. ⁊ mediā nudā ad altare
pducunt. qz x̄ps an̄ passionē nō latuit vt
cum fugit in egyptū ⁊ cū inter cognatos q̄
rebat̄. ⁊ cum parentibus subijciebat̄. mō-
sepalam exhibuit. vt cum p̄dicauit vltra
botem dicēs. Ego ⁊ p̄ vnus sum. ⁊ cūz
miracula fecit in q̄bus v̄tutem sue diuini-
tatis ostendit. Ampulla statim postq̄ be-
nedicta est ex pte coop̄ta ⁊ ex pte discoo-
p̄ta vt allata fuerat. salutā ab ep̄o ⁊ p̄-
sbyteris. qz x̄pus postq̄ trāsiiuit ad altare
cruci. s. ad immolatōz ⁊ se obtulit deo p̄ri-
sicut ampulla ad p̄secratiōz ep̄i. aliq̄ par-
te corpus suū nudū mōstrauit. vt thome
⁊ alijs discipul⁹ q̄s voluit esse testes sue re-
surrectiōis. alijs v̄o inuisibil⁹ fuit. Et iō
p̄p̄te nuda ⁊ p̄p̄te coop̄ta salutā. quia
x̄pus in h̄ūanitate manifestus ⁊ in diuini-
tate occultus ab oibus venerat̄. Salutā
aut̄ ampulle q̄nquies ab ep̄o. vt de quibz
vulneribz ḡr̄arū actio x̄po reddat̄. p̄d̄t
q̄ aut̄ ampulla salutata est a m̄stris alta-
ris coop̄it. vt a nemine nuda videat̄. ⁊ co-

opta iterū salutā. qz x̄pus postq̄ manife-
stauit se discipul⁹ suis q̄s voluit suos sueqz
resurrectiōis esse testes. ascendit in celos.
⁊ inuisibil⁹ factus est hoibz. Sed quis ei⁹
p̄sentiā corpalem nō videam⁹. tūc venerā-
do eum quotidie salutamus. qz ⁊ discipu-
li eum ascendētē in celū adorauerūt. Tā-
dem ampulla in sacrariū deferret̄. ⁊ x̄ps in
celum quē veneramur p̄ fidem donec per-
ueniamus ad ip̄m Ideo sindon mūda est
eius caro v̄l cōuersatio immaculata. Sane
ep̄s ter alat in ampullam. p̄rimo qz sicut
alatus ab interioribz ⁊ secretis p̄cedit ad
publicū. ⁊ vocat̄ sp̄s. sic ep̄s p̄ sp̄m suū
demonstrat sp̄m sanctū a p̄re ⁊ filio pro-
cedentē in corpe domi habitare. Ampul-
la em̄ cū chrismate corpus significat cū di-
uinitate. Ampulla v̄o cū oleo humanita-
tem plenā sp̄s sancto designat. Secūdo etiā
alat. qz legit̄ in euangelio qd̄ dn̄s insuffla-
uit discipul⁹ dicens. Accipite sp̄m sanctū
⁊c. h̄ic iḡit̄ alatus illam insufflatōz signi-
ficat. Ideo aut̄ ter alat qz tres p̄sone sunt.
⁊ nūqz sp̄s sanct⁹ est sine p̄re ⁊ filio a q̄bus
p̄cedit ⁊ a seip̄o venit. Dat̄ aut̄ sp̄s sanct⁹
officio sacerdotū. sed nō dat̄ ab eis. sic em̄
adest v̄tus sp̄s sancti p̄ insufflatōz a sacer-
dote factam in honore ⁊ signatiōz ip̄i sp̄i
ritus sancti. sicut p̄ v̄ba q̄ dicunt̄ in nomine
suo. H̄is pactis cantat̄ Agnus dei ⁊ com-
munio Tertio loco circa oleū sanctum
seu cathecumiuorū de cuius deductōe p̄-
missum est. Sciendū est qd̄ hec olei bene-
dictiō. p̄p̄rium h̄z officii. nam post ei⁹ ex-
orcismum quē ep̄us lenta voce dicit q̄si p̄-
fatiōz inchoat dicens. D̄ns vobiscū Sur-
sum corda. ⁊ finit̄ p̄ eundem dn̄m n̄m
ih̄m x̄pm q̄ tecum viuūt ⁊c. Et in eo loco
p̄secrat̄ vbi d̄. p̄pax domi. Hoc ei⁹ opul-
ḡre dei vt pacem ⁊ concordia in nos ha-
beamus. ⁊ p̄ vnctionē pax habeat̄. Olea
nempe vt dictum est. est arbor pacis insi-
gnis. Quod p̄figuratū est in veteri testa-
mento. sicut v̄ba huius p̄secratiōis h̄nt
q̄ sunt hec. Et cum mūdi crimina diluui-
o expiarent̄ effuso. similitudinē futuri mu-
neris colūba demonstrās p̄ rārum virē-
tis oliue pacem terre redditam nūciauit.
Valeat aut̄ huius olei vnctio ad duo. s. ad
purgationem ⁊ tutelā. Ad purgatiōez vt
si que cathecumino postq̄ venit in scruti-

nium adhaerere macule recedant. Ad tute lam vt diabolus expulsus redire nō audeat. Verba orationis h̄ demonstrant dicendo. Si que illa aduersantiū sp̄m tuum adhaerunt macule. recedāt ad tactū huius sanctificati olei. hec de purgatione. De tutela sequit̄. Nullis sp̄ualibus nequicijs locus. nulla refugis virtutibus facultas. nulla insidiantibus mal'latendi licētia relinquať. Quia v̄o diabolus se damnādū maxime i futuro iudicio nouit. et inde tremiscit. idcirco exorcismus terminat̄. Per eundem dñm n̄m ih̄m xp̄m. q̄ ventur' est iudi. vi. et mox. et se. p̄ ignem. Exorcismus em̄ est adiuratio. naz in eo adiurat̄ diabolus vt recedat. Item qz h̄ oleo p̄fusi et baptisati spem regni habent. idcirco oīo terminat̄ p̄ eundem dñm nostrum rē.

De lotione pedum.

Tertio seriatim misse hui' diei officium psequamur. Sane in persona penitentiu cantat eccl'a in p̄ncipio misse. Nos aut̄ gloriari oportz. Tales em̄ debent et possunt gloriari in cruce qui penitentia p̄fecte egerunt. Et quoniam in hac die institutū est sacramentū sacramentorum vt p̄missum est. ideo ob solennitatem noui sacrificij et p̄pter gaudiū reconciliationis penitentiu cantat eccl'a in missa cantica leticie p̄ter alla et missa solēnis dicitur in coucentu et ornatu ministrorum sic cur̄ in festo natal' xp̄i. Nam h̄ festuz omnia alia excellit. excepto festo trinitatis. Et videtur quodammodo eccl'a sibi p̄traria. cuz in alijs huius diei horis cātica leticie reticeat et eas sub breuitate et q̄si flebiliter dicat. Sed nō est p̄rietas. qz alia est causa leticie alia tristicie. p̄pter memoriam em̄ passionis est tristicia. p̄pter institutōz v̄o sacramenti sacramentozū est gaudiuz. Et ideo ex institutione Bonifacij pape cātatur eccl'a gl'a i excelsis deo. qz gaudēt angeli de p̄uersione penitentiu. et h̄ in excelsis in q̄bus ch̄isma conficit̄. et nō in alijs. put̄ qdam dicunt. Abi em̄ ep̄s p̄ns non est. nec gl'a in excelsis dicit̄. nec alie solennitates p̄uant. vt dicunt. Quis et tūc nec flectamus genua nec oīo sup̄ plm̄ dicat. Ep̄la v̄o Conuenientib' rē. q̄ est. j. Cor. xj. c. est de modo sumēdi cenā dñi. Respōsorium est de crucis siue xp̄i p̄ crucē exal-

tatione. Xps factus est obediēs. et est sexti toni p̄pter obedientie p̄fectiōez. qm̄ lenarius numerus p̄fectus est. Euāgelius est. An̄ diem. Job. xij. c. vbi sequit̄. Cū dilexisset suos iesus in finē dilexit eos. et est de dilectiōe et humilitate. qz illud sacm̄ ē dilectionis et hūilitatis. Agit etiam ibi de lotionē pedum. qz dñs p̄cinxit se lintheo. i. humanitate purissima. immittēs aquam su peluim. i. grām in corde. et lauit pedes. id est affectus. venit aut̄ ad simonē petrū q̄ recusauit ex humilitate tantū. tertia tamen vice obediuit. qz oportuit eū obedire vt haberet p̄tem cū eo. An̄ vocat̄ Simō petrus p̄pter obedientiā. Tres ergo sunt cause q̄re dñs voluit lauare pedes discipulozū. p̄mo p̄pter signum dilectiōis. Sc̄do in exemplū humilitatis. Tertio ratione mysterij. qz lotio peduz designat lotionem affectuū. puluis em̄ adhaerens pedibus ap̄torum. i. elatio inanis gl'e. qm̄ dixerant. Dñe in nomine tuo esicimus demonia. et qm̄ conuertebant̄ p̄les. vel tristitia qm̄ non p̄uertebant̄ hoīes ad voluntatez suam. et ideo oportuit lauari h̄mōi affectiones in illo die. vt sic essent mūdi toti. Nam p̄ma die ieiunij dixit dñs. Tu autē cuz ieiunas faciem tuā. i. aīam uel ratioz tuā laua. i. a peccato mortali mūda. Cū igitur a p̄ncipio lauamus nos a peccato mortali. a puluere. i. a venialibus debem' abstergi. hoc autē fit vt digne possimus accipere corpus xp̄i. quod fit pacta p̄fecta penitentia. et iō penitentiu absolutiōes fiunt i hac die. vt p̄missum est. Pedum qz lotio significat lotionem marie qm̄ lauit lachrymis pedes domi. ideoqz cantat̄ antiphōa ista. Mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. Rurs' lotio pedū ē signū remissiōis peccatorum. In baptismo nāqz vnusq̄s totus abluif. Sed cū in rebus humanis postea viuif vtiqz terra calcať. Xpi em̄ hūani affectus sine q̄bus in hac vita mortali nō uiuitur. quasi pedes sunt. Qui q̄ nō indiget nisi vt pedes lauet. ostendit oīa peccata sibi esse dimissa sine q̄bus hec vita nō ducitur. Pedes q̄ qui sunt vltima ps corporis lauand' ad notandū qz iudei aqua baptismatis in vltimo tpe mundabunt. An̄ reliquie isrl' saluabunt. Quare aut̄ fiat h̄ lotio ista die. supra dictū est. Et est notan-

dum qz ex oib' mādati dei istud solū dicitur anthonomastice mandatu. qm̄ maiori exhibitione officij h̄ obfuare p̄cepit. cum discipul' suis pedes lauit dicens. Si ego laui vob' pedes dñs et mgr̄ et vos inuicez debetis lauare. Et etiā cū interdicto ait p̄etro. Si nō lauero tibi pedes rē. Quidam tamen etiā illud de quo dictuz est in primo sabbato. qd̄ fit a prelati rep̄ntat illud qd̄ xps fecit. Et attende qz ad antiphonas q̄ dicunt̄ dum fit mandatu nō dicit nisi vnus x̄sus de vno psalmo. qz alij x̄sus eiusdez psalmi non ita cōueniunt cuz antiphonis vel cum his q̄ in ip̄o mandato sūt. In ofertorio ostendunt̄ p̄missa duo siml'. viz qz debemus a mortalibus et venialib' abstergi. dextera dñi fecit virtutē abluēdo a mortalib'. dextera dñi exaltauit me abluendo a venialib'. In postcōmunionē. Dñs iesus postcōmuniōem cenauit. Job. xij. c. ostēdit humilitas. et est secūdi toni p̄pter secundam lotionē a venialib'. Breuit' aut̄ notandum est qz hui' misse officiu n̄re redēptionis cōtinet summā et mysteriū. Nam i euāgelio legit̄ de pedum lotionē. In ep̄la de corpore xp̄i et sanguine. in introitu de cruce. In graduale de morte. In offerēda de resurrectione. Nam h̄ omnia s̄m mysteriū sensum ex euāgelio qd̄ est caput officij p̄dēt. Xps q̄dem cū discipul' cenās surrexit a cena. vestimenta deposuit. lintheo se p̄cixit aquam in peluim misit. et intercenandum pedes eozū lauit. et ip̄os lauare docuit. et post lotionem itez recubuit. Nempe xp̄m a cena surgere est ab accubitu p̄ris venire vestimenta deponere se exinanire. lintheū p̄cingere. formam s̄ui accipere. aquā in peluim mittere. sanguinē suum effundere. pedes lauare. peccata remittere. lintheo extergere. passionis fide mūdare. vestimēta relumere. est a mortuis resurgere et vestē gloriose carnis induere. recūbere est ascēdere et in dextera dei sedere. Ad h̄ p̄tinēt officia. discipulos docere. est eis sp̄m sanctum mittere. Verūm qz nodū p̄fecte credebant. ideo nō dicit̄. Credo. Ecce breuiter summā redēptionis humane q̄ fuit omnibus sufficiens sed nō efficiēs. Unde agit in oratione. Deus a quo et iudas rē. de duobus generib' penitentiū. vno p̄ficiētū vt latronis p̄nitentiū. q̄ audire meruit. hodie

mecū eris in paradiso. Et alio nō p̄ficiētū vt latronis p̄nitentiū. et iude p̄ditoris q̄ laqueo se suspendit. Innocenti' papa statuit hac die corpus xp̄i sub specie panis refluari vt infirmi et religiosi q̄b' est necessitas cōmunicandi habeāt ip̄m et p̄pter officium adimplendū. Nam in duob' diebus sequentib' non conficit̄ corpus xp̄i. Sanctus v̄o nō fluat sub specie vini p̄p' multa. p̄mo qz vinū qd̄ liquidū est de facili posset ex negligentia spargi. Sc̄do qz p̄ calicem q̄ hac die sumit̄ finis veteris legis intelligit̄. Vñ s̄m Lucā p̄ calicē discipul' et nō alijs eadem die datū dñs discipulos designauit. Tertio qz corp' qd̄ fluat non est sine sanguine. Quarto qz p̄ hoc qz sanguis non fluat ostēdit qz vetus sacrificiū debz cessare. panis nāqz nouū. vinum v̄o vetus designat testamētū. Ad qd̄ ostēdēdum dñs cū bibisset inqt̄. Cōsummatū est. Ergo calix sumit̄ et panis fluat. eo qz lex finem et euāgelii h̄z initiū. Quinto qz cristus dixit in cena dñi. Amē dico vob'. nō bibam amodo de h̄ genimine vitis. dōec bibā illud nouū in regno p̄ris mei. Nō autem dixit de corpore seu de esu. licz bñ inueniatur qz postea comederit p̄te piscis assit̄ et fauim mell. s̄ nō inuenit̄ qz postea biberit. Sed nūqd̄ vinum qd̄ in die pasceus cū domico corpore fluato sumitur in altari: p̄secrat̄ et sanguis xp̄i efficit̄. p̄ immisiōz ip̄ius corpis in calicē et p̄ eius tactū. Sup hoc dicit̄ qdam qz p̄ dñicam orōez q̄ tunc dicit̄ fit p̄secratio siue cōmutatio vini i sanguinem. Nam Greg'. assignās causam q̄ re domica orō in die illa a sacerdote dicat̄ dicit qz in p̄mitiua eccl'a apli sola domica orōe vtēbant̄ in p̄secratione. Nos tñ h̄ nō dicim'. qz si h̄ esset iam nō esset necesse corpus dñi ad diē illā fluari. p̄terea ex his q̄ in canone dñicaz oratiōz p̄cedūt sat̄ p̄tz qz ad p̄lationem ip̄ius orōnis trāsubstantiatio non fit. et nullo tempe missa fuit celebrata sine v̄bis illis. hoc est corp' meū et c̄ q̄ sola in p̄ncipio nascentis eccl'e p̄ferebatur ad conficiendū ab apostol'. q̄ postmodum dñicam oratiōz sup addiderūt. put̄ dictū est in p̄hemio hui' p̄tis. Dicimus q̄ illd̄ ex h̄ nō p̄secrari s̄ sanctificari. Differt aut̄ inter h̄. Nam p̄secrare est p̄secratione transubstantiare. Sanctificari est ex con-

ractu seu admixtione sacre rei reuerendū
 ⁊ sanctū efficit. vt p̄t̄ i aq̄ b̄ndicta cui alia
 admisceat. Itē sanctificatum d̄r qd̄ a tactu
 rei sanctificate efficit magis reuerendum
 Si em̄ diceret q̄ solo p̄tactu vinū ⁊ aq̄ cō
 secrarent magnū incōueniēs se q̄ref. Naz
 sic p̄tingeret calicē nō posse lauari ⁊ mille
 milia panū a tactu vnius hostie sine v̄blis
 posse p̄secrari. ⁊ q̄ si gutta aq̄ b̄ndictē i sta
 gnum v̄l puteū funderet. aq̄ illa p̄petuo
 b̄ndicta remaneret ⁊ alia plura. P̄d̄ctea si
 vinum a tactu d̄nici corp̄is cōsecraret. eēt
 p̄ decretū qd̄ p̄hibet hac die fieri p̄secrōz
 de quo dictū est in q̄rta p̄te sub septia par
 ticula secrete sup̄ v̄bo. h̄ est calix. Illō
 q̄ p̄tereundū non est. qz roman⁹ pontifex
 hodie remota tabula lateran̄. altaris. de
 q̄ dictū est in p̄ma p̄te sub ti. de altaris de
 dicatōe. ⁊ in sc̄da p̄te sub ti. de diacono.
 infra ip̄m altare p̄ficat eucharistiaz et san
 guinem. ⁊ cū thuribulo incensat illud in h̄
 facto representans. qz summ⁹ p̄ntifex legal
 semel in anno ingrediebatur in sanctafacto
 rum cū sanguine secū portat thuribulum
 viuus carbonibus plenū. put dictū est in
 p̄hemio quarte p̄tis. ⁊ sub tertia p̄ticula
 canonis. Sic ⁊ p̄m apl̄m l̄eb. ix. c. Xps
 p̄ p̄m sanguinem introiuit sel̄ in sancta
 eterna redemptione inuenta. P̄eracto
 misse officio statim intercenandū. i. dū sa
 cerdos cōmunicat cantat vespertinū offi
 cium. ad ostendendū q̄ h̄ sac̄m. i. eucha
 ristie institutū fuit in vespe. Quia q̄ redē
 ptio n̄ra in vespa mūdi. i. in sexta etate se
 culi facta est. iō vespertina sinaxis. i. psal
 modia siue solennitas in psalmozū nūero
 misse p̄tinuat. ⁊ sub vnica ōfoe v̄trūq̄ of
 ficiū terminat. i. p̄ h̄te missa est. si eps ad
 est. vel p̄ b̄ndicamus p̄pter vesp̄tinā cō
 clusionem. Et qz ecclē datus est calix. iō ē
 p̄ma antiphōa. Calicem salutaris accipia
 quem dedit d̄ns apostol⁹ dicēs. h̄ic est ca
 lix noui testamētī in meo sanguine ⁊c. Se
 cūda antiphona est. Cū h̄is q̄ odert pacē
 eram pacificus. patia em̄ quā h̄z ille q̄ pa
 ratus est b̄bere calicem d̄ni pacē cū omi
 bus operat. In alijs tribus rogat se libe
 rari. qz habita pace pectoris nō mouet h̄o
 p̄pter tribulatiōes. ⁊ h̄ etiā h̄z a deo v̄nō
 petit liberari. Antiphōa ad Magnificat
 Lenantib⁹ ⁊c. est de cena domi.

q̄ Quarto loco notandū est q̄ sta
 tim vesp̄tio finito officio denu
 dant altaria v̄sq̄ in sabbatum
 que postmodum tertia die coo
 perunt. Si q̄dem hec denudatio signat p̄
 mo recessum discipulozū d̄ni seu ap̄tozum
 v̄n̄. Qui iuxta me erant de lōge steterūt.
 Et in euāgelio. Relicto eo omēs fugerūt.
 Altare nanq̄ xpm̄ seu corp⁹ ei⁹ significat
 v̄n̄. De terra altare facietis mihi Altare
 de terra facere est eius incarnatōez crede
 re vel sperare. Altaris v̄o vestimēta apo
 stolos seu sanctos dei signat. Quozū p̄di
 catiōe xps̄ q̄si q̄busdam vestimentū adoz
 natur. ⁊ p̄ illos magnificatū est nomē ei⁹.
 Altare igit̄ vestimentis denudat. qz fugi
 entib⁹ apostol⁹ xps̄ solus remasit. Tertia
 die cooperit. qz post eius resurrectōez di
 scipuli ad eum redierūt. Sc̄do denudatō
 altaris designat q̄ xps̄ fuit nudat⁹ in cru
 ce. Cum itaq̄ nudus altare cōspicim⁹ illō
 p̄pheticū ad memoriā reuocam⁹. Ecce vi
 dimus eū ⁊ nō est ei species neq̄ decor. et
 p̄siderauimus eū despectū ⁊ nouissimū vi
 rozū. Qd̄ accidit in passiōe. nā antea spe
 ciosus p̄ filijs hoim̄ extitit. fuit q̄dez denu
 datus ad columnā ⁊ ad crucē cū diuisit
 sibi milites vestimēta sua. Tercio altaris
 denudatio significat xpm̄ diuinitatis gl̄a
 nudatū. V̄n̄ p̄s. Deus de⁹ me⁹ vt qd̄ de
 reliquisti me. Quarto designat q̄ velum
 templi sc̄ssum est. ⁊ liber q̄ signatus erat
 aptus est. V̄n̄ in puerb̄ijs. Apra sunt pra
 ta ⁊ apparuerunt herbe virentes. i. exēpla
 actionum xpī q̄ sunt ab eternitate ⁊ ducūt
 ad eternitatem. Et h̄n̄ dicit. Aperta sunt
 prata ⁊ apparuerūt herbe virentes. qz ea
 q̄ magis occulta erant in lege. sicut passio
 ⁊ resurrectio ⁊ ascensio patefacta sunt In
 plerisq̄ locis lauant altaria vino ⁊ aqua.
 ⁊ ramis fricant p̄sertim cū ramis de saui
 na. Lauant q̄ aq̄ ⁊ vino. ad notandum q̄
 corpus xpī qd̄ est verū altare sanguis ⁊ a
 qua in cruce aspsum est. Nam de ip̄tus la
 tere exiuit sanguis ⁊ aqua p̄ q̄ genus hūa
 num lotum est. Vel vino et aqua lauant
 tur. ad ostendendū q̄ nō Jobis h̄z suo ba
 ptismo fuerit baptizat⁹. i. ex aq̄ ⁊ sp̄san
 cto. Et lauant cū psalmodia penitentiali
 v̄l cum cantu ad passiōē p̄tinente. Plus
 autē ibi est de vino q̄ de aqua ponendus

qm̄ aque multe p̄li multi. sicut in apocal.
 habet. p̄ qd̄ significat q̄ sanguis xpī suffi
 cit ad redimendū p̄les in infinitū q̄ sint re
 dempti vel vnq̄ sint redimēdi. Rami v̄o
 asperi q̄b⁹ altare fricant. significat spineaz
 coronā qua xps̄ coronatus est. v̄l flagella
 amara ⁊ dolores ⁊ ictus quos in morte su
 stinuit. Vel lauatio altaris. i. corp̄is xpī
 cū aqua significat lachrymas marie. vinū
 yngenta. rami eius capillos. Et scias q̄ q̄
 dam hac feria q̄nta hora iam ad uespera
 scente denudant altaria ⁊ lauant. Alij v̄o
 solū denudāt. sed in pasceue lauant. quod
 magis cōgruit rationi. In q̄busdam etiā
 locis pauimentū ecclē lauat. p̄ qd̄ paupe
 res xpī significant. put in p̄ma p̄te sub ti.
 de ecclā dictum est. Pauimentum q̄ ecclē
 mundat qui paupibus vel fratrib⁹ p̄pter
 deum pedes lauat. ⁊ illis cetera misericor
 die opa exhibet. Inde est q̄ parietes do
 mus. quis vocabulū ecclē habeat p̄ eo q̄
 continet ip̄am. non tñ ip̄i sed hoies sūt ec
 desia ⁊ pauimentū est q̄si hoim̄ pedes. pa
 uimentū q̄z mundat ad notādū q̄ a vicijis
 mundari debemus. Statutū est in cano
 nibus. ne hac q̄nta feria ieiuniū soluatur.
 qz em̄ d̄ns surgens de cena lauit disciplo
 rum pedes. ⁊ iterū redijt ad cenā. iō q̄daz
 ad instar ip̄ius volebat post prandiu⁹ pe
 des alijs abluere. ⁊ iterū post ablutōez ce
 nare. quod fieri nō debet. Hec dies in ple
 risq̄ locis capitilauit vocat. qz tunc capi
 ta infantū q̄ yngendi sunt lauant. ne ob
 suatione q̄ dragelime sordidata ad v̄ctō
 nem accedant. Rursus hac die simboloz
 competentib⁹ tradit p̄pter cōfinem domi
 ce pascale solennitatē. vt q̄ iam ad dei gr̄az
 p̄cipiendā festinat fidē quam p̄ntē agno
 scant. Hec q̄ q̄nta feria in q̄tuor p̄ncipa
 liter p̄uilegiata est. P̄rio qz tunc peniten
 tes in ecclā recipiunt. Sc̄do qz in ea no
 uum testamētū inceptum ⁊ vetus termina
 tum fuit. Tercio qz in ea fit olei p̄secratio
 Quarto quia in ea sacramētū sacramen
 torum institutū est.

De die parasceues.

Equit de para

scue. que quare sic dicat in phe
 mio septie partis dicit. Sane hac die ec
 desia artificiosum ieiuniū ⁊ silentium agit

nullum tamen officiu⁹ solenniter agit nec
 celebrat. sed hora nona conuenit ad ado
 randum crucē nō ad misse officiu⁹ q̄ h̄ dies
 caret. sed q̄si ad funeris obsequiū dicēdū.
 ⁊ hoc ideo. qz hora nona d̄no mortuo cen
 turio fact⁹ est p̄co fidei nostre. ⁊ p̄fidis re
 cedentibus licuit ioseph ⁊ nicodemo dis
 ponere de funere. ⁊ mulieribus accedere
 p̄pius. Dicit autē officiu⁹ tacita ⁊ humili
 voce ⁊ absq̄ p̄ncipio. put in p̄cedenti ti.
 dictum est. Sup̄ altare vnica dūtaxat to
 ballia disponit p̄ quam sindon qua corp⁹
 xpī inuolutū fuit signat. in q̄busdā ecclīs
 in hora sexta ignis extinguit ⁊ in nona ac
 cendit. qz tunc sol in sexta lumē abscondit.
 ⁊ in nona reddidit. Incipit h̄ officiu⁹ a le
 ctionibus. qz in p̄mitiua ecclā omis missa
 a lectiōibus inchoabat. sed h̄ hac die spe
 cialiter fit p̄ eo. qz passio domi hodie cele
 brata est in cuius memoriā ois missa cāta
 tur. Et legunt lectiones sine titul. q̄niam
 tunc amissimus xpm̄ caput nostrū q̄ nos il
 luminat. sicut tituli illumināt libros. Le
 gunt autē due lectiones. qz p̄ duobus po
 pulis xps̄ passus est gentili vicz ⁊ hebreo
 vel p̄ salute carnis ⁊ aie. Vna sumpta est
 ex lege. altera ex p̄phetis. qz xpī passio a
 p̄phetis fuit p̄nunciata. ⁊ a lege ⁊ p̄iar
 chis p̄figurata. Abraam em̄ carnē christi
 figuratiue immolauit q̄n arictē imolauit.
 Silt ⁊ Abel quādo agnū sacrificauit V̄n̄
 d̄ns. Assimilatus sum p̄phetis. Rursus
 ideo due lectiōes dicunt. qz sicut in quar
 ta feria mortē nostrā duplicē m̄nifestau
 mus p̄ q̄ xps̄ pati venerat. ita ad memoriā
 in pasceue reducimus suā passiōē ⁊ no
 stram imitationē. Quedam autē ecclē p̄
 mo legūt lectionem Exo. xij. f. Dixit d̄ns
 ad moysē. Sc̄do lectōz Osee. vij. f. In tri
 bulatōe. Et illi naturalē ordinē suāt. qz
 passio domi p̄mo p̄nunciata est a lege. se
 cundo a p̄phetis. In p̄ma q̄dē modus ex
 p̄mit passiois vbi d̄r. Immolabitq̄ euz
 vniūsa multitudo ad vesp̄rū. In secūda
 est p̄conium resurrectionis vbi d̄r. Post
 duos dies viuificabit nos. ⁊ in tertia die
 suscitabit nos. q̄dam v̄o ecclē ecōuerso fa
 ciunt. ⁊ mouent ex eo. qz passioez lectiōi
 ex lege q̄si p̄tinuare volunt. qz in passione
 quedam verba ponunt q̄ ex illa lectione
 sumpta sunt. f. Qs non cōmuetis ex eo.

Continuat g passionem lectioni. quia ei⁹ est expositio. Et agit de duobus sp^{er}ali⁹ in officio hodierno. s. de passioe xpi. et de passione eccl^e. que est illius imitatio. sicut dicit Petrus in canonica sua. Xps pass⁹ est p nobis etc. Hec siqdem duo in lectioe Exo. comemorant vbi dicit. Erit autem agnus absq macula. masculus annicul⁹. iuxta huc ritum tolletis et hedum. Agnus est corpus xpi immaculatu. hedus e eccl^a q nos sumus. Passio xpi celebrata est in eius immolatioe. nostra celebrat in vicio rum mortificatioe. In lectioe osee manifeste agit de passioe xpi et eius effectu vbi dicit. Venite reuertamur ad dnm. qz ipe fecit et sanabit nos. pcutiet et curabit nos. viuificabit nos post duos dies. et in die tertia suscitabit nos. et viuemus in cosp^{er}ctu eius. Quod Hiero. sic exponit. Percutiet dñs et sanabit nos. quia que diligit cor ripit et castigat. viuificabit nos post duos dies. et in die tertia suscitabit nos. qz tertia die resurgens a mortuis omne gen⁹ humanum suscitauit. et curauerit nos viuificauerit et suscitauerit in cosp^{er}ctu eius viuemus. Ibi ergo loquit ppheta de tribus diebus qbus dñs fuit in sepulcro cur dicit. viuificabit nos post duos dies. et in tertia die suscitabit nos. id e. post duos dies sepulture veniet nob quasi ymber temporaneus et serotin⁹ terre. i. dabit gram incipientem et subsequente. Sequit tract⁹. Domine audiui auditione. Abacuch vl. c. Et q dicit Xsus. In medio duoz aialiū cognosceris. ad lram intelligit. s. in p^{er}sepe bouis et asini. Unde Esa. Cognouit bos possessorem suū et asinus p^{er}sepe domi sui. Vel in medio duoz latronum. vel in medio duoz populoz. Secūda lectio est de Exo. xij. et habet ibi. Os non cofringetis ex eo. Hoc completū est quādo fregerunt duoz latronū crura. venietes aut ad Jesum inuenerūt eum mortuum et non fregerunt eius crura. Allegorice xpo in eo non sunt fracta crura. i. xutes. et maxime patientia. Unde Esa. Dedi faciem meam sicut petram durissimā. et scio qz non pfundar. p^{er} crura em intelligunt itinera. de qbus in cātico abacuc. Incuruati sūt colles mūdi. id est homines excelsi p^{er} intelligētiā. ab itineribus eternitatis eius. i. ex/

emplo actionū ipsius que ducūt ad eternitatem. tanq colūne immobiles. i. argētee ppter eloquentiam que fundate sunt sup bases argenteas vel aureas. i. ratios imobiles eterne sapiētie. Sequit tractus de passione domi. quia tunc luget ecclesia valde. Etiam duo sunt tractus ad intentionem maioris luctus. s. p peccatis q comittimus. et p penis quas patimur. et pro incolatu qui plongetur. Nec cantat gradualē cum tractu. sed solū tractus putatum est in quarta feria et in quarta p^{er}sebtati. de tractu. Duo ergo tractus dicunt. p^{er}mus. s. Domine audiui. est in qbusda eccl^esijs quatuor Xsum. alter pluriū Tractus quatuor Xsum significat qz p ch^{ri}sti passionem redimif homo qui ex quatuor elementis constat. Unde xps nec in celo nec in terra crucifixus est. sed in medio. id est in aere. Fecit em pacem inter celestia et terrestria. quonia erat inimicitia inter hominem et hoiem. sed maior inter angelū et hominē. maxima inter deum et hominē. Ipe xps omnia pacificauit in cruce. qz nam fecit vtraqz vnum. cū sit lapis angularis. Adhuc p quatuor Xsus tractus. significant quatuor ptes crucis. Scds xpo tractus. s. Eripeme. plixioz representat magnū bellum dauid cum goliath. et ch^{ri}st⁹ noster dauid hodie magnū goliath. id est diabolū debellauit. Rursus iō tractus est longus. qz hoc quod nob pmissum est in lectione osee. vbi dicit post duos dies suscitabit nos. debemus retinere et in spe. Item in secundo tractu ponit Obumbra sti caput meum in die belli. qz nō tantum in alio tempe sed etiam in die passionis diuinitas a passione pmanit immunis. imo in passione xps homo ita p^{er}ectus est gratia diuinitatis. vt hostes suparet qui superari videbat. Quedam autez eccl^e cantant secundū tractum. Qui habitat in adiutorio altissimi. quia xps a diabolo p^{er}mutatē temptatus fuit velut a dracone latitante in petra. postea xpo in passioe tāqz a leone forti acriter vexatus est qd notat p illum Xsum. Sup aspidez et basiliscum Sequit euangeliū siue passio. Egressus ihs. Joh. xvij. c. qd dicit hac die. qz ipe interfuit crucifixioni. et iux crucē stetit securus alijs fugientib⁹. qz notus erat pōstifici

Quia igit hac die passio domi ocul⁹ nris representat. merito eius testimoniū legitur q vidit et testimoniū p^{er}hibuit. et scimus qz testimoniū eius verū est. p^{er}terea ipe p^{er}sterius scripsit euangeliū quare merito p^{er}sterius legit. et quia manifestius sunt sacramenta. Unde ibi dicit. Os nō cominuetur ex eo. Item illud. Unus militū latus ei⁹ aperuit. et continuo exiuit sanguis et aqua Legit aut hac die passio sup nudum pulpitum. p^{er}mo ad memorandū q sup nudum crucis patibulū nudus fuit positus ipe xps. Secundo ad representandū qz Johannes fm quem passio legit. relicta sindone nudus profugit a iudeis. Tertio ad representandū qz sicut xpo in cruce pendente ipsius secreta non taz cordis qz corpis nuda omnibus astantibus apparuerunt. ita et velo templi p mediū scisso. omnia templi i^{er}tem nuda remanserūt. Legit etiā nudis pedibus. vt cum afflicto p nob nos affligi debere monstremus. In qbusdam xpo eccl^esijs sindon seu terforia vel vestes altari nudato supponunt vsqz dū passio legatur. Cū xpo puenit ad locū illū. Diuiserunt sibi vestimenta mea. tunc duo subdiaconi sindonem vt terforia tollūt representantes historiam. qz quatuor milites ch^{ri}stū crucifigentes vestem sibi sustulerūt. Vel subdiacones quasi furtiue pannos subtrahunt. ad notandū qz iohānes q cū domo vsqz ad crucez p^{er}seuerauit. postea more furis se occultauit et nudus effugit. In quibusdam tñ locis vna veste sublata alia super altera remanet. ad significandū qz vestis domi inconsutilis nō fuit scissa vt partita. sed forte super eam missa contigit itegra vni militi. ad significandū qz ecclesie vnitas nunq potuit a scismaticis vt hereticis scindi. quia non est sapientia p^{er} dñm. Et xpo dicitur in passione. exiuit in eū qui dicitur caluarie locus. Nota qz sicut legitur in historijs. Caluarie est prope os capitis humani nudum. inde dicitur est loc⁹ ille mons caluarie siue caluarium. vbi rei decollabant. et vbi multa capitū ossa erāt dispersa. Quia vero ch^{ri}stus in cruce pendens p^{er}solite orauit. decantans enim decem psalmos. s. Deus deus meus respice vsqz ad. In te domine speraui. cum puenisset ad illum versuz. In manus tuas do

mine. Illo dicto emisit spiritum. iō et nos postq recitata est passio eius orationes dicimus. ad notandum qz quando ab inimicis psequimur semp ad orationem est recurrendum. Iste tamen est insolitus mos orandi. Nam in alijs diebus ante euangeliū orationes dicuntur. et in earum p^{er}ncipijs dicitur. Dominus vobiscum. qui est proprie mos et sacerdotis officium. quod non fit in istis. quia sacerdos et dominus noster occiditur. Oravit autem ch^{ri}stus pro tribus. p^{er}mo pro se dicens. Pater clarifica filium tuum. Secundo pro discipulis suis dicens. Pater quos dedisti michi pro eis rogo. Tertio pro illis q in euz credituri erant dicens. Pater non tantuz pro illis rogo. sed et pro illis qui credituri sunt in me. Et ex hoc videtur qz nō debemus rogare pro eis quos scimus non esse saluādos. vt pro illis qui in inferno remanserunt. nec pro iuda qui desperauit. sed oramus pro nobis et omni gradu ecclesie. et pro neophicis. et pro gentilibus. et pro iudeis. pro hereticis et scismaticis vt ch^{ri}stus gratiam suam eis infundat. et ad fidem conuertat Ch^{ri}stus enim orauit pro inimicis et amicis. ideo ecclesia statim similiter orat pro omnibus. Sane ecclesia pro his orans flectit genua in orationib⁹. vt per habitum corporis deuotionem et mentis humilitatem ostendat. insinuans etiam qz in nomine Ihesu omne genu flectendum est. quoniam omnes nationes sua genua curuant. nisi quando pro iudeis oratur. quia eniz ipi illuserunt domino flexis genibus dicentes. p^{er}phetiza nobis ch^{ri}ste quis est iste qui te percussit. et ideo in detestationem illusionis huius ecclesia pro eis orans genua nō flectit. vt videt opera simulata. p^{er}terea quia eorum cecitas nulla poterit oratione depelli. do non est pro ipsis vehementer orandum. nec genua flectenda. Est tamen vtcunqz orandum. quia futurum est vt qui est exaltatus in cruce omnia trahat ad se. Sed et in orationibus pro iudeis et paganis nō respondetur amen. vt quidam dixerunt. et hoc ideo. quia cuz illi sint extra collegiū siue corpus ecclesie. fidelium popul⁹ non ostendit affectum suum ad eos. iuxta illō

apli ad Cor. quid mihi de his q̄ fori sunt iudicare. p̄ Amen autē affectus exprimi. Preterea licet pillis ore ut eorum duricia conuertat. quia tñ hoc impleri nō poterit vsq̄ circa finem seculi. aplo testante q̄ dicit. donec plenitudo gentiū introierit et omnis isrl̄ saluus fiat. ideo ad ōoes p̄ ill nō respondet amen. Verū tñ recte intuenti nihil interest quo ad h̄ inter illas et alias oratiōes. imo ita respondet ad illas amē. sicut et ad alias ōones p̄ alijs statib⁹. Qd̄ sic ostendit. Pro q̄libet statu bis pfertur orem⁹. sed qd̄ sub p̄mo orem⁹ an̄ flectam⁹ genua d̄: non est ōo s̄ exhortatio. vt oremus siue p̄fatio seu monitio exprimēs qd̄ siue p̄ quo sit in sequēti ōoe orandū. vnde sub tono p̄fatiōis nō oratiōis d̄. idēq̄ pro nullo statu post p̄fatiōz r̄ndet amen. sicut nūq̄ sit post aliquā p̄fatiōz. licet etiaz ibi ponat p̄ xpm̄ dñm nrm̄. sicut ptz in quoridiana misse p̄fatiōe. Qd̄ aut̄ sub scdo orem⁹ d̄: ōo est. et respōderi d̄: amen p̄ iudeis et paganis sicut et p̄ alijs. Cōsequenter sacerdos post ōoes cruce velatā baiulat ad dexterū cornu altaris. ibiq̄ cruce sup̄ humeros tenēs in p̄sona xpi iudeis ipperat bñficia domi dicēs. Popule me⁹ qd̄ feci tibi. In q̄busdā tñ eccl̄ijs duo p̄byteri baiulat illā. ad notādū q̄ in xpi p̄sona due fuerūt nature. diuitas vicz et humanitas. Qd̄ d̄: p̄le meus qd̄ feci tibi aut i quo tristitavi te. r̄nde mihi. qz̄ eduxi te de terra egypti et c. ad diuinitatē refertur. qz̄ nō sequit̄. parasti saluatori tuo crucez ad humanitatē ptinet. et sic de alijs sequentibus v̄bis. Cātat aut̄ sacerdos q̄si hebraice in p̄sona saluatoris. Acoliti cātāt grece Agyos otheos. q̄si in p̄sona grecoz. Chorus r̄ndet sanct⁹ sanct⁹ in p̄sona latinoz. Sicq̄ trib⁹ linguis laudat de⁹. s. hebraice. q̄ p̄pter legem oim̄ liuguaꝝ est mater. greca q̄ doctrix est. et latina q̄ impatrix est p̄pter romani dominiū imperij et papar. Quia em̄ hebraice nunc silet a laude dei. ponim⁹ p̄ illa. p̄le me⁹. qd̄ qz̄ cātāt in p̄sona dñi loquētis hebreis. id̄ intelligitur dicentem hebraice. Et nō qz̄ tres illusiones xpi tres p̄mittunt̄ adoratiōes. vt infra dicitur. Tres nō antiphōe. s. Popule me⁹ Quia eduxi. et Quid̄ vltra et c. paz aut̄ nihil sensib⁹ differētes. v̄bis et modulatiōe

q̄siles. triplicē tituli scripturā significat. q̄ script⁹ fuit tribus linguis. s. hebraice. grece et latine. Ihs nazaren⁹ rex iudeozū. Verum vtrū p̄ncipiū tituli scriptū fuit tribus linguis ignorat. Sed de hac clausula rex iudeozū q̄stat qz̄ negauerūt iudei dicentes. Noli scribere rex iudeozū. s. qz̄ ipse dixit rex sum iudeozū. Itē illud in istis antiphonis astruit̄ ab effectu. qz̄ tāq̄ rex eoz̄ eduxit eos de egypto. et deduxit eos p̄ de frum. et introduxit eos in terrā bonā. Itē qz̄ in titulo scriptū fuit ihs. in singul̄ antiphonis p̄cludit̄ saluator. qz̄ ibi nazaren⁹. ad singulas respondet agyos. sanct⁹. Et qz̄ titulus tribus linguis script⁹ fuit. ideo duabus linguis r̄ndet. s. greca et latine que xpm̄ adorāt. Hebraice nō d̄ dicit̄ adhuc blasphemā p̄dictas. Et nō qz̄ antiphona Popule me⁹. est Mich. vj. c. p̄ncipiū antiphone. qz̄ eduxi te. est Nume. xiiij. ca. et mediu. s. manna et c. est Exo. xvj. c. et Josue. vj. c. vbi etiam est finis ipsius. s. introduxit et c. Notandū qz̄ iudei tres accusatiōnes p̄ xpm̄ posuerūt. s. qz̄ tributū negasset qz̄ se regem fecisset. et qz̄ filiū dei dixisset. Contra quas tres in eius p̄sona excusatiōnes dicunt. s. Popule me⁹ et c. vbi xpus eis exprobat tria bñficia sua. s. liberatiōz de egypto. regimen in deserto. et introductiōnem in terrā optimā. Quasi diceret Tu accusas me de negatiōe tributū. pot⁹ deberes gratias agere. qz̄ te liberaui a tributū siue a fuitute egypti. Tu accusas me. quia regē me dixi. pot⁹ deberes gratias agere. qz̄ te rex in deserto et regaliter pauidisti. Itē accusas me. qz̄ filiū dei me dixi. pot⁹ deberes gr̄as agere. qz̄ terrā lacte et melle manantem p̄tuli tibi. Deinde crux denudatur in signum qz̄ pueri iudei saluatorē denudauerūt. Et sit denudatio inter tres vices. ad notādū qz̄ illi ter xpo in passione illuserunt. Primo quādo in atrio p̄ncipis velata facie eius collap̄sis eum cedebant. Ad quod designandum in p̄ncipio reuelationis ipsius crucis non ostendit facies crucifixi. Secundo ante pretoriū quādo eo tradito ad crucifigendum milites plectentes coronam spineam illudēbāt ei flexis genibus adorando eum dicentes. Ave rex iudeozū. Ad quod resp̄ctandū in secunda reuelatiōe discoopit

caput et facies crucifixi Et scias qz̄ corona fuit de iuncis marinis sicut eā vidimus in thesauris regis francozū. quoz̄ acies non minus spinis dure sūt et acute. Tertio qz̄ ei in cruce pendēti transeuntes dicebant. Et qz̄ qz̄ h̄ il-lusio fiebat xps̄ tot⁹ nudat⁹ in cruce p̄debat. ideo in tertia reuelatiōe tot⁹ nud⁹ ostēdit crucifixus. Et etiā ad significādum qz̄ oia q̄ in lege et p̄phetis obscura fuerāt. in passione apta et manifesta sunt. Reuelat⁹ qz̄ crux post oratiōes ad notādum qz̄ ōo a xpi passione quā em̄ in cruce sustinuit h̄z esse crux et exemplar. Ipe em̄ in cruce p̄dēs p̄ amicis et inimicis orauit. Sane a dextera p̄te crux incipit reuelari. qz̄ xps̄ crucifix⁹ vera fide adoratus extitit. ab aplis et discipulis iudeis qui tūcin dextera erāt. Et qm̄ hec fides p̄ illos deuote publicata et in medium gentiū p̄ducta est. id̄ ad h̄ significādum ante mediū altaris p̄ sacerdotem deducit. Rursus qz̄ xps̄ nunc sup̄ ecclesiaz d̄scit. et vsq̄ in finē seculi quiescet. id̄ ad h̄ significādū. subsequēter crux sup̄ altare ponit̄ p̄ qd̄ hec eccl̄a gentiū designat. Deniqz̄ qz̄ in finē seculi fides in cordib⁹ gentium refrigeret. et teste Esa. a reliquijs israel q̄ salue sicut suscipiet. et cōis iudeis et gentib⁹ habebit̄ merito ad h̄ significādū in fine misse crux de altari deponit̄. et i cōmuni loco collocat̄. Crux qz̄ reuelata et etiam verilla eccl̄e in q̄busdā locis dirigūt in altū ad xpi victoriā designandā. Ad h̄ cruce baiulantes antiphonas canentes cruce illo deferūt. vt grece et latine respondeat et deuote adoret. qz̄ dñs crucifixus trāsiuit a p̄fidia iudeozū ad p̄fessionem et deuotiōz gentiū. Et significat̄ aplos et canentes. i. totis virib⁹ crucis obprobrium p̄fiteres et p̄dicātes. Itē cruce baiulando nūcunt. nūc vt fessi subsistūt. qz̄ illi p̄secutionū pondē fessi aliq̄tulū deueit̄ Subsequēter ipsa crux denudata salutaf et adoraf. qz̄ euz cui iudei p̄fidi illuserūt xpiani reuerentē salutādo et deuote osculando venerant. et dñs adoraf canit̄ in q̄busdam eccl̄ijs r̄siozū Ecce quō mozi. Esa. lviij. et antiphō. Sic moyses. Job. iij. ca. Et est sciendū qz̄ p̄missas tres illusiones ter illā adoram⁹ dicētes Agyos et c. q̄si ter honorantes illusuz p̄p̄ nos. et qz̄ illi illudendo

genua flectebāt. id̄ et nos illū adorādo genua flectim⁹ ad terrā. Etia an̄ illā p̄sternimur. vt qd̄ illi sup̄be illudēdo fecerūt nos hūiliē et vere faciam⁹ et menti hūilitatez p̄ habitū corpis ostēdam⁹. Et qz̄ sic xps̄ humiliat⁹ est p̄ri p̄ nob vsq̄ ad mortē. mortem aut̄ crucis. sic et nos ei⁹ mortis imitatores hūiliari oportet. De inō p̄stratiōis ait Aug⁹. Quisq̄ sic hūiliat̄ vt genua flectat. adhuc h̄z vt ampli⁹ hūiliet. q̄s q̄ sic hūiliat̄ vt hereat in fra vent⁹ ei⁹. vltra qd̄ humiliter nō h̄z. nudis etiā pedib⁹ adoraf. vt oēs p̄pas affectiōes sibi nudas ac notas esse mōstrem⁹. et vt cū afflicto p̄ nobis nos affligi ostēdam⁹. Salutaf autem crux. qz̄ p̄ eā salus hoib⁹ reformaf postea adoraf. i. cū reuerētia osculaf. Solus em̄ de⁹ adorādus est. cetera vt crux cā illius venerāda sunt. Cetera expositio illoz v̄borū agyos et c. ibidē seq̄t. Naz agyos grece d̄ sc̄tus latine. ab a qd̄ ē sine. et ge. qd̄ ē tra. q̄i celestis sine tra. In canone tñ Itē habet qz̄ agyos grece d̄ vas latine. otheos nō grece d̄ de latine. hyschiros grece fori latine. athanatos grece immortal latine. ab a qd̄ ē sine. et thanatos qd̄ ē mortale. eleyso id̄ est misere. imas. i. nob De profundo crucis mysterio dictū est in p̄hemio ante p̄t et hic aliqua p̄stringam⁹. Fuerūt autē in domica cruce ligna q̄tuor. vicz stipes siue lignum erectū. lignū transuersum. trūcus suppositus. et titulus sup̄script⁹. Fuerūt et clauī quatuor. q̄bus et man⁹ et pedes cōfixi sunt. Fuit et lancea qua lat⁹ aptuz est. et corona spinea capiti circūposita. q̄ omnia possunt in spūali cruce assignari. Quatuor em̄ crucis ligna sunt q̄tuor mēi virtutes. s. fides. spes. p̄seuerantia et patiētia de q̄bus ait ap̄tus. Et cōp̄hendatis cū omnibus sanctis q̄ sit longitudo et latitudo sublimitas et p̄fundū Longitudo crucis est p̄seuerantia. de qua dñs inqt. Qui p̄seuerauerit vsq̄ in finem h̄ salu⁹ erit. Latitudo crucis est patia. de q̄ veritas ait. In patientia vestra possidebitis animas v̄ras Profunditas ei⁹ est fides. de q̄ ap̄tus Fides est suba sperādaz rex argumētū non apparentiū. Sublimitas nō est spes. de q̄ ps̄. In v̄bo tuo sup̄speravi. Habuit ergo crux xpi vnū lignū erectū in longitudinē. alterū transuersum in latitudinē. q̄si i mo

dum potētie seu martelli. q̄ duo significa-
ta sunt p̄ illa duoligna q̄ paup̄ca mulier
in sarepta collegit. Stipes v̄o erectus ha-
buit truncū suppositū ⁊ titulū supscriptuz
q̄ p̄seuerantia de fide p̄cedit ad spem q̄si
stipes erect⁹ de trūco supposito ad tituluz
supscriptū. Ad b̄tus Job intelligens ait
Credo q̄ redēptor me⁹ viuit ⁊ in nouissi-
mo die de terra surrectur⁹ sum ⁊ c̄. reposita
est h̄ spes mea i sinu meo. Nisi em̄ crux
habeat fundamētū fidei ⁊ titulū spei p̄se-
cto suplicii est solūmō ⁊ nō meritū. Ex at
patia spectat ad crucē. apparet ex eo q̄ pa-
tient̄ in aduersis tribulatōib⁹ sustinet cru-
ciatū. An̄ iacob⁹. Tribulatio patiaz opa-
tur. De p̄seuerantia q̄z legit̄. Esto fidel̄ vsq̄
ad mortē. ⁊ dabo tibi coronā vite. Etia
fm̄ aplm̄. Nō coronat̄ nisi q̄ legitie certa-
uerit. P̄seuerantia i ḡit̄ q̄ coronat certa-
men h̄z vt merito spectet ad crucē. In h̄z
ḡ duob⁹ lignis duos pedes ⁊ duas man⁹
q̄tuor clauis d̄z affigere xp̄ian⁹. Quatuor
clauis sunt q̄tuor p̄ncipales vtutes. iu-
sticia. fortitudo. tempantia ⁊ prudentia.
Pedes sunt ment̄ affectus. de q̄b⁹ in can-
ticis. Laui pedes meos quomō in q̄nabo
illos. Et d̄ns inq̄t ap̄stol. Qui lor⁹ est nō
indiget nisi vt pedes lauet. ⁊ est m̄ds tor⁹
Et itez. Excute puluerē de pedib⁹ v̄ris
Duo ḡ pedes sunt duo ment̄ affect⁹. i. ti-
mor ⁊ amor. P̄des timor̄ clauo fortitudis
d̄z p̄figi ne timidus p̄p̄ aduersa succūbat
An̄ ps̄. Cōfige timore tuo car. m. a iudi.
em̄ tuis timui. Dū em̄ in petro met⁹ clauo
fortitudis affixus nō extitit. ad vocē ancil-
le negauit. Cū v̄o p̄fixus extitit an̄ reges
⁊ p̄fides nomē d̄ni p̄dicauit. P̄des amor̄
siue appetit⁹ clauo iusticie d̄z p̄figi. ne cupi-
dus ad illicita desideria euaget. Si ei ap-
petitus fuit p̄fixus. tūc sp̄s p̄cupiscit ad
uersus carnē. Si v̄o nō fuit p̄fixus tūc ca-
ro adūsus sp̄m p̄cupiscit. Sic itaq̄ xp̄ia-
nus pedes suos cruci d̄z affigē ne vt timi-
dus succūbat vel cupidus euaget. Alij m̄
dicūt q̄ xp̄s trib⁹ d̄ntaxat fuit clauis affi-
xus signatib⁹ tres cruciat⁹ q̄s in cruce su-
stinuit. vicz passionē in corpe. p̄passiōem
in mēte. ⁊ cōpassiōem in corde. Ambo em̄
pedes vno clauo affixi sūt. ita q̄ dext̄ fuit
sup sinistrū. ad significādū q̄ sp̄uales affe-
ctiōes p̄ pedē dextez significare supesse ⁊

d̄nari debēt terrenis p̄ sinistrū significati
Lācea v̄o q̄ lat⁹ est vulneratū. caritas est
de q̄ sp̄sa in Lān. Vulnerata sū caritate.
Lateri q̄dē cor p̄tiguū est cui⁹ b̄nficia dili-
gim⁹. q̄d̄ iō vulneratū est. vt affect⁹ exeat
nō solū ad amicos. verū etiā ad inimicos.
An̄ d̄ns ait. Diligite inimicos v̄ros ⁊ b̄n-
facite his q̄ oderūt vos. ⁊ orate p̄ p̄sequē-
tib⁹ ⁊ calūniantib⁹ vos. Corona v̄o sp̄-
nea ē p̄nia circūponēda capiti. i. mēti. De
q̄ps̄. Cōuersus sū in erū. m. dū cō. spina.
Hec corona de trib⁹ sp̄inis cōplectit̄. i. cō-
tritiōe. p̄fessioe ⁊ satisfactiōe. P̄nia p̄gūt
cor p̄ dolore p̄p̄ vanā cogitatōez. Sc̄da
p̄gūt os p̄ pudore p̄p̄ vanā locutōez. Ter-
tia manū p̄ labore p̄p̄ iniq̄a opationez
An̄ an̄ opa sūt. An̄ ps̄. B̄ndict⁹ d̄ns
de⁹ me⁹ q̄ do. m. m. ad p̄. ⁊ c̄. Et salomō in
puerib⁹. Dedit ei linū ⁊ lanam. ⁊ opata
est p̄ filio manū suaz. Sūt iḡit̄ due man⁹
duo opez genera. vicz op⁹ volūtatis ⁊ ne-
cessitat̄. An̄ an̄ opis volūtarij configi d̄z
clauo prudentie. ne curua faciat opatene-
brax. Dū em̄ in saulo clauo prudentie p̄fixa
nō fuit. saulus ecclaz dei p̄seq̄bat. cū v̄o i
paulo p̄fixa fuit ip̄e p̄ ecclā passus ē. An̄
ius v̄o opis necessarij clauo p̄p̄ntie cōfi-
gi d̄z. ne lapsa nimis ad sup̄ sua extendat̄
Necessaria opa sunt naturalia. vt dormi-
re. comedē. ⁊ s̄tia. Et nō vsus. P̄des ced⁹
est trūc⁹ cypsus. oliua sup̄imus. palma q̄
trāuersum. sūt in cruce xp̄i lignū. Ocu-
lata ⁊ adorata cruce duo p̄byteri deferūt
ad altare cor⁹ d̄ni q̄d̄ p̄die sūt p̄secratū
⁊ recōditū. Sacerdos v̄o induta casula il-
lud sup̄ cor pale disponit iux̄ lat⁹ calid. in
q̄ sit vinū ⁊ aq̄ mixtū nō sanctificatum. q̄si
ip̄o facto dicat̄. hoc ē illd̄ cor⁹ de q̄ san-
guis ⁊ aq̄ fluxerūt. Etz aut̄ ex p̄actu ho-
stie vinū p̄secrē. dictū ē i ti. p̄cedē. Quo
facto mor̄ icipit. Orem⁹ p̄cc. salu. ⁊ c̄. p̄fici-
ens d̄nica ōroez. ⁊ illā Liba nos q̄sum⁹. i
q̄ rep̄ntat̄ antiq̄ ap̄loz celebrādū missā cō-
suetudo. P̄nt̄ em̄ lectiōe p̄missa dicebant̄
solūmodo v̄ba illa. hoc ē cor⁹ meū ⁊ c̄. h̄
est sanguis me⁹ ⁊ c̄. Sz ip̄i postmodū d̄ni-
caz ōroez addiderūt. Et ita illo mō hac die
celebrat̄. de q̄ dictū est in p̄ncipio q̄rte p̄
Ex q̄b⁹ colligit̄ q̄ sola d̄nica ōro nō suffic̄
ad leucbaristiā p̄secradā. Si q̄dē sacerdos
alio tpe dicēs. p̄ oia secu. se. eleuat calicēz

cū corpe d̄ni. ⁊ postea dicēs. P̄recepti ⁊ c̄
calicē depositū itez coopit. in q̄ illd̄ nob̄ si-
gnificat̄ q̄ de cruce depositū cor⁹ d̄ni se-
pelit̄. Duo aut̄ p̄byteri q̄ hodie cor⁹ ad
altare deferūt rep̄ntant Joseph ⁊ nicode-
mum. q̄ cor⁹ d̄ni tulerūt ad sepulchrum.
Tres p̄missi canonis articuli. i. p̄cepti. p̄-
nt̄. ⁊ libera nos q̄sum⁹. sup̄ deposituz cali-
cem p̄ferunt. q̄z trib⁹ dieb⁹ sepultus d̄ns
occultat̄. Et ōro ip̄a. Liba nos. alta voce
sicut ⁊ d̄nica ōro p̄ferē. put dictū est i q̄r-
ta pte sub ti. de silentio p̄ oratōz d̄nicam.
Hec est p̄terē dū q̄ hac die q̄n p̄ticia ho-
stie in calicē mittit̄. nō dicunt̄ v̄ba illa. si-
at cōmixtio. q̄z ibi de sanguie mentio fit. ⁊
in calice sanguis nō est. nec hodie p̄secrat̄
Et fracta hostia nō d̄z par d̄ni. eo q̄ oscu-
la circūstantium nō sequunt̄. Ōro q̄z illa
D̄ne ihu xp̄e fili dei ⁊ c̄. ⁊ illa. Corp⁹ tuuz
d̄ne. omittit̄. q̄z ibi de sanguie mentio fit.
Omittit̄ etiam illi vsus. Quid retribuā.
⁊ c̄. illa q̄z. P̄laceat tibi. omittit̄. q̄z ibi cō-
tinet̄ p̄reita vt h̄ sacrificiū q̄d̄ ocul tue ⁊ c̄
h̄acetia die sacrificiū nō offerē. sac̄nenta
liter. ⁊ sumit̄ alē die oblatuz. Agnus dei
nō d̄z. q̄z nō vidē esse inuocādus q̄ cernit̄ i
agone deficere. Et cū silentio sacerdos cō-
municat̄. An̄ post cōmunicō nō cantat̄. q̄z
nob̄ sumentib⁹ sanguis ille quē sumimus
de ore n̄ro p̄ nob̄ ad d̄nm clamat. Nos ei
sum⁹ terra illa q̄ apuit os suū ⁊ bibit san-
guinem abel. i. xp̄i. quē effudit cayn. i. iu-
dait̄ p̄ps̄. An̄ factus est vagus ⁊ pfug⁹
sup̄ terrā. iux̄ illud. Dispe de illos in v̄tute
tua. ⁊ fact⁹ est maledict⁹ illa maledictiōe.
sanguis eius sup̄ nos ⁊ sup̄ filios nostros
Et rursus post cōmunicō q̄ iubilū ⁊ leticiā
designat nō d̄z. q̄z ecclēsia hac die plozat.
Sed q̄rit̄ q̄re xp̄s voluit pati sexta fe-
ria: R̄ndeo vt dies q̄ crucifixus ⁊ coapta
retur septe ferie p̄me creatōis. ⁊ septe etati
huius mūdi. Si q̄dem in sexta feria p̄mul-
hō. i. adam creat⁹ est ad imaginē dei. ⁊ ex
latere eius dormient̄ sumpta costa femia
fabricata. ⁊ in sexta etate fili⁹ dei vt hoiez
apparuit. q̄ in sexta feria dormiēs in cruce
sanguinem ⁊ aquā de latere suo vnde san-
ctam ecclāz p̄secraret emisit. Sz q̄ in sexta
feria pati voluit. q̄z cū tali die adā pecca-
uerit illa etiā die hoiem redimere voluit.

de h̄ dictum est sub ti. de natali. Et nō q̄
xp̄s cōpletis trigintaduob⁹ annis ⁊ mēsi-
bus trib⁹. vel fm̄ Lxxv̄. trigintatribus
⁊ dimidio crucifixus est eadē die q̄ conce-
ptus est a v̄gine. i. in sexta feria. que fuit
viij. kal. aplis. de quo dicef̄ in septima pte
sub festo annunciatōis. Querit̄ etiā
cū de morte sanctorū cum gaudio festa in
ecclā celebrēf̄. q̄z p̄ciosa est in p̄spectu d̄ni
mors sanctorū eius: quare ecclā hodie de
morte domi cū gaudio similit̄ nō solenni-
sat. videt̄ em̄ q̄ multo magis deberet leta-
ri ⁊ festū de illa celebrare. cū mors ip̄i sit
p̄ciosissima. ⁊ mors mortis. ⁊ est n̄ra redē-
ptio. ⁊ q̄z ap̄lus gloriandū ait. in cruce
domi n̄ri ihu xp̄i: Respōdeo ip̄e p̄ pecca-
tis nostris mortuus est. sicut dicit d̄ns p̄
Esa. p̄pter scelus p̄li mei p̄cussi eū. ⁊ ido
debet homo erubescere. nō gaudere. cum
⁊ sol insensibil̄ erubescens radios suos re-
trouerit. q̄z obscuratus est. ⁊ petre scilicet
se sunt. M̄erito ḡ omnis hō in hac die tri-
sticiam p̄tendit. ne esse durior lapidib⁹ vi-
deatur. P̄reterea ip̄e d̄ns tristis fuit. An̄
Tristis est anima mea vsq̄ ad mortem. Et
etiā beata virgo. Unde. Et tuā ip̄ius ani-
mam p̄transibit gladius. Et etiā apostoli
M̄erito iḡit̄ in hac die ecclā in artissimo
est ieiunio ⁊ silentio. ⁊ tristicia cōpassiōis
De hoc dictum est sub festo circūcisionis
Rursus hunc diem celebramus cū mero-
re ⁊ tristicia ⁊ abstinentia. passiōes v̄o sa-
ctorum cum gaudio. quia sancti p̄ marty-
rium statim celos ascenderūt. xp̄s v̄o ad
infernum descendit. Sed q̄m tartara p̄fre-
git. ⁊ inde sanctorū animas eduxit. ⁊ tertia
die resurrexit. ideo tūc. i. in die resurrectō-
nis maxime letamur. h̄inc est q̄ passiōes
patrū veteris testamēti q̄z ad inferos de-
scenderūt nō celebramus p̄ter q̄ innocen-
tum. ex eo q̄ in ip̄is singulis xp̄s occisus
est. ⁊ machabeorū. put in septima pte sub
eorū festo dicef̄. De hoc etiā dictū est in p̄-
ma pte sub ti. de picturis. Et est notādūz
q̄ xp̄s passione sua redemit nō tantum il-
los q̄ tunc erant in limbo inferni. q̄ locus
dicebat̄ sinus abrae vbi lazarus erat. ⁊ etiā
oēs futuros q̄ sancta morte vitā erant fini-
turi. Unde D̄zee vltimo Ero mors tua o
mors. morsus tu⁹ ero inferne. Sz nec oēs
q̄ in inferno erāt inde extraxit. Itē q̄rit̄

que ecclesia non consecrat hac die corpus domini. cum dominus dicit. Hoc facite in mea commemoratio nem. Et in gabillon. quod nullus dies excipit. quod non per viventibus deprecatur. Preterea cum christus immolatus hac die et sabbato deuerit in sepulchro. et discipuli tota nocte sequerentur in diluculo in tristitia traserunt. rationabile videtur ut hac die corpus domini sacrificetur. et inde usque in primam sabbati iugis silentio sospiti a sacri altari misterio vacaret. Ratione ad hoc multiplex ratio reddi potest. Prima est. Dominus non per die quod patretur accipiens panem et calicem benedixit. deditque discipulis suis dicens. Hoc est corpus meum. Hic est calix meus. Et tunc immolatus est in manibus suis. De qua immolatione subiunxit. Hoc facite in mea commemoratio. Illa igitur die. scilicet feria quinta non est omittenda cum sit firmiter iniuncta Sexta vero feria est dies secunda. quae velut in monumento descendit. Sabbatum tertia quae velut a morte resurgit. resurrexit enim ante diem. triduum ergo dominice mortis quod perfici nequit eo respectu quod ipse est a iudeis trucidatus. eo transponitur quod ipse est a iudeis immolatus. cuius quod rei illud magnum est indicium. quod in nocte ceteris luminaribus extinctis vigilias celebrat. Sicque fit ut in quinta feria quasi sexta in duplici manna colligatur. quoniam in hac die quasi in sabbato non inuenitur. Secunda ratio est. quod ecclesia corpus illud quod flagellum et spinis et contumeliis ista die reuera affectum est. non dicitur cum missarum solenniter consecrare. quoniam veniente veritate dicitur cessare figura. Tertia ratio est. quod ablata est hostia de manibus christi et nostris. Non ergo sacrificent amici dum trucidant inimici. Sed tamen quod spiritus iudicem communionem. et spiritus est tempus communicationis. sacerdos ipsum corpus recipit in hostia a die antecedenti resuata. Quarta ratio est quoniam hac die velum templi scissum est. et cornua altaris transuersa sunt. et ita non habemus ubi corpus christi sacrificatur. Quinta est. quod recessit et sublatum est verus sacerdos id est christus sponsus ecclesie. descendit enim ad inferos. Sextam rationem ponit Innocentius papa dicens. quod ideo in die pasche et in sabbato sancto sacrificium non celebratur. quod constat apostolos istis duobus diebus in merore et tristitia fuisse. et se propter metum iudeorum occultasse. Quis enim qui in ipso sabbato celebratur non ad ipsum sabbatum sed ad diem pertinet subsequente. ut infra dicitur. Septima ratio

est. quia moyses ait. Vos tacebitis. et aliter scilicet christus pugnabit per vos. Torcular ei calcavit solus. Cum igitur hac die non sit corpus domini conficiendum. ad hanc diem reservandum est. Hec sexta feria et ab ista omnes alie sexte ferie privilegiate sunt propter christi passionem. sicut et a sequenti domini ca omnes alie dominice propter eius resurrectionem. Sunt autem huiusmodi sexte ferie privilegiate. scilicet christi immolatio. inferni spoliatio. mortis concussio. humani generis redemptio. paradisi apertio. et scripturarum manifestatio. In pasche uno solo cibo vescimur. quia christus ea die unum solum vicem latronem sibi incorporavit dicens. Hodie mecum eris in paradiso. Unde ipse dixit. Singulariter super ego donec transeam.

De sabbato sancto pasche.

Equit videre

De sabbato sancto pasche. Sancti sicut de operibus creationis mundi in sex diebus completis in septima requiescit ab omni opere quod pararat. sic et in secula etate recreationis opibus consummat iuxta quod dominus in cruce pendens dixit. Consummatum est. in septima etate requiescit. Cum enim anima eius passibilitatem corporis exiit quodammodo requiescit. et pertransit in sepulchro dormiuit. Ideoque dies ista sabbatum appellatur. quod requies interpretatur. ut dictum est in phemio secunde partium. Ad anthonomastice sabbatum sanctum dicitur. eo quod ut promissum est significat requiem christi ab opere creationis in fine sexte etatis. ut propter requiem christi. in cuius morte sanctificati sumus. Dicitur etiam sanctum propter baptismum. quod fit in die ista in qua nova ecclesie plures sanctificatur. Hec autem dies sicut et procedens nullum habet officium divinum in qua constat apostolos fugisse et in merore fuisse. Nam officium quod cantatur est noctis diei dominice. scilicet de resurrectione. non de sabbato. sicut et pertingit in sabbatis quatuor temporum. Quod apparet ex eo. quod dicitur in cerei benedictione. Hec est nox. Et in collecta missae dicitur. De qua hanc sacratissimam noctem. Et antequam tunc totum officium de nocte dicebatur. et adhuc in plerisque locis fit. Pro ad notandum quod cathecumini quod est ipsum officium sepulchri cum cripto per baptismum resurgunt cum ipso. Secundo pro

visitationis mulierum ad sepulchrum domini mane venientium. Tertio quod dominus de nocte resurrexit. secundum hieronymum. Gregorium. et Ambrosium. et ideo quod nox ista tanto lumine illustrata est ex domini resurrectione. merito tunc vigilare et deo laudescanere debemus. Traditio quoque iudeorum est christum media nocte venturum. In cuius figura angelus transiit media nocte percussit egyptum. et dominus transiit ptegenit egyptum. Et hieronymus. Reor in qua traditionem applicam promississe ut in die vigiliarum pasche ante noctis medium dimittere non liceat prospicientes christi adventum. ut resurgenti saluatori occurrat. et postquam tempus illud transierit securitate presumpta festum cum ceteris agere die. Sed quod quod pro devotio fuerat institutum in minus honestas actioes quibus nox facultate prebet peruersum est. institutum fuit ut officium ipsius noctis de die celebraretur. De hoc tactum est in phemio quarte partium in quinta parte sub titulo de nocturnis. Augustinus. si dicit dominum in diluculo surrexisse. et ipsum per quadraginta horas mortuum sive in sepulchro extitisse. cui ecclesia sentire videtur. quod per resurrectionem matutinam eadem celebrat hora. Sicut ergo ecclesia vigilia in hora decima. et tunc congregat ad officium celebrandum quoniam resurrectio appropinquat. vicem circa vespere noctis illucescit in prima sabbati. et quasi per totam noctem usque ad diei claritatem continuat. ut illud impleatur. Nox illuminatio mea in delictis meis. et nox sicut dies illuminabitur. Tribus autem de causis dicitur huius dies illuminata. Primo quod resurget in delictis nostris propter redemptionem seu resurrectionem animarum. quod licet sit in die pasche morte domini recuperata. eius tamen gaudium et leticia est ad hanc noctem translata propter rationem positam sub quinta feria cene domini. ubi agit de olei consecratione. Secundo propter resurrectionem corporum a domino resurgente prima sabbati speratur futura. ideoque vigilia et resurgenti vigilando percipimus. Tertio propter baptismum sacram quod hodie celebratur. quoniam ab illius causis sumpsit exordium. et illarum nobis tribuit fructus. Celebratur enim hac die cathecuminoz officium. ut ipsi christo sepulchri per baptismum in morte cum eo resurgant. Hec ergo nox pasche dicitur. quod transit interpretatur. quod transiit dominus de mundo ad patrem. de morte ad vitam transiit et nos. pascha enim nomen molat est christus. de hoste ad patrem. de tene

bris ad lucem. de reatu ad gratiam. de pena ad gloriam. de pugna ad victoriam. Hec nox sive pascha in qua resurrexit dominus fuit. xvij. luna mensis primi. id est aprilis. qui est primus apud hebreos. qui computatur menses secundum lunam cursum. Iohannes quidem in mense primo resurrexit. quod ipse est principium. Item ideo in luna. xvij. ut per oblationem decalogi produceret nos ad eternam regem sabbatissimi. Surrexit igitur cum luna alta petit. ad designandum quod ecclesia petere debet alta virtutum et scendere ad templum celorum. Item in tertia hebdomada lune resurrexit. per quod tertium tempus. scilicet gratia aduenisse significavit. Et inde est quod spiritus in lunatione aprilis et in plenilunio hanc solennitatem exitu domini celebremus. quoniam in numero aprilis et quoniam in martio eam solennizamus. Sed cum post xvij. lunationes constitutum. in unum quod per decem legis et duo charitatis precepta ad resurrectionis gloriam pervenimus. Si vero eam post xvij. lunationes obstruamus. in unum quod per decalogum et trinitatem pervenimus ad gloriam eternitatis. Ad hoc ideo huius nox in plenilunio celebratur. quoniam lune iubar lumis a sole mutatur. Luna est ecclesia. sol christus. qui dum occidit occidit. sed eius occasu ecclesia gratia plenitudinem illustratur. Item hec nox in qua christus resurrexit. equinoctio transacto quoniam. scilicet dies incipit crescere et esse maiores noctibus celebratur. Primo quod post ignorantiam plerique gaudentur a deo scientia. et ubi abundavit iniquitas superabundavit et gratia. Secundo quod virtutes in nobis crescere et vicia superare debent. Tertio quod per eius resurrectionem tenebre mortis cepere minui. et dies vite cepit augeri. Quarta quod per ipsum qui est lumen de lumine. pervenitur ad diem lucis eterne. Item huius nox celebratur in vere quoniam post hiemis asperitates flores vernant et volucres iubilant. quia pulso per die gelu mundus floruit pulchritudine virtutum. et in omni terra exiit sonus eorum. Hec nox est utriusque diei communis. scilicet sabbati precedentis et dominice sequentis. Nam usque nunc dies precedebat noctem. nunc e converso fit conditor enim temporis fecit. ut a principio dies naturaliter precederet noctem. secundum quod dicit scriptura. Fiat lux et facta est lux et ea procedente per superius emisit ab oriente et occidit factum est vespere. et redeunte ea per inferius emisit ab occidente et orientem factum est mane. Pro recessit ergo dies noctem in signum quod huius

siue adam trāsitur? erat de luce virtutū in tenebras viciozū. siue q̄ hō a die padisi descēderet ad noctē inferni. S; in resurrectiōis nocte artificialiter fecit dñs. vt nox recipiēdo p̄cederet diē in signū reparatiōis scōi ade. q̄ nos p̄ suā resurrectiōz de p̄ctōz tenebris reparauit ad lucez. Unde apls. Nox p̄cessit dies aut̄ appropinq̄bit.

Seriatim igit̄ h̄ diei officiū pleq̄ntes dicem?. P̄tio p̄ quē. quō z q̄re agni de cera hac die fiant. Sc̄do de b̄ndictiōe cerei Tertio de lectōib? z tractib?. Quarto de b̄ndictiōe baptismi siue fontis. vbi etiam agit̄ de cereis cathecuminoz. Quinto de baptismo. vbi etiā agit̄ de vestib? q̄s neo phici octaua die deponūt. z de patrinis. Sexto de p̄firmatiōe. Septio de missa.

¶ P̄mis itaq; hac die acoliti ecclē romane faciunt agnos de cera noua b̄ndicta. v̄ de cera cerei paschal' anni p̄cedentis admixto ch̄rismate. qui in sabbato in albis in ecclā p̄ dñm papā p̄lo distribuunt. Agni isti significāt agnū illū immaculatū q̄ tollit peccata mūdi. Cera significat ei? hūanitatē. sicut. b. Greg?. dicit. Abel in cera. diuitas in humanitate. Ap̄s q̄dem q̄ opat̄ cerā cū melle nulla re soluit libidine. z btā x̄go eū q̄ est deus et hō p̄cepit sine virili semie. In cera admiscet̄ oleū seu ch̄risma. qz dñs n̄r plen? ē misericordia. q̄ p̄ oleū desiḡt. In octaua distribunt. qz in octaua resurrectiōis dñs suis p̄mia distribuit. Rursus agn? i agno cereo p̄figurat? z in pasca imolat? ad memoriā reducit. cui. b. Greg?. oleū infundi instituit. qm̄ paschal' agni mysteria refert. Ibi etiā cerei agni figurant agnos nouellos. de q̄b? ecclā cātat in sabbato in albis. Et ideo qm̄ in illo sabbato fiunt. q̄b? etiā vsus ap̄licus docet. qm̄ in dñica tunc sequenti dño papa volente mēfaz intrare z p̄us agnos cereos capellanis z familiaribus suis distribuere. vn? acoliti solenniter portās z p̄sentans sibi agnos ip̄os. dicit sibi alta voce. Dñe dñe dñe isti sunt agni nouelli q̄ annūciauerūt alla. mō venerūt ad fontes zc. Ibi agni a fulgure z tempestate fideles z credētes defendūt p̄pter virtutē p̄secratiōis z b̄ndictiōis. Sane p̄m q̄rundā ecclāz p̄suetudinē cere? b̄ndictus distribuit in octaua pasce p̄lo ad suffumigādas dom?. ad significādū q̄ in vltia resurrectiōe x̄ps fidelib? in p̄mio tribuetur ad q̄d ex p̄ssius significādū romana ecclā agnos facit supradictos.

¶ Secūdo loco paschal' cereus b̄ndicitur. Circa q̄d sciendū est q̄ i principio officij totus in ecclā v̄z ignis extinguit. z nouus de lapide p̄cussio cū calibe vel ex cristallo solt obiecta debet elici z de sarmento foueri. Ignis ver? veteres significat legē. cuius figure in morte ch̄risti cōplete fuere. z iō velut extincte cessare debuerūt. sed de lapide. i. de x̄po q̄ elapsus angularis q̄ x̄bere crucis p̄cussus spiritū sanctū nob̄ effudit. vel de cristallo in solez z lunam mediāte. i. de x̄po q̄ fuit mediator inter deū z hōiem. q̄ sicut ip̄e testatur ignem in terram mittere venit. nouus ignis elicit. dū p̄ eius passiōē v̄ resurrexerunt sp̄s sanct? nob̄ infundit. cui prebet alimēta sarmētū. i. x̄ps q̄ est vitā vera cristallus q̄z plucida est x̄pi hūanitas resurrectiōe splēdidissima. Ad h̄ nou? ignis iō b̄ndicit. vt sicut ille q̄ est lumē indeficiens. illuminās omnē hōiem venientes in hūc mundū. igne illuminauit moysen. ita illuminet sensus z corda n̄ra vt ex his tenebris ad lucē z vitā eternā mereamur puenire. Nec est vana religio solēni p̄cessiōe ad hui? ignis b̄ndictōz extire. i. q̄ meminisse debem? exundū nob̄ esse ad illū quem iudei ex castra eiecerūt. Exeamus inquit apls ad eum ex castra improprium eius portātes. Et b̄ndicim? illū cuz cruce z aq̄ vt nos in passione ei? p̄ quē sp̄m sanctū accipim? lotos esse significemus. Rursus extinctis ecclē luminarib? z igne de petra cum calibe excusso. ignis aq̄ aspergit b̄ndicta. qz extinctis apostol' qui lux mūdi x̄po dicti sunt. de x̄po petra excussus est ignis charitatis cū calibe lancee vulneratis. dum sanguis z aq̄ de eius corpore sacro emanauerūt. a q̄bus efficacā habent sacra. q̄bus mediantibus in amorē domi inflammamur aq̄ gratie p̄fusi Et attende q̄ sicut his singul' dieb?. i. cena dñi pasche z sabbato sancto ignis extinguit. sic volunt q̄dam vt etiā in eis nouus ignis i memoriā passiōis vt p̄dixim? accendat.

Subsequentē b̄ndicit cereus ex institutione Rozimi z Theodozi p̄mi pape. S;

beatus Ambro. b̄ndictōem dictauit. q̄b? Aug?. z Petr? diaconus monach? cassinē. alias b̄ndictiones dictauerit q̄ in vsu non sunt. B̄ndicit autē iō. qm̄ ex simplici sui natura absq; b̄ndictiōe non pōt transire ad significatiōez mysterij colūne ignis. de q̄ iam dicit. B̄ndicit etiam p̄p̄t glām resurrectiōis ei? quem z p̄ b̄ndixit. et qz p̄ ip̄m ip̄e x̄pus visibiliter ad memoriā reducit. B̄ndicit q̄dem etiā p̄sente ep̄o vel sacerdote a diacono q̄ est minoris ordinis qz x̄ps resurgens a mortuis p̄mūz marie magdalene se manifestans voluit p̄ debilitatem sexum glām sue resurrectiōis aplis nūciari. vt sicut nostre mortis initiū p̄ mulierem in mundū intrauerat. ita z reparatiōis initiū p̄ mulierem nunciaret Ad h̄ diaconus b̄ndicēs cereū significat euāgelij p̄dicatorem. q̄ x̄pm p̄ nob̄ passiōis violentia corporaliter extinctū; debz laudū b̄ndictionib? p̄dicādo. resurrexerunt luminosa gratia reddere illustratum. Qui dalmatica induit. qm̄ debet esse celesti p̄uersione adornatus quā dalmatica ip̄a designat. Porro cereus sup colūnā illuminatus significat p̄mo colūnā ignis que precebat in nocte p̄lm isrl. extinctus v̄o significat colūnā nubis q̄ p̄cedebat in die p̄ma q̄dem de nocte illuminās. z secunda de die refrigerās. in q̄ sp̄s sanct? significatur. tenuit q̄dem in nob̄ colūna nub figuram humanitat. z colūna ignis figurā diuinitatis. Recte aut̄ cere? colūnā significat. Nam illa p̄cessit p̄lm ad mare rubz in quo baptizati sunt. iste v̄o p̄cedit neophicos ad baptismū. Item illa p̄cessit populum vsq; ad terrā p̄missiōis. iste v̄o p̄cedit septem dieb? neophicos ad fontes. dñs nos p̄cedit vt paret nob̄ viā vsq; ad patriā. q̄ post finem hui? vite que septenario reuoluit nob̄ p̄mittit. Et nō q̄ nec in prima nec in sc̄da mansione colūna p̄cessit p̄lm sed in tertia. P̄ma mansio fuit in ramathe. secunda in segor. tertia in ethan. Ramathe interpretat commotio tinee. Segor tabernaculū. Ethan firmū v̄ p̄fectūz vel signa ei?. He tres mansiōes his tribus diebus dñi coaptant. i. dieb? passiōis. sepulture z resurrectiōis. Nam in die passiōis fuit dñs q̄si in ramathe. i. in cōmotione tinee. vicz in cōmotione iudeozū. qui

ad modū tinee vestem inconsumit dñi. i. ecclē vnitatē. imo z ip̄m demoliri nisi sūt. Sed de hac mansione q̄si exiuit cum obijt z venit in segor. i. in tabernacula cuz in sepulchro latuit. z tanq; fortis miles fortēz diabolū ligando vasa ei? diripuit. Tabernacula em̄ militariū sunt. Sed de hac mansione exiuit cū surrexit z intrauit in ethan q̄ interpretat firmum seu p̄fectū seu signa eius. qz ip̄e resurgens a mortuis iā nō moritur. mors illi v̄ltra nō dominabit. tūc signaculum suis fuit cū ip̄e eis glōsus apparuit. z eos tanq; colūna ignis illuminauit. Sc̄do cereus sup colūnam significat x̄pm q̄ nos in hui? mūdi nocte illuminat. z i die a viciozū incentiuo refrigerat. vt p̄missus est. Recte q̄dem cereus x̄pm significat p̄pter tria q̄ in eo sunt. lichinū nāq; animā. cera corpus. z lumen diuinitatē significat Tertio cereus renouat? z illuminatus p̄ b̄ndictionez. significat nouā x̄pi doctrinā q̄ est in nouo testamento. s. Mandatū nouum do vob. Vel nouam grām q̄ nox dominica singularit̄ illustrata est. vicz ch̄risti resurrectōz. q̄ resurgēs a mortuis apparuit in carne glōziosus z splēdore diuinitat illuminat. huius em̄ cerei cerā apes mat sine concubitu eduxit. Et x̄pi carnez x̄go maria concepit z pepit. z deū in carne quasi mel in cera p̄ferēs inuolata permansit. Incipit aut̄ cerei b̄ndictio. Exultet iam angelica turba celozū zc. He em̄ est exultatio q̄ extraxit suos de inferno. z de eius victoria. Ascēdit em̄ sup occasuz dñs nomen illi Et p̄mo salutat populū dicens. Dñs vobiscū. vt illum reddat beniuolum z attentū. Ceterum lumen cerei seu eius signatio duplex est. significat em̄ sp̄m sanctū. quo x̄ps plenus fuit. z glām resurrectiōis eius. Sc̄dm p̄mūz mysteriū in q̄busdam ecclēis cereus a principio benedictiōis accendit. qz x̄ps ab initio sue cōceptionis sp̄s sancto fuit repletus. Et verba benedictionis in h̄ consonare vidētur. Nam statim circa p̄ncipiū dicit. Gaudeat se tellus tantis irradiatam fulgoribus. Et postea subdit. Letet mater ecclā tanti lumis adornata fulgorib?. Et postea diaconus rogat circūstātes cū eo misericordiam dñi inuocare ad tam miram hui? luminis claritatez. q̄ licet de signato intelligat. i.

de xpo conueniens in uidef vt et ipsum si gnans ei aliquo mo put fieri pot correspō deat et eius similitudinē gerat. Quantum ad alterū ho mysteriū vicz q lumen glaz resurrectōis significat. in quibusdam ecclesijs illuminatio cerei vsq post apōstōz incē si defert. Infigit em ipi cereo diacon? qn qz grana thuris in modū crucis cuz dicit. Suscipe sancte p huius incensū sacrificiū vesptinuz. Siqdem passio saluatori reue ra fuit sacrificiū vesptinum legis. iuxta il lud. Elevatione manuū mearū sacrificiū ve spertinum. qz fuit in vespa mūdi. i. i sexta etate factum et in vespa diei. Que grana thuris designant aromata q mleres eme runt vt vngerent crucifixū. Emerunt em ad lram aromata vespe sabbati. qz sabba to siluerūt ppter festum sabbati. Et osten dit ecclē se illam deuotōz habere i aroma tibus virtutum. Vel qnqz grana significāt qnqz plagas in cruce receptas. Post hoc aliquantulū inferius fit cerei illuminatio qz post passionē secuta ē resurrectōis glā. Et lucet cathecuminis an baptismum et post vsq ad octauas. ad notandū q xps lucet ecclē vsq in diem iudiciū. de quo et q re candela ex q cereus illuminat affigitur in capite spentis. in summitate baculi for mati. dicit sub ti. de septem dieb? post pa sca. In cereo etiam affigit tabla seu carta scripta que significat tabulam in q pilatus scripsit. Iesus nazarenus rex iudeorum. quaz vidimus parisiis in capella illustri regis francozū. vna cum spinea corona. et ferro et hasta lancee. et cū purpura q xpm induerūt. et cum sindone q corpus xpi fu it inuolutum. et spongia et ligno crucis. et vno ex clavis et alijs reliquijs multis. Et cum cereus xpm significet. merito i dicta tabula inscribit annus domi tunc currēs cum eis incarnatione. qz in cereo notat q xps est annus antiquus et magn? plenus dierū. de quo in octaua pte sub ti. de ano solari dicit. Ideo aut xps annus dicitur. qz si cut in ano dierū habet mltitudo fructuū. ita in xpo fuit et est mltitudo omniū bono rum fructuum. Habet em xps suos men ses vt sunt. xij. apostoli. et suos dies vt sūt oēs fideles. et suas horas vt sunt neophi ci. Scribit etiam in ipa tabula annus ab origine mundi currens. ad notandū q ip

se est alpha et o. Scribunt etiā ibi iudicio vel hera vel epacta. de quibus sub dicto ti. de anno solari dicit. ad notandū qz boim actiones et tempoz successiones p dei dis positionem ordinant. In quibusdam eccle sijs addit alter cereus minor. Prim? ma ior consecrat in psonaz xpi dicentis. Ego sum lux mūdi. Alter in psonam apozorum. quibus ipse dñs inq̄. Vos estis lux mundi. Alterqz cereus pcedit cathecuminos ad baptismū. et apostoli nos ad terrā pmissi onis. Item xps p se illuminat ecclē illu minat etiam illam p aplos. quozū pcepta diligēt intueri et obferuare debemus. Quod ostendit ex illuminatiōe aliozū cereozum q ab illis duobus illuminant. In plerisqz ecclesijs duo alij parui cerei accendunt a maiozi. et statuunt vnus ab vna pte cerei bñdicti. alius ab alia q significant sanctos veteris et noui testamēti. qz xpm illumia ti sunt. vel doctrinā apozoz et pphetarum q cum xpo concordāt. Illi aut et cetera ec clesie luninaria ex igne maioris cerei accē dunt. ad figurandū q ignis spūs sancti a xpo pcedit. et qz nō solū pphete et aposto li qz p duos cereos significant. verū etiam omnes ecclē fideles a xpo illuminati sunt qui idō sunt duo. tum qz apostoli bini ad p̄dicandum missi sunt. tum qz discipuli et alij illuminati a xpo gemina charitate fer uent. et tam xbo qz exemplo lucēt. Post etiam ipi duo cerei cathecuminos signifi care. qz a lumine maioris cerei accenduntur qm a lumine xpi oportet cathecuminos il luminari. Lumē qdem xpi ē ei? glā et do ctrina que p sequentes lectiōes intelligū tur seu insinuant.

tertio loco circa lectiones et circa tractus sciendum est q lectiōes q xpi glām et doctrinā significant. ad circo carent titulo. qz cathecumini nondū sunt ciues hierlin. et scripturas ignorant. et nomia ciuiū ignorant. An si eis nomina rent nomia doctorū veteris vl noui testa menti forte potius ptemnerent qz venera rentur. Carent etiā titulo. qz xpus caput nostrū nondum redditū est nob. Legunt qz sine tono. qm in eis insipientes et cathecumini simplices instruunt. Lectiōes aut in quibusdam ecclesijs legunt quatuor. in qui busdam sex. in quibusdam. xij. et in quibusdam

viginti quatuor. Qui quatuor legūt ideo fa ciunt. qz doctor cathecuminozū dicit esse cō uiuatoz eozū. debēt em eis parare puiuiū in mensa sacre scripture qz p mensam qz i ta bernaculo dñi fuit significat. qz quatuor pe des habuit. qz sacra scriptura quatuor mo dis exponit. vicz historice. allegorice. tro pologice et anagogice. qd pleni? dictū est in p̄hemio hui? libri. Prima lectio. In p̄ncipio creauit deus celū et terrā. qz est Gen. i. c. historia monstrat. Ad lram eniz facta sunt qz ibi dicunt. de creatiōe celi et terre. et aliaz rez. de hoc q factus est ad imagiez et similitudinē dei. et sic de alijs. Secūda le ctio. Factum est in vigilia. qz est Exo. xiiij. c. p̄tinet ad allegoriā. Tertia. App̄ bendent septē mleres. qz est Esa. iij. c. ad tropologiā. Quarta. Hec est heredi tas suozū. qz est ibidem. l. v. c. ad anagogiā put infra patebit. Verū si diligēt atten dere volumus. p̄ma lectio et scda taz ad p̄ mum qz ad secūdū pedē p̄tinet. tertia po tius ad secūdū qz ad tertiu. Prima p̄tinet ad secūdū pedem sicut ad p̄mū. Nam qz i ea historice dicunt allegorice exponūt. Verbi grā. Factus est hō. i. xpus ad ima ginem et similitudinē dei. masculū. i. xpm et feminam. i. ecclē creauit eos. Et etiā partim ad secūdū. partim ad tertiu refer tur. qz opa sex dierū coaptant opibus lu cis spūalis. qz interius reformamur et illu minamur. Nempe op? p̄me diei fuit lux q significat illuminatio fidei. Op? secūdi diei fuit firmamentum. qd diuidit aqs su periores ab aquis inferiorib?. Hoc est fir mamentū sacre scripture. qd diuidit aqs supiores. i. angelos qz eo nō indigent ab a quis inferiorib?. i. homibus qz eo indigēt. Opus tertij diei fuit segregatio aquaruz ab arida. i. segregatio eozuz q dediti sunt fluxui carnaliū voluptatum. et qz quemad modū aque se et alios quatiūt. ab his qui ad modum aride sitiūt fontem aq̄ viue vt possint fructificare dicentes Sitiuit anima mea ad deū fontez viuū. Quarte diei op? est creatio luminariū in firmamento. Hec luminaria sunt doctores. qz inherentes fir mamento sacre scripture inferiorib? lumi nescie lucent. Quinte diei op? est creatio piscium et auū ex aquis. p que intelligū renati ex aquis baptismatis. quozū qdaz

bñficio baptismatis vtunt ad modum pi scium vt paruuli. qdā ho alis gemine cha ritatis ad instar auū volant ad supiora. vt boni adulti. An in p̄ma lectiōe dicit. Spi ritus dñi ferebat sup aqs. i. baptismi. In aqs em remanent pisces. i. curiosi. Aues ho. i. baptisati ad celestia volāt. Serte di ei opus est creatio animalū de terra. Siqz de terra caro nostra est. ex qua creantur animalia cū ex ea pcedūt opa viua. et ita in terioz hō noster reformat. vt in eo imago et similitudo dei reluceat. fm qd dictū est ibi. Factus est hō ad imaginē et similitudi nem dei. Rursus p̄ p̄mā lectiōz instruuntur baptizandi ne credāt manicheis qz di cunt omnia h visibilia a rege tenebrarū fo re creata. Post istā p̄mā lectiōz nullū seq tur canticū. Sunt em quatuor cātica sicut et quatuor lectiones. Post duas p̄mas sequit vnū canticū. post tertiā vnū canticū. et p? vltimā duo cantica sequunt. Post p̄maz q non sequit canticū. qz in eo agit de p̄io homie qz creatus deū nō laudauit. sed pec cauit. et in eo omēs peccauerūt. idqz pot? deberet sequi luctus qz canticū. qd est ex ultatio mentis habita de eternis. Qu? ho p̄mus hō p oblectamēta peccati a glā ceci dit et ad eam redire possum? si ratōe p̄tra peccatū steterimus. idcirco orat sacerdos statim post lectōz dicens. De? qz hoies mi rabiliter creasti et mirabiliter reformasti. da nob? oblectamenta peccati mētis ratiōe p̄sistere. vt ad eterna gaudia puenire me reamur. Et in eo etiā qz ipse dicit qz hoiem mirabiliter creasti et mirabiliter reforma sti. innuit qz in p̄cedenti lectione historice agit de homis creatiōe. et allegorice de e? redemptione. i. de illo p quem facta est re demptio. In scda qz lectione est historica narratio. sed ipa p̄tinet ad secūdū pedez mense. qz qd ibi historice dicit. allegorice intelligit. Nam sicut in mari rubro s̄mer sis egyptijs liberati sunt hebrei. ita in ba ptismo submersis vicijs et peccatū liberaf plus dei. Unde post illā lectōz sequit cā ticum leticie et exultatiōis vicz. Latemus dñs. Exo. xv. c. in quo exultat pls xpia nus. qz a spūalibus egyptijs p baptismuz est liberatus. sicut iudei a cozpalib?. et iō sacerdos orat vt dñs ad salutē gētiuz ope retur in aquis baptismatis mysteriū quo

ipe porem pl'm ab egyptijs libauit. p egyptios qdem peccatores. p mare rubru bap-
tismus intelligit. ex qbus egyptijs neq
paruus neq magnus pmāsit. nec etiaz in
baptismo magnū vel parū peccatū rema-
net. qd in pnia facile contingit. Recte igi
subijct canticū illud Cantem' dno. qz li-
cet qdiu hō in peccato est deū laudare nō
pōt. qz nō est speciosa laus in ore peccato-
ris. tñ cum liberatus est pōt cantare dno
pmum canticū. s. de liberatione sua Tertia
ho lectio q est de Esa. ptinet ad secundum
pedem mese. s. ad allegoriā. licz ad triuz
scz ad tropologiā vtūq; ualeat coaptari.
in ea em ptinent sacra xpi et ecclē. Sacm
xpi ibi notat. Apprehendēt septē mulieres
virū vnū. Septem mulieres sunt septem
dona spūsancti in baptismo collata. que
apprehenderūt vnū virū. i. xpm. Ivt i eo
plene quiescerent. qd in alio hōie facē nō
poterant vicijs et peccatis impediētibus.
Sequit ibi. Panem nostrū comedemus.
qd ad ipm spūsanctū cui' h dōa sunt re-
ferē. Nam spūsanctū panē suū comede-
re et vestimentis suis coopiri. nihil aliud est
q ipm equalitatem patris et filij possiden-
tem nullo indigere. Postea subiungitur.
Tantummodo inuocet nomen tuū sup nos
id est illi in qbus erit habitatio tua a noie
tuo xpiani dicant. Aufer obprobriū nrm
qd scz in alijs homib' passi sum'. a qbus
sepe p vicia et peccata expulsi sum' Hec ē
ergo allegoria. Aboraliē aut p septē mu-
lieres intelligunt homies septiformi gra-
tia repleti. i. sapientes. intelligētes. consu-
lentes. fortes. scientes. pij. timorē dñi ha-
bentes. Qui apprehendēt vnū virum. id
est xpm. ei p fidem et charitatē adherēdo.
hi dicant qd in lectione ipa sequit. s. Pa-
nem nostrū comedemus. i. corpus tuū qd
est noster panis. qz nob ad refectōnez da-
tur. vestimentis. s. bonorū opez. s. frigus
peccati operiemur. inuocet tantūmō no-
men tuū sup nos. vt vicia te xpiani dica-
mur. Aufer obprobriū nostruz. s. ne serui
diaboli nominemur. In eo ho quod sedē
si abluerit dñs sordes filiarū syon. et laue-
rit sanguinē hierlm de domo ei' in spū iu-
dicij et spū ardozis. notat sacramētum ec-
clesie. Per sordes notat leuioza peccata.
p sanguinē grauioza. Leuioza em pecca-

ta lauat dñs in spū iudicij. i. leuiozis cor-
rectionis. grauioza in spū ardozis. i. quio-
ris satisfactionis. Notat igi in h effectuz
baptismi. qz dñs tam grauioza peccata q
leuioza tollit p baptismū. Post hā lectio-
nem sequit canticū qd est pmum canticū
synagoge. s. Facta est vinea dilecto mea.
Esa. v. c. Vineā em ad lram synagoga est
sepes circa eā sunt obfuantie legales. tur-
ris in ea est tēplū. torcular altare olocou-
sti. Et in eis sacramēta ecclē nihilominus
intelligunt. Vineā em est ecclā q facta est
in cornu illo. s. de quo scriptuz est. Erexit
cornu salutis nob. h cornu est xpus. et vi-
nea facta est in loco vberi. Xps est locus
vberi. de quo dictum est. Abos dei mons
pinguis. Circa hanc vineā sepes est diuina
pfectio. fossa timor domi. turris ipse xps.
de quo dictum est. Esto nob domine tur-
ris fortitudis. Torcular crux xpi. de quo
scriptum est. Torcular calcavi solus. Et
qz in lectione et canticū expmū sacramen-
ta ecclē et synagoge. idcirco sacerdos orat
dicens. Deus q nos ad celebrandum pa-
seale sacm vtriusq; testamenti pagis in-
struis. Vtriusq; testamēti dicit. vt notet
vtriusq; sacramētū. Et subdit. Da nob
intelligere miscōiam tuā. vt pceptōe pre-
sentium munerū firma sit expectatio futu-
rorum. Misericordia domi quā nos intel-
ligere optat. est remissio peccatoruz in ba-
ptismo. Presentia igi munera sunt spūa
lia dona q in pnti pcepim'. Quarta le-
ctio est. Hec est hereditas suorū domi et
iusticia eorū apud me dicit dñs Et ptinet
ad quartū pedem mese. s. anagogem. Hec
pe sicut ex pdictis patet in pma lectione in-
struit hō de sua formatōe. In secunda et
tertia de reformatōe q fit in baptismo p
ipm xpm. Unde iam non restat nisi q in-
struat cathecuminus de vita deata et de
bonis moribus p quos ad eam venit. q i
hac quarta lectione docent. Si qdem vita
eterna est hereditas q suis domi debet. et
iusticia eorū est apud eū esse. Nam merit
eorū iuste debet. vt apud eum eternaliter
qescant. Ea ho que sequunt ad mores p-
tinent. vt illud. Audite audietes me. et co-
medite bonum. et delectabit in crassitudine
anima vestra. Per bonuz intelligit iesus
xps vel xbum eius quo omnia reficiunt.

Unde notans delicias aime nō carnis di-
xit. Delectabit in crassitudine aia vestra.
Hanc lectōez sequunt duo cātica in qbus
dam ecclijs. In ea em agit de hereditate
eterna. q erit in duobus. i. in glā aie et cor-
poris. sed puenientior est ratio. qz i ea agi-
tur de duobus. s. de morib' bonis. et vita
beata. vt dictum est. Pmū canticū est
scz. Attende celum. qd est Deut. xxxij. c.
ad bonos mores ptinet. Vñ verba cātica
huius vbiis lectōnis in plerisq; respōdēt.
In lectōe em dicit. Ferte vobiscum pa-
cium sempiternū misericordias dauid fide-
lis. Et in canticū dicit. Deus fidel' et absq; vl-
la iniquitate. Et ibi dicit. quō descendit im-
ber et nix de celo et illuc vltra nō reuertit.
s. inebriat terrā et germinare eā facit. Hic
dicit. Quasi imber sup herbā et nix super
fenem etc. Et qz bona omia q facim' sunt
ad dei glām referenda. idcirco circa finez
lectionis dicit. Date magnificentiaz deo
nro. Attendēs ho sacerdos cathecumino-
rum aimos esse deuotos et ad baptisandū
esse paratos. orat q dñs qd aq baptisina/
tis abluit pntina pfectōe tueat. Postea
ho sequit canticū in psona cathecumino-
rum respondentū se affectare baptismuz
vt p h ad visionem dei pueniāt. Vñ can-
tat. Sic ut ceruus desiderat ad fontes aq
rum. ita desiderat anima mea ad te de' Su-
per quo Aug'. dicit. qz h in psona cathe-
cuminoz dicit desiderantiū ad fontē ba-
ptismi puenire. sicut desiderat ceruus ad
fontes aquarū venire. Post exponit desi-
deriū suum cathecumin' dicens. Sitiuit
anima mea ad deū fontem viuū qn veniā et
apparēbo añ faciem dñi. q. d. Si non in in-
gressu. si nō in pgressu. satiabor tñ in puē-
tu. Hoc desiderū pfirmat sacerdos orās
et dices. vt desiderijs celestib' accēsi fontē
vite siciamus. Qui aut sex lectōnes le-
gunt h faciūt. qz p xpi passionē et resurre-
ctōem mūdus sex dieb' pfectus. redēpt'.
et reparat' est. vel ppter senariū numerū
q pfect' est. vt qz cathecumini ad sex ope-
ra miscōie inuitant. Nūc tangam' con-
suetudinem ecclāz. xij. lectōnes legētium.
qd faciūt in honore. xij. aploz. a qb' post
xpm ois doctrina xpianitatis. pcessit a q
cathecumini illuminant. et hi qnq; legūt
sex grece et sex latine. qz xpus a iudeis ad

gentes trāslat' est. Greca em et latina lin-
gua sunt pncipaliores inter alias. et p eas
apte totū genus oim gentiū reparatarum
p xpm intelligim'. Verū et si pmissi legāt
xij. lectōnes. non tñ cantānt nisi qtuor canti-
ca pdicta Post quartā nāq lectōz cantant
pmum canticū. post octauā secundū. p' vn-
decimā tertiu. post duodecimam quartū.
Pmā lectio est. In pncipio creauit de'
celū et terrā. in q hō ad imaginem dei fact'
docef. Sed h imago pene amissa p pecca-
tum. restaurat p baptismū. Vñ sequitur
scda lectio Noe ho cū esset etc. q est Gen.
v. in fine. et. vi. et. viij. et. viij. c. in q ostēdi-
tur q oēs pierunt in diluuiō. excepti his
q in arca saluati sunt. Diluuium est bap-
tismus. arca est ecclā. oēs em q extra ecclāz
baptizant' pēunt. et illi soli q sunt in ecclā
merito saluant'. Et qz post baptismum dōz
esse paratus ad temptatōz. idcirco sequit
tertia lectio. Temptauit de' abraam. que
est Gen. xxij. c. in q isaac legit a p're obla-
tus. et aries p eo immolat'. et ita dei filius
p nob oblatus est. sed nō ei' diuitas. imo
eius corpus p nob est immolatū. Et qz in
passione domi maiorē efficacīā baptismus
recipit. idcirco sequit quarta lectio. s. Fa-
ctum est in vigilia matutina. in q ostēdit-
ur q in mari rubro submersi sunt egyptij
et liberati hebrei. Sacerdos em est Moy-
ses. baptismus mare. cercus colūna ignis
cathecumini egyptij. baptisati hebrei. Tres
pme lectōnes sumpte sunt de Gen. quar-
ta de Exo. quam sequit canticū similiter
de Exo. sumptum qd est canticū victorie
Quinta lectio est. Hec est hereditas. sum-
pta de Esa. in qua agit de baptismo. ibi.
Sitientes venite ad aquas. vbi inuitant
ad baptismū. Sexta lectio est. Audi isra-
el. sumpta de Baruch. c. iij. Sed pueniē-
tius dicit sumi d hieremia. qz qd scrip-
sit Baruch ab ore hieremie sumpsit. In
ea agit de xpi resurrectione q in baptisimi i-
mersione significat. ibi. Post h in terravi-
sus est. et cū homibus cōuersatus est. Se-
ptima est. Facta est sup me manus domi.
sumpta de Ezechiele. xxx. viij. in q agit de
generalī resurrectione. cuius causa pcessit
resurrectio xpi. ibi. Ossa arida reuiuiscūt
Octaua est. Apprehendēt septē mulieres
virū vnū. supra de Esa. iij. i q xps et ecclē

sacramentū exprimit. et etiam baptismū. ibi
Cum abluerit dñs fordes etc. Post quaz
sequit canticū Esa. in psona eccle. videli-
cet. Vinea facta est. Rona est. Dixit dñs
ad moysen. Exo. xij. c. in qua s̄b figura ag-
ni immaculati xp̄i passio p nob immolati
exprimit. Decima est. Factū est x̄bum dñi
que est Jone. iij. ca. sub figura em̄ ione in
mare p̄iecti et a cetō absorpti. et tertia die
euomiti. significant passio. sepultura et re-
surrectio xp̄i. Undecima lectio. Scripsit
moyses. et est. Deut. xxxj. c. in fine. quā se-
quit suum canticū. Attende celuz. in quo
pmittunt p̄mia renatis. q̄bus in lectōne
hereditas domi p̄ponit. Duodecima est.
Nabuchodonosor. Dan. iij. c. in q̄ figura
tiue ostendit q̄ sicut angelus in camino i-
gnis flammā extinxit. ita sp̄s sanctus p ba-
ptismum flammā peccati extinguit. Unde
cathecumini baptismū desiderātes cātāt
canticū. Sicut ceruus desiderat ad fōtes
aquarū. quod sumptū est de ps̄. Ad ora-
tionem aut̄ que post hanc lectiōem sequit
non d̄. Flectamus genua. in detestatiōez
eius q̄ nabuchodonosor rex in p̄temptū
dei coegit pplm genua flectere ante statuā
auream quā erexerat. Romani v̄o di-
cuntur legere. xxij. lectōes. xij. grece. et
xij. latine. ppter causam scriptam sub sab-
bato q̄rte hebdomade aduentus. p̄rio le-
gunt. xij. grece. iuxta translatiōez septua-
ginta interpretum. que est autētica ap̄ gre-
cos. postea. xij. latine. iuxta nostram. et vt
significēt cathecuminos fundari supra fū-
damentum ap̄lozum et p̄phetarū. Postea
descendūt ad baptismum cum cātico. de-
bent em̄ esse fontes in eccle et non alibi. qz
mater est ex q̄ noua p̄genies generatur.
Quicūqz ḡ numerus fuerit in lectōibz. qua-
tuor tantū sunt cātica. Est aut̄ canticū san-
ctoꝝ intercessio facta p cathecumini vt
ecclesie iungant. sicut et cantus post bap-
tismum est gratiarū actio de p̄iūctis et inter-
cessio vt p̄seuerēt. Ideo aut̄ cātica cantā-
tur. qz cathecumini quozū est huius diei
officiū futuri sunt in p̄rio de cetū centum
q̄draginta quatuor milia cantantiū canticū
nouū. Cantant etiā ppter futurā renoua-
tionem in verā innocentia q̄si iam factum
sit qd̄ cito venturū est. Ex p̄sona em̄ eozū
cātōres cātica canūt q̄ ceteri cātare neq̄ūt

q̄si maculati iter post baptismū. Vocant
aut̄ cātica qz cantant. vt qz libri vii ex ce-
pta sunt cātica siue carmina vocāt. De
p̄mo scriptū est. Tūc cecinit moyses et filij
isrl̄ carmen h̄ dño. De sc̄do sic. Cātabo di-
lecto meo canticū patruel mei. De t̄tio sic
Scripsit moyses canticum. De q̄rto. et de
omnibus dicit aug. in p̄fatiōe canticū. Si-
cut ceruus. Ideo quatuor cātica dicuntur.
qz scripture quibus cathecumini instruitur
quatuor habent intellectus. p̄rimū canti-
cum h̄z intellectū historici. sc̄dm allegori-
cum. tertiū morale. quartū anagogicum.
quoz vnum quodqz subdit lectioni in eo-
dem dogmate p̄sistenti. Ac idō vltimis q̄
tuor lectionibz q̄ de bonis moribz et cele-
sti patria disputat p̄iungunt duo cātica. q̄
de eadem materia loquunt. vt p̄missuz ē.
Illud q̄z notabile est q̄ q̄tūqz fuerint le-
ctiones sp̄ oratiōes sequētes ad lectiōes et
tractus respiciūt p̄cedentes. Et est p̄pos-
tus ordo. als em̄ p̄mo sacerdos orat. secū-
do legit lector. et exinde succinit cātō. h̄c
v̄o p̄mo legit vt neophiticis doctrina fidei
p̄ponat. Sc̄do cantat in p̄sona illorū vt
cognoscat q̄ta sit deuotio. et hilaritas ba-
ptisandorū. q̄ cognita sacerdos orat confi-
dent. vt eozū deuotio nō deficiat. s̄ incre-
menta suscipiat. Et sicut in lectōibz tituli
supprimunt. sic eadem ratōe oratiōibz dñs
vobiscū subtrahit. Et nō q̄ in h̄ officio le-
ctiones sunt q̄si spes magistrorū. cātica q̄
beniuolentia auditorū. orō sacerdotis et re-
sp̄sio ppli. s̄. amē. sunt q̄si p̄firmatiōes be-
niuolētie p̄cedēt. Itē hodie in lectōibus
et letanijs senes p̄cedunt et iuuenes suble-
quunt. vt infra dicit.

Quarto loco de b̄ndictiōe fontis
seu baptismi dicturi p̄mittimus.
q̄ ideo fit hac die baptismus. qz
eo conscripti sumus xp̄o. et ppter h̄ etiā
baptisandus ter immergit. put infra di-
cetur. Sc̄do ideo qz baptismus partim a
passione et partim a resurrectione vim suā ac-
cipit. a passiōe ablutiōe peccatis. a resur-
rectione gr̄e inuouatōz. Tertia ratio. qz sic
dñs tunc libauit antiq̄s p̄res a carcere in-
fernali. Vñ Esa. Habitātibz in regione
ymbre mortis lux orta est eis. ita et hac die
liberant a peccato originali. In fontium
b̄ndictiōe et in cathecuminoꝝ immeritiōe

q̄dam vtunt simplicibz et lineis indumentis
ppter ratioez scriptā in p̄ma pte sub ti. de
altaris dedicatiōe. De letania q̄ in benedi-
ctiōe baptismi dicit infra dicit. In b̄n-
dictiōe baptismi sunt sex. qm̄ sacerdos o-
rat. aquā manu tangit. vocē mutat. cere
immergit et alij cerei illuminant. isufflat
sacerdos et crisma miscet. p̄rimo ergo
orat deū p̄rem. et p̄ ihm xp̄m implorat. idōqz
in modū oratiōis legit. s̄ añ oia ab astanti-
bus sibi captat beniuolentiā salutādo eos
dicēs. Dñs vobiscū. et illirūdet. et cū sp̄s
tuo. q. d. Dñs sit tecum in tanto sacramē-
to p̄ficiendo. qz sine eo nil potes. Postea
sacerdos alloquit dñm. q̄si lōge positum.
rogās vt velit adesse p̄sens dicēs. Om̄ps
sempiternē de. adesto magne pietati tue
mysterijs. adesto sacramenti etc. S̄z qz vi-
detur sacerdoti q̄ insufficientes sit et indignus
ad inuocandū tam magnū dñm. idō iterū
circūstantes monet et voces mutans dicit
Sursum corda. et ip̄i r̄ndēt. habemus ad
dñm. Iterū qz dñs dicit ad bucte loquē-
te ecce assum. intelligēs iam dñm esse pre-
sentē. monet alios secū gr̄as ei agē dicēs.
Gr̄as agam dño deo n̄ro. et ip̄i respōdēt
dignū et iustum est. Postea sacerdos dño
tāqz p̄tri familiarit̄ loquēs dicit. Vere di-
gnū et iustū est equū etc. Et postea addit
Qui inuisibili potētia tua sacramentoz
mirabiliter oparis effectū. Postea poit duo
in q̄bus signat est baptismus. p̄rimū in
exordio mundi nascenti. Sc̄dm in purga-
tione mūdi nocentis. p̄rimū est cū dicit.
Deus cui sp̄s ferebat sup aquas vt iaz
tunc inter ip̄a p̄mordia mūdi virtutem san-
ctificatiōis aquarū natura concipet. i. con-
ceptura significaret. Sc̄dm cū subiungit.
Deus q̄ nocētis mundi crimina p̄ aq̄s ab-
luens regeneratiōis speciē in ip̄a diluuij
effusione signasti. vt vnus eiusdemqz ele-
menti mysterio. et finis esset vicis et origo
virtutis respice in faciē eccle tue etc. Et ter-
minat hanc oratiōez. vt tue maiestatis im-
perio sumat vnigeniti tui gr̄am de sp̄san-
cto. Deinde ter tangit aquā manu p̄ri-
mo diuidēs aquā in modū crucis. p̄ quaz
vt p̄missum est baptismus maxie efficaciaz
h̄z et recipit. vt aq̄ sp̄sancto secunde. et
sp̄s immūsus expellat. De secūdatiōe

dicit. Qui h̄c aquā regenerādis hoibz
p̄paratā archana sui lumis admixtiōe fe-
cūdet etc. De expulsiōe dmonis dicit. Pro-
cul ḡ iubente te dñe ois sp̄s immundus
abscedat etc. vsqz ibi. Nō inficiēdo corū-
pat. Sc̄do aquā manu tangit. vt eā p̄ iuo-
catiōem sancte trinitatis muniat. ne hosti
ab illa expulsus redeundi habeat p̄tatem
Unde tangendo dicit. Sit hec innocēs et
sancta creatura libera ab omi impugnatō-
nis incurfu etc. Ad ex adiectiuis sibi posi-
tis conijctis. qz fons viuus ad p̄rem. aqua
regenerās ad filiū. vnda purificās ad sp̄-
ritum sanctū referē. Tertio aquā tāgit cū
eam in quatuor p̄icit partes. vt iam dicitur
Trinus igit̄ aque tactus trinā sancte tri-
nitatis opatiōem figurat. h̄c oratiōe fini-
ta b̄ndicit aquā dicēs. Vñ b̄ndico te crea-
turam aque p̄ deū viuū etc. vbi tantū vti-
tur v̄bo p̄me p̄sonē dicens. b̄ndico te. q̄ p̄-
mo vtebat v̄bo sc̄de dirigēs s̄monem ad
deū. vel tertie loquēs de seip̄o. vt d̄ere be-
nedicenda. Vñ ḡ nunc v̄bo p̄me p̄sonē.
vt ostendat se h̄ facē misterio qd̄ dñs fac
autoritate. Et sicut in baptismo dñi affuit
trinitas. ita et in n̄ro baptismo eam adesse
ostendit. p̄rem adesse ostēdit cū dicit. B̄n-
dico te creaturā p̄ deū etc. et filiū cum dicit
B̄ndico te p̄ ihm xp̄m. et sp̄m sanctū cir-
ca finem cū dicit. Descēdat in h̄c plenu-
dinem fontis vtus sp̄s sancti. S̄z nō q̄ in
b̄ndictione q̄ est p̄ p̄rem ponūt q̄nqz mira-
cula in aqua facta añ aduentū xp̄i. et in b̄n-
dictiōe q̄ fit p̄ filiū alia q̄nqz miracula in a-
qua facta post aduentū. q̄ licet nō oino eo-
dem ordine facta sint quo ponūt. tñ quātū
ad misterii rōnabilit̄ ordināt. et postero-
ra cōgrue p̄ozibz coaptāt. p̄riora h̄ ordi-
ne ponunt. p̄rimo q̄ te separauit v̄bo ab
arida. Sc̄do. cuius sp̄s ferebat super te
Tertio q̄ te de paradiso manare p̄cepit
Quarto. q̄ te in deserto amaram suauitate
induta fecit esse potabilem. Quinto. et siti-
enti p̄bo de petra p̄duxit. p̄steriora sic
ponunt. p̄rimo. q̄ te in c̄p̄ana galilee mu-
tauit de aqua in vinū. Sc̄do q̄ pedibz su-
per te ambulauit. Tertio q̄ in te a ioh̄e ba-
ptisatus est. Quarto. q̄ te vna cū sanguie
de latere suo p̄duxit. Quinto. q̄ in te om-
nes gētes a discipul̄ baptizari p̄cepit. In
omnibus enim his baptismus exprimit. et

posteriora partibus per antithesim rident. Ibi namque in primo miraculo aqua .s. baptismi verbo separata ab arida. accedente verbo . terrenitatem peccatorum a nobis separat. et hinc in primo sicut in baptismo aqua mutat in vinum. quia tristitia peccatorum expulsa mens nostra quodam spiritu lenicia inebriatur quae per vinum intelligitur. **U**n vinum lenificat cor hominis. **Q**uia in vinum mutari est timore de peccatis coverti et exultationis mentis. **I**tem ibi dicitur in secundo miraculo. cuius spiritus ferebatur super aquas. et hinc similiter in secundo dicitur. **Q**ui pedibus super te ambulavit. **E**t hinc duo bene veniunt. quia in baptismo sicut in alijs indivisibilis est operatio patris et filii et spiritus sancti. et utrobique dicitur super. quia gratia quae profertur de supernis est. et ut notetur quod dominus potentiam suam non alligavit. **I**tem ibi dicitur in tertio **Q**ui te de paradiso etc. hinc quod in te a iohanne baptisatus est. quia gratia de paradiso manans aquas in baptismo infusa. **U**n de baptismi gratia ecclesia perfluens in quatuor partes orbis dilatata est. quod quodammodo factum est quando dominus baptisatus est a iohanne. quia tunc omnes aquas vim regenerationis susceperunt. **R**ursum ibi dicitur in quarto. **Q**ui te in deserto amaram suavitatem indita fecit esse potabilem. hinc dicitur. quod te vna cum sanguine de latere suo produxit. quia in gentilitate quae prius erat a domino deserta aqua baptismi reficiendi mentes et sanandi habet effectum. **B**ulcorata autem fuit aqua. quia per passionem crucis maxime baptismus plenam recipit efficaciam. **U**nde in cruce de latere domini aqua perfluxit. **I**tem ibi in quinto dicitur. **E**t sitiens prolo de petra produxit. hinc dicitur. **Q**ui in te omnes gentes per discipulos baptisari precepit. quia baptismus a petra christi originem habens. per ipsum eum desiderantem reficit. non enim potest baptismus nisi sitienti eum. id est desideranti vel in se vel in alio. **U**n discipulus preceptum est ut baptisarent omnes gentes in nomine patris et filii et spiritus sancti. sicut in ultimo ca. **M**atth. dicitur. **H**ic etiam non quod ubi dicitur. **Q**ui te de paradiso manare et in quatuor fluminibus exire et totam terram irrigare precepit. ibi sacerdos aquam manu in quatuor partes effundit. ut ostendatur quod gratia baptismi in quatuor partes orbis sit dilatata. **L**eterum sacerdos ipse sepe mutat voces. **I**n primis enim orat deum ut dignetur mundam rem mentem eius ad suscipiendum spiritum sanctum. et deprecatur eius adventum. et ideo

voce humili. .s. in modum orationis legit. que vocis humiliatio est ad spiritus sancti adventum et ad eius dignam receptionem mentis preparatio. **P**ostea vero indicans se illum habere legit in modum prelationis. agens gratias. quia tam magnus hospes dignatus est ad tam humile hospitium descendere. et recolens miracula iam per aquam facta. **D**einde post benedictionem. que fit per filium. que terminatur. **I**n nomine patris et filii et spiritus sancti. mutat voces iterato. **L**um enim versus tunc in modum prelationis cantaverit. postea legit in modum lectionis voce. .s. humiliori. quae vocis humiliatio est signum humilitatis. humilitas enim nostra per baptismi regenerationem ad altam polorum reducit. **D**icit ergo sacerdos. **H**ec nobis precepta fuerunt etc. quasi dicat. non audeam tantam et tam altam rem scilicet spiritum sanctum ut in creaturas aque descendat invocare. nisi quia tu precepisti nobis baptismum exercere. **E**t addit sacerdos. **T**u deus omnipotens clemens adesto. tu benignus aspira etc. ubi illud orat ut sicut in predictis miraculose in aqua operatur. est. ita modo faciat videlicet ut propter naturalem emundationem quam possunt aque abluendis adhibere corporibus sint etiam purificandis mentibus efficaces. **P**ost hanc alta voce clamat sacerdos. **D**escendat in hanc plenitudinem fontis virtus spiritus sancti. **I**deo alta voce ut altum mentis desiderium designet. **E**t tunc deponit cereus in aquam. que cerei immersio est spiritus sancti adventus seu missio. qui in aquam baptismi in specie columbe descendit. **S**ecundo ideo cereus in aquam deponit. quoniam corpus christi per ceram significatum in baptismi aquas sanctificavit et vim generationis illis contulit. **T**ertio baptismus cerei remissionem peccatorum significat. quam per christi mortem persecuti sumus. **H**abent quodammodo neophyti cereos suos extinctos. quod et si plures sint per vno reputantur. **E**t in quibusdam ecclesijs statim cum catecumini baptisati sunt illuminantur. **I**n quibusdam vero differunt eorum illuminatio versus ad agnum dei quod cantatur in letania. et in quibusdam etiam versus ad missam. quoniam videlicet alii cerei ecclesie illuminantur. **S**ane cerei qui statim post baptismum accenduntur significant quod turbationem peccatorum

comitatur illuminatio gratiae. **Q**ui differunt versus ad agnum dei significant quod per agnum qui tollit peccata et tenebras mundi renati et fideles illuminantur. **Q**ui vero differunt versus ad missam. ideo faciunt. quia missa illa ad noctem pertinet resurrectionis dominice. ut sicut nox illa irradiata fuit splendore dominice resurrectionis. ita et a lumine nostro irradietur. et ut neophytos nostros christo cōsurrexerit significemus. **E**t propter eandem causam alii cerei ecclesie ad missam illuminantur. **E**t sicut hinc cerei catecuminoz sunt sine lumine versus duz alii cerei ecclesie illuminantur. ad notandum quod postquam spiritus sanctus purgaverit corda eorum et eos introduxerit in societatem et unitatem ecclesie tunc illuminabit corda eorum. **D**e cereis etiam neophytos dicitur in ti. de septem diebus post pascha. **P**ost immersionem cerei in quibusdam ecclesijs sacerdos infusit aquam dicens. **T**otamque huius aquam sicut regenerandi fecundet effectu. **P**ro ut sicut in exorcismo catecumini spiritus immundus infusit ut ab homine recedat. et infra dicitur. ita et in exorcismo aque ut ab ea expellatur. et adimpleatur quod dominus inquit. **M**uc princeps mundi huius eicietur foras. **S**ecundo ut intelligat sathanas spiritus habeat quod tamen leuiter vicis per suauem exufflationem potest expelli. **T**ertio ut sacerdos ostendat quod ignominia diabolus dignus sit ab aquis expelli. **I**nfusit autem sacerdos ter. quia spiritus sanctus in baptismi operatur. a vicis purgat. et turbis ornat. et tandem primo eterno coronat eos in quibus sit hinc insufflatio. ut dicitur ubi de immundi spiritus expulsionem agitur. **P**ost exufflationem munus aqua iterato crucis signaculo per invocationem sancte trinitatis ne habeat potestatem diabolus ad eam amplius redeundi. **P**ostremo sit admixtio christi in aqua. sicut dictum est. **U**n dicitur in bucar. li. iij. **B**enedicimus fontes baptismi oleo unctiois. **E**t **A**ug. eisdem verbis versus subiicit quod hinc magis tacite siue sine scriptura ac mystica ratione introductum est. quod per aliquam scripturam per hominum admixtionem unio christi et ecclesie significatur. **N**am christus est christus. aqua per spiritus. **E**t dicitur. **S**anctificetur fons iste etc. **E**t quibus verbis ad quod fiat admixtio satis datur intelligi. **E**t non quatuor esse genera aqua benedictae. put in quarta parte dictum est. **U**bi agit de aque benedictae asperione.

Quinto loco est de baptismi dictione. **D**e scrutinio vero quod procedit baptismi solenne. et de multis ad baptismum pertinentibus dictum est sub quarta feria tertie hebdomade quadragesime. **P**renotandum igitur est quod baptismus grece interpretatur unctio latine vel oratio. **B**aptismus quod est per aquam profertur ut res inuisibilis per illud visibile elementum profertur super quod spiritus sanctus in principio ferebatur. **S**ic enim aqua visibilis corpori purgat exteriori. ita baptismus latenter animam. **U**n **A**ug. **A**qua corpori tangit et mentem abluit. **E**t est notandum quod pagani siue gentiles circa fontes templorum sua facere solebant. vel saltem ibi spiritus aquam habebant. per cuius aspersionem purificari credebant. et inde delubra vocabantur quasi purificatio. et ita quodammodo figurative ad baptismum tendebat. **N**os vero ab eorum consuetudine baptismum non sumpsimus. imo a tribus quibus in ve. te. fuerunt. .s. a cataclismo. id est a diluio. et a maris rubro. et a iordane quae baptismi figura fuerunt. **B**aptisma dominus instituit cum de latere suo sanguinem et aquam produxit. que postea quasi lege edictali sancitum dicitur. **M**isus hinc renatus fuit ex aqua et spiritu sancto non intrabit in regnum celorum. **E**t ipse dominus baptisatus est in sua passione. **U**n inquit. baptismum habeo baptisari quod coartor versus dum proficiat. **F**ieri dicitur baptismum in aqua. quia illa copiosius inuenitur. et hinc spiritus in principio fouisse legitur. et quia sordes abluit. sicut in comitum. imagine reddidit. sicut cantatur de narcisso. ignem extinguit. **S**ic in baptismum a peccatorum sordibus lauatur. a fonte vite potatur. imagine perditam restauratur. vnde ignis penam extinguitur. **D**icitur autem aqua esse viua et pura. potest tamen etiam fieri in resoluta. siue a niue siue a glacie. siue de lachrymis terre. siue etiam ex institutio Victoris pape primi in mari. siue in flumine. siue in lacu. siue in fontibus. **N**on autem licet baptisare in aqua prodita. ut in ceruisia vel melle donec. nec etiam in alio liquore. ut in vino vel oleo. **S**ed si alius liquor aqua admisceatur. bene fit ibi baptismus dum tamen aqua preualeat. quid enim maris nouus liquor vel sputum vel vrina addit. et tamen ibi baptisatur. aliquid tamen dicitur. **P**orro tamen in canonica traditio solenne baptismum in duobus duratur sabbatis celebratur. vicis in isto et pentide. quare in isto permixtum est. **I**n secundo quod spiritus sanctus in die penthecostes donatur nobis. per quem facta est remissio peccatorum. ut

dices ibi. Alio tpe nō licet baptizare. ni
si necessitatis cā. q̄ est q̄druplex. Prima ē
cā munitōis. vi si rex obsidet aliquā ciui-
tatem v̄ opidū. tūc em̄ pueri illius loci ba-
ptisari debēt ne in baptisati decedāt. Se-
cūda est gentiliū p̄secutio. Tertia naufra-
gium. Quarta egritudo. pōt tñ egritudo
h̄ large accipi p̄ infirmitate nature q̄ faci-
le dissolui pōt. ita q̄ nescim⁹ diē neq̄ ho-
ram. ⁊ ob hanc cām singul⁹ dieb⁹ ⁊ hori fit
baptisim⁹ nō solēnis. solēnitās tñ baptisimi
saltē in paucis ad p̄missos duos dies p̄p̄
similitudinē ⁊ memoriā refuat. Greci x̄o
baptisimū celeb̄rare solēt in eph̄ia. p̄ eo q̄
tūc fuit dñs baptizat⁹. put̄ s̄ dicto festo
dictū est. Celebrari etiā d̄z baptisim⁹ solē-
nis hora nona. vt dicef̄ s̄ sabbato p̄the.
Sciendū aut̄ est q̄ baptizandus cuz p̄mo
ad eccl̄am veit p̄s̄q̄ imergat̄ interrogat̄
vtrū abrenūciat diabolo ⁊c. qd̄ pot̄ v̄su
q̄ p̄ aliquā scripturā introductus est. s̄m
auḡ. Et eccl̄a r̄ndet. Abrenūcio. Et iterū
vtrū credat in p̄rem ⁊ filiū ⁊ sp̄m̄ sanctū.
Et ip̄e r̄ndet. Credo. In his aut̄ duobus
de vita ⁊ fide instruit̄. De vita cuz docef̄
abrenūciare diabolo ⁊ omnibus pompis si-
ue opib⁹ ei⁹. De fide cū docef̄ credē in tri-
nitatem. Et p̄pter h̄ duo s̄nt ei ⁊ sequent̄
v̄nctiones. s̄. in scapul⁹ ⁊ in pectore. Iō au-
tem fit h̄mōi in̄rogatio ⁊ r̄nsio. vt vacua
dom⁹ a p̄sco habitatore def̄ta: fide ornet̄.
⁊ dei habitatio p̄paref̄. Aug⁹. diē q̄ etiāz
sunt h̄ iuxta saluator̄ imperiū. q̄ ad p̄ez
in celū ascēsurus discipul⁹ suis. i. apl̄is di-
xit. Eūtes docete oēs gentes baptizantes
eos in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄m̄ sancti. Inter-
rogat̄ etiā si credat in sanctā eccl̄az. remis-
sionē peccatorū. ⁊ carnis resurrectōz. Nō
tñ s̄m̄ ip̄m̄ auḡ. eo modo interrogamus.
vt quō in deū credim⁹ sic ⁊ in sanctā eccl̄e-
siam ⁊ catholicā credam⁹. s̄. p̄p̄ea sancta
⁊ catholica est. qz̄ recte credit̄ in deū. Nō
q̄ dixim⁹ vt in eccl̄am q̄si in deū crederet̄
s̄ vt in eccl̄a sancta ⁊ catholica p̄uersant̄
in deū crederet̄. crederet̄ etiā resurre-
ctionem carnis q̄ futura est. Inuit̄ q̄ au-
gustin⁹ ex p̄missis v̄bis q̄ p̄positio in re-
petit̄ dū dicef̄. in sanctā eccl̄am. ⁊ sensus
mutat̄. de quo dictū est in q̄rta pte sub ti.
de symbolo. Plani⁹ tñ intellect⁹ est vt p̄
positio ip̄a p̄termittat̄. nec repetat̄. vt sit

sensus. Credo eccl̄am catholicā. i. fides ca-
tholicam tenentem. esse sanctā. i. iustā ⁊ et-
bonam. Vel eccl̄am sanctā. i. sanctificatā
⁊ firmatā ⁊ semp̄ p̄seueraturā. ita q̄ nū-
q̄ deficiet. Vel credo sanctā ⁊ catholicā
eccl̄am esse vnam. ⁊ in v̄nitate consistere.
Patrinus autē p̄ baptisando interrogat̄
vt iam dicef̄. Post interrogatōz ⁊ respon-
sionem sacerdos ter in faciem baptizandi
exufflat. ad notandū q̄ seua potestas. id ē
malignus sp̄s ab eo exufflat̄. i. exufflan-
do expellit̄. seu in p̄mo expellēda signi-
ficatur. vt p̄ p̄m̄ sacerdotis ministrūz
sp̄m̄ sancto cedat fugiens sp̄s malignus
h̄inc etiam ait Aug⁹. paruuli exufflant̄
⁊ exorcizant̄. i. increpant̄ seu adiurantur
vt expellat̄ ab eis diaboli potestas inimi-
ca q̄ decipit hominē vt possideat homines.
Hec autē exufflatio siue exorcizatio. et si
non p̄sit aliquid ad vitam. qz̄ ad buci eis
mors remanet. p̄dest tamē vt inimic⁹ mi-
nus eis nocere possit. Ad est em̄ sp̄m̄ sanctū
nō solum v̄bis q̄ dicunt̄ in nomie suo. ve-
rum etiā significatōib⁹ q̄ s̄nt in honore suo
Et est notandū q̄ exorcizamus grece la-
tine dicef̄ adiuratio. vt est illud. Et ab eo
immūde sp̄s. Cathecismus aut̄ ⁊ exorci-
simus neophicorū sunt. p̄cedūt em̄ bap-
tisimū. ⁊ magis debēt dici sacramentalia
q̄ sacramēta. i. ad sacramētū baptisimi p̄-
tinentia. vel pludis noui baptisimi. sine eis
tñ pōt esse baptisimus Cathecismus vero
grece latine dicef̄ instructio. inde catheci-
zare. i. instruere in simbolo ⁊ fidei rudimē-
tis. Inde etiā dicef̄ cathecumin⁹ grece qd̄
est latine audiēs vel instructus. qz̄ ad huc
doctrinā fidei audit nondū tñ baptisatus
est. licet sit in fide instruct⁹. Qui ⁊ compe-
tens vocat̄. qz̄ post fidei instructōez. ⁊ p̄
acceptā p̄niam cōpetit̄ gr̄e x̄pi recipiende
Neophicus v̄o grece latine nouell⁹ ⁊ ru-
dis. vt nup̄ renat⁹ interpretat̄. Hoc q̄z̄ sci-
endū est. q̄ sicut sunt septē dona sp̄m̄ sancti
ita etiā septē sunt dona baptisimi. p̄m̄-
mum est sal collatio. Bas̄ em̄ s̄m̄ rabanus
⁊ bedā sal b̄ndictū in os baptizandi. vt p̄
sal typicū. i. figuratiuū sapie sale condit⁹
iniquitatis fetore careat. i. carere significet̄
ne a v̄m̄ib⁹ pctōz̄ v̄ltra putrefiat̄. s̄ maḡ
illesus fuit ad maiorē gr̄az recipiendam
Sal q̄z̄ significat̄ p̄ma fidei documēta sine

quoz̄ p̄dimēto insulsus est oīs hō. de q̄ et
de sale dictū est in p̄ma pte sub ti. de cōse-
cratiōe eccl̄e ⁊ altaris. Secūdu ē aurū
⁊ nariū cū sputo linitio. qd̄ sit p̄mo exēplo
x̄pi. q̄ lutum cū sputo faciēs mutum et sur-
dum sanauit. ⁊ oculos nati ceci liniuit. et
expuens linguā ei⁹ tetigit. ⁊ digitos i ei⁹
aurib⁹ imponens dixit. Effeta qd̄ est ad-
apire. Secūdo s̄m̄ Rabanū h̄ sacm̄ ido-
agif̄. vt p̄ saliuā typicam. i. figuratiuā sa-
pientie dei. ⁊ p̄ sacerdotis tactū sapientia
⁊ x̄tus diuina salutem eiusdē cathecumi-
ni operet̄. vt aperiant̄ ei nares ad capien-
dum odorē noticie dei. vt aperiant̄ ei au-
res ad audiendū mādata dei. vt aperian-
tur illi sensus in intimo corde. ad respon-
dendum sacerdoti de articulis fidei inter-
roganti. Digiiti q̄ in aures mittunt̄ sunt
v̄ba siue dōa sp̄m̄ sancti. Tertio p̄ h̄ q̄ au-
res saliuā tangūt̄. significat̄ ⁊ pet̄ q̄ do-
ctrina q̄ de ore altissimi fluxit p̄ aures ei⁹ i
tret ei⁹ suaue redoleat. Saliuā nēpe x̄pi
id est dulcedo v̄boz̄ ex ore ei⁹ defluentiu⁹
⁊ ip̄a x̄pi diuinitas nos sanat. Quarto etiā
nares tangūt̄ vt diuinā suscipiāt x̄tutem
p̄ quā bonū a malo discernāt odorē ⁊ sanā
doctrinam separe valeāt a fetore heretice
prauitatis. Vñ in eccl̄astico d̄r. Nasus tu⁹
sicut turris libani q̄ respicit̄ s̄ damascum.
Quinto ad notādū q̄ q̄d̄iu sp̄m̄ narib⁹
trahet. in fide percepta manere debz̄. ⁊ au-
res vt v̄bis euangelicis pateat̄. ⁊ varias
⁊ iuitiles fabulas a se repellat̄. Sexto s̄m̄
Am̄b. p̄pter gl̄am siue dignitatē munerl
⁊ opis nō tangūt̄ os cū saliuā. s̄ nares. vt
bonū odorem accipiāt pietatis eterne.
Tertiū ⁊ quartū est in pectore ⁊ inter sca-
pulas cū oleo facta siḡtio. de q̄b⁹ dictuz̄ ē
in p̄ma pte sub ti. de p̄secratiōib⁹. Quin-
tum est baptisimi ablutio. Circa qd̄ notan-
dum ē q̄ trina sit imersio seu lotio in bap-
tismo in noīe trinitatis. s̄. in noīe p̄ris ⁊ filij
⁊ sp̄m̄ sancti. qz̄ i fide trinitat̄ sit baptism⁹
in q̄ trina imersione triduaana dñi sepultu-
ra significat̄. sicut em̄ trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ no-
ctib⁹ in corde fr̄e. Trina q̄z̄ sit imersio. qz̄
in baptismo a triplici pctō. s̄. cogitatōis lo-
cutiōis ⁊ opatōnis mūdatur. ⁊ a triplici
trāsgressiōe legis. s̄. legis nature. legis mo-
saye ⁊ legis euāgelice. Nō igif̄ debet q̄s
tantū sel̄ imergi. p̄ eo q̄ x̄ps sel̄ mortu⁹ est

Debet tñ sel̄ tantū baptizari. qz̄ tantuz̄ sel̄
x̄pus mortu⁹ est ⁊ sepultus ⁊ resurrexit. q̄
tria i baptismo significat̄. Et licet trina sit
imersio tñ vnū est baptisma. Itē qz̄ tantū
vna est fides. idcirco vnum d̄z̄ esse sacm̄
ei⁹. iuxta illd̄. Vna fides. vnum baptisma
Immersio etiā sit in modū crucis. qz̄ q̄ ba-
ptisat̄ mūdo crucifigif̄. ⁊ cruce x̄pi affigif̄
Trina q̄z̄ ab aq̄ eductio triduaani t̄pis exp̄-
mit resurrectōz Si tñ q̄s ita eger sit vt nō
possit ter sine lesione imergi. sufficit illum
aq̄ aspergi. vt p̄bat̄ multiplicat̄ in canone
Lybani. Licet q̄daz̄ illud intelligāt̄ de aq̄
b̄ndicte aspersione. Sed ⁊ si maḡ corpis p̄s
p̄ter caput infundit̄ v̄ saltē caput. bap-
tismus q̄s reputat̄ ⁊ nō alit̄. licet q̄dā etiam
si sup̄ pedē aq̄ ceciderit reputet̄ baptisatū
Pueri baptisati nomen imponit̄ in bap-
tismo. qd̄ inde est. qz̄ baptismus est vicari⁹
circūcisionis in q̄ noīa pueri imponūt he-
brei. eo q̄ tpe circūcisionis abrae nomē fu-
erit imutatū. cum em̄ pus dicebat̄ abram
postea vocat⁹ fuit abram. S̄ si bap-
tizato obliuioe nomē nō imponit̄. vt forte er-
rore masculino nomē femine v̄l eccl̄oīo ipo-
nitur. tenet̄ qd̄ē baptism⁹. nec iterabit̄. et
nomē in p̄firmatiōe front̄ denuo iponef̄.

Sextū est in v̄tice. i. in sūmitate capiti
sup̄ cerebrū cū chrisimate facta punctio. d̄
q̄ in p̄ma pte sub ti. de p̄secratiōib⁹ dictū ē
Septimū ē in frōte chrisimatio. de q̄ in
fra dicef̄. Bas̄ aut̄ in q̄busdā locis ba-
ptisatis cādida vestis in signū sacerdotij
⁊ qdā rotūda mitra in signū corone regni
vite. qz̄ ip̄e ē mēbrū x̄pi q̄ ē rex ⁊ sacerdos
Oēs em̄ veri x̄piani reges ⁊ sacerdotes
dicūt̄. Vñ Petr⁹ apl̄s ait. Vos estis ge-
nus electū. regale sacerdotū Reges qz̄ se
ip̄os ⁊ alios regūt̄. sacerdotes qz̄ seip̄os
dño offerūt̄. iux̄ illd̄ apl̄i. Obsecro vos p̄
miscōiam dei vt exibeatis corpora v̄ra ⁊c
Secūdo chrisimale seu vest̄ cādida q̄ sup̄ ca-
put baptisati iponit̄ significat̄ s̄m̄ rabanū
interioris ⁊ exterioris hoīs castitatē ⁊ in-
nocētā ⁊ puritatē xp̄ianā. quā post ablu-
tas veteres maculas studiose suare debz̄
iux̄ illud Omi tpe vestimēta tua sint can-
dida. Tertio renati alb̄ induunt̄ vestibul
ad designādū mysteriū eccl̄e resurgētis
Desiḡ em̄ p̄ h̄ corporoz̄ ⁊ aiāz̄ supra resur-
rectio gl̄osa ⁊ etiam resurrectio a peccat̄.

atq; angelicus nitore. Recte igitur baptisati albi utuntur vestibus. ut quorum prime natiuitatis faciem vetusti erroris pannus suscauit habitus secunde regenerationis preferat glorie indumentum. Vnde vestis ipsa duplex est quasi in modum cape manicate. quia facti duplicia scilicet beatitudine et gloria possidebunt. Ipe autem vestes sunt stole albe. de quibus dicitur. Et date sunt illi singule stole. Stole enim baptismum. palme vero triumphum insinuant. Quarto vero alba vestis corporis. ipse vero albus animam significat. In provincia narbonensis. Alba vestis linea in sui summitate cum filo rubeo suppositur. aut alia varietate insignitur. quando quodammodo pretendens coronam. Nempe alba vestis innocentie stolam quam nobis in baptismo redditur significat. rubea similia quam suppositur christi passionem. per quam baptismi sacramentum implet designat. coronam preterdit in signum corone regni. ut promissus est. Rursus ideo crismale candidum filo rubeo insignitur baptismatis dicitur. ut sint solliciti seruare candorem virtutum quem in baptismo per passionem domini rubricatum receperunt. iuxta illud. Quare rubrum est vestimentum tuum. Vnde in Apocalypsi. Beatus qui custodit vestimenta sua nudus ambulet. Sane albatu seu neophitici homini albam vestem per septem dies portat quia hoc tempore quod septem diebus agit innocentiam per bona opera exercere oportet. iuxta illud. Quod ait Salomon. Omni tempore vestimenta tua candida sint. et oleum de capite tuo non deficiat. In octaua vero die illa deponunt. quia in etate quam dies octaua significat ab omni opere vite presentis cessabimus. tunc enim adueniente vitate omnis figura cessabit. quam per candidam vestem innuit. nam tunc enim vero quod homo. id est anima et corpore gloriosi. Rursus vero vestis candida corporis significat. quod omni tempore vite nostre quod per septenarium agit modum suare veniet. in fine vero vite nostre illud deponimus. alio gloriolum resumpturi. quod erit in octaua etate. Merito igitur illam septem diebus seruamus et in octaua deponimus. Vnde salomon. Da partem septima et octaua. Seruat quod vestis de sabbato in sabbatum. quoniam in sabbato sancto vel penthecostes baptisati sunt. ad notandum quod si mundiciam corporis suauerimus. de sabbato pectoris transituri sumus depositis corporibus ad sabbatum eternitatis. Et exiit in alio sabbato. ad notandum quod

anima illius de corpore exiens sabbatum id est requiem inueniet. si eius vestis fuerit alba. Pari quoque ratione firmati siue in fronte chrismati usque ad septimam diem lauari non debent. Cum enim ecclesia tanto tempore celebret aduentum spiritus sancti super apostolos. merito unusquisque spiritus sanctus accipiens tanto tempore celebrare debet illi aduentum in se singulos dies per singulis donis celebrando. Hec autem vestis vni imposita alteri potest imponi si necesse fuerit. putat de panno quo caput confirmati alligatur dicitur. Quis melius sit nouam habere. In quibusdam etiam locis baptisati dantur calceamenta. que sunt domice mortis insignia ut exemplo eius qui pro nobis passus et mortuus est. carnem suam vicis et concupiscentiis mortificet baptisatus. Dicitur quod candela illuminata in manu baptisati. ut cum dominus ad nuptias venerit sit semper paratus ei in aula celesti occurrere cum luminaribus virtutum et bonorum operum. De cereis etiam neophitorum supra dictus est. Sane legitur in canone Gregorius. quod iudeis baptisandis quadraginta dierum abstinentia indicenda est. et si postquam baptisati sunt apostatauerint. cogendi sunt fidem seruare. et filii quos circumciderint ab eorum consortio separantur. Serui vero eorum circumcisi ab eis per iniuriam corpori sui libertati tradantur. Et in concilio Agathensi. statutum est quod iudei baptisandi qui de facili ad vomitum redeunt nouem menses sint prius inter cathecuminos. Eger quod sicut ait Crispianus baptisari potest. mortuus vero non nec eucharistia sibi dari. sicut legitur in bucardo li. iij. c. Lauendum est. et in li. v. c. idem placuit. Sed sicut in eodem li. iij. c. subito legitur. subito obmutescens sic. si tamen voluntatis preterite testimonium verbis habet. aut presentis in suo nutu. Pretergnans vero mulier si baptisetur. non intelligitur. secundum Iulianum partus baptisatus in ventre. quia qui adhuc natus secundum adam non est secundum christum regenerari non potest. nec dici regeneratio in eo potest in quo generatio non precessit. Baptisandus ergo est qui ex baptisato nascitur. Tenendum quoque est quod discipuli et apostoli baptisati fuerunt etiam alios baptisabant. putat dicitur in penthecoste. quod de Johanne specialiter hiero.

attestatur. et Augustinus. et paulo. Item statutum est in concilio carthaginiensi. quod mulier quis docta baptizare non presumat. nisi necessitate urgente. Rursus in concilio lugdunensi. statutum est. ut quod propter quod in mortis necessitate cum veteri crimine baptisauerit deponatur. In concilio illo denique. statutum est ut omnis presbyter qui fontem lapideum habere non potest. vas veniens ad hoc solum officium habeat quod extra ecclesiam non deponatur. Debet igitur fons esse lapideus. nam et siliice aqua in baptismi presagium emanauit. Sed et Christus qui est fons viuus est lapis angularis et petra. Hoc quoque notandum est quod per circumcisionem debeatur olim originale. Et nunc per baptismum. putat sub nomine de circumcisione dictum est. Ideo autem originale peccatum omnibus nocet. quia quoniam adam peccauit non dum aliquis ex eo fuerat materialiter profeminatus. ipsum autem originale peccatum in ipsa anime infusione contrahitur. quia tunc tres principales vires anime debilitantur. Sed cum originale peccatum contrahatur solum ex carnis corruptione. quare imputatur anime. Respondeo. quia anima condelectatur carni. vel melius. ut ibidem quedam digna retributio notetur. Anima enim primi hominis prius peccando carnem ipsam corrumpit. Unde modo corruptio carnis animas corrumpit. Circa baptismi formam notandum est quod sicut ait alexander papa tertius. Si quis puerum ter in aqua miserit in nomine patris et filii et spiritus sancti amen. et non dixerit. Ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti. non est puer baptisatus sed si immerterit ter puerum nihil dicens baptisatus non est. Verum tempore apostolorum baptizando nil aliud dicebant nisi baptizo te in nomine trinitatis. et ita explicite dicebant. vel etiam implicite utpote. In nomine domini nostri iesu christi. Et baptisabant in stagnis et fluminibus. Sed beatus Clemens secundus a beato petro ex ipsius doctrina vinctioez olei et crismatis addidit. Postea Leo papa Damasus et ambrosius. exorcismos et benedictiones et ceteras solennitates adiecerunt. Baptismi autem forma non viciatur si quod in ea supflue ponatur. ut si dicatur. Baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti et dyaboli. vel arma virumq; cano. vel si quid premissit forme. ut si dicatur armavirumq; cano. Et ego baptizo te etc. Si vero aliquid interponatur. ut si dicatur Ego baptizo

te. et deus est in nomine patris et filii etc. dicunt quidam non esse baptisatum. alij vero contra. Si autem ordo verborum forme mutetur. ut si dicatur. Baptizo te in nomine filii et patris et spiritus sancti. dicunt non esse baptisatum quia ordo verborum deforma est. Si vero mora naturalis et compediola interponatur puta respirando. tussiendo. vel screando non obest. Ceterum forma ipsa pronunciaripotest litteraliter et vulgariter. grece et latine et armenice. Idem enim sunt effectus licet voces non sint eedem secundum Aristotem. Vnde grecus huc veniens baptizat in lingua greca. et reuertens. quia apostoli loquebantur varijs linguis. Hinc est quod si quis dicit. Baptizo te in nomine genitoris. et nati siue geniti et sancti flaminis baptisatus est. Bene enim fit baptismus sub nominibus sinonimis. Sed si dicatur mergo te in nomine patris etc. non est baptismus. quia illud verbum mergo non est sinonimum cum illo verbo baptizo. Non fit etiam baptismus si dicatur. Baptizo te in nomine trium personarum. vel in nomine trinitatis. vel in nomine christi. vel si baptisauerit in tribus principijs. aut tribus filijs. aut in tribus paraclitjs. vel si amittatur aliqua de tribus personis. puta spiritus sancti. vel filij. vel patris. Sed etiam si diceretur in nomine paternitatis et filiationis etc. non esset baptismus. Item si ommitteretur hoc pronomen ego. diceretur. Baptizo etc. tenet quidem. quia pronomen illud subintelligitur. vnde non deest. Sed etiam secundum Zachariam papam. Si sacerdos simplicitate ductus non intendens errorem introducere dixerit. Baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti. baptismus non viciatur. Si vero dubitatur de aliquo vtrum sit baptisatus vel non. statuit alexander papa tertius quod baptisetur sub hac forma. Si es baptisatus es. ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Adhuc si infans non potest totus nasci. sed solum caput. illud baptisetur priusquam moriatur. Sed si mater in partu moritur incidatur. et infans viuus de ventre extrahatur et baptisetur. Circa patris quod in baptismo et confirmatio ne necessarij sunt. dicendum est quod ubi infans fari vel credere nescit. patrinus interrogatur et respondet pro eo. et in eius fide et pro-

fessione baptizandus saluaf. Quod etiā fm
 fidozū in egroto furdo 7 muto baptizan
 dis cōtingit. Nā etiā legim⁹ syropheniffā
 mulierem venisse ad ihm 7 rogasse pro fi
 lia spiritū immundū habente. 7 illā ad p
 ces matris saluatam fuisse. Augustin⁹ qz
 asserit qz responsio ipsius patris ad cele
 britatem. i. solemnitate p̄tinet sacramenti
 quasi diceret. nō ad necessitate. Paruulū
 em̄ nō fides illa que in credentiū volunta
 te cōsistit. sed fidei sacramentū fidelē facit
 Unde fidelis vocat. non rem ip̄am mente
 obnuendo. i. p̄fitēdo. sed ipsius rei sacra
 mentū recipiendo. Sicut ergo puuli alie
 no errore damnati fuerant. sic ex aliena p
 fessione saluari posse necesse est. 7 cum illi
 ad intelligibile etate puenerint debent pa
 trini insinuare illis p̄fessionē quā p̄ eis fe
 cerunt. Porro sacerdos baptizans 7 eps
 confirmans se illis obligant qz de eis curā
 specialem gerant. Quia t̄m ip̄e nō omnib⁹
 potest curā specialem impendere. idcirco
 patrino committit q̄ se p̄ isto fidei uisorem
 constituit. qz renatū docebit orationez do
 minicam 7 symbolū fidei. que quilibet cri
 stianus adultus scire tenetur. vel in lingua
 latina vel materna. et si patrinus filiolum
 docere neglexerit grauissime peccat. Item
 iuxta auctoritatem leonis pape vnus tantū
 debet esse in baptismo 7 vnus in confirma
 tione patrinus. siue vir siue mulier. 7 hoc
 propter pericula que consueuerunt cōtin
 gere in coniunctionibus matrimonialib⁹
 In quibusdā tamen ecclesijs cōtraria cō
 suetudine hoc derogatū esse videtur. et h
 ideo quoniā si veniat in dubium d̄ aliquo
 vtrum sit baptizatus vel non. quāto plu
 res sunt patris 7 testes baptismi tāto for
 tius dubiū excludetur. 7 tanto plures ad
 instruendum filiolum se constituunt debi
 tores. Item fm̄ canonem in cathecismo 7
 in baptismo et in confirmatione vn⁹ 7 idē
 patrinus sufficere potest vbi necessitas co
 git alias singulos singuli suscipiant. Ve
 rū baptizatis seu confirmatis patrinorū
 perfidia cui non consentiunt nō obest. Cū
 igitur patrinus filiolum instruere teneatur.
 et in fide ip̄ius baptizandus saluetur. nul
 lus debet patrinus effici nisi sciat domini
 cam orationem 7 symbolum. in quib⁹ ip̄e
 tenetur filiolum suum instruere. cum sit fi

delusor fidei illius 7 eum debet custodire
 p̄posse ne a fide 7 iusticia deuiet. castitate
 custodiat. iusticiam diligit. et teneat cha
 ritate vtpote responsurus in die iudicij
 d̄ omni excessu illius. Sunt autē quattuor
 genera personarum quas ecclesia non sus
 cipit in patris. Primum genus est mo
 nachus. abbas. abbatissa. moniales 7 hu
 iusmodi. Secundum genus sunt infideles
 Tertium illi qui nondum sunt confirma
 ti qui alios non possunt tenē in baptismo
 vel confirmatione instruere. Nō em̄ vere
 debent vocari fideles. vñ nec veri testes
 esse possunt. Quartum genus est vir ty
 or simul. nisi prius ambo votum emisierit
 castitatis. Si enim ambo eundem puerū
 d̄ fonte leuarēt. spirituales patres eiusdē
 fierent. Unde vltorius carnaliter commi
 sceri non deberent. Nec etiam vt aiunt q̄
 dā aliquis de sacro fonte leuare debet ali
 quos de sua consanguinitate p̄sertim fi
 lium proprium vel filiam vel vxoris vñ
 conuerso. qz charitatis dilectio p̄ bap
 tismum p̄pagari debet. Baptismi solē
 nitate completa itur ad fontes cū triplici
 letania et iride. quia ante baptismū est post
 letanie circa baptisterium pagunt. p̄ eo
 qz in apoē. legif. Iris erat ī circuitu sedis
 Iris vt Beda ait que fit sole irradiante i
 nubes. et que post diluuium fuit p̄piciati
 onis indicium. significat intercessiōes san
 ctiorum. sedes ecclesiam significat. nubes
 sunt viri sancti. iuxta illud Esa. Qui sunt
 hi qui vt nubes volant. Qui ante aduen
 tū christi 7 post deuotissime p̄ ecclesia ora
 auerunt et orant. Fiat autem hec letania
 circa fontes vsqz ad sancte Johannes ba
 ptista ora p̄ nobis. eo qz ip̄e primus inue
 nit vel docuit baptismum. Beinde similiter
 cū trina letania reditur vsqz ad omnes sā
 cti orate p̄ nobis. ad ostendendum qz ip̄i
 orant pro filio baptizato q̄ mortuus fue
 rat et reuixit. perierat et inuentus est. vt i
 vera fide trinitatis participet sacramento
 baptismi. vel vt deum quem confessus est
 diligit toto corde. tota mente et totis viri
 bus. Sane aguntur in quibusdam ecclesijs
 septene letanie ante baptismū. qz oramus
 sc̄tos intercedere p̄ nobis vt spiritus sc̄tus
 cui⁹ gr̄a septiformis est veniat sup aquas
 baptismi. in alijs agūf̄ q̄ne dū cathecumū

baptizant vt deus custodire dignet̄ q̄nos
 sensus corporoz eoz ne p̄ eos illecebris secu
 larib⁹ incitati purificationē i baptismo ac
 ceptā amittat Trine etiā q̄nos post bap
 tismū agūf. vt credulitate trinitatē in q̄ bap
 tizati sunt. 7 quā p̄fessi sunt toto corde to
 ta mente totisqz viribus diligāt. Quidam
 etiā cantant letania in eundo ad fontes p̄
 pter spem 7 inde redeundo p̄pter rē. 7 ad
 notandū qz sc̄ti orant p̄ baptizandis vt sa
 cramentū vera fide p̄cipiant. 7 p̄ bap
 tizatis vt in sacro fidei p̄cepto cōfirmen̄. In
 fine letanie fiunt iuxta aplm̄ petitiones vt
 p̄pici⁹ esto. p̄ce nob̄ dñe. 7 obsecratōnes:
 vt p̄ natiuitate tuam libera nos dñe. 7 po
 stulatōes. vt p̄ctōres te rogam⁹ audi nos
 Quid significet cantus post baptismū. di
 cū est supra vbi de canticis agif. Leterū
 in q̄busdā ecclesijs in lectionib⁹ 7 letanijs se
 nes p̄cedūt. 7 iuuenes adduxit rebeccam
 vt ysaac iuuenes apprehenderet eā. vel q̄a
 in baptismo iuuenescit ecclesia 7 renouatur
 vt adle iuuētus nra. Rursus in ecclesijs dū
 duodecim lectiones legūf̄ letanie dicunt̄
 7 ear⁹ duodenari⁹ numer⁹ p̄ tres q̄ternari
 os clericorū implef. q̄b⁹ oraf. vt i bap
 tizatis doctrina capiat ap̄loz fide trinitatē et
 quatuor virtutib⁹ p̄dictoz.

Extoloco dco

firmatiōe dicam⁹. Si q̄dez post
 baptismū sedē spirituale sigcu
 lū. i. firmatio. q̄ p̄fecto fiat q̄n ad inuoca
 tionē ep̄i sp̄s sc̄tus infundif. Baptizatus
 autē p̄firmari nō p̄t. nisi demū post septez
 dies p̄ baptismū. p̄pter septē dona sp̄s
 sancti q̄ recipiunt̄ in baptismo. Nā p̄ sin
 gulis donis decet dies singulos celebrari
 Alij dicūt qz statim post baptismū est p̄fir
 matio inchoanda p̄pter rationem sc̄ptam
 sub quinta feria cene dñi. vbi agif de olei
 p̄secratōe. Nā clemens p̄m⁹ statuit vt ba
 ptizatus q̄citi⁹ fieri possit cōfirmef. qz nō
 est p̄fect⁹ xp̄ian⁹ q̄b⁹ nō necessitate s̄ incu
 ria aut voluntate omittit. h̄ec fr̄ctis cris
 matio p̄firmatio d̄. qz p̄ eā sp̄s sc̄tus daf̄
 ad augmentū et robur. vñ cū ceteras vn
 ctiones 7 simplex sacerdos valeat exhibe
 re. h̄ac nō nisi summus sacerdos. i. ep̄s d̄
 p̄ferre. qz d̄ solis aplis legif. qz vicarij s̄

ep̄i. qz p̄ man⁹ impositōez sp̄s sc̄tus dabāt
 quē admodū actū ap̄loz lectio manifestat
 Cū audisset in q̄t apli q̄ erāt hierosolymif
 qz recepisset samaria verbū dei. miserit ad
 eā petrū 7 Job. q̄ cū venissent orauerūt p̄
 ip̄is vt acciperent sp̄s sc̄tus nō dū enim in
 quēqz illoz venerat. s̄ baptizati tantū erāt
 in noie dñi ihu. Tūc imponebāt man⁹ su
 per illos 7 accipiebant sp̄s sc̄tus cur⁹ aduē
 tus p̄ mysteriū vnctiōis designat. qz colū
 ba in q̄ sp̄s sc̄tus sup xp̄m in baptismo de
 scendit ad vesperū in cataclismo reuertēs
 ramū retulit oliue virētis. cui⁹ vtiqz sacra
 mentū dauid p̄pha p̄nosens ex hilaran
 dā faciē in oleo p̄dicauit. Arnaldiste t̄m p̄
 fidi heretici dicētes manuū impositionez
 siue p̄solamentū fieri posse a quolibet ho
 mine bono obijciūt ad h̄ qd̄ p̄missum ē de
 eo qd̄ legif in actib⁹ ap̄loz qz ananias sau
 lo 7 symeon 7 lucius syrenēsis 7 manaen
 barnabe 7 saulo manus imposuerūt. q̄ t̄m
 nec apli nec ep̄i fuisse legūf. Et ex eo qz p̄
 dicif. miserūt ad eos petrū 7 iohem. appa
 ret qz ep̄i dñt illucire vbi sunt q̄bus sit ne
 cesse man⁹ imponi. cūqz illuc venerit orēt
 p̄ eis dicentes Emitte in eis septiformem
 sp̄s sc̄tus 7c. Nō em̄ discipuli dabāt sp̄i
 tū sanctū. sed orabāt vt veniret in eos q̄b⁹
 manue imponebāt. hoc q̄ agit ep̄iscopaf̄
 p̄firmatio baptizato. qd̄ tutor pupillo. qd̄
 em̄ p̄dest amplam hereditatē filio relinq̄
 re. nisi ip̄e vel lex aut p̄ses illi p̄uideat de
 tutore. paraclitus quidē est eius p̄solator
 in xp̄o. custos 7 tutor q̄ suadēte dyabolo
 posset sicut et pupillus suā p̄dere faculta
 tem. i. baptismi vtilitatē si hunc non habe
 ret tutorem. In confirmatione q̄ toti⁹ cri
 stiane religionis misterij plenitudo cōple
 tur. In baptismo nāqz p̄ sp̄s sc̄tus daf̄ re
 missio p̄ctōz. hic autē ip̄e spiritus inuitaf̄:
 vt veniat et in domum ipsam quā sanctifi
 cauit descēdere 7 habitare dignetur. 7 ad
 ep̄i inuocationem infundif. Unde vrbā
 nus papa inquit p̄per manus ep̄iscopalis
 impositōnem spiritus sanctus daf̄. ex quo
 cor fidele ad prudentiā 7 constantiā dila
 tatur. vt quis plenus sit christianus. Bis
 q̄ inungitur crismate baptizatus. i. in ver
 tice et in fronte. nam et ip̄is apostolis bis
 fuit datus spiritus sanctus. p̄rimo i terra
 q̄n xp̄us exufflauit in eos dicens Accipi
 ee 2

re spiritū sanctū. Secundo a celo in die p̄
thecostes. Sed et ipsi ap̄li receperūt spiri-
tū sanctū in baptismo. Non em̄ creden-
dum est ipsos nō fuisse baptizatos qui ali-
os baptizabant vt̄ p̄missum est. Hec er-
go duplex baptizatorū v̄nctio significat q̄
spiritū sanctus datus est ap̄stol̄ semel in
terra ad dilectionem p̄ximī. et semel de ce-
lo ad dilectionē dei. Unde ad notandum
pulcritudinem donorū spiritū sancti. que
in cōfirmatione p̄ferunt̄ d̄r. Emitte in eū
spiritū sapientie et intellectus etc. Hec sunt
vestes quibus induunt̄ filij regis. De quibus
dictū est. Dedit eis p̄tatem filios dei fieri
his qui credunt in noīe eius. Et de quibus di-
cit ap̄stolus. Quotūq̄ baptizati estis crismate
induistis. Nō em̄ habet xpm̄ p̄ idu-
mento quod donis spiritū sancti quibus xps
ab ip̄a p̄ceptione ornatus fuit: non est or-
natus. Differt aut̄ hec v̄nctio que fit i frō-
te p̄ ep̄m. ab illa quod fit in cerebro siue in ver-
tice p̄ sacerdotem. Primo quod s̄m̄ rabanus
in illa signat̄ sup̄ baptizatū spiritū sancti
descensio ad habitationē deo p̄secrandā.
In hac v̄o signat̄ vt̄ eiusdē spiritū sancti se-
ptiformis gr̄a cū omni plenitudine sanctita-
tis scientie et virtutis venire in hominem
delectat̄. Secūdo differūt. quod illa quod fit i ver-
tice aīa xpo desponsat̄. p̄ istā v̄o dicitur et
dotat̄. Itē p̄ illaz onduunt̄ vulnera esse sa-
nata. p̄ hanc plenitudo gratiaz p̄ferat̄. Sed
ex verbis v̄triusq̄ v̄nctionis p̄t̄ p̄pendi
In collatione em̄ illi v̄nctionis dicit̄ sacer-
dos. Deus omnipotens pater dñi nostri
iesu cristi. quod te regenerauit ex aqua et spiri-
tū sancto. quicquid tibi dedit remissionē oīm
peccatorū. ipse te linat̄ crismate salutis in
vitā eternā. His verbis saluatio que
est in vitā eternā p̄ hanc v̄nctionē obtine-
ri ostenditur. Sed hec verba transcendit
ep̄s in v̄nctione p̄firmatiōis dicens. Emit-
te in eū septiformem spiritū sanctū tuum
paraditū de celis. spiritū sapientie et intellectus
spiritū cōsiliij et fortitudinis. spiritū scientie
et pietatis. et imple eū spū timoris dñi.
et consigna eum signaculo sancte crucis p̄-
piciatus in vitā eternā cōsigna in quibus vt̄ sp̄-
ritū sanctū nō amittat. In concilio tho-
letan̄. dicit̄ quod nullus debet bis p̄firmari. sic
nec baptizari. Post orationē quam cōmu-
niter dicit ep̄s sup̄ omnes cōfirmandos si

plures sint. singulariter cuiuslibet fronte: li-
nit in modū crucis crismate cū pollice di-
cens cuiuslibet. In noīe patris et filij et spiri-
tū sancti pax tibi. Que saluatio fit ad no-
uum hoīez. qui dignus est saluari p̄pter
vire nouitatem. et qui s̄m̄ deū creatus est
in iusticia et sanctitate et veritate. Interim
em̄ cum erat vetus non erat salutatus sed
tū erat p̄ eo orandum. Ideo autem fit in
modū crucis et cum crismate. sicut et om-
nia crismata cū crucis figura p̄ficiunt̄. vt̄
appareat quod est illius. p̄ cuius crucem redē-
ptus ē. sine quo signaculo nō oportet nos
ante deum presentari. Quod fit cum polli-
ce quod ille in consecratione pontificis est ad
hoc specialiter consecratus. vel quod omne
datum optimum et omne donū p̄fectū de-
scendit a patre luminū. Ideo in fronte. quod
ibi melius et citius videtur. vt̄ sic extermi-
nator angelus videns eum hoc signo mu-
nitum ad se non pertinere pertransiit. si-
cut pertransiit domos hebreorum in egi-
pto. vbi vidit vtrumque postem linitū san-
guine agni. Et excussit primogenita egi-
ptiorum in domibus vbi hoc signum non
erat. Quid enī est sanguis agni nisi fides
passiōis christi. vterque postis hoc sangui-
ne linitur cū fidem passiōis christi in cor-
pore et mente gestamus. in corpore per mi-
nisteriū. in mente p̄ efficaciam. Ideo quod fit
in fronte. quod p̄fectorum est non in occulto
sed in manifesto xpi nomen semp̄ habere
hinc est quod iohānes ap̄stolus ait. Vidit
sup̄ra montē syon agnū stantē et cū eo cen-
tū quadraginta quattuor milia habentes
nomen eius et nomen patris eius scriptū
in frontibus suis. Stare em̄ et in monte et
cum agno stare p̄fectorum est. et p̄fectio i cō-
firmatione datur vt̄ p̄missum est. Abeli-
quod in fronte insigif. in quo summus pon-
tifer laminā aureā figebat. in qua scriptū
erat ineffabile nomen dñi. et vt̄ baptizat̄
libere confiteatur quod credit. quia cor d̄
ditur ad iusticiā. ore autē confessio fit ad
salutē. memor eius quod dominus ait. Qui
me confessus fuerit coram hominibus etc.
Subsequenter episcopus confirmatū per-
cutit in faciem. Primo vt̄ tenacius memo-
rie teneat se hoc sacramentum recepisse.
Secūdo quia hoc sacramentum dat̄ bap-
tizato ad robur fidei. vt̄ p̄missum ē. vt̄ vide

licet sit ita fortis in fide in baptismo susce-
pta. quod vltimus corā quocumque cōfiteri no-
men xpi nō erubescat. Tertio hec p̄cussio
rep̄ntat manus impositionē. quā ap̄li per
manus impositionē cōfirmabant. Quarto
ad terrendū malignū spūm vt̄ fugiat et
ne redire audeat. sicut fecit beatus b̄ndictus
liberans p̄ alapā monachum quod a maligno
spiritu vexabatur. vt̄ legit̄ in dialogo Gre-
gorij li. ij. c. xxxij. Duo ergo facit ep̄s. Pri-
mū quod eū vngit in fronte. Secūdo quod percutit
sp̄m in faciem. V̄nctio significat augmen-
tum gratie quod ad actus audaces aggre-
diendi ea quod pertinent ad fides. Percussio
v̄o fit ne vltimus confundatur. aut timeat
p̄fiteri nomē xpi. Quasi dicat ep̄s cōfir-
mato. Ita sis fortis. vt̄ quicquid sic te per-
cussit vel quocumque alio modo tibi p̄fusi-
onem fecerit. p̄ eo quod xpi fide p̄fiteris. tu i
his oibus nō erubescas. percussit em̄ in facie
erubescere solēt. Sicut etiā fit alicubi et pro-
pter eandem causam militibus nouis. Fie-
ri p̄t̄ cōfirmatio in campo. melius tamē
fit in ecclesia. aut in atrio ecclesie. vt̄ i bur-
cardo li. iij. c. ep̄s. In concilio aurelianen̄.
statutū est vt̄ sacramentū cōfirmationis a
ieiuniis et iuuenibus p̄fecte etatis. puta du-
odecim vel quindecim annorū. seu adultis
monitis prius p̄ctā p̄fiteri. p̄ferat̄. Hodie
tū quod citius p̄t̄ hoc fiat vt̄ p̄missus ē. Cris-
mato aut̄ aliq̄. p̄ano albo frons illi circū-
cingit̄. ne recens v̄nctio defluat aut delea-
tur. et septima die deponit̄. sicut supra vbi
agitur de baptismo dictū est. Et in concilio
beluacen̄. dicit̄ quod pannus crismalis quo ca-
put pueri in fronte p̄ episcopum vel i ver-
tice p̄ p̄byterum crismati circumcingitur
potest iterum sup̄ aliū baptizatū imponi.
Item non confirmatus non potest aliū te-
nere in baptismo vel in cōfirmatiōe. nec
vir et vxor. vel consanguineus. vel etiam
plures teneant confirmandum. prout i bap-
tismo dictum est.

Septimo loco

de missa huius diei dicendū est
In qua quidem plura sunt no-
tabilia. Primo quod ante missam altaria co-
operiuntur. quod fit quod iaz ecclesia incipit re-
surrectionis pludia celebrare. magna em̄
pars huius officij ad illā p̄tinet et in resur-

rectione xps qui p̄ altare significat̄. stola
corporis indutus est. Item ministri alta-
ris p̄ciosis et splendidis sunt vestib⁹ deco-
rati. ad significandum quod neophici sunt in-
dumentis virtutū ornati. Item in illa nō
cantatur solito more. quod in ea nō dicit̄ introi-
tus quod ē caput missę. eo quod ille qui est caput
et p̄ncipium nostrū subtractus est et in se
pulcro silet. et nocte resurrectionis licet re-
surrexisset tū a suis nesciebat̄. Unde cum
maria magdalena inuenit monumentum
vacuū credidit eum esse sublatū. Hac em̄
die et in vigilia penthecostes seruam⁹ an-
tiquū ecclesie more quod fuit añ papā celesti-
num. s̄m̄ quē introit⁹ in missa non diceba-
tur. sed a kyrie eleyson icipiebat̄. Incipit
ergo a kyrie eleyson officij quod est quedam
vox leticie. de hoc etiā quod neophici sint re-
nati. et rogat ecclesia vt̄ domin⁹ eos in noui-
tate conseruare dignetur. Omnia em̄ quod di-
cunt̄ vsq̄ ad euangelium ad eos referunt̄
Sequit̄ gloria in excelsis deo. quod ideo cā-
tatur. quod pax data est renatis que ab ange-
lis nunciata est in nocte natiuitatis. Cum
igitur ipsi renouati sunt gratia dei. p̄nt̄ cantare
cum angelis. Secūdo ideo. quod angeli quod p̄mo
illud nato domino cantauerūt. p̄renatis
in baptismo gloriā. Tertio quod resurrectio
xpi prima est. ideo dicit̄ ille angelicus car-
ter. et cū ip̄is angelis chorusetulat̄ p̄sonanti
melodia. et campanę siue signa etiā con-
crepāt. que actenus fuere muta. Collecta
etiā de renatis manifeste est. que est. Be-
qui hanc sacratissimā noctem gloria domi-
nice resurrectionis illustras. p̄serua in no-
ua familie tue p̄genie spūm adoptiōis que
dediti etc. Cui p̄mittit̄. dñs vobiscū. et nō
pax vobis. vt̄ iam dicit̄. Sicut epla referat̄
ad eos vicz. Si cōsurrexistis cū xpo. quod sur-
sum sunt querite vbi xps est in dextra dei
sedens. Ad coll. iij. c. quasi dicat. Resur-
rexistis in baptismo a peccatis sicut xpus
resurrexit ab omnibus infirmitatibus suis.
Sed ad quod debent laborare resurgentes
nisi vt̄ ea que sursum sunt obtineant. ideo
adjicitur. que sursum sunt sapite. nō quod sup̄
terram. i. celestia non terrena vobis sapi-
ant. Et addit̄. Mortui em̄ estis. et vita ve-
stra abscondita ē cū christo in deo. Mortui
em̄ estis peccato. ē mortui estis vobis
vt̄ iam non vobis sed dño viuatis. Sicut

dicit apłs. *Uuo ego iā non ego. uiuit x̄o in me x̄ps.* Vita autem uestra abscondita est in deo ideo. quia nondūz apparet quid futuri estis. sed cū apparuerit x̄ps vita uestra. apparebitis cū ip̄o in gloria. *Ecce ad quid debeant tendere neophici. s. vt sint & appareant cū x̄po in gloria. ad quā resp̄ent tandem ministri altaris solēnes vestes induunt. vel vt renatorū stolā innocentie demonstrant. In epistola ḡ baptizati instrunt.* Post epistolam sequitur alla. quod est vox angelica siue canticū angelorū. sic ostendit Johannes in epla dicens. *Audi ui q̄si vocem tubarum multarū in celo dicentū alleluia. quia angeli gloriā p̄pter baptizatos a dyaboli fuitate creptos. et ad fidem conuersos. Et dicit alleluia sine gradu. ad significandū q̄ caput nostrū quiescit. vbi enim est quies ibi non est motus. vbi autem non est motus ibi non est ascensus de gradu in gradum quod significat graduale. Ideo autem graduale non dicitur. q̄ baptizati nōdū p̄ opa in virtutibus gradum fecerūt. Dicitur etiam tractus. qui significat patientiā. p̄ quā expectare dñt gloriā sempiternā. quā sequens sabbatum in albis representat. In quo sabbato nō cantat graduale. q̄ ibi nō est necessariū bonū opus. nec tractus. q̄ nec patientia. sed duplex alla. p̄ duplici gloria. s. anime et corporis. De hoc sub ti. de septē dieb? post pascha dicitur. Et preter morem ante tractū ponit alleluia. quod est quedam vox leticie. ad notandū leticiā neophicorum quam habent de spiritali nouitate. Sed quia graues sunt labores vie. sequitur tractus q̄ dicitur a trahendo. Ad idēz tñ inuitantur neophici in versu alla. et in tractu. videlicet ad dei laudem. Nam alleluia sonat. laudate dñm. Et in versu alleluia dicitur. *Confitemini dño. i. laudate dñz Et addit causa. qm̄ bonus est in se & in nobis cum quibus misericorditer & benigne egit dimittendo peccata in baptismo. Et cantatur tono resurrectionis. s. octauo. s. quia effectus benignitatis posset esse ad tempus. ideo subditur. qm̄ in seculum misericordia eius. Ad idēz etiam inuitantur in tractatu. s. *Laudate dñm omnes gentes. &c. qm̄ confirmata est &c. reuera firmatur misericordia que in eternum durat. sicut i***

versu alleluia dictum est. *Hec autem duo scz misericordia et veritas in psalmis inuiguntur. vt nec misericordia iniusta. nec veritas nimis austera credat. Quare duplices laudes dicuntur. & quare tractus. & quare s̄b humiliori lingua dicitur. s̄b titulo de seip̄tem dieb? post pascha dicitur. Scdo ideo alleluia priusq̄ tractus dicitur. q̄ hebreā lingua mater est & nobilissima omnū linguarum p̄pter auctoritatem diuine sc̄pturę. latia x̄o inferior quasi filia. preterea alleluia significat iudeos prius conuersos. tractus gentiles postea credentes. Tertio dicitur primo alleluia in memoriā prioris status ade. sequit̄ tractus in memoriā seip̄ntis. Precedit etiam alleluia p̄pter gaudium reuertentiū de captiuitate babilonica. In alijs x̄o dieb? graduale p̄cedit alleluia. p̄pter profectum p̄ficiendum. Deinde sequitur euangelium *Vespere autēz sabbati q̄ lucefcit in p̄ma sabbati. Ath. xx viij. ca. in quo de solitudine mulierū circa sepulcrum et de ministerio angelorū et de resurrectione saluatoris agitur vsq̄ nunc em̄ fuit sacrificium neophicorū. s̄ de hinc resurrectio ad memoriā reuocat. Et nota q̄ vesp̄e sabbati hic accipit̄ p̄ nocte. & est sensus. vesp̄e sabbati. i. in nocte sabbati. Sed q̄ credi posset q̄ venissent mulieres in p̄ncipio noctis. v̄ in medio. idcirco adiunctū est. que lucefcit in sabbati. i. q̄ p̄tinet ad lucē p̄me sabbati &c. Lucefcit em̄ iam qm̄ venerat maria magdalena & altera maria videre sepulcrū. Ante euangelium aut̄ nō portat̄ lumen. nec etiā q̄buldam eccl̄ijs candelabra cū luminarijs st̄t ad missam sup̄ altare. Primo q̄ ille qui ē verū lumen nōdū nob̄ redditus est. qm̄ resurrectio nōdū erat manifesta. imo credebatur adhuc i sepulcro latere. Scdo q̄ mulieres x̄pm̄ nō deū s̄ solum nō esse mortalē credentes occulte sine lumine ib̄t ad sepulcrū vt vngerēt corp̄ ibi. Tertio ad notandū cecitatē cordis ignorantū ipsūz resurgere posse. In censum tñ fert̄ i signū q̄ mulieres tulerunt aromata vt vgerēt ihm̄. Rursus accensa luminaria nō ferūt s̄ incensum sit. ad notandū. q̄ tūc oratōis affectio q̄ p̄ incensum exprimit̄ animis in firmorū nō decrat. s̄ veritatis lux q̄ p̄ accessu luminaria designat̄ eis certitudinaliter**

nō darebat p̄pter dñi sepulturam. Post euangelium nō dicitur. *Credo. vt p̄ hoc infirmo rū animorū dubitatio denotet. Quedā tñ eccl̄ie dicit hoc die. Credo. & p̄ totaz sequentēz hebdomadā. q̄ renati asseuerant se in deū tendere & ea q̄ de x̄po dicta sunt i euangelio firmissime credere. Effertorū q̄ nō dicitur. i. quo significant̄ p̄mo silētia mulierū. q̄ territe quasi euz silētio recesserūt a monumento ad q̄ iuerāt. vt x̄po vngentū offerrent. Scdo q̄ ip̄e venientes iuxta legis mandatū vngere corpus ih̄u latēter venerūt ad sepulcrum. & contra illud in silētio steterunt timentes r̄ndere angelo vel custodib? sepulchri. *Cap̄ ḡ more cātorū silent. Tertio q̄ nōdū surrexit q̄ det nobis q̄ offerre possumus. Cantatur aut̄ sc̄tis. sc̄tis. sc̄tis. q̄ est angelorū canticū q̄ angeli tanq̄ nil timentes in sepultura domini et eius resurrectione quā nō tacuerūt suū habuerūt ministeriū In canone etiaz scz infra actionē fit mentio de renatis. Agnus dei nō cantatur. tñ q̄ nōdū surrexit. q̄ ip̄i sc̄rent q̄ in die resurrectionis dixit discipulis suis. pax vobis. tum q̄ discipuli tunc desperauerant nec credebāt eum esse deum q̄ redimeret israel. An̄ cleophas dixit. Nos sperabamus q̄ ip̄e esset redēpturus israel. q̄. d. iam nō speramus. imo desperamus. Sed & mulieres que venerunt ad monumentū. credentes corpus sublatū esse nō credebant q̄ ip̄e peccata mundi tollere posset. Unde et maria magdalena que fuit magis sollicita audiuit a dño *Noli me tangere. nōdū em̄ ascendi ad patrē meū. subaudi in corde tuo. i. nōdū credis me eē equalē patri. Ergo n̄ credis me posse tollere peccata mūdi. In quibusdāz tamen eccl̄ijs dicitur ter agn? dei. sine dona nobis pacem. Nō dat etiā pax in detestatione oculi iude p̄ditoris. Et q̄ x̄ps q̄ est vera pax nostra nōdū pacē nunciavit. q̄ nōdum surrexit q̄ in die resurrectionis apostolis ait. Pax vobis. An̄ forte hic mod? saluatōis. s. pax vobis. ab ep̄o in p̄ncipio hui? misse nō dicitur. sed differēt vt nouā salutationē in die resurrectionis sue p̄ls affectuosius amplectat̄. In aliquibus tñ eccl̄ijs pax dat̄ eo q̄ gl̄ia in excelsis cātat̄. Post cōmunio etiā nō cantat̄. Primo ad notandū q̄ nō erant tunc q̄ in fide x̄pi cōmunica-***

rent. Scdo q̄ baptizati nōdū cōmunica uerūt. sed in die pasche cōmunicare debēt. Tertio q̄ nōdum surrexit q̄ nobis dat q̄ cōmunicem? Quarto q̄ vesp̄e q̄ sequitur vicē obtinent postcōmunionis. Quinto q̄ oēs tacuerūt in x̄pi cōphēsiōe & crucifixiōe. iō cantores tacēt. Cantorib? igif̄ tacentibus sacerdos suū implet officiū q̄ apostolis de resurrectione dubitantib? et mulieribus timentib? & nil dicentib? x̄ps ip̄e p̄ suā gloriofam apparitionē quib? voluit fecit se manifestū. Consequēt̄ incensandum. i. dum sacerdos cōmunicat adijcunt breuissime vespere. s. *Laudate dñz omnes gentes. que quasi nō sunt vespere q̄ sabbatū eterni quietis q̄ p̄ hoc sabbatū figurat̄: nullam habet vesp̄am. Fit etiā officium breue p̄pter ip̄os neophicos q̄bus omnia debent breuiter cantari. maxime primo die ne eis generet̄ fastidius expletate. An̄ s̄b vna collecta missa et vespere claudūf. ne forte si finita missa dicerent̄ vespere. neophici nō auditis vesp̄e recederent credentes h̄re licentiā abeūdi. Vel ideo totū officiū s̄b vna oratione completur. qm̄ sacramentū baptismi in cristi passione consummat̄. Vel ideo dies hec i missa non in vespera terminat̄. vt christ? qui nos morte redemit sine fine laudet̄ q̄ ē in secula benedictus In quibusdā autem eccl̄ijs cantat̄ psalmus. *Laudate dñm. sine gloria. q̄ filius qui est tertia p̄sona in trinitate nōdū scitur esse nobis redditus. Rursus inuitant̄ neophici ad laudēz dñi p̄ psalmū illuz. *Laudate. et ip̄i se laudare respondent dicentes quasi vnus hō vel p̄ se vel p̄ alios. Magnificat̄ aia mea dñm.***

Hoc sabbatū p̄uilegiatū est. q̄ in eo fiunt ordines. cathecumini baptizant̄. cereus benedicif. & plures lectiones leguntur.

De sancto die pasche.

Equitur vide

re de feito paschali. de quo primo aliqua generalia p̄mittem? consequēt̄ x̄o de nocturno hui? diei officio. postmodum d̄ diurno aliqua supponemus. Siquidem tempus paschale significat tempus illud quod erit post diez iudicij. quando videlicet ad patriam vite quā p̄ adā amissimus. deo p̄piciante regrediet̄

mur. qua consideratōe potest dici h̄ tempus regressionis. quod tamen incipit i octava In hac autē die resurrexit dominus que est mundi prima. et rediens ad caput est octava. vt dicitur in p̄hemio septime partis. q̄ qua dicitur in paralip. in titulis psalmozum. quā octauā. sicut septem m̄i di etates precedunt. quaruz sex sunt viuētium et septima dormientium. sic et septem dies nostre recreationis hanc diem precedunt. sic quoq; et septem dominice a circū dederunt vsq; ad letare hierlm̄ p̄cesserūt. quas interposita dominice passionis memoria. hec dñica octaue etatis representatiua sequit. in qua etiaz representat q̄ sicut octaua est eadē cū p̄ma. sic restituet h̄o in idip̄m et ad id qd fuerat conditus. imo supra prime originis reparabit dignitatem et cōsequet corpis et aie felicissimā immortalitātē. Qualiter dominus tribus diebus et tribus noctibus fuit in sepulcro. et qua hora resurrexit. et qua hora debet dici officium matutinum. et quare hac die pascha celebrat. dictum est sub quinta feria cene dñi. et sabbato sancto. Sane pascha gr̄cū nomen est. quod hebraice dicitur p̄hase. qd latine transitus interpretatur s̄m Beda; Nō ergo dicitur pascha a passione ex eo qd p̄hase grece dicitur pati latine. sed dicitur transitu. Et hoc primo s̄m historiam. ex eo qd exterminator angelus videns sanguinem in foribus israhelitarū p̄transiit. nec eos percussit. Tunc etiā p̄s ex egypto trāsiuit. id est exiuit. tertiāq; die mare rubrum pertransiuit. Secundo s̄m allegoriam. quia ecclesia hoc tempore transit p̄ baptismum ab infidelitate ad fidem. Tertio s̄m tropologiam. qm̄ hoc tempore transimus p̄ cōtritionem et cōfessionem de vicijis ad virtutes. vt infra dices. Quarto s̄m anagoge; qd nunc christus transiit a mortalitate ad immortalitatem. et faciet nos etiā transire Unde in euangelio. Cum vidisset ihesus inquit. qz venit eius hora vt transiret de hoc mundo ad patrem etc. Nominam⁹ autem hanc diem greco et nō hebraico vocabulo. licet lingua hebraea dignior sit tanq; mater. p̄rimo ne in hoc videamur iudaiizare. Secundo ne in hoc imitemur quosdā hereticos dicentes euangelii sine certimonialibus non sufficere ad salutem. Itē vt

mur greco et nō latino vocabulo p̄pter auctoritatem. quoniam greca lingua antiquitas rome et in italia tante fuit auctoritatis. vt nō solū dies solennes grecis nominibus nuncuparent. vt pascha penthecosten ypapanti. et epyphania. verū etiā dignitates. vt apostolic⁹. patriarcha. archiep̄s episcopus et h̄mōi. Isidorus tñ dicit qd pascha vocabulū nō grecum sed hebreum est. Et Innoç. iij. dicit in quodam sermone qd pascha hebraice dicitur p̄hase qd est transitus. grece x̄o a p̄hase qd est passio. Augustinus dicit qd hoc nomen pascha per diuinam dispositionem compactū est ex hoc nomine greco pasche. quod passio interpretatur. et ex hoc nomine hebreo p̄hase quod transitus interpretatur. Itāz hec duo conueniunt in hoc nomine pascha. itāz s̄m significationē q̄ s̄m vocem. Secundum significationē. quoniam in passione christi eius fuit transitus. Unde merito h̄ nomen habet intellectum vtriusq; nominis. et est latinus. vt sic ex duabus linguis fiat tertia. s̄. latina. Et est hoc nomē pascha p̄me declinationis et neutri generis. qd solū in tribus grecis nominibus inuenitur pascha manna et mammona. Vel est tertie declinationis. vt dicatur paschatis. sicut dicitur fantasma. tis. Vocat⁹ qd pascha ip̄a dies resurrectionis et etiā tempus a dñica i ramispalmarū vsq; ad octauas pasche qz in dñica ip̄a inducebatur agnus qui in quinta feria immolari debebat Verū tamē s̄m vulgi p̄suetudinē dñica i ramispalmarū pascha floridū. feria sexta p̄hase. hodierna x̄o dies pascha. olim tñ pprie dicebatur paschadies illa qua agnus immolabatur Solennitas pasche anthonomastice dicitur solennitas solennitatu eo qd ceteras solennitates hui⁹ solennitatis nobilitas antecedit. et om̄s dies dñici sunt octaue hui⁹ festi. vt dicitur in p̄hemio. vij. ptis. et in ea oia leticie insignia pponunt. Templū qz mundatur et ornatur in parietibus qd in eis cortine et pallia extendunt. et in choro doxalia et tapeta extendunt. et banchalia disponunt. velamen etiam qd erat añ crucē vt in altū dirigitur vel remouet vel post altare ponit. ad notandū qd prius occulta mō sunt manifesta. Altare quoq; suis ornamentis decorat. vt in quibusdā ecclesijs vexil

lis. que significant victoriam ihu xpi. crucibus et alijs. de quo et de velaminibus triū colorum que hac die in tribus lectioibus dicitur altari remouent et de triplici ornatu materialis templi dictum est in prima pte s̄. ti. de picturis. Ministri quoq; ad decorem huius solennitatis se in balneis prelauant barbas et coronas tondunt. capillos s̄ponunt. vestes siue capas negras deponunt et albas induunt. que licet ad decorem fiat ad spirituale quoq; hōiem referunt. Nō enim lauamur ad voluptatem. sed ad significationem vt. s̄. p̄ exteriorē lotionē corporis interiorē anime debere fieri ostendamus. Barbas et coronas tondere. et superfluitates et vicia deponere. capillos super aures tondere est quicq; sensus corporis ad seruiendū deo expeditos habē. negras vestes siue capas exuere. est asperitatem penitentię deponere. albas siue superpellicia induere. est stolam immortalitatis firmiter expectare. Vel p̄ vestem albam significamus stolam innocentie renatorum Vel p̄ hoc representamus hodiernā apparitionem angelorum qui in vestibus albis apparuerūt. In hac sancta die nil qd a sacerdote non sit benedictum comedere debemus. quia inimicus noster nunc nos magis satagit supplantare. Unde in quibusdam locis quecumq; comedi debent ad ecclesiam portant. et in atrio vel in vestibulo ecclesie cum cruce et aqua benedicta. et in vestibus sacris a sacerdote benedicuntur. Hic est qd hodie agn⁹ a sacerdote benedicuntur. ad representandum qd deus p̄ moysen et populū agnū comedi iussit i figuram ihu xpi. cui⁹ sanguine omnia primogenita sibi de mundo redemit. et angelo in nocte illa omnia primogenita in egypto percipientes. populū suum seruauit agni sanguine p̄notatum. Agnus autē s̄m romanuz ordinem nō ad altare sed ad mensam benedicunt. In quibusdā etiā locis benedicunt lac et mel. In memoriam eius qd dominus inquit patribus nostris abraę ysaac et Jacob. Introducam vos in terram fluentem lac et mel. Nullus debet etiaz vnq; aliquid comedere nisi prius saltem signo crucis facto. vñ legit in dialogo gregorij pape. li. j. c. iiii. Quod cum quedam monialis iret p̄ ortum laqueam sine benedictione comedit. et siml

demonem qd sup eam erat suscept. qd m̄trā illā vexauit. Nos quoq; vidimus in ciuitate bononie puellam a duobus spiritibus immundis et malignis triennio vexatam. Cuius a quodā perito volente illos cum exorcismis et adiurationibus ab humano corpore pellere interrogarentur qualiter corpus mulieris intrasset. responderunt qd sedebant in quodā malogranato qd ipsa puella comederat. qui tandem virtute adiurationum nobis presentibus ab humano cope recesserunt. In quibusdā quoq; locis hac die in alijs in natali plati cum suis clericis ludunt vel in claustris vel in domibus episcopaliibus. ita vt etiā descendunt ad ludum pile. vel etiam ad choreas et cantus. quod vocatur libertas decembria. quia antiquus consuetudo fuit apud gentiles qd hoc mense serui pastores et ancille quadam libertate fruere et cum dominis suis dominarent. et cū eis facerent festa et iuuia post collectas messes. laudabilis tñ ē a talibus abstinē. In plerisque etiam regionibus mulieres sc̄da die post pascha vberāt maritos suos. tertia x̄o die mariti vxores suas. sicut et antiquit⁹ licebat suis dños saltē in crimine adulterij accusare ipone. Hoc autē fit ad notandū qd dñi se inuicē corrigē. ne alter ab alio h̄ tpe exigat debitū thori. Statutū est em̄ qd cū hac die cōicare debeāt trib⁹ p̄cedētibus et trib⁹ vsq; vsq; septē sequētib⁹ diebus ab amplexibus vacēt. qd sumptū ē a dauid. qd cū pueris suis acceptur⁹ panes p̄positionis. ait ad abimelech sacerdotē. Continuum abheri et nudius tertius. Hic trib⁹ diebus p̄mis solenniter ē feriandū. in sequētib⁹ x̄o l3 viri ruralia opa qd magi sunt necessaria exercere. s̄ feminis nō l3 nere. nūq; aut choreas ducere. qz s̄m Greg. Melius ē fodē et arare qd choreas ducere Unde ē qd hi singuli dies ppria habēt r̄soria. ceteri x̄o in quibusdam ecclesijs mutuata. In alijs tñ h̄nt etiam vsq; in quintam feriā ppria. Fuit qz apud quosdā h̄ tpe a quaz dimerfiones. ne qz hoies vigilauerūt in qdragesima i his sanctis diebus dormire vellet. Hoc qz notandum est qd pascha nostrz sp̄ d3 fieri i die dñi nico. sicut statuit pius papa. et etiā victor papa. qd p̄pter h̄ p̄ciliū palestiniū cōuocauit. licet ei p̄us eodē die celebraret. qz tñ

quidā inde dubitabant. angelus domini ad corroborandos illoꝝ animos apparuit in habitu pastorali herme doctori. precipiens vt pascha semp die dominico ab oibus celebraret. Dominus tñ vere surrexit in die. vj. kalen. april. Nā passus ē octaua die kalen. aprilis. videlicet in die tali in quali cōceptus est siue in quali annūciatio virgini p angelū facta est. put dcm̄ est sub ti. de parafceue. Celebrari etiaz debet pascha in lunatione aprilis qm̄ in exodo pcepit dominus q̄ mēsis ille p̄mus haberet. et agn° die decimaquarta immolaret. An̄ victor papa dicit q̄ pascha debet celebrari post quartadecimā diē lunatōis aprilis. q̄ est p̄mus mensis fm̄ hebreos vsq̄ in vicesimā primā diē eiusdē mensis id est lunationis. Loquit̄ em̄ ibi de mense lunari nō de solari. qm̄ in illa lunatiōe est sp̄ pascha. vsq̄ ad vicesimā primā diez. et vsq̄ ponit̄ ibi inclusiue. qm̄ includit̄ ipsa vicesimā prima dies. Vult ḡ dicere victor papa q̄ pascha nō debet esse infra decimā quartā diē lunatōis aprilis. nec post vicesimā primā diē illius. Si em̄ decimaquarta dies lunatōis est in die dñica ibi est pascha iudeoꝝ. et dñica seq̄nti est pascha nostrum. s. in vicesimā prima die. Et hec lunatio q̄nc̄ incipit in martio qd̄ plene in fine octaue ptis dicit̄. Ecclia tñ antiquit̄ celebrabat pascha cū iudeis q̄rtadecima luna p̄mi mēsis quocūq̄ die occurreret. quez ritum sancti patres in nicena synodo p̄hibuerūt. cōstituentes nō solū lunā paschalem et mensem inquirere sed etiā diem dominice resurrectionis obseruare. et idō extenderūt pascha a quartadecima luna vsq̄ ad vicesimā primā vt dictuz est. vt sic et dies dñicus non omittet̄ et in die resurrectionis dñi pascha celebraret̄. et hoc pluribus de causis. Primo ne ecclia videat̄ iudalizare et figuris iudaicis adherere et in tēporib⁹ et annis p̄fidere. Secōdo q̄ die dominica datū fuit manna a dño. p̄ qd̄ significatur eukaristia. i. panis angelozū hñs i se oē delectamentū. et suauitatē oīs saporū. An̄ Exo. xvj. Die sexto parēt qd̄ inferāt vt sit duplū q̄ inferre solebāt p̄ singulos dies. et hec est dies veneris. et ita die dñica datum est manna. Tertio q̄ preceptuz est comedere agnū cū lactucis agrestibus

et in azimis sinceritatis et veritatis. i. cum puro affectu et puro intellectu. h̄ est in veritate. Christus vō mortē nostram destruxit moriendo. et vitā nostrā resurgēdo reparauit. Et ita patet q̄ in die resurrectionis debemus comedere agnū. q̄ tūc incipit veritas nostre vite. Quarto n̄ celebratur pascha nostrū cū iudeis. qui illud celebrant decima quarta luna. q̄ quis tūc immolatus fuerit agn⁹. tñ incipit eius immolatio in sequenti die. q̄ tunc est t̄ps luctus nec est t̄ps solennizandi. et ideo ecclia dimittit hoc vsq̄ ad tempus solennitatis. q̄a debet fieri cum solennitate sicut dictuz est Quinto quia cū xp̄o vult ecclia celebrare pascha suā. Triplex em̄ pascha fecerūt iudei. Primū in ramasse. qd̄ interpretat̄ cōmotio tinee. Per h̄ significat̄ p̄mā pascha id est spiritual̄ transitus d̄ vicis ad virtutes. Per tinea em̄ p̄ctm̄ intelligit̄. q̄ sic tinea p̄sumit pannū inceptibiliter. sic peccatū animā. Quādo aut̄ p̄ctm̄ cōmouetur in nob. siue amouet̄ p̄niam. fit iste transitus. Secōda pascha factū fuit i syna. qd̄ interpretatur mensura. p̄ qd̄ significat̄ scđm pascha spirituale. s. transitus de virtute ad virtutē. p̄ qd̄ restituit̄ homini sua mēsurā attingendi celestia. Iste transitus fit quando transimus d̄ virtute in virtutē. Tūc cū accedit ad mensurā suā hō qm̄ fact⁹ est vt sit socius angelozū. Primū pascha xp̄s nō potuit celebrare. q̄ p̄ctm̄ nō fecit. nec ē inuentus dol⁹ in ore ei⁹. nec scōz. q̄ datus fuit ei sp̄s sc̄ctus nō ad mensurā a tpe sue natiuitatis. Tertū pascha factū fuit i galilea. qd̄ interpretat̄ reuelatio. Iste pascha fit a nobis qm̄ trāsimus de mūdo ad patrē siue de mūdo ad celū et reuelant̄ nob̄ oīa que modo credimus. Hoc pascha celebravit xp̄s p̄ resurrectionem suā. qd̄ nos celebramus p̄ decimā quartā lunā p̄mi mensis p̄ equinoctiū vernale qm̄ dies incipiūt maiores esse noctib⁹. put dictū est sub sabbato sc̄to Sexta causa est. q̄ de p̄mo pascha vel sc̄to nō est gaudiū multū sed d̄ tertio. An̄. ij. Reg. xvij. c. Non gloriatur accinctus eque sicut discinctus Septima quia ex iussione angeli monemur pascha in dominica celebrare vt p̄missuz est. Quare h̄ et cetera festa saluatoris preter natale mutabilia sint. dictū est sub natali. An̄ autez

debeat pascha annūciari dictū est sub ephraim. Porro p̄siderande s̄ quedā h̄ paschal̄ t̄pis varietates. Sunt em̄ in eo tres septimane quasi p̄p̄is vocabulis nuncupate. Prima est paschalis. Secōda in albis. Tertia expectatiōis. Prima d̄ sanctificata p̄pter iustificationē aie. An̄ et q̄ hoies p̄ baptisimū sanctificati p̄ totā septimanā illam vestē quā in baptisimo susceperunt deponant. q̄ significat̄ p̄mā innocentie stolā. Secōda d̄ i albis. p̄mo q̄ baptizati i sabbato sancto deponunt in sabbato in albis albas stolas seu vestes quas i baptisimo susceperūt. Per albas qd̄ innuit̄ quales in p̄nti vita esse debeant. s. mūdi. et q̄ta deniq̄ sint corpa p̄cepturi. q̄ sancti beatitudinē et gl̄iam possidebūt. put dictū est sub sabbato sancto. Secōdo q̄ hoc tpe illi q̄ baptizati sunt in sabbato sancto et ab ep̄o cōfirmati. alias albas stolas portare vsq̄ ad aliud sabbatū solent. Cōmunit̄ tñ prior septimana vocat̄ in albis p̄pter angelos q̄ in resurrectione dñi in albis apparuerūt vt p̄missum est. et q̄ olim baptizati illis diebus cādidis vestib⁹ vtebant̄ vsq̄ ad sabbatū i albis. Et p̄pter p̄missas etiā causas d̄ sabbatū in albis. Vel q̄ mos fuit antiquit̄ vt in ip̄o sabbato vestes ex toto deponerent et albas induerent. qd̄ nou fit in sabbato sancto. Tertia septimana. s. q̄ est post ascensionem d̄ expectatiōis. qm̄ re-presentat̄ illud tempus quo apli expectauerunt aduentū spiritus sancti qd̄ dñs dixit. Manete i hac ciuitate et expectate vsq̄ dū induamini v̄tute ex alto. Prima aut̄ septimana nō prendit̄ nisi vsq̄ ad sabbatū in albis exclusiue. et sic pascha sex dies solū h̄z p̄ octauis. Septia vō in albis incipit sabbato in albis. et terminatur i alio sabbato. et sic durat p̄ octo dies. Octaua vō ascensionis cum deberet terminari in quinta feria an̄ penthecosten. prendit̄ vsq̄ ad penthecosten. q̄ licet duo dies q̄ supersunt octaue ascensionis. possint in officari ad missas a dominica antecedenti tamen ad nocturnos nō haberent inuitatorium vel lectiones vel responsoria nisi ab ascensione dñi acciperent. An̄ illi decē dies p̄ vna octaua reputant̄. nec mirū cū et totū tempus paschale p̄ vna reputet̄ octaua. et similiter a natiuitate vsq̄ ad octauā

ephe. De hoc dicit̄ sub dñica post ascensionē. Tempus aut̄ paschale vsq̄ ad penthecosten vocat̄ quinquagesima. q̄ cōtinet̄ quinquaginta dies. p̄ qd̄ t̄ps iubilei significatur. vt dicit̄ sub penthecoste. Quasi ei q̄dragesimas celebram⁹ cui numero addit̄ decim⁹ numerus. et fit quinquagenari⁹. Primaz an̄ pascha in q̄ labores et miserie h̄ t̄pis significant̄. An̄ tunc ieiunamus et cantica leticie subricem⁹. Secōdam p̄ pascha que significat̄ statū eterne felicitatis. et in ea tempus glorie nostre post hanc vitā re-presentamus. tunc em̄ ab omni labore descemus. et in dei laude erimus quare tunc cantica leticie multiplicamus. et ianua penitentibus aperitur. quia nullius p̄cti impropertū erit. totum em̄ erit absorptum a gloria. put in collecta huius diei habetur et hoc dictum est in p̄hemio huius partit̄ nec ieiunam⁹ nec ienua flectimus. imo stātes oramus. Tum q̄ nō erit pro quo flectantur. sed domus d̄ gl̄ia replebit̄. Tum etiam vt libertatē quam nobis domin⁹ resurgendo acquisiuit profiteamur. Tuz q̄a mulieres ad monumentum venientes nō flexerūt genua sed erecte inspexerūt in sepulcro. sicut dicit̄ Ambrosiū in fine luce. Tum quia fm̄ ip̄m ambrosiū his quinquaginta diebus q̄bus dominus nobiscū fuit gaudēdum est. et iugis festiuitas est in eis tanq̄ sit dies dñica. Tum etiam quia hoc tempus paschale significat̄ octauaz resurrectionis. in qua nec ieiunabit̄. nec genua flectent̄. sed p̄fectum gaudium omnibus erit. In festiuitatibus etiā beate marie et diebus dominicis et festiuis et in diebus penthecostes. nisi in presentia corporis et sanguinis christi genua flectenda nō sunt. De hoc in quinta pte sub ti. de p̄ma dictū est. et sub sabbato post penthecosten dicitur. Genua ei in ecclia flectere cordis cōtritiōne significat̄. Et est notanduz q̄ i genuflectionibus vtendum est oratione dominica. Vel oratione quā Augustin⁹ scripsit seu approbavit. s. Deus propici⁹ esto mihi peccatori v̄ peccatrici. Vel illa quā quidam sanctus heremita cōposuit et docuit thaydem meretricem. docēs illā quod tidie genuflectere. et in terram discumbere. oculos sursum non attollere. et dicere. Qui me psalmasti. Miserere mei. Le-

terū festiuitas pascalis hebdomadaria est
put in ti. sequenti dicit. In pascali septima
salutare nos adiuuicē hō debem. s. f.
Resurrexit dñs. et salutar' d'z rñdere deo
grās. vel et apparuit symoni. et postea de-
bemus dare osculū ad inuicē. in signū pa-
cis et charitatis. vsus tñ hō h'z. Romā
tñ pōtifer hac die missā celebratur' cardī-
nales. p̄latos. notarios. et familiares suos
hō salutat et osculat. et etiā omēs p̄mis-
si se inuicē hō salutat et osculant. Salu-
tans em̄ dicit. Surrexit dñs vere. Salu-
tatus et osculatus respōdet. Et apparuit
symoni.

Equit vide

re de nocturno officio hui' diei
Incipit aut ecclia inuitatorius
Alleluia. surrexit dñs vere. qñti toni pro-
pter qñq' aparitōes dñi in illa die q' dicte
sunt in quarta pte sub ti. de salutatiōe ad
p̄lm. vel ppter qñq' sensuū reparationez
q' fit p resurrectionē. In qbusdā tñ eccl'is
d'z inuitatoriu cū triplici alleluia. et septi-
mi toni ppter quietem que dat in resurre-
ctione Apoc. xiiij. Amodo iā dicit spiritus
vt requiescant a laboribus suis. Et indi-
gemus inuitatorio. q' vie syon lugent. eo
q' nō sunt q' veniant ad solennitatē. Hym-
nus aut nō dicit in quibusdā eccl'is. qā
in resurrectione nō cantabimus hymnos
hōi. s. in plateis hierlm cantabim' alle-
luia. vt h'z in cap. pe. Thobie. Sed loco
hymni cantat alleluia ppter spem quam
habemus de glorioza resurrectione. Alie
vō eccl'ie cantant hymnū. q'z semp laudā-
dus est deus. et cantant illuz ad tertiā sub
duplici cantu. vtz vnū versū sub vno cā-
tu et alium versum eiusdē hymni sub alio
et vnū altiori voce q' aliū ad significandū
duplicem stolā glorie quā xps assumpsit.
scz corpis et aīe. qā vō v'fute trinitatis in
qua est pfectio. facta est resurrectio. sō di-
cunt tres lectiones. tñ q'z sozo: nostra paz-
uula est. et ybera nōn habet. tum q'z bap-
tizi nō indigēt labore quasi mō geniti in-
fantes. de hoc in sequenti tractatu dicit.
Hac etiā die et h' tpe cantant tres psalmi
cum tribus antiphonis. Obseruat autez
sō iste ternari' numer'. Prīmo qz parciē
hoibus ppter pcedens ieiunū attrit' Se

cūdone neophici multitudine onerentur
vt pmissum est. Tertio ppter triduanam
dñi sepulturā q' pcessit dñicaz resurrecti-
onem Quarto ad notandū q' tria que do-
minus fm lucā pmissit in hoc seculo p̄ficere.
s. demōes eijcere. sanitatē p̄ficere. et ter-
tia die consumari. in resurrectione cōsum-
mata sunt. Prīmū opatus est dñs cum fe-
cit vt relicta creatura rediremus ad crea-
tozem. Scdm cū p fidem nos sibi tāq' mē-
bra capiti vniuit. vt de eius spū viuere-
m' Tertiu cū in hoc confirmauit nos ne libe-
remur. vel summatio est nostra resurre-
ctio. h'ec etiā in nostra conuersione appa-
rent. Eijciunt em̄ a nobis demones p ex-
orcismos. sanamur p cathecismū. et consu-
mamur p baptismum et p̄firmationē. Prī-
mū notat in primo psalmo et sua antipho-
na. vbi d'z. Et consiliū meuz non est cū im-
p̄is. In quo psalmo ostendit quid vitare
debeat quis ad hoc qd sit beatus. s. nō ire
in p̄siliū impioz et c. et qd facere debeat. s.
habere voluntatē dñi in corde. et in ea die
et nocte meditari. Prīm' ergo psalmus cū
antipha sua monstrat impios. i. demones
eijci a consilio filij dei. In hac demōie
ejectione fit qd dñs in euāgelio Johis dicit.
Nūc iudicium est mundi. nūc pnceps hu-
ius mundi eijcietur foras. hoc iudiciū est
discretio qua fideles p fidem sepantur ab
imp̄is demonibus. qd iudiciū factum est
in multis milibus credentiu. Sed in hoc
iudicio imp̄i. i. in impietate p̄seuerātes nō
resurgunt. sed hi q' p fidē xpo vniunt. Et
h' est scōz qd notatur in scōo psalmo et sua
antipha vbi d'z. Postulauit patrē meū al-
leluia. dedit mihi gētes allā. in hereditatē
sibi allā. hoc factū est cum fideles p fidez
ei tanq' capiti vniunt. vt p ipm ad mo-
dū hereditatis fructificent. Unde in psal-
mo irridendo dicit. Quare fremuerūt gē-
tes et c. dicentes. Dirumpam' vincula eo-
rum et p̄iciamus a nobis iugum ipsoz
Stulte dicunt. Qui habitat in celis irride-
bit eos et c. Et christus dicit. Ego aut con-
stitutus sum rex ab eo qui dicit. Postula
a me et dabo tibi gentes hereditatem tuā
et c. Et aduerte quia in antipha dicit. de-
di. et in psalmo dabo. vt in antiphona oñ
datur impletum esse quod in psalmo ē p-
missum. Tertium notat in tertio psalmo

et in sua antiphona. in quo tangitur con-
summatio quā dominus promissit se perfe-
cturum in tertia die vbi dicitur. Ego dor-
mivi et somnum cepi et c. hoc em̄ licet de
passione et morte et resurrectione saluato-
ris intelligatur. moraliter tamen conueni-
enter intelligitur de eo qui diu in peccato
dormiuit et tandē p dei adiutoriu surrexit
Quinto etiam potest dici q' quia p opera
istorum triū dierum sunt cathecumini mē-
bra christi. s. p exorcizationē p abrenunci-
ationē dyaboli. p fidem qua vnitas in eis
perficitur. et p impositionē manus episco-
porum siue resurrectionem dñi. que est iu-
stificatio nostra. ideo propter hanc iusti-
ficationem canimus tres antiphonas in
nocturno resurrectionis. Prīma disijgit nos ab
imp̄is. Secūda coniungit nos capiti cris-
to. Tertia facit nos resurgere ppter iusti-
ficationem. Sexto etiam potest dici q' per
tres psalmos tria tempora significantur.
Tres antiphone cantant. i. quibus patri-
arche prophete et apostoli significantur.
Tres lectiones legunt. quia lex psalmi et
prophetie resurrectionē domini profiten-
tur. Tria responsoria subsequuntur quia
tres ordines. s. hoc Job et Daniel christi
resurrectione saluantur. Singulis respō-
sorijs glōria patri subiungitur in quibus
dam eccl'is quia trinitas ab omnib' or-
dinibus collaudat. In quibusdam vō nō
nisi vnū glōria tribus responsorijs fm ge-
neralem p̄suetudinem continuatur. ad no-
tandum q' in trinitate vnū deum glorifica-
mus. Septimo tenarium in omnibus fre-
quentamus propter sacramentum bap-
tismi in trium personarum nomine celebra-
ti. Octauo paucitate vtitur lectionuz p-
pter paucitatē que tunc aderat p̄dicatoz
Nam apostoli erant in numero pauci. me-
tu indeorū muti. de morte domini mesti.
de audita resurrectione qsi deliri. Qua pau-
citate volūt vti quidaz vsq' in p̄tecostes
quando facti sunt p̄dicatores numero plu-
res. et spiritus sancto feruentiores. vt iā di-
cetur. Alij vō solennitatem potius atten-
dentes integrū et solennem seruāt numer-
quia et si apostoli muti fuerunt tamen allo-
quium angelorū et frequens visitatio do-
mini non defuerunt. Quare in seqnti heb-
domada cantatur tantuz vna antiphona

cū tribus psalmis in sequenti ti. dicitur.
Sane tertio responsorio cum glōria pa-
tri decāto cū cereis et solēni p̄cessiōe de
chozo ad aliquē locū tendimus. vbi sepul-
crum imaginariū coaptat. et vbi introdu-
cuntur p̄sone sub forma et habitu muliez
et duoz discipuloz. s. Johis et petri. q' ad
sepulchru xpm querentes venerūt. et qdā
alie p̄sone in p̄sonis et forma angeloz. qui
xpm a mortuis resurrexisse dixerunt. in p-
sonis qz recte cātari pōt illa scōa respōso-
rij p̄mi p̄tula. Nolite timere et c. vsq' i fi-
nem rñforij. Tunc redeūt ad choz qsi fra-
trib' referētes q' viderūt et audierūt. et vn' p-
redit citius alio. sic iohes cucurrit citi' pe-
tro. In p̄sonis qz cōuenientē cantat illud
rñforij. Congratulamini. sine versu. Et q'
aut hnt vsus de hac rñsione compositos
licet nō autenticos. nō improbam'. Tūc
chorus audita resurrectione xpi prumpit
in vocē altissime cantās Te deū laudam'
Quidā vō hāc rep̄tationē faciūt anteqm
matutinū inchoent. Sed hic est pprior lo-
cus. eo q' te deū laudam' exprimit horam
q' dñs resurrexit. Quidā etiā eā faciūt ad
missā. cū d'z sequentia illa. Victimē pasca-
li laudes. cū dicit vsus. Dic nob. et sequē-
tes. Ad h' die nostrā resurrectionē rep-
sentamus q' xpo cōsurrexerim'. et ideo de
die dicim'. h'ec dies quā fecit dñs et c. Et
in nocte sepulturā q' ei cōsepulti sum'. et
ideo illud nō dicimus de nocte. An dicit
apls. Cōsepulti sum' cū illo p baptismuz
in morte. Trina etenim immersio in aq' bap-
tismi triduanā dñi sepulturā representat.
Ille qdem cōsepult' est xpo. q' peccare qe
scit. ille cōsurrexit cuz christo. qui celesti-
bus intendit. Et aduerte. quia in duabus
precedentibus noctibus triduanaz domi-
ni sepulturā representam'. fm qd dñs latu-
it in sepulcro. vnde tunc allā nō dicimus.
in hac vō nocte sepulturam dñi representa-
mus. in eo q' christo cōsepulti sumus. et
ppter h' alleluia cantamus qz xpo conse-
peliri gaudium est nobis. Ad p̄mā vō
nō dicit hymnus. ppter rationez in sexta
parte sub titulo de nocturnis assignatam
nec. quicumq' vult. Quidā tamen dicunt
psalmū. Confitemini. sicut et in sequenti ti-
tulo dicit. Nō sunt etiam petitiones ob-
secrationes et postulationes. qz dicit domi-

nus. In die illa non rogabitur me quicquam. Et quia cum glorificati resurrexerimus. non in digebimus istis. Non ergo dicuntur preces. quia ubi non erit miseria non erit petenda misericordia. Ubi non erit temptatio. non erit dicendum. libera nos a malo. Non dicitur etiam capitulum quod est refectio. ne post longam psalmodiam homo tedio afficiatur. Confortat enim fessos sicut electuarii membrum. Tum quia ibi nullum erit tedium. Tum quia in hoc officio brevis est psalmodia. Et quoniam capitulum in horis non dicitur ideo nec responsorius debet dici. quod respondet capitulo siue lectioni in missa tamen dicitur. quia respondet epistole. et in laudibus. quod dicitur lectionibus. et dicitur tunc capitulum Christus resurgens. ad roma. vii. ca. De vesperis in sequenti titulo dicitur.

Unde de diurno

no officio videamus. Et quod de hac die sit statio apud sanctam mariam maiorem. quia cum beatus Gregorius. hac die ibi celebraret et par dominus pronuntiaret angelus dominus alta voce rudit. Et cum spiritu tuo. Et propter hoc cum papa ibi hac celebrans dicit. par dominus. in testimonium huius miraculi nihil sibi rudent. Ceterum autem missam sit processio. quod ex euangelii autoritate extrahitur. eo quod angeli dixerunt mulieribus. Ite dicite discipulis quia procedet vos in galileam. Et dominus ad eas. Nunciate fratribus meis ut eant in galileam. ibi me videbitis. Hec ergo significat processiones apostolorum ut viderent dominum in galileam euntium. Rursus galilea transmigrationis interpretatur. In galileam ire fuit de indeis ad gentes transire. De qua transmigratione postea dixit. Euntes docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. In significatione ergo huius transmigrationis hodie solennem agimus processione siue in signum quod nos oportet de vicibus transigrare ad virtutes. siue proficisci de virtute in virtute. ad hoc ut videre dominum mereamur. quod sit specialiter in baptismo. et ideo in significato baptismi nos et loca nostra aqua benedicta aspergimus cantantes. Vidi aquam. Aliis vero temporibus cantatur. Asperges me. Verumtamen nec hodie nec in penthecostes aqua benedicta. quod latius profecuti fuimus in quarta parte sub titulo. de aqua benedicta aspersione. Ab hac processione omnes processiones dominicales per annum originem traxerunt ut videamus dominum in galilea. id est transmigratione de vicibus ad virtutes. Dies enim dominica est dies resurrectionis natiuitatis et spiritus sancti missionis et in omnibus de nouo dicitur est testamento cantandum. De processione dicitur est in quarta parte sub titulo. de accessu pontificis ad altare. Sed ad quod dicitur fuit apostolus ut irent in galileam ad videndum dominum. put legimus in matheo cum eadem die eum viderint in iherosolymis. Rursum. hoc dicitur maxime propter allegoriam. licet ad litteram factum sit. Allegorice enim transmigrationis illa significat transmigrationem de iudeis ad gentes. in qua maxime videtur Christus. quia in hoc maxime apparet Christi deitas quod totus mundus ad predicationem famulorum Christi credidit. Dixerunt enim apostoli iudeis. Quia verbum dei repulistis et vos indignos fecistis vite eterne. ecce conuertimur ad gentes. In hac processione procedunt luminaria ut illud euangelicum impleatur in nobis. Sint lumbi vestri percincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Crux etiam precedit ut carnem nostram crucifigamus cum vicibus et concupiscentiis. Et post cruce et vexilla que sunt victoriae iesu Christi insignia sequuntur sacerdotes dealbati exultantes in laudes resurrectionis que procedunt cum tanta pleni sequentis expectatione ut per distinctas et morosas expectationes corporaliter illud propheticum quod tunc cantatur impleri videatur. Cum iocunditate eribitis et cum gaudio deducemini. Nam et montes et colles exultent expectantes vos cum gaudio. Ite in ea maior sacerdos procedit. quia dixit dominus. procedat vos in galileam. Ite et ea nihil resonet quod sit veteris historie. sed ea solum cantant que gloriam personam ecclesie admittunt. Virtute magis reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu Christi. Quia sicut diximus in galilea transmigrationis. est apostolorum predicationis. Cum autem ventus est ad medium templi. vtriusque sexus populo circumstante. totis viribus chorus in voce exultationis erupit antiphonam cantans. Sed dicit angelus. que exprimit quod apostoli docuerunt aut docere debuerunt. id est Christum viuere Et est totis viribus percipiendum. et in auditu circumstantium efferendum. quia quem queritis viuunt. et vita hominum cum eo surrexit. ut hodierna processio illud nobis recolat. quod rex glorie cum ex-

ercitu redemptorum de infernalibus claustris ad celestia regna migravit. Post processionem sequitur missa. et incipit precentor loco magni precentoris. id est Christi. Resurrexi et adhuc tecum sum. Post que cantatur chorus ad significandum quod ad Christi similitudinem alii sancti qui erunt in patria deum laudabunt. Quod vero sequitur. et adhuc tecum sum. in hoc notatur eternitas in qua semper est cum patre. Cantatur ergo hac die in persona Christi. Resurrexi et adhuc tecum sum. sed tunc illud dicitur in persona nostra. quando resurgentes transibimus de hac mortalitate ad immortalitatem. quod significatur in hoc quod dicitur in euangelio. Et transiens ministrabit eis. Ministrabit enim nobis cibum spirituales seipsum sicut iudeis dedit manna in deserto. Prodest etiam dici quod dominus per ora prophetarum dirigens sermonem ad patrem ait. Resurrexi et adhuc tecum sum. In quo tria notantur. scilicet suam gloriosam resurrectionem. et patris in passione preceptionem. et cognitionem eius per scientie sue dilatationem per orbem. Resurrectionem eius notat cum dicit. Resurrexi et adhuc tecum sum. et. quod dicit. Non est ita sicut iudeus cogitavit quod a te omnino sim derelictus et abiectus tanquam immundus. Unde deridendo dicebat iudeus Si filius dei est liberet eum. quod dicit. Non liberabit eum quia de eo non curat. Protectionem patris in passione notat cum dicit. Posuisti super me manum tuam. quod dicit. Protexisti me non a passione sed ab eo quod iudei intendebant videlicet ab extinctione nominis mei ad quam intendebant. Unde dicebant. Si dimittimus eum sic omnes credent in eum. Sed in hoc quod me occiderunt. hoc quod ipsi timebant consecutum est. Nam ego qui sum granum frumenti cadens in terram multum fructum attuli. et tam de isto quam de illo primo laudandus est pater. Unde post vtrumque cantatur alleluia. Scientie patris dilatationem notat cum dicit. Mirabilis facta est et. quia si diceret. Ex hoc cognitio tua pater non tantum ad iudeos. sed etiam ad gentes dilatata est. Nam prius tantum in gente iudeorum cognoscitur. iuxta illud. Non in iudea dicitur et. Et quia ab vtroque populo cognoscitur ab vtroque tibi laus offert. et idcirco duplex alleluia sequitur. et ad id pertinet versus. Domine propter me et. sessio nem meam. id est gloriam meam in resurrectione.

In quibusdam tamen ecclesiis tacetur verbum illud sessionem. et solum dicitur resurrectionem meam. Prodest tamen vtrumque dici. pro quod duplex Christi natiuitas designatur. Sequitur hymnus trinitatis. scilicet gloria patri. qui in precedentibus diebus in missa fuit propter ignominiam illam trinitati in tertia persona. id est in filio. Nunc autem quia sublata est ignominia illa hymnus ille cantatur. Hec etiam in quibusdam ecclesiis pro cereos representant. ubi tres cerei ante altare ardere consueverunt. sed in tribus diebus ante pascha non ardent nisi duo. in signum quod tertia persona sublata est. hac vero die tertius cereus reaccenditur. id est signum quod ipsa Christi persona gloriose reddidit nobis. Post hoc dicitur collecta. in qua ostenditur quis sit resurrectionis et mortis effectus quoniam aptio ianue regni celestis est effectus. Qualiter autem illam ianuam intrare debeamus dicitur in epistola que est prima ad Corinthios. v. c. l. Ex purgate vetus fermentum. id est abijcite vetustatem a vobis. et non est ire in galileam. id est vicibus ad virtutem. et de virtute in virtute. sicut est iherosolymis. id est debet. vel estis iherosolymis per baptismum. Item pascha nostrum imolarum est Christus quod dicitur. coctus est agnus et paratus. Itaque epulemur. Et determinat quod sit agnus. cum dicitur Christus. Christus enim est pascha nostrum. id est agnus paschalis et festum paschale. Alia etiam ratio ipse est pascha quia per ipsum et ab ipso et ad ipsum est nobis transitus predictus. Non in fermento veteri neque in fermento malicie. id est male voluntatis. et nequicie. id est prave intelligentie. nequam enim est quod de deo male intelligit. sed iherosolymis sinceritatis et veritatis. id est in accessu affectu et purificato intellectu. ut iherosolymis sinceritate charitatis et puritate fidei. Sed etiam plene dicitur veritas que fides. comprehendit enim sapientiam et intelligentiam. Sed videtur littera epistole in se contraria. Si enim sumus iherosolymis. id est sine fermento. quomodo expurgabimus vetus fermentum. quod etiam dicitur ut sitis noua conspersio. videtur enim dicere ut sitis iherosolymis sicut estis iherosolymis. Nam noua conspersio nihil aliud est quam farina aqua conspersa. id est pasta nondum fermentata. Sed est notandum quod duobus modis dicitur quod peccare. id est peccato proprio vel peccato alieno cui consentit. Erant enim illi quibus loquebatur apostolus iherosolymis. id est sine proprio peccati fermento. sed erant alieno peccato infecti

dum non reprehendebant illum cum possent qui patri suo propriam nouercam abstulerat qui inter eos erat. Unde dicitur eis. Expurgate vetus fermentum. id est abijcite illud a vobis per excommunicationem. ut sitis noua conspersio. id est sine fermento alieni peccati. Sequitur graduale quo videtur ecclesia propter nos. quod non habemus adhuc nisi resurrectionem anime et expectamus resurrectionem corporis. Hec dies quam fecit dominus exultemus et letemur in ea. quia exultando et letando itur in paradysum. sed cum labore et angustia et cum maxima afflictione itur in infernum. quia non est pax impijs dicit dominus. sed bonis est iocunditas pax et quies maxima propter spem gloriose resurrectionis. Cantatur autem graduale licet sit luctus laborantium propter baptizatos qui arripuerunt laborem militie. ut pueniant ad alleluia eterne leticie. Grandis enim labor eis superest ut partem habeant in secunda resurrectione. Et est sciendum quod est dies temporis. Unde hodie si vocem eius audieritis. id est si in tempore quo videtis. Et est dies eternitatis. Unde melior est dies vna in atrijs tuis super milia. Hanc diem hodierna festiuitas inchoat. et ideo recte demonstratiue dicitur. Hec dies quam fecit. Et hodie resurrexit dominus. Sed hec dies dum est in auroa vel in ascensu vocatur dies salutis et gratie. Cum fuerit in meridie vocabitur dies eternitatis et glorie. Hec dies decliuum non sentit. et ideo solemnitas ista vespere non habet ut dicitur in ti. sequenti. Postmodum sequitur alleluia cantus quidem angelicus scilicet. Pascha nostrum immolatus est christus. scilicet. Corin. v. c. quia ipse est panis angelorum. et in quem desiderant angeli. prospicere. etiam in quantum est homo. quod dicitur. Laudate dominum deum quia pascha nostrum immolatus est christus. Deinde sequitur euangelium Marci. xvij. c. quod habet figuram leonis. quia et christus fuit leo in resurgendo. et quia secundum ordinem leguntur euangelia. put in sequenti dicitur. Est autem euangelium. Maria magdalena et Maria iacobi et salome emerunt aromata etc. Similiter oportet nos emere aromata bone voluntatis. Est. Venite et absque argento et absque vlla commutatione emite vinum et lac. id est aromata virtutum quibus vngitur deus. quod deliciae sunt

ei esse cum filiis hominum. Et sequitur ibi quod angelus apparuit mulieribus in vestibus albis. Sed in euangelio mathei quod legitur in vigilia dicitur quod aspectus eius erat sicut fulgur. et vestimenta eius sicut nix. Et per hoc notatur sicut dicit Gregorius quod dominus in iudicio terribilis apparebit reprobis. et blandus iustis vna facie. Hoc enim erit ex diuersitate conscientiarum. Quia ergo blandus apparebit iustis. ideo ne nimis de resurrectione exultemus sequitur in offertorio. Terra tremuit et quieuit. In postcommunionem que sicut et alleluia sumitur de epla. hortatur ecclesia filios suos ut cum fide veniant ad communionem dicens. Pascha nostrum immolatus etc. Sicut quidam quod illud quod dicitur in introitu. Resurrexi. vox est sponsi ad sponsam eam de morte sua in presenti tempore consolantis. cui sponsa respondet. Posuisti etc. Et vox generi humani quod in adam cecidit et per christum resurrexit. Cetera sunt concentus angelorum et hominum de christi resurrectione gaudentium.

De septem diebus post pascha.

De prima septimana paschalis temporis.

Hoc tempus septimana paschalis temporis. id est conuenit vocetur septimana in albis. tamen sequens magis proprie vocatur in albis propter causas in precedenti titulo positas. Et hoc est conuenit huic tempori et precedenti. Est enim tota septuagesima que terminatur in sabbato in albis. Inde est quod tractus in sabbato paschali et graduale per totam ipsam hebdomadam dicitur quod labor significat. Alia vero et cetera cantica leticie cantantur ut dictum est super dominica septuagesime et hoc propter tempus regressionis. quod incipit secundum quosdam in pascha. put ibi dictum est. Isti septem dies computantur cum septuagesima. quia hec septimana est septima a quadragesima. per quam idem significatur quod per septuagesimam. in cuius septima decade filij israel acceperunt licentiam redeundi. et iam quasi liberi erant. ideoque diebus istis cantica leticie cantantur. Porro omnes isti dies septem. sunt quasi vna dies dominica. Unde semper cantantur in eis. Hec dies quam fecit etc. Et in oblatione dicitur. Te quidem domine omni tempore. sed in hoc potissimum die gloriose. etc. Et in eis semper agitur de resurrectione. ad ostendendum quod per septem dona spiritus sancti veniunt ad veram resurre-

ctione. vel potius quia in tota vita ista que per septem dies currit. debemus anhelare ad gloriam resurrectionis quantum possumus. Sic et pascha in veteri testamento per septem dies celebrabatur. et scenophegia. id est fixio tabernaculo. Quocumque enim hac die facimus ideo facere debemus ut in celo tabernacula nostra figuramus. quod erit per gloriam immortalitatis. ut ille qui crucifixus est ostendat nobis suam deitatem cum dicit in officio nocturno. Ego sum qui dicitur qui est misit me ad vos. Exo. iij. Siquidem pascha est hebdomadaria festiuitas quia quilibet die hebdomade mutantur officia. In veteri enim testamento tres habuerunt hebdomadarias festiuitates. id est pascha et penthecosten. quas etiam nos habemus. sed ad alios quod illi habuerunt. et scenophegiam quam si habemus nisi quodammodo ut dicitur in phemio septime partium. Quidam vero scripserunt quod festum penthecostes non fuit in veteri testamento festum hebdomadale. Et quod in nouo testamento habet septem officia propter septem spiritus sancti dona non quod sit festum hebdomadale. quia tres ultimi dies non habent omnino propria officia. Ad hoc notandum est. quod cum in urbe romana esset magna aeris pestilentia beatus Gregorius. in tempore paschali ordinauit ut imago beate virginis que in ecclesia sancte marie maioris seruatur quam beatus Lucas pinxisset dicitur. et eadem virgini simillima prohibetur processionaliter portare. et dum ante processionem reuerenter portare. ecce tota aeris infectio et turbulencia cedeat imaginis fugiens. ac si eam ferre non posset. sic quod post imaginem mira serenitas remanebat tunc autem iuxta imaginem audite dicunt tres voces angelorum canentium. Regina celi letatur. quia quem meruisti portare alleluia. resurrexit sicut dixit alleluia. Statimque beatus Gregorius adiunxit. ora pro nobis deum rogamus alleluia. Que antiphona ideo hoc tempore frequentatur. Et tunc Gregorius vidit supra castrum crescentium angelum dominum. qui gladium cruentatum tergens in vagina prope ponebat. Intellexit ergo Gregorius quod pestis illa cessasset. quod et factum est. Unde castrum illud exinde castrum sancti angeli vocatum est. Premissa imago in ecclesia beate marie maioris in urbe super limen baptisterij seruatur. quam romani

regnam vocant. Per hos autem septem dies tres tantum dicuntur psalmi sicut in dominica resurrectionis. In hoc tamen interest secundum aliquas ecclesias. quia tunc dicuntur cum tribus antiphonis. in his vero diebus cum vna sola. Siquidem ideo tres psalmi per hos septem dies basilicales dicuntur. quia qui pure baptizatur septem spiritus sancti dona suscipiunt. que per hos septem dies signantur. Suscipiunt etiam tres virtutes. id est fidem spem et charitatem. que per tres psalmos intelliguntur. que nobiscum vsque in finem manere debent. Ceterum ergo tres psalmos ut recolamus nos hec tria habere. Antiphona vero vna est. quia vna est a qua hec omnia sunt. Rursus vero quia ut permittitur est. hec tota hebdomada est quasi vna dies dominica. inde est quod per omnes hos septem dies canimus psalmos de nocturno dominice diei. vel eis adiacentes. Quaedam tamen ecclesie permittunt psalmos maiores et laudiosos. id est Confitebor. et Diligam te. que neophitis omnia breuia debent proponi. et soror nostra paruula est et vbera non habet. Et apostolus dicit. Lac dedi vobis potum non escam. Sed numerum supplemus per illos duos. Luz inuocarem. et Verba mea. Et ita decem et octo psalmos perficimus vsque in sextam feriam. In sabbato autem sumimus tres de adiacentibus quos in die dominica ad primam cantare solemus. id est. Dominus regit me. Domini est terra. et Iudica. Sed et illos duos. Deus deus respice. et Ad te domine leuavi. propter causam predictam permittimus. In sequenti vero tempore multiplicandi sunt psalmi sicut et boni mores que per psalmos intelliguntur per quos ad gloriam puenitur. quam per totum tempus istud figuramus. In quibusdam tamen ecclesijs non dicuntur nisi tres psalmos vsque ad penthecosten. et hoc ex institutione alicuius. put dicitur sub dominica de trinitate. Sed hoc non bene fit hodie. Primo quia eam quare illud institutum fuit hodie cessat. Secundo quia contra canonem Gregorij faciunt. put dictum est in quinta parte super titulo de nocturnis. Tertio quia in canonicos regulares et alios clericos qui usurpato nomine seculares dicuntur. nulla debet esse quo ad hoc differentia. nam et ipsi magis ex parte antiquitus regulares fuerunt. Et certum est quod canonici regulares in octaua resurrectionis dicuntur in nocturnis nouem

lectiones cum noue risonijs et etia ecclesia romana. Qui enim dicunt quod omnia facilia dunt esse eo tempore. propter neophicos. illa facilitatez nimis extendunt. Nam due tantum sunt hebdomade neophicorum. scilicet in pascha et penthecosten. et preterea concludit eis in ascensione ubi sunt nouem risonia et noue psalmi cum suis antiphonis. Nulla enim est sufficiens ratio quare in sequenti die post ascensionem dicamus tantum tres psalmos cum vna antiphona. De hoc etiam dictum est in ti. precedenti. Nempe secundum romanum ordinem in omnibus dominicis noue lectiones dicuntur. licet magistrinum concilium a pascha usque ad penthecostem tres tantum instituerit esse legendas ut fuit in matutinum in die cantetur. quod in futuro trinitas comprehendet. et a sanctis in luce domino seruietur. Ad primam autem dicunt quodam per totam hebdomadam totum psalmum. Constatemini etc. In quo precipue de christi resurrectione agitur. Alii vero solum versum. Hec dies etc. que in prima et in alijs horis per capitulum dicuntur quod vitam illam figuram in qua doctrina nulla necessaria erit sed omnes docti gratulabimur et exultabimus. Psalmus vero. Quicumque vult etc. toto isto tempore non dicitur. quoniam ad fidei pertinet. hoc enim tempus significat octauam etatem ubi non erit fides que euacuabitur. sed res que comprehendetur. non erit figura sed veritas. In quibusdam tamen ecclesijs aliter obseruatur. quod ubi fides non est superedificari non potest. Minus etiam symbolum. scilicet. Crede in deum. ob eandem causam subicitur ad primam. Nam cum venerit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte est. An in condensatione. scilicet in condensationibus pluri usque ad cornu altaris. id est ad comunioz. Non dicitur etiam capitulum neque preces ut dictum est in titulo precedenti. Vespertinum officium huius festiuitatis claritate illustratum. non enim per deum in adiutorium meum intende. quoniam in illa vita non sicut hic adiutorio indigebimus. sed per kyrie eleyson inchoatur. quod vespertina hora sabbati paschalis baptismus fuit per kyrie eleyson inchoatum et in trinitatis nomine celebratum. et propterea in eadem hora et in eisdem verbis per totam hanc hebdomadam in festiue regenerationis iocunditatem sancta trinitas adoratur. Vel per kyrie eleyson incipitur. ut quasi non existens per se officium misse officio continetur. Nam ut in titulo precedenti diximus hec dies vespam non habet.

bet. quod declinans eternitas non agnouit. tres psalmos sub vno alleluia. id est. gaudio cantatur in quibusdam ecclesijs. quod per fidei trinitatis ad unum eternitatis gaudium peruenit. Et hi tres psalmi resurrectioni que tertia dies facta est perueniunt. In primo capitulo sequitur hec dies. sicut in alijs horis. quod ibi non erit necessaria doctrina. sed exultatio. Et ut notetur sollicitudo baptizatorum adhuc peregrinatum et laborantium. quod nondum habent gaudium nisi spei. quo peruenit ad aliam rem. In primo inde per hymno sequitur alia. quod est per ipsos illorum ciuium hymnus. Sane descendimus processioniter ad fontes cum cereo per totam hebdomadam cantantes canticum exultationis. et populus sequitur. scilicet. viri per se. et mulieres per se. quod fit in memoriam eius quod hebrei pharaone et suis in mari rubro submersi fecerunt. que in gratiarum actiones de submersione hostium per totam hebdomadam redibant ad mare. viri per se. et mulieres per se cantantes illud canticum moysi. Cantemus domino. Siquidem hostes nostri sunt demones. mare rubrum est baptismus. in quo submerguntur omnes hostes. id est. vicia et peccata et demones. Et inde etiam est quod neophici baptizati in sabbato sancto procedunt suo lumine. scilicet. christo redeunt ad fontem baptismi his septem diebus gratias agentes. quod inimicorum submersi sunt. scilicet. vicia et peccata. et tunc circa fontes cantant psalmi. Laudate pueri. scilicet. nouiter baptizati. et in exitu israel de egipto. quod per baptismum de tenebris peccati erimus. Duo quoque psalmi circa fontes cantantur. quia per geminam dilectionem ad fontem vite pertingit que baptismatis et baptismi conueniunt. Baptizatis. ut laudate pueri. et est ammonitio laudis ad neophicos. que facti sunt pueri. id est. vicia puri. per quibus mater ecclesia subleuat ad fontes in laude eius gratie per quam meruit esse quod in cantico amoris audiuit. fons ortorum puteus aquarum viuentium. In ostia transit ad aliquod oratorium cum psalmo. In exitu israel que conuenit baptismi cum dicitur. Quid est tibi mare quod fugisti. et fit statio ad crucifixum et redduntur ei grates. quod ipse est qui baptizat. An in euangelio. Super quem uideritis spiritum sanctum descendente etc. hoc est que baptizat. Et salutať quod per crucem et in cruce nacti sumus aniam nostram redemptionem. Rursus per hos septem dies baptismales.

neophici quidam ad ecclesiam ducunt. Sicut enim filii israel transierunt mare rubrum in quo baptizati sunt. non tamen perueniunt ad terram per missionis. nisi sub ducibus domino illos pasce te ex manna. et columna ignis eos procedente sic et ipsi his septem diebus sub ducibus. id est. per spiritibus patris et matris ducuntur ad ecclesiam. et pascentur corpe domini. et cerei procedunt eos et sic tamen in sabbato quasi perueniunt ad terram per missionis. Cereos autem quos in sabbato sancto dum baptizantur habuerunt. per hanc hebdomadam in quibusdam locis ad missas et ad vespas accendunt et in sabbato et albis vel in sequenti dominica illos accensos offerunt sacerdoti. Siquidem luminaria accensa bona opera sunt. quibus toto tempore penitentis vite que per septenarium ducit lucere dunt. Offeruntur sacerdoti. quod post hanc vitam ad summum sacerdotem. id est. ad christum cum luminaribus bonorum operum veniunt. iuxta illud Venietes autem venient cum ex. per. ma. su. Potest etiam dici quod processionem vespertinales huius hebdomade. reuersionem significant de captiuitate babilonie. Hec est hebdomada reuertentium que in fine sue captiuitatis reuertunt ad deum. Et vespere trina statio complentur. sicut et baptismus in trinitatis nomine celebratur. Qui vero fontes non habent non exeat. sed quoniam psalmos continue dicant. et post collectam diei. de cruce collecta adiungant. Sed vespere quotidiem repetunt. quod per vna et eadem die tota hec hebdomada reputatur. In quibusdam etiam ecclesijs in his septem diebus quoniam descenditur ad fontes antefertur quodam serpens imago rursus super virgam. et candelam nouo lumine accensa super caput serpentis reuoluta affigitur. ex qua cereus paschalis. et omnes alie candelae ecclesie accenduntur. Circa quod sciendum est. quod sicut legitur Num. xxi. c. moyses in deserto erexit super palum serpentem eneum. ut qui percussis erant a serpentibus per illum sanarentur aspectu. In quo christi passio figurata fuit. Unde et dominus ait in euangelio Jobis. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto. ita et exaltari oportet filium hominis. Ideo ergo serpens imaginarius fertur et aspicitur. ut christi passio memoretur. et per hoc a vulneribus peccatorum sanemur. Nam serpens in palo est christus in patibulo. Ideo in benedictione baptismi. et cum ad fontes descendit. quod baptismus a christi passione virtutem accepit

in quo etiam a peccatis sanamur et mundamur. Fit hoc in vespis quoniam ipse christus fuit sacrificium vespertinum. An psalmus. Elevatione manuum mearum sacrificium vespertinum. Ignis nouus ex silice excussus est christus passus. que est lumen de lumine. ex quo cetera candelae in ecclesia illuminantur. quod ipse illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. Candelam in capite spiritus sancti reuoluta est spinea corona in capite christi posita. In completorio vero in quibusdam locis permittitur psalmus. Qui habitat. sicut in prima psalmus. Qui cumque In his autem sex diebus dicitur ad missam responsum et alleluia. put infra dicitur. Et dicitur primo responsum et post sequitur alleluia et hoc triplici de causa. In primo quod enim in laboribus vite presentis exultandum est iuxta illud. hilarerunt datur deus. ideo nunc post graduale et versum conuenienter sequitur alleluia. quod est vox leticie. Secundo responsum actiuum. alia vero contemplatiua vitam significat. Responsum enim significat actionem quam sancti exercebant in resurrectione corporum que erit in omni leticia. put verba responsoz huius temporis declarant que omnia siue versus eorum excepto eo que cantatur in tertia feria. put ibi dicitur. sunt de psalmo ceterimo decimo septimo. Constatemini domino. que psalmus sonat confessionem laudis. et est de eterna leticia. Quia igitur omnis illa laus confessionis siue actio ad gaudium et dei glorificationem tendit. merito ab alleluia concludendum est. Et quoniam eadem actio nihil aliud est quam laus dei. ideo ad hoc ostendendum post hos sex dies continue cantatur sine risonijs alleluia. Tertio ideo in his sex diebus hoc fit. quod senarius numerus ad opera sicut septenarius ad requiem refertur. Qui enim vult peruenire ad requiem oportet eum primo toto tempore penitentis vite bene operari. Circa hoc sciendum est quod ecclesia his diebus factorum actum in corpore cum fine leticie recollit. sic incipiens actum ut perungat ad quietem. primus dies mandat actum. septimus requiem gestat. octauus glorificat. Neque risonium illam actionem significat quam sancti in resurrectione corporum exercebunt. anime que per septem annos resurrectione corporum in quiete sunt. sed dum illam recipient in actione erunt. et tunc sic erit actio ut non desinat quietem. In quiete quidem erunt quod non laborabunt nec cogitationibus fluctuabunt. nec erit eis in quiete illa se-

gnities desidiōsa. s̄ sic ab h̄ vite opibus sine quiescēt. vt in alteri vite actione gaudeant. Hec aut actio ideo nobis p̄ numez senariū in memoriā r̄ducit. q̄ sicut septenarius numerus requirit ita senarius opa r̄sorioruz significat. Per r̄sorioria em̄ intelligimus sc̄toꝝ actōes q̄ erūt cū oī leticia vt iā dictū est. Et nota q̄ p̄dicti versus q̄ canūtur his septē diebus cuz r̄sorioris dicūt eo ordine q̄ positi sunt i psalmo Confitemi. vñ s̄p̄ti sūt. excepti duobus q̄ i q̄busdā eccl̄ijs p̄postere ponunt. Nam i q̄nta feria dicunt r̄sum. B̄ndic̄ q̄ venit i noīe dñi r̄c. q̄ ibi ponit vltio. Et in sexta feria r̄sum. Rapi dē que reprobaueit edificātes r̄c. r̄ b̄ iō q̄ in illa pleni agit de passiōe saluatoris q̄ i alijs versib⁹ ibi positi. r̄ iō merito illa die cantat in qua passus fuit. Hec ē omittendū q̄ in quibusdā eccl̄ijs in his septē diebus duo cū albis suppellicijs incipiunt r̄soriorū. Hec dies. Et in alijs quosdā tropos post altare. q̄ representat sepulcrū p̄ eo q̄ corpus ih̄u in eo sacramentalit̄ collocatur r̄ p̄secrat. gerētēs typū duoz angeloz q̄ stātes i sepulcro x̄pm̄ resurrexisse reulerūt. Verba em̄ illa. Hec dies r̄c. ad resurrectionis diē p̄tinere noscūt. Rursus cā tando p̄ altare rep̄ntat ap̄los r̄ mulieres timētēs. r̄ x̄pm̄ resurrexisse dicere publice formidātes. Fit aut hoc ad laudes ad teritiā r̄ ad vespas. Primo eo q̄ i his tribus sp̄at̄ horis x̄pi passio est expleta. nā mane captus r̄ illusus. in tertia flagellatus r̄ lincuis crucifixus. in vespis d̄ cruce deposit⁹ r̄ sepultus est. Sc̄do i signū q̄ resurrectō tribus vicib⁹ nunciata ē. Pr̄mū fm̄ marcū r̄ matheū p̄ vnū angelū q̄ fm̄ Aug. stabat in monumēto nō directe sed quasi ad ostiū. Sc̄do p̄ duos angelos q̄ fm̄ ioh̄em stabant intus. Tertio p̄ ip̄m x̄pm̄ iux̄ monumentū. Fit etiā hoc in quibusdā eccl̄ijs ad missam eo q̄ illa in altari celebrat̄ super q̄d x̄pi corp⁹ p̄secrat. B̄o aut a pascha vsq̄ ad octauā penthecostes canit̄ alla fere i oib⁹ antiphonis r̄ r̄sorioris nocturnalibus r̄ in offerendis r̄ postcōmunionibus vt celebratio t̄pis p̄ resurrectione; reducat nobis ad memoriā vitā cōtēplatiuā. sicut t̄ps q̄d est añ pascha reducat actiuā Tēpus em̄ añ pascha q̄d in ieiunijs. r̄ orationib⁹ agim⁹ significat erūnas hui⁹ vite r̄ tribulationē captiuitatē. in qua dū sum⁹ cantica leticie subtricemus. Tēp⁹ x̄o p̄ pascha significat beatitudinē r̄ p̄petuā exultationem. in qua post resurrectionē erim⁹. r̄ iō relaxatis ieiunijs canendo alla. q̄d interpretatur Laudate dñm. in dei laudibus frequentam⁹. de quo dictū est in p̄hemio h̄ partis. Illud tñ notandū est q̄ in quibusdā eccl̄ijs in hac hebdomada alleluia cāntatur in missa sine finali melodia. r̄ versus r̄ antip̄he sine neuma. sed in sequentib⁹ cantatur cū illa. r̄ hoc ideo q̄ in hac cantam⁹ p̄ dño n̄fo q̄ in aia r̄ corpe p̄ resurrectionē iā factus est gloriofus. r̄ illa finalis melodia expectationē nostrā significat. Vt etiā sc̄toꝝ sc̄de stole expectationē Tacemus q̄ q̄ habemus q̄d optamus. puuli nāq̄ plorant cū panē non habent. s̄ cū h̄nt q̄d desiderant tacēt. ita et nos q̄si ploram⁹ alio tēpore. q̄ non habemus q̄d desideramus r̄ sancti quasi in desiderio sunt expectatōis. In quibusdā etiā eccl̄ijs in magnis etiā solennitatibus tacetur illa melodia in signum q̄ sancti p̄ quibus celebramus certi sunt q̄ sc̄dam stolam quā expectat amittere nō possūt. Iubilus quidam diuersa notat vt dictum est sub natali. Porro in istis octo diebus cantatur p̄ memoria neophitōrū. r̄ singulis diebus singula denotata s̄ officia. quod nō sit in toto tpe vsq̄ ad penthecosten. r̄ in prima die. s̄ in sabbato sancto r̄ in octaua duplices laudes ponunt. In prima em̄ dicif̄ alla. p̄stemini. r̄ tract⁹ Laudate dñm oēs gētes. in octauo x̄o dicitur duplex alleluia q̄d ideo fit q̄ p̄ma vita nostra que fuit añ peccatū: beata fuit. s̄ nō sempiterna. sed vita que erit i septima quietis erit beata r̄ sempiterna. Quia ergo prima vita fuit beata. idcirco cantatur primo alleluia. q̄d est vox angelica. in lingua hebraica q̄ dignior est. sed q̄ nō fuit sempiterna. ideo humiliori lingua latina cantatur tractus laudate. Quia x̄o vita q̄ erit in septima etate erit beata r̄ sempiterna. ideo in sabbato i albis q̄ est dies septimus duplex alleluia cāntat̄ propter duplicem stolā vt ibi dicef̄. Nam vita illa que i septima quietis dabit̄ nō tollet̄ in octaua etate. q̄ p̄ octauū officiū intelligit̄. sed potius cōsummabit̄. Circa cāntica leticie notanduz est q̄ quatuor sunt status eccl̄ie.

Primus est culpe. sc̄ds culpe r̄ pene. tertius pene et gratie. quartus gratie r̄ glorie Pr̄mū representat ecclesia i septuagesima ideoq̄ subtricit̄: te deū laudamus r̄ alleluia. q̄ non est speciosa laus in ore peccatoris. r̄ gloria in excelsis deo. q̄ positus ē inter deū r̄ hoīes paries inimicitiaz. Secundum representat in aduētū. ideoq̄ supradicta cantica subtricit̄ p̄ter alleluia. q̄ lex data deū intelligere docuit r̄ laudare. Tertium representat in festiuo tpe. ideoq̄ p̄pter gram̄ acceptā in festiuis ista cantant̄. s̄ p̄pter penā istā in ferialibus subtricit̄ p̄ter alleluia. quod etiam quotidie frequentat̄ q̄ spes de resurrectione futura nō infirmat̄. Quartuz representat inter octauas pasce r̄ penthe. ideoq̄ supradicta cāntica leticie frequentant̄ r̄ multiplicant̄. q̄ tñ nōdū habem⁹ gloriā quā expectamus. ideoq̄ te deū laudamus r̄ gloria in excelsis in ferialibus subtricemus. r̄ in dñicis in quib⁹ q̄si duplicē resurrectionē representamus. r̄ etiam in festis sc̄toꝝ. in missa duo alla cantamus. sed in ferialibus vnū vt iā dicef̄. Hec te moueat q̄ nō rectū sed p̄posteri ordinē ecclesia representat eo q̄ erūt nouissimi p̄mi r̄ primi nouissimi. Sic q̄ varietas dicit̄ et statūū humanoz varietatē inducit officiorum. Querendū tñ est quare diuina officia ita distinguunt̄ vt alia celebrent̄ cuz solo responsorio. alia cū solo alleluia. et h̄ quandoq̄ cū simplici alla. q̄nq̄ cū duplici alla. alia simul cum responsorio r̄ alleluia. et alia cum responsorio r̄ tractu. r̄ alia cū alla r̄ tractu. Vici potest q̄ die ieiuniorū q̄bus r̄soriorum sine alleluia canit̄. recolunt̄ act⁹ eoz qui p̄sbyteris grauiā p̄stentur. vt ab illis p̄silium accipiant penitēdi. Ipsi q̄ dies agunt̄ cum solo responsorio q̄d vita actua intelligit̄. que in labore duratur. sine alleluia q̄d est cantitū leticie. q̄ ecclesia dolet p̄ talibus tanq̄ p̄ membris vulnerat̄ r̄ nōdū sanatis. Ex eo em̄ q̄ alla dimittit̄ rubor ecclesie monstrat̄ que h̄z d̄ suis vulnerib⁹ nōdū sanatis. Preterea iō tñc nō d̄z alla. q̄ nō est pulcra laus in ore peccatoris. In diebus vero profestis que sunt ab octaua pasce vsq̄ ad octauam penthecostes simplex alleluia sine responsorio canit̄. Pr̄mo quia dies illi vitam contemplatiuā significant. q̄ erit post resurre-

ctionem. in qua r̄sio nō erit. q̄ penitētiē actus ibi supfluus erit. sed tantū alla canetur de p̄cepta immortalitate Sc̄do q̄ tūc p̄ illis canim⁹ q̄ iam sunt i patria ad q̄s iā nō p̄tinet actio laboriosa quā resp̄sorioruz notat. sed sunt in dei cōtemplatione r̄ exultatione que intelligit̄ p̄ alla. Tertio q̄ añ resurrectionē corpoz nostroz aia sine corpe deū laudabit. Quarto q̄ sc̄ti añ diē generalis resurrectionis simplicem tantū recipiūt stolā. s̄ anime. Rursuz in priuat̄ ferijs gloria in excelsis d̄o r̄c. r̄ duplex alleluia nō d̄z. q̄ nondum habem⁹ p̄fectam iusticiā nec gloriā quā expectam⁹. S̄z q̄a ecclesia iā primā habet resurrectionē. iō alio tpe semp alleluia canit̄. p̄ter q̄ in septuagesima. vt dictum est in p̄hemio huius p̄tis r̄ sub ti. de tpe aduēt⁹. In octauis x̄o pasce r̄ in sabbato in albis duplex alleluia d̄z. q̄ tūc t̄ps resurrectionis representamus. r̄ in requiē q̄ erit in resurrectione duplicem stolā. s̄ aie r̄ corpis p̄cipiemus q̄ erimus vtroq̄ hoīe. i. in anima r̄ i corpore gloriofi. Erimus em̄ incorruptionis gloria vestiti. In dñicis quoq̄ que sūt ab octaua pasce vsq̄ ad octauā penthecostes duplex alla d̄z. tñ q̄ in resurrectione quā ipsi dies significant corpus s̄l cū ania laudabit deū. tñ q̄ duo sunt vñ letari debet aia i die sempiterna. vnū de p̄cepta leticia aliud de p̄cipienda in resurrectione. tñ quia resurrectio dñi que facta est i die dominica est causa nostre resurrectionis future. r̄ iō in omnibus dñicis quasi octauā dñice resurrectionis representamus. In ferialibus vnū. q̄m̄ ante resurrectionē anima vna dū taxat frui beatitudine. Rursus ideo vsq̄ ad octauā penthecostes duplex alleluia dicit̄. q̄ in octaua etate in qua erit corpoz resurrectio erimus vtroq̄ homie gloriofi. In omnibus quoq̄ festiuitatib⁹ illo tpe occurrentibus duplex alla d̄z. Et hoc primo p̄pter requiem r̄ fruitionē Secundo q̄ illi iam de duobus gaudent. s̄ d̄ eterna quiete. et de diuina v̄siōe. Tertio q̄ cum iam habeant gloriā anime securi sunt de gloria corpozis Sexto dies paschales videlicet inter sabbatū sanctum r̄ sabbatū in albis. r̄ dominici dies atq̄ festiui quos celebramus ab octauis penthecostes vsq̄ in septuagesimā. in quibus re

ff 3

sponsorium et alla canis. recolunt act^o eorum q̄ elemosynas largiendo. infirmos visitando. et solum que bona sunt operando. p̄seuerantiam habendo in sanctitate quā in baptismo receperunt sine dubio ad contemplationem dei p̄ueniunt. Inde est q̄ post sponsorium quod vitam actiuam significat. sequitur alleluia quod significat contemplatiuā. sed tunc vñū tantum siue simplex alleluia dicitur. p̄pter causas supradictas. Prius autē dicitur r̄soriū et postea sequitur alla put supradictū est. Dominici autem dies et festiui a septuagesima vsq̄ in pascha. q̄ r̄soriū r̄sponsorijs nō alleluia sed tract^o subditur. recolunt eos qui sunt in bonis operibus. sed videntes laborē vie timent casum. nam tēptationibus tundunt sine quibus hec vita nō ducitur. Inter r̄sponsorium em̄ et alleluia tractus est medius qui neq̄ in tanta leticia est sicut alla. neq̄ in tāto ope vt r̄sponsoriū. In sabbato v̄o sancto gaudentes p̄ neophitis nostris. quia ab omni peccato liberati sunt canim^o alla. sed q̄ eos trabendos varijs videm^o laboribus tractū adijcimus. p̄ quē labores intelligunt. de quo dicitur est: sub ti. de septuagesima et in p̄hemio hui^o ptis. Quomodo officia istoz septē dierū et officia dñicaru^o que sunt inter pascha et p̄thecosten adaptant septē donis spiritus sancti sub vigilia ascensionis. et sub sabbato in albis dicitur. Circa euangelia q̄ h̄ tpe legunt sciendū ē. q̄ oia p̄tinēt ad resurrectionē et iux̄ ordies scriptoz ponunt. Mathe^o em̄ p̄mo script. sc̄do marcus. tertio lucas. vltimo Johannes. Vñ p̄mo ponit euangeliū math. in vigilia pasce. In ip̄o vero die. pasce euangeliū marci. In sc̄da et tertia feria euangeliū luce. In quarta et quinta feria et in sabbato euangeliū Johis. In sexta feria inponit euangeliū mathei. Sane in euangelijs vigilię et diei tantū agit de annunciatōe resurrectionis facta p̄ angelū. In alijs de visione. Cōueniebat em̄ vt prius annūciaret dñi resurrectionē. et postea ad maiores fidē faciendā corporalit̄ ip̄e ab oibus videret. Tria v̄o Johis euangelia omnino p̄postere posita sūt. primū nāq̄ fuit q̄ legitur in sabbato. postea q̄ legitur in quinta feria et aliquāto tpe p̄ q̄ in quarta feria legitur. Nā maria magdalena cū venisset ad mo-

numētū et nō inuenisset corpus dñi. Blatū credidit et cucurrit et nūciauit Petro et Johāni. q̄ cucurrerunt ad monumentū. et Jobes p̄cucurrit. s̄ nō intrauit. sed petrandē veniens introiuit. et postea Jobes intrauit. et cū nō inuenissent redierūt ad p̄pria. hoc legitur in sabbato. Illis rediens tibus maria remansit ad monumentū et inclinans se in monumentū. vidit vñū angelum sedentem ad caput alium ad pedes q̄ dixit. Mulier q̄d ploras. Que dixit. q̄a tulerūt dñm meū. et nescio vbi posuerunt eū. Et tūc p̄uersa retrosum vidit J̄hm q̄ dixit ei. Mulier q̄d ploras. que q̄ris. Et illa respiciens. et ortulanū eū esse credēs dixit. Dñe si tu sustulisti eū dicitō mibi et ego eū tollā. hoc legitur in quinta feria. Aliquantō tpe p̄ petrus iuit piscatū cū sex alijs ad mare tybertiadis vbi dñs apparuit eis in litore. Et h̄ legitur in quarta feria. Siquare hec oia. Solutio. In quarta feria cantat h̄ q̄d cantabit sanctis in die iudicij. Veni te bñdicti patris mei etc. Et in illo euangeliō q̄d eadē die legitur dicitur q̄ dñs apparuit discipulis in litore maris. Et h̄ bñ p̄uenit. Nā p̄ litus maris vt dicitur. Greg. sup̄ illū locū finis intelligit mūdū in quo dñs apparebit suis gloriofus. et tūc petrus trahet ad litore te plenū magnis piscib^o centū quadragintatrib^o. nec tñ scindet rete. Per petrus itelligit ordo sc̄toz p̄latoz. q̄ d̄ fluctu h̄ seculi ad litus stabilitatis eterne ducent eos q̄ p̄ ip̄os p̄uersi sunt. s̄ h̄ attribuit soli petro p̄pter ecclesie vnitatē. Sed quare legitur in sabbato in albis euangeliū q̄d tūc legitur. Rñdeo q̄ officij h̄ sabbati cū officio p̄cedentis sabbati sancti in multis conuenit. Nā in p̄cedenti sabbato duplex laus cantatur sic et in h̄. et etiā lectio lectōi p̄uenit. q̄a in lectiōe p̄cedētis sabbati dicitur. q̄ sursum sunt sapite. nō q̄ sup̄ terrā. et lectiōe sequenti dicitur. Deponentes oem̄ dolū etc. et ip̄i tanq̄ lapides viui sup̄edificamī etc. Et nihil aliud est q̄ q̄ sursum se s̄ape. Cōueniebat igitur vt euangeliū euangeliō corresponderet. q̄d sit in eoz p̄ncipijs. Nā in euangeliō p̄cedētis sabbati dicitur. Vesp̄e autē sabbati q̄ luce scit in p̄ma sabbati. i. diluculo venit maria magdalena. Et in euangeliō sequētis dicitur. Una sabbati maria magdalena venit ad monumentū cū adhuc tenebre cēt. quod

idē est. In hoc tñ videt differētia. q̄ dicitur ibi q̄ venit maria magdalena et altera maria. h̄ n̄ sit mēto nisi d̄ maria magdalēa. S̄ vt ait Aug. in li. d̄ p̄cor. euangeliōz. iō Jobes solā mariā magdalēā nominat. q̄a fuit ceteris fructior. nec tñ ideo ceteras excludit. Euangeliū v̄o mathe^o legitur in sexta feria q̄ dñs per passionē meruit sibi dari p̄tatem in celo et in terra. vel poti^o data nōtificarī. et q̄ dñs in sexta feria passus est. idcirco legitur euangeliū mathei in sexta feria. in qua dñs ait discipulis. Data est mihi ois p̄tās in celo et in terra. Vñ apostol^o Christus factus est p̄ nobis obediens patri vsq̄ ad mortē. mortē autē crucis. p̄pter quod et deus etc. Vbi ergo poneret euangeliū in quo agitur a Johanne de p̄ma visione domi que facta fuit marie magdalene nisi in quinta feria. In prima em̄ die nō poterat poni p̄dictis de causis. nec in secunda nec in tertia nec in quarta nec in sexta nec in sabbato. Unde restat q̄ in quinta feria necessario poni debuerit. Vñ qui dam q̄ licet in sc̄da feria legat euangeliū d̄ apparitione domini facta discipulis euntibus in emaus. nō tñ illa facta fuit ea die sed in p̄cedenti. Decē etem apparitiōes p̄christi resurrectionis in euangelijs inueniuntur ad fidē nostrā confirmandam. quin q̄ in prima die. et quinq̄ postea. S̄ in apostolo dicitur. q̄ in die resurrectionis apparuit Jacobo et quingentis simul fratrib^o. et sicut quidam dicunt in ip̄a etiā die primo apparuit mari. vt dictum est in quarta p̄te sub ti. de accessu pontificis ad altare. et Jacobo q̄ votū vouerat nō comedere. sed et Joseph etiā apparuit qui p̄ eo tenebat in carcere. Verū. q̄ de visione angeloz et de maria magdalena euangeliste discordare videntur. ideo aliqua sup̄ hoc p̄ter p̄positum dicamus. Nam matheus dicit q̄ mulieres viderunt angelum sedere sup̄ lapidē. qui tñ erat extra monumentū. Marcus dicit q̄ introeantes ip̄e in monumentū viderunt eum sedentem in dextris. Jobānes dicit q̄ maria magdalena vidit duos angelos vñū ad caput. alium ad pedes sedentes. Lucas dicit q̄ duo angeli stantes dixerunt marie magdalene et alijs. cur queritis viuētem etc. Item Jobānes dicit solam vnam venisse. i. mariā magdale-

nam. Matheus duas. i. eam et aliā. Marcus tres. i. eam et mariam matrem Jacobi minoris et mariam filiam salome. que fuit mater filiorum zebedei. i. Jacobi maioris et Johannis euangeliste. Vñ Chrysostomus. tantum salome filia fuit Lucas plures. dicit ei. Erat autē maria magdalena et Johanna et maria Jacobi minoris subaudi mat et cetera q̄ cū ip̄is erāt. Et alie venerūt quas n̄ numerāt euangeliste. Ecclesia tñ tres marias rep̄ntat. Rursus mathe^o dicit q̄ mulieres certificate p̄ angelū int̄ q̄s erat p̄cipue maria magdalena. denūciauerūt ap̄t̄s dñm resurrexisse. Et Jobes dicit q̄ maria magdalena nunciauit Petro et Johāni eū sublatū fuisse. Vera q̄dē sunt oia q̄ dicit euangeliste in his et nō sunt aduersa. s̄ q̄d vñū min^o dicit alius supplet. Verū est em̄ sicut narrat mathe^o q̄ p̄mo videt angelū sedētē sup̄ lapidē que reuoluerat ab ostio monumenti. q̄ et dixit eis eū resurrexisse et adiecit. Vēite et videte locū vbi posu. eū. et tūc ip̄e surgēs p̄cessit eas in monumentū. et sedet in dextris sic narrat marcus. Post maria magdalena vidit vñū ad caput et alius ad pedes sedētēs. sicut dicit iohes. q̄ dixerūt ei. Mulier quid ploras. et nunciauerūt eū resurrexisse. Et tunc surrexerūt ip̄i vt apparerent ei stātes. sicut dicit lucas. vt in h̄ q̄ surrexerūt dñm surrexisse ostenderēt et cū staret dixerūt ei et alijs. Cur queritis viuētē cū mortuis. i. eū q̄ surrexit cur q̄rit in sepulcro q̄d ē loc^o mortuoz. Ambrosi^o dicit duas fuisse marias magdalenas. vna q̄ vñ mathēū sciuit dñm surrexisse alia que vñ Jobem nesciuit. s̄ corpus sublatū credidit. Augustin^o v̄o d̄ cōcordia euangelistarū sic soluit. Dicit em̄ q̄ cū maria magdalena cū alijs v̄eret dicēdo. q̄s reuoluet nob̄ lapidē ab ostio monumenti. cū adhuc aliquātulū lōge eēt vidit lapidē reuolutū et statim cucurrit ad petrus et iohem. et significauit eis corp^o dñi fuisse sublatū q̄ venientes inuenērūt monumentū vacuū et credentes q̄ fuisset sublatū redierūt. Maria autē iterū adiūxit se alijs et p̄p̄ accedens cum eis vidit angelū sedētē sup̄ lapidē sicut dicit mathe^o. et cetera sic sup̄ dicta sūt Zacharias q̄ p̄posuit vñū euangeliū ex quatuor alijs soluit. dicit ei q̄ maria magdalēa et alie venerūt ad monumentū. et viderūt angelū

sedere sup lapidē. sic dicit mathe. 7 post in monumento sicut dicit marcus. 7 inde duos stantes vnum ad caput 7 alium ad pedes. sicut dicit Lucas. s. illum priorem cū alio. vel eo disparente alios duos. qui dixerunt. Cur queritis viuētem cum mortuis. et significauerunt eum resurrexisse. Alie crediderunt verbis eorum maria remansit incredula. Unde alie nunciauerūt discipulis dominum resurrexisse. illa nunciavit petro 7 Johāni eum sublatum fuisse. que post aduentū 7 recessum eorum sola remansit ad monumentū. que inclinās se in monumentum vidit duos angelos sedentes vnu ad caput 7 alium ad pedes. sicut dicit Jobes. qui dixerunt ei. Mulier quid ploras Et illa respondit. Quia tulerunt dominum meū 7 nescio vbi posuerit eum. Et conuersa vidit dñm. Qui dixit ei Mulier quid ploras que queris? Et illa putās eū ortulanuz esse dixit. Dñe si tu sustulisti eū dicitō mibi. 7 ego eū tollā. Et tē dñs eā ex noie nomiauit. 7 ipsa tunc eū cognouit. et post plures locutiōes angelorū tūc primo credidit. et voluit procidere ad pedes dñi. et dominus dixit ei. Noli me tangere. nō dū enī ascendi ad patrē meū. subintellegit i corde tuo. quasi diceret. Quē queris tanq̄ mortuū. nō credis patri esse equalē. Et adiecit dñs. Vade et dic frīb⁹ meis. Ascendo ad patrē meū 7 patrē vestrū 7c. i. in proximo est vt ascendā. Et ipsa cepit ire iā certificata. et inuenit alijs mulierib⁹ iuit parit cū eis h̄ nunciare apostol. et in illa via apparuit eis dominus dicens. Quete. Que accesserūt et tenuerūt pedes ei⁹. Predictū autē modū loquendi in quo quasi generalit̄ dictū ē q̄ mulieres iuerūt nunciare dominū resurrexisse. cum tñ maria que erat vna de illis: tunc incredula fuit sepe in scripturis inuenim⁹. sicut 7 dominus dicit discipulis. Et me scitis et viā meā scitis. Cum tñ quidaz essent inter eos qui hoc nescirent. Unde dominus ait. Tanto tēpore vobiscū sum 7 nō cognouistis me 7c. Sed illud primo dictū est sciētib⁹. istud ignorantibus. Ita etiā dicitur q̄ dominus in ascensione apparuit discipulis. 7 exprobrauit incredulitatē 7 duriciā cordis eorū q̄ his q̄ viderant eū resurrexisse nō crediderunt. cum tñ aliqui inter eos fuerit qui

iam crediderant. sic petrus 7 alij plures. Sed illud primo dictū est de incredulitate. Hec opinio videt̄ pbabilior q̄ sc̄da. 7 q̄ dicit Ambrosius. nō est credendū q̄ dixerit asserendo. sed aliorū opinioes referēdo licet ipse eā argumētū pbare videat. Quibus iuxta p̄dictā opinionē leuiter respondet. 7 ferre totū quod ipse inducit. p̄ interceptionē solui. verbi gr̄a. q̄ ipse dicit q̄ vna maria fuit fm̄ matheuz que sciuit dominum resurrexisse. hoc est falsum. q̄ alijs credentibus verbis angeli remansit incredula. Augusti. nō sic fuisse dicit. vt narrat s̄ narrat ita potuisse fuisse Unde pbabiliori sententiē nō p̄iudicat.

De secunda feria post pascha.

Via per glo-

riam resurrectionis impleuit dominus que p̄misit in veteri testamento vt videlicet introduceret nos in terram fluentem lac 7 mel. ideo dicit ecclesia in introitu huius secunde ferie. Introduxit nos dominus in terram fluentem lac 7 mel. Exo. xiiij. q̄ xps iam introduct⁹ est 7 ecclesia triumphans in re. ecclesia vero militans in spe. Epistola sumit̄ de actib⁹ apostolorū. x. ca. Stans Petrus i medio 7c. 7 intendit pbare passionē christi et resurrectionē. Unde dicit. Huic omnes p̄phete testimonium pbibent Euangeliz duo ex discipulis Luce. xxiiij. c. concordat epistola. de apparitione domini discipulis euntibus in emaus. ibi enī habetur q̄ cognouerunt eum in fractione panis. Quid est fractio panis nisi expositio scripture. ibi enī cognoscitur dominus. Responsoriz nō concordat cum introitu. Dicat nūc israel. Alleluia. Nonne cor nostruz erat ardens 7c. est de scripturaz expositiōe. In alijs ecclesijs dicit alleluia. Angelus doml. Math. vi. ca. Offertoriū. Angel⁹ dñi 7c. est de testimonio aploz. Postcommunio Surrexit dñs 7c. Luce vi. c. est de apparitione que facta est petro Multiplicat̄ igitur apparitiones vt dictū est ad p̄firmādā fidez. Sane ex hodierno euangelio sumit̄ alleluia. Nōne. 7 offerenda. Angel⁹ dñi. ex eo q̄ ibi dicit mulieres visioes angeloz vidisse q̄ dicit eum viuere. Similiter 7 communio. Surrexit dñs. ex eo q̄ ibi dicitur

Surrexit dominus vere 7 apparuit Simoni. Ad pietatem ergo pertinet hoc officium in quo continet̄ rememoratio scripturaz 7 pietatē accedit ad mansuetudinē. Mansuetis autem terra promittitur illa d̄ qua dicitur. Beati mites quonia ipsi possidebunt terram. scz fluentem lac et mel. Unde in introitu. Introduxit nos dominus in terram fluentem lac et mel. Et sunt h̄ verba moysi populū post esum agni de egypto ducentis. Introduxit inquam spe. sed in illa postea introducet re. quam caleph dedit are filie sue irrigataz irriguo superiori 7 inferiori. Irriguum inferius timor ē. superius amor. Caleph etem q̄ quasi cor interpretatur. dat anime deuotionē cū timore pariter 7 amore. In hac sc̄da feria fit in vrb̄e statio ap̄ sanctū petrū propter hoc quod in euangelio habet. Et apparuit symoni. Et quia ibidem dicitur. Nōne cor nostrum ardens erat in nobis. quia ipse p̄ ceteris magis arsit dominum diligendo. Hac die pisces viuos inspicimus recoletes cum gaudio q̄ dominus ad pbationē resurrectionis partem piscis assit comedit. Et in tertia feria ad fontes imus vt ibi dicitur. et mulieres verberant viros. Etiaz in his tribus diebus est feriandū. put sub pascha dictum est.

De tertia feria post pascha.

De tertia feria

ostenditur p̄ quid habeatur hereditas celestis patrie. ostenso enī in secunda feria q̄ in terram fluentem lac 7 mel iam introduxit nos deus in spe. 7 postea introducet in re. ostendit p̄ quid habeatur. q̄ p̄ diuinā scientiam siue cognitōnem dñi nostri. Unde hec tota feria est d̄ cognitione siue sapientia dei. 7 inde introitus est. Aqua sapientie 7c. Eccl. xv. c. et est septimi toni quia in septem dōntis spiritus sancti est ista sapientia. In epistola. Surgens paulus. actuū. xij. ca. ostendit xpi passio 7 resurrectio. per quā hec sapientia habetur. Qui enī verā fidem habet h̄ habet sapore dei. Hec autē cognitō est d̄les quā fecit dominus. De graduale ergo patet. Et nota q̄ cū omnes graduales versus hui⁹ hebdomade sumant̄ de psalmo. cxvij. f. confitemini. q̄ est nonus post di-

xit dñs. hodiernus sumitur de psal. cvj. f. Confitemini. qui est decimus i matutinali cantate. eo q̄ iste psalmus exhortatur fideles ad laudem dei q̄ per sapientiam suā redemit 7 liberauit eos a quadrupl̄ci temptatione. quia liberauit eos de necessitatibus eorū. i. ab infidelitate. 7 q̄ liberauit eos de necessitatibus eorū. i. a praua cōsuetudine 7 liberauit eos a tedio bone actiōis 7 eduxit eos a versutis heretice impugnationis Alleluia est. Surrexit dñs 7 apparuit mulieribus Vel fm̄ alias ecclesias. Opportuit xpm pati. quod sumitur de euangelio In alijs etiam dicitur. Surrexit dñs de. Luce vlti. c. In euangelio x̄o. Stetit Iesus 7c. Luce. xxiiij. c. ostendit dominus 7 pbat resurrectionem suam discipulis suis per quattuor. p̄mo per consuetum modum loquendi cum dixit. Pax vob. Loquebatur enī eis sepe d̄ pace. 7 amator pacis erat. Unde 7 ipse dominus inquit. In me pacē habebitis in mundo autem presuram. Pacem relinquo vobis. pacē meā do vobis. Sc̄do per hoc quod ostendit se palpabile. Tertio quia cum eis comedit. Quarto quia eis aperuit sensum scripturarum. Et quia hanc sapientiam dominus dedit p̄ se 7 p̄ apostolos. ideo dicit i offertorio. Intonuit de celo dñs. i. de aplis vt oēs crederent in illum. Hec enī inquit Johannes scripta sunt vt credatis. 7 credentes vitā eternā habeatis. In postcommunione que est ad col. iij. c. inuitamur ad hanc sapientia. Si cōsurrexistis cū xpo que sursum sunt sapite. ecce de sapientia Et quia de sapientia habetur in hac secunda feria ideo fit statio ad sanctum paulū q̄ fuit sapientior omnibus apostolis seu cui dominus singulariter aperuit intelligentiā scripturarum. d̄ quibus legitur in euangelio et introitu. Unde ipse dicit. Non a me nec ab homine accepti euangelium meū. sed per reuelationē domini mei ihesu xpi. Vel q̄ p̄ eum maxime ad impletū est q̄ in euangelio legit̄. s. oportuit predicari penitentiam in omnes gentes. ideoq̄ 7 eius predicatio legit̄ i hodierna lectōe actuū aplozū Hac die viri verberāt mulieres put̄ p̄ pascha dictū ē. Hac etiā die ad fontes im⁹ p̄ eo q̄ hodie in introitu viri beati aqua sapientie potati referunt. 7 i offertorio fontes aq̄rū

apparuisse memorant.

De quarta feria.

Stenfo inter

o tia feria de celesti patria et per quod habeat. ostendit etiam in sexta feria. quod in terra fluent lac et met. et. introduci- mur ideo nunc in hac quarta feria inuitamur ad illas. Unde introitus est Venite benedicti patri mei etc. Math. xxv. c. Quia vero dominus dicit. Penitentiam agite. appropinquabit enim regnum celorum. et quia ibi non intrant nisi purificati per penitentiam. ideo beatus Petrus in epistola. Aperiens. Act. iij. inuitat iudeos ad penitentiam. Ideo autem ad penitentiam inuitatur homo. ut de filio dyaboli fiat filius dei. et hec est mutatio dextre excelsi. Propter quod in responso habet. Dexteram domini fecit virtutes. Sequitur alleluia de resurrectione. Surrexit dominus etc. Et in alijs ecclesijs est. Christus resurgens etc. Semp enim in his diebus aliqua de resurrectione dicuntur. In alijs etiam dicitur. Cum sederit. math. xxv. ca. Quia vero hec mutatio fit etiam quod homines fiunt filij dei propter predicationem. ideo in euangelio. manifestauit se ihesus. Joh. xxi. c. dicit dominus. Abiitite in dexteram nauigij rethe. Hoc facit qui tantum predicat propter deum. et tunc trahuntur magni pisces. Postea dedit eis piscem asuz. Piscis assus est christus passus. Hec erit refectio in patria cum comedemus panes angelorum. De quo in offertorio. Portal celi etc. Postcommunio est. Christus resurgens Roma. vj. ca. Et quod beatus Laurentius fuit vnus de magnis piscibus et fuit affatus pro christo. ideo fit statio ad beatum Laurentium.

De quinta feria.

Quinta feria est

q de uersione gentium propter passionem et resurrectionem. Unde introitus est. Victrices manu tua laudauerunt pariter christiani. quod sapia aperuit os mutorum. Unde Esa. xxv. ca. Tunc claudet saliet sicut ceruus. et aperient lingue mutorum. Quod factum est quando christus demones eiciebat. et faciebat homines mutos loqui. Unde in euan. Erat iesus eiciens demonium et illud erat mutum. In epi-

stola vero. Angelus domini act. viij. significatur uersio ista gentium. Unde dicitur ibi de eunuchus qui uersus est a philippo qui interpretatur os lapidis siue os illuminans. quod quod per scripturam inspectionem uel predicationem uertitur homo ut gentiles qui significantur per anichum. quod quod per inspirationem conuertitur ad dominum ut habetur in euangelio quod apparuit Marie magdalene. Quia vero per conuersionem gentium factus est christus lapis angularis. ideo in versu responsorii habetur. Lapidem quem reprobauerunt edificantes etc. Et quia uera conuersio fit per penitentiam. ideo sequitur alleluia Math. xxvj. In die resurrectionis mee dicit dominus. precedat uos in galilea. i. in transmigratione de uicijs ad virtutes. Euangelium. Maria stabat. Joh. xx. c. est de apparitione domini marie magdalene in specie ortulani siue pegrini quod pegrinus est deus huiusmodi quod diu est in peccato. In offertorio. In die solennitatis Exod. iij. et xij. c. similiter permittit uertentibus uera beatitudo. In postcommunionem vero plis etc. Reg. ij. c. ad laudandum inuitamur. Et fit statio a sanctos apostolos. quod in philippo qui interpretatur os lampadis intelliguntur omnes apostoli. per quorum predicationem conuersio gentium facta est. Item quia fratres domini. de quibus in euangelio legitur: sunt apostoli per quos os muti aptum est. et diserte lingue infantium ideo statio fit ibi.

De sexta feria.

Exta feria est

f institutione baptismi. Unde introitus est. Eduxit eos dominus. scilicet de egypto. i. de tenebris peccati. et inimicos eorum operuit mare. i. baptismus. et subiecit ibi ter alleluia. propter liberationem ab hostibus et bonum gratie. Postmodum sequitur epla. Christus semel. j. pet. iij. c. in qua beatus Petrus agit de baptismis et de arca noe. Sicut enim in diluuium per arcam salue facte sunt alicet pauca. i. octo. sicut et in baptismis. quod sicut in aquis diluuij. que inundauerunt totum mundum. mundus a peccatis purgatus est et per arcam aie salue facte sunt. ita et in aquis baptismi. in quo oia peccata mundata sunt. per ecclesiam saluati sumus. Sequitur graduale. Hec dies quam fecit dominus. Benedictus

qui uenit in nomine domini. Est enim homo qui consecrat baptismis. sed deus est qui inuisibiliter baptizat. Unde sequitur. Deus dominus et illuxit nobis. i. per illuminationem baptismi. et per illuminationem legis domini. Alleluia est. Angelus domini. cum duplici uersu sicut in die pasche. In ecclesijs. quia in hac die agitur de institutione baptismi. vnus uersus est propter christi resurrectionem in corpore. alius propter stolam anime quam in baptismis suscipiunt baptizati. Euangelium vero est de institutione baptismi. In math. vi. ca. Undecim discipuli abierunt in montem quem constituit illis ihesus. Et sequitur ibi. Euntes docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris etc. Et quod in memoria debemus habere istum diem propter institutionem baptismi ideo sequitur offertorio. Erit nobis memorialis dies ista etc. Exod. xij. et xij. ca. Memorialis quidem debet esse dies in qua de uicijs ad virtutes transimus hoc enim dixit moyses de die pasche. Postcommunio est. Datus est mihi os patris. math. vi. ca. Quia uero beatus uero credit interfuisse in institutione baptismi. quod ut hierony. ait. huiusmodi apud nazareth in domo eius actus est. ideo hac die fit statio in ecclesia eius.

De sabbato in albis.

Equit de sab

f bato in albis in quo est introitus. Eduxit dominus populum suum in exultatione. hoc maxime in extremo sabbato fieri intelligimus. quod erit uerum sabbatum. Sed ne iudei credant hoc dictum esse de se. sequitur in epistola prima beati petri. ij. capit. Fratres deponentes omnem malitiam et dolum etc. Sequitur duplex alleluia sine gradu. Primo quod nunc terminat septuagesima. postquam sequitur octaua resurrectionis quam habebit duplex stola anime. i. et corporis et cessabit labor operis. de quo dictum est in perhemto huiusmodi. et sub ti. de septem diebus post pascha. et in quarta parte sub ti. de alla. Secundo quod in die iudicij duplex erit gaudium per dominica et nostra resurrectione. Tertio geminatur alleluia. quod tunc erit leticia sempiterna. quod ei erit leticia vnus alla canit. quod sempiterna. In cocinif alla. Quarto quod in octaua resurrectionis omnis sollicitudo deponet. quod significatur in hac octa-

ua die in qua uestis candida siue chrisma le deponitur. ideo in albis non cantatur graduale sed duplex alleluia. quod tunc erimus in albis. Item quod ad resurrectionem domini non debet graduale cantari neque quantum ad baptizatos. et ideo cantatur vnus alleluia per baptizatis. i. Laudate pueri dominum. et aliud de resurrectione domini. i. Hec dies quam fecit dominus. Preterea ideo post alleluia hec dies sequitur alleluia. Laudate pueri quod de leticia animarum transiunt ad gloriam incorruptibilem corporum. Euangelium vero. Ana sabbati Joh. xx. ca. est de duobus discipulis qui currebant ad monumentum Petrus. i. et Iohannes qui significat duos populos. cucurrit tamen citius Iohannes. i. iudaeus populus. quod habebant prophetas. i. Hieremiam Esaiam et alios qui de passione domini loquuntur. sed Petrus citius intrauit. i. gentilis populus. non tamen intrauerunt iudei in multitudine. qui enim credit intrat. sic dicit Augustinus. Et attende quod epistola et euangelium huius sabbati concordant cum epistola et euangelio sabbati sancti. per dictum est sub titulo de septem diebus post pascha. In offertorio vero de illuminatione per baptismum aguntur grates. Benedictus qui uenit etc. Postcommunio est. Dies qui in christo baptizati estis christum induistis. Gal. iij. Die ista fit statio ad ecclesiam beati Iohannis in laterano. quia enim in precedenti sabbato baptizati sunt pueri. et in octaua die lege circumcidantur. ideo recte hac de ipsi conueniunt ut hoc spiritualiter agant in baptizati. et hoc est quod dicitur in epla. Deponentes omnem malitiam et omnem dolum etc. quasi mortui infantes. ne per fenestras quinq; sensuum intret mors. Dicitur autem ad horas capitulum. Christus resurgens. Roma. vj. ca. et illud. Expugate ue. etc. j. Cor. v. ca. et illud. Christus passus est. j. pet. ij. Quia uero in tota septuagesima. que usque ad hanc diem preeditur penitentiam egimus. ideo ecclesia hodie celebrat in albis ut magis ac magis albi simus sicut dominus ait in euangelio math. iij. Agite penitentiam. appropinquabit enim regnum celorum. Quare hoc sabbatum dicitur in albis dicitur est sub pascha. Hac die dominus papa distribuit agnos dei. Alicubi etiam distribuitur cereus paschalis. de quo dictum est sub sabbato sancto.

De recapitulatione dierum prece-
dentium.

Test etiā ali-

ter dici. q. ideo in pmissis septē diebus baptismalia celebrant officia vel q. baptizati sapientia septiformi docentur. vel quia ipsorum temporis vniuersitas dierū septenario voluit. quibus q. fides spes et charitas precipue sūt necessaria. ideo tribus psalmis vtimur in nocturnis. Singulorum autem dierū officia sic possumus septem spiritibus et beatitudinibus coaptare. Officiū quidem dominice resurrectionis ptinet ad timores q. timemus terribilem sniam iudicis. Cū em dicit pater rex et iudex omnium. Resurrexi adhuc tecum sum. in sugillatione inimicorum dicentium. qm morietur et pibit nom eius. tunc magnus erit timor et tremor. vñ et in offertorio. Terra tremuit et spiritus timoris vt fundamentū ponit. Sed quare a timore incipientes in sapientia terminamus. cū Esa. cepit a sapia et descēderit ad timorem. Respondeo. Esaias saluatores descripsit qui carnem assumendo descendit. Nos ho d terrenis ad celestia tendere conamur. et ideo gradus ascendendo connumerare debemus vt a timore ad sapientiam puenire possimus. In scda feria legis euāgelium de duobus discipulis euntibus in emaus. quibus dñs apparuit et scripturas moysi et oim pphetarū aperuit. et attende q. licet hodie legat euāgelium de apparitione dñi. non tamen hodie. sed heri apparitio sancta fuit. Ad pietatem ergo ptinet hoc officium in quo continet rememoratio scripturarū. et accedit ad mansuetudinē put ibi dictū ē. In tertia feria legitur euāgelium. Stetit ibs. vbi multipharia suā resurrectionē pbat. s. p. visum p tactū et p gustū et etiā p auditū. cum scripturas exponit. Quod ptinet ad scientiā. vñ in introitu. Aqua sapientie et. beati viri potati referūt. In offertorio Innotuit et fontes aquarū apparuisse memorat. In p. cōmunionē. Si cōsurrexistis. q. sursum se querite sape iubent. Et i euāgelio sensus ad intelligendū scripturas discipul apit. Scripturarū dñe intelligentia et scia lamēti et luctus est cā effectiua. Qui ei legit i scri-

pturā pphetas et eorū dñm occisos. q. quō dolore mordef. Et quāto q. p. ctā sua intelligit. tāto i luctū et pnie lamētū prūpit. Licet igif his diebus sit gaudijs vacādū. tñ in eptam leticiā remoueam. ne carnes agni sine lactucis agrestibus comedam. q. bti q. lugent. In quarta feria legis euāgelium d. discipul piscatib. q. dñs iuitauit ad pā diū. et dedit eis panē et piscē assū. i. cognoscere xpm eē deū et hoiem passū. Que q. d. est illa saturitas d. q. d. Bti q. esuriūt et sitiunt iusticiā. qm ipi saturabunt. Qd q. d. ibi. Venite prandete. hoc est q. d. cantat in introitu. Venite bñdicti p. ris mei p. cipite regnū. Hoc ei regnū ē p. radiuz eternū vbi erūt pisces magni. s. vnus est sup p. rinas nō passiois. s. amor. Rōnabilē aut i feria quarta nobis a xpo regnū p. mittit. quia i q. rta etate regnaueit dauid et salomō. i. q. p. manib. xpi regnū speciali et pleni significat. Et q. petr. supradictū rethetaxit terrā. ipi em cōmissa ē ecclia. ipi specialit dictū est. pasce oues meas. i. p. p. la sumitur ei. p. d. icatio de actib. ap. loz. Ad saturitatē q. d. ptinet offerēda. Portas celi aperuit. s. p. phas q. p. dixerūt angelos q. annūciauerūt. mariā q. genuit ap. los q. p. dicauerūt. doctores q. exposuerūt. Per hos oēs pluit dñs manna in ore egētū aniaz. i. di. x. bti v. l. corporis sacm vt non deficerēt in via tēdētēs ad patriā. vbi comedēt panē āgeloz. Versus gradual. Dexterā domini fecit virtutē. cōgruit illi xpo euāgelij. Obstitite in dexterā nauigij rete. Et ē sensus. Dexterā dñi fecit virtutē. q. potētia vbi mibi vñiti fecit me vincē mortē. Ideo q. d. dexterā dñi exaltauit me. i. laudabilem me fecit. et repetit. dexterā dñi fecit virtutē vt offndat resurrectionis qualitātē. s. eternā. An sequit. Nō moriar. s. viuāt. In q. que sensū capim. cū apostolo in alla et cōmunionē. xps resurgēs. Et ptinet hoc ad fortitudinē. Et q. btiūs Laurētius fuit piscis assus fortis in esurie. et esuriens in fornicu dine. i. dō sit ibi statio. Officiū ante ferie ptinet ad cōsiliū et misericordiā. Magnū em fuit p. siliū peccatrici pedes xpi lauatis cū lacrymis vt misericordiā cōsequere tur. put in euāgelio d. Officiū sexte ferie ptinet ad mundiciā cordis et corporis. In baptismō nāq. de quo ibi agitur. lauā-

tur corpus et anima. Et q. mundis cordibus visio dei p. mittit vt ibi. beati mundo corde qm ipi deū videbunt. et p. mundiciā ad intellectū puenitur. ideo recte i euāgelio dicit. q. transmigrātes deū videbūt. In sabbato legis euāgelium in quo dicit q. licet Iohes p. curreit. tñ petr. sequens citius in monumentū intrauit. et postea iohannes. Ibi put ibi dictū est sunt duo populi. Petrus significat gentes q. posterio venerūt ad noticiā passionis. sed tñ p. mit. crediderūt. Iohes synagogā q. in lege et p. phetis pus audiuit dñi passionē. sed non dū credere in mortuū voluit. Credet autē cū isrl salu. fiet. De his duob. p. plis. s. crederitib. et nō credentib. loquit petr. i. epi stola. deponentes et. De credentib. d. in introitu. Eduxit dñs p. plm suū. Eduxit ei dñs isrl de egypto cū auro et argento. s. il. lis in deserto murmurantib. et iō p. eunti. bus. eduxit eos q. nō murmurauerūt d. de deserto in terrā p. missionis. Et p. p. ter eos d. dimittit. q. d. uale. et duplicat. alla. q. d. tūc neophici laborabant nūc deū voce et opere laudant. Ad eos d. ptinet alleluia Laudate pueri dñm. Totus em ille psalm. ad lectionē dirigif gentiū. q. d. ex eius illo fine p. bat. Qui habitare facit sterilem i domo. Eisdē pueris p. uenit q. d. canif i offertorio. Bñdictus q. venit in noie dñi. Hunc enī s. x. sicut cantauerūt pueri occurrētes dño ad passionē venient. Quod seqtur. Bñdiximus vobis de domo dñi. adiecit mater ecclesia dicens pueris suis Bñdixim. vobis. i. signauim. vos baptismō. nos q. sumus familia dñi. q. d. dñs illuxit nob. Sequens versus. Hec est dies. ad gaudiū spectat credentiū. Ille ali. Lapidem quē reprobaauerunt ad sugillationē p. tinet iudeoz. Ad eos d. credentes ptinet p. cōmunionē. Oēs q. in xpo et. p. tinet igif officium istud ad pacificos q. filij dei vocantur. dedit em dñs his q. credunt in noie eius potestatem filios dei fieri q. d. dat sapientia perfrui.

De prima dominica post pascha.

Octaua pa-

isce incipit tps regressiois seu re cōciliatiois. put dictū est in p. hemio huius partis. Sane in hac die do-

minica in quibusdam ecclesijs sunt octaue pasce. et dicuntur rñsoria d. die dñica. et introitū resurrexi. et g. duale q. d. derelictus erat resument habentes respectū ad generalē resurrectionē ad cui. gloriā p. gradus ascendit Christi em resurrectione in octaua etate facta est. Sed cū paschalis solennitas significet illā octauā q. sequit septenarium h. vite. querit quare h. octauas cū etiā eius solennitas ptendat nō tāto p. octo dies. s. etiā vsq. ad diē p. thecostes. rñs. deo q. resurrectione futura significata est p. circūcisionē. q. octaua die mandata est cuius vere circūcisionis octo sunt b. tudes quarū octaua redit ad primā. et ideo ad re presentandū has beatitudines solennib. octo diez officijs celebram. octauas dñice resurrectionis que est cā et signū nostre future resurrectionis et circūcisionis. Has beatitudines coaptat Aug. in lib. de doctrina xpiana septē spiritib. omittēs vltimā. q. d. redit ad primā. Gradatim em a timore puenit ad sapiam. An. Initiū sapientie mor dñi. De hoc dicit i. p. hemio septime ptis. Quia g. nouit baptizati sunt puri. et q. multos nouellos in quadragesima genuit ecclia. et q. in illo tpe fuerūt apli puri p. p. ter quod dñs fuit cuz eis quadraginta diebus post pascha instruens eos in fide. vt possent oino fieri spirituales. et vt vrent igne spū. s. cti. p. p. ter istas tres causas siue nouitates instruit nos ecclia i fide in hoc tpe. et iō in p. ma quindena legūtur Apo. et actus ap. loz. in q. bus libris habetur de septē signaculis. videlz d. incarnatiōne. natiuitate et. que xps solus ap. uit. q. sunt maxima principia fidei nostre. Post modū in alia quindena cantat in rñsorijs de psalmis. et in lectionib. legunt epistole canonicē vsq. ad ascensionē dñi. vt supra fidē edificent bona opa. psalmi em et eplē bona opa d. signāt. Et attēde q. an resurrectionē lex et p. phete legebat. post resurrectionē xpo apo. et eplē canonicē q. sūt apostolorū scripta legunt et cantibus iubilant. Lex em et p. phete xpi passionē et resurrectionē p. dixerunt. s. apli iā factā annunciauerunt et testificati sunt. Ideo q. rñsoriū illud cātā. virtute magna reddebant apli testimonij resurrectionis. Rōnabilē q. d. legitur apo. et canif eo q. i eo visio xpi et āge-

lorū collocutio memorat. In illa em̄ vita
quā paschale significat tps̄ aīc visione tri
nitatis ⁊ angeloz cōsortio gratulabuntur
Legit̄ aut̄ apoc̄. cū historia. Dign̄ es do
mine. Alleluia incipit. Ego suz vitis. Qd̄
aut̄ in quodā respōsorio d̄r decātabat po
pulus israel alleluia ⁊ vniuersa multitudo
Jacob canebat legitime ⁊ dauid cū canto
rib⁹ cytharā ꝑcutiebat in domo dñi. illud
respicit q̄ regno saul destructo. i. mort̄ im
perio. arca. id ē humanitas saluator̄ in q̄
sunt manna. i. verbum. ⁊ tabule testamen
ti. i. thesauri sapie ⁊ scie dei absconditi. in
hierlm̄ ducit̄ ⁊ in tabernaculo collocat̄ vt
eterna pacis visione fruā ⁊ ad patris eq̄
litate gloriofus exhibeat. Cū aut̄ sup̄ius
tp̄ibus infantie saluator̄ paulū dixerim⁹
esse legendū. nūc v̄o scripta ceteroz aplo
rum patet q̄ toto tpe siue añ possionē siue
postea q̄ dñi p̄ntia memorat̄ cōgrue ꝑco
nes noui testi loquūtur. vt quasi ab vberi
bus sponi filij cōsolationis lacte potētur
Benāq̄ scripture sunt vbera. de q̄bus d̄r
Abeliora sunt vbera tua vino. De q̄bus
nos sic reficiat deus cui⁹ miscōia plena est
terra. vt oēs de ip̄ius plenitudine accipia
mus Et nota q̄ fm̄ romanū ordinē legūt
nouē lectiones in dñicis a pascha vsq̄ ad
penthecosten ꝑut dictū est sub ti. de septē
diebus post pascha. ꝑropter nouitatē at̄
triplicē que dicta est incipit introit⁹. qua
si mō geniti infantes ⁊c. j. petri. ij. cap. In
epla v̄o in fide instruimur q̄ incipit. Om̄e
qd̄ natum est ex deo vincit mundum ⁊c. j.
Joh. v. c. ondit fidē ꝑ testimoniū in celo ⁊
in terra ⁊ in cōscientia. In terra cum dicit
Tres sunt q̄ testimoniū ꝑhibent in terra.
spirit⁹ aqua ⁊ sanguis. Q̄ em̄ clamore ma
gno dñs emisit spiritū. ⁊ q̄ ex eo iam mor
tuo exiuit sanguis ⁊ aqua iudiciū fuit hu
manitatis. Et hi tres vnum sunt. i. vñ si
gnificant. Tres ꝑhibēt testimoniū in celo
pater in voce. verbū in carne. sp̄s i colū
ba. ⁊ hi tres vñ sunt. De testimonio con
scientie sequit̄ in epistola. Qui credit in fi
lium dei iā in se testimoniū d̄i habz. i. hoc
dictat ei conscientia Sequit̄ duplex alla.
in dñicis enim ⁊ festiuis dieb⁹ ab hac die
vsq̄ ad octauam penthecostes canit̄ du
plex alleluia. de quo dictum est sub titulo
de septē diebus post pascha ⁊ sb̄ sabbato in

albis. ⁊ sub septuagesima. primū alleluia
est. post dies octo Joh. xx. ca. Euangeliū
Cum esset sero. Joh. xx. c. est de duabus
apparitionibus domini. ꝑrima omnibus
aplis in ip̄o die pasce excepto thoma. alta
octaua die presente thoma qui vidit ⁊ cre
didit ⁊ tetigit ⁊ dixit. Dominus meus et
deus meus. Aliud vidit aliud credidit vi
dit humanitatem ⁊ credidit deitatem. Et
congruit factum interpretationi nominis
Thomas em̄ interpretatur abyssus. nam ꝑ
funde intellexit qui ex eis que exterius vi
dit deitatis itima penetrauit. ꝑostmodū
inuitat nos in euangelio beatus Johan
nes ad credendū ab vtili ⁊ honesto. Uti
le est em̄ nobis credere. Unde dicit. Mul
ta signa fecit ih̄s que non sunt scripta in li
bro hoc. ꝑostcommunio est. Abitte ma
num ⁊c. Joh. xx. ca.

De secunda dominica.

Equitur de se

l cūda dñica post pascha. Quia
em̄ ꝑ xpi resurrectione illuxit
ds nobis. nō tantū puulis. sed etiā ꝑfectis
ideo hec dominica de pastoribus est. q̄ de
bent plene imitari christum. Unde introi
tus est. Misericordia domini plena ē ter
ra. Ea enim non tantū paruuli. sed et ma
gni repleti sunt. Et ideo sicut antecedens
dominica fuit de paruulis. sic ista est de ꝑ
fectis. Unde sequitur. Verbo domini ce
li. id est apostoli firmati sunt. Et quia ꝑe
trus loquitur ad pastores in epistola. Cri
stus passus est ꝑ nob ⁊c. prima petri. ij.
c. ideo nunc fiunt synodi. ⁊ fit statō ad san
ctum petrum. In fine enim dicitur. Con
uersi enim estis nūc ad pastorem ⁊ episc
pum animarum vestrarum. Duo alleluia
dicuntur. ꝑrimū. s. cognouerunt disci
puli ⁊c. est d̄ resurrectione. In alijs tamē
ecclesijs dicitur. Surrexit dñs. Mathei
vlti. ca. Aliud. s. Ego sum pastor bon⁹ ⁊c
Johannis. x. est de prelat̄is. Euangeliū
v̄o. Ego sum pastor bonus. Joh. x. est de
bonis prelat̄is ⁊ mercenarijs. Offertoriū
est. Deus deus meus ad te de luce vigilo.
quia prelati debent semper vigilare. Un
de in canticis canticoz dicitur. Inuene
runt me vigilēs qui custodiunt ciuitatem
ꝑostcōmunio similiter est d̄ prelat̄is. Ego

sum pastor bonus. Joh. x. c.
De tertia dominica.

De precedenti

i bus duab⁹ dñicis ostensum est
q̄ parui ⁊ magni ꝑ xpi resurre
ctionē pleni sunt miscōia dñi. ꝑarui cuz
d̄r i introitu ꝑcedētis dñice Miscōia dñi
plena est terra. Magni cū d̄r ibidē. Ver
bo dñi celi firmati sunt In hac v̄o tertia ⁊
in sequētib⁹ duabus dñicis añ ascensionē
horat̄ nos ecclesia ad iubilū ⁊ exultationē
ꝑpter xpi resurrectionē ⁊ ascensionem
An̄ introitus hui⁹ dñice incipit Iubilare
deo oīs terra ⁊c. Et ibi seq̄t̄ alla. q̄ iubil⁹
est exultatio mēt̄is hita de eternis. soli at̄
d̄o iubilandū ē. Seq̄t̄. ꝑsalmlū dicite no
mini eius. i. hilari opatione ip̄m laudate.
⁊ sequit̄ s̄it̄ ibi vñ alleluia. q̄ ab vna ra
dice ortū hnt̄ oīa talia. i. charitate. Sequi
tur. Date gloriā laudi eius. ⁊ ibidē etiā in
fine sequit̄ triplex alleluia. q̄ a potētia pa
tris. ⁊ sapia filij ⁊ a benignitate sp̄s̄cti ꝑ
cessit. q̄ nos liberauit ꝑ passionē ⁊ resurre
ctionē suā. ⁊ iō laudandus est deus Licet
aut̄ sit exultatio. tñ incutitur timor. ne spes
sine timore luxuriet i ꝑsumptionē. An̄ se
quit̄ vsus. Dicite d̄o q̄ terribilia sūt opa
tua dñe. Debz ei timē nou⁹ ꝑpls. q̄ iudei
execati sunt. q̄ erāt ꝑpls peculiaris domi
ni. q̄ licet apposuissent custodes. tñ dixerūt
venerūt discipuli eius ⁊ furati sunt eū. Et
h̄ est qd̄ dicit ꝑs. Abentent̄ tibi. i. ad ho
norē tuū. q̄ rex hoc magis ꝑfusi sunt inimi
ci tui. i. iudei. Et sequit̄ ibi. In multitudi
ne virtutis tue. q. d. lz vidissent multa mira
cula. videlicet solē obscuratum. ⁊ petras
scissas. In hoc est etiā multitudo virtut̄ d̄i
q̄ mendacia inimicōz vertit in suū hono
rē. In epla v̄o monet petrus baptizatos.
vt ambulēt in nouitate vite abstinētes a
carnalib⁹ desiderijs dicēs. Obsecro vos
frēs tanq̄ aduenas ⁊ pegrinos abstinere
vos a carnalib⁹ desiderijs. j. pet. ij. c. ⁊ cō
cordat cū introitu. q̄ gustato sp̄u desipit
oīs caro. Quedā ecclie dicūt alla. xpus re
surgens. Roz. vj. c. Euāgelii est d̄ resur
rectione. ꝑdodicū ⁊ nō videbitis me. mo
dicū. i. a morte vsq̄ ad resurrectionē. itez
modicū ⁊ videbitis me. post resurrectionē
⁊ modicū q̄ vado ad patrē. Joh. xvj. ca.

De quarta dominica.

De quarta eti

i am dñica inuitamur ad iubiluz
⁊ sp̄s̄r̄ inuitant̄ ad h̄ gētes. vñ
introitus sumpt⁹ ē de psalmo inuitate ad
cantū qui incipit Cantate dñō canticū no
uum quia mirabilia fecit domin⁹. Bern.
inquit. Tria fecit dominus mirabilia i in
carnatione sua. ꝑrimū q̄ mater esset vir
go. Scōm q̄ deus fieret homo. Tertiu⁹ q̄
predicta potest credere carnalis hō. Seq̄
tur ibi. Ante conspectum gentium reuela
uit iusticiam suam. i. filium suum. Sequi
tur versus. Saluauit sibi dexterā eius ⁊c
q̄ ꝑ fidem vniti sunt duo populi. s. genti
lis ⁊ iudaicus. ideo in oratione habet De
us qui fidelij mentes vnus efficit volun
tatis ⁊c. Rursus q̄ ista dominica quarta
appropinquat ascensionē. ideo d̄r euange
lium Vado ad eū qui memisit. ⁊ nemo ex
vobis ⁊c. Joh. xvj. Et post. Expedi vobis
vt ego vadā ⁊c. ostēdit em̄ cā iubili. s.
ascensio. Huic consonat principiū episto
le beati Jacobi. j. c. Omne datū optimuz
⁊ omne donū ꝑfectū de sursum est descen
dens a patre luminum. Sequitur etiā in
euangelio. Cum venerit paraclitus. argu
et mundum de peccato id est de infidelita
te. fides em̄ omne peccatum excludit. Un
de arguere de hoc peccato. est arguere de
omni peccato. Et de iusticia ⁊ de iudicio.
Dicit ergo de peccato. s. quod habēt. De
iusticia quam nō habent. s. sanctorum. q̄a
vado ad patrē. i. in cordibus sanctorum
hominum. ꝑducendo eos ad patrē ꝑ
cognitionē dei bonaz. et extollēdo eos ad
p̄ris ꝑformitatē. ⁊ tñ nolunt hoies sancti
assimilari. De iudicio qd̄ non timēt. q̄ ꝑn
ceps h⁹ mūdi iā iudicat⁹ ē. ⁊ adhuc sequū
tur dānatū. Et sufficeret d̄ duob⁹ arguere
scz d̄ fide quā nō hnt̄ ⁊ h̄re possent si vellēt
⁊ de iusticia siue de bona vita. in qua non
imitant̄ sc̄tōs. ⁊ ideo adicit verbū timor
scz d̄ iudicio qd̄ dnt̄ tales subire. Seq̄tur
ibi. ⁊ quecūq̄ audiet loquē. ⁊ huic ꝑcor
dat finis eple. In māfuetudie suscipite in
sitū v̄bū ⁊c. Si em̄ sp̄s̄ctus audit q̄ loq̄t̄
multo forti⁹ d̄z hō audire ⁊ expectare do
nec deus in ip̄o loquat̄ q̄ d̄ de se ip̄o loq̄t̄
mendaciū loquit̄.

De dominica rogationum.

Quinto loco se

quitur de dñica rogationū. i. q̄
istructos p̄ quattuor dñicas q̄
armatos q̄tuor cardinalib⁹ x̄tutibus mo
net annūciare alijs. vt q̄ audit dicat veni.
z cortina cortinā trahat dicēs in iutroitu
q̄ est Esa. xl. viij. c. fm̄ aliā trāslationē Vo
cem iocūdītatis. i. nouū testm̄ in q̄ p̄missa
reddūf nō terroris sic̄ ver⁹ lex fuit. annūci
ate zc. Hec aut̄ dñica d̄ rogationū p̄pter
pp̄inquā ascensionē dñi. quē q̄ p̄ nos seq̄
nō possumus. iō in oratōne docemur petē
duo que petenda sunt. s. vt cognoscam⁹ z
faciamus. Dicit em̄ ōro. Largire q̄s dñe
supplicib⁹ tuis sp̄ sp̄m̄ cogitandi q̄ recta s̄t
pp̄ici z agendi zc. An̄ in eplā redarguit
b. Jacob⁹ eos q̄ volūt cognoscere z nō fa
cere dicens. Estote factores vbi z non au
ditores tantū zc. Jacobi. j. c. Quedam ec
clesie dicunt alla. Nōne cor nostrū ardēs
zc. Lu. vl. c. z vsq̄ mō zc. Job. xvj. c. In
euāgelio vō. Amē dico vob. Job. xvj. c.
ōndit qd̄ debeam⁹ petere. s. eterna dicens
Vsq̄ mō nō petistis q̄c̄. q̄ em̄ petit tpa
lia nil petit. qm̄ in eis q̄ nō quiescūt quies
esse nō pōt. An̄ sequit. Petite z accipiet
q̄ dextera dñi sp̄ apta est.

De rogationibus.

In tribus die

bus an̄ festū ascensionis dñi si
unt rogationes q̄ dicūt letanie
Letania aut̄ grece ap̄d nos supplicatō seu
rogatio est. in qua ecclia sancta deū rogat
vt q̄ d̄struxit psiliū achithofel destruat cō
siliū eoz q̄ nolunt viuere sup pacē ei⁹. tūc
etiā supplicam⁹ deo. vt nos a morte subita
nea z ab oī infirmitate defendat Rogam⁹
vō sc̄tōs vt p̄ nobis apud deū intercedāt
Et denoiat letania greco vocabulo p̄pter
autoritatē lingue grece. put dictū est sub
pascha. Est aut̄ duplex letania. s. maior z
minor. Maior est in festo b̄i marci. q̄ iuē
ta fuit a b̄o Greg. p̄pter pestē inguinariā
seu inflaturā inguinū. cuius institutionis
causas paul⁹ mōtis cassini monach⁹ lōgo
bardoz historiographus ita descripsit di
cens. q̄ tpe pelagij pape tanta fuit inunda
tio aquarū p̄ italia q̄ aque ascendebāt vs

q̄ ad supiores fenestras tēpli neronis qd̄
erat rome. nec aq̄ intrabāt tēplū. zc p̄ tybe
rim effluxit multitudo serpentū. int̄ quos
fuit maxim⁹ draco. ex quo z statib⁹ aer est
corruptus. z inde emerfit pestis inguina
ria. qua hoies passim z subito moriebant̄
Et cū pene totus roman⁹ p̄ls deleret. pe
lagius papa omnib⁹ ieiunium z p̄cessiōez
indixit. Sed in ip̄a p̄cessiōe ipse cū. lxx.
alijs expirauit. Cui substitutus est grego
rius p̄mus q̄ z magnus dictus est. z hanc
letaniam vbiq̄ terrarū fuari p̄cepit. iō q̄
hec letania d̄ gregoriana vl̄ romana. Vo
caf etiā cruces nigre qm̄ in signū meroris
ex tanta hoīm strage z i signū p̄nie. hoies
nigris induebant̄. z cruces z altaria nigrā
velabant̄. Tertio etiā mō d̄ p̄cessiō septi
formis ex eo q̄ bea. Greg⁹. septeno ordie
iri in ea in maiorib⁹ ecclis ordiauit. In h̄
mo ordine s̄t clerici. In sc̄do religiosi. In
tertio sanctimoniales. In quarto pueri.
In quinto laici p̄uete etatis. In sexto vi
due z cōtinētes. In septimo cōiugati. In
alijs vō ecclis qd̄ nō possum⁹ in nume
ro p̄sonaz: suplemus i numero letaniam
Nam septies letaniaz dicē debem⁹ p̄zūc̄
isignia deponam⁹. Cōtigit aut̄ d̄ roma
nis p̄missa inguinaria pestis p̄ eo q̄ cū in
q̄dragesima p̄tinent virissent. z in pascha
corp⁹ dñi recepissent. postmodū ludis co
mesationib⁹ z luxurie frena laxabant̄. Fu
it quidē tā seua hec pestis vt vbiq̄ hoies
subito p̄meret. ita q̄ sicut d̄: cū aliq̄s ster
nutabat: sepe sp̄m̄ emittebat. vñ cū aliq̄s
sternutabat. audiēs statim̄ accurref dicebat
de⁹ te adiuuet. z abinde vt dicit̄ b̄ adhuc
psuetudo seruat̄. vt audiēs aliq̄s steru
tantem statim̄ dicit. deus te adiuuet. Rur
sus vt ferf cum tunc aliq̄s oscitabat frequē
ter subito sp̄m̄ emittebat. An̄ cū aliquis
se velle oscitare sentiebat cōtinuo signum
crucis sibi imprimere festinabat. que con
suetudo s̄t vsq̄ hodie obseruat̄. Adin d̄
vō letania que z rogationes et p̄cessiōes
vocat̄. s̄t tribus diebus ante ascensionē
que sicut legitur in burcardo li. xij. c. exi/
gentibus. inuenta est apud viennam a be
ato mamerto ep̄o vieniensi. qui p̄pter pe
stem lupoz z aliarum ferarū in gallijs ho
mines atrociter p̄mentū. z p̄pter pericu
losos terremotus illic crebro contingētes

indixit populis ieiunium triduanū. et leta
nias instituit Lessante vero illa p̄secutiōe
ieiunium illud in psuetudinē annue obfua
tōnis deuenit Et sicut quidaz referūt. fu
it p̄ eccliam p̄firmatum vt vniuersalē ob
fuef. Dicitur ergo hec letania mior. q̄ a
minori. s. a simplici ep̄o z in minori loco. s.
in vienna inuenta est. Illa vō d̄: maior. q̄ a
in maiori loco. s. rome. z a maiore. s. a ma
gno gregorio z p̄ magno z guissimo mor
bo inuenta est. Adinor tñ antiq̄or est tpe.
Nā instituta fuit tpe zenonis impator. ma
ior vō tpe mauritij impatoris. Funt etiā
letanie p̄pter plures alias causas. An̄ li
bertius papa statuit vt p̄ guerra p̄ fame p̄
pestilentia z hm̄ōi aduersitatib⁹ imminē
tibus. sp̄ letania fiat. vt sic ista p̄ supplicati
ones orones z ieiunia effugiam⁹. q̄ h̄ hoc
tpe maxima bella emergere solēt. z fruct⁹
terre q̄ adhuc in teneritate vel flore s̄t. plu
ribus modis facile corrūpi solent iō b̄ tpe
sunt letanie vt rogem⁹ deuz q̄ talia a nob̄
auertat. z ab aeris intēperie z a beluis et
ab hostib⁹ xp̄iane religiois nos eripiat et
defendat. sup hoc patrocina sanctorū spe
cialiter z generalit̄ implozates. z iō roga
tiones vocant̄. Dicunt etiā p̄cessiōes. q̄ a
tūc ecclia p̄cessiōne facit generalē. Et est
notandū q̄ rogamus sanctos p̄pter n̄raz
inopiā. p̄pter eoz gl̄iam. z p̄pter dei r̄ue
rentiā. An̄ aut̄ letaniā p̄ imminentib⁹ pi
culis in penitentiā z rebili habitu facim⁹
illā vltimā p̄cessiōne muliez plangentiaz
post dñm̄ qm̄ ducebat ad crucē representa
mus. plagentes iuxta mandatū dñi sup
nos z sup filios nostros. Funt etiā b̄ tpe
letanie. q̄ xp̄o ascendēte q̄ dixit. Petite z
accipietis psidētī ecclia petit. ieiunat em̄
tunc z orat vt parū habeat d̄ carne p̄pter
carnis maceratōne. z acq̄rat sibi alas per
orationē que est ala qua aia volat in celū.
vt sic xp̄m̄ ascendēte libere sequi valeat
q̄ ascendit pandēs iter an̄ nos z volauit su
per pennas ventoz. Et hec est cā quare vl
timā letaniā siue vltimū ieiunium ascensio
ptinuat⁹. vt videlz p̄pter orationes z iei
unia d̄posita mole carnis xp̄m̄ ascenden
tem seq̄ possumus. In letanijs q̄ sit pro
cessiō. z cantat̄ in quibusdā ecclis in p̄n
cipio p̄cessiōnis. Exurge dñe zc. frequē
tandū etiam esset z a pueris dicendū illud

canticū angelicū. Sancte de⁹ sancte for̄
sc̄tē z immortalis miserere nob̄. Nā sic iō
hānes damascen⁹ refert in li. iij. cū ap̄d cō
stantinopolim p̄pter quandā tribulatiōez
fierent letanie. quidā puer e medio popu
li raptus est in celū. z hoc canticū ibidem
edoctus. Deinde ad populū rediens illd̄
in conspectu omnis p̄li decantauit z mox
oīs tribulatio cessauit. Quod canticū cal
cedon. synodus approbauit. Hui⁹ q̄ canti
ci laus z autoritas colligit̄. p̄rimo ex eo
q̄ angel⁹ illud docuit Sc̄do ex eo q̄ ad e⁹
plationē illa tribulatio cessauit. Tertio ex
eo q̄ tantū psiliū illud approbauit. Quar
to ex eo q̄ demones illud valde timēt. Le
terū in p̄cessiōe ip̄a p̄cedunt crux z capsa
reliq̄iarū sanctorū. vt vexillo crucis z ora
tionibus sc̄toz demones expellant̄ vt di
ctū est in quarta parte in ti. de accessu pō
tificis ad altare. p̄portant̄ etiaz vexilla ad
repsentandū victoriā resurrectionis z ascē
sionis xp̄i. q̄ cum magna p̄da celos ascen
dit. An̄ vexillū p̄ aera incedēs. est xp̄s in
celū ascendens. Et sicut vexillū in p̄cessiō
ne ip̄a multitudo fidelium sequit̄. sic z xp̄m̄
ascendentē magna sc̄toz collectio comita
bat̄. p̄portant̄ etiam vexilla ad imitatioez
ei⁹ qd̄ d̄: Esa. xl. c. Et leuabit dñs signuz
in nationes. z cōgregabit p̄pos isrl̄ z disp
sos iude colliget a quattuor plagis terre.
Vō cruces z vexilla portant̄ a cōstanti
no sumpsit ecclia. q̄ cū in somnis crucis
signū vidisset. ei⁹ dictū fuisse. vices in
hoc signo. iussit crucē in vexillis bellic̄ in
signari. Vñ in letanijs crux maior a crucis
batulo d̄ altari sumit̄. recolit q̄ xp̄i hūme
ris tulit eaz symon cyreneus math. xx. vij.
In quibusdā loci sit letania p̄ campos. vt
etiā a segetib⁹ demones expellant̄. vt po
tius vt a dño cōseruent̄. Cantus autēz in
p̄cessiōe quid significet dictū est in p̄ce
denti ti. de accessu pōtificis ad altare. Cō
sueuit q̄z quidā draco cū cauda longa ere
cta z inflata duobus p̄mis dieb⁹ an̄ crucē
et vexilla precedere. vltia vō die quasi re
tro aspiciens cauda vacua atq̄ dep̄ssa re
tro sequit̄. Nempe draco iste significat di
abolum. q̄ p̄ tria tpa. s. an̄ legez z sub lege
z tpe gratie que p̄ hos tres dies significat̄
tur hoies fefellit. et nunc fallere cupit. In
duobus primis t̄pibus regnauit z q̄ dñs

Νοσμοναι. supp.
ὁδου. καταγεία.

o: bis fuit. cauda longa. i. potent. et inflata
 id est supbe incedens. An xps illu mundi
 pncipē vocat. et iohes ait in apoē. Vidi sa
 thanam d celo cadentē velut fulgur et tra
 xit secū tertiā ptem stellaz. i. hoim. In cu
 ius rei figurā duobus diebus mō p̄dicto p̄
 cedit. In tpe vō gr̄e p̄ xpm victus est. et da
 ta est aplis eijciendi spūs immūdos ptās.
 ppter qd̄ tertia die draco quasi ptate p̄p̄
 fidei dilatationē amissa. post crucē seq̄tur
 cauda vacua et demissa. et nō longa. qz nō
 audet ita potēter regnare vt p̄ri. s̄ p̄ sug
 gestionē et latent hoies seducit quos vi
 det pigros in bonis opib⁹ et remissos. nec
 viā vite sectantes. quasi fur retro aspiciē
 si q̄s oberrz et a rectitudine fidei cadat. quē
 ad se quasi caudā trahat et sibi incorporet
 sicut et in deserto filios israel ifirmos et de
 biles et q̄oberrantes remanebant vltimi.
 hostes posttergū veniētes necabāt. In
 letanijs debem⁹ fm̄ aurelian. cōciliū ieiun
 nare vel saltē cibus quadragesimalibus et
 capis nigris in signū p̄nie vti. nec debz q̄
 vti veste solenni. p̄pter qd̄ vocant p̄
 cessiones nigre. nō tñ dñt cruce nigre vo
 cari In letanijs q̄z dñt oēs a seruilib⁹ opi
 bus vacare. i. viri et mulieres. serui et an
 cile. et donec terminet p̄cessionē adesse. vt
 sicut oēs peccauerūt sic et oēs p̄ venia sup
 plicent. oēs ad deū corda cū manibus ele
 uent. i. studiū orōnis erigant. Post p̄ces
 sionē cātaf̄ missa in aliqua ecclesia. Et est
 introitus Exaudiuit et̄. rememorat enim
 ecclesia p̄ferita dei bñficia ad maiorē spez
 et dei largitas inuocat vt p̄ h̄ conijciat fu
 tura ex eo em̄ q̄ multoties exaudiuit p̄p̄
 ditur q̄ adhuc exaudiet. Exaudiuit inq̄
 de templo suo sc̄to. i. p̄ gr̄am. Et qz nō po
 test hui⁹ esse exauditio sine dilectōe. sed
 versus. Diligā te et̄. Iterū qz nō exaudi
 untur nisi p̄ cōfessionē. ideo dicit Jacob⁹
 in epla. Confitemini alterutrū peccata ve
 stra. que est iacobi vl. c. Et vt maior spes
 habeat adhibet exemplū de helya q̄ peti
 it vt nō plueret. et nō pluit annis tribus et
 mētib⁹ sex. et postea petijt q̄ plueret et plu
 it. Si em̄ helyas solus exauditus est. mul
 to fortius tota ecclesia exaudiet. man⁹ eniz
 dñi nō est abbreviata. Sed q̄ vnū alleluia
 Confitemini Sed cū in dieb⁹ antecedenti
 bus duplex alleluia cantet. quare i his di

ebus vnū tantū d̄. Itē cū in alijs ieiuni
 is nō dicat alleluia quare in hoc d̄. Ad p̄
 mum dicimus q̄ sicut sepe dictū est. dupl
 alleluia cantat in antecedentib⁹ dieb⁹. p̄
 pter duplicē stolā que habebit in resurre
 ctione cōl. anime videlz et corpis. Officiū
 aut paschale qd̄ hoc significat finitū est. et
 ideo remota cā remouet effect⁹. Ad secun
 dū dicimus. q̄ ideo in alijs ieiunijs nō cā
 tatur alleluia qd̄ est canticū leticie. qz sūt
 p̄ peccat. ppter qd̄ dicunt ieiunia mero
 ris. Hoc aut ieiunij et ieiunij p̄tecostes
 sunt exultationis. qz nō sunt p̄ peccat. s̄
 vt potestas dyaboli remoueat et pestis. et
 ideo in eis alleluia cantat. Preterea in h̄
 ieiunio d̄ alleluia ppter gaudiū ascensio
 nis qd̄ imminet. In euangelio vō. Si q̄s
 vestrū et̄. Luce. xj. c. ostendit q̄ debem⁹
 petere pseueranē. p̄ amicū q̄ dicit amico.
 Amice comoda mihi tres panes et̄. si per
 seuerauerit pulsans ppter improbitatem
 eius surget. et dabit ei. Per hoc habetur
 q̄ etiā existens in mortali pctō. si pseuerā
 ter petierit exaudiet ppter improbitatē.
 Allegorice amicus n̄ est xps a quo intel
 lectus theoreticus petit tres panes. i. fides
 spem et charitatē. qz amicus. i. intellectus
 practicus. i. ratio inferior venit de via. i.
 d̄ cōsideratione tp̄alium. Sequit̄. et si ha
 beo qd̄ ponā añ illū. qz nō inuenit in tali
 bus spiritualē refectionē. et sic petit sup̄
 or intellectus p̄ inferiori. vel p̄ tota ania
 nō em̄ p̄t h̄re anima vel ratio inferior ali
 quā refectionē spiritualē nisi ab intellectu
 sup̄iori. cuius est cōtemplari celestia. Se
 quitur postea ibidē. nunqd̄ si petierit pa
 nem. id est charitatem. lapidem dabit ei.
 id est iudurationē qd̄ est cōtrariū charita
 ti. i. nunqd̄ dabit ei p̄trariū. q. d. nō. Si
 si petierit piscē. i. fidē que nutritur in aq̄s
 baptismi. nunqd̄ p̄ pisce dabit ei serpētē.
 id est infidelitatē a qua est ois vis peccati
 q. d. nō. Aut si petierit ouū. i. spem. quia i
 ouo est spes pulli. nunqd̄ porriget ei scor
 pionē. i. despationem que retro et occulte
 pungit sicut scorpio. despantiū em̄ est re
 tro abire. q. d. nō. Vel p̄ panē intelligunt̄
 omnia que hominis victui sūt necessaria
 vt cibus et potus. p̄ ouū omnia genera fe
 tuū. aialū et fructuū. p̄ piscem oia genera
 natabiliū. Postcōmunio Petite et accipi

etis. sumpta est de euangelio. Ad hōs di
 cit caplm̄ Confitemini. et illud. helyas hō
 erat. et illud. Si q̄s errauerit. que st. Jac.
 v. c. In festo aut beati Marci dicit̄ qd̄
 eplam. Qui timet deū. que est Eccl. xv. c.
 Alij dicit̄. Similitudo vultuū. que ē. ezech.
 j. c. Euangeliū est. Ego suz vitis vera. qd̄
 est. Joh. xv. c. Alij vō dicit̄. Designauit
 Sc̄da qz die rogationū est idē officij qd̄
 in p̄ima. nisi q̄ in quibusdā ecclesijs euā
 geliū de Aththeo legitur. in quo ē eadez
 sententia.

De vigilia ascensionis.

Via vō ieiū

q̄ nū d̄ quo p̄missū est nō sufficit
 sine opibus misericōe. ideo i vigi
 lia ascensionis. q̄ est tertia dies rogationū
 ecclesia monet ad opa misericōe. dicens in in
 troitu. q̄ est in quibusdā ecclesijs. Miseri
 cordia dñi et̄. Bīc em̄ Greg⁹. Si vis ora
 tionē tuā ad celū volare fac ei duas alas.
 sc̄z ieiunij et elemosynā. Cum bonis ei de
 siderijs volamus ad celū. An de dño d̄.
 Eleuatis manib⁹ ferebat in celū. In alijs
 tñ ecclesijs d̄. Oēs gentes. Epla vō q̄ est
 in quibusdā ecclesijs. Multitudinis et̄.
 Nō videt cōcordare. imo videt p̄postera
 tio. qz post ascensionē dñi factū est vt mul
 titudinis credentū esset cor vnum et ania
 vna. Sed hoc fit duab⁹ de causis. Prima
 vt epla p̄sonet euangelio. Subleuati ocu
 lis et̄. Joh. xvij. c. in quo dicit dñs. Pas
 clarifica. i. manifesta filiū tuū. et postea ro
 gat d. Rogo vt vnū sint. sic ego et tu vnū
 sumus. Hec aut vnitas ostenditur in episto
 la. Alia cā est. qz qñ ex vero corde dantur
 elemosyne oia reputant̄ cōmunia. sicut di
 cit aplus de manna qd̄ qui plus collegit n̄
 plus abundauit et qui minus non habuit
 minus. Qui em̄ diues est. non dz ppter h̄
 amplius comedere. sed alijs distribuē Et
 h̄ d̄ in epla. Et erant illis omia cōmunia.
 Ideo aut p̄dictuz euangeliū dicit̄ hodie.
 qz qui passurus orauit. hominib⁹ innotu
 it cū ascendit. Vel qz in fine p̄cludit. Ego
 ad te venio. In quo rogat p̄ his q̄s dedit
 ei pater. vt sint in patre vnū cū oia sint i fi
 de et caritate vnū. i. p̄cordia vniti vicissim
 An p̄cedit epla. Multitudinis credenti
 um. helyari vō exponit sic p̄dicta verba.

Rogo vt sicut ego et tu vnū sum⁹. i. nō tā
 tum voluntate s̄ etiā natura. sic et ipsi vnū
 sint. i. vnitate spūs et gr̄a spūs sc̄ti. In alijs
 tñ ecclesijs d̄ epla. Vnicuiqz v̄m. ad eph.
 iij. c. Offertoriū est Viri galilei. Act. j. c.
 Postcōmunio ē. Nō vos. Joh. xij. In
 alijs vō ecclesijs d̄. Petite. Athth. vij.
 ca. Quia ergo in hoc officio de elemosyna
 et opib⁹ misericōe agit. ideo in quibusdā lo
 cis. vt p̄missas sibi alas acquirat elemosy
 narū largitioni intendunt. quā tñ vsq̄ i fe
 stū ascensionis differunt. quasi tunc p̄ chri
 stum in celum aduolent. et vt tunc liberius
 vacare possunt. Quidā tñ non incōgrue
 supradicta officia paschalis hebdomade p̄
 septem dona spiritus sancti ad eos referūt
 qui sunt in baptismo renati. vt renatus af
 flatus spūs sapiētie dicat. Resurrexi. Per
 quid resurrexerit: euangeliū d̄clarat. i. per
 resurrectionē dñi. Quid inde acquirerit
 spiritus instruit intellectus dicens. Intro
 duxit nos in terram. i. ecclesiaz Et adhuc
 addit spūs consilij aqua sapientie potauit
 eos. Quid inde quoqz acq̄rere debeat spi
 ritus indicat fortitudinis dicens. Venite
 benedicti patris mei et ex his collatis be
 neficijs deum laudare debeat spiritus sa
 pientie docet dicens. Victricē et̄. Quid re
 surrectio renatis attulerit indicat spūs pi
 eratis dicens. Eduxit eos dominus i spe
 et adhuc spiritus timoris adiungit dicens
 Eduxit domin⁹ p̄lm̄ suum. p̄ro his om
 nibus beneficijs in baptismo collat̄ homi
 nibus. angeli gratulant̄. homines deo cō
 fitentur. et ad christi p̄conia se inuicem ex
 hortantur gratias agunt. tubilant benefi
 cia et beneficiorū causas r̄memorant. et ad
 maiora p̄fidenter aspirant. et circa hec cete
 re ptes officiorū superscripte hebdomade
 versant̄. Et vide q̄ hic mutat̄ ordo dono
 rum. Et attende q̄ p̄ officia h̄ hebdoma
 de ad quatuor introitus quat. ad tres ter
 ponit alleluia. qz sancta trinitas a quatu
 or mundi ptibus collaudat. de xpi resur
 rectione. et de hoim redemptione. In p̄
 ma dñca. i. Quasi mō geniti baptizati mo
 nent̄ a matre tanq̄ infantes innocēter vt
 uere. et lac sancte scripture cōcupiscere. vt
 paschale sacramentū p̄ xpi resurrectionē
 acq̄sitū. morib⁹ et vita teneant. mūdū vin
 cant. vt cū xpo triūphent. et leticiā in cor
 88 4

poze et anima simul obtineant propter quam le-
ticia alia duplicat quia morte euasit et spes
vite habere meruerunt. vel propter actionem et con-
templationem. vel propter gaudium predicato-
rum et uersorum. In secunda dominica. scilicet. Misericordiam
dia domini. baptizati iam instructi christi misericordiam
intonant et trinitatem predicant. Nam in misericordia
spiritus in uerbo filii. in deo patrem annunciant.
proponunt uerbo spiritus per quem sunt sanctificati.
deinde filium per quem sunt redempti. deinde pa-
trem cui reconciliantur. Et quia trinitatem percipiunt
ideo ter iubilat alia. In tertia dominica. scilicet. In-
uoluntate. baptizati ad laudem dei totum mundum
inuitant. et trinitatem personant. cum ibi in deo
patrem. in nomine filium. in laude spiritus sancti accipi-
unt. Et quia per duo precepta charitatis firmantur
in fide trinitatis. ideo prius bis deinde
ter concipiunt alia. In quarta dominica. scilicet. Cata-
te. rursus baptizati ad dei laudem gentes con-
uersas inuitant et trinitatem commemorant dum
ibi in domino patrem. per mirabilia filium. per iustitiam
intelligunt spiritum sanctum. Et quia fide trinitatem gen-
tes a quatuor mundi partibus acceperunt. ideo
trinitatem sub quarto alia concludunt. In quin-
ta dominica. scilicet. Uocem locutionis. rursus bap-
tizati liberatores suorum gentium annunciant. qui
trinitatem per tres personam percipiunt alia. et sicut
ibi continetur instantia predicantium sic in offi-
cio. Exaudiuit de templo sancto suo. sollicitudo
se ab errore conuertentium. et in officio vi-
gilie. Omnes gentes. applausus in celum in-
telligit ascensum.

Sequitur de festo ascensionis domini.

Festum ascen-

tionis domini quod celebratur die quadra-
gesima post pascha. quia christus die qua-
dragesima post resurrectionem celos ascendit.
fit processio solennis. Precepit enim dominus disci-
pulis suis ut precederent in monte oliue-
ti. ut viderent ipsum ascendere. et fecerunt ei
processionem. et ipse eleuatis manibus ferebat in
celum. De hoc dictum est in quarta parte sub titulo. de
accessu pontificis ad altare. Hec processio si-
gnificat ascensum de virtute in virtute. Et can-
tatur responsorium de ascensione ut inuitemur ad as-
cendendum post dominum. De bethania autem que in-
terpretatur obedientia de qua eduxit apostolus
ascendit dominus. per quod significat quod sine obedi-
entia nullus potest ascendere in celum. Unde
quidam cantant in processione responsoria pertinen-

tia ad ipsam eductionem. ut eduxit dominus. Quia
non ascendit de monte oliueti significat quod per
opera misericordie oportet nos ascendere. Cum igitur
hac die processio rationabiliter agamus. nihilominus
et hoc rationabiliter est quod non celebratur
omnibus tertia dicatur. sed ea cantata. In die pas-
che et ceteris dominicis aliter fiat. In paschali ei-
processione et in dominicalibus aqua benedicitur in
memoria et reuerentiam et uenerationem ba-
ptismatis. ideoque procedunt tertia. in qua spi-
ritus sanctus super discipulos descendit. ut
sic prius baptizamus. et postea spiritus sanctus
accipimus. sic aqua benedicta prius nos
et loca nostra aspergimus. et postea aduen-
tus spiritus sancti memoriale. id est. tertiam decem-
tamus. Cur autem in dominicis diebus baptisma-
tis memoria renouetur superius enodatur. In
hac die tertia cantata processio celebratur
sicut et omnes alie que sine aque benedictione ce-
lebrantur. tunc ut missae coniungantur officio. tunc
quia nullus eam sequitur nisi sanctificatus spiritu san-
cto. De hoc etiam sub dominica in ramis
palmarum dictum est. Facta processione canta-
tur antiphona Rex glorie. propter illud
Non vos relinquit orphanos. Sequitur in-
troitus. Viri galilei quid admiramini as-
picientes in celum. In motis enim oculis as-
piciebant in celum. et diutius aspexerunt. ni-
si angeli eis intimassent quod recederent dice-
tes. Hic ihesus qui assumptus est a uobis
in celum. sic ueniet quemadmodum uidistis eum
ascendentem in celum. id est. sic ueniet ad iudici-
um in nube. Nubes significat gratiam. quia
sine nube. id est. sine gratia nullus potest ascende-
re. etiam christus secundum quod habet. et hoc significabat
nubes in aqua ascendit. Quia non de ascen-
sione domini est ineffabile gaudium ideo sequi-
tur uersus Omnes gentes plaudite mani-
bus. Sequitur epistola. Primum quidem sermo
nem. Actus. scilicet. in qua habetur de ascensio-
ne postea sequitur duplex alia. quia dominus ascen-
dit in duplici stola Et ita eadem ratione cantatur
duo alia in ascensione que durant usque ad
pente. qua et in tempore paschali. Primum alia est.
Ascendit deus in iubilatione. id est in gaudio in-
effabili antiquorum patrum. que cum eo ascende-
bant. et apostolorum. et angelorum dicentium. Quis
est iste rex glorie. Quis est iste qui uenit
de edom. Sequitur. Et dominus in uoce tube. id est.
in uoce horribili. quia de uoce loquitur ange-
lorum. ut dominus per angelos cum dicebat apostolis

Sic ueniet etc. Vel quia inuitabat ad nuptias
eternas. sicut tuba solebant antiquitus
inuitare ad nuptias temporales. Secundum alia est.
Ascendens christus in altum Alii tamen dicunt Non
vos. Ioh. xiiij. c. Sequitur euangelium marci
rugientis. xl. c. Recubentibus undecim disci-
pulis etc. ubi sequitur. Et exprobrauit. Ec-
cerugit. In fine tamen habet de ascensione. Dominus
quidem ihesus postquam locutus est eis assumptus
est in celum. Potest etiam dici quod eorum que hac die
cantantur. quod sunt ascensionis pacte nar-
ratio. ut illud. Post passionem etc. Et illud
Ascendit deus etc. Quod sunt consolatio spiritus
sancti ad sponsam. ut illud. Non turbet cor ue-
strum neque formidet. Et illud. Tempus est ut
reuertar. Et illud. Si non abiero pacitum
Quod sunt congratulatio spiritus sancti ad spiritum
sanctum. ut illud. Exaltate dominum. et illud.
Sponsis nubentibus. In narratione spes percipit.
in consolatione erigit. in congratulatione certifi-
cat. vel delectat. Sicut in diurno narratur
ascensio in epistola et in euangelio ubi dicitur. quod dominus
assumptus est in celum et sedet a dexteram dei
in equalitate patris. Et in alia. Dominus in syna. con-
solat sponsam. In alia alia. Non vos relin-
quit. gratulatur sponsa In offerenda narra-
tur perfecta esse ascensio. et in comunione di-
uina. Fallite deo que ascendit super celos ad ori-
entem. hoc est usque ad uerbum sibi personam uni-
tatem. quod non dicitur ortum uel orientem sed orientem quia
spiritus filius a patre procedit. Vel super celos ce-
lorum ad orientem. hoc est super firmamentum
celi ad orientem plagam. Quod autem can-
tatur in introitu et offertorio. Viri galilei
summi de epistola. in qua clausula percipitur ab
angelis eorum superbia qui transierunt. et
eorum mundana sapientia qui non cognoue-
runt. et eorum pigritia qui talenta sibi commis-
sa cum lucro debito non reportauerunt. et so-
licitatur eorum desiderium qui aduentum
domini diutius expectauerunt. Hoc enim
officium totum consistit in solitudine et gau-
dio. Hoc festum habet decem dies pro octa-
uis. ut dictum est in titulo de pascha. Hac
die fiunt in quibusdam partibus elemosy-
ne generales. ut dictum est in precedenti ti-
tulo. et in titulo de rogationibus. Dicitur
autem hac die ad horas capitulum. Pri-
mum quidem. Et illud. Lunam intuerent
Et illud. Viri galilei. que sunt. Actus. scilicet. j.
capitulo.

De dominica post ascensionem.

Inconsequenter

ter dicendum est de dominica post
ascensionem. Si quidem ablato
a se sponso magis deuota est ecclesia. Un-
de orat in hac dominica in introitu. Exau-
di domine uocem meam qua clamaui ad te. et
sequitur ibi. Cultum tuum domine requiram
Quasi di. Desiderio et cogitatione sequar
te. quia sum filia aquile. Sequitur epistola
Estote etc. j. Pet. iij. In qua habetur quod unus
quisque sicut accepit gratiam illam in alterum
administret. et de commissione talenti. et quod
mutua charitate sectemur eos ut sint ho-
spitales inuicem sine murmuratione etc. Sic
enim adaptat nobis pennas uirtutum quibus uo-
lare possimus ad celum post christum. quia bonis
operibus. scilicet. charitate et misericordia qua
si de monte oliueti ascendimus. Sequitur du-
plex alleluia unus est in quibusdam ecclesi-
is. Dominus in syna in sancto Sed quid est hoc
quod dicit. Dominus enim non ascendit de monte
syna. sed de monte oliueti de bethania. sic
habetur Luce. vi. Ad quod dicitur quod de syna
in sancto ascendit. Quod ad interpretationem
syna enim interpretatur mandatum. Ascendit ei
de sancto mandato. quod est. Ite et predica-
te euangelium omni creature. Vel manda-
tum sanctum est. Negociamini dum uenio.
Ipse enim est homo peger perficere. qui uo-
cauit seruos suos etc. Vel de sancto man-
dato ascendit. quia per impletionem mandatorum
dei ascendit christus in quantum homo et alij post
ipsum. Euangelium non est de permissione spiri-
tus sancti. Cum uenerit paraclitus que a patre pro-
cedit spiritus ueritatis etc. Ioh. xv. c. Alia pa-
tent. Sicardus episcopus cremone. dixit in mitrali
quod apostoli per primam uinctionem quam in christi morte
susceperunt in sufflante illo et dicente. accipi-
te spiritum sanctum. scilicet. expectabant quam promi-
serat dominus dicens. Si abiero. mittam paraclitum
ad uos. Expectantes ergo decantant introitum
Exaudi. que dicitur de psalmo. xxvj. f. Dominus il-
luminatio. assumptus. cuius titulus est. In fine
psalms dauid priusque liniret. Agitur enim ibi
de uinctione dauid que fuit triplex. Primum enim
uinctus est insigni regis futuri. scilicet. in rege
super tribum iuda. tertio super totum israhel. Nos
quoque idem cantamus. quia uinctionem terti-
am expectamus. Primum enim uinctio est in ba-
88 5

primis. secunda in confirmatione aut in penitentie confessione. tertia erit in resurrectione. Vel prima fuit in apostolis. secunda in iudeis. tertia in gentibus. Et quoniam apostoli ut diximus erant expectantes in templo et orantes. laudantes et benedicentes deum. idcirco in nostra expectatione in epla. Estote prudentes. inuitamur ad orationes et in offerenda. Lauda aia mea dñm. puocamur ad laudes. Quis autem effectus fuerit illi? aplice vinctio: euageliū declarat. Cū venerit. vbi dicit. Vos testimonium perhibebitis quod ab inicio mecum estis. In quibusdam tñ ecclesijs est offertorium. Ascendit deus. et postcommunio. Pater cum essem. Et attende quod obmissam causam. scilicet quoniam apostoli expectabant indui virtute ex alto hec hebdomada dicitur expectationis in qua solent quidam ieiunare et orationi vacare usque ad penthe. eo quod apostoli ieiunasse legunt per hoc tempus. Sed magister gilbertus probat ieiunandum non esse. quod est de paschali tempore. et de quadragesima penthe. Hieronymus quoque Ambrosius et Augustinus. aiunt in pascha et penthe. non esse necessitate ieiunia indicenda. Voluntate enim oportet a cibis percipiendis possumus abstinere. sed ex necessitate non oportet. Unde Ambrosius. Per hos quadragesima dies ieiunium neficit ecclesia. sic ipsa dominica qua dominus resurrexit. Sunt enim omnes hi dies velut pascha et dominica celebrandi. id quod sic ait beata maioribus epulis et hymnis celestibus est vacandum ob reverentiam dominice resurrectionis. et ob memoriam dominici convictus cum discipulis. ob spes glorie immortalitatis. Verum ab hac auctoritate penitentes excluduntur. Sed et Gregorius. letantias excipit et etiam ciliū aurelianū. illud tamen voluntarium est. Illud etiam notabile est quod octavam ascensionis. quod deberet in quinta feria terminari. vltimū oportet progredi. Et enim officium dominice in quinta feria repetatur. tamen in nocturnis officijs sexte ferie et sabbati. inuitat orationem et responsoria de ascensione cantantur. Verum nocturnales psalmos dicimus cum tribus lectionibus et te deum laudamus omittimus. Prorogatur ergo octava. cum et apostoli essent laudantes deum. De hoc dictum est sub pascha. Nec vacat a mysterio. quoniam apostoli expectantes per obseruationem decem preceptorum pacitum. mysterium denarii accipere meruerunt. et nos etiam expectantes per eandem obseruationem denarium vite percipimus

eterne. In his decem diebus legedi sunt actus apostolorum. quos qui sequitur spiritus sanctus accipiet. et dominum primum merebitur.

De vigilia penthecostes.

Equitur de vigilia pasce celebrat baptismus.

In qua sicut in vigilia pasce celebrat baptismus. quod iste due festiuitates sunt maiores. et magis necessarie inter omnes. In vigilia enim pasce celebrat baptismus. quod in passione christi omnes baptizamur. id est redimimur et iustificamur. Nihil enim nasci nobis posset nisi redimi posset. Item redimi nihil posset nisi paraclitus mitteret. et ideo in vigilia penthe. celebrat baptismus. quod tunc per spiritum sanctum mundamur et sanctificamur. quoniam dominus in celum ascendens discipulis permisit dicens. Johannes quidem baptizauit aqua vos autem baptizabimini spiritu sancto non per multos hos dies. id est post decem dies. quod et factum est. Propter hoc ecclesia in decima die post ascensionem celebrat baptismum. ad notandum quod nostri neophyti baptizantur in spiritu sancto quemadmodum et illi. Baptizatur etiam hodie solenniter. Cū ad hoc ut post pascha nati vel necessitate impediti baptizentur. Cū quod per tris hodie tria milia hominum baptizantur. Cū quia dei filius in dei digito sortem deuicit. ideoque idem opus per idem mysterium repetatur digito venienti et filio resurgenti. Cū quod baptismi regeneratio propria est spiritus sancti operatio. Tum quod sicut hodie descendit in apostolos quem descendit dominus baptismum appellauerat dicens. vos autem baptizabimini spiritu sancto. sic in baptismo descendit licet inuisibiliter in baptizatos. Sed cum spiritus sanctus die dominica et hora tertia missus fuerit in discipulos. quare baptismus fit in sabbato et hora nona. Videtur enim quod debet potius hora tertia celebrari. Rūdeo quod baptismus fiat in sabbato. tamen ad illud baptismus pertinet quod apostoli acceperunt in die penthe. et quod illud eadem die vel hora non celebrat. propter aliquas fluctuantis mundi occasiones. tamen propter sacram quod in se continet imitando christi mortem et eius resurrectionem. ne membra caput precedant debemus illud baptismus eadem diei: et datōes spiritus sancti eadem hora deputare. In baptismo etiam non tantum repetatur sepultura saluatoris sed

etiam mors eius per quam baptismus plena recepta efficaciter et ipse hora nona emisit spiritum sanctum. Cornelius quod sicut ex actibus apostolorum habet eadem hora audiuit ab angelo. Audite sunt orationes tue. et eadem hora a b. petro baptizatus est. et hora nona angelus domini venit ad eum nunciatus ei ut mitteret ad petrum qui eum baptizaret. Unde ergo mos inoleuit ut hora nona fiat baptismus solennis. Alie et sunt hore progatue. put dictum est in quinta parte libri. id est nona. Ideo autem spiritus sanctus datus est discipulis hora tertia. quia fidei sancte trinitati predicaturi erant. Hoc sabbatum intitulatur sabbatum duodecim lectionum. quod in primitia ecclesie duodecim lectiones legebantur. ut dominum est sabbatum quarta feria tertiae dominice aduētus. Officium autem hore diei fere idem est in pluribus ecclesijs cum officio sabbati paschalis. Et lectiones leguntur ante baptismum ad instructionem baptizandorum. et leguntur sine titulis. prout ibi dictum est. Verum quedam lectiones ibi leguntur quod non habent. et quedam ibi quod habent. propositere tamen ibi est enim prima lectio. In principio. hoc non est prima. Temptauit. In tunc ibi plus legitur. Apprehendit septem mulieres etc. et postea. Scripsit moyses etc. hoc non est euerlo. Circa quod notandum est quod duo fuerunt presbiteri. Unus secundum carnem. scilicet adam. qui propter inobedientiam deo displicuit. et in quo omnes peccauerunt et mortui sunt. Alter secundum spiritum. scilicet abraham. qui propter obedientiam placuit deo. et eius imitatores liberati sunt et viuunt. De primo agit in vigilia pasce. Unde tunc primo legitur. In principio etc. vbi describitur dignitas hominis per quem omnia facta sunt. ut causa eius miserabilior appareat. et inde est quod non sequitur ibi canticum quod non bene nobis cantauit imo per eum nascimur ad lucem. Ad iudicium tamen lectio. Factum est in vigilia etc. in qua per figuram maris rubri agit de baptismo in quo egyptijs spiritualibus submersis veri filij israel liberati sunt. Unde sequitur ibi canticum victorie seu leticie. scilicet. Latem domino. Sed quod imitatores ade ad hoc ut liberentur per ipsum instruendi sunt in fide et postea in moribus. idcirco primo legitur ibi lectio illa Apprehendit. in qua de fide agit. et in qua christus a septiformi gratia spiritus sancti apprehensus ostenditur. et postea illa. Scripsit moyses. in qua agitur de moribus. In hac autem vigilia agit de patre spirituali. scilicet abraham. Unde legitur tunc prima lectio. scilicet. Temptauit deus abraham et post eam dicitur can-

ticum leticie. quod nobis bene cantauit. et per eum fide de ad gaudium properamus. Unde dictum est ei. In semine tuo obenedicent omnes gentes. Aliud tamen quod nullum tractum sequi debere. quia post per missionem sibi factam nullum cecinit canticum abraham. quod nullum socium cum quo careret habebat solus dei cultor erat et peregrinus in terra aliena. Hec autem lectio bene congruit huic diei. quod in effusione spiritus sancti data est gentibus benedictio. de qua dixit dominus ad abraham. In semine tuo bene etc. Huius etiam recte congruit oratio. Deus qui abraham etc. Secunda lectio est Scripsit moyses. quod data legem declarat que hodie data est. et nouam significat que in cordibus fidelium diffusa est. Unde canticum sequitur in quo eterna leticia repromittitur. Sed quod veri abraham filij bonos habuerunt mores antequam septem mulieres apprehenderent virum unum. id est ante christum septiformi gratia spiritus sancti repletus nasceretur et postea in nouo testamento per baptismum christo coniuncti sunt. ideo postea legitur lectio Apprehendit septem mulieres virum unum. que septem dona spiritus sancti pronunciat. que bonis moribus quem libet virum informant. Unde sequitur canticum quod bonos mores gaudium comitantur. Quarta lectio. scilicet. Audi israel. Baruch. iij. virtutes que dona comitantur insinuat. ut sapientiam prudentiam lumem et pacem. Unde canticum sequitur. quod per his et in his eternaliter gratulabimur. Prima quidem resonat historiam. scilicet allegoriam. tertia tropologiam. quarta vero anagogiam. Prima ergo lectio est. Temptauit deus abraham. Sed quid pertinet modo dicere de immolatione ysaac. magis enim pertinet ad vigiliam pasce. Rūdeo. dicitur propter promissiones que sunt ibi videlicet. Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. Baptizati enim sunt stelle. et iterum In semine tuo benedicent omnes gentes. Hoc enim conuenit baptizatis. qui sunt verum semen. id est veri filij abraham. In lectione vero. Apprehendit septem mulieres etc. per septem mulieres significat septem dona spiritus sancti. que dantur in baptismo. alia patient. Postea fit processio ad fontes. sic in vigilia pasce. et cantatur missa sine introitu. quod ecclesia non habet adhuc spiritus sanctum saltem in tanta plenitudine in quantum expectat eum in crastino. qui est principium et finis omnis boni. In vigilijs ergo pasce et pete. incipit missa a kyrie eleison sine in-

troitu put dictum est ibi. et dicitur. Gloria
 excelsis deo. et hoc more apolorum et etiam
 priusquam spiritus sanctus acciperent. erat iugiter
 in templo laudantes et benedicentes dominum.
 Rursus quod angeli gaudent de renatis. ideo
 subiugit. Gloria in excelsis. Postea sequitur
 epistola de actibus apolorum. xix. c. Cum apollo
 et cetera. in qua habet quod paulus baptizabat
 baptizatos a iohanne quomodo in spiritu sancto
 non credebant. dixerunt enim. Sed neque si
 spiritus sanctus est audiimus. Postmodum se-
 quitur unum alleluia scilicet. Confitemini. in gratia
 actionem per baptizatis quod ab omni peccato
 liberati sunt. Dicitur ergo alleluia. nec dicitur sicut
 mus genua. quod hoc est ieiunium exultationis
 et leticie. propter resurrectionem et ascensionem
 Sequitur tractus. Sed quare hoc. cum spiritus
 sanctus omnia faciat leuia. Ad hoc dicen-
 dum est quod si fit propter baptizatos qui mul-
 tos tractus miseria. passuri sunt si vixerint
 Postmodum sequitur euangelium iohannis. xliij. c. et
 promissio spiritus sancti. Si diligitis me man-
 data mea seruare et cetera. Credo in unum deum non
 est omittendum. quia cum symbolum habet deriva-
 tum sit a simbolo apostolorum. sed et quam
 habeat insinuat. Offerenda. Emitte spi-
 ritum tuum et cetera. manifeste ad operationem spiritus
 sancti pertinet. quod per eum renouat facies terre
 et delicto ade maledicte. per eum dominus bene-
 dicit. per eum celum sicut pellis extendit. et
 scriptura ut quasi nihil lateat explanat.
 Similiter. et comunio. Die festiuitatis et cetera.
 Job. viij. ca. ad eandem pertinet spiritus sancti
 operationem. qui facit flumina velut aqua viue
 de ventre credentis exire. id est. affluentiam
 salutaris doctrine. Et est ut quibusdam pla-
 cet huius missa per benedicamus domino concludenda
 In vesperi huius psalmi secundum quarundam eccle-
 siarum consuetudinem concinunt scilicet. Lau-
 date pueri. Laudate dominum omnes gen-
 tes. Lauda anima mea dominum. Lauda-
 te dominum quoniam bonus est psalmus et
 Lauda hierusalem dominum. eo quod in his psal-
 mis laudes dei magis resonare videntur
 vbi enim spiritus spirat. organum ad lau-
 des inuitat.

In die sancto pentecostes

Entecostes si-

cut et pasca apud hebreos cele-
 bre festum erat quod post quinque

decades pasce celebrat. unde et vocabulum
 sumpsit. Nam pentecostes dicitur a penta quod
 est quinque et costes quod est decem. Vocat enim
 pentecostes quinquagesimus dies a pa-
 scha. put iam dicitur. Inter hoc festum et adue-
 tum domini cantat alleluia et gloria in excelsis. pro-
 ut dictum est in phemio huius partis. et sicut
 de septem diebus post pascha. Idcirco autem
 alleluia frequenter cantat per totam hebdoma-
 dam pentecostes quod per dies pentecostes.
 ecclesia per baptismum deo populos congregat. et
 ideo saluti eorum congaudent quousque albis
 vtunt vestibus. hymnum laudis decantat
 Tunc etiam stantes oramus. in signum libera-
 tionis eorum. quod per dona spiritus sancti et
 morte ad vitam resuscitari inuenerunt. Hac
 enim die missus est spiritus sanctus in apolos
 in linguis igneis. Sane octaua penteco-
 stes celebrat. quod sicut in septenario hebdo-
 madum quod procedit intelligitur perfectio bonorum
 operum septiformis spiritus. ita in octaua intelli-
 gitur assumptio primorum. quod vtrumque approbat
 spiritus sancto. id est tota trinitas vtrumque operatur
 quoniam indiuisibilia sunt opera trinitatis. Sed quia
 spiritus sanctus est amor patris et filij et ex
 solo amore habet dat et dabit nobis dominus. idcirco
 spiritus sancto ascribitur. Alij vero non celebrant
 octauam pentecostes. Nam cum solus septem
 sint spiritus sancti dona. solus septem diebus
 dicitur fieri festum pentecostes. Et ideo clemens pa-
 pa dicit in sua epistola decretali quod si festum caret
 octauis. Sed pari ratione nec pascha deberet
 octauam habere nisi solus vnus die propter vni-
 tatem. Rursus hoc festum septem diebus agit
 propter presentis vite septenarium. vel propter ani-
 marum sabbatum. vel quod septem spiritus
 sancti dona corporibus et animabus plena
 gaudia conferunt. Vnde et septem vltimi psal-
 mi a laudibus intitulantur. quia per septiformis
 gratie operationem gaudia conferuntur
 eterna. De hoc dicitur sub dominica pri-
 ma post pentecostes. Utrum pentecosten
 sit hebdomadaria festiuitas. dicitur et sub
 titulo de septem diebus post pascha. In no-
 cte pentecostes. leguntur tres lectioes et dicitur
 rur tres psalmi cum tribus antiphonis si-
 cut fit in nocte pasce. ad notandum vnum esse
 opus totius sancte trinitatis in potentia mi-
 raculorum. Quidam tamen nouem legunt le-
 ctiones sicut fit in alijs dominicis. sed tamen
 canonicum est tres duntaxat legere. propter

sacramentum baptismi in trium personarum
 nomine celebrati vel ob triduanam domini
 sepulturam cui sumus in baptismo consepul-
 ti. Rursus ideo tres psalmi cum tribus anti-
 phonis dicuntur. quod spiritus sanctus tria
 circa apostolos operatus est. Nam veteres
 inuenerunt. inuenerunt confirmari. et con-
 firmatos ad alios couertendos misit. Ad
 primum pertinet quod dicitur in prima antipho-
 na. Factus est repente de celo sonus. Ad
 secundum quod dicitur in secunda. Confirma-
 hoc deus. Ad tertium quod dicitur in tertia
 Emitte spiritum tuum. Eorum enim misterio docti-
 sunt alij. et spiritus sancto interius recreati.
 Et quia in ipsis apostolis duo operatur spi-
 ritus sanctus. id est remissionem peccatorum et
 operationem miraculorum. idcirco ille an-
 tiphone terminantur per duplex alleluia. Ve-
 rum si diligenter attendere volumus et con-
 ferre psalmos et antiphonas que dicuntur
 in pascha cum his que dicuntur in pente-
 co. alia ratio inuenitur. Nam ibi infra hebdo-
 madam fit variatio psalmorum antiphona-
 rum et tonorum. Hic autem nec in ipsa die
 nec in alijs fit variatio. et oes ille antipho-
 ne sunt vnius toni. id est octauis et eiusdem diffe-
 rentie. Ratio autem est. quia quasi duplex
 baptismi legimus apostolorum. Primum in
 quo preceperunt remissionem peccatorum
 Nam eos baptizatos esse christi baptismi
 ambigendum non est ut dictum est sub ti-
 de vigilia pasce. Et secundum quod receperunt ad
 robur virtutum et operationem miraculorum
 et ad repulsionem illecebrarum omnium se-
 cularium. Primum baptizatus fuerat petrus
 cum ad vocem ancille christum negauit.
 Secundo baptizatus fuit in die pente. cum
 coram regibus et principibus non timuit
 predicare verbum dei. In primo ergo multa in-
 stabilitas et varietas fuit circa discipulos
 In secundo vniformitas et stabilitas. In hac
 etiam modum in ecclesia dei duo sunt genera bo-
 norum. id est actiuorum et contemplatiuorum. Acti-
 ua vita consistit in bonis operibus. id est in ammi-
 nistratoe exteriorum. in qua constituti ab amo-
 re temporalium non omnino separentur. sed amorem
 dei temporalium preferant. Contempla-
 tiua consistit in dilectione dei et contemplatoe
 huius due vite per maria et martham significa-
 te sunt. Maria per dicta est optima. iuxta
 illud. Maria optima partem elegit et cetera. Nam

in reprehendit pars marthe quod et ipsa actiua
 vita bona est que habet inchoat et terminatur
 Contemplatiua vero optima est que incho-
 atur hic et in futuro consummat. In illa tamen
 est multa varietas in ista vniformitas put
 in hac vita esse potest. Antiphone ergo cum
 psalmis que cantantur in pascha pertinent ad
 vitam actiuam. et idcirco in eis est varietas. An-
 tiphone vero psalmi que cantantur in penthe-
 co. pertinent ad contemplatiuam vitam. et idcirco in eis est
 vniformitas. In prima enim antiphona que
 in pascha cantatur dicitur. Et consilium meum non est cum
 impijs. Hic dicitur. Factus est repente de celo so-
 nus et cetera. Spiritus seu ventus veniens solet
 puluere a facie terre deijcere. Magna enim
 est dominica in donum spiritus sancti que separan-
 tur fideles ab impijs. et donum quo ois pul-
 uis terrenarum cognitionum a pectore humano
 tollit. Illud ad actiuam vitam pertinet. hoc ad
 contemplatiuam. In secunda ibi dicitur. Postulaui
 patrem meum et cetera. Hic vero dicitur. Confirma hoc
 deus et cetera. Ad oes quidem fideles pertinet esse heredi-
 tate domini. sed ad paucos pertinet esse a ter-
 renis cogitationibus separtos. et in hoc perfir-
 matos ne ad terrena redeant sed per puer-
 sationem esse in hierusalem celesti. et ibi alleluia can-
 tare non cessent. quod habet petrus. In tertia ibi dicitur
 Ego dormiui et somnum cepi et cetera. Hic dicitur. Emi-
 te spiritum tuum et creabuntur et cetera. Omnes fideles et
 boni a vicijs resurgunt vel resurrexerunt
 sicut christus a mortuis resurrexit quod ibi dicitur.
 Hic vero in paucis renouat facies terre. id est.
 ratione anime que sit ab omni puluere terrenorum
 desideriorum immunis. Ibi ergo hoc est in
 vita actiua que ibi ostendit est inchoatio
 hic autem hoc est in contemplatiua que habet
 ostenditur est perfectio et consummatio.
 Ibi varietas. hic vniformitas. Et propter
 rea ibi variantur antiphone et psalmi. hic
 non. Propter hanc consummationem et vni-
 formitatem notandam antiphone sunt oc-
 tauis toni et eiusdem differentie. quia octo
 sunt beatitudines quarum octaua redit ad
 caput. Nam in prima dicitur. Beati paupe-
 res spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum.
 et in octaua. Beati qui persecutionem patiun-
 tur propter iusticiam quoniam ipsorum est regnum
 celorum. Propter hanc eandem consum-
 mationem notandam. in quibusdam ecclesijs
 celebratur octaua pentecostes. per hoc
 quoque septem dies tres quotidie leguntur le-

aciones et septem fratres tres procurerent forozes. i. septem dona spiritus sancti per illos significata. tres virtutes. scilicet fidei spem et caritatem. put Gregorius persequitur in moralibus horum enim dierum officia septem donis spiritus sancti adaptantur. Hesternus igitur et hodiernum officium pertinet ad sapientiam et intellectum ut ex operibus patet. Per totam etiam septimanam sunt solennitates seruande dicitur enim gloria in excelsis. alleluia. Credo ita missa est. et te deus laudamus. put in sequenti titulo. dicitur etiam ad horas capitulum. Dum compleverunt. Actuum. ij. Et illud. Spiritus domini. Sap. j. c. Et illud. Caritas dei. Ro. v.

Sequitur videre de officio misse et quidem in die penthecostes celebratur festum de adventu spiritus sancti. visibiliter enim tunc ascendit in discipulos et fuit hoc miraculum et argumentum quod non potuerunt calumniari iudei. Resurrectionem enim et ascensionem calumniabant sed hoc non potuerunt facere ad adventum spiritus sancti. quia ex omninatione que sub celo est conuenerunt ad diem festum. et tunc descendit spiritus sanctus visibiliter in discipulos. sicut Christus promiserat. et loquebantur omnibus linguis coram omnibus. Et ideo incipit introitus Sap. j. c. Spiritus domini repleuit orbem terrarum id est ecclesiam. que dicitur orbis terrarum Sicut enim extra orbem terrarum nil viuit ad litteram. sic extra ecclesiam nil viuit spiritualiter. Sequitur Et hoc quod continet omnia. i. spiritus sanctus cuius bonitate omnia subsistunt. habet scientiam vocis. i. linguarum. Et ita potuit dare et dedit apostolis unde confusi sunt inimici christi. Et ideo sequitur versus. Exurgat deus et dissipentur inimici eius. Per spiritum sanctum enim omnes demones compelluntur et eiciuntur. Rursus impleuit orbem terrarum duos apostolos inebriauit quorum sonus in omnem terram exiit. de quo sono dicitur in epistola. Factus est repente de celo sonus. Et quoniam orbis terre per quattuor climata separatur. ideo quater in introitu alleluia concinitur duplex vox alleluia quod post epistolam canitur significat duplicandam leticiam vel spiritum sanctum bis apostolis fuisse datum. scilicet de terra et de celo. vel eos spiritu et mente perfallentes. vel duorum populorum conuersionem.

Et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis. i. nouit qua mente quis loquebatur. vel habet scientiam omnium per que de quibus potest vox humana variari. et scientiam vocis. i. vocem scientie habet. i. facit nos habere. ut que ipso inspirante apostoli perferrent cum intelligentia pronunciarerent Et nota quod spiritus sanctus paraclitus dicitur quod verbum grece latine sonat aduocatus. quod nomen et filio et spiritu sancto ascribitur. An dominus in euangelio. Rogabo patrem meum et alium paraclitum dabit vobis. Et Iohannes in epistola cano. Aduocatum habemus apud patrem ipsum Christum iustum. Dicitur etiam paraclitus consolator. Nam paraclitus grece dicitur latine consolatio. Postmodum sequitur epistola de actibus apostolorum. ij. c. Dum complerent dies penthecostes. dies. scilicet quinquaginta a resurrectione. Sicut enim quinquagesima die a pascha fiebat penthecostes iudeorum. ita et nostrum fit. et sicut populus israel quinquagesima die ab immolatione agni paschalis siue a pascha. quod celebrauerunt in ramath. venerunt ad montem dei oreb vel chozeb vel synay. quod idem est. et tunc legem acceperunt. ita et die quinquagesima a resurrectione domini datus est spiritus sanctus discipulis in supiori cenaculo illi aduentum expectantibus. Precipitur enim Levitici. xxiii. ut in die penthe. offeratur noui panes. scilicet propositionis de nouis frugibus. per quod significatur quod debemus deo gratias agere. ex eo quod eadem die dedit nouam legem per spiritum sanctum. in qua die data est lex veteris. scilicet quinquagesima die pascha. de qua dicitur in phemio seprime partis. De dono cuius debemus laudare deum. quod est offerre panem nouum. quod etiam lex veteris spiritualiter intellecta noua est. Et attritus de quoniam agnus immolatus est decima quarta die aprilis. lex vero data est quarta die mensis tertii. Sed tamen esse data tertia die. Nam enim ut inquit scriptura aduenit etiam dies. et mane inclaruerat et ceperunt audiri tonitrua. die namque tertio descendit dominus noster super montem ad dandam legem. et moyses ascendit ad deum. et descendens narrauit omnia plebi. manequit rursus ascendens duas tabulas scriptas accepit. Et cauevit in secundo mense triginta duntaxat computes dies. Secundum lunam sedecim in mense primo. xxx. in secundo et quatuor in tertio faciunt quinquaginta Rursus in quinquagesimo anno erat iubile

us qui interpretatur remissionis annus qui septenis annorum hebdomadibus. i. quadraginta et nouem annis teritur. in quo clangebant tube et omnia debita remittebantur manumittebantur. et libertas concessa confirmabatur: antiquas possessiones alienate. omnibus restituebantur. ut dicitur est sub domini ca quinquagesime. Sicut in diebus penthecostes hunc numerum post domini resurrectionis obseruamus. suscipientes aduenientes in nos spiritus sancti gratiam per quam efficiuntur filii dei et virtutum possessione nobis restituuntur et remittuntur ab omni seruitutis nexu liberi efficiuntur. Preterea iste numerus quinquagesimus resulat ex septenario numero ducto in seipso superaddita vnitatem. Septem enim sunt hebdomade a pascha usque ad penthecostem. et ita competenter quinquagesima die a pascha est penthecostes in quo datur spiritus sanctus cuius dona sunt septem que dantur ab vno. Iudei enim septenarium numerum non sine figura in omnibus obseruauerunt. put dicitur est sub quinquagesima. Ascensio autem facta fuit quadragesima die qui est numerus penitentie. et hoc competens fuit. quod per penitentiam homo fit similis deo. et hoc est ascendere. Sed videtur quod sicut iudei ab immolatione agni typici quinquaginta dies computando ibi faciebant suum penthecostem. ita et nos quinquaginta dies ab immolatione agni deberemus computare. et sic deberemus nostrum penthecostem facere in die veneris antequam modo facimus. quod docet computatio. Ad hoc dicimus quod non faciebant computationem ab immolatione agni. sed a sequenti dominica. Unde legitur Leuitici. xxiii. Numerabitur ab altera die sabbati. i. a dominica que est altera dies post sabbatum. numerabitur dico septem hebdomadas usque ad alteram diem septime hebdomade hoc dixit spiritus sanctus per moysen. inueniens per hoc penthecostem christianorum quod spiritus est in die dominica. Dicit ergo lucas de hac die. Dum complerent dies penthecostes. erant omnes discipuli pariter in eodem loco. i. in consona et concordia vnitatem. Et factus est repente de celo sonus. quod existens in pnia que est annus iubile et completio penthecostes et existens in vnitatem datus spiritus sanctus. sed repente. quod nescit tarda rerum hinc molimina spiritus sancti gratia. In igne autem

descendit. quod sicut ignis illuminat et inflamat. ita spiritus sanctus illuminat ad cognitionem dei et inflamat ad amorem dei. Apparuit ergo in linguis igneis ut facti essent in omni genere linguarum. et quia ipse est lingua que de occulto sue bonitatis verbum prouit in vterum virginis et profert verbum in corde hominis. Mathei. x. Non vos estis qui loquimini. sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Ipse enim quod replet eloquentes facit. Sequitur. Quasi aduenientis spiritus vehementis. hoc autem dicitur quod nihil potuit resistere spiritui sancto nec apostolis Unde dominus in euangelio mathei Ego dabo vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere omnes aduersarij vestri. Et de beato stephano scriptum est in actibus. quod non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Quia vero in epistola dicitur Et factus est repente de celo sonus. tanquam aduenientis spiritus vehementis etc. ideo ad hoc representandum in nonnullis ecclesijs clangunt tube dum sequentia dicitur Venit enim spiritus sanctus in spiritu vehementi. Quia sicut ventus vehemens prouit prouert a facie terre. sic spiritus sanctus eicit a corde hominis omnem terrenitatem. Tubis quidem utebantur antiqui ut legitur in numeris. ad multitudinem congregandam. ad dimicandum. et ad congratulandum in diebus festiuitatis. cum diuersitate tamen sonorum. quarum usus fuit tante virtutis iubilatio ut ad crepitum siue sonum earum corruerent muri hiericho hinc siquidem sunt duo testamta vel predicatorum. quibus ad percipiendum hinc populus euocatur. ad penitentiam et lacrimabilem computationem excitatur. ad laudes domini exhibendas inuitatur. et ad montem syon. et ad ciuitatem sanctam hierusalem. et multorum milium angelorum frequentiam. et ad futurum dei iudicium prouocatur. Et vide quod in aduersis et prosperis tubis clangitur. quod omne tempus conuenit verbo dei. An. Benedicam dominum in omni tempore. semper laus eius in ore meo. De organo dicitur est in quarta parte sub titulo de sanctis Tunc etiam ex alto ignis prouicitur. quod spiritus sanctus descendit in discipulos in igneis linguis. et etiam flores varij. ad denotandum gaudium. et diuersitatem linguarum atque virtutum Columbe etiam per ecclesiam dimittuntur in quo ipsa spiritus sancti missio designatur. Post epistolam dicitur quod

le i quibusdā ecclesijs. qz festū pascale terminatū est. Tamen in quibusdā alijs dicitur dupliciter. qz spiritus sanctus dator ē gemine stole. Euangeliū. Si qd diligit me. Joannis. xiiij. c. manifeste est d spiritus sancto. Postcomunio est. Factus est. Act. ij. ca. Quare hoc festū celebrat a iudeis. et quare a christianis. dicitur in phemio septime partis.

De secunda feria.

Equit secūda

feria in qua ostendit qd nō tantū modo data est lex iudeis. s. etiā gentibus. Unde introitū est. Libavit eos ex adipe frumenti. i. intelligentia spiritua li. et de petra melle. i. melliflua doctrina cristi qd est petra. saturavit eos. et hoc habet in epistola. Aperiens petrus. actuū. x. ca. in qua habet qd adhuc loquente petro descendit spiritus sanctus. Vel frumentū cri stus est. cuius adeptus est spū sanctus. qd fideles satiant cū spiritu sancto replent. qd etiā satiantur melle de petra. i. doctrina d cristo pcedente in quo sunt oēs thesauri sapientie et scientie dei. Hic autē ppter pmissiōes que ibi continent cōtinē quater alla. sic et in feria tertia et sabbato exponet. De hoc etiā dictū est in tertia dñica post pasca Al lelūia est. Spūs dñi. Sap. j. c. Aliud alla est. Loquebant. Act. ij. c. Euāgelii vero Joh. iij. ca. nō videt cōuenire spiritu sancto. sed concordat eple Ibi em ostenditur qd nō tantū iudeis. s. etiā gentilibus data ē lex dicens. Sic deus dilexit mūdū suple nō tantū iudeos. vt filiū suū vnigenitū daret Et postea sequit. Et ois qd credit in illum nō peret. Et nota terribile vbi. qd qd non credit in eū iā iudicatus est. Preterea per hoc qd de dilectiōe mētio. fit spiritus sanctus qd amor est. satis exprimit. Postcomunio est. Spiritus sanctus. Joh. xiiij. c. Et est sciēdū qd p totā hāc septimanā in missa sunt solēnitates suande. vt glia i excelsis credo. ite missa est. et te deū laudam. et al lelūia. vt baptizatoz saluti gaudeamus et vt fuf leticie plenitudiez figurem. Postremo notādū qd dñs nō pdicauit gētibus p se. s. p aplos. An. Ite baptizate eos in noie pris et filij et spū sancti. sicut ysaac iunior filio suo nihil pcepit de offerendo sibi ci

bo. vt bñdictionē acciperet. s. p opationē re bece pmatū bñdictionis accepit. et qz bec facta sunt dei occulto iudicio ideo officii huius scde ferie ptiuet ad pñliū qd ē domū spiritus sancti.

De tertia feria.

Equit tertia

feria. et qz spū sanctus nō dat nisi p mistros. iō i tertia feria dicitur introitū i psona platoz Accipite iocūditatē glievre. In qd qz p geminā dilectionē ad dē ptinim? trinitatē. ideo dñquies pñliū m? alla. et est sensus. Accipite iocūditatē glorie. i. spū sancti qd vos glorificabit et clarificabit. vt dñs de se dicere possit qd dicitur i comunione. Spiritus qd a pte pcedit ille me glorificabit. Sequit epla Cū audissent aplos Act. viij. vbi sequitur. Tūc imponebāt manus sup illos et accipiebant spū sanctū qd impositione manū dabāt spiritū sanctū. Euāgelii Joh. x. c. concordat eple vbi dicitur Qui nō intrat p ostiū rē. Nō em intrat in eccliam qd nō intrat p eos qd sunt ostiū. s. p xpm et aplos. Nā heretici nō dant spiritū sanctū nisi inquātū cōueniūt cū ecclia. Et qm aplos et eoz successores heresarchas in spiritu fortitudinis sunt aggressi et aggrediunt. ideo officii hodiernū ptiuet ad fortitudinem. que est spiritus sancti donum. Rursus spiritus sanctus ostiari est. qd per ostiū introducit ad patrē. qd etiā in offerentio canit. Porras celi. i. aplos scripturas aperiet. Postcomunio est. Spiritus qd a patre. Joh. xv. ca.

De quarta feria.

Equit quarta

feria in qua sūt ieiunia quatuor tēporū. Aplos nāqz nobis exemplū ieiunandi h tpe reliquerūt qui post susceptū spiritū sanctū sicut mentes auerterāt a ceteris mūdū illecebris sic et ab epularū appetitu. Licet em qd dicitur cū illis fuit xpus nō ieiunarent. post ablationē tñ eius spontaneis se subdidere ieiunijs. Sponso enim ablatō eis ieiunandū erat. sicut dñs pdixerat. qm spūs auseret ab eis tūc ieiunabunt. An replenti spiritu sancto spōte ieiunare ceperūt. qd circa in pcedēti scda feria quidā estiuale inchoat qdragesimaz. Alij

no sanus hodiernū ieiunū autumant esse huius tēporū quadragesime initiū. cui qd dā terminū statuūt in festiuitate sc̄ti iohannis siue sex habeat hebdomadas siue nō. Tertij festiuitatē sancti iohannis includunt et eoz qz ieiunantes sine termino pñxo pcedūt. donec senariū cōpleant numero. hāc quadragesimā pbat hieronymus nō ē necessitatis. sed volūtatis dicens. Nos vnā facim? quadragesimā illi tres qm tres pñsi fuerint saluatores. nō qd p totū annū ieiunare nō liceat excepto penthecoste. sed qz aliud est necessitate. aliud volūtate munus offerre. Sed h dicit hieronymus. Iam tūc hereticū qd apud suos tribus quadragesimis statuit ieiunandū. Et dicit h ieiunium estatis. qd est ieiunū exultationis i qd genua nō flectimus imo cantica leticie dicimus. vt dictū est sub quarta feria tertia hebdomade aduentus. Hoc autē ieiunium statūtū est ab ecclesia in tali tpe. qz qd in se sentit grām spiritus sancti leuiter et cū gaudio ieiunat. et etiā qz sup ieiunantes descendit spiritus sanctus visibiliter. Et iō incipit introitus. Deus cū egredieris in aspectu pñli tui rē. Egrediet autē dñs. qm aliq signo visibili venit ad auxiliū hoim. Egredietur xō est cū dedit nobis filiū suū. qd venit pādens iter an nos. vt dicit michaeas. Egredietur est etiā p sancti spiritus missionem qm visibiliter descendit sup aplos. Et quia p hoc dissipati sunt inimici. ideo sequitur visibiliter. Erurgat de? et dissipent inimici ei? rē. Sequit in quibusdā ecclesijs lectio de principio sapie. s. Diligite iusticiā qd iudicatis terrā. Vbi ostendit qualiter poterit haberi spiritus sanctus ibi. Spiritus sanctus discipline effugiet fictū. Et in fine dicit. Spiritus dñi repleuit orbē terraz rē. Postmodum sequit epla. Stans petrus rē. act. ij. c. in qua ostenditur qd sup ieiunantes descendit spū sanctus. Et ibi sequit. Nō ei isti sē ebrii sicut vos dicitis. cum sit hora tertia diei. s. h est qd dixit dñs p pphetā iohel. Effūdā de spū meo sup oem carnem et ppheta bunt filij vestri et filie vestre rē. In alijs quo ecclesijs h pma lectio. Stans petrus. et p modū epla. Per manū autē. Act. v. c. Huc itaqz lectiones legunt. qz duo pñsi ad fidē puerunt vel qz ordinandi i vtriusqz testi pagina imbuūt. Sequit alla. qz ē ieiunū

exultationis. vt dictū est. Et dicit qdam pater cū essem. Joh. xvij. c. Sequitur euāgelii Joh. vj. c. Nemo veit ad me nisi pater qd misit me traxerit eū. s. p spiritū sc̄m. Et post sequit. Patres vestri māducauerunt manna et mortui sunt. qui manducat ex hoc pane viuēt in eternū. qz egressū est coram xpianis manna spirituale. sicut ante coram iudeis tpale. sed māducauerit spirituale nō moriet morte. s. incredulitatis seu gebēnali. An patet qd eleganti? egressus est dñs corā nouo plo qz corā veteri. Comunio est. Pacē rē. et est Joh. xiiij. c. Et attende qd officii huius quarte ferie p dicat scientiā. qd est domū spiritus sancti. qd vsqz adeo sanctos illuminat qd de quinqz libris moysi paucisqz pphetaz scripturis libroz copia creuit. qd mistice innuit nob euāgelii de quinqz panib? et duob? piscibus qd hodie in quibusdā ecclesijs legit.

De quinta feria.

Equit quinta

feria. qd fm aliquas ecclesias non habet introitū pñsi. s. qz dñs descendit in die dñica p missionē spiritus sancti. et quinta feria ascendit in celū ideo diei dñice et quarte ferie comunis est introitus. A dñica g mutuat. nec habet pñsi vt a sabbato i sabbatū septē dūtaxat sint officia septē donis spiritus sancti dputata Quidā tñ et huic officio mutuat: nō incōgrue donū ascribunt. hmoi ascriptōes nō a sabbato sed a dñica facē incipientes. In dñica etem ponūt spiritū sapientie. In secunda feria intellectus. In tertia consiliū. In quarta fortitudinis. Et i hac qnta spiritum scientie qd dat scrutari pñsi sicut cantat alla. Spiritus omnia rē. In quibusdam quo ecclesijs cantat introitus qd i sequenti dicitur. Repleatur os meū laude tua. Alique quo ecclesie hnt pñsi officium scz Deus patz nostroz da nobis spiritū grē rē. in quo ecclia orat filijs dari spū sanctū ad remissionē peccatoz. et ad faciendā misericordia. Et qz p spū sanctum sunt miracula. ideo habet in epistola. philippus rē. que est actuū. viij. c. qd philippus multos claudos sanauit. et spiritus immūdos eiecit. et factū est gaudiū magnū in illa ciuitate. h

te. *f. sanar. Et qz p spiritū sanctū omnia ista fiunt. ideo sequitur euangeliū. Lu. ix. ca. Conuocatis ih̄s duodecim discipulis dedit eis potēz sup omnia demonia. 7 post. Nō feretis virgā neqz perā 7c. Que fieri nō possunt nisi spiritū sancti abundātia habeatur.*

De sexta feria.

Exta feria est

Introitus. *Repleat os meū laudē vt possim cātare alla. qz q̄ gaudet ore et corde pōt ieiunare ieiunio exultationis. Et qz est dies veneris in q̄ passus est dñs 7 dies spiritū sancti. ideo dicit petrus in epla. Ap̄iens. Act. ij. c. q̄ i q̄busdā ecclesijs legif. qz x̄ps suscitatus est a spiritū sancto. An̄ ibi h̄. Suscitauit ih̄m solutis doloribus inferni. sicut scriptū ē. Non dabis sanctū tuū videre corruptionē. in q̄ significata ē illa spiritū sancti opatio q̄ synagoga nunc mortua. pietate resurget p̄ q̄ plenitudo gentiū eadē introierit pietate. Predicat q̄ hoc officii pietatē. Possit etiā p̄tinere ad sp̄m timoris. p̄ eo qz d̄r in euāgelio. Et repleti sunt timore 7c. In q̄busdā ecclesijs legif lectio Exultate filie syon. que est Joel. ij. c. et qz p spiritū sanctū sūt miracula. sequit euāgelū. Factum ē. Luc. v. c. de paralitico sanato. Et qz pp̄ h̄ debet laudari dñs. sequit offertorium Lauda aīa mea dñm. Communio ē. Spiritus vbi vult spirat. Job. iij.*

De sabbato.

In sabbato est

Introitus *Charitas dei diffusa ē in cordib⁹ n̄ris. ad Roma. v. c. 7 cōpetit spiritū sancto q̄ est charitas 7 etiā diei sabbati qz in sabbato future q̄tis maxime diffundet vt q̄ ignicul⁹ est in syon caminus sit in hierlm. Et sequit x̄sus. Dñe deus salutis mee. i die clamaui 7 nocte coram te. Ille em̄ in quo diffusa est spiritū sancti gr̄a laudat deū in p̄speris 7 in aduersis. Sequit epla. Iustificati 7c. ad roma. v. c. in qua h̄ de h̄mōt diffusionē. Quēniā charitas dei diffusa est nō p̄mittit eā paulus intra fines terre p̄missionis tantū contractari. imo on̄dit qz nō tantū iudeis verum etiā gentib⁹ dar⁹ est spiritū sanctus dicēs*

sp̄s iudeis. Vobis optebat primū p̄dicari. S3 qz repulstis verbū dei 7 vos indignos fecistis vt eterne ecce p̄timur ad gētos. In alijs x̄o ecclesijs d̄r epla. Conuenit vniuersa ciuitas 7c. Act. xij. Quia q̄ gentibus datus est sp̄s sanctus iō seq̄ alleluia. Laudate dñm oēs gentes. In h̄ em̄ ieiunio nō tacent cātica leticie p̄pter reuerentiā festi. nec sc̄dm niceñ. cōciliū. genua stentimue s̄ stantes oram⁹ p̄pter neophicos gaudētes qz a pctis surrexerunt. In alijs ecclesijs d̄r: Repleti sūt oēs Act. ij. c. 7 spiritus dñi ornauit celos. Job. xx. vj. c. p̄o stea seq̄ euāgelū. Surgēs ih̄s. Luc. iij. c. d̄ socru petri sanata. q̄ significat synagoga. q̄ sanata est a petro ab infidelitate. 7 p̄fectius p̄ fidē ip̄i sanabit i futuro. et sic p̄uenit cū epla Fiunt aut̄ hac die ordines qz sup ordinandos descendit spiritū sanctus 7 etiā sup ieiunātes. 7 iō dicitur quatuor lectiones an̄ lectionē daniel put dicitur est s̄b quarta feria tertie hebdomade aduentus Prima est de principio libri sapie. in qua on̄dit q̄bus dar⁹ sp̄s sanctus 7 q̄b⁹ nō. s̄ illis q̄ sentiunt de dño in bonitate. 7 in simplicitate cordis querūt illū. In alijs x̄o ecclesijs p̄ma est de ioh̄e. iij. c. Effundā d̄ sp̄s meos sup oēm carnē. qz sicut sp̄s sanctus super ap̄los descendit visibilis. ita sup ordinandos descendit inuisibilis. Sc̄da est. Locutus est. que est. Leui. xxij. c. Tertia est Dixit moyses. q̄ ē in deus. xxvj. c. Quarta est. Dixit dñs ad moysen que est leuit. xxvj. c. Offertorium est. Intonuit dñs. p̄ cōmunio x̄o. Nō vos relinqua. d̄ effusioe spiritū sancti loquit. potest etiā dici qz h̄ officii figurat duos p̄cordiā p̄lor̄ iudei. vicz 7 gētilis. h̄i sunt duo ceci d̄ q̄b⁹ d̄r in euāgelio qz sunt illuminati a x̄po. De q̄ p̄cordia loquit paulus in epla ad iudeos 7 gentiles dicens. Iustificati ex fide pacē habeam⁹ ad deū. p̄ dñm nostrū ih̄m x̄pm Sed qz par aut cōcordia vera nō fit nisi p̄ charitatē. ideo p̄cinit̄ in introitu. Charitas dei diffusa est. i quo ter ponit̄ alla. quoniam ad fidem trinitatis p̄uenit p̄ obsequia charitatis. Lectiones etiā ad ieiunū p̄tinentes attestant opationem 7 gr̄am spiritū sancti. vt prima. Effundam te sp̄s meo Et sc̄da. Locutus est. vbi dicit. Numerabitis septem hebdomadas vsqz ad alterā

diem expletionis hebdomade septime. p̄sentem intelligit festiuitatē. que olim dicebatur festiuitas hebdomadae Et qz post q̄ gentes intrauerint relique isrl̄ saluabūtur. ideo nūc stentib⁹ 7 sponsum expectantibus dicit dñs in postcōmunionē. Non vos reliqua orphanos. Quia igif h̄ p̄cordia fiet imminente die iudicij. q̄ etiā electif erit causa timoris. ideo hoc officii p̄tinet ad timorē vel qz timor̄ introducit charitatem. h̄ charitas foras mittat timorē. Et attende qz fm̄ Aug⁹. in ordine istoz officiorū descendendo cōputam⁹. In ordie x̄o pascaliū ascendendo. qz p̄ hec descēsus spiritū sancti ad nos. p̄ illa noster ad ip̄m significat ascensus. Et caue. qz p̄ter missa officia ad ieiunū p̄tinentia que in quarta 7 in sexta feria 7 in hoc sabbato exposuimus. alie quidē lectiones 7 euāgelia i eisdem diebus inueniuntur que forte solennitati magis appropinquare vident̄ tñ hec illa gr̄am spiritū sancti p̄sonant 7 opationem. An̄ q̄dam hodie non incōgrue duas missas celebrant. Unā in tertia de festo cū gloria in excelsis 7 credo. Aliā in nonā de ieiunio sine gloria in excelsis. in q̄ sunt de fici ordinandi. q̄ merito in hac hebdomada ordinant̄. vt spiritū sancti dona p̄cipe mereant̄. Et memento qz in hac die terminatur 7 cantat̄ p̄ graduali alla. nec s̄lectif̄ genua. p̄tinet em̄ ad octauā. Generale q̄ d̄ est. qz quoties in die d̄ tpe gr̄e materia laudis assumit̄ aut dies ad octauā refert̄. genua nō s̄lectum. sed in orationibus stantes collatā nobis gratiā 7 p̄ferendā gloriā p̄stitemur vt cuz olim essemus sui curui. nūc fracto iugo incedam⁹ erecti vt i dominicis diebus in sanctoz natalicij 7 pascalibus. inclinare tamen capita possum⁹. vt mulieres deuotas ad monumētū venientes imitemur 7c.

De octaua penthecostes.

In plerisqz locis

In octaua penthecostis. fit festū sancte trinitatis. Postq̄ em̄ celebrata est festiuitas patris in natiuitate. qz natiuitas d̄r festiuitas patris. et postq̄ celebratū est festū filij in pasca. 7 festū spiritū sancti in missione ipsius. merito in oc

taua penthe. fit festū eoz simul. festum. s̄ trinitatis. vt on̄datur qz tres p̄sone s̄ vn⁹ deus. Et hec prima causa quare celebrat̄ festū triū p̄sonarū diuinaz simul. Secunda causa est. qz ad inuocationē sancte trinitatis datur in baptismo spiritū sanctus vt p̄missum est. Tertia causa ē vt ostēdat̄ ecclesia filijs suis illū a quo sunt omnia bona cuius habet imaginem. 7 cuius d̄z habere similitudinē vicz dei et sancte trinitatis. quā sp̄ laudare debem⁹. Et qz tota intentio est laudare ip̄m. ideo in quibusdā ecclesijs in singulis antiphonis laudū p̄ponitur versicul⁹ qui labore totoqz nisu debemus nos vertere ad laudandū deum et sanctam trinitatem. Et eodē mō fit in quibusdā ecclesijs in festo beate marie in antiphonis laudum. p̄ eo qz ip̄a se totā vertit in laudem dei. An̄ tūc in euāgelio dicit. Maria aut̄ cōseruabat oīa verba hec cōferens in corde suo. Et qz ip̄a p̄uilegiata fuit in virginitate ip̄a em̄ est virgo virginū In antiphonis qz de beato laurētio 7 de beato paulo 7 de beato stephano p̄ponuntur quidā versus antiphonis ad maiorem laborem notandū quez in suis martyris sustinuerūt Beatus em̄ laurentius grauius ceteris passus est. An̄ b. Sixtus dixit ei. Maiora debent tibi pro x̄pi fide certamina. Beat⁹ x̄o paul⁹ plus ceteri laborauit p̄dicando. Et b. Stephan⁹ p̄ x̄pi fide p̄mus martyr extitit. Sed in b̄ est differētia. qz in nocturnalib⁹ antiphonis tantum de b̄to laurentio p̄mittitur. qz passio sua d̄ nocte consummata est. An̄ dixit Ab̄ea nox obscurū nō h̄z. Et itez. Nō est inuenta in me iniq̄tas. Et ita apparet qz totus fuit sacrificiū laudis. An̄ sp̄ dicebat. H̄as tibi ago dñe. Ab̄ane x̄o corp⁹ eius fuit p̄ditū et ideo tantū nocturnalibus ei nō laudū antiphonis vsiculi p̄ponuntur. Rursus qz versus labore 7 boni opis fructū significant put tactū est in p̄hemio dñi te p̄tis. merito in dictoz sanctoz natalicij specialiter p̄mittitur antiphonis. ad notandū qz ip̄i excellentius labores 7 bonorum opm fructus suis natalicij 7 martyris p̄miserunt. In q̄busdā tñ ecclesijs antiphone de martyrio beati petri p̄postere p̄ponunt̄ versiculis. ideo qz ip̄e petij vt i

cruce caput suū ad terrā verteret. Ibi autē
versus trophi vocant quasi laudes ad an-
tiphonas cōuertibiles. Trophos em gre-
ce puerio dicitur latine. Quia ḡ sp̄ sanctaz
trinitatem laudare debemus. ideo ad mis-
sam dicitur introitus. **Benedicta sit sancta tri-
nitas. quez alicuius sumpsit de Thobia
xij. Postmodū sequitur epistola de apoc̄
Vidi ostiū aptum in celo. 7 in circūitu se-
dis. i. ecclesie q̄ est sedes dñi. mare vitreū.
id est bap̄tismū. in quo sumergunt om̄s
ep̄ptij. i. oia p̄ctā. Et nota qz dicit mā vi-
treum p̄pter corp̄is fragilitatē 7 p̄spici-
tatem quā recipit i bap̄tismo. 7 est i circū-
tu. qz ad eccliam venire nō possumus nisi
p̄ bap̄tismū. Sequit̄. **Simile cristallo. q̄a
qui prius erant aque fluxibiles sūt p̄ gra-
tiam i bap̄tismo acceptā firmi sicut cristal-
lus. que sit ex aqua congelata 7 diuturno
gelu in naturā lapidis cōsolidata. Et hec
est vna causa quare in hac die legit̄ h̄ epi-
stola. quia in ea dicit̄ de bap̄tismo. in quo
p̄ inuocationē trinitatis dantur septē do-
na spiritus sancti. Sc̄da ratio est. qz i ea in-
uitamur ad laudes trinitatis. cū ibi sequi-
tur q̄ animalia plena oculis ante 7 retro.
id est plati dabant gloriā 7 honore 7 bene-
dictionem sedenti sup̄ thronū viuenti i se-
cula seculoz. Sedens autē sup̄ thronū est
deus trinitas. Unde sequit̄. **Et procide-
bant. xiiij. seniores in facies suas. mittē-
tes coronas aī eī. hoc significat q̄ oia bo-
na nostra debemus attribuere ei. atqz om-
ne illud ex quo meremur coronā. Sequit̄
Et non habebant requiē dicentia. Sc̄tus
sanctus. sanctus. Et ideo in introitu et in
alijs officijs toties repetit̄. **Benedicta sit
sancta trinitas. Et p̄pter hoc responzōiū
siue etiā graduale qd̄ r̄ndet epistole ē. Bñ
dictus es dñe q̄ intueris abyssos. Danie.
iij. c. **Versus est. Benedicite deū celi. tho-
bic. xij. c. Et alla. Benedictus es dñe de-
patrū nostrorū. Et offertoriū. Benedictus
est dñe. Et postcōmuniō. Benedicim̄ de-
um celi 7c. **Thobie. xij. c. **Euangeliū est.
Erat homo ex phariseis nichodemus. in
quo h̄ de bap̄tismo q̄ in inuocatione san-
cte trinitatis significat baptizatos. In ali-
is nō ecclesijs dicit̄ epla. **Gaudete p̄fecti. q̄ ē
Ad chorin̄. vi. c. Et in alijs dicit̄. **Vidi ho-
stium que est Apo. iij. Et euangeliū. Lū******************

venerit pacitus Job. xiiij. c. Sciendū est
qz historias de sancta trinitate 7 de inuen-
tione sancti stephani cōposuit sc̄tus Ste-
phanus laudicē. Rursum cū attila rex q̄
xp̄ianos p̄secut̄ est fere oia volumina chri-
stiane religiōis destruxisset alicuius magi-
ster karoli 7 ludouici filij eius rogatu bo-
nifacij archiepi moguntin̄. multa de eccle-
siasticis officijs cōscripsit. Un̄ 7 moguntin̄.
cōcil. approbante instituit q̄ a festo pasce
vsqz ad dñicam istā tres tantū dicerentur
lectiones. 7 hac die de trinitate cantari vs-
qz ad dñicā sequentē. et tunc incipe. **Dñe
in tua misc̄dia 7c. 7 cōposuit officiū de tri-
nitate. videlicet r̄n̄ozū antiphonas mis-
sam 7 sequentiam. q̄ oia obtulit alexandro
pape. Ille nō r̄ndit nō esse celebrandū fe-
stum de trinitate sicut nec de vnitate. Nā
singulis dieb̄ fit festū trinitatis 7 vnitas
qz semp̄ dicit̄. **Gloria patri et filio 7 spiritui
sancto. Et p̄missas historias 7 officiū non
admisit. Verū supueniente heresi arriana
fere fuit fides trinitatis extincta. Sed by-
larius eusebius 7 ambrosius restituerūt.
Consensit igit̄ eadē de causa Greḡ. mag-
nus. vt de trinitate specialia cantarem̄ 7
ecclesias in ip̄ius honore edificarem̄. Ex
inde ḡ est qz de historia trinitatis inuenit̄
varia p̄suetudo. Alij nanqz nō vtunt̄ ea.
sequentes reprobationē alexandri pape.
sed in qualibet dñica ab octaua pentheco-
stes vsqz ad aduentū cantant in nocturnis
nonū responzōiū de trinitate. nisi festum
aliquod impediāt. vt eā cōfiteant̄ p̄ quaz
saluant̄. 7 in missa cantant alla: eā hilarit̄.
p̄fidentes vt dictū est sub quarta parte s̄b
titulo de alla. Alij nō vtunt̄ ea cantantes
eā in hac prima dñica. sequentes p̄mā in-
stitutionē alicuius. Alij ponūt eā in fine tē-
poris declinationis. s. in vltima dñica vi-
delicet añ dñicam de aduentu. sequentes
vltimā approbationē gregorij. Romani ḡ
nunqz celebrant festū de trinitate. nec etiā
has octauas faciunt. Sed in prima dñica
post penthecosten incipiūt historiā. **Pre-
parate seu deus oim. Alij nō celebrāt ho-
die de octaua. s. de spiritu sancto 7 ponūt
eamdem eplam 7 idē qd̄ p̄diximus euāge-
lium. p̄pter bap̄tismatis sacramentū. cete-
ris obseruat̄ sicut in die penthe. celebrāt
autē octauā ad insinuādā p̄fectionē v̄l cō-******

summationem opm spiritus sancti. **Per se-
ptem em̄ dies opatio gre septiformis. i. oc-
taua nō p̄summatio declarat. Et qm̄ oc-
taua redit ad caput. ideo oia sicut i die fe-
sto. a vespa in vespam in ip̄is vespis 7 in
tribus nocturnis p̄ psalmis obseruant.
De his octauis dicit̄ Auḡ. **Celebrationē
octauaz feriarū noui hoies celebramus.
Baptismus neophitorū i sabbato per-
agat̄ ad illū tñ bap̄tismū p̄tinet que apo-
stoli susceperunt in die penthe cuius octa-
ua dies est dñica sequentis. Qui nō ponūt
historiā **Preparate. seu deus oim. melius
faciunt qz romanā sequuntur ecclesiam. no-
stre pegrinatōis recolentes 7 p̄currentes
historiā. Nā p̄ septuagesimaz significam̄
expulsionem generis humani d̄ patrie pa-
radisi. p̄ quadragesimā futurē populi s̄b
pharaone. p̄ pasca immolationē agni. per
quadragesima dies pascales q̄draginta an-
nos in deserto. p̄ rogationes terre p̄missi-
onis ingressione. p̄ septem dies pentheco-
stes in quibus septē dona diuidunt̄ terre
date diuisione. p̄ tempus qd̄ ab hodie seq̄-
tur significam̄ populi afflictionē 7 guber-
nationē factā p̄ iudices 7 reges. ideo qz le-
gunt̄ quatuor libri regum. prout in sequē-
ti ti. dicitur.******

De p̄ma dñica post penthecostes.

Id dicitur re

h stat de prima dñica post p̄nte-
costes. q̄ est vna d̄ p̄ncipalibus
dñicis. Et incipit hic quartū t̄ps. s. p̄gri-
nationis qz sum̄ in via veniendi ad patri-
am. Sed qz hostes habem̄ priusqz illuc p̄-
ueniamus. s. carnē mūdū 7 dyabolū. ideo
legit̄ de libris Regū. in quib̄ agit̄ de bel-
lis 7 victorijs vt inuitemur ad pugnandū
fortit̄ contra hostes vt victoriā habeam̄
sicut iudei d̄ philisteis. 7 tandē gloriemur
in celis qz nō est nobis tantū lucta aduer-
sus carnē s̄z etiā aduersus aereas potestates
Un̄ primo dicimus in vespis. **Benedict̄
dñs de⁹ me⁹ 7c. Et historia est. Deus om-
nium. seu s̄m romanos. **Preparate. S̄z q̄a
bellū sine discretionē nō bñ gerit̄. ideo se-
quenti t̄pe subiungunt̄ libri salomōis. **Itē
qz insurgūt vicia. s̄ que necessaria est pa-
tientia. ideo subsequēnt̄ subiungit̄ histo-
ria de Job. **Recte ḡ inuitamur ad pugnā********

qz postqz digni sumus in numero iustozū
haberi p̄ libzū numeri iam plecti. 7 in sta-
tu p̄fectionis p̄ nouā legē. s. p̄ deuterono-
mum in quo h̄. **Diliges dñm deū tuum
ex toto corde tuo 7 ex tōta anima tua. 7 su-
mus sub iesu p̄ libzū Josue. 7 sub iudicib̄
id est sub p̄latis p̄ libzū iudicū. 7 sumus si-
ne acceptione p̄sonaz p̄ libzū ruth q̄ fuit
moabit̄. restat tantū pugnare. qz tūc ma-
gis temptat dyabol⁹. 7 sic ordinat̄ libri re-
gū in quib̄ tractat̄ d̄ bellis ip̄oz ad alios
libros. **Adaptant̄ etiā 7 aliter prime qua-
tuor dñice quatuor libris regū. put̄ dicit̄
sub quarta 7 sub septima 7 sub deciaquin-
ta dñicis. **Legunt̄ autē in tali t̄pe 7 p̄ mis-
sionē spiritus sancti. 7 post festū sancte tri-
nitatis. qz qm̄ accipim̄ gr̄az sp̄s sancti. ex-
tunc sumus siles deo. qz p̄ hoc filij sumus
summi regis et per consequens sumus re-
ges. **Unde in apocalip̄. **Fecit nos regū
7 sacerdotes deo 7 patri suo 7 cetera. Et
petrus in canonica. **Vos estis genus ele-
ctum regale sacerdotū 7c. Ergo cuz sim⁹
reges. Et habeam⁹ aduersarios. nō restat
nisi vt regnū nostrū defendam⁹ qz ex hoc
nobis inuidet dyabol⁹. qz ad illud regnū
sumus assumpti vnde fuit ip̄e delectus. 7
ideo nobis grauis imminet pugna. **Mem-
pe ostendit̄ nobis dauid in exemplū q̄ vi-
cit p̄ humilitatē 7 p̄ iocunditatē mentis et
victus fuit ter. **Primo a samuele in berle-
em in signū regni. **Secdo sup̄ domū iuda i
regē trib⁹ iuda. a viris iuda in ebron. **Ter-
tio iterū in ebron. 7 in p̄firmatiōe regni su-
per totum isrl. **Similiter nos si bñ pugna-
bimus. ter inungemur. **Primo in bap̄tis-
mo. in signum regni. **Secdo in p̄firmatiōe
Tertio in paradiso qm̄ regnū nostrū cōfir-
mabitur. **Saul etiam nobis p̄ponit̄ in ex-
emplum q̄ p̄ inobedientiam amisit regnū
Unde nō sumus inobedientes sicut ip̄e fu-
it. ne p̄damus regnū eternū. **Dauid autē
fuit humilis in omnibus op̄ibus suis. qd̄
patet. qz cum luderet coraz arca dñi indu-
tus eph̄ot lineo depositis regalibus vesti-
bus desperit eū michol filia saul dicens ei.
qz nudatus fuerat sicut vnus de scurris.
Et ille respondit. **Ludam et vilior s̄m an-
te dominum qui elegit me 7c. **Item quan-
do venit ad eum nathan p̄pheta 7 redare-
guit eum de peccato suo publice penituit
bh 3**********************************

Itē iocunditatez mentis habuit et oia bona a se facta ad deū retulit. Un̄ d̄ eo cōtat ecclia. Preualuit dauid in philistēi i funda et lapide in nose dñi. Ecce exultatio in deo. Non em̄ confidebat in se. Funda dauid est p̄dicatio. p̄ quā fundā p̄dicatōnis efficit dyabol⁹ de cordib⁹ hoim cū p̄ durā reprehensionē incutit timor et p̄cipit p̄nta Lapis v̄o dura rep̄hensio est Quia ḡ hu lusimodi victoria habet p̄ humilitatē. i. v̄o ad missam incipit introitus. Dñe i tua misericordia sperant. ecce humilitas dauid. exultauit cor meū. ecce mentis iocunditas p̄ hec duo vincitur pugna. Et q̄ ille solus vincit qui nihil sibi sed omnia bona sua deo attribuit et sperat in eo. ideo bene sequitur oratio. Deus in te sperantium fortitudo et postea sequit̄ epistola de charitate. Deus charitas est et. j. Job. iij. c. q̄ p̄ charitatem reges sumus. et p̄ eā facimus bona opa meritoria regni. p̄ que regnū nostruz defendimus et conseruamus. Un̄ sequit̄. In h̄ apparuit charitas dei et. Et p̄. Deus charitas est et. Ibi etiā ostendit q̄ diligere debem⁹ deū et primū. In euangelio aut̄. homo q̄dā erat diues. Luc. xvj. c. ostendit q̄ nō debem⁹ diligere diuitias p̄ diuitē q̄ induebat purpura et bysso et p̄ penā eius. vt em̄ d̄ eccl̄. v. c. qui amat diuitias. fructū non capiet ex eis. qui amat sc̄z amore libidinoso. naturali v̄o vel charitativo p̄d̄. q̄ diuites cū iusticia et operibus bonis non abijcimus. habet autē in euangelio de mendico lazaro. in cui⁹ p̄sona incipit graduale. Ego dixi dñe misere re mei. Et sequit̄ vsus de opibus misericordie Beatus q̄ intelligit sup̄ egenū et pauperē id est intelligit et p̄cogitat illud q̄d ē in egeno et paupe. i. egestas et paupertas vt ei subueniat. Dicit em̄ Greg. q̄ debem⁹ eos vocare patronos et amicos nostros. q̄ etiam fratres n̄ri sunt. et sic facere nobis amicos de mammona iniquitatis. et de male acquisitis. vt cū defecerim⁹ p̄ mortē recipiāt nos in eterna tabernacula. hoc nō fecit diues ille epulo. et q̄ in aliquo noluit pauperi subuenire. ideo cum eo districtissime fecit dominus. vt nō possit habere guttā aque ad refrigeriū lingue. Et ideo sequit̄ alla. Deus iudex iustus fortis et patiens et. Postea sequit̄ offertoriū in p̄sona mendici. f.

Intende voci orōnis mee. Et q̄ non obliuiscit de⁹ orōnes paupum. Sed post cōmunio Narrabo oia mirabilia tua. et psal mū dicā et. In quibusdā tñ eccl̄ijs legitur hodie euāgelium Estote misericordes. q̄d est Luc. vj. c. Et est sciendū q̄ v̄ban⁹ papa quart⁹ statuit fieri festuz d̄ corpe xpi q̄nta feria post hāc dñicā. p̄cedens magnā indulgentiā tā clericis officiantibus q̄ populis p̄uenientibus ad diuina put in officio suo per hōc ordinato habet.

De secunda dominica.

Ictū est quod

prima causa qua defendim⁹ regnū nostrū est charitas que dilatatur p̄ cōsiderationē eternaz nuptiaz. de q̄bus in apoc. Beatus q̄ vocatus est ad cenā nuptiaz agni. Un̄ in hac sc̄da dñica habet de h̄mōi cena in euāgelio. Lu. xij. c. homo quidā fecit cenā magnā et vocauit multos. et misit seruos suos hora cene dicere inuitatis vt veniret et. I hora cene est ex quo porta paradisi apta est per ip̄m Sequit̄. Et ceperūt omnes se simul excusare. Pr̄imus dixit. Villam em̄. et necesse habeo videre illam. Sc̄s dixit. Iuga bouum em̄ q̄nq̄. et eo p̄bare illa. Tertius dixit. Uxorē duxi. et ideo non possū venire. Dñs v̄o dixit ad suū suū. Eade cōpelle intrare vt domus mea impleatur. Multos em̄ cōpellit intrare p̄ tribulationes. Illi q̄ q̄ vocati fuerant nō venerūt. q̄ avari q̄ p̄ primū se excusantē. sup̄bi v̄l gulosi q̄ p̄ sc̄m. et luxuriosi q̄ p̄ tertū intelliguntur. hac cena se reddunt indignos. Un̄ versus. Villa. boues. vxor. cenā clausere vocatis. Abundus. cura. caro. celuz clausere renatis. Et quia in hoc isti reddūt indignos. ideo dñs alios vocat Quia v̄o p̄ cōsiderationem huius cene dilatā charitas et quia dñs p̄tegit habentes charitatem. Ideo incipit introitus. Factus ē dominus p̄tector meus et eduxit me in latitudinem charitatis. Sequitur vsus de charitate. Diligā te dñe fortitudo mea et. firmamentū meū et. In orōne v̄o petit charitatē. sancti nois tui et. In epla. Nolite mirari. j. Job. iij. c. h̄ de vita eterna. p̄ cuius intuitū amor p̄cipit et sequit̄ in fine de charitate. Filii nō diligam⁹ v̄o neq̄ ill

qua. f. ope et veritate. Hec est lingua dolosa. q̄ dicit amatores mundi. Rogo te habere me excusatū. Dicit etiā bonis et sanctis viris. Rogate p̄ nobis et tñ venire nō curant. Et attende q̄ primi duo excusant se. p̄ter p̄mū em̄ sup̄bi intelliguntur. p̄ sc̄m om̄s qui delectant in q̄nq̄ sensib⁹ corpis p̄ tertū v̄o luxuriosi. q̄ se nō excusant. q̄ nō h̄nt cor. sic h̄nt in Osee. iij. Fornicatio vinū et ebrietas auferūt cor. Magis em̄ absoibet hoim fornicatio q̄ sup̄bia v̄l auaricia. Quia ḡ vt dictū est lingua talis excusantiū se. d̄ lingua dolosa. ideo ecclia a lingua dolosa petit se liberari in r̄sōrio. Ad dñm cū tribularer clamauit. Et in versu. Dñe libera et. Et q̄ p̄fectus est q̄ nō peccat in lingua. ideo sc̄do tono cantatur. Postmodū sequit̄ alla s̄r̄ d̄ charitate. Diligā te dñe fortitudo mea et. Quia v̄o p̄sideratione vite eterne p̄cipit charitas. visa cena petit p̄uertit i offertorio Lō uertere dñe. Et quib⁹ cantabim⁹ vocalit. vt ait cassiodor⁹ sup̄ psalmistam. ois spūs laudet dñm. nō erit ibi tantū cena. s̄ etiam maxima solēnitās. Un̄ i tren. j. Ale syon lugent. eo q̄ nō sint q̄ veniāt ad solēnitatē. Ideo in postcōmunionē p̄mittit se cantaturū ibi dñō dicens Cantabo dñō q̄ bona tribuit mihi et psallā et.

De dominica tertia.

Tertia causa qua

re inflamamur ad defendendū regnū nostrū. est p̄sideratio beniuolentie dei qua nos custodit et diligenter querit Ideo in euāgelio hui⁹ tertie dominice. Erant appropinquantes. Lu. xv. c. habetur. Quis ex vobis homo habes centum oues. i. angelos et homines. et si p̄didit vnā. i. hoim. nonne relinquit noingintanouem in deserto. i. in celo. et vadit querere p̄ditā et. Aut que mulier habens dragmas decē. i. angelos et homines et p̄dit vnā. i. hoim in q̄ imaginē suam depinxerat. nōne accendit lucernā. i. naturā humanā. in qua lumē deitatis posuit vnā endo se ei. et querit diligenter donec inueniat. et cū inuenit puocat amicos et vicinos dicens eis. Lōgratulamini mihi q̄ inueni dragmā quā p̄diderā. Ita dico vobis gaudiū est in celis angel⁹ dei sup̄ vno pec-

pe. agen. Ecce quāta est beniuolentia dei erga nos. Ista beniuolentia accedit in nobis charitatem. Quia v̄o ad nuptias eternas non intrant sup̄bi neq̄ luxuriosi neq̄ avari vt p̄missum est. ideo introitus huius dñice est. Respice i me et. et dic. Vide humilitatē meā cōtra sup̄biā. et laborē meū p̄ luxuriā. q̄ inops et paup⁹ suz ego p̄ auariciā. Et p̄pter p̄dicta monet nos Petrus ad humilitatē dicens in epla p̄ma. vl. ca. Humillamini sub potenti manu dei vt vos exaltet et. Et post sequit̄ sibi. Sobrii estote et vigilate in orationib⁹ q̄m aduer. v. dy. tā. le. ru. cir. q̄. quē de. Et q̄ tāta curā h̄z dñs de nob. ideo in gradu ali inuitat nos ecclia dicens. Facta cogitātū tuū i domino. et ip̄e te enutriet. Versus est. Dum clamare ad dñm ex. vo. meam et. Alla est Dñe refugiū. Offertoriū est. Speret in te ois q̄ nouerūt te et. q̄ de sperantib⁹ in se habet curā. Quia v̄o dñs nō inuenit nisi q̄s peniteat. cuz v̄o quis penitet ad dominum clamat. ideo sequit̄ postcōmunionē. Clamabo. Rursum hoc officium est de penitente. sicut apparet ex ip̄a cōmunionē. et ex euangelio vbi p̄ dauid intelligit quilibet penitens ideo etiam dicitur. Gaudium est in celo sup̄ vno peccatore peni. agē. et. et ex introitu et alijs. et ideo cōtat circa festū Johis baptiste. q̄ legit̄ populum ad penitentiā puocasse.

De dñica quarta.

Quarta causa

qua defendim⁹ regnū n̄m s̄t opa misericordie. Un̄ i euāgelio luc. vj. q̄d legit̄ in hac q̄ta dñica in quibusdā eccl̄ijs d̄. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Et post seq̄. Absuram bonā et cōfertā. et coagitatā et superfluentem dabūt in sinū vestrū. Quia v̄o nō p̄t homo opa misericordie facere nisi prius illuminet̄ a deo. ideo incipit introitus. Dñs illuminatō mea. Et q̄a p̄ opera misericordie est ecclia terribilis. vt castrorū acies ordinata. sicut d̄ in canticis canticorū. sequit̄ versus. Si exurgant aduersum me castra nō timebit cor meū. et si exurgat i me plū et. Et postea petit in collecta misericordiam et gratiā dandi elemosynas cuz dicit. p̄tector in te sperantium de⁹ et.

sum? seqt. No em accepistis spm fuitu-
iteru in timore. sed accepistis spm adopti-
onis filioz q gustato desipit ois caro. Sz
qz no pnt h heri. nisi dñs ptegat. id orat i
graduali. Esto mihi i deū ptecorē. Rur-
sus qz no pnt hē h oia. nisi q gaudet i do-
mino. id seqtur alla. Exultate deo adiuto-
ri nro. Gaudiū ei spūale excludit oem car-
nalitatē. Quia ho qdā sunt casti 7 hūiles
f fice. ab his docet caueri i euāgelio mat.
vij. c. Attendite a falsis pphet. q pēdūt
castitatē 7 sunt luxuriosi. Vel ppe huma-
nam laudē sunt casti. sicut fatue virgines
qbus d. Amē dico vobis nescio vos. Sz
dñs humiles vere saluat. Adn seqt offer-
torū. Populū humilē saluū facies dñe 7
oculos supboz humiliabis. Quia ho per
delicias spirituales oia cōculcamus. ideo
d: in postcōmunionē. Sustate 7 videte q-
niam suavis est dñs rē.

De dñica nona.

Postmoduz se

quif nona dñica. i q legif liber
sapie. Sapia aut est cogitare d
celestibus. et leuare cor ad illa. vñ monet
nos ad hoc 7 maxime ppter festuz assum-
ptiois brē xginis qd instat. qñ. f. assūpta
est in celū. Et qz hō se sup se leuare nō po-
test nisi eū dñs trahat. ideo d: in introitu.
Ecce deus adiuuat me 7 dñs susceptoz est
anime mee. i. sursum captoz. Sic enī itur
ad celestia. nō passibus corpis sed assimu-
latione mentis ad deum. in quo vitantur
omnia mala de quib? sequitur in epistola
prima ad Cor. x. c. Non simus cōcupiscē-
tes malozum rē. Postea sequif ibi. Fide-
lis deus q non patiet vos temptari supra
id quod potestis. sed faciet cum temptati-
one puentum vt possitis sustinere. prius
tamen timorem incutit dicendo. Qui sta-
re se putat videat ne cadat. In gduali ho
qui sursum rapitur reddit gratias deo di-
cens. Domine dominus noster q admirā-
bile est nomen tuū in vniuersa terra. Quo-
niam eleuata est magnificentia tua sup ce-
los. f. non tantū in christo 7 beata virgine
id est sup celos materiales et spūales. ve-
rum etiaz in sanctis sup celos materiales.
In euāgelio Luc. xvj. monet vt si nō pos-
simus p nos volare ad celum faciam? no-

bis amicos de māmona iniquitatis. id est
d diuitijs inequaliter possessis dicēs. Ho-
mo quidam habebat villicum rē. Homo
iste sciuit sic p prudentiaz carnis dispo-
ne q amotus a villicatiōe fuit recept? i do-
mib? domini. 7 hoc p iniquitatē fraudis.
Si ergo ille laudatur qui p iniquitatē frau-
dis sciuit sibi in futurū videre. multoma-
gis laudabit dñs eos qui dāt elemofynas
quod est prudentia spūs de qua dicit apo-
stol. Est vita et pax qz hō sibi puidet i fu-
turo. Postea seqt Quia filij h? seculi pra-
dētiores sunt filijs lucis in generatiōe sua
id est in his que ptinent ad generationem
suā. i. circa tpalia. Et ego dico vobis faci-
te vobis amicos de mammona iniquitatis.
vt cum defeceritis. f. moriendo. recipient
vos in cetera tabernacula. q sūt sua. An-
de bti paupes spū qm ipoz ē regnū celoꝝ
Et qz nō tantū p elemofynas f etiā p ora-
tiones volam? ad celestia. id est alla. Dñe
deus salutis mee. i die clamauī 7 nocte co-
raz te. Quia ho hec tabernacula per opa
iusticia habēt. seqtur offertoriū. Iusticie
dñi recte letificantes corda rē. Quo at or-
dine hec fiant oñdif in postcōmunionē.
Primū querite regnū dei. Math. vj. ca.

De dominica decima.

De dñica deci-

ma legif eccliaſticus q incipit.
Omnis sapia a dño do ē. Vbi
oñdif q nō solū sapia sed etiā oia bona ff
a deo. 7 ideo ab eo solūmodo sūt petēda 7
ad eū debemus clamare 7 ideo incipit in-
troit? Bū clamarē ad dñm exaudiuit vo-
cē meā. 7 qz debem? ipm solū orare. sequi-
tur xpus. Exaudi ds orōnē meā. Et orō i
qbusdā ecclesijs. Pateant aures miscōie
tue dñe p cibis supplicatiū. In qua colle-
cta patet qd rogans dignus sit exaudiri.
Unde sequif ibi. Et vt petentib? deside-
rata concedas fac eos que tibi sunt plac-
ta postulare. Et oñdif in epla. Scitis qm
rē. f. Corinth. xij. c. q oia bona sunt a deo
7 ideo ei sunt exhibende gratiarū actiōes
Vñ enumerat oibus donis dicit. Hec au-
tem oia opaf vnus atqz idē spūs diuidēs
singulis put vult. Sz qz bonū cito amitti-
tur qd non a largiente custoditur sicut di-
cit Greg. id seqtur rñsorium. Custodi me

dñe vt pupillā oculi. Itē qz ad illū p fuge-
re debemus. a quo oia bona habem? seqt
alla. Dñe refugiu fact? es nobis. In alijs
ecclesijs d: alla. Te decet. Euāgelium ho
qd est in quibusdā ecclesijs. Cū appropin-
Luc. xix. c. est de symoniacis. q iniuriant
spūscō. f. in hoc q vendūt ea q ipse dat g-
tis. vel ad voluntatē suā tribuūt. ac si ab il-
lis essēt illa bona. 7 nō a spiritu sancto. Et
nota q h euāgelium in q hierlm destructō
p dicit in augusto legif. qz prius a nabu-
chodonosoz. postmodū a romanis in hoc
mese destructa fuisse inuenit. In alijs ho
ecclesijs legif. Dixit ihs ad quosdā. Seqt
offertoriū. Ad te dñe leuauī animā meam
q. d. nō ad symoniacos. nō ad platos pra-
uos. nō ad quosdā fatuos 7 simulatos re-
ligiosos. q faciunt se a simplicib? adorari.
sed ad te a quo oia bona sunt 7 qz tūc acce-
ptat de? oia opa nostra. qm speram? in ip-
sū. ideo seqt postcōmunionē. Acceptab rē.
De dominica vndecima.

De decima do-

minica incipit ecclia legere iob
q sūt est liber exemplaris. f. est
exemplū pfectionis. i. pfecte sapie q nō ha-
betur nisi p pdictā refectionē doctrine spi-
ritualis. nā resectio facit spiritualif fortel
7 ideo post libros salomonis legif lib iob
In ordine aut biblie oēs libri exemplares
scz ruth. iob. thobias. iudith. 7 bester. p-
cedūt libros doctrinales salomōis ppter
pdictā rōnem. de quo etiā dicit sub dñica
xv. 7 qz vnanimitas facit fortes 7 patien-
tes sic fuit iob. 7 cōcordes sic fuerit filij iob
q faciebāt puiua p domos vnusqz i die
suo. id incipit introit?. Deus i loco sancto
suo. i. i hūilib? Esaias. Sup quē redescet
spūs meus nisi sup humilē 7 detū 7 tremē-
tem smones meos. Et si deus est cū eis nō
lus pōt eis pualere. Deus ei habitare fac
vnus moris in domo. i. p cordes 7 vnani-
mes. quales fuerit filij iob. q dabāt sibi in-
uicez comedere. Vñ est versus. Exurgat
deus 7 dissipent inimici ei?. Quia fortitu-
do nra nihil valet nisi dñs nobiscū coope-
tur. imo pncipalr opet. In epla. Notum
vob facio euāgelij. q est. f. cor. xv. oñdit
b. paul? humilitatē. Vñ seqt ibi. Qui nō
sum dign? vocari apłs. Et ppter hāc hu-

ilitatē rapit? fuit vsqz ad tertiū celū. In
rñsorio qz seqt vox humiliū. In deo spe-
rauit cor meuz 7 adiut? sum. 7 in xsu. Ad
te dñe leuauī aiaz meā. Et qz ex tali spe se-
quif exultatio. ideo in quibusdā ecclesijs est
alla. Venite exultemus dño. Euāgelium
ho est de hūilitate 7 eius effectu. Duo ho-
mines ascendebāt rē. Luc. xvij. c. Vñ se-
quif. Phariseus dicebat. Dñe nō sum si-
cut ceteri hoim rē. ecce supbia. Seqt. pu-
blicanus dicebat. Deus ppicius esto mi-
hi peccatori. ecce humilitas. 7 id abijt iste
iustificatus in domū suā ab illo. Quia ho
humilitatē sequif exaltatio. qui em se hu-
miliat exaltabit. ideo sequif offertorium.
Exaltabo te dñe qm suscepisti me. i. sursum
cepisti. q. di. Exaltabo te. qz exaltasti me.
Postcōmunionē est honora dñz de tua sb-
stantia rē. puer. iij. c. Hoc ad literaz facit
humilis. dat em libent? paupib? 7 h est bo-
nozare dñm. qz ipse picipit vt det pauperi-
bus. Vel honora dñm rē. i. oia bona tua
deo attribue. 7 hoc ē ppiū humiliū. Hec
postcōmunionē pgrue hoc tpe canit. qm fru-
gibus horrea 7 vino cellaria plena redun-
dant. quibus deuote dñs honozat.

De dñica duodecima.

De decima do-

minica est de oratione. 7 qñ ex-
pmitur iob orans 7 sedens in
sterquilinio p querendo d fallis amīd Le-
gitur em iob in duabus dñicis. Job qui-
dem in sterquilinio moraliter est aia i mor-
tali pctō et fetido. in quo dum residet non
restat nisi orare deū vt ipam ab eo eripiat
Vñ incipit introitus. Deus in adiutorij
meū intēde dñe ad adiuuādū me festia. cō-
fundant 7 re. q que. aiam meā. In offerro-
rio aut oñdif efficatia oratiōis. 7 totuz of-
fertoriū est ofo moysi sumpta de exo. quā
do rogauit p filijs isrl q fecerūt vitulū cō-
statilē. 7 incipit. Precatus est moyses i cō-
spectu dñi dei sui rē. q moyses seipz expo-
suit p salute ppli dicens dño. Aut dimitte
eis hanc noxam aut dele me rē. Et reduc
ad memoriā merita patrū. Memento in-
quit abraam ysaac 7 iacob rē. 7 placat? fa-
ctus est dñs de malignitate quā dixit face-
re plo suo. et ex hoc pbat q sanctorū me-
rita nobis prosunt. Et nota q in hoc of-

ferozio fit voboz geminatio. d. q. dicitur e. s. b. scda dnica p. epham. In epla. Fiducias talē habem p. xpm ad deū. ij. ad cor. ij. c. oñdit apls q. o. f. o. sua. r. alioz bonoz plato rā noui testi maiorē hz efficacā q. habuit in veteri testō. qz etiā moyses orauit cū fiducia. p. filius de meritis patrū. Sed ne v. deat h. ex arrogātia facere subdit. Nō q. sufficētes sūm cogitare aliqd a nob. q. si ex nobis. s. sufficiētia nra ex deo est cui. mi nistri sum. In euāgelio vō oñdit q. mul tū valet orō. platoz. qd est in qbusdā ecclē sijs. Dū trāsiret ihus p. medios fines deca polecos adducit ei surdū r. mutū r. sanauit eū dñs. Multi sunt surdi q. nōlūt audire v. b. d. r. multi muti q. nōlunt loq. r. p. s. s. filr. hos dñt. plati p. pdicationē adducere ad dñm in cōfessione. r. o. f. o. saluabit eos. vñ in psona surdi r. muti cantat in graduāli. Bñdicā dñm in o. t. p. e. Versus est. In do mino laudabit aia mea. In alla monet ad hanc laudē. Venite exultem dñō r. c. De offertorio supra dictū est. Postcōmuniō vō est. De fructu opm tuoz satiabit terra. Id est pdicatores quos dñs replet pri. bo nis. r. t. p. i. repleti alios replēt. In alijs vō ecclēsijs d. euāgelii. Exiens ihus de finibus tyri. qd est marci. vj. c. p. d. t. autē d. i. c. i. s. m. sicardū epm cremon. i. mitrali. q. salomo ne mortuo regnū diuidit. r. i. o. mensis sep tembris historia bipitur. p. p. r. i. m. a. p. a. r. s. in vna historia cōsolidat. alia variat. q. a. re gnū iuda in dauid familia stabilif. sed re gnū isrla plurimis occupat. An r. histo ria d. his iustis q. gentib. intermixti fuerāt compilat. vt de Job Thobia. Judith. et Hester. cū i. p. m. a. septēbris hebdomada le gal. Job. quē ipse scripsit. cū r. i. s. o. r. i. o. si bo na. in scda liber thobie. quē ipse cōposuit. In tertia Judith quē achior edidit. in q. r. ta hester quē mardoche. v. l. p. o. t. h. e. f. d. r. a. s. cōposuit. Sed r. liber hestrep. h. o. p. a. r. e. c. i. t. a. t. Et cū his cantant r. i. s. o. r. i. a. p. e. t. o. a. d. o. n. a. y. dñe. I. h. i. s. t. p. i. b. p. p. h. e. t. a. u. i. t. h. e. l. y. a. s. q. g. e. s. s. i. t. t. y. p. ū. x. p. i. S. i. c. m. o. r. t. u. o. p. s. t. a. n. t. i. n. o. ecclēsia sepaf. vna ps est catholica. alia per mltā scismata separata. a quibus catholica ecclēsia multa aduersa p. dñō tolerauit. s. c. ut illi quoz opa hoc tpe legunt. In catholicoz qdā sunt pfecti. qdā impfecti. Perfecti sunt pdicatores ydonei ministri

r. coopatores dei qd d. in epla. s. d. i. c. i. t. u. r. Ibi adducit impfectos r. alienos. fardos r. mutos ad gliam ihu xpi. sicut legitur in euangelio. Vox itaq. pfectoz est in introitu. Deus in adiutoriu meū intende. q. ad iutoriu dei implorant. vt hereticis valeat resistere. r. eos ad dei grām adducet. Aut est vox impfectoz p. ficientiū q. vt p. f. i. c. i. a. t. dei implorat auxiliū. In graduāli. Bñdi cā r. in alleluia. Dñe refugiu. vox siquidē est pfectoz grās agentiu d. illis se a p. f. e. c. u. t. i. o. n. e. a. l. i. q. u. o. n. i. e. n. s. p. a. n. t. i. b. r. i. s. t. i. s. p. f. i. c. i. e. n. t. i. b. u. s. Et qz moyses fuit vn. coz q. se ob tulerūt p. pctis subditorū. ideo in offerrio cantat. Precatus est moyses. Ibi p. f. e. c. i. s. u. n. t. i. l. l. a. t. e. r. r. a. q. s. a. t. i. a. t. a. f. r. u. c. t. u. o. p. m. d. n. i. d. o. n. i. s. v. i. c. z. s. p. ū. s. a. n. c. t. i. p. d. u. c. i. t. f. e. n. ū. l. u. m. e. n. t. i. s. i. d. o. c. t. r. i. n. ā. h. o. i. b. u. s. An cōmuniō est. d. fructu r. c. Et attende q. recte d. i. o. b. r. m. o. y. s. e. s. i. l. c. a. n. t. a. t. q. m. c. o. t. e. m. p. o. r. a. n. e. i. r. e. p. i. u. n. t. u. r. p. q. u. o. z. e. x. e. m. p. l. ū. a. d. p. a. t. i. e. n. t. i. ā. r. m. ā. s. u. c. t. u. d. i. n. e. m. i. n. u. i. t. a. m. u. r.

De dominica tredecima.

De tredecima

1. dñica legit liber thobie p. quē si gural genus humanū cecuz fa ctū p. peccatū p. m. i. parentis qd non potuit sanari nisi amaritudine passionis q. p. sel si gnificata est. xps vō p. piscē. qz piscis all. est xps passus. Lecū qd ez erat genus hu manū. qz habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Petiit q. vt veniat dñs sicut p. m. i. s. i. t. Bñica em ista est de pro missionibus. An dicit in introitu. Respi ce dñe in testm tuū. i. in p. m. i. s. s. i. o. n. e. t. u. ā. vt sicut p. m. i. s. i. s. t. i. veniat filius tuus. Et hoc ē quod sequit. Et alas paupm tuoz ne ob liuiscar in finē. r. hoc est quod dixit thobē as filio suo. Absemento fili qm pauperem vitā gerim. habebis multa bona si timue ris deū. Unde seqtur oratio. Omnipotē sempiternē deus de cui. munere venit r. et rogat vt possit currere ecclēsia ad veras p. m. i. s. s. i. o. n. e. s. Epla est. Abrae facte sunt p. m. i. s. s. i. o. n. e. s. r. s. e. m. i. n. i. e. i. u. s. r. c. Gal. ij. c. vbi agit de p. m. i. s. s. i. o. i. b. r. e. q. u. i. t. i. b. i. Quid igitur lex. dicit apls. si nō pōt sanare gen. du manum cecū sicut thobiā. Et sequit r. s. p. o. s. i. o. Lex quidē p. p. t. e. r. t. r. a. n. s. g. r. e. s. s. o. r. e. s. p. o. s. i. t. a. e. s. t. s. u. p. p. l. e. s. i. c. p. e. d. a. g. o. g. S. e. q. ū. r. i. s. o. r. i. u. m.

Respice dñe in testm tuū. vbi oñdit vehe mens effectus oratiōis. In alleluia. Qm deus magnus r. c. oñdit quis ē q. pōt illu minare. In euangelio ostendit q. lex non potest sanare. r. incipit in quibusdā ecclē sijs. Vti oculi q. vident q. vos videtis. ml. ti pphete r. reges vo. vi. r. c. luce. r. c. vbi habet q. sacerdos r. leuita p. t. r. a. n. s. i. e. r. ū. h. o. m. i. n. e. z. q. i. n. c. i. d. i. t. i. n. l. a. t. r. o. n. e. s. Sacerdos in quā r. leuita veteris testi. sed solus sama ritanus. s. xps qui est custos noster ipsum sanauit. Et qz lex nō sanat. qm neminē ad p. f. e. c. t. i. o. n. e. m. d. u. c. i. t. sed solus deus in q. s. p. e. r. ā. dum est. ideo sequit offertoriū. In te dñe speraui. Quō aut sanauit illi cecū patz. qz p. p. a. n. e. a. n. g. e. l. o. z. q. f. a. c. t. u. s. e. s. t. p. a. n. i. s. h. o. m. i. n. u. m. i. p. f. i. l. i. ū. d. e. i. i. n. c. a. r. n. a. t. ū. r. ideo sequit in postcōmuniōne. Panem angeloz man ducavit homo. Alie ecclē dicūt. Panem de celo r. c. Sap. xvj. c.

De dominica decimaquarta.

De dñica deci maquarta

legit liber Judith r. cantat quō victoria. data est in manu femine. r. monet nosecca ad sancti moniā siue ad p. r. i. n. e. n. t. i. ā. exemplo Judith. Sicut em iudith interfecit oloferne q. in t. p. r. e. t. a. t. u. r. e. n. e. r. u. a. n. s. v. i. t. u. l. ū. s. a. g. i. n. a. t. ū. sic mo net ecclēsia vt interficiam. oloferne. i. d. y. a. b. o. l. u. z. q. u. i. e. n. e. r. u. a. t. r. i. n. f. e. c. i. t. l. a. s. c. i. u. o. s. i. h. ū. d. i. q. u. o. d. s. i. t. p. s. a. n. c. t. i. m. o. n. i. ā. a. b. s. c. i. n. d. e. n. d. o. e. i. c. a. p. u. t. Nam caput dyaboli est luxuria. qz quasi primo de ea incipit hoies temptare r. i. o. d. n. s. d. i. c. i. t. i. n. l. u. c. a. S. i. n. t. l. u. m. b. i. v. e. s. t. r. i. p. r. e. c. i. n. c. t. i. h. o. c. e. s. t. p. e. i. n. g. a. t. i. s. v. o. s. c. o. t. r. a. p. r. i. m. u. m. v. i. c. i. u. m. Exodi. xij. In cōmestioe ag ni renes vestros accingetis. Alio m. modo supbia est iniuz omnis peccati. Quia vō fragiles sumus r. effeminati. vñ interfice re nō possumus oloferne nisi adiutorio dei. ideo dicit in introitu. p. r. o. t. e. c. t. o. r. n. o. s. t. a. s. p. i. c. e. d. e. u. s. r. r. e. s. p. i. c. e. i. n. f. a. c. i. e. x. p. i. t. u. i. S. e. q. u. i. t. u. r. i. n. q. u. i. b. u. s. d. ā. ecclēsijs epla ad gall. v. c. Spiritu ambulate. r. desideria carnis vt p. f. i. c. i. e. t. i. s. Caro em concupiscit aduer. spiritū. et spiritus aduersus carnez. Et se quit. Abanifesta aut sunt opa carnis. Et nominat ea. Item alibi dicit. Si contendit nonne carnales estis. hoc dicit qz cōtē. dimus de carnalibus. Et post. Fruct. au

tem spiritus sunt longanimitas paz. pati entia r. c. Deuincere igit oloferne in nobis est facē ista duo. p. d. e. r. b. e. c. q. u. o. q. v. i. c. i. a. i. n. f. i. c. i. m. u. s. i. n. n. o. b. i. s. q. g. u. s. t. a. m. u. s. s. p. i. r. i. t. ū. s. a. n. c. t. ū. q. u. o. g. u. s. t. a. t. o. d. e. s. i. p. i. t. o. m. n. i. s. c. a. r. o. S. e. d. qz nō pōt sanari in nobis carnalitas nisi a dñō. qz est sicut lepra. ideo in quibusdā ec clēsijs sequit euāgelii. Dū iret ihesus lu ce. xvij. c. de leprosis q. venerūt ad dñm. r. dixit eis. Ite oñdite vos sacerdotibus. ip sis tñ pri. sanatis. p. d. e. r. q. d. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. q. p. r. i. u. s. p. e. c. c. a. t. o. r. a. d. d. n. o. s. a. n. a. t. r. p. o. s. t. e. a. i. n. i. u. n. g. i. t. u. r. e. i. p. n. i. a. a. s. a. c. e. r. d. o. t. e. r. a. b. s. o. l. u. i. t. q. d. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. ū. e. s. t. p. h. o. c. q. d. i. s. c. i. p. u. l. i. d. n. i. i. n. s. t. i. t. a. s. l. a. z. a. r. i. s. o. l. u. e. r. ū. t. r. i. n. p. r. i. u. s. e. r. a. t. i. p. e. r. e. s. u. s. c. i. t. a. t. u. s. a. d. d. n. o. R. e. d. i. t. a. ū. t. v. n. a. d. e. ū. f. l. e. x. i. s. g. e. n. i. b. g. r. a. t. i. a. s. a. g. e. n. s. p. q. d. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. q. v. n. i. t. a. s. e. c. c. l. e. s. i. e. r. e. d. d. i. t. g. r. a. s. d. e. o. An vñ sana bat in piscina Job. v. Et ideo in respōso rio in gratiarū actiones dicit ecclēsia. Bo nū est confiteri dñō. Et etiā in alla. qd est i quibusdā ecclēsijs. Confitemini dñō r. i. n. u. o. c. a. t. e. n. o. m. e. n. e. i. u. s. r. qz hoc non suffic ni si r. dñs nos custodiat ideo sequit in offer torio. Immittit angelus dñi in circuitu ti mentiū eū. qz custodit nos dñs p. angelos. Sequit gustate r. videte. Quid ar gusta re debem. ostenditur in postcōmuniōne. scz panē qui saginat animam non corpus. An est offertoriū in quibusdam ecclēsijs. Panis quem ego dederō caro mea est p. seculi vita.

De dominica quindecima.

Dominica qui

decima hz eandē intentionē cū pcedenti. r. iō in quibusdā ecclēsijs i his duab. dñic legit liber iudith. r. i. t. r. o. i. t. u. s. e. s. t. Inclina au. tu. do. Versus ē. Le tifica aiām sui tui. qm ad te leuauit animā meā. q. d. nō ad carnalia desideria. In epi stola q. ē ad gal. vj. c. monet nos vt nō sim. vitul. saginat. s. sim. spūales. An dic. ibi paulus. Si spū viuim. spū r. ambulez. qā q. seminat in spū de spū metet vitā eternā. q. vero in carne d. carne metet cōruptōnē. Sequit responsoriū. Bonum est confide re in dñō. q. confidere in homine q. dat vt etoziam in manu femine q. facit hominez vincere in carne. Et qz h. facit. q. preparat cor suū ad seruendū deo. Seq. alla. p. d. a. li

ratū cor meū dō rē. In euangelio. Nemo pot duob' dñis seruire. qd est math. vi. ca. docemur ne seruiam' vtri. Et post. Nolite esse solliciti dicentes. Quid manducabim' aut qd bibem' rē. Sz pñū querite regnū dei rē. Nolite solliciti esse. s. sollicitudine suscitatis. sollicitudine aut puidētie solliciti esse debetis. In offertorio vō monemur vt seruiam' dño nō ventri. Expectās expectaui dñm vt reficeret me. Quis aut sit ille cibus quo dñs anima refici. ostendit in postcomunione que est in quibusdā ecclesijs. Qui manducat meā carnē p fidē. s. Nā vt dicit Aug'. Crederet manducasti rē. Queritur aut quare ecclesia post libros salomonis legit librum Job. r postea librum thobie. r iudith. cū alio mō ordinent i biblia. Sicut em dicitur est sub septima dñica pcedūt libri exemplares. r postea doctrinales. qz magis mouēt facta qz dicta. r ad vltimū ponūt libri machabeoz. q sunt libri exemplares Ad qd dicimus qz doctrinā puenit ad pfectionē patientie qz magis fuit in Job. Et inde postea sequit thobias. qz est magnū patientie signū fuit in thobia. qui amisit multa. r filium ad tpus. r oculos qz maxime ab hoīe diligit. ex eo qz oculi sūt pncipiū cognitōnis ad quā nat' est homo Et qz etiā plus valet exēplū femine. r magis erubescentiā incutit. ideo liber iudith in quo habet de victoria in manu femine post p'dictos ab ecclesia ordinat. Vltio vō libri machabeoz legunt. quia ibi habet exemplū de cōfirmatiōe iusticie. Machabei em passi sunt martyriū p lege defendēda r custodiēda ab antiocho fidei inimico

De dñica decimasexta.

De decimasexta

I ta dñica legit r cantat ecclesia de machabeis. vt dicit in sequenti. q multa passi sunt ab antiocho r septē pñs. Et ibi habet qz templū qd pollutū fuerat ab illis populis. ab istis machabeis purificatū fuit. r p b significat qz aia qz templum dei est. polluta a septē capitalib' vicijs nō pot mundari nisi purificet a peccato. qd est eā resuscitare de morte pcti. Vñ habet in euangelio de resuscitatione filij vī due. Et ideo incipit introitus. Miserere mei dñe. s. vt resuscites me. Versus ē. In

clina dñe aurē tuā. In epla vō ap'ls inuitat nos ad patientiā dicens. Obsecro vobis ne deficiatis in tribulationib' rē. que ē ad Eph. iij. ca. Sic em vincunt inimici a machabeis. i. a sanctis. Sequit graduale. Timebunt gentes. qz sicut postqz illi vicerit inimicos suos r mundauerunt tēplū r reedificauerunt timuerūt gētes i circuitu. sic r postqz hō vicerit dyabolū. r mūdauit sep cōfessionē r reedificauerit templū dei i se. timent demones. Vñ sequit versus. Qui edificauit dñs syon. Sed qz nō pot fieri nisi a dño qz hō liberet a vicij. ideo sequit alla. Redemptionē misit dñs p'lo suo rē. Euāgelium est in quibusdā ecclesijs. Ibat ihs in ciuitatem que vocat Naym rē. lu. vij. c. Et post. Accessit ihs r tetigit loculū r dixit. Adolecens tibi dico surge et surerit. r dedit illū matri sue r empe tangit dñs loculum vbi erat mortu'. qn infirmitate vel aliquo flagello tangit corpus hominis. in quo iacet mortuus spirit' hominis. i. anima. et sic excitatur a somno mortis. Unde Eccl. xxxj. Infirmitas gūis sobriam reddit animā. Sequit offertorium quasi in voce machabeoz. Dñe in auxilium meū respice. Sequit postcommunio. Dñe memorabor iusticie tue solius Iusticie in quā. qz ois qui venit ad te nō eijciē foras. pōt r aliter dici qz iohā defuncto hierlm destruit. p'ls captiuas r pñs. id qz in hoc mense octobri machabeoz historia legit. r cantat. Adaperiat rē. qz a suis aduersarijs admodū pmebant. quoz primam ptem symon pontifex edidit. aliā filius eius Jobes posteriorē quidā iude' agressi r erudit. Ibi captiuū militante designat ecclesiaz. i. q sunt duces et satellites doctores r discipuli. pfecti et impfecti. Doctores vīdua significat euangelica. que vīdua est. qz militans cum sponso triūphanti non est. cuius filius morit cum discipuli p quouis crimie ab ecclesie corpe sepan tur. resuscitant cū illis grā infundit. Hec igit orat in euangelio pñs resuscitatione id est grē infusione. r hortat in epla ne deficiāt in tribulationibus. r hui' rei gratia flectit genua sua. Hec eadē orat i introitu Miserere. Et i offertorio. Dñe. Graduale respicit ad id qd in euāgelio dicitur. Accepit aut omnes timor. Postcomunio. Domine

memorabor. gratiarū est actio. Vel h mēsis octobris vt quidā aiunt designat octauam. Sicut qz iudei finitis pñs. r tēplo restaurato in hymnis r p'fessionib' dño bñdicebāt. sic in octaua magne festiuitati sci festiuius exultabunt.

De dñica decimasexta.

De dñica decimasexta

I maseptima agit d nuptijs eternis. qz cōsideratione nuptiarū illaz libent' patimur tribulationes. sic r machabei fecerūt. Sunt aut qtuor dñice in q bus agit ecclesia de machabeis. Consideratio em illa tribulationes leues facit. r p'p' illas nuptias pena quelibz leuiter sustinetur. De his nuptijs dicit in euāgelio qd hac die in quibusdā ecclesijs legit. Cū inuitatus fueris ad nuptias recūbe i nouissimo loco rē. Omnes inuitati sumus ad nuptias eternas. r si in nouissimo loco nos ponimus hic vt sum' humiles. exultabimur in paradiso r ecōtra. Vñ stati subiungit. Ego aut dico vobis qz ois q se exaltat humiliabit. r q se humiliat exaltabit rē. Vñ incipit introitus. Iustus es dñe. s. in b iudicio. r rectū iudiciū tuū. Huic em iudicō p'cordat ecclesia seu p'sentit q de' exaltat humiles r supbos depmit dicens. Iustus es dñe rē. In epla. Obsecro. vos que est. ad eph. iij. c. inuitat nos ad humilitatē vt dicatur nob. Amice ascēde supius. Vbi dicit vt digne. i. i humilitate ambuletis vocati one q vocati estis. s. ad nuptias Hoc em nouissimū locū tenere. Ad hoc idē moneg in graduale. Beata gens cui' est dñs deoz. Supbi faciūt se dños. humiliū vero deus est dñs. Vñ versus est. Verbo dñi celi. i. humiles. firmati. i. magnificati sunt Debemus g esse humiles. qz nihil habemus nisi a deo. r iō seqt in quibusdam ecclesijs alla. Qui timet deū speret i eū. q. d nō i se. Postea seqt euāgelium d nuptijs sicut dicitur est. In alijs vō ecclesijs legit. Cū intraret ihs i domū. Luc. xij. c. Morādū aut q anqz in ipso euāgelio dicat d nuptijs. h' quō sanauit ydropicū. p que intelligit omnis amator mūdi. p'ius em optet qz sitis mūdi satiet. qz q biberit ex hac aqz sitiet itez. Job. iij. qz diu em hō erit ydropicus. i. illis nuptijs nō poterit satiari. In

offerroio s'lr inuitamur ad humilitatem. Vñ ibi habet oratio daniel. Oraui deum meū rē. Daniel. ix. c. Et ppter hāc humilitatē meruit audire archagelū q certificauit eū d incarnatōe xpi. Satis aut cōgrue fit ibi mentio de angelo qm b officiū circa dedicationē bti michaelis cantat. In p'p' cōmunionē h' de humilib' r superb. Vno uete r reddite dño deo vestro omīs qui in circuitu eius affert munera. i. humiles q attribuit omnia bona deo terribili r ei q aufert spm pncipiū. i. supbiā eoz. Ecce qz supbos humiliat.

De quarta feria quatuor tempoz.

De quarta feria

I ria legit euāgelium. Rhidēs vn' d turba. Math. ix. c. d surdo r muto. que apli curare nō poterāt. eoz il lud genus demonij nō eijciē nisi in oratōe r ieiunio. qd bñ huic diei p'ueit. hodie nā qz ieiunij est quatuor tempoz. Ideo due lectiones legunt vt ordinandi in duobus preceptis charitatis. vel duabus legibus instruant. Prima d calcatoze vne. s. Ecce dies. amos. ix. in fine tpi puenit. Secūda vicz. Cōgregatus. Neme. vij. c. p'gruit ordinandis. qbus dicit in introitu. Exultate deo. qz meditari p'mittunt in offertorio. Meditabor. Cōmunitio est. Comedite p'guia. r sumitur delectiōe scda.

De sexta feria.

De sexta feria

I cū pñiam exprimit ordinando rē. Vñ in euāgelio factū ē peccata palitico dimittunt. r in lectione. Cōuertere. Dsee vi. c. ad cōuersatiōē instruitur. r in introitu Letet. ad querendū dominum inuitant. Graduale r postcomunio sunt orationes electoz. offerenda cōsolatio eozudem. In alijs tamen ecclesijs dicit euāgelium. Rogabat ihs. Luc. vij. ca.

De sabbato quatuor tempoz.

De sabbato quatuor tempoz

I qz officiū ad doctrinam ipsoz ordinandoz sit ne sint steriles vt sicut arbor infructuosa. de qua loquitur euāgelium. Arborē sicut rē Luc. xij. c. ne vita illoz sit terrenis implicata. sicut mu-

lier incuruata: In epla 10. Tabernaculū factū est 7c. que est ad heb. ix. c. vbi d' primo 7 scdo agit tabernaculo. monent vt sic seruiant in tabernaculis ecclesie militanti vt dño p'sentent in tabernaculo triūphan- tis. In lectionib' 10 quasi hoc septēbris ieiunū indicit cā institutiōis 7 eius vtili- tas intima. quarū prima est Decimo die Leuit. xxiij. c. Scda est. Quintodecimo die que est ibidē. Tertia est. Dñe deus nosc. Michae vi. c. Quarta est. Factū est vbi Zacharie. viij. c. Quinta est. Angel' dñi. Daniel. iij. c. Cetera sunt ordinandoz ex- hortationes orones 7 solatiōes. Comu- nio. s. Mense septimo. 8 leuitici lectōe su- mitur. Merito aut in hoc mense fit cleri- coz ordinatio qm in hoc mense fiebat tab- naculoz celebratio. Ordinati 10 sunt ec- clesie ministri in dei tabernaculo per septi- formen gram in septem gradibus cōstitu- ti. Vñ 7 beatus petrus legit ordinationē fecisse in septēbris sex epoz. x. psbyteroz 7 7 septē dyaconoz. Et celebrat ordinatio i- tertia hebdomada qz in tpe tertō. s. g're fu- it ab aplis instituta. Olim tñ alia rō fuit a sapientibus assignata. Nam olim institu- ta fuere ieiunia in prima hebdomada mar- cii. in scda iunij. in tertia septēbris. i quar- ta decembris vt comitarent in itia tessere- decadis iesu xpi. Cū em quis ordinat qd ammodo vt xpo attineat generat' prima g' psona prime tesseredecadis est abraaz a q' sumit' ordiatio p'me hebdomade marcij. Prima psona scde tesseredecadis est dō a quo sumit' ordinatio scde septimane iunij. Iunij tertie est iecōnias a quo sumit' or- dinatio tertie septimane septēbris. Be- nū est xps in quarto loco a quo sumit' or- dinatio q'rtē septimane decēbris. Sumū- tur aut potius ab his psonis q' ab alijs or- dinatiōes vel qz fuerunt in genealogia ma- iores vel ppter nominuz interpretatiōes. Dicit em abraam pater multarū gentiuz dauid fortis. iecōnias pparatio dñi. Sic et illi qui ordinant. debent esse patres for- tes. pparati ad euangelium ihu xpi. Vel sicut a psona in psona sunt quatuordecim generationes. sic ab ordinatiōe in ordina- tiōe septimane quatuordecim inueniun- tur vt ordinandi periti sint 7 in decalogi 7 in euangelij disciplina. Hūc aut ieiunia ex-

causis pmissis aliter ordinant. vt dictum est sub quarta feria tertie hebdomade ad- uentus. Et memēto q' apostolici vsq' ad simpliciū papam in decembris sp' ordies ce- leb'abant. vt ordinandos coaptarent ge- nerationi iesu xpi. Simplicio 10 addidit ordines in februario tribuendos vt ordi- nandos viciniū incorporaret corpi iesu xpi. vide d' hoc in p'hemio. ij. ptis. Sed si vt pmissum est ieiunia p'stituta sunt in pre- dictis septimanis p his qui ad ordinatio- nem accedūt. nunqd cōmutari pūt quādo nullus tunc ordinat. certe nō nisi necessita- te urgente. de qua in p'hemio scde ptis di- ctum est. Cum em sit vna ecclesia omnino debet in actionibus eius esse concordia q' nō esset si in tam generali ieiunio aliq' pran- derent. aliq' ieiunarent. Preterea licet ali- cubi non fiat ordinatio fit tñ alibi p quib' ieiunare 7 orare debemus vt digni ad or- dinationē pueniant Omnes em fratres 7 vnanimis in domo dñi sumus.

De dñica decima octaua.

Ictū est i pre-
cedenti dñica q' d' homo se po- nere in nouissimo loco. vt pona- tur in primo. sicut sūt plati. Vñ in hac de- cima octaua dñica agitur de platis q' sunt in pmo loco. Vñ euāgelij est i quibusdā ec- clesijs. Sup cathedrā moyli 7c. Introi- tus 10 q' sumit'. Eccl. xxxvj. c. incipit Ba- pacem dñe sustinetib' te vt prophete tui. id est plati fideles intenant. sup'endum est. non infideles sicut scribe 7 pharisei. 8 sus est Letatus sum in his que dicta sunt mihi in domū dñi ibimus. i. ibimus ad nu- ptias. 7 de h' letat' sū. qz inuitati sum' ad nuptias i qd' erit eterna pax. In alijs 10 ec- clesijs versus est. Bonuz est. Preterea scripserunt quidā q' ideo d' ipe introitus qz tali die Zacharias papa fecit pacē cum longobardis. In epla aplis agit grās de ephesijs qz habent fidē veram de istis nu- ptijs dicens. Gratias ago semp deo meo p vobis 7c. p'ma ad Cor. j. c. In respōso- rio 10. Letatus sum 7c. ostendit gaudiū de predictis nuptijs. 7 ido ppter p'dictas nuptias in alleluia Laudate dñm omnes gentes. hortatur ad laudem. Euangelij in quibusdā eclesijs. Accesserunt ad b'ie-

sum. qd' est Math. xxij. ca. est de scribis 7 phariseis q' infideles fuerūt Vñ tēptaue- runt dñm dicentes. Quod est mandatu' magnuz in lege. Dixit dñs. Diliges dñm deū tuū 7c. Et postea reprehendit eos d' in fidelitate. qz nō credebant ipm deū esse di- cens. Quid vobis videt de xpo cui' fil' sit. Dicit ei. David. Et dixit eis. Quo- modo g' dauid in spiritu vocat eū dñm di- cens. Dixit dñs dño meo se. a dex. meis. Prelati nō debent esse tales. s. infideles. s. sicut Moyses de quo habet in offertorio Sanctificauit moyses altare dño 7c. dñt prelati offerre se totos in incēsum 7 postea i multas hostias. Vñ se qui post cōmunio Tollite hostias. loquit' eū de prelatis.

De dñica decimanona.

Ec decimano-

na dñica rñdet p'cedenti in q' di- ctū est. Da pacē dñe sustinenti- bus te vt pphete tui. i. plati fideles iuent- antur. Rñdet in quā si faciāt qd' h' in euā- gelio qd' legit in hac dñica in quibusdā ec- clesijs. s. Ascendēs ihs 7c. qd' est math. ix. c. In quo habet q' adduxerūt ad dñm pa- liticū. Ihs aut vidēs fidem illoz q' offere- bant 7c. palitici sunt q' i delicijs carnis sūt qui ita dissoluti sūt q' nō pnt opa bona fa- cere 7 merito fidei platoz sanant' 7 ido bo- nū est h're bonos platos. Quidā aut d'scri- bis dixerunt intra se. hic blasphemā q's est q' pctā dimittit. Iesus aut videns cogi- tatiōes eoz dixit. vt sciatis q' filius hois h'z ptatem in terra dimittēdi pctā dixit pa- raltico. Tolle grabatū tuū 7 ambula. Et qz solus deus est q' sanat palitico. ideo in- cipit introitus. Salus populi ego sum 7c. Versus est. Attende popule meus legem meā. subaudi p quā sanant' paralitici. In epla monet apls paraliticos vt erigantur corporaliter a paralisi ad bona opa dicēs Renouamini spū mentis vestre 7 induite nouū hoiem 7c. Eph. iij. c. Sequit' etiaz graduale in voce paralitici. Virgat' ofo- mea sicut incensum 7c. Versus est. Eleuā- tio manū meaz 7c. iā iste leuat' ad bona opa. Alia 10 d' i voce paralitici sanati. s. Dexterā dñi fecit virtutē subaudi qz sana- uit me. Sed qz nō sufficit sanare nisi domi- nus custodiat sequit' offertoriū. Si ambu-

lauero in medio tribulationis 7c. vbi dñs qz em ambulat sanati a dño custodit eos quantū in se est.

De dñica vicesima.

De dñica vice-

si- ma incipit ecclesia legere. xij. p' phetas 7 dancielem. 7 cantat de Esaiā dancielem 7 hieremia. nō tñ legit de Esaiā et hieremia. qz in alijs t'pib' pleni' legunt. De esaiā em legit in aduentu. de hieremia in passione. Querit aut q're le- git ecclesia pphetas post libzū machabeoz cū in biblia pponant. Ad qd' dicimus qd' biblia pponit omīs libros exemplares. eo q' magis mouēt exempla q' doctrina p' ter libzū machabeoz que vltimo ponit. et ppter pfectā iusticiā 7 ppter t'ps qz vltio t'pe fuerūt. Ecclesia etiā legit vltimo libzū Ezechielis. qz in eo agit d' tēplo celesti i q' est cōsummatio 7 finis oim. Duodeciz 10 pphetas legit ppter fundamētū fidei qd' sp' necessarium est quantūcūq' hō sit p'fe- ctus. 7 vide qd' dictū est sub dñica decima quinta. Incipit g' ecclesia legere ezechiele in principio nouēbris. In masutinali hu- ius dñice officio p'mū respōsoziū est i quibusdā eclesijs de esaiā. s. Vidi dñm sedē- tem sup solū excelsum. Vidi em Esaiās quō an thronū dei sicut angeli 7 sancti ihu. ecclesia triumphante 7 militante. in quibus p gram sedet ille q' est primus 7 nouissim' Quia g' ezechiele vidit tēplū celeste in quō sunt nuptie eterne. ideo in euāgelio missē qd' in quibusdā eclesijs in hac dñica dici- tur. 7 est Math. xxij. c. h' de illis nuptijs Sile est regnū celoꝝ homini regi q' fecit nu- ptias. 7 misit seruos suos hora tene dice/ re inuitatis. oia pata sūt. venite ad nupti- as. Illi 10 contēpserunt. venite ad nupti- as. Ihi sunt iudei q' contēpserunt venire Et misit tunc seruos suos dicens. Ite ad- eritis viarū 7 cōuocate omīs. Et implete sunt nuptie discumbentiū. 7 vidit rex quē- dam nō habentē vestē nuptialē 7 dixit ei. Amice quō huc intrasti nō habens vestē nuptialē. 7 tradidit eū ministris suis vt p- icerent eū i tenebras exteriores. Huic au- tem iudicio q' dñs eos q' contēpserūt venire ad nuptias amouit a nuptijs 7 alios omīs vocauit cōgaudet ecclesia in introitu dicēs

Omnia que fecisti nobis dñe in hoc iudicio fecisti. In epla vno monet apłs vt caute ambulemus ad has nuptias. qz sine veste nuptiali pñimur in tenebras exteriores dicens. Videte aut quō caute ambuletis. que est Eph. v. c. Et dissuadet ecōtrario dicens. Et nolite inebriari vino i q̄ est luxuria ne sitis in nuptijs dyaboli. sed impleamini spiritu sancto. Sed qz cibū il laz nuptiarū nō pōt dare nisi solus deus. ideo sequit̄ in rñsorio. Oculi oim in te sperant dñe et tu das escam illoz id ē cibū nuptiarū eternarū in tpe optuno. Et qz d nuptijs illis nō pōt comedere q̄ est in peccato mortali. sequit̄ in quibusdā eccl̄ijs alla De pfundis. i. de peccato clamaui Ad te dñe vt me eruas d̄ pctō. et ita peto nuptijs interesse. In offertorio vno oñdit̄ qd sit in teresse nuptijs. s. hñe memoriā de eternis dicens. Supflumina babilonis. s. delicias seculi illic sedim? et fleuimus dum recordaremur tui syon. i. tui o eccl̄a triumphās In postcōmunione vno petit vt def̄ ei iter esse nuptijs illis dicens. Memento verbi tui sup tuo. in quo mihi spem dedisti. et c. q. d. memoz esto. qz pmisisti. Qui em̄ pro mittit et nō dat videt̄ esse oblitus. Et nota qz tres nuptie legunt̄ in euāgelio. De p̄mis d̄ qz sile est regnum celoz homini regi qui fecit nuptias filio suo. Hic filius est xps q̄ humanā naturā sibi copulauit vbi fuit thalamus virginis. An tanqz sponsus pcedēs de thalamo suo. Ad has nuptias hoies sub lege p pphetas iuitauit. De secundis d̄. Vos siles hominibus expectātibz dñm suū qñ reuertat̄ a nuptijs. Hic dñs xps est verus homo q̄ ascendens angelicā naturā sibi copulauit. Ad has nuptias gētes p apłos conuocauit De tertijs vno d̄ virgines que pparate erāt. intrauerunt cū eo ad nuptias. Hic sponsus ē cristus qui eccl̄iam post iudiciū sibi copulabit. et in thalamo glorificabit. Ad has per platos eccl̄ie quotidie inuitamur. De p̄mis solennizat eccl̄ia in xpi natiuitate. de secundis in ascensione. de tertijs in resurrectione. qm̄ in nostra resurrectione christus sponsam assumet et de babilonia mūdi introducet in cellariū paradisi. De q̄b nuptijs h̄ pōt intelligi. Cū ei intrasset hō nō hñs vestē nuptialē. eiectus est in tenebras

exteriorēs. ceteri nuptialē induit̄ sūt cum dño epulati. Hi sunt lapides viui ex quibus edificat̄ muri hierlm. pōt etiā aliter dici. qz post reuersionē a captiuitate irim reedificat̄. et tēplū restaurat̄ p zachariam et aggeū hēdrā et malachiā p quos aduentus dñi pñunciat̄. ideoqz in hoc mense no uembzi vsqz ad aduentū dñi cantat̄ historia de pphetis. Audi dñm. et legunt̄ libri ezechiel. daniel. et xij. pphetaz. Captiuitas illa corporalis nostrā spiritualē significat. a captiuitate reuersio est. peccatorū remissio. Rex itaqz prophetarum volēs supernam hierusalem restaurare filio nuptias celebrat̄. Et sicut in euāgelio legim̄ multos ad celeste prandium inuitauit. Hi qui intrauerunt sunt lapides viui. de quibus premissus est. Ne igitur ad captiuitatem silem reuertamur et a nuptijs excludamur monet nos paulus in epla pcedētī. Videte quō caute ambuletis nō quasi insipientes. sed vt sapientes. Introit⁹. Omnia que fecisti. vox est daniel captiuitatē p̄teritā recolētis. et eam suis meritis diu dicio ascribētis. Sile in offertorio. Super flumina babilonis. captiuitatē illā ploramus Sed in graduāli Oculi omnium. grās agimus. In postcōmunione. Memento vbi. postulamus vt nuptias promissas in spe. p̄cipiamus in re.

De dominica vicesima prima.

In precedentiē

i dñica instructi sumus et ammoniti vt caute eamus ad nuptias q̄ celebrant̄ in templo qd̄ descripsit ezechiel Sed qz de his nuptijs maxime inuidet nobis dyabolus p eo qz de illis eiectus fuit. ideo in hac. xxj. dñica agit eccl̄ia de bello q̄ dyabolū et de armatura nostra q̄ euz. Si em̄ pugnauerimus intererimus et nis nuptijs. si tñ habuerim⁹ vestē nuptialē. q̄ est charitas. aliter nō. An qz cinis et cilicium sunt arma pnie. ideo i introitu vti eccl̄ia voce mardochei i cilicio et cinere existētis dicens de eo. In voluntate tua dñe vniuersa sunt posita. et nō est q̄ resistat voluntati tue. Hester. xij. c. Sed qm̄ dñs vniuersoz tu es. et ideo beati q̄ tibi fuit qz tu liberas eos d manu dyaboli et adiuuas eos in bello q̄ dyabolū sicut i hac ora

ione liberaisti mardocheū d manu amant̄ et suspensus ē in patibulo qd̄ pauerat mardocheo. In epla monet apłs armari p̄tra dyabolū armatura dei dicens. Confortamini in dño et in potentia virtutis ei⁹. et c. q̄ ē ad eph. vj. c. Et post. Qm̄ nō ē nobis colluctatio aduersus carnē et sanguinē sed aduersus spiritualia nequicie in celestibus i omnib⁹ sumentes scutū fidei. et c. S3 q̄a etiā am bñ armati nō pnt p se resistere nisi de adiuet sequit̄. Dñe refugium factus es nobis. et c. qz si lassamur vel sauciamur in hoc bello nō est refugium nisi ad ipm. An sequitur in quibusdā eccl̄ijs alla. Lauda anima mea dñm. Quia vno sauciati in bello nō sanant̄ nisi a dño et multi ab eo sanant̄ ideo in quibusdā eccl̄ijs sequit̄ euāgelium de sanatione filij reguli. Erat qdā regulus c̄ filij infirmabat̄. et c. qd̄ ē Job. iij. c. p̄der istū regulū intelligunt̄ reges. s. plati q̄ reges sunt et dñt esse humiles. et ita sunt reguli vñ exaudiunt̄. s3 habeant paruam fidē p sanatiōe filioz. Credebat em̄ iste regulus qz dñs poterat sanare filium suū. s. nō credebat qz esset deus. qz credebat qz non posset sanare nisi p̄ns. Humilitas p̄ vald̄ necessaria est platis. Quia vno p̄ patientiam maxime vincit dyabolus pponit i offertorio iob in exemplū. An i sapia. Melior est patiens viro forti et q̄ dñat̄ aīo suo expugnatore vrbū. Et incipit. Vir erat i terra hus noie Job. et c. In versibus autē hui⁹ offertoriū sit sepe verboz repetitio. d quo dictū est sub dñica sc̄ba post octauaz ephie Sed qz nihil valet patientia nisi homo speret dño. Sequit̄ postcōmunionio. In salutare tuū anima mea sperauit. et c. quia spes patientiā opatur.

De dñica vicesima secunda.

Ictū est quod

d nullus pōt interesse eternis nuptijs nisi habeat vestē nuptialē q̄ est charitas. et ideo in hac vicesima secunda dñica monemur et inuitamur ad habendam charitatē nō vt tantū bñ faciam⁹ p̄ximo. sed etiā dimittamus iniurias nobis ab eo factas. An i quibusdā eccl̄ijs euā-

gelitū est de seruo q̄ debebat decē milia talenta cū quo posuit dñs rōnem et ille dixit p̄ patientiā habe in me et oia reddā tibi. et misertus dñs eius dimisit eū et debitū dimisit ei. et c. et incipit. Simile est regnū celoz rū homini regi q̄ voluit rōnem ponere cū seruis suis. qd̄ est math. xvij. c. Siquidē in die iudicij ponet dñs rōnem nobiscum et nullus poterit computare cū eo. qz d̄ tēpore quō reddet hō rationē qd̄ tam bonū est qz in quolibet momento eius pōt hō filius dei. Et ideo incipit introitus. Si iniuquitates obseraueris dñe dñe quis sustinebit. q. d. null⁹. Et hoc est p̄ patientiā habe in me. Et sequit̄ vsus. De pfundis clamaui ad te dñe. et c. In epla. Confidim⁹ et c. ad phil. c. j. inuitat nos apłs ad p̄fectā caritatē vt dimittamus fratri vt deus dimittat nobis. qz sicut habet̄ in fine euāgelij. Sic et pater meus celestis faciet vob̄ si nō remiseritis vnusquisqz fratri suo d cordibus vestris. Dicit igit̄ apłs in epla. Fratres p̄fidimus. i. p̄fidentia talē habemus. Et postea sequit̄. Obsecro aut̄ vos vt caritas vestra magis ac magis abūdet vt sitis sinceres et sine offensa. Et tunc est vnitas in eccl̄ia qñ nō offendimus p̄pter iniurias sed dimittim⁹. An sequit̄ rñsorioz. Ecce q̄ bonū et q̄ iocūdū habitare fratres in vnū. Sed qm̄ illos q̄ irascunt̄ fuit dominus p̄ charitatē dū penitent. ideo seq̄t̄ alla. Qui sanat cōtritos corde et alligat cōtritiones eoz. In p̄misso vno euāgelio mouemur ad p̄fectam charitatē vt caute ambulemus ad nuptias cū veste nuptiali. Et qz p̄fecta charitas nō tantū impedit beneficia et dimittit iniurias. s. etiam orat̄ p̄ inimicis. ideo sequit̄ in offertorio. oīo hester ad assuerū regez qui interpretat̄ beatitudo. id est ad xpm̄ et incipit. Recordare dñe re hester. xij. c. in quo offertorio rogat̄ p̄ reconciliatione pctoz. Et qz de hac reconciliatione gaudent angeli. sequit̄ in quibusdam eccl̄ijs postcōmunionio. Dico vob̄ et c. Luce. xv. ca.

De dñica vicesima tertia.

In tribus dñi

i cis vltimis. s. xxij. xxij. et xxv

ii 4

est idem officium et in eis ostendit ecclesia se habere vestem nuptialem. id est charitatem. quia orat pro iudeis ut conuertantur quod fiet in fine mundi quando veniet ad fidem nostram quod figuratum est in Ioseph qui noluit longo tempore se manifestare fratribus suis. postea vero ad ultimum se manifestavit eis et petierunt ventum ab eo et dixit eis. Nolite timere ego pascam vos. et inebriatus est cum eis que inebriatio significat letitiam omnium in illa conuersione iudeorum. Hoc autem erit in fine peregrinationis nostre. et ideo de huiusmodi conuersione agitur in fine temporis peregrinationis. In quattuor enim partes diuisum est tempus anni. prout dicitur est in probemio huius partis. Et per has tres dominicas agitur de hac conuersione. Quia ad fidem trinitatis conuertentur. In hac ergo vicesimatercia dominica introitus est de conuersione iudeorum a promissione domini. Ipse namque dicit per Iheremiam. xxxix. cap. Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis. quia ad hoc tendunt mala que vobis infero ut reconciliem vos mihi. Et nota quod tempore Henrici. iij. imperatoris Bruno tullenf episcopus qui de multis sanctis cantus composuit factus papa per Henricum. iij. imperatorem et vocatus Leo. x. dum romam pro papatu veniret. audiuit voces angelorum canentium et dicebant. Dicit dominus. Ego cogito cogitationes pacis. Ipse vero cogitans quod non haberet canonicum ingressum renunciauit. et iterum a romanis papa eligitur. et vitam cum multis miraculis finiuit. In graduale vero agit David gratias de sua liberatione a captiuitate spirituali et corporali dicens. Liberasti nos ex affligentibus nos et cetera. In versu vero promittit laudem bonorum operum dicens. In deo laudabimur tota die etc. Et quia solus dominus est qui sanat. ideo in quibusdam ecclesiis sequitur alleluia. Qui sanat contritos corde. In offertorio vero petit veniam. sicut fratres Ioseph dicens. De profundis clamaui ad te domine etc. Et quia Ioseph. id est christus respondit. Nolite timere ego pascam vos ideo quia ita liberalis est dominus et ita cito dimittit. sequitur postcommunio Amen

dico vobis quicquid orantes petitis credite. quia accipietis et fiet vobis. Math. xvij. ca. Quia vero non intrabunt ad nuptias nisi qui habebunt similitudinem dei ideo in euangelio. Abentes etc. Math. xxij. ca. quod legitur in quibusdam ecclesiis dicitur. Reddite ergo que sunt cesari cesari. et que sunt dei deo. scilicet imaginem suam similitudine sua insignitam. quia omnia ad sibi similia reuertuntur. In epistola quoque. Fratres imitatores etc. ad phil. iij. ca. monet nos apostolus ut reddamus deo imaginem suam. Et post sequitur. Conuersatio nostra in celis est. q. d. In hoc debetis me imitari non illos quorum deus vester est. qui sunt inimici crucis christi. Imitamur autem deum et apostolum in humilitate. mansuetudine charitate et sanctimonia. Et post. Saluatorem expectamus dominum Iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Si enim habuerimus similitudinem dei in animabus nostris. in futuro non habebimus illam similitudinem in animabus tantum sed etiam in corporibus. quia ut dicit apostolus. Similes erimus christo.

De dominica vicesima quarta.

De vicesima

quarta dominica similiter agitur de vocatione et conuersione iudeorum. Unde incipit in quibusdam ecclesiis euangelium math. ix. ca. Loquente Iesu ad turbas. Ecce princeps archisynagogus venit ad eum et dixit ei. Filia mea defuncta est. sed ventum et impone manum tuam super eam et viuet. dum autem iret post eum ecce mulier emorroissa dicebat. Si tetigero simbriam vestimenti tui salua ero. et sanata est a domino. Postea resuscitauit dominus filiam archisynagogi. Allegorice archisynagogus iste significat Moysem vel aliquem de prophetis vel etiam apostolis qui rogauit dominum pro synagoga et dominus vadit ut sanet eam quia non cessat corrigere ut sanet ipsos iudeos

deos per varias tribulationes et seruitutes. Sed eorum sanitas fiet in fine mundi. Mulier vero patiens fluxum sanguinis est gentilitas que dicit Si tetigero simbriam vestimenti eius. id est si minima precepta seruauero salua ero. Per fluxum sanguinis peccatum intelligitur. Postea vero saluabitur synagoga. quod significatur per filiam yairi postmodum suscitaram. Item per yairum qui interpretatur illuminans siue illuminatus. intelliguntur prelati. Prelatus enim illuminatus a domino alios illuminat. et talis debet orare pro subditis suis sicut iste per filia sua. Sicut et orat apostolus in epistola huius dominice que est ad colossen. f. c. Non cessamus inquit fratres orantes pro vobis. In quibusdam tamen ecclesiis dicitur hac die euangelium. Cum videritis abominationem. Math. xxij. Et attende quod hec dominica proprium cantuale non habet officium quia enim vexabitur ecclesia persecucionibus antichristi. ideo sua continet organa. vel ideo quia preceps officii huius euangelio rectissime comparatur. vel quia hec dominica sepius superabundat. idcirco proprio vacat officio

De dominica vicesima quinta.

De vicesima

quinta dominica agitur de illuminatione iudeorum. Unde dicitur in quibusdam ecclesiis in epistola que est de Iherem. xxij. cap. Ecce dies veniunt dicit dominus et suscitabo dauid germen iustum etc. Et postea sequitur. In diebus illis saluabitur iuda. Et post. Non dicemus amplius viuit dominus qui eduxit filios israel de terra egypti. et viuit dominus qui eduxit et adduxit semen domus israel de terra aquilonis et de cunctis terris. in quibus proiecerat eos. Quibus verbis precedens cantuale officium concordat. Nam in introitu. Dicit dominus ego cogito etc. dicitur. Et reducat captiuitatem vestram de cunctis locis. Soluti ergo illa qua nunc tenentur captiuitate

te in graduale. Liberasti nos gratiarum referunt actionem. In offerenda. De profundis. adhuc porrigunt orationem. que sue petitionis in postcommunione. Amen dico vobis. recipiunt sanctificationem. Euangelium vero est de refectione quam fecit Ioseph fratribus suis. quando recepit eos ad conuiuium. Videns Iesus quia multitudo maxima venit ad eum etc. Quinque panes sunt spiritualis intelligentia quinque librorum quos modo habent. nec eis possunt satiari. quia eos frangendo per spirituales intelligentiam non manducant. sed tunc eos dominus saturabit. Duo vero pisces sunt psal. et euangelium. Tunc enim reficiet eos dominus intelligentia legis et psalmodum et euangelium. In quibusdam tamen ecclesiis dicitur euangelium. Cum subleuasset Iesus oculos. Johan. vi. cap. Rursus in hac ultima dominica ceteras concludente recte ponitur officium quod ad utrumque domini pertinere possit aduentum ut dicitur hieremie prophetico. Ecce dies veniunt. et suscitabo etc. Ecce primus aduentus. In diebus illis saluabitur iuda. Ecce secundus. Sed in euangelio recte agitur de quinque panibus. quia post quinque milia annorum datus est nobis in primo aduentu panis angelorum. Ab hinc etiam quinque dominice computantur usque ad illum diem. in quo panis oritur in presepio predicabitur. Quidam tamen hanc epistolam et hoc euangelium ponunt cum officio trinitatis. Infra hebdomadam vero fit sicut in ceteris feriatis. Et congrue circa festum beati Andree hoc euangelium legitur. quoniam in eo de ipso mentio continetur. Quedam tamen ecclesie faciunt in hac dominica festum de trinitate. Alii vero in octaua penthecostes ubi de hoc dicitur est.

De lectionibus nocturnaliu.

Quid postre

mo notandum est quod nocturnales lectiones a prima dominica post penthe. usque ad aduentum domini quidam non in-

subtiliter referunt ad illā tēporis seriem q̄ fuit a dauid vsq̄ ad aduentum dñi. Sed et ad illā congrue referri possunt. que a p̄mitiua cepit ecclesia. sicut em̄ saulī succēssit dauid. Unde primo legif de primis libris Regū. sic demonū cultui. cult⁹ vniū dei. et sic regnū dauid p̄ roboā et Jeroboā in scissuras diuiditur vt loquit̄ in libris sequentibus. sic eccliam scindit hereticorū insania. Deinde sequunt̄ libri salomonis quia post pugnas hereticorū claruerūt in ecclesia sanctorū doctorū ingenia. Postmodum sequit̄ liber iob. vbi agit̄ de persecōnibus et consolationibus eius. quia quātūuis in pace floreat ecclesia. temptatiōes tamen non desunt spiritaliū aduersariorū. quorū quanto est occultior pugna tāto difficilior est. sed gloriofior erit acquistā victoria. Rursus illud quoq̄ adijciendum est q̄ singulos menses p̄teritis possimus adaptare temporib⁹. Nā p̄ ianuariū in quo nouus annus inchoatur. t̄ps a diluio intelligit̄. vbi mund⁹ renouat̄. p̄ februariū in quo alla deponit̄ illud tēpus innuitur i quo vniuersitas linguarū p̄fundit̄. p̄ martiū in quo quadragesima sepius celebrat̄ illud tempus accipitur in q̄ dei populus in egypto affligit̄. p̄ aprilē vbi pasca celebratur vel obseruat̄ illō tempus ostendit̄. in quo popul⁹ a pharaone liberatur. p̄ maiū. in quo d̄ pentheco. solennizatur. illud tempus recoliť in q̄ populus in terra p̄missionis gratulabat̄. Junius et Julius in quibus historia Regum legitur. regnū saul et dauid cōmemorant. Augusti. in quo liber sapientie recitatur regnū sapientis salomonis insinuat̄. Reliqui quatuor mēses. regna p̄ncipalia notant. babylonici quod est in oriente. p̄ sarū qd̄ est in meridie. grecoz qd̄ est in aq̄lone. romanoz qd̄ est in occidēte. Igitur historia Job que legif in septembri p̄ duas hebdomas regnū exprimit orientis. Unde ibi dicit̄. Erat vir ille magnus int̄ omnes orientales. Et legitur p̄ duas hebdomas. qz regnum illud durauit p̄ duas annales hebdomas. i. p̄ bis septingentos annos. Tot em̄ anni inueniuntur a tempore nini a quo regnū babylonie incepit vsq̄ ad cyrum regem p̄sarū in quo

defecit. In reliqua parte septēbris regnū persarū innuitur quo circa due historie leguntur eo q̄ nunc de persis nunc de medis reges assumebantur. Historia machabeorū que legitur in octobri. grecoz significat regnum sub quibus machabei fuerunt afflicti. p̄ nouembrem et decēbrē in quibus prophetie legunt̄. regnum romanorū in quo christi religio viget accipitur. Prophetie maxime de christo loquuntur. cuius natiuitas est in fine anni. sic regnū romanoz in fine mundi.

Incipit liber septimus de sanctorū festiuitatibus.

De quā de

diuinis officiis in genere atq̄ de dñicis et d̄ festiuitatibus ad dñm p̄tinentibus i specie p̄missim⁹. vti le est vt de officiis festiuitatū sanctorū aliq̄ in hac

septima parte subijciamus. Sane ecclesia sanctorū festa multis de causis celebrat̄. Primo vt eis vicem rependamus. qz ipsi iam celebrant festum de nobis. quia gaudium est in celo angelis dei et animab⁹ sanctis sup̄ vno peccatore penitentiam agēte. Secundo quia eos honorando rem nr̄am agimus. nam eorum festiuitas nostra est. Un̄ apls. Omnia vestra sunt vos at̄ xp̄i. Charitas em̄ oia cōmunia facit Tertio vt habeamus eos int̄ cēssores p̄ nobis. vñ legif in. iij. ro. s. c. q̄ berhsabee qd̄ interp̄tatur puteus satietatis. i. ecclia triūphās impetrauit filio suo regnū Quarto vt eos imitemur. p̄ eoz ei exēpla ad eoz imitatōnē puocamur. Quinto pp̄ augmētū nr̄e securitatē et ad dei spei s̄blevationē. Si em̄ hoies mortales nobis s̄fices potuerūt ita p̄ sua merita sublimari. et nos s̄fiteri poterim⁹

qm̄ manus dñi nō est abbreviata. Sexto p̄pter honorē diuine maiestatis. qm̄ illos honorādo. in eis honoram⁹ et mirabilē p̄dicamus eū q̄ ip̄os sanctificauit. Septio vt visa eoz pulcritudine et mundicia confundat̄ hō de pctis suis. et terrena cōtempnat sicut et ip̄i fecerūt. Octaua et p̄ncipalis cā est. qz sanctorū dies anniuersaria in eoz honore nobis ad memoriā reducit̄ p̄pter nostrā vtilitatē. qm̄ in eis honoram⁹ deū. Ip̄i namq̄ cū sint p̄fecte b̄ti. orōnib⁹ nostris nō indigent. qz oia eis ad votum succedūt. imo iniuriā facit martyri q̄ pro martyre orat. Iohes etiā damascen⁹ li. iij. c. vij. ponit alias rōnes quare sancti et parit̄ eoz corpa siue reliquie debeant honorari. q̄rū qdā sumit̄ q̄tū ad eoz dignitatē et quedā q̄tū ad eoz p̄ciositatē. Dignitas quadruplex est. qm̄ sunt amici dei filij dei heredes dei et duces nostri. De primo Job. xv. Jā non dicā vos fuos et. De secundo Job. i. Dedit eis p̄tātē filios dei fieri. De tertio roma. viij. Si aut̄ filij et heredes. De q̄rto ita dicit̄. Si quisq̄ multū laborat ducē inuenire q̄ euz alicui rei mortali adducat p̄ eo ad ip̄um x̄bū faciat. quātomagis duces generi humani q̄ p̄ nobis ad deū interpellatiōes faciunt honorandi sunt. tēpla illis erigēdo. et eoz memoriā venerādo. Q̄tum ad eoz corpa ip̄oz vo p̄ciositatē manifestādā ponit etiā idē quatuor rōnes. Nā ip̄a sanctorū corpa fuerūt p̄mptuaria dei tēplū xp̄i. alabastrū spiritalē vnguēti fontes diui Et Aug⁹. addit quātū. s. organū sp̄s̄s̄cti. Circa p̄mū di. Ibi em̄ sunt p̄mptuaria dei cenacula spiritus sancti. De sc̄do dicit̄. Qm̄ p̄ intellectū in corporib⁹ eoz habitauit deus. Unde apls. Nescitis qm̄ corpa vestra et. Deus aut̄ sp̄s̄ est honoranda q̄ sunt animata dei tēpla. Homo quidē delectat̄ in edificatione muroz. deus vō in conuersione sctōz. Un̄ ps̄. Dñe dilexi decorez domus tue decorē. s. que p̄stat diuersitas non marmoꝝ sed gratiaz. Circa tertū dicit̄ Si ei ex rupe aqua manauit in heremo et ex maxilla azini samsoni sitienti. nequa q̄ incredibile est ex martyri reliquijs vnguētū bene olens emanare sitientib⁹ dei et sanctorū virtutem. Circa quartū dicit̄ Ipsi em̄ viuētes in veritate cū libera pre

sentia deo assistunt et fontes nobis salutarēs dominatoꝝ xp̄s sanctorū suorū prebuit. reliquias multiformia beneficia irrigantes. Circa quintū dicit̄ Aug⁹. in li. de ciuitate dei. Nō sunt p̄ternēda. sed plurimū reuerēda sanctorū corpa. quibus dū adhuc viuerēt spiritus sanct⁹ q̄si quibusdā organis ad omne bonū vsus est. Un̄ apls. An experimentū querit̄ ei⁹ q̄ in me loq̄tur xp̄us Ite Ambro. in exam. Hoc est p̄ciosissimū q̄ hō diuine vocis sit organū et corporalibus labijs celeste exprimit oraculū. Est aut̄ quadruplex differentia sanctorū noui testa. quos p̄ anni circulū colimus. Sunt em̄ apli martyres confessoꝝ et virgines. et hi s̄m Rabanū p̄ quatuor mundi p̄tes significant. p̄ orientē apli. p̄ meridiem martyres. p̄ aquilonem cōfessoꝝ. p̄ occidentē virgines. Licet aut̄ festiuitates sanctorū celebrande sint et in eoz memoriā altaria cōstruenda. nulli tñ eoz vel etiam angelis s̄ soli deo sacrificare debem⁹. Nemo em̄ antistitū in locis sanctorū corporū assistens altari aliq̄ dixit offerimus tibi petre aut paulē aut cypriane. sed quod dō offertur q̄ sanctos coronauit offert apud eorum memoriā quos coronauit vt ex ip̄oz locorū amore maior affectus assurgat ad augendā charitatē in illis q̄s imitari possumus et illo adiuuante possum⁹. Nec em̄ ipsi sancti vel angeli exhiberi sibi volunt. qd̄ vni deo p̄ patriā exhiberi nozunt. Un̄ Paulus et barnabas cū qdam miraculis p̄ eos factis cōmoti ipsi tanq̄ d̄ys immolare voluissent. p̄scissis vestib⁹ contentes se hoies mortales et nō deos esse. b̄ fieri vetuerūt. Et sic in apoc. legif angel⁹ iohem ip̄m in visione adorare volētē prohibuit dicens Vnde ne fecerit̄ frat̄ em̄ tuus et p̄seruus frat̄rū tuorū sum deū adora. Jaz em̄ xp̄s erat sup̄ angelos exaltat⁹. Antea vō legunt̄ angeli adorari vt dictū est i q̄rta pte sub quarta p̄ticula canonis sup̄ verbo fuitur. Et mardoche⁹ noluit amā adorare. qm̄ ille dñā sibi voluit adoratoꝝ impedi. Honorādi sūt q̄s̄cti pp̄ imitationē nō adorādi pp̄ religionē. Honorādi sūt charitate nō fuitute vt dictū est sup̄ d̄ctō x̄bo fuitutis. Tribus aut̄ de causis sctōs rogamus. put dictū est in p̄cedenti pte s̄b ti. de rogatōib⁹. Et nota q̄ stādo sctōs ro

gare debem⁹ vt dictū est in p̄hemio quin-
te ptis vbi d̄ r̄n̄ozio agi⁹. Porro dierum
aliū sunt p̄festi aliū festiui s̄ue solēnes p̄ro
festi sunt q̄ nulla sp̄ali celebratate insigniti
sunt. q̄si p̄cul a festo. Et nota q̄ hebrei ali
ter denomināt dies septimane. ⁊ alii gen-
tiles ⁊ eoz p̄sb̄i ⁊ alii xp̄iani. hebrei de-
notant oēs alios dies a sabbato q̄ ap̄d eoz
p̄cipuus h̄f. vñ diē sequētē p̄ sabbatū vo-
cant p̄mā sabbati aliā sc̄dam sabbati. et sic
d̄ reliq̄s. septimā ⁊ o die vocāt simplr sabb-
batū ⁊ q̄nq̄ sabbatū sabbatoz. sextā feri-
am vocāt pasceue a para q̄d est p̄ ⁊ sceuen
q̄d est structio quasi p̄structio seu p̄para-
tio. q̄ tūc iudei p̄parāt cibaria ad op̄ sab-
bati. iux̄ q̄d eis p̄ceptū fuerat d̄ manna. s.
sexta die colligat̄ ex eo duplū. qm̄ i sabb-
to nō licebat eis cibos p̄parare sic nec mā-
na colligē. Nos v̄o h̄ nomē q̄d ē cōe cuili-
bet sexte ferie. approp̄iam⁹ ille de sexte fe-
rie q̄ est p̄xime añ pasca. p̄ eo q̄ tunc p̄pa-
ratus est cib⁹ siue manna q̄ ⁊ ecclia militās
mō ⁊ triūphans i futura rege p̄frue⁹. Et
nota q̄ pasceue est nomē grecū s̄ iudei p̄-
pter varias captiuitates in⁹ grecos disp̄si
q̄dā vocabula a grecis sumpserūt vt para-
sceue ⁊ synagoga ⁊ alia quedā. Gentiles
aut̄ tā vulg⁹ q̄ p̄bi denotant dies a plane-
tis. An̄ fm̄ eos p̄ma dies d̄ dies sol. sc̄da
dies lune ⁊c. q̄ nota sacra scriptura nō re-
cepit lz̄ hodie vulgari vsu teneat̄. De hoc
dice⁹ in p̄te octaua vbi age⁹ d̄ septimana
Mempe vulgus ideo eos sic denomiabat
q̄ solē lunā martē ⁊ alios planetas a qui-
bus dies denotiabant deos esse credebāt.
Philosophi v̄o ideo q̄ hec sunt noia pla-
netarū ex quorū motib⁹ ⁊ naturis oia sui
vegetationē fm̄ illos trahunt. Christiani
v̄o duos dies tanq̄ p̄p̄is designāt noi-
bus. Nā sabbatū simplr sabbatū vocāt p̄
pter autoritatē hebraicā fm̄ ontis ⁊ sequen-
tem diē d̄nica vocāt p̄pter sui p̄uatū. de q̄
iā dice⁹. vel q̄ sic in Apoē. vocat̄ vbi dici-
tur. Johannes d̄nica die post missaz solē-
nia descendit in defossum sepulture sue lo-
cū. Possēt etiā dies d̄nica p̄ma feria ap-
pellari. Diem v̄o post d̄nicā sequētē apel-
lant sc̄dam feriā. aliā tertiā feriā. ⁊ sic d̄ ali-
is diebus vsq̄ in sabbatū. interpretat̄ em̄ fe-
ria quasi dies solēnis a feriādo dicta. vñ
p̄ma dies septimane dies solēnis ē. No-

cantur q̄ ferie a feriando q̄z toto tpe a vici-
lis feriare. i. vacare debemus nō q̄ sit a ne-
cessarijs vite opibus feriandū. Vel dicif
a fando. i. loquendo. qm̄ sicut legif i gen.
D̄ns dixit ⁊ facta sunt. Siquidē bear⁹ sil-
uester nolens imitari iudeos q̄ dicunt p̄i-
ma sabbati ⁊c. nec gentiles q̄ dicunt dies
solis dies lune ⁊c. adinuenit hoc nomē fe-
ria. in fine tñ septimane fuauit sabbatū p̄
pter p̄missam rationē. vel p̄pter figurā.
q̄z sabbatū interpretatur requies q̄z tunc
d̄ns requieuit ab omni ope q̄d patrarat.
Unde ⁊ nos p̄ totā hebdomadā. i. p̄ totū
tēpus vite nostre q̄d p̄currif p̄ spacium se-
ptem dierum debem⁹ laborare ⁊ niti sum-
mo conamine vt ad requiē ⁊ b̄ritudinē p̄-
ueniam⁹. Dies q̄ tripliciter denominātur.
P̄mo fm̄ se. vt dies lune dies marti ⁊c.
Sc̄do iuxta vsū ecclie vt p̄ma feria se-
cunda feria ⁊c. Tertio fm̄ menses. et hoc
etiā tripliciter. P̄mo modo kalen. p̄die
kalen. iij. kal. Sc̄do mō ydus. p̄die ydus.
iij. yd⁹. Tertio mō none p̄die non. iij. non.
D̄nica v̄o dies p̄matū obtinet ⁊ maiores
in⁹ alios dies. q̄z in illa x̄ps annunciat̄
fuit ⁊ resurrexit. ⁊ in ap̄los spiritū sanctū
misit. ⁊ deus mūdū. i. celum ⁊ terrā in illa
fecit. ⁊ in eodē quoq̄ die vt d̄ mūdus dis-
soluet̄. Dicif q̄ d̄nica p̄pter gaudiū d̄nice
resurrexiōis q̄d in ea celebrat̄. Licet at̄
quedā d̄nice oibus alijs sint supiores vicz
pasca ⁊ penth. ⁊ h̄ p̄pter resurrexiōez ⁊
spiritū sancti missionē. tñ ⁊ quinq̄ alie p̄nci-
pales dicunt̄ ⁊ solēnes in q̄bus officia mu-
tant̄. s. d̄nica p̄ma d̄ aduētū d̄ni. d̄nica i oē-
tauis pasce. d̄nica in octauis penth. d̄nica
q̄ cantat̄ letare hierlm. ⁊ d̄nica i ramispal-
maz. Addit̄ etiā quidā sextā. s. qua cāta⁹
Inuocauit me. Quedā etiā alie d̄nice di-
cunt̄ p̄uilegiatē q̄bus vicz historie sunt
approp̄iate. Et nota q̄ sunt quidā dies p̄-
uilegiati in tpe quadragesime vicz quatu-
or quarte ferie. s. quarta feria in capite se-
tuniozū ⁊ quarta feria sequētis hebdoma-
de. ⁊ quarta feria que est p̄ letare hierlm
⁊ quarta feria añ cenā d̄ni. Itē quoz sab-
bata vicz sabbatū p̄ioris hebdomade. qm̄
ordies celebrant̄. ⁊ sabbatū quarte. ⁊ sab-
batū quinte. ⁊ sabbatū in vigilia pasce.
Itē tres dies dominice. s. Inuocauit me.
et Letare hierusalem. ⁊ d̄nica in ramispal-

marū. Itē vna q̄nta feria. s. cene d̄ni. Itē
vna sexta feria. s. in pasceue. Itē tota vna
septimana. s. vltima q̄ maior d̄. put̄ s̄ do-
minica d̄ ramispalmaz dictū est. De q̄bus
p̄uilegijs in locis suis dictū est. Et nota q̄
pasca ⁊ penthe. sunt hebdomadarie festi-
uitates vt dictū est in. vj. p̄te s̄ ti. d̄ septē
diebus post pasca ⁊ sub penthe. Incipit
aut̄ dies naturalis fm̄ egyptios ab occa-
sum solis siue in p̄ncipio nocti. ⁊ durat vs-
q̄ ad vesperam sequētis diei. iux̄ illd̄. Et fa-
ctum est vespe ⁊ mane dies vnus. Sc̄dm
psas ⁊ grecos ⁊ fm̄ cōem vulgi vsū. inci-
pit mane ab ortu solis. Sc̄dm romanos a
media nocte. Sc̄dm atheniēses ⁊ fm̄ ara-
bes ⁊ astronomicos a sexta diei h̄o. Quos
oēs varie imitamur. qm̄ quo ad celebratō-
nez diuinorū officioz incipit dies i vespis
iuxta illud. A vespa in vesperam celebrabi-
tis sabbata vestra. q̄ ad treuge obseruatō-
nē in ortu solis. q̄ ad cōtract⁹ incipit dies
⁊ finif in media nocte. quo ad esuz carnisū
post cenā vsq̄ ad diluculū q̄. ad iudiciū
incipit ⁊ terminat̄ sero in fine diei añ nocti
tenebras. Cōputatio aut̄ egyptioz v̄a vi-
det̄ cū cōtineat̄ ortū ⁊ occasum signozum.
P̄d̄t tñ dici q̄ fm̄ eccliam incipit i media
nocte. q̄z tūc verus sol. s. x̄ps ort⁹ est iuxta
illud. Hū mediū silentiū ⁊c. vel veri⁹ i ve-
speris vt p̄missum est. q̄z nox p̄cessit. dies
aut̄ appropinquabit. lz̄ aut̄ naturalit̄ dies
p̄cedant noctes. tñ in nocte pascali fit ecō-
uerfo. vt dictū est i. vj. p̄te s̄ ti. d̄ sabbato
sc̄to. Solēnes v̄o seu festiui dies sunt in q̄-
bus a quolibet ope fuili in honore dei et
sc̄toz abstinendū est ⁊ diuinis laudib⁹ in-
sistendū. Et est notādū q̄ solēnitās est cō-
munit̄ instituta celebratās p̄ aliq̄ p̄rogati-
ua. Et d̄: a solon q̄d est cōe vel a soluto. id
est firmo atq̄ solido q̄z ob religionē muta-
ri nō d̄z. Ad solēnitās ex eo q̄ fieri solet
in anno. Celebratās v̄o vocat̄. q̄z ibi n̄ ter-
rena s̄ solū celestia agunt̄. Solēnitās aut̄
alia est festiuitatū. alia stationū. alia leta-
niaz. alia ieiunioz. d̄ quaz singulis vide-
amus. Solēnitās festiuitatū q̄ est mozs s̄
ctoꝝ plurib⁹ noibus designat̄. Vocat̄ em̄
festiuitas festū celebratās. natiuitas. nata-
lis vel natale siue nataliciū transit⁹ seu exi-
tus. obitus. passio. assumptio. depositio.
⁊ obdormitio. Festiuitas dicta est a festis

diebus quasi festiditas. eo q̄ in eis sola di-
uina res agif. q̄bus contrarij sunt fasti in
quib⁹ ius fat̄. Dicif q̄z festiuitas quasi s̄
cti natiuitas. Natiuitas p̄p̄ie d̄ festū illi
us natiuitatis q̄ est in carne ⁊ in mundo. ⁊
fm̄ h̄ d̄ tantū xp̄i natiuitas. ⁊ b̄tē Marie
⁊ b̄tē Joh. bap. quoz tantū natiuitates in
ecclesia celebrat̄. Quare sc̄ti dicant̄ i mor-
te nasci iā sequif. ⁊ dice⁹ vbi d̄ octaua age-
tur. De celebratate iā dictū est. Natal v̄o
vel natale vel nataliciū d̄: migratio sc̄toꝝ
ab hoc seculo. q̄a tunc nascunt̄ deo ⁊ celo
ad gl̄iam ea natiuitate q̄ tendit ad vitam
eternā. indifferēt tñ ista accipiunt̄. Trā-
situs dicitur festū de morte sanctorū. quo-
niam anime illorū a corporibus exeuntes
p̄ ignota sibi ⁊ diuersa loca trāseunt. vt p̄
celū aereū ⁊ ethereū ⁊ cristallinū vt tandē
pueniant ad empyreum. Et nota q̄ mai⁹
est festum transitus alicui⁹ sancti. q̄ aliq̄d
aliud de illo. vt dicitur sub festo assumpti-
onis. Obitus dicit̄ q̄z tunc angeli veniūt
obuiam anime. vt legif de beato Marti-
no. Passio d̄: q̄z tunc maxime corpus pa-
titur. ⁊ etiā anima qm̄ p̄ violentiā ab inui-
cem sepanē. ⁊ obit⁹ vniuscuiusq̄ p̄t pas-
sio notari. q̄z sine amaritudine ⁊ sine violē-
tia quadā nulla anīa de corpe tollif. Assū-
ptio p̄p̄ie d̄: transitus b̄tē marie. Depo-
sicio p̄p̄ie d̄: depositio b̄tē Joh. euā. q̄ vt
p̄missum ē locū sepulture viuus intrauit.
et ita seipm̄ deposuit. Obdormitio v̄e d̄
mors sanctorū q̄si quies. Nā sicut q̄s post
somnum integer ⁊ validior fit. sic sancti se-
ne difficultate resurgūt in corporib⁹ glori-
ficatis quasi a somno euigilantes. An̄ do-
min⁹ lazaro mortuo dixit. Lazarus ami-
cus noster dormit. An̄ ap̄ls Nolum⁹ vol-
ignozare de dormientib⁹ ⁊c. Sequitur de
stationibus videre. Statio aut̄ fm̄ Jhd̄.
est obseruatio statutoz diez vel tempoꝝ
Dierū vt quarte ⁊ sexte ferie ieiunū ex ve-
teri lege p̄ceptū. de qua statione in euāge-
lio. ieiuno bis in sabbato. i. in quarta ⁊ se-
xta feria sabbati Tempoꝝ que. s. legalibus
ac propheticis institutōnibus determina-
tis tempoꝝibus statuta sunt vt ieiunū men-
sis. quarti. quinti. septimi ⁊ decimi. Al̄ si-
cut in euangelio dicitur. Dies illi in qui-
bus ablatas est sp̄sus Statio quoq̄ vo-
catur processio ad aliquam eccliam ad

exoluēdū ibi grās dō facta. 7 d: statio. qz
tūc stantes orare 7 grās deo psolvere. nō
flexis genib⁹ debem⁹. nec ieiunam⁹ tē nec
in eis supplicatiōis voces sūt. q̄ oia cū ve-
stibus humilitatis in letanijs sūt. Vidēt
aut statioes a veteri lege initium habuisse
qm̄ tūc populus iudeoz 7 etiā multi gen-
tiles pueniebant in magnis solennitatib⁹
scz in pasca 7 penth. vt ibi orarēt in tēplo
7 deo grās psoluerent 7 offererāt. qd̄ ad-
huc obseruat ecclia p̄sertim ytalie. vbi in
hebdomadib⁹ pasce 7 penth. p̄ls de opi/
dis 7 villis adiacentib⁹ ciuitatib⁹ puenit
ad eccliam ep̄alē. Alie statioes a romanis
habuerūt initium. q̄ eas maxime frequētāt
q̄ cū intercessiōib⁹ sanctorū qz suffragia im-
plorabant pericula euasissent. cū p̄cessiōe
veniebant ad eccliam illius sancti cui⁹ pa-
trocinio fuerūt liberati. laudes deo cū gr̄i
arū actionibus psoluentes. Ibi dicit i. vj.
ethimo. q̄ statio ex militari exēplo nomē
accepit. p̄ eo q̄ nulla leticia castris obue-
niente stationē p̄tristatio militū rescindit
Sunt aut̄ due species stationū. alie nanqz
sunt generales alie p̄ticulares. Generales
sūt q̄ in predictis duab⁹ septimanis ad ma-
tricem eccliam sūt p̄articulares sūt q̄
in diuersis ecclsijs sūt p̄dicta causa.
Fiunt qz quādoqz obseruatiōis causa. nō
la alia causa intercedēte. vt cū in festo ali-
cuius sancti. ad eius eccliam vadit pro-
cessio a maiori ecclia. Fiunt etiā cum in
festis diebus ad diuersa altaria cū p̄cessi-
one ob sanctorū venerationē venim⁹. In
statuō q̄ stationū ex p̄dictis liquet hoc tñ
addito. qm̄ sicut romani pro vitandis su-
is periculis statuerūt suas stationes in v2
belic 7 alij in suis ciuitatib⁹ ob causas si-
miles stationes instituerūt. In diebus at̄
stationum voces seu cantica leticie cantā-
tur vicz responsoria vel antiphone v̄ ali-
quid hmōi. Quāqz etiā tūc missa celebra-
t̄ ecclia ad quā vadūt. 7 qm̄ nō. sed post
stationē oratione finita redeūt. Et nota q̄
p̄ls p̄mo puenit in aliqua ecclia vicina il-
li in qua debet esse statio vt dictū est in q̄r
ta pte sub ti. d̄ oratione. Nempe b̄tus gre-
gorius qui statioes in v2be ordinauit. xx.
omelias euāgelij diuerso tpe in illis dice-
das d̄clarauit. alias v̄o stomacho lacefē-
te. alijs p̄nunciandas cōmisit. De solen-

nitate letaniaz i. vj. pte s̄b ti. d̄ rogatiōib⁹
dictū est. Nota tñ q̄ statioes sūt p̄pter p̄-
terita p̄cula. Letanie v̄o q̄ rogatiōes vel
supplicatiōes interpretant sūt p̄ p̄culis cui
tandis vt p̄missū est. De solennitate iei-
niox 7 de vigilijs sanctorū dictū est in. vj.
pte sub quarta feria q̄rte d̄nice d̄ aduētū.
Hoc etiā nota q̄ natale d̄ni festū est patris
qz p̄ cū filius innotuit mūdo. In b̄ ci appa-
ruit charitas dei q̄ nobis dedit filiū suū.
sicut dicit b. Jobes festū tñ patris: filij est
7 spiritus sancti. In b̄ em̄ q̄ d̄ verbū intel-
ligit pat̄ verbi. 7 etiā alia rōne. qz. i. filius
patrem manifestauit mūdo. Pasca v̄o est
festū filij. qz tūc x̄ps a mortuis resurrexit
7 verus deus apparuit. Et nota q̄ solēni-
tas pasce anthonomasice d̄ solēnitas so-
lennitatū s̄c̄ d̄ sancta s̄c̄oz 7 cantica cāti-
coz eo q̄ alia s̄c̄a 7 alia cantica excedunt.
Inde est q̄ oēs dies d̄nice sunt octaue huius
festi. D̄ etiā festiuitas festiuitatū. tū qz p̄
ma est oim festiuitatū tū qz oēs hae d̄nica
cōdicare d̄nt. In q̄busdā tñ loci q̄dlibz ma-
gū festū pasca vocat̄ q̄s trāsitus qz d̄ vi-
cijs ad v̄tutes trāsire debem⁹. Pentheco-
ste est festū sp̄s sancti. 7 quelibet istaz so-
lennitatū est solēnitas totius trinitat̄. qm̄
indiuisa sūt opa trinitatis. I3 vt p̄missū ē
quelibet istaz magis vni q̄ alteri appo-
tur. Nō est etiā ignorādū q̄ p̄ls israeliti-
cus tres principalit̄ celebrabat solēnitates
p̄m̄ erat phase siue dies azimoz qd̄ ē pa-
sca. qz tūc de⁹ eos liberauit a p̄ate phara-
onis de fuiture egypti. 7 a p̄cessiōe ange-
li linittis postib⁹ de sanguine agni imolati
Nō em̄ fuit dom⁹ alicui⁹ egyptij vbi mor-
tū nō iacerent nisi dom⁹ iudeoz vbi nul-
lus mortuus est. Scdm̄ erat penthe. qz tē
susceperūt legē vt dictū est in. vj. pte s̄b ip-
so festo. Tertiu⁹ scenophegia in septembz
qd̄ ex greco interpretat̄ dedicatio siue fixio
tabernaculorum. popul⁹ em̄ israelitic⁹. xl
annis in tabernaculis habitauit. in cuius
rei memoriam iudei hoc festum celebrant
quasi in tabernaculis degentes. scenos ei
grece tabernaculū dicit̄. Hec festa que se-
ptem dieb⁹ protelabantur p̄cipua dicebā-
tur. 7 sabbatum qd̄ interueniebat diceba-
tur sabbatū sabbatorum. i. sabbatū s̄c̄oz
Verū supaddiderūt 7 alia festa ob euen-

tus varios vt encenia qd̄ celebrabant he-
brei i hieme. i. i octobri 7 vocabāt encenia
nouā dedicationē tēpli. Lendon ei grece d̄:
nonū latie. Vñ q̄ncūqz aliqd̄ nouū fuerit
d̄dicatū encenia vocat̄. nā 7 si q̄s noua tu-
nica induit enceniare d̄. nos aut̄ duo illo-
rū fuam⁹. i. pasca 7 pente. s̄ alia rōne q̄ il-
li. ip̄s ei celebrabāt pasca. qz tūc ab egypti
aca fuiture liberati sūt. nos v̄o qz tūc p̄
x̄pm̄ redēpti sum⁹. Illi celebrabāt p̄the.
qz tūc susceperūt legē. nos v̄o qz tūc sp̄m̄
s̄c̄m̄ accepim⁹. Itē illi suscepit legē in ta-
bulis lapideis ad duriciā cordis notandā
extrinsecus scriptā. qm̄ v̄s qz ad spirituale
l̄re intellectu nō p̄tingebāt. s̄ sp̄s s̄c̄us da-
tus est. lxxij. discipul⁹ i corde digito d̄i spi-
rituale intelligētā eis dicit̄. Scenophe-
giaz et̄ qd̄amō celebram⁹ i ascēsiōe d̄ni q̄
p̄ tabernaculū intelligim⁹ corp⁹ d̄ni i q̄ s̄b
humanitate d̄itas latuit. iux̄ illud p̄s. In
sole posuit tabnaculū suū. Hoc itaqz tab-
naculū x̄ps in mortali carne nō figebat. q̄-
niā exultauit vt gigas ad currēda viā di-
scurrens d̄ loco in locū vt susceptū ministe-
riū adimpleret. s̄ tūc fixit 7 stabiluit tab-
naculū. i. corp⁹ suū cū assūpt⁹ ē in celū se-
dens ibi ad dextrā dei p̄ris 7 req̄scēs i pa-
trimonialib⁹ patris bonis donec ponat in
inimicos suos scabellū pedū suoz. Hec ita-
qz tria festa recte i euāgelio sp̄ualit̄ celebra-
mus. Nā iux̄ta psalmistā. x̄p̄captiuā du-
xit captiuitatē qm̄ i pasca resurgēs victos
suos eduxit d̄ lacu in q̄ nō erat aqua. ascē-
dit in altū cuz in ascēsiōe exaltat⁹ est sup̄
celos celoz ad orientē. dedit dona hoib⁹
cū in p̄the. effudit d̄ spiritus sancto super
oēm carnē. Quarta v̄o feria p̄ d̄nicaz de
passiōe est d̄ encenijs put̄ ibi dictū est i. vj.
pte. Erāt quoqz 7 alie quatuor solēnitates.
nō tñ ita solennes s̄c̄ p̄cedētes vicz sabba-
tū festū clāgori. festū p̄piciatiōis 7 neome-
nia. Si qd̄ ap̄d hebreos neomenia dicta
est. qz s̄m̄ lunarē cursū mēses sup̄urabāt
Abene grece luna vocat̄. inde neomenia.
id est noua luna. Apud nos v̄o neomenie
sunt kalende Erant em̄ apud hebreos ip̄s
dies kalēdaz. ex legali institutiōe solēnes
Sane p̄stantin⁹ impator p̄tes trās marias
petēs inuenit eusebiū cesariē. ep̄m̄ virū
s̄c̄issimū cui dixit. P̄ete a me vñ ecclia tua
ditef. Ille v̄o respondit. Ecclia mea la-

tis abundat in diuitijs. sed rogo te vt mis-
tas p̄ partes mundi 7 noia sanctorū 7 r̄pa
passionū. 7 sub quibus 7 qualiter 7 i qui-
bus locis passi sūt rescribas. Quod sc̄m̄
est. Et refert Eusebi⁹ q̄ quolibet anni die
plur̄ q̄ quinqz miliū sanctorū festa concu-
runt. excepta die kalēdarū ianuarij. q̄ in-
tendebant gentiles epulis 7 solennitatib⁹
nō ad martyrizandū sanctos. Et Iher. d̄
cit idem in ep̄la q̄ suo kalēdario p̄ponit̄
tur. Vñ Greg⁹. di. Totus mūdus est ple-
nus sc̄tis. Et s̄c̄r haymo dixit de angel. q̄
si q̄s creaturas spirituales videre posset.
viderz eas ebullire in aere. sicut minimos
athomos in solis splendore. Et nō. q̄ nul-
lus ascribendus seu annumerandus ē ca/
cathalago siue numero sanctorū nisi p̄ ro-
manum pontificem. 7 nisi facta p̄uas cla-
ra fide de illius vita 7 miraculis. Dicitur
autē cathalog⁹ vniūsalis s̄mo a catha qd̄
est vniūsale 7 logos qd̄ ē s̄mo. Et letania
siue kalēdarū in quibus enumerant̄ san-
cti p̄ romanā eccliam approbati d̄ v̄lis ser-
mo. Letez s̄m̄ decretū p̄cillij affricani. nō
la memoria martyriū p̄babilit̄ siue solēni-
ter accipiat̄ nisi aut vbi corp⁹ martyri aut
certe relique sūt aut vbi fuit origo habi-
tationis vel possessionis illius. Nam alta-
ria que p̄ somnia 7 inanes quasi reuelatō-
nes quorūlibet hoim v̄bicunqz constitū-
tur omnino reprobant̄. Item statutū ē in
p̄cillo aureliā. q̄ ep̄s si infirmitate nō su-
erit impeditus ecclie cui fuerit prim⁹ pu-
ta ep̄ali die dominica deesse non d̄z. Quē
aut festiuitates celebrandi sūt patet ex cō-
cilio lugduū. in quo sic statutū ē. Dies d̄o
minici feriandi sūt a vespa in vesperam.
Itē festū natalis d̄ni. sancti stephani. san-
cti Job. euā. innocētū. sancti siluestri. cir-
cūcisiōis. theophante siue ephie. pasca cū
tota p̄cedenti 7 sequenti hebdomadibus
rogationes cuz tribus diebus. ascēsiō d̄ni
penthe. cū duob⁹ diebus sequentibus. s̄c̄
cti Job. bap̄. duodeci ap̄toz. s̄c̄ti laurētij
festiuitates b̄re marie. oēs dies d̄nici. d̄di-
catio s̄c̄ti michael. dedicatio cuiuslibz ora-
torij. festū oim s̄c̄oz. s̄c̄ti martini. ille festi-
uitates. i. s̄c̄oz canonizatoz quas singuli
ep̄i in suis ecclsijs cū clero 7 p̄lo decreue-
rūt celebrandas. Reliquis v̄o festiuitati-
bus q̄ p̄ annū sūt non sūt populi cogen-

di ad celebrandū siue feriandū. nec prohibēdi
 Quorū psalmi q̄t r̄soria 7 q̄t lectioes 7 q̄ze
 in festis dicāt dicitū ē in. vj. p̄tes n. d. no-
 curnis. Quedā autē festa dicitū in totum
 duplicia q̄dā simplr duplicia. 7 quedā se-
 miduplicia. Dicitū q̄dē duplicia i q̄busdā
 ecclesijs p̄ eo q̄ r̄soria tam maiora q̄ bre-
 uia 7 x̄sus a duob⁹ cantant. 7 q̄ oia inci-
 piendā a duob⁹ incipiunt. 7 q̄ antiphe in
 matutinis 7 vesp̄is duplant. dicitū em̄ cō-
 plete 7 añ psalmū 7 p̄ sic est festū natalis
 dñi. sc̄i stephani p̄thomartyris. sc̄i ioh̄.
 euā. circūcisionis dñi. eph̄e purificationis.
 annūciationis. resurrectionis ascensionis. p̄-
 the. sc̄i ioh̄. bap̄. ap̄toz petri 7 pauli. sc̄i
 lauretj. assumptōis br̄marie x̄gis. nati-
 uitatis eiusdē 7 dedicatōis basilice. Pre-
 missa q̄dē sunt maiora duplicia festa. Si
 noza aut duplicia festa sūt. sc̄da 7 tertia fe-
 ria infra octauas resurrectionis. Itē sc̄da 7
 tertia feria infra octauas penth. p̄memo-
 ratio sc̄i pauli apli. octaua ap̄toz petri et
 pauli 7 assumptōis 7 q̄dlibz festū q̄d vna
 queq; ecc̄lia duplex ordinauerit celebrari
 Semiduplicia aut festa sunt in q̄b⁹ p̄mis-
 sa oīno nō obseruant. s̄ tātū tertiū sextuz
 7 vltimū r̄soria cātā a duob⁹ nec incipit
 a duob⁹ nec duplāt antiphe l3 x̄sus 7 bre-
 uia r̄soria a duob⁹ dicāt. Et s̄ h̄ semidu-
 plicia festa sc̄oz. andree. nicolai. lucie. tho-
 me apli. innocentij. octaua eph̄e. agnel.
 p̄uersōis sc̄i pauli. agathe mathie cathe-
 dra sc̄i petri. gregorij. augustini ambrosij
 hieronymi. philippi 7 iacobi. marci euan.
 inuētōis sc̄e crucis. reuelatōis sc̄i micha-
 elis. octaua ascensionis. ioh̄. añ porā latinā
 barnabe apli. octaua sc̄i ioh̄. bap̄. marie
 magdalene. iacobi apli. petri ad vincula.
 octaua sc̄i lauretj. bartholomei. decol-
 latio sc̄i ioh̄. bap̄. octaua natiuitat̄ br̄e
 marie. exaltatōis sc̄e crucis. mathei. luce
 symonis 7 iude. martini. cecilie. katherie
 7 alia fm̄ p̄suetudinē cuiuscunq; ecclesie.
 Sane iō bec varietas circa festa fuatur.
 qm̄ sic fm̄ aplm̄ stella differt in claritate a
 stella. sic etiā erit resurrectō mortuoz. Cū
 ḡ fm̄ b̄m̄ dionysij ecclesiastica hierarchia
 representet aliquatit in suis actionib⁹ seu
 ordinationibus celestē hierarchiā in q̄ sc̄i
 fm̄ diuersitatē meritoz suoz disponūtur
 ideo ad h̄ rep̄ntandū varietas diuersorū

officioz in n̄ra ecc̄lia rep̄t̄. Que igit̄ festa
 in totū duplicia. q̄ simplr duplicia. 7 q̄ se-
 miduplicia dici debeāt. liquido p̄ fm̄ mi-
 sticū intellectū. Nā fm̄ sc̄os visio dei erit
 p̄miū oim̄ b̄toz. Que quidē visio erit ma-
 ior vel minor i oib⁹ fm̄ q̄ h̄ positi magi. v̄l
 minus in charitate que est radix oim̄ meri-
 toz p̄fecerūt. Verūtū sunt q̄dā sp̄alia me-
 rita. fm̄ q̄ aliq̄ specialia p̄mia habentibus
 alia merita. in futura gl̄ia p̄ferent. vñ spe-
 ciale p̄miū supra essentialia reddet marty-
 rib⁹ doctorib⁹ 7 virginib⁹. q̄d p̄miū aure-
 lea d̄. ita q̄ q̄tuz ad h̄ aliq̄ sc̄i duplex ha-
 bebūt p̄miū. s̄. essentialē q̄d d̄ dei visio. et
 accidētale. s̄. aureolā. 7 fm̄ bec festa sc̄oz
 p̄nt dici maiora vel minora. s̄. in q̄b⁹ p̄mio-
 rū rōnes magi v̄l min⁹ rep̄iri p̄nt. Q̄ igit̄
 br̄a x̄go in̄ oēs sc̄os sublimiozi p̄mio po-
 tit q̄tū ad p̄miū essentialē. 7 rōnes etiā ac-
 cidentalij p̄mioz sibi cōpetūt. ideo ei⁹ fe-
 stū totū duplex d̄. eē. Sic est etiā i festiui-
 tatibus ad honozē x̄pi statutis. Quia x̄o
 post eos angeli fm̄ obtinēt locū. 7 p̄ illos
 apli 7 martyres. 7 post ip̄os alij. iō fm̄ eo-
 rū plura vel pauioza essentialia 7 accidē-
 talia p̄mia: ip̄oz festū v̄l totū duplex v̄l se-
 miduplex vel simplex d̄ ab ecc̄lia militan-
 te q̄ vestigia triūphantis imitat̄ cōformiter
 celebrari. Quādoq; x̄o alia p̄sideratōe d̄
 cun̄ festa duplicia. qm̄ vicz eadez die duo
 festa p̄currūt. 7 tūc min⁹ cedit maiori. Nā
 die illa d̄ festo excellentiori officij celebrat̄.
 7 de minori fit solūmodo cōmemoratō 7 il-
 lius officij ad diē sequētē reseruat̄ sic fit d̄
 bt̄is petro 7 paulo. Si ḡ eadē die plura fe-
 sta p̄currāt 7 oēs sunt martyres illi⁹ q̄ in̄
 eos maioris erit nois officij celebrat̄. Si
 p̄a alter cōfessor 7 alius martyr v̄l marty-
 res si cōfessor maioris sit nois q̄ martyr. l
 priuilegiatus vt bt̄is martinus. 7 cui⁹ ge-
 neraliter officij instituit ecc̄lia. dicēdū est
 officij d̄ cōfessore 7 cōmemoratio faciēda
 est de martyre. sinaut. celebrandū est d̄ mar-
 tyre. Itē si festū andree venerit in p̄ma do-
 minica de aduētū. fiet in sc̄da feria de sc̄to
 andrea. Itē etiā dicim⁹ de quolibet festo
 etiā ap̄toz 7 martyrū. si occurrit in premis-
 sis dñicis priuilegiatis. Itē si festū h̄ns vi-
 gilia cōtingit in sc̄da feria. celebrat̄ officij
 d̄ vigilia 7 ieiunat̄ in sabbato antecedēte.
 Si autē i q̄cunq; alia dñica a priuilegiatis

id ē. q̄bus histore appropriate inueniunt̄
 euenerit festū apli. vel alicui⁹ p̄cipui mar-
 tyris vel alteri⁹ sancti q̄ p̄p̄riuz habeat of-
 ficij attendendū ē v̄trū sequēs hebdoma-
 da siue singuli dies ip̄ius p̄p̄riuz habeat
 officij q̄d si h̄z fiet officij de dñica 7 festū
 sancti fiet in sc̄da feria. Si x̄o non habet fi-
 et officij de festo in dñica. 7 officij dñice
 fiet i sc̄da feria. 7 sic dñica q̄nc̄ cedit festo
 q̄nc̄ econuerso. Circa vigiliās sc̄oz q̄re
 sic vocant̄ 7 vñ ortū habuerūt dicituz est
 in. vj. p̄te sub q̄rta feria tertiē hebdoma-
 de aduēt⁹. Porro circa festa q̄ i septu-
 agesima seu in tpe passionis siue añ illud
 occurrūt. sicut ē festum sancte agathe. ca-
 thedra sancti petri. sancti mathie. annūci-
 ationis dñi. festū sancti gregorij. festū etiāz
 patroni cuiuslibet ecc̄lie si acciderit v̄lan-
 tiuersariū illi⁹ vel pasca alicui⁹ annotinū
 generaliter dicim⁹ q̄ cātica laudis. s̄. Te
 deū laudam⁹. Etia i excelsis r̄. 7 ite mis-
 sa ē in illis debēt cātari 7 oia q̄ cātarent in
 illis. si in alijs t̄pib⁹ p̄tingerent p̄ter allā.
 qm̄ festa h̄mōi ad t̄ps pasce pertinere no-
 scunt. S̄z q̄re nō d̄ tunc allā sicut aliā cā-
 tica leticie. Rūdeo q̄ illud ē magis canti-
 cū leticie q̄ alia q̄ sūt magis obsecratōes
 seu ḡraruactiones q̄ cātica leticie. l3 etiāz
 in illis sit aliqua leticia p̄sertim i cātū. Si
 x̄o aponat̄ q̄ gl̄ia in excelsis q̄d ē p̄p̄riū
 natalis dñi 7 ite missa ē. q̄d est laus seu cā-
 ticū resurrectionis. 7 te deū laudamus. q̄d
 significat leticiā p̄ dragma inuenta nō de
 beat in festo annūciatōis dñi cātari. p̄ eo
 q̄ p̄missa in aduētū dñi nōdū sua t̄pa ha-
 bebāt. qz dñs nōdū ea i reb⁹ humanis fue-
 rat p̄secut⁹. Rūdent q̄ solennizare p̄ten-
 dūt q̄ h̄ festū ē oīuz festozū x̄pi q̄si fons et
 origo seu ininū. qm̄ 7 si natale dñi vel pas-
 sio vel inuētio dragme nōdū erat in re vel
 in tpe. habebāt tñ in spe. qm̄ in spe eozuz
 p̄digia p̄cedebāt. Annotinū pasca vocat̄
 qm̄ aliq̄s diē q̄ baptizat⁹ ē celebrat̄ annua-
 tum q̄d forte sumit a gentilib⁹ q̄ diem in q̄
 ad miseriaz nascebant̄ nataliciū obserua-
 bāt. in q̄ celebratōe officij pasce debet cā-
 tari p̄ter allā si in tpe quadragesime p̄tin-
 gat. Et nota q̄ h̄ tria sc̄z Te deum lauda-
 mus. Etia in excelsis. 7 Itē missa est. sese
 cōcomitant̄. 7 est ratio. Nāz gl̄ia in excel-
 sis: significat illud ineffabile gaudium q̄d

angel⁹ pastorū nūciauit dicēs: Annūcio
 vob̄ gaudij ma. qz natus est vobis ho-
 die saluator. Itē missa ē. q̄d ē dicitū. ite ad
 p̄p̄ria missa ē cōsumata. designat accessū
 pastoz ad locū natiuitatis x̄pi dicentium
 ad inuicē post angelicam annūciationem
 Transeam⁹ v̄sq; bethleē 7 videam⁹ b̄ ver-
 bū q̄d factū est. Quia ergo post annūcia-
 tionē angeli secut⁹ ē pastoz accessus. iō
 merito qm̄ sacerdos dicit. Etia in excelsis
 i quo p̄dictū angelū rep̄sentat. debet etiā
 dici. Itē missa ē. Silit̄ 7 qm̄ hec duo di-
 cunt̄ vel omittunt̄. Te deū laudam⁹ ad
 nocturnos d̄. vel omittit̄ qm̄ ibi gaudij
 7 laudes celi 7 tre creatoris 7 creature ca-
 pitis 7 ministroz designat̄. Sicut 7 i gl̄ia
 in excelsis celū 7 terra creator 7 creatura
 caput 7 mēbra. cuz laude 7 gaudio nomi-
 nant̄. imo fere oia q̄ ibi implicite p̄tinent̄
 h̄ explicite ponunt̄. merito igit̄ quando il-
 lud d̄: h̄ non debet omitti. Verūtū nō sp̄
 p̄missa se cōcomitant̄. Nāz in festo cathe-
 dre beati petri etiā si occurrat in q̄drages-
 ma q̄dam ecc̄lie dicunt. Te deū laudam⁹
 ceteris laudib⁹ tacitis. qz h̄ cantico v̄t i so-
 lem⁹ ad intronizādos in sedes suas. 7 be-
 atus petrus ea die fuit in cathedra antio-
 chena intronizatus. Itē in cena dñi d̄: Glo-
 ria in excelsis. 7 ite missa est. si eph̄s assit et
 chrisimatis celebret officij. 7 i sabbato s̄a/
 cto dicit̄. Gloria in excelsis. s̄ non ite mis-
 sa est. In ip̄is tñ dieb⁹ non dicit̄ Te deū
 laudam⁹. Itē in die natiuitatis dñi dicit̄
 Etia in excelsis in p̄ma missa. s̄ ite missa ē
 non d̄: ne p̄s licentiatū se credēs. non au-
 dito matutino discedat. Et p̄pter h̄ etiāz
 q̄dam tunc reseruat̄ finalem collectā p̄me-
 misse donec matutine expleant̄ cōcluden-
 tes postea missam sub b̄ndicam⁹. S̄z alta
 ratio ponit̄ in q̄rta p̄te sub ti. de oratione
 nouissima. Sc̄dam etiā missam eodē mo-
 do finiūt. In q̄busdam tñ ecclesijs d̄: tūc.
 Ecce cōpleta sunt oia. nec datur p̄lo licē-
 tia recedendi vt sciat se debere tertiā mis-
 sam audire. in q̄ demū d̄. ite missa est. In
 ecclesijs aut in q̄bus fit officijz ambrosia-
 nū in tpe quadragesime nullius sancti fe-
 stiuitas celebrat̄. sed tñ cōmemoratio fit.
 7 idipm̄ antiqua decreta in alijs ecclesijs
 fuari iubeat̄. 7 antiquit⁹ cōiter sic fiebat
 In illis quoq; ecclesijs prius sacrificatur
 kk

euangelii cantef. De officio festoz q tpe aduent? occurrit dictu e in. vj. pte in ti. d tpe aduent? De festis no a resurrectione vsq ad octaua pente. hec regula generaliter in qbusda ecclesijs fuaf. q in oib? sanctorz festis canit historia. Beat? vir. Hec in aplis martyrib? p fessorib? .7. xginib?. hec in vno 7 i plurib? frequetaf. Air eni iste beatus xps e. fm regulam ciconij. caput 7 mēbra. hic e eni martyr de quo d: i antiphona. Filie hierlm. que caput coroz nauit dñs stola imozralitatis in h tpe solēnitatis 7 leticie. et fm mēbra postea coroz nabit i illo tpe qd p istud significat quod erit eternitatis 7 glie. hic e q loquit in oficio. qd h tpe frequetaf scz p rotexisti me de? . hic e vitis vera 7 sancti sunt palmites. sicut d: in euagelio. Ego sum vitis x̄a Joh. xv. c. qd siliter h tpe frequetaf Et fm pmissa p̄z q etiā in festo duoz vel pluriū sc̄oz d: dicit in p̄dicta antiphona. Filie hierlm venite et videte martyre scz x̄pm. 7 nō martyres. et alia i plurali sicut faciūt qdā frequetam aut h tpe i festiuitatib? sanctorz idēptitatē officioz eo q in suo significato idē erit denari? oīuz. et qz tūc gloriificati erim? vñū cuz x̄po h tēpore gloriificato. Sz q̄ritur qre in tpe pascale nō celebram? festa sanctorz q cuz x̄po resurrexerūt vel cū eo celos ascēderūt. De/bem? eni de illoz gloriificatiōe gaudere et solēnizare sicut 7 de alijs sanctis. cū certi simus eos celos ascēdisse. Rūdeo idō nō solēnizam? qm ad inferos descēderunt. solēnizam? eni sc̄oz natalicia qñ videlz celo nati sūt. vt pmissum ē nō qñ inferno. d q dictū ē in. vj. pte sub pasceue. Potest etiā dici q de gloriificatiōe illoz in aia i pasca vel saltē in ascēsiōe festare deberem? sed nō possum? ppter auzoritātē officioz illoz dierū. Obumbraref eni solēnitatis illoz auzoritātē maioris solēnitatis. qz adueniēte pncipe cessat magistrat?. Et ideo statutū fuit vt p alia tpa anni dieb? qbus eis dedicate fuerint eccleie festa illoz celebrēf Vel fm bedā in dedicatiōe eccleie in q nouem lectiōes dicūt fit festū de illis. sicut 7 festū beati iohis bap. fit ad finē augusti. q tñ circa pasca mortu? fuit. 7 festū beati iacobī cōpostelle in iulio. q tñ fuit tpe pascale occisus. Beat? qz petr? apls fuit incar/

terat? h tpe. Facta ē eni p̄dictoz festoz mutatio. qz tanta erat festiuitas p̄ncipis oīuz q non poterāt tūc celebrari solēnitates satellitū. iuxta illud Sede maior. Verūm festa sc̄oz veteris te. vt abraā ysaac dauid. danielis. 7 alioz p greciaz 7 apud venecias coli dicūt. 7 ibi habere eccleias. De machabeis d: put sub ipso festo dicef Circa octauas notandū ē q octauā diē leuitic? liber insinuat dicēs: Dies octaua erit celeberrimus atqz sanctissim?. Sane octaua sanctorz idō celebrant. qz sicut p̄mus dies significat natiuitatē eoz scz qlter natiuitatē celo 7 in societate angeloz et sc̄oz patz qñ aie eoz a corpibus sepant ita in octauis recolētes resurrectionē eoz/ poz cōgratulamur resurrectioni eoz Et attēde q quozūdā sc̄oz celebrāf octaua. ne h mysterium lateat. nō aut oīuz ne vile sc̄at. Si eni nō valem? oia festa celebrare sc̄oz quātomin? octauas eoz. Si igitur alioz sanctorz octaua solēnes sūt. quanto magis sancti sc̄oz scz dñi natiuitatē octaua solēnis erit. Videtur autē q natiuitas dñi nō habeat octauā. qz illa tendebat ad mortē. Obitus eni sc̄oz idō hnt octauas qz tūc ipi nascunt ea natiuitate q est ad vitam eternā. Post illā eni natiuitatē que ē in morte sperāda est glia resurrectionis q daf in octaua non post natiuitatē q est ad mortē. Scdm h etiam videt q natiuitas beate marie natiuitas beati iohis bapti. nō habēt octauā nec etiā resurrectio dñi i qua dñs recepit stolaz corpis q generalit̄ oibus fidelib? dabit in octaua. iā eni ipsa dñi resurrectio facta erat in re. Quia igit̄ diuerse eccleie in diuersis festiuitatib? octauas celebrāt. ideo ne illas rep̄bendere vi deamur dicim? q duplex est octaua scz reuerentie siue veneratiōis siue deuotionis 7 institutiōis. Octaua reuerētie ē festiuitatū pasce p̄te. natiuitatē beate xginis. 7 bti iohis. Celebrāf eni octaua eoz p sola deuotiōe nō p alio mysterio Octaua etiā deuotiōis ē in sancti patronis eccleiaz et i sancto nicolao 7 in maria magda. 7 silib? q octauas nō habēt. s̄ qdā eccleie ob deuotiōe eas faciūt Octaua no institutionis qdrigita ē. qz est octaua significatiōis suppletōis. alteri? negocij significatiōis 7 future gloriificatiōis. Octaua significatiōis

rit vt octaua sc̄oz vigiliās habētū. 7 se/ sti dedicatiōis eccleie. qd fit i signū q dedi/ catiōe dicabit tūc. i. copulabit x̄po. dica/ re eni ē copulari. Et octaua martyruz. qz ipi p ea q passi sūt 7 ex eo q hāc vitam p nihilo habuerūt ostēderūt q erat vita im mortalis. In octaua innocētum dici pnt octaua significatiōis. quia p eas resurre/ ctio nra significat put sb festo illo dicef. 7 etiā octaua beatoz petri 7 pauli 7 qrun dā sc̄oz q significat stolā sc̄oz scz gloriifi/ cationē. quā i octaua etate habituri sunt. Sz qre ob silēz etiā cām nō celebrāf octa/ ua passiōis dñi. Sic eni xps q est sol iusti/ cie nar? ē nō p̄p̄ se s̄ vt lux nris mētib? q eram? in tenebris appareret. sic etiā bap̄ti/ zar? ē non p̄p̄ se s̄ vt nra pctā lauaret. sic mortu? ē non p̄p̄ se vt nos mozeremur pctō p qd nos liberaret a morte. Rūdeo idō qz supueniēs festū leticie obumbrat 7 abolet cōmemoratiōe tristicie p̄zeterera lz reddat rō qre p̄misse octaua fiat n̄ tñ v/ q̄quaqz in silib? erigif q octaua fiat. Nā xps fuit circūcisus carnalit̄ vt circūcida/ mur spūaliter. ieiunauit vt ieiunem?. pe/ des lauit vt lauem?. nec tñ octauā istozuz aut similiū celebram?. Sz et octaua sc̄oz ob causam dissimilē hz cām octaua pascale solēnicat? cui nō fit octaua misterii. Octa/ ua tñ addit p̄p̄ octo beatitudines q in il/ la solēni octaua p̄cipiūt. put dictū ē ibi. 7 etiā octaua p̄te. q 7 idō celebrāf vt opez spūssacti p̄sumatio declaref. Est eni oīuz octauarū rō generalis qz scz octaua redit ad caput qd 7 de beatitudinib? i libro de doctrina xp̄iana asserit Aug?. Idēqz di/ es p̄mus ē 7 octau? scz dñic?. 7 idō resur/ rectio dñi d: facta i octaua. i. in diē dñica. Idcirco igit̄ obseruaf celebritas octaua/ rū vt reuertamur ad p̄mū innocētie statū in cui? innocētie recordatiōe i octaua diē circūcisio agebat vt mens circūcisa fieret ab oi carnali cōtagione. Octaua suple/ tionis ē octaua natiuitatis dñi. qz i ea sup/ plem? qd min? factū ē in festo natiuitatis. qz eni i natiuitate multū actum ē de ptu 7 paz de pturiēte. idō in octaua plen? agit de pturiēte qd aparet i r̄forijs 7 in anti/ phonis laudū 7 i diurno officio ipi? octa/

ue. Et ob silēz etiā cām celebrāf octauā ephie. Octaua alteri? rei significatiōis ē siliter octaua natiuitatis put ibi dictū ē 7 octaua agneti. Ica eni rep̄ntaf q beata agnes octaua diē visa ē gloriōsa a qbusdā fidelib? put sb ipso festo dicef. Octaua future gloriificatiōis ē vt octaua obit? cui iuliber sancti. Itē nō qz rātū beat? stephā nus 7 laurētī? hnt iter martyres octauas institutiōis. sol? no. b. martin? iter p̄fesso res. De octauis pasce et ascēsiōis 7 nata/ lis dictū ē in. vj. pte sub ti. de pasca. Licz aut regularit̄ in octauis festiuitatū fiat in missa officium sic in ipis festiuitatib? p eo qz octaua eadē diē cū ipso festo cenet. s̄ tñ fallit i octauis aploz petri 7 pauli in q bus d: officiū de martyrib? Licet eni vñā 7 eadē diē ambo passi fuerint nō tñ eodez diē de vtroqz i eccleia solēnizaf put sb eoz festo dicef. ideoqz vtriusqz officiū neqz in octaua fieri cū vñā diē dūtaxat ambo ha beant p octaua. optuit qz in eoz octaua aliqō cōe officiū inueniref. 7 idō qz eozuz martyriū maximi fuit meriti. officiū d: d martyribus. Quis 7 de vtriusqz p̄cipuis actib? mētio in ipso officio habeat. Fallit etiā h in octauis beati laurētī in q tria p/ cipue valde cōmēdabilia fuerunt. videlz pietas i elemosynis. firma stabilitas i fidei p̄fessione. 7 martyriū spēale. De p̄mo agi tur i vigilia. de sc̄o in festo. 7 idō d tertio agi oportuit i octaua. Veruz lz ecclēastica officia ab aduētū dñi qd ē tps renouatio/ nis inchoari i p̄hemio. vj. ptis dixerim? in hac tñ pte simplici? incedētes kalenda riū psequemur a mēse ianuarij. inchoan/ do. de aliqō anni festiuitatibus seriatim aliq̄ spēalia aponētes videlz. De sc̄is fabiano 7 sebastiano De sancta agnete De p̄uerfiōe sancti pauli De sc̄o iu liano. De sancta agatha. De purifi/ catiōe bte marie De cathedra sācti pe/ tri. De annūciatiōe beate marie De sanctis philippo 7 iacobo. De inuētiōe sancte crucis. De reuelatiōe sc̄i micha elis. De sanctis geruasio et prothasio. De sc̄o iohē bap. De sanctis petro et paulo. De maria magdalena. De festo septē fratrū. De sc̄o iacobo aplo De septē dormiētibus. Ad vincula sancti petri. De machabeis De inuē

tione sancti stephani. De transfiguratio
ne dñi. De sancto laurētio. De assū-
ptione bñe marie. De scō bartholomeo
De decollatiōe sancti iohis. De san-
ctis felice et aducto. De natiuitate bñe
marie. De exaltatiōe scē crucis. De
scō mattheo aplo. De scō mauricio
et socijs suis. De beato luca. De simo-
ne et iuda. De festo oīuz scōz. De of-
ficio mortuoz. De sanctis q̄tuor coro-
natis. De scō martino. De scō an-
drea. De scō nicolao. De venerabi-
li beda p̄bro. De scō thoma apostolo.
De festis scōz stephani. iohis euange-
liste. et innocētū. De aplis. De euan-
gelistis. De martirib⁹. De p̄fessorib⁹.
De virginibus. De officio festi
dedicationis ecclie.

De sanctis fabiano et sebastiano

In festo beato

rū fabiani et sebastiani duplex
collecta i q̄busdā ecclēsijs i mis-
sa dñi et in soluto more vtrāq; vno q̄ dñi no-
strum terminat. Tū q; ip̄o vno dei filio
ih̄u xp̄o mediāte ambo ad palmaz marty-
rū puenerūt. Tum etiā q; l3 diuersis pal-
si fuerint tēporib⁹. ecclia tñ ppter ingen-
tia vtriusq; merita vtrāq; p̄ter et p̄ncipali-
ter solēnzat. et vtrāq; collectā vno eodēq;
sine p̄cludit.

De sancta Agnete.

Estum beate

agnetis caret octauis scz insti-
tutionis h3 tñ octauā alteri⁹ ne-
gocij significatiōis vt iā dictū ē i p̄hemio
Ad q̄ dñi in kalēdario agnetis scō. nō dñi
ppter h̄ q; illd sit festū octauarū eiusdem
nec i ecclia p̄nunciat nec i kalēdario scri-
bit octaua. s̄ ē alia solēnitas d eadē repeti-
ta. p̄t miraculū q̄ddaz q̄ octaua die p̄
ei⁹ obitū p̄tigit ad tumulū illi⁹ parētibus
suis plorantib⁹. Intelligit ergo agnetis
secūdo scz festo. Unde meli⁹ dicere fecū-
do agnetis. De hoc etiā dictū ē sub q̄rta
pte sub simbolo. Quia v̄o p̄fecti filii eam
adamauit. idō recte in ei⁹ festo cantat in-
troit⁹. **De expectauerūt p̄ctōres et.**

De cōuersione sancti pauli.

Diuersio s̄a-

cti pauli apli facta ē eodē anno
q̄ xp̄s passus ē et stefanus lapi-
dat⁹ anno q̄dē nō naturali s̄ emergētī. Nā
xp̄s passus est octauo kal. aprilis. stepha-
nus eodēz āno tertio die augusti lapidat⁹
ē. Paul⁹ v̄o. viij. kal. februarij p̄uersus ē
Eius autē p̄uersio poti⁹ q̄ alioz scōz cele-
braf̄ triplici rōne. p̄rimo p̄t exēplū. ne
q̄sq; quātūcūq; peccator desperet de ve-
nia. q̄n tñ in culpa cōspicit postmodū ta-
lem fuisse in gr̄a. Scōdo p̄t gaudij. sicut
eni ecclia magnā habuit tristitiaz in ei⁹ p̄-
secutione ita maximā habuit leticiaz de ei⁹
p̄uersione. Tertio p̄t miraculū quod
dñs in eo ostēdit dū de seuissimo p̄secuto-
re fecit fidelissimūz p̄dicatōrē. In h̄ festo
dñi epla. Saul⁹ adhuc. q̄ est Act. ix. ca. Et
euāgelij. Dixit simon petrus ad ih̄m. q̄d
ē. **Act. xix. c. Dixit et ad horas capitulū**
Erat q̄dā discipulus. Act. ix. ca.

De sancto iuliano.

Julianus iste

cui⁹ festum sit. v. kal. februarij
fuit eps cenomanen̄. q̄ simon il-
le fuisse dñi. quē dñs a lepra mundauit. et q̄
deū ad p̄uiciū inuitauit. Hic etiā dñi eē il-
le iulian⁹ q̄ ab itinerantib⁹ p̄ inuentione
bono hospicio inuocaf̄. eo q; i domo eius
fuit dñs hospitar⁹. Alij dicūt q; ille est q̄
patrē et matrē occidit de q̄ seq̄t. Fuit q̄z et
ali⁹ iulian⁹ de alemania q̄ desiderio mar-
tyrū se vltro p̄sequētib⁹ offerēbat. Unde
crispin⁹ cōsolaris iussit eū occidi. Ad ip̄e
iulian⁹ audiēs statim foras p̄siliit et q̄rētī
sponte intrepidus se opponēs p̄tinētum
ferientis excepit. Fuit insup ali⁹ iulianus
frater beati iuliani q̄ tēpla idoloꝝ p̄missu
theodosij impatoris vna cū fratre destru-
ebat. ad cui⁹ h̄bū hō viuus sup plaustrū
mortuū se fingēs mortu⁹ ē. Fuit etiā q̄r-
tū iulian⁹ q̄ vtrūq; pentē nesci⁹ occidit. sed
post multā p̄niaz sub specie mēdici leprosi
recepit i domo sua angelū. a q̄ audire me-
ruit. q; dñs suam p̄niaz acceptasset. Fuit
etiā q̄n-
tū iulian⁹ nō sanct⁹ s̄ apostata sce-
leratissim⁹. p̄rimo enī monachus fuit de
inde impator roman⁹. vt dicef̄ sub festo i-
uentionis sancte crucis.

De sancta Agatha.

Cata agata p̄

multa tormēta i carcere mortua
ē. ad cui⁹ caput in tumulo posita ē visibili-
ter tabula p̄ angeli ministerij. in qua scri-
ptū erat. **Adētē sanctā spōtaneā. honozē**
deo et patrie liberationem. ideoq; p̄suetu-
do inoleuit cū tabula ei⁹ imaginē p̄tinēte
fieri p̄cessionem.

De purificatione beate marie virginis.

Inter cunctos

sanctos gl̄iosa dei genitrix vir-
go sp̄ maria p̄marū obtinet. vt-
pote q̄ est sanctis dignior et excelētor vni-
uersis i cui⁹ honozē ecclia i q̄tuor anni tē-
porib⁹ q̄tuor solēnes celebrat festiuitates
videlz annūciationē assūptionē. natiuita-
tē. et purificationē. Omni enī tpe ip̄am in
memoria habere debem⁹ q̄ oī tpe ad filij
suū p̄ nob peccatorib⁹ intercedit. q̄z due
sūt sibi et dño n̄o cōes. s̄. purificatio et an-
nūciatio. Ite autē q̄tuor festiuitates fiunt
p̄m q̄tuor b̄ndictiōes q̄ in ip̄i⁹ virginis sa-
lutatiōe p̄tinēt. p̄rima ē. **Beate maria gr̄a**
plena. q̄ p̄me festiuitati cōpetit scz annūci-
ationi q̄n videlz eā angel⁹ salutauit. et de
sp̄s sancto p̄cepit facta gr̄a plena. Scōda ē
dñs tecuz. q̄ cōpetit assūptioni. q̄n videlz
assūpta ē i celū. q̄ tūc fuit cū dño suo. i. fi-
lio vt ē dñs. an enī nō viderat eū dñm ita
manifeste in se. Tertia b̄ndictio ē. B̄ndi-
cta tu in mulierib⁹ q̄ cōpetit natiuitati. q̄z
tūc nata ē mulier i vtero sanctificata. nul-
la enī alia mulier fuit i vtero sanctificata.
et dō dicta ē castrū p̄t singularitatez. q̄z
nūq; demones castrū illd fregerūt. Quar-
ta b̄ndictio est. b̄ndict⁹ fruct⁹ v̄tris tui. q̄
p̄gruit q̄rte festiuitati scz purificationi. q̄z
tūc obtulit illū b̄ndictū fructū in templo.
Quidā etiā faciūt q̄ntū festū scz d̄ p̄cepti-
one beate marie dicētes q; sic celebraf̄ de
mozte scōz nō p̄t moztē. s̄ q; tunc rece-
pti sūt i nuptijs eternis sicut p̄t celebra-
ri festū de p̄ceptiōe. nō q; sit p̄cepta. q; in
peccato est p̄cepta. sed q; mater dñi est cō-
cepta asserētes hoc fuisse reuelatū cuidaz
abbati in naufragio p̄stituto. q̄d tamē nō
est autenticū vnde nō est approbandū cuz
cōcepta fuerit in peccato scz p̄ cōcubitus

maris et femine. Veritatem h̄ fuerit cōce-
pta in peccato dimissum ē ei illd originale
peccatū et sanctificata fuit in vtero. sicut et
hieremias et sanctus iohes bap. q̄re meri-
to natiuitas ei⁹ et beati iohis bap. celebra-
tur. natiuitas dico ex vtero q̄n videlz i lu-
cem seu in mundū p̄dierūt. S3 natiuitas
eoz in vtero scz quādo infuse sūt anime i
corporib⁹ eoz nō celebraf̄ vt p̄missum ē
Sextū etiā festū est festiuitas parientū. s̄.
festū natalis. Sed quoniam tūc ē etiā simul
festū filij q̄d plenū exigit officiū. ideo nō
solēnzat de illa vsq; in octauas. Tūc v̄o
solēnzat. sicut iā dictū ē in p̄hemio. Se-
ptimū q; festū ē beate marie ad martyres
de q; sub festo oīuz scōz videt. Quia v̄o
festū purificationis p̄m hui⁹ septime p̄tis
diuisionē in ordine t̄pis alia festa virginis
p̄cedit. idcirco h̄ de illo dicam⁹. Est autez
hodie duplex festū. p̄rimū q; ad partum
q̄d d̄ festū p̄panti. i. obuiatio. q; in il-
la solēnitate anna p̄phetissa et simeon ob-
ulauerūt beate marie veniētī filij suū ch̄z
stum in templū offerre. p̄pantos enī gre-
ce d̄ obuiatio latine. ab ypo q̄d ē ire. et an-
ti q̄d est s̄. q̄ aduent⁹ dñi in templū signifi-
cat aduentū ei⁹ in eccliam et in mentē cuius-
libet fidelis aie q̄ est tēplū sp̄iale. H̄sic ad-
uentū p̄dixit dñs p̄ malachiā p̄phetam. **Is̄**
Ecce ego mitto angelū meum et p̄parabit
viā aī facie meā et statim veniet ad tēplū
sanctū suū et. Vel d̄ p̄panti. i. p̄ntatio
ex eo q; xp̄s in templū ē p̄ntatus. Scōz q;
ad parientē et d̄ festū purificationis. q; be-
ata virgo l3 purificationē nō indigeret nec
legi purificationis obnoxia teneret. q; nul-
lo modo imunda fuit. nec peperit p̄cepto
femine. tñ voluit facere p̄m p̄ceptū legis.
Dicit enī Leuit. xij. Mulier si suscepto
femie peperit masculū imūda erit septem
dieb⁹. Imūda q̄dē erat a p̄ortio hoīuz
et ab ingressu tēpli. expletis v̄o septē die-
bus mūda efficiebat q; ad cōfortiū hoīuz.
ad huc tñ vsq; ad diē. xxij. q; ad templi i-
gressum imūda erat. donec purgaret iux-
ritū mēstrui flux⁹. Sed cōpletis. xl. dieb⁹
die q̄dragesima tēplū intrabat. et puerūz
cū munerib⁹ offerēbat. Si autē feminā pe-
perisset t̄ps duplicabat. et q; ad cōfortiū
et quo ad ingressum. sicut et duplicat quo
ad corpis formationē. Nāz in q̄draginta
kk 3

diebus corporis masculini organizat et perficit et in quadragesima aia infundit ut sepius. Corpus vero femine in octoginta diebus perficit et in octogesima anima inspirat. ut sepius. Sic ergo si masculinū pepererat quadraginta si feminā octoginta diebus a die natiuitatis p̄tus a tēpli arcebat ingressu. Ido die tamē statim ingredi nō phibet ne sibi pena in culpā vertat. Verūm mulier dū sentit sibi imminere dolores p̄tus non itret ecclesiam vel saltē caueat ne polluat illam. Sacerdos autē mulierē vicinā p̄tui sepe moneat q̄ p̄fiteatur. ita q̄ cuz dolor p̄tus urgebit eam sit p̄ata accipe eucharistiam Nam inhonestū ē q̄ tpe p̄tus p̄sb̄: diu cū ea moretur. Est autē triplex ratio quare p̄ceptū dñs die quadragesimo puerū in templum offerri. Primo ad notandū q̄ sicut die quadragesimo in materiale tēplum ducitur. sic in quadragesimo die a cōceptione ut sepius anima infundit in corp̄ tanq̄ i suoz templuz pur i historia scolastica d̄. Quis phisici dicant q̄ in quadragesimo sexto die corpus p̄ficiat. Secūdo ut aia que in die quadragesima corpi infusa ab ipso corpe maculat. in die quadragesima templū ingrediens p̄ hostias expiet. Tertio ad insinuandum q̄ illi merentē celeste templū ingredi d̄ decem p̄cepta decalogi cum fide q̄tuoz euangelistaz obseruauerūt. Transacti ergo purificationis diebus p̄iens ingrediebatur templū offerēs filiū vel filiā et munera p̄ se sc̄z p̄ peccato pullū colūbe siue turturē. p̄ filio vero vel filia offerēbat agnū anniculū in holocaustū. q̄ agnū habere neq̄bat offerēbat duos turtures aut duos pullos colūbarū alterz in holocaustū p̄ p̄tu. alterū vero p̄ se sc̄z p̄ peccato suo. Et in euangelio dicit. Et offerrent par turturū aut et. s̄m legis cōsuetudinē. id ē. sicut lex exigere videbatur. Mulieres igitur in hoc beatam virginem imitantē cum in quibusdam locis post p̄tum transactis quadraginta diebus ecclesiaz ingrediuntur significātes q̄ si virginem ipsam fuerint imitate. post vitaz p̄sentem ingrediēnt cum ea eternā. Celebrat ergo hoc festus die quadragesima a natiuitate domini. q̄ beata virgo die quadragesima a natiuitate xp̄i ad templū veniēs ipm s̄m legem p̄sentauit. Rursus hoc festum sequit post festiuitates natalis do-

mini. circūcisionis et ep̄bie. rōnē mysterij sicut etiam rōnē mysterij voluit dñs in tēplum p̄sentari. Et h̄ dupliciter. Primo mysterij rōnē. Nascit enī p̄mo de p̄ fidez. in hoie. et sequit circūcisio. q̄ q̄n fides est in hoie purificat homo. Et in actib̄. Fide purificās corda eoz. Qui vero habet bonā fidē relinquūt oia mala opera. et tūc apparet deus. sed tūc faciēda ē p̄nia ut in nobis maneat sicut in tēplo suo. et tūc fit ibi oblatio et offertur ei par turturū. id ē. mūdicia mētis et corporis. q̄ non pōt fieri nisi i iugiluctu. sicut turtur gemit p̄ cantu. et duos pullos colūbarū. id ē. geminaz simplicitatem. Scdm̄ mysterij. q̄ in templuz veniunt in hac die ut notetur aduentus ei⁹ ad mentē cuiuslibet fidelis siue in ecclesiam in quā semp̄ patet est intrare. Et in introitu dicit. Suscepim⁹ deus misericordiā tuā in medio templi tui. q̄ xp̄s est signum vite in medio paradisi patet equaliter oibus subuenire et bona sua largiri s̄m nomē tuum deus. ita et laus tua deus. et. q. d. Sic creasti oēs et recreasti. ita et laudādu es per totū mundū. Hoc etiā expositū est in. v. pte sub octauā dñica post pente. Et autē veniat in mentē nostraz hortat ecclesia filios suos ut occurrāt ei. Unde dicit in p̄ncipio matutinalis officij sc̄z in inuitatorio. Ecce venit ad templū sanctū suū dominator dñs. gaude et letare sion occurrēs deo tuo. s. p̄ fidem et bona opa. Et p̄pter h̄ festū istud d̄: yp̄panti. i. obuiatio. q̄ si volumus q̄ ille veniat in mentē nr̄az. accipiamus i mentē nr̄az ei⁹ similitudinē. Et die in resp̄sorio p̄mo. Adorna thalamū tuū sion sc̄z virtutibus. purifica te et suscipe sc̄z virtutes sic veniet in te. Ep̄la vero ē. Ecce ego mitto angelū. q̄ ē Malach. c. vii. et euangelij. Postq̄ impleti sūt dies Luc. ij. c. et postcōio R̄sū accepit simeō Luc. ij. ca. Et nota q̄ tpe iustiniani impotētis fuit magna mortalitas apud cōstātinopolim. et ido tūc p̄stituta est solēntas purificationis marie in reuerētiaz ei⁹ ob causas p̄missas. Solet autē q̄ri cum adhuc pullulenti infinite hereses quō sit vex q̄ i nono r̄sorio d̄ sc̄z q̄ beata virgo oēs hereses interemit. Ad q̄ dicim⁹ q̄ h̄ fecit q̄tū in se fuit. q̄ ipsa ostēdit eū visibilē q̄ inuisibilis fuit. Primo enī non poterat inueniri. qm̄

quidā ipm q̄rebāt in delicijs carnis. q̄daz in diuitijs. q̄dā i libris phoz et nō erat ibi. Et in Can. Quiescit et nō inueni euz. modo nō nō p̄t alijs errare in via nisi velit. Et manifeste habet i Esa. Hec erit recta via ut etiā stult⁹ nō erret p̄ eā. Et q̄ erit illa via. Ecce dabo i sion salutē et in hierlīm gl̄iaur meā. Dicit hodie ca. Ecce ego mitto. Malach. ij. c. et illud. Et radicaui. Ecce xxij. et illud. Quasi cedrus. q̄ ē ibidem. Fit autē hac die p̄cessio generalis q̄ significat p̄cessionē illā quaz b̄ta virgo et ioseph ad tēplū fecerūt. Qui in p̄cessione añ cācellos cātant resp̄sum accepit et. significat p̄phas natiuitatē dñi et misericordiā p̄nūciātes. Melodia r̄ndentiuz ē gaudiuz h̄ac dei misericordiā suscipiētū Tenētes igit cādelas i manib⁹ dicam⁹. Suscepim⁹ deus misericordiā tuā et. Ad q̄ d̄ cātāt in ipsa p̄cessione et in enāgelio. Accepit euz simeon in vlnas suas. ostēdit q̄ debem⁹ euz non t̄m corde s̄ etiā in brachijs portare. Unde in cāticis. Poneme ut signaculum sup brachiū tuū et ut sigillum sup cor tuum. et ad Cor. Empti enī estis p̄cio magno glorificate et portate deū i corpe v̄ro. Debem⁹ q̄ q̄dē portare non t̄m deitate v̄l humanitatem s̄ v̄trūq̄ sicut fecit simeon q̄ significat p̄ cādelā quā ferim⁹ i p̄cessione. P̄cerā enī p̄ apes ope v̄ginali cū melle pductam. nulla enī libidine resoluunt. hūanitas siue caro xp̄i ex v̄gine supra intelligit. P̄cerā lumē deitas. q̄ deus noster ignis p̄sumens ē. Deut. ij. P̄cerā lichnū i cera aia cādidissima vel deitas in carne latēs. vel s̄m alias mortalitas intelligit. Vel per lumen pater. p̄ ceraz fili⁹. p̄ lichnū sp̄s sanctus. Rursus cādelā in manu accēsa est si des cum bona opatione. Nā sicut cādelā sine lumie mortua d̄: et lumē p̄ se absq̄ cādelā nō lucet s̄ mortuū eē videt. sic et opatio sine fide. et fides sine opatione mortua esse d̄. Lichnus sub cera occultat⁹ recta intētio ē. Et Greg⁹. Sic fiat op⁹ in publico ut t̄m intētio maneat i occulto. Cādelā autē b̄ndicunt ut eas digne ferāt oēs Sūt enī multi habētes intus tenebras h̄ extra lucere videāt. Digne ferentes sunt qui sicut terra lucēt p̄ lumen q̄d ipi ferūt in manibus. ita lucēt interi⁹ p̄ verā fidem. et in b̄ est festiuitas et gaudiū magnū. P̄portant

itaq̄ in p̄cessione cerei ardētes p̄pter sex causas. Primo ut vnūq̄q̄ se illumiet et opa sua lumie patefacta alijs insinuet. Secūdo ut ritū gentiliū in meli⁹ cōmutet religio xp̄iana. Romani namq̄ de q̄nto i q̄ntum annū in kal. februarij ad honorem februe matris martis. q̄ ut putabāt erat deus belli. lustrabāt v̄bē tota nocte cum cereis et facib⁹ accēsis ut fili⁹ ei⁹ eis victoriā de hostib⁹ p̄cederet. cui⁹ matrē tā solēntē honorabāt. q̄d festū aburbale dicebatur. Ipsi etiā in mēse februario sacrificabāt februo. i. plutoni et ceteri dñs infernalibus p̄ aiab⁹ antecessoz suoz ut p̄picarentur ipoz. eis solēnes hostias offerētes et tota nocte eoz laudib⁹ cū cereis et facib⁹ accēsis vigilātes. Mulieres q̄ romanoz his diebus. festum luminuz exercebāt. q̄ enim pluto deus infernalis cōcupiscens p̄serpiā nam speciosissimā. eā in p̄ncipio hui⁹ mensis rapuit deamq̄ fecit. quā ceres ei⁹ mater et parentes facib⁹ accēsis p̄ siluas de nocte in ethna mōte cecille multo tpe que serunt. put poetaz fabule fingūt. Adcirco et ipse in p̄ncipio mensis februarij in memoria hui⁹ rei de nocte v̄bē lustrabant ambiēdo ipsam cū facib⁹ ardentib⁹. idolatrie enī sicut legif in libro sapientie obscura sacrificia faciebāt. Idos igit lustrandē mores sergi⁹ papa mutans in meli⁹ statuit festum purificationis in honorem matris dñi in eodem mēse. et tunc p̄cessiones fieri ut plebs vniuersa portas cereos ardētes i manib⁹ per ecclesias p̄cederet i memoriam celestis regni. quādo oēs electi lucētib⁹ bonoz actū lampadibus obuiant sponso veniētes mox cū eo ad nuptias superne ciuitatis intrabūt. Tertio ut p̄ hoc prudētes v̄gines imitemur. quarū beatā virgo est caput ut accēsa in nobis lāpade castitatis et bonoz operū cum eis in templum glorie ad verum sponsum ingredi me reamur. Quarto q̄ lumen q̄d est ad reuelationē gentiuz sicut dixit simeon hac die p̄ nob̄ ē p̄sentatū. hec ergo p̄cessio significat illā simeonis. Quinto ad notandū diuinitatē et hūanitatē xp̄i ut p̄missum est Sexto ad ostendēdū v̄ginis puritatē ne q̄s audiēs eius purificationē credere possit eam purificationē indignisse. P̄portamus ergo candelas accēsas q̄si ipso facto

dicat ecclesia. Virgo beata purificatione non indiget sed tota rutilans. tota splendens. Et propter causas predictas candelaria nuncupatur. Hoc festum caret octauis. quoniam in christus legaliter fuerit presentatus in templo. nullus tamen doctor nos coartat quod in factis die quadragesima natiuitatis eorum presentetur in templo. Unde sicut presentatio pueroz ad templum secundum veterem ritum defecit. quod hodie fit in baptismo. ita et octaua pro papa. In octauis enim sic pro primo die recolimus. quod factum est. ita pro octaua rem pro qua factum est. De festis annunciationis assumptionis et natiuitatis in suis locis dicetur.

De cathedra sancti Petri.

Cathedra sancti Petri

ecclesia solennizat quoniam videlicet apud antiochiam cathedrali honore sublimatur esse prohibet. quas sublimationes dicitur quod factas esse a theophilo principe antiocheno. cuius filius defunctus post annos quatuordecim petrus suscitatus et ipse et populum ciuitatis prout. propter quod ibi ecclesias construxerunt in cuius medio excelsa cathedra collocauerunt et petrum ut ab omnibus audiri et videri posset exaltauerunt. in qua sedit septem annis. De his igitur honore solennizat ecclesia. quod tunc plati ecclesie ceperunt loco prestare et honore sublimari. Tunc enim completum est illud psalmus. Exaltetur in ecclesia plebis etc. Et nota quod exaltatus est tripliciter. et ideo triplex festum eius celebratur. Primo exaltatus est in ecclesia militantium eius presidendo et ea in fide et moribus laudabiliter regendo. Ad quod pertinet hodierna festiuitas ut premissum est. Secundo in ecclesia malignantium ipsas scilicet dissipando et ad fidemuertendo. ad quod pertinet secundum festum quod dicitur vincula. Tunc enim ecclesiam malignantium dissipauit et plures ad fidem conuertit. Tertio in ecclesia triumphantium in ea scilicet introeundo feliciter. ad quod pertinet tertium festum quod est passionis eius. Rursus fit ei festum triplex propter alias quoniam rationes. Primo propter privilegium. fuit enim pro aliis privilegiatus et ideo magis honoratur in autoritate. Nam fuit princeps apostolorum et clauis regni celorum accepit. Fuit etiam seruentior in christi amore et efficacior in virtute. Nam ad eius umbram sanabantur infirmi. Secundo propter officium. ipse enim officium prelatibus super uniuersam ecclesiam habuit. que in tres partes

mundi scilicet asiam africanam et europam diffusa est et ideo ecclesia ter in anno pro eo solennizat. Tertio propter beneficium. quod ipse quod potestatem ligandi atque soluendi habuit liberat nos a tribus generibus peccatorum scilicet cogitationis locutionis et operationis. Vel quia in deum in primum et in nos peccamus. Vel beneficium potest esse triplex bonum quod virtute clauis peccatorum in ecclesia consequitur. Primum est absolutionis a reatu ostensio. Secundus est pene purgatorum in temporalis commutatio. Tertius pene temporalis secundum partem relaxatio. Quarto propter debitum quod scilicet tripliciter pauit et pascat nos scilicet verbo exemplo et temporalis subsidio. Quinto propter exemplum ut scilicet nullus desperet etiam si tertio christum negauerit sicut ille si tamen velit cum eodem corde ore et opere persistere. Nec est permittendum quod hoc festum de incathedratione sancti petri. olim festum beati petri epulaz dicebatur. Fuit enim mos gentiliu secundum magistrum iohannem beletum annis singulis in mense february hac die vinum et epulas deo offerre super sepulcra parentum mortuorum forte propter illud lob. panem tuum et vinum tuum super sepulcra iusti constitue. quas de nocte demones presumebant. ipsi tamen ab animabus circa sepulcra oberrantibus quas umbras vocabant vastari putabant quasi a corpore egresse carnales requirant cibos. quod beatus Augustinus reprobat in sermone huius diei. Hoc etiam sancti patres extirpare volentes. festum de incathedratione sancti petri de illa quod rome est etiam de illa quod antiochie fuit facta: statuerunt fieri illo die quod tanta gentilibus fiebat. Unde ab illis epulis hoc festum consuevit appellari festum beati petri epularum. Hac tamen die non dicitur in quibusdam ecclesiis nisi vna collecta. et de illa incathedratione quod fuit antiochie facta. Dicitur autem epistola petrus apostolus seruus. quod est. s. Petrus. s. et euangelium. Venit ihesus in partes. Mat. xvj. c. Tractus est tu es petrus Matth. xvj. Ad horas dicitur caplin. Petrus apostolus. s. Petrus. s. c. In festo beati mathie apostoli dicitur epistola. Exurgens petrus in medio. Act. s. c. et euangelium. Consecrator tibi pater. Mat. xj. c.

De annunciatione beate marie virginis

Festum annunciationis

beate marie est quoniam angelus ei bonos rumores nuntiavit

et ipsa saluatore cepit. Tunc autem implete sunt prophetie. Unde ecclesia legit et carat de prophetis. que introitus est. Rogate celi desuper et nubes. id est predicatorum. pluant. id est annuncient. iustitiam. id est christum quod antonomastice dicitur iustus. aperiat terra. id est beata virgo. aperiat in qua pro sensu. et germinet. id est concipiat. saluatore. id est christum. De his dicitur et sub prima dominica de aduentu. Epistola est Egrederet virgo. Esa. xj. ca. Alie tamen ecclesie dicunt. Locutus est dominus ad achaz quod est eiusdem. vii. ca. Euangelium est Misit gabriel. Luc. s. ca. Et quod ibi dicitur. et hinc mensis. etc. sic exponitur. hinc mensis scilicet martii in qua beata virgo concepit. et sextus illi. id est a conceptione illius scilicet elizabeth quod vocatur sterilis quia illa concepit iohannem baptista. viii. kal. octobris. Dicitur etiam per horas caplin. In diebus illis notum faciet deus. Ibiere. xxx. ca. Copepit autem hoc festum tempore veris. Nam tempore veris deus factus est homo et omnia facta sunt noua. Hoc autem festum est de domino et de beata maria quod re eadem prefatio dicitur in natali et in annunciatione domini. De annunciatione domini prosequitur oppositum quod gloria in excelsis. et ite missa est. et re deus laudamus in ea caritari non debeat. et quod dicitur est in phemio huius partibus. Si hoc festum fuerit in dominica passionis vel oliuaz ad scilicet feriata transmutabit. hinc generale est in privilegiatis dominicis diebus. Si autem in triduo ante pascha occurrerit in sabbato ante palmas secundum quosdam anticipabit. Quidam vero illud transferunt ad octauas. similiter si fuerit in die pasche non congrue poterit infra hebdomadam celebrari in qua historia de aduentu compilata cantatur. vnde melius est si ad scilicet feriata post octauas transferatur. In hac die videtur pro diuersa temporum curricula de multis operaturus est. Que quodam sic egregijs visibus prostrinxit. Salue festa dies quod uulnera nostra cooperces. Angelus est missus. et passus et in cruce christus. Est ad factus et eodem tempore lapsus. Ob meritum decime cadit abel fratris ab ense. Offert melchisedech. ysaac supponit aris. Est decollatus christi baptista beatus. Est petrus ereptus. iacob sub herode pemptus. Corpora sanctorum cum christo multa resurgunt. Latro pro christum tam dulce suscipit amen. De sanctis philippo et iacobo apostolis.

Ascale tempus

sicut sepe dictum est octauam si

gnificat etatem. ubi bonum quod est singulorum in dispari charitate erit omnium. quia unusquisque de bonis alteri gaudebit ut de suo et bonum omnium erit singulorum. Et ergo tempus pascale concordaret solennitatibus quod infra illud eueniunt. presertim cum apostoli in ecclesia primitiua non haberent particulares solennitates. statutum fuit ut in kal. maii celebraretur solennitas ad honorem omnium apostolorum. ut dies maii non videretur diuidere quod vna dignitas et apostolorum celestis gloria fecit esse sublimes. quod festum greci celebrare dicuntur in festo apostolorum petri et pauli. Hac etiam die festum est apostolorum philippi et iacobi. quia forte die ista passi sunt. Sane iacobus iste dicitur est minor ad differentiam iacobi copostelle siue zebedei. quod dicitur est maior non etate sed vocatione. sicut pertingit in episcopis quod loco apostolorum sunt. quoniam quod primo consecratus est alios quodlibet maiores antecedit. Primo enim a domino vocatus est. et primo ei adhaesit et sibi magis fuit familiaris. In secretis enim illi vocabatur scilicet quoniam transfiguratus est. et quando suscitauit mortuum in domo. Dicitur etiam iste iacobus alpheus quod fuit filius alpheus. Dicitur etiam frater domini secundum carnem quia dicitur fuisse similis ei facie vel quod erat filius alpheus fratris ioseph viri beate marie. et marie sororis eius. Qui enim ita ex vtraque parte sanguinis coniungebantur. apud iudeos fratres vocabantur. Iesus autem putabatur filius ioseph. Vel dicitur frater domini. id est consobrinus. quod filius sororis beate marie. quem more tusci suat. Sed et ioseph dicitur cognatus domini. vel quod pater putatiui vel quod cognatus domini ex parte matris scilicet beate marie. Ad clarior autem premissorum euidetiam notandum quod iochim pater beate marie accepit uxorem nomine annam quod habuit sororem nomine ysmeriam. Hec autem ysmeria genuit Elizabeth et eliud. Elizabeth genuit iohannem baptista. De eliud natus est emineud. De emineud natus est sanctus seruatius. cuius corpus est in opido tractecti super fluuium mosai. id est epato leodiceum. Anna autem tres viros dicitur habuisse scilicet iochim. cleopham fratrem ioseph et salome. De primo habuit filiam scilicet mariam matrem domini quam dedit ioseph nuptui quod christum genuit. Generatio ipsius ioseph et marie posita est in. vii. parte sub festo natalis domini. Primo autem viro defuncto. de secundo filiter genuit aliam filiam

De sanctis Gerualdo et Prothasio.

De festo factō

ru gerualdi et prothasii catur
ex institutione gregorii introit.
Loquet dñs pacē in p̄lo suo ex eo q̄ tali
die pax in̄ romanū impatorē et agisul-
phū regē longobardoz extitit reformata
quē regem celdonia ei⁹ vxor xp̄ianissima
cui Greg⁹. libru dialogoz scripsit ad fidem
uertit. Officia nāq̄ sanctorū ptim ueni-
unt ip̄is sancti partim his euntib⁹ que in
ip̄oz euenere diebus.

De sancto Johāne baptista.

Via interna

tos mulierū nō surrexit maior
Iohāne bap. merito ecclia cele-
brat festū de illo et facit festū duplex. s. na-
tiuitatis et decollationis. Natiuitatē pp̄
q̄tuor. Primo pp̄ historiā. qm̄ dicit dñs
d eo p̄ angelū sic in euāgelio habet. et mul-
ti i natiuitate ei⁹ gaudebūt. qd̄ etiā pp̄ter
saracenos dictū est. q̄ h̄ festū celebrare di-
cunt. Secūdo pp̄ allegoriā et mysteriū. qz
p̄ iohē figurat⁹ ē or̄ ḡre quā nob̄ attulit
x̄ps. Ip̄m enī iohēs p̄cessit in annūciatio-
ne. in natiuitate in p̄dicatiōe. in passiōe. et
in ad inferos descēsiōe. Tertio qz sic be-
ata v̄go sanctificata fuit in vtero matris
ita et ip̄e. Quarto qz ip̄e p̄m̄ annūciavit
gaudia eterna. et ideo dicit lucifer et turtur
An̄ in Cañ. Vox turturis audita est i ter-
ra n̄ra. Et Job. xxxviii. Nunquā p̄duces
luciferū in t̄pe suo. Et ei⁹ natiuitas fuit p̄
gabrielē archangelū nūciata. Ido autē io-
hānes dicit⁹ ē lucifer. qz obtulit nouū ip̄s
et inde ē q̄ in q̄busdā ecclēsijs h̄z missaz in
mane. qz natiuitas ei⁹ fuit q̄si auroza. Na-
tiuitas v̄o x̄pi fuit q̄si or̄ solis. Vel ideo
d̄z missa i ortu diei. qz legit i euāgelio luce
q̄ ip̄e fuit sanctificat⁹ et sp̄u sancto replet⁹
i vtero matris. q̄ merito laudandus est
ei⁹ creator in exordio diei q̄ illū dignat⁹ ē
honozare i vtero matris. Ihabet etiā aliaz
pp̄iaz missam sicut et alij sancti q̄ d̄z circa
tertiā. Vel p̄ma missa ē de vigilia euāgeli-
ste. vel alia d̄z qz ip̄e fuit martyr et precur-
sor. An̄ illa missa ē vni⁹ martiris et est in-
troit⁹. Iustus vt palma flozabit. De ip̄o
nāq̄ pp̄betizauerūt Esa. et Ihiere. Ihiere

mias ip̄o vite actu. qz fuit et fuit Etaias
vt in epla habet hodierna Audite in sule
et attendite p̄li de longe. Esa. xlix. ca. Ibi
etiā sequit vñ sumit introit⁹. s. De v̄tre
et. Sequit etiā ibi. Iposuit os meum vt
gladiū acutū. Gladi⁹ acur⁹ ē lingua p̄di-
catoris. qm̄ abscondit sup̄flua. Sequitur
Iposuit me q̄si sagittaz electam. Sagitta
electa ē p̄dicator q̄ facit qd̄ docet. Sagit-
ta acuta fuit iohēs cum dixit: Venimina
vipera q̄s docebit vos fugere ab ira v̄-
tura. Respōsū est. Iposuit te formare
et. Ihiere. s. c. et de natiuitate ei⁹. Alia ē.
Tu puer. Luc. i. Et illud. Inter nato am-
lierū et. Mat. xxi. Euāgelium est. Elisa-
beth impletū. Luc. i. Dicit autē hac die ca-
pitulū. Audite in sule. Esa. xlix. c. Et illud
Iposuit te formare. Ihiere. s. c. Et illud
Reges videbūt. Esa. xlix. c. Iposuit in vi-
gilia beati iohis bap. ieiunam⁹ q̄si copati-
entes ei⁹ q̄ in deserto ieiunauit et aspera vi-
tam duxit. Et vigilia ip̄a plenū h̄z officiū
Quia post iohis decollationē x̄ps crucifi-
sus fuit et agnū comedit. Fuit enī iohan-
nes q̄si lapis angularis. i. ver⁹ et nouū te-
stamētū p̄iungēs. An̄ tūc magis solēniza-
mus pp̄ter mysteriū q̄ pp̄ter p̄sonā ip̄az
et qm̄ ip̄e fuit medi⁹ inter vtrūq̄ testa. qz
fuit finis veteris et initū noui testa. Naz
et lex et p̄phete v̄q̄ ad iohēz videlz inclu-
siue. Ihiere. s. c. hui⁹ diei officiū p̄tim d̄ ve-
teri. et p̄tim ē de nouo testa. In hac autez
die iohēs euāgelista obiit. s. ei⁹ festū tras-
latū est. put sub ei⁹ festo dicit⁹. Festū autē
decollationis non ita solemizat ecclia sic
istud put ibi dicit⁹. Fuit q̄ vt p̄missus est
in vtero sanctificatus sicut et Ihiere. An̄ et
de Ihiere. legit hac die. Qd̄ pbat p̄ illud
qd̄ d̄z in euāgelio. Et repleta ē sp̄u sancto
elisabeth. et exultauit in gaudio infans in
vtero meo s̄z q̄ genere sanctificatiōis nō
legim⁹. Dicit tñ qdā q̄ ab omni pctō mū-
datus est. Sed in glo. super illo loco. Tu
vis a me baptizari. ego a te debeo bap-
tizari. i. ab originali pctō mūdari. s̄z q̄ ip̄
sona generalis hois loq̄bat. Fuit tamen
i pctō originali p̄cept⁹. sicut et beata vir-
go. de quo et q̄re eius natiuitas celebrat⁹.
sub purificatione dictū ē. I Paul⁹ historio-
graphus romane ecclie diacon⁹ cassinen-
sis monachus qdā die cū vellet pascale

cereum cōsecrare rauce facte sunt fauces
eius cum p̄us vocales essent. vt q̄ vox sibi
restituere composuit in honozē beati io-
hannis himnū. Et q̄ant lapsis. in cui⁹ p̄-
cipio petit vocis restitutiōz quā obtinuit
sicut et merito sancti iohānis restaurata ē
vox zacharie. In hoc festo nō cantat fre-
quentē alla. sicut fit in festiuitatibus petri
et pauli et aliorū. in quozū vltimis noctur-
nis p̄sonat. Ratio est. qz ip̄e figurat legē
et qz natale huius fuit an̄ x̄pi resurrectōez
et an̄ gaudiū. Quidā tñ faciūt officiū sine
alla in initio noctis pp̄ter figurā legis. et
postea iterāt officiū cū alla in medio nocti
terminantes illud in p̄ncipio lucis in me-
moriā at̄que ob̄suatiōis. de qua et quare
in hoc festo nocturni cantant in initio no-
ctis dictū est in. v. pte sub ti. de nocturnis
Ido q̄ antiquus solebat vna q̄dragesima
celebrari an̄ h̄ festum et alia an̄ natale dñi
Sed postea pp̄ter fragilitatem hominūz
redactū fuit ad tres septimanas an̄ nata-
le et tres an̄ hoc festum. An̄ p̄hibitum est
in decretis ne in ill̄ tribus septimanis nu-
ptie fiant. Sed et hodie h̄ abolitum est. p̄-
ut dictū est in p̄ma pte sub ti. de sacramē-
tiū aut̄ tria specialia in h̄ festo. In vigi-
lia nāq̄ in q̄busdā p̄tib⁹ ex antiq̄ ob̄fua-
tione colligunt hoies et pueri ossa et qdā
alia immūda et insil̄ cremāt vt inde fumus
in aerē p̄ducatur. Ferunt etiam brandas si-
ue faces. et cum ill̄ circūeunt arua. Tertiu
est qz rotā volūt. Qui immūda cremant
et fumum in altū p̄duci faciūt. habēt hoc
a gentilibus. Antiquus enī dracones hoc
tempe ad libidinem pp̄ter calozē excitati
volando p̄ aerē frequentē in puteos et fō-
tes spermatizabāt ex quo inficiebant aq̄.
et tunc erat annus letal̄ ex aeris et aquarū
corruptōe. qz quicūq̄ inde bibebāt morie-
bant aut guem morbum patiebant. Qd̄
attendetes p̄hi tulerunt ignem frequentē
et passim circa puteos et fontes fieri. et imū-
da et q̄cūq̄ immundū redderēt fumoz ibi
cremari. Naz qz p̄ talē fumū sciebant posse
fugari dracones. Et qz talia h̄ tempe ma-
xime fiebant. ideo h̄ adhuc ab aliq̄ ob̄f-
uatur. Sunt enī dracones aialia. Unde i
p̄s. Laudate dñm de terra dracones non
tracones. i. meat⁹ terre. put qdā dixerūt.
q̄ qdā animalia in acre volant. in aq̄s na-

tant. p̄ terram ambulat. nil immūm susti-
nent. et fugiūt pp̄ter fumum olifex sic ele-
phantes pp̄ter grinnitū suū. est etiā alia
ratio quare ossa animalū cōburunt vicz
in memoriā q̄ ossa Job. bap̄ti. a gentilib⁹
in ciuitate sebastē combusta fuerūt. vt po-
test hoc referri ad nouū testamētū. Ab̄ici-
unt enī queri vetera et cōburūt. ad signifi-
candū qz adueniēte noua lege vet⁹ testa.
debet cessare. dictū est enī. Vetustissima
veterū nō comedetis. et nouis sup̄uenien-
tibus vetera p̄icietis. ferūt qz v̄ade seu
faces ardentes et sūt ignes. q̄ significat̄
ctum Jobem q̄ fuit lumē et lucerna ardēs
p̄cedens et p̄cursor vere lucis q̄ illuminat
omnē hoīem venientem in hūc mōm. vñ
d̄z Job. v. Ille erat lucerna ardēs et lucēs
an̄ dñm. q̄ viam dñi p̄pauit in heremo.
Rota in q̄busdam locis voluit ad signifi-
candū qz sicut sol ad altiora sui circuli per-
uenit. nec altius pōt p̄gredi. s̄ tunc sol de-
scendit in circulo. sic et fama iohannis qui
putabat x̄ps descendit. s̄m qd̄ ip̄e testi-
monium p̄hibet dicens. Nō oportet mi-
nussillū autē crescere. Qd̄ dicunt qdā di-
ctum esse eo qz tūc dies incipiūt minui. et i
natiuitate x̄pi crescere. s̄z qz an̄ festū san-
cti iohannis decreuit. et ante natale do-
mini crescunt. intelligēdum est de natiui-
tate in matre quādo. s̄ p̄ceptus est vterq̄
qm̄ iohēs conceptus fuit decreuitibus
diebus. vt in septembri. et x̄pus in crescen-
tibus. vt in aprili. Vel de morte vtriusq̄
Naz corpus x̄pi exaltatū est in cruce. cor-
pus iohānis capite minoratū.

De sanctis Petro et Paulo.

De Petro et Paul

lo q̄stio est. Vtrū eadez die pas-
si sint. Nam henric⁹ solitarius
velle videtur qz eadem die anno reuoluto
Paulus passus sit. Sed Delagi⁹ et Nico-
laus pape et ambro. et alij facti p̄res volūt
qz eadem die et eadem etiā hora sub Nero-
ne impatore vicz anno. xiiij. imperij eius
alioq̄n false essent historie de ill̄ scripte. s̄z
tñ in diuersis locis. licet in vrbe et diūsas
penas passi sunt. qz Petrus in vrbe cruci-
fixus est. Paulus v̄o qz sicut legit in acti-
bus ap̄loz ciuis roman⁹ erat. q̄uis natōe
tarsensis esset. ex muros vr̄b decollatus.

q̄ pena honestior videbat. 7 de ip̄o lac p̄ sanguie legis p̄fluxisse. Verū p̄cedere tē-
pore cū Cōstantinus impator in honorez
vtriusq̄ eccl̄as p̄struxisset 7 romanus p̄-
tifer vellet eoz̄ corpa sepere 7 dubitaref
q̄ cuius ossa foret. diuinit̄ r̄sum est. ma-
iora ossa sunt p̄dicatoris. minora piscato-
ris. 7 sic ab inuicem sepata sunt in pp̄rijs
eccl̄ijs collocata. Postmodū v̄o siluester
papa volēs eccl̄as ip̄as p̄secrare tam par-
ua q̄ magna ossa equa lance cū summa re-
uerentia p̄derauit. 7 vnā medietatem in
vna eccl̄a 7 aliā in alia collocauit. Vnd̄ q̄
daz faciūt festum de hac diuisione ossiū in
nonis vel. viij. ydus iulij. qz die tali facta
fuit. Alij illud faciūt. xv. vel. xvj. eiusdez
mēsis. Alij v̄o dicunt qz festum diuisionis
Petri 7 Pauli qd̄ celebrat̄ die illa fit pp̄
illam diuisionē q̄ facta est in hierl̄m. post
xij. annos. qm̄ sepata sunt ad p̄dicandū. gē-
tibus. in quo festo cātant illā magnam se-
quentiā. Celi enarrant gl̄am. 7 euāgelij
ascensionis Recubentib⁹ 7c. incipientes in
fine ibi. Vñs q̄dem ih̄s postq̄ 7c. Licz at̄
eozū festa eadem die celebrāda cōcurrāt.
bt̄us tñ Greg⁹. instituit vt tantū officium
beati Petri ip̄o die celebraret. Tū qz tali
die eccl̄a. b. Petri fuit dedicata. Tum qz
ip̄e p̄or fuit p̄uersioe. Tū qz fuit maior di-
gnitate. qm̄ romane eccl̄e tenuerat prima-
tum. Et d̄: in missa introitus. Nunc scio.
Act. xij. c. 7 collecta cōis vtriq̄. Deus q̄
hodiernā diē. q̄re nō fit alia cōmemoratio
de. b. Paulo. Ep̄la. Misit herodes. que
est ibidē. Alla. Tu es petr⁹. Mat. xxvj.
Euāgelij. Venit ih̄s in p̄tes. qd̄ ē ibidē
vbi dicit. Quē dicunt hoīes esse filiū ho.
Sed s̄m hiero. in hebreo d̄: filium Ade.
Per horas v̄o d̄: caplin. Misit herodes
rex man⁹. Act. xij. c. Et illd̄ Angel⁹ domi
Et illud. Et petr⁹ ad sercūsus. q̄ sunt ibid̄
Sequēti v̄o die fit festum de. b. paulo Et
d̄: in missa introitus. Scio cui. ij. ad Thi-
mo. ij. 7 collecta. De⁹ q̄ multitudinē. Gra-
duale. Qui opatus est petro. Gal. ij. Ver-
sus est. S̄ra dei. j. Chorl. xv. c. Ep̄la. No-
tūm vob facio. Gal. j. c. Alla. Tu es vas
Act. ix. c. Euāgelij. Dixit simon petrus.
Mat. xix. c. In alijs eccl̄ijs d̄: Hoc est p̄-
ceptum. Joh. xv. c. Lōio. Amē dico vob
Matth. xix. c. Item in nocturnali officio

beati Pauli q̄dam v̄siculi p̄mittunt anti-
phonis laudum. vt dictū est in .vj. par-
te sub dn̄ica de trinitate. 7 d̄: caplin. Bo-
num certamen. ij. ad Thimo. iij. c. i octa-
uis v̄o ap̄loz dicit illud. Confitebor tibi
dn̄e rex. Eccl̄. vi. Verum in vigilia d̄: In-
troitus. Dicit dn̄s. Joh. vi. c. 7 ep̄la. Ipe-
trus 7 Jobes. Act. iij. c. Euāgelij. Dixit
ih̄s simon petro. Joh. vi. c. h̄z aut̄ hoc fe-
stum tria. s. ieiunij. solennitatē 7 octauaz
Ieiunij qz si velimus cōregnare oportet
nos 7 compati. In die festi de eozū glori-
ficatione gaudemus. In octaua de eozū fu-
tura beatitudine in corpe 7 anima iam certi
letamur 7 eterne glorificationis meritis ex-
pectamus. De hac octaua dictū est in fine
p̄hemij huius partis. Et nota qz Leo pa-
pa sc̄dus orans p̄ncapolitanis ciuib⁹ i
mari cum saracenis pugnans fecit illā
collectam. Deus cuius dextra beatū p̄e-
trum 7c. Perfectus v̄o p̄ eum muris cui
ratis leo mane imponēs seras post orās
fecit illam collectā. Deus q̄ beato Petro
collatis clauibus 7c.

De maria magdalena.

In festo mag-

dalene d̄: ep̄la. Mulierē fortē
q̄s inueniet. q̄ est in parabol v̄l
ti. c. et Euāgelij Rogabat ih̄m. Lu. vij.
De septem fratribus.

In festo se-

ptem fratrum notandum est tres
fuisse m̄res. q̄rum q̄libz septem
fratres habuit filios. 7 post passioes eozū
passe sunt vicz mater maehabeoz. cui⁹ no-
men ignorat. 7 Felicitas m̄r istozū septez
fratrum. 7 Simphoziana sapiens mulier q̄
sancta fuit.

De festo sancti iacobi apostoli.

Iacobus mai-

or filius zebedei frater iohannis
euangeliste missus est ad p̄dicā-
dum hispanis. s̄ cū non possz nisi vnū p̄-
cipem ibi p̄uere redijt hierosolymis. s̄
tandē ab herode decollat⁹ 7 in hispaniaz
reporat⁹ q̄s viuus p̄uere nequit mor-
tuus diuino miraculo p̄uertit. Fit autem
eius festum. vij. kal. augusti. p̄ eo qz tali

die fuit apud cōpostellā trāllat⁹. nō qz tūc
obierit. qz occisus est ab herode in diebus
azyroz. vicz. vij. kal. aplis. in annuncia-
tione dn̄i. s. circa pasca. vt legit̄ in ep̄la hui⁹
diei. Misit herodes 7c. 7 ita tunc p̄pter
dies ip̄os festū nō habuit. In kal. v̄o Iu-
narij fuit sepult⁹. qz ab augusto vsqz tūc
sepulchri eius fabrica fuit protelata. Et
ideo fit. vij. kal. augusti h̄ festū. quōntiaz
hac die dedicata est sibi eccl̄a in cōpostel-
la. Quare dictus sit maior dictū est sub fe-
sto ap̄loz philippi 7 iacobi. Hoc autē
festū non h̄z vigiliā v̄s ieiunij. put dictū
est in .vj. p̄te s̄b quarta feria tertie hebdo-
made aduentus. hac die dicit q̄daz eccl̄e
ep̄lam. Jam nō estis. Eph. ij. c. Alie. Vñ
dictus de⁹ 7 pater. Eph. j. Et euāgelij.
Accessit ad iesum. Mat. xx. c.

De septem dormientibus.

Hinc de festo

septē dormientū dicendū est.
sex eozū potentes fuerūt i ep̄e
so tpe quo decius cesar p̄secut⁹ est eccl̄az
dei q̄ cito audierūt p̄secutōz fugerūt in
montē 7 latuerūt in spelūca q̄dam. 7 secū
magnam pecuniā portauerūt. sed parū ei
bi. quoz nomia sunt Marimian⁹. Mar-
cus Martinian⁹. Dionysius iohes. Se-
rapiō 7 Cōstantin⁹. Ibi cum essent in spe-
lūca p̄ma die comederūt q̄cqd̄ habuerūt
comestioni aptum. 7 dixerūt v̄lenti suo.
Cras emas nob̄ cibos. qz parū hodie co-
medim⁹. 7 postea dormierūt Tandem de
eius q̄sunt eos. nam audiuit eos esse xp̄ia-
nōs. s̄ dictū est sibi eos aufugisse i alias re-
giones v̄l in monte latuisse. qd̄ audies fec̄
ostia spelunce lapidib⁹ obstrui. Post m̄-
tum v̄o tempis vicz circiter tricentos an-
nos. q̄dam voluit stabulū i speluncaz fa-
cere. 7 fecit magnū ignem in quo soluti sūt
lapides q̄ erant in ostio spelūce. 7 statim i
spelunca refulsit splendor ignis 7 euigila-
ti sunt septem dormientes 7 sex q̄ potentes
erant dixerūt septimo q̄ erat seruus eozū.
Dies est. vade nobis emere cibos. Puta-
bant eq̄m se p̄ vnam noctē tñ dormiuisse.
Fuit gille ad ciuitatem 7 venit ad macel-
la. miratus v̄ltra modum. qz cruces vide-
bat p̄ vicos 7 in triuis 7 in q̄druijs. Cū-
qz carnes emens obtulisset monetā quam

habebat. nō cognouerūt eam carnifices 7
dixerūt. Vñ habes istos numos? Qui ait
Ex meo p̄o labore. 7 illi. Vñ es tu? Qui
ait. de patria ista. Tūc illi. Qui sunt parē-
tes tui? Ille ait. Iste 7 iste. Et non cogno-
uerūt carnifices aliq̄s eozū quos ip̄e nota-
bat. A longo em̄ tpe eozū nomia cum illis
erant sepulta. Iterū illi dixerūt sub q̄ im-
patore fuit illa moneta? ait ille. Sub De-
cio. Tunc illi ammirati. tū p̄p̄ monetam
tum p̄p̄ ea q̄ referebat. estimātes eū infa-
num esse. ligauerūt eum 7 duxerūt eū an-
te pontificem ciuitatis. Qui diligēt inq̄-
renti. quis ille esset 7 vñ 7 vbi hac inuenit
ser monetā. 7 de alijs q̄ ip̄e retulerat carni-
ficibus. oia put cōtigerāt reuelauit. Tūc
ep̄s veniens cū vniuerso p̄lo ciuitatis ad
spelunca inuenit eos sex q̄ ibi remāserant
iterū dormientes 7 euigilatos secū in ciui-
tatem adduxit. 7 singula sciscitāt⁹ ab eis
inuentū est eos in spelūca fuisse p̄ ānos se-
re trecentos. Preterea inuēte sunt plum-
bee tabule in ip̄a spelunca. q̄s illi imposue-
rant ibi q̄ mandato decij obturauerūt os
spelunce. Impatores erāt tūc Honorius
7 archadius. q̄ cū p̄us dubitaret de refur-
recione h̄ viso firmiter crediderūt. Fuerūt
aut̄ cum ep̄o p̄dicti septem iuuenes p̄ ali-
quor dies. 7 postea mortui sunt liba mor-
te. Vnde dicti sunt martyres. qz tādū in
spelunca remanserūt.

Ad vincula sancti Petri.

Estū beati pe-

tri qd̄ ad vincula d̄: q̄duplici
de causa institutū fuit. p̄rimo
s̄m Bedam. qz Theodosia vxor theodo-
sij secūdi impatoris hierosolymā p̄ficiscēf
vidit in alexandria festū celebrari in kal.
augusti ad honorem cesaris augusti d̄ tri-
umpho habito de cleopatra regia egypti
7 marco anthonio viro eius. vñ vehemē-
ter doluit. qz damnato 7 gentili tant⁹ ho-
nor exhiberet. Veniēs aut̄ hierosolymaz
cathenas q̄bus p̄etr⁹ sub herode fuit al-
ligatus acq̄sivit. 7 romam rediēs eas ap̄li
co p̄sentauit. q̄ alias catenas q̄bus s̄b He-
rone fuerat alligat⁹ apportari p̄cepit. q̄ se-
tangentes vsqz adeo sunt miraculose con-
iūcte. ac si sp̄ fuissent eedē. Vñ papa et re-
gina mox diem ip̄az vbiqz celebrē fore sta-
ll 2

tuerit. vt sic solennitas piscatori obfusca
ret solennitate impatoris. et cathena Pe-
tri extingueret torques augusti. Scda
ca institutio huius festi est ppter memoriam
liberatois. b. petri p angelis facte a carcere siue
a vicul. put in epla legis hodierna. et fm
h videt q deberet vocari h festu a vincu-
lis. Tertia causa est. qz cu Quirin? tri-
bun? filia haberet gutturosa. illa ad man-
datu sancti Alexandri pape q sext? fuit a
beato petro. qsiuit boyas siue vincula. q-
bus btus Petr? fuit inuinculatus? rome sb
nerone. qbus inuenti? et osculati libata est.
et Quirin? cu sua familia baptisat? e Tunc
dictus Alexander papa h festu in kal. au-
gusti celebrandu instituit. et in honore bti
Petri eccliam in vrbe fabricauit. vbi vin-
cula ipa reposuit. et ad vincula nomiauit.
In q festiuitate pls illic puenies ipa vici-
la hodie osculat. Quarta ca pot esse qz
dñs Petru a vinculis miraculose absoluit.
et eidem ligandi atqz soluendi pntem dedit
Nos aut vinculis peccatoru ligati tenemur
et absolui indigemus. id igit in solennitate
ipa q dicitur ad vincula ipm honoram. vt sic
ipe a vinculis absolui pmeruit. et absolu-
endi pntem accepit a dño. sic et ipe nos a pec-
catoru nexibus absolui obtineat. Hac die
dicitur epla. Misit herodes. Act. xij. c. Euan-
gelium. Veit ihs in ptes. Mat. xvi. c.

De festo machabeorum.

Chabei isti

sunt illi de qbus fuit iudas ma-
chabeus. de qbus hct. ij. macha-
beos. Et cu ecclia occidental nulli? alteri?
sancti veteris testameti festu celebret. p-
ut dictum est in pbenio huius ptis. istoru
tu? et innocentu festum recollit. Istoru qui
dem ppter qtuor. Idio qz passi sunt p-
pter legis obfuaros. qz vicz carnes porci
nas? legez comedere noluerunt. Scdo
ppter martyriu p rogatiua. p vt legitur in
historia scolastica. Quia eniz inaudita
supplicia sup sanctos veteris testameti p-
tulerunt. id in h puilegiati sunt vt eoz pas-
sio celebret. Tertio qz ipsi fuerunt septez
fratres. et numerus septenari? est numer?
vniuersitatis An in eis significans oes m-
tyres veteris testameti celebrata digni
et omnibus illis in istis reuerentia exhibetur

Quarto qz ipsi ostendunt in exemplis
martyrib? noui testameti. vt sicut illi p
legis moysayce obfuaros passi sunt. ita et
nos maxie si necesse fuerit parati sum? pa-
ti p euangelica. Et fm h magis celebraf.
h festum ppter significatu qz ppter signi-
ficano. Adam no dixerunt q isti machabeus
sunt illi septem fratres q fuerunt filij Feli-
citatis.

De inuentione sancti Stephani.

Acti stephani

De inuentione sancti Stephani.
b. pthomartyri inuentione facta fu-
it die illa q celebraf eius passio
Et passus est in die illa q eius inuentione ce-
lebraf. i. in augusto. Sed festa p ecclesiaz
qtuor de causis traslata sunt. Idio qz cu
beatus stephan? fuit pthomartyr et mar-
tyrium sanctoru sit eoz natale in cel. me-
rito statim post natalem domi natale pro
thomartyris stephani celebraf. Scdo
ppter dignitate. digni? nanqz est festum
qd est de morte q aliud. et ideo copeter
tanqz dignius statim post natiuitatez col-
locatum est. Tertio qz officiu passiois
eius concordat officio natali domi. Unde
est illud. Iheri natus est xps in terris. vt
hodie stephan? nasceret in cel. Quar-
to qz in eius inuentione maxima mltitudo
hoim venit. q videtes miracula plurima
que fecit deus in illius inuentione maiori
cultu diem illu celebrauerunt annuatim q
etiam diem mortis illius. Statuerunt er-
go sancti patres vt festum passionis eius
transferret ad hanc die inuentionis. et fe-
stum inuentionis ad festu passionis. qz fe-
stum passionis maiori cultu dignu est. vt
pls hunc diem q natale domi sequit fer-
uentiori cultu celebret q diem eiusdem fe-
sti in augusto. Alia etiam ratio reddet h
ipso festo.

De transfiguratione domini.

Equitur de fe

sto transfigurationis dñi qd est i
die festi bti Sixti. non quis tali
die transfiguratio facta sit. sed qz tunc ab
apostol? q secum fuerunt in mote fuit man-
ifestata et publicata et pdicata pteceperat
em ne alicui dicerent. donec a mortuis re-
surrexisset. illi aut vsq ad hac die semp h

tacuerunt. Transfiguratoz em qstat factam
fuisse circa pncipiū veris. eo. i. die q dicit
euangelium de transfiguratione. i. scda hebdo-
mada qdragesime. Et no q in qbusda lo-
cis hac die pñct sanguis xpi de nouo vi-
no si inueniri possit. aut saltē aliquatulu
de matura vna in calice eliquat. Benedi-
cunt etiā raceni ex qb? pls coicat. Et era-
tio hec. In die em cene dixit ihs discipul?
Amen dico vobis. amodo no bibam de h
genimine vitis donec biba illud nouu in
regno pñs mei. Quia q dicit nouum et
etiā transfiguratio pñct ad illam glosaz
inouatoez qua xps habuit post resurrecti-
onem. et qua fideles post resurrectoem suam
habituri. id in h festo sanguis xpi ex nouo
vino conficit. et ppter h etiā hac die noue
vne bñdicunt. Lucianus papa statuit vt
pme fruges et fabe sup altare bñdicant.

De festo sancti Laurentii.

Actus laure

tius. qz post. b. stephanu inter
alios martyres pmaru obtinet
vigilia hz. non qz maiore pena sustinuerit
q alij. Nam mlti tata pena sustinuerunt. si-
cut. b. Vinceti. et b. Georgi? et alij qdam
ppter officiu pdicatiois et ppter martyriu
locu. qz rome. et ppter bona amministratoem
thesauroru ecclie. An incipit introit? i vi-
gilia ipi? Dispsit dedit paupib?. In die
ho hz ppuu officiu vicz Confessio et pul-
chritudo etc. Et h id dicit. qz ppter pffione
fidei fuit assat? et exaltat?. et aparuit eius
sanctitas cu no timuerit sic tormetari pro
xpo. Quia no ipe in tormenti positus iu-
bilabat. ac dño laudes cantabat. id sequit
xpus. Cantate dño canticu nouu. In col-
lecta ho illa. Da nob qsum? dñe etc. orat
ecclia sic se libari p dñm ab igne viciorum.
et ipa vicia in se extingui. sicut. b. laureti?
fuit liberatus ab igne tormetoru. Unde ipse
dicebat tyranno. Disce miser qta est vr?
dñi. Nam carbones isti no dolozes s refri-
geriu mihi pstant. In epla ho. Qui par-
ce etc. ij. Chor. ix. ca. agit de largitate ele-
mosynaru faciēda paupib?. Qd pceptuz
strenue iplent. b. Lau. q thesauros ecclie
dedit paupib?. Et vt eu in h imitemur dicit
Justicia ei? manet in seculum seculi. Re-
sponsoriu de passioe ei? est eo q igne pba

tus fuit sicut aurū in fornace pbat. et hoc
est qd dicit. Probasti cor meū. et visitasti
noctē. qz ad iram de nocte fuit assatus et a
dño visibiliter visitat?. et id dicebat. Mea
nox obscurū no hz s oia in luce clarescūt.
Versus. est. Igne me examinasti. et non ē
inuenta in me iniquitas. i. iniquitas. qz sp et
pfecte in fide pñct fuit. Anō fuit inuen-
ta in eo iniquitas. i. peccati. Alia est de nob
li misterio eius. Et qz erat pncipu? mister.
id in vrute domi pncipua opabat. Leuita
inq? Laurenti? bonu op? opatus est. qui
p signu crucis cecos illuminauit et thesau-
ros ecclie dedit paupib?. Leuita idem est
qd assumpt? vt offerēs. qz ad iram assum-
ptus fuit ad ministeriu diuinu. An legit
ipm dixisse beato sixto. Quo pgrederi si-
ne filio pat. nunqd degenerem me pbasti
ex pte vru idoneu ministrum elegeri cui
commissi dñici sanguis psecratioem. Itēz
fuit leuita. i. seipm offerēs. An ipe in tor-
mentis posit? dicebat. Ego me obtuli ho-
stiam deo in odore suauitatis. Et id de eo
in nocturnali officio catat ecclia. Oseruit
esse hostia btus laureti? q dū assaret dñm
no negauit. et id inuentus est sacrificiu lau-
dis. Et qz de? laudandus est de tata portia
pessa martyri. id pdicta sub alla cantant
In euagelio ho. Nisi granu frumeti. qd
est Joh. xij. ca. agit dñs de mistris suis. et
de pmo ipoz. dices pmo de ope ipsoz
Qui mihi ministrat me sequat. Et post de
pmo adiugit dicens. Et vbi sum ego illic
et minister meus erit Si qd mihi ministra-
uerit honorificabit eu p me? etc. Cu igit
inter mistros pncipus fuerit btus Laure-
tius. ideo istud euagellu in eius festiuita-
te cantat. Sed qz puilegiatu misteriu est
pdicatio et confessio nois domi coraz regi-
bus b pncipib?. id sequit offertoriu. Con-
fessio et pulchritudo etc. In postcoione qz
agit de mistris et merito ipoz. Qui mihi
ministrat etc. Ad horas dicit caplm. Qui par-
ce. ij. Chor. ix. c. Et no q iste sanct? ppter
tres p rogatiuas supra in pncipio positas
in tribus puilegiatus est. pmo qm ipse
solus inter martyres h ziciumu institutio-
nis. Scdo in octauis. qm iste tantu et bea-
tus stephan? octauas habent inter mar-
tyres. sicut beat? Martin? inter confesso-
res. De hac octaua dictuz est in fine pbe-
ll 3

mi huius partis. Tertio in regressibus antiphonarum. In huius festo quodam scholasticus prout sunt antiphonis. ut dictum est in. vi. parte libri dñica de trinitate. Beatus laurentius fuit archidiaconus rome. post quem nullus dicit archidiaconus tibi fuisse.

De assumptione beate Marie virginis.

Jeronim' dicit

Quo beata maria assumpta fuit siue in corpore siue ex corpore nescio de scit. Aug. non dicit quod in corpore. Viras tamen est quod primo assumpta est in aia. vtrum vero corpore in terra remanserit incertum habet. et melius est pie dubitare quam aliquid circa huius temere diffinire. pie tamen credendum est eam totaliter fuisse assumptam. Vnde quodam religiosissima mulier elisabeth nomine de partu saxonie asseruit sibi reuelatum fuisse quod post. xl. dies post assumptionem aie assumptum fuit corpus. et in hoc composuit quendam tractatum qui tamen non est authenticus. Refert ephraim quod beata virgo quando christum pepererat anno. xliij. et in. xv. ipse peperit. et cum eo mansit annis. xxxij. et post mortem christi superuixit annis. xxij. Et fuit hoc tempore obiit sui erat anno. lxxij. Probabiliter tamen ut videtur dicitur alij quod. xij. annis filio superuixit. et sic sexagenaria est assumpta. cum apostoli totidem annis predicauerunt in iudea et circa partes illas. In huius festo dicitur quodam in ecclesiarum dedicacionibus dicitur. quod ad eam pertinet Cantat etiam de libro canticorum. s. Osculetur me osculo. et. rñsoria enim antiphone et lectones inde sumuntur qui liber est de amoribus. quod in carne manens maior habuit dilectionem quam aliquid creatura in carne viuens. excepto christo. et ideo propter excellentem caritatem quam habuit in terra meruit ascendere super angelos in carne enim propter carnem viuens non terrena; sed celestis vita est. et competat huius festus estiuo tempore. quod pro calore ignis charitas ascendit. Rursus legitur et cantat de cantico amoris eo quod beata virgo figuram tenet ecclesie. sic enim ipsa mater est et virgo et sponsa. sic et ecclesia mater sanctorum nomen tenet virginis et sponse. Virginitatis inquam mentis et fidei que pualet virginis carnis. sponse quod ipsa est sponsa christi. Vnde apostolus. Respondi vos uni viro virginem castam exhibere christo. Est autem ut dicitur quodam cantici legenda medietas versus ad octauas. Alia vero medietas versus ad

natiuitatem eiusdem virginis refert. Huius congrue accedit quod circa festum istud libri salomonis legantur. Et prout antiphonis quodam scholasticus. ut dictum est in. vi. parte sub dñica de trinitate. In calcedonen. concilio quod beatus Leo papa celebravit statutum fuit ut virgo maria mater dei appellaretur. Alij tamen dicunt quod in ephesino iussu Celestini pape primi celebrato. Item non quod in huius Hiero. Logitis me paula et eustochium quod a quibusdam in huius festo in ecclesia legitur non dicitur nisi in refectorio vel capitulo. quod ad huius factus fuit. Dicitur autem ad horas capitulum. In oibus regem. Eccl. xxij. cap. In vigilia assumptionis dicitur epistola. Ab initio Eccl. xxij. Alie ecclesie dicunt Ego quod. que est ibidem. Euangelium est. Exurges maria. Lu. l. c. Alie ecclesie dicunt. Loquere iesu. xj. ca. Offertorium. O ro mea munda. Job. xvj. Leterum in missa diei legitur epistola. In oibus requiem quod fuit. Eccl. xxij. c. In oibus emendat vitam eternam. et ideo habuit illam. Sequitur. Et quod creauit me requiem in tabernaculo. i. in utero meo. Et quod dñs in utero beate virginis requiem. ideo ipse dedit illi suum tabernaculum. i. celum. et sic ipsa fecit domino thronum grandem. Vnde ipsa dicit. Magnificat anima mea dñm. et. iij. Regi. x. c. thronum fecit rex salomon de eboze grandem ita ei fecit dñs thronum grandem in celo. quod exaltauit eam super angelos. Euangelium legitur de martha et de maria. l. Intrauit ihesus Lu. x. quod prima facie pertinere non videtur. tamen huius pertinens est secundum allegoriam. Intrauit enim ihesus in quoddam castellum. i. in beatam virginem quod dicitur castellum. quod est terribilis demonibus et huius se manuit in diaboli et vicia. Diminutiuum autem dicitur castellum propter humilitatem. et dicitur quoddam propter singularitatem. quod nec prima similis visa est nec habere sequentem. Et Barbara. i. actiua vita recepit eam. diligentissime enim nutriuit puerum suum et tulit in egyptum et huius se probauit in actiua vita eundo ad elisabeth et uiuendo ei. et sicut ipsa fuit martha in actiua vita ita et fuit maria magdalena in contemplatiua. vnde in alio euangelio habetur. Barbara proferat omnia verba huius proferes in corde suo. hec enim dñe sorores significant vitam actiuam et vitam contemplatiuam. que plene fuerunt in beata virgine pro quod ipsa sublimiter honorabiliter atque delectabiliter in se

ipsa recepit christum. Illud autem notandum est quod quatuor sunt euangelia de beata Barbara. Vnde est. Abissus est gabriel. quod non debet dici nisi in aduentu dñi et in annunciatione eius Alia tria possunt cantari quoties de ipsa peculiaris missa cantat tamquam conia que sunt ista. Extollens vocem quodam miserere. Aliud Abissus maria in montana. et. Aliud Stabat autem iuxta crucem. et. Item non quod huius festum huius ieiunium et octauas. quod non habet aliud festum de illa. hoc enim festum maius est omnibus alijs que sunt de illa. Sicut et de quolibet sancto maius festum est transitus illius quam aliud de illo. quod de miseria transit ad vitam. excepto de iohanne baptista. Quare autem herbe colligantur et benedicantur in huius festo ipsa legenda indicat. quod beata maria comparatur rose et lilio. Vnde sicut spina rosa genuit. ita iudea mariam. Officiu beate marie virginis non debet quotidie sed in sabbato solenniter dici. prout dictum est in. vi. parte. s. ti. de tempe aduentus. In quibusdam tamen ecclesijs non dicitur a quinta feria cene dñi versus ad octauas penthe. dicentes quod tunc in ecclesia omnia breuia esse debent. Legitur tamen quod cum quidam sacerdos aliam forte missam nesciens omni die missam de beata virgine celebraret. episcopus eum ab officio suspexit. sed virgo beata ipsi episcopo ex hoc grauissime comminata est. et ideo ipse suspensionem huius relaxauit.

De sancto Bartholomeo. **Eat' bartho**

lomeus primo predicauit (ut dicitur beatus Theodorus abbas) in libania. postea in india. deinde in albonia ciuitate armenie. vbi primo excoziat et postea decollatus est. deinde translatus dicitur beneuenti. Quis hodie rome esse dicatur. Quidam autem celebrant festum excoziationis et quidam decollationis. sicut dicitur in. vi. parte sub quarta feria tertie hebdomade aduentus. Et non quod in quibusdam beatus bartholomeum demon ipsum ita descripsit dicens. Capilli eius nigri et crispi. caro candida. oculi grandes. nares coeques et directe. barba plura habes paucos canos. statura equalis colloquio albo clauato. purpura vestitus. induit pallio albo quod pro singulis angulos huius gemmas purpureas.

De festo decollationis sancti Iohannis. **Estus decolla**

tionis beati iohannis celebrat ecclesia. quod pro veritate mortuus est. sed non sic solenniter sicut festum natiuitatis eius. eo quod descendit ad inferos. sic dicit Gregorius. super illud locum. Tu es qui venturus es an alium expectamus. Fuit autem decollatus in tempore pascali pro herode regem anno. xxxij. a natiuitate dñi scilicet anno precedente passionem dñi. Et ipse in antonicefimo cepit predicare. Et ita huius festum est de decollatione. Et non quod tres fuerunt herodes quos eorum infans crudelitas fecit famosos. Primum dicitur est herodes ascalonita. sub quo natus est dñs a quo innocentes occisi sunt. Secundus antipas qui iohannem decollatum Tertius agrippa qui iacobum occidit et petrum incarcerationi. Vnde iohannes. Ascalonita necat pueros antipa iohannem. Agrippa iacobum claudens in carcere petrum. Sane decollatio iohannis discipuli eius torpore sepeliterunt in sebasti urbe palestine. et caput in ierusalem humatum est iuxta herodis habitaculum. et vbi corpus sepultum iacebat multa deus miracula operabatur. Vnde multitudo magis christianorum illuc profuebat. Quod videns iulianus apostata iussu eius gentiles ad dedecus sancti iohannis profregerunt mausoleum. et ossa eius per agros sparserunt. Sed cum christiani illuc uenerunt et miracula non cessarent. ite gentiles ossa collegerunt et combusserunt. Sed dignum ille qui dñm ad iordanem uenientem monstrauit dicitur Ecce agnus dei. non potuit comburi. multum tamen christiani monachi a hierosolymis qui intererat cum gentilibus ossa colligebant quod occulta re poterat reuauerunt. tuleruntque ossa ad philippum hierosolymitanum episcopum qui misit ea pro iulianum diaconum anastasio alexandrie episcopo. qui post theophilum urbem eiusdem episcopi in templo serapis reposuit. et basilicam in honorem eius profecrauit. Vnde huius festum de decollatione est combustionem ossium est secundum magistrum gilbertum quod celebrat ecclesia quasi pro iam mortuo secundum martyrium. quod in suis ossibus quodammodo passus est. Alij dicunt quod beata Tecla digitum beati iohannis qui comburi non potuit de vltromarinis partibus afferens in marianam ibi ad honorem beati iohannis fundauit ecclesiam et hac die dedicata est ei ecclesia. quod statutum fuit a dño papa. ut huius dies ad honorem. b. iohannis

q totū mundus q celebris habere. 7 fm b vidz q dz dici festum dedicatōis. Rur sus btūs Jobes caput suū qd in ierlm fuerat humatū reuelauit duobz monachis orientalibz q hierlm adorare venerant. q iuxta herodis habitaculū illud. vj. kalē. maij inueniunt. Sz post ab alijs plati est in emissam ciuitatē. 7 in qdā specu ignobili ter reconditū. donec denuo marcello p/ sbytero fuit reuelatū. 7 p eius dē vrb epm qrtō kal. septēbris reuelatū. ex quo tpe cepit in eadē vrbe decollatō celebrari ea die vt arbitror q caput est reuelatū. 7 ita h festum pōt dici reuelatōis. Hoc ergo festū pōt esse de decollatōe vl de collectōe ossiū vl de dedicatōe ecclē ad honorē illi. vl de reuelatōe. Hac die dicunt qdā eplam Expectatio iustozū. puer. x. c. Et euangelium. Misit herodes. Mar. vj. c. 7 alla Erat lucerna. Joh. v. c.

De sanctis Felice 7 audacto.

Sciendum est

q cuz btūs Felix traheret ad mortē pnoie xpi. qdā repente se in medio puulit dicēs. Et ego sū christianus. Dixerūt carnifices. q venies et tu. Cū aut nomē illi ignoraret vocat ē Audactus. qsi btō Felice audact associat. si cut z. b. Jobes alexandrinus epus ob eximiam in paupes xpi pietatē Jobes elemosynari dicit ē. festū. ix. kl. feb. celebrat.

De natiuitate beate Marie virginis.

Estū natiuita

tis btē marie. qñ vicz in mūdo nata est. id celebrat. quia fuit i vterof sanctificata. iux illud ps. Sanctificauit tabnaculū suū altissim. In h festo legit genealogia saluatori. imo ipi btē virginis. qz de eadē fuerūt genealogia. An legit euāgelii mat. j. c. Lib generatōnis. de quo dictū ē in. vj. pte sub natali. 7 h festo apoz philippi 7 Jacobi. 7 epla Ego qñ. Ecc. xxiiij. c. Alie ecclē dicunt. Dns possedit me. puer. viij. Cātaf etiam distoria de laudibz ipius virginis. In qbusdaz tñ ecclīs legunt cātica cātorū q magi p tinent ad festū assumptōis. put ibi dictuz est. Dicit etia ad horas caplm. Ego quasi vlt. Ecc. xxiiij. c. Sane h festū olim nō

celebrabat. s. qdam vir religiosus pluribus annis audiuit āgelos in hac nocte solennizantes in cel. cui causam qrenti reuelatum est angelos gaudere. quoniā beata vgo nata fuit in illa nocte. quod apostolicus autētauerat. 7 festū celebrari pceptū vt in solennizando celesti curie conformemur Non aut hz h festū ieiuniū institutio nis. pōt tñ habere deuotōis. Olim etiaz nō habuit octauā. sed Inno. papa qrtus eam instituit. Vacante em romana ecclā p obitum Greg. pape. ix. cardinalibz concordare nequntibus. romani post ples dies eis inclusis mltiplices molestias eis inferebāt. ppter qd dicti cardinales regine celi vouerūt q si eius meritis concordarent 7 abire libere possent octauā sue natiuitatis diu neglectā celebrandaz de cetero stauerūt. Sicqz in celestinū papā puenerūt 7 librati sunt. sed qz idē Celestinus vixit solum. x. viij. dieb. nō potuit votū implere. qd postmodū dicit Inno. ei successor impleuit. Et nō q ecclā tres natiuitates solennizat. s. Jobis baptiste. beate marie et xpi. Si qdem iohes fuit lucifer. qz sic lucifer pcedit solē. sic ipse xpm. pm em apte pdicauit. maria fuit auroza. natiuitas xpi ortus sol. qz in eo splendor patris aparuit. Pcedite aut tres natiuitates designat tres spūales natiuitates. Nā renascimur cū Johanne in aqua. cū maria in penitentia. 7 cū xpo in glā. Cū igit oporteat q cō tritio pcedat natiuitatem baptismi i adultis 7 natiuitatem glē similit. id merito ille due vigiliās habet. Sz cuz penitētia tota sit p vigilia: nō oportuit q ipa vigiliā haberet. Et ideo hoc festum vigiliā siue ieiunium nō habet. Et est sciendū q btūs fulbertus epus cardinēsis fecit illa tria respō sozia. Stirps iesse. Solem iusticie. 7 Lchorus noue hierlm.

De exaltatōe sancte crucis.

Exaltatio san

cte crucis dicit. quia Cosdroaf rex psarum hierosolymā venit 7 lignum dominicū inde secum tulit. et facta domo. celo simili. in eadem sedem sibi fecit. 7 lignum a dextris posuit loco filij. galluz vō a sinistris loco spiritus sancti. et ipse stans in medio se deum vocari iussit.

Catus mathe

us leuita fuit. Erat aut hebreus 7 ideo hebraice scripsit hebreus in iudea. sed postea liber eius fuit translatus in grecū. deinde in latinū. Et nō q euāgelii qd ipse pprijs manibz anno domini qdragesimo scripsit cū ossibus beati barnabe reptum est. qd qdem euāgelis beat barnabas secū ferebat. 7 sup egros illud ponēs tā fide barnabas q merito beati matthei cōtinuo liberabat. Marcus vō edidit aquileie euāgelii anno dñi. xliij. Dicit hodie epla. Vnicuiqz vrm. Ephe. iij. c. Alij vō dicunt. Similitudo vultus Ezech. j. c. Euāgelii ē. Dū transiret ihs. Mat. ix. c. In vigilia vō ē euāgelii. Udit ihs publicanū. Lu. v. ca. Pcedicauit aut sub gayo caligula impatore q sic dicit est. qm natus est in expeditōe. 7 coopert caligis. Jobes aut scripsit sū numa. marcus sub nerone. De Luca incertū est. qdā tñ dicunt q sub nerone.

De sancto Mauricio 7 socijs eius.

Mm galli ex

ercussent exercitū in romanos dux egypti collegit exercitū in quo fuit btūs mauricius. q sub se habebat legionē in q erant sex milia sexcenti 7 sexaginta sex. Cū g essent in exercitu. tyrānus voluit eos cogere adorare idola. q noluerunt. 7 ppterea decimā ptem accepit tyrānus 7 interfecit. Qd videns btūs mauricius. puertit smonē ad socios orās vt riliter starēt. 7 sic ab eo pfortati passi sūt martyriū. Fuerūt aut baptizati anteqz romam venirent. Et nō q dz de mauricio et thebea legione q inuentūf plures thebe. Ana in egypto vbi sunt mauri. Altera in grecia vbi sunt thebani. alia in india vbi sunt thebite. Isti socij mauricij erant de egypto.

De festo beati Luce euangeliste.

Luce syr' fu

it natōe 7 anthiocen' p'archa 7 pdicauit i bithinia vbi suam mortē nō martyrio finit. Fuit etiā pictor 7 medicus. 7 fm hiero. fuit discipulus apoz 7 nō dñi. Vicit ei ad fidē p' dñi resurrectōis

Qd audies eradius impator roman' aciem mouit iux danubiū q fluiū est psaruz. nō hunc q in sueuia nascit. s. aliu eiusdem nois. inde victo filio cosdroe singulari certamine crucem dñi tulit. Et cū appropinquaret in magna pompa hierlm. porte ciuitatis p angelū clausa sunt ne intraret. Qui cū vehement' ammiraret. audita est vox de celo dicens. regem regū nō sic intrasse hierlm phaleratū. qñ p oibus pati venit. sed humilē 7 sup asinam sedentē. Et statim recognoscens elationē suam. de equo descendit. 7 humiliatus est valde. 7 porte ei sponte apertae sunt. 7 nudis pedibz ciuitatē intrauit. 7 in eius introitu mlti diuersozū morborū generibz detenti curati sunt per crucē. 7 impator ipse in has deuotissimas crucis prupit laudes dicēs. O eruz splēdidior cunctis astris mundo celebris 7c. Ille g crucem exaltauit. 7 exaltatōis diē in futurū epus sibi consentientibz. in suo imperio statuit esse solennē. Sergi vō papa longis post tempibus in sacrario beati petri inuenit capsam argenteā. 7 in ea crucē ex saluteri ligni magna portioe compositam lapidibus p'ciosis adoznatā. q posita in basilica saluatoris adozat a plo in die exaltatōis. Est aut maius festū inuentio nis q exaltatōis ppter auzoritatem inuentio nis. Nam illud a papa. s. eusebio. istō vō ab impatore institutuz est. In h festo dz epla q dz in ramis palmaz. qz in ea agitur de exaltatōe sancte crucis. Alij legūt illam. Eps factus est. ad phil. ij. c. Legitur etiā in qbusdam ecclīs euāgelii in q fit mentio de aduētū xpi 7 fulgore. Sicut fulgor exiit 7c. quod 7 dicit p'ueuit tpe aduentus. In alijs vō dz euāgelii de nicodemō. qd qdam dicit in festo inuentōis sancte crucis. Ibi em dz. Sicut Moyses exaltauit spem in deserto. ita exaltari oportet filiū hominis. Cōmunit tñ dz q melius est dicere euāgelii. Nūc iudiciū est mūdi. Joh. xij. c. in quo dz. Cū exaltatus fuero a terra oia traham ad meipm. P'cefatio vō illa dicit que añ pasca p. xv. diei seu in qbusdaz ecclīs p dños dz. vl vt alij volunt illa q dz in tpe pascali. Dicit etiaz ad horas caplm. Eps factus est p nob. ad phil. ij. c.

De sancto Mattheo aplo 7 euāgelista.

vt legit in glo. sup. ezech. licz qdam dicat q fuerat de septuagintaduob' discipul' do mini. 7 scripsit euangelium in achala. Vixit aut octogintaquor annis. Ipe euangelium 7 act' ap'loru' coposuit. Fuit discipul' bti pauli a quo didicit qd docuit. sicut 7 beatus marcus a beato petro. In plogo m euangelij sui inuenit q ipe didicit mtra a qbusdam q in pncipio cu dno fuerut. Sz bti paulus no fuit a pncipio cum dno gn non didicit ab eo qd docuit. Solutio. qdam didicit ab eo 7 qdam ab alijs. sed maxime a beato paulo. Credit m q ipe ad beatam yginem tanq ad arcā testamenti recurrēs ab ea de multis certificatus fuit pcpue de his q sibi soli pstabāt. sic de angelica annunciatōe 7 christi natiuitate 7 hmoi. de qbus solus Lucas agit.

De festis sanctoru' Simonis 7 Jude apostoloru'.

Iacobus minor

frater dñi 7 simon 7 iudas 7 ioseph q 7 barfabas 7 etiā iustus cognominat' est. ne pp' iniusticiā ab apostolatu fuisse reprobat' credat. fratres fuerunt filij marie cleophe q alpheo nupra fuit. Simon aut iste dicit' est zelotes. dicit' est etiā simon canane'. qd idem est a cana vico galilee. Lana em zelus interpretat'. habuit em magnū zelū aimaz. Judas etiaz multiplici' cognominat' est. Dicit' est em iudas iacobi. suple frat'. vt pmissum est. dicit' est etiā thadeus a tharta qd est regia vestia. 7 de. Althade' interpretat' ap'phē dens pncipem. Ipe em fuit vestis regia p ornamenta vtutū p qe ap'prehēdit pncipem xpm. Dicit' est etiā lebeus. qd sonat cor vt corculus. i. cordis cultor. Inter pmissum ioseph 7 mathiā sortes iacte sunt. Et de simone dz q crucifixus mortu' est. Alij m dicunt q nō est iste simon q fuit filius cleophe. sed alius symon crucifixus ē. Iste simon pdicauit in egypto. postea vo venit in hierlm. 7 ibi fuit ep'us post bti iacobū minorem. q dicitus est frater dñi. 7 ibi crucifixus est. Vixit aut centū vigin ti annis. 7 suscitauit anteq moreret. xxx. mortuos. En in eius legenda inuenitur. Ter denos mortuos merfos fluctibus hu mae vite reddidit vsib'. Filiū em hospiti

sui merfum fluctibus suscitauit. Mortu' autē est in bothoro 7 nō in pastoforio p pastoforium vt qdam volunt est porticus tē pli. in quo iacebant custodes templi. Judas aut pdicauit apud perfas 7 medos. 7 mortuus est apud armenos.

De festo omnium sanctoru'.

Omni singula

idola romanoru' rome templuz habē non possent. romani vnu templum in honorem sybeles mris deoru' 7 omnium deorum iporum fecerunt. quod dicitur est pantheon. a pan quod est totū 7 theos deus. Successu vo tempoz Bonifacius papa petijt a foca cesare impatore constantinopolitano qui perat romanis templum illud sibi dari. quo obtento abiectis inde idolis dedicauit illud qto ydus maij. ad honorem beate marie virginis 7 omnium martyrum. 7 dicitur est festum illud beate marie ad martyres. Nōdum enim fiebant festa de confessoribus. sed solum de martyribus. Unde tūc institutum fuit festum beati iohannis ante portaz latinā occasione martyriū qd quā tum in se fuit sustinuit. Statuit ergo idēz papa vt singulis annis illa die celebraret festum de martyribus. sicut in kal. eiusdē mensis celebrat festum apostoloru'. Et in honore beate marie 7 omnium martyrum cantauit ibi. Terribilis est locus iste 7c. q tantum in dedicatiōe ecclesie solet dici. Verū Gregorius quartus hoc festū martyrum transtulit ad kal. nouēbris. vt tūc collectis terre frugibus cōuenientes ad festum possent copiosius victualia iuenire. instituens tunc fieri festū nō solū ap'lorum 7 martyru'. sed etiā sancte trinitatis 7 omnium angeloz 7 confessoru' 7 generalit' oim sanctoru' 7 sanctaru' 7 etiā electoz. vt pater in hymno. 7 illi' officium ordinauit. Institutū aut fuit hoc festū qtuor de causis. pmo ppter pmissāz templi dedicatiōnem. Scdo ppter omissoz festozū suppletionem. Nō em pp' ipoz multitudinez de oibus sp'aliē festare valem'. Tertio ppter negligentiarū in festū q celebrantur cōmissarū expiatōz. 7 h rō tāgē i fnone q hac die in eccl'a recitat' vbi ita dz. Decretum est vt ista die oim sanctoru' memoria

habeat. vt qd humana fragilitas p ignorantiā aut negligentia vl' p occupatiōz rei secularis in solēnitatib' sanctoruz minus pegisset in hac sancta obfuarōe pfoluatur. Quarto ppter faciliōz orationuz nraz impetratiōz. Facili' em qd petim' obtinebim' si sil' oēs intercedāt p nob. qz impossibile est multitudinem non exaudiri. An in o'oe hodierna dz multiplicatis infessoribus largiaris. Quare aut festa sanctoruz celebrant'. dictū est in phemio hui' ptis. Hoc festum hz ieiuniū institutiōnis. nec dz qd comedere illa die vsq ad vesperas. nec ieiuniū debet mutari. vt qdaz faciunt ppter sanctū Quintinū. Quia vo h festum oim sanctoru' est generale. iō variatur illius officiu'. put habet varietas oim sanctoru'. p'ria em antiphōa 7 pma lectio 7 p'mū rñsorū de trinitate cantat'. qz festū est trinitatis. Scdo loco cantat' de beata maria. Tertio de angel'. Quarto de pphetis. Quito de ap'lis. Sexto de martyrib'. Septio de p'fessorib'. Octauo de yginibus. Nono de beatis oib' sil'. Autoritas aut illius officij obfuar' in lectōibus Nam in qbusdā eccl'is in h festo maior in eccl'a etiā ep's si pns fuerit lectōez legit de trinitate. i. p'mā vel decan' vl' saltez sacerdos. 7 sic fit descensus p psonas in legendo vsq ad pueros. Octauā nāq lectōem de yginibus legit vn' ex pueris. Naz sp nonam lectōz maioris est legē. Octauum etiā rñsorium dicit' de yginib'. i. Audiui vocē. qd cantat' a qnqz pueris coram altari beate marie yginis si fuerit ibi. cādelas in manibus tenentib' ad representatōz qui q prudentiū yginum lampades ornatas 7 accēlas habentiu'. Dicit' etiā caplm. Vidi turbam. Apoc. vij. c. Ad missaz vo dz. epla. Ecce ego iohes. q est apoc. vj. Alla q' gl'osum. Apoc. vij. c. Euāgelium. Videns ihs turbas. Mat. v. c. In vigil. vo dz epla. Ecce ego iohes. Apocal. v. c. Et euāgelium Descendens ihs. Lu. vj. c.

Officiū mortuozū.

De loco de of-

ficio mortuozū dicendum est. 7 qnqz vocat' agenda ab ago agi qz inter ceteras sui significatiōes agē idēz est qd celebrare. inde g' officiu' ordinatum

ad celebrem defunctoru' memoriā agenda vocat'. qnqz etiā vocant' exequie. ab exequoz exequis. qz inter alias sui significatiō nes exequi idem est qd extra alla seq. Of ficiū g' seu obsequiū in sepulturis mortuozum exequie vocant'. qz celebrat' dum mortui extra viuos sepeliendi ferunt. vel qz extra horas canonicas speciales 7 singulares habet obfuarias. Sane h' officiu' p'tinuat festo omnium sanctoru'. 7 sunt tres dies p'tinuū. tribus misterijs deputati. nā vigilia omnium sanctoru' dies est afflictōis solennitas dies est exultatōis. hodie vero dies est oratiōis. In pmo nos ieiunando affligimus p'sentis vite miserā recolētes. In secūdo beatitudinē sanctoru' cōgaude mus g'iarū actōes domio referētes. In tertio p his q in purgatorio detinet' oramus. eis mō penā mitiores mō plenā absolutiōz oratiōib' impetrātes. Si qdēz cō memoratio oim fidelium defunctoru' instituta est fieri ab eccl'a tali die vt generalibus bñficijs adiuuent' q sp'alia h're nō valēt. sicut 7 de festo oim sanctoru' pmissum est. Sicut em petr' damian' ait. Sc'us edī bo cōperiens qd apud vulcanū cicilie cre bre voces 7 vlulatus demonū audiebant plangentiu' p eo q aie defunctorum p ele mosynas 7 oratiōes de eoz manib' eripiebant. ordinauit in suis mōasterijs vt post festū oim sc'toz fieret cōmemoratio defunctoru'. qd fuit postmodū a tota eccl'a approbatū. p'mo g' videam' a qb' fuit institutum officiu' mortuozū. scdo vbi habuit ini tium. tertio de mō celebrandi illd. qto de mō sepeliēdi. Fuit aut pmo institutū ab ap'lis h non ab origie. vt testat' Isid. in li. de eccl'asticis officijs qd fuit adauctum et ex maria pte ordinatū ab ip'o. An ipm cō mendat. b. aug'. in ench. dices eum fuisse secūdū i eccl'asticis officijs post apostolos

Hoc officiu' ininiū habuit in veteri lege nam sicut ait Amb. mortuo iacob. ioseph 7 alij fratres sui cū multis egyptijs attulerunt eū in ebron. h' pus eū fleuerūt. xl. diebus in egypto. 7 postea fleuerūt eū septez dieb' in Zab. Gen. l. c. Itē legit' i deut. vj. ti. c. q mortuo moyle fleuit pls isrl. xxx. dieb'. 7 isrl' fecerūt de aarō 7 de maria. Itē dicit salomō. Lucr' filij sapiēt' mortui. vj diebus. luctus filij stulti sempitnus. iō qz

in eternū puniet. Nō autē q̄ q̄dam faciunt memoriā p̄ defunctis die tertia seu p̄ tres dies representātes triduanā dñi sepulturā seu respectū habētes ad resurrectōz xp̄i q̄ die tertia resurrexit. resurrectōez cū xp̄o mortuis pop̄tates seu ad trinitatē. Alti am vt q̄d viuetes tripliciter peccauerūt vicz cogitatōe x̄bo 7 ope remittat eis dez. Alij x̄o faciūt missaz celebrari septē dieb⁹ seu p̄ septē dies. 7 vtrūq̄ ostēdit in li. P̄ume. xix. c. vbi dicit q̄ tetigerit cadauer mortui hoīs ac p̄pter h̄ septē dieb⁹ immūduus fu erit asp̄get ex hac aq̄ die tertiō 7 septio et sic mūdabit. Sane immūduus p̄pter cada uer mortui hoīs significat pollutō aiāz p̄ p̄ter mortua opa. Celebrat̄ ḡ p̄ septē dies p̄mo vt defunctus ad sabbatū eterne q̄el citius valeat puenire. Sc̄do vt ei remittā tur omia peccata q̄ cōmisit in vita sua. q̄ p̄ septem dies ducit̄ Tertio p̄p̄ septenariū aie 7 corpis. Alia em̄ tres h̄z vires. i. ratō nabilitatem. cōcupiscibilitatē 7 irascibilitatem. corp⁹ x̄o p̄stat ex q̄tuor elementis vt ḡ p̄ctā q̄ h̄o p̄ h̄ septenariū siue i hac vi ta q̄ p̄ septem dies ducit̄ cōmisit delean̄ septenariū mortuis celebrat̄. Quarto sic filij iacob p̄re defuncto fleuerūt p̄. vii. dieb⁹ vt p̄missum est. ita 7 ecclā p̄ suis defuncti celebrat̄ officiū septem dieb⁹. Quidā aut̄ faciūt nouēdinale. i. officiū nouē dierum vt p̄ h̄ officiū mortuozū aime a penis liba te nouem angelozū ordinib⁹ associen̄. h̄ em̄ a q̄busdā nō approbat̄ ne gētiles imita ri videamur a q̄bus h̄ sumptū esse videt̄. q̄ nouem diebus lugebāt mortuos suos 7 in nono die cineres eozū pyramidibus vt̄ in bustis recondebāt. Alij x̄o celebrari fa ciūt p̄ suis defunctis p̄. xxx. dies vt̄ trice simo die. p̄mo qz filij isrl̄ tot diebus fle uerunt moysen 7 aaron. vt̄ p̄missum est. Sc̄do iō qz ter decem faciūt triginta. per ter em̄ trinitatē. p̄ decē decalogū intelli gi mus. Tricenariū ḡ mortuis facim⁹ vt̄ q̄d in obfuanōe decalogi seu p̄ceptozū xp̄i 7 3 trinitatē peccauerunt eis dei miscōia p̄donef. Tertio qz numer⁹ lune. xxx. die bus p̄ficiū. iō tricēsimā die vel. xxx. dieb⁹ sit mortuis officiū. vt̄ opa eozū coram deo plena esse intelligant̄. Quidā qz q̄ter de cies celebrant siue q̄dragenarium faciunt vt̄ q̄d illi in doctrina q̄tuor euangeliozum

7 in decem p̄ceptis legis peccauerunt sibi p̄donef. Rursus q̄ diem q̄dragesimū ser uant rep̄tant dñicam sepulturā. optātes mortuis glām habere cū xp̄o q̄ q̄dragita hoīs iacuit in sepulchro. cōputata hora nona in q̄ emisit sp̄m. 7 vltima hora no ctis dñice in q̄ resurrexit. Fm̄ augl. Repre sentant etiā. qz vt̄ p̄missum est mortuo ia cob filij eius luxerūt. xl. dieb⁹. Alij quinq̄ genarium faciūt. qm̄ sicut beda 7 gre. di cūt in glo. sup̄ locū illū vbi habet̄ q̄ abra am q̄siuit a dño volente subuertere sodo mam si q̄nquaginta fuerint ibi nunq̄d de strues eoz. 7 r̄ndit dñs nō Quinq̄genari⁹ numerus p̄fect⁹ est 7 significat annū iubi leuz. i. octauā etatē in q̄ erit remissio 7 ple na libtas. Et ḡ aime defunctorū plenariā libtatem 7 peccatorū suoz remissionē ad ip̄iscant̄ q̄nquaginta dieb⁹ p̄ ill̄ celebrant officiū. p̄terea dicit̄ in marco. Unū ḡnuz afferebat triginta 7 vnū sexaginta 7 vnuz centū. Alij sexagenariū faciūt. p̄ eo qz sexa gesima significat merorē ecclē p̄p̄ absen tiam sp̄si. 7 ei in p̄solatōz due ale dan̄. vt̄ dictū est i. vi. p̄te sub dñica sexagesime Et sic hi representant merorē p̄p̄ absentia defuncti sui in quozū p̄solatōz 7 aie defū cti exp̄tatiōz sacrificiū in ecclā deo offer̄ 7 paupibus elemosyne largiūt. Nōnulli etiā celebrat̄ centesimū diē vt̄ mortui trā seant a leua in dexterā. a militia i triūphū. a terra in celū. a miseria in glām. a morte i vitā. Optāt em̄ ill̄ eternā beatitudinem q̄ p̄ centenariū vltra quē non est numer⁹ de signat̄. Quidā x̄o anniuersariū obfuant triplici de cā. p̄mo vt̄ defuncti de āntis ca lamitatis pueniāt ad annos eternitatis si ue ad vitā eternā q̄ sine fine est. 7 q̄si ann⁹ in se resoluitur. vt̄ qz ibi est idemptitas 7 nulla rep̄it̄ varietas. Sc̄do qz sicut sac̄to rum anniuersariū ad ip̄ozū honorē 7 n̄raz vtilitatem celebram⁹. put̄ dictū est in pro hemio huius ptis. sic 7 anniuersariuz de functorū ad ip̄ozū vtilitātē 7 n̄ram deuo tionem. Tertio dies anniuersarij p̄ defū ctis iō repetit̄. qz fm̄ Augl. q̄lit̄ sit eis in alia vita nescim⁹. 7 melius est vt̄ eis super sit bñficiū n̄m q̄ desit. Anniuersarium aut̄ si p̄tigerit in die dñica vel in aliq̄ cele bzi solennitate nō d̄z mutari ad sequētem diem. put̄ sit in festis sanctorū. 7 fiat i die

precedēti vt̄ citius occurrat̄ penis defūcto rum q̄s in purgatorio sustinet̄. Defuncti em̄ n̄ro indigēt auxilio 7 bñficio 7 nō san cti. Die q̄dē festiuo anniuersariū nō d̄z celebrari nec missa p̄ defuncti dici nisi cor pus p̄sens fuerit tūc sic. qz oi tpe pōt̄ mis sa p̄ defunctis celebrari cadauere p̄ite ni si in pasceue. Tūc em̄ nō d̄z corp⁹ intumu lari. nec missa p̄ eo cantari. qz tunc corpus xp̄i imolari nō d̄z. 7 vsq̄ in crastinū refue tur. 7 tūc. i. in sabbato pōt̄ missa p̄ illo cā tari 7 corp⁹ sepeliri. Sitr̄ si q̄s in die pasce moriat̄ corpus eius vsq̄ in crastinū refer uetur sup̄ terrā. 7 tūc cū celebratōe misse sepeliat̄. Nō em̄ debz corp⁹ sepeliri absq̄ missa. q̄uis p̄riū fiat in plerisq̄ loc. Licz aut̄ fm̄ gabilon. p̄ciliū q̄tidie sit p̄ defun ctis orandū 7 sacrificandū. In p̄missis tñ dieb⁹ h̄ sp̄aliter agit̄ ab amicis. Siq̄ dem aliq̄ omi tpe. festiuis dieb⁹ dūtaxat exceptis generat̄ orant̄ p̄ defunctis i offi cio vesptinali 7 matutinali. ali j missam q̄ tidie p̄ eis celebrat̄. ali j in mēsis initio no uem psalmos 7 nouē lectōes 7. ix. respon sozia cantāt. Et q̄dem saucta 7 salubr̄ est cogitatio p̄ defūcti exorare vt̄ a ptis sol uant̄. In q̄busdam locis nō d̄z in ecclā officiū mortuozū a q̄nta feria cene dñi vs qz ad octauas penthe. dicentes qz oia offi cia illius t̄pis debēt esse breuia. nec in do minicis dieb⁹. Legit̄ aut̄ qz q̄dā abbas p̄hibuit monachos suos celebrare domi cis dieb⁹ p̄ defunctis. 7 mortui p̄p̄ h̄ du rissimis x̄berib⁹ eū affligerūt. 7 iō p̄hibi tiōnē h̄mōi reuocauit. Et nō qz suffragia q̄ sunt in ecclā p̄ defunctis valde bonis actiones sunt gr̄arum. ille em̄ aie q̄ sunt p̄ fecte bone statim cū egrediunt̄ a corpib⁹ euolat̄ ad celos. nec subsidij n̄ris egēt. p̄ valde mal̄ sunt q̄lescūqz p̄solatōes viuoꝝ eis em̄ subsidia nostra nō p̄sunt. qm̄ aime illoꝝ statim descendūt ad infernuz. p̄mo mediocriū bonis qui. i. sunt in purgatorio sunt exp̄tatiōes. p̄mo mediocriū mal̄ q̄. i. sunt in inferno sunt p̄p̄ciationes siue pe narum mitigatiōes. Nam fm̄ augl. q̄bus p̄sunt. aut̄ p̄sunt vt̄ sit plena remissio. aut certe vt̄ tolerabilior sit damnatio. Quidā tñ p̄ eodem sumūt mediocriū bonos 7 me diocriter malos quos vocāt nō valde bo nos. q̄ vicz intrant in purgatorū. qz viue

tes infunctā p̄niam nō p̄fecerūt. q̄bus p̄ sunt elyne orationes ieiunia 7 sacrificia q̄ p̄eis sint. Nam vt̄ dicit̄ eis q̄ sunt in iser no nihil p̄sunt. illud etiā nō qz fm̄ Hiero. cū p̄ cunctis aiabus psalm⁹ vel missa d̄z. nil min⁹ q̄ si p̄ vno qlibet diceret̄ accipit̄ Circa h̄ m̄ dici pōt̄ qz si suffragia sūt i spe ciali magis p̄sunt ill̄ p̄ q̄bus sp̄alit̄ sunt q̄ alijs. si sūt i genere. seu in cōi magis p̄ sunt ill̄ q̄ plus meruerūt in hac vita. vt̄ si bi p̄desent si in eq̄li vt̄ maiori necessitate existūt. Licz igif̄ fm̄ augl. nō p̄sunt oib⁹ p̄ q̄bus sūt. qz tñ nescim⁹ q̄bus p̄sint vel nō. p̄ oibus faciēda sunt ne aliq̄ p̄ter mittat̄. Nōli nāqz superūt eis q̄bus nec obsunt nec p̄sunt q̄ defint eis q̄bus p̄sunt 7 iō dies anniuersarij sit vt̄ p̄missum ē 33 nunq̄d suffragia ei⁹ q̄ p̄pter mortale pec catum in charitate nō est p̄sunt ei q̄ in ca ritate recessit̄. R̄ndeo opa sacramentalia vt̄ missa officioꝝ mortuozū collecte 7 silia p̄ talem facta bñ valēt 7 defuncto p̄sunt. tū qz illa a deo nō ab opante efficaciaz ha bent. tū qz ille nō p̄p̄o noie 7 q̄si iudicus oim vicz toti ecclē noie h̄ agit̄ fm̄ ea q̄ di cta sunt in p̄hemio q̄rte ptis. si x̄o tāqz p̄ uata p̄sona alia suffragia facit̄ aut̄ h̄ agit̄ alieno noie aut suo p̄p̄o. Si alieno. vt̄ q̄a defuncti seu alteri in charitate ex̄tis iul su de illius bonis elynam tanq̄ mister p̄ eoz facit. tūc q̄dē illi p̄dest. qm̄ is intelli gitur facere cui⁹ mandato facit. 7 q̄ mandat solui ip̄e soluere videt̄. h̄inc est qz pegri nariōis votū ab vno emissum alē ei⁹ iussu exeq̄ pōt̄. Idemqz est si duo quoz alter in charitate est alē nō. p̄ defuncto p̄salteriū legunt. 7 si elyna dat̄ iusto vt̄ oret p̄ defū cto. his ctem casib⁹ p̄dest defūcto rōe ca ritalis hoīs iusti adiūcti. si aut̄ suo puato noie 7 de p̄p̄o q̄s p̄ illo elynam dat̄ lozat vt̄ ieiunat vt̄ alit̄ se affligit. q̄si cōit̄ dicit̄ theologi qz talia in nullo p̄sunt ei. nam le git̄ Joh. ix. Scim⁹ qz peccatores de⁹ non exaudit. 7 illud ceci 7 nō euāgeliste fuit. 7 bum. Et Esa. j. Lū mltiplicauerit̄ of̄oes nō exaudiā. manus em̄ v̄re sanguie. i. pec catis plene sunt. imo fm̄ Gregl. Dū is q̄ displicet ad intercedēdū mittit̄ irati iudi cis anim⁹ ad deteriora puocat̄. Deus em̄ iniquozū dōa nō respicit. 7 iustozū solum of̄oes exaudit. Itē p̄ns p̄ Amos p̄phetā

Vota pinguis terre. i. peccatorum non recipiam. Verum cum pauci sine crimine viuunt talia inia que misericordiam et tot suffragia defunctis adimit. et viuorum charitate ad illos refrigerare facit est nimis dura. et non sequenda videtur. Si enim omnis que conscientia culpe arguit suffragia deueniam illi paucorum suffragiis iuuabunt. Dicendum est videtur quod suffragia eius que si non in caritate et fide tamen est illi que in charitate decessit non possunt ex merito vite agere. quia tamen illa sunt secundum doctrinam ecclesie et per eum que in fide est et pro eo que talia recipe meruit beneficia. ubi deficit caritas agentis supplet meritum fidei. et caritas ecclesie talia dictantis. ac defuncti capacis suscipientis. necnon et liberalitas dei miserentis. que secundum Ambrosium beneficia non reuocat imo cumulos liberalitatis amplificat. et sua largitate operatur ab alio factus proinde reputat ac si pro illis pro quo sit factus esset. Nam et secundum iura aliquid alienum debitu exoluente ipse debitor liberatur. et si suo legata sit libertas si tunc destitit. quocumque illa decem prestante liber est. Sed et pro eum que capax non est alteri legatum et hereditas acquiri potest. et si que ob crimine pro alijs postulare prohibet pro se et pro his quorum curam gerit admittit. Et secundum Augustinum. quod in lapideo carnali nil generet. tamen aqua in dno transiens terram fecundat. Et hieronymus. Si quis videris inter multa opera peccatorum que facere aliquid que iusta sunt. non est tam iniustus deus ut propter multa mala paucorum bonorum obliuiscat. Sane defuncti sciunt suffragia que pro eis sunt tribus modis secundum Augustinum. Primum per diuinam reuelationem. quoniam scilicet deus eis reuelat. Secundo per bonorum angelorum manifestationem. angeli enim que sunt spiritus nobiscum sunt et omnes actus nostros considerant que in instanti presentant ad eos descendere. et eis protinus nunciare. Tertio per aliarum hinc exuentium intimatum. Quarto per experientiam cum vicis se a penis sentiunt releuari. Sciendum autem quod defuncti valde mali nesciunt quod a viuis agunt. nisi que tunc eis scire permittit. sicut nec mediocriter boni adhuc in igne purgatorij constituti que non dei visum fruunt nisi quantum per aliquem de premissis modis permittit eis scire. Sed valde boni que iam ea fruunt bene sciunt que habent agunt. in illud Gregorius. Quid est quod nesciat que videntem omnia vident. Alii tamen dicunt eos scire omnia que eis necessaria sunt et non alia. Unde Esaias. ex persona populi affli-

no p. de i. f. i. de rebus p. de f. i.

cti ait. Abraham pro non nesciuit de hoc. Et vtrum mortuis cura sit de viuis. Augustinus late persequitur in libro de cura pro mortuis agenda. Adhuc sicut Augustinus ait. multi aliquid ex mortuis vel in somnis vel alio quocumque modo viuus apparere credunt. et ubi eorum inhumata facerent corpora. atque ut eis sepulcra fierent. et alia huiusmodi innumera sepe admonuisse. et illa vera reptum esse in dialogo Gregorius et in alijs plerisque scripturis autenticis reperitur. Verum tamen ut idem Augustinus in premissis libro ait. Quis mortui talia in somnis idicare vel petere videant. non id putandum est eos ista sentire. Nam et viuentes plerumque apparent in somnis dormientibus dum ipsi se nesciunt apparere et ab eis que somniauerunt audisse dicentibus quod eos in somnis agentes aliquid vel loquentes viderunt. Unde ut dicit Credendum est quod he sunt angelice operatorem pro dispensatione prudentie dei ad quecumque solatiu viuorum. Locuti enim antequam. ait. quod plerumque demonum illusionibus et fantasmatibus sepe seducunt. Officiu mortuorum imitatur oino triduanis christi sepultura. Sic enim in illo triduo ita et in hoc officio omnia laudis cantica subticem. et solennitates quaslibet subtrahim. Nam in missa benedictiones ab episcopo non petim. nec in agenda dicim. Dne labia mea apies etc. Deus in adiutorium meum nec benedicam. nec Inuitatorum. nisi corpus presens sit. et etiam in vigilijs. nec Gloria pro ad rursoria vel in fine psalmodum. nec ad lectioes benedictionis petim. vel dam. nec dicimus Tu autem. vel Deo gratias. nec in missa alleluia. nec Gloria in excelsis. nec Intra missa est Nam in veteri lege prohibitu fuit oleum leticie et thus suauitatis pro peccato offerri. Quod etiam est vindicta peccati. Unde ubi peccatum ibi tenebre. nec deesse leticia. nec cantuorum leticie decantatio. ubi est luctus et tristitudo metis. at exequi pro mortuis celebrant cum luctu. Rursus laudes suppressim. quia quo mortui transeant ignorantes nescim. unde laudare dominum debeamus de iusticia vel de misericordia Gaudium repmim. quia tristes in hunc mundum intrauimus et tristiores exim. non sequentia de die que est canticum exultationis Adhuc licet in missa pro viuis debeant omnes thurificari ad designandum quod illorum orones ad celestia dirigunt. in missa tamen pro defunctis non de thus pro choros portari nec offerri. i. altare thurifi-

ari. sed circa corpus tantum. quia in hoc lege prohibitu fuit. ut iam premissum est. Nullus enim hoc officio thurificat. ad notandum quod mortui amodo nil suis valent oronibus promereri unde psalmus. Mortui laudabunt te dne. Ipsi autem defunctorum corpora thurificant et aqua benedicta aspergunt. non ut eorum peccata tollant que tunc pro talia tolli nequeunt sed ut ois immundorum spirituum purgata arceat. et sicut etiam in signum societatis et comunione sacramentorum quam nobiscum dum vixerunt habuerunt. unde et dionysius tradit quod antiquus viuus mortuos osculabant in signum unitatis quam cum ipsis habuerunt. possunt etiam hoc et similia inquit pro talia ipsi deo reuerentia exhibere. Quare autem duplex usus ponitur in introitu pro defunctis. Te decet. et Exaudi orationes meas. dictum est in. vi. parte sub sabbato tertie benedictione quadragesimo. Intra in missa pro defunctis non de intermisceri oratione pro viuis. prout dictum est in. iiii. parte sub ti. de oratione. par etiam non datur triplici ratione. primo quia hoc officium ut iam dictum est triduanam christi sepulturam vestigio sequitur. ubi par non datur propter iude osculum detestandum. secundo quia non conuicamus mortuis. quia non nobis reddunt. Nos enim sumus in sexta etate illi in septima. inde est quod corpus nostrum de die celestis esse in ecclesia quod diu missa de die celebratur. imo si presens esset ibi de asportari extra ecclesiam in vestibulum ecclesie quod tunc auctoritate viuus fulgeret. et postea ad missam de mortuis reportari. Tertio quoniam sicut ex multis gentis sicut collectis unde panis sacrificii et ex multis racemis vinum elicitur. sic ex multis fidelibus quorum quidam boni quidam mali sunt vna ecclesia constituitur et coadunatur. Quia ergo de mortuo homine nescim adhuc vtrum sit ipse de conformitate ecclesie et pace habeat cum suo creatore et reconciliatus. id est pace ad missam non damus. nec aliquid laudes pro mortuis referimus quia non est unde agendum sit. Non enim adhuc apparet eorum requies. Quarta etiam ratio posita est in quarta parte ubi agitur de osculo pacis. Illud que notandum est quod officium mortuorum incipit a vespis. postea sequuntur vigilie. que tria sunt genera. In quibusdam enim ecclesijs leguntur. ix. lectioes de iob et incipiunt. Parce mihi dne etc. In alijs leguntur de libro sapientie et incipiunt. Quod est ire etc. In alijs vero de quibusdam secundum Augustinum. si vnde sumatur. absolute sine Iube dne benedicere. et si

ne Tu autem. vel alio incipiunt et finiunt. puti exequijs que in dicto triduo pro christo celebramus fuerunt. Verum in quibusdam ecclesijs loco Tu autem dne terminant. Hi mortui que in dne moriuntur. que vba sunt de apoc. xiiii. Frequentat autem in hoc officio psalmus. Te decet quoniam ibi agitur de reditu filiorum israel a captiuitate in terram premissionis. sic et defuncti de captiuitatis miseria ad vitam pacificam eternam. Dicitur etiam psalmus. Dne ne in furore tuo que cum sit sextus in ordine psalterij tamen pro octaua intitulatur que in sex etatibus per hunc psalmum dei rogantes ut septime etate possimus tormeta euadere et ad octauam gloriam peruenire. Officiu mortuorum non habet secundas vespas. ut dictum est in. v. parte sub si. de vespis. In concilio toletano. statutum est quod sacerdos missam defunctorum celebrans. pro eius inimicus mortem incurrat deponatur. et tamen ipse que eum ad hoc incitans exilio perpetuo puniatur. Nunc videndum est quod est corpus sepe licendum sit. et quidem quoniam homo videtur agere in extremis deponatur ad terram supra cineres vel ad minimum supra paleas. pro quod innuitur quod cinis est et in cinerem reuertetur. et sic exemplo beati Martini. que vtrum se alijs daret exemplum in cinere iacens vitam finit. et si moriens fractus sit legi de passio dni vel salte psalmi. an eum. ut sic ad maiorem compunctio moueat. Et de esse crux erecta ad pedes vtrum moriens eam cernens magis proteratur et conuertatur. Debet etiam supinatur iacere. ut spiritus erecta facie respiciat celum exemplo. b. martini. et pulchre expiret. et aia dne comedat. Postquam vero expirauerit campana debet pullari. put dictum est in prima parte ubi agitur de campanis Deinde corpus nisi viuus nouit inunctus fuit de lauari. ad significandum quod si aia per confessionem et contritionem a culpa mundata sit vtrumque. scilicet aia et corpus eterna glorificationem et claritate in die iudicij consequatur. quod illi secundum iobem vere in dne moriuntur et bene sunt que nullam secum portant maculam in hoc mundo pro penam derelinquunt. Sed cum de hac lotore neque in veteri testamento. scilicet leui. x. c. neque in nouo scilicet Act. v. c. aliquid agatur si omittatur non tantum ut autem quidam curandum esset Et Augustinus. dicit in libro de cura pro mortuis agenda. corpori humano quod post mortem impenditur non est salutis presentium sed humanitatis officium. Verum tamen cum maria magdalena vixerit dominum ante

passione. **M**at. xxvj. fecit enim morturo. quod non posset facere mortuo. **M**at. xiiij. ca. puenit inquit vngere corpus meum in sepulchrum. ex hoc pbari potest corpora defunctorum laudanda esse. **M**a sic hiero. ait in originali sup illud mat. vj. c. vngere caput tuum. in illis ptribus vnguētis p balneis vtebatur. **L**anō tholetan. p ciliū statuit quod diuina vocatio ab hac vita recedat cum psalmis tantummodo pfallentium vocibus ad sepulchrum deferantur. **B**z aut defunctus portaria p sibi sue p fessionis. vt si fuit diaconus a diaconibus. si sacerdos a sacerdotibus. si sint ibi. aliter non est vis. quod necessitas legi non subiacet. clerici a clericis. catholici a catholicis. **S**i vero fuit de aliqua fraternitate deportet ab illis qui sunt eiusdem fraternitatis. **M**eritis vero non licet corpora ferre. ne cogant corpora sua lasciuia incitantia denudare. quod facile contingere potest. **B**z aut de domo ad ecclesiam seu sepulchrum portat. **F**m quorundam locorum morem ter in via pauas. **P**rio ad significandum quod ipse in hac vita exis vt possit digne domino pntari. et cum alijs scitis ppetua de te pfrui. in tribus spualit seipm excitauit. vt delictis in dilectione dei. in caritate pximi. et in custodia sui. siue quod in fide scite trinitatis vixit atque vitam finiuit. **S**ecundo ad representandum quod dominus in triduo in vetre terre pauas. **T**ertio tres pause sunt in via. vt p tres dietas psalmodie que tunc dicitur trina fiat ei ab solutio a delictis tribus modis. scilicet cogitatione vero et ope commissis. **E**xo. iij. **V**ia triu dierum ibim in solitudine. **D**einde ponitur in spelunca. in qua in quibusdam locis ponit aqua benedicta. et p rone cum thure. **A**q benedicta ne demones qui multum eam timet ad corpus accedat. **S**olet namque desuere in corpora mortuorum vt quod nequerit in vita salte post mortem agat. **T**hus vero ibi ponit ppel fetore corporis remouendum. seu vt defuncti creatori suo acceptabile bonorum operum odore intelligat obtulisse. seu ad ostendendum quod defunctis pnt auxiliu orois. **C**arboes in testimoniu quod terra illa ad coes vsus amplius redigi non potest. **P**lus enim durat carbo sub fra quod aliud. **H**edera quod vltaurus et hmoi qui spsuant virore in sarcophago corpori sub sternunt. ad significandum quod qui mortui in christo viuere non desinet. nam licet mundo mortatur fm corp. in fm aiam viuunt et reuiuunt

scunt deo. **A**lia tñ p sideratio habebat in funeribus antiqui cipfos. quod vix sic cipfos cesa non itez surculescit. et tota mortif. ita homo mortuus non reuiuiscit. **F**uit etiam hec non quod cadaueribus insit sensus. et in figuraz vix. l. ad resurrectioz speranda. **V**t ad dei misericordiam seu beniuolentiam puocada. cui talia pietatis officia placet. **B**z aut quod sic sepeliri. vt capite ad occidentem posito. pedes dirigat ad orientem. in quo quod si ipsa positione orat. et innuit quod pmp est vt de oc casu festinet ad ortu. de mundo ad celu. **E**t in quocumque loco ex cimiteriu xpian sepeliat. sp crux capiti illi apponi dicitur. ad notandum illum xpianum fuisse. quod h signu diaboli valde vere. et timet accedere ad locu crucis sigulo insignitu. **D**ebet quod fideles xpian sepeliri induti sudarijs. put puincia les obfuat. quod sumit ex euagelio in quo legitur de sudario et sindone xpian. **Q**uidam vero cilicio insuunt vt hac veste insignia pnie representent. **N**a cinis et ciliciu arma sunt penitentiu. **N**ec dicit indui vestibus comunibus. put in italia fit. **E**t vt quidam dicunt debent hie caligas circa tibias. et sbalares in pedibus. vt p h ipos esse paratos ad iudiciu representent. **C**lerici vero si sunt ordiati illi indumentis induti sint que requirunt ordines que habent. **S**i vero non hnt ordines sacros more laicorum sepeliant. **V**erum licet in alijs ordinibus ppel paupertatem h sepi omittat. i sacerdote tñ et epno nullo modo ptermittendu est. **V**estes enim sacerdotales vtutes significat. cum quibus p ceteri sunt duo pntadi. **E**uticianus papa statuit vt nulli martyres sepeliat sine dalmatica aut collobio purpurato. **C**irca h aut p sideradu est vtrum xps vestit fuit post resurrectioz. et vtrum celu vestit ascenderit. et vtru duobus discipulis in emaus et ceteri discipulis et mulieribus vestit apparuit. **S**i quod de angelis legunt vestiti apparuisse. iux illud Joba. **V**idit angelos sedentes in albis et alibi **E**cce duo viri astiterunt iux illos in vestibus albis qui et dixerunt. **H**ic ibi quod assumptus est a vobis in celu sic veniet quemadmodum vidistis eum eunte in celu. **N**epe xps vestit ascenderit in celu. iux illud. **Q**uis est iste qui veit de edom tinctus vestibus de bosra. **I**tem angeli dixerunt. **Q**uare rubru est indumentu tuu **Q**uerit etiam vtru hoies erunt nudi post

disciudicij an vestiti. **E**t videtur quod vestiti **N**a sp angeli appare solent vestiti. et xps etiam post resurrectioz cum veste apparuit. et i trasfiguratio vestit fuit. **U**n et apparebat vestimenta ei alba sicut nix. **E**cotra videtur quod nudi erunt quod hz autoritas quod in eadem forma erim. i quod fuit adam post peccaret. et etiam in meliori et tunc fuit nudus. **Q**uid nudi snt erim. **S**olutio. nil diffinitur de veste. **S**ed solu dicimur quod ibi non erit deformitas nec vlla aduersitas vel infirmitas. et erim vestiti et ornati vestimentis vtutis. **Q**uis autem et in quo loco sepeliri dicitur. et vtru locus sepulture aliquid pferat. dictum est in pma pte vbi de cimiterio agit. **I**llud autem non quod quod scriptum est **L**euiti. xxj. c. potifex ad omnem mortuum etiam ptem vel mem non ingrediet neque egredietur de sancti. hinc est quod romanus potifex ad nulli defuncti domu accedit. **I**tem quod ibidem dicitur. **S**acerdotes non radent caput. non barbā. nec in crinibus suis faciet incisuram. id est qui de carorum morte tristat barbā nutriunt. nec crines pscindunt. et etiam nigris vestibus ornant. vt p nigredine et dolorem sepulti mortuo videant. **H**ic etiam queri potest vtru voces mortuorum loquantur. **E**t videtur quod sic. iux illud pphe. **E**xultationes dei in gutture eorum. **E**t horum da papa dicit quod illi quod cum falsa misericordia indulserim. an tribunal xpian nos faciet questionem. **E**t aug. dicit quod defuncti que nesciunt que hic sunt dum h agunt. postea audiunt ab his qui moriendo hinc recedunt. **S**ed aplos p dicere videtur dicens quod tunc lingue cessabunt. **E**t ps. **N**o mortui laudabunt te. **E**t non fm augusti. quod tps quod inter hoies morte et vltima resurrectioz interpositu est. aias abditis. i. nob occulit receptacul pntet. **P**ostremo non fm ingrm Jobem belet quod antiq solebant dicere quod qui aie in humanis sunt corporibus vocant aime. in inferis manes. quod non celos ascendebat spūs. quod aut recens erat sepultura. siue quod spūs circa sepulturas errabat vmbra vocabat. **U**n ps. **N**az et si ambulauero in medio vmbre mortis et et id tuc panem et vinu ponebat sup sepulchra mortuorum. vt dictum est sub festo cathedre sancti petri. **I**n missa p mortuis dicitur quod quod epla. **A**ir fortissimus iudas. j. mach. xij. c. quod quod. **N**olum vos ignorare de dor. **T**hes. iij. c. quod quod. **A**udiu vocem

de throno dicente. apo. xiiij. c. quod quod. **E**cce misterium vobis dico. j. **L**hor. xv. **V**icif etiam quod quod euangeliu. **A**me ame dico vobis. quod venit. **J**ob. xv. c. quod quod. **D**ixit martha. **J**ob. xj. c. quod quod. **S**icut enim p fuscitat. **J**ob. hā. v. ca. quod quod. **D**e quod dat mihi p. **J**ob. vj. c. quod quod. **E**go sum panis. quod est ibidez. **D**e quatuor coronatis.

Equatuor co

Dronatis h notabile repit quod qui fuerunt que venerat ad pstruendum templu dyocleciani. cognito quod esset xpiani martyrio sunt coronati. **Q**uor noia quod non fuerunt. idcirco in collecta ponuntur. **P**ost duos vero annos alij quatuor martyriu susceperunt. quorum corpora sepulta sunt iuxta corpora pdictorum quod quod. quorum noia fuerunt ignota. id statuit melchhiades papa vt dies eorum subnoib pdictorum quod quod celebri habere. et sic vocatu est festu quatuor coronatoru. **P**ostea vero fuerunt cuidam religioso eorum noia reuelata. s. **S**eueri. seuerini. carpophozi et victorini. nome festi tñ p ptea inutatu non est. nec etiam dies in kalendario.

De beato Martino.

Beato mar

Dtino sciendu est quod dicitur par aplos non ppel suscitatioz mortuorum quorundam. vt quod putat. cum idem multi alij fecerint martyres et p fessores. vt ppel multitudinem miraculorum. **S**pealiter ppter vnu miraculu. **L**u enim esset thuro. archieps. venit ad eu quod dam paup et inops tunicā ab eo petes et ipse concessit. iussit quod pcuratori suo vt emeret sibi tunicaz. **I**lle vero iuit ad foru. et tardus redijt tunicā vilem portas. quod fere penula quasi pene nulla poterat dici. **A**ir sanctus iuber illā sibi monstrari. **E**rat aut breuis forte vsque ad genua. manice vsque ad cubitu. **E**xtrahens quod suā paupi dedit. et ipse paupis tunicā induit. **N**ec multo post pparat se ad celebrandum missam. **E**t stas an altare. sicut mos est in pfatioe eleuauit manū ad dñm manū laxis retro labentibus licet nec grossa ei brachia. nec multu carnosa essent. et cum pfata penula non nisi vsque ad cubitu ptenderet. remaserunt eadem brachia nuda. tuc venerunt miraculo se auree torques ipaq decem operuerunt.

et globus igne apparuit super caput eius. p quod demonstratum est spiritum sanctum super eum descendisse ad robur sicut super apostolos in penthe. An propter hoc non immerito dicitur esse par apostolus. Est etiam par eis in officio. Considerandum autem est quod ipse solus inter confessores institutus habet octavas. sicut b. Laureus inter martyres. Ille enim dixit. Igne me examinasti. et non est inuenta in me iniquitas. Et martinus in agone mortis dixit demoni astanti. Nil inuenies in me cruenta bestia. Ecce quod concordant. Ille impollens martyr quere pro omnibus alijs octavas et vigilia habet. Iste professor excellens. quere pro omnibus alijs octavas habet. capax eius reges francorum persueverunt portare in plijs. ut dictum est in secunda parte ubi agit de sacerdote. Fortunatus poeta vir vita egregius et ingenio preclarus de italia thuronis veniens gesta beati Martini descripsit tempore Johannis pape tertij.

De sancto Andrea apostolo.

Eatus andre

b as nigri fuit color. barba prolixa. stature mediocris. h. id est dicitur. ut scias qualis in ecclesia debet depingi. quod de unoquoque apostolorum et aliorum multorum sanctorum sciendum esset. Predicavit autem in achais. et athenis. et circa partes illas. Excellentis fuit valde meriti. nec sine causa. beatus Gregorius. adeo fuit sibi deuotus quod ei fecit proprium officium. et monasterium dedit et ibidem monachus extitit. Vigilia ex institutione non habet. quare est in tempore ieiuniorum. quere non fuit necesse institui ei vigilia. et idem est de b. thoma apostolo. Sane ossa eius ac beati luce euangeliste tempore constantini sancti imperatoris translata sunt apud constantinopolim. hac die debet epistola. Corde credit ad iustitiam. Roman. x. c. et euangelium ambulans in mare. mat. iij. c. Postcomunio. Venite post me. que est ibidem In vigilia vero est introitus. Dominus secus mare. mat. iij. Et euangelium. Stabat Iohannes et ex discipulus. Joh. j. ca. Postcomunio. Dixit andreas. Joh. j. c.

De sancto Nicolao episcopo.

Egitur quod cum

i in quadam ecclesia quod dicitur crux subiecta monasterio sancte marie de charitate. nondum historia. b. Nicolai cantaret.

fratres eiusdem loci portem suam ut ea sibi carere liceret instant rogauerunt Ille vero habet cise negavit dicens. incongruum fore persistere morem nouitatis immutare. Illi vero istantibus indignatus respondit. Recedite a me. quia noua cantica imo ioculatoria quodam in mea ecclesia non cantabunt. Adueniens autem eiusdem sancti festiuitate. fratres cum quadam animi tristitia matutinarum vigiliis pegerunt Cumque omnes in lectis se recepissent. ecce b. Nicolaus proxi visibiliter terribiliter apparuit. quem a lecto extrahens per capillos dormitorij pauimento allisit. et incipiens. O pastor eterne. per singulas vocum differetas. regis que in manu tenebat. grauissimos ictus super dorsum illius ingeminans per ordinem morose cantando antiphonam ipsam ad finem perduxit. Quibus gemillis clamoribus excitatis semiuuiuus ad lectum deportatus. Qui tandem ad se rediens dixit. Ite et historia noua sancti Nicolai decantate. Tempore Henrici quarti imperatoris ossa sancti Nicolai apud urbem barrensem translata sunt.

De venerabili Beda presbytero.

Eda venera

b bilis presbyter et monachus et egregius expositior claruit in anglia circa annum domini. dclxxxvij. quod licet in sanctorum cathologo computetur. non tamen ab ecclesia sanctus sed venerabilis appellatur duplici ratione. Primo quod cum per nimiam senectute eius oculi caligarent faciebat se duci per villas et castra ubique verbum domini predicando. Cumque quadam vice per quandam vallam magnis lapidibus transiret. quodam ex ductoribus derisorie dixerit ei quod ibi magnus erat populus congregatus expectans eius predicatorem auidem et silentem. Et tunc ille incepit predicare feruens. Et cum in fine concludisset. per omnia secula seculorum. mor omnes lapides alta voce clamasse dicunt. Amen venerabilis pater. Et idem venerabilis pater appellatur. Alii vero asserunt quod angeli responderunt. Bene dixisti venerabilis pater.

Secunda causa est. quod post eius mortem clericus quodam sibi deuotus quendam verum edere cupiebat. quem in illius tumulo sculpi facere intendebat incipiens sic. Hac sunt in fossa. volens verum taliter terminare. bede sancti ossa. Sed quod tale finem verus congruitas non patiebatur et sedula mente reuolueret. nec pergruum sinez

videret. dum quadam nocte multum super hoc cogitasset. mane ad tumultum properans manibus angelicis taliter verum sculptum reperit finituz. Hac sunt in fossa bede venerabilis ossa. Et autem corpus apud ianuam deuotus congrua dicitur coli.

De sancto Thoma apostolo.

Historia seu le

b genda de sancto thoma apostolo. et si quod ex ea in responsis vel antiphonis sumptum reperit inter apocrypha deputatur. In ipso autem festo legitur ad missam euangelium. Thomas vnus ex duodecim. Ioh. x. c.

De festis sanctorum Stephani Iohannis euangeliste et Innocentium.

Est domini nati

p uitate sequenti die fit festum de obitu. b. stephani perthomartyris. et tamen ipse fuit passus in augusto. quare autem fiat sub festo inuentiois eius dictum est. Queritur quare habet tria festa videlicet sancti stephani iohannis et innocentium immediate post festum natiuitatis domini ordinantur. Rursus primo. ut christo capiti et spiritu omnes sui comites adiungantur. nam cum christus spiritus ecclesie in hunc mundum tres sibi comites adiunxit. de quibus dicitur in cantica. Dillectus meus candidus et rubicundus. electus ex milibus. Candidus quod ad Iohannem euangelistam preciosus regine et confessorum. Rubicundus quod ad stephanum perthomartyrem. Electus ex milibus quod ad magnam turbam innocentium. Secundo ut sic ecclesiam omnium martyrum genera que quodam martyrum christi natiuitas causa fuit insil adunaret. Triplex enim martyrium. Primum voluntate et opere tale fuit martyrium. b. stephani. et hoc est dignissimum in genere. hoc autem dicitur. quod aliqua constantia facere posset quod aliquid professor aliquid martyre dignior esset. Et idem festum eius prececedit alia et continuatur festo domine natiuitatis. Tamen in ipso festo legitur. Morte quam saluator dignatus est pro omnibus pati. hac ille primus pro omnibus reddidit saluatori. Et itez. Christus heri natus est in terra ut hodie stephanus nasceretur in celis. In festo. b. stephani introitus est. Etenim sederunt principes et adiunxit me loquebatur. In quo ostendunt insidie principum iudeorum. b. stephano insidiantium

Epistola est Act. vi. Stephanus plenus gratia et fortitudine. que sicut dicit augustinus. in festo huius diei. Cum plurimum habeat admirationis in ipsa specie non minus continet in misterio dignitatis in qua narratur tam passio ipsius quam passionis causa. et meritum seu remuneratio. Et hoc etiam insinuatur et representatur in responsorio quod est. Sederunt principes et in illa quod est. Video celos apertos. Act. vi. c. Et in nocturnali etiam officio idem reperitur ut ostendatur quod sepe et sepius consiliati sunt principes sacerdotum in morte eius. Euangelium est. Ecce ego mitto ad vos. Mat. xxij. c. et sequitur. Hierusalem hierusalem que occidis prophetas et lapidas eos etc. Stephanus enim fuit lapidatus. Dicitur etiam ibi a sanguine abel iusti. Sic enim ille fuit perthomartyr in veteri testa. sic iste in nouo. Historia sancti stephani composuit alcuinus karoli magno et capellanus. nocturnales antiphonas de psalmis quibus intulatur accepit. cetera de actibus apostolorum. Antiphonis etiam laudem quam dicitur deus permittit. put dictum est in. vi. parte sub dominica de trinitate. Frequenter autem in officio alla vel propter solennitatem domine natiuitatis. vel propter gaudium de festo stephani angelice concionis. Præterquam illud capellanus. Stephanus plenus gratia. et illud. Surrexerunt quidam. qui sunt act. vi. c. et illud. Cum esset stephanus. act. vi. c. Secundum martyrium est voluntate et non opere. que fuit martyrium. b. Iohannis euangeliste. qui martyr fuit. sic patet in illa antiphona. In feruenti olei dolium missus iohannes apostolus. diuina se protegente gratia illesus exiit. ut sic non senserat carnalis estum quod homo fuit mente et corpe. sic nec estum feruentis olei sensit. In natali autem eius canitur in quibusdam locis vna missa in exordio lucis ad notandum quod ipse accepto lumine huius mundi sacrificium dignitatis se obtulit deo. Quia enim non poterat habere vigiliam propter festum. b. stephani statutum fuit ut duas missas haberet. In missa de. b. Iohanne est epistola. Qui timet deum. Eccl. xv. c. Euangelium est Dixit iohannes petro. Joh. vi. c. et cantatur alla. Valde honorandus etc. et quod ibi dicitur. Qui super prapectus domi etc. sumit de Joh. vi. c. Introitus est In medio ecclesie. Eccl. xv. c. Et responsorium. Exiit festo etc. Joh. vi. c. Item alla. Hic est discipulus. Joh. vi. c. Communio. Exiit sermo. que est ibidem

Dicit etiam ad horas caplm. Libavit Eccl
 xv. c. et illud. *Benedictus deus et pater ephe. s. c. et
 illud. Qui timet dominum. ecci. xv. c. Et non
 q. b. iohes euangelista in festo. c. iohis ba-
 ptiste obiit. s. q. non poterat tunc ei festum
 fieri translatum est ad tertiam diem natalem domi-
 ni ut omnes comites suos haberet spousus. ut p-
 missum est. et festum. b. iohis bap. in suo die
 remansit. nec mirum. q. dies illa ab angelo
 gaudio natiuitatis pcursois autentica fuit.
 Nec est dogmatizandum q. euangelista ba-
 ptiste tam maiori cesserit p eo q. legit. In-
 ter natos mulierum non surrexit maior iohes ba-
 pti. Nam q. non dicit esse discipulus maiore dis-
 putandum. diuinitus est ostensum. Cum ei duo
 magistri quorum vnus baptista alius pfererat eu-
 gelistam. solenne ad h. indixissent disputa-
 tionem. et quilibet valde sollicitus inuestiga-
 set auctoritates et rationes efficaces. quibus
 suum iohem pferre posset. tandem die dispu-
 tationis adueniente quilibet sanctorum emulato-
 ri suo apparuit dicens. *Bene quod cordes sumus
 in celis de nobis non disputetis in terra. Tunc il-
 li sibi adinuicem et omni populo visionem publi-
 cauerunt. et dominum benedixerunt. Vel id fuit ad
 tertium diem post dominum natiuitatem translatum. q. q.
 forte ea die dedicata est ei basilica. vel q. q.
 forte ea die redijt de pathmos insula. vel
 insularum est. fuit enim patriarcha ephesinus.
 Buit quidam q. b. iohes cum post celebrataz
 missaz descenderet in tumultum euauit ab
 oculis circumstantium. et cum terra ibi scaturiat de
 profundo addit eum viuere. et terra ei anbeli-
 tu scaturire. alij in celum translatum. Igitur
 partem ex euangelio. partem ex eius tribulatione
 hodierna compilat historia. in cuius ultio
 rrisozio. s. In medio eccle. qd sumit de li.
 sapie. in quo agit de spiritu intellectus neuma
 tubilaf. q. p. spiritum intellectus fuit de ineffa-
 bili verbo. s. de deo vero locutus. Tertius
 martyrium est ope et non voluntate. quale fuit
 martyrium innocentium. qd sicut tertium locuz
 obtinet in dignitate. ita et in festo marty-
 rum. Sed que festum innocentium celebrat ante
 festum stelle. i. ephie. cum mortui fuerint post
 apparitionem stelle. qm. s. herodes vidit q. illu-
 sus esset a magis. Rudef. q. herodes au-
 ditis rumoribus de christo nato turbatus est
 valde. timens amittere regnum. vno cogitauit
 facere interficere omnes pueros ut sic christus non eua-
 deret. sed fuit impeditus tunc. qm. augustus**

cesar mandauit ei q. ad eum veniret aristo-
 bolo et alexandro filiis ipsius herodis re-
 sponsurus coram eo Et quod non fuit ausus
 ire. Postmodum vero reuersus anno re-
 uoluto quarto die post natale domini fecit
 omnes pueros interficere. a bimatu. i. biennio
 infra. Bimatos enim grece dicitur latine bien-
 nium. Querit que in festo innocentium
 in missa Gloria in excelsis deo. et alla. et alia
 cantica leticie non cantantur: Dicit magister iohes.
 q. mortui sunt ante domini passionem. et sic
 in festo. b. iohis bap. subterici debe-
 rent. Dicendum est q. hoc id contingit.
 q. autor officij voluit nos coniungi in hac
 festiuitate animis deuotarum miserum de
 morte innocentium plangentium et dolentium
 unde causa tristitie earum illa dimittimus.
 et ideo legitur prophetia hierem. xxxi. c. de In-
 nocentibus. Vox in rama audita est. que
 ad lram de beniamin exponit. q. infecti
 sunt propter uxorem Leui. quam oppresse-
 rant. et Rachel fuit mater beniamin. vel p. ra-
 chel q. interpretatur ouis vel videns. Intelli-
 gitur ecclesia que plorat filios suos. s. tripli-
 ces primi sunt martyres consideras eos
 esse sibi subtractos. et non vult consolari in
 presenti. sed omnem consolationem transfert in fu-
 turum. q. non sunt. s. presentes. Secundos filios
 luget ecclesia q. fere ad partem veniunt in qui-
 bus patitur abortiu. Tertij vero sunt. qui iam
 renati in baptismo erant. sed p. peccata retro-
 cedunt. Hos et illos luget ecclesia q. non sunt
 id est q. dantati sunt. Et ideo q. luget ecclesia
 cantica leticie subtercent. Potest esse et alia ro-
 nam cantica leticie prope post victoriam canta-
 ri debet. In ezechie dictum est. Disponde do-
 mui tue etc. q. post victoriam habitam non ceci-
 nit cantica leticie. Sed innocentes non ha-
 buerunt victoriam. non enim est victoria ubi pu-
 gna non est. Media ratio est. Quidam tamen
 p. alla cantant in missa. Laus tibi christe.
 Alij. Latem? eya. Et dicitur epla. Vidi supra
 montem. apoca. xiiij. Et euangeliz. Ange-
 lus domini apparuit. Mat. ij. c. Si autem fe-
 stum illud in dominica contingat. nullum can-
 ticum leticie subtercentur propter gaudium resur-
 rectionis. In octauis quoque eorum cantica le-
 ticie cantantur. pro significacione gaudij quod
 accepturi sunt in octaua. id est. in resurre-
 ctione. Quia licet ad inferos descenderent. re-

surgent tamen nobiscum in gloria. Octaua enim festi-
 uitatum celebrantur in memoria generalis resur-
 rectionis quam significat. Rursus quoque hac die
 tristitia miserum repitatur in multis ecclesijs
 diaconi non vtuntur dalmaticis. nec subdiaconi
 subtilibus. i. tunicis. ad notandum quod inno-
 centes statim in morte prima stolam non recepe-
 runt sed ad infernum descenderunt. De b. in ter-
 tia parte dictum est sub tit. de coloribus. In hoc
 festo dicitur caplm illud. Vidi supra montem. apo-
 cal. xiiij. c. et illud. Hi sunt qui cum miseribus.
 et illud. Hi empti sunt. qui sunt ibidem. Et ad-
 uerte quod antiphona nocturnales de psalmis
 sumunt. cetera de epla vel euangelio. Et autem
 dicunt centum quadraginta quatuor milia finitum
 ponit p. infinito. Et etiam dicit. Vidi supra altari
 dei alas interfectorum. sic est accipiendum. quod
 iohes vidit alas interfectorum sub altari. i.
 humiliatos capiti suo. vel in abscondito. q. neo
 percipit hic quod ibi sunt. Sed que solennizat
 ecclesia de morte innocentium quod non habuerunt
 voluntatem patendi. Vidi quod eadem ratione.
 si aliquis tyrannus interficeret tot pueros. de-
 beret ecclesia solennizare p. illis. quod vix non
 est. Ruderis potest quod b. festum prope tria cele-
 brandum est. licet voluntate non habuerint pa-
 tiendi. Primum quod christus in eis crebatur et occi-
 debatur. Secundo quod christus in eis crebatur diabo-
 lo herodi. Tertio quod nomen domini non loque-
 do moriendo confessi sunt. q. p. christum vice
 christi occisi sunt. Erant autem innocentes. q. cir-
 cuncisi. nam circuncisio erat tunc remedium
 originale peccati. licet non ita sufficiens sicut nunc
 baptismus est. Illud autem sciendum est quod in
 quibusdam ecclesijs in die natalis domini diaconi ve-
 speris finitis in honore. b. stephani. qui exi-
 mus diaconus fuit in tripudio venientes
 cantant antiphonam de sancto stephano. et
 sacerdos dicit collectam. Nocturnos etiam
 et officium crastinum celebrat. etiam benedictiones
 super lectores dant. quod tamen facere non deberet
 Et eodem modo faciunt sacerdotes in festo bea-
 ti stephani in vespis in honore sancti iohis.
 q. ipse sacerdos fuit. Et pueri in festo sancti
 iohis in honore innocentium Subdiaconi
 vero faciunt festum in quibusdam ecclesijs in festo
 circuncisionis. ut ibi dictum est In alijs in epi-
 phania. et in alijs in octauis ephie. quod vo-
 cant festum stultorum. q. enim ordo ille antequam
 incertus erat. nam in canonibus antiquis quan-
 doque vocat sacer. et quibus non. id subdiacono-

ni certam ad festandam non habet diem. et eorum
 festum officio celebrat confuso.

De apostolis.

Apostolus gre

ce interpretat missus latine. inde
 apli dicitur. q. a christo missus fue-
 runt euangelizare per vniversum orbem. Sane
 ecclesia in comuni de apostolis solennizat et ca-
 nit in matutinis. Ecce ego mitto vos etc.
 q. omnes electi sunt filii a domino post simonez
 ad eos factum in monte. sicut habet in mat-
 theo et marco. q. vix electi sunt duodecim.
 De quibusdam tamen facit ecclesia officium proprium.
 sicut de. b. petro propter privilegium dignita-
 tis. de. b. paulo cuius non sit de duodecim
 propter privilegium predicacionis. de. b. iohes propter
 privilegium amoris sue virginis. et de b. andrea
 propter privilegium crucis quam ita ar-
 dens predicauit percipuit et habuit. Per ho-
 ras dicitur caplm illud. Jam non estis. eph.
 ij. c. et illud. Non vos reelegistis. quod est
 ibidem. et illud. Vtuis vir qui suffert. Jac. s.
 et illud. Magnificauit eum in timore inimi-
 co. Eccl. xv. c. et illud. Statuit illi dominus tes-
 tamentum sempiternum. ibidem. et illud. In fi-
 deri lenitate spiritus sancti fecit illum. ibidem.
 et illud. Habant apostoli gaudentes. Act. v. et il-
 lud. Nam quod presciuit hos et predestinauit con-
 formes. Ro. viij. c. et illud. Corpa scorum
 in pace. Eccl. xliij. c. et illud. Non esuriet ne-
 que sitiet. apoc. viij. c. et illud. Nos insensati
 vitam illoz. Sap. v. et illud. Pro sumo an-
 gulari lapide christo ihesu. eph. ij. ca. Habent
 autem vigilias et octauas. q. si copatimur et
 conregnabimus. De b. dictum est in. vj. par-
 te sub quarta feria tertie hebdomade adue-
 tus Instrata tamen est de. b. iohes euangelista
 quo ad ieiunium. quod pertingit. tamen quod vt dicitur
 quidam non fuit martyr nisi alio. tamen propter fe-
 stum. b. stephani quod est in vigilia festi eius.
 In vigilijs apolorum dicitur epla. Benedictio
 domini super caput. Prover. x. et Eccl. xlv. c.
 Item illa. Per manum autem. Act. v. c. Et
 euangelium. Ego sum vitis. Joh. xv. c. In
 festis vero apolorum dicitur epla. Jam non estis
 hospites et aduene. Eph. v. ca. Item illa
 hi sunt viri. Eccl. xliij. c. Item illa. Sci-
 mus quoniam diligentibus deum. Roma. viij. c.
 Item illa. Benedictus deus et pater domini. nri. eph. s. c.
 Item illa Spectaculum facti sumus. ad Cori.

iii. c. Itē illa. Unicusq; vrm. ad eph. iiii. Itē illa est. Ego vos elegi. Joh. xv. Itē illud. Venite ad me oēs q; labo. matth. xi. Euangeliū vob; dicitur. Hoc est pceptū. Joh. xv. c. Item illud. Hec mado vob; quod ē ibidem. Item illud. Ecce ego mitto vos. mat. x. c. Itē illud Facta est p̄tentio. Lu. xxi. c. Itē illud Designauit dñs. Lu. x. et illud Ego sum vitis vera. Joh. xv. ca. Itē illud. Dixit simon petr. mat. xix. ca. Postcomūio est. Amē dico vob; q; vos q; re. mat. xix. c. Itē illa. Vos q; secuti. q; ē ibidem. Et nō q; tres apostoli legunt. tantum viui fuisse rome. s. petr. paulus et iohes. et tres euāgeliste. s. iohes. marc. et lucas. Notandū est etiā aplos siue xp̄i discipulos nō ideo tantū fuisse passos. q; p̄dicabant de xp̄o. sed q; ipm̄ deificatum aiebāt sine romanorū auctoritate. quod ip̄si phibuerāt. Ecclā olim statuit fieri communē festū de oib; apostol. in kal. maij. vt dictū ē. i. vi. p̄te s̄ festo aploz philippi et iacobi.

De euangelistis.

De aplos ecclē
 P̄lesia venerat etiā euāgelistas q; nō tm̄ p̄dicauerūt s; etiā euangeliā scripserūt. Legit em̄ Gen. iij. ca. q; fluii egrediebāt de loco voluptas ad irrigandū paradysum. q; diuidit in quatuor capita. s. phison. geon. tigrim et eufratē. Sane allegorice fluius ille euāgelica p̄dicatio est q; a xp̄o p̄cedit a quo generalit̄ omnis voluptas emanat. Venite inq; ad me oēs q; laboratis et onerati estis. et ego reficiam vos. et inuenietis requiem aiabus vestris. iugū em̄ meū suauē est et onus meū leuē. gustate et videte qm̄ suauis est dñs. bt̄us vir q; sperat in eo. Recte autē h̄ p̄dicatio fluuiū compā. tū q; reficit. abluīt et fecundat. tū q; fluuius dicitur aq; fluēs. et vt salomon ait. Aq; p̄funda vba ex ore viri et torrens inundās est fons sapie. q; tam longe lateq; deflurūt vt mōm̄ repleuerūt vniuersum. iux̄ illud. Eūtes in mōm̄ vniuersum. Qua p̄pter in oēm terrā exiuit fons eoz. et in fl. oib; ter. ver. eozū. Hec irrigat paradysū. i. fecundat ecclā. iux̄ qd̄ dicit ap̄s Ego plātaui apollo rigauit. de autē lacrimētū dedit. Hic em̄ est fons ortorū pute aquarū viuētū. q; fluunt impetu de liba

no. Fluius autē iste in quatuor capita diuiditur. q; p̄dicatio iesu xp̄i in quatuor euāgelia deriuat. Nam licet scripserint mlti euāgelia. quia luca testante multi conati sunt ordinare narratōem rerū q; in nob; complete sunt. tamē nō nisi quatuor recepta sunt ab ecclē. vtz. matthei. marci. luce et iohannis. qd̄ vtiq; factum est q̄druplici rōe. Primo ad ostendendū duozū testamētorū concordā. Sicut em̄ in veteri testamento vnus fuit legislator. s. moyses. et quatuor maiores p̄phete. s. Esaias. Hieremias. Ezechiel et Daniel. et duodecim minores p̄phete et multi sapientes. vt iob. dauid. salomon. iesus sirach. ita et in nouo testamento vnus fuit legislator. s. christus. et quatuor euangeliiste et duodecim apostoli. et alij multi doctores. vt hieronymus. Augustinus Ambrosius et Gregori. vt p̄ hoc ostēdat q; rota cōtinet in medio rote. et duo cherubin sese respiciūt vltis vultibus in p̄cipitōrium. Secūdo p̄ misterio quadrige aminadab. de qua sponsa dicit in Can. Anima mea turbata est p̄pter quadrigas aminadab Aminadab ei interpretat̄ spontaneus domi. Hic est xp̄s qui factus homo oblatuē est quia ipse voluit. huius quadrige est euāgelica doctrina p̄ quam eius fama p̄ mundū vehit vniuersum. cuius quatuor rote sunt dicti quatuor euangeliiste. p̄pter hanc quadrigaz sponsa. i. ecclē salubri dolore turbat ad penitentiā. Tertio ad designandū liberationē generis humani a morte q̄drificati. i. a transgressione quadruplici. p̄tia transgressio fuit mandati in paradiso. Secūda legis natural. Tertia legis scripte. Quarta euangeli. Vel potius peccatum fragilitatis p̄ impotentiam. simplicitat̄ et ignorantia. securitatis p̄ negligentiam et malignitatis p̄ inuidiā. h̄is ei quatuor modis peccandi anima morit̄ et sep̄atura deo. Quarto p̄ misterio forme q̄drige. Sic em̄ inter ceteras formas q̄dratū. sic int̄ ceteras doctrinas euāgelii solidi et stabili p̄seuerat. nā illud vndiq; stat. et iō legitur apoc. xxi. c. q; ciuitas in q̄dro posita ē. et illud p̄p̄ stabilitatē appellat̄ efnū. p̄ cuius ḡraz hō q̄drat̄ i morib; . i. i x̄tutib; solidat̄. Letez istoz poti; q; alioz euāgelia fcepta sūt. Tū q; ip̄i diligēt; et ap̄i; h̄istoriā

euāgelicā descripserūt. Tum q; licet aliq; varia seu diuisa. nūq; tm̄ tria seu aduersa scripserūt. Tū q; isti quatuor p̄ quatuor animalū figuras in visione iohis et ezechiel p̄figurati fuerūt. Ezech. f. c. Matthe; p̄ hominē. eo q; eius intentio p̄cipue circa scribendā xp̄i humanitatē vsq;. Et eius lib ab hūana xp̄i natiuitate sumit exordium. Liber in q̄ generatōis ihu xp̄i et. Matthe; p̄ leonē in dextro rugientē. eo q; ei; intentio p̄cipue circa describendā ei; resurrectōz p̄sistit. Et eius euangeliū antonomaſice in die resurrectōis legit. Dicit em̄ q; leo rugitu maxio tertio die suos excitat catulos. ita et de; p̄ immēsa potētia sua filium suū tertio die suscitauit. Et Matthe; ab exclamatōe incipit. s. a p̄dicatōe iohis in dextro clamāt̄ et dicitis. Vox clamantis in dextro. Et scias q; mar; fuit iōgo naso subducto sup̄cilio. pulcer oculis. etatis medie. canos asp̄sus. Lucas p̄ vitulum eo q; p̄cipue circa describendam xp̄i passionē eius intētio vsq;. in q; xp̄s se obtulit hostiā deo p̄ri. idē ip̄e sacerdos et hostiā. vitul; em̄ erat hostia sacerdotal. vndē a sacerdotio incipit dicens. Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidaz et. Iohānes p̄ aq̄lam. q; ceteris cū dño q̄dientib; ip̄e in celū ad describendā xp̄i diuinitatem volauit dicens. In p̄ncipio e. ver. Hec dictū est in p̄ma p̄te sub ti. de picturis. Hec siq; dē quatuor p̄ncipales intētiōes designate sunt p̄ figuras illorū quatuor animalū q̄rum q̄libet fin̄ visionē Ezechiel quatuor bz facies. qm̄ oēs de singul; agunt. licet q̄dam p̄ncipali; de q̄busdā. p̄rim cū omēs agāt de xp̄o. cui quatuor ille figure p̄ueniūt. Fuit nāq; hō nascendo. vitulus moriēdo leo resurgēdo. aq̄la ascendendo. Que vt melius intelligas imaginare aliqd̄ animal h̄is caput q̄dratū. et in q̄libet superficie imaginare vnā faciē. vtz a p̄te anteriori faciē vituli. a dextris faciē leonis. a sinistris faciē vituli. a p̄te posteriori faciē aq̄le. Quia vob; facies aq̄le sup̄ alias eminebat. p̄pter iōgi colli p̄ductōz. iō dicit q; erat de sup̄. Q̄libz etiā hoz habebat quatuor alas. Finge em̄ q̄libet animal q̄si q̄dratū. in q̄drato sunt quatuor anguli. et in q̄libet angulo erat vna ala. Porro hi quatuor significati sunt p̄

p̄dicta quatuor flumina. Per phison Iohannes. p̄ geon mattheus. p̄ tigrim marcus. p̄ eufraten lucas. sicut clare p̄bat Innocentius tertius de euangelistis in sermone. Sunt etiam significati p̄ quatuor anulos arce q; aurei et rotundi erāt. in auro claritas in rotunditate que initio caret et fine. desigatur eternitas. Ipsi em̄ eternā xp̄i claritatē et clarā eternitatē descripserūt. Per duos anulos a sinistris duo euangeliſte. s. Mattheus et iohes q; ab ip̄o xp̄o fuerunt edocti significant. Quidam tm̄ p̄ duos anulos a sinistris mattheū et iohannē q; ad huc passibili et mortali adhererūt accipiūt p̄ duos a dextris marcū et lucam qui post ascensionē ei iam facti immortali et impassibili adhererūt accipiūt. Per sinistrā em̄ immortalitas. p̄ dexterā immortalitas designatur. Im̄ illud. Veni ei; s; capite meo. et dextera ei; amplexabit me. Et propter hanc causam in picturis ecclēsiarū Paulus ad dexterā et Petrus ad sinistras statuunt saluatoris. et in bulla papali caput Pauli a dextris crucis. et caput Petri a sinistris. Sane in q̄busdā ecclēsijs antiphona ad Magnificat in eorum officio est. Ecce ego iohānes vidi ostiū apertum in celo et. Apoc. iij. Per horas autem dicit captim. In medio ecclē apuit os ei;. Eccl. xv. et illud. Libauit illum dñs pane vite et intellectus. ibidem. et illud. Jocunditatem et exultationē thesauri. quod est ibidem. Omnia responsoria sumpta sunt de Ezechiele. p̄rimū est de visione dei. s. Vidi conuictos et. In laudibus vob; habetur de ministerio p̄dicatōis eozū. Dilecti deo et hominibus et. Eccl. xlv. c. Introitus misse p̄p̄rie est. Os iusti meditabit sapientia. Tamen iohānes euangeliſta habet introitū p̄p̄m p̄pter p̄uilegiū amoris et dignitatis. vtz. In medio ecclē ap̄ruit os ei; et. q; ip̄e nō tm̄ fuit euāgelista sed etiam p̄pheta. quod patet in p̄ncipio libri Apoc. vbi dicit. Vrbis q; legit et q; audit vba p̄phete huius et seruat ea que in ea scripta sunt et. Notandū tamen est q; iste introitus p̄pter p̄uilegiū p̄dicatōnis secundario competit augustino. Gregorio et alijs expositōribus. Epistola in q; busdā ecclēsijs est de figura quatuor animalium. Ecce ego Iohannes vidi hostium

apertum. Apoc. iij. c. Alie eccledicū illā
Ezechielis. j. ca. Similitudo vultus rē.
Rūforium est Brūs vir q̄ timet dñm rē.
Uersus est. Potēs in fra erit semē ei rē.
qđ intelligit de semine x̄bi dei r bonorū
opey. Sequit. Generatio rectorū bñdice-
tur. q̄ euāgeliste generāt filios dei q̄ bene
dicunt. Alia in q̄busdam eccl̄is est. Pū-
mus ad syon dicet. ecce assuz. r ierlm euā
gelistā dabo. Esa. xij. c. In alijs vō ecclē-
sijs d̄: alia. Brūs vir. Euāgelii est. Vesi-
gnauit dñs r alios septuagintaduos disci-
pulos. Lu. x. c. r sequit. Et dicebat illis.
Vestis qđē mltā oparū vō pauci. Offer-
torū est. P̄soluisti dñe sup ca. P̄ostcōio
est. Mas est gl̄a eius in saluari rē.

De martyribus.

Artyr grece di

citur testis latine. Martyres
em testes sunt q̄ x̄ps passus est
p oib. r ipi p x̄po. Sane solus. b. laurē-
tius inter martyres vigiliā h̄z r octauam
put sub festo eius dictū est. Omēs etiam
martyres singulares h̄nt cōia officia ex-
ceptis stephano. laurētio. Iohē bap. r alijs
q̄busdam. Et ē introit. ad missam. Gl̄a r
honore coronasti eū dñe. vel Sapias san-
ctorū. Eccl. xliij. c. vel Iudicabūt sancti.
Sapie. iij. c. vel Sacerdotes dei. Dan. iij.
vel Letabit iustus. Ibi tñ in paschali tpe
habent aliud officiū. eo q̄ in illo tpe opor-
tet q̄ frequē repetat alia ppter gaudiū
resurrectiōis. Et tunc est introit. P̄rote-
xisti me de a cōuētū malignātiū rē. Et qz
corona debet eis tanq̄ victorib. Iō sepe
fit mentio de corona. An stephan. inter-
p̄tatur coronat. Ep̄la vō q̄ dicit p vno
martyre. Iustus cor suū. Eccl. xxxix. q̄-
q̄ illa. Brūs hō q̄ inuenit sapiam. puer.
iij. c. q̄q̄. Iustorū aime. Sap. iij. c. q̄q̄
illa Iust. si morte p̄occupat. fuerit. que ē
ibidem. iij. c. q̄q̄ illa. Brūs vir q̄ in sapi-
entia. Eccl. xliij. c. et. xv. q̄q̄ illa. Bene-
dictus deus r pat. ad Chor. j. c. q̄q̄ illa
Vemor esto. ij. ad Thimo. ij. e. q̄q̄ illa
Nemo militās. q̄ est ibidē. q̄q̄ illa. Bea-
tus vir q̄ inuent. est. Eccl. xxxj. c. q̄q̄ il-
la. Bñdictio dñi sup caput. puer. xv. ca.
q̄q̄ Strabūt iusti. Sap. v. c. Euāgeliz
vō dicit q̄q̄. Si quis vult post me veni

re. Mat. xvj. c. q̄q̄ illud. Si q̄s veit ad
me. Lu. xliij. c. q̄q̄ illud. Nisi granū Jo-
hannis. xij. c. q̄q̄ illud. Nolite arbitrari
Mat. x. c. q̄q̄ illud. Nihil optum. qđ ē
ibidem. q̄q̄ illud. Si quis veit ad me et
non odit. Lu. xliij. c. P̄ro plurib. vō mar-
tyribus dicit q̄q̄ ep̄la. Lingua sapiētū
P̄roū. xv. c. q̄q̄ illa. Bñdictus deus et
pater domi nostri ihu x̄pi. j. p̄e. j. c. q̄q̄
Iustorū aime. Sap. iij. c. q̄q̄. Remem-
ramini p̄stinos dies. Iheb. x. c. q̄q̄. San-
cti p fidem. Iheb. xj. c. q̄q̄. Expectatō iu-
storū leticia. P̄rouer. xj. c. q̄q̄. Ibi sūt
viri. Eccl. xliij. ca. q̄q̄. Absterget deus.
Apocal. vij. c. q̄q̄. Reddet de. mercedē
Sap. x. c. q̄q̄. Iusti aut impetuum vi-
uent. Sap. v. c. q̄q̄. Quis nos sepabit
a charitate x̄pi. ad Ro. viij. c. Alleluia ē.
Ibi sunt due oliue. Apocal. xj. c. Euange-
lium vō q̄q̄ dicit. Cū audieritis prelia.
Lu. xxi. q̄q̄. Descendens ihs de monte
Luce. vj. ca. q̄q̄. Videns iesus turbas.
Matth. v. q̄q̄. Egrede ihs de tem-
plo. Mat. xxij. ca. q̄q̄. Attendite a fer-
mento phariseorū. Lu. xij. ca. q̄q̄ illud.
Sedente iesu sup montem oliueti. Mat.
xxij. c. quandoq̄ illud. De vobis q̄ edifi-
catis. Lu. xij. ca. q̄q̄ illud. Qui vos au-
dit. Lu. x. quandoq̄ illud. Cōfitebor tibi
pater. Mat. xj. c. Dicit postcōio Amen
dico vobis quod vni. Mat. xxv. c. q̄q̄
Et si coram homibus. Sap. iij. c. quando
q̄. Quicūq̄ fecerit. Matth. xij. ca. q̄q̄
Dico autem vob. Matth. x. c. quādoq̄.
Signa aut. Marc. vlti. c. r q̄q̄. Absti-
tudo. Lu. vj. In nocturnali vō officio
p̄mum r̄sorium est. Iste sanct. p̄lege dei
sui certauit vsq̄ ad mortē rē. r est q̄nti to-
ni. qz petulantia q̄q̄ sensuuz fuit macta
ta in eis. In tempe vō paschali p̄mū respō-
sorium est. Beatus vir q̄ metuit dominū
r est octauī toni. ppter octauaz que signi-
ficat gl̄am resurrectionis. Quia vō sancti
martyres in tolerandis tormētis se habu-
erunt p̄stant. r constantia a solo deo est.
ideo illud responsoriū. O venerāda mar-
tyrum rē. cantat. p̄ eis. r est q̄nti toni. q̄a
martyres q̄q̄ sensus deo immolauerūt.
De martyribus etiā cantat illud r̄sorū.
Fulgebūt iusti r tanq̄ scintille in arū. dis-
cur. iudica. natio. r regna. in eternum rē.

Sap. iij. c. Iusti fulgebūt in futuro diuisi-
bitudinib. p̄t. tñ hoc seculo discurrēt. i.
per diuerfas mundi ptes cursitando diui-
na vba alijs annuntiabunt. r hoc faciunt
more scintillarū discurrentiū p arundine-
tum. Sic em scintille seu fauille ignis arū
dinetum. i. materiā fragilem arundinū at-
terunt r anihilant. sic r sancti sua p̄dicati-
one ignita. i. diuisio igne accensa vitia q̄ re-
spectu fortū v̄tutū fragilia sunt destruet
iudicabunt. i. damnabunt nationes. id ē.
illos qui in peccatis suis p̄manserūt. r re-
gnabūt in eternū. id ē. in eternitate cū deo
recipiant immortalitē r impassibilitatem
ceterasq̄ v̄tutes. Rursus in his verb ex-
primē stola carnis quā sancti recipient q̄
cōsistit in quatuor scz in claritate. subtili-
tate. agilitate r impassibilitate. Nam ful-
gebūt clari r tanq̄ scintille subtiles in a-
rundineto discurrēt agiles. r regnabit do-
minus eorū impetuum. r ipsi cum domi-
no impassibiles. Nā absterget deus oēm
lachrymā ab oculis sanctorū rē. imo exul-
tabunt in gloria r le. in cubi. suis. quod ad
stolā sp̄s referē quā etiā recipiunt sancti
Et nota arundinetū est locus in quo sunt
multe arundines sice canne sicut in palu-
dibus. Flante aut austro ex assidua cōfri-
catione arundinū ignis accendit. scintil-
le vndiq̄ aduolant. r accendit arundine-
tum. quod allegorice contingit in sanctis.

De martyrib. etiā cantat. Circūierit
in melotis. q. d. in pera. Melota te. ē ve-
stis facta de pil cuiusdā animalis. qđ me-
lota vocat siue taxus. est em habitus ne-
cessarius ad exercitia opis p̄der horas eti-
am dicit capitulū illud. Beatus vir q̄ sus-
fert. Jaco. j. c. r illud. Beatus vir qui in-
uentus est sine. Eccl. xxxj. c. r illud. Bea-
tus vir qui in sapientia morabitur. Eccl.
xliij. r illud. Iustorū anime. Sapient. v. c.
r illud. Iusti aut. ibidem. r illud. Sancti
p fidem. Iheb. xj. c. r illud. Potuit ei trās-
gredi r nō est trāsgressus. Eccl. xxxj. ca. r
illud. Corona aurea sup caput eius. Eccl.
xlv. r illud. Stola iocunditatis induit.
ibidem. Ibi tñ dicit. Stola glorie. r illud
Sancti ludibria r verbera. Iheb. xj. c. r il-
lud. Tanq̄ aurū in fornace. Sapient. iij. c.
r illud. Ibi sunt qui venerunt de tribula-
tione. Apoc. vij. c. r illud. Nō esurient ne

q̄ sitient. ibidē. r illud. Iusti tulerūt spo-
lia impiorū. Sapient. x. c. r illud. In bonis
iustorū exaltabit ciuitas. P̄rouer. xj. c.
Illud etiā sciēdū ē q̄ ecclia celebrat fe-
stum q̄rundā martyrū veteri testa. put di-
ctum ē de festo machabeorū.

De confessoribus.

Confessores di

cunt laudatores. licet autem tā
martyres q̄ v̄gines q̄ etiā oēs
sancti veri sint x̄pi p̄fessores. martyres tñ
qz in irascibili vincunt trāscendunt. r sup
lucrant speciale vocabulū martyrū. r v̄-
gines. qz vincūt in cōcupiscibili nomen v̄-
ginū. r doctores qz alios supant in rōnali
doctorū. Et hinc ē q̄ martyres r v̄gines
r doctores aureola decorabūt. Sane cō-
fessores distinguunt in ep̄os r in p̄sbyte-
ros. De ep̄is dicit introitus. Statuit Ec-
cle. xv. c. r ep̄la. Ecce sacerdos magnus
Eccl. xliij. c. Ipsi em sunt magni sacerdo-
tes. Et illd de ep̄iscopis dicit. Inueni da-
uid seruū meū. oleo scō meo v̄nci eum. q̄a
nō tantū v̄nci fuerunt in bap̄tismo r i cō-
firmatione r ordinatione in p̄sbyteros. s̄
etiam in consecratione in ep̄os. vt habe-
ant miscōiam sup̄fluentē. Et officia illa
que incipiunt sacerdotes p̄prie cōpetunt
ep̄iscopis. Cetera sūt cōmunia r plura sūt
responsoria octauī toni. quia affixerunt r
cruccifixerunt carnē suā cū vitijs r cōcupi-
scentijs ppter octauā resurrectiōis. Rur-
sus de confessoribus dicit q̄q̄ ep̄istola.
B̄ilectus deo. Eccl. xv. c. q̄q̄. Testifi-
cor corā deo. ad Timoth. iij. q̄q̄. Plu-
res facti sūt sacerdotes. ad Iheb. c. vij. q̄q̄
q̄. Dedit dñs cōfessionē. Eccl. xl. vj. q̄q̄
q̄. Iustus cor suū. que est Eccl. xxxix. c.
q̄q̄. Sapiētia laudabit animā. Eccl. xx-
liij. c. q̄q̄. Iustū deduxit dñs. Sapient.
x. c. q̄q̄. Doctrinis varijs. ad Iheb. xij.
c. q̄q̄. Ego em iam delibor. Alia. Iust.
germinabit. Esa. xxxv. c. Euāgelii vō d̄
q̄q̄. Sint lūbi v̄ri p̄cincti. Luc. xij. q̄q̄
Vigilate. Mat. xxij. q̄q̄. Ihs peregre
Matth. xxv. q̄q̄. Videte r vigilate.
Mat. xij. q̄q̄. Ihs qđā nobis. Luc. xix.
q̄q̄. Nemo accedit lucernā. Luc. xj. q̄q̄
Vos estis sal terre. Mat. v. c. q̄q̄. Nō
lite timere pusillus grex. Luc. xij. c. Post
m

comunitio est. Quisq; talia. Matth. xxv. 7 qñq; Fidelis seruus. Matth. xxiij. c. 7 Luc. xij. c. Per horas vero dicit capitulum illud. Ecce sacerdos. Eccl. xliij. 7 illud. Benedictione omnium gentium. qd est ibidem. 7 illud. Cognouit eum. ibidem. 7 illud. Iustum dedit. Sapient. x. c. 7 illud. Iustus cor suu. Eccl. xxxix. cap. 7 illud. Magnificauit eu in conspectu regu. Eccl. xlv. a. Sed qd hic dicit. magnificauit dicit ibi glorificauit. 7 illud. Labia sacerdotis custodiunt. Malach. ij. 7 illud. No est inuentus similis illi. Eccl. xliij. c. 7 illud. Fungi sacerdotio 7 habere laudem Eccl. xlv. 7 illud. Talis decebat vt eet nob potifex. ad Heb. vij. c. 7 illud. Lollaudabunt multi sapientia ei? 7 vsq; in seculu non receder memoria eius. Eccl. xxxix. 7 illud. Honestauit illu in laborib? Sapient. x. b. 7 illud. Custodiuit illud ab inimic. quod est ibidem e. Illud aut notadu e q si plura festa in eade die concurrat illi? qui inter eos maioriserit nominis officiu celebret. De hoc dictum est in probemio hui? partis.

De virginibus.

Officiu matu-
tinale virginu maxima ex pte sumit de psalmo epitalamico. scz

Eructauit cor meum. in quo agit de laudibus sponsi r sponse. Virgines em sut spose christi que sequunt agnu quocunq; terit in corpe 7 in aia ppter integritate corpis 7 aie. Notandu aut est q illud responforium qd est de sponso scz iudiu vocē de celo dicēte mibi rē. qd i qbusdaz ecclesijs dicit est primi toni. qz vnicus e spsus animarū christi. 7 sumit de Matth. xxv. Illud vo quod est de ptemptu mudi. s. Regnu mudi 7 oem ornatuz seculi ptempfi. rē. e qnti toni. quia ibi ostēdit cōculcatio qñq; sensuum. De virginib? etiaz cantat illud. Fulcite me florib? Can. ij. c. qd e expostum in. v. pte sub ti. de sexta. In q busdam ecclesijs dicit vsiculū de virginibus illum. Elegit ea de? 7 pelegit ea. Sed alij rectius cōsiderantes q sola bta virgo maria plecta e in honore ei? tm dicunt illum. palij virginib? dicit. Elegit ea deus 7 dilexit ea. Per horas etia dicit caplm illud

Qui gloriat. ij. Cor. x. c. 7 illud. Emulor em. ij. Cor. xj. 7 illud. Sapientia vincit. Sapient. vij. 7 illud. Memorati sunt domine misericordie tue. Eccl. lj. 7 illud. Liberasti me a pditione. ibidem. 7 illud. Accinxit fortitudine lumbos suos. Proverb. xxxj. c. In officio misse si sit xgo 7 martyr p prium officiu e. Loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum. rē. Alia comunitia sunt. excepto q de beata agatha dicit introit. Gaudeam? oēs in dno. p eo q ipa excellēter letissima venit ad passionē sicut de ea scriptum e. Agatha letissima 7 gloriā anter ibat ad carcerē. ideo ei? leticie nraz leticiam sociamus 7 cū ea in dno congaudemus. De beata etia agnete officium misse e. Ne expectauerunt. Rō qre. pot ex eius legenda haberi. Et nota q de virginibus dicit qñq; epla. Cōfitebor tibi domine. Eccl. lj. ca. qñq; Qui gloriat. ij. ad Cor. x. qñq; Dne de? me? exaltasti Eccl. lj. qñq; Sapientia laudabit aiam. Sapient. xliij. qñq; Sapientia vincit maliciā Sap. vij. qñq; De virginib? j. ad Cor. vij. qñq; Dns possedit me. Pro. vij. Alia et postcomunitio. Quinq; prudētes. Mat. xxv. c. Euāgelii qñq; dī. Sile e regnu celozū thesauro abscondito. Mat. xij. ca. qñq; Sile e regnu celozū decē virginibus. Matth. xxv.

De festo dedicationis.

Donia in par-

te pma dictū e qualiter ecclesia dedicata sit. restat vt hicaliq; d officio qd in festo dedicationis ecclesiarū dī subijciam? Festū q illud solēnit ab ecclesia celebrat. de quo in Johe habetur. Facta sunt encenia. i. festa dedicationis in hierosolymis. 7 iesus ambulabat in templo in porticu salomonis ad pfirmationē illi? festiuitatis. Et dī portic? salomonis. qz salomon solebat ibi orare. 7 ibi orauit in die dedicationis. Hoc etia festū in vete. testa. fiebat. Vñ legit in pmo libro Machab. c. iij. Elegit iudas Machabeus sacerdotē sine macula 7 mūdauerūt scā. Ecclesia ei militas pot mūdari. s. nō triumphas. Augustin? dicit in omel. sup pdicto vbo. Facta sunt encenia. Illū die q replū dedicatū e. iudei solēnit celebrabāt. Celebrauerūt at

iudei encenia octo dieb? are videt q nos similiter festuz dedicationis debem? octo diebus solēnizare. S3 mix est quare octo diebus celebrauerunt encenia. cū pasca 7 scenophagia nō celebrauerint nisi p septē dies tm. Ad hoc est rñsio. quia hec festiuitas specialiter significat eternā dedicationem in qua ecclesia illa scz aia sancta ita deo dedicabit. i. coplabif vt nō possit ad alios vsus transferri. quod erit in octaua resurrectionis. 7 ideo in nouo testa. h3 hoc festum octauas. Hec ecclesia construit in baptismo 7 in doctrina 7 in pnia. Hic em audif securis 7 omis generis ferramēta. id e omia genera flagellorū 7 disciplinarū. scz in hac ecclesia militante. que p tabernaculum moysi significat. Tabernacula em militatium sunt. Templū vo illud salomonis significauit ecclesiam triūphatē i qua hec nō audiunt. In matutinali officio dicunt illi psalmi in quib? fit mentio de portis q specialiter sunt timor 7 amor. sicut habet in psalmo illo. Dni e terra. ibi. Attollite portas pncipes vestras rē. Itē illi in quibus fit mentio de altari. sicut in psalmo illo. Iudica me deus 7 discerne. Itē illi in quib? fit mentio de ciuitate. vt sunt illi. Be? noster refugiu rē. 7 Magn? dñs rē. Item illi in quib? fit mentio de atrijs 7 de portis vt sunt illi. Quā dilecta tabernacula rē. 7 Fundamēta eius in montibus sanctis rē. Sed querit quare tūc dicit psalmus ille. Dne de? salutis mee. rē. Ad quod qdam dixerunt q ideo quia ibi fit mentio de sepulcris. sed hec ratio nō valet. quia ibi nō fit mentio de talibus sepulcris in quib? habitant siue sepeliunt corpa fidelium iuxta ecclesiam. sed de sepulcris malozū. Vñ dicitur mus q ille dicit psalmus eo q est psalmus penitēntialis. 7 specialiter ibi de orōne habetur que in ecclesia faciēda est. Vnde ibi dicit. Intret oratio mea in conspectu tuo. Dicit aut dñs de ecclesia. Dom? mea dom? orationis vocabif. Octau? vo psalm? est Qui habitat in adiutorio altissimi. i. in ecclesia quia ibi dicit altissimū posuisti refugium tuū. quia sup omes montes in vertice montiū fundata est ecclesia. Ultima vo antipha scz ad magnificat in vespis est. Pax eterna. quia ad hoc celebrat dedicatio. vt dedicemur et habeam? illā pacem

eternā. Per horas aut dicit caplm illud. Vidi ciuitatē Apoc. xxi. c. 7 illud. Ecce tabernaculum. quod e ibidē. 7 illud. Unusquisq; ppriā mercedē. j. Cor. xij. 7 illud. Fundamētū aliō nemo pot ponere. Corinth. iij. c. Sane huic festo ppetit q ia cob vidit scalā. 7 angelos ascēdētes 7 descendentes. i. totā ecclesiam vidit vna visione 7 crexit lapidez. id e. xpm. qui est lapis in sumo. Et est lapis angularis 7 fundamentum. qui omia sustinet. Erigit inquā in titulum pconialem memorialem 7 triūphalem fundens oleum desup. Siqdē iacob. i. platus fundit oleum sup lapidem. id est. christū ad ostendendū eius carissima. Et idē pphetauit iacob dicens. Terribilis est locus iste. nō est hic aliud nisi domus dei 7 porta celi. vere dñs est in loco isto 7 ego nesciebā. Terribilis e em ecclesia demonibus ppter dei similitudinē qm habet. Et ppter hoc ad missam est introitus. Terribilis est locus iste. Gen. xxvij. Sequit. Et vocabif aula dei. hoc apofu it brūs Greg? de suo. p eo q ibi parat? e deus exaudire sicut dixit dñs salomōi. iij. Regl. vij. Exaudi orōne tuā rē. Quare aut terribif sit ostendit in vsiculo. Dominus regnauit decorē induit. s. in membris suis. 7 ideo terribilis est ecclesia demonibus. In cōsecratione vo altaris e introitus. Dicit dñs fmones mei. Esa. lix. c. et lxj. c. Epla vo sumit de Apoc. xxi. c. Vidi ciuitatē sanctā hierusalē rē. Rñsio iū e Locus iste scz ecclesia materialis sanctus e quia sanctificata e ad hoc. vt ibi dñs exaudiat pces. 7 ideo pstat oratib? sanctitatez Salomon em orauit vt dñs ibi orātes exaudiret. 7 dñs dixit. exaudita e oratō tua hoc etiam significatum e. iij. Regl. vij. c. vbi salomon dedicato tēplo ait. Quicunq; orauerit in loco isto exaudies in loco tabernaculi tui in celo. 7 cū exaudieris ppitius eris. Alia est in qbusdā ecclesijs. Qm me tuend? est loc? iste. Gen. xxvij. c. Euāgelium vo est. Egressus iesus. Luc. xix. ca. eo q ibi habet. hodie sal? domui huic facta est. In quibusdā tm ecclesijs legit euāgelium de matth. in quo habet. Et nō poterunt subuere domū illā fundata em erat supra firmā petrā. Sequit offertoriū de vbis dauid in paralipomeno. j. li. vl. c.

Uel in alios sunt uerba salomonis. Dicit deus in simplicitate cordis mei. letus obtuli uniuersa hec. Obtulerunt enim sacrificia estimabilia que significant bonas operationes siue cogitationes et bona desideria que inestimabilia sunt et numero et prece. Sequitur postcomunitio. Bonus mea. et. Esa. lvi. et Mat. xxi. c. Nota si festum de dicationis ecclesie occurrerit in passione dñi. sit in sequenti hebdomada. Si uero in festo ascensionis de ascensione fiet officium. et officium dicationis differatur. Salomon enim dedicauit templum duodecima die mensis septembris. et x. die mensis occurrebat scenophegia. celebrauit autem dicationem templi post septem dies. et progauit scenophegiam uicis post dicationem.

Incipit octaua pars de compoto et calendario et de pertinentibus ad illa.

De Boniam

sicut ait beatus Augustinus. sacerdotes compotum scire tenent. alioquin uix in eis sacerdotis nomen consistabit. sub quo uerbo noticiam cursus temporis lune

ac kalendarij intelligimus. Quia compotus est scientia certificandi tempus secundum solis et lune progressum. Idcirco ad simplicium sacerdotum instructionem in hac octaua et finali parte de hoc aliqua clario compendio perstrigimus ut ad usum ecclesie dinoscatur pertinere. Dicitur autem compotus a computo. ita. quia in ipso computando procedimus non quia in ipso computare doceamur. Et est duplex compotus. scilicet astronomicus seu philosophicus. et uulgaris seu ecclesiasticus. sed de astronomico nil ad presens uulgari compotus est scientia distinguendi tempus certa ratione. siue scientia temporis discretiua secundum ecclesie usum. Tempus uero ut hic sumitur est secundum Tullium quedam quantitas annui. mensurum. diurni uel seu alterius spatij. Uel tempus est mora motus rerum uariabilium. cuius partes decem esse dicuntur. scilicet annus. mensis septimana. dies. quadrans. hora. punctum. momentum. uncia. et atomus. Annus continet. xij. menses. uel. liij.

septimanas. et diem unam. uel trecentas sexaginta quatuor dies et sex horas. Mensis continet quatuor septimanas uel paulo plus. Septimana. vii. dies. Dies quatuor quadrantes. Quadrans sex horas hora quatuor puncta. Punctum decem momenta. Momentum duodecim uncias. Uncia. xlviij. atomos. Atomus indiuisibilis est. Nam thomos grece diuisio dicitur. Unde athomos grece indiuisio latine. Anni ergo solaris fere duodecima pars mensis est. Septimana uero est fere quarta pars mensis. Dies naturalis. septima pars septimane. Quadrans quarta pars diei naturalis. Hora sexta pars quadrantis. Punctum quarta pars hore. Momentum decima pars puncti. Uncia duodecima pars momenti. Atomus. xlviij. pars unice.

Est et alia temporis diuisio. scilicet per eum per etatem. per seculum. per lustrum. per olympiadem et per inditionem. de quibus infra dicetur. Ceterum tria sunt tempora annorum siue triplex est annus scilicet solaris. lunaris. et magnus. De quibus prouidimus in hac octaua parte tractare. quod duas principaliter habet partes. In quarum prima agit de anno solari. et de magno. In secunda uero de lunari.

De anno solari.

De hac prima

huius operis parte de anno solari tractatur. Que in quatuor subdiuiditur particulas. In quarum prima agit quid sit annus. De initio anni. De multiplici anno. De duodecim signis. De bissexto. De quatuor anni temporibus siue partibus et de ieiunijs illorum. De solsticijs. et de equinoctijs. De magno anno. De era. De olympiade. De lustro. De etate. De seculo. et de euo. In secunda parte agit de mense. De kalendis. De nonis. De idibus. Unde et qualiter dies denominentur. De diebus egyptiacis et canicularibus. In tertia agit de septimana. et quod sit ista kalendarij cuiuslibet mensis. et quod die septimane quilibet mensis incipiat et de istis diuicibus. De regularibus solaribus. De recurrentibus. et de inditione. In quarta agit de die. de momento. et de hora.

De anno in genere.

Annus est solis

anfractus cum pactis trecentis sexaginta quatuor diebus ad eadem loca siderum redit. Dicitur ergo annus. quod mensibus in se recurrerit uoluit ab anno quod est circulus. et eo is. quasi circulariter rediens. Unde et annus dicitur quasi annulus. id est circulus eo quod in se redit. Unde uirgilius. Atque si se sua peruestigia uoluit annus. Et ob hoc anni inuentas litteras. sic apud egyptios annus indicabatur. Pringebatur enim dracones cauda sua mordetem. quod si se recurrit. et sic ad huc a quibusdam figuratur. Alij autem ab inuentione dicitur. scilicet per enim renouatur. Annus secundum diuersos diuisa habet initia. quoniam arabes et egyptij illud inchoant post solsticiu estiuale. scilicet a septembri. per eo quod legit arbores in principio mundi fructu habuisse. Quia ergo in septembris contingit putat tunc mundum factum fuisse. ideo quod ibi incipiunt anni Numa uero popolius et romani annum a ianuario inceperunt. per eo quod tunc uel paulo ante sol nobis incipit appropinquare. Iudei a martio incipiunt. quod in eo conditus est mundus. et ideo dicitur quod xvij. dies eius primus dies seculi. quod omnes qui ad aliquod copotite imitantur. Ipsi namque a septembris incipiunt regulares lunares. et embolismos et epactas. et omnes annos lunares. A ianuario uero incipiunt aureum numerum et quasdam litteras diuicales. A martio regulares solares. et recurrentes. et quasdam litteras diuicales. putant in secula parte apparebit. Sane quidam moderni ob reuerentiam saluatoris computant annos a natiuitate eius. Alij uero ab eius incarnatione. id est a conceptione beate marie quoniam illa dixit. Ecce ancilla domini etc. statim enim fuit christus homo et plenus spiritu sancto. Annorum alij est naturalis alij uisualis. alij legitimus. alij emergens. alij solaris. alij magnus. alij olympias. alij lustralis. alij indictionalis. alius iubilicus alij benignitatis. alij eternitatis et glorie. Annus naturalis est cum luna soli supponitur uel sol eclipsim patitur. Uisualis siue temporalis est qui secundum usum hominum sumit initium. uel delicta a ianuario usque ad sequentem ianuariu. Legitimus siue certimonialis est qui computatur secundum lunationes ab aprilis usque in aprilis. Aprilis enim est primus mensis apud hebreos. Emergens est in quo aliquod magnum iudeis uel alijs contingit. a quo facta in illius memoriam annus incipiunt computare scilicet a quouis

die. Annus solaris est spatium in quo circuit sol. xij. signa zodiaci. que circulum facit uel premissum est in trecentis sexaginta quatuor diebus. et fere. vii. horis. Fere dixi prope quod momenta que adiacent. sicut infra dicitur. Iste autem sex hore de quarto in octauo annum faciunt unum diem naturalem bissexilem et annus iste communis est omnibus gentibus et incipit qualibet die. et quilibet die finit. trans actis predictis diebus. et iste potest etiam dici naturalis. Signa uero predicta sunt ista. Aries. taurus. gemini. cancer. leo. uirgo. libra. scorpio. sagittarius. capricornus. aquarius. et pisces. Unde uersus. Iste sunt signa poli que semper sunt uia soli. Est aries. taurus. gemini. cancer. leo. uirgo. Libraque scorpio. chyro. capricornus. uirgula. pisces. Et nota quod celi habitatio stat circulorum distincta zonis. Zone autem ipse sunt quatuor que ideo zone uel circuli appellantur. quod in circulo ducti one spera existunt. Zodiacus autem circulus est qui ex linearum quatuor angulis ex una linea constat. Rursus zodia grece dicitur aial siue signum latine. Unde zodiacus. dicitur animal seu signifer circulus. ex eo quod in medio firmamenti sunt. xij. signa per transuersum posita equilater per circulum distincta. que formis et nominibus aialium designantur. quod sol intrans in illa proprietates aialium quodammodo sortitur. uel quod stelle in signis dispositae sunt animalium in figuris. Signum autem dicitur duo decima pars zodiaci. Sol quidem intrat in aliquo de predictis signis. quolibet mense in. xv. kalendas ecclesiam. Unde in martio intrat in arietem. xv. kalendas aprilis. In aprilis intrat in taurum. xv. kalendas maii. et sic per ordinem mensium et signorum. Primum igitur signum est aries in quo dicitur esse factus mundus. in quo signo est sol circa principia ueris. sic dicitur. quod sicut aries est aial retro debile. hinc ante aliquid roboris. sic postrema solis illo tempore debilia sunt frigore eius fortitudinem minuente. anteriora uero que estate respiciunt aliquid fortitudinis. id est caloris habent. uel quod sicut aries in bieme cubat in latere sinistro. in uere autem incipit cubare in dextro. sic sol ante illud tempus moratur in sinistro latere firmamenti. scilicet in meridie tunc uero intrat latere dextrum scilicet uersus a quoniam Antiqui hunc signum propter amorem iouis uocauerunt in cuius capite. que simulacra faciunt arietis cornua fingunt. Sed signum est taurus

fic dictum. qz sicut thaur⁹ fortior est arte/te. sic fortioris e⁹ efficacie sol in illo tempo-
re quo ad nos q⁹ in pcedenti. Verumtame⁹
an est efficacior q⁹ post sicut thaur⁹ an for-
tior e⁹ q⁹ retro. Antiq⁹ ideo thaurum inter
sidera iu honore iouis collocauerunt. qz il-
le fabulose fingit in boue couersus q⁹ eu-
ropam trasuexit. Tertiu⁹ e⁹ gemini. sic di-
ctum. qz in illo tpe vis solis gemiat. Incipit
eni ee calidus r sic⁹ effectiue. Vel qz tunc
pripue res geminat. i. multiplicat. aues
eni r aialia fetus pducunt. Vel ppter ge-
minos siue duos gradus. qbus sub illo si-
gno magis q⁹ sub alio sol eleuatur a terra
Antiq⁹ aut hoc signu⁹ gemini vocauerunt
ppter castore r polluce. qz post morte in-
ter notissima sidera pstituerunt. Quartu⁹
e⁹ cancer sic dictum. qz cancer est aial retro-
gradu. r tuc sol retrograditur discedes a
nob. cu⁹ pus appropinquerit nob. Quin-
tu⁹ est leo sic dictu⁹. qz leo est aial crudele et
semp febricitas. sic r tps illd crudele est r
generans febres. Rursus quia hercules
leonem fortissimuz in grecia occidit. ideo
ppter virtutem suam hunc inter. xij. signa
statuerunt. Sextu⁹ e⁹ virgo. qz sicut virgo
nihil generat. sic tps istud sterile nihil no-
ui generat. generata tm maturescere fecit
Est eni tps canicularium diez. Septi-
mu⁹ e⁹ libra. sic dictum ab equalitate mesis
spius. quia sole ibi existete. dies r nox eq⁹
ponderata est. quonia⁹ tuc est equinoctiu⁹
autunale. Octauu⁹ e⁹ scorpius. sic enim
scorpius venenosus e⁹ r pungit. sic r tep⁹
illud morbosu⁹ est ppter ineqlitatez aeris.
Est eni mane frigus pungens r i meridie
color vrens. Nonu⁹ est sagittari⁹. sic di-
ctum. qz venatio q⁹ pleruzq⁹ fit p sagittari/
os tunc sepe exercet. vel ppter fulgura q⁹
tunc sepe cadunt. q⁹ italici sagittas vocat.

Decimu⁹ e⁹ capricornus. sicut eni capri-
cornus i abruptis montibus siue in excel-
sis precipitijs pascitur. sic sol tunc est i al-
tissimo gradu versus meridiez. Vel sicut
capricornus motes soles ascendere. sic sol
tunc ad nos ascendere incipit. Rursus an-
tiqui capricorni figuram in sidera finxerunt
ppter capram iouis nutricem. cuius po-
steriore ptem corpis in piscis effigiem for-
mauerunt. vt pluuias designaret quas ple-
ruq⁹ idem mesis in extremis solet habere.

Undecimu⁹ e⁹ aquarius. sic dictu⁹. quia
tps illud aquis r ventis abundat. Duo-
decimu⁹ e⁹ pisces. quia sicut piscis est ani-
mal aquaticu⁹ sic r tempus illud ppter mul-
tas pluuias aquaticu⁹ e⁹. vel quia tuc aqs
resolutis est tepus piscationis. Veruz h⁹
sicut patet ex pmissis signa equalia sint
fm astronomos. ecclia tamen illa non po-
nit equalia. Na⁹ quadoq⁹ plures dies sunt
in vno signo q⁹ in alio. cum vn⁹ mesis plu-
res dies habeat q⁹ alius. An plures erunt
gradus vnus q⁹ alterius signi. Grad⁹ au-
tem dicitur spacium quo sol motu suo trasit
i zodiaco die naturali. Ex iam dictis aut
facile sciri potest i quoto gradu alicuius
signi sit sol quocuzq⁹ die. p⁹ doro dies bise-
xtilis de qua dictum est dicitur bisextilis
fm phos quasi ex bisse momentozu⁹ colle-
cta. quod sic poterit coprehendi. Sol eni
in quolibet signo moratur. xxx. diebus r
xxx. trientibus horaz. et. xxx. bisse momē-
toru⁹. Et triens est tertia pars alicuius rei
constatis ex tribus partibus. Bisse vo⁹ sunt
due partes. Sz multiplicatis duodecies
xxx. diebus habemus. cccx. dies. trigini-
ta trientes horaru⁹ constituit. x. horas que
multiplicate duodecies faciunt qnq⁹ dies
triginta bisse momentoz. continet. xx. mo-
menta r ita duo puncta. sed multiplicatis
duodecies duobus punctis habemus sex
horas ex bisse momentozu⁹ collectas. que
de quarto in quartu⁹ annu⁹ constituit vnaz
diem que dicitur bisextilis. Rursus fm
Ibid. per singulos annos crescit ps quar-
ta assis. at vbi quarto anno assis comple-
ta fuit bisextum vnū facit. et ideo p quat-
tuor annos vnus dies bisextilis adiect⁹ e⁹
Dicitur est aut⁹ fm eum bisextus. qz bis-
sexies duct⁹ assis facit quod est vn⁹ dies

In q⁹ loco kalēdarij poni debeat illa di-
es his vsibus continentur. Bisextuz sexte
martis tenuere kalēde p⁹ posteriore die ce-
lebrant festa mathie. hoc est dicere q⁹ in
illa littera vbi dicitur in kalēdario. vj. kl.
martij debet poni dies bisextilis r tuc sta-
mus siue sedem⁹ duob⁹ dieb⁹ sup illa lra.
r festuz sancti mathie qd⁹ deberet illa die
celebrari. celebrat tm in seqnti. ita tm q⁹ in
ter ipm festu⁹ r vigiliā nullū sit mediū. nō
interest tm vtrū ipm festu⁹ in pma vel in se-
cūda die p⁹ dictaz duarū celebret. s. regio.

nis in h⁹ p⁹uetudo fuctur. Ibid. dicit q⁹ a
vj. nonas martij vsq⁹ in die kal. ianuarij
lune cursu bisext⁹ apponit atq⁹ inde detra-
bit. Si aut⁹ volum⁹ scire qn sit annus bi-
sextilis debemus diuidere anos dñi p q⁹
tuor quoties possumus. r si nullus supra/
uerit tunc erimus in anno bisextili. si aut⁹
aliquis remanserit tuc nō erit bisext⁹. An
Ibid. Anni diuisi dñi p q⁹tuor eq⁹. Qd⁹/
strant bisextū q⁹ rōne scias. Hoc aut⁹ verū
est fm illos q⁹ diuidunt annos dñi incipie-
do a natiuitate. vel a ianuario. et non fm
illos q⁹ incipiunt ab incarnatione. Alia etiā
doctrina ad inueniendū bisextū ponetur
infra vbi de cōcurrentib⁹ age⁹. Tpa siue
ptes anni solaris sūt q⁹tuor. s. ver. estas.
autū⁹. r hiems. vt dictū e⁹ in. vj. pte sub
q⁹ta feria tertie hebdomade aduent⁹. Di-
cta aut⁹ sunt tpa cōmunionis t⁹amento
eo q⁹ inuicē se hūore. siccitate. calore. r fri-
gore cōtēperent. Hec r curricula dicunt.
qz nō stant s⁹ currūt. Ver dictū e⁹. qz viret
Estas dicitur ab estu. i. calore. inde estas
q⁹si vsta r arida. Autū⁹ a tēpestate voca-
tur. qn r folia cadūt r omnia maturescunt
Hiems d⁹ rōne emis perij. qz tuc sol circu-
lo voluit breuiori. An et h⁹ tps bruma d⁹
q⁹si brachin. i. breue v⁹ a cibo. qz tuc maior
est vescēdi appetit⁹. Edacitas enim grece
bruma appellat⁹. p⁹incipia aut⁹ p⁹tiū anni
fm eccliam his vsibus p⁹tinēt. Festū clemē-
tis hiems caput e⁹ oriētis. Cedit hiems re-
tro cathedrato simone petro. Ver fugat
vrbanus estatē simphorian⁹. Id tibi qd⁹
restat autūni tpa pstat. hoc e⁹ dicere. Fe-
stum clementis qd⁹ est. viij. kal. decēbris
e⁹ p⁹ncipium hiemis. r durat vsq⁹ ad festū
cathedre seti petri. tunc incipit ver. r illd
festū est. viij. kal. martij. r ver durat vsq⁹
ad festum sancti vrbani. qd⁹ e⁹. viij. kal. iu-
nij. tuc incipit estas r durat vsq⁹ ad festuz
sancti simphoriani. qd⁹ est. viij. kal. septē-
bris. tuc incipit autūnus r durat vsq⁹ ad
festum clementis. in quo incipit hiems. In
his quattuor p⁹tibus anni triduanā ieiun-
ia celebrant⁹. r ideo ieiunia q⁹tuor tēpo-
rū appellant⁹. Ieiuniū veris e⁹ in pma septi-
mana quadragesime scz in q⁹ta feria post
cineres. Ieiuniū estat⁹ est in pmo die mer-
curij post pente. Ieiuniū autūni e⁹ i die
tertia mercurij septēbris. scz i q⁹ta feria

post festū sc⁹e crucis. Ieiuniuz hiemis e⁹
q⁹ta feria post festū beate lucie. put ibi di-
ctum est. An⁹ vsus. Vult crux lucia cine-
res carismata dia. Et det vota pia quar-
ta sequēs feria. Fuit aut⁹ h⁹ ieiunia in q⁹ta
feria. qz in q⁹ta feria xps a iuda tradit⁹ e⁹
r in sexta feria. qz in ea crucifix⁹ e⁹. r in sab-
bato. qz tunc ap⁹loz tristitia de nece salua-
toris representant⁹. nā si cōpatimur r cōre-
gnabimus. Aduent⁹ aut⁹ dñi qn celebret⁹
dictū e⁹ in sexta pte sub ti. de aduentu. Ad-
buc in anno solari p⁹tingūt duo solsticia r
duo eq⁹noctia. Solsticia in estate r in hie-
me. Eq⁹noctia i vere r in autūno. Est aut⁹
solsticiū maxima inequalitas diei r nocti-
siue ingressus solis in capricornū vel can-
crum. Et d⁹ solsticiū q⁹si solis statio. eo qz
tuc sole stante crescūt dies vel noctes. Eq⁹
noctiū est maxima diei et noctis eq⁹litas.
quia tunc equali spacio horaru⁹ cōsistunt.
siue ingressus solis in arietem vel libram.
Ubi aut⁹ locus solsticioz r eq⁹noctiozum
his vsibus cōtinet⁹. Solsticiū decimo xpm
preit atq⁹ iohem. Equa crucis festuz dat
tpa martis r ydus. hoc e⁹ dicere qz solsti-
ciū hiemale est ante natiuitē xpi decē die-
bus videlz. xvij. kal. ianuarij. q⁹ tpe sol i-
cipit altiores circulos petere. Et solsticiū
estiuale e⁹ an natiuitatē iohis bap. totidez
dieb⁹. videlz. xvij. kal. iulij. q⁹ tpe incipit
sol ad inferiores circulos remanere. An
estiuale solsticiū dies maxim⁹ sicut r hie-
malis dies minimus inuenit⁹. Sz fm egyptios
hiemale e⁹. xij. kal. ianuarij. fm gre-
cos. ix. kal. Estiuale vo⁹ est fm egyptios
xij. kal. iulij. fm grecos. ix. kal. Itē i festo
crucis. vl⁹ fm alios. xij. kal. octobris e⁹ eq⁹
noctiū autūnale r vbi d⁹ i kalēdario id⁹
marci. vl⁹ fm alios. xij. kl. apl. e⁹ eq⁹noctiū
vernale. Olim eni annus i duas tm ptes
diuidēbat. scz in estiuale r hiemale solsti-
cium. r in duo emis peria. Qd⁹ agn⁹ aut⁹
ann⁹ completur reuersis planetis oib⁹ ad
loca sue creatiōis. qd⁹ fit anis nō pauciori-
bus. dxxx. Qd⁹ dan⁹ vo⁹ annus erit oib⁹
stellis ad pma loca reuersis. qd⁹ fit demuz
post q⁹ndecim milia annoz. Qd⁹ agister di-
cit i historia sup Ben. vbi agit de ebrieta/
te noe qz magn⁹ ann⁹ implet p circula sex/
cētoz annoz. Era q⁹ vtūf hispani singuloz
annoz est constituta a cesare augusto. qn

ad primū censum orbē descripsit. Dicta ē autē era ab ere. ex eo q̄ ois orbis es reddere p̄fessus est rei publice romanoꝝ. **Idi** autē fuerūt inditiones ⁊ postea ere. **Olimpias** ⁊ stituta ē apud grecos i elide ciuitate. clis agētib⁹ agonē ⁊ q̄nquēnale certamen. q̄tuoꝝ medij⁹ annis vacātib⁹. ⁊ ob h̄ tps elidij certamia olimpiadē vocauerūt q̄driennio in vna olimpiade suputato. **Lustrū** ē pentesin. i. q̄nquēniū q̄d q̄nto āno d̄r condi p̄p̄ olimpiades a romanis. **Modū** enī crāt p̄sules neq̄ ere. **Quiquēnale** q̄dē tps iō sic vocatum ē. q̄z cēsu per q̄nquēniū in republica pacto v̄bs romana lustrabat. **Ap̄d eosdē** romanos est ann⁹ indictionalis q̄ ter q̄nos ⁊ tinet ānos vt infra dicef. ⁊ p̄missū est. **Ap̄d hebreos** ē ann⁹ iubile⁹. i. remissionis q̄ septenis cōpletis ānoꝝ hebdomadib⁹ celebrat. de q̄ dictū ē in. vj. pte s̄b ti. q̄nq̄gesime. **Ap̄d xp̄ianos** ē ann⁹ benignitatis ⁊ gr̄e in quo x̄ps venit ⁊ nos sola benignitate redemit. **Apud sc̄os cōphēnozes** ē ann⁹ c̄nitati ⁊ gl̄ie. in q̄ exultabunt sc̄i in gl̄ia sine fine. **Rursus secula generatiōib⁹** ⁊ stant sic dicta q̄z sequūt. **Abcuntib⁹** enī alijs. alij succedūt. **Hoc tps** q̄dā q̄nq̄gesimū annuz dicitur quē hebrei iubileū vocāt. vt iā dictū ē. **Et ob hāc causā** hebre⁹ p̄pter vxorem ⁊ liberos amās d̄m suū. aure p̄tusa fuit iō subiugatus fuit iubei in seculuz. i. vsq̄ ad annū q̄nq̄gesimū. **Etas** autē plerūq̄ d̄r p̄ vno āno. ⁊ p̄ septē. ⁊ p̄ cētuz. ⁊ p̄ quis tpe. **Enī** ⁊ etas est q̄d de multis seculis in struit. ⁊ inde dicta ē etas q̄si euitas q̄si sili tudo cui. **Nā** eū est etas p̄petua cui⁹ neq̄ in itū neq̄ finis noscīf. **Deriuatū** ē autē eū ab eouas q̄d ap̄d grecos aliq̄n p̄ seculo ⁊ aliq̄n ponitur p̄ eterno. **Proprie** vo etas duob⁹ modis d̄r videlz hois. sicut in fantia iuuēt⁹ ⁊ senect⁹. aut mūdi cui⁹ p̄ma etas ē ab adā vsq̄ ad noe. **Secūda** a noe vsq̄ ad abraam. **Tertia** ab abraam vsq̄ ad dauid. **Et q̄rta** a dauid vsq̄ ad trāsmigra tiōē iude in babilonia. **Quinta** de iuda vsq̄ ad aduentū saluatoris in carne. **Septa** q̄ nūc agit vsq̄ quo mūdu iste finiat. **Quot** autē anni ab origine mūdi. dictum ē in. vj. pte sub titulo de septuagesima. **De mense.**

Acto de anno

sequitur videre de mēse. Est autē mēsis spaciū tps quo a p̄beo p̄beo recedēs eidē completo suo circulo sociat. **Et d̄r** mēsis a mēsurādo. eo q̄ ān⁹ p̄ mēses mēsurat. vel a mēne q̄d ē defect⁹ eo q̄ luna singul⁹ mēsb⁹ visu deficit ab humano. **Vel** s̄m **Idi**. a mēne grece q̄d ē luna latine. ap̄d grecos enī mēses legitimi s̄i ex solis circulo. s̄ ex lune cursu cōnumerātur q̄d est de noua ad nouā. **Diuidit** autē annus p̄. xij. mēses. q̄z sol pagrādo zodiā cum duodecim circuis regiones signozū. ⁊ in his. xij. mēsb⁹ cōmorat. **Romul⁹** t̄n voluit t̄m decē esse mēses i anno. incipiēs a martia. quē marti deo belli. quē patrem suū esse putabat dedicauit. **Enī** **Quidī** i p̄mo fastoz. **Tpa** digereret cū q̄dior v̄bs in annū. **Instituit** mēses q̄nq̄ bis esse suos. **Sz** numa p̄p̄ili⁹ vidēs q̄ ann⁹ non b̄n decē mēsb⁹ cōplebat. sup̄addit duos p̄ncipio sc̄z ianuariū ⁊ februariū. **Ianuarius** d̄r a ianua. q̄z sicut p̄ ianuā iramūtis domū. ita p̄ ianuariū intram⁹ annuz. **Est** enī times āni. **Vel** d̄r a iano deo q̄ ab anti quis dicebat p̄ncipiū ⁊ finis oīuz rerum. **Enī** fuit a gētib⁹ mēsis ille p̄secratus. **Enī** ⁊ idēz ian⁹ bisfrons pingit vt anni introit⁹ ⁊ exit⁹ demonstrat. **de q̄** dictū est in. vj. pte sub ti. de circūcisiōe. **Februarius** d̄r a febrū. q̄ tūc de facili p̄ngunt. vel a februis. i. purgationib⁹. **Sunt** autē februe oblationes facte p̄ mortuis. **Romani** enī illo mēse memoriaz animarum habebāt ⁊ eas purgabant celebrando exēq̄as mortuozum. **Vel** s̄m **Idi**. dicitur a febrū. id ē. plutone cui eo mēse sacrificabat. **Martius** dicitur a marte patre romulī. vel q̄z eo tempore cuncta animantia agūtur ad mare ⁊ ad cōcūbendi voluptatem. **Appellatur** etiam quandoq̄z mēsis nouozū quia est anni initium. **Et** quandoq̄z nouū ver. quia in eo virtutibus fructibus nobis transactorū probatur occasus. **Aprilis** dicitur quasi aperillis. quia tunc terra aperitur ad germinādum. flores aperiantur. ⁊ arbores icipiūt pullulare. **Vel** aprilis p̄ venere dicitur quasi afro dilis. afro dilis enī grece dicitur latine ven⁹. **Maius** a maiorib⁹ natu dicit q̄ erant p̄ncipes

reipublice. vel a maiā matre mercurij. **Iunius** a iunioribus natu dicit. **Erant** enim olim maiores. sc̄z seniores qui appellabantur patres. ⁊ hi in ciuitate semper remanebant v̄bis regimini cōsules. **Erant** et iuniores qui ibant ad pugnandū p̄ republica. ⁊ ideo maius a maioribus. iunius a iunioribus nomen acceperunt. ⁊ in illoꝝ honorem instituti sunt. **Vel** dicit a iunone. **Julius** dictus est a iulio cesare. q̄ tunc natus fuit. vel quia tunc de hostibus triū phauit. **Vicit** enī **Leopatra** reginaz egypti cum **Antonio** viro suo bello nauali. **Julius** t̄n p̄ius quintilis dicebatur. eo q̄ est quint⁹ a martio. qui s̄m romulum p̄ncipium erat anni. **Augustus** est dictus ab octauiano augusto qui tūc natus fuit. vel quia tunc hostes sup̄auit. **Idius** t̄n dicebatur sextilis. eo q̄ sextus ē a martio. **September** nomen habet a numero ⁊ imbre. quia septimus est a martio ⁊ imbres habet. sic ⁊ october nouēber atq̄ december ex numero ⁊ imbribus vocabula acceperunt. quem numerū decurrentem december finit p̄ eo q̄ denarius numerus precedentes numeros clausit. **Quot** autē dies q̄libet mēsis habeat his versibus continetur. **Iunius** aplis septemq̄z nouemq̄z trices. **Idius** vnum reliqui. sed habet februs octo vices. **Cui** si bissextus fuerit sup̄additur vnus. **Hoc** est dicere. q̄ iuni⁹ aprilis september ⁊ nouember h̄nt. xxx. dies. **Reliqui** autem menses habēt. xxxj. **Sed** februius tantū habet. xxvij. ⁊ q̄n est bissextus habet. xxix. **Sciendum** autē est q̄ cuilibet mēsi primo dati fuerit. xxx. dies qui multiplicati duodecies constitunt trecentos sexaginta dies. **De** quinq̄z v̄o residuis datus ē vnus ianuario. eo q̄ est p̄ncipiū anni. ⁊ etiam rōne ipsius numeri. quia impar numerus mundus est ⁊ numero deus impar gaudet. **Secundus** datus est martio p̄pter eandem imparitatem. **Tertius** maio. **Quartus** iulio. **Quintus** octobri. **Cesar** autem augustus volēs suum mēsem esse equalem mēsi iulij. abstulit februario vnū diē quia erat mēsis tristitie atq̄ luctus ⁊ attribuit eam augusto ⁊ ita remanserunt februario t̄m. xxix. ⁊ augusto. xxxj. **Demū** astrologi romani abstulerunt aliam diem februario ⁊ addi-

derūt decembri. ad hoc vt finis p̄ncipio responderet. ⁊ sic februario remanserunt tantum. xxvij. ⁊ decembri. xxxj. **Verum** tamen ad quandam compensationē vna dies videlicet bissextilis est de quarto in quartum annum februario restituta. **Qua** vero die vel qua feria quilibet mēsis intrat iam sub ti. de septimana dicitur. **Sane** in quolibet mēse sunt tres dies celebres qui solis proprijs nominibus nominantur. ⁊ ab eis ceteri denominantur. sc̄z kalende none ⁊ ydus. quos romani propter dies festos. vt p̄pter officia magistratum instituerunt. **His** enim diebus in v̄bibus conueniebant. kalende sunt primi dies mēsis. **Et** dicuntur quasi colende. quia tunc semper erat festum iunonis. **Enī** **Quidius** **Vendicat** ansonias saturna in no kalendas. **Vel** quia tunc a romano populo p̄ncipia mēsum celebrabantur. si cur fit ab hebreis. **Unde** **Quidius**. **Sal** ue festa dies. meliorq̄z reuertere semp. **A** populo rerum digna potente coli. vel dicuntur a calo quod est voco. **Idius** namq̄ die mēsis p̄eco de more populū ad nundinas vocabat clamans toriens calo quor dies erant vsq̄ ad nonas. **Et** idō dicitur pluraliter kalende a pluribus vocationibus. vel dicuntur a calo quod est bonum omen per totum mēsem habenduz. **Tunc** enim sibi mutuo exētia transmittre bant. **Nonne** vero sunt quattuor vel sex dies in quolibet mēse qui sequunt post kalendas. **Et** dicuntur a nundinis quasi nundine. quia tunc romani nundinas colebant. **Ideo** autē in aliquo mēse erāt none siue inchoatio nundinarū in die quinta. ⁊ in aliquo in die septima. ne predones certum tempus ad insinuanduz mercatoribus haberent. **Vel** dicuntur none a nonis. quia dies ille nonus erat ante ydus. **Vel** a non. quia tunc nullum fiebat festū. **Enī** **Quidius** **Nonarū** tutela de⁹ erat. **Yd⁹** vero sunt octo dies qui sequunt post nonas. **Est** autē ydus semp in tredecima vel decima quinta die s̄m q̄d none p̄cedūt. **Si** enī mēsis habet quatuor nonas yd⁹ ē i tredecima die. **Si** h̄z. vj. nonas yd⁹ ē i. xv. die. **Quō** at̄ p̄ciliū athiocenū dicit q̄ yd⁹ ē die decima. **h̄** alia p̄sideratiōe dicit. **Et** dicit yd⁹ q̄si diuisio. q̄z tūc fiebat diuisio nundina.

rū. Vel q̄ i ydib⁹ fit diuifio mēfis. Et etiā ydus ab yduo. as. id est. feparo. as. Indi uidua dicitur quasi ydua. id est. diuifa. Pleriq; latinozum putant ydus dici ab edendo. eo q̄ hi dies apud veteres epularum essent. Dies autē qui sequuntur statim post kalendas ita denominantur. Si enim est mensis qui habeat quatuor nonas. debemus dicere in kalendario statim post kalendas. quarto nonas. in tertio tertio nonas. in quarto die nonas. in quinto nonas. ut patet in ianuario et similibus. Si vero est mensis qui habet sex nonas debemus dicere statim post kalendas sexto nonas. in tertio die quinto nonas. in quarto quarto nonas. in quinto tertio nonas. in sexto die nonas. in septimo nonas. ut patet in martio et similibus. Dies autē qui sequuntur post nonas ita denominantur in quolibet mense. viij. ydus. viij. yd⁹. vj. ydus. v. ydus. iij. ydus. iij. ydus. pridie ydus et ydus. sicut hec apparent in kalendario manifeste. Dies vero qui sequuntur post ydus denominantur a kalendis mensibus sequentibus hoc modo. Ianuarius habet xxj. dies. de istis accipe vnam p kalen. et iij. p nonis. et viij. p ydibus. et sic remanent tantū. xvij. adde ergo istis. xvij. diebus kalendas siue diem kalendarum sequentis mensis. et sic erunt. xix. An in mense ianuario debemus dicere statim post yd⁹ xix. kalendas february. in sequenti die. xvij. kal. et sic per ordinem vsq; ad finem mensis semp minuendo. Nota tñ q̄ dicitur pridie ydus. et pridie nonas. et pridie kal. et si illa dies non sequitur sed pcedit. Et exponitur hec ppositio pre. id est. ante vel prius. An pridie quasi prior die siue pre. id est. ante diem. Et cum dicitur. iij. nonas intelligitur quod die ante nonas. et sic de alijs. Quot autē dies denominentur a nonis. quot ab ydus. et quot a kalendis omnium mensium his versibus continetur. Sex nonas mai⁹ october iulius et mars. Quatuor ac reliq; tenet yd⁹ quilibet octo. Janus et august⁹ denas nonasq; decēber. Iul⁹ october mars maius epta decēber. Junius aprilis septēber et ipse nouēber. Ter senas retinent february bis octo kalēdas. Hoc est dicere q̄ maius october iulius et martius habent dies sex p

nonis. sed reliqui menses habent tñ quatuor. Et quilibet mensis habet octo dies p ydib⁹. Item q̄ ianuarius august⁹ et decēber habent. xix. dies p kalēdis. iulius vero october martius et maius habent. xvij. Jun⁹ autē aprilis september et nouēber hnt. xv. iij. february habet. xvj. et si fuerit bissextus sup addit ei vnus. Illud autē notandum ē q̄ in quolibet mense sunt duo dies egyptiaci. id est. ab egyptijs deprehensi. In egypto enim erant quidam astrologi. q̄ quasdam constellationes nociuas humanis actibus in illis diebus inuenerunt. ideoq; illas notas esse hominibus voluerunt. in illarum constellationum puncta scire ppter errorem nostri compoti non valemus. Vel forte inuenerunt illos dies bene constellationos. et ideo eos in kalendario notauerunt ut in illis diebus potius q̄ in alijs illis actibus insistat. quoz errorem ne ecclesia sequi videat a talibus cauet. Vel dicunt egyptiaci fm quosdam quia dñs in illis diebus percussit egyptū nouem plagis. Quotus autem sit dies egyptiacus a principio vel a fine mensis his versibus continetur. Augurio decies audito lumine clangor. Linquit oleus abies coluit colus etcute gallum. In his versibus sunt. xij. dictiones. xij. mensibus seruentes. prima pmo secunda secūdo. et sic per ordinem sumpto initio a ianuario. ita q̄ quora erit pma littera pme syllabe alicui⁹ istarū dictionū in al phabeto totus erit dies egyptiacus in illo mense cui seruit illa dicitio cōputando a mensis principio versus finem. Item quora erit prima littera secunde syllabe in al phabeto. totus erit dies egyptiacus in illo mense cui seruit illa dicitio cōputando a fine versus principium. Verbi gratia. Augurio est prima dicitio. et seruit primo mensi scilicet ianuario. au. est prima syllaba et a est prima littera ipsius syllabe. et est prima in al phabeto. ergo dies prima ianuarij est egyptiaca. Item gu est secunda syllaba. et g. est prima littera ipsius syllabe. et g. est septima in al phabeto. ergo septimus dies ianuarij numerando a fine versus principium est egyptiaca. et sic in alijs hoc obseruato q̄ h in hoc loco p lra nō ponat. Quilibet autē pmissorum dieruz ppter vnicā horam sui denominat egyptiacus.

De diebus vofelicibus vel infelicibus. q̄ q̄ / da astrologi notauerunt in presenti opusculo nil agit. quia ecclesia prohibet fide talibus adhiberi. In quibusdam quoque mensibus sunt quidam dies qui caniculares dicuntur a cane vel canicula stella sita in fronte leonis. et ante genua thauri. que estiuus mensis est in medio centro celi. et dū sol ad eam ascenderit cōiuncta cum sole vbi prima displicator calor ipsius ex quo dissoluuntur corpora et vaporant. An vocat canis. quia corpora morbis afficit. Et sunt quinquaginta duo dies in quibus propter temporis crudelitatem et caloris solis intemperiem malū est minui et pociuari. An autē illi dies incipiunt et finiant. his versibus continetur. Incipiunt iulij pridie ydus caniculares. Et pridie nonas septēbris sine resultat. Scdm alijs vero incipiunt decimo quarto kal. augusti.

De septimana.

Equitur de se

ptimana. Nempe continet septimana septē dies naturales. q̄z repetitio et menses et anni et secula paguntur. et hoc apud grecos hebdomada. sed apud hebreos sabbatū appellat. et dicitur septimana a septē et mane. q̄i septem mane ps p toto. sed mane p tota die. vel a septē et manet. quia manet p septē dies. Vel dicitur septimana quasi septē luces. nam mane lux est fm Isidorum. Idem etiā spaciū vocat hebdomada ab hebda grece quod est septē. et duas qd est spaciū. vel modos qd est mēsurā. et fm b hebdomada est cōmunius nomen q̄ septimana. An daniel post septuaginta hebdomadas etc. et sumuntur ibi hebdomade annozū. i. septuagesies septem anni. Septimane autē nequeunt habere certa nomia. q̄ neq; hnt certa initia. singulis nāq; annis variantur propter vnū vel propter duos dies. qui quocunq; sunt sup intergras septimanas. Dies autē dies septimarij inscribuntur septē pms lris al phabeti. Itē dies fm gentiles denominantur a planetis. Primus a sole q̄ pnceps est oim sideruz sic et idem dies caput est ceterozū dierum. Scdm a luna q̄ et splēdoze et magnitudine soli prima est. et ex eo mutuat lūmē. Tertius a stella marti. que vesp̄ vocat. Quartus a stella mercurij. quā quidam candidū circum

culum dicunt. Quintus est stella iouis. qm fetontē aiunt. Sextus a stella veneri quā lucifer asserunt. q̄ inter cuncta sidera p lucis asserit. Septimus a stella saturni. q̄ se primo celo locata. xxx. annis fert explere cursum suū. De hoc dictū ē in p̄hemio seprime ptis. Sed querit quare dies non ita ordinantur in septimana sicut planetarum in celo qm i celo ordinantur fm hūc vsū. Sol. mer. et luna saturnus ioue mars sol cuz venemercure luna. Solutio. dicimus q̄ dies in septimana non ordinantur fm ordinē planetarum sed fm regimē eorum in singulis diebus. An quia viderunt phi q̄ sol regnabat pma hora diei dñice. ideo diem illam denotauerunt a sole. Item quia viderunt q̄ luna regnabat pma hora scdm ferie ideo diem illū denotauerunt a luna. et sic de ceteris. sicut patet ex distinctioe horarū diei facta inter planetas per ordinem successiue.

Rursus a dictis planetis phi noia dierum sumptur. eo q̄ a singulis aliqd esse in homine voluerunt ut a saturno candiditatem. a ioue temperantiam. a marte feruorem. a sole spm. a venere voluptatem. a mercurio eloquentiam. a luna cor. Et quia ordo planetarū vltra numerū septenariū nō pcedit. sed ad p̄mū reuertit. ideo tñ septē dies in septimana sunt a sapiētibus p̄stituti. Nūc videndū ē q̄ die septimane quilibet mensis itret. De b duplex rō habet. Prima p hōm vsus. Alta domat dñs gratis beat eq̄ gentes. Cōtēnit fictos augetur dona fidelibus. In istis vsibus sunt. xij. dictiones. xij. mensibus. pma pmo. scdm scdm. et sic per ordinem. sumpto initio a ianuario. ita q̄ quocunq; fuerit initialis lra alicui⁹ istarū dictionum eadem erit lra kalendarum mensis cui seruit illa dicitio. Verbi gratia. Alta est prima dicitio et seruit primo mensi scilicet ianuario. et a. est prima littera illius dictionis alta. ergo a. est prima littera ianuarij. Item domat est secunda dicitio. que seruit secundo mensi scilicet february. et d. est prima littera istius dictionis. ergo d. est prima littera february. et sic de alijs. Idem dicit sequens versus per syllabas quod pcedentes per dictiones. Adam degebat ergo ciffos ad rēfer. Habita autem littera kalenda. facile pos

sumus scire qua feria quilibet mēsis intret. Per istam em dñicalem illius anni pcedere cōputando dies p lras subsequētes vsq; ad lram que est in kalēdis mēsis cui⁹ diei istotum scire optas. 7 in qua feria occurreret in tali feria intrabit ille mēsis. Secunda ratio p qua sciri pōt qua feria quilibet mēsis intret est p regulares 7 cōcurrētes. Nota q; in anno solari sunt quinquaginta due septimane 7 vn⁹ dies vel duo si sit bissextus. ppter quā diem variant singulis annis pncipia mensū. Si em hoc āno incipiat ianuarius a die dñico. toto illo anno a. que est prima lra ianuarij erit dñical. Cum ergo ventum fuerit ad finē anni illō a finale kalendarij quod inscribit illi diei que est vltra integras septimanas rēpsentabit diem dñicum. ergo sequēs a qd itez est initiale ianuarij rēpsentabit secūda feriam 7 sic toto illo anno erit illa variatio. Eodem modo singulis annis variant initia mensū p diuersas ferias. Et si sit bissextus duplex erit variatio. Prima in kalēdis ianuarij. scda in festo sancti Mathie. Ergo cōpōriste scire possent qua feria quolibet anno quilibet mensis incipet. inuenerunt duos numeros. vnū inuariabilem qui vocat regularis solaris ferialis. aliū variabilem qui vocat cōcurrēs. de quibus breuiter est dicendū. Videndū ē autē primo quid sit regularis solaris 7 vñ dicat 7 vnde habeat ortū. 7 quot regulares quisq; mēsis habeat. Regularis est numerus inuariabilis datus mensi qui adūct⁹ cōcurrēti declarat qua feria septimane quilibet mēsis intret cui⁹ fuerit ille regularis. Dicit aut regularis a regula. quia inuariabilis est sicut regula. Solaris dicitur ad differentiā lunaris. de quo infra dicitur. Habent aut ortum reglares a martio. Nam in mense martij sunt quinq; regulares seu qnq; p regulari. Martij em non habuit initium in primo anno mundi seu seculi. imo dicit mūdus factus fuisse in illo mense in die qui dicit. xv. kal. aplis. vel vt alij dicunt. viij. kal. Si em cōpotes ordine retrogrado dies septimane vsq; ad kl. martij. inuēntes q; qnta feria mūd⁹ incepit. si tū aī martij fuit. 7 hec est causa qre martius qnariū numerum habuit p regulari. Regulares vñ aliorū mensū sic formant

lingas regulares mēsis cui⁹ dieb⁹ eiusdey 7 ab illa summa subtrahere. vñ quoties poteris. 7 regularē sequētis mensis quod remanserit indicabit Verbi grā. Martius habet quinq; regulares. 7 dies eius sunt xxxj. redige in summā 7 sunt. xxxvj. subtrahere. vñ. quoties poteris. 7 remanet vna dies que dat mensi sequenti p regulari. Item aprilis habet. xxx. dies 7 vnū regularem qui cōstitunt. xxxj. subtrahere. vñ. quoties poteris 7 remanebunt tres qui dantur maio p regularibus. 7 ita de alijs vsq; ad martium. Possumus etiā scire mēsum regulares p hos vsus. Est astricla/ra fulgentibus ara deoz. Grata bonis extat gratissima cuiq; fidei. In istis vsibus sunt. xij. dictiones. xij. mensib⁹ fidentes. prima pmo. scda scdo. 7 sic p ordinē sumpto initio a martio. ita q; qnta fuerit lra prima alicui⁹ istarū dictionum in alphabeto tot regulares habet ille mēsis cui fuit illa dicitio. Verbi gratia. Est. est prima dicitio 7 seruit primo mensi scz martio. 7 e. est prima lra istius dictionis est. 7 est quinta in alphabeto. ergo martius habet. v. regulares. Item astris est secūda dicitio 7 seruit secundo mensi scz apri. 7 a est prima littera istius dictionis. que lra est prima in alphabeto. ergo aprilis habz vnū regulare 7 sic de alijs. Nunc dicamus de cōcurrentibus. Dicit aut cōcurrēs quia sibi inuicem cōcurrāt. sicut videbit in formatione vel id q; cōcurrūt cū regularib⁹ ad monstrādū initalē feriā mēsiū singulis annis. Est aut cōcurrēs supercrecētia vñ diei vel plurium sup qnquaginta duas septimanas anni solaris. Ideo dixi vel plurim. q; in anno bissextili supercrecūt duo dies. In alijs vñ vn⁹ tñ. 7 ab illa supercrecētia hnt originē cōcurrētes. Alij vñ cōcurrētes q; sequunt post primū formatur vno addito singulis terminis siue annis. sicut q; septenariū numez nō excedāt. q; nō sunt nisi septē ferie. 7 qncūq; septim⁹ cōcurrēs illo anno mēses hnt eadē pncipia. q; in pmo anno mūdī seu seculi habuerit quilibet em feria distat p septenariū a semet ipsa. Cōcurrētes etiā in hac linea demonstrāf. j. ij. iij. vj. vj. j. ij. iij. v. vj. vj. ij. iij. v. vj. j. ij. iij. v. vj. nā pmo an⁹ cicli solaris vnū cōcurrētē. scōf

duos. tertio tres. quart⁹ quatuor. quintus sex. ppter bissextili. sextus septē. septim⁹ vnū. quia vltra septenariū nō pcedit. sed reuētur ad vnū. 7 ita debem⁹ pcedere vsq; ad xxvij. annos. tunc reuertimur ad pmo annū cicli. 7 pcedim⁹ sicut pzi⁹. An transcurfus. xxvij. annozū vocat ciclus solaris vel cōcurrētū. Et dicitur q; circū p sicutu/ dinē. Si aut volum⁹ scire quot sit annus cicli solaris. debem⁹ diuidere annos dñi p. xxvij. quoties possum⁹ 7 addere illis. ix. anteq; diuidam⁹. quia qñ xps nat⁹ fuit. tantū iam pcesserat ille ciclus. 7 qñt⁹ annus remāserit supra diuisionē annozū totus erit ciclus. 7 si null⁹ remāserit. tunc sumus in vltimo anno cicli solaris. An vsus. Annis adde nouē dñi. ptre per octo. Viginti: ciclus sic tibi notus erit. Possum⁹ etiā scire cōcurrētes cuiuslibet anni p lram dñicalem illi⁹ anni sicut declarant vsiculi subsequētes. A. sex. b. qnq;. c. quatuor. e. duo. tres. d. pzi⁹ cōcurrēs. f. lra septimus ē. g. hoc ē dicere. q; qñ a. ē lra dominicalis: in illo anno sunt sex p cōcurrente. qñ b. quinq;. qñ c. quatuor. qñ d. duo. qñ e. tres. qñ f. vn⁹. qñ g. septē. Inuēto aut cōcurrēte debem⁹ eū iūgere cū regularib⁹ mensis: cui⁹ feriā kalendalē. i. introitū scire volum⁹. 7 quota fuerit illa summa si non trāscendat. vñ. tota siue tali feria septimana ne ille mēsis intrabit. Si vñ trāscēdat. vñ. quotū fuerit residuū tota feria septimane ille mēsis intrabit. Sicut aut cōcurrētes ita 7 dñicales lre variant. Nam in primo anno cicli solaris ē. f. lra dñicalis. in secundo e. in tertio d. in quarto c. in quinto a. tūc em ppter bissextili pzi⁹ b. Quod his verbis declarat. Fert ea dux cor amet gens fautor eum coluit bis. Ars gen⁹ ē de corde bono gignit ferus ensis. Dicitur beāt aqua. gens fons dat cunctis bonus autor. In his vsib⁹ sunt. xxvij. dictiones. xxvij. annis cicli solaris fidentes. Prima primo scda scdo. 7 sic p ordinē sumpto initio a pmo anno cicli. ita q; quecūq; fuerit initial lra alicui⁹ istarū dictionū. eadē erit lra dominicalis illo āno cui fuit illa dicitio. Verbi grā. Fert ē pma dicitio 7 fuit pmo anno cicli solaris. 7. f. ē prima lra. ergo. f. ē littera dñicalis in pmo anno cicli solaris. 7 sic de alijs. Et nota q; ille ānus est bissextilis

cui deferuit aliqua dicitio desinens in t. et ita pmo annus cicli semp est bissextilis. cū ei deferuit dicitio desinēs in r. scz fert. 7 ppter hoc pma lra dicitio desinētis in t. nō erit lra dñicalis in illo anno cui seruit. illa dicitio. nisi a loco bissextili vltra. quia lra dñicalis cum bissexto simul mutat. A kalēdis vñ ianuarij pcedēt ipm bissextili vsq; ad locū bissextili erit lra dñicalis illa q; immediate sequit⁹ in kalendario post illam que deberet esse lra dñicalis. Unde in pmo anno cicli. f. est lra dñicalis a loco bissextili vsq; ad kalēdas ianuarij sequentis. A kal. vñ ianuarij pcedēt vsq; ad locū bissextili. est lra dñicalis. 7 ita in alijs. Annus aut cui seruit illa dicitio sciri potest p rationē supius dictā de ciclo solari. Nam ratio lre dñicalis tunc currētis rōne simili incipit 7 finit. Nūc aliqua de indictione dicam⁹. Est aut indictio spaciū temporis quo romanus pnceps tributū gentib⁹ indicebat. Si aut volum⁹ scire quota sit dicitio. debem⁹ addere tres annos annis dñi 7 postmodū diuidere ānos dñi p. xv. quotiens possum⁹. 7 quot⁹ ann⁹ remāserit facta diuisione tota erit indictio. 7 si null⁹ supererit. in vltimo anno indictionis sumus. 7 tunc ad pma indictionē reuertimur quia indictio nō trāscendit. xv. An vsus. Sit tribus adiunctis dñi diuiseris annos. Per ter qnq; dat indictio certificata. De indictione plenius dixim⁹ in speculo iudiciali in tractatu de instrumentozū edictione. §. j. post annos. 7 infra. vbi de ciclis ager. De era supra dictum est.

De die.

Icet iam supe

rius in plerisq; locis de die tractum sit. nō solum in hic speciali aliter dicēdū est q; duplex est dies. s. naturalis 7 artificialis siue vsualis. Naturalis est spaciū quo sol ducit circa totā terrā ab oriente vsq; in occidentē. s. spaciū diei 7 noctis. qd semp cōtinet. xxij. horas. Et dicit dies ista a dñs. quozū nota romani quibusdā siderib⁹ sacrauerūt. An quilibet dies ab aliquo deo antiquit⁹ vocata ē. vt a ioue 7 alijs put sub septimana dicitū est. Vel dies dicit a dya qd est duo. quia continet duo tempora noctē. s. 7 diem vsualē.

Quia aut incipiat dictum est in pbenio. vij. ptis. Artificialis est spaciū q sol morat su per nrm emisperiū ab ortu solis vsq ad oc casū. r hic fm sol ascēsu r descēsu crescit pa riter r decrescit. Dicitur dies a dyan qd ē claritas. Et dicit vsualis siue artificialis. quia solū hoc temp aptum est vsib r ar tificijs r exercendis. Reliqua ps diei na/ turalis dicit nox a noceo. quia nocet visui r vsul. r ideo vocata est dies a meliori pre sine cōmemoratione noctis. iuxta illd. Fa ctumq ē vespē r mane dies vn. Rur sus ptes diei sunt tres fm Jhido. s. Ma ne. meridies. r supma. Mane est lux ma tura r plena. nec iam crepusculū. Merti/ dies dicit qsi medidies. i. medi dies. vel quia tunc purior dies est. Suprema ē po strema ps diei. Sero dicit a clausis seris. Noctis vo ptes sunt. vij. s. vespē. cre/ pusculum. cōtinuū. intēpestū. galliciniū matutinū. r diluculū. Vespē dicit a ve spere occidentali stella. que tenebras sequē tes pcedit. r dicunt tenebre quasi tenētes ymbra. Crepusculū dicit dubia lux. sine lucem r tenebras. Cōtinuū est quādo tā homies silent. Intēpestū est mediū no ctis temp. qn nū agi pōt r omnia silent qsi iopoztunū. Galliciniū dicit ppter gallos lucis pñuncios. Matutinū est inē abscef sum tenebrarū r aurore aduentū. Dilucu lum dicit quasi iam incipiēs pua diei lux r aurore que solē pcedat. Est em aurore diei clarescētis exordium. Et nota q dies alij sunt siderales. in quib sidera mouen tur. r hoies a nauigationib excluduntur alij pliares de quib in libro regum quib reges solēt ad bella pcedere. alij interca/ lares quos scimus. xxiij. mētibus supesse. alij caniculares. alij solstiales. alij eqno ciales. de quib iam pmissum ē. alij fasti in quib iura fanē. alij nefasti eis cōtrarij. alij festi. i. festiui. vt sunt dies azimorum. alij pfecti quasi pcul a festis. vt feriales. alij mali. vn apls. Redimētes temp qm dies mali sunt. Quia in eis plus solito ho mines affligunt. Et cōtrario sunt boni. Alij egyptiaci. de quib pmissū ē. Est etiā dies salutis in quo dñs venit ad salvādū. Est etiā dies iudicij. in quo dñs veniet ad iudicandū. qui erit bonis dies leticie. mal aut calamitatis r miserie. Adomenū vo

est minimū atq angustū tps a matu sider dictum. est em extremitas hore in breuib interuallis cum aliquid sibi cedit atq suc cedit fm Jhido. hōra grecū nomē ē. r m latinū sonat. est em finis tps. Quot autē horas cōtinet dies naturalis dictus est in pbenio hui ptis. Et nota q in mense ianuarij nox habet. xvj. horas. dies. viij. In februario nox habet. xiiij. dies. x. In martio nox habet. xij. horas. dies totidez In aprili nox habz. x. dies. xiiij. In maio nox habet. viij. dies. xvj. In iunio nox bz xvj. horas. dies. xvij. In iulio nox habet viij. dies. xvj. In augustō nox habz. x. di es. xiiij. In septembri nox habet. xij. dies. x. In octobri nox habet. xiiij. dies. x. In nouēbri nox habet. xvj. dies. viij. In decembri nox bz. xvij. dies. vj. Astro logus m curiosus pōt horas aliter equa re. s. pmissa equatio p vulgarib r simpli cibus sufficere pōt.

Incipit scda ps de anno lunari.

Equitur secū da ps de anno lunari in q agit Primo quid sit ann lunaris. r quot dies contineat. Scdo de regulari bus lunari. Tertio de epacta. Quarto de embolismo. Quinto de auro numero Sexto de termino pascale r altarū mobili um festiuitatū. Septimo de ciclis

Quid sit annus lunaris.

Annus luna ris dicit tribus modis. Pri mo modo ann lunari ē spa cium quo luna circūit totum zodiacū. quod quidē facit in. xxvij. dieb r. ix. hois. Scdo mō dicit ann lunaris spaciū quo luna circūit solē ab vna incē sione vsq ad aliā. r hoc facit in. xxix. die/ bus. r. xij. hois. Nam cum luna sepatur a solē ad pagrandū zodiacū. r postea reu titur ad eundē punctū in quo dimiserat so lem nō inuenit illū ibi. q sol tā m pcessit. suo motu q luna laborat recurrere ad eū. siue attingere ipm duob dieb r trib ho ris. Tertio dicit ann lunaris spaciū. xij. lunationū in āno cōt. r. xiiij. in embolisma li. de quib infra dicef. Cū q lunatio que/ libet pset ex. xxix. dieb. r. xij. hois. qz ū

curat ecclesia de minutijs. r ex. xij. hois pcedētis lunationis. r ex. xij. sequētis cō stituit vna dies naturalis. que semp luna tionis pcedētis attribuit. ita q lunatio pce/ dentis mēsis semp habeat. xxx. dies r se/ quētis. xxix. nisi aliud sit ppter bissextum vel embolismū. vel saltū lune. vñ versus. Luna pari mēsis nunq tricesima fiet. Im par tercenō nunq nisi sine carebit. Tem pore bissexti febr tricesima luna ē. Nā iu liij luna tunc est vicefimanona. ppar mens dicit qui numerādo a ianuario p ordinez cadit in numerū parē vt februarij. apillis iunius. august. october. decēber. quozū lunatio semp ē. xxix. dieū excepto februa rio cui lunatio est. xxx. qn est bissextus. Impar vo ē qui in numerū cadit imparē vt ianuarius. martij. maius. iulij. septem ber r nouēber. quozū lunatio sp ē. xxx. di erum excepto iulio. qui in vltimo anno ci cli lunari ppter saltū lune habet tm. xxix. Ex his aut. xij. lunationib cōstituit tre centi quināgintaquoz dies in anno luna ri. Et sic ann lunaris in. xj. dieb excedit a solari. ex quo excessu omnis varietas eta tis lune cōsurgit. ita q vbicūq fuerit lu na prima in pmo āno: sit in scdo. xj. ppter quā varietatē duo numerozū genera sunt inuēta regulares videlicz r epacta. de quib bus breuiter videam.

De regularibus lunariibus.

Hinc videam

De regularib. Et quidez regulari lunaris ē numerus inuariabil da tus mēsi ad inueniēdū lunā in kalēdis mē sium singulozū. Habēt aut ortū regulares ab illis qnq dieb qui supsunt in anno so lari sup trecētos sexaginta dies Cū qnq regulares dati sunt septēbri. a quo annus lunaris sumit initiū. Regulares vo alio rum mēsum sic formant Jūge regulares mēsis cū diebus ep. r ab illa sūma subtra he lunationē eius. r residuū quod reman serit erit regularis illi mēsis. Verbi grā. Septēber habet. v. regulares. r dies eius sunt triginta. q pūcti regularib cōstitu unt. xxxv. r lunatio septēbris ē triginta. q subtracta remanēt. v. que sunt regulares sequētis mēsis. s. octobris. r sic de alijs vs qz ad septēbrē. Nā egyptij suū annū inci

piunt a septēbri. r 160 nos annū lunarem incipiunt a septēbri. De regularibus tradi tur iste vsus. Dice. g. bis i. k. bis. r post manet ordo. qsi dicat. Die e. bis que ē qn ta in alphabeto. i. primus duob mēsisbus anni lunaris dant. v. p regularib. Item die bis g. que ē. viij. in alphabeto. i. tertius r qrtus mēsis bnt. viij. p regularib. Item die bis i. que est. ix. in alphabeto. i. quatus r septim mēsis bnt. ix. p regularib. Itē die bis k. que est decima in alphabeto. id ē. sextus r octauus mēsis habēt. x. p regu laribus. Et nota q hic fit trāsit. de quin to ad septimū. r de sexto ad octauū. vt pz in formādo ipos regulares. quia ianuari us r martius. ix. r februarij r april. x. ha bent. sed post manet ordo. i. maius. xj. iu nius. xij. iulius. xiiij. augustus. xiiij. dnt.

De epacta.

Equit de epa cta. Et aut epacta numer va r rriabilis dat anno ad inuēdū lunam in kal. cuiuslibet mēsis. Et dē epa cta ab epi qd ē supra r aucta quia est sup excrefcentia anni lunaris a solari. Ideoqz ahnus pimus cicli lunaris nullā habz epa ctam. quia null ann pcessit a quo. xj. ac cepisset. Scds vo habet. xj. p epacta. qz epacta orit ab illis dieb quibus ann. lu naris excedit a solari. Tertio vo ann ha bet. xxij. quia semp addit. xj. si nō trāsce dat. xxx. Si vo trāscedat. xxx. abiectū illis xxx. residuum erit epacta illius anni. r 10 in quarto anno. quia summa ascendit ad xxxij. abiectis. xxx. tres sunt epacta illi anni. Epacte vo grece dicunt latine adie ctiones annue lunares. que p numerū vn denarium vsq ad tricenariū in se reuoluū tur. qz egyptij idō adijciūt. vt lunari emer sio rōne solis coequet. Luna em iux cur sum suū. xxix. semis dies lucere dinoscit. r sunt in annū lunare dies trecēti qnāgi taquoz. remanēt ad cursum anni solaris dies. xj. quos egyptij adijciūt. absq bis in inuenies lunā quota sit in quolibet anno mēse r die. Epacte omnū annozū cicli lu naris p hāctabulā denorant. ita q hōbū nulla: rñdet pmo anno. r singuli sequētes numeri rñdet singulis annis cicli vsq ad xix. Vlla. xj. xxij. iij. xiiij. xxv. vj. xvij. xx

Breuis nume

rus ille ē qui ponit in kalenda-
rio qui in quolibz mēse indicat
lunā p̄mā. ad p̄fat os errores facili^o corri-
gendos inuētus. Et dicitur aure^o numerus
p̄ similitudinē. qz sicut aurū supat om̄ia me-
talla. ita iste numer^o oēs alias rōnes luna-
res excellit. quē iulius cesar cū tanta dili-
gentia dicit inuenisse. q̄ incipēs a quocū-
qz anno cicli lunaris. vbi cūqz inuenit lu-
nam p̄mā in primo anno cicli posuit. i. i ka-
lendario in latere extrinseco iuxta l̄ras fe-
riales scz in quolibet mēse. et in sc̄do anno
vbi cūqz inuenit p̄mā posuit. ij. scz in quo-
libet mēse. et in tertio. iij. et sic de alijs. et iō
in kal. ianuarij ternarius ē numer^o. qz ibi
luna inuenit tertio anno p̄mā. nec ibi de-
bet poni alius numerus q̄ ternari^o. qz in
nullo anno in kal. ianuarij luna est prima
nisi in tertio anno cicli decēnouēnal. In q̄
busdam tñ kalendarijs numeri ipsi desi-
gnant p̄ l̄ras alphabeti. Nam p̄ vno po-
nitur ibi a. p̄ duobus b. p̄ tribus c. et sic d̄
alijs numeris et l̄ris et seriatim vsqz ad lit-
teram t. que est. xix. in ordine alphabeti.

Format aut̄ aureus numer^o ab illo ter-
nario qui ponit in kal. ianuarij. Nam illi
tribus addunt. viij. et constituunt. xj. qui
numerus debet poni in tertia l̄ra ianuarij
Item illis. xj. addunt. viij. que constituū-
tur. xix. qui numerus debet poni cū inter-
uallo in q̄nta l̄ra ianuarij. Item illis. xix.
addunt. viij. et sic sunt. xxviij. Sed qz au-
reus numerus nō trāsit. xix. et ideo abieci-
t. xix. residuū. i. viij. debet poni immediate p̄
xix. et sic p̄ totū kalēdariū. Patet ergo qz
q̄n maior numer^o sequit̄ minorē: tūc d̄z in-
ter vtrūqz numerū dimitti vna l̄ra. et quā-
do minor sequit̄ maiorē. tunc nulla debet
l̄ra inmitti. Unde vsus. Dat tribus octo
cauens supet ne dena nouēqz. Maior sit
tern^o minor aure^o esto secūdus. Veruntñ
formatio illa fallit in om̄i mēse cui^o lunatō
ē. xix. diez. i. in februario aprilis iunio au-
gusto octobri et decēbri. in quib^o post mi-
nozem numerū maior immediate locat̄ sed-
tur circa p̄ncipiū mensis. quod patet in h̄
vsu. Mens breuis lune februs ē ars dat
cito ganger. In isto vsu sunt sex dictiones
sex mensibus deseruientes quorū lunatio

est. xix. Incipiendo in medio vsu. vbi dicit̄
februs ita qz quecūqz fuerit initialis l̄ra ali-
cui^o istarum dictionū. sup eadem l̄ra i ka-
lendario maior numerus sequit̄ minorēz
sine spacio. i. nulla l̄ra dimissa in illo men-
se cui seruit illa dictio. Verbi gratia. Fe-
brus est p̄ma dictio et seruit p̄mo mēsi cui^o
lunatio est. xix. scz februario. et f. est p̄ma
l̄ra. ergo sup primū f. mensis februarij ma-
ior numer^o sequit̄ minorē immediate. Sicut
sup p̄mum e. aprilis. et sic de alijs. sed sup
p̄mum g. decēbris maior scz. xij. sequit̄
immediate minorē scz. ij. et sup eadem l̄ra.
quia est ibi duplex aure^o numerus quod
designat geminatio hui^o l̄re g. in hac dicti-
one ganger. Item fallit in iulio et reliquis
mēsi bus vsqz ad ianuariū in quib^o circa fi-
nem numer^o. xix. sequit̄ immediate ad. xj.
numerus. Unde versus. Iulius et reliq̄ q̄
restant dena nouēqz. Jungūt v̄ndeno. sic
est ratus aure^o ordo. Itē sciendū ē qz quā-
do. xix. immediate sequit̄. xj. tunc octau^o
qui sequitur debet tertio loco poni. Unde
vsus. Quando continuas v̄ndenis dena
nouēqz. Maior ternus tunc octonarius
esto.

De termino pascale.

De termino pa-

scali triplex dat ratio. Prima
p̄ claus mofaicas. Secūda p̄ eta-
tem lune. Tertia p̄ tabulas manuales. de
quarū qualibet videndū est. S̄z primū d̄
clauib^o. Et ideo videndum est qd sit cla-
uis et vñ dicat. et v̄nde habeat ortū. et ad-
inuenta fuerit. Claus est numer^o variabi-
lis datus anno ad inueniendū p̄ncipia q̄n-
qz mobilium festiuitatum. i. septuagesime
quadragesime. pascat̄. rogationū et pen-
tecosten. et ideo sunt q̄nqz claus. et quod-
libet p̄dictorū festozum habet. xxxv. dies
in quibus semp celebratur. A sede autem
cuiuslibet claus numerantur dies. xj. vs-
qz ad initium ipsorum. xxxv. dierum. pro-
ut hec infra patebunt. Et dicitur claus per
similitudinem. quia sicut p̄ claus hostia
referant. ita p̄ talem numerū p̄ncipia di-
ctarum festiuitatuz nobis denotant. Ha-
bēt aut̄ ortum iste claus terminorū a. xix
annis cicli lunaris et. viij. diebus septima-
ne. An. j. claus ē. xxvj. Claus aut̄ alioz

annorū sic formant. addam^o em̄ semp cla-
ui p̄cedētis anni. xix. et summa inde p̄ue-
niens erit claus sequētis anni si nō supat
xl. si v̄o summa illa supat. xl. abiectis. xxx.
residuū erit claus sequētis anni. Verbi gra-
tia. Claus primi anni est. xxvj. cui si iūgā-
tur. xix. erunt. xlv. v̄nde abiectis. xxx. re-
manent. xv. qui numerus est claus sequē-
tis anni. et ita formant vsqz ad. xix. annos
p̄ ordinē. quia nō p̄cedit vltra. xix. nume-
rum. Reuertit̄ ad priorē. Unde cic^o cla-
uum aurei numeri et epactarū nō differūt
quātitate. differūt tñ p̄ncipio. quia ciclus
epactarū incipit a septēbri. ciclus aut̄ au-
rei numeri et clauū a ianuario. An si ve-
limus scire quotus sit annus cicli et aurei
numeri et clauū. possumus scire p̄ diuisio-
nem annorū dñi factā sup^o in ti. d̄ epacta
Inuētus quotus sit annus clauū pos-
sumus scire que sit claus illius ani p̄ hāc
aliam rōnē. Numerus em̄ ille q̄ remanet
de diuisione annorū dñi numerari debet
p̄ summitates. v. digitorum inchoando a
pollice. et si numer^o terminat̄ in pollice de-
bemus addere. xxv. et summa inde p̄oue-
niens erit claus illius anni. Si v̄o nume-
rus finit̄ in indice. debemus addere. xij.
Si in medio. xxxj. Si in annulari. xix. Si
in auriculari. viij. Et si summa inde p̄ueni-
ens excesserit. xl. abieci. xxx. quod remā-
serit erit claus. que additio his vsib^o con-
tinet. Viginti q̄nqz tredecim plus esse tri-
cenos. An de vicena epta digitis p̄ clauū
bus apta. Sedes qdē clauū nunqz inue-
niunt̄ in kalendario nisi sup hanc l̄ram g
Prima ergo g. ianuarij ē claus septuage-
sime. vltima g. eiusdē mēsis ē claus qua-
dragesime. Et sc̄da g. martij est claus pa-
scatis. Tertia g. aprilis est claus rogatio-
num. Vltima g. aprilis est claus penteco-
stes. Unde vsus Vltima g. p̄ma iani mar-
tisqz sc̄da. Aprilis terna. tibi signat et v-
tima clauē. Habita ḡ clauē anni incipe cō-
putare a sede claus et cōple illā in diebus
kalendarij p̄ ordinem p̄cedēdo et vbi t̄mi-
nabit̄ ibi erit t̄min^o solenitatis. ita qz in p̄-
ximo die dñico ibi sequēti erit initū solen-
nitatis cui^o est claus. et rogationes incipiūt
in sequēti die lune. et si fuerit bissex^o cui-
bet clauū ē vna dies addēda. Possumus
etiā scire pascales terminos p̄ etatez lune

cui^o rōnem sequimur iuxta consuetudiez
iudeorū. de quo talis dat regula. Accipe il-
lam p̄cedendo p̄ dies kalendarij ordina-
te vsqz ad. xl. dies. et si fuerit bissex^o vs-
qz ad. xlv. et in primo die dñico subsequē-
ti erit initū septuagesime. Unde versus.
A festo stelle numerando p̄scice lunā. Et.
dies post septuagesima fiet. Bissex^o q̄n
fuerit supaddit vnus. Si cadat in lucem
dñi. tunc sume sequentē Si cadat in feriā
septenam sitqz bissex^o. Linque die dñi
primū sumasqz cōm. Habita ergo septua-
gesima. terminos aliarū mobilium festiuita-
tum facile scire potes. Nam a septuagesi-
ma vsqz ad quadragesimā sunt tres inte-
gre septimane. a quadragesima vsqz ad pa-
sca sunt sex integre septimane. a pasca v̄o
vsqz ad diem lune rogationū sunt quinqz
septimane et vnus dies. a pascate v̄o vsqz
ad pentecosten computant̄ quinqz decē
dies. Terminū quoqz pascalem his versū
bus scire potes. Post nonas martis. vbi
sit luna noua require. Tertia lux dñi pro-
xima pasca tenet. Rursus vbi cūqz post
xij. kalendas aprilis luna. xij. reperitur.
in dñica proxima pasca celebratur. Item
qualiscūqz luna fuerit in kalendis ianua-
rii talem fac eam in festo sancti b̄ndicti si-
ue. xij. kal. aprilis. Et illā cōputes vsqz ad. x
xij. et ibi erit pasca hebreorū. Rursus ab
viij. ydus martij vsqz ad nonas april sunt
dies. xix. quocūqz ergo illoz luna fue-
rit prima computez vsqz ad. xij. et ibi erit
pasca hebreorum. Est etiam et alia rō iue-
niendū pasca per etatem lune. q̄n quando
luna currit p̄. j. erit pasca dñica p̄ma post
nonas aprilis. q̄n currit p̄. ij. erit dñica p̄-
ma post. viij. kal. april. q̄n currit p̄. iij. erit
dñica p̄ma post yd^o aprilis. q̄n p̄. iij. erit
dñica prima post. iij. nonas aprilis. q̄n p̄
v. erit dñica prima post. xj. kal. april. quā-
do p̄. vj. erit dñica prima post. iij. yd^o ap-
rilis. q̄n p̄. viij. erit dñica post. iij. kal. april.
quādo p̄. viij. erit dominica p̄ma p̄. xij.
kal. maij. quādo p̄. ix. erit dñica p̄ma post
viij. ydus aprilis. q̄n p̄. x. erit dñica prima
post. vj. kal. april. q̄n p̄. xj. erit dñica p̄ma
post. xvij. kal. maij. q̄n p̄. xij. erit dñica p̄-
ma p̄ die nonas aprilis. q̄n p̄. xij. erit dñi-
ca p̄ma post. ix. kal. aprilis. q̄n p̄. xij. erit

dnica pma post .ij. yd aplis. qñ p. xv. erit
dnica pma post kal. aplis. qñ p. xvj. erit.
dnica pma post .xij. kal. aplis. qñ p. xvij.
erit. dnica pma post .v. yd aplis. quando
p. xvij. erit. dnica pma post .iiij. kal. april.
qñ p. xix. erit. dnica pma post .xv. kalen.
maj. Tabulas insup manuales nonnul
li ad inueniēdos pascales terminos cōfe
cere. sicut Dionysii. Isidorus et qdam ali
quas ad p̄sens diximus dimittendas. ne
difficultas sit nimium onerosa. Ad p̄sens
igit sufficiant carmina infra scripta. Esse
grauem nobis bello karnem kaueamus.
Bellum sepe gerēs etiā puto desicit hostē
Nō hoc aie lucrū inuenies cū religiosus In
istis v̄sibus sunt. xix. dictiones. xix. ānis
cicli lunaris f̄uētēs. pma pmo. scda scdo.
et sic p̄ ordinē sumpto initio a pmo āno ci
cli. et quota fuerit pma l̄ra dictionis in or
dine alphabeti que non desinat in m. tota
die aprilis cōputādo a mensis p̄ncipio v̄/
sus finē erit termin⁹ pasce hebreorū. i. lūa
xiiij. et in prima dnica subsequenti erit pa
sca n̄m sicut in pte. vj. sub tractatu de pa
sca plene dictū est. Itē etiā patet quare su
per. vj. kal. aplis scribit̄ in kalēdario. re/
surrectio dñi. Si nō dictio desinat in m. q̄
ta erit eius pma l̄ra in alphabeto tota die
martij cōputando a mēsis sine v̄sus p̄nci
pium erit termin⁹ pascalis iudeorū. et in p̄
mo die dnico. qui postea occurrerit descē
dendo v̄sus finē erit pasca nostrū. h̄ cauti
us obseruando quia carnē et caueamus i
p̄fatis v̄sibus debent scribi p k. et hostes
debet scribi p h. que in hoc loco p l̄ra re
putat̄. Pōt etiā et aliter pasca facile in
ueniri. Pone em̄ in kalēdario tuo in mar
gine aureū numerū sequētē vicz iuxta. xij
kal. aprilis. pone. xvj. iuxta. xj. kal. pone
v. iuxta. ix. kal. xij. iuxta. viij. kal. ij. iuxta
vj. kal. x. iuxta. iij. kal. xvij. iuxta. iij. kal.
vj. Item iuxta l̄ra. aprilis. xv. iuxta. iij.
nonas aprilis. iij. iuxta. ij. nonas. xij. iuxta
nonas. j. iuxta. vij. ydus. ix. iuxta. v. ydus
xvij. iuxta. iij. ydus. vj. iuxta. ij. yd⁹. xiiij
iuxta ydus. iij. iuxta. xvij. kal. maj. xj. iux
ta. xv. kal. xix. iuxta. xiiij. kal. viij. Ho
lens ḡ minū pasce inuenire adde vnū on
nis dñi. tunc currētibus. postea diuide ip
sos quotiēs poteris p. xix. et si diuisio p̄fi
ciat in .xix. ita q̄ nil sup̄sit recurre ad kalē

dariū tuū. et in die illa iux quā iuenies sc̄p
tū. xix. erit pasca hebreorū. q̄d sp̄ celebrat̄
in. xiiij. luna. et in sequēti dnica erit pasca
n̄m. Si nō aliqd sup̄sit sup̄ vltia. xix. pu
ta. v. vel. x. vel. xv. dies. tūc pasca hebreo
rū erit in die illa. iux quā scriptū inuenies
v. vel. x. vel. xv. et sic de alijs p̄missis nūe
ris et dieb⁹. et in sequēti dnica erit pasca no
strū. q̄d nō pōt eē añ. xj. kal. aplis. nec p⁹
vj. kal. maj. Verbi gr̄a. hoc āno cōputā
tur āni dñi mille ducēti octoginta sex. q̄ruz
mille ducēti septuaginta tres sunt recte di
uisi p. xix. sup̄sunt ḡ. xiiij. de p̄missis nūero
quib⁹ addit vn⁹ et fuit. xiiij. vbi ḡ iueniet̄
in tuo kalēdario hūc numerū. ibi erit hoc
anno pasca hebreorū. In sequēti nō āno
erit vbi iuenies sc̄ptū. xv. et sic vsq̄ ad. xix
postea nō redit̄ ad primū. et sic p̄petuo fi
et. P̄ter eūdē q̄z modū poter̄ terminuz
septuagesime inuenire. P̄pone em̄ in kalē
dario tuo in margine iux. xvj. kal. februa
rij hunc numerū. viij. Itē in eadem linea
pone. xvj. Iux. xv. kal. febr. pone. v. iux
ta. xiiij. kal. xij. iuxta. xij. kal. ij. iuxta. x.
kal. x. iuxta. vij. kalendas. vij. iux. v. kal.
xv. iux. iij. kal. iij. iux. ij. kal. xij. Itē iux
kal. februarij vnū. Itē in eadē linea. xvij
Itē iux. iij. nonas februarij. ix. iux nonas
xvij. iux. viij. yd⁹ febr. vj. iux. vj. yd⁹. x/
iij. iuxta. v. ydus. iij. iuxta. iij. yd⁹. xj. iux
ydus. xix. Diuisis ḡ annis dñi p. xix. vt p̄
missum ē vide quis numer⁹ sup̄est. super
xix. et vbi illū in ip̄o kalēdario inuenieris
erit ibi termin⁹ septuagesime q̄ sp̄ ē in lūa
x. et i sequēti dnica septuagesimā celebrat̄ q̄
nō pōt esse añ. xv. kal. februarij. nec p⁹. ix
kal. martij. sic nec q̄dragesima pōt eē ante
vj. ydus febr. nec p⁹. ij. yd⁹ martij. Eodē
etiā mō termin⁹ pente. inueniri pōt. pone
em̄ in tuo kalēdario in margine iuxta. vj
ydus maj. xvj. iuxta. vj. ydus. v. iux. iij.
ydus. xij. iuxta. iij. ydus. ij. iuxta ydus. x
Item iuxta. xvij. kal. iunij. xvij. iux. xv.
kal. vij. iuxta. xij. kal. xv. iux. xij. kal. iij
iuxta. x. kal. j. iuxta. vij. kalēdas. ix. iuxta
v. kal. xvij. iuxta. iij. kal. vj. iuxta. ij. ka
lendas. xiiij. Item iuxta kal. iunij. iij. iux
iij. nonas. xj. iuxta nonas. xix. iuxta. viij.
ydus. viij. Diuisis ergo annis dñi p. xix.
numerū illam qui supererit super. xix.
quere in p̄missis locis kalēdarij. et vbi illū

inuenieris. ibi erit pente. hebreorū. q̄d sp̄ ē
in luna quarta. et in sequēti die dnica erit
pentecoste n̄m. quod non pōt esse añ. vj.
ydus maj. nec post ydus iunij. sic nec ro
gatiōes eē p̄nt ante. vj. kal. maj. nec post
iij. kal. iunij. Pōt est etiā pasca aliter inue
niri p̄ hanc tabulam sequentem. v. xxv. x/
iij. ij. xxij. x. xxx. xvij. vij. xxvij. xv. iij. x/
xiiij. xij. j. xxj. ix. xxix. xvij. Isti numeri re
p̄sentant quosdā dies aprilis et martij. i. q̄
bus cōtingit pasca hebreorū cōputādo dñ
es illos a p̄ncipio ip̄orum mensium. ita q̄
ip̄i numeri a viginti infra respondeāt ap
li. a viginti supra martio. hoc ḡ vult dice
re hec tabula. q̄ in primo anno cicli luna /
ris est pasca hebreorū in q̄nta die intrātis
aprilis. in secūdo anno eiusdem cicli est in
xxv. die intrantis martij. et sic de alijs. do
nec numeri ip̄i tabule compleant̄. Post
ea reditur ad primū annum cicli. Qualit̄
aut̄ inueniant̄ anni cicli. dictum est supra
vbi agit̄ de epacta. Quare festa saluator̄
excepto festo natalis sint mobilia dictum
est in sexta pte sub festo natalis. Ultimo
nota s̄m Isido. q̄ inter latinos et grecos
est varietas sup̄ termino festiuitat̄ pascal
quod puenit quia latini a. iij. nonas mar
tij vsq̄ in. iij. nonas aprilis. p̄mi mēsis lu
nam inquirunt. et si. xv. luna die dnica p
uenerit in aliam dnica pasca p̄trahunt.
vt p̄missum est. Greci vero obseruant p̄
mam lunā. ab. viij. yd⁹ martij vsq̄ in diez
nonā aprilis.

De ciclis quid sint et quot sint.

Via in pleris

q̄ hui⁹ ptis locis de ciclo men
tio facta ē. ideo de ciclo aliq̄ di
camus. Notandū est ḡ q̄ ciclus ē spatiuz
aliquorū annorū in se rediēs s̄m aliquos
numeros. et dicit̄ q̄si circulus p̄ duplicem
sincopam. Est etiā ciclus vocat⁹. eo q̄ i or
bem digestus sit. et q̄si in circulū dispositū
ordinē complectat̄ annorum sine varietate
et sine arte. Sunt aut̄ sex cicli. p̄m⁹ so
laris incipiens in. vj. kal. Martij in festo
Matthie. constans ex. xxvij. annis conti
nens p̄currētēs et regulares solares et l̄fal
dnicales. et annos bisextiles et cōes. Se
cūd⁹ ē cid⁹ decēnouenal. p̄stās ex. xix. an
nis. et incipit a ianuario cōtinēs in se aure

um numerū et clauēs terminorū. Tertius
est ciclus lunaris incipēs s̄lter a ianua
rio habēs. xix. annos. Incipit aut̄ quarto
anno cicli decēnoualis. hunc inueniunt
romani vt scirent qua hora luna a sole ac
cenderet. Sed quia p̄cessu tempis h̄ iuen
tio falsificata ē: nihil opamur s̄m hūc ci
clum. Quart⁹ est epactalis incipēs. v. kal.
septēbris habena s̄lter annos. xix. conti
nēs i se reglāres lūares et epactas et ānos cō
munes et embolismales. Quintus ē ciclus
magnus cōstans ex q̄ngentis triginta du
obus annis. Vel s̄m alios q̄ngentis trigi
ta annis. s̄m quē format̄ tabula dionysij.
Sextus est ciclus indictionalis cōstās ex
xv. annis. et continet indictiones. Rhoma
ni enim quia difficile erat de remōsi mun
di p̄tibus venire singulis annis rhoman
ad soluenda tributa p̄ eos p̄uincijs indi
cta. statuerunt q̄ saltē singulis q̄nquēntis
soluerēt. ita q̄ p̄mo q̄nquēntio ap̄ortaret̄
p̄tributo ferrū p̄ fabricandis armis. In
secūdo q̄nquēntio argētū p̄ stipēdijs mili
tibus erogādis. In tertio aurū p̄ simula
cris fabricandis. et sic temp̄ post aurū q̄d
in anno. xv. ferebat̄ incipiebat̄ quinquen
tium quo ferrū iterū soluebat̄. et sic erat q̄
si quidā circulus t̄pis. Quia ergo rhoma
ni sic fieri indixerunt. ido illi anni indictō
nūcupati sunt. de quo dictū est supra p̄re
missum aut̄ spatū. v. annorū vocatum est
lustrū. quia venientib⁹ nuncijs p̄uinciaz
cū tributo cū cereis et alijs p̄ciolis sumpti
bus v̄bē lustrabāt.

Finalis cōclusio hui⁹ libri.

Emo ihocope

n re diuisa officia sufficiēt existiet
eē exposita. ne forte op⁹ extollē
do hūanū. diuinū i p̄uide extenuet sac̄m
In diuis nāq̄ officijs p̄ferti misse tot et tā
ta sūt inuoluta mysteria. vt nō nisi p̄ vincti
onē edoct⁹ ea sufficiat explicare. Quis ei
nouit ordinē celi et ponet rōes ei⁹ in terra.
Scrutator q̄ppe maiestatis opp̄met a gl̄a.
Ego nō s̄ p̄ualēs lipiētib⁹ oculi solē i rota
p̄spicē. tāti mysterij maiestātē q̄i p̄ specim
i enigmate mihi vis⁹ sūt itūc. nec penetrās
ad itiora cenacti. s̄ p̄ forib⁹ assidēs i vesti
bulo egi diligēt vt potui n̄ sufficiēt vt volui
cū i hūanis iuctiōib⁹ nil sit ex oi pte p̄fem

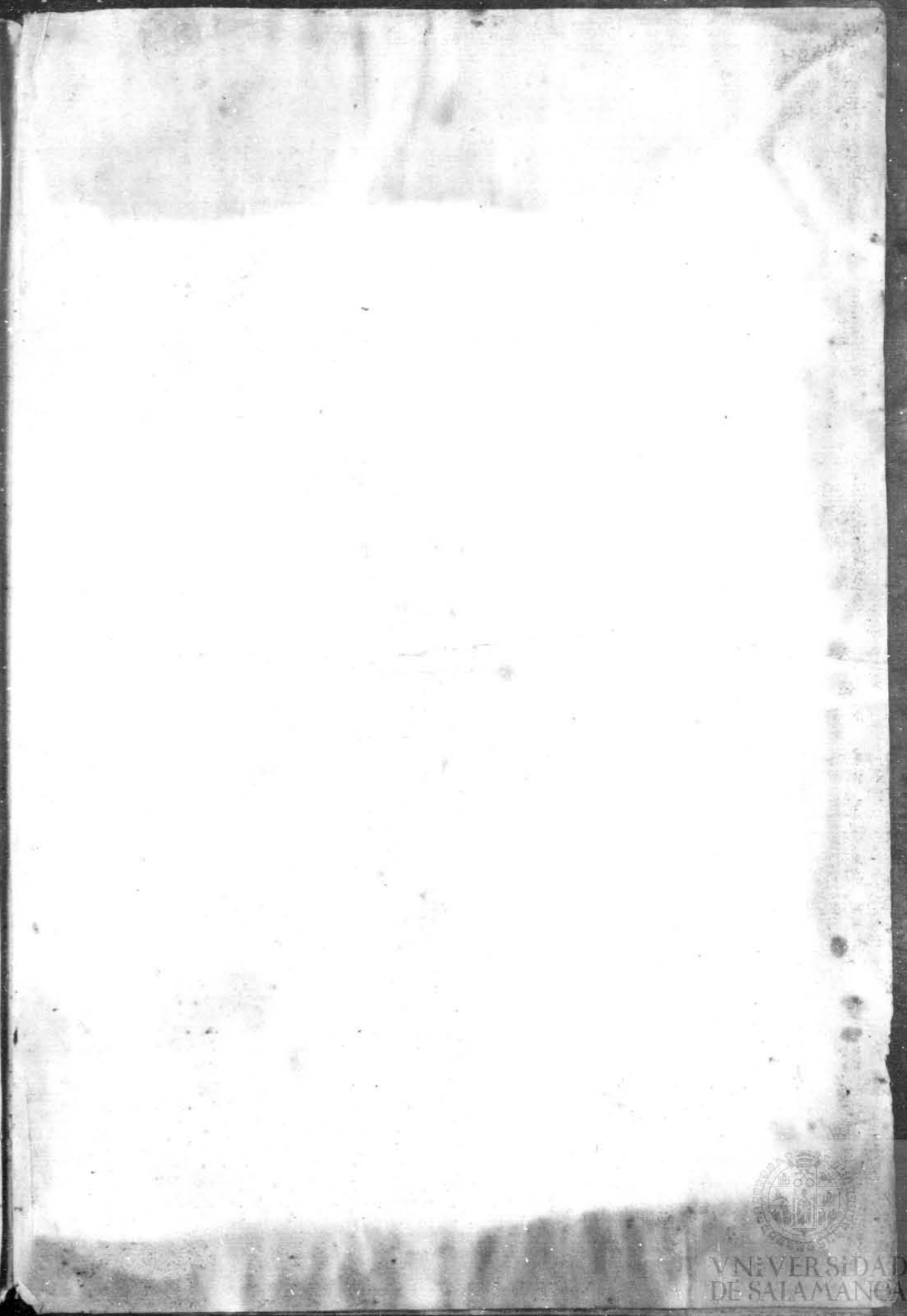
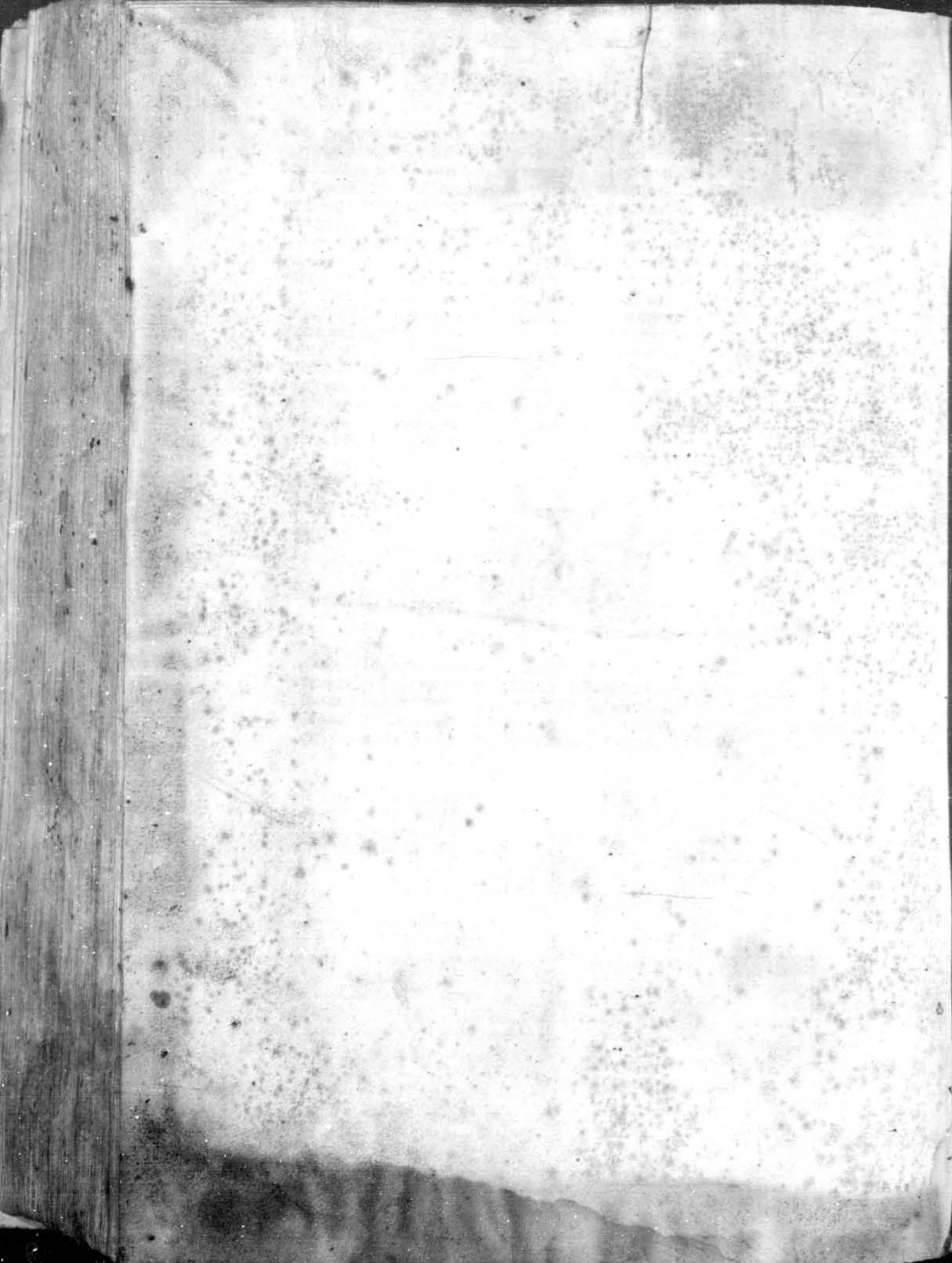
Nempe propter innumeras atque inevitabiles
 negotiorum aplice sedis innumeras neces-
 situdines. quotidie more fluctuū emergē-
 tes. que studētis ad supiora tendētis ob-
 tundunt animū. quasi pplex atque varijs
 et inevitabilib' irretit' nexib' vacarē ad
 plēnū nequi ut vellē: qnimo vix valui me-
 ditata dictare nedū cōcipe meditāda. Nā
 cuiusq; animus ad plura diuisus: sit pro-
 fecto ad singula minor. Quocirca nō solū
 benignū sedulo implozo lectorē. verū etiā
 liberū desidero correctorē. Eūvero ne-
 gare nequeo: qn plura inserta sint in hoc
 opusculo que pnt iusto iudicio nulla teme-
 ritate culpari. Verum si qd forte laude di-
 gnū repiet in eo: diuine grē penit' ascri-
 bat. Nā omne datū optimū. et omne donum
 pfectū desursum ē descendens a p̄e lumī

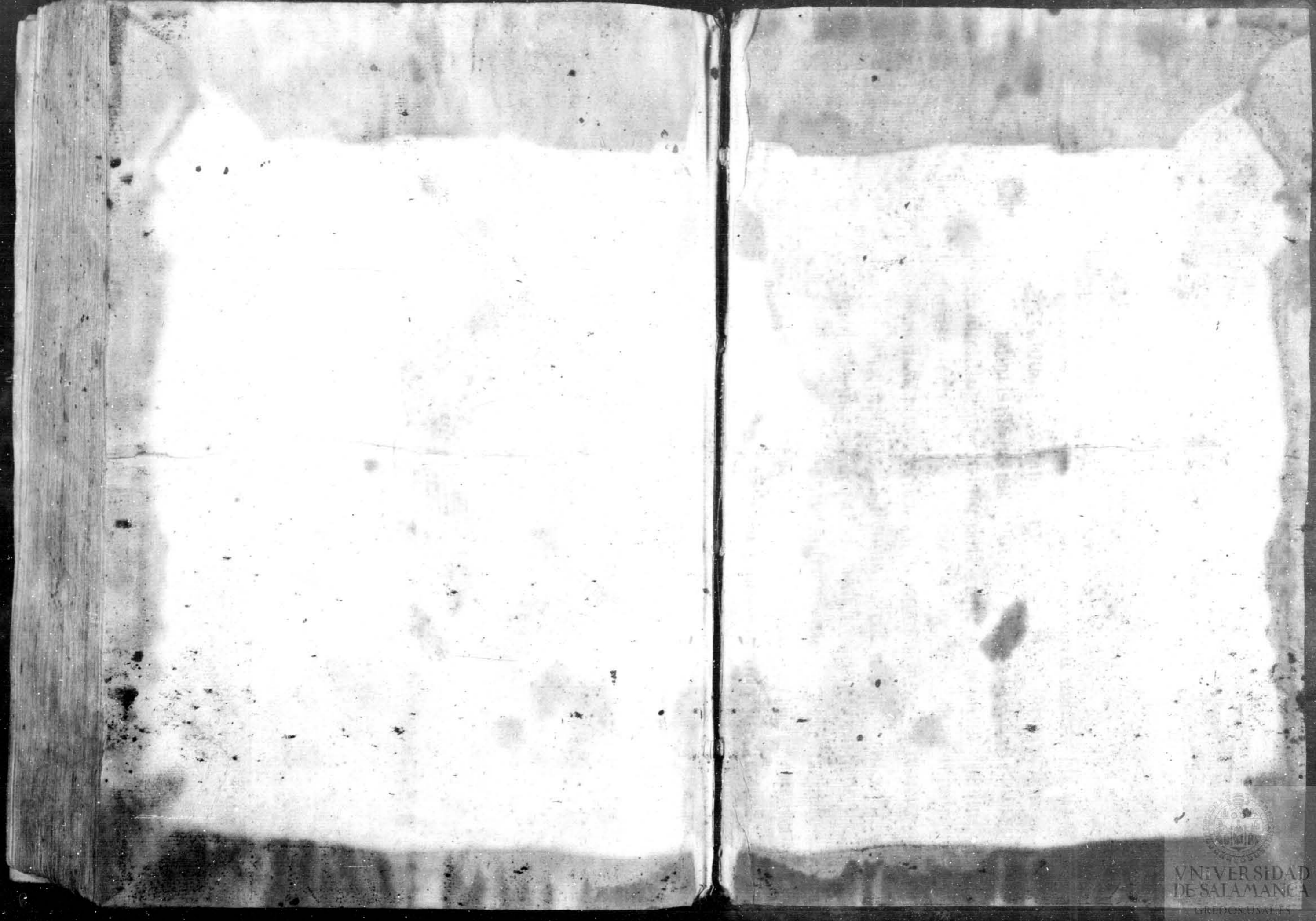
num. Si qd vō indignū: insufficiente de-
 putef humane. Nā corpus qd corrupit
 aggrauat aiām. et depmit terrena inhabi-
 tatio sensum multa cogitantē. Aut si qd
 pprie aut eorū fortassis quoz dicta plerū
 q pot' recitādo q̄ aprobādo hic intro-
 ducta noscunt. Hec em̄ tam ex diuers' ali-
 orū libellis et cōmentarijs more mellifican-
 tis apis q̄ ex his que mibi diuina gratia
 ppinauit fructuose collegi. et hanc doctri-
 nam interno fluentē nectare: velut fauum
 mellis in diuinis officijs speculari volen-
 tibus diuino suffultus presidio ppinaui.
 hanc solum apud hōses ex ingēti p̄presso
 labore mercedē expectans. vt apud mise-
 ricordissimū iudicē p peccatis meis deu-
 tas orationes effundant.

fr. fran^{co} de
 p̄m to

 fr. fran^{co}

Finit Rationale diuinorū officiorū. editum p reuerendissimū in christo p̄em ac
 dñm: dñm Guilhelmū duranti: dei et aplice sedis gratia Ep̄m Obinateñ. qui et
 speculum iuris et patrum pontificale composuit. Impressum Basilee p Nicolā
 Kessler. Anno salutifere incarnationis dñi Millesimoquadringentesimo octua-
 gesimo octauo. Decimo vero sexto kalendas mensis Augusti.

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDO.SALAES